

သုတ္တန္တိဝိသုဒ္ဓါနော ခုဒ္ဒကနိကာယေ
ဓမ္မပဒပါဠိယာ သံဝဏ္ဏနာဘူတာ
ဘဒ္ဒန္တမဟာမုဒ္ဒဿောသတ္ထေရေန ကတာ

ဓမ္မပဒဌကထာ

(ပဌမော ဘာဂေါ)

မရမ္မရဋ္ဌေ သာသနိကပ္ပမုဒ္ဒဏာန
မုဒ္ဒဏာယန္တာလယေ မုဒ္ဒါပိတာ

သုတ္တန္တိဋီကေ ခုဒ္ဒကနိကာယေ
ဓမ္မပဒပါဠိယာ သံဝဏ္ဏနာဘူတာ
ဘဒ္ဒန္တမဟာဗုဒ္ဓဃောသတ္ထေရေန ကတာ

ဓမ္မပဒဋ္ဌတထာ

(ဓမ္မဗော ဘာဂေါ)

မရဗ္ဗရဋ္ဌေ သာသနိကဗုဒ္ဓာနာန
ဗုဒ္ဓဏယန္တရယေ မုဒ္ဒါပိတာ

ဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာ
ပဌမအုပ်

စတင်ပုံနှိပ်ခြင်း	အုပ်ရေး-၃၀၀၀	၁၉၅၈
ပထမအကြိမ်ပုံနှိပ်ခြင်း	အုပ်ရေး-၃၀၀၀	၁၉၆၈
ဒုတိယအကြိမ်ပုံနှိပ်ခြင်း	အုပ်ရေး-၃၀၀၀	၁၉၉၂

ပ-မ-သ-စ-၅၈/၁၄-၁၂-၉၂ - (၃၀၀၀) လစ်ဆို။

ရန်ကုန်မြို့၊ ကမ္ဘာအေး၊ သာသနာရေးဦးစီးဌာန ပုံနှိပ်တိုက်တွင်
လက်ထောက်ညွှန်ကြားရေးမှူး ဦးထွန်း
(မှတ်ပုံတင်အမှတ်-၀၂၄၀၅/၀၂၅၂၇)က ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေသည်။

ဓမ္မပဒေသနာထာ

ပဌမဘာဂ

မာတိကာ			ပိုဒ်
ဂန္ထာရမ္မကထာ	၁
၁-ယမကဝဂ္ဂ			
၁-စက္ခုပါလတ္တေရဝတ္ထု	၂
၂-မဋ္ဌကုဏ္ဍလီဝတ္ထု	၁၆
၃-တိဿတ္တေရဝတ္ထု	၂၅
၄-ကာဠယက္ခိနီဝတ္ထု	၂၉
၅-ကောသမ္ဗကဝတ္ထု	၃၄
၆-မဟာကာဠတ္တေရဝတ္ထု	၄၂
၇-ဒေဝဒတ္တဝတ္ထု	၄၉
၈-သာရိပုတ္တတ္တေရဝတ္ထု	၅၂
၉-နန္ဒတ္တေရဝတ္ထု	၇၃
၁၀-စုန္ဒသူကရိကဝတ္ထု	၈၀
၁၁-ဓမ္မိကဥပါသကဝတ္ထု	၈၃
၁၂-ဒေဝဒတ္တဝတ္ထု	၈၆
၁၃-သုမနာဒေဝီဝတ္ထု	၉၇
၁၄-ဒွေသဟာယကဘိက္ခုဝတ္ထု	၉၉
၂-အပ္ပမာဒဝဂ္ဂ			
၁-သာမာဝတီဝတ္ထု	၁၀၃
၂-ကုမ္ဘဗောသကသေဋ္ဌိဝတ္ထု	၁၄၇
၃-စူဠပန္နကတ္တေရဝတ္ထု	၁၅၃
၄-ဗာလနက္ခတ္တသဗ္ဗိဒ္ဓိဝတ္ထု	၁၆၃
၅-မဟာကဿပတ္တေရဝတ္ထု	၁၆၄

မာတိကာ			ပိုဒ်
၆-ပမတ္တာပမတ္တဒွေသဟာယကဝတ္ထု	၁၆၆
၇-မသဝတ္ထု	၁၆၇
၈-အညတရဘိက္ခုဝတ္ထု	၁၇၀
၉-နိဂမဝါသိတိဿတ္ထေရဝတ္ထု	၁၇၉

၃-စိတ္တဝဂ္ဂ

၁-မေဃိယတ္ထေရဝတ္ထု	၁၈၂
၂-အညတရဘိက္ခုဝတ္ထု	၁၈၃
၃-အညတရဥက္ကဏ္ဍိတဘိက္ခုဝတ္ထု	၁၈၉
၄-သံဃရက္ခိတဘာဝိနေယျတ္ထေရဝတ္ထု	၁၉၁
၅-စိတ္တဟတ္ထတ္ထေရဝတ္ထု	၁၉၄
၆-ပဉ္စသတဘိက္ခုဝတ္ထု	၁၉၉
၇-ပူတိဂတ္တတိဿတ္ထေရဝတ္ထု	၂၀၂
၈-နန္ဒဂေါပါလကဝတ္ထု	၂၀၅
၉-သောရေယျတ္ထေရဝတ္ထု	၂၀၇

၄-ပုပ္ဖဝဂ္ဂ

၁-ပထဝိကထာပသုတပဉ္စသတဘိက္ခုဝတ္ထု	၂၁၂
၂-မရိစိကမ္မဋ္ဌာနိကတ္ထေရဝတ္ထု	၂၁၃
၃-ဝိဇ္ဇုဇူဘဝတ္ထု	၂၁၄
၄-ပတိပူဇိကကုမာရိဝတ္ထု	၂၂၉
၅-မစ္ဆရိယကောသိယသေဋ္ဌိဝတ္ထု	၂၃၂
၆-ပါဝေယျကာဇီဝကဝတ္ထု	၂၃၇
၇-ဆတ္တပါဏိဥပါသကဝတ္ထု	၂၄၀
၈-ဝိသာခါဝတ္ထု	၂၄၂
၉-အာနန္ဒတ္ထေရပဉ္စာဝတ္ထု	၂၆၅
၁၀-မဟာကဿပတ္ထေရပိဏ္ဍပါတဒိန္နဝတ္ထု	၂၆၈
၁၁-ဂေါမိကတ္ထေရပရိနိဗ္ဗာနဝတ္ထု	၂၇၂
၁၂-ဂရဟဒိန္နဝတ္ထု	၂၇၅

မာတိကာ

ပိုဒ်

၅-မာလဝဂ္ဂ

၁-အညတရပုရိသဝတ္ထု	၂၀၂
၂-မဟာကဿပတ္ထေရသဒ္ဓိဝိဟာရိကဝတ္ထု	၂၉၃
၃-အာနန္ဒသေဋ္ဌိဝတ္ထု	၂၉၇
၄-ဂဏ္ဍိဘေဒကစောရဝတ္ထု	၂၉၉
၅-ဥဒါယိတ္ထေရဝတ္ထု	၃၀၀
၆-တိသမတ္တပါဝေယျကဘိက္ခုဝတ္ထု	၃၀၁
၇-သုပ္ပဗုဒ္ဓကုဋ္ဌိဝတ္ထု	၃၀၂
၈-ကဿကဝတ္ထု	၃၀၄
၉-သုမနမာလာကာရဝတ္ထု	၃၀၆
၁၀-ဥပ္ပလဝဏ္ဏတ္ထေရိဝတ္ထု	၃၁၀
၁၁-ဇမ္ဗုကတ္ထေရဝတ္ထု	၃၁၃
၁၂-အဟိပေတဝတ္ထု	၃၂၀
၁၃-သဋ္ဌိကုဋပေတဝတ္ထု	၃၂၃
၁၄-စိတ္တဂဟပတိဝတ္ထု	၃၂၇
၁၅-ဝနဝါသီတိဿသာမဏေရဝတ္ထု	၃၃၃

၆-ပဏ္ဍိတဝဂ္ဂ

၁-ရာဇတ္ထေရဝတ္ထု	၃၄၆
၂-အဿဇိပုနဗ္ဗသုကဝတ္ထု	၃၄၈
၃-ဆန္ဒတ္ထေရဝတ္ထု	၃၅၀
၄-မဟာကပ္ပိနတ္ထေရဝတ္ထု	၃၅၁
၅-ပဏ္ဍိတသာမဏေရဝတ္ထု	၃၅၉
၆-လကုဏ္ဍကဘဒ္ဒိယတ္ထေရဝတ္ထု	၃၇၁
၇-ကာဏမာဘုဝတ္ထု	၃၇၂
၈-ပဉ္စသတဘိက္ခုဝတ္ထု	၃၇၅
၉-ဓမ္မိကတ္ထေရဝတ္ထု	၃၇၇

မာတိကာ			ပိုဒ်
၁၀-ဓမ္မဿဝနဝတ္ထု	၃၇၉
၁၁-ပဉ္စသတအာဂန္တုကဘိက္ခုဝတ္ထု	၃၈၀

၇-အရဟန္တဝဂ္ဂ

၁-ဇီဝကပဉ္စဝတ္ထု	၃၈၂
၂-မဟာကဿပတ္ထေရဝတ္ထု	၃၈၃
၃-ဗေလဋ္ဌသီသတ္ထေရဝတ္ထု	၃၈၆
၄-အနုရုဒ္ဓတ္ထေရဝတ္ထု	၃၈၇
၅-မဟာကစ္စာယနတ္ထေရဝတ္ထု	၃၈၉
၆-သာရိပုတ္တတ္ထေရဝတ္ထု	၃၉၀
၇-ကောသမ္ဘိဝါသီတိဿတ္ထေရသာမဏေရဝတ္ထု	၃၉၂
၈-သာရိပုတ္တတ္ထေရဝတ္ထု	၃၉၅
၉-ခဒိရဝနိယရေဝတတ္ထေရဝတ္ထု	၃၉၆
၁၀-အညတရဇ္ဇတ္ထိဝတ္ထု	၄၀၃

၈-သဟဿဝဂ္ဂ

၁-တမ္ပဒါဋ္ဌိကစောရသာတကဝတ္ထု	၄၀၅
၂-ဗာဟိယဒါရုစီရိယတ္ထေရဝတ္ထု	၄၀၈
၃-ကုဏ္ဍလကေသိတ္ထေရိဝတ္ထု	၄၁၃
၄-အနတ္တပုစ္ဆကမြာဟုဏဝတ္ထု	၄၁၈
၅-သာရိပုတ္တတ္ထေရဿ မာတုလမြာဟုဏဝတ္ထု	၄၂၀
၆-သာရိပုတ္တတ္ထေရဿ ဘာဂိနေယျဝတ္ထု	၄၂၁
၇-သာရိပုတ္တတ္ထေရဿ သဟာယကမြာဟုဏဝတ္ထု	၄၂၂
၈-အာယုဝခုနကုမာရဝတ္ထု	၄၂၃
၉-သံကိစ္စသာမဏေရဝတ္ထု	၄၂၅
၁၀-ခါဏုကောဏ္ဍညတ္ထေရဝတ္ထု	၄၃၃
၁၁-သပ္ပဒါသတ္ထေရဝတ္ထု	၄၃၄
၁၂-ပဋ္ဌာစာရာထေရိဝတ္ထု	၄၃၇
၁၃-ကိသာဂေါတမီဝတ္ထု	၄၄၃
၁၄-ဗဟုပုတ္တိကတ္ထေရိဝတ္ထု	၄၄၆

ဓမ္မပဒဋ္ဌကထာယ ပဌမဘာဝေ မာတိကာ နိဋ္ဌိတာ။

ဓမ္မပဒ္ဓကထာ

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

ဂန္ထာရမ္ဘကထာ

- ၁။ မဟာမောဟတမောနဒ္ဓေါ လောကေ လောကန္တဒဿိနာ။
ယေန သဒ္ဓမ္မပဇ္ဇောတော၊ ဇာလိတော ဇလိတိဒ္ဓိနာ။
- ၂။ တဿ ပါဒေ နမဿိတွာ၊ သမ္ဗုဒ္ဓဿ သိရိမတော။
သဒ္ဓမ္မဉ္ဇဿ ပူဇေတွာ၊ ကတွာ သံဃဿ စဉ္ဇလိ။
- ၃။ တံ တံ ကာရဏမာဂမ္မ၊ ဓမ္မာဓမ္မေသု ကောဝိဒေါ။
သမ္ပတ္တသဒ္ဓမ္မပဒေါ၊ သတ္တာ ဓမ္မပဒံ သုဘံ။
- ၄။ ဒေသေသိ ကရုဏာဝေဂ-သမုဿာဟိတမာနသော။
ယံ ဝေ ဒေဝမနုဿာနံ၊ ဝီတိပါမောဇ္ဇေဝဗုဒ္ဓံ။
- ၅။ ပရမ္ပရာဘတာ တဿ၊ နိပုဏာ အတ္ထဝဏ္ဏနာ။
ယာ တမ္ပပဏ္ဍိဒိပမ္ပိ၊ ဒိပဘာသာယ သဏ္ဍိတာ။
- ၆။ န သာဓေယတိ သေသာနံ၊ သတ္တာနံ ဟိတသမ္ပဒံ။
အပ္ပေဝ နာမ သာဓေယျ၊ သဗ္ဗလောကဿ သာ ဟိတံ။
- ၇။ ဣတိ အာသိသမာနေန၊ ဒန္တေန သမစာရိနာ။
ကုမာရကဿပေနာဟံ၊ ထေရေန ထိရစေတသာ။
- ၈။ သဒ္ဓမ္မဋ္ဌိတိကာမေန၊ သက္ကစ္စံ အဘိယာစိတော။
တံ ဘာသံ အတိဝိတ္တာရ-ဂတဉ္စ ဝစနက္ကမံ။

၁-သမုန္ဒသဒ္ဓမ္မပဒေါ (သျှာ)

၂-အာသိသမာနေန (သီ၊ သျှာ)

- ၉။ ပဟာယာရောပယိတွာန၊ တန္တိဘာသံ မနောရမံ။
ဂါထာနံ ဗျဉ္ဇနပဒံ၊ ယံ တတ္ထ န ဝိဘာဝိတံ။
- ၁၀။ ကေဝလံ တံ ဝိဘာဝေတွာ၊ သေသံ တမေဝ အတ္ထတော။
ဘာသန္တရေန ဘာသိသံ၊ အာဝဟန္တော ဝိဘာဝိနံ။
မနသော ဝီတိပါမောဇ္ဇံ၊ အတ္ထဓမ္မပနိဿိတန္တိ။

၁-ယမကဝဂ္ဂ

၁-စက္ခုပါလတ္ထေရဝတ္ထု

- ၁။ မနောပုဗ္ဗင်္ဂမာ ဓမ္မာ၊ မနောသေဋ္ဌာ မနောမယာ။
မနသာ စေ ပဒုဋ္ဌေန၊ ဘာသတိ ဝါ ကရောတိ ဝါ။
တတော နံ ဒုက္ခမန္တေတိ၊ စက္ကံ ဝဟတော ပဒန္တိ—

အယံ ဓမ္မဒေသနာ ကတ္ထ ဘာသိတာတိ? သာဝက္ခိယံ။ ကံ အာရဗ္ဗာတိ? စက္ခုပါလတ္ထေရံ။

သာဝက္ခိယံ ကိရ မဟာသုဝဏ္ဏော နာမ ကုဋုမ္ပိကော အဟောသိ အဇော မဟဒ္ဒနော မဟာဘောဂေါ အပုတ္တကော။ သော ကေဒိဝသံ နှာနတိတ္ထံ^၁ ဝန္တာ နှတွာ အာဝစ္ဆန္တော အန္တရာမဂ္ဂေ သမ္ပန္နပတ္တသာခံ ဧကံ ဝနပ္ပတိ^၂ ဒိသ္မာ “အယံ မဟေသက္ခာယ ဒေဝတာယ ပရိဂ္ဂဟိတော ဘဝိဿတိ”တိ တဿ ဟေဋ္ဌာဘာဂံ သောဓာပေတွာ ပါကာရပရိက္ခေပံ ကာရာပေတွာ ဝါလုကံ? ဩကိရာပေတွာ ဓဇပဋ္ဌာကံ ဥဿာပေတွာ ဝနပ္ပတိ^၃ အလင်္ကရိတွာ အဗ္ဗလိ^၄ ကရိတွာ? “သစေ ပုတ္တံ ဝါ ဓိတရံ ဝါ လဘေယျံ^၅၊ တုမှာကံ မဟာသက္ကာရံ ကရိဿာမီ”တိ ပတ္ထနံ ကတွာ ပက္ကာမိ။

အထဿ န စိရသေဝ ဘရိယာယ ကုစ္ဆိယံ ဝဗ္ဗော ပတိဋ္ဌာသိ။ သာ ဝဗ္ဗဿ ပတိဋ္ဌိတဘာဝံ ဥတွာ တဿ အာရောစေသိ။ သော တဿာ ဝဗ္ဗဿ ပရိဟာရမဒါသိ။ သာ ဒသမာသစ္စယေန ပုတ္တံ ဝိဇာယိ။ တံ နာမဂ္ဂဟဏ-

၁-နဟာနတိတ္ထံ (သီ၊ သျှာ) ၂-ဝနသုတိ (သီ) ၃-ဝါလိကံ (သီ၊ သျှာ)
 ၄-ပဒက္ခိဏံ ကတွာ (က) ၅-အလင်္ကရိတွာ ပုတ္တံ ဝါ ဓိတရံ ဝါ လဘိတွာ (သီ၊ သျှာ)

ဒီဝသေ သေဋ္ဌိ အတ္တနာ ပါလိတံ ဝနပ္ပတိ နိဿာယ လဒ္ဓတ္တာ တဿ ပါလောတိ နာမံ အကာသိ။ သာ အပရဘာဂေ အညမ္ပိ ပုတ္တံ လင်္ဂိ။ တဿ ဣဒ္ဓပါလောတိ နာမံ ကတွာ ဣတရဿ မဟာပါလောတိ နာမံ အကာသိ။ တေ ဝယပ္ပတ္တေ သရဗန္ဓနေန ဗန္ဓိံသု။ အပရဘာဂေ မာတာပိတရော ကာလမကံသု။ သဗ္ဗမ္ပိ ဝိဘဝံ ဣတရေယေဝ ဝိစာရိံသု။

တသ္မိံ သမယေ သတ္တာ ပဝတ္တိတဝရမေဓစက္ကော အနုပုဗ္ဗေနာဂန္ဓာ အနာထ-
 ပိဏ္ဍိကေန မဟာသေဋ္ဌိနာ စတုပဏ္ဍာသကောဋိဓနံ ဝိဿဇ္ဇေတွာ ကာရိတေ
 ဇေတဝနမဟာဝိဟာရေ ဝိဟရတိ မဟာဇနံ သဂ္ဂမဂ္ဂေ စ မောက္ခမဂ္ဂေ စ
 ပတိဋ္ဌာပယမာနော။ တထာဂတော ဟိ မာတိပက္ခတော အသီတိယာ၊ ပိတိ-
 ပက္ခတော အသီတိယာတိ ဒွေအသီတိဉ္စတိကုလသဟဿေဟိ ကာရိတေ
 နိဂြောမမဟာဝိဟာရေ ဧကမေဝ ဝဿာဝါသံ ဝသိ။ အနာထပိဏ္ဍိကေန
 ကာရိတေ ဇေတဝနမဟာဝိဟာရေ ဧကေနဝိသတိဝဿာနိ၊ ဝိသာခါယ သတ္တ-
 ဝိသတိကောဋိဓနပရိစ္စာဂေန ကာရိတေ ပုဗ္ဗာရာမေ ဆဗ္ဗဿာနီတိ ဒွိန္ဒံ ကုလာနံ
 ဂုဏမဟတ္တတံ ပဋိစ္စ သာဝတ္ထိံ နိဿာယ ပဉ္စဝိသတိဝဿာနိ ဝဿာဝါသံ
 ဝသိ။ အနာထပိဏ္ဍိကောပိ ဝိသာခါပိ မဟာဥပါသိကာ နိဗ္ဗန္တံ ဒီဝသဿ ဒွေ
 ဝါရေ တထာဂတဿ ဥပဋ္ဌာနံ ဂစ္ဆန္တိ၊ ဂစ္ဆန္တာ စ “ဒဟရသာမဏေရာ နော
 ဟတ္ထေ ဩလောကေသန္တိ”တိ တုစ္ဆဟတ္တာ န ဂတပုဗ္ဗာ။ ပုရောဘတ္တံ ဂစ္ဆန္တာ
 ခါဒနိယဘောဇနိယာဒိနိ ဂဟေတွာဝ ဂစ္ဆန္တိ၊ ပစ္စာဘတ္တံ ဂစ္ဆန္တာ ပဉ္စ ဘေ-
 သဇ္ဇာနိ အဋ္ဌ စ ပါနာနိ။ နိဝေသနေသု ပန တေသံ ဒွိန္ဒံ ဒွိန္ဒံ ဘိက္ခုသဟဿာနံ နိစ္စံ
 ပညတ္တာသနာနေဝ ဟောန္တိ။ အန္ဓပါနဘေသဇ္ဇေသု ယေဝ ယံ ဣစ္ဆတိ၊ တဿ
 တံ ယထိစ္စိတမေဝ သမ္ပဇ္ဇတိ။ တေသု အနာထပိဏ္ဍိကေန ဧကဒီဝသမ္ပိ သတ္တာ
 ပဉ္စ န ပုစ္ဆိတပုဗ္ဗော။ သော ကိရ “တထာဂတော ဗုဒ္ဓသုခုမာလော ခတ္တိယ-
 သုခုမာလော၊ ‘ဗဟူပကာရော မေ ဂဟပတိ’တိ မယံ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော ကိလ-
 မေယျာ”တိ သတ္တရိ အဓိမတ္တသိနေဟေန ပဉ္စ န ပုစ္ဆတိ။ သတ္တာ ပန တသ္မိံ
 နိသိန္ဓမတ္တေယေဝ “အယံ သေဋ္ဌိ မံ အရက္ခိတဗ္ဗဋ္ဌာနေ ရက္ခတိ။ အဟဗ္ဗိ ကပ္ပ-
 သတသဟဿာမိကာနိ စတ္တာရိ အသင်္ချေယျာနိ အလင်္ကတပဋိယတ္တံ အတ္တနော
 သီသံ ဆိန္ဒိတွာ အက္ခိနိ ဥပ္ပါဋေတွာ ဟဒယမံသံ ဥပ္ပါဋေတွာ ပါဏသမံ ပုတ္တဒါရံ
 ပရိစ္စဇိတွာ ပါရမိယော ပူရေန္တော ပရေသံ ဓမ္မဒေသနတ္ထမေဝ ပူရေသိ။ သေ
 မံ အရက္ခိတဗ္ဗဋ္ဌာနေ ရက္ခတိ”တိ ဧကံ ဓမ္မဒေသနံ ကထေတိယေဝ ၂။

၁-ပါလိတောတိ (သိ) ၂-ကထေသိယေဝ (သျာ)

ပူရေတုံ၊ ပဗ္ဗဇိဿာမိ တာတာတိ။ ဘာတိက တရုဏာယေဝ တာဝ'တ္ထု၊ မဟလ္လက-
ကာလေ ပဗ္ဗဇိဿထာတိ။ “တာတ မဟလ္လကဿ ဟိ အတ္တနော ဟတ္ထပါဒါပိ
အနဿဝါ ဟောန္တိ၊ န အတ္တနော ဝသေ ဝတ္တန္တိ၊ ကိမင်္” ပန ဉ္ဇတကာ၊
သွာဟံ တဝ ကထံ န ကရောမိ၊ သမဏပဋိပတ္တိယေဝ ပူရေဿာမိ။

ဇရာဇဇ္ဇရိတာ ဟောန္တိ၊ ဟတ္ထပါဒါ အနဿဝါ။
ယဿ သော ဝိဟတတ္တာမော၊ ကထံ ဓမ္မံ စရိဿတိ။

ပဗ္ဗဇိဿာမေဝါဟံ တာတာ”တိ တဿ ဝိရဝန္တဿေဝ သတ္ထု သန္တိကံ ဂန္ဓာ
ပဗ္ဗဇ္ဇံ ယာစိတွာ လဒ္ဓပဗ္ဗဇ္ဇုပသမ္ပဒေါ အာစရိယုပဇ္ဈာယာနံ သန္တိကေ ပဉ္စ
ဝဿာနိ ဝသိတွာ ဝုဠဝဿော ပဝါရေတွာ သတ္တာရမုပသင်္ကမိတွာ ဝဋ္ဌိတွာ
ပုစ္ဆိ “ဘန္တေ ဣမသ္မိံ သာသနေ ကတိ ဓုရာနိ”တိ။ ဂန္ဓဓုရံ ဝိပဿနာဓုရန္တိ
ဒွေယေဝ ဓုရာနိ ဘိက္ခုတိ။ ကတမံ ပန ဘန္တေ ဂန္ဓဓုရံ၊ ကတမံ ဝိပဿနာ-
ဓုရန္တိ။ အတ္တနော ပညာနုရူပေန ဧကံ ဝါ ဒွေ ဝါ နိကာယေ သကလံ ဝါ
ပန တေပိဋကံ ဗုဒ္ဓဝစနံ ဥဂ္ဂဏိတွာ ဝံဿ ဓာရဏံ ကထနံ ဝါစနန္တိ ဣဒံ
ဂန္ဓဓုရံ နာမ၊ သလ္လဟုကဝုတ္တိနော ပန ပန္နသေနာသနာဘိရတဿ အတ္တဘာဝေ
ခယဝယံ ပဋ္ဌပေတွာ သာတစ္ဆကိရိယဝသေန ဝိပဿနံ ဝဓေတွာ အရဟတ္တ-
ဂ္ဂဟဏန္တိ ဣဒံ ဝိပဿနာဓုရံ နာမာတိ။ ဘန္တေ အဟံ မဟလ္လကကာလေ ပဗ္ဗ-
ဇိတော ဂန္ဓဓုရံ ပူရေတုံ န သက္ခိဿာမိ၊ ဝိပဿနာဓုရံ ပန ပူရေဿာမိ၊
ကမ္မဋ္ဌာနံ မေ ကထေထာတိ။ အထဿ သတ္တာ ယာဝ အရဟတ္တံ ကမ္မဋ္ဌာနံ
ကထေသိ။

သော သတ္တာရံ ဝဋ္ဌိတွာ အတ္တနာ သဟဂါမိနော ဘိက္ခု။ ပရိယေသန္တော
သဋ္ဌိ ဘိက္ခု။ လဘိတွာ တေဟိ သဒ္ဓိံ နိက္ခမိတွာ ဝိသယောဇနသတမဂ္ဂံ၊
ဂန္ဓာ ဧကံ မဟန္တံ ပစ္စန္နဂါမံ ပတွာ တတ္ထ သပရိဝါရော ပိဏ္ဍာယ ပါဝိသိ။
မနုဿာ ဝတ္တသမ္ပန္နော ဘိက္ခု။ ဒိသွာဝ ပသန္တစိတ္တာ အာသနာနိ ပညာပေတွာ
နိသီဒါပေတွာ ပဏီတေနာဟာရေန ပရိဝိသိတွာ “ဘန္တေ ကုဟံ” အယျာ
ဂစ္ဆန္တိ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ယထာဖာသုကဋ္ဌာနံ ဥပါသကာ”တိ ဝုတ္တေ ပဏ္ဍိတာ
မနုဿာ “ဝဿာဝါသံ သေနာသနံ ပရိယေသန္တိ ဘဒန္တာ”တိ ဥတွာ “ဘန္တေ
သစေ အယျာ ဣမံ တေမာသံ ဣဓ ဝသေယျံ၊ မယံ သရဏေသု ပတိဋ္ဌာယ
သီလာနိ ဂဏှေယျာမာ”တိ အာဟံသု။ တေပိ “မယံ ဣမာနိ ကုလာနိ
နိဿာယ ဘဝနိဿရဏံ ကရိဿာမာ”တိ အဓိဝါသေသုံ။

၁-ကိမင်္ (သီ) ၂-ဝိသံ ယောဇနသတံ မဂ္ဂံ (သီ)

မနုဿာ တေသံ ပဋိညံ ဂဟေတွာ ဝိဟာရံ ပဋိဇဂ္ဂိတွာ ရတ္တိဋ္ဌာနဒိဝါ-
 ဋ္ဌာနာနိ သမ္ပာဒေတွာ အဒံသု။ တေ နိဗ္ဗိတံ တမေဝ ဂါမံ ပိဏ္ဍာယ ပဝိသန္တိ။
 အထ နေ ဧကော ဝေဇ္ဇော ဥပသင်္ကမိတွာ “ဘန္တေ ဗဟူနံ ဝသနဋ္ဌာနေ
 အဖာသုကမ္ပိ နာမ ဟောတိ၊ တသ္မိံ ဥပ္ပန္နေ မယံ ကထေယျာထ၊ ဘေသဇ္ဇံ
 ကရိဿာမိ”တိ ပဝါရေသိ။ ထေရော ဝဿူပနာယိကဒိဝသေ တေ ဘိက္ခု။
 အာမန္တေတွာ ပုစ္ဆိ “အာဂုသော ဣမံ တေမာသံ ကတိဟိ ဣရိယာပထေဟိ
 ဝိတိနာမေဿထာ”တိ။ စတူဟိ ဘန္တေတိ။ ကိံ ပနေတံ အာဂုသော ပတိရူပံ၊
 နန အပ္ပမတ္တေဟိ ဘဝိတဗ္ဗံ။ မယံ ဟိ ဓရမာနကဿ ဗုဒ္ဓဿ သန္တိကာ ကမ္မဋ္ဌာနံ
 ဂဟေတွာ အာဂတာ၊ ဗုဒ္ဓါ စ နာမ န သက္ကာ ပမာဒေန အာရာဓေတုံ၊
 ကလျာဏဇ္ဈာသယေန တေ ဝေါအာရာဓေတဗ္ဗာ။ ပမတ္တဿ စ နာမ စတ္တာရော
 အပါယာ သကဂေဟသဒိသာ၊ အပ္ပမတ္တာ ဟောထာဂုသောတိ။ ကိံ တုမှေ
 ပန ဘန္တေတိ။ အဟံ တိဟိ ဣရိယာပထေဟိ ဝိတိနာမေဿာမိ၊ ပိဋ္ဌိံ န ပသာ-
 ရေဿာမိ အာဂုသောတိ။ သာရ ဘန္တေ အပ္ပမတ္တာ ဟောထာတိ။

အထ ထေရဿ နိဒ္ဒိ အနောက္ကမန္တဿ ပဌမမာသေ အတိက္ကန္တေ မဇ္ဈိမ-
 မာသေ သမ္ပတ္တေ အက္ခိရောဂေါဥပ္ပဇ္ဇိ။ ဆိဒ္ဓဃဋ္ဌတော ဥဒကဓာရာ ဝိယ အက္ခိဟိ
 အဿုဓာရာ ပဋ္ဌရန္တိ။ သော သဗ္ဗရတ္တိံ သမဏဓမ္မံ ကတွာ အရုဏုဂ္ဂမနေ ဂဗ္ဘံ
 ပဝိသိတွာ နိသီဒိ။ ဘိက္ခု။ ဘိက္ခာစာရဝေလာယ ထေရဿ သန္တိကံ ဂန္တော
 “ဘိက္ခာစာရဝေလာ ဘန္တေ”တိ အာဟံသု။ တေန ဟိ အာဂုသော ဂဏှသ ပတ္တ-
 စိဝရန္တိ။ အတ္တနော ပတ္တစိဝရံ ဂါဟာပေတွာ နိက္ခမိ။ ဘိက္ခု။ တဿ အက္ခိဟိ
 အဿုနိ ပဋ္ဌရန္တေ ဒိသ္မာ “ကိမေတံ ဘန္တေ”တိ ပုစ္ဆိံသု။ အက္ခိနိ မေ အာဂုသော
 ဝါတာ ဝိဇ္ဇန္တိတိ။ နန ဘန္တေ ဝေဇ္ဇေန ပဝါရိတမှာ၊ တဿ ကထေမာတိ။
 သာဓာဂုသောတိ။ တေ ဝေဇ္ဇဿ ကထယိံသု။ သော တေလံ ပစိတွာ ပေသေသိ။
 ထေရော နာသာယ တေလံ အာသိဉ္စန္တော နိသိန္နကောဝ အာသိဉ္စိတွာ အန္တော-
 ဂါမံ ပါဝိသိ။ ဝေဇ္ဇော တံ ဒိသ္မာ အာဟ “ဘန္တေ အယျဿ ကိရ အက္ခိနိ
 ဝါတော ဝိဇ္ဇတိ”တိ။ အာမ ဥပါသကာတိ။ ဘန္တေ မယာ တေလံ ပစိတွာ
 ပေသိတံ၊ နာသာယ ဝေါ တေလံ အာသိတ္တန္တိ။ အာမ ဥပါသကာတိ။ ဣဒါနိ
 ကိဒိသန္တိ။ ရုဇ္ဇတေဝ ဥပါသကာတိ။ ဝေဇ္ဇော “မယာ ဧကဝါရေနေဝ ဝူပသမန-
 သမတ္တံ တေလံ ပဟိတံ၊ ကိံ န ခေါ ရောဂေါ န ဝူပသန္တော”တိ စိန္တေတွာ
 “ဘန္တေ နိသီဒိတွာ ဝေါ တေလံ အာသိတ္တံ၊ နိပဇ္ဇိတွာ”တိ ပုစ္ဆိ။ ထေရော တုဏှိ
 အဟောသိ၊ ပုနပ္ပုနံ ပုစ္ဆိယမာနောပိ န ကထေသိ။ သော “ဝိဟာရံ ဂန္တော

ထေရဿ ဝသနဋ္ဌာနံ ဩလောကေဿာမီ”တိ စိန္တေတွာ “တေန ဟိ ဘန္တေ ဂစ္ဆထာ”တိ ထေရံ ဝိဿဇ္ဇေတွာ ဝိဟာရံ ဂန္တော ထေရဿ ဝသနဋ္ဌာနံ ဩလောကေန္တော စက်မနနိသီဒနဋ္ဌာနမေဝ ဒိသ္မာ သယနဋ္ဌာနံ အဒိသ္မာ “ဘန္တေ နိသိန္ဓေဟိ ဝေါ အာသိတ္တံ၊ နိပဇ္ဇေဟိ”တိ ပုစ္ဆိ။ ထေရော တုဏှိ အဟောသိ။ “မာ ဘန္တေ ဧဝံ ကရိတ္ထ၊ သမဏဓမ္မော နာမ သရီရံ ယာပေန္တေန သက္ကာ ကာတုံ၊ နိပဇ္ဇိတွာ အာသိဉ္ဇထာ”တိ ပုနပ္ပုနံ ယာစိ။ “ဂစ္ဆ တံ တာဝါဂုသော၊ မန္တေတွာ ဇာနိဿာမီ”တိ ဝေဇ္ဇံ ဥယျောဇေသိ။ ထေရဿ စ တတ္ထ နေဝ ဉ္ဇတိ၊ န သာလောဟိတာ အတ္ထိ၊ ကေန သဒ္ဓိံ မန္တေယျ? ကရဇ- ကာယေန ပန သဒ္ဓိံ မန္တေန္တော “ဝဒေဟိ တာဝ အာဂုသော ပါလိတ၊ တံ ကိံ အက္ခိနိ ဩလောကေဿသိ၊ ဥဒါဟု ဗုဒ္ဓသာသနံ။ အနမတဂ္ဂသ္မိံ ဟိ သံသာရ- ဝဇ္ဇေ တဝ အက္ခိကာဏဿ၊ ဂဏနာ နာမ နတ္ထိ၊ အနေကာနိ ပန ဗုဒ္ဓသတာနိ ဗုဒ္ဓသဟဿာနိ အတိတာနိ။ တေသု တေ ဧကဗုဒ္ဓေါပိ န ပရိစိဏ္ဍော?၊ ဣဒါနိ ဣမံ အန္တောဝဿံ တယော မာသေ န နိပဇ္ဇိဿာမီတိ တေမာသံ နိဗဒ္ဓဝိရိယံ ကရိဿာမိ”။ တသ္မာ တေ စက္ခုနိ နဿန္တ၊ ဝါ ဘိဇ္ဇန္တ၊ ဝါ၊ ဗုဒ္ဓသာသနမေဝ ဓာရေဟိ၊ မာ စက္ခုနိ”တိ ဘူတကာယံ ဩဝဒန္တော ဣမာ ဂါထာယော အဘာသိ—

“စက္ခုနိ ဟာယန္တ၊ မမာယိတာနိ၊
 သောတာနိ ဟာယန္တ၊ တထေဝ ကာယော။
 သဗ္ဗမ္ပိဒံ ဟာယတု ဒေဟနိဿိတံ၊
 ကိံ ကာရဏာ ပါလိတ တံ ပမဇ္ဇေသိ။

စက္ခုနိ ဇီရန္တ၊ မမာယိတာနိ၊
 သောတာနိ ဇီရန္တ၊ တထေဝ ကာယော။
 သဗ္ဗမ္ပိဒံ ဇီရတု ဒေဟနိဿိတံ၊
 ကိံ ကာရဏာ ပါလိတ တံ ပမဇ္ဇေသိ။

စက္ခုနိ ဘိဇ္ဇန္တ၊ မမာယိတာနိ၊
 သောတာနိ ဘိဇ္ဇန္တ၊ တထေဝ ကာယော။
 သဗ္ဗမ္ပိဒံ ဘိဇ္ဇတု ဒေဟနိဿိတံ၊
 ကိံ ကာရဏာ ပါလိတ တံ ပမဇ္ဇေသိ”တိ။

၁-သရီရေ ယာပေန္တေ (သီ၊ သျှာ) ၂-အနက္ခိကာဏဿ (သီ) ၃-န ပရိစိန္တော (က)
 ၄-တေ မာနသံ ဗဒ္ဓံ (သီ၊ သျှာ) ၅-ဟာယန္တိ (သီ)

ဒဋ္ဌကမာမမှာ”တိ။ ထေရော တေသံ ဝစနံ သုတွာ စိန္တေသ် “အဟံ ဒုဗ္ဗလော၊ အန္တရာမဂ္ဂေ စ အမနုဿပရိဂ္ဂဟိတာ အဇ္ဈိ အတ္ထိ၊ မယိ တေဟိ သဒ္ဓိံ ဂစ္ဆန္တေ သဗ္ဗေ ကိလမိဿန္တိ၊ ဘိက္ခမ္ပိ လဘိတုံ န သက္ခိဿန္တိ၊ ဣမေ ပုရေတရမေဝ ပေသေဿာမီ”တိ။ အထ နေ အာဟ “အာဝုသော တုမေ ပုရတော ဂစ္ဆထာ”တိ။ တုမေ ပန ဘန္တေတိ။ အဟံ ဒုဗ္ဗလော၊ အန္တရာမဂ္ဂေ စ အမနုဿပရိဂ္ဂဟိတာ အဇ္ဈိ အတ္ထိ၊ မယိ တုမေဟိ သဒ္ဓိံ ဂစ္ဆန္တေ သဗ္ဗေ ကိလမိဿထ၊ တုမေ ပုရတော ဂစ္ဆထာတိ။ မာ ဘန္တေ ဧဝံ ကရိတ္ထ၊ မယံ တုမေဟိ သဒ္ဓိံယေဝ ဂမိဿာမာတိ။ “မာ ဝေါ အာဝုသော ဝေ ရုစိတ္ထ၊ ဧဝံ သန္တေ မယံ အဖာသုကံ ဘဝိဿတိ၊ မယံ ကနိဋ္ဌော ပန တုမေ ဒိသ္မာ ပုစ္ဆိဿတိ၊ အထဿ မမ စက္ခုနံ ပရိဟိနဘာဝံ အာရောစေယျာထ၊ သော မယံ သန္တိကံ ကမ္ဘိဒေဝ ပဟိဏိဿတိ၊ တေန သဒ္ဓိံ အာဂစ္ဆိဿာမိ၊ တုမေ မမ ဝစနေန ဒသဗလဉ္စ အသိတိမဟာထေရေ စ ဝန္တထာ”တိ တေ ဥယျောဇေသိ။

တေ ထေရံ ခမာပေတွာ အန္တောဂါမံ ပဝိသိံသု။ မနုဿာ တေ ဒိသ္မာ နိသီဒါပေတွာ ဘိက္ခံ ဒတွာ “ကိံ ဘန္တေ အယျာနံ ဂမနာကာရော ပညာယတိ”တိ။ အာမ ဥပါသကာ၊ သတ္တာရံ ဒဋ္ဌကမာမမှာတိ။ တေ ပုနပျုနံ ယာစိဘွာ တေသံ ဂမနဆန္ဒမေဝ ဥတွာ အနဂန္တာ ပရိဒေဝိတွာ နိဝတ္တိံသု။ တေပိ အနုပုဗ္ဗေန ဇေတဝနံ ဂန္တာ သတ္တာရဉ္စ အသိတိမဟာထေရေ စ ထေရဿ ဝစနေန ဝန္တိတွာ ပုနဒိဝသေ ယတ္ထ ထေရဿ ကနိဋ္ဌော ဝသတိ၊ တံ ဝိထိံ ပိဏ္ဏာယ ပဝိသိံသု။ ကုဋုဋ္ဌိကော တေ သဉ္စာနိတွာ နိသီဒါပေတွာ ကတပဋိသန္တာရော “ဘာတိကတ္ထေရော မေ ဘန္တေ ကုဟိ”န္တိ ပုစ္ဆိ။ အထဿ တေ တံ ပဝတ္တိံ အာရောစေသုံ။ သော တံ သုတွာဝ တေသံ ပါဒမူလေ ပရိဝတ္ထေန္တော ရောဒိတွာ ပုစ္ဆိ “ဣဒါနိ ဘန္တေ ကိံ-ကာတဗ္ဗ”န္တိ။ ထေရော ဣတော ကဿစိ အာဂမနံ ပစ္စာသိသတိ၊ တဿ ဂတကာလေ တေန သဒ္ဓိံ အာဂမိဿတိတိ။ အယံ မေ ဘန္တေ ဘာဂိနေယျော ပါလိတော နာမ၊ ဧတံ ပေသေထာတိ။ ဧဝံ ပေသေတုံ န သက္ကာ၊ မဂ္ဂေ ပရိပန္တော အတ္ထိ၊ တံ ပဗ္ဗာဇေတွာ ပေသေတုံ ဝဇ္ဇတိတိ။ ဧဝံ ကတွာ ပေသေထ ဘန္တေတိ။ အထ နံ ပဗ္ဗာဇေတွာ အခုမာသမတ္တံ ပတ္တစိဝရဂ္ဂဟဏာဒီနိ သိက္ခာပေတွာ မဂ္ဂံ အာစိက္ခိတွာ ပဟိဏိံသု။

သော အနုပုဗ္ဗေန တံ ဂါမံ ပတွာ ဂါမဒ္ဓါရေ ဧကံ မဟလ္လကံ ဒိသ္မာ “ဣမံ ဂါမံ နိဿာယ ကောစိ အာရညကော ဝိဟာရော အတ္ထိ”တိ ပုစ္ဆိ။ အတ္ထိ ဘန္တေတိ။ ကော နာမ တတ္ထ ဝသတိတိ။ ပါလိတတ္ထေရော နာမ ဘန္တေတိ။ မဂ္ဂံ မေ အာစိက္ခထာတိ။ ကောသိ တံ ဘန္တေတိ။ ထေရဿ ဘာဂိနေယျောမ္ပိတိ။

အထ နံ ဂဟေတွာ ဝိဟာရံ နေသိ။ သော ထေရံ ဝဋ္ဌိတွာ အမုမာသမတ္တံ ဝတ္တပဋိဝတ္တံ ကတွာ ထေရံ သမ္မာ ပဋိဇဉ်တွာ “ဘန္တေ မာတုလကုဋုမ္ဘိကော မေ တုမှာကံ အာဂမနံ ပစ္စာသိသတိ။ ဧထ၊ ဂစ္ဆာမာ”တိ အာဟ။ တေန ဟိ ဣမံ မေ ယဋ္ဌိကောဋိံ ဂဏှာဟိတိ။ သော ယဋ္ဌိကောဋိံ ဂဟေတွာ ထေရေန သဒ္ဓိံ အန္တောဂါမံ ပါရိသိ။ မနုဿာ ထေရံ နိသီဒါပေတွာ “ကိံ ဘန္တေ ဂမနာကာရော ဝေါ ပညာယတိ”တိ ပုစ္ဆိံ သု။ အာမ ဥပါသကာ၊ ဂန္တော သတ္တာရံ ဝဋ္ဌိဿာမီတိ။ တေ နာနပ္ပကာရေန ယာစိတွာ အလဘန္တော ထေရံ ဥယျော-ဇေတွာ ဥပခုပထံ ဂန္တော ရောဒိတွာ နိဝတ္တိံ သု။ သာမဏေရော ထေရံ ယဋ္ဌိကောဋိယာ အာဒါယ ဂစ္ဆန္တော အန္တရာမဂ္ဂေ အဋ္ဌဝိယံ ကဋ္ဌနဂရံ နာမ ထေရေန ဥပနိဿာယ ဝုဋ္ဌပုဗ္ဗံ ဂါမံ သမ္မာပုဏိ။ သော ဂါမတော နိက္ခမိတွာ အရညေ ဂိတံ ဂါယိတွာ ဒါရုနိ ဥဒ္ဓရန္တိယာ ဧကိဿာ ဣတ္ထိယာ ဂိတသဒ္ဓိံ သုတွာ သရေ နိမိတ္တံ ဂဏှိ။ ဣတ္ထိသဒ္ဓေါ ဝိယ ဟိ အညော သဒ္ဓေါ ပုရိသာနံ သကလသရီရံ ဖရိတွာ ဌာတုံ သမတ္ထော နာမ နတ္ထိ။ တေနာဟ ဘဂဝါ—

“နာဟံ ဘိက္ခဝေ အညံ ဧကသဒ္ဓမ္ဘိ သမနုပဿာမိ၊ ယံ ဧဝံ ပုရိသဿ စိတ္တံ ပရိယာဒါယ တိဋ္ဌတိ၊ ယထယိဒံ ဘိက္ခဝေ ဣတ္ထိ-သဒ္ဓေါ”တိ ၂။

သာမဏေရော တတ္ထ နိမိတ္တံ ဂဟေတွာ ယဋ္ဌိကောဋိံ ဝိဿဇေတွာ “တိဋ္ဌထ တာဝ ဘန္တေ၊ ကိစ္စံ မေ အတ္ထိ”တိ တဿာ သန္တိကံ ဂတော။ သာ တံ ဒိဿာ တုဏှိ အဟောသိ။ သော တာယ သဒ္ဓိံ သီလဝိပတ္တိံ ပါပုဏိ။ ထေရော စိန္တေသိ “ဣဒါနေဝ ဧကော ဂိတသဒ္ဓေါ သုယျိတ္ထ၊ သော စ ခေါ ဣတ္ထိယာ သဒ္ဓေါ ဆိဇ္ဇိ၊ သာမဏေရောပိ စိရာယတိ၊ သော တာယ သဒ္ဓိံ သီလဝိပတ္တိံ ပတ္ထော ဘဝိဿတိ”တိ။ သောပိ အတ္တနော ကိစ္စံ နိဋ္ဌာပေတွာ အာဂန္တော “ဂစ္ဆာမ ဘန္တေ”တိ အာဟ။ အထ နံ ထေရော ပုစ္ဆိံ “ပါပေါဇာတောသိ သာမဏေရာ”တိ။ သော တုဏှိ ဟုတွာ ထေရေန ပုနပ္ပါနံ ပုဋ္ဌောပိ န ကိစ္စိ ကထေသိ။ အထ နံ ထေရော အာဟ “တာဒိသေန ပါပေန မမ ယဋ္ဌိကောဋိဂ္ဂဟဏကိစ္စံ နတ္ထိ”တိ။ သော သံဝေဂပ္ပတ္ထော ကာသာယာနိ အပနေတွာ ဂိဟိနိယာမေန ပရိဒဟိတွာ “ဘန္တေ အဟံ ပုဗ္ဗေ သာမဏေရော၊ ဣဒါနိ ပနမိ ဂိဟိ ဇာတော၊ ပဗ္ဗဇန္တောပိ စ သွာဟံ န သဒ္ဓါယ ပဗ္ဗဇိတော၊ မဂ္ဂပရိပန္နဘယေန ပဗ္ဗဇိတော၊ ဧထ ဂစ္ဆာမာ”တိ အာဟ။ “အာဝုသော ဂိဟိပါပေါပိ သမဏပါပေါပိ ပါပေါယေဝ၊ တံ သမဏဘာဝေ ဌာတွာပိ သီလမတ္တံ ပူရေတုံ နာသက္ခိ၊ ဂိဟိ ဟုတွာ ကိံ

သကာတိ။ သာဝတ္ထိယံ ဘန္တေတိ။ ယာဟိ အာဂုသောတိ။ အယျော ပန ဘန္တေ ကုဟိ ဂမိဿတိတိ။ အဟမ္မိ တတ္ထေဝ ဂမိဿာမိတိ။ တေန ဟိ ဧကတောဝ ဂစ္ဆာမ ဘန္တေတိ။ အဟံ အာဂုသော ဒုဗ္ဗလော၊ မယာ သဒ္ဓိံ ဂစ္ဆန္တဿ တဝ ပပဉ္စော ဘဝိဿတိတိ။ မယံ အစွာယိကံ နတ္ထိ၊ အဟမ္မိ အယျေန သဒ္ဓိံ ဂစ္ဆန္တော ဒသသု ပုညကိရိယဝတ္ထု။ သု ဧကံ လဘိဿာမိ၊ ဧကတောဝ ဂစ္ဆာမ ဘန္တေတိ။ ဝေရော “ဧသော သပ္ပုရိသော ဘဝိဿတိ”တိ စိန္တေတွာ “တေန ဟိ သဒ္ဓိံ ဂမိဿာမိ၊ ယဋ္ဌိကောဋိံ ဂဏှ ဥပါသကာ”တိ အာဟ။ သက္ကော တထာ ကတွာ ပထဝိံ သဒ္ဓိပန္နော သာယနုသမယေ ဇေတဝနံ သမ္မာပေသိ။ ဝေရော သင်္ခပဏဝါဒိသဒ္ဓိံ သုတွာ “ကတ္ထေသော သဒ္ဓေါ”တိ ပုစ္ဆိ။ သာဝတ္ထိယံ ဘန္တေတိ။ ပုဗ္ဗေ မယံ ဂမနကာလေ စိရေန ဂမိမှာတိ။ အဟံ ဥဇုမဂ္ဂံ ဇာနာမိ ဘန္တေတိ။ တသ္မိံ ခဏေ ဝေရော “နာယံ မနုဿော၊ ဒေဝတာ ဘဝိဿတိ”တိ သလ္လက္ခေသိ။

သဟဿနေက္ကော ဒေဝိန္ဒော၊ ဒေဝရဇ္ဇသိရိန္ဒရော။
 သဒ္ဓိပိတွာန တံ မဂ္ဂံ၊ ဒိပ္ပံ သာဝတ္ထိမာဂမိတိ။

သော ထေရံ နေတွာ ထေရဿဝတ္ထာယ ၁ ကနိဋ္ဌကုဋုမ္ဘိကေန ကာရိတံ ပဏ္ဏသာလံ နေတွာ ဖလကေ ၂ နိသိဒါပေတွာ ပိယသဟာယကဝဏ္ဏေန တဿ သန္တိကံ ဂန္တာ “သမ္မ စူဠပါလာ”တိ ပက္ကောသိ။ ကိံ သမ္မာတိ။ ထေရဿာ- ဂတဘာဝံ ဇာနာသိတိ။ န ဇာနာမိ၊ ကိံ ပန ထေရော အာဂတောတိ။ “အာမ သမ္မ၊ ဣဒါနိ အဟံ ဝိဟာရံ ဂန္တာ ထေရံ တယာ ကာရိတပဏ္ဏ- သာလာယ နိသိန္တကံ ဒိသ္မာ အာဂတောမ္ဘိ”တိ ဝတွာ ပက္ကာမိ။ ကုဋုမ္ဘိကောပိ ဝိဟာရံ ဂန္တာ ထေရံ ဒိသ္မာ ပါဒမူလေ ပရိဝတ္တန္တော ရောဒိတွာ “ဣဒံ ဒိသ္မာ အဟံ ဘန္တေ တုမှာကံ ပဗ္ဗဇိတုံ နာဒါသိ” န္တိအာဒိနိ ဝတွာ ဒွေ ဒါသဒါရကေ ဘုဇိဿေ ကတွာ ထေရဿ သန္တိကေ ပဗ္ဗာဇေတွာ “အန္တောဂါမတော ယာဂုဘတ္တာဒိနိ အာဟရိတွာ ထေရံ ဥပဋ္ဌဟထာ”တိ ပဋိယာဒေသိ။ သာမဏေရာ ဝတ္ထပဋိဝတ္တံ ကတွာ ထေရံ ဥပဋ္ဌဟိံသု။

အထေကဒိဝသံ ဒိသာဝါသိနော ဘိက္ခု။ “သတ္တာရံ ပဿိဿာမာ”တိ ဇေတ- ဝနံ အာဂန္တာ တထာဂတံ ဝန္တိတွာ အသိတိမဟာထေရေ စ ဝန္တိတွာ၊ ၇ ဝိဟာရ- စာရိကံ စရန္တာ စက္ခုပါလတ္ထေရဿ ဝသနဋ္ဌာနံ ပတွာ “ဣဒမ္ဘိ ပဿိဿာမာ”တိ

၁-ထေရဿ ဝသနတ္ထာယ (က) ၂-ပလ္လင်္ဂေ (သိ)
 ၃-ပဋိပါဒေသိ (သိ၊ သျာ) ၄-ဒိသ္မာ (သိ၊ သျာ)

သာယံ တဒဘိမုခါ အဟေသုံ။ တသ္မိံ ခဏေ မဟာမေသော ဥဋ္ဌဟိ။ တေ “ဣဒါနိ အတိသာယနော၊ မေသော စ ဥဋ္ဌိတော၊ ပါတောဝ ဂန္ဓာ ပဿိဿာမာ”တိ နိဝတ္တိံသု။ ဒေဝေါ ပဌမယာမံ ဝဿိတွာ မဇ္ဈိမယာမေ ဝိဂတော။ ထေရော အာရဒ္ဓဝိရိယော အာစိဏ္ဏစက်မနော၊ တသ္မာ ပစ္စိမယာမေ စက်မနံ ဩတရိ။ တဒါ စ ပန နဝုဋ္ဌာယ ဘူမိယာ ဗဟူ ဣန္ဒဂေါပကာ ဥဋ္ဌဟိံသု။ တေ ထေရေ စက်မန္တေ ယေဘုယျေန ဝိပဇ္ဇိံသု။ အန္တေဝါသိကာ ယေရဿ စက်မနဋ္ဌာနံ ကာလဿေဝ န သမ္ပဇ္ဇိံသု။ ဣတရေ ဘိက္ခု။ “ထေရဿ ဝသနဋ္ဌာနံ ပဿိဿာမာ”တိ အာဂန္ဓာစက်မနေ မတပါဏကေ ဒိသ္မာ “ကောဣမသ္မိံ စက်မတိ”တိ ပုစ္ဆိံသု။ အမှာကံ ဥပဇ္ဈာယော ဘန္တေတိ။ တေ ဥဇ္ဈာယိံသု “ပဿထာဝုသော သမဏဿ ကမ္ပံ၊ သစက္ခုကကာလေ နိပဇ္ဇိတွာ နိဒ္ဒါယန္တော ကိဉ္စိ အကတွာ ဣဒါနိ စက္ခုဝိကလကာလေ ‘စက်မာမီ’တိ ဧတ္တကေ ပါဏကေ မာရေသိ၊ ‘အတ္ထံ ကရိဿာမီ’တိ အနတ္ထံ ကရောတိ”တိ။

အထ ခေါ တေ ဂန္ဓာ တထာဂတဿ အာရောစေသုံ “ဘန္တေ စက္ခု-ပါလတ္တေရော ‘စက်မာမီ’တိ ဗဟူ ပါဏကေ မာရေသိ”တိ။ ကိံ ပန သော တုမေဟိ မာရေန္တော ဒိဋ္ဌောတိ။ န ဒိဋ္ဌော ဘန္တေတိ။ ယထေဝ တုမေ တံ န ပဿထ၊ တထေဝ သောဝိ တေ ပါဏေ န ပဿတိ။ ဒိဏာသဝါနံ မရဏ-စေတနာ နာမ နတ္ထိ ဘိက္ခုဝေတိ။ ဘန္တေ အရဟတ္တဿ ဥပနိဿယေ သတိ ကသ္မာ အန္တော ဇာတောတိ။ အတ္တနော ကတကမ္မဝသေန ဘိက္ခုဝေတိ။ ကိံ ပန ဘန္တေ တေန ကတန္တိ။ တေန ဟိ ဘိက္ခုဝေ သုဏာထ—

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ ကာသိရညေ^၁ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဧကော ဝေဇ္ဇော ဂါမနိဂမေသု စရိတွာ ဝေဇ္ဇကမ္ပံ ကရောန္တော ဧကံ စက္ခုဒုဗ္ဗလံ ဣတ္ထိံ ဒိသ္မာ ပုစ္ဆိံ “ကိံ တေ အဗာသုက”န္တိ။ အက္ခိဟိ န ပဿာမီတိ။ ဘေသဇ္ဇံ တေ ကရိဿာမီတိ။ ကရောဟိ သာမီတိ။ ကိံ မေ ဒဿသိတိ။ သစေ မေ အက္ခိနိ ပါကတိကာနိ ကာတုံ သက္ခိဿသိ၊ အဟံ တေ သဒ္ဓိံ ပုတ္တမိတာဟိ ဒါသိ ဘဝိဿာမီတိ။ သော “သာဓူ”တိ ဘေသဇ္ဇံ သံဝိဒဟိ၊ ဧကဘေသဇ္ဇေနော အက္ခိနိ ပါကတိကာနိ အဟေသုံ။ သာ စိန္တေသိ “အဟမေတဿ သပုတ္တမိတာ ဒါသိ ဘဝိဿာမီတိ ပဋိဇာနိံ၊ န ခေါ ပန မံ သဏှေန သမ္မာစာရေန သမုဒါစရိဿတိ၊ ဝဇ္ဇေဿာမိ န”န္တိ။ သာ ဝေဇ္ဇေနာဂန္ဓာ “ကိဒိသံ ဘဒ္ဒေ”တိ ပုဋ္ဌာ “ပုဗ္ဗေ မေ အက္ခိနိ ထောကံ ရုဇ္ဇိံသု၊ ဣဒါနိ ပန အတိရေကတရံ ရုဇ္ဇန္တိ”တိ အာဟ။ ဝေဇ္ဇော “အယံ မံ ဝဇ္ဇေတွာ ကိဉ္စိ အဒါတုကာမာ၊ န မေ တောယ

၁-ဗာရာဏသိရာဇေ (သိ၊ သျာ)

ဒိန္နာယ ဘတိယာ အတ္ထော၊ ဣဒါနေဝ နံ အန္ဓံ ကရိယာဗီ”တိ စိန္နေတွာ
 ဂေဟံ ဂန္ဓာ ဘရိယာယ တေမတ္ထံ အာစိက္ခိ။ သာ ဘုဏှိ အဟောသိ။ သော
 ဧကံ ဘောသဇ္ဇံ ယောဇေတွာ တဿာ သန္တိကံ ဂန္ဓာ “ဘဒ္ဒေ ဣမံ ဘောသဇ္ဇံ
 အဉ္ဇေဟိ”တိ အဉ္ဇာပေသိ။ အလဿာ ဒွေ အက္ခိနိ ဒီပသိခါ ဝိယ ဝိဇ္ဈာယိ”သု။
 သော ဝေဇ္ဇော စက္ခုပါလော အဟောသိ။

ဘိက္ခဝေ တဒါ မမ ပုတ္တေန ကတကမ္ပံ ပစ္စတော ပစ္စတော အနုဗန္ဓိ။
 ပါပကမ္ပံ ဟိ နာမေတံ ဓုရံ ဝဟတော ဗလိဗဒ္ဓဿ^၁ ပဒံ စက္ကံ ဝိယ အနုဂစ္ဆတိတိ
 ဣဒံ ဝတ္ထု ကထေတွာ အနုသန္တိ^၂ သဇ္ဇေတွာ ပတိဋ္ဌာပိတမတ္တိကံ သာသနံ
 ရာဇမုဒ္ဒါယ လဉ္စန္ဓော ဝိယ ဓမ္မရာဇော ဣမံ ဂါထမာဟ—

၁။ “မနောပုဗ္ဗင်္ဂမာ ဓမ္မာ၊ မနောသေဋ္ဌာ မနောမယာ။
 မနသာ စေ ပဒုဋ္ဌေန၊ ဘာသတိ ဝါ ကရောတိ ဝါ။
 တတော နံ ဒုက္ခမန္ဓေတိ၊ စက္ကံ ဝဟတော ပဒ”န္တိ။

တတ္ထ မနောတိ ကာမာဝစရကုသလာဒိဘေဒံ သဗ္ဗမ္ပိ စတုဘူမိကစိတ္တံ။
 ဣမသ္မိ^၃ ပန ပဒေ တဒါ တဿ ဝေဇ္ဇဿ ဥပ္ပန္နစိတ္တဝသေန နိယမိယမာနံ ဝဝတ္ထာ-
 ပိယမာနံ ပရိစ္ဆိဇ္ဇိယမာနံ ဒေါမနဿသဟဂတံ ပဋိသသမ္ပယုတ္တစိတ္တမေဝ
 လဗ္ဘတိ။ ပုဗ္ဗင်္ဂမာတိ တေန ပဋ္ဌမဂါမိနာ ဟုတွာ သမန္ဓာဂတာ။ ဓမ္မာတိ
 ဂုဏဒေသနာပရိယတ္တိနိဿတ္တနိဇ္ဇိဝဝသေန စတ္တာရော ဓမ္မာ နာမ။ တေသု—

“န ဟိ ဓမ္မော အဓမ္မော စ၊ ဥဘော သမဝိပါကိနော။
 အဓမ္မော နိရယံ နေတိ၊ ဓမ္မော ပါပေတိ သုဂ္ဂတိ”န္တိ ၂ —

အယံ ဂုဏဓမ္မော နာမ။ “ဓမ္မံ ဝေါ ဘိက္ခဝေ ဒေသေဿာမိ အာဒိကလျာဏ”န္တိ ၃
 အယံ ဒေသနာဓမ္မော နာမ။ “ဣဓ ပန ဘိက္ခဝေ ဧကစေ ကုလပုတ္တာ ဓမ္မံ
 ပရိယာပုဏန္တိ သုတ္တံ ဂေယျ”န္တိ ၄ အယံ ပရိယတ္တိဓမ္မော နာမ။ “တသ္မိ” ဝေါ
 ပန သမယေ ဓမ္မာ ဟောန္တိ ခန္ဓာ ဟောန္တိ”တိ ၅ အယံ နိဿတ္တဓမ္မော နာမ။
 နိဇ္ဇိဝဓမ္မောတိပိ ဒေသော ဧဝ။ တေသု ဣမသ္မိ^၆ ဌာနေ နိဿတ္တနိဇ္ဇိဝဓမ္မော
 အမိပ္ပေတော။ သော အတ္တတော ကယော အရူပိနော ခန္ဓာ ဝေဒနာက္ခန္ဓော
 သညာက္ခန္ဓော သင်္ခါရက္ခန္ဓောတိ။ ဧဟ ဟိ မနော ပုဗ္ဗင်္ဂမော ဧတေသန္တိ
 မနောပုဗ္ဗင်္ဂမာ နာမ။

၁-ဗလိဝဒ္ဓဿ (သိ၊ သျာ) ၂-၃ ၂-၂၇၂၊ ၃ ၅-၃၅၇-ပိဋကေသု။ ၃-မ ၃-၃၂၇-ပိဋကေ။
 ၄-မ ၁-၁၀၇-ပိဋကေ။ ၅-အဘိ ၁-၃၅-ပိဋကေ။

ကထံ ပနေတေဟိ သဒ္ဓိံ ကေဝတ္ထုကော ကောရမ္ပဏော အပုဗ္ဗံ အစရိမံ
 ကေက္ခဏေ ဥပ္ပဇ္ဇမာနော မနော ပုဗ္ဗင်္ဂမော နာမ ဟောတီတိ? ဥပ္ပါဒပစ္စယဋ္ဌေန။
 ယထာ ဟိ ဗဟူသု ကေတော ဂါမဃာတာဒီနိ ကမ္မာနိ ကရောန္တေသု “ကော
 ဒေတသံ ပုဗ္ဗင်္ဂမော”တိ ဝုတ္တေ ယော နေသံ ပစ္စယော ဟောတိ၊ ယံ နိဿာယ
 တေ တံ ကမ္မံ ကရောန္တိ၊ သော ဒတ္တော ဝါ မိတ္တော ဝါ တေသံ ပုဗ္ဗင်္ဂမောတိ
 ဝုစ္စတိ၊ ဧဝံသမ္ပဒမိဒံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဣတိ ဥပ္ပါဒပစ္စယဋ္ဌေန မနော ပုဗ္ဗင်္ဂမော
 ဒေတသန္တိ မနောပုဗ္ဗင်္ဂမာ။ န ဟိ တေ မနေ အနုပ္ပဇ္ဇန္တေ ဥပ္ပဇ္ဇိတုံ သက္ကောန္တိ၊
 မနော ပန ကေစ္စေသု စေတသိကေသု အနုပ္ပဇ္ဇန္တေသုပိ ဥပ္ပဇ္ဇတိယေဝ။
 အဓိပတိဝသေန ပန မနော သေဋ္ဌော ဒေတသန္တိ မနောသေဋ္ဌာ။ ယထာ ဟိ
 စောရာဒီနံ စောရဇေဋ္ဌကာဒယော အဓိပတိနော သေဋ္ဌာ၊ တထာ တေသမ္ပိ
 မနော အဓိပတိ မနောဝ သေဋ္ဌော^၁။ ယထာ ပန ဒါရုအာဒီဟိ နိပ္ပန္နာနိ
 တာနိ တာနိ ဘဏ္ဍာနိ ဒါရုမယာဒီနိ နာမ ဟောန္တိ၊ တထာ တေပိ မနတော
 နိပ္ပန္နတ္တာ မနောမယာ နာမ။

ပဒုဋ္ဌေနာတိ အာဂန္တုကေဟိ အဘိဇ္ဈာဒီဟိ ဒေါသေဟိ ပဒုဋ္ဌေန။ ပကတိ-
 မနော ဟိ ဘဝင်္ဂစိတ္တံ၊ တံ အပဒုဋ္ဌံ။ ယထာ ဟိ ပသန္တံ ဥဒကံ အာဂန္တုကေဟိ
 နီလာဒီဟိ ဥပက္ကိလိဋ္ဌံ နီလောဒကာဒိဘေဒံ ဟောတိ၊ န စ နဝံ ဥဒကံ၊ နာပိ
 ပုရိမံ ပသန္တဥဒကမေဝ၊ တထာ တမ္ပိ အာဂန္တုကေဟိ အဘိဇ္ဈာဒီဟိ ဒေါသေဟိ
 ပဒုဋ္ဌံ ဟောတိ၊ န စ နဝံ စိတ္တံ၊ နာပိ ပုရိမံ ဘဝင်္ဂစိတ္တမေဝ၊ တေနာဟာ ဘဂဝါ
 “ပဘဿရမိဒံ ဘိက္ခဝေ စိတ္တံ၊ တဉ္စ ခေါ အာဂန္တုကေဟိ ဥပက္ကိလေသေဟိ
 ဥပက္ကိလိဋ္ဌ”န္တိ^၂။ ဧဝံ မနသာ စေ ပဒုဋ္ဌေန၊ ဘာသတိ ဝါ ကရောတိ ဝါ
 သော ဘာသမာနော စတုဗ္ဗိဓံ ဝစီဒုစ္စရိတမေဝ ဘာသတိ၊ ကရောန္တော တိဝိဓံ
 ကာယဒုစ္စရိတမေဝ ကရောတိ၊ အဘာသန္တော အကရောန္တော တာယ
 အဘိဇ္ဈာဒီဟိ ပဒုဋ္ဌမာနသတာယ တိဝိဓံ မနောဒုစ္စရိတံ ပူရေတိ။ ဧဝမဿ
 ဒသ အကုသလကမ္မပထာ ပါရိပူရိံ ဂစ္ဆန္တိ။

တတော နံ ဒုက္ခမန္တေတိတိ တတော တိဝိဒုစ္စရိတတော တံ ပုဂ္ဂလံ ဒုက္ခံ
 အန္တေတိ၊ ဒုစ္စရိတာနုဘာဝေန စတုသု အပါယေသု၊ မနုဿေသု ဝါ တမတ္တဘာဝံ?
 ဂစ္ဆန္တိ ကာယဝတ္ထုကမ္ပိ ဣတရမ္ပိတိ ဣမိနာ ပရိယာယေန ကာယိကစေတသိကံ
 ဝိပါကဒုက္ခံ အနုဂစ္ဆတိ။ ယထာ ကိံ? စက္ကံ ဝ ဟတော ပဒန္တိ ဓုရေ ယုတ္တဿ
 ဓုရံ ဝဟတော ဗလိဗဒ္ဓဿ ပဒံ စက္ကံ ဝိယ။ ယထာ ဟိ သော ကေမ္ပိ ဒိဝသံ
 ဒွေပိ ပဉ္စပိ ဒသပိ အမုမာသမ္ပိ မာသမ္ပိ ဝဟန္တော စက္ကံ နိဝတ္တေတုံ ဇဟိတုံ န

၁-တေသမ္ပိ မနောတိ မနောသေဋ္ဌာ (သီ၊ သျှာ) ၂-အံ ၁-၉-ပိဋ္ဌေ။ ၃-တမဘာဝံ (သီ)

သက္ကောတိ၊ အထ ခုဿ ပုရတော အဘိက္ကမန္တဿ ယုဂံ ဂိဝံ ဗာဓေတိ၊
 ပစ္စတော ပဋိက္ကမန္တဿ စက္ကံ ဦရမံသံ ပဋိဟနတိ။ ဣမေဟိ ဒွိဟိ အာကာ-
 ရေဟိ ဗာဓန္တံ စက္ကံ တဿ ပဒါနုပဒိကံ ဟောတိ၊ တထေဝ မနဿ ပဒုဋ္ဌေန
 တိဏိ ဒုစ္စရိတာနိ ပူရေတွာ ဌိတံ ပုဂ္ဂလံ နိရယာဒီသု တတ္ထ တတ္ထ ဂတ-
 ဂတဋ္ဌာနေ ဒုစ္စရိတမူလကံ ကာယိကမ္ပိ စေတသိကမ္ပိ ဒုက္ခမနုဗန္ဓတိတိ။

ဂါထာပရိယောသာနေ တိံသသဟဿာ ဘိက္ခု။ သဟ ပဋိသမ္ဘိဒါဟိ
 အရဟတ္တံ ပါပုဏိံသု။ သမ္ပတ္တပရိသာယပိ ဒေသနာ သာတ္ထိကာ သဖလာ
 အဟောသိတိ။

စက္ခုပါလတ္ထေရဝတ္ထု ပဌမံ။

၂-မဇ္ဇကုဏ္ဍလိဝတ္ထု

၂။ မနောပုဗ္ဗင်္ဂမာ ဓမ္မာတိ ဒုတိယဂါထာပိ သာဝတ္ထိယံယေဝ မဇ္ဇ-
 ကုဏ္ဍလိဝံ အာရဟ္တ ဘာသိတာ။

သာဝတ္ထိယံ ကိရ အဒိန္နပုဗ္ဗကော နာမ ပြာဟ္မဏော အဟောသိ။ တေန
 ကဿစိ ကိဉ္စိ န ဒိန္နပုဗ္ဗံ၊ တေန တံ “အဒိန္နပုဗ္ဗကော”တွေဝ သဉ္ဇာနိံသု။
 တဿ ဧကပုတ္တကော အဟောသိ ပိယော မနာပေ၊။ အထဿ ပိလန္ဓနံ
 ကာရေတုကာမော “သစေသုဝဏ္ဏကာရေကာရေဿာမိ၊ဘတ္တဝေတနံ၊ ဒါတဗ္ဗံ
 ဘဝိဿတိ”တိ သယမေဝ သုဝဏ္ဏံ ဂောဇ္ဇေတွာ မဇ္ဇာနိ ကုဏ္ဍလာနိ ကတွာ
 အဒါသိ။ တေနဿ ပုတ္တော မဇ္ဇကုဏ္ဍလိတွေဝ ပညာယိတ္ထ။ တဿ
 သောဋ္ဌသဝဿိကကာလေ ပဏ္ဍုရောဂေါ ဥဒပါဒိ။ တဿ မာတာ ပုတ္တံ
 ဩလောကေတွာ “ပြာဟ္မဏ ပုတ္တဿ တေ ရောဂေါ ဥပ္ပန္နော၊ တိကိစ္ဆာပေဟိ
 န”န္တိ အာဟ။ ဘောတိ သစေ ဝေဇ္ဇံ အာနေဿာမိ၊ ဘတ္တဝေတနံ၊ ဒါတဗ္ဗံ
 ဘဝိဿတိ၊ ကိံ တံ မမ ဓနစ္ဆေဒံ န ဩလောကေဿသိတိ။ အထ နံ ကိံ
 ကရိဿသိ ပြာဟ္မဏာတိ။ ယထာ မေ ဓနစ္ဆေဒေါ န ဟောတိ၊ တထာ
 ကရိဿာမိတိ။ သော ဝေဇ္ဇာနံ သန္တိကံ ဂန္ဓာ “အသုကရောဂဿ နာမ တုမေ
 ကိံ ဘေသဇ္ဇံ ကရောထာ”တိ ပုစ္ဆိ။ အထဿ တေ ယံ ဝါ တံ ဝါ ရုက္ခတစာဒိံ
 အာစိက္ခန္တိ။ သော တမာဟရိတွာ ပုတ္တဿ ဘေသဇ္ဇံ ကရောတိ။ တံ
 ကရောန္တဿေဝဿ ရောဂေါ ဗလဝါ အဟောသိ၊ အတေကိစ္ဆဘာဝံ ဥပါဂမိ။

၁-မဇ္ဇကုဏ္ဍလိ (သိ)

၂-ဝေတနံ (သိ၊ သျာ)

မြာဟ္မဏော တဿ ဒုဗ္ဗလဘာဝံ ဥတွာ ဧကံ ဝေဇံ ပက္ခောသိ။ သော တံ
 သြလောကေတွာဝ “အမှာကံ ဧကံ ကိစ္စံ အတ္ထိ၊ အညံ ဝေဇံ ပက္ခောသိတွာ
 တိကိစ္ဆာပေဟိ” တိ တံ ပဟာယ နိက္ခမိ။ မြာဟ္မဏော တဿ မရဏာသမယံ
 ဥတွာ “ဣမဿ ဒဿနတ္ထာယ အာဂတာ အန္တောဂေဟေ သာပတေယျံ
 ပဿိဿန္တိ၊ ဗဟိ နံ ကရိဿာမီ” တိ ပုတ္တံ နိဟရိတွာ ဗဟိအာဠိန္တေ နိပဇ္ဇာ-
 ပေသိ။

တံ ဒိဝသံ ဘဂဝါ ဗလဝပစ္စုသသမယေ မဟာကရဏာသမာပတ္တိတော
 ဝုဋ္ဌာယ ပုဗ္ဗဗုဒ္ဓေသု ကတာဓိကာရာနံ ဥဿန္တကုသလမူလာနံ ဝေနေယျဗန္ဓဝါနံ
 ဒဿနတ္ထံ ဗုဒ္ဓစက္ခုနာ လောကံ ဝေါလောကေန္တော ဒဿသဟဿစက္ကဝါဠေသု
 ဉာဏဇာလံ ပတ္တရိ။ မဋ္ဌကုဏ္ဍလိ ဗဟိအာဠိန္တေ နိပန္နာကာရေနေဝ တဿ အန္တော
 ပညာယိ။ သတ္တာ တံ ဒိသွာ တဿ အန္တောဂေဟာ နိဟရိတွာ တတ္ထ နိပဇ္ဇာပိတ-
 ဘာဝံ ဥတွာ “အတ္ထိ န ခေါ မယံ ဧတ္ထ ဂတပစ္စယေန အတ္ထော” တိ ဥပဓာ-
 ရေန္တော ဣဒံ အဒ္ဓသ—အယံ မာဏဝေါ မယိ စိတ္တံ ယသာဒေတွာ ကာလံ ကတွာ
 တာဝတိံ သဒေဝလောကေ တိံ သယောဇနိကေ ကနကဝိမာနေ နိဗ္ဗတ္တိဿတိ၊
 အစ္စရာသဟဿပရိဝါရော ဘဝိဿတိ၊ မြာဟ္မဏောပိ တံ ဈာပေတွာ
 ရောဒန္တော အာဠာဟနေ^၁ ဝိစရိဿတိ။ ဒေဝပုတ္တော တိဂါဝုတပ္ပမာဏံ သဠိ-
 သကဋဘာရာလင်္ကာရပဋိမဏ္ဍိတံ အစ္စရာသဟဿပရိဝါရံ အတ္တဘာဝံ သြလော-
 ကေတွာ “ကေန န ခေါ ကမ္မေန မယာ အယံ သိရိသမ္ပတ္တိ လဒ္ဓါ” တိ သြလော-
 ကေတွာ မယိ စိတ္တပ္ပသာဒေန လဒ္ဓဘာဝံ ဥတွာ “အယံ မြာဟ္မဏော
 ဓနန္တေဒဘယေန မမ ဘေသဇ္ဇမကတွာ ဣဒါနိ အာဠာဟနံ ဂန္တော ရောဒတိ၊
 ဝိပ္ပကာရပ္ပတ္တံ နံ ကရိဿာမီ” တိ ပိတရိ ရောဒန္တေ မဋ္ဌကုဏ္ဍလိဝတ္ထေန အာဂန္တော
 အာဠာဟနဿာဝိဒူရေ နိပဇ္ဇိတွာ ရောဒိဿတိ။ အထ နံ မြာဟ္မဏော “ကောသိ
 တံ” တိ ပုစ္ဆိဿတိ။ “အဟံ တေ ပုတ္တော မဋ္ဌကုဏ္ဍလိ” တိ အာစိက္ခိဿတိ။
 ကုဟိံ နိဗ္ဗတ္တောသိတိ။ တာဝတိံ သဘဝနေတိ။ “ကိံ ကမ္မံ ကတွာ” တိ ဝုတ္တေ
 မယိ စိတ္တပ္ပသာဒေန နိဗ္ဗတ္တဘာဝံ အာစိက္ခိဿတိ။ မြာဟ္မဏော “တုမေသု
 စိတ္တံ ပသာဒေတွာ သဂ္ဂေ နိဗ္ဗတ္တော နာမ အတ္ထိ” တိ မံ ပုစ္ဆိဿတိ။ အထဿာဟံ
 “တ္ထေကာနိ သတာနိ ဝါ သဟဿာနိ ဝါ သတသဟဿာနိ ဝါတိ န သက္ကာ
 ဂဏနာ၂ ပရိစ္ဆိန္နိတု” န္တိ ဝတွာ ဓမ္မပဒေ ဂါထံ ဘာသိဿာမိ။ ဂါထာပရိ-
 ယောသာနေ စတုရာသီတိယာပါဏသဟဿာနံ ဓမ္မာဘိသမလော ဘဝိဿတိ၊
 မဋ္ဌကုဏ္ဍလိ သောတာပန္နော ဘဝိဿတိ။ တထာ အဒိန္နပုဗ္ဗကော မြာဟ္မဏော။

၁-အာဠာဟနေ (က)

၂-ဂဏနာယ (သျှ၊ က)

သော မာဏဝေါ အာဟ—

“သောဝဏ္ဏမယော ပဘဿရော၊
ဥပ္ပန္နော ရထပဉ္စရော မမ။
တဿ စက္ကယုဂံ န ဝိန္ဒာမိ၊
တေန ဒုက္ခေန ဇဟာမိ^၁ ဇိဝိတ”န္တိ ၂။

အထ နံ မြာဟ္မဏော အာဟ—

“သောဝဏ္ဏမယံ မဏိမယံ၊
လောဟိတကမယံ အထ ရူပိယမယံ။
အာစိက္ခ မေ ဘဒ္ဒ မာဏဝ၊
စက္ကယုဂံ ပဋိပါဒယာမိ တေ”တိ ၂။

တံ သုတွာ မာဏဝေါ “အယံ မြာဟ္မဏော ပုတ္တဿ ဘောသဇ္ဇမကတွာ ပုတ္တပတိရူပကံ မံ ဒိသ္မာ ရောဒန္တော ‘သုဝဏ္ဏာဒိမယံ ရထစက္ကံ ကရောမိ’တိ ဝဒတိ၊ ဟောတု နိဂ္ဂဏိယာမိ န”န္တိ စိန္တေတွာ “ကိဝ မဟန္တံ မေ စက္ကယုဂံ ကရိဿသိ”တိ ဝတွာ “ယာဝ မဟန္တံ အာကင်္ခသိ၊ တာဝ မဟန္တံ ကရိ-
ဿာမိ”တိ ဝတ္ထေ စန္ဒိမသုရိယေဟိ မေ အတ္ထော၊ တေ မေ ဒေဟိ”တိ ယာစန္တော အာဟ—

“သော မာဏဝေါ တဿ ပါဝဒိ၊
စန္ဒသုရိယာ ဥဘယေတ္ထ ဒိဿရေ။
သောဝဏ္ဏမယော ရထော မမ၊
တေန စက္ကယုဂေန သောဘတိ”တိ ၃။

အထ နံ မြာဟ္မဏော အာဟ—

“ဗာလော ခေါ တံ အသိ မာဏဝ၊
ယော တံ ပတ္တယသေ အပတ္တိယံ။
မညာမိ တုဝံ မရိဿသိ၊
န ဟိ တံ လစ္ဆသိ စန္ဒသုရိယေ”တိ ၃။

၁-ဇဟိဿံ (သိ)၊ ဇဟိဿာမိ (သျှာ) ၂-၃ ၂-၁၁၃-၁၄၆-ပိဋေသု။
၃-၃ ၂-၁၁၃-၁၄၇-ပိဋာဒိသု။

အထ နံ မာဏဝေါ အာဟံ—

“ကိံ ပန ပညာယမာနဿတ္တာယ ရောဒန္တော ဗာလော ဟောတိ၊ ဥဒါဟု အပညာယမာနဿတ္တာယာ”တိ ဝတွာ—

“ဂမနာဂမနဗ္ဗိ ဒိဿတိ၊
ဝဏ္ဏဓာတု ဥဘယတ္ထ ဝိထိယာ။
ပေတော ကာလကတော န ဒိဿတိ၊
ကော နိမ ကန္ဓတံ ဗာလျတရော”တိ ၂။

တံ သုတွာ မြာဟ္မဏော “ယုတ္တံ သေ ဝဒတိ”တိ သလ္လက္ခေတွာ

“သစ္စံ ခေါ ဝဒေသိ မာဏဝ၊
အဟမေဝ ကန္ဓတံ ဗာလျတရော။
စန္ဒံ ဝိယ ဒါရကော ရုဒံ၊
ပေတံ ကာလကတာဘိပတ္တယိ”န္တိ ၂—

ဝတွာ တဿ ကထာယ နိဿောကော ဟုတွာ မာဏဝဿ ထုတိံ ကရောန္တော ဣမာ ဂါထာ အဘာသိ—

“အာဒိတ္တံ ဝတ မံ သန္တံ၊ ဃတသိတ္တံဝ ပါဝကံ။
ဝါရိနာ ဝိယ ဩသိဉ္စ၊ သဗ္ဗံ နိဗ္ဗာပယေ ဒရံ။
အဗ္ဗဟိ ဝတ မေ သလ္လံ၊ သောကံ ဟဒယနိဿိတံ။
ယော မေ သောကပရေတဿ၊ ပုတ္တသောကံ အပါနုဒိ။
သွာဟံ အဗ္ဗုဠသလ္လောသ္မိ၊ သီတိဘူတောသ္မိ နိဗ္ဗုတော။
န သောစာမိ န ရောဒါမိ၊ တဝ သုတွာန မာဏဝါ”တိ ၂။

အထ နံ “ကော နာမ တွ”န္တိ ပုစ္ဆန္တော—

“ဒေဝတာနုသိ ဂန္ဓဗ္ဗော၊ အဒု သက္ကော ပုရိန္ဒဒေါ။
ကော ဝါ တံ ကဿ ဝါ ပုတ္တော၊ ကထံ ဇာနေမု တံ မယ”န္တိ ၂—

အာဟ။ အထဿ မာဏဝေါ—

“ယဉ္ဇ ကန္ဓသိ ယဉ္ဇ ရောဒသိ၊
ပုတ္တံ အာဠာဟနေ သယံ ဒဟိတွာ။
သွာဟံ ကုသလံ ကရိတွာ ကမ္မံ၊
တိဒသာနံ သဟဗျတံ ဂတော”တိ ၂—

၁-အထ နံ မာဏဝေါ (သိ၊ သျာ) ၂-၃ ၂-၁၁၃-၁၄၇-ပိဋ္ဌာဒီသု။

အာစိက္ခိ။ အထ နံ ပြာဟ္မဏော အာဟ—

“အပ္ပံ ဝါ ဗဟံ ဝါ နာဒ္ဒဿမ၊
ဒါနံ ဒဒန္တဿ သကေ အဂါရေ။
ဥပေါသထကမ္ပံ ဝါ တာဒိသံ၊
ကေန ကမ္ပေန ဂတောသိ ဒေဝလောက”န္တိ ၁။

မာဏဝေါ အာဟ—

“အာဗာဓိကောဟံ ဒုက္ခိတော ဂိလာနော၊
အာတူရရူပေါမှိ သကေ နိဝေသနေ။
ဗုဒ္ဓံ ဝိဂတရဇံ ဝိတိဏ္ဏကံ၊
အဒ္ဒက္ခိံ သုဂတံ အနောမပညံ။
သွာဟံ မုဒိတမနော ပသန္တစိတ္တော၊
အဇ္ဇလိံ အကရိံ တထာဂဘဿ။
တာဟံ ကုသလံ ကရိတွာန ကမ္ပံ၊
တိဒသာနံ သဟဗျတံ ဂတော”တိ ၁။

တသ္မိံ ကထေန္တေယေဝ ပြာဟ္မဏဿ သကလသရိရံ ဝိတိယာ ပရိပူရိ၊
သော တံ ဝိတိံ ပဝေဒေန္တော—

“အစ္စရိယံ ဝတ အပ္ပုတံ ဝတ၊
အဇ္ဇလိကမ္ပဿ အယမိဒိသော ဝိပါကော။
အဟမ္ပိ ပမုဒိတမနော ပသန္တစိတ္တော၊
အဇ္ဇေဝ ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဝဇာမိ”တိ ၂—

အာဟ။ အထ နံ မာဏဝေါ—

“အဇ္ဇေဝ ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဝဇာဟိ၊
ဓမ္မဉ္စ သံဃဉ္စ ပသန္တစိတ္တော။
တထေဝ သိက္ခာပဒါနိ ပဉ္စ၊
အခဏ္ဍဗုလ္လာနိ သမာဒိယဿ။
ပါဏာတိပါတာ ဝိရမဿု ဒိပ္ပံ၊
လောကေ အဒိန္နံ ပရိဝဇ္ဇယဿ။
အမဇ္ဇပေါ ဗာ စ မုသာ ဘဏာဟိ၊
သကေန ဒါရေန စ ဟောဟိ တုဋ္ဌော”တိ ၁—

၁-၃ ၂-၁၁၅-၁၄၈-ပိဋ္ဌာဒိသု။ ၂-၃ ၂-၁၁၄-၁၄၈-ပိဋ္ဌာဒိသု။

အာဟ။ သော “သာရူ” တိ သမ္ပုဋ်တိ တွာ ဣမာ ဂါထာ အဘာသိ--

“အတ္တကာမောသိ မေ ယက္ခ၊ ဟိတကာမောသိ ဒေဝတေ။
ကရောမိ တုယံ ဝဇနံ၊ တံသိ အာစရိယော မမ။

ဥပေမိ သရဏံ ဗုဒ္ဓံ၊ ဓမ္မဇ္ဇာပိ အနုတ္တရံ။
သံဃဇ္ဇ နရဒေဝဿ၊ ဂစ္ဆာမိ သရဏံ အဟံ။

ပါဏာတိပါတာ ဝိရမာမိ ခိပ္ပံ၊
လောကေ အဒိန္နံ ပရိဝဇ္ဇယာမိ။
အမဇ္ဇပေါ နော စ မုသာ ဘဏာမိ၊
သကေန ဒါရေန စ ဟောမိ တုဋ္ဌော” တိ ၁။

အထ နံ ဒေဝပုတ္တော “ဗြာဟ္မဏ တေ ဂေဟေ ဗဟံ ဓနံ အတ္ထိ၊ သတ္တာရံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဒါနံ ဒေဟိ၊ ဓမ္မံ သုဏာဟိ၊ ပဉ္စံ ပုစ္ဆာဟိ” တိ ဝတွာ တတ္ထေဝ အန္တရဓာယိ။

ဗြာဟ္မဏောပိ ဂေဟံ ဂန္ဓာ ဗြာဟ္မဏိံ အာမန္တေတွာ “ဘဒ္ဒေ အဟံ အဇ္ဇ သမဏံ ဂေါတမံ နိမန္တေတွာ ပဉ္စံ ပုစ္ဆိဿာမိ၊ သက္ကာရံ ကရောဟိ” တိ ၂ ဝတွာ ဝိဟာရံ ဂန္ဓာ သတ္တာရံ နေဝ အဘိဝါဒေတွာ န ပဋိသန္ဓာရံ ကတွာ ၃ ကေမန္တံ ဌိတော “ဘော ဂေါတမ အဓိဝါသေဟိ အဇ္ဇတနာယ ဘတ္တံ သဗ္ဗိံ ဘိက္ခုသံဃေနာ” တိ အာဟ။ သတ္တာ အဓိဝါသေသိ။ သော သတ္ထု အဓိဝါသနံ ဝိဒိတွာ ဝေဂေနာဂန္ဓာ သကေ နိဝေသနေ ပဏီတံ ခါဒနိယံ ဘောဇနိယဇ္ဇ ပဋိယာဒါပေသိ။ သတ္တာ ဘိက္ခုသံဃပရိဝုတော တဿ ဂေဟံ ဂန္ဓာ ပညတ္တာသနေ နိသိဒိ။ ဗြာဟ္မဏော သက္ကစ္စံ ပရိဝိသိ၊ မဟာဇနေ သန္တပတိ။ သိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကေန ကိရ တထာဂတေ နိမန္တိတေ ဒွေ ဇနကာယာ သန္တပတန္တိ—သိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကာ “အဇ္ဇ သမဏံ ဂေါတမံ ပဉ္စံ ပုစ္ဆနာယ ၄ ဝိဟေဌိယမာနံ ပဿိဿာမာ” တိ သန္တပတန္တိ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိကာ “အဇ္ဇ ဗုဒ္ဓဝိသယံ ဗုဒ္ဓလိဋ္ဌံ ပဿိဿာမာ” တိ သန္တပတန္တိ။ အထ ခေါ ဗြာဟ္မဏော ကတဘတ္တကိစ္စံ တထာဂတမုပသင်္ကမိတွာ နိစာသနေ နိသိန္ဓော ပဉ္စံ ပုစ္ဆိ “ဘော ဂေါတမ တုမှာကံ ဒါနံ အဒတွာ ပူဇံ အကတွာ ဓမ္မံ အသုတွာ ဥပေါသထဝါသံ အဝသိတွာ ကေဝလံ မနောပသာဒမတ္ထေနေဝ သဂ္ဂေ နိဗ္ဗတ္တာနာမ ဟောန္တိ” တိ။ ဗြာဟ္မဏ ကသ္မာ မံ ပုစ္ဆသိ၊ နနု တေ ပုတ္တေန မဋ္ဌကုဏ္ဍလိနာ မယိ မနံ

၁-ခု ၂-၁၁၅-၁၄၈-ပိဋ္ဌာဒီသု။ ၂-ကရောမိတိ (က)
၃-သတ္တာရဓမ္မံ အဘိဝါဒေတွာ ပဋိသန္ဓာရံ ကတွာ (က) ၄-ပဉ္စပုစ္ဆာယ (သိ)၊ ပဉ္စံ ပုစ္ဆာယ (သျှာ)

ပ သာဒေတွာ အတ္တနော သဂ္ဂေ နိဗ္ဗတ္တဘာဝေါ ကထိတောတိ။ ကဒါ ဘော
 ဂေါတမာတိ။ နန ဘုံ အဇ္ဇေ သုသာနံ ဂန္ဓာ ကန္ဓန္တော အဝိဒ္ဓုရေ ဗာဟာ ပဂ္ဂယ
 ကန္ဓန္တံ ဧကံ မာဏာဝံ ဒိသ္မာ “အလင်္ကတော မဋ္ဌကုဏ္ဍလိ၊ မာလဓာရိ ဟရိစန္ဒ-
 နုဿဒေါ” တိ ဒွိဟိ ဇနေဟိ ကထိတကထံ ပကာသေန္တော သဗ္ဗံ မဋ္ဌကုဏ္ဍလိ-
 ဝတ္ထု ကထေသိ။ တေနေဝေတံ ပုဒ္ဒဘာသိတံ နာမ ဇာတံ။

တံ ကထေတွာ စ ပန “န ခေါ ပြာဟ္မဏ ဧကသတံ ဝါ န ဒွေသတံ၊ အထ
 ခေါ မယိ မနံ ပသာဒေတွာ သဂ္ဂေ နိဗ္ဗတ္တာနံ ဂဏနာ နာမ နတ္ထိ” တိ အာဟ။
 အထ မဟာဇနော န နိဗ္ဗေမတိကော^၂ ဟောတိ။ အထဿ အနိဗ္ဗေမတိကဘာဝံ
 ဝိဒိတွာ သတ္တာ “မဋ္ဌကုဏ္ဍလိဒေဝပုတ္တော ဝိမာနေနေဝ သဒ္ဓိံ အာဂစ္ဆတူ” တိ
 အဓိဋ္ဌာသိ။ သော တိဂါဝုတပ္ပမာဏေနေဝ ဒိဗ္ဗာဘရဏပဋိမဏ္ဍိတေန အတ္တ-
 ဘာဝေန အာဂန္ဓာ ဝိမာနတော ဩရုယ သတ္တာရံ ဝန္တိတွာ ဧကမန္တံ အဋ္ဌာသိ။
 အထ နံ သတ္တာ “တံ ဣမံ သမ္ပတ္တိံ ကိံ ကမ္ပံ ကတွာ ပဋိလဘိ” တိ ပုစ္ဆန္တော—

“အဘိက္ကန္တေန ဝဏ္ဏေန၊ ယာ တံ တိဋ္ဌသိ ဒေဝတေ။
 ဩဘာသေန္တိ ဒိသာ သဗ္ဗာ၊ ဩသမိ ဝိယ တာရကာ။
 ပုစ္ဆာမိ တံ ဒေဝ မဟာနဘာဝ၊
 မနုဿဘူတော ကိမကာသိ ပုည” န္တိ—

ဂါထမာဟ။ ဒေဝပုတ္တော အယံ မေ ဘန္တေ သမ္ပတ္တိ တုမှေသု စိတ္တံ
 ပသာဒေတွာ လဒ္ဓါတိ။ မယိ စိတ္တံ ပသာဒေတွာ လဒ္ဓါတေတိ။ အာမ ဘန္တေတိ။
 မဟာဇနော ဒေဝပုတ္တံ ဩလောကေတွာ “အစ္ဆရိယာ ဝတ ဘော ပုဒ္ဓဂုဏာ၊
 အဒိန္နပုဗ္ဗကပြာဟ္မဏဿ နာမ ပုတ္တော အညံ ကိဉ္စိ ပုညံ အကတွာ သတ္ထရိ
 စိတ္တံ ပသာဒေတွာ ဧဝရူပံ သမ္ပတ္တိံ ပဋိလဘိ” တိ တုဋ္ဌိံ ပဝေဒေသိ။

အထ နေသံ ကုသလာကုသလကမ္မကရဏေ မနောဝ ပုဗ္ဗင်္ဂမော၊ မနောဝ
 သေဋ္ဌော။ ပသန္ဓေန ဟိ မနေန ကတံ ကမ္ပံ ဒေဝလောကံ မနုဿလောကံ
 ဂစ္ဆန္တံ ပုဂ္ဂလံ ဆာယာဝ န ဝိဇဟတိတိ ဣဒံ ဝတ္ထု ကထေတွာ အနုသန္တိံ
 ဃဋေတွာ ပတိဋ္ဌာပိတမတ္တိကံ သာသနံ ရာဇမုဒ္ဒါယ လဉ္ဇန္တော ဝိယ ဓမ္မရာဇာ
 ဣမံ ဂါထမာဟ—

၂။ “မနောပုဗ္ဗင်္ဂမာ ဓမ္မာ၊ မနောသေဋ္ဌာ မနောမယာ။
 မနုဿ စေ ပသန္ဓေန၊ ဘာသတိ ဝါ ကရောတိ ဝါ။
 တတော နံ သုခမန္တေတိ၊ ဆာယာဝ အနုပါယိနိ” တိ ၃။

၁-န ဒွေသတာနိ (သီ)၊ န ဒွေ (သျှာ) ၂-ဝေမတိကော (သျှာ) ၃-အနုပါယိနိတိ (က)

တတ္ထ ကိဉ္ဇာပိ မနောတိ အဝိသေသေန သဗ္ဗမ္ပိ စတုဘူမိကစိတ္တံ ဝုစ္စတိ၊
 ဣမသ္မိံ ပန ပဒေ နိယမိယမာနံ ဝဂတ္ထာဂိယမာနံ ပရိစ္ဆိန္ဒိယမာနံ အဋ္ဌဝိဇီ
 ကာမာဝစရကုသလစိတ္တံ လဟ္တတိ။ ဝတ္ထုပသေန ပနာဟရိယမာနံ တတောပိ
 သောမနဿသဟဂတံ ဉ္ဇကာသမ္ပယုတ္တစိတ္တမေဝ လဟ္တတိ။ ပုဗ္ဗင်္ဂမာတိ တေန
 ပဌမဂါမိနာ ဟုတွာ သမန္တာဂတာ။ ဓမ္မာတိ ဝေဒနာဒယော တယော ခန္ဓာ။
 ဧတေ ဟိ^၁ ဥပ္ပါဒပစ္စယဋ္ဌေန သောမနဿသမ္ပယုတ္တမနော ပုဗ္ဗင်္ဂမော ဧတေသန္တိ
 မနောပုဗ္ဗင်္ဂမာ နာမ။ ယထာ ဟိ ဗဟူသု ဧကတော ဟုတွာ မဟာဘိက္ခုသံဃဿ
 စိဝရဒါနာဒီနိ ဝါ ဥဋ္ဌာရပူဇာဓမ္မဿဝနာဒီနိ ဝါ မာလာဂန္ဓသက္ကာရကရဏာ-
 ဒီနိ ဝါ ပုညာနိ ကရောဇ္ဇေသု “ကော ဧတေသံ ပုဗ္ဗင်္ဂမော”တိ ဝုတ္တေ ယော
 တေသံ ပစ္စယော ဟောတိ၊ ယံ နိဿယာယ တေ တာနိ ပုညာနိ ကရောန္တိ၊
 သော တိသော ဝါ ဖုသော ဝါ တေသံ ပုဗ္ဗင်္ဂမောတိ ဝုစ္စတိ၊ ဧဝံသမ္ပဒမိဒံ
 ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဣတိ ဥပ္ပါဒပစ္စယဋ္ဌေန မနော ပုဗ္ဗင်္ဂမော ဧတေသန္တိ မနောပုဗ္ဗင်္ဂမာ။
 န ဟိ တေ မနေ အနုပ္ပဇ္ဇန္တေ ဥပ္ပဇ္ဇိတုံ သက္ကောန္တိ၊ မနော ပန ဧကစ္စေသု
 စေတသိကေသု အနုပ္ပဇ္ဇန္တေသုပိ ဥပ္ပဇ္ဇတိယေဝ။ ဧဝံ အဓိပတိဝသေန ပန မနော
 သေဋ္ဌော ဧတေသန္တိ မနောသေဋ္ဌာ။ ယထာ ဟိ ဂဏာဒီနံ အဓိပတိ ပုရိသော
 ဂဏသေဋ္ဌော သေဏိသေဋ္ဌောတိ ဝုစ္စတိ၊ တထာ တေသမ္ပိ မနောဝ သေဋ္ဌော။
 ယထာ ပန သုဝဏ္ဏာဒီဟိ နိပ္ပာဒိတာနိ ဘဏ္ဍာနိ သုဝဏ္ဏမယာဒီနိ နာမ
 ဟောန္တိ၊ တထာ ဧတေပိ မနတော နိပ္ပန္နတ္တာ မနောမယာ နာမ။

ပသန္တေနာတိ အနဘိဇ္ဈာဒီဟိ ဂုဏေဟိ ပသန္တေန။ ဘာသတိ ဝါ
 ကရောတိ ဝါတိ ဧပရူပေန မနေန ဘာသန္တော စတုဗ္ဗိဓံ ဝစီသုစရိတမေဝ
 ဘာသတိ၊ ကရောဇ္ဇော တိဝိဇီ ကာယသုစရိတမေဝ ကရောတိ၊ အဘာသန္တော
 အကရောဇ္ဇော တာယ အနဘိဇ္ဈာဒီဟိ ပသန္တမာနသကာယ တိဝိဇီ မနော-
 သုစရိတံ ပူရေတိ။ ဧဝမဿ ဒသ ကုသလကမ္မပထာ ပါရိပူရိံ ဂစ္ဆန္တိ။

တတော နံ သုခမန္တေတိတိ ကတော တိဝိသေသစရိတတော နံ ပုဂ္ဂလံ သုခ-
 မန္တေတိ။ ဣဓ တေဘူမိကမ္ပိ ကုသလံ အဓိပေတံ၊ တသ္မာ တေဘူမိကသုစရိတာ-
 နဘာဝေန သုဂတိဘဝေ နိဗ္ဗန္တံ ပုဂ္ဂလံ၊ ဒုဂ္ဂတိယံ ဝါ သုခါနဘဝနဋ္ဌာနေ ဌိတံ
 ကာယဝတ္ထုကမ္ပိ ဣတရဝတ္ထုကမ္ပိ အဝတ္ထုကမ္ပိတိ ကာယိကစေတသိကံ ဝိပါက-
 သုခံ အနုဂစ္ဆတိ၊ န ဝိဇဟတိတိ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ယထာ ကိံ? ဆာယာစ
 အနုပါယိနီတိ ယဘာ ဟိ ဆာယာ နာမ သရီရပုဂ္ဂိုဗဒ္ဓါ သရီရေ ဂစ္ဆန္တေ
 ဂစ္ဆတိ၊ တိဋ္ဌန္တေ တိဋ္ဌတိ၊ နိသီဒန္တေ နိသီဒတိ၊ န သက္ကောတိ^၂ “သက္ကေန ဝါ

၁-ဧတေသံ ဟိ (သိ၊ သျာ) ၂-န သက္ကာ (သိ၊ သျာ)

ဖရသေန ဝါ နိဝတ္တာဟိ”တိ ဝတ္တာ ဝါ ပေါယေတွာ ဝါ နိဝတ္တာပေတုံ။ ကသ္မာ? သရီရပ္ပဋိဗဒ္ဓတ္တာ။ ဧဝမေဝ ဣမေသံ ဒသန္တံ ကုသလကမ္မပထာနံ အာစိဏ္ဏသမာ- စိဏ္ဏကုသလမူလိကံ ကာမာဝစရာဒိဘေဒံ ကာယိကစေတသိကသုခံ ဂတဂတ- ဌာနေ အနပါယိနိ ဆာယာ ဝိယ ဟုတွာ န ဝိဇဟတိတိ။

ဂါထာပရိယောသာနေ စတုရာသီတိယာ ပါဏသဟဿာနံ ဓမ္မာဘိသမ- ယော အဟောသိ၊ မဋ္ဌကုဏ္ဍလိဒေဝပုတ္တော သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိ၊ တထာ အဒိန္နပုဗ္ဗကော မြာဟ္မဏော။ သော တာဝမဟန္တံ ဝိဘဝံ ဗုဒ္ဓသာသနေ ဝိပွကိရိတိ။

မဋ္ဌကုဏ္ဍလိဝတ္ထု ဒုတိယံ။

၃-တိဿတ္ထေရဝတ္ထု

အက္ခောန္တိ မန္တိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော တိဿတ္ထေရံ အာရဟန္တ ကထေသိ။

သော ကိရာယသ္မာ တိဿတ္ထေရော ဘဂဝတော ပိတုစ္ဆာပုတ္တော အဟောသိ၊ မဟလ္လကကာလေ ပဗ္ဗဇိတွာ ဗုဒ္ဓါနံ ဥပ္ပန္နလာဘသက္ကာရံ ပရိဘုဉ္ဇန္တော ထုလ- သရီရော အာကောဋိတပစ္စာကောဋိတေဟိ စိဝရေဟိ နိဝါသေတွာ ယေဘု- ယျေန ဝိဟာရမဇ္ဈေ ဥပဋ္ဌာနသာလာယံ နိသိဒတိ။ တထာဂတံ ဒဿနတ္ထာယ အာဂတာ အာဂန္တုကဘိက္ခု။ တံ ဒိသ္မာ “ဧကော မဟာထေရော ဘဝိဿတိ”တိ သညာယ တဿ သန္တိကံ ဂန္တော ဝတ္တံ အာပုစ္ဆန္တိ၊ ပါဒသမ္မာဟနာဒိနိ အာပုစ္ဆန္တိ။ သော တုဏှိ အဟောသိ။ အထ နံ ဧကော ဒဟရဘိက္ခု “ကတိ- ဝဿာ တုမေ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဝဿံ နတ္ထိ၊ မဟလ္လကကာလေ ပဗ္ဗဇိတာ မယ”န္တိ ဝုတ္တေ “အာဝုသော ဒုဗ္ဗိနိတ မဟလ္လက အတ္တနော ပမာဏံ န ဇာနာသိ၊ ဧတ္တကေ မဟာထေရေ ဒိသ္မာ သာမိစိကမ္မမတ္တမ္ဘိ န ကရောသိ၊ ဝတ္တေ အာပုစ္ဆိယမာနေ တုဏှိ ဟောသိ၊ ကုက္ကုစ္စမတ္တမ္ဘိ တေ နတ္ထိ”တိ အစ္စရံ ပဟရိ။ သော ခတ္တိယ- မာနံ ဇနေတွာ “တုမေ ကဿ သန္တိကံ အာဂတာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “သတ္ထု သန္တိက”န္တိ ဝုတ္တေ “ံ ပန ‘ကော ဒေသော’တိ သလ္လက္ခေထ၊ မူလမေဝ ဝေါ ဆိန္ဒိဿာမိ”တိ ဝတ္တာ ရုဒန္တော ဒုက္ခိ ဒုမ္မနော သတ္ထု သန္တိကံ အဂမာသိ။ အထ နံ သတ္တာ “ကိံ န တံ တိဿ ဒုက္ခိ ဒုမ္မနော အဿုမုခေါ ရောဒမာနော အာဂ- တောသိ”တိ ပုစ္ဆိ။ တေပိ ဘိက္ခု။ “သေ ဂန္တော ကိဉ္စိ အာလောဠံ ကရေယျာ”တိ

တေနေဝ သဒ္ဓိံ ဂန္ဓာ သတ္တာရံ ဝဋ္ဌိတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိံ သု။ သော သတ္တာရာ ပုစ္ဆိတော “ဣမေ မံ ဘန္တေ ဘိက္ခု။ အက္ကောသန္တိ” တိ အာဟ။ ကဟံ ပန တံ နိသီန္ဓောသိတိ။ ဝိဟာရမဇ္ဈေ ဥပဋ္ဌာနသာလာယံ ဘန္တေတိ။ ဣမေ တေ ဘိက္ခု။ အာဂစ္ဆန္တာ ဒိဋ္ဌာတိ။ အာမ ဒိဋ္ဌာ ဘန္တေတိ။ ကိံ ဥဋ္ဌာယ တေ ပစ္စုဂ္ဂမနံ ကတန္တိ။ န ကတံ ဘန္တေတိ။ ပရိက္ခာရဂ္ဂဟဏံ အာပုစ္ဆိတန္တိ။ နာပုစ္ဆိတံ ဘန္တေတိ။ ဝတ္ထံ ဝါ ပါနိယံ ဝါ အာပုစ္ဆိတန္တိ။ နာပုစ္ဆိတံ ဘန္တေတိ။ အာသနံ နိဟရိတွာ အဘိဝါဒေတွာ^၁ ပါဒသမ္မာဟနံ ကတန္တိ။ န ကတံ ဘန္တေတိ။ တိဿ မဟလ္လကဘိက္ခုနံ သဗ္ဗံ ဧတံ ဝတ္ထံ ကာတဗ္ဗံ၊ ဧတံ ဝတ္ထံ အကရောန္တေန ဝိဟာရမဇ္ဈေ နိသီဒိတုံ န ဝဇ္ဇတိ၊ တဝေဝ ဒေါသော၊ ဧတေ ဘိက္ခု။ ခမာပေဟိတိ။ ဧတေ မံ ဘန္တေ အက္ကောသိံ သု၊ နာဟံ ဧတေ ခမာပေမိတိ။ တိဿ မာ ဧဝံ ကရိ၊ တဝေဝ ဒေါသော၊ ခမာပေဟိ နေတိ။ န ခမာပေမိ ဘန္တေတိ။ အထ သတ္တာ “ဒုဗ္ဗစော သေ ဘန္တေ” တိ ဘိက္ခုဟိ ဝုတ္တေ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝ ဒုဗ္ဗစော သေ၊ ပုဗ္ဗေပိ သေ ဒုဗ္ဗစောယေဝါ” တိ ဝတွာ “ဣဒါနိ တာဝဿ ဘန္တေ ဒုဗ္ဗစဘာဝေါ အမှေဟိ ဉ္ဇတော၊ အတိဟေ သေ ကိံ အကာသိ” တိ ဝုတ္တေ “တေန ဟိ ဘိက္ခဝေ သုဏာထာ” တိ ဝတွာ အတိတမာဟရိ။

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ ဗာရာဏသိရညေ ရဇံ ကာရေန္တေ ဒေဝိလော^၂ နာမ တာပသော အဋ္ဌ မာသေ ဟိမဝန္တေ ဝသိတွာ လောဏမ္ဘိလသေဝနတ္ထာယ စတ္တာရော မာသေ နဂရမုပနိဿာယ ဝသိတုကာမော ဟိမဝန္တတော အာဂန္ဓာ နဂရဒ္ဓါရေ ဒါရကေ ဒိဿာ ပုစ္ဆိ “ဣမံ နဂရံ သမ္ပတ္တပဗ္ဗဇိတာ ကတ္ထ ဝသန္တိ” တိ။ ကုမ္ဘကာရသာလာယံ ဘန္တေတိ။ တာပသော ကုမ္ဘကာရသာလံ ဂန္ဓာ ဒ္ဓါရေ ဌတွာ “သစေ တေ ဘဂ္ဂဝ အဂရ၊ ဝသေယျာမ ဧကရတ္ထိံ သာလာယ” န္တိ အာဟ။ ကုမ္ဘကာရော “မယံ ရတ္ထိံ သာလာယံ ကိစ္စံ နတ္ထိ၊ မဟတိ သာလာ၊ ယထာသုခံ ဝသထ ဘန္တေ” တိ သာလံ နိယျာဒေသိ။ တသ္မိံ ပဝိသိတွာ နိသီန္ဓေ အပရောပိ နာရဒေါ နာမ တာပသော ဟိမဝန္တတော အာဂန္ဓာ ကုမ္ဘကာရံ ဧကရတ္ထိဝါသံ ယာစိ။ ကုမ္ဘကာရော “ပဌမံ အာဂတော ဣမိနာ သဒ္ဓိံ ဧကတော ဝသိတုကာမော ဘဝေယျ ဝါ နော ဝါ၊ အတ္တာနံ ပရိမောစေသာဓိ” တိ စိန္တေတွာ “သစေ ဘန္တေ ပဌမံ ဥပဂတော ရောစေသတိ၊ တဿ ရုစိယာ ဝသထာ” တိ အာဟ။ သော တမုပသင်္ကမိတွာ “သစေ တေ အာစရိယ အဂရ၊ မယဇ္ဇေတ္ထ ဧကရတ္ထိံ ဝသေယျာမာ” တိ ယာစိ။ “မဟတိ သာလာ၊

^၁-အာသနံ အဘိဟရိတွာ (သီ၊ သျှာ) ^၂-ဒေဝလော (သီ၊ သျှာ) ၁-ရောစိသတိ (က)

ပဝိသိတွာ ဧကမန္တေ ဝသာဟိ”တိ ဝုတ္တေ ပဝိသိတွာ ပုရေတရံ ပဝိဋ္ဌဿ ဒေဝိလဿ အပရဘာဂေ နိသိဒိ။ ဥဘောပိ သာရဏီယကထံ ကထေတွာ နိပဇ္ဇိံသု။

သယနကာလေ နာရဒေါ ဒေဝိလဿ နိပဇ္ဇနဋ္ဌာနဉ္စ ဒွါရဉ္စ သလ္လက္ခေတွာ နိပဇ္ဇိ။ သော ပန ဒေဝိလော နိပဇ္ဇမာနော အတ္တနော နိပဇ္ဇနဋ္ဌာနေ အနိပဇ္ဇိတွာ ဒွါရမဇ္ဈေ တိရိယံ နိပဇ္ဇိ။ နာရဒေါ ရတ္ထိံ နိက္ခမန္တော တဿ ဇဋ္ဌာသု အက္ကမိ။ “ကော မံ အက္ကမိ”တိ စ ဝုတ္တေ “အာစရိယ အဟ”န္တိ အာဟ။ ကုဋ္ဌဇဋ္ဌိလ အရညတော အာဂန္တာ မမ ဇဋ္ဌာသု အက္ကမသိတိ။ “အာစရိယ တုမှာကံ ဣမ နိပန္နဘာဝံ န ဇာနာမိ၊ ခမထ မေ”တိ ဝတွာ တဿ ကန္တန္တဿေဝ ဗဟိ နိက္ခမိ။ ဣတရော “အယံ ပဝိသန္တောပိ မံ အက္ကမေယျာ”တိ ပရိဝတ္တေတွာ ပါဒဋ္ဌာနေ သိသံ ကတွာ နိပဇ္ဇိ။ နာရဒေါပိ ပဝိသန္တော “ပဋ္ဌမံပါဟံ အာစရိယေ အပရတ္ထိံ၊ ဣဒါနိဿ ပါဒပဿေန ပဝိသိဿာမိ”တိ စိန္တေတွာ အာဂစ္ဆန္တော ဂိဝါယ အက္ကမိ။ “ကော ဒေသော”တိ စ ဝုတ္တေ “အဟံ အာစရိယာ”တိ ဝတွာ “ကုဋ္ဌဇဋ္ဌိလ ပဋ္ဌမံ မမ ဇဋ္ဌာသု အက္ကမိတွာ ဣဒါနိ ဂိဝါယ အက္ကမသိ၊ အဘိသပိဿာမိ တ”န္တိ ဝုတ္တေ “အာစရိယ မယံ ဒေါသော နတ္ထိ၊ အဟံ တုမှာကံ ဧဝံ နိပန္နဘာဝံ န ဇာနာမိ၊ ‘ပဋ္ဌမမ္ပိ မေ အပရဒ္ဓံ၊ ဣဒါနိ ပါဒပဿေန ပဝိသိဿာမိ’တိ ပဝိဋ္ဌောမ္ပိ၊ ခမထ မေ”တိ အာဟ။ ကုဋ္ဌဇဋ္ဌိလ အဘိသပိဿာမိ တန္တိ။ မာ ဧဝံ ကရိတ္ထ အာစရိယာတိ။ သော တဿ ဝစနံ အနာဒိယိတွာ—

“သဟဿရံသီ သတတေဇော၊ သူရိယော တမဝိနောဒနော။
ပါတောဒယန္တေ သူရိယေ၊ မုဒ္ဒါ တေ ဖလတု သတ္တဓာ”တိ—

တံ အဘိသပိ ဧဝ။ နာရဒေါ “အာစရိယ မယံ ဒေါသော နတ္ထိတိ မမ ဝဒန္တဿေဝ တုမေ အဘိသပထ၊ ယဿ ဒေါသော အတ္ထိ၊ တဿ မုဒ္ဒါ ဖလတု၊ မာ နိဒ္ဒေါသဿာ”တိ ဝတွာ—

“သဟဿရံသီ သတတေဇော၊ သူရိယော တမဝိနောဒနော။
ပါတောဒယန္တေ သူရိယေ၊ မုဒ္ဒါ တေ ဖလတု သတ္တဓာ”တိ—

အဘိသပိ။ သော ပန မဟာနုဘာဂေါ အတိတေ စတ္တာလီသ၊ အနာဂတေ စတ္တာလီသတိ အသိတိကပ္ပေ အနုဿရတိ။ တသ္မာ “ကဿ န ခေါ ဥပရိ အဘိသပေါ ပတိဿတိ”တိ ဥပဓာရေန္တော “အာစရိယဿာ”တိ ဥတွာ တသ္မိံ အနုကမ္ပံ ပဋိစ္စ ဣဒ္ဓိဗလေန အရုဏုဂ္ဂမနံ နိဝါရေတိ။

နာဂရာ အရုဏေ အနုဂစ္ဆန္တေ ရာဇဒွါရံ ဂန္ဓာ “ဒေဝ တယိ ရဇံ ကာရေန္တေ အရုဏော န ဥဋ္ဌဟတိ၊ အရုဏံ နော ဥဋ္ဌာပေဟိ” တိ ကန္ဓိံ သူ။ ရာဇာ အတ္တနော ကာယကမ္မာဒီနိ ဩလောကေန္တော ကိဉ္စိ အယုတ္တံ အဒိသ္မာ “ကိံ န ခေါ ကာရဏ” န္တိ စိန္တေတွာ “ပဗ္ဗဇိတာနံ ဝိဝါဒေန ဘဝိတဗ္ဗ” န္တိ ပရိသင်္ကမာနော “ကစ္စိ ဣမသ္မိံ နဂရေ ပဗ္ဗဇိတာ အတ္ထိ” တိ ပုစ္ဆိ။ “ဟိယျော သာယံ ကုမ္ဘကာရသလာယံ အာဂတာ အတ္ထိ ဒေဝါ” တိ ဝုတ္တေ တံခဏညေဝ ရာဇာ ဥက္ကာဟိ ဓာရိယမာနာဟိ တတ္ထ ဂန္ဓာ နာရဒံ ဝန္ဓိတွာ ဧကမန္တံ နိသိန္ဓော အာဟ—

“ကမ္မန္တာ နပုဝတ္တန္တိ၊ ဇမ္ဗုဒီပဿ နာရဒ။

ကေန လောကော တမောဘူတော၊ တံ မေ အက္ခာဟိ ပုစ္ဆိတော” တိ။

နာရဒေါ သဗ္ဗံ တံ ပဝတ္ထိံ အာစိက္ခိတွာ ဣမိနာ ကာရဏေန အဟံ ဣမိနာ အဘိသပိတော၊ အထာဟံ “မယံ ဒေါသော နတ္ထိ၊ ယဿ ဒေါသော အတ္ထိ၊ တဿေဝ ဥပရိ အဘိသပေါပတတူ” တိ ဝတွာ အဘိသပိံ။ အဘိသပိတွာ စ ပန “ကဿ န ခေါ ဥပရိ အဘိသပေါ ပတိဿတိ” တိ ဥပဓာရေန္တော “သုရိယုဂ္ဂမနဝေလာယ အာစရိယဿ မုဒ္ဒါ သတ္တဓာ ဖလိဿတိ” တိ ဒိသ္မာ တေသ္မိံ အနုကမ္ပံ ပဋိစ္စ အရုဏဿ ဥဂ္ဂမနံ န ဒေမိတိ။ ကထံ ပန အဿ ဘန္တေ အန္တရာယော န ဘဝေယျာတိ။ သစေ မံ ခမာပေယျ၊ န ဘဝေယျာတိ။ “တေန ဟိ ခမာပေဟိ” တိ ဝုတ္တေ ဒေသော မဟာရာဇ မံ ဇဋ္ဌာသု စ ဂိဝါယ စ အက္ကမိ၊ နာဟံ ဧတံ ကုဋ္ဌဇဋ္ဌိလံ ခမာပေမိတိ။ ခမာပေဟိ ဘန္တေ၊ မာ ဧဝံ ကရိတ္တာတိ။ န ခမာပေမိတိ။ “မုဒ္ဒါ တေ သတ္တမာ ဖလိဿတိ” တိ ဝုတ္တေပိ န ခမာပေတိယေဝ။ အထ နံ ရာဇာ “န တံ အတ္တနော ရုစိယာ ခမာပေဿသိ” တိ ဟတ္ထပါဒကုစ္ဆိဂိဝါသု ဂါဟာပေတွာ နာရဒဿ ပါဒမူလေ ဩနမာပေသိ။ နာရဒေါပိ “ဥဋ္ဌေဟိ အာစရိယ၊ ခမာမိ တေ” တိ ဝတွာ “မဟာရာဇ နာယံ ယထာမနေန ခမာပေတိ၊ နဂရဿ အဝိဒူရေ ဧကော သရော အတ္ထိ၊ တတ္ထ နံ သိသေ မတ္တိကာပိဏ္ဍံ ကတွာ ဂလပ္ပမာဏေ ဥဒကေ ဌပါပေဟိ” တိ အာဟ။ ရာဇာ တထာကာရေသိ။ နာရဒေါ ဒေဝိလံ အာမန္တေတွာ “အာစရိယ မယာ ဣဒ္ဓိယာ ဝိဿဋ္ဌာယ သူရိယသန္တာပေ ဥဋ္ဌဟန္တေ ဥဒကေ နိမုဇ္ဇိတွာ အညေန ဌာနေန ဥတ္တရိတွာ ဂစ္ဆေယျာသိ” တိ အာဟ။ တဿ သူရိယရံသိဟိ သံဖုဋ္ဌမတ္တောဝါ မတ္တိကာပိဏ္ဍော သတ္တဓာ ဖလိ၊ သော နိမုဇ္ဇိတွာ အညေန ဌာနေန ပလာယီတိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ “တဒါ ဘိက္ခဝေ ရာဇာ အာနန္ဓော အဟောသိ၊ ဒေဝိလော တိသော၊ နာရဒေါ အဟမေဝါတိ ဧဝံ တဒါပေသ

ဒုဗ္ဗစောယေဝါ”တိ ဝတွာ တိဿတ္ထေရံ အာမန္တေတွာ “တိဿ ဘိက္ခုနော နာမ ‘အသုကေနာဟံ အက္ကုဠော’၊ အသုကေန ပဟဠော၊ အသုကေန ဇိတော၊ အသုကော ခေါ မေ ဘဏ္ဍံ အဟာသိ”တိ စိန္တေန္တဿ ဝေရံ နာမ န ဝူပသမ္ပတိ၊ ဧဝံ ပန အနုပနယုန္တဿေဝ ဥပသမ္ပတိ”တိ ဝတွာ ဣမာ ဂါထာ အဘာသိ—

၃။ “အက္ခောန္တိ မံ အဝဓိ မံ၊ အဇိနိ ၂ မံ အဟာသိ မေ။
ယေ စ တံ ဥပနယုန္တိ၊ ဝေရံ တေသံ န သမ္ပတိ။

၄။ အက္ခောန္တိ မံ အဝဓိ မံ၊ အဇိနိ မံ အဟာသိ မေ။
ယေ စ တံ နုပနယုန္တိ၊ ဝေရံ တေသုပသမ္ပတိ”တိ။

တတ္ထ အက္ခောန္တိတိ အက္ခောသိ။ အဝဓိတိ ပဟရိ။ အဇိနိတိ ကုဠသက္ခိ-
ဩတာရဏေန ဝါ ဝါဒပဋိဝါဒေန ဝါ ကရဏုတ္တရိယကရဏေန ဝါ အဇေသိ။
အဟာသိ မေတိ မမ သန္တကံ ပတ္တာဒိသု ကိဉ္စိဒေဝ အဝဟရိ။ ယေ စ တန္တိ
ယေ ကေစိ ဒေဝတာ ဝါ မနုဿာ ဝါ ဂဟဠော ဝါ ပဗ္ဗဇိတာ ဝါ တံ
“အက္ခောန္တိ မ”န္တိအာဒိဝတ္ထုကံ ကောဓံ သကဠဓရံ ဝိယ နဒ္ဓိနာ၊ ပူတိမစ္ဆာဒိနိ
ဝိယ စ ကုဿာဒိဟိ ပုနပုနံ ဝေဠောတွာ ဥပနယုန္တိ၊ တေသံ သက္ခိ ဥပ္ပန္နံ ဝေရံ
န သမ္ပတိတိ န ဝူပသမ္ပတိ။ ယေ စ တံ နုပနယုန္တိတိ အသတိယာ အမနသိ-
ကာရဝသေန ဝါ ကမ္မပစ္စဝေက္ခဏာဒိဝသေန ဝါ ယေ တံ အက္ခောသာဒိဝတ္ထုကံ
ကောဓံ တယာပိ ကောစိ နိဒ္ဒေါသော ပုရိမဘဝေ အက္ကုဠော ဘဝိဿတိ၊
ပဟဠော ဘဝိဿတိ၊ ကုဠသက္ခိ ဩတာရေတွာ ဇိတော ဘဝိဿတိ၊ ကဿစိ
တေ ပသယု ကိဉ္စိ အတ္တိန္နံ ဘဝိဿတိ၊ တသ္မာ နိဒ္ဒေါသော ဟုတွာပိ အက္ခော-
သာဒိနိ ပါပုဏာသိတိ ဧဝံ န ဥပနယုန္တိ။ တေသု ပမာဒေန ဥပ္ပန္နမ္ပိ ဝေရံ
ဣမိနာ အနုပနယုနေန နိရိန္ဒနော ဝိယ ဇာတဝေဒေါ ဝူပသမ္ပတိတိ။

ဒေသနာပရိယောသာနေ သတသဟဿဘိက္ခု။ သောတာပတ္တိဖလာဒိနိ
ပါပုဏီသု။ ဓမ္မဒေသနာ မဟာဇနဿ သာတ္ထိကာ အဟောသိ။ ဒုဗ္ဗစောပိ
သုဗ္ဗစောယေဝံ ဇာတောတိ။

တိဿတ္ထေရဝတ္ထု? တတိယံ။

၄-ကာဠယက္ခိနိဝတ္ထု

န ဟိ ဝေရေနာတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော
အညတရံ ဝဠိတ္ထိံ အာရဗ္ဗ ကထေသိ။

၁-ကုဒ္ဒေါ(က)

၂-အဇိနိ(?)

၃-ထုလ္လတိဿတ္ထေရဝတ္ထု (သိ)

အာရောစေသိ၊ ဣတရာ ဒုတိယမ္ပိ တထေဝ ပါတေသိ။ အထ နံ ပဋိပိဿကိတ္ထိ-
 ယော ပုစ္ဆိံသု “ကစ္စိ တေ သပတ္တိ အန္တရာယံ ကရောတိ”တိ။ သာ တမတ္ထံ
 အာရောစေတွာ “အန္ဓဗာလေ ကသ္မာ ဝေမကာသိ၊ အယံ တဝ ဣဿရိယ-
 ဘယေန ဂဗ္ဘဿ ပါတနဘောသဇ္ဇံ ယောဇေတွာ ဒေတိ၊ တေန တေ ဂဗ္ဘော
 ပတတိ၊ မာ ပုန ဝေမကတ္တာ”တိ ဝုတ္တာ တတိယဝါရေ န ကထေသိ။ အထ သာ
 ဣတရိဿာ ဥဒရံ ဒိသ္မာ “ကသ္မာ မယံ ဂဗ္ဘဿပတိဋ္ဌိတဘာဝံ န ကထေသိ”တိ
 ဝတွာ “တွံ မံ အာနေတွာ ဝဇ္ဇေတွာ ဒွေ ဝါရေ ဂဗ္ဘံ ပါတေသိ၊ ကိမတ္ထံ တုယံ
 ကထေမိ”တိ ဝုတ္တေ “နဋ္ဌာ ဒါနိမ္ပိ”တိ စိန္တေတွာ တဿာ ပမာဒံ ဩလော-
 ကေန္တိ ပရိဏတေ ဂဗ္ဘေ ဩကာသံ လဘိတွာ ဘောသဇ္ဇံ ယောဇေတွာ အဒါသိ။
 ဂဗ္ဘော ပရိဏတတ္တာ ပတိတုံ အသက္ကောန္တော တိရိယံ နိပတိ၊ ခရာ ဝေဒနာ
 ဥပ္ပဇ္ဇိ၊ ဇိဝိတသံသယံ ပါပုဏိ။ သာ “နာသိတမ္ပိ တယာ၊ တွမေဝ မံ
 အာနေတွာ တွမေဝ တယောပိ ဝါရေ ဒါရကေ” နာသေသိ၊ ဣဒါနိ အဟမ္ပိ
 နဿာမိ၊ ဣတော ဒါနိ စုတာ ယက္ခိနိ ဟုတွာ တဝ ဒါရကေ ခါဒိတုံ သမတ္တာ
 ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တေယျ”န္တိ ပတ္ထနံ ပဋ္ဌပေတွာ ကာလံ ကတွာ တသ္မိယေဝ ဂေဟေ
 မဇ္ဇာရိ ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တိ။ ဣတရမ္ပိ သာမိကော ဂဟေတွာ “တယာ မေ
 ကုလူပစ္စေဒေါ ကတော”တိ ကပ္ပရဇဏ္ဍုကာဒိဟိ သုပေါထိတံ ပေါထေသိ။
 သာ တေနောဗါဗာဓေန ကာလံ ကတွာ တတ္ထေဝ ကုက္ကုဒ္ဓိ ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တာ။

ကုက္ကုဒ္ဓိ န စိရဿေဝ အဏ္ဍာနိ ဝိဇာယိ၊ မဇ္ဇာရိ အာဂန္တာ တာနိ အဏ္ဍာနိ
 ခါဒိ။ ဒုတိယမ္ပိ တတိယမ္ပိ ခါဒိယေဝ။ ကုက္ကုဒ္ဓိ စိန္တေသိ “တယော ဝါရေ မမ
 အဏ္ဍာနိ ခါဒိတွာ ဣဒါနိ မမ္ပိ ခါဒိတုကာမာသိ”တိ။ “ဣတော စုတာ သပုတ္တ-
 ကံ တံ ခါဒိတုံ လဘေယျ”န္တိ ပတ္ထနံ ကတွာ တတော စုတာ အရညေ ဒိပိနိ
 ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တိ၊ ဣတရာ မိဂိ ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တိ။ တဿာ ဝိဇာတကာလေ ဒိပိနိ
 အာဂန္တာ တယော ဝါရေ ပုတ္တကေ ခါဒိ။ မိဂိ မရဏကာလေ “အယံ မေ
 တိက္ခတ္တံ ပုတ္တကေ ခါဒိတွာ ဣဒါနိ မမ္ပိ ခါဒိဿတိ၊ ဣတော ဒါနိ စုတာ ဧတံ
 သပုတ္တကံ ခါဒိတုံ လဘေယျ”န္တိ ပတ္ထနံ ကတွာ ဣတော စုတာ ယက္ခိနိ ဟုတွာ
 နိဗ္ဗတ္တိ။ ဒိပိနိပိ တထေဝ တတော စုတာ သာဝတ္ထိယံ ကုလဓိတာ ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တိ၊
 သာ ဝုဒ္ဓိပ္ပတ္တာ ဒွါရဂါမကေ ပတိကုလံ အဂမာသိ၊ အပရဘာဂေ စ ပုတ္တံ
 ဝိဇာယိ။ ယက္ခိနိပိ တဿာ ပိယသဟာယိကာဝဏ္ဏေန အာဂန္တာ “ကုဟိ” မေ
 သဟာယိကာ”တိ “အန္တောဂဗ္ဘေ ဝိဇာတာ”တိ ဝုတ္တေ “ပုတ္တံ န ခေါဝိဇာတာ၊
 ဥဒါဟု ဓိတရန္တိ ပဿိဿာမိ န”န္တိ ဂဗ္ဘံ ပဝိသိတွာ ပဿန္တိ ဝိယ ဒါရကံ

၁-တယော ဒါရကေ (သိ၊ သျာ)

ဂဟေတွာ ခါဒိတွာ ဂတာ။ ပုန ဒုတိယဝါရေပိ တထေဝ ခါဒိ။ ဘတိယဝါရေ
ဣတရာ ဂရုဘာရာ ဟုတွာ သာမိကံ အာမန္နေတွာ “သာမိ ဣမသ္မိံ ဌာနေ ဧကာ
ယက္ခိနိ မမ ဒွေ ပုတ္တေ ခါဒိတွာ ဂတာ၊ ဣဒါနိ မမ ကုလဂေဟံ ဂန္ဓာ
ဝိဇာယိဿာမိ”တိ ကုလဂေဟံ ဂန္ဓာ ဝိဇာယိ။

တဒါ သာ ယက္ခိနိ ဥဒကဝါရံ ဂတာ ဟောတိ။ ဝေဿဝဏဿ ဟိ
ယက္ခိနိယော ဝါရေန အနောတတ္တဒဟတော သီသပရမ္မရာယ ဥဒကမာဟရန္တိ။
တာ စတုမာသစ္စယေနပိ ပဉ္စမာသစ္စယေနပိ မုစ္စန္တိ။ အပရာ ယက္ခိနိယော
ကိလန္တကာယာ ဇီဝိတက္ခယမ္ပိ ပါပုဏန္တိ။ သာ ပန ဥဒကဝါရတော မုတ္တမတ္တာဝ
ဝေဂေန တံ ဃရံ ဂန္ဓာ “ကုဟိံ မေ သဟာယိကာ”တိ ပုစ္ဆိ။ ကုဟိံ နံ
ပဿိဿသိ^၁၊ တဿာ ဣမသ္မိံ ဌာနေ ဇာတဇာတဒါရဏေ ယက္ခိနိ အာဂန္ဓာ
ခါဒတိ၊ တဿာ ကုလဂေဟံ ဂတာတိ။ သာ “ယတ္ထ ဝါ တတ္ထ ဝါ ဂစ္ဆတု၊ န
မေ မုစ္ဆိဿတိ”တိ ဝေရဝေဂသမုဿာဟိတမာနသာ^၂ နဂရာဘိမုဒီ ပက္ခန္တိ။
ဣတရာပိ နာမဂ္ဂဟဏဒိဝသေ နံ ဒါရကံ နှာပေတွာ နာမံ ကတွာ “သာမိ
ဣဒါနိ သကဃရံ ဂစ္ဆာမာ”တိ ပုတ္တမာဒါယ သာမိဏေန သဒ္ဓိံ ဝိဟာရ-
မဇ္ဈေ ဂတမဂ္ဂေန ဂစ္ဆန္တိ ပုတ္တံ သာမိကဿ ဒတွာ ဝိဟာရပေါက္ခရဏိယာ
နှာတွာ သာမိဏေ နှာယန္နေ ဥတ္တရိတွာ ပုတ္တဿ ထညံ ပါယမာနာ ဌိတာ
ယက္ခိနိ အာဂစ္ဆန္တိ ဒိဿာ သဉ္ဇာနိတွာ “သာမိ ဝေဂေန ဧဟိ၊ အယံ သာ
ယက္ခိနိ၊ ဝေဂေန ဧဟိ၊ အယံ သာ ယက္ခိနိ”တိ ဥစ္စာသဒ္ဓံ ကတွာ ယာဝ တဿ
အာဂမနံ သဏ္ဍာတုံ အသက္ကောန္တိ နိဝတ္တေတွာ အန္ဓောဝိဟာရာဘိမုဒီ ပက္ခန္တိ။

တသ္မိံ သမယေ သတ္တာ ပရိသမဇ္ဈေ ဓမ္မံ ဒေသေသိ။ သာ ပုတ္တံ တထာ-
ဂတဿ ပါဒပိဋ္ဌေ နိပဇ္ဇာပေတွာ “တုမှာကံ မယာ ဧသ ဒိန္ဓော၊ ပုတ္တဿ
မေ ဇီဝိတံ ဒေထာ”တိ အာဟ။ ဒွါရဏောဋ္ဌကေ အဓိဝတ္ထော သုမနဒေဝေါ
နာမ ယက္ခိနိယာ အန္ဓော ပဝိသိတုံ နာဒါသိ။ သတ္တာ အာနန္ဒတ္ထေရံ
အာမန္နေတွာ “ဂစ္ဆ အာနန္ဒ၊ တံ ယက္ခိနိ ပက္ကောသာဟိ”တိ အာဟ။
ထေရော ပက္ကောသိ။ ဣတရာ “အယံ ဘန္ဓေ အာဂစ္ဆတိ”တိ အာဟ။ သတ္တာ
“ဧတု၊ မာ သဒ္ဓမကာသိ”တိ ဝတွာ တံ အာဂန္ဓာ ဌိတံ “ကဿာ ဧဝံ ကရောသိ၊
သစေ တုမှေ မာဒိသဿ ဗုဒ္ဓဿ သမ္ပုဒ္ဓိဘာဝံ နာဂမိဿထ၊ အဟိနကုလာနံ
ဝိယ အစ္ဆဖန္ဒနာနံ ဝိယ ကာကောလုကာနံ ဝိယ စ ကပ္ပဋ္ဌိတိကံ ဝေါ ဝေရံ

၁-ကုဟိံ တံ န ပဿိဿသိ (သိ)၊ ကုဟိံ ပန တံ ပဿိသိ (က)
၂-ဝါတဝေဂေန သမုဿာဟိတမာနသာ (က)

အဘဝိဿ၊ ကဿွာ ဝေရံ ပဋိဝေရံ ကရောထ။ ဝေရံ ဟိ အဝေရေန ဥပသမ္ပတိ၊
နော ဝေရေနာ”တိ၊ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၅။ “န ဟိ ဝေရေန ဝေရာနိ၊ သမ္ပန္နိစ ကုဒါစနံ။
အဝေရေန စ သမ္ပန္နိ၊ သေ ဓမ္မော သနန္တနော”တိ။

တတ္ထ န ဟိ ဝေရေနာတိ ယထာ ဟိ ခေဋ္ဌသိဿံဏိကာဒိဟိ အသုစိဟိ
မက္ခိတံ ဌာနံ တေဟေဝ အသုစိဟိ ခောဝန္တော သုဒ္ဓိ နိဂ္ဂန္တိ ကာတုံ န သက္ကောန္တိ၊
အထ ခေါ တံ ဌာနံ ဘိယျောသော မတ္တာယ အသုဒ္ဓတရဇ္ဇေဝ ဒုဂ္ဂန္တတရဇ္ဇ
ဟောတိ၊ ဧဝမေဝ အက္ကောသန္တံ ပစ္စက္ကောသန္တော ပဟရန္တံ ပဋိပဟရန္တော
ဝေရေန ဝေရံ ဝုပသမေတုံ န သက္ကောတိ၊ အထ ခေါ ဘိယျော ဘိယျော
ဝေရမေဝ ကရောတိ။ ဣတိ ဝေရာနိ နာမ ဝေရေန ကိသ္မိန္တိ ကာလေ န သမ္ပန္နိ၊
အထ ခေါ ဝဗုန္တိယေဝ။ အဝေရေန စ သမ္ပန္နိတိ ယထာ ပန တာနိ ခေဋ္ဌာ-
ဒိနိ အသုစိနိ ပိပ္ပသန္ဓေန ဥဒကေန ခောဝိယမာနာနိ နဿန္တိ၊ တံ ဌာနံ သုဒ္ဓိ
ဟောတိ သုဂန္တံ၊ ဧဝမေဝ အဝေရေန ခန္တိမေတ္တာဒကေန ယောနိသော
မနာဝိကာရေန ပစ္စဝေက္ခဏေန ဝေရာနိ ဝုပသမ္ပန္နိ ပဋိပ္ပဿန္တိ အဘာဝံ
ဂစ္ဆန္တိ။ သေ ဓမ္မော သနန္တနောတိ သေ အဝေရေန ဝေရူပသမနသင်္ခါတော
ပေါရာဏကော ဓမ္မော သဗ္ဗေသံ ဗုဒ္ဓပစ္စေကဗုဒ္ဓခိဏာသဝါနံ ဂတမဂ္ဂေါတိ။

ဂါထာပရိယောသာနေ ယက္ခိနိ သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိ။ သမ္ပတ္တပရိ-
သာယပိ ဓမ္မဒေသနာ သာတ္ထိကာ အဟောသိ။

သတ္တာ တံ ဣတ္ထိံ အာဟ “ဧတိဿာ တဝ ပုတ္တံ ဒေဟိ”တိ။ ဘာယာမိ
ဘန္တေတိ။ “မာ ဘာယိ၊ နတ္ထိံ တေ ဧတံ နိဿာယ ပရိပန္နော”တိ အာဟ။
သာ တဿာ ပုတ္တမဒါသိ။ သာ တံ စုမ္ဘိတွာ အာလိင်္ဂေတွာ ပုန မာတုယေဝ
ဒတွာ ရောဒိတုံ အာရတိ။ အထ နံ သတ္တာ “ကိမေတ”န္တိ ပုတ္တိ။ ဘန္တေ
အဟံ ပုဗ္ဗေ ယထာ ဝါ တထာ ဝါ ဇီဝိကံ ကပ္ပေန္တိပိ ကုတ္တိပူရံ နာလတ္ထံ၊ ဣဒါနိ
ကထံ ဇီဝိဿာမိတိ။ အထ နံ သတ္တာ “မာ စိန္တယိ”တိ သမဿာသေတွာ
တံ ဣတ္ထိမာဟ “ဣမံ နေတွာ အတ္တနော ဂေဟေ နိဝါသာပေတွာ အဂ္ဂယာဂု-
ဘတ္တေဟိ ပဋိဇဂ္ဂါဟိ”တိ။ သာ တံ နေတွာ ပိဋ္ဌိဝံသေ ပတိဋ္ဌာပေတွာ အဂ္ဂ-
ယာဂုဘတ္တေဟိ ပဋိဇဂ္ဂိ၊ တဿာ ဝိဟိပဟရဏကာလေ မုသလဂ္ဂေန မုဒ္ဓိ
ပဟရန္တံ ဝိယ ဥပဋ္ဌာသိ။ သာ သဟာယိကံ အာမန္တေတွာ “ဣမသ္မိံ ဌာနေ
ဝသိတုံ န သက္ကောမိ၊ အညတ္ထ မံ ပတိဋ္ဌာပေဟိ”တိ ဝတွာ မုသလသာလာယ
ဥဒကစာဋိယံ ဥဒ္ဓနေ နိဗ္ဗကောသေ သင်္ကာရကုဋေ ဂါမဒ္ဓါရေ ဝာတိ ဧတေသု

ဌာနေသု ပတိဋ္ဌာပိတာပိ ဣဓ မေ မုသလေန သီသံ ဘိန္ဒန္တံ ဝိယ ဥပဋ္ဌာတိ၊
 ဣဓ ဒါရကာ ဥစ္စိဋ္ဌောဒကံ ဩတာရေန္တိ၊ ဣဓ သုနခါ နိပဇ္ဇန္တိ၊ ဣဓ ဒါရကာ
 အသုစိံ ကရေန္တိ၊ ဣဓ ကစဝရံ ဆဇ္ဇေန္တိ၊ ဣဓ ဂါမဒါရကာ လက္ခယောဂ္ဂံ^၁
 ကရေန္တိတိ သဗ္ဗာနိ တာနိ ပဋိက္ခိပိ။ အယ နံ ဗဟိဂါမေ ဝိဝိတ္ထောကာသေ
 ပတိဋ္ဌာပေတွာ တတ္ထ တဿာ အဂ္ဂယာဂုဘတ္တာဒိနိ ဟရိတွာ ပဋိဇဂ္ဂိ။ သာ
 ယက္ခိနိ ဧဝံ စိန္တေသိ “အယံ မေ သဟာယိကာ ဣဒါနိ ဗဟူပကာရာ၊ ဟန္ဒာဟံ
 ကိန္တိ ပဋိဂုဏံ ကရေမိ”တိ။ သာ “ဣမသ္မိံ သံဝစ္ဆရေ သုဗ္ဗုဋ္ဌိကာ ဘဝိဿတိ၊
 ထလဋ္ဌာနေ သဿံ ကရေဟိ၊ ဣမသ္မိံ သံဝစ္ဆရေ ဒုဗ္ဗုဋ္ဌိကာ ဘဝိဿတိ၊ နိန္ဒ-
 ဌာနေယေဝ သဿံ ကရေဟိ”တိ သဟာယိကာယ အာရောစေတိ။ သေသ-
 ဇနေဟိ ကတသဿံ အတိဥဒကေန ဝါ အနောဒကေန ဝါ နဿတိ၊ တဿာ
 အတိဝိယ သမ္ပဇ္ဇတိ။ အထ နံ သေသဇနာ “အမ္မ တယာ ကတသဿံ နေဝ
 အစ္စောဒကေန၊ န အနုဒကေန နဿတိ၊ သုဗ္ဗုဋ္ဌိဒုဗ္ဗုဋ္ဌိဘာဝံ ဥတွာ ကမ္မံ ကရေသိ၊
 ကိံ န ခေါဇေတ”န္တိ ပုစ္ဆိံသု။ အမှာကံ သဟာယိကာ ယက္ခိနိ သုဗ္ဗုဋ္ဌိဒုဗ္ဗုဋ္ဌိဘာဝံ
 အာစိက္ခတိ၊ မယံ တဿာ ဝစနေန ထလေသု နိန္ဒေသု သဿာနိ ကရေမ၊
 တေန နော သမ္ပဇ္ဇတိ။ ကိံ န ပဿထ နိဗဒ္ဓိံ အမှာကံ ဂေဟတော ယာဂု-
 ဘတ္တာဒိနိ ဟရိယမာနာနိ၊ တာနိ ဧတိဿာ ဟရိယန္တိ၊ တုမှေပိ ဧတိဿာ
 အဂ္ဂယာဂုဘတ္တာဒိနိ ဟရထ၊ တုမှာကမ္ပိ ကမ္မန္တေ ဩလောကေဿတိဟိ။
 အထဿာ သကလနဂရဝါသိနော သက္ကာရံ ကရိံသု။ သာပိ တတော ပဋ္ဌာယ
 သဗ္ဗေသံ ကမ္မန္တေ ဩလောကေန္တိ လာဘဂ္ဂပ္ပတ္တာ အဟောသိ မဟာပရိဝါရာ။
 သာ အပရဘာဂေ အဋ္ဌ သလာကဘတ္တာနိ ပဋ္ဌပေသိ။ တာနိ ယာဝဇ္ဇကာလာ
 ဒီယန္တိယေဝါတိ။

ကာဠယက္ခိနိဝတ္ထု စတုတ္ထံ။

၅-ကောသမ္ပကဝတ္ထု

ပရေ စ န ဝိဇာနန္တိတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော
 ကောသမ္ပကေ ဘိက္ခူ။ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။

ကောသမ္ပိယဉ္စိ ဘောသိတာရာမေ ပဉ္စသတပဉ္စသတပရိဝါရာ ဒွေ ဘိက္ခူ။
 ဝိဟရိံသု ဝိနယဓရော စ ဓမ္မကထိကော စ။ တေသု ဓမ္မကထိကော

၁-လက္ခယောဂ္ဂံ (က)

ကေဒိဝသံ သရီရဝလဉ္စံ ကတွာ ဥဒကကောဋ္ဌကေ အာစမနဥဒကာဝသေသံ
 ဘာဇနေ ဌပေတွာဝ နိက္ခမိ။ ပစ္ဆာ ဝိနယဓရော တတ္ထ ပဝိဋ္ဌော တံ ဥဒကံ ဒိသ္မာ
 နိက္ခမိတွာ ဣတရံ ပုစ္ဆိ “အာဝုသော တယာ ဥဒကံ ဌပိတ”န္တိ။ အာမ
 အာဝုသောတိ။ ကိံ ပနေတ္ထ အာပတ္တိဘာဝံ န ဇာနာသိတိ။ အာမ န ဇာနာ-
 မိတိ။ ဟောတိ အာဝုသော ဧတ္ထ အာပတ္တိတိ။ တေန ဟိ ပဋိကရိဿာမိ နန္တိ။
 သစေ ပန တေ အာဝုသော အသဉ္စိစ္စ အဿတိယာ ကတံ၊ နတ္ထိ အာပတ္တိတိ။
 သော တဿာ အာပတ္တိယာ အနာပတ္တိဒိဋ္ဌိ အဟောသိ။ ဝိနယဓရောပိ
 အတ္တနော နိဿိတကာနံ “အယံ ဓမ္မကထိကော အာပတ္တိံ အာပဇ္ဇမာနောပိ န
 ဇာနာတိ”တိ အာရောစေသိ။ တေ တဿ နိဿိတကေ ဒိသ္မာ “တုမှာကံ
 ဥပဇ္ဈာယော အာပတ္တိံ အာပဇ္ဇိတွာပိ အာပတ္တိဘာဝံ န ဇာနာတိ”တိ
 အာဟံသု။ တေ ဂန္ဓာ အတ္တနော ဥပဇ္ဈာယဿ အာရောစေသုံ။ သော
 ဧဝမာဟ “အယံ ဝိနယဓရော ပုဗ္ဗေ အနာပတ္တိတိ ဝတွာ ဣဒါနိ အာပတ္တိတိ
 ဝဒတိ၊ မုသာဝါဒီ ဧသော”တိ။ တေ ဂန္ဓာ “တုမှာကံ ဥပဇ္ဈာယော
 မုသာဝါဒီ”တိ အာဟံသု။ တေ ဧဝံ အညမညံ ကလဟံ ဝဗုယိံသု။ တတော
 ဝိနယဓရော ဩကာသံ လဘိတွာ ဓမ္မကထိကဿ အာပတ္တိယာ အဒဿနေ
 ဥက္ခေပနိယကမ္မမကာသိ။ တတော ပဋ္ဌာယ တေသံ ပစ္စယဒါယကာ ဥပဋ္ဌာ-
 ကာပိ ဒွေ ကောဋ္ဌာသာ အဟေသုံ၊ ဩဝါဒပဋိဂ္ဂါဟကာ ဘိက္ခုနိယောပိ
 အာရက္ခဒေဝတာပိ တာသံ သန္တိဋ္ဌသမ္ပတ္တာ အာကာသဋ္ဌဒေဝတာပိတိ ယာဝ
 မြဟ္မလောကာ သဗ္ဗေပိ ပုထုဇ္ဇနာ ဒွေ ပက္ခာ အဟေသုံ။ စာတုမဟာရာဇိကံ
 အာဒိံ ကတွာ ယာဝ အကနိဋ္ဌဘဝနာ ပန ဧကနိန္ဒာဒိံ^၁ ကောလာဟလံ
 အဂမာသိ။

အထေကော အညတရော ဘိက္ခု တထာဂတမုပသက်မိတွာ ဥက္ခေပကာနံ
 ဝိနယဓရအန္တေဝါသိကာနံ “ဓမ္မိကေနေဝါယံ ဝိနယကမ္ပေန ဥက္ခိတ္ထော”တိ
 လဒ္ဓိံ စ, ဥက္ခိတ္တာနုဝတ္တကာနံ ဓမ္မကထိကအန္တေဝါသိကာနံ ပန “အဓမ္မိကေ-
 နေဝ ကမ္ပေန ဥက္ခိတ္ထော”တိ လဒ္ဓိံ စ, ဥက္ခေပကေဟိ ဝါရိယမာနာနမ္ပိ စ
 တေသံ တံ အနုပရိဝါရေတွာ ဝိစရဏဘာဝံ စ အာရောစေသိ။ ဘဂဝါ
 “သမဂ္ဂါ ကိရ ဟောန္တူ”တိ ဒွေ ဝါရေ ပေသေတွာ “န ဣစ္ဆန္တိ ဘန္တေ
 သမဂ္ဂါဘဝိတု”န္တိ သုတွာ တတိယဝါရေ “ဘိန္ဒော ဘိက္ခုသံဃော၊ ဘိန္ဒော
 ဘိက္ခုသံဃော”တိ တေသံ သန္တိကံ ဂန္ဓာ ဥက္ခေပကာနံ ဥက္ခေပနေ၊
 ဣတရေသဉ္စ အာပတ္တိယာ အဒဿနေ အာဒိနဝံ ကထေတွာ ပုန တေသံ

၁-ယာဝ အကနိဋ္ဌဘဝနာ ပနိဒံ (သိ)

တတ္ထေဝ ကေသိမာယံ ဥပေါသထာဒီနိ အနုဇာနိတွာ ဘတ္တဂ္ဂါဒိသု ဘဏ္ဍန-
 ဇာတာနံ “အာသနန္တရိကာယ နိသီဒိတဗ္ဗ”န္တိ ဘတ္တဂ္ဂေ ဝတ္တံ ပညာပေတွာ
 “ဣဒါနိပိ ဘဏ္ဍနဇာတာဝ ဝိဟရန္တိ”တိ သုတွာ တတ္ထ ဂန္တော “အလံ ဘိက္ခဝေ
 မာ ဘဏ္ဍန”န္တိ အာဒီနိ ဝတွာ “ဘိက္ခဝေ ဘဏ္ဍနကလဟဝိဂ္ဂဟဝိဝါဒါနာမေတေ
 အနတ္ထကာရကာ။ ကလဟံ နိဿာယ ဟိ လဠုကိကာပိ သကုဏိကာ ဟတ္ထိ-
 နာဂံ ဇိဝိတက္ခယံ ပါပေသိ”တိ လဠုကိကဇာတကံ^၂ ကထေတွာ “ဘိက္ခဝေ
 သမဂ္ဂါ ဟောထ၊ မာ ဝိဝဒထ။ ဝိဝါဒံ နိဿာယ ဟိ အနေကသတသဟဿာ
 ဝဋ္ဋကာပိ? ဇိဝိတက္ခယံ ပတ္တာ”တိ ဝဋ္ဋကဇာတကံ^၄ ကထေသိ။ ဧဝမ္ပိ တေသု
 ဘဂဝတော ဝစနံ အနာဒိယန္တေသု အညတရေန ဓမ္မဝါဒိနာ တထာဂတဿ
 ဝိဟေသံ အနိစ္ဆန္တေန “အာဂမေတု ဘန္တေ ဘဂဝါ ဓမ္မသာမိ၊ အပ္ပေါဿုက္ကော
 ဘန္တေ ဘဂဝါ ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရမနုယုက္ကော ဝိဟရတု၊ မယမေဝ တေန
 ဘဏ္ဍနေန ကလဟေန ဝိဂ္ဂဟေန ဝိဝါဒေန ပညာယိဿာမာ”တိ^၅ ဝုတ္တေ
 အတိဿံ အာဟရိ—

ဘူတပုဗ္ဗံ ဘိက္ခဝေ ဗာရာဏသိယံ မြဟ္မဒတ္တော နာမ ကာသိရာဇာ အဟောသိ။
 မြဟ္မဒတ္တေန ဒီပီတိဿ^၆ ကောသလရညော ရဇံ အတ္ထိန္ဒိတွာ အညာတက-
 ဝေသေန ဝသန္တဿ ပိတုနော မာရိတဘာဝဉ္ဇေ ဝိဿာဝုကုမာရေန အတ္တနော
 ဇိဝိတေ^၇ ဒိန္တေ တတော ပဋ္ဌာယ တေသံ သမဂ္ဂဘာဝဉ္ဇေ ကထေတွာ “တေသံ
 ဟိ နာမ ဘိက္ခဝေ ရာဇနံ အာဒိန္ဒဒဏ္ဍာနံ အာဒိန္ဒသတ္ထာနံ ဧဝရူပံ ခန္တိသော-
 ရစ္စံ ဘဝိဿတိ။ ဣမ ခေါ တံ ဘိက္ခဝေ သောဘေတ၊ ယံ တုမှေ ဧဝံ သွာခါတေ
 ဓမ္မဝိနယေ ပဗ္ဗဇိတာ သမာနာ ခမာ စ ဘဝေယျာထ သောရတာ စာ”တိ
 သြဝဒိတွာပိ နေဝ တေ သမဂ္ဂေ ကာတုံ အသက္ခိ။ သော တာယ အာကိဏ္ဍ-
 ဝိဟာရတာယ ဥက္ကဏ္ဍိတော “အဟံ ခေါ ဣဒါနိ အာကိဏ္ဍော ဒုက္ခံ ဝိဟရာမိ၊
 ဣမေ စ ဘိက္ခူ မမ ဝစနံ န ကရောန္တိ။ ယန္တူနာဟံ ဧကကောဝ ဂဏမှာ
 ဝူပကဋ္ဌော ဝိဟရေယျ”န္တိ စိန္တေတွာ ကောသမ္ပိယံ ပိဏ္ဍာယ စရိတွာ အန-
 ပလောကေတွာ ဘိက္ခုသံသံ ဧကကောဝ အတ္တနော ပတ္တစီဝရမာဒါယ ဗာလ-
 ကလောဏကဂါမံ? ဂန္တော တတ္ထ ဘဂုတ္တေရဿ ဧကစာရိကဝတ္တံ ကထေတွာ
 ပါစိနဝံသမိဂဒါယေ တိဏ္ဍံ ကုလပုတ္တာနံ သာမဂ္ဂိယာနိသံသံ^၈ ကထေတွာ

၁-ဝိ ၃-၄၀၆-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ခု ၅-၁ ၂၄-ပိဋ္ဌေ။ ၃-အနေကသဟဿဝဋ္ဋကာ (သီ)
 ၄-ခု ၅-၂၇-ပိဋ္ဌေ။ ၅-ဝိ ၃-၄၀၆၊ မ ၃-၁၉၁-ပိဋ္ဌေသု။
 ၆-ဝိဿာဝုပိတုဿ (က) ဝိ ၃-၄၀၇-ပိဋ္ဌေ ပဿိတဗ္ဗံ။
 ၇-ဗာလကလောဏကာရာမံ (သီ၊ သျှာ)၊ ပါလိလေယျကဂါမံ (က) ဝိ ၃-၄၉၇-ပိဋ္ဌေ ပန ပဿိတဗ္ဗံ။
 ၈-သာမဂ္ဂိရသာနိသံသံ (သီ၊ သျှာ)

ယေန ပါလိလေယျကံ. အတ္ထိ၊ တဒဝသရိ။ တတြသုဒံ ဘဂဝါ ပါလိလေယျကံ ဥပနိဿာယ ရက္ခိတဝနသဏှော ဘဒ္ဒသာလမူလေ ပါလိလေယျကေန ဟတ္ထိနာ ဥပဋ္ဌိယမာနော^၁ ဖာသုကံ ဝဿာဝါသံ ဝသိ။

ကောသမ္ပိဝါသိနောပိ ခေါ ဥပါသကာ ဂိဟာရံ ဂန္ဓာ သတ္တာရံ အပဿန္တာ “ကုဟိံ ဘန္တေ သတ္တာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ ပါလိလေယျကဝနသဏှံ ဂတောတိ။ ကိံ ကာရဏာတိ။ အမေ သမဂ္ဂေ ကာတုံ ဝါယမိ၊ မယံ ပန န သမဂ္ဂါ အဟုမှာတိ။ ကိံ ဘန္တေ တုမေ သတ္ထု သန္တိကေ ပဗ္ဗဇိတွာ တသ္မိံ သာမဂ္ဂိံ ကရောန္တေ သမဂ္ဂါ နာဟုဝတ္တာတိ။ ဧဝမာဝုသောတိ။ မနုဿာ ဣမေ သတ္ထု သန္တိကေ ပဗ္ဗဇိတွာ တသ္မိံ သာမဂ္ဂိံ ကရောန္တေပိ သမဂ္ဂါ န ဇာတာ၊ မယံ ဣမေ နိဿာယ သတ္တာရံ ဒဠှံ န လဘိမှာ၊ ဣမေသံ နေဝ အာသနံ ဒဿာမ၊ န အဘိဝါဒနာဒီနိ ကရိဿာမာတိ တတော ပဋ္ဌာယ တေသံ သာမိစိမတ္တမ္ပိ န ကရိံသု။ တေ အပ္ပါဟာရတာယ သုဿယာနာ ကတိပါဟေနေဝ ဥဇုကာ ဟုတွာ အညမညံ အစွယံ ဒေသေတွာ ခမာပေတွာ “ဥပါသကာ မယံ သမဂ္ဂါ ဇာတာ၊ တုမေပိ နော ပုရိမသဒိသာ ဟောဇာ”တိ အာဟံသု။ ခမာပိတော ပန ဝေါ ဘန္တေ သတ္တာတိ။ န ခမာပိတော အာဝုသောတိ။ တေန ဟိ သတ္တာရံ ခမာပေထ၊ သတ္ထု ခမာပိတကာလေ မယမ္ပိ ဟုမှာကံ ပုရိမသဒိသာ ဘဝိဿာမာတိ။ တေ အန္တောဝဿဘာဝေန သတ္ထု သန္တိကံ ဂန္ဓါ အဝိသဟန္တာ ဒုက္ခေန တံ အန္တောဝဿံ ဝိတိနာမေသုံ။ သတ္တာပန တေန ဟတ္ထိနာ ဥပဋ္ဌိယမာနော သုခံ ဝသိ။ သောပိဟိ ဟတ္ထိနာဂေါ ဂဏံ ပဟာယ ဖာသုဝိဟာရတ္ထာယေဝ တံ ဝနသဏှံ ပါဝိသိ။

ယထာဟ “အဟံ ခေါ အာကိဏှော ဝိဟရာမိ ဟတ္ထိဟိ ဟတ္ထိနိဟိ ဟတ္ထိ- ကလဘေဟိ ဟတ္ထိစ္စာပေဟိ၊ ဆိန္ဒုဂ္ဂါနိ စေဝ တိဏာနိ ခါဒါမိ၊ ဩဘဂ္ဂေါဘဂ္ဂဉ္စ မေ သာခါဘင်္ဂံ ခါဒန္တိ၊ အာဝိလာနိ စ ပါနိယာနိ ပိဝါမိ၊ ဩဂါဟာ စဿ မေ ဥတ္တိဏှဿ ဟတ္ထိနိယော ကာယံ ဥပနိဗံသန္တိယော ဂစ္ဆန္တိ၊ ယန္တုနာဟံ ဧကောဝဂဏမှာ ဝူပကဋ္ဌော ဝိဟရေယျ”န္တိ။^၂ အထ ခေါ သော ဟတ္ထိနာဂေါ ယူထာ အပက္ကမ္ပ ယေန ပါလိလေယျကံ ရက္ခိတဝနသဏှံ ဘဒ္ဒသာလမူလံ၊ ယေန ဘဂဝါ တေနပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတွာ ပန ဘဂဝန္တံ ဝဋ္ဌိတွာ ဩလော- ကေန္တော အညံ ကိဉ္စိ အဒိသ္မာ ဘဒ္ဒသာလမူလံ ပါဒေနေဝ ပဟရန္တော တစ္ဆေတွာ သောဏှာယ သာခံ ဂဟေတွာ သမ္ပဇိ။ တတော ပဋ္ဌာယ

၁-ဥပဋ္ဌဟိယမာနော (သီ) ၂-ဝိ ၃-၅၀၀၊ ၃ ၁-၁ ၂၅-ပိဋ္ဌေသု။

သောဏှာယ ဃဋံ ဂဟေတွာ ပါနိယံ ပရိဘောဇနိယံ ဥပဋ္ဌာပေတိ၊ ဥဏှော-
 ဒကေန အတ္ထေ သတိ ဥဏှောဒကံ ပဋိယာဒေတိ။ ကထံ? ဟတ္ထေန ကဋ္ဌာနိ
 ဃံသိဘွာ အဂ္ဂိံ သမ္မာဒေတိ၊ တတ္ထ ဒါရူနိ ပက္ခိပန္နော အဂ္ဂိံ ဇာလေတွာ
 တတ္ထ ပါသာဏေ ပက္ခိပိတွာ ပစိတွာ ဒါရုဒဏှကေန ပဝဋ္ဌေဟွာ ပရိစ္ဆိန္နာယ
 ခုဒ္ဒကသောဏှိကာယ ဒိပတိ၊ တတော ဟတ္ထံ ဩဓာရေတွာ ဥဒကဿ
 တတ္ထဘာဝံ ဇာနိတွာ ဂန္ဓာ သတ္တာရံ ဝန္တတိ။ သတ္တာ “ဥဒကံ တေ တာပိတံ
 ပါလိလေယျကာ”တိ ဝတွာ တတ္ထ ဂန္ဓာ နှာယတိ။ အထဿ နာနာဝိဓာနိ
 ဖလာနိ အာဟရိတွာ ဒေတိ။ ယဒါ ပန သတ္တာ ဂါမံ ပိဏှာယ ပဝိသတိ၊ တဒါ
 သတ္တာ ပတ္တစီဝရမာဒါယ ကုမ္ဘေ ပတိဋ္ဌပေတွာ သတ္တာရာ သဒ္ဓိံယေဝ ဂစ္ဆတိ။
 သတ္တာ ဂါမူပစာရံ ပဘွာ “ပါလိလေယျကာ ဣကော ပဋ္ဌာယ တယာ ဂန္ဓါ န
 သက္ကာ၊ အာဟရ မေ ပတ္တစီဝရ”န္တိ အာဟရာပေတွာ ဂါမံ ပိဏှာယ ပါဝိသိ။
 သောပိ ယာဝ သတ္တာ နိက္ခမနာ တတ္ထေဝ ဌဟွာ အာဂမနကာလေ ပစ္စုဂ္ဂမနံ
 ကဘွာ ပုရိမနယေနေဝ ပတ္တစီဝရံ ဂဟေဟွာ ဝသနဋ္ဌာနေ ဩဓာရေတွာ ဝတ္တံ
 ဒဿေဘွာ သာခါယ ဗီဇတိ၊ ရတ္တိံ ဝါဠမိဂပရိပန္နနိဝါရဏတ္ထံ မဟန္တံ ဒဏှံ
 သောဏှာယ ဂဟေတွာ “သတ္တာရံ ရက္ခိဿာမီ”တိ ယာဝ အရုဏှဂ္ဂမနာ
 ဝနသဏှာဿ အန္တရန္တရေန ဝိစရတိ။ တတော ပဋ္ဌာယယေဝ ကိရ သော
 ဝနသဏှော ပါလိလေယျကာရက္ခိတဝနသဏှော နာမ ဇာတော။ အရုဏှော
 ဥဂ္ဂတေ မုခေါဒကဒါနံ အာဒိံ ကဘွာ တေနေဂူပါယေန သဗ္ဗဝတ္တာနိ
 ကရေတိ။

အထေကော မက္ကဋ္ဌော တံ ဟတ္ထိံ ဥဋ္ဌာယ သမုဋ္ဌာယ ဒိဝသေ ဒိဝသေ တထာ-
 ဂတဿ အာဘိသမာစာရိကံ ကရေန္တံ ဒိဿာ “အဟမ္မိ ကိဉ္စိဒေဝ
 ကရိဿာမီ”တိ ဝိစရန္တော ဧကဒိဝသံ နိမ္မက္ခိကံ ဒဏှကမဓံ ဒိဿာ ဒဏှကံ
 ဘဒ္ဓိတွာ ဒဏှကေနေဝ သဒ္ဓိံ မဓုပဋုလံ သတ္တာ သန္တိကံ အာဟရိတွာ ကဒလိ-
 ပတ္တံ သိန္ဓိတွာ တတ္ထ ဌပေတွာ အဒါသိ။ သတ္တာ ဂဏှိ။ မက္ကဋ္ဌော “ကရိဿတိ
 န ခေါ ပရိဘောဂံ, န ကရိဿတိ”တိ ဩလောကေန္တော ဂဟေတွာ နိသိန္ဓိ
 ဒိဿာ “ကိံ န ခေါ”တိ စိန္တေတွာ ဒဏှကောဂ္ဂိယံ ဂဟေတွာ ပရိဝတ္ထေတွာ
 ဥပစာရေန္တော အဏှကာနိ ဒိဿာ တာနိ သဏှိကံ အပနေတွာ ပုန အဒါသိ။
 သတ္တာ ပရိဘောဂမကာသိ။ သော တုဋ္ဌမာနသော တံ တံ သာခံ ဂဟေတွာ
 နစ္စန္တောဝ အဋ္ဌာသိ။ အထဿ ဂဟိတသာခါပိ အက္ကန္တသာခါပိ ဘိဇ္ဇိံသု။
 သော ဧကသ္မိံ ခါဏှမတ္ထကေ ပတိတွာ နိဝိဋ္ဌဂတ္ထော^၁ သတ္တရိ ပသန္ဓေနေဝ

၁-နိဗ္ဗိဒ္ဓဂတ္ထော (သိ၊ သျှာ)

စိတ္တေန ကာလံ ကတွာ တာဝတိံ သဘဝနေ တိံ သယောဇနိကေ ကနကဝိမာနေ နိဗ္ဗတ္တိ၊ အစ္စရာသဟဿပရိဝါရော မက္ကဋဒေဝပုတ္တော နာမ အဟောသိ။

တထာဂတဿ တတ္ထ ဟတ္ထိနာဂေန ဥပဋ္ဌိယမာနဿ ဝသနဘာဝေါ သကပေဗ္ဗုဒ္ဓိပေ ပါကဋော အဟောသိ။ သာဝတ္ထိနဂရတော “အနာထ- ပိဏ္ဍိကော ဝိသာခါ စ မဟာဥပါသိကာ”တိဝေမာဒိနိ မဟာကုလာနိ အာနန္ဒတ္ထေရဿ သာသနံ ပဟိဏိံ သု “သတ္တာရံ နော ဘန္တေ ဒဿယာ”တိ။ ဒိသာဝါသိနောပိ၊ ပဉ္စသတာ ဘိက္ခု။ ဝုဋ္ဌဝဿာ အာနန္ဒတ္ထေရံ ဥပသင်္ကမိတွာ “စိရဿုတာ နော၂ အာဝုသော အာနန္ဒ ဘဂဝတော သမ္မုခါ ဓမ္မိ ကထာ၊ သာရ မယံ အာဝုသော အာနန္ဒ၊ လဘေယျာမဘဂဝတော သမ္မုခါ ဓမ္မိံ ကထံ သဝနာယာ”တိ ယာစိံ သု။ ထေရော “တေ ဘိက္ခု။ အာဒါယ တတ္ထ ဂန္ဓာ တေမာသံ ဧကဝိဟာရိနော တထာဂတဿ သန္တိကံ ဧတ္တကေဟိ ဘိက္ခု။ဟိ သဒ္ဓိံ ဥပသင်္ကမိတုံ အယုတ္တ”န္တိ စိန္တေတွာ တေ ဘိက္ခု။ ဗဟိ ဌပေတွာ ဧကကောဝ သတ္တာရံ ဥပသင်္ကမိ။ ပါလိလေယျကော တံ ဒိသ္မာ ဒဏှမာဒါယ ပက္ခန္တိ။ သတ္တာ ဩလောကေတွာ “အပေဟိ အပေဟိ ပါလိလေယျက၊ မာ နိဝါရယိ၊ ဗုဒ္ဓုပဋ္ဌာကော ဒေသော”တိ အာဟ။ သော တတ္ထေဝ ဒဏှံ ဆဇ္ဇေတွာ ပတ္တစိဝရပဋိဂ္ဂဟဏံ? အာပုစ္ဆိ။ ထေရော နာဒါသိ။ နာဂေါ “သစေ ဥဂ္ဂဟိတ- ဝတ္တော ဘဝိဿတိ၊ သတ္ထု နိသီဒနပါသာဏဖလကေ အတ္တနော ပရိက္ခာရံ န ဌပေဿတိ”တိ ၄ စိန္တေသိ။ ထေရော ပတ္တစိဝရံ ဘူမိယံ ဌပေသိ။ ဝတ္တသမ္ပန္နာ ဟိ ဂရုနံ အာသနေ ဝါ သယနေ ဝါ အတ္တနော ပရိက္ခာရံ န ဌပေန္တိ။

ထေရော သတ္တာရံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဝဋ္ဌိတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ သတ္တာ “အာနန္ဒ ဧကောဝ အာဂတောသိ”တိ ပုစ္ဆိတွာ ပဉ္စသတေဟိ ဘိက္ခု။ဟိ သဒ္ဓိံ အာဂတဘာဝံ သုတွာ “ကဟံ ပနေတေ”တိ ဝတွာ “တုမှာကံ စိတ္တံ အဇာနန္တော ဗဟိ ဌပေတွာ အာဂတောမ္ပိ”တိ ဝုတ္တေ “ပက္ခောသာဟိ နေ”တိ အာဟ။ ထေရော တထာ အကာသိ။ တေ ဘိက္ခု။ အာဂန္ဓာ သတ္တာရံ ဝဋ္ဌိတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိံ သု။ သတ္တာ တေဟိ သဒ္ဓိံ ပဋိသန္တာရံ ကတွာ တေဟိ ဘိက္ခု။ဟိ “ဘန္တေ ဘဂဝါ ဟိ ဗုဒ္ဓသုရမာလော စေဝ ခတ္တိယသုရမာလော စ၊ တုမှေဟိ တေမာသံ ဧကကေဟိ တိဋ္ဌန္တေဟိ နိသီဒန္တေဟိ စ ဒုက္ကရံ ကတံ၊ ဝတ္တပဋိ- ဝတ္တကာရကောပိ မုခေါဒကာဒိဒါယကောပိ နာဟောသိ မညေ”တိ ဝုတ္တေ “ဘိက္ခဝေ ပါလိလေယျကဟတ္ထိနာ မမ သဗ္ဗကိစ္စာနိ ကတာနိ။ ဧဝရူပံ ဟိ သဟာယံ

၁-အစ္စရာသဟဿပရိဝါရော အဟောသိ (သိ၊ သျာ) ၂-စိရဿံ ဝတ နော (က)
၃-ပတ္တစိဝရံ ပဋိဂ္ဂဟေတုံ (က) ၄-န ဌပေတိတိ (သိ)

လဘန္တေန ဧကတောဝ ဝသိတုံ ယုတ္တံ၊ အလဘန္တဿ ဧကစာရိကဘာဝေါဝ
သေယျော”ဟိ ဝဟ္တာ ဣမာ နာဂဝဂ္ဂေ တိဿော ဂါထာ အဘာသိ—

“သစေ လဘေထ နိပကံ သဟာယံ၊
သဒ္ဓိံစရံ သာဓုပိဟာရိ ဇိရံ။
အဘိဘုယျ သဗ္ဗာနိ ပရိဿယာနိ၊
စရေယျ တေနတ္ထမနော သတိမာ။

နော စေ လဘေထ နိပကံ သဟာယံ၊
သဒ္ဓိံစရံ သာဓုပိဟာရိ ဇိရံ။
ရာဇာဝ ရဋ္ဌံ ပိဇိကံ ပဟာယ၊
ဧကော စရေ မာဟင်္ဂရညေဝ နာဂေါ။

ဧကဿ စရိတံ သေယျော၊
နတ္ထိ ဗာလေ သဟာယတာ။
ဧကော စရေ န စ ပါပါနိ ကယိရာ၊
အပ္ပေါဿုက္ကော မာဟင်္ဂရညေဝ နာဂေါ”ဟိ ၁။

ဂါထာပရိယောသာနေ ပဉ္စသဟာပိ တေ ဘိက္ခု။ အရဟတ္တေ ပတိဋ္ဌဟိံသု။
အာနန္ဒတ္ထေရောပိ အနာထပိဏ္ဍိကာဒီဟိ ပေသိတသာသနံ အာရောစေတွာ
“ဘန္တေ အနာထပိဏ္ဍိကပ္ပမုခါ တေ ပဉ္စ အရိယသဘာဝကကောဋီယော တုမှာကံ
အာဂမနံ ပစ္စာသိသန္တိ” ဟိ အာဟ။ သတ္ထာ “တေန ဟိ ဂဏှာဟိ ပတ္တစီဝရ”န္တိ
ပတ္တစီဝရံ ဂါဟာပေတွာ နိက္ခမိ။ နာဂေါ ဂန္တော ဂတမဂ္ဂေ တိရိယံ အဋ္ဌာသိ။ () ၂
ကိံ ကရောတိ ဘန္တေ နာဂေါတိ။ “တုမှာကံ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခံ ဒါတုံ
ပစ္စာသိသတိ၊ ဒီဃရတ္တံ ခေါ ပနာယံ မယံ ဥပကာရကော၊ နာဿ ဖိတ္တံ
ကောပေတုံ ဝဇ္ဇတိ၊ နိဝတ္တက ဘိက္ခဝေ” ဟိ သတ္ထာ ဘိက္ခု။ ဂဟေတွာ နိဝတ္တိ။
ဟတ္တိပိ ဝနသဏ္ဍံ ပဝိသိတွာ ပနသကဒလိဖလာဒီနိ နာနာဖလာနိ သံဟရိတွာ
ရာသိံ ကတွာ ပုနဒိဝသေ ဘိက္ခုနံ အဒါသိ။ ပဉ္စသတာ ဘိက္ခု။ သဗ္ဗာနိ ခေပေတုံ
နာသက္ခိံသု။ ဘတ္တကိစ္စပရိယောသာနေ သတ္ထာ ပတ္တစီဝရံ ဂါဟေတွာ
နိက္ခမိ။ နာဂေါ ဘိက္ခုနံ အန္တရန္တရေန ဂန္တော သတ္ထု ပုရတော တိရိယံ
အဋ္ဌာသိ။ ကိံ ကရောတိ ဘန္တေ နာဂေါတိ။ အယံ ဟိ ဘိက္ခဝေ တုမှေ
ပေသေတွာ မံ နိဝတ္တေဘုကာမောတိ ၃။ အထ နံ သတ္ထာ “ပါလိလေယျက ဣဒံ

၁-ဝိ ၃-၄၉၆၊ မ ၃-၁၉၂၊ ၃၁-၆၀-၂၀၆-ပိဋကေ။ ၂-(ဘိက္ခု တံ ဒိသွာ ဘဂဝန္တံ ပုစ္ဆိံသု) (သျှာ)
၃-နိဝတ္တေတိတိ (သိ၊ သျှာ)

ပန မမ အနိဝတ္တဂမနံ ၁၊ တဝ ဣမိနာ အတ္တဘာဝေန ဈာနံ ဝါ ဝိပဿနံ ပါ မဂ္ဂဖလံ ဝါ နတ္ထိ၊ တိဋ္ဌ တုံ”တိ အာဟ။ တံ သုတွာ နာဂေါ မုခေ သောဏ္ဍံ ပက္ခိပိတွာ ရောဒန္တော ပစ္စတော ပစ္စတော အဂမာသိ။ သော ဟိ သတ္ထာရံ နိဝတ္ထေတုံ လဘန္တော တေနေဝ နိယာမေန ယာဝဇီဝံ ပဋိဇဂ္ဂေယျ။ သတ္ထာ ပန တံ ဂါမူပစာရံ ပတွာ “ပါလိလေယျက ဣတော ပဋ္ဌာယ တဝ အဘူမိ၊ မနုဿာဝါသော သပရိပန္နော၊ တိဋ္ဌ တုံ”န္တိ အာဟ။ သော ရောဒမာနော တတ္ထေဝ ဌတွာ သတ္ထရိ စက္ခုပထံ ဝိဇဟန္တေ ဟဒယေန ဖလိတေန ကာလံ ကတွာ သတ္ထရိ ပသာဒေန တာဝတိံ သဘဝနေ တိံ သယောဇနိတေ ကနကဝိမာနေ အစ္စရာသဟဿမဇ္ဈေ နိဗ္ဗတ္တိ၊ ပါလိလေယျကဒေဝပုတ္တော- ယေဝဿ နာမံ အဟောသိ။

သတ္ထာပိ အနုပုဗ္ဗေန ဇေတဝနံ အဂမာသိ။ ကောသမ္မကာ ဘိက္ခု။ “သတ္ထာ ကိရ သာဝတ္ထိံ” အာဂတော”တိ သုတွာ သတ္ထာရံ ခမာပေတုံ တတ္ထ အဂမံသု။ ကောသလရာဇာ “တေ ကိရ ကောသမ္မကာ ဘဏ္ဍနကာရကာ ဘိက္ခု။ အာဂစ္ဆန္တိ”တိ သုတွာ သတ္ထာရံ ဥပသင်္ကမိတွာ “အဟံ ဘန္တေ တေသံ မမ ဝိဇိတံ ပဝိသိတုံ န ဒဿာမီ”တိ အာဟ။ မဟာရာဇ သီလဝန္တာ ဧ ဘ ဘိက္ခု။ ကေဝလံ အညမညံ ဝိဝါဒေန မမ ဝစနံ န ဂဏ္ဍိံသု၊ ဣဒါနိ မံ ခမာပေတုံ အာဂစ္ဆန္တိ၊ အာဂစ္ဆန္တု မဟာရာဇာတိ။ အနာထပိဏ္ဍိကောပိ “အဟံ ဘန္တေ တေသံ ဝိဟာရံ ပဝိသိတုံ န ဒဿာမီ”တိ ဝတွာ တထေဝ ဘဂဝတာ ပဋိ- ကိတ္တော တုဏ္ဏိ အဟောသိ။ သာဝတ္ထိယံ အနုပ္ပတ္တာနံ ပန တေသံ ဘဂဝါ ကေမန္တေ ဝိဝိတ္တံ ကာရာပေတွာ သေနာသနံ ဒါပေသိ။ အညေ ဘိက္ခု။ တေဟိ သဒ္ဓိံ နေဝ ကေတော နိသီဒန္တိ၊ န တိဋ္ဌန္တိ ၂၊ အာဂတာဂတာ သတ္ထာရံ ပုစ္ဆန္တိ “ကတမေတေ ဘန္တေ ဘဏ္ဍနကာရကာ ကောသမ္မကာ ဘိက္ခု။”တိ။ သတ္ထာ “ဧတေ”တိ ဒဿေတိ။ “ဧတေ ကိရ တေ၊ ဧတေ ကိရ တေ”တိ အာဂတာ- ဂတေဟိ အင်္ဂုလိယာ ဒဿိယမာနာ လဇ္ဇာယ သီသံ ဥက္ခိပိတုံ အသက္ကောန္တာ ဘဂဝတော ပါဒမူလေ နိပဇ္ဇိတွာ ဘဂဝန္တံ ခမာပေသုံ။ သတ္ထာ “ဘာရိယံ ဝေါ ဘိက္ခဝေ ကတံ၊ တုမေ ဟိ နာမ မာဒိသဿ ဗုဒ္ဓဿ နသန္တိကေ ပဗ္ဗဇိတွာ မယိ သာမဂ္ဂိံ ကရောန္တေ မမ ဝစနံ န ကရိတ္ထ၊ ဧေါရာဏကပဏ္ဍိတာပိ ဝဇ္ဈပ္ပတ္တာနံ ၃ မာတာပိတုနံ ဩဝါဒံ သုတွာ တေသု ဇီဝိတာ ဝေါရောပိယ- မာနေသုပိ တံ အနတိက္ကမိတွာ ပစ္စာ ဒွိသု ရဋ္ဌေသု ရဇ္ဇံ ကာရယိံသု”တိ ဝတွာ

၁-အနိဝတ္တနိယဂမနံ (သိ) ၂-န တိဋ္ဌန္တိ၊ န ဝန္တန္တိ (က) ၃-ပစ္စာဂိတ္တနံ (က)

ပုနဒေဝ ကောသမ္ဗိကဇာတကံ^၁ ကထေတွာ “ဧဝံ ဘိက္ခဝေ ဒီဃာဝုကုမာရော မာတာပိတူသု ဇီဝိတာ ဝေါရောပိယမာနေသုပိ တေသံ ဩဝါဒံ အနတိက္ကမိတွာ ပစ္ဆာ ဗြဟ္မဒတ္တဿ ဓိတရံ လဘိတွာ ဒွီသု ကာသိကောသလရဋ္ဌေသု ရဇ္ဇံ ကာရေသိ၊ တုမေဟိ ပန မမ ဝစနံ အကရောန္နေဟိ ဘာရိယံ ကတ”န္တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၆။ “ပရေ စ န ဝိဇာနန္တိ၊ မယမေတ္ထ ယမာမသေ။
 ယေ စ တတ္ထ ဝိဇာနန္တိ၊ တတော သမ္ပန္တိ မေခဂါ”တိ။

တတ္ထ ပရေတိ ပဏ္ဍိတေ ဌပေတွာ တတော အညေ ဘဏ္ဍနကာရကာ ပရေ နာမ။ တေ တတ္ထ သံဃမဇ္ဈေ ကောလာဟလံ ကရောန္တာ “မယံ ယမာမသေ ဥပရမာမ ဝိနဿာမ သတတံ သမိတံ မစ္စုသန္တိကံ ဂစ္ဆာမာ”တိ န ဝိဇာနန္တိ။ ယေ စ တတ္ထ ဝိဇာနန္တိတိယေ တတ္ထ ပဏ္ဍိတာ “မယံ မစ္စုသန္တိကံ ဂစ္ဆာမာ”တိ ဝိဇာနန္တိ။ တတော သမ္ပန္တိ မေခဂါတိ ဧဝံ ဟိ တေ ဇာနန္တာ ယောနိသော- မနသိကာရံ ဥပ္ပါဒေတွာ မေခဂါနံ ကလဟာနံ ဝုပသမာယ ပဋိပဇ္ဇန္တိ။ အထ နေသံ တာယ ပဋိပတ္တိယာ တေ မေခဂါ သမ္ပန္တိတိ။ အထ ဝါ ပရေ စာတိ ပုဗ္ဗေ မယာ “မာ ဘိက္ခဝေ ဘဏ္ဍန”န္တိ အာဒီနိ ဝတွာ ဩဝေါဒဿမာနာဒိ မမ ဩဝါဒဿ အပဋိဂ္ဂဟဏေန အတိက္ကမနေန အမာမကာ ပရေ နာမ။ “မယံ ဆန္ဒာဒိဝသေန မိစ္ဆာဂါဟံ” ဂဟေတွာ ဧတ္ထ သံဃမဇ္ဈေ ယမာမသေ ဘဏ္ဍနာဒီနံ ဝုဒ္ဓိယာ ဝါယမာမာ”တိ န ဝိဇာနန္တိ။ ဣဒါနိ ပန ယောနိသော ပဗ္ဗပေက္ခမာနာ တတ္ထ တုမှာကံ အန္တရေ ယေ စ ပဏ္ဍိတုပုရိသာ “ပုဗ္ဗေ မယံ ဆန္ဒာဒိဝသေန ဝါယ- မန္တာ အယောနိသော ပဋိပန္နာ”တိ ဝိဇာနန္တိ။ တတော ကေသံ သန္တိကာ တေ ပဏ္ဍိတုပုရိသေ နိဿာယ ဣမေ ဒါနိ ကလဟသင်္ခါတာ မေခဂါ သမ္ပန္တိတိ အယမေတ္ထ အတ္ထောတိ။

ဂါထာပရိယောသာနေ သမ္ပတ္တဘိက္ခူ သောတာပတ္တိဖလာဒိသု ပတိဋ္ဌဟိ^၁- သူတိ။

ကောသမ္ပကဝတ္ထု ပဉ္စမံ။

၆-မဟာကာဠုတ္တေရဝတ္ထု

သုဘာနုပဿိန္တိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ သေတဗျနဂရံ ဥပနိဿာယ သိ^၁ သ- ပါဝနေ ဝိဟရန္တော စူဠကာဠုမဟာကာဠု အာရဟ္မ ကထေသိ။

၁-ခု ၅-၁၀၀-ပိဋက။ ၂-မိစ္ဆာဂဟ.ဏံ (သိ)

သေတဗျနဂရဝါသိနော ဟိ စူဠကာဠော မဇ္ဈိမကာဠော မဟာကာဠောတိ တယော ဘာတရော ဣဋ္ဌိကာ။ တေသု ဇေဠကနိဠာ ဒိသာသု ဝိစရိတွာ ပဉ္စဟိ သကဋသတေဟိ ဘဏ္ဍံ အာဟရန္တိ၊ မဇ္ဈိမကာဠော အာဘတံ ဝိက္ခိဏာတိ။ အထေကသ္မိံ သမယေ တေ ဥဘောပိ ဘာတရော ပဉ္စဟိ သကဋသတေဟိ နာနာဘဏ္ဍံ ဂဟေတွာ သာဝတ္ထိံ ဂန္ဓာ သာဝတ္ထိယာ စ ဇေတဝနဿ စ အန္တရေ သကဋာနိ မောစယိံ သု။ တေသု မဟာကာဠော သာယနသမယေ မာလာဂန္ဓာဒိဟတ္ထေ သာဝတ္ထိဝါသိနော အရိယသာဝကေ ဓမ္မဿဝနာယ ဂစ္ဆန္တေ ဒိသ္မာ “ကုဟိ” ဣမေ ဂစ္ဆန္တိ”တိ ပုစ္ဆိတွာ တမတ္ထံ သုတွာ “အဟမ္ပိ ဂမိဿာမီ”တိ စိန္တေတွာ ကနိဠံ အာမန္တေတွာ “တာတ တေသု သကဠေသု အပ္ပမတ္တော ဟောဟိ၊ အဟံ ဓမ္မံ သောတုံ ဂစ္ဆာမီ”တိ ဝတွာ ဂန္ဓာ တထာဂတံ ဝန္တိတွာ ပရိသပရိယန္တေ နိသီဒိ။ သတ္ထာ တံ ဒိသ္မာ တဿ အဇ္ဈာသယဝသေန အနုပုဗ္ဗိံ ကထံ ကထေန္တော **ဒုက္ခက္ခန္ဓသုတ္တာ** ဒိဝသေန အနေကပရိယာယေန ကာမာနံ အာဒိနဝံ ဩကာရံ သံကိလေသဉ္စ ကထေသိ။ တံ သုတွာ မဟာကာဠော “သဗ္ဗံ ကိရ ပဟာယ ဂန္တဗ္ဗံ၊ ပရလောကံ ဂစ္ဆန္တံ နေဝ ဘောဂါ၊ န ဉ္စတကာ စ အနဂစ္ဆန္တိ၊ ကိံ မေ ဃရာဝါသေန ပဗ္ဗဇိဿာမီ”တိ စိန္တေတွာ မဟာဇနေ သတ္တာရံ ဝန္တိတွာ ပက္ကန္တေ သ ဘရံ ပဗ္ဗဇိယာစိတွာ သတ္တာရာ “နတ္ထိ တေ ကောစိ အပလောကေတဗ္ဗော”တိ ဝုတ္တေ “ကနိဠော မေ ဘန္တေ အတ္ထိ”တိ ဝတွာ “တေန ဟိ အပလောကေဟိ န”န္တိ ဝုတ္တေ “သာဓု ဘန္တေ”တိ ဝတွာ ဂန္ဓာ ကနိဠံ ပက္ခောသာပေတွာ “တာတ ဣမံ သဗ္ဗံ သာပတေယျံ ပဋိပဇ္ဇာဟိ”တိ အာဟ။ တုမေ ပန ကိံ ကရိဿထ ဘာတိကာတိ။ အဟံ သတ္ထု သန္တိကေ ပဗ္ဗဇိဿာမီတိ။ သော တံ နာနပ္ပကာရေဟိ ယာစိတွာ နိဝတ္တေတုံ အသက္ခောန္တော “သာဓု သာမိ ယထာအဇ္ဈာသယံ ကရောထာ”တိ အာဟ။ မဟာကာဠော ဂန္ဓာ သတ္ထု သန္တိကေ ပဗ္ဗဇိ။ “အဟံ ဘာတိကံ ဂဟေတွာဝ ဥပ္ပဗ္ဗဇိဿာမီ”တိ စူဠကာဠောပိ ပဗ္ဗဇိ။ အပရဘာဂေ မဟာကာဠော ဥပသမ္ပဒံ လဘိတွာ သတ္တာရံ ဥပသင်္ကမိတွာ သာသနေ ဓုရာနိ ပုစ္ဆိတွာ သတ္တာရာ ဒွိသု ဓုရေသု ကထိတေသု “အဟံ ဘန္တေ မဟာလ္လကကာလေ ပဗ္ဗဇိတတ္တာ ဂန္တရရံ ပူရေတုံ န သက္ခိဿာမိ၊ ဝိပဿနာရရံ ပန ပူရေဿာမီ”တိ ယာဝ အရဟတ္တာ ကမ္မဋ္ဌာနံ ကထာပေတွာ သောသာနိကရတင်္ဂံ သမာဒါယ ပဌမယာမာတိက္ကန္တေ သဗ္ဗေသု နိဒ္ဒံ ဩက္ကန္တေသု သုသာနံ ဂန္ဓာ ၂ ပစ္စုသကာလေ သဗ္ဗေသု အနုဋ္ဌိတေသုယေဝ ဝိဟာရံ အာဂစ္ဆတိ။

၁-မ ၁-၁၁၀-ပိဋ္ဌာဒိသု။ ၂-ဂန္ဓာ နိသီဒိ (က)

အထေကာ သုသာနဂေါပိကာ ကာလီ နာမ ဆဝဉာဟိကာ ထေရဿ ဌိတဋ္ဌာနံ နိသိန္ဓဋ္ဌာနံ စက်မိတဋ္ဌာနဉ္စ ဒိသ္မာ “ကော န ခေါ ဣမာဂစ္ဆတိ၊ ပရိဂ္ဂဏှိဿာမိ န”န္တိ ပရိဂ္ဂဏှိတုံ အသက္ကောန္တိ ကေဒိဝသံ သုသာနကုဋိ- ကာယမေဝ ဒိပံ ဇာလေတွာ ပုတ္တုဓိတရော အာဒါယ ဂန္ဓာ ကေမန္တေ နိလိယမာနာ^၁ မဇ္ဈိမယာမေ ထေရံ အာဂစ္ဆန္တံ ဒိသ္မာ ဂန္ဓာ ဝဋ္ဌိတွာ “အယျော နော ဘန္တေ ဣမသ္မိံ ဌာနေ ဝိဟရတိ”တိ အာဟ။ အာမ ဥပါသိကေတိ။ ဘန္တေ သုသာနေ ဝိဟရန္တေဟိ နာမ ဝတ္တံ ဥဂ္ဂဏှိတုံ ဝဋ္ဌတိတိ။ ထေရော “ကိံ ပန မယံ တယာ ကထိတဝတ္ထေ ဝတ္တိဿာမာ”တိ အဝတွာ “ကိံ ကာတုံ ဝဋ္ဌတိ ဥပါသိကေ”တိ အာဟ။ ဘန္တေ သောသာနိကေဟိ နာမ သုသာနေ ဝသနဘာဝေါ သုသာနဂေါပကာနံ ၈ ဝိဟာရေ မဟာထေရဿ စ ဂါမဘောဇကဿ စ ကထေတုံ ဝဋ္ဌတိတိ။ ထေရော ကိံ ကာရဏာတိ။ ကတကမ္မာ စောရာ ဓနသာမိကေဟိ ပဒါနပဒံ အနုဗဒ္ဓါ သုသာနေ ဘဏ္ဍကံ ဆဋ္ဌေတွာ ပလာယန္တိ၊ အထ မနုဿာ သောသာနိကာနံ ပရိပန္နံ ကရောန္တိ၊ ဧတေသံ ပန ကထိတေ “မယံ ဣမဿ ဘဒ္ဒန္တဿ ဧတ္တကံ နာမ ကာလံ ဧတ္ထ ဝသနဘာဝံ ဇာနာမ၊ အစောရော ဧသော”တိ ဥပဒ္ဒဝံ နိဝါရေန္တိ။ တသ္မာ ဧတေသံ ကထေတုံ ဝဋ္ဌတိတိ။

ထေရော အညံ ကိံ ကာတဗ္ဗန္တိ။ “ဘန္တေ သုသာနေ ဝသန္တေန နာမ အယျေန မစ္ဆမံသတိလပိဋ္ဌတေလဂုဋ္ဌာဒိနိ^၂ ဝဇ္ဇေတဗ္ဗာနိ၊ ဒိဝါ န နိဒ္ဒါယိတဗ္ဗံ၊ ကုသီတေန န ဘဝိတဗ္ဗံ၊ အာရဒ္ဓဝီရိယေန ဘဝိတဗ္ဗံ၊ အသဋ္ဌေန အမာယာဝိနာ ဟုတွာ ကလျာဏဇ္ဈာသယေန ဘဝိတဗ္ဗံ၊ သာယံ သဗ္ဗေသု သုတ္တေသု ဝိဟာရတော အာဂန္တဗ္ဗံ၊ ပစ္စုသကာလေ သဗ္ဗေသု အနုဋ္ဌိတေသုယေစ ဝိဟာရံ ဂန္တဗ္ဗံ။ သစေ ဘန္တေ အယျော ဣမသ္မိံ ဌာနေ ဧဝံ ဝိဟရန္တော ပဗ္ဗဇိတကိစ္စံ မတ္တကံ ပါပေတုံ သက္ခိဿတိ၊ သစေ မတသရိရံ အာနေတွာ ဆဋ္ဌေန္တိ၊ အဟံ ကမ္မလကုဋ္ဌာဂါရံ အာရောပေတွာ ဂန္ဓမာလာဒိဟိ သက္ကာရံ ကတွာ သရိရကိစ္စံ ကရိဿာမိ။ နော စေ သက္ခိဿတိ၊ စိတကံ အာရောပေတွာ အဂ္ဂိံ ဇာလေတွာ သင်္ကနာ အာကမ္ပိတွာ ဗဟိ ဒိပိတွာ ဖရသုနာ ကောဋ္ဌေတွာ ခဏ္ဍာခဏ္ဍိကံ ဆိန္ဒိတွာ အဂ္ဂိမိ ပက္ခိပိတွာ ဈာပေဿာမိ”တိ အာဟ။ အထ နံ ထေရော “သာဓု ဘဒ္ဒေ၊ ဧကံ ပန ရူပါရမ္မဏံ ဒိသ္မာ မယံ ကကေယျာသိ”တိ အာဟ။ သာ “သာဓု”တိ ပစ္စုသောသိ^၃။ ထေရော ယထာဇ္ဈာသယေန သုသာနေ သမဏဓမ္မံ ကရောတိ။

၁-နိလိနာ (သီ၊ သျာ) ၂-မံသပိဋ္ဌကပလ္လာဒိနိ (သီ) ၃-သဗ္ဗဒိန္နိ (သီ)

စူဠကာဠတ္ထေရော ပန ဥဋ္ဌာယ သမုဋ္ဌာယ ဃရာဝါသံ စိန္တေတိ၊ ပုတ္တဒါရံ အနုဿရတိ။ “ဘာတိကော မေ အတိဘာရိယံ ကမ္ပံ ကရောတိ”တိ စိန္တေတိ။

အထေကာ ကုလဓိတာ တံမုဟုတ္တသမုဋ္ဌိတေန ဗျာဓိနာ သာယန္တသမယေ အဓိလာတာ အင်္ဂါလန္တာ ကာလမကာသိ။ တမေနံ ဣတကာဒယော ဒါရု-
တေလာဒီဟိ သဒ္ဓိံ သာယံ သုသာနံ နေတွာ သုသာနဂေါပိကာယ “ဣမံ
ဗျာပေဟိ”တိ ဘတိံ ဒတွာ နိယျာဒေတွာ ပတ္တမိံ သု။ သာ တဿာ ပါရုတဝတ္ထံ
အပနေတွာ တံမုဟုတ္တမတံ ပီဏိတပီဏိတံ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏံ သရိရံ ဒိသ္မာ “ဣမံ
အယျဿ ဒဿေတုံ မတိရူပံ အာရမ္မဏ”န္တိ စိန္တေတွာ ဂန္တာ ထေရံ ဝဋ္ဌိတွာ
“ဘန္တေ ဝေရူပံ နာမ အာရမ္မဏံ အတ္ထိ၊ ဩလောကေထ အယျာ”တိ အာဟ။
ထေရော “သာရူ”တိ ဝတွာ ပါရုပနံ နိဟရာပေတွာ ၂ ပါဒတလတော ယာဝ
ကေသဂ္ဂါ ဩလောကေတွာ “အတိပီဏိတမေတံ? ရူပံ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏံ၊ အဂ္ဂိမ္ပိ နံ
ပက္ခိပိတွာ မဟာဇာလာဟိ ဂဟိတမတ္တကာလေ မယံ အာရောစေယျာသိ”တိ
ဝတွာ သကဋ္ဌာနမေဝ ဂန္တာ နိသီဒိ။ သာ တထာ ကတွာ ထေရဿ အာရောစေသိ။
ထေရော ဂန္တာ ဩလောကေသိ။ ဇာလာယ ပဟဋ္ဌပဟဋ္ဌဋ္ဌာနံ ကဗရဂါဝိယာ
ဝိယ သရိရဝဏ္ဏံ အဟောသိ၊ ပါဒါ နမိတွာ၊ ဩလမ္ပိံ သု၊ ဟတ္ထာ ပဋိကုဋ် သု၊
ဥရုနလာဋ် နိစ္စမ္ပံ အဟောသိ။ ထေရော “ဣဒံ သရိရံ ဣဒါနေဝ ဩလောကေန္တာနံ
အပရိယန္တကရံ ဟုတွာ ဣဒါနေဝ ခယံ ပတ္တံ ဝယံ ပတ္တ”န္တိ ရတ္ထိဋ္ဌာနံ ဂန္တာ
နိသီဒိတွာ ခယဝယံ သမ္ပဿမာနော—

“အနိစ္စာ ဝတ သင်္ခါရာ၊ ဥပ္ပါဒဝယဓမ္မိနော။
ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ နိရုဇ္ဈန္တိ၊ တေသံ ဝုပသမော သုခေါ”တိ—

ဂါထံ ဝတွာ ဝိပဿနံ ဝဓေတွာ သဟ ပဋိသမ္ဘိဒါဟိ အရဟတ္တံ ပါပုဏိ။

တသ္မိံ အရဟတ္တံ ပတ္တေ သတ္တာ ဘိက္ခုသံဃပရိဝုတော စာရိကံ စရမာနော
သေတဗျံ ဂန္တာ သိံသပါဝနံ ပါဝိသိ။ စူဠကာဠဿ ဘရိယာယော “သတ္တာ
ကိရ အနုပ္ပတ္တော သိံသပါဝန”န္တိ သုတွာ “အမှာကံ သာမိကံ ဂဏှိဿာမာ”တိ
ပေသေတွာ သတ္တာရံ နိမန္တာပေသံ။ ဗုဒ္ဓါနံ ပန အပရိစိဏ္ဏဋ္ဌာနေ? အာသန-
ပညတ္ထိံ အာစိက္ခန္တေန ဧကေန ဘိက္ခုနာ ပဋ္ဌမတရံ ဂန္တာ ဝဋ္ဌတိ။ ဗုဒ္ဓါနဋ္ဌိ
မဇ္ဈိမဋ္ဌာနေ အာသနံ ပညာပေတွာ တဿ ဒက္ခိဏတော သာရိပုတ္တတ္ထေရဿ၊

၁-ပဏိတပ္ပဏိတံ (သျှာ)၊ ပဏိတံ (က) ၂-ဟရာပေတွာ (သိ) ၃-အတိပဏိတမေတံ (က)
၄-နိက္ခမိတွာ (က) ၅-နလာဋ် (သိ)
၆-ဒိ၂-၁၂၉-၁၆၁၊ သံ ၁-၁၆၀-၃၉၀၊ ၅-၂၂-ဝိဇ္ဇေသု။ ၇-အပရိစိတဋ္ဌာနေ (သိ၊ သျှာ)

ဝါမတော မဟာမောဂ္ဂလ္လာနတ္ထေရဿ၊ တတော ပဋ္ဌာယ ဥဘောသု ပဿေသု
 ဘိက္ခုသံဃဿ အာသနံ ပညာပေတဗ္ဗံ ဟောတိ။ တသ္မာ မဟာကာဋ္ဌတ္ထေရော
 စိဝရပါရုပနဋ္ဌာနေ ဌတွာ “စူဠကာဋ္ဌ တံ ပုရတော ဂန္ဒာ အာသနပညတ္တိ
 အာစိက္ခာ”တိ စူဠကာဋ္ဌံ ပေသေသိ။ တဿ ဒိဋ္ဌကာလတော ပဋ္ဌာယ ဂေဟ-
 ဇနာ တေန သဒ္ဓိံ ပရိဟာသံ ကရောန္တာ နိစာသနာနိ သံဃတ္ထေရဿ ကောဋီယံ
 အတ္ထရန္တိ၊ ဥစ္စာသနာနိ သံဃနဝကဿ ကောဋီယံ။ ဣတရော “မာ ဧဝံ
 ကရေထ၊ နိစာသနာနိ ဥပရိ မာ ပညာပေထ၊ ဥစ္စာသနာနိ ဥပရိ ပညာပေထ၊
 နိစာသနာနိ ဟေဋ္ဌာ”တိ အာဟ။ ဣတ္ထိယော တဿ ဝစနံ အသုဏန္တိယော
 ဝိယ “တံ ကိံ ကရောန္တော ဝိစရသိ၊ ကိံ တဝ အာသနာနိ ပညာပေတံ န
 ဝဇ္ဇတိ၊ တံ ကံ အာပုစ္ဆိတွာ ပဗ္ဗဇိတော၊ ကေန ပဗ္ဗဇိတောသိ၊ ကသ္မာ ဣဓာ-
 ဂတောသိ”တိ ဝတွာ နိဝါသနပါရုပနံ အတ္ထိန္ဒိတွာ သေတကာနိ နိဝါသေတွာ
 သိသေ စ မာလာစုမ္မုဋ္ဌကံ ဌပေတွာ “ဂစ္ဆ သတ္တာရံ အာနေဟိ၊ မယံ အာသ-
 နာနိ ပညာပေဿာမာ”တိ ပဟိဏိံ သု။ န စိရံ ဘိက္ခုဘာဝေ ဌတွာ အဝသိ-
 ကောဝ ဥပ္ပဗ္ဗဇိတတ္တာ လဇ္ဇိတံ န ဇာနာတိ၊ တသ္မာ သော တေန အာကပ္ပေန
 နိရာသကောံ ဂန္ဒာ သတ္တာရံ ဝဋ္ဌိတွာ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခံ ဘိက္ခုသံဃံ အာဒါယ
 အာဂတော။ ဘိက္ခုသံဃဿ ပန ဘတ္တကိစ္စာဝသာနေ မဟာကာဋ္ဌဿ ဘရိ-
 ယာယော “ဣမာဟိ အတ္တနော သာမိကော ဂဟိတော၊ မယမ္ဗိ အမှာကံ
 သာမိကံ ဂဏှိဿာမာ”တိ စိန္တေတွာ ပုနဒိဝသေ သတ္တာရံ နိမန္တယိံ သု။
 တဒါ ပန အာသနပညာပနတ္တံ အညော ဘိက္ခု အဂမာသိ။ တာ တသ္မိံ
 ခဏေ ဩကာသံ အလဘိတွာ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခံ ဘိက္ခုသံဃံ နိသီဒါပေတွာ ဘိက္ခံ
 အဒိသု။ ‘စူဠကာဋ္ဌဿ ပန ဒွေ ဘရိယာယော၊ မဇ္ဈိမကာဋ္ဌဿ စတသေသာ၊
 မဟာကာဋ္ဌဿ ပန အဋ္ဌ။ ဘိက္ခုပိ ဘတ္တကိစ္စံ ကာတုကာမာ နိသီဒိတွာ
 ဘတ္တကိစ္စမကံ သု၊ ဗဟိ ဂန္တုကာမာ ပဋ္ဌာယ အဂမံ သု။ သတ္တာ ပန
 နိသီဒိတွာ ဘတ္တကိစ္စံ ကရိ။ တဿ ဘတ္တကိစ္စပရိယောသာနေ တာ ဣတ္ထိယော
 “ဘန္တေ မဟာကာဋ္ဌော အမှာကံ အနုမောဒနံ ကတွာ အာဂစ္ဆိဿတိ၊ တုမေ
 ပုရတော ဂစ္ဆထာ”တိ ဝဒိံ သု။ သတ္တာ “သာရူ”တိ ဝတွာ ပုရတော အဂ-
 မာသိ။ ဂါမဒ္ဓါရံ ပတွာ ဘိက္ခု၊ ဥဇ္ဈာပိံ သု “ကိံ နာမေတံ သတ္တာရာ ကတံ၊
 ဥတွာ န ခေါ ကတံ၊ ဥဒါဟု အဇာနိတွာ။ ဟိယျော စူဠကာဋ္ဌဿ ပုရတော
 ဂတတ္တာ ပဗ္ဗဇန္တရာယော ဇာတော၊ အဇ္ဇ အညဿ ပုရတော ဂတတ္တာ
 အန္တရာယော နာဟောသိ။ ဣဒါနိ မဟာကာဋ္ဌံ ဌပေတွာ အာဂတော၊ သီလဝါ
 ခေါ ပန ဘိက္ခု အာစာရသမ္ပန္နော၊ ကရိဿတိ န ခေါ တဿ ပဗ္ဗဇန္တရာယ”န္တိ။
 သတ္တာ တေသံ ဝစနံ သုတွာ နိဝတ္တိတွာ ဌိတော “ကိံ ကထေထ ဘိက္ခုဝေ”တိ

ပုစ္ဆိ။ တေ တမတ္ထံ အာရောစေသုံ။ ကိံ ပန တုမေ ဘိက္ခဝေ စူဠကာဠံ ဝိယ
 မဟာကာဠံ သလ္လဒက္ခထာတိ။ အာမ ဘန္တေ။ တဿ ဟိ ဒွေ ပဇာပတိယော၊
 ဣမဿ အဋ္ဌ။ အဋ္ဌဟိ ပရိက္ခိပိတွာ ဂဟိတော ကိံ ကရိဿတိ ဘန္တေတိ။
 သတ္တာ “မာ ဘိက္ခဝေ ဧဝံ အဝစုတ္ထ၊ စူဠကာဠော ဥဋ္ဌာယ သမုဋ္ဌာယ
 သုဘာရမ္မဏဗဟုလော ဝိဟရတိ၊ ပပါတေ ဌိတော ဒုဗ္ဗလရုက္ခသဒိသော။
 မယံ ပန ပုတ္တော မဟာကာဠော အသုဘာနုပဿိ ဝိဟရတိ၊ ဃနသေလပဗ္ဗတော
 ဝိယ အစလော”တိ ဝတွာ ဣမာ ဂါထာ အဘာသိ—

၇။ “သုဘာနုပဿိံ ဝိဟရန္တံ၊ ဣန္ဒြိယေသု အသံဝုတံ။
 ဘောဇနမှိ စာမတ္တညံ၊ ကုသိတံ ဟိနဝီရိယံ။
 တံ ဝေ ပသဟတိ မာရော၊ ဝါတော ရုက္ခံဝ ဒုဗ္ဗလံ။

၈။ အသုဘာနုပဿိံ ဝိဟရန္တံ၊ ဣန္ဒြိယေသု သုသံဝုတံ။
 ဘောဇနမှိ စ မတ္တညံ၊ သဒ္ဓိံ အာရဒ္ဓဝီရိယံ။
 တံ ဝေ နပ္ပသဟတိ မာရော၊ ဝါတော သေလံဝ ပဗ္ဗတ”န္တိ။

တတ္ထ သုဘာနုပဿိံ ဝိဟရန္တန္တိ သုဘံ အနုပဿန္တံ၊ ဣဋ္ဌာရမ္မဏေ မာနသံ
 ဝိဿဇ္ဇေတွာ ဝိဟရန္တန္တိ အတ္ထော။ ယော ဟိ ပုဂ္ဂလော နိမိတ္တဂ္ဂါဟံ အနုဗျဉ္ဇနဂ္ဂါဟံ
 ဂဏှန္တော “နခါ သောဘနာ”တိ ဂဏှာတိ၊ “အင်္ဂုလိယော သောဘနာ”တိ
 ဂဏှာတိ၊ “ဟတ္ထပါဒါ ဇဃံ ဥရု ကဋိ ဥဒရံ ထနာ ဂိဝါ သြဋ္ဌာ ဒန္တာ မုခံ
 နာသာ အက္ခိနိ ကဏှာ ဘမုကာ နလာဠံ ကေသာ သောဘနာ”တိ ဂဏှာတိ၊
 “ကေသာ လောမာ နခါ ဒန္တာ တစော သောဘနာ”တိ ဂဏှာတိ၊ ဝဏှော
 သုဘော၊ သဏှာနံ သုဘန္တိ၊ အယံ သုဘာနုပဿိ နာမ။ ဧဝံ တံ သုဘာနုပဿိံ
 ဝိဟရန္တံ။ ဣန္ဒြိယေသုတိ စက္ခာဒိသု ဆသု ဣန္ဒြိယေသု။ အသံဝုတန္တိ စက္ခဒ္ဓါရာ-
 ဒိနိ အရက္ခန္တံ။ ပရိယေသနမတ္တာ ပဋိဂ္ဂဟဏမတ္တာ ပရိဘောဂမတ္တာတိ ဣမိဿာ
 မတ္တာယ အဇာနနတော ဘောဇနမှိ စာမတ္တညံ။ အပိစ ပစ္စဝေက္ခဏမတ္တာ
 ဝိဿဇ္ဇနမတ္တာတိ ဣမိဿာပိ မတ္တာယ အဇာနနတော အမတ္တညံ၊ ဣဒံ ဘောဇနံ
 ဓမ္မိကံ၊ ဣဒံ အဓမ္မိကန္တိပိ အဇာနန္တံ။ ကာမစ္ဆန္တုဗျာပါဒဝိဟိံ သာဝိတက္ကဝသိ-
 တာယ ကုသိတံ။ ဟိနဝီရိယန္တိ နိဗ္ဗိရိယံ စတုသု ဣရိယာပထေသု ဝီရိယကရဏ-
 ရဟိတံ။ ပသဟတိတိ အဘိဘဝတိ အဇ္ဈောတ္တရတိ။ ဝါတော ရုက္ခံဝ ဒုဗ္ဗလန္တိ
 ဗလဝဝါတော ဆိန္ဒုပပါတေ ဇာတံ ဒုဗ္ဗလရုက္ခံ ဝိယ။ ယထာ ဟိ သော ဝါတော
 တဿ ဒုဗ္ဗလရုက္ခဿ ပုပ္ဖလပလ္လဝါဒိနိပိံ ပါတေတိ၊ ခုဒ္ဒကသာခါပိ ဘဇ္ဇတိ။

၁-ပုပ္ဖလသာဒိဗ္ဗိ (သီ)

မဟာသာခါဒိ ဘဇ္ဇတိ၊ သမူလကမ္ပိ တံ ရုက္ခံ ဥပ္ပါဋေတွာ ဥဒ္ဓိမူလံ အဓောသာခံ ကတွာ ဂစ္ဆတိ၊ ဧဝမေဝ ဧဝရူပံ ပုဂ္ဂလံ အန္တော ဥပ္ပန္နော ကိလေသမာရော ပသဟတိ၊ ဗလဝဝါတော ဒုဗ္ဗလရုက္ခဿ ပုပ္ဖလပလ္လဝါဒိပါတနံ ၂ ဝိယ ခုဒ္ဓါနုခုဒ္ဓကာပတ္တိအာပဇ္ဇနမ္ပိ ကရောတိ၊ ခုဒ္ဓကသာခါဘဇ္ဇနံ ဝိယ နိဿဂ္ဂိယာဒိအာပတ္တိအာပဇ္ဇနမ္ပိ ကရောတိ၊ မဟာသာခါဘဇ္ဇနံ ဝိယ တေရသသံဃာဒိသေသာပတ္တိအာပဇ္ဇနမ္ပိ ကရောတိ၊ ဥပ္ပါဋေတွာ ဥဒ္ဓိမူလကံ ဟေဋ္ဌာသာခံ ကတွာ ပါတနံ ဝိယ ပါရာဇိကာပတ္တိအာပဇ္ဇနမ္ပိ ကရောတိ၊ သွာက္ခာတသာသနာ နိဟရိတွာ ကတိပါဟေနေဝ ဂိဟိဘာဝံ ပါပေတိတိ ဧဝံ ဧဝရူပံ ပုဂ္ဂလံ ကိလေသမာရော အတ္တနော ဝသေ ဝတ္ထေတိတိ အတ္ထော။

အသုဘာနုပဿိန္တိ ဒသသု အသုဘေသု အညတရံ အသုဘံ ပဿန္တိ ပဋိကူလမနသိကာရေ ယုတ္တံ ကေသေ အသုဘတော ပဿန္တိ လောမေ နခေ ဒန္တေ တစံ ဝဏ္ဏံ သဏ္ဌာနံ အသုဘတော ပဿန္တိ။ **ဣန္ဒြိယေသု**တိ ဆသု ဣန္ဒြိယေသု။ **သုသံပုတန္တိ** နိမိတ္တာဒိဂ္ဂါဟရဟိတံ ဝိဟိတဒ္ဓါရံ။ အမတ္တညတပဋိက္ခေပေန **ဘောဇနမ္ပိ စ မတ္တညံ။** သဒ္ဓန္တိ ကမ္မဿ စေဝ ဖလဿ စ သဒ္ဓဟနလက္ခဏာယ လောကိကာယ သဒ္ဓါယ စေဝ တီသု ဝတ္ထုသု အဝေဇ္ဇပုသာဒသင်္ခါတာယ လောကုတ္တရသဒ္ဓါယ စ သမန္ဓာဂတံ။ **အာရဒ္ဓဝီရိယန္တိ** ပဂ္ဂဟိတဝီရိယံ ပရိပုဏ္ဏဝီရိယံ။ **တံ ဧဝတိ** ဧဝရူပံ တံ ပုဂ္ဂလံ ယထာ ဒုဗ္ဗလဝါတော သဏိကံ ပဟရန္တော ဧကဋ္ဌနံ သေလံ စာလေတုံ န သက္ကောတိ၊ တထာ အပ္ပန္နရေ ဥပ္ပဇ္ဇမာနောပိ ဒုဗ္ဗလကိလေသမာရော နပ္ပသဟတိ၊ ခေါဘေတုံ ဝါ စာလေတုံ ဝါ န သက္ကောတိတိ အတ္ထော။

တာပိ ခေါ တဿ ပုရာဏဒုတိယိကာယော ထေရံ ပရိဝါရေတွာ “တွံ ကံ အာပုစ္ဆိတွာ ပဗ္ဗဇိတော၊ ဣဒါနိ ဂိဟိ ဘဝိဿသိ န ဘဝိဿသိ”တိအာဒိနိ ဝတွာ ကာသာဝံ နိဟရိတုကာမာ အဟေသုံ။ ထေရော တာသံ အာကာရံ သလ္လက္ခေတွာ နိသိန္ဓာသနာ ဝုဋ္ဌာယ ဣဒ္ဓိယာ ဥပ္ပတိတွာ ကုဋ္ဌာဂါရကဏ္ဍိကံ ဒ္ဓိဓာ ဘိန္ဒိတွာ အာကာသေနာဂန္ဓာ သတ္တရိ ဂါထာ ပရိယောသာပေန္တေယေဝ သတ္တ၊ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏံ သရီရံ အဘိတ္ထဝန္တော အာကာသတော ဩတရိတွာ တထာဂတဿ ပါဒေ ဝန္တိ။

ဂါထာပရိယောသာနေ သမ္ပတ္တဘိက္ခု။ သောတာပတ္တိဖလာဒိသု ပတိဋ္ဌဟိ သူတိ။

မဟာကာဋ္ဌတ္ထေရဝတ္ထု ဆဋ္ဌံ။

၁-ဥပ္ပတ္တေတွာ (သိ၊ သျာ) ၂-ပုပ္ဖလပလ္လပလာသပါတနံ (က)

၇-ဒေဝဒတ္တဝတ္ထု

အနိက္ကသာဝေါတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ရာဇ-
ဂဟေ ဒေဝဒတ္တဿ ကာသာဝလာဘံ^၁ အာရဗ္ဗ ကထေသိ။

ကေသ္မိံ ဟိ သမယေ ဒွေ အဂ္ဂသာဝကာ ပဉ္စသတေ ပဉ္စသတေ အတ္တနော
အတ္တနော ပရိဝါရေ အာဒါယ သတ္တာရံ အာပုစ္ဆိတွာ ဝန္တိတွာ ဇေတဝနထော
ရာဇဂဟံ အဂမံသု။ ရာဇဂဟဝါသိနော ဒွေပိ တယောပိ ဗဟူပိ ဧကတော
ဟုတွာ အာဂန္တုကဒါနံ အဒံသု။ အထေကဒိဝသံ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော
အနုမောဒနံ ကရောန္တော “ဥပါသကာ ဧကော သယံ ဒါနံ ဒေတိ၊ ပရံ န
သမာဒပေတိ၊ သော နိဗ္ဗတ္တနိဗ္ဗတ္တဋ္ဌာနေ ဘောဂသမ္ပဒံ လဘတိ၊ နော ပရိဝါရ-
သမ္ပဒံ။ ဧကော သယံ န ဒေတိ၊ ပရံ သမာဒပေတိ၊ သော နိဗ္ဗတ္တနိဗ္ဗတ္တဋ္ဌာနေ
ပရိဝါရသမ္ပဒံ လဘတိ၊ နော ဘောဂသမ္ပဒံ။ ဧကော သယမ္ပိ န ဒေတိ၊ ပရမ္ပိ
န သမာဒပေတိ၊ သော နိဗ္ဗတ္တနိဗ္ဗတ္တဋ္ဌာနေ ကဉ္စိကမတ္တမ္ပိ ကုစ္ဆိပူရံ န လဘတိ၊
အနာထော ဟောတိနိပ္ပစ္စယော။ ဧကော သယမ္ပိ ဒေတိ၊ ပရမ္ပိ သမာဒပေတိ၊
သော နိဗ္ဗတ္တနိဗ္ဗတ္တဋ္ဌာနေ အတ္တဘာဝသတေပိ အတ္တဘာဝသဟဿေပိ အတ္တ-
ဘာဝသတသဟဿေပိ ဘောဂသမ္ပဒံ စေဝ ပရိဝါရသမ္ပဒံ စ လဘတိ”တိ
ဧဝံ ဓမ္မံ ဒေသေသိ။

တမေကော ပဏ္ဍိတပုရိသော ဓမ္မံ သုတွာ “အစ္စရိယာ ဝတ ဘော၊ အပ္ပုတာ
ဝတ ဘော ဓမ္မဒေသနာ၊ သုကာရဏံ ကထိတံ^၂၊ မယာ ဣမာသံ ဒွိန္ဒံ သမ္ပတ္တိနံ
နိပ္ပေါဒကံ ကမ္မံ ကာတုံ ဝဇ္ဇတိ”တိ စိန္တေတွာ “ဘန္တေ သွေ မယံ ဘိက္ခံ
ဂဏှထာ”တိ ထေရံ နိမန္တေသိ။ ကိတ္တကေဟိ တေ ဘိက္ခုဟိ အတ္ထော ဥပါ-
သကာတိ။ ကိတ္တကာ ပန ဝေါဘန္တေ ပရိဝါရတိ။ သဟဿမတ္တာ ဥပါသကာတိ။
သဗ္ဗေဟိ သဒ္ဓိယေဝ သွေ ဘိက္ခံ ဂဏှထ ဘန္တေတိ။ ထေရော အဓိဝါသေသိ။
ဥပါသကော နဂရဝိထိယံ စရန္တော “အဗ္ဗာ တာတာ မယာ ဘိက္ခုသဟဿံ
နိမန္တိတံ၊ တုမေ ကိတ္တကာနံ ဘိက္ခုနံ ဘိက္ခံ ဒါတုံ သက္ခိဿထ၊ တုမေ ကိတ္တ-
ကာန”န္တိ သမာဒပေသိ။ မနုဿာ အတ္တနော အတ္တနော ပဟောနကနိယာမေန
“မယံ ဒသန္တံ ဒဿာမ၊ မယံ ဝိသတိယာ၊ မယံ သတဿာ”တိ အာဟံသု။
ဥပါသကော “တေန ဟိ ကေသ္မိံ ဌာနေ သမာဂမံ ကတွာ ဧကတောဝ
ပရိဝိသိဿာမ၊ သဗ္ဗေ တိလတဏှုလသပ္ပိမရုဖာဏိတာဒိနိ သမာဟရထာ”တိ
ကေသ္မိံ ဌာနေ သမာဟရာပေသိ။

၁-ဂန္ဓာရကာသာဝလာဘံ (သျှာ) ၂-သုခကာရဏံ ကထိတံ (သျှာ)၊ သုခကာရဏံ သုဂ္ဂထိတံ (က)
၃-ပရိဿာမ (သိ၊ သျှာ)

အထဿ ဧကော ကုဋုဗ္ဗိကော သတသဟဿဋ္ဌနိကံ ဂန္ဓကာသာဝဝတ္ထံ^၁
 ဒတွာ “သစေ တေ ဒါနဝတ္ထံ နပုဟောတိ၊ ဣဒံ ဝိဿဇေတွာ ယံ ဦနံ၊ တံ
 ပူရေယျာသိ။ သစေ ပဟောတိ၊ ယဿိစ္ဆသိ၊ တဿ ဘိက္ခုနော ဒဒေယျာသိ”^၂တိ
 အာဟ။ တဒါ တဿ သဗ္ဗံ ဒါနဝတ္ထံ ပဟောသိ၊ ကိဉ္စ ဦနံ နာမ နာဟောသိ။ သော
 မနုဿေ ပုစ္ဆိ “ဣဒံ အယျာ ကာသာဝံ^၂ ဧကေန ကုဋုဗ္ဗိကေန ဧဝံ နာမ ဝတွာ
 ဒိဋ္ဌံ အတိရေကံ ဇာတံ၊ ကဿ နံ ဒေမာ”^၃တိ။ ဧကဇ္ဇေ “သာရိပုတ္တတ္ထေရဿာ”^၄ကိ
 အာဟံသု။ ဧကဇ္ဇေ “ထေရော သဿပါကသမယေ^၅ အာဂန္ဓာ ဂမနသီလော၊
 ဒေဝဒတ္တော အမှာကံ မင်္ဂလာမင်္ဂလေသု သဟာယော ဥဒကမဏိကော ဝိယ
 နိစ္စံ ပတိဋ္ဌိတော၊ တဿ တံ ဒေမာ တိ အာဟံသု။ သမ္မဟုလိကာယ ကထာ-
 လပိ “ဒေဝဒတ္တဿ ဒါတဗ္ဗ”^၆န္တိ ဂတ္တာရော ဗဟုတရာ အဟေသုံ၊ အထ နံ
 ဒေဝဒတ္တဿ အဒံသု။ သော တံ ဆိန္ဒိတွာ သိဗ္ဗိတွာ^၇ ရဇိတွာ နိဝါသေတွာ
 ပါရုပိတွာ ဝိစရတိ။ တံ ဒိသွာ မနုဿာ “နယိဒံ ဒေဝဒတ္တဿ အနုစ္ဆရိကံ၊
 သာရိပုတ္တတ္ထေရဿ အနုစ္ဆရိကံ။ ဒေဝဒတ္တော အတ္တနော အနုစ္ဆရိကံ နိဝါ-
 သေတွာ ပါရုပိတွာ ဝိစရတိ”^၈တိ ဝဒိံသု။ အထေကော ဒိသာဝါသိကော ဘိက္ခု
 ရာဇဂဟာ သာဝတ္ထိံ^၉ ဂန္ဓာ သတ္တာရံ ဝဋ္ဌိတွာ ကတပဋိသန္တာရော သတ္တာရာ
 နိန္ဒံ အဂ္ဂသာဝကာနံ ဖာသုဝိဟာရံ ပုစ္ဆိတော အာဒိတော ပဋ္ဌာယ သဗ္ဗံ ဝံ
 ပဝတ္ထိံ အာရောစေသိ။ သတ္တာ “န ခေါ ဘိက္ခု ဣဒါနေဝေသော အတ္တနော
 အနုစ္ဆရိကံ ဝတ္ထံ ဓာရေတိ၊ ပုဗ္ဗေပိ ဓာရေသိယေဝါ”^{၁၀}တိ ဝတွာ အတိဟံ
 အာဟရိ—

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ မြဟ္မဒတ္တေ ရဇံ ကာရေန္တေ ဗာရာဏသိဝါသိ
 ဧကော ဟတ္ထိမာရကော ဟတ္ထိံ မာရေတွာ မာရေတွာ ဒန္တေ စ နခေ စ^၁
 အန္တာနိ စ သနမံသဉ္စ အာဟရိတွာ ဝိက္ခိဏန္တော ဇီဝိကံ ကပေတိ။ အထေကသ္မိံ^၂
 အရညေ အနေကသဟဿာ ဟတ္ထိနော ဂေါစရံ ဂဟေတွာ ဂစ္ဆန္တာ ပစ္စေက-
 ဗုဒ္ဓေ ဒိသွာ တတော ပဋ္ဌာယ ဂစ္ဆမာနာ ဂမနာဂမနကာလေ ဇဏ္ဍုကေဟိ
 နိပတိတွာ ဝဋ္ဌိတွာ ပက္ကမန္တိ။ ဧကဒိဝသဉ္စိ ဟတ္ထိမာရကော တံ ကိရိယံ ဒိသွာ
 “အဟံ ဣမေ ကိစ္ဆေန မာရေမိ၊ ဣမေ စ ဂမနာဂမနကာလေ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေ
 ဝဋ္ဌန္တိ၊ ကိံ န ခေါ ဒိသွာ ဝဋ္ဌန္တိ”^၃တိ စိန္တေန္တော “ကာသာဝ”^၄န္တိ သလ္လက္ခေတွာ
 “မယာပိ ဣဒါနိ ကာသာဝံ လဒ္ဓံ ဝဋ္ဌတိ”^၅တိ စိန္တေတွာ ဧကဿ ပစ္စေကဗုဒ္ဓဿ
 ဝတဿရံ ဩရုယ နှာယန္တဿ တီရေ ဌပိတေသု ကာသာဝေသု စိဝရံ

၁-ဂန္ဓာရကာသာဝဝတ္ထံ (သျှာ) ၂-ဣဒံ အနုစ္ဆကာသာဝံ (သျှာ) ၃-သဿပရိပါကသမယေ (သျှာ)
 ၄-သာရိပုတ္တတ္ထေ (သိ၊က) ၅-ကစေ စ (သျှာ)

ထေနေတွာ တေသံ ဟတ္ထိနံ ဂမနာဂမနမဂ္ဂေ သတ္ထိံ ဂဟေတွာ သသိသံ ပါရုပိတွာ နိသိဒတိ။ ဟတ္ထိနော တံ ဒိသွာ “ပစ္စေကဗုဒ္ဓေါ”တိ သညာယ ဝဋ္ဌိတွာ ပက္ကမန္တိ။ သော တေသံ သဗ္ဗပစ္စတော ဂစ္ဆန္တံ သတ္ထိယာ ပဟရိတွာ မာရေတွာ ဒန္တာဒီနိ ဂဟေတွာ သေသံ ဘူမိယံ နိခဏိတွာ ဂစ္ဆတိ။ အပရဘာဂေ ဗောဓိသတ္တော ဟတ္ထိယောနိယံ ပဋိသန္တိံ ဂဟေတွာ ဟတ္ထိဇေဋ္ဌကော ဗျုထပတိ အဟောသိ။ တဒါပိ သော တထေဝ ကရောတိ။ မဟာပုရိသော အတ္တနော ပရိသာယ ပရိဟာနိံ ဥတွာ “ကုဟိံ ဣမေ ဟတ္ထိ ဂတာ၊ မန္ဒာ ဇာတာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “န ဇာနာမ သာမီ”တိ ဝုတ္တေ “ကုဟိံဋ္ဌိ ဂစ္ဆန္တာ မံ အနာပုစ္ဆိတွာ န ဂမိဿန္တိ၊ ပရိပန္နေန ဘဝိတဗ္ဗ”န္တိ ဝတွာ၊ “ကေသ္မိံ ဌာနေ ကာသာဝံ ပါရုပိတွာ နိသိန္နဿ သန္တိကာ ပရိပန္နေန ဘဝိတဗ္ဗ”န္တိ ပရိသင်္ကိတွာ “တံ ပရိဂ္ဂဏိတုံ ဝဇ္ဇတိ”တိ သဗ္ဗေ ဟတ္ထိ ပုရတော ပေသေတွာ သယံ ပစ္စတော ဝိလမ္ဗမာနော အာဂစ္ဆတိ။ သော သေသဟတ္ထိသု ဝဋ္ဌိတွာ ဂတေသု မဟာပုရိသံ အာဂစ္ဆန္တံ ဒိသွာ စိဝရံ သံဟရိတွာ သတ္ထိံ ဝိဿဇ္ဇိ။ မဟာပုရိသော သတိံ ဥပဋ္ဌပေတွာ? အာဂစ္ဆန္တော ပစ္စတော ပဋိက္ကမိတွာ သတ္ထိံ ဝိဝဇ္ဇေသိ။ အထ နံ “ဣမိနာ ဣမေ ဟတ္ထိ နာသိတာ”တိ ဂဏိတုံ ပက္ခန္တိ။ ဣတရော ဧကံ ရုက္ခံ ပုရတော ကတွာ နိလီယိ။ အထ “နံ ရုက္ခေန သဒ္ဓိံ သောဏ္ဍာယ ပရိက္ခိပိတွာ ဂဟေတွာ ဘူမိယံ ပေါထေ- သာမီ”တိ တေန နိဟရိတွာ ဒသိတံ ကာသာဝံ ဒိသွာ “သစာဟံ ဣမသ္မိံ ဒုဋ္ဌိဿာမိ၊ အနေကသဟဿေသု မေ ဗုဒ္ဓပစ္စေကဗုဒ္ဓဒိဏာသဝေသု လဇ္ဇာ နာမ ဘိန္နာ ဘဝိဿတိ”တိ အဓိဝါသေတွာ “တယာ မေ ဧတ္တကာ ဉ္ဇတကာ နာသိတာ”တိ ပုစ္ဆိ။ အာမ သာမီတိ။ ကသ္မာ ဧဝံ ဘာရိယကမ္မမကာသိ၊ အတ္တနော အနနုစ္ဆဝိကံ ဝိတရာဂါနံ အနုစ္ဆဝိကံ ဝတ္ထံ ပရိဒဟိတွာ ဧဝရူပံ ကမ္မံ၊ ကရောန္တေန ဘာရိယံ တယာ ကတန္တိ။ ဧဝေ ပန ဝတွာ ဥတ္တရိပိ နံ နိဂ္ဂဏ္ဍန္တော “အနိက္ကသာဝေါ ကာသာဝံ။ ပ။ သ ဝေ ကာသာဝမရဟတိ”တိ ဂါထံ ဝတွာ “အယုတ္တံ တေ ကတ”န္တိ ဝတွာ တံ ဝိဿဇ္ဇေသိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ “တဒါ ဟတ္ထိမာရကော ဒေဝဒတ္တော အဟောသိ၊ တဿ နိဂ္ဂါဟကော ဟတ္ထိနာဂေါ အဟမေဝါ”တိ ဇာတကံ သမောဓာနေတွာ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝ၊ ပုဗ္ဗေပိ ဒေဝဒတ္တော အတ္တနော အနနုစ္ဆဝိကံ ဝတ္ထံ ဓာရေသိယေဝါ”တိ ဝတွာ ဣမာ ဂါထာ အဘာသိ—

၁-ဂဟေတွာ ဇာတကာလေ (က)
 ၃-ဥပဋ္ဌပေန္တော (သီ၊ က)

၂-စိန္တော (သီ၊ သျာ)
 ၄-ပါပကမ္မံ (သျာ)

၉။ “အနိက္ကသာဝေါ ကာသာဝံ၊ ယော ဝတ္ထံ ပရိဒဟိဿတိ။
အပေတော ဒမသစ္စေန၊ န သော ကာသာဝမရဟတိ။

၁၀။ ယော စ ဝန္တကသာဝ’ဿ၊ သီလေသု သုသမာဟိတော။
ဥပေတော ဒမသစ္စေန၊ သ ဝေ ကာသာဝမရဟတိ”တိ။

ဆဒ္ဒန္တဇာတကေနာပိ^၁ စ အယမတ္ထော ဒီပေတဗ္ဗော။

တတ္ထ အနိက္ကသာဝေါတိ ရာဂါဒိဟိ ကသာဝေဟိ သကသာဝေါ။ ပရိ-
ဒဟိဿတိတိ နိဝါသနပါရူပနအတ္ထရဏာဝသေန ပရိဘုဉ္ဇိဿတိ။ ပရိဿတိတိပိ
ပါဌော။ အပေတော ဒမသစ္စေနာတိ ဣန္ဒြိယဒမေန စေဝ ပရမတ္ထသစ္စပက္ခိကေန
ဝစီသစ္စေန စ အပေတော၊ ဝိယုတ္ထော ပရိစ္စတ္ထောတိ^၂ အတ္ထော။ န သောတိ
သော ဝေရူပေါ ပုဂ္ဂလော ကာသာဝံ ပရိဒဟိတုံ နာရဟတိ။ ဝန္တ-
ကသာဝ’ဿာတိ စတူဟိ မဂ္ဂေဟိ ဝန္တကသာဝေါ ဆဒ္ဓိတကသာဝေါ ပဟိန-
ကသာဝေါ အဿ။ သီလေသုတိ စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလေသု။ သုသမာဟိတောတိ
သုဋ္ဌ၊ သမာဟိတော သုဋ္ဌိတော^၃။ ဥပေတောတိ ဣန္ဒြိယဒမေန စေဝ ဝုတ္တပ္ပ-
ကာရေန စ သစ္စေန ဥပဂတော။ သ ဝေတိ သော ဝေရူပေါ ပုဂ္ဂလော တံ
ဂန္ဓကာသာဝဝတ္ထံ အရဟတိတိ။

ဂါထာပရိယောသာနေ သော ဒိသာဝါသိကော ဘိက္ခု သောတာပန္နော
အဟောသိ၊ အညေပိ ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလာဒိနိ ပါပုဏိံသု။ ဒေသနာ
မဟာဇနဿ သာတ္ထိကာ အဟောသိတိ။

ဒေဝဒတ္တဝတ္ထု သတ္တမံ။

ဂ-သာရိပုတ္တတ္ထရဝတ္ထု

အသာရေ သာရမတိနောတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဝေဠုဝနေ ဝိဟရန္တော
အဂ္ဂသာဝကေဟိ နိဝေဒိတံ သဗ္ဗယဿ၊^၄ အနာဂမနံ အာရပ္ပ ကထေသိ။

တကြာယံ အနုပုဗ္ဗိကထာ—အမှာကဉ္စိ သတ္တာ ဣတော ကပ္ပသတသဟ-
ဿာဓိကာနံ စတုန္တံ အသင်္ချေယျာနံ မတ္ထကေ အမရဝတိယာ နာမ နဂရေ
သုမေဓေ နာမ ပြာဟ္မဏကုမာရော ဟုတွာ သဗ္ဗသိပ္ပေသု နိပ္ပတ္တိံ^၅ ပတွာ

၁-ခု ၅-၃၇၁-ပိဋေ။
၂-အပေတော၊ ဝိယုတ္ထောတိ (သျှာ)
၃-သုဋ္ဌ၊ ဋ္ဌိတော (သျှာ)
၄-သဗ္ဗယဿ (သီ၊ သျှာ)
၅-နိပ္ပတ္တိံ

မာတာပိတုနံ အစ္စယေန အနေကကောဋိသင်္ချံ ခနံ ပရိစ္စဇိတွာ ဣသိပဗ္ဗဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ ဟိမဝန္တေ ဝသန္တော ဈာနာဘိညာ နိဗ္ဗတ္တေတွာ အာကာသေန ဂစ္ဆန္တော ဒီပင်္ဂရဒသဗလဿ သုဒဿနဝိဟာရတော ရမ္မဝတီနဂရံ ပဝိသနတ္ထာယ မဂ္ဂံ သောဓယမာနံ ဇနံ ဒိသွာ သယမ္ပိ ဧကံ ပဒေသံ ဂဟေတွာ မဂ္ဂံ သောဓေတိ။ ကသ္မိံ အသောဓိတေယေဝ အာဂတဿ သတ္ထုနော အတ္တာနံ သေတုံ ကတွာ ကလလေ အဇိနစမ္ပံ အတ္ထရိတွာ “သတ္တာ သသာဝကသံဃော ကလလံ အနက္ကမိတွာ မံ အက္ကမန္တော ဂစ္ဆတူ”တိ နိပန္နော။ သတ္တာရာ တံ ဒိသွာဝ “ဗုဒ္ဓကံရော ဒေ၊ အနာဂတေ ကပ္ပသတသဟဿာမိကာနံ စတုန္တံ အသင်္ချေယျာနံ ပရိယောသာနေ ဂေါတမော နာမ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿတိ”တိ ဗျာကတော။ တဿ သတ္ထုနော အပရဘာဂေ “ကောဏ္ဍညော မင်္ဂလော သုမနော ရေဝတော သောဘိတော အနောမဒဿီ ပဒုမော နာရဒေါ ပဒုမုတ္တရော သုမေဓော သုဇာတော ပိယဒဿီ အတ္ထဒဿီ ဓမ္မဒဿီ သိဒ္ဓတ္ထော တိဿော ဖုဿော ဝိပဿီ သိဒ္ဓိ ဝေဿဘူ ကကုသန္တော ကောဏာဂမနော ကဿပေါ”တိ လောကံ ဩဘာသေတွာ ဥပ္ပန္နာနံ ဣမေသမ္ပိ တေဝိသတိယာ ဗုဒ္ဓါနံ သန္တိကေ လဒ္ဓဗျာကရဏော “ဒသ ပါရမိယော ဒသ ဥပပါရမိယော ဒသ ပရမတ္ထပါရမိယော”တိ သမတ္ထိံသ ပါရမိယော ပူရေတွာ ဝေဿန္တရတ္တဘာပေ ဌိတော ပထဝိကမ္ပနာနိ ဗဟာဒါနာနိ ဒတွာ ပုတ္တဒါရံ ပရိစ္စဇိတွာ အာယုပရိယောသာနေ တုသိတပုရေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ တတ္ထ ယာဝတာယုကံ ဌတွာ ဒသသဟဿစက္ကဝါဠဒေဝတာဟိ သန္နိပတိတွာ—

“ကာလော ဒေဝ မဟာဝီရ၊ ဥပ္ပဇ္ဇ မာတုကုစ္ဆိယံ။
သဒေဝကံ တာရယန္တော၊ ဗုဇ္ဈဿု အမတံ ပဒ”န္တိ။—

ပုတ္တေ—

ကာလံ ဒေသဉ္စ ဒီပဉ္စ၊ ကုလံ မာတရမေဝ စ။
ဣမေ ပဉ္စ ဝိလောကေတွာ၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ မဟာယသောတိ—

ပဉ္စ မဟာဝိလောကနာနိ ဝိလောကေတွာ တတော စုတော သကျရာဇကုလေ ပဋိသန္တိံ ဂဟေတွာ (ဒသမာသစ္စယေန မာတုကုစ္ဆိတော ဝိဇာယိ။ သောဠသဝဿကာလေ)၊ တတ္ထ မဟာသမ္ပတ္တိယာ ပရိဟရိယမာနော^၂ အနက္ကမေန ဘဒြိယောဗ္ဗနံ ပတွာ တိဏ္ဍံ ဥတုနံ အနုစ္စဝိကေသု တိသု ပါသာဒေသု

၁-၃ ၄-၃၀၅-ဗုဒ္ဓဝံဿ။ ၂-() သီ၊ သျှာပေါတ္တကေသု နတ္ထိ၊ အတ်-ဋ ၁-၇၆-ဝိဇ္ဇေ စ။
၃-ပရိစာရိယမာနော (သီ၊ သျှာ)

ဒေဝလောကသိရိ^၁ ဝိယ ရဇ္ဇသိရိ^၂ အနဘဝန္တော ဥယျာနကီဋ္ဌာယ ဂမနသမယေ အနက္ကမေန ဇိဏ္ဏဗျာဓိမတသင်္ခါတေ တယော ဒေဝဒူတေ ဒိသွာ သဗ္ဗာဟ-သံဝေဂေါ နိဝတ္တိတွာ စတုတ္ထဝါရေ ပဗ္ဗဇိတံ^၃ ဒိသွာ “သာဓု ပဗ္ဗဇော”တိ ပဗ္ဗဇောယ ရုစိ^၄ ဥပ္ပါဒေတွာ ဥယျာနံ ဂန္တော တတ္ထ ဒိဝသံ ခေပေတွာ မင်္ဂလပေါက္ခရဏီတီရေ နိသိန္ဓော ကပ္ပကဝေသံ ဂဟေတွာ အာဂတေန ဝိဿကမ္ပေန^၂ ဒေဝပုတ္တေန အလင်္ကတပဋိယတ္တော ရာဟုလကုမာရဿ ဇာတသာသနံ သုတွာ ပုတ္တသိနေဟဿ ဗလဝဘာဝံ ဥတွာ “ယာဝ ဣဒံ ဗန္ဓနံ န ဝနုတိ၊ တာဝဒေဝ နံ ဆိန္ဒိဿာမိ”တိ စိန္တေတွာ သာယံ နဂရံ ပဝိသန္တော—

“နိဗ္ဗုတာ နူန သာ မာတာ၊ နိဗ္ဗုတော နူန သော ပိတာ။
 နိဗ္ဗုတာ နူန သာ နာရိ၊ ယဿာယံ ဤဒိသော ပတိ”တိ—

ကိသာဂေါတမိယာ နာမ ပိတုစ္ဆာဓိတာယ ဘာသိတံ ဣမံ ဂါထံ သုတွာ “အဟံ ဣမာယ နိဗ္ဗုတပဒံ သာဝိတော”တိ မုတ္တာဟာရံ ဩမုဋ္ဌိတွာ တဿာ ပေသေတွာ အတ္တနော ဘဝနံ^၃ ပဝိသိတွာ သိရိသယနေ နိသိန္ဓော^၄ နိဒ္ဒေါပ-ဂတာနံ နာဠကိတ္တိနံ ဝိပ္ပကာရံ ဒိသွာ နိဗ္ဗိန္ဒဟဒယော ဆန္ဒံ ဥဋ္ဌာပေတွာ ကဏ္ဍကံ^၅ အာဟရာပေတွာ တံ အာရုယ ဆန္ဒသဟာယော ဒသသဟဿ-စက္ကဝါဠဒေဝတာဟိ ပရိဝုတော မဟာဘိနိယမနံ နိက္ခမိတွာ အနောမာနဒီ-ကီရေ ပဗ္ဗဇိတွာ အနက္ကမေန ရာဇဂဟံ ဂန္တော တတ္ထ ပိဏ္ဏာယ စရိတွာ ပဏ္ဍဝပဗ္ဗတပတ္တာရေ နိသိန္ဓော မဂဓရညာ ရဇ္ဇေန နိမန္တိယမာနော တံ ပဋိက္ခိ-ပိတွာ သဗ္ဗညုတံ ပတွာ အတ္တနော ဝိဇိတံ အာဂမနတ္ထာယ တေန ဂဟိတ-ပဋိညော အာဠာရဉ္စ ဥဒကဉ္စ ဥပသင်္ကမိတွာ တေသံ သန္တိကေ အဓိဂတဝိသေသံ အနလင်္ကရိတွာ^၆ ဆဗ္ဗဿာနိ မဟာပဓာနံ ပဒဟိတွာ ဝိသာခပုဏ္ဏမဒိဝသေ^၇ ပါဘောဝ သုဇာတာယ ဒိန္ဒပါယသံ ပရိဘုဋ္ဌိတွာ နေရဉ္စရာယ နဒိယာ သုဝဏ္ဏပါတိ^၈ ပဝါဟေတွာ နေရဉ္စရာယ နဒိယာ တီရေ မဟာဝနသဏ္ဍေ နာနာ-သမာပတ္တိဟိ ဒိဝသဘာဝံ ဝိတိနာမေတွာ သာယနသမယေ သောတ္ထိယေန^၉ ဒိန္ဒံ တိဏံ ဂဟေတွာ ကာဠေန နာဂရာဇေန အဘိတ္ထုတဂုဏော ဗောဓိမဏ္ဍံ အာရုယ တိဏာနိ သန္တရိတွာ “န တာဝိမံ ပလ္လင်္ဂံ^{၁၀} ဘိန္ဒိဿာမိ၊ ယာဝ မေ

၁-ပဗ္ဗဇိကရူပံ (သီ) ၂-ဝိဿကမ္ပေန (သျှာ)၊ ဝိသုကမ္ပေန (က) ၃-ဂဗ္ဘံ (က)
 ၄-နိပဇ္ဇော (သီ) ၅-ကန္ဓကံ (သီ၊ သျှာ) ၆-အဒိသွာ အနလင်္ကရိတွာ (သီ)
 ၇-ဝိသာခပုဏ္ဏမဒိဝသေ (သျှာ) ၈-သုဝဏ္ဏပါတိ (သီ) ၉-သောတ္ထိယေန (သီ၊ သျှာ၊ က)

အနုပါဒါယ အာသဝေဟိ စိတ္တံ န ဝိမုစ္စိဿတိ”တိ^၁ ပဋိညံ ကတွာ ပုရတ္တာဘိ-
 မုခေါ နိဿိဒိတွာ သူရိယေ အနတ္တင်္ဂမိတေယေဝ မာရဗလံ ဝိခမိတွာ ပဌမယာမေ
 ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏံ၊ မဇ္ဈိမယာမေ စုတူပပါတဉာဏံ ပတွာ ပစ္ဆိမယာမာဝသာနေ
 ပစ္စယာကာရေ ဉာဏံ ဩတာရေတွာ အရုဏုဂ္ဂမနေ ဒသဗလစတုဝေသာ-
 ရဇ္ဇာဒိသဗ္ဗဂုဏပဋိမဏ္ဍိတံ သဗ္ဗညုတညာဏံ ပဋိဝိဇ္ဇိတွာ သတ္တသတ္တာဟံ
 ဗောဓိမဏ္ဍေ ဝိတိနာမေတွာ အဋ္ဌမေ သတ္တာဟေ အဇပါလန်ဂြောဓမူလေ
 နိဿိန္နော ဓမ္မဂမ္ဘီရတာပစ္စဝေက္ခဏေန အပ္ပေါဿုက္ကတံ အာပဇ္ဇမာနော
 ဒသသဟဿစက္ကဝါဠမဟာဗြဟ္မပရိဝါရေန သဟမ္ပတိဗြဟ္မုနာ အာယာစိတ-
 ဓမ္မဒေသနော ဗုဒ္ဓစက္ခုနာ လောကံ ဝေါလောကေတွာ ဗြဟ္မုနော အဇ္ဈေသနံ
 အဓိဝါသေတွာ “ကဿ န ခေါ အဟံ ပဌမံ ဓမ္မံ ဒေသေယျ”န္တိ ဩလော-
 ကေန္တော အာဠာရဒကာနံ ကာလကတဘာဝံ ဥတွာ ပဉ္စဝဂ္ဂိယာနံ ဘိက္ခုနံ
 ဗဟူပကာရတံ အနုဿရိတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ကာသိပုရံ ဂစ္ဆန္တော အန္တရာမဂ္ဂေ
 ဥပကေန သဒ္ဓိံ မန္တေတွာ အာသာဠိပုဏ္ဏမဒိဝေသေ ဣသိပတနေ မိဂဒါယေ
 ပဉ္စဝဂ္ဂိယာနံ ဝသနဋ္ဌာနံ ပတွာ တေ အနနုစ္ဆဝိကေန သမုဒါစာရေန သမုဒါ-
 စရန္တေ သညာပေတွာ အညာတကောဏ္ဍညပ္ပမုခေ အဋ္ဌာရသ ဗြဟ္မကောဠိယော
 အမတပါနံ ပါယေန္တော မေဓက္ကံ ပဝတ္တေတွာ ပဝတ္တိတဝရဓမ္မစက္ကော ပဉ္စမိယံ
 ပက္ခဿ သဗ္ဗေပိ တေ ဘိက္ခု။ အရဟတ္တေ ပတိဋ္ဌာပေတွာ တံ ဒိဝသမေဝ
 ယသကုလပုတ္တဿ ဥပနိဿယသမ္ပတ္တိံ ဒိဿာ တံ ရတ္တိဘာဂေ နိဗ္ဗိန္ဒိတွာ^၂ ဂေဟံ
 ပဟာယ နိက္ခန္တံ ဒိဿာ “ဧဟိ ယသာ”တိ ပက္ကောသိတွာ တသ္မိံယေဝ ရတ္တိ-
 ဘာဂေ သောတာပတ္တိဖလံ ပါပေတွာ ပုနဒိဝေသေ အရဟတ္တံ ပါပေတွာ
 အပရေပိ? တဿ သဟာယကေ စတုပဏ္ဏာသ ဇနေ ဧဟိဘိက္ခုပဗ္ဗဇာယ
 ပဗ္ဗာဇေတွာ အရဟတ္တံ ပါပေသိ။

ဧဝံ လောကေ ဧကသဒ္ဓိယာ အရဟန္တေသု ဇာတေသု ဝုဠဝသော
 ပဝါရေတွာ “စရထ ဘိက္ခဝေ စာရိက”န္တိ သဒ္ဓိ ဘိက္ခု။ ဒိသာသု ပေသေတွာ
 သယံ ဥရုဝေလံ ဂစ္ဆန္တော အန္တရာမဂ္ဂေ ကပ္ပါသိကဝနသဏ္ဍေ တိံသ ဇနေ
 ဘဒ္ဒဝဂ္ဂိယကုမာရေ ဝိနေသိ။ တေသု သဗ္ဗပစ္စိမကော သောတာပန္နော၊
 သဗ္ဗုတ္တမော အနာဂါမီ အဟောသိ။ တေ သဗ္ဗေပိ ဧဟိဘိက္ခုဘာဝေနေဝ
 ပဗ္ဗာဇေတွာ ဒိသာသု ပေသေတွာ သယံ ဥရုဝေလံ ဂန္တော အဗျုဒ္ဓါနိ ပါဠိ-
 ဟာရိယသဟဿာနိ ဒေသေတွာ ဥရုဝေလကဿပါဒယော သဟဿဇဋိလ-
 ပရိဝါရေ တေဘာတိကဇဋိလေ ဝိနေတွာ ဧဟိဘိက္ခုဘာဝေနေဝ ပဗ္ဗာဇေတွာ

၁-န ဝိမုစ္စတိဘိ (သိ၊ က) မ ၁-၂၇၁-ဝိဋ္ဌေ ပန ပဿိတဗ္ဗံ။ ၂-နိဗ္ဗိန္ဒိတွာ (သိ) ၃-အပရဘာဂေပိ (က)

ဂယာသီသေ နိသီဒါပေတွာ အာဒိတ္တပရိယာယဒေသနာယ^၁ အရဟတ္တေ ပတိ-
 ဌာပေတွာ တေန အရဟန္တသဟဿေန ပရိဝုတော ‘ဗိမ္ဗိသာရရညော ဒိန္နံ
 ပဋိညံ မောစေဿာမီ’^၂တိ ရာဇဂဟနဂရူပစာရေ လဋ္ဌိဝနုယျာနံ ဂန္ဓာ “သတ္တာ
 ကိရ အာဂတော”^၃တိ သုတွာ ဒွါဒသနဟုတေဟိ မြာဟ္မဏဂဟပတိကေဟိ သဒ္ဓိ^၄
 အာဂတဿ ရညော မဓုရဓမ္မကထံ ကထေန္တော ရာဇာနံ ကောဒသဟိ နဟု-
 တေဟိ သဒ္ဓိ^၅ သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌာပေတွာ ကေနဟုတံ သရဏေသု
 ပတိဋ္ဌာပေတွာ ပုနဒိဝသေ သက္ကေန ဒေဝရာဇေန မာဏဝကဝဏ္ဏံ ဂဟေတွာ
 အဘိတ္တုတဂုဏော ရာဇဂဟနဂရံ ပဝိသိတွာ ရာဇနိဝေသနေ ကတဘတ္တ-
 ကိစ္စော ဝေဠုဝနာရာမံ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ တတ္ထေဝ ပါသံ ကပ္ပေသိ။ တတ္ထ နံ
 သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလ္လာနာ ဥပသင်္ကမိ^၆သု။

တကြာယံ အနုပုဗ္ဗိကထာ—အနုပုဗ္ဗေယေဝ ဟိ ဗုဒ္ဓေ ရာဇဂဟတော
 အဝိဒူရေ ဥပတိဿဂါမော ကောလိတဂါမောတိ ဒွေ မြာဟ္မဏဂါမာ အဟေသုံ။
 တေသု ဥပတိဿဂါမေ သာရိယာ^၂ နာမ မြာဟ္မဏိယာ ဂမ္ဘဿ ပတိဋ္ဌိတ-
 ဝိပသေယေဝ ကောလိတဂါမေ မောဂ္ဂလိယာ နာမ မြာဟ္မဏိယာပိ ဂမ္ဘော
 ပတိဋ္ဌာသိ။ တာနိ ကိရ ဒွေပိ ကုလာနိ ယာဝ သတ္တမာ ကုလပရိဝနော အာဗဒ္ဓ-
 ပဋိဗဒ္ဓသဟာယကာနေဝ အဟေသုံ၊ တာသံ ဒွိန္နမ္ဗိ ကေဒိဝသမေဝ ဂမ္ဘပရိဟာရံ
 အဒံသု။ တာ ဥဘောပိ ဒသမာသစ္စယေန ပုတ္တေ ဝိဇာယိ^၄သု။ နာမဂ္ဂဟဏ-
 ဒိဝသေ သာရိယာ မြာဟ္မဏိယာ ပုတ္တဿ ဥပတိဿဂါမကေ ဇေဋ္ဌကုလဿ
 ပုတ္တတ္တာ ဥပတိဿော^၅တိ နာမံ ကရိ^၆သု၊ ဣတရဿ ကောလိတဂါမေ ဇေဋ္ဌ-
 ကုလဿ ပုတ္တတ္တာ ကောလိတော^၅တိ နာမံ ကရိ^၆သု။ ဧတ ဥဘောပိ ဝုခိမန္ဓာယ
 သဗ္ဗသိပ္ပါနံ ပါရံ အဂမံသု။ ဥပတိဿမာဏဝဿ ကိဋ္ဌနတ္ထာယ နဒိ^၇ ဝါ ဥယျာနံ
 ဝါ ဂမနကာလေ ပဉ္စ သုဝဏ္ဏသိဝိကသတာနိ ပရိဝါရာနိ ဟောန္တိ၊ ကောလိတ-
 မာဏဝဿ ပဉ္စ အာဇညယုတ္တရထသတာနိ။ ဒွေပိ ဇနာ ပဉ္စပဉ္စမာဏဝကသတ-
 ပရိဝါရာ ဟောန္တိ။ ရာဇဂဟေ စ အနုသံဝစ္စရံ ဂိရဂ္ဂသမဇ္ဇော^၉ နာမ အဟေသိ။
 တေသံ ဒွိန္နမ္ဗိ ကေဋ္ဌာနေယေဝ မဉ္စံ ဗန္ဓန္တိ။ ဒွေပိ ကေတော နိသီဒိတွာ သမဇ္ဇံ
 ပဿန္တာ ဟသိတဗ္ဗဋ္ဌာနေ ဟသန္တိ၊ သံဝေဂဋ္ဌာနေ သံဝေဇေန္တိ၊ ဒါယံ ဒါတုံ
 ယုတ္တဋ္ဌာနေ ဒါယံ ဒေန္တိ။ တေသံ ဣမိနာဝ နိယာမေန ကေဒိဝသံ သမဇ္ဇံ
 ပဿန္တာနံ ပရိပါကဂတတ္တာ ဉာဏဿ ပုရိမဒိဝသေသု ဝိယ ဟသိတဗ္ဗဋ္ဌာနေ
 ဟာသော ဝါ သံဝေဂဋ္ဌာနေ သံဝေဂေါ^၉ ဝါ ဒါတုံ ယုတ္တဋ္ဌာနေ ဒါနံ ဝါ

၁-ဝိ ၃-၄၄၊ သံ ၂-၂၅၁-ပိဋ္ဌေသု။
 ၃-ဂိရဂ္ဂသမဇ္ဇံ (သီ၊ က)

၂-ရူပသာရိယာ (သီ၊ က)
 ၄-သံဝေဂဇနံ (သီ၊ က)

နာဟောသိ။ ဒွေပိ ပန ဇနာ ဧဝံ စိန္တယိံသု “ကိမေတ္ထ ဩလောကေတဗ္ဗံ အတ္ထိ၊ သဗ္ဗေပိမေ အပ္ပတ္တေ ဝဿသတေ အပ္ပဏ္ဍတ္တိကဘာဝံ ဂမိဿန္တိ၊ အမှေဟိ ပန ဧကံ မောက္ခဓမ္မံ ပရိယေသိတုံ ဝဇ္ဇတိ”တိ အာရမ္မဏံ ဂဟေတွာ နိသီဒိံသု။ တတော ကောလိတော ဥပတိဿံ အာဟ “သမ္မ ဥပတိဿ န တံ အညေသု ဒိဝသေသု ဝိယ ဟဋ္ဌပဟဋ္ဌော၊ ဣဒါနိ အနတ္တမနဓာတုကောသိ၊ ကိံ တေ သလ္လက္ခိတ”န္တိ။ “သမ္မ ကောလိတ ဧတေသံ ဝေါလောကနေ သာရော နတ္ထိ၊ နိရတ္ထကမေတံ၊ အတ္တနော မောက္ခဓမ္မံ ဂဝေသိတုံ ဝဇ္ဇတိ”တိ ဣဒံ စိန္တယန္တော နိသိန္တောမိ၊ တံ ပန ကဿ အနတ္တမနောသိတိ။ သောပိ တထေဝ အာဟ။ အထဿ အတ္တနာ သဒ္ဓိံ ကေဇ္ဈာ- သယတံ ဥတွာ ဥပတိဿော အာဟ “အမှာကံ ဥဘိန္ဒမ္ပိ သုစိန္တိတံ၊ မောက္ခဓမ္မံ ပန ဂဝေသန္တေဟိ ဧကော ပဗ္ဗဇော လဒ္ဓါ ဝဇ္ဇတိ”၊ ကဿ သန္တိကေ ပဗ္ဗဇာမာ”တိ။

တေန ခေါ ပန သမယေန သဗ္ဗယော နာမ ပရိဗ္ဗာဇကော ရာဇဂဟေ ပဋိဝသတိ မဟတိယာ ပရိဗ္ဗာဇကပရိသာယ သဒ္ဓိံ။ တေ “တဿ သန္တိကေ ပဗ္ဗဇိဿာမာ”တိ ပဗ္ဗမာဏဝကသတနိ “သိဝိကာယော စ ရထေ စ ဂဟေတွာ ဂစ္ဆထာ”တိ ဥယျောဇေတွာ ကောယ သိဝိကာယ ဧကေန ရထေန ဂန္တော သဗ္ဗယဿ၂ သန္တိကေ ပဗ္ဗဇိံသု။ တေသံ ပဗ္ဗဇိတကာလတော ပဋ္ဌာယ သဗ္ဗယော အတိရေကလာဘဂ္ဂယသဂ္ဂပ္ပတ္တော အဟောသိ။ တေ ကတိပါဟေ- နေဝ သဗ္ဗံ သဗ္ဗယဿ သမယံ ပရိမဒ္ဓိတွာ? “အာစရိယ တုမှာကံ ဇာနနသမယော ဧတ္တကောဝ၊ ဥဒါဟု ဥတ္တရိမ္ပိ အတ္ထိ”တိ ပုစ္ဆိံသု။ “ဧတ္တကောဝ၊ သဗ္ဗံ တုမှေဟိ ဣတ”န္တိ ဝုတ္တေ စိန္တယိံသု “ဧဝံ သတိ ဣမဿ သန္တိကေ ဗြဟ္မစရိယဝါသော နိရတ္ထကော၊ မယံ ယံ မောက္ခဓမ္မံ ဂဝေသိတုံ နိက္ခန္တာ၊ သော ဣမဿ သန္တိကေ ဥပ္ပါဒေတုံ န သက္ကာ၊ မဟာ ခေါ ပန ဇမ္မုဒိပေါ၊ ဂါမနိဂမရာဇဓာနိယော စရန္တာ အဒ္ဓါ မောက္ခဓမ္မဒေသကံ ကဗ္ဗိ အာစရိယံ လဘိဿာမာ”တိ။ တတော ပဋ္ဌာယ “ယတ္ထ ယတ္ထ ပဏ္ဍိတာ သမဏဗြာဟ္မဏာ အတ္ထိ”တိ ဝဒန္တိ၊ တတ္ထ တတ္ထ ဂန္တော သာကစ္ဆံ ကရောန္တိ။ တေဟိ ပုဋ္ဌံ ပဉ္စံ အညေ ကထေတုံ န သက္ကောန္တိ၊ တေ ပန တေသံ ပဉ္စံ ဝိဿဇေန္တိ။ ဧဝံ သကလဇမ္မုဒိပံ ပရိဂ္ဂဏိတွာ နိဝတ္တိတွာ သကဋ္ဌာနမေဝ အာဂန္တော “သမ္မ ကောလိတ အမှေသု ယော ပဋ္ဌမံ အမတံ အဓိဂစ္ဆတိ၊ သော ဣတရဿ အာရောစေတူ”တိ ကတိကံ အကံသု။

ဧဝံ တေသု ကတိကံ ကတွာ ဝိဟရန္တေသု သတ္တာ ဝုတ္တာနုက္ကမေန ရာဇဂဟံ ပတွာ ဝေဠုဝနံ ပဋိဂ္ဂဟေဘွာ ဝေဠုဝနေ ဝိဟရတိ။ တဒါ “စရထ ဘိက္ခဝေ

၁-မောက္ခဓမ္မံ ပန ဂဝေသိတုံ ဝဇ္ဇတိ၊ ဂဝေသန္တေဟိ နာမ ဧကံ ပဗ္ဗဇံ လဒ္ဓါ ဝဇ္ဇတိ (သျှာ)
 ၂-ဥယျောဇေတွာ ပဗ္ဗဟိ မာဏဝကသတေဟိ သဒ္ဓိံ သဗ္ဗယဿ (သိ၊ သျှာ) ၃-ပရိဂ္ဂဏိတွာ (သျှာ)

စာရိကံ ဗဟုဇနဟိတာယာ”တိ ရတနတ္ထယဂုဏပကာသနတ္ထံ ဥယျောဇိတာနံ
 ဧကသဋ္ဌိယာ အရဟန္တာနံ အန္တရေ ပဉ္စဝဂ္ဂိယာနံ အဗ္ဘန္တရော အဿဇိတ္ထေရော
 ပဋိနိဝတ္တိတွာ ရာဇဂဟံ အာဂတော၊ ပုနဒိဝသေ ပါတောဝ ပတ္တစီဝရမာဒါယ
 ရာဇဂဟံ ပိဏ္ဍာယ ပါဝိသိ။ တသ္မိံ သမယေ ဥပတိဿပရိဗ္ဗာဇကောပိ
 ပါတောဝ ဘတ္တကိစ္စံ ကတွာ ပရိဗ္ဗာဇကာရာမံ ဂစ္ဆန္တော ထေရံ ဒိသ္မာ စိန္တေသိ
 “မယာ ဧဝရူပေါ ပဗ္ဗဇိတော နာမ န ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗောယေဝ၊ ယေ လောကေ အရ-
 ဟန္တော ဝါ အရဟတ္တမဂ္ဂံ ဝါ သမာပန္နာ၊ အယံ တေသံ ဘိက္ခုနံ အညတရော၊
 ယန္တုနာဟံ ဣမံ ဘိက္ခုံ ဥပသင်္ကမိတွာ ပုစ္ဆေယျံ ‘ကံသိ တံ အာဂုသော ဥဒ္ဓိဿ
 ပဗ္ဗဇိတော၊ ကော ဝါ တေ သတ္တာ၊ ကဿ ဝါ တံ ဓမ္မံ ရောစေသိ’တိ”။
 အထဿ တေဒဟောသိ “အကာလော ခေါ ဣမံ ဘိက္ခုံ ပဉ္စံ ပုစ္ဆိတုံ၊ အန္တရ-
 သရံ ပဝိဋ္ဌော ပိဏ္ဍာယ စရတိ၊ ယန္တုနာဟံ ဣမံ ဘိက္ခုံ ပိဋ္ဌိတော ပိဋ္ဌိတော အနု-
 ဗန္ဓေယျံ၊ အတ္ထိကေဟိ ဥပညာတံ မဂ္ဂ”န္တိ။ သောထေရံ လဒ္ဓပိဏ္ဍပါတံ အညတရံ
 ဩကာသံ ဂစ္ဆန္တံ ဒိသ္မာ နိသီဒိတုကာမတဉ္ဇဿ ဥတွာ အတ္တနေော ပရိဗ္ဗာဇက-
 ပီဋကံ ပညာပေတွာ အဒါသိ၊ သော ဘတ္တကိစ္စပရိယောသာနေပိဿ အပ္ပန္နော
 ကုဏ္ဍိကာယ ဥဒကံ အဒါသိ။

ဧဝံ အာစရိယဝတ္ထံ ကတွာ ကတဘတ္တကိစ္စေန ထေရေန သဒ္ဓိံ မရုပဋိ-
 သန္တာရံ ကတွာ ဝေမာဟ “ဝိပ္ပသန္တာနိ ခေါ ပန တေ အာဂုသော ဣန္ဒြိယာနိ၊
 ပရိသုဒ္ဓေါ ဆဝိဝဏ္ဏော ပရိယောဒါတော၊ ကံသိ တံ အာဂုသော ဥဒ္ဓိဿ
 ပဗ္ဗဇိတော၊ ကော ဝါ တေ သတ္တာ၊ ကဿ ဝါ တံ ဓမ္မံ ရောစေသိ”တိ ပုစ္ဆိ။
 ထေရော စိန္တေသိ “ဣမေ ပရိဗ္ဗာဇကာ နာမ သာသနဿ ပဋိပက္ခဘူတာ၊
 ဣမဿ သာသနဿ ဝိပဋိရတံ ဒဿေဿာမိ”တိ။ အတ္တနေော နဝကဘာဝံ
 ဒဿေန္တော အာဟ “အဟံ ခေါ အာဂုသော နဝေါ အစိရပဗ္ဗဇိတော၊
 အရနာဂတော ဣမံ ဓမ္မဝိနယံ၊ န တာဝါဟံ သက္ခိဿာမိ ပိတ္တာရေန
 ဓမ္မံ ဒေသေတု”န္တိ။ ပရိဗ္ဗာဇကော “အဟံ ဥပတိဿော နာမ၊ တံ ယထာ-
 သတ္တိယာ အပ္ပံ ဝါ ဗဟံ ဝါ ဝဒ၊ ဧတံ နယသတေန နယသဟဿေန
 ပဋိဝိဇ္ဇိတုံ မယံ ဘာရော”တိ စိန္တေတွာ အာဟ—

“အပ္ပံ ဝါ ဗဟံ ဝါ ဘာသဿ၊ အတ္ထံယေဝ မေ မြူဟိ။
 အတ္ထေနေဝ မေ အတ္ထော၊ ကိံ ကာဟသိ ဗျဉ္ဇနံ ဗဟု”န္တိ။

ဧဝံ ဝုတ္တေ ထေရော “ယေ ဓမ္မာ ဟေတုပ္ပဘဝါ”တိ^၁ ဂါထမာဟ။ ပရိဗ္ဗာ-
 ဇကော ပဌမပဒဒ္ဒယမေဝ သုတွာ သဟဿနယပဋိမဏ္ဍိတေ^၂ သောတာ-
 ပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိ၊ ဣတရံ ပဒဒ္ဒယံ သောတာပန္နကာလေ နိဋ္ဌာပေသိ။ သော
 သောတာပန္နော ဟုတွာ ဥပရိဝိသေသေ အပ္ပဝတ္တန္တေ “ဘဝိဿတိ ဧတ္ထ
 ကာရဏ”န္တိ သလ္လက္ခေတွာ ထေရံ အာဟ “ဘန္တေ မာ ဥပရိ ဓမ္မဒေသနံ
 ဝခုယိတ္ထ၊ ဧတ္ထကမေဝ ဟောတု၊ ကုဟိ^၃ အမှာကံ သတ္တာ ဝသတိ”တိ။ ဝေဠုဝနေ
 အာဝုသောတိ။ တေန ဟိ ဘန္တေ တုမှေ ပုရတော ယာထ၊ မယံ ဧကော
 သဟာယကော အတ္ထိ၊ အမှေဟိ စ အညမညံ ကတိကာ ကတာ “အမှေသု
 ယော အမတံ ပဌမံ အဓိဂစ္ဆတိ၊ သော ဣတရဿ အာရောစေတူ”တိ။
 အဟံ တံ ပဋိညံ မောစေတွာ သဟာယကံ ဂဟေက္ခာ တုမှာကံ ဂတမဂ္ဂေ-
 နေဝ သတ္ထု သန္တိကံ အာဂမိဿာမိတိ ပဉ္စပတိဋ္ဌိတေန ထေရဿ ပါဒေသု
 နိပတိတွာ တိက္ခတ္ထု ပဒက္ခိဏံ ကတွာ ထေရံ ဥယျောဇေတွာ ပရိဗ္ဗာဇကာ-
 ရာမာဘိမုခေါ အဂမာသိ။

အထ ခေါ ကောလိတပရိဗ္ဗာဇကော တံ ဒူရတောဝ အာဂစ္ဆန္တံ ဒိသွာ
 “အဇ္ဇ မယံ သဟာယကဿ မုခဝဏ္ဏော န အညဒိဝသေသု ဝိယ၊ အဒ္ဓါ တေန
 အမတံ အဓိဂတံ ဘဝိဿတိ”တိ အမတာဓိဂမံ ပုစ္ဆိ။ သောဝိဿ “အာမာဝုသော
 အမတံ အဓိဂတ”န္တိ ပဋိဇာနိတွာ တမေဝ ဂါထံ အဘာသိ။ ဂါထာပရိယော-
 သာနေ ကောလိတော သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိတွာ အာဟ “ကုဟိ^၃
 ကိရ သမ္ပ အမှာကံ သတ္တာ ဝသတိ”တိ။ ဝေဠုဝနေ ကိရ သမ္ပ၊ ဧဝံ နော
 အာစရိယေန အဿဇိတ္ထေရေန ကထိတန္တိ။ တေန ဟိ သမ္ပ အာယာမ၊ သတ္တာရံ
 ပဿိဿာမာတိ။ သာရိပုတ္တတ္ထေရော စ နာမေသ သဒါပိ အာစရိယပူဇကောဝ၊
 တသ္မာ သဟာယံ ဝေမာဟ “သမ္ပ အမှေဟိ အဓိဂတံ အမတံ အမှာကံ
 အာစရိယဿ သဉ္စယပရိဗ္ဗာဇကဿာပိ ကထေဿာမ၊ ဗုဇ္ဈမာနော ပဋိ-
 ဝိဇ္ဈိဿတိ၊ အပ္ပဋိဝိဇ္ဈန္တော အမှာကံ သဒ္ဓဟိတွာ သတ္ထု သန္တိကံ ဂမိဿတိ၊
 ဗုဒ္ဓါနံ ဒေသနံ သုတွာ မဂ္ဂဖလပဋိဝေဓံ ကရိဿတိ”တိ။ တတော ဒွေပိ ဇနာ
 သဉ္စယဿ သန္တိကံ အဂမံသု။

သဉ္စယော တေ ဒိသွာဝ “ကိ^၄ တာတာ ကောစိ ဝေါ အမတမဂ္ဂဒေသကော
 လဒ္ဓေါ”တိ ပုစ္ဆိ။ အာမ အာစရိယ လဒ္ဓေါ၊ ဗုဒ္ဓေါ လောကေ ဥပ္ပန္နော၊ ဓမ္မော
 လောကေ ဥပ္ပန္နော၊ သံဃော လောကေ ဥပ္ပန္နော၊ တုမှေ တုစ္ဆေ အသာရေ
 ဝိစရထ၊ တသ္မာ ဧထ၊ သတ္ထု သန္တိကံ ဂမိဿာမာတိ။ ဂစ္ဆထ တုမှေ၊ နာဟံ

၁-ဝိ ၃-၅၁၊ ၃ ၃-၂၇-ပိဋကသု၊ ၂-သဟဿနယသမ္ပန္န (သိ၊ သျာ၊ အံ-ဋ ၁-၁ ၂၄-ပိဋက စ)

သက္ခိယာမီတိ။ ကိံ ကာရဏာတိ? အဟံ မဟာဇနဿ အာစရိယော ဟုတွာ
 ဝိစရိံ၊ ဝိစရန္တဿ မေ အန္တေဝါသိကဝါသော စာဋိယာ ဥဒဉ္ဇန-
 ဘာဝပုတ္တိ^၁ ဝိယ ဟောတိ၊ န သက္ခိယာမဟံ အန္တေဝါသိကဝါသံ
 ဝသိတုန္တိ။ မာ ဧဝံ ကရိတ္ထ အာစရိယာတိ။ ဟောတု တာတာ၊ ဂစ္ဆထ တုမော၊
 နာဟံ သက္ခိယာမီတိ။ အာစရိယ လောကေ ဗုဒ္ဓဿ ဥပ္ပန္နကာလတော
 ပဋ္ဌာယ မဟာဇနော ဂန္ဓမာလာဒိဟတ္ထော ဂန္ဓာ တမေဝ ပူဇေဿတိ၊ မယမ္ပိ
 တတ္ထေဝ ဂမိဿာမ၊ တုမော ကိံ ကရိဿထာတိ။ တာတာ ကိံ န ခေါ ဣမသ္မိံ^၂
 လောကေ ဒန္ဓာ ဗဟူ၊ ဥဒါဟု ပဏ္ဍိတာတိ။ ဒန္ဓာ အာစရိယ ဗဟူ၊ ပဏ္ဍိတာ စ
 နာမ ကတိပယာ^၂ ဧဝ ဟောန္တိတိ။ တေန ဟိ တာတာ ပဏ္ဍိတာ ပဏ္ဍိတဿ
 သမဏဿ ဂေါတမဿ သန္တိကံ ဂမိဿန္တိ၊ ဒန္ဓာ ဒန္ဓဿ မမိ^၃ သန္တိကံ
 အာဂမိဿန္တိ၊ ဂစ္ဆထ တုမော၊ နာဟံ ဂမိဿာမီတိ။ တေ “ပညာယိဿထ
 တုမော အာစရိယာ”တိ ပက္ကမိံသု။ တေသု ဂစ္ဆန္တေသု သဗ္ဗယဿ ပရိသာ
 ဘိဇ္ဇိ၊ တသ္မိံ ခဏေ အာရာမော ကုစ္ဆော အဟောသိ။ သော တုန္တံ အာရာမံ
 ဒိသ္မာ ဥဏှံ လောဟိတံ ဆဇ္ဇေသိ။ တေဟိပိ သဒ္ဓိံ^၄ ဂစ္ဆန္တေသု ပဉ္စသု
 ပရိဗ္ဗာဇကသတေသု သဗ္ဗယဿ အစုတေယျသတာနိ နိဝတ္တိံသု၊ အထ ခေါ
 တေ အတ္တနော အန္တေဝါသိကေဟိ အစုတေယျေဟိ ပရိဗ္ဗာဇကသတေဟိ သဒ္ဓိံ^၅
 ဝေဠုဝနံ အဂမံသု။

သတ္တာ စတုပရိသမဇ္ဈေ နိသိန္ဓော ဓမ္မံ ဒေသေန္တော တေ ဒုရတောဝ ဒိသ္မာ
 ဘိက္ခု။ အာမန္တေသိ “ဧတေ ဘိက္ခဝေ ဒွေ သဟာယကာ အာဂစ္ဆန္တိ ကောလိ-
 တော စ ဥပတိဿော စ၊ ဧတံ မေ သာဝကယုဂံ ဘဝိဿတိ အဂ္ဂံ
 ဘဒ္ဒယုဂ”န္တိ။ တေ သတ္တာရံ ဝန္တိတွာ ကေမန္တံ နိသိဒိံသု၊ နိသိဒိတွာ စ ပန
 ဘဂဝန္တံ တေဒဝေါစုံ “လဘေယျာမ မယံ ဘန္တေ ဘဂဝတော သန္တိကေ
 ပဗ္ဗဇ္ဇံ၊ လဘေယျာမ ဥပသမ္ပဒ”န္တိ။ “ဧထ ဘိက္ခဝေါ”တိ ဘဂဝါ အဝေါစ
 “သွာက္ခာတော ဓမ္မော၊ စရထ ဗြဟ္မစရိယံ သမ္မာ ဒုက္ခဿ အန္တကိရိယာယာ”တိ။
 သဗ္ဗေပိ ဣဒ္ဓိမယပတ္တစီဝရဓရာ သဠိဝသိကတ္ထေရာ^၆ ဝိယ အဟေသုံ။

အထ နေသံ ပရိသာယ စရိတဝသေန^၇ သတ္တာ ဓမ္မဒေသနံ ဝဇေသိ။
 ဋ္ဌပေတွာ ဒွေ အဂ္ဂသာဝကေ အဝသေသာ အရဟတ္တံ ပါပုဏီံသု၊
 အဂ္ဂသာဝကာနံ ပန ဥပရိမဂ္ဂတ္တယကိစ္စံ န နိဋ္ဌာသိ။ ကိံ ကာရဏာ?
 သာဝကပါရမိဉာဏဿ မဟန္တတာယ။ အထာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော

၁-ဥဒ ဘဝလနဘာဝပုတ္တိ (သျှာ)၊ ဥဒကသိဉ္ဇနဘာဝပုတ္တိ (က) ၂-ကဒါဇိ (က)
 ၃-ဒန္ဓာ မနုဿာ အမှာကံ (က) ၄-ဝဿသတိကတ္ထေရာ (သိ၊ သျှာ) ၅-စရိယာဝသေန (သျှာ)

ပဗ္ဗဇိတဒိဝသတော သတ္တမေ ဒိဝသေ မဂဓရဋ္ဌေ ကလ္လဝါလဂါမတံ ဥပနိဿာယ
 ဝိဟရန္တော ထိနမိဒ္ဓေ ဩက္ကမန္တေ သတ္တာရာ သံဝေဇိတော ထိနမိဒ္ဓံ ဝိနော-
 ဒေတွာ တထာဂတေန ဒိန္နံ ဓာတုကမ္မဋ္ဌာနံ သုဏန္တောဝ ဥပရိမဂ္ဂတ္တယကိစ္စံ
 နိဋ္ဌာပေတွာ သာဝကပါရမိဉာဏဿ မတ္ထကံ ပတ္တော။ သာရိပုတ္တတ္ထေရောဝိ
 ပဗ္ဗဇိတဒိဝသတော အမုမာသံ အတိက္ကမိတွာ သတ္တာရာ သဒ္ဓိံ တမေဝ
 ရာဇဂဟံ ဥပနိဿာယ သူကရခတလေဏေ ဝိဟရန္တော အတ္တနော ဘာဂိ-
 နေယျဿ ဒီဃနခပရိဗ္ဗာဇကဿ ဝေဒနာပရိဂ္ဂဟသုတ္တန္တေ ဒေသိယမာနေ
 သုတ္တာနုသာရေန ဉာဏံ ပေသေတွာ ပရဿ ဝစိတဘတ္တံ ပရိဘုဉ္ဇန္တော ဝိယ
 သာဝကပါရမိဉာဏဿ မတ္ထကံ ပတ္တော။ နနု စာယသ္မာ မဟာပညော၊ အထ
 ကသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနတော ဗ်ရတရေန သာဝကပါရမိဉာဏံ ပါပုဏီတိ?
 ပရိကမ္မမဟန္တတာယ။ ယထာ ဟိ ဒုဂ္ဂတမနုဿာ ယတ္ထ ကတ္ထမိ ဂန္တုကာမာ
 ခိပ္ပမေဝ နိက္ခမန္တိ၊ ရာဇုနံ ပန ဟတ္ထိဝါဟနကပ္ပနာဒိံ မဟန္တံ ပရိကမ္မံ လဒ္ဓါ
 ဝနုတိ၊ ဧဝံသမ္ပဒမိဒံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

တံ ဒိဝသညေဝ ပန သတ္တာ ဝမုမာနကစ္ဆာယာယ ဝေဋ္ဌဝနေ သာဝက-
 သန္နိပါတံ ကတွာ ဒိန္နံ ထေရာနံ အဂ္ဂသာဝကဋ္ဌာနံ ဒတွာ ပါတိမောက္ခံ ဥဒ္ဓိသိ။
 ဘိက္ခု။ ဥဇ္ဈာယိံသု “သတ္တာ မုခေါလောကနေန ဘိက္ခံ” ဒေတိ၊ အဂ္ဂသာဝက-
 ဋ္ဌာနံ ဒဒန္တေန နာမ ပဌမံ ပဗ္ဗဇိတာနံ ပဉ္စဝဂ္ဂိယာနံ ဒါတုံ ဝနုတိ၊ ဧတေ
 အနောလောကေန္တေန ယသထေရပ္ပမုခါနံ ပဉ္စပဏ္ဍာသဘိက္ခုနံ ဒါတုံ ဝနုတိ၊
 ဧတေ အနောလောကေန္တေန ဘဒ္ဒဝဂ္ဂိယာနံ တိံသဇနာနံ၊ ဧတေ အနော-
 လောကေန္တေန ဥရုဝေလကဿပါဒိနံ တေဘာတိကာနံ၊ ဧတေ ပန ဧတ္ထကေ
 မဟာထေရေ ပဟာယ သဗ္ဗပစ္စာ ပဗ္ဗဇိတာနံ အဂ္ဂသာဝကဋ္ဌာနံ ဒဒန္တေန
 မုခံ ဩလောကေတွာ ဒိန္နံ”န္တိ ၂။ သတ္တာ “ကိံ ကထေထ ဘိက္ခဝေ”တိ
 ပုစ္ဆိတွာ “ဣဒံ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ နာဟံ ဘိက္ခဝေ မုခံ ဩလောကေတွာ ဘိက္ခံ
 ဒေမိ၊ ဧတေသံ ပန အတ္တနာ အတ္တနာ? ပတ္ထိတပတ္ထိတမေဝ ဒေမိ။ အညာတ-
 ကောဏ္ဍညော ဟိ ဧကသ္မိံ သဿေ နဝ ဝါရေ အဂ္ဂသဿဒါနံ ဒဒန္တော
 အဂ္ဂသာဝကဋ္ဌာနံ ပတ္တေတွာ နာဒါသိ၊ အဂ္ဂဓမ္မံ ပန အရဟတ္တံ သဗ္ဗပဌမံ
 ပဋိဝိဇ္ဈိတုံ ပတ္တေတွာ အဒါသိတိ။ ကဒါ ပန ဘဂဝါတိ။ သုဏီဿထ
 ဘိက္ခဝေတိ။ အာမ ဘန္တေတိ။ ဘဂဝါ အတိတံ အာဟရိ—

ဘိက္ခဝေ ဣတော ဧကနဝုတိကပ္ပေ ဝိပဿီ နာမ ဘဂဝါ လောကေ ဥဒပါဒိ။
 ကဒါ မဟာကာဋ္ဌော စူဠကာဋ္ဌောတိ ဒွေဘာတိကာ ကုဋုမ္ပိကာ မဟန္တံ

၁-ဘိက္ခုနံ (သျှာ) ၂-ဒိန္နံ အယုတ္တံ ဝတာတိ ဝဒိံသု (က) ၃-အတ္တနော အတ္တနော (က)

သာလိက္ခေတ္တံ ဝပါပေသံ။ အထေကဒိဝသံ စူဠကာဠော သာလိက္ခေတ္တံ ဂန္ဓာ
 ဧကံ သာလိဂပ္ပံ ဖာလေတွာ ခါဒိ၊ တံ အတိမဓုရံ အဟောသိ။ သော ဗုဒ္ဓ-
 ပုမုခဿ သံဃဿ သာလိဂပ္ပဒါနံ ဒါတုကာမော ဟုတွာ ဇေဋ္ဌဘာတိကံ
 ဥပသင်္ကမိတွာ “ဘာတိက သာလိဂပ္ပံ ဖာလေတွာ ဗုဒ္ဓါနံ အနုတ္တရိကံ ကတွာ
 ပစာပေတွာ ဒါနံ ဒေမာ”တိ အာဟ။ “ကိ” ဝဒေသိ တာတ၊ သာလိဂပ္ပံ
 ဖာလေတွာ ဒါနံ နာမ နေဝ အတိတေ ဘူတပုဗ္ဗံ၊ န အနာဂတေပိ ဘဝိဿတိ၊
 မာ သဿံ နာသယိ”တိ^၁ ဝုတ္တောပိ သော ပုနပ္ပုနံ ယာစိယေဝ။ အထ နံ
 ဘာတာ “တေန ဟိ သာလိက္ခေတ္တံ ဒွေ ကောဠာသေ ကတွာ မမ ကောဠာသံ
 အနာမသိတွာ အတ္တနော ကောဠာသေ ခေတ္တေ ယံ ဣစ္ဆသိ၊ တံ ကရောဟိ”တိ
 အာဟ။ သော “သာရူ”တိ ခေတ္တံ ဝိဘဇိတွာ ဗဟူ မနုဿေ ဟတ္ထကမ္ပံ
 ယာစိတွာ သာလိဂပ္ပံ ဖာလေတွာ နိရုဒကေန ဒီရေန^၂ ပစာပေတွာ သပ္ပိမဓု-
 သက္ခရာဒီဟိ ယောဇေတွာ ဗုဒ္ဓပုမုခဿ ဘိက္ခုသံဃဿ ဒါနံ ဒတွာ
 ဘတ္တကိစ္စပရိယောသာနေ “ဣဒံ ဘန္တေ မမ အဂ္ဂဒါနံ အဂ္ဂဓမ္မဿ သဗ္ဗပဌမံ
 ပဋိဝေဓာယ သံဝတ္တတူ”တိ အာဟ။ သတ္တာ “ဧဝံ ဟောတူ”တိ အနုမောဒန-
 မကာသိ။

သော ခေတ္တံ^၃ ဂန္ဓာ ဩလောကေန္တော သကလက္ခေတ္တံ^၄ ကဏ္ဍိကဗဒ္ဓေဟိ
 ဝိယ သာလိသိသေဟိ သဉ္စန္ဓံ ဒိသ္မာ ပဉ္စဝိပေတိ^၅ ပဋိလဘိတွာ “လာဘာ ဝက
 မေ”တိ စိန္တေတွာ ပုထုကကာလေ ပုထုကဂ္ဂံ နာမ အဒါသိ၊ ဂါမဝါသိဟိ
 သဒ္ဓိံ အဂ္ဂသဿဒါနံ နာမ အဒါသိ၊ လာယနေ လာယနဂ္ဂံ၊ ဝေဏိကရဏေ
 ဝေဏဂ္ဂံ၊ ကလာပါဒိသု ကလာပဂ္ဂံ၊ ခလဂ္ဂံ၊ ခလဘဏ္ဍဂ္ဂံ^၆၊ ကောဠဂ္ဂန္တိ။ ဧဝံ
 ဧကသဿေ နဝ ဝါရေ အဂ္ဂဒါနံ အဒါသိ။ တဿ သဗ္ဗဝါရေသု ဂဟိတဂဟိ-
 တဋ္ဌာနံ ပရိပူရိ၊ သဿံ အတိရေကံ ဥဋ္ဌာနသမ္ပန္နံ အဟောသိ။ မဗ္ဗော ဟိ
 နာမေသ အတ္တာနံ ရက္ခန္တံ ရက္ခတိ။ တေနာဟ ဘဂဝါ—

“ဓမ္မော ဟဝေ ရက္ခတိ ဓမ္မစာရိ^၇၊
 ဓမ္မော သုစိဏ္ဏော သုခမာဝဟာတိ။
 သောနိသံသော ဓမ္မေ သုစိဏ္ဏော၊
 န ဒုဂ္ဂတိ^၈ ဂစ္ဆတိ ဓမ္မစာရိ”တိ ၆။

၁-န သဿံ နာသေဟိတိ (က)	၂-နိရုဒကေန ဒီရေ (သီ၊ သျှာ)
၃-ပစ္စာ ခေတ္တံ (သိ)	၄-သကလခေတ္တေ (သီ၊ သျှာ)
၅-ခဠဂ္ဂံ မဒ္ဒနဂ္ဂံ မိနဂ္ဂံ (က) အံ-ဠ ၁-၁၁၁-ပိဠေ ပန ပဿိတဗ္ဗံ။	၆-ခု ၂-၂၇၂၊ ခု ၅-၂၅၅-ပိဠေသု။

နဝ မေသ ဝိပဿီသမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓကာလေ အဂ္ဂဓမ္မံ ပဌမံ ပဋိဝိဇ္ဈိတုံ ပတ္ထေန္တော
 နဝ ဝါရေ အဂ္ဂဒါနာနိ အဒါသိ။ ဣတော သတသဟဿကပ္ပမတ္ထကေ ပန
 ဟံသဝတီနဂရေ ပဒုမုတ္တရသမ္ဗုဒ္ဓကာလေဝိသတ္တာဟံ မဟာဒါနံ ဒတွာ တဿ
 ဘဂဝတော ပါဒမူလေ နိပဇ္ဇိတွာ အဂ္ဂဓမ္မဿ ပဌမံ ပဋိဝိဇ္ဈနတ္ထမေဝ ပတ္ထနံ
 ဌပေသိ။ ဣတိ ဣမိနာ ပတ္ထိတမေဝ မယာ ဒိန္နံ၊ နာဟံ ဘိက္ခဝေ မုခံ ဩလော-
 ကေတွာ ဒေမိတိ။

ယသကုလပုတ္တပ္ပမုခါ ပဉ္စပညာသ ဇနာ ကိံ ကမ္မံ ကရိံသု ဘန္တေတိ။
 ဧတေပိ ဧကဿ ဗုဒ္ဓဿ သန္တိကေ အရဟတ္တံ ပတ္ထေန္တာ ဗဟံ ပုညကမ္မံ
 ကတွာ အပရဘာဂေ အနုပ္ပန္ဓေ ဗုဒ္ဓေ သဟာယကာ ဟုတွာ ဝဂ္ဂဗန္ဓုနေန ပုညာနိ
 ကရောန္တာ အနာထမတသရိရာနိ ပဋိဇဂ္ဂန္တာ ဝိစရိံသု။ တေ ဧကဒိဝသံ သဂပ္ပံ
 ဣတ္ထိံ ကာလကတံ ဒိသ္မာ “ဈာပေဿာမာ”တိ သုသာနံ ဟရိံသု။ တေသု
 ပဉ္စ ဇနေ “တုမေ ဈာပေထာ”တိ သုသာနေ ဌပေတွာ သေသာ ဂါမံ ပဝိဋ္ဌာ။
 ယသဒါရကော တံ မတသရိရံ သူလေဟိ ဝိဇ္ဈိတွာ ပရိဝတ္ထေတွာ ပရိဝတ္ထေတွာ
 ဈာပေန္တော အသုဘသညံ ပဋိလဘိ၊ ဣတရေသမ္ပိ စတုန္ဓံ ဇနာနံ “ပဿထ
 ဘော၊ ဣမံ သရိရံ တတ္ထ တတ္ထ ဝိဒ္ဓံသိတစမ္ပံ”၊ ကဗရဂေါရူပံ ဝိယ အသုစိံ
 ဒုဂ္ဂန္ဓံ ပဋိကူလ”န္တိ ဒဿေသိ။ တေပိ တတ္ထ အသုဘသညံ ပဋိလဘိံသု။
 တေ ပဉ္စပိ ဇနာ ဂါမံ ဂန္တာ သေသသဟာယကာနံ ကထယိံသု။ ယသော ပန
 ဒါရကော ဂေဟံ ဂန္တာ မာတာပိတုနဉ္စ ဘရိယာယ စ ကထေသိ။ တေ သဗ္ဗေပိ
 အသုဘံ ဘာဝယိံသု။ ဣဒမေတေသံ ပုဗ္ဗကမ္မံ။ တေနေဝ ယသဿ ဣတ္ထာဂါရေ
 သုသာနသညာ ဉ္စပုဇ္ဇိ၊ တာယ စ ဉ္စပနိဿယသမ္ပတ္တိယာ သဗ္ဗေသမ္ပိ ဝိသေ-
 သာမိဂမော နိဗ္ဗတ္တိ။ ဧဝံ ဣမေပိ အတ္တနာ ပတ္ထိတမေဝ လဘိံသု။ နာဟံ မုခံ
 ဩလောကေတွာ ဒေမိတိ။

ဘဒ္ဒဝဂ္ဂိယသဟာယကာ ပန ကိံ ကမ္မံ ကရိံသု ဘန္တေတိ။ ဧတေပိ ပုဗ္ဗဗုဒ္ဓါနံ
 သန္တိကေ အရဟတ္တံ ပတ္ထေတွာ ပုညာနိ ကတွာ အပရဘာဂေ အနုပ္ပန္ဓေ ဗုဒ္ဓေ
 တိံသ ဓုတ္တာ ဟုတွာ တုဏ္ဍိလောဝါဒံ သုတွာ သဋ္ဌိဝဿသဟဿာနိ ပဉ္စ
 သီလာနိ ရက္ခိံသု။ ဧဝံ ဣမေပိ အတ္တနာ ပတ္ထိတမေဝ လဘိံသု။ နာဟံ မုခံ
 ဩလောကေတွာ ဒေမိတိ။

ဥရုဝေလကဿပါဒယော ပန ကိံ ကမ္မံ ကရိံသု ဘန္တေတိ။ တေပိ
 အရဟတ္တမေဝ ပတ္ထေတွာ ပုညာနိ ကရိံသု။ ဣတော ဟိ ဒွေနဝုတိကပ္ပေ

၁-ဝိဒ္ဓုညစမ္ပံ (သိ၊ သျာ)

တိဿော ဖုဿောတိ ဒွေ ဗုဒ္ဓါ ဥပ္ပဇ္ဇိ သု။ ဖုဿဗုဒ္ဓဿ မဟိန္ဒော နာမ ရာဇာ ပိတာ အဟောသိ။ တသ္မိံ ပန သမ္မောဓိံ ပတ္တေ ရညော ကနိဋ္ဌပုတ္တော ပဌမအဂ္ဂသာဝကော၊ ပုရောဟိတပုတ္တော ဒုတိယအဂ္ဂသာဝကော အဟောသိ။ ရာဇာ သတ္ထု သန္တိကံ ဂန္ဓာ “ဇေဋ္ဌပုတ္တော မေ ဗုဒ္ဓေါ၊ ကနိဋ္ဌပုတ္တော ပဌမ- အဂ္ဂသာဝကော၊ ပုရောဟိတပုတ္တော ဒုတိယအဂ္ဂသာဝကော”တိ တေ ဩလော- ကေတွာ “မမေဝ ဗုဒ္ဓေါ၊ မမေဝ ဓမ္မော၊ မမေဝ သံဃော၊ နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿာ”တိ တိက္ခတ္ထု ဥဒါနံ ဥဒါနေတွာ သတ္ထု ပါဒမူလေ နိပဇ္ဇိတွာ “ဘန္တေ ဣဒါနိ မေ နဂုတိဝဿသဟဿ- ပရိမာဏဿ အာယုနော ကောဋီယံ နိသီဒိတွာ နိဒ္ဒါယနကာလော ဝိယ အညေသံ ဂေဟဒ္ဓါရံ အဂန္ဓာ ယာဝါဟံ ဇီဝါမိ၊ တာဝ မေ စတ္တာရော ပစ္စယေ အဓိဝါသေထာ”တိ ပဋိညံ ဂဟေတွာ နိဗ္ဗံ ဗုဒ္ဓုပဋ္ဌာနံ ကရေတိ။ ရညော ပန အပရေပိ တယော ပုတ္တာ အဟေသံ။ တေသု ဇေဋ္ဌဿ ပဉ္စ ယောသေတာနိ ပရိဝါရာနိ၊ မဇ္ဈိမဿ တိဏိ၊ ကနိဋ္ဌဿ ဒွေ။ တေ “မယမ္ဗိ ဘာတိကံ ဘောဇေဿာမာ”တိ ပိတရံ ဩကာသံ ယာစိတွာ အလဘမာနာ ပုနပ္ပုနံ ယာစန္ဒာပိ အလဘိတွာ ပစ္စန္တေ ကုပိတေ တဿ ဝုပသမနတ္ထာယ ပေသိတာ ပစ္စန္တံ ဝုပသမေတွာ ပိတု သန္တိကံ အာဂမိံသု။ အထ နေ ပိတာ အာလိဂိတွာ သိသေ စုမ္ဗိတွာ “ဝရံ ဝေါ တာကာ ဒမ္ဗိ”တိ အာဟ။

တေ “သာဓု ဒေဝါ”တိ ဝရံ ဂဟိတကံ ကတွာ ပုန ကတိပါဟစ္စယေန ပိတရာ “ဂဏှထ တာတာ ဝရ”န္တိ ဝုတ္တာ ၊ “ဒေဝ အမှာကံ အညေန ကေနစိ အတ္ထော နတ္ထိ၊ ဣတော ပဋ္ဌာယ မယံ ဘာတိကံ ဘောဇေဿာမ၊ ဣမံ နော ဝရံ ဒေဟိ”တိ အာဟံသု။ န ဒေမိ တာတာတိ။ နိစ္စကာလံ အဒေန္တော သတ္တ သံဝစ္ဆရာနိ ဒေထ ဒေဝါတိ။ န ဒေမိ တာတာတိ။ တေန ဟိ ဆ ပဉ္စ စတ္တာရိတိဏိ ဒွေ ဧကံ သံဝစ္ဆရံ ဒေထ ဒေဝါတိ။ န ဒေမိ တာတာတိ။ တေန ဟိ ဒေဝ သတ္တ မာသေ ဒေထာတိ။ ဆ မာသေ ပဉ္စ မာသေ စတ္တာရော မာသေ တယော မာသေ ဒေထ ဒေဝါတိ။ န ဒေမိ တာတာတိ။ ဟောတု ဒေဝ၊ ဧကေကဿ နော ဧကေကံ မာသံ ကတွာ တယော မာသေ ဒေထာတိ။ “သာဓု တာတာ၊ တေန ဟိ တယော မာသေ ဘောဇေထာ”တိ အာဟ။ တေ တုဋ္ဌာ ရာဇာနံ ဝန္တိတွာ သကဋ္ဌာနမေဝ ဂတာ။ တေသံ ပန တိဏှမ္ဗိ ဧကောဝ ကောဋ္ဌာ- ဂါရိကော၊ ဧကောဝ အာယုတ္တကော၊ တဿ ဒွါဒသနဟုတာ ပုရိသပရိဝါရာ။ တေ တေ ပက္ခောသာပေတွာ “မယံ ဣမံ တေမာသံ ဒသ သီလာနိ ဂဟေတွာ ဒွေ

တာသာဝါနိ^၁ နိဝါသေတွာ သတ္တာရာ သဟဝါသံ ဝသိဿာမ၊ တုမေ ဧတ္ထကံ နာမ ဒါနဝတ္ထံ ဂဟေတွာ ဒေဝသိကံ နဂုတိသဟဿာနံ ဘိက္ခုနံ ယောဓေသဟဿဿ စ သဗ္ဗံ ခါဒနိယဘောဇနိယံ ပဝတ္ထေယျာထ။ မယံ ဟိ ဣတော ပဋ္ဌာယ န ကိဉ္စိ ဝက္ခာမာ^၂တိ ဝဒိံသု။

တေ တယောပိ ဇနာ ပရိဝါရသဟဿံ ဂဟေတွာ ဒသ သီလာနိ သမာဒါယ ကာသာယဝတ္ထာနိ နိဝါသေတွာ ဝိဟာရေယေဝ ဝသိံသု။ ကောဋ္ဌာဂါရိကော စ အာယုတ္တကော စ ဧကတော ဟုတွာ တိဏ္ဍံ ဘာတိကာနံ ကောဋ္ဌာဂါရေဟိ ဝါရေန ဝါရေန ဒါနဝတ္ထံ ဂဟေတွာ ဒါနံ ဒေန္တိ၊ ကမ္မကာရာနံ ပန ပုတ္တာ ယာဂုဘတ္တာဒိနံ အတ္ထာယ ရောဒန္တိ။ တေ တေသံ ဘိက္ခုသံဗေ အနာဂတေယေဝ ယာဂုဘတ္တာဒိနိ ဒေန္တိ။ ဘိက္ခုသံဗဿ ဘတ္တကိစ္စာဝသာနေ ကိဉ္စိ အတိရေကံ န ဘူတပုဗ္ဗံ။ တေ “အပရဘာဂေ ဒါရကာနံ ဒေမာ”တိ အတ္တနာပိ ဂဟေတွာ ခါဒိံသု။ မနုဿိ အာဟာရံ ဒိသ္မာ အဓိဝါသေတုံ နာသက္ခိံသု။ တေ ပန စတုရာသီတိသဟဿာ အဟေသုံ။ တေ သံဗဿ ဒိန္နဒါနဝတ္ထံ ခါဒိတွာ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ ပေတ္တိဝိသယေ နိဗ္ဗတ္တိံသု။ တေဘာတိကာ ပန ပုရိသသဟဿေန သဗ္ဗိံ ကာလံ ကတွာ ဒေဝလောကေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဒေဝလောကာ မနုဿလောကံ၊ မနုဿလောကာ ဒေဝလောကံ သံသရန္တာ^၂ ဣနဂုတိကပ္ပေ ခေပေသုံ။ ဧဝံ တေ တယော ဘာတရော အရဟတ္တံ ပတ္ထေန္တာ တဒါ ကလျာဏကမ္မံ ကရိံသု။ တေ အတ္တနာ ပတ္တိတမေဝ လဘိံသု။ နာဟံ မခံ ဩလောကေတွာ ဒဗ္ဗိတိ။

တဒါ ပန တေသံ အာယုတ္တကော ဗိမ္ဗိသာရော ရာဇာ အဟောသိ၊ ကောဋ္ဌာဂါရိကော ဝိသာခေါ ဥပါသကော။ တယော ရာဇကုမာရာ တယော ဇဋ္ဌိလာ အဟေသုံ။ တေသံ ကမ္မကာရာ တဒါ ပေတေသု နိဗ္ဗတ္တိတွာ သုဂတိဒုဂ္ဂတိဝသေန သံသရန္တာ ဣမသ္မိံ ကပ္ပေ စတ္တာရိ ဗုဒ္ဓန္တရာနိ ပေတလောကေယေဝ နိဗ္ဗတ္တိံသု။ တေ ဣမသ္မိံ ကပ္ပေ သဗ္ဗပဋ္ဌမံ ဥပ္ပန္နံ စတ္တာလီသဝဿသဟဿာယုကံ ကကုသန္တံ ဘဂဝန္တံ ဥပသင်္ကမိတွာ “အမှာကံ အာဟာရံ လဘနကာလံ အာစိက္ခထာ”တိ ပုစ္ဆိံသု။ သော “မမ တာဝ ကာလေ န လဘိဿထ၊ မမ ပစ္စတော မဟာပထဝိယာ ယောဇနမတ္တံ အဘိရုဋ္ဌာယ ကောဏာဂမနော နာမ ဗုဒ္ဓေါ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ၊ တံ ပုစ္ဆေယျာထာ”တိ အာဟာ။ တေ တတ္ထကံ ကာလံ ခေပေတွာ တသ္မိံ ဥပ္ပန္နေ တံ ပုစ္ဆိံသု။ သောပိ “မမ ကာလေ န လဘိဿထ၊ မမ ပစ္စတော မဟာပထဝိယာ ယောဇနမတ္တံ အဘိရုဋ္ဌာယ ကဿပေါ

၁-ကာသာယာနိ (သိ၊ သျာ) ၂-နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဒေဝလောကာ ဒေဝလောကံ သံသရန္တာ (သိ၊ သျာ)

နာမ ဗုဒ္ဓေါ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ၊ တံ ပုစ္ဆေယျာထာ”တိ အာဟ။ တေ တတ္ထကံ ကာလံ ခေပေတွာ တသ္မိံ ဥပ္ပန္နေ တံ ပုစ္ဆိံ သူ။ သောပိ “မမ ကာလေ န လဘိဿထ၊ မမ ပန ပစ္ဆတော မဟာပထဝိယာ ယောဇနမတ္တံ အဘိရုဋ္ဌာယ ဂေါတမော နာမ ဗုဒ္ဓေါ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ၊ တဒါ တုမှာကံ ဣတကော ဗိမ္ဗိသာရော နာမ ရာဇာ ဘဝိဿတိ၊ သော သတ္ထု ဒါနံ ဒတွာ တုမှာကံ ပတ္တိံ ပါပေဿတိ၊ တဒါ လဘိဿထာ”တိ အာဟ။ တေသံ ဧကံ ဗုဒ္ဓန္တရံ သွေဒိဝသသဒိသံ^၁ အဟောသိ။ တေ တထာဂတေ ဥပ္ပန္နေ ဗိမ္ဗိသာရရညာ ပဌမဒိဝသံ ဒါနေ ဒိန္နေ ပတ္တိံ အလဘိတွာ ရတ္တိဘာဂေ ဘေရဝသဒ္ဓိံ ကတွာ ရညော အတ္တာနံ ဒဿယိံ သူ။ သော ပုနဒိဝသေ ဝေဠုဝနံ ဂန္ဓာ^၂ တထာဂတဿ တံ ပဝတ္တိံ အာရောစေသိ။

သတ္တာ “မဟာရာဇ ဣတော ဒွေနဂုတိကပ္ပမတ္တကေ ဖဿဗုဒ္ဓကာလေ ဧတေ ဟဝ ဣတကာ၊ ဘိက္ခုသံဃဿ ဒိန္နဒါနဝတ္တံ ခါဒိတွာ ပေတလောကေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ သံသရန္တာ ကကုသန္ဓာဒယော ဗုဒ္ဓေ ပုစ္ဆိတွာ တေဟိ ဣဒဋ္ဌိဒဉ္စ ဂုတ္တာ ဧတ္တကံ ကာလံ တဝ ဒါနံ ပစ္စာသီသမာနာ ဟိယျော တယာ ဒါနေ ဒိန္နေ ပတ္တိံ အလဘမာနာ ဝေမကံ သူ”တိ အာဟ။ ကိံ ပန ဘန္တေ ဣဒါနိဝိ ဒိန္နေ လဘိဿန္တိတိ။ အာမ မဟာရာဇာတိ။ ရာဇာ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခံ ဘိက္ခုသံဃံ နိမန္တေတွာ ပုနဒိဝသေ မဟာဒါနံ ဒတွာ “ဘန္တေ ဣတော တေသံ ပေတာနံ ဒိဗ္ဗအန္ဓပိနံ သမ္ပဇူ”တိ ပတ္တိံ အဒါသိ၊ တေသံ တထေဝ နိဗ္ဗတ္တိ။ ပုနဒိဝသေ နဂ္ဂါ ဟုတွာ အတ္တာနံ ဒဿေသုံ။ ရာဇာ “အဇ္ဇ ဘန္တေ နဂ္ဂါ ဟုတွာ အတ္တာနံ ဒဿေသု”န္တိ အာရောစေသိ။ ဝတ္တာနိ တေ န ဒိန္နာနိ မဟာရာဇာတိ။ ရာဇာပိ ပုနဒိဝသေ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခဿ ဘိက္ခုသံဃဿ စီဝရဒါနံ ဒတွာ “ဣတော တေသံ ပေတာနံ ဒိဗ္ဗဝတ္တာနိ ဟောန္တ။”တိ ပါပေသိ^၃။ တံခဏညေဝ တေသံ ဒိဗ္ဗဝတ္တာနိ ဥပ္ပဇ္ဇိံ သူ၊ တေ ပေတတ္တဘာဝံ ဝိဇဟိတွာ ဒိဗ္ဗတ္တဘာဝေ သဏ္ဍဟိံ သူ။ သတ္တာ အနုမောဒနံ ကရောန္တော “တိရောကုဋေသု တိဋ္ဌန္တိ”တိ အာဒိနာ^၄ တိရောကုဋာနုမောဒနံ အကာသိ။ အနုမောဒနာဝသာနေ စတုရာသီတိယာ ပါဏသဟဿာနံ ဓမ္မာဘိသမယော အဟောသိ။ ဣတိ သတ္တာ တေဘာတိကဇဋိလာနံ ဝတ္တံ ကထေတွာ ဣမဗ္ဗိ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိ။

အဂ္ဂသာဝကော ပန ဘန္တေ ကိံ ကရိံ သူတိ။ အဂ္ဂသာဝကဘာဝါယ ပတ္တနံ ကရိံ သူ။ ဣတော ကပ္ပသတသဟဿာဓိကဿ ဟိ ကပ္ပါနံ အသင်္ချေယျဿ မတ္တကေ သာရိပုတ္တော မြာဟ္မဏမဟာသာလကုလေ နိဗ္ဗတ္တိ၊ နာမေန

၁-သွေဒိဝသံ ဝိယ (သျှာ)
၃-ဒါပေသိ (က)

၂-အာဂန္ဓာ (သိ၊ သျှာ)
၄-ခု ၁-ဂ၊ ခု ၂-၁၂၉-ပိဋကေ

သရဒမာဏဝေါ နာမ အဟောသိ။ မောဂ္ဂလ္လာနော ဂဟပတိမဟာသာလကုလေ နိဗ္ဗတ္တိ။ နာမေန သိရိဝဗ္ဗနကုဋုမ္ဘိကော နာမ အဟောသိ။ တေ ဥဘောပိ သဟ-
 ပံသုကိဋ္ဌကာ^၁ သဟာယကာ အဟောသုံ။ တေသု သရဒမာဏဝေါ ပိတု အစွယေန
 ကုလသန္တကံ မဟာဓနံ ပဋိပဋိတွာ^၂ ဧကဒိဝသံ ရဟောဂတော စိန္တေသိ “အဟံ
 ဣဓလောကတ္တဘာဝမေဝ ဇာနာမိ၊ နော ပရလောကတ္တဘာဝံ။ ဇာတသတ္တာနဉ္စ
 မရဏံ နာမ ဓုဝံ၊ မယာ ဧကံ ပဗ္ဗဇ္ဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ မောက္ခဓမ္မဂဝေသနံ ကာတုံ
 ဝဇ္ဇတိ” တိ။ သော သဟာယကံ ဥပသကံမိတွာ အာဟ “သမ္မ သိရိဝဗ္ဗန အဟံ
 ပဗ္ဗဇိတွာ မောက္ခဓမ္မံ ဂဝေသိဿာမိ၊ တံ မယာ သဒ္ဓိံ ပဗ္ဗဇိတုံ သက္ခိဿသိ၊ န
 သက္ခိဿသိ” တိ။ န သက္ခိဿာမိ သမ္မ၊ တံယေဝ ပဗ္ဗဇာဟိတိ။ သော စိန္တေသိ
 “ပရလောကံ ဂစ္ဆန္တော သဟာယေ ဝါ ဉှတိမိတ္ထေ ဝါ ဂဟေတွာ ဂတော နာမ
 နတ္ထိ၊ အတ္တနာ ကတံ အတ္တနောဝ ဟောတိ” တိ။ တတော ရတနကောဋ္ဌာဂါရံ
 ဝိဝရာပေတွာ ကပဏဒ္ဓိကဝဏိဗ္ဗကယာစကာနံ မဟာဒါနံ ဒတွာ ပဗ္ဗတပါဒံ
 ပဝိသိတွာ ဣသိပဗ္ဗဇ္ဇံ ပဗ္ဗဇိ။ တဿ ဧကော ဒွေ တယောတိ ဧဝံ အနုပဗ္ဗဇ္ဇံ
 ပဗ္ဗဇိတာ စတုသတ္တတိသဟဿမတ္တာ ဇဋိလာ အဟောသုံ။ သော ပဉ္စ အဘိညာ
 အဋ္ဌ စ သမာပတ္တိယော နိဗ္ဗတ္တေတွာ တေသံ ဇဋိလာနံ ကသိဏပရိကမ္မံ
 အာစိက္ခိ။ တေပိ သဗ္ဗေ ပဉ္စ အဘိညာ အဋ္ဌ စ သမာပတ္တိယော နိဗ္ဗတ္တေသုံ။

တေန သမယေန အနောမဒဿီ နာမ သမ္မာသမ္ပုဒ္ဓေါ လောကေ ဥဒပါဒိ။
 နဂရံ စန္ဒဝတီ နာမ အဟောသိ၊ ပိတာ ယသဝါ နာမ ခတ္တိယော၊ မာတာ
 ယသောဓရာ နာမ ဒေဝိ၊ ဗောဓိ အဇ္ဈနရက္ခော၊ နိသဘော စ အနောမော
 စ ဒွေ အဂ္ဂသာဝကာ၊ ဝရုဏော နာမ ဥပဋ္ဌာကော၊ သုန္ဒရာ စ သုမနာ စ ဒွေ
 အဂ္ဂသာဝိကာ အဟောသုံ။ အာယု ဝဿသတသဟဿံ အဟောသိ၊ သင်္ခါရံ
 အဋ္ဌပညာသဟတ္ထုဗ္ဗေဓံ၊ သရိရပ္ပဘာ ဒွါဒသယောဇနံ ဖရိ၊ ဘိက္ခုသတ-
 သဟဿပရိဝါရာ အဟောသိ။ သော ဧကဒိဝသံ ပစ္စုသကာလေ မဟာ-
 ကရုဏာသမာပတ္တိတော ဝုဋ္ဌာယ လောကံ ဝေါလောကေန္တော သရဒတာပသံ
 ဒိသ္မာ “အဇ္ဇ မယံ သရဒတာပသဿ သန္တိကံ ဂတပစ္စယေန ဓမ္မဒေသနာ
 စ မဟတိ ဘဝိဿတိ၊ သော စ အဂ္ဂသာဝကဋ္ဌာနံ ပတ္တေဿတိ၊ တဿ
 သဟာယကော သိရိဝဗ္ဗနကုဋုမ္ဘိကော ဒုတိယသာဝကဋ္ဌာနံ၊ ဒေသနာပရိယော-
 သာနေ စဿ ပရိဝါရာ စတုသတ္တတိသဟဿမတ္တာ ဇဋိလာ အရဟတ္တံ
 ပါပုဏိဿန္တိ၊ မယာ တတ္ထ ဂန္တုဝဇ္ဇတိ” တိ အတ္တနော ပတ္တစိဝရမာဒါယ အညံ
 ကမ္ဘိ အနာမန္တေတွာ သိဟော ဝိယ ဧကစရော ဟုတွာ သရဒတာပသဿ

^၁-သဟ ပံသုကိဋ္ဌာယ (သီ) ^၂-ပဋိပဋိတွာ (က)

အန္တေဝါသိကေသု ဖလာဖလတ္ထာယ ဂတေသု “ဗုဒ္ဓဘာဝံ မေ ဇာနာတူ”တိ အဓိဋ္ဌဟိတွာ ပဿန္တဿေဝ သရဒတာပဿဿ အာကာသတော ဩဟရိတွာ ပထဝိယံ ပတိဋ္ဌာသိ။ သရဒကာပသော ဗုဒ္ဓါနုဘာဝဓ္ဓေဝ သရိရနိပ္ပတ္တိံ စဿ ဒိသွာ လက္ခဏမန္တေ သမ္ပယိတွာ “ဣမေဟိ လက္ခဏေဟိ သမန္နာဂတော နာမ အဂါရမဇ္ဈေ ဝသန္တော ရာဇေ ဟောတိ စက္ကဝတ္တိ၊ ပဗ္ဗဇန္တော လောကေ ဝိဝဇ္ဇန္တဒေါ သဗ္ဗညုဗုဒ္ဓေါ ဟောတိ၊ အယံ ပုရိသော နိဿံသယံ ဗုဒ္ဓေါ”တိ ဇာနိတွာ ပစ္စုဂ္ဂမနံ ကတွာ ပဉ္စပတိဋ္ဌိတေန ဝဋ္ဌိတွာ အဂ္ဂါယနံ ပညာပေတွာ အဒါသိ။ နိသိဒိ ဘဂဝါ ပညတ္ထေ အဂ္ဂါသနေ။ သရဒတာပသောပိ အတ္တနေော အနုစ္စဝိကံ အာသနံ ဂဟေတွာ ဧကမန္တံ နိသိဒိ။

တသ္မိံ သမယေ စတုသတ္တတိသဟဿဇဋ္ဌိလာ ပဏိတပဏိတာနိ ဩဇ-
 ဝန္တာနိ ဖလာဖလာနိ ဂဟေတွာ အာစရိယဿ သန္တိကံ သမ္ပတ္တာ
 ဗုဒ္ဓါနုဓ္ဓေဝ အာစရိယဿ စ နိသိန္နာသနံ ဩလောကေတွာ အာဟံသု
 “အာစရိယ မယံ ‘ဣမသ္မိံ လောကေ တုမေဟိ မဟန္တတရော နတ္ထိ’တိ ဝိစရာမံ၊
 အယံ ပန ပုရိသော တုမေဟိ မဟန္တတရော မညေ”တိ။ တာတာ ကိံ ဝဒေထ၊
 သာသပေန သဒ္ဓိံ အဋ္ဌသဋ္ဌိယောဇနသတသဟဿုဗ္ဗေဓံ^၂ သိနေရုံ သမံ ကာတုံ
 ဣစ္ဆထ၊ သဗ္ဗညုဗုဒ္ဓေန သဒ္ဓိံ မမံ ဥပမံ မာ ကရိတ္ထ ပုတ္တကာတိ။ အထ
 တေ တာပသာ “သစာယံ ဣတ္တရသတ္ထော အဘဝိဿ၊ အမှာကံ အာစရိယော
 န ဧဝရူပံ ဥပမံ အာဟရိဿ၊ ယာဝ မဟာ ဝတာယံ ပုရိသော”တိ သဗ္ဗေဝ
 ပါဒေသု နိပတိတွာ သိရသာ ဝဋ္ဌိံသု။ အထ နေ အာစရိယော အေဟ
 “တာတာ အမှာကံ ဗုဒ္ဓါနံ အနုစ္စဝိကော ဒေယျဓမ္မော နတ္ထိ၊ သတ္တာ စ
 ဘိက္ခာစာရဝေလာယံ ဣဓာဂတော၊ မယံ ယထာသတ္တိ ယထာဗလံ ဒေယျဓမ္မံ
 ဒဿာမ၊ တုမေ ယံ ယံ ပဏိတံ ဖလာဖလံ၊ တံ တံ အာဟရထာ”တိ
 အာဟရာပေတွာ ဟတ္ထေ ခောဝိတွာ သယံ တထာဂတဿ ပတ္ထေ ပတိဋ္ဌာပေသိ။
 သတ္တာရာ ဖလာဖလေ ပဋိဂ္ဂဟိတမတ္ထေ ဒေဝတာ ဒိဗ္ဗောဇံ ပက္ခိပိံသု။
 ဒသာ တာပသော ဥဒကမ္ပိ သယမေဝ ပရိဿာဝေတွာ အဒါသိ။ တတော
 ဘတ္တကိစ္စံ ကတွာ နိသိန္တေ သတ္တရိ သဗ္ဗေ အန္တေဝါသိကေ ပက္ခောသိတွာ သတ္တ၊
 သန္တိကေ သာရဏီယကထံ ကထေန္တော နိသိဒိ။ သတ္တာ “ဒွေ အဂ္ဂသာဝကာ
 ဘိက္ခုသံသေန သဒ္ဓိံ အာဂစ္ဆန္တ။”တိ စိန္တေသိ။ တေ သတ္တ၊ စိတ္တံ ဥတွာ
 သတသဟဿဒိဏာသဝပရိဝါရာ အာဂန္တာ သတ္တာရံ ဝဋ္ဌိတွာ ဧကမန္တံ အဋ္ဌံသု။

၁-မညေမ (က) ၂-စတုရာသီတိယောဇနသဟဿုဗ္ဗေဓံ (က)

တတော သရဒတာပသော အန္တေဝါယိကေ အာမန္တေသိ “တတော ဗုဒ္ဓါနံ နိသိန္နာသနမ္ပိ နိစံ၊ သမဏသတသဟဿာနမ္ပိ အာသနံ နတ္ထိ၊ အဇ္ဇေ တုမေဟိ ဥဋ္ဌာရံ ဗုဒ္ဓသက္ကာရံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ပဗ္ဗတပါဒတော ဝဏ္ဏဂန္ဓသမ္ပန္နာနိ ပုပ္ဖါနိ အာဟရထာ”တိ။ ကထနကာလော ပပဉ္စောဝိယ ဟောတိ၊ ဣဒ္ဓိမတော ပန ဣဒ္ဓိဝိသယော အစိန္တေယျောတိ မုဟုတ္တမတ္ထေနော တေ တာပသာ ဝဏ္ဏဂန္ဓသမ္ပန္နာနိ ပုပ္ဖါနိ အာဟရိတွာ ဗုဒ္ဓါနံ ယောဇနပ္ပမာဏံ ပုပ္ဖါသနံ ပညာပေသုံ။ ဥဘိန္နံ အဂ္ဂသာဝကာနံ တိဂါဝုတံ၊ သေသဘိက္ခူနံ အမုယောဇနိ- ကာဒိဘေဒံ၊ သံဆနဝကဿ ဥသဘမတ္တံ အဟောသိ။ “ကထံ ဧကသ္မိံ အာသမပဒေ တာဝ မဟန္တာနိ အာသနာနိ ပညတ္တာနိ”တိ န စိန္တေတဗ္ဗံ။ ဣဒ္ဓိဝိသယော ဟောသ။ ဧဝံ ပညတ္တေသု အာသနေသု သရဒတာပသော တထာဂတဿ ပုရတော အဉ္စလိံ ပဂ္ဂယု ဌိတော “ဘန္တေ မယံ ဒီသရတ္တံ ဟိကာယ သုခါယ ဣမံ ပုပ္ဖါသနံ အဘိရုဟလာ”တိ အာဟ။ တေန ပုတ္တံ—

“နာနာပုပ္ဖု ဂန္ဓု၊ သမ္ပာဒေတွာနံ ဧကတော။
 ပုပ္ဖါသနံ ပညာပေတွာ၊ ဣဒံ ဝစနမဗြဝိ။
 ဣဒံ မေ အာသနံ ဝီရ၊ ပညတ္တံ တဝနုစ္ဆဝိ။
 မမ စိတ္တံ ပသာဒေန္တော၊ နိသိဒ ပုပ္ဖမာသနေ။
 သတ္တရတ္တိန္ဒိဝံ ဗုဒ္ဓေါ၊ နိသိဒိ ပုပ္ဖမာသနေ။
 မမ စိတ္တံ ပသာဒေတွာ၊ ဟာသယိတွာ သဒေဝကေ”တိ။

ဧဝံ နိသိန္နေ သတ္တရိ ဒွေ အဂ္ဂသာဝကာ သေသဘိက္ခူ စ အတ္တနော အတ္တနော ပတ္တာသနေ၊ နိသိဒိံသု။ သရဒတာပသော မဟန္တံ ပုပ္ဖုတ္တံ ဂဟေတွာ တထာဂတဿ မတ္တကေ ဓာရေန္တော အဋ္ဌာသိ။ သတ္တာ “ဇဋ္ဌိလာနံ အယံ သက္ကာရော မဟပ္ပလော ဟောတူ”တိ နိရောဓသမာပတ္တိံ သမာပဇ္ဇိ။ သတ္တု သမာပတ္တိံ သမာပန္နဘာဝံ ဥတွာ ဒွေ အဂ္ဂသာဝကာပိ သေသဘိက္ခူပိ သမာပတ္တိံ သမာပဇ္ဇိံသု။ တထာဂတေ သတ္တာဟံ နိရောဓသမာပတ္တိံ သမာပဇ္ဇိတွာ နိသိန္နေ အန္တေဝါယိကာ ဘိက္ခာစာရကာလေ သမ္ပတ္တေ ဝနမူလဖလာဖလံ ပရိဘုဒ္ဓိတွာ သေသကာလေ ဗုဒ္ဓါနံ အဉ္စလိံ ပဂ္ဂယု တိဋ္ဌန္တိ။ သရဒတာပသော ပန ဘိက္ခာစာရမ္ပိ အဂန္တာ ပုပ္ဖုတ္တံ ဓာရယမာနောဝ သတ္တာဟံ ဝိတိသုခေန ဝိတိနာမေသိ။ သတ္တာ နိရောဓတော ပုဋ္ဌာယ ဒက္ခိဏပဿေ နိသိန္နံ ပဌမအဂ္ဂသာဝကံ နိသဘတ္ထေရံ အာမန္တေသိ “နိသဘ

၁-သန္နိပါတေတွ (သိ)၊ သန္နိပါတေတွာန (သု) ၂-ပညတ္တာသနေ (က)

သက္ကာရကာရကာနံ တာပသာနံ ပုပ္ဖါသနာနုမောဒနံ ကရောဟီ”တိ။ ထေရော စက္ကဝတ္တိရညော သန္တိကာ ပဋိလဒ္ဓမဟာလာဘော မဟာယောဓော ဝိယ တုဋ္ဌမာနသော သာဝကပါရမိဗြူဏေ ဌတွာ ပုပ္ဖါသနာနုမောဒနံ အာရဘိ။ တဿ ဒေသနာဝသာနေ ဒုတိယသာဝကံ အာမန္တေသိ “တုမ္ပိ ဘိက္ခု ဓမ္မ ဒေသေဟီ”တိ။ အနောမတ္ထေရော တေပိဋကံ ဗုဒ္ဓပစနံ သမ္ပသိတွာ ဓမ္မကထေသိ။ ဦး၌ အဂ္ဂသာဝကာနံ ဒေသနာယ ဧကေသာပိ အဘိသမယော နာဟောသိ။ အထ သတ္တာ အပရိမာဏေ ဗုဒ္ဓဝိသယေ ဌတွာ ဓမ္မဒေသနံ အာရဘိ။ ဒေသနာပရိယောသာနေ ဌပေတွာ သရဒတာပသံ သဗ္ဗေပိ စတုသတ္တတိ- သဟဿဇဋ္ဌိလာ အရဟတ္တံ ပါပုဏိံသု။ သတ္တာ “ဧထ ဘိက္ခဝေါ”တိ ဟတ္ထံ ပသာရေသိ။ တေသံ တာဝဒေဝ ဧကေသမဿုနိ အန္တရဓာယိံသု။ အဋ္ဌပရိက္ခာရာ ကာယေ ပဋိမုက္ကာဝ အဟေသံ။

သရဒတာပသော ကသ္မာ အရဟတ္တံ န ပတ္တောတိ? ဝိက္ခိတ္တစိတ္တတ္တာ။ သော၊ ကိရ ဗုဒ္ဓါနံ ဒုတိယာသနေ နိသိဒိတွာ သာဝကပါရမိဗြူဏေ ဌတွာ ခမ္မ ဒေသယတော အဂ္ဂသာဝကဿ ဓမ္မဒေသနံ သောတုံ အာရဒ္ဓကာလတော ပဋ္ဌာယ “အဟော ဝတာဟမ္ပိ အနာဂတေ ဥပ္ပဇ္ဇနကဗုဒ္ဓဿ သာသနေ ဣမိနာ သာဝကေန ပဋိလဒ္ဓရရံ လဘေယျ”န္တိ စိတ္တံ ဥပ္ပါဒေသိ။ သော တေန ပရိဝိတက္ကေန မဂ္ဂဖလပဋိဝေဓံ ကာတုံ နာသက္ခိ။ တထာဂတံ ပန ဝဋ္ဋိတွာ သမ္ပုဓေဌတွာ အာဟ “ဘန္တေ တုမှာကံ အနန္တရာသနေ နိသိန္ဓော ဘိက္ခု တုမှာကံ သာသနေ ဧကော နာမ ဟောတိ”တိ။ မယာ ပဝတ္တိတံ ဓမ္မစက္ကံ အနုပဝတ္ထေန္တော သာဝကပါရမိဗြူဏဿ ဧကောဋ္ဌိပ္ပတ္တော သောဋ္ဌသ ပညာ ပဋိဝိဇ္ဈိတွာ ဌိတော မယံ သာသနေ အဂ္ဂသာဝကော နိသဘော နာမ ဒေသေဟီ။ “ဘန္တေ ယွာယံ မယာ သတ္တာဟံ ပုပ္ဖစ္စတ္တံ ဓာရေန္တေန သက္ကာရော ကတော၊ အဟံ ဣမဿ ဖလေန အညံ သက္ကတ္တံ ဝါ မြဟ္မတ္တံ ဝါ န ပတ္ထေမိ၊ အနာဂတေ ပန အယံ နိသဘတ္ထေရော ဝိယ ဧကဿ ဗုဒ္ဓဿ အဂ္ဂသာဝကော ဘဝေယျ”န္တိ ပတ္တနံ အကာသိန္တိ။ သတ္တာ “သမဇ္ဈိဿတိ န ခေါ ဣမဿ ပုရိသဿ ပတ္တနာ”တိ အနာဂတံသဉာဏံ ပေသေတွာ ဩလောကေန္တော ကပ္ပသတသဟဿာမိကံ ဧကံ အသင်္ချေယျံ အတိက္ကမိတွာ သမိဇ္ဈနဘာဝံ အဒ္ဓသ။ ဒိဿာန သရဒတာပသံ အာဟ “န တေ အယံ ပတ္တနာ မောဃာ ဘဝိဿဘိ၊ အနာဂတေ ပန ကပ္ပသတသဟဿာမိကံ ဧကံ အသင်္ချေယျံ အတိက္ကမိတွာ ဂေါတမော နာမ ဗုဒ္ဓေါ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ၊ တဿ မာတာ

၁-ဒေသနာပရိယောသာနေ.(က) ၂-တဿ (သိ၊ သျှာ၊ အံ-ဋ ၁-၁၁၉-ပိဋေ စ)

မဟာမာယာ နာမ ဒေဝီ ဘဝိဿတိ၊ ပိတာ သုဒ္ဓေါဒနော နာမ မဟာရာဇာ၊ ပုတ္တော ရာဟုလော နာမ၊ ဥပဋ္ဌာကော အာနန္ဒော နာမ၊ ဒုတိယအဂ္ဂသာဝကော မောဂ္ဂလ္လာနော နာမ၊ တံ ပနဿ ပဌမအဂ္ဂသာဝကော ဓမ္မသေနာပတိ သာရိပုတ္တော နာမ ဘဝိဿသိ”တိ။ ဧဝံ တာပသံ ဗျာကရိတွာ ဓမ္မကထံ ကထေတွာ ဘိက္ခုသံဃပရိဝုတော အာကာသံ ပက္ခန္ဓိ။

သရဒတာပသောပိ အန္တေဝါသိကတ္ထေရာနံ သန္တိကံ ဂန္ဓာ သဟာယကဿ သိရိဝုဒ္ဓနက္ခန္ဓိကဿ သာသနံ ပေသေသိ “ဘန္တေ မမ သဟာယကဿ ဝဒေထ ‘သဟာယကေန တေ သရဒတာပသေန အနောမဒဿီဗုဒ္ဓဿ ပါဒမူလေ အနာဂတေ ဥပ္ပဇ္ဇနကဿ ဂေါတမဗုဒ္ဓဿ သာသနေ ပဌမအဂ္ဂသာဝကဋ္ဌာနံ ပတ္ထိတံ၊ တံ ဒုတိယအဂ္ဂသာဝကဋ္ဌာနံ ပတ္ထေဟိ’တိ”။ ဧဝဉ္စ ပန ဝတွာ ထေရေဟိ ပုရေတရမေဝ ဧကပဿေန ဂန္ဓာ သိရိဝုဒ္ဓဿ နိဝေသနဒ္ဓါရေ အဋ္ဌာသိ။ သိရိဝုဒ္ဓနော “စိရဿံ ဝတ မေ အယျော အာဂတော”တိ အာသနေ နိသီဒါပေတွာ အတ္တနာ နိစာသနေ နိသိန္ဓော “အန္တေဝါသိကပရိသာ ပန ဝေါဘန္တေ န ပညာယတိ”တိ ပုစ္ဆိ။ အာမ သမ္ပ၊ အမှာကံ အဿမံ အနောမဒဿီဗုဒ္ဓေါ အာဂတော၊ မယံ တဿ အတ္တနော ဗလေန သက္ကာရံ အကရိမှာ၊ သတ္တာ သဗ္ဗေသံ ဓမ္မံ ဒေသေသိ၊ ဒေသနာပရိယောသာနေ ဌပေတွာ မံ သေသာ အရဟတ္တံ ပတွာ ပဗ္ဗဇိံသု။ အဟံ သတ္ထု ပဌမအဂ္ဂသာဝကံ နိသဘတ္ထေရံ ဒိသ္မာ အနာဂတေ ဥပ္ပဇ္ဇနကဿ ဂေါတမဗုဒ္ဓဿ နာမ သာသနေ ပဌမအဂ္ဂသာဝကဋ္ဌာနံ ပတ္ထေသိ၊ တုမ္မိတဿ သာသနေ ဒုတိယအဂ္ဂသာဝကဋ္ဌာနံ ပတ္ထေဟိတိ။ မယံ ဗုဒ္ဓေဟိ သဒ္ဓိံ ပရိစယော နတ္ထိ ဘန္တေတိ။ ဗုဒ္ဓေဟိ သဒ္ဓိံ ကထနံ မယံ ဘာရော ဟောတု၊ တံ မဟန္တံ သက္ကာရံ သဇ္ဇေဟိတိ။

သိရိဝုဒ္ဓနော တဿ ဝစနံ သုတွာ အတ္တနော နိဝေသနဒ္ဓါရေ ရာဇမာနေန အဋ္ဌကရိသမတ္တံ ဌာနံ သမတလံ ကာရေတွာ ဝါလုကံ ဩကိရာပေတွာ လာဇပဉ္စမာနိပုပ္ဖါနိ ဝိကိရာပေတွာ နိလုပ္ပလစ္ဆဒနံ မဏ္ဍပံ ကာရေတွာ ဗုဒ္ဓါသနံ ပညာပေတွာ သေသဘိက္ခုနမ္မိ အာသနာနိ ပဋိယာဒေတွာ မဟန္တံ သက္ကာရသမ္မာနံ သဇ္ဇေတွာ ဗုဒ္ဓါနံ နိမန္တနတ္ထာယ သရဒတာပသဿ သညံ အဒါသိ။ တာပသော ဗုဒ္ဓပုမုခံ ဘိက္ခုသံဃံ ဂဟေတွာ တဿ နိဝေသနံ အဂမာသိ။ သိရိဝုဒ္ဓနောပိ ပစ္စုဂ္ဂမနံ ကတွာ တထာဂတဿ ဟတ္ထတော ပတ္တံ ဂဟေတွာ မဏ္ဍပံ ပဝေသေတွာ ပညတ္တာသနေသု နိသိန္ဓဿ ဗုဒ္ဓပုမုခဿ ဘိက္ခုသံဃဿ

၁-နိစတရေ အာသနေ (သီ၊ သျှာ) ၂-အဓိကားရံ (သီ၊ အံ-ဋ္ဌ ၁-၁ ၂၀-ဝိဇ္ဇေ စ)၊ အဘိသက္ကားရံ (သျှာ)

ဒက္ခိဏောဒကံ ဒတ္တာ ပဏီတေန ဘောဇနေန ပရိဝိသိတွာ ဘတ္တကိစ္စပရိ-
 ယောသာနေ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခံ ဘိက္ခုသံဃံ မဟာရဟေဟိ ဝတ္ထေဟိ အတ္ထာဒေတွာ
 “ဘန္တေ နာယံ အာရမ္ဘော အပ္ပမတ္တကဋ္ဌာနတ္ထာယ၊ ဣဒိနာဝ နိယာမေန
 သတ္တာဟံ အနုကမ္ဘိ ကရောထာ”တိ အာဟ။ သတ္တာ အဓိဝါယေသိ။
 ယော တေနေဝ နိယာမေန သတ္တာဟံ မဟာဒါနံ ပဝတ္ထေတွာ ဘဂဝန္တံ
 ဝန္တိတွာ အဗ္ဗလိံ ပဂ္ဂယျ ဌိတော အာဟ “ဘန္တေ မမ သဟာယော သရဒ-
 တာပသော ယဿ သတ္ထုဿ ပဌမအဂ္ဂသာဝကော ဘဝေယျ”န္တိ ပတ္ထေသိ။
 အဟန္တိ “တဿေဝ ဒုတိယအဂ္ဂသာဝကော ဘဝေယျ”န္တိ ပတ္ထေမီတိ။

သတ္တာ အနာဂတံ ဩလောကေတွာ တဿ ပတ္တနာယ သမိဇ္ဈနဟာဝံ ဒိဿွာ
 ဗျာကာသိ “တွံ ဣတော ကပ္ပသတသဟဿာဒိကံ အသန္ဓေယျ အတိက္ကမိတွာ
 ဂေါတမဗုဒ္ဓဿ ဒုတိယအဂ္ဂသာဝကော ဘဝိဿသိ”တိ။ ဗုဒ္ဓါနံ ဗျာကရဏံ သုတွာ
 သိရိပခုနော ဟဋ္ဌပဟဋ္ဌော အဟောသိ။ သတ္တာပိ သတ္တာနုမောဒနံ ကတွာ သဝရိ-
 ဝါရော ပိဟာရမေဝ ဂတော။ အယံ ဘိက္ခဝေ မမ ပုတ္ထေဟိ တဒါ ပတ္တိတပတ္တနာ။
 တေ ယထာပတ္တိကမေဝ လဘိံ သု။ နာဟံ မုခံ ဩလောကေတွာ ဒေမီတိ။

ဧဝံ ပုတ္ထေ ဒွေ အဂ္ဂသာဝကာ ဘဂဝန္တံ ဝန္တိတွာ “ဘန္တေ မယံ အဂါရိယ-
 ဘူတာ သမာနာ ဂိရဂ္ဂသမဇ္ဇံ ဒဿနာယ ဂတာ”တိ ယာဝ အဿဇိတ္ထေရသ
 သန္တိကာ သောတာပတ္တိဖလပဋိဝေဓာ သဗ္ဗံ ပဗ္ဗုပ္ပန္နဝတ္ထု ကလေတွာ “တေ
 မယံ ဘန္တေ အာစရိယဿ သဉ္ဇယဿ သန္တိကံ ဂန္ဓာ တံ တုမှာကံ ပါဒမုလေ-
 အာနေကုကာမာ တဿ လဒ္ဓိယာ နိဿာရဘာဝံ ကလေတွာ ဣဝေဂမနေ
 အာနိသံသံ ကထယိမှာ။ သော ဣဒါနိ မယံ အန္တေဝါသိကဝါဝော နာမ
 စာဋိယာ ဥဒဉ္ဇနဘာဝပ္ပတ္တိသဒိသော၊ န သက္ခိယာဒိ အန္တေဝါသိဝါသိ
 ဝသိတု”န္တိ ဝတ္တာ “အာစရိယ ဣဒါနိ မဟာဇနော ဂန္ဓမာလာဒိဟတ္ထော
 ဂန္ဓာ သတ္တာရမေဝ ပူဇေဿတိ၊ တုမေ ကထံ ဘဝိဿထာ”တိ ပုတ္ထေ ကိံ
 ပန ဣမသ္မိံ လောကေ ပဏ္ဍိတာ ဗဟု၊ ဥဒါဟု ဒန္ဓာတိ? “ဒန္ဓာ”တိ ကထိတေ
 “ဒေဓန ဟိ ပဏ္ဍိတာ ပဏ္ဍိတဿ သမဏဿ ဂေါတမဿ သန္တိကံ ဝေဝိဿန္တိ၊
 ဒန္ဓာ ဒန္ဓဿ မမ သန္တိကံ အာဂမိဿန္တိ၊ ဂစ္ဆယ တုမေ”တိ ဝတ္တာ အာဝန္တိ န
 ဣန္ဒိ ဘန္တေတိ။ တံ သုတွာ သတ္တာ “ဘိက္ခဝေ သဉ္ဇယော အတ္တနော မိစ္ဆာပိဋိတာယ
 အသာရံ သာရောတိ၊ သာရဉ္ဇ အသာရောတိ ဂဏှိ။ တုမေ ပန အတ္တနော
 ပဏ္ဍိတတာယ သာရဉ္ဇ သာရတော၊ အသာရဉ္ဇ အသာရတော ဥတွာ အသာရံ
 ပဟာယ သာရမေဝ ဂဏှိတ္တာ”တိ ဝတ္တာ ဣမာ ဝါထာ အဘာသိ။

၁၁။ “အသာရေ သာရမတိနော၊ သာရေ စာသာရဒဿိနော။
ဧတ သာရံ နာဓိဂစ္ဆန္တိ၊ မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပဂေါစရာ။

၁၂။ သာရဉ္စ သာရတော ဥတှာ၊ အသာရဉ္စ အသာရတော။
ဧတ သာရံ အဓိဂစ္ဆန္တိ၊ သမ္မာသင်္ကပ္ပဂေါစရာ”တိ။

တတ္ထ သသာရေ သာရမတိနောတိ စတ္တာရော ပစ္စယာ၊ ဒသဝတ္ထုကာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၊ တဿာ ဥပနိဿယဘူတာ ဓမ္မဒေသနာတိ အယံ အသာရော နာမ၊ တသ္မိံ သာရဒိဋ္ဌိနောတိ အတ္ထော။ သာရေ စာသာရဒဿိနောတိ ဒသဝတ္ထုကာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ တဿာ ဥပနိဿယဘူတာ ဓမ္မဒေသနာတိ အယံ သာရော နာမ၊ တသ္မိံ “နာယံ သာရော”တိ အသာရဒဿိနော။ ဧတ သာရန္တိ ဟေ ပန တံ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဂ္ဂဟဏံ ဂဟေတွာ ဌိတာ ကာမဝိတက္ကာဒိနံ ဝသေန မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပဂေါစရာ ဟုတွာ သီလသာရံ သမာဝိသာရံ ပညာသာရံ ဝိမုတ္တိသာရံ ဝိမုတ္တိဉ္စူဏဒဿနသာရံ “ပရမတ္တသာရံ နိဗ္ဗာနဉ္စ နာဓိဂစ္ဆန္တိ။ သာရဉ္စာတိ တမေဝ သီလသာရဒိသာရံ “သာရော နာမာယ”န္တိ၊ ဝုတ္တပ္ပကာရဉ္စ အသာရံ “အသာရော အယ”န္တိ ဥတှာ။ ဧတ သာရန္တိ ဧတ ပဏ္ဍိတာ ဧဝံ သမ္မာဒဿနံ ဂဟေတွာ ဌိတာ နေက္ခမ္မသင်္ကပ္ပဒိနံ ဝသေန သမ္မာသင်္ကပ္ပဂေါစရာ ဟုတွာ တံ ဝုတ္တပ္ပကာရံ သာရံ အဓိဂစ္ဆန္တိတိ။

ဂါထာပရိယောသာနေ ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလောဒိဋ္ဌိ ပါပုဏိံသု။ သန္ဓိပတိတာနံ သာတ္ထိကာ ဓမ္မဒေသနာ အဟောသိတိ။

သာရိပုတ္တတ္ထေရာဝတ္ထု ၊ အဋ္ဌမံ။

၉-နန္ဒတ္ထေရာဝတ္ထု

ယဿ အဂါရန္တိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော အာယသ္မန္တိ နန္ဒံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။

သတ္တာ ဟိ ပဝတ္တိတဝရဓမ္မစက္ကော ရာဇဂဟံ ဂန္ဒာ ဝေဠုဝနေ ဝိဟရန္တော “ပုတ္တံ မေ အာနေတွာ ဒဿေကာ”တိ သုဒ္ဓေါဒနမဟာရာဇေန ပေသိတာနံ သဟဿသဟဿပရိဝါရာနံ ဒသန္တိ ဣတာနံ သဗ္ဗပစ္စတော ဂန္ဒာ အရဟတ္တပ္ပတ္တေန ကာဠုဒါယိတ္ထေရေန ဂမနကာလံ ဥတှာ မဂ္ဂဝဏ္ဏံ^၂ ဝဏ္ဏေတွာ

၁-အဂ္ဂသာဝကဝတ္ထု (သိ)၊ သမ္ဘယဝတ္ထု (သု)
၂-အာဂနေကာလံ ဥ (တှာ) သဋ္ဌိမက္ခာယ ဂါထာယ မဂ္ဂဝဏ္ဏံ (သု)

ဝိသဟိသဟဿဒိဏာသဝပရိဝတော ကပိလပုရံ နိတော ဥက္ခိသမာဂမေ ပေါက္ခရဝဿံ အတ္ထုပ္ပတ္တိံ ကတွာ ဝေဿန္တရဇာတကံ^၁ ကထေတွာ ပုနဒိဝသေ ပိဏ္ဏာယ ပဝိဋ္ဌော “ဥတ္တိဋ္ဌေ နပ္ပမဇ္ဇေယျာ”တိ^၂ ဂါထာယ ပိတရံ သောတာပတ္တိ-
 ဖလေပတိဋ္ဌာပေတွာ “ဓမ္မဉ္စရေ”တိ^၃ ဂါထာယ မဟာပဇာပတိံ သောတာပတ္တိ-
 ဖလေ, ရာဇာနဉ္စ သကဒါဂါဒိဖလေ ပတိဋ္ဌာပေသိ။ ဘတ္တကိဇ္ဇာဝသာနေ ပန ရာဟုလမာတုဂုဏကထံ နိဿာယ စန္ဒကိန္နရိဇာတကံ^၄ ကထေတွာ တတော တတိယဒိဝသေ^၅ နန္ဒကုမာရဿ အဘိသေကဂေဟပ္ပဝေသနဝိဝါဟမင်္ဂလေသု ပဝတ္တမာနေသု ပိဏ္ဏာယ ပဝိသိတွာ နန္ဒကုမာရဿ ဟတ္ထေ ပတ္တံ ဒတွာ မင်္ဂလံ ဝတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ပက္ကမန္တော နန္ဒကုမာရဿ ဟတ္ထတော ပတ္တံ န ဂဏှိ။ သောပိ တထာဂတဂါရဝေန “ပတ္တံ ဝေါ ဘန္တေ ဂဏှထာ”တိ ဝတ္တံ နာသက္ခိ။ ဧဝံ ပန စိန္တေသိ “သောပါနသိသေ ပတ္တံ ဂဏှိဿတိ”တိ။ သတ္တာ တသ္မိဗ္ဗိဋ္ဌာနေ န ဂဏှိ။ ဣတရော “သောပါနပါဒမူလေ ဂဏှိဿတိ”တိ စိန္တေသိ။ သတ္တာ တတ္ထာပိ န ဂဏှိ။ ဣတရော “ရာဇင်္ဂဏေ ဂဏှိဿတိ”တိ စိန္တေသိ။ သတ္တာ တတ္ထာပိ န ဂဏှိ။ ကုမာရော နိဝတ္တိတုကာမော အရုစိယာ ဂစ္ဆန္တော သတ္ထုဂါရဝေန “ပတ္တံ ဂဏှထာ”တိ ဝတ္တံ န သက္ကောတိ။ “ဣဓ ဂဏှိဿတိ၊ ဧတ္ထ ဂဏှိဿတိ”တိ စိန္တေန္တော ဂစ္ဆတိ။

တသ္မိံ ခဏေ အညာ ဣတ္ထိယော တံ ဒိသ္မာ ဇနပဒကလျာဏိယာ အာစိက္ခိံ သု “အယျေ ဘဂဝါ နန္ဒကုမာရံ^၆ ဂဟေတွာ ဂတော၊ ဟုမေဟိ တံ ဝိနာ ကရိဿတိ”တိ။ သာ ဥဒကဗိန္ဒူဟိ ပဋ္ဌရန္တေဟေဝ အဗျုလ္လိဒိတေဟိ ကေသေဟိ ဝေဂေန ဂန္တော “တုဝဋံ ခေါ အယျပုတ္တ အာဂစ္ဆေယျာသိ”တိ အာဟ။ တံ တဿာ ဝစနံ တဿ ဟဒယေ တိရိယံ ပတိတွာ ဝိယ ဌိတံ။ သတ္ထာပိဿ ဟတ္ထတော ပတ္တံ အဂ္ဂဏှိတွာဝ တံ ဝိဟာရံ နေတွာ “ပဗ္ဗဇိဿသိ နန္ဒာ”တိ- အာဟ။ သော ဗုဒ္ဓဂါရဝေန “န ပဗ္ဗဇိဿာမီ”တိ အဝတွာ “အာမ ပဗ္ဗဇိ- သာမီ”တိ အာဟ။ သတ္တာ “တေန ဟိ နန္ဒံ ပဗ္ဗာဇေထာ”တိ အာဟ။ သတ္တာ ကပိလပုရံ ဂန္တော တတိယဒိဝသေ နန္ဒံ ပဗ္ဗာဇေသိ။

သတ္တမေ ဒိဝသေ ရာဟုလမာတာ ကုမာရံ အလင်္ကရိတွာ ဘဂဝတော သန္တကံ ပေသေသိ “ပဿ ဟာတ ဧတံ ဝိသဟိသဟဿသမဏပရိဝတံ သုဝဏ္ဏ- ဝဏ္ဏံ ပြဟ္မရူပိဝဏ္ဏံ သမဏံ၊ အယံ တေ ပိတာ၊ ဧတဿ မဟန္တာ နိဗ္ဗိကုတ္တိယော အဟေသု။ တျာဿ နိက္ခမနတော ပဋ္ဌာယ န ပဿာမ၊ ဂစ္ဆ နံ ဒါယဇံ ယာစသု

၁-န ၆-၃၁၂-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ခု ၁-၃၀-ပိဋ္ဌေ။ ၃-ခု ၁-၃၉-ပိဋ္ဌေ။
 ၄-ခု ၅-၂၇၇-ပိဋ္ဌေ။ ၅-ဒုတိယဒိဝသေ (သီ၊က) ၆-နန္ဒရာဇာနံ (သီ၊က)

‘အဟံ တာတ ကုမာရော၊ အဘိသေကံ ပတွာ စက္ကဝတ္တိ ဘဝိဿာမိ၊ ဓနေန မေ အတ္ထော၊ ဓနံ မေ ဒေဟိ။ သာမိကော ဟိ ပုတ္တော ပိတုသန္တကဿာ’တိ”။ ကုမာရော ဘဂဝတော သန္တိကံ ဂန္ဓာဝ ပိတုသိနေဟံ ပဋိလဘိတွာ ဟဋ္ဌစိတ္တော “သုခါ တေ သမဏ ဆာယာ”တိ ဝတွာ အညမ္ဗိ ဗဟုံ အတ္တနော အနုရူပံ ဝဒန္တော အဋ္ဌာသိ။ ဘဂဝါ ကတဘတ္တကိစ္စော အနုမောဒနံ ကတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ပက္ကာမိ။ ကုမာရောပိ “ဒါယဇ္ဇံ မေ သမဏ ဒေဟိ၊ ဒါယဇ္ဇံ မေ သမဏ ဒေဟိ”တိ ဘဂဝန္တံ အနုဗန္ဓိ။ ဘဂဝါပိ ကုမာရံ န နိဝတ္တာပေသိ၊ ပရိဇနောပိ ဘဂဝတာ သဒ္ဓိံ ဂစ္ဆန္တံ နိဝတ္ထေတုံ နာသက္ခိ။ ဣတိ သော ဘဂဝတာ သဒ္ဓိံ အာရာမမေဝ အဂမာသိ။

တတော ဘဂဝါ စိန္တေသိ “ယံ အယံ ပိတုသန္တကံ ဓနံ ဣစ္ဆတိ၊ တံ ဝဇ္ဇာနဂတံ သဝိဃာတံ၊ ဟန္တဿ ဗောဓိတလေ ပဋိလဒ္ဓိံ သတ္တဝီဓံ အရိယဓနံ ဒေမိ၊ လောကုတ္တရဒါယဇ္ဇဿ နံ သာမိကံ” ကရောမီ”တိ။ အထ ခေါဘဂဝါ အာယသ္မန္တံ သာရိပုတ္တံ အာမန္တေသိ “တေန ဟိ တံ သာရိပုတ္တ ရာဟုလကုမာရံ ပဗ္ဗာဇေဟိ”တိ။ ယေရော ကုမာရံ ပဗ္ဗာဇေသိ။ ပဗ္ဗဇိတေ စ ပန ကုမာရေ ရညော အဓိမတ္တံ ဒုက္ခံ ဥပ္ပဇ္ဇိ၊ တံ အဓိဝါသေတုံ အသက္ကောန္တော ဘဂဝတော နိဝေဒေတွာ “သာဓု ဘန္တေ၊ အယျာ မာတာပိတုဟိ အနနညာတံ ပုတ္တံ န ပဗ္ဗာဇေယျ”န္တိ ဝရံ ယာစိ။ ဘဂဝါ တဿ တံ ဝရံ ဒတွာ ပုနေကဒိဝသံ ရာဇနိဝေသနေ ကတပါတရာသော ဧကမန္တံ နိသိန္ဓေန ရညော “ဘန္တေ တုမှာကံ ဒုက္ကရကာရိကကာလေ ဧကော ဒေဝတာ မံ ဥပသင်္ကမိတွာ ‘ပုတ္တော တေ ကာလကတော’တိ အာဟ။ အဟံ တဿာ ဝစနံ အသဒ္ဓဟန္တော ‘န မယံ ပုတ္တော ဗောဓိံ အပ္ပတွာ ကာလံ ကရောတိ’တိ ပဋိက္ခိပိ”န္တိ ဝုတ္ထေ “ဣဒါနိ ကိံ သဒ္ဓဟိဿထ၊ ပုဗ္ဗေပိ အဋ္ဌိကာနိ ဒသေတွာ ‘ပုတ္တော တေ မတော’တိ ဝုတ္ထေ န သဒ္ဓဟိတ္တာ”တိ ဣမိဿာ အတ္ထုပ္ပတ္တိယာ မဟာဓမ္မပါလဇာတကံ၂ ကထေသိ။ ဂါထာပရိယောသာနေ ရာဇာ အနာဂါမိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိ။ ဣတိ ဘဂဝါ ပိတရံ တီသု ဖလေသု ပတိဋ္ဌာပေတွာ ဘိက္ခုသံဃပရိဝုတော ပုနဒေဝ? ရာဇဂဟံ ဂန္ဓာ တတော အနာထပိဏ္ဍိကေန သာဝတ္ထိံ အာဂမနတ္ထာယ ဂဟိတပဋိညော နိဋ္ဌိတေ ဇေတဝနေ ဝိဟာရေ တတ္ထ ဂန္ဓာ ဝါသံ ကပ္ပေသိ။

ဧဝံ သတ္တရံ ဇေတဝနေ ဝိဟာရန္တေ အာယသ္မာ နန္တော ဥက္ကဏ္ဍိတွာ ဘိက္ခုနံ တေမတ္ထံ အာရောစေသိ “အနဘိရတော အဟံ အာဝုသော မြဟ္မစရိယံ စရာမိ၊

၁-ဒါယာဓံ (က)

၂-ဒု ၅-၂၁၄-ပိဋေ။

၃-ပုနဒိဝသေ (က)

န သက္ကောမိ ဗြဟ္မစရိယံ သန္ဓာရေတုံ၊ သိက္ခံ ပစ္စက္ခာယ ဟိနာယာဝတ္ထိဿာ-
 မိ”တိ။ ဘဂဝါ တံ ပဝတ္ထိံ” သုတွာ အာယသ္မန္တံ နန္တံ ပက္ခောသာပေတွာ တေ-
 ဒဝေါစ “သစ္စံ ကိရ တွံ နန္တံ သမ္ပဟုလာနံ ဘိက္ခုနံ ဧဝံ အာရောစေသိ
 ‘အနဘိရတော အာဂုသော ဗြဟ္မစရိယံ စရာမိ၊ န သက္ကောမိ ဗြဟ္မစရိယံ သန္ဓာ-
 ရေတုံ၊ သိက္ခံ ပစ္စက္ခာယ ဟိနာယာဝတ္ထိဿာမိ”တိ”။ ဧဝံ ဘန္တေဘိ။ ကိဿ ပန
 တွံ နန္တံ အနဘိရတော ဗြဟ္မစရိယံ စရသိ၊ န သက္ကောသိ ဗြဟ္မစရိယံ သန္ဓာ-
 ရေတုံ၊ သိက္ခံ ပစ္စက္ခာယ ဟိနာယာဝတ္ထိဿာသိတိ။ သာကိယာနိ မံ” ဘန္တေ
 ဇနပဒကလျာဏီ ဃရာ နိက္ခမန္တဿ အဗျလ္လိခိတေဟိ ကေသေဟိ အပ-
 လောကေဟော မံ တေဒဝေါစ “တုဝဂ္ဂံ ခေါ အယျပုတ္တ အာဂစ္ဆေယျာသိ”တိ၊
 သော ခေါ အဟံ ဘန္တေ တံ အနုဿရမာနော အနဘိရတော ဗြဟ္မစရိယံ
 စရာမိ၊ န သက္ကောမိ ဗြဟ္မစရိယံ သန္ဓာရေတုံ၊ သိက္ခံ ပစ္စက္ခာယ ဟိနာယာ-
 ဝတ္ထိဿာမိတိ။

အထ ခေါ ဘဂဝါ အာယသ္မန္တံ နန္တံ ဗာဟာယံ ဂဟေတွာ ဣဒ္ဓိဗလေန
 တာဝတိံသဒေဝလောကံ အာနေန္တော အန္တရာမဂ္ဂေ ဧကသ္မိံ” ဈာမက္ခေတ္တေ
 ဈာမခါဏုကေ နိသိန္တံ ဆိန္ဒကဏ္ဍနာသနဂုံဋ္ဌံ ဧကံ ပလုဋ္ဌမက္ကဋ္ဌိံ ဒေဿတွာ
 တာဝတိံသဘဝနေ သက္ကဿ ဒေဝရညော ဥပဋ္ဌာနံ အာဂတာနိ ကကုဋ္ဌပါဒါနိ
 ပဉ္စ အတ္တရာသတာနိ ဒေဿသိ။ (ကကုဋ္ဌပါဒါနိတိ ရတ္တဝတ္ထုတာယ ပါရေ-
 ဝတပါဒသဒိသပါဒါနိ။)၊ ဒေဿတွာ စ ပနာဟ “တံ ကိ” မညသိ
 နန္တံ၊ ကတမာ န ခေါ အဘိရူပတရာ ဝါ? ဒဿနိယတရာ ဝါ? ပါသာဒိက-
 တရာ ဝါ? သာကိယာနိ ဝါ ဇနပဒကလျာဏီ၊ ဣမာနိ ဝါ ပဉ္စ အတ္တရာသတာနိ
 ကကုဋ္ဌပါဒါနိ”တိ။ တံ သုတွာ အာဟ “သေယျကာပိ သာ ဘန္တေ ဆိန္ဒ-
 ကဏ္ဍနာသနဂုံဋ္ဌာ” ပလုဋ္ဌမက္ကဋ္ဌိ၊ ဧဝမေဝ ခေါ ဘန္တေ သာကိယာနိ ဇနပဒ-
 ကလျာဏီ၊ ဣမေသံ ပဉ္စန္တံ အတ္တရာသတာနံ ဥပနိဘေယ သင်္ချိဗ္ဗိ န ဥပပေတိ၊ ကလမ္ပိ
 န ဥပပေတိ၊ ကလဘာဂမ္ပိ န ဥပပေတိ၊ အထ ခေါ ဣမာနေဝ ပဉ္စ အတ္တရာသတာနိ
 အဘိရူပတရာနိ စေဝ ဒဿနိယအရာနိ စ ပါသာဒိကတရာနိ စာ”တိ။ အဘိရမ
 နန္တံ၊ အဘိရမ နန္တံ၊ အဟံ တေ ပါဂ္ဂိဘောဂေါ ပဉ္စန္တံ အတ္တရာသတာနံ
 ပဂ္ဂိလာဘာယ ကကုဋ္ဌပါဒါနန္တိ။ သစေ မေ ဘန္တေ ဘဂဝါ ပါဂ္ဂိဘောဂေါ
 ပဉ္စန္တံ အတ္တရာသတာနံ ပဂ္ဂိလာဘာယ ကကုဋ္ဌပါဒါနံ၊ အဘိရမိဿာမဟံ ဘန္တေ
 ဘဂဝတိံ? ဗြဟ္မစရိယေတိ။

၁-မေ (သျှာ) ဥဒါနဋ္ဌကထာယံ နန္တသုတ္တဝတ္ထုနာယံ ပဿိတဗ္ဗံ။
 ၂-() သျှာမပေါတ္ထကေ နန္တိ၊ ၃-စ (သျှာ) ၄-ဘဂဝါ (သျှာ)

အထ ခေါ် ဘဂဝါ အာယသ္မန္တံ - နန္ဒံ ဂဟေတွာ တတ္ထ အန္တရဟိတော
 ဇေတဝနေယေဝ ပါတုရဟောသိ။ အသောသုံ ခေါ် ဘိက္ခု။ “အာယသ္မာ ကိရ
 နန္ဒော ဘဂဝတော ဘာတာ မာတုန္တာပုတ္တော အစ္စရာနံ ဟေတု ဗြဟ္မစရိယံ
 စရတိ၊ ဘဂဝါ ကိရဿ ပါဠိဘောဂေါ ပဉ္စန္ဒံ အစ္စရာသတာနံ ပဋိလာဘာယ
 ကကုဋ္ဌပါဒါန”န္တိ။ အထ ခေါ် အာယသ္မတော နန္ဒဿ သဟာယကာ ဘိက္ခု။
 အာယသ္မန္တံ နန္ဒံ ဘတကဝါဒေန စ ဥပတ္တိတကဝါဒေန စ သမုဒါစရန္တိ
 “ဘတကော ကိရာယသ္မာ နန္ဒော၊ ဥပတ္တိတကော ကိရာယသ္မာ နန္ဒော၊
 အစ္စရာနံ ဟေတု ဗြဟ္မစရိယံ စရတိ။ ဘဂဝါ ကိရဿ ပါဠိဘောဂေါ ပဉ္စန္ဒံ
 အစ္စရာသတာနံ ပဋိလာဘာယ ကကုဋ္ဌပါဒါန”န္တိ။ အထ ခေါ် အာယသ္မာ
 နန္ဒော သဟာယကာနံ ဘိက္ခု။ နံ ဘတကဝါဒေန စ ဥပတ္တိတကဝါဒေန စ
 အဋ္ဌိယမာနော ဟရာယမာနော ဇိဂုန္တမာနော ဧကော ဝုပကဋ္ဌော အပ္ပမတ္တော
 အာတာပီ ပဟိတတ္တော ဝိဟရန္တော နစိရဿေဝ ယဿတ္တာယ ကုလပုတ္တာ
 သမ္ပဒေဝ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇန္တိ၊ တဒနုတ္တရံ ဗြဟ္မစရိယပရိယောသာနံ
 ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္စိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟာသိ၊ “ဒိဏာ ဇာတိ၊
 ဝုသိတံ ဗြဟ္မစရိပံ၊ ကတံ ကရဏိယံ၊ နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာ”တိ အပ္ပညာသိ။
 အညတရော စ ခေါ် ပနာယသ္မာ နန္ဒော အရဟတံ အဟောသိ။

အထေကာ ဒေဝတာ ရတ္တိဘာဂေ သကလံ ဇေတဝနံ ဩဘာသေတွာ
 သတ္တာရံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဝဋ္ဌိတွာ အာရောစေသိ “အာယသ္မာ ဘန္တေ နန္ဒော
 ဘဂဝတော ဘာတာ မာတုန္တာပုတ္တော အာသဝါနံ ခယာ အနာသဝံ
 စေတောဝိမုတ္တိံ ပညာဝိမုတ္တိံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္စိကတွာ
 ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ”တိ။ ဘဂဝတောပိ ခေါ် ဉာဏံ ဥဒပါဒိ “နန္ဒော အာသဝါနံ
 ခယာ အနာသဝံ စေတောဝိမုတ္တိံ ပညာဝိမုတ္တိံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ
 သစ္စိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ”တိ။ သောပါယသ္မာ နန္ဒော တဿာ ရတ္တိယာ
 အစ္စယေန ဘဂဝန္တံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဝဋ္ဌိတွာ ဧတဒဝေါစ “ယံ မေ ဘန္တေ ဘဂဝါ
 ပါဠိဘောဂေါ ပဉ္စန္ဒံ အစ္စရာသတာနံ ပဋိလာဘာယ ကကုဋ္ဌပါဒါနံ၊ မုဉ္ဇာမဟံ
 ဘန္တေ ဘဂဝန္တံ ဧတသ္မာ ပဋိဿဝါ”တိ။ မယာပိ ခေါ် တေ နန္ဒ စေတသာ
 စေတော ပရိစ္စ ဝိဒိတော “နန္ဒော အာသဝါနံ ခယာ အနာသဝံ စေတောဝိမုတ္တိံ
 ပညာဝိမုတ္တိံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ သစ္စိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ”တိ။
 ဒေဝတာပိ မေ ဧတမတ္တိ အာရောစေသိ “အာယသ္မာ ဘန္တေ နန္ဒော အာသဝါနံ
 ခယာ အနာသဝံ စေတောဝိမုတ္တိံ ပညာဝိမုတ္တိံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သယံ အဘိညာ
 သစ္စိကတွာ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ”တိ။ ယဒေဝ ခေါ် တေ နန္ဒ အနုပါဒါယ

အာသဝေဟိ စိတ္တံ ဝိမုတ္တံ၊ အထာဟံ မုတ္တော ဧတသ္မာ ပဋိဿဝါတိ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ ဧတမတ္ထံ ဝိဒိတွာ တာယံ ဝေလာယံ ဣမံ ဥဒါနံ ဥဒါနေသိ—

“ယဿ နိတ္တိဏ္ဏော ပဏော၊ မဒ္ဓိတော ကာမကဏ္ဍကော။
မောဟက္ခယံ အနုပ္ပတ္တော၊ သုခဒုက္ခေသု န ဝေဓေတိ သ ဘိက္ခူ”တိ^၁။

အထေကဒိဝသံ ဘိက္ခူ တံ အာယသ္မန္တံ နန္တံ ပုစ္ဆိံသု “အာဝုသော နန္ဒ ပုဗ္ဗေ တံ ‘ဥက္ကဏ္ဍိတောမ္ပိ’တိ ဝဒေသိ၊ ဣဒါနိ တေ ကထ”န္တိ။ နတ္ထိ မေ အာဝုသော ဂိဟိဘာဝါယ အာလယောတိ။ တံ သုတွာ ဘိက္ခူ “အဘူတံ အာယသ္မာ နန္ဒော ကထေတိ၊ အညံ ဗျာကရေတိ၊ အတိတဒိဝသေသု ‘ဥက္ကဏ္ဍိတောမ္ပိ’တိ ဝတွာ ဣဒါနိ ‘နတ္ထိ မေ ဂိဟိဘာဝါယ အာလယော’တိ ကထေတိ”တိ ဂန္ဓာ ဘဂဝတော ဧတမတ္ထံ အာရောစေသုံ။ ဘဂဝါ “ဘိက္ခဝေ အတိတဒိဝသေသု နန္ဒဿ အတ္တဘာဝေါ ဒုစ္ဆန္ဒဂေဟသဒိသော အဟောသိ၊ ဣဒါနိ သုစ္ဆန္ဒဂေဟသဒိသော ဇာတော။ အယံ ဟိ ဒိဗ္ဗစ္ဆရာနံ ဒိဋ္ဌကာလတော ပဋ္ဌာယ ပဗ္ဗဇိတကိစ္စဿ မတ္ထကံ ပါပေတုံ ဝါယမန္တော တံ ကိစ္စံ ပတ္တော”တိ^၂ ဝတွာ ဣမာ ဂါထာ အဘာသိ—

၁၃။ “ယထာ အဂါရံ ဒုစ္ဆန္တံ၊ ဝုဋ္ဌိ သမတိဝိဇ္ဈတိ။
ဧဝံ အဘာဝိတံ စိတ္တံ၊ ရာဂေါ သမတိဝိဇ္ဈတိ။

၁၄။ ယထာ အဂါရံ သုစ္ဆန္တံ၊ ဝုဋ္ဌိ န သမတိဝိဇ္ဈတိ။
ဧဝံ သုဘာဝိတံ စိတ္တံ၊ ရာဂေါ န သမတိဝိဇ္ဈတိ”တိ။

တတ္ထ အဂါရန္တိ ယံကိဋ္ဌိ ဂေဟံ။ ဒုစ္ဆန္တန္တိ ဝိရဋ္ဌစ္ဆန္တံ ဆိဒ္ဓါဝဆိဒ္ဓံ။ သမတိ-
ဝိဇ္ဈတိတိ ဝဿဝုဋ္ဌိ ဝိနိဝိဇ္ဈတိ။ အဘာဝိတန္တိ တံ အဂါရံ ဝုဋ္ဌိ ဝိယ ဘာဝနာယ
ရဟိတတ္တာ အဘာဝိတံ စိတ္တံ ရာဂေါ သမတိဝိဇ္ဈတိ။ န ဧကဝလံ ရာဂေါ၊
ဒေါသမောဟမာနာဒယော သဗ္ဗကိလေသာ တထာရူပံ စိတ္တံ အတိဝိယ ဝိဇ္ဈန္တိ-
ယေဝ။ သုဘာဝိတန္တိ သမထဝိပဿနာဘာဝနာဟိ သုဘာဝိတံ။ ဧဝရူပံ စိတ္တံ
သုစ္ဆန္တံ ဂေဟံ ဝုဋ္ဌိ ဝိယ ရာဂါဒယော ကိလေသာ အတိဝိဇ္ဈတုံ န သက္ကောန္တိတိ။

ဂါထာပရိယောသာနေ ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလာဒိနိ ပါပုဏိံသု။ မဟာ-
ဇနဿ ဒေသနာ သာတ္ထိကာ အဟောသိ။

အထ ခေါ ဘိက္ခူ ဓမ္မသဘာယံ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ “အာဝုသော ဗုဒ္ဓါ
နာမ အစ္စရိယာ၊ ဇနပဒကလျာဏိံ နိဿာယ ဥက္ကဏ္ဍိတော နာမာယသ္မာ

၁-ခု ၁-၁၀၄-ပိဋေ။ ၂-တံ ကိစ္စံ မတ္ထကံ ပတ္တောတိ (က)

နန္ဒော သတ္တာရာ ဒေဝစွရာ^၁ အာမိသံ ကတွာ ဝိနိတော”တိ။ သတ္တာ
 အာဂန္တာ “ကာယ နုတ္ထ ဘိက္ခဝေ ဧတရဟိ ကထာယ သန္ဓိသိန္တာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ
 “ဣမာယ နာမာ”တိ ဝုတ္ထေ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝ၊ ပုဗ္ဗေပေသ မယာ
 မာတုဂါမေန ပလောဘေတွာ ဝိနိတောယေဝါ”တိ ဝတွာ အတိတံ
 အာဟရိ—

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ မြဟ္မဒတ္ထေ ရဇံ ကာရေန္တေ ဗာရာဏသိဝါသီ
 ကပ္ပဇော^၂ နာမ ဝါဏိဇော အဟောသိ။ တဿေကော ဂဗြဘော ကုမ္ဘဘာရံ
 ဝဟတိ။ ဧကဒိဝသေန^၃ သတ္တ ယောဇနာနိ ဂစ္ဆတိ။ သော ဧကသ္မိ^၄ သမယေ
 ဂဗြဘဘာရကေဟိ သဒ္ဓိ^၅ တက္ကသိလံ ဂန္တာ ယာပ ဘဏ္ဍာယ ဝိဿဇ္ဇနံ၊ တာဝ
 ဂဗြဘံ စရိတုံ ဝိဿဇ္ဇေသိ။ အထဿ သော ဂဗြဘော ပရိခါပိဋေ စရမာနော
 ဧကံ ဂဗြဘိ^၆ ဒိသ္မာ ဥပသင်္ကမိ၊ သာ တေန သဒ္ဓိ^၇ ပဋိသန္တာရံ ကရောန္တိ
 အာဟ “ကုတော အာဂဘောသိ”တိ။ ဗာရာဏသိတောတိ။ ဧကေန ကမ္ပေနာတိ။
 ဝါဏိဇကမ္ပေနာတိ။ ကိတ္တကံ ဘာရံ ဝဟသိတိ။ ကုမ္ဘဘာရန္တိ။ ဧတ္တကံ
 ဘာရံ ဝဟန္တော ကုတိ ယောဇနာနိ ဂစ္ဆသိတိ။ သတ္တ ယောဇနာနိတိ။
 ဂတဂတဋ္ဌာနေ တေ ကာစိ ပါဒပရိကမ္ပပိဋိပရိကမ္ပကရာ အတ္ထိတိ။ နတ္ထိတိ။ ဧဝံ
 သန္တေ မဟာဒုက္ခံ နာမ အနုဘောသိတိ။ ကိဉ္ဇာပိ ဟိ တိရစ္ဆာနဂတာနံ ပါဒ-
 ပရိကမ္ပာဒိကာရကာ နာမ နတ္ထိ။ ကာမသံယောဇနသန္တနတ္ထာယ ပန ဧဝရူပံ
 ကထံ ကထေသိ။ သော တဿာ ကထာယ ဥက္ကဏ္ဍိ။ ကပ္ပဇောပိ ဘဏ္ဍံ
 ဝိဿဇ္ဇေတွာ တဿ သန္တိကံ အာဂန္တာ “ဧဟိ တာတ ဂမိဿာမာ”တိ အာဟ။
 ဂစ္ဆထ တုမှ၊ နာဟံ ဂမိဿာမိတိ။ အထ နံ ပုနပ္ပုနံ ယာစိတွာ “အနိစ္ဆန္တံ
 ပရိဘာသေတွာ^၈ နံ နေဿာမိ”တိ စိန္တေတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

“ပတောဒံ တေ ကရိဿာမိ၊ သောဋ္ဌသင်္ဂုလိကဏ္ဍကံ။
 သဒ္ဓိန္ဒိဿာမိ တေ ကာယံ၊ ဧဝံ ဇာနာဟိ ဂဗြဘာ”တိ။

တံ သုတွာ ဂဗြဘော “ဧဝံ သန္တေ အဟမ္ပိ တေ ကတ္တဗ္ဗံ ဇာနိဿာမိ”တိ
 ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

“ပတောဒံ မေ ကရိဿာသိ၊ သောဋ္ဌသင်္ဂုလိကဏ္ဍကံ။
 ပုရတော ပတိဋ္ဌဟိတွာန၊ ဥဒ္ဓရိတွာန ပစ္ဆတော။
 ဒန္တိ^၉ တေ ပါတယိဿာမိ၊ ဧဝံ ဇာနာဟိ ကပ္ပဇော”တိ။

၁-ဒေဝစွရာယ (က) ၂-ကပ္ပကော (သျှာ) ၃-ဒိဝသေ ဒိဝသေ (သျှာ)
 ၄-ဘာယေတွာ (သျှိ၊ သျှာ) ၅-ဘဏ္ဍံ (သျှာ)

တံ သုတ္တာ ဝါဏီဇော “ကေန န ခေါ ကာရကေန ဒေ ဧဝံ ဝဒတိ”တိ စိန္တေဟာ ဣဟော စိတော စ ဩလောကေန္တော တံ ဂဠိဘိ ဝိသ္ဗာ “ဣမာယေသ ဧဝံ သိက္ခာဝိဟော ဘဝိဿတိ၊ ‘ဝေရူပိ’ နာမ တေ ဂဠိဘိ အာနေဿာမိ”တိ မာတုဂါမေန န ပလောဘောတွာ နေဿာမိ”တိ ဣမံ ဂါထမာဟ—

“စတုပ္ပဒိ သင်္ခမုဒိ၊ နာရိ သဗ္ဗင်္ဂသောဘိနိ။
ဘရိယံ တေ အာနယိဿာမိ၊ ဧဝံ ဇာနာဟိ ဂဠိဘာ”တိ။

တံ သုတ္တာ တုဠစိတ္တော ဂဠိဘော ဣမံ ဂါထမာဟ—

“စတုပ္ပဒိ သင်္ခမုဒိ၊ နာရိ သဗ္ဗင်္ဂသောဘိနိ။
ဘရိယံ မေ အာနယိဿာမိ၊ ဧဝံ ဇာနာဟိ ကပ္ပဋ္ဌ။
ကပ္ပဋ္ဌ ဘိယျော ဂမိဿာမိ၊ ယောဇနာနိ စတုဒ္ဓသာ”တိ။

အထ နံ ကပ္ပဋ္ဌော “တေန ဟိ ဧဟိ”တိ ဂဟေတွာ သကဋ္ဌာနံ အဂမာသိ။ သော ကတိပါဟစ္စယေန နံ အာဟ “နန မံ တုမေ ‘ဘရိယံ တေ အာနယိ-
ဿာမိ’တိ အဝေါစုတ္တာ”တိ။ အာမ ပုတ္တံ၊ နာဟံ အတ္တနော ကထံ ဘိနိဿာမိ၊
ဘရိယံ တေ အာနေဿာမိ၊ ဝေတနံ ပန တုယံ ကေကသေဝ ဒဿာမိ၊ တုယံ
ဝေတနံ ဒုတိယဿ ဝိပဟောတု ဝါ မာ ဝါ၊ တွမေဝ ဇာနေယျာသိ။ ဥဘိန္နံ
ပန ဝေါ သံဝါသမန္တာယ ပုတ္တာ ဝိဇာယိဿန္တိ၊ တေဟိပိ မဟူဟိ သဗ္ဗိ တုယံ
တံ ပဟောတု ဝါ မာ ဝါ၊ တွမေဝ ဇာနေယျာသိတိ။ ဂဠိဘော တသ္မိ
ကထေန္တေယေဝ အနပေက္ခော အဟောသိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ “တဒါဘိက္ခဝေ ဂဠိဘိ ဇနပဒကလျာဏိ
အဟောသိ၊ ဂဠိဘော နန္တော၊ ဝါဏီဇော အဟမေဝ။ ဧဝံ ပုဗ္ဗေပေသ ယော
မာတုဂါမေန ပလောဘောတွာ ဝိနိဟော”တိ ဇာတကံ နိဋ္ဌာပေသိတိ။

နန္ဒတ္ထေရဝတ္ထု နဝမံ။

၁၀-စုန္ဒသူကရိကဝတ္ထု

ဣမ သောစတီတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဝေဠုဝနေ ဝိဟာရန္တော စုန္ဒ-
သူကရိကံ နာမ ပုရိသံ အာရပ္ပ ကထေသိ။

၁-တုယံ ပန အတ္တဒုတိယဿ (သိ)၊ တုယံ အတ္တနော ဒုတိယဿ(သျှာ)

သော ကိရပဉ္စပဏ္ဍာသ ဝဿာနိ သူကရေ ဝဓိတွာ ခါဒန္တော စ ဝိက္ခိဏန္တော စ ဇီဝိကံ ကပ္ပေသိ။ ဆာတကာလေ သကဋေန ဝိဟိံ အာဒါယ ဇနပဒံ ဂန္တာ ကေနာဠိဒ္ဓေနာဠိမတ္တေန ဂါမသူကရပေါတကေ ကိဏိတွာ သကဋံ ပူရေတွာ အာဂန္တာ ပစ္ဆာနိဝေသနေ ဝဇံ ဝိယ ဧကံ ဌာနံ ပရိက္ခိပိတွာ^၁ တတ္ထေဝ တေသံ နိဝါပံ ရောပေတွာ^၂ တေသု နာနာဂစ္ဆေ စ သရီရမလဉ္စ ခါဒိတွာ ဝဓိတေသု ယံ ယံ မာရေတုကာမော ဟောတိ။ တံ တံ အာဠာနေ^၃ နိစ္စလံ ဗန္ဓိတွာ သရီရ-မံသဿ ဥဒ္ဓါမာယိတွာ ဗဟလဘာဝတ္ထံ စတုရဿမုဂ္ဂရေန ပေါထေဠာ “ဗဟလမံသော ဇာတော” တိ ဥတွာ မုခံ ဝိဝရိတွာ အန္တရေ ဒဏ္ဍကံ ဒတွာ လောဟထာလိယာ^၄ ပက္ကုထိတံ^၅ ဥဏှောဒကံ မုခေ အာသိဉ္စတိ။ တံ ကုစ္ဆိံ ပဝိသိတွာ ပက္ကုထိတံ^၅ ကရိသံ အာဒါယ အဓောဘာဂေန နိက္ခမတိ။ ယာဝ ထောကမ္ပိ ကရိသံ အတ္ထိ။ တာဝ အာဝိလံ ဟုတွာ နိက္ခမတိ။ သုဒ္ဓေ ဥဒရေ အစ္စံ အနာဝိလံ ဟုတွာ နိက္ခမတိ။ အထဿ အဝသေသံ ဥဒကံ ပိဋ္ဌိယံ အာသိဉ္စတိ။ တံ ကာဠစမ္ပံ ဥပ္ပါဠေတွာ ဂစ္ဆတိ။ တတော တိဏုက္ကာယ လောမာနိ ဈာပေတွာ တိဒိဏေန^၆ အသိနာ သိသံ ဆိန္ဒတိ။ ပဋ္ဌရဏကံ လောဟိတံ ဘာဇနေန ပဋိဂ္ဂဟေတွာ မံသံ လောဟိတေန မဒ္ဓိတွာ^၇ ပစိတွာ ပုတ္တဒါရမဇ္ဈေ နိသိန္တော ခါဒိတွာ သေသံ ဝိက္ခိဏာတိ။ တဿ ဣမိနာဝ နိယာမေန ဇီဝိကံ ကပ္ပေန္တဿ ပဉ္စပဏ္ဍာသ ဝဿာနိ အတိက္ကန္တာနိ။ တထာဂတေ ရုရိဟာရေ ဝသန္တေ ကေဒိဝသမ္ပိ ပုပ္ဖမုဠိမတ္တေန ပူဇာ ဝါ ကဋုမတ္တံ ဘိက္ခဒါနံ ဝါ အညံ ဝါ ကိဉ္စိ ပုညံ နာမ နာဟောသိ။ အထဿ သရီရေ ရောဂေါ ဥပ္ပဇ္ဇိ၊ ဇီဝန္တဿေဝ အဝိစိမဟာနိရယသန္တာပေါ ဥပဠဟိ။ အဝိစိသန္တာပေါ နာမ ယောဇနသတေ ဌတွာ ဩလောကေန္တဿ အက္ခိနံ ဘိဇ္ဇနသမတ္ထော^၈ ပရိဠာဟော ဟောတိ။ ဝုတ္တမ္ပိ စေတံ—

“တဿ အယောမယာ ဘူမိ၊ ဇလိတာ တေဇသာယုတာ။
သမန္တာ ယောဇနသတံ၊ ဖရိတွာ တိဠတိ သဗ္ဗဒါ” တိဇီ။

နာဂသေနတ္ထေရေန ပနဿ ပါကတိကဂ္ဂိသန္တာပတော အဓိမတ္တတာယ အယံ ဥပမာ ဝုတ္တာ “ယထာ မဟာရာဇ ကုဋ္ဌာဂါရမတ္ထော ပါသာဏောပိ နေရယိကဂ္ဂိမ္ပိ ပက္ခိတ္ထော ခဏေန ဝိလယံ ဂစ္ဆတိ။ နိဗ္ဗတ္တသတ္တာ ပနေတ္ထ

၁-ပရိက္ခိန္ဒိတွာ (သိ)	၂-နိဝါသာပေတွာ (က)	၃-အာဠာဟနေ (သျှ၊ က)
၄-လောဟနာဠိယာ (သျှ)	၅-ပက္ကုဋိတံ (သိ)	၆-တိဏှေန (သိ၊ သျှ)
၇-ဝဇေတွာ (သိ)		၈-အက္ခိနိ ဘိဇ္ဇနသမတ္ထော (သျှ၊ က)

၉-မ ၃-၂၂၂၊ အံ ၁-၁၄၀-ပိဋေသု။

ကမ္မဗလေန မာတုကုန္တိဂတာ ဝိယ န ဝိလိယန္တိ”တိ^၁။ တဿ တသ္မိ^၂
 သန္တာပေ ဥပဋ္ဌိတေ ကမ္မသရိက္ခကော အာကာရေ ဥပ္ပဇ္ဇိ။ ဂေဟမဇ္ဈေယေဝ
 သူကရရဝံ ရဝိတွာ ဇဏ္ဍုကေဟိ ဝိစရန္တော ပုရတ္ထိမဝတ္ထုမ္ပိ ပစ္စိမဝတ္ထုမ္ပိ ဂစ္ဆတိ။
 အထဿ ဂေဟမာနုသကာ တံ ဒဠိ ဂဟေတွာ မုခံ ပိဒဟန္တိ။ ကမ္မဝိပါကော
 နာမ န သက္ကာ ကေနစိ ပဋိဗာဟိတုံ။ သော ဝိရဝန္တောဝ ဣတော စိတော စ
 ဝိစရတိ။ သမန္တာ သတ္တသု သရေသု မနုဿာ နိဒ္ဒံ န လဘန္တိ။ မရဏဘယေန
 တဇ္ဇိတဿ ပန ဗဟိနိက္ခမနံ နိဝါရေတုံ အသက္ကောန္တော သဗ္ဗော ဂေဟဇနော
 ယထာ အန္တောဋ္ဌိတော ဗဟိ ဝိစရိတုံ န သက္ကောတိ။ တထာ ဂေဟဒ္ဓါရာနိ
 ထကေတွာ ဗဟိဂေဟံ ပရိဝါရေတွာ ရက္ခန္တော အစ္ဆတိ။ ဣတရော အန္တော-
 ဂေဟေယေဝ နိရယသန္တာပေန ဝိရဝန္တော ဣတော စိတော စ ဝိစရတိ။ ဧဝံ
 သတ္တဒိဝသာနိ ဝိစရိတွာ အဋ္ဌမေ^၂ ဒိဝသေ ကာလံ ကတွာ အဝိစိမဟာနိရယေ
 နိဗ္ဗတ္တိ။ အဝိစိမဟာနိရယော ဒေဝဂူတသုတ္တေန^၃ ဝဏ္ဏေတဗ္ဗောတိ။

ဘိက္ခု။ တဿ သရဒ္ဓါရေန ဂစ္ဆန္တာ တံ သဒ္ဓံ သုတွာ “သူကရသဒ္ဓေါ”တိ
 သညိနော ဟုတွာ ဝိဟာရံ ဂန္တာ သတ္ထုသန္တိကေ နိသိန္တာ ဧဝမာဟံသု “ဘန္တေ
 ဝုဒ္ဓသူကရိကဿ ဂေဟဒ္ဓါရံ ပိဒဟိတွာ သူကရာနံ မာရိယမာနာနံ အဇ္ဇသတ္တမော
 ဒိဝသော၊ ဂေဟေ ကာစိ မင်္ဂလကိရိယာ ဘဝိဿတိ မညေ။ ဧတ္ထကေ နာမ
 ဘန္တေ သူကရေ မာရေန္တဿ ဧကမ္ပိ မေတ္တစိတ္တံ ဝါ ကာရညံ ဝါ နတ္ထိ၊ န
 ဝတ နော ဧဝရူပေါ ကက္ခဋ္ဌော ဖရူသော သက္ကော ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗော”တိ။ သတ္တာ
 “န ဘိက္ခုဝေ သော ဣမေ သတ္တဒိဝသေ^၄ သူကရေ မာရေတိ၊ ကမ္မသရိက္ခကံ
 ပနဿ ဝိပါကံ ဥဒပါဒိ၊ ဇိန္တဿေဝ အဝိစိမဟာနိရယသန္တာပေါ ဥပဋ္ဌာသိ။
 သော တေန သန္တာပေန သတ္တ ဒိဝသာနိ သူကရရဝံ ရဝန္တော အန္တော-
 နိဝေသနေ ဝိစရိတွာ အဇ္ဇ ကာလံ ကတွာ အဝိစိမ္ပိ နိဗ္ဗတ္တော”တိ ဝတွာ
 “ဘန္တေ ဣဓ လောကေ ဧဝံ သောစိတွာ ပုန ဂန္တာ သောစနဋ္ဌာနေယေဝ
 နိဗ္ဗတ္တော”တိ ဝုတ္တေ “အာမ ဘိက္ခုဝေ၊ ပမတ္တာ နာမ ဂဟဋ္ဌာ ဝါ ဟောန္တု
 ပဗ္ဗဇိတာ ဝါ၊ ဥဘယတ္ထ သောစန္တိယေဝါ”တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၁၅။ “ဣဓ သောစတိ ပေစ္စ သောစတိ၊
 ပါပကာရိ ဥဘယတ္ထ သောစတိ။
 သော သောစတိ သော ဝိဟညတိ၊
 ဒိသွာ ကမ္မကိလိဋ္ဌမတ္တနော”တိ။

၁-ခု ၁၁-၆၉-ပိဋက

၃-မ ၃-၂၁၆၊ အံ ၁-၁၃၇-ပိဋက

၂-သတ္တမေ (သိ)

၄-ဣမေသု သတ္တဒိဝသေသု (က)

တတ္ထ ပါပကာရီတိ နာနပ္ပကာရဿ ပါပကမ္မဿ ကာရကော ပုဂ္ဂလော “အကတံ ဝတ မေ ကလျာဏံ၊ ကတံ ပါပ”န္တိ ဧကံသေနော မရဏသမယေ ဣဓ သောစတိ၊ ဣဒမဿ ကမ္မသောစနံ။ ဝိပါကံ အနုဘဝန္တော ပန ပေစ္စ သောစတိ၊ ဣဒမဿ ပရလောကေ ဝိပါကသောစနံ။ ဧဝံ သော ဥဘယတ္ထ သောစတိယေဝ။ တေနော ကာရဏေန ဇီဝမာနောယေဝ သော စုန္ဒသူကရိ- ကောပိ သောစတိ။ ဒိသွာ ကမ္မကိလိဋ္ဌန္တိ အတ္တနော ကိလိဋ္ဌကမ္ပံ ပဿိတွာ နာနပ္ပကာရကံ ဝိလပန္တော ဝိဟညတိတိ။

ဂါထာပရိယောသာနေ ဗဟူ သောတာပန္နာဒယော အဟောသုံ။ မဟာ- ဇနဿ သာတ္ထိကာ ဓမ္မဒေသနာ ဇာတာတိ။

စုန္ဒသူကရိကဝတ္ထု ဒသမံ။

၁၁-ဓမ္မိကဥပါသကဝတ္ထု

ဣဓ မောဒတီတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဓမ္မိက- ဥပါသကံ အာရဟ္မံ ကထေသိ။

သာဝတ္ထိယံ ကိရ ပဉ္စသတာ ဓမ္မိကဥပါသကာ နာမ အဟောသုံ။ တေသု ဧကေကဿ ပဉ္စ ပဉ္စ ဥပါသကသတာနိ ပရိဝါရာ။ ယော တေသံ ဇေဋ္ဌကော၊ တဿ သတ္တ ပုတ္တာ သတ္တ ဝိတရော။ တေသု ဧကေကဿ ဧကေကာ သလာကယာဂု သလာကဘတ္တံ ပက္ခိကဘတ္တံ နိမန္တနဘတ္တံ ဥပေါ- သထိကဘတ္တံ အာဂန္တုကဘတ္တံ သံဃဘတ္တံ ဝဿာဝါသိကံ အဟောသိ။ တေပိ သဗ္ဗေဝ အနုဇာတပုတ္တာ နာမ အဟောသုံ။ ဣတိ စုဒ္ဒသန္တံ ပုတ္တာနံ ဘရိယာယ ဥပါသကဿာတိ သောဠသ သလာကယာဂုအာဒိနိ ပဝတ္တန္တိ။ ဣတိ သော သပုတ္တဒါရော သီလဝါ ကလျာဏခမ္မော ဒါနသံဝိဘာဂရတော အဟောသိ။ အထဿ အပရဘာဂေ ရောဂေါ ဥပ္ပဇ္ဇိ၊ အာယုသင်္ခါရော ပရိဟာယိ။ သော ဓမ္မံ သောတုကာမော “အဋ္ဌ ဝါ မေ သောဠသ ဝါ ဘိက္ခု။ ပေသေထာ”တိ သတ္ထု သန္တိကံ ပဟိဏိ။ သတ္တာ ပေသေသိ။ တေ ဂန္တော တဿ မဉ္စံ ပရိ- ဝါရေတွာ ပညတ္တေသု အာသနေသု နိသိန္တာ။ “ဘန္တေ အယျာနံ မေ ဒဿနံ ဒုလ္လဘံ ဘဝိဿတိ၊ ဒုဗ္ဗလောမိ၊ ဧကံ မေ သုတ္တံ သဇျာယထာ”တိ ဝုတ္တေ ကတရံ သုတ္တံ သောတုကာမော ဥပါသကာတိ။ “သဗ္ဗဗုဒ္ဓါနံ အဝိဇဟိတံ သတိပဋ္ဌာနသုတ္တ”န္တိ ဝုတ္တေ “ဧကောယနော အယံ ဘိက္ခဝေ မဂ္ဂေါ သတ္တာနံ

ဝိသုဒ္ဓိယာ”တိ^၁ သုတ္တန္တံ ပဋ္ဌပေသုံ။ တသ္မိံ ခဏေ ဆဟိ ဒေဝလောကေဟိ သဗ္ဗာလင်္ကာရပဋိမဏ္ဍိတာ သဟဿသိန္ဓဝယုတ္တာ ဒိယမုယောဇနသတိကာ ဆ ရထာ အာဂမိံသု။ တေသု ဝိဟာ ဒေဝတာ “အမှာကံ ဒေဝလောကံ နေဿာမ၊ အမှာကံ ဒေဝလောကံ နေဿာမ၊ အဟ္တေ မတ္တိကဘာဇနံ ဘိန္ဒိတွာ သုဝဏ္ဏဘာဇနံ ဂဏှန္တော ဝိယ အမှာကံ ဒေဝလောကေ အဘိရမိတုံ ဣဓ နိဗ္ဗတ္တာဟိ၊ အမှာကံ ဒေဝလောကေ အဘိရမိတုံ ဣဓ နိဗ္ဗတ္တာဟိ”တိ ဝဒိံသု။ ဥပါသကော ဓမ္မဿဝနန္တရာယံ အနိစ္စန္တော “အာဂမေထ အာဂမေ- ထာ”တိ အာဟ။ ဘိက္ခူ “အမေ ဝါရေတိ”တိ သညာယ တုဏှိ အဟေသုံ။

အထဿ ပုတ္တဓိတရော “အမှာကံ ပိတာ ပုဗ္ဗေ ဓမ္မဿဝနေန အတိတ္ထော အဟောသိ၊ ဣဒါနိ ပန ဘိက္ခူ ပက္ခောသာပေတွာ သဇ္ဈာယံ ကာရေတွာ သယမေဝ ဝါရေတိ၊ မရဏဿ အဘာယနကသတ္ထော နာမ နတ္ထိ”တိ ဝိရဝိံသု။ ဘိက္ခူ “ဣဒါနိ အနောကာသော”တိ ဥဋ္ဌာယာသနာ ပက္ခမိံသု။ ဥပါသကော ထောက် ဝီတိနာမေတွာ သတိံ ပဋိလဘိတွာ ပုတ္တေ ပုစ္ဆိ “ကသ္မာ ကန္ဓထာ”တိ။ “တာတ တုမေ ဘိက္ခူ ပက္ခောသာပေတွာ ဓမ္မံ သုဏန္တာ သယမေဝ ဝါရယိတ္ထ၊ အထ မယံ မရဏဿ အဘာယနကသတ္ထော နာမ နတ္ထိ”တိ ကန္ဓိမှာတိ။ အယျာ ပန ကုဟိန္တိ။ “အနောကာသော”တိ ဥဋ္ဌာယာသနာ ပက္ခန္တာ တာတာတိ။ “နာဟံ အယျေဟိ သဒ္ဓိံ ကထေမိ”တိ ဝုတ္တေ အထ ကေန သဒ္ဓိံ ကထေထာတိ။ ဆဟိ ဒေဝလောကေဟိ ဒေဝတာ ဆ ရထေ အလင်္ကာရိတွာ အာဒါယ အာကာသေ ဌတွာ “အမှာကံ ဒေဝလောကေ အဘိရမ၊ အမှာကံ ဒေဝ- လောကေ အဘိရမာ”တိ သဒ္ဓိံ ကရောန္တိ၊ တာဟိ သဒ္ဓိံ ကထေမိတိ။ ကုဟိံ တာတ ရထာ၊ န မယံ ပဿာမာတိ။ အတ္ထိ ပန မယံ ဂန္တိတာနိ ပုပ္ဖါနိတိ။ အတ္ထိ တာတာတိ။ ကတရော ဒေဝလောကော ရမဏိယောတိ။ သဗ္ဗဗောဓိသတ္တာနံ ဗုဒ္ဓမာတာပိတုနဉ္စ ဝသိတဋ္ဌာနံ တုသိတဘဝနံ ရမဏိယံ တာတာတိ။ တေန ဟိ “တုသိတဘဝနတော အာဂတရထေ လဂ္ဂတူ”တိ ပုပ္ဖဒါမံ ဒိပထာတိ။ တေ ဒိပိံသု။ တံ ရထရရေ လဂ္ဂိတွာ အာကာသေ ဩလမ္ဘိ။ မဟာဇနော တဒေဝ ပဿတိ၊ ရထံ န ပဿတိ။ ဥပါသကော “ပဿထေတံ ပုပ္ဖဒါမ”န္တိ ဝတွာ “အာမ ပဿာမာ”တိ ဝုတ္တေ “ဧတံ တုသိတဘဝနတော အာဂတရထေ ဩလမ္ဘတိ၊ အဟံ တုသိတဘဝနံ ဂစ္ဆာမိ၊ တုမေ မာ စိန္တယိတ္ထ၊ မမ သန္တိကေ နိဗ္ဗတ္တိတုကာမာ ဟုတွာ မယာ ကတနိယာမေနေဝ ပုညာနိ ကရောထာ”တိ ဝတွာ ကာလံ ကတွာ ရထေ ပတိဋ္ဌာသိ။

၁-ဒိ ၂-၂၃၁၊ မ ၁-၇၀-ဝိဋ္ဌေသု၊

တာဝဒေဝဿ တိဂါဝုတပ္ပမာဏော သဗ္ဗိသကဋ္ဌဘာရာလင်္ကာရပဋိမဏ္ဍိ-
 တော အတ္တဘာဝေါ နိဗ္ဗတ္တိ၊ အတ္တရာသဟဿံ ပရိဝါရေသိ၊ ပဉ္စဝိသတိ-
 ယောဇနိကံ ကနကဝိမာနံ ပါတုရဟောသိ။ တေပိ ဘိက္ခု။ ဝိဟာရံ အနုပ္ပတ္တေ
 သတ္တာ ပုစ္ဆိ “သုတာ ဘိက္ခုဝေ ဥပါသကေန ဓမ္မဒေသနာ”တိ။ အာမ
 ဘန္တေ၊ အန္တရာယေဝ ပန “အာဂမေထာ”တိ ဝါရေသိ။ အထဿ ပုတ္တဗိတရော
 ကန္တိံသု။ မယံ “ဣဒါနိ အနောကာသော”တိ ဥဋ္ဌာယာသနာ နိက္ခန္တာတိ။
 န သော ဘိက္ခုဝေ တုမေဟိ သဒ္ဓိံ ကထေသိ၊ ဆဟိ ဒေဝလောကေဟိ
 ဒေဝတာ ဆ ရထေ အလင်္ကရိတွာ အာဟရိတွာ တံ ဥပါသကံ ပက္ခောသိံသု။
 သော ဓမ္မဒေသနာယ အန္တရာယံ အနိစ္ဆန္တော တာဟိ သဒ္ဓိံ ကထေသိတိ။
 ဧဝံ ဘန္တေတိ။ ဧဝံ ဘိက္ခုဝေတိ။ ဣဒါနိ ကုဟိံ နိဗ္ဗတ္တောတိ။ တုသိတဘဝနေ
 ဘိက္ခုဝေတိ။ ဘန္တေ ဣဒါနိ ဣဓ ဉ္ဇတိမဇ္ဈေ မောဒမာနော ဝိစရိတွာ
 ဣဒါနေဝ ဂန္တာ ပုန မောဒနဋ္ဌာနေယေဝ နိဗ္ဗတ္တောတိ။ “အာမ ဘိက္ခုဝေ၊
 အပ္ပမတ္တာ ဟိ ဂဟဋ္ဌာ ဝါ ပဗ္ဗဇိတာ ဝါ သဗ္ဗတ္ထ မောဒန္တိယေဝါ”တိ ဝတွာ
 ဣမံ ဂါထမာဟ—

၁၆။ “ဣဓ မောဒတိ ပေစ္စ မောဒတိ၊
 ကတပုညော ဥဘယတ္ထ မောဒတိ။
 သော မောဒတိ သော ပမောဒတိ၊
 ဒိသွာ ကမ္မဝိသုဒ္ဓိမတ္တနော”တိ။

တတ္ထ ကတပုညောတိ နာနပ္ပကာရဿ ကုသလဿ ကာရကော ပုဂ္ဂလော
 “အကတံ ဝတ မေ ပါပံ၊ ကတံ မေ ကလျာဏ”န္တိ ဣဓ ကမ္မမောဒနေန၊ ပေစ္စ
 ဝိပါကမောဒနေန မောဒတိ။ ဧဝံ ဥဘယတ္ထ မောဒတိ နာမ။ ကမ္မဝိသုဒ္ဓိန္တိ
 ဓမ္မိကဥပါသကောပိ အတ္တနော ကမ္မဝိသုဒ္ဓိံ ပုညကမ္မသမ္ပတ္တိံ ဒိသွာ ကာလ-
 ကိရိယတော ပုဗ္ဗေ ဣဓလောကေပိ မောဒတိ၊ ကာလံ ကတွာ ဣဒါနိ
 ပရလောကေပိ အတိမောဒတိယေဝါတိ။

ဂါထာပရိယောသာနေ ဗဟူ သောတာပနွာဒယော အဟေသုံ။ မဟာ-
 ဇနဿ သာတ္ထိကာ ဓမ္မဒေသနာ ဇာတာတိ။

ဓမ္မိကဥပါသကဝတ္ထု ကောဒသမံ။

၁-တုမေဟိ ဘိက္ခုဝေ ဥပါသကဿ ဓမ္မော ဒေသိတောတိ(က)

၁၂-ဒေဝဒတ္တိဿ

ဣဓ တပ္ပတီတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဒေဝဒတ္တံ အာရမ္ဘ ကထေသိ။

ဒေဝဒတ္တိဿ ဝတ္ထု ပဗ္ဗဇိတကာလတော ပဋ္ဌာယ ယာဝ ပထဝိပုဝေသနာ ဒေဝဒတ္တံ အာရမ္ဘ ဘာသိတာနိ သဗ္ဗာနိ ဇာတကာနိ ဝိတ္တာရေတွာ ကထိတံ။ အယံ ပနေတ္ထ သင်္ခေပေါ—သတ္ထရိ အနုပိယံ နာမ မလ္လာနံ နိဂမော အတ္ထိ၊ တံ နိဿာယ အနုပိယမ္ပဝနေ ဝိဟရန္တေယေဝ တထာဂတဿ လက္ခဏပဋိဂ္ဂဟဏ-ဒိဝသေယေဝ အသီတိသဟဿေဟိ ဉှတိကုလေဟိ “ရာဇာ ဝါ ဟောတု၊ ဗုဒ္ဓေါ ဝါ၊ ခတ္ထိယပရိဝါရောဝ ဝိစရိဿတိ” တိ အသီတိသဟဿပုတ္တာ ပဋိညာတာ။ တေသု ယေဘုယျေန ပဗ္ဗဇိတေသု ဘဒ္ဒိယံ နာမ ရာဇာနံ အနုရုဒ္ဓံ အာနန္ဒံ ဘဂုံ ကိမိလံ^၁ ဒေဝဒတ္တိန္တ ဣမေ ဆ သကျေ အပဗ္ဗဇန္တေ ဒိသ္မာ “မယံ အတ္တနော ပုတ္တေ ပဗ္ဗာဇေမ၊ ဣမေ ဆ သကျာ န ဉှတကာ မညေ၊ ကသ္မာ^၂ န ပဗ္ဗဇန္တိ” တိ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ။ အထ ခေါ မဟာနာမော သကျော အနုရုဒ္ဓံ ဥပသင်္ကမိတွာ “တာတ အမှာကံ ကုလာ ပဗ္ဗဇိတော နတ္ထိ၊ တုံ ဝါ ပဗ္ဗဇ^၃၊ အဟံ ဝါ ပဗ္ဗဇိဿာမိ” တိ အာဟ။ သော ပန သုခုမာလော ဟောတိ သမ္ပန္နဘောဂေါ။ “နတ္ထိ” တိဝစနမ္ပိ တေန န သုတပုဗ္ဗံ။ ဧကဒိဝသဉ္စိ တေသု ဆသု ခတ္ထိယေသု ဂုဠကီဠိ ကိဠန္တေသု အနုရုဒ္ဓေါ ပူဝေန ပရာဇိတော ပူဝတ္တာယ ပဟိဏိ၊ အထဿ မာတာ ပူဝေ သဇ္ဇေတွာ ပဟိဏိ။ တေ ခါဒိတွာ ပုန ကီဠိ^၄ သု။ ပုနပျနံ တဿေဝ ပရာဇယော ဟောတိ။ မာတာ ပနဿ ပဟိတေ ပဟိတေ တိက္ခတ္ထံ ပူဝေ ပဟိဏိတွာ စတုတ္ထဝါရေ “ပူဝါ နတ္ထိ” တိ ပဟိဏိ။ သော “နတ္ထိ” တိ-ဝစနဿ အသုတပုဗ္ဗတ္တာ “သောပေကာ ပူဝဝိကတိ ဘဝိဿတိ” တိ မညမာနော “နတ္ထိပူဝံ မေ အာဟရထာ” တိ ပေသေသိ။ မာတာ ပနဿ “နတ္ထိပူဝံ ကိရ အယျေ ဒေထာ” တိ ပုတ္တေ “မမ ပုတ္တေန ‘နတ္ထိ’ တိ ပဒံ န သုတပုဗ္ဗံ၊ ဣမိနာ ပန ဥပါယေန နံ တေမတ္ထံ ဇာနာပေဿာမိ” တိ တုစ္စံ သုဝဏ္ဏပါတိ^၅ အညာယ သုဝဏ္ဏပါတိယာ ပဋိကုဇိတွာ ပေသေသိ။ နဂရပရိဂ္ဂါဟိကာ ဒေဝတာ စိန္တေသုံ “အနုရုဒ္ဓသကျေန အန္ဓဘာရကာလေ အတ္တနော ဘာဂဘတ္တံ ဥပရိဠပစ္စေက-ဗုဒ္ဓဿ ဒတွာ ‘နတ္ထိ’ တိ မေ ဝစနဿ သဝနံ မာ ဟောတု၊ ဘောဇနပုတ္တိ^၆ ဌာန-ဇာနနံ မာ ဟောတူ” တိ ပတ္တနာ ကတာ၊ သစာယံ တုစ္စပါတိ^၇ ပဿိဿတိ။ ဒေဝသမာဂမံ ပဝိသိတုံ န လဘိဿာမ၊ သီသမ္ပိ နော သတ္တဓာ ဖလေယျာ” တိ။

၁-ကိမိလံ (သီ၊ သျာ) ၂-တသ္မာ (သီ)
၃-ပဗ္ဗဇိဿသိ (သီ၊ က) ၄-၄-၃၃၆-ပိဋေ ပန ပသိတဗ္ဗံ။ ၅-ဘောဇနပုတ္တိယာ (သီ)

အထ နံ ပါတိ° ဒိဗ္ဗပူဝေဟိ ပုဏ္ဏံ အကံသု။ တဿာ ဂုဠမဏ္ဍလေ ဌပေတွာ ဥဒ္ဓါဋိတမတ္တာယ ပူဝဂန္ဓော သကလနဂရေ ဆာဒေတွာ ဌိတော။ ပူဝခဏ္ဏံ မုခေ ဌပိတမတ္တမေဝ သတ္တရသဟရဏီသဟဿာနိ အနုဖရိ။

သော စိန္တေသိ “နာဟံ မာတု ပိယော၊ ဧတ္တကံ မေ ကာလံ ဣမံ နတ္ထိပူဝံ နာမ န ပစိ၊ ဣတော ပဋ္ဌာယ အညံ ပူဝံ နာမ န ခါဒိဿာမိ”တိ၊ သော ဂေဟံ ဂန္ဓာဝ မာတရံ ပုစ္ဆိ “အဗ္ဗ တုမှာကံ အဟံ ပိယော၊ အပ္ပိယော”တိ။ တာတ ဧကက္ခိနော အက္ခိ ဝိယ စ ဟဒယံ ဝိယ စ အတိဝိယ ပိယော မေ အဟောသိတိ။ အထ ကသ္မာ ဧတ္တကံ ကာလံ မယံ နတ္ထိပူဝံ န ပစိတ္ထ အဗ္ဗာတိ။ သာ စူဠ-ပဋ္ဌာကံ ပုစ္ဆိ “အတ္ထိ ကိဉ္စိ ပါတိယံ တာတာ”တိ။ “ပရိပုဏ္ဏာ အယျေ ပါတိ ပူဝေဟိ၊ ဧဝရူပါ ပူဝါ နာမ မေ န ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗာ”တိ အာရောစေသိ။ သာ စိန္တေသိ “မယံ ပုတ္တော ပုညဝါ ကတာဘိနိဟာရော ဘဝိဿတိ၊ ဒေဝတာဟိ ပါတိ° ပူရေတွာ ပူဝါ ပဟိတာ ဘဝိဿန္တိ”တိ။ အထ နံ ပုတ္တော အဗ္ဗ ဣတော ပဋ္ဌာယာဟံ အညံ ပူဝံ နာမ န ခါဒိဿာမိ၊ နတ္ထိပူဝမေဝ ပစေယျာသိတိ။ သာဝိဿ တတော ပဋ္ဌာယ “ပူဝံ ခါဒိတုကာမောမိ”တိ ဝုတ္တေ တုစ္ဆပါတိမေဝ အညာယ ပါတိယာ ပဋိကုဋ္ဌိတွာ ပေသေသိ။ ယာဝ အဂါရမဇ္ဈေ ဝသိ၊ တာဝဿ ဒေဝတာဝ ပူဝေ° ပဟိဏိ°သု။

သော ဧတ္တကမ္ပိ အဇာနန္တော ပဗ္ဗဇ္ဇံ နာမ ကိ° ဇာနိဿတိ။ တသ္မာ “ကာ သော ပဗ္ဗဇ္ဇာ နာမာ”တိ ဘာတရံ ပုစ္ဆိတွာ ဩဟာရိတကေသမဿုနာ ကာသာယနိဝတ္တေန ကဋ္ဌတ္ထရကေ၂ ဝါ မိဒလမဉ္ဇကေ ဝါ? နိပဋ္ဌိတွာ ပိဏ္ဏာယ စရန္တေန ဝိဟရိတဗ္ဗံ။ “သော ပဗ္ဗဇ္ဇာ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ “ဘာတိက အဟံ သုခုမာလော၊ နာဟံ သက္ခိဿာမိ ပဗ္ဗဇိတု”န္တိ အာဟ။ တေန ဟိ တာတ ကမ္ပန္တံ ဥဂ္ဂဟေတွာ ဃရာဝါသံ ဝသ။ န ဟိ သက္ကာ အမှေသု ဧကေန အပဗ္ဗဇိတုန္တိ။ အထ နံ “ကော သေ ကမ္ပန္တော နာမာ”တိ ပုစ္ဆိ။ ဘတ္တုဋ္ဌာနဋ္ဌာနမ္ပိ အဇာနန္တော ကုလပုတ္တော ကမ္ပန္တံ နာမ ကိ° ဇာနိဿတိတိ။ ဧကဒိဝသံ ဟိ တိဏ္ဏံ ခတ္ထိယာနံ ကထာ ဥဒပါဒိ “ဘတ္တံ နာမ ကုဟိ° ဥဋ္ဌဟတိ”တိ။ ကိမိလော အာဟ “ကောဋ္ဌေ ဥဋ္ဌဟတိ”တိ။ အထ နံ ဘဒ္ဒိယော “တွံ ဘတ္တဿ ဥဋ္ဌာနဋ္ဌာနံ န ဇာနာသိ၊ ဘတ္တံ နာမ ဥက္ခလိယံ ဥဋ္ဌဟတိ”တိ အာဟ။ အနုရုဒ္ဓေါ “တုမှေ ဒ္ဓေပိ န ဇာနာထ၊ ဘတ္တံ နာမ ရတနမကုဋ္ဌာယ သုဝဏ္ဏပါတိယံ ဥဋ္ဌဟတိ”တိ အာဟ။

၁-ဒေဝတာ ဒိဗ္ဗပူဝေ (သျှာ) ၂-ကဋ္ဌတ္ထရေ (က) ၃-ဝိရုဋ္ဌမဉ္ဇကေ ဝါ (က)

တေသု ကိရ ကေဒိဝသံ ကိမိလော ကောဋ္ဌတော ဝိဟီ ဩတာရိယမာနေ ဒိဿာ “ဧတေ ကောဋ္ဌေယေဝ ဇာတာ”တိ သညီ အဟောသိ။ ဘဒ္ဒိယော ကေဒိဝသံ ဥက္ခလိတော ဘတ္တံ ဝနိယမာနံ ဒိဿာ “ဥက္ခလိယညေဝ ဥပ္ပန္န”န္တိ သညီ အဟောသိ။ အနုရုဒ္ဓေန ပန နေဝ ဝိဟီ ကောဋ္ဌေန္တာ, န ဘတ္တံ ပစန္တာ, န ဝဇေန္တာ ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗာ၊ ဝဇေတွာ ပန ပုရတော ဌပိတမေဝ ပဿတိ။ သော ဘုဒ္ဓိတုကာမကာလေ “ဘတ္တံ ပါတိယံ ဥဋ္ဌဟတိ”တိ သညမကာသိ။ ဧဝံ တယောပိတေ ဘတ္တုဋ္ဌာနဋ္ဌာနံ န ဇာနန္တိ။ တေနာယံ “ကော ဧသ ကမ္မန္တာ နာမာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ပဌမံ ခေတ္တံ ကသာပေတဗ္ဗ”န္တိ အာဒိကံ သံဝစ္ဆရေ သံဝစ္ဆရေ ကတ္တဗ္ဗံ ကိစ္စံ သုတွာ “ကဒါ ကမ္မန္တာနံ အန္တော ပညာယိဿတိ၊ ကဒါ မယံ အပ္ပေါဿုက္ကာ ဘောဂေ ဘုဒ္ဓိဿာမာ”တိ ဝတွာ ကမ္မန္တာနံ အပရိယန္တတာယ အက္ခာတာယ^၁ “တေန ဟိ တုညေဝ ဃရာဝါသံ ဝဿ၊ န မယံ ဧတေနတ္ထော”တိ မာတရံ ဥပသင်္ကမိတွာ “အနုဇာနာဟိ မံ အမ္မ၊ ပဗ္ဗဇိဿာမီ”တိ ဝတွာ တာယ နာနပ္ပကာရေဟိ တိက္ခတ္တံ ပဋိက္ခိပိတွာ “သစေ တေ သဟာယကော ဘဒ္ဒိယရာဇာ ပဗ္ဗဇိဿတိ၊ တေန သဒ္ဓိံ ပဗ္ဗဇာဟိ”တိ ဝုတ္တေ တံ ဥပသင်္ကမိတွာ “မမ ခေါ သမ္မ ပဗ္ဗဇာ တဝ ပဋိဗဒ္ဓါ”တိ ဝတွာ တံ နာနပ္ပကာရေဟိ သညာပေတွာ သဟ္ပမေ ဒိဝသေ အတ္တနာ သဒ္ဓိံ ပဗ္ဗဇနတ္ထာယ ပဋိညံ ဂဏှိ။

တတော ဘဒ္ဒိယော သကျရာဇာ အနုရုဒ္ဓေါ အာနန္ဒော ဘဂု ကိမိလော ဒေဝဒတ္ထောတိ ဣမေ ဆ ခတ္တိယာ ဥပါလိကပ္ပကသတ္တမာ ဒေဝါ ဝိယ ဒိဗ္ဗသမ္ပတ္တိံ သတ္တာဟံ သမ္ပတ္တိံ အနုဘဝိတွာ ဥယျာနံ ဂစ္ဆန္တာ ဝိယ စတုရင်္ဂနိယာ သေနာယ နိက္ခမိတွာ ပရဝိသယံ ပတွာ ရာဇာဏာယ သေနံ နိဝတ္တာပေတွာ ပရဝိသယံ ဩက္ကမိံ သု။ တတ္ထ ဆ ခတ္တိယာ အတ္တနော အတ္တနော အာဘရဏာနိ ဩမုဗ္ဗိတွာ ဘဏှိကံ ကတွာ “ဟန္တ ဘဏေ ဥပါလိ နိဝတ္တဿု၊ အလံ တေ ဧတ္တကံ ဇီဝိကာယာ”တိ တဿ အဒံ သု။ သော တေသံ ပါဒမူလေ ပရိဝတ္တိတွာ ပရိဒေဝိတွာ တေသံ အာဏံ အတိက္ကမိတုံ အသက္ကောန္တော ဥဋ္ဌာယ တံ ဂဟေတွာ နိဝတ္တိ။ တေသံ ဒ္ဓိဓာ ဇာတကာလေ^၂ ဝနံ အာရောဒနပ္ပတ္တံ ဝိယ ပထဝီကမ္မမာနာကာရပ္ပတ္တာ ဝိယ အဟောသိ။ ဥပါလိ ကပ္ပကောပိ ထောကံ ဂန္တာ နိဝတ္တိတွာ “စဏှာ ခေါ သာကိယာ၊ ‘ဣမိနာ ကုမာရာ နိပ္ပုတိတာ’တိ ဃာတေယျုမ္ပိ မံ။ ဣမေ ဟိ နာမ သကျကုမာရာ ဝေရူပံ သမ္ပတ္တိံ ပဟာယ ဣမာနိ အနုပ္ပါနိ အာဘရဏာနိ ခေဋ္ဌပိဏှံ ဝိယ ဆဇေတွာ ပဗ္ဗဇိဿန္တိ။

၁-အက္ခယတာယ (က) ၂-ဘိဇ္ဇိတကာလေ (က)

ကိမင်္ဂံ ပနာဟ”န္တိ ဘဏ္ဍိကံ ဩမုဗ္ဗိတွာ တာနိ အာဘရဏာနိ ရုက္ခေ လဂ္ဂေတွာ “အတ္ထိကာ ဂဏှန္တု”တိ ဝတွာ တေသံ သန္တိကံ ဂန္တာ တေဟိ “ကသ္မာ နိဝတ္ထောသိ”တိ ပုဋ္ဌော တမတ္ထံ အာရောစေသိ။ အထ နံ တေ အာဒါယ သတ္ထု သန္တိကံ ဂန္တာ “မယံ ဘန္တေ သာကိယာ နာမ မာနနိဿိတာ၊ အယံ အမှာကံ ဒီဃရတ္ထံ ပရိစာရကော၊ ဣမံ ပဌမတရံ ပဗ္ဗာဇေထ၊ မယမဿ အဘိဝါဒနာဒီနိ ကရိဿာမ၊ ဧဝံ နော မာနော နိဗ္ဗာနာယိဿတိ”တိ ဝတွာ တံ ပဌမတရံ ပဗ္ဗာဇေတွာ ပစ္စာ သယံ ပဗ္ဗဇိံ သု။ တေသု အာယသ္မာ ဘဒ္ဒိယော တေနော အန္တရဝဿေန တေဝိဇ္ဇော အဟောသိ။ အာယသ္မာ အနုရုဒ္ဓေါ ဒိဗ္ဗစက္ခုကော ဟုတွာ ပစ္စာ မဟာဝိတက္ကသုတ္တံ သုတွာ အရဟတ္တံ ပါပုဏိ။ အာယသ္မာ အာနန္ဒော သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိ။ ဘဂုတ္ထေရော စ ကိမိလတ္ထေရော စ အပရဘာဂေ ဝိပဿနံ ဝဇေတွာ အရဟတ္တံ ပါပုဏိံ သု။ ဒေဝဒတ္တော ပေါထုဇ္ဇနိကံ ဣဒ္ဓိံ ပတ္တော။

အပရဘာဂေ သတ္ထရိ ကောသမ္ဗိယံ ဝိဟရန္တေ သသာဝကသံဃဿ တထာဂတဿ မဟန္တော လာဘသက္ကာရော နိဗ္ဗတ္တိ။ ဝတ္ထဘောသဇ္ဇာဒိဟတ္တာ မနုဿာ ဝိဟာရံ ပဝိသိတွာ “ကုဟိံ သတ္တာ၊ ကုဟိံ သာရိပုတ္တတ္ထေရော၊ ကုဟိံ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနတ္ထေရော၊ ကုဟိံ မဟာကဿပတ္ထေရော၊ ကုဟိံ ဘဒ္ဒိယတ္ထေရော၊ ကုဟိံ အနုရုဒ္ဓတ္ထေရော၊ ကုဟိံ အာနန္ဒတ္ထေရော၊ ကုဟိံ ဘဂုတ္ထေရော၊ ကုဟိံ ကိမိလတ္ထေရော”တိ အသိတိမဟာသာဝကာနံ နိသိန္နဋ္ဌာနံ ဩလောကေန္တာ ဝိစရန္တိ။ “ဒေဝဒတ္တတ္ထေရော ကုဟိံ နိသိန္နော ဝါ၊ ဌိတော ဝါ”တိ ပုစ္ဆန္တော နာမ နတ္ထိ။ သော စိန္တေသိ “အဟမ္မိ ဧတေဟိ သဒ္ဓိဉ္ဇေဝ ပဗ္ဗဇိတော၊ ဧတေပိ ခတ္ထိယပဗ္ဗဇိတာ၊ အဟမ္မိ ခတ္ထိယပဗ္ဗဇိ- တော၊ လာဘသက္ကာရဟတ္တာ မနုဿာ ဧတေယေဝ ပရိယေသန္တိ၊ မမ နာမံ ဂဟေတာပိ နတ္ထိ။ ကေန န ခေါ သဒ္ဓိံ ကေတော ဟုတွာ ကံ ပသာဒေတွာ မမ လာဘသက္ကာရံ နိဗ္ဗတ္တေယျ”န္တိ။ အထဿ တေဒဟောသိ “အယံ ခေါ ရာဇာ ဗိမ္ဗိသာရော ပဌမဒဿနေနေဝ ကောဒသဟိ နဟုတေဟိ သဒ္ဓိံ သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌိတော၊ န သက္ကာ ဧတေန သဒ္ဓိံ ကေတော ဘဝိတုံ၊ ကောသလရညာပိ သဒ္ဓိံ န သက္ကာ ဘဝိတုံ။ အယံ ခေါ ပန ရညောပုတ္တော အဇာတသတ္ထု ကုမာရော ကဿစိ ဂုဏဒေါသေ န ဇာနာတိ၊ ဧတေန သဒ္ဓိံ ကေတော ဘဝိဿာမီ”တိ။ သော ကောသမ္ဗိတော ရာဇဂဟံ ဂန္တာ ကုမာရက- ဝဏ္ဏံ အဘိနိဗ္ဗိနိတွာ စတ္တာရော အာသီဝိသေ စတုသု ဟတ္ထပါဒေသု ဧကံ ဂိဝါယ

ပိလန္ဒိတွာ ဧကံ သီသေ စုမ္ပဋ္ဌကံ^၁ ကတွာ ဧကံ ဧကံသံ ကရိတွာ ဣမာယ အဟိမေခလာယ အာကာသတော ဩရုယ အဇာတသတ္တုဿ ဥစ္ဆင်္ဂေ နိသီဒိတွာ တေန ဘိတေန “ကောသိ တွ”န္တိ ဝုတ္တေ “အဟံ ဒေဝဒတ္တော”တိ ဝတွာ တဿ ဘယဝိနောဒနတ္ထံ တံ အတ္တဘာဝံ ပဋိသံဟရိတွာ^၂ သံဃာဋီပတ္တုစီဝရဓရော ပုရတော ဌတွာ တံ ပသာဒေတွာ လာဘသက္ကာရံ နိဗ္ဗတ္တေသိ။ သော လာဘသက္ကာရာဘိဘူတော “အဟံ ဘိက္ခုသံဃံ ပရိဟရိဿာမိ”တိ ပါပကံ စိတ္တံ ဥပ္ပါဒေတွာ သဟ စိတ္တုပ္ပါဒေန ဣဒ္ဓိတော ပရိဟာယိတွာ သတ္တာရံ ဝေဠုဝနဝိဟာရေ သရာဇိကာယ ပရိသာယ ဓမ္မံ ဒေသေန္တံ ဝန္တိတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ အဇ္ဇလိ^၃ ပဂ္ဂယ “ဘဂဝါဘန္တေ တေရဟိဇိဏ္ဏော ဝုဇော မဟလ္လကော၊ အပ္ပေါသုက္ကော ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရံ အနုယုဉ္ဇတု၊ အဟံ ဘိက္ခုသံဃံ ပရိဟရိဿာမိ၊ နိယျာဒေထ မေ ဘိက္ခုသံဃ”န္တိ ဝတွာ သတ္တာရာ ခေဋ္ဌာသကဝါဒေန အပသာဒေတွာ ပဋိက္ခိတ္တော အနတ္တမနော ဣမံ ပဌမံ တထာဂတေ အာဃာတံ ဗန္တိတွာ ပက္ကာမိ။

အထဿ ဘဂဝါ ရာဇဂဟေ ပကာသနီယကမ္ပံ ကာရေသိ။ သော “ပရိစ္စတ္တော ဒါနိ အဟံ သမဏေန ဂေါတမေန၊ ဣဒါနိဿ အနတ္တံ ကရိဿာမိ”တိ အဇာတသတ္တု ဥပသင်္ကမိတွာ “ပုဗ္ဗေ ခေါ ကုမာရ မနုဿာ ဒိဃာယုကာ၊ တေရဟိ အပ္ပါယုကာ။ ဌာနံ ခေါ ပနေတံ ဝိဇ္ဇတိ၊ ယံ တံ ကုမာရောဝ သမာနော ကာလံ ကရေယျာသိ၊ တေန ဟိ တံ ကုမာရ ပိတရံ ဟန္တာ ရာဇာ ဟောဟိ၊ အဟံ ဘဂဝန္တံ ဟန္တာ ပုဗ္ဗေါ ဘဝိဿာမိ”တိ ဝတွာ တသ္မိ^၄ ရဇ္ဇေ ပတိဋ္ဌိတေ တထာဂတဿ^၅ ဝဓာယ ပုရိသေ ပယောဇေတွာ တေသု သောတာပတ္တိဖလံ ပတွာ နိဝတ္တေသု သယံ ဂိဇ္ဈကုဋပဗ္ဗတံ အဘိရုဟိတွာ “အဟမေဝ သမဏံ ဂေါတမံ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေဿာမိ”တိ သိလံ ပဝိဇ္ဈိတွာ ရုဟိရုပ္ပါဒကကမ္ပံ ကတွာ ဣမိနာဝိ ဥပါယေန မာရေတံ အသက္ကောန္တော ပုန နာဠာဂိရိ^၆ ဝိဿဇ္ဇာပေသိ။ တသ္မိ^၇ အာဂစ္ဆန္တေ အာနန္ဒတ္ထေရော အတ္တနော ဇီဝိတံ သတ္တု ပရိစ္စဇိတွာ ပုရတော အဋ္ဌာသိ။ သတ္တာ နာဂံ ဒမေတွာ နဂရာ နိက္ခမိတွာ ဝိဟာရံ ဂန္တာ အနေကသဟဿေဟိ ဥပါသကေဟိ အဘိဟဋ္ဌံ မဟာဒါနံ ပရိဘုဋ္ဌိတွာ တသ္မိ^၈ ဒိဝသေ သန္ဓိပတိတာနံ အဋ္ဌာရသကောဋီသင်္ခါဟာနံ ရာဇဂဟဝါသီနံ အနုပုဗ္ဗိ^၉ ကထံ ကထေတွာ စတုရာသီတိယာ ပါဏသဟဿာနံ ဓမ္မာဘိသမယေ ဇာတေ “အဟော အာယသ္မာ အာနန္တော မဟာဂုဏော၊ တထာရူပေ နာမ ဟတ္ထိနာဂေ အာဂစ္ဆန္တေ အတ္တနော ဇီဝိတံ

၁-စုမ္ပဋ္ဌကံ (က) ၂-ဝိဇိဟိတွာ (က) ၃-တထာဂတံ (က)

ပရိစ္ဆေဒိတွာ သတ္ထု ပုရတောဝ အဋ္ဌာသိ”တိ ထေရဿ ဂုဏကထံ သုတွာ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝ၊ ပုဗ္ဗေပေသ မမတ္ထာယ ဇီဝိတံ ပရိစ္ဆေဒိယေဝါ”တိ ဝတွာ ဘိက္ခုဟိ ယာစိတော စူဠဟံသ^၁ မဟာဟံသ^၂ ကက္ကဋကဇာတကာနိ^၃ ကထေသိ။ ဒေဝဒတ္တဿာပိ ကမ္မံ နေဝ ပါကဋံ၊ တထာ ရညော မာရာပိတတ္တာ၊ န ဝဓကာနံ ပယောဇိတတ္တာ၊ န သိလာယ ပဝိဒ္ဓတ္တာ^၄၊ ပါကဋံ အဟောသိ၊ ယထာ နာဠာဂိရိဟတ္ထိနော ဝိဿဇ္ဇိတတ္တာ။ တဒါ ဟိ မဟာဇနော “ရာဇာပိ ဒေဝဒတ္တေနေဝ မာရာပိတော၊ ဝဓကောပိ ပယောဇိတော၊ သိလာပိ အပဝိဒ္ဓါ။ ဣဒါနိ ပန တေန နာဠာဂိရိ ဝိဿဇ္ဇာပိတော၊ ဧဝရူပံ နာမ ပါပကံ ဂဟေတွာ ရာဇာ ဝိစရတိ”တိ ကောလာဟလမကာသိ။

ရာဇာ မဟာဇနဿ ကထံ သုတွာ ပဉ္စထာလိပါကသတာနိ နိဟရာပေတွာ န ပုန တဿူပဋ္ဌာနံ အဂမာသိ၊ နာဂရာပိဿ ကုလံ ဥပဂတဿ ဘိက္ခာ-မတ္တမ္ပိ န အဒံသု။ သော ပရိဟိနလာဘသက္ကာရော ကောဟညေန ဇီဝိတု-ကာမော သတ္တာရံ ဥပသင်္ကမိတွာ ပဉ္စ ဝတ္ထုနိ ယာစိတွာ ဘဂဝတာ “အလံ ဒေဝဒတ္တ၊ ယော ဣစ္ဆတိ၊ သော အာရညကော ဟောတူ”တိ ပဋိက္ခိတ္တော ကဿာဝုသော ဝစနံ သောဘနံ၊ ကိံ တထာဂတဿ ဥဒါဟု မမ၊ အဟပ္ပိ ဥက္ကဋ္ဌဝသေန ဧဝံ ဝဒါမိ “သာဓု ဘန္တေ ဘိက္ခု ယာဝဇီဝံ အာရညကာ အဿု၊ ပိဏ္ဍာပါတိကာ၊ ပံသုကုလိကာ၊ ရုက္ခမူလိကာ၊ မစ္ဆမံသံ န ခါဒေယျ”န္တိ။ “ယော ဒုက္ခာ မုစ္စိတုကာမော၊ သော မယာ သဒ္ဓိံ အာဂစ္ဆတူ”တိ ဝတွာ ပက္ကာမိ။ တဿ ဝစနံ သုတွာ ဧကစ္စေ နဝကပဗ္ဗဇိတာ မန္တဗုဒ္ဓိနော “ကလျာဏံ ဒေဝ-ဒတ္တော အာဟ၊ ဧတေန သဒ္ဓိံ ဝိစရိဿာမာ”တိ တေန သဒ္ဓိံ ဧကတော အဟောသုံ။ ဣတိ သော ပဉ္စသတေဟိ ဘိက္ခုဟိ သဒ္ဓိံ တေဟိ ပဉ္စဟိ ဝတ္ထုဟိ လူခပ္ပသန္တံ ဇနံ သညာပေန္တော ကုလေသု ဝိညာပေတွာ ဝိညာပေတွာ ဘုဉ္ဇန္တော သံဃဘေဒါယ ပရက္ကမိ။ သော ဘဂဝတာ “သစ္စံ ကိရတွံ ဒေဝဒတ္တ သံဃဘေဒါယ ပရက္ကမသိ စက္ကဘေဒါယာ”တိ ပုဋ္ဌော “သစ္စံ ဘဂဝါ”တိ ဝတွာ “ဂရုကော ခေါ ဒေဝဒတ္တ သံဃဘေဒေါ”တိ အာဒိဟိ ဩဝဒိတောပိ သတ္ထု ဝစနံ အနာဒိယိတွာ ပက္ကန္တော အာယသ္မန္တံ အာနန္တံ ရာဇဂဟေ ပိဏ္ဍာယ စရန္တံ ဒိသ္မာ “အဇ္ဇတဂ္ဂေ ဒါနာဟံ အာဝုသော အာနန္တံ အညတြေဝ ဘဂဝတာ၊ အညတြ ဘိက္ခုသံဃာ ဥပေါသထံ ကရိဿာမိ၊ သံဃကမ္မံ ကရိဿာမိ”တိ အာဟ။ ထေရော တမတ္ထံ ဘဂဝတော အာရောစေသိ။ တံ ဝိဒိတွာ သတ္ထာ ဥပ္ပန္နဓမ္မသံဝေဂေါ ဟုတွာ

၁-၃ ၅-၃၂၆၊ ၃ ၆-၈၃-ပိဋ္ဌေသု။
 ၃-၃ ၅-၇၈-ပိဋ္ဌေ။

၂-၃ ၆-၉၀-ပိဋ္ဌေ။
 ၄-ပဝိဒ္ဓိတတ္တာ (က)

“ဒေဝဒတ္တော သဒေဝကဿ လောကဿ အနတ္တနိဿိတံ အတ္တနော အဝိစိပ္ပံ ပစ္စနကကမ္ပံ ကရောတိ”တိ ဝိတက္ကေတွာ—

“သုကရာနိ အသာဓုနိ၊ အတ္တနော အဟိတာနိ စ။
ယံ ဝေ ဟိတဉ္စ သာဓုဉ္စ၊ တံ ဝေ ပရမဒုက္ကရ”န္တိ ၁—

ဣမံ ဂါထံ ဝတွာ ပုန ဣမံ ဥဒါနံ ဥဒါနေသိ—

“သုကရံ သာဓုနာ သာဓု၊ သာဓု ပါပေန ဒုက္ကရံ။
ပါပံ ပါပေန သုကရံ၊ ပါပမရိယေဟိ ဒုက္ကရ”န္တိ ၂။

အထ ခေါ ဒေဝဒတ္တော ဥပေါသထဒိဝသေ အတ္တနော ပရိသာယ သဒ္ဓိံ ကေမန္တံ နိဿိဒိတွာ “ယဿိမာနိ ပဉ္စ ဝတ္ထုနိ ခမန္တိ၊ သော သလာကံ ဂဏှတူ”တိ ဝတွာ ပဉ္စသတေဟိ ဝဇ္ဇိပုတ္တကေဟိ နဝကေဟိ အပ္ပကတညူဟိ သလာကာယ ဂဟိတာယ သံဃံ ဘိန္ဒိတွာ တေ ဘိက္ခူ အာဒါယ ဂယာသိသံ အဂမာသိ။ တဿ တတ္ထ ဂတဘာဝံ သုတွာ သတ္တာ တေသံ ဘိက္ခူနံ အာနယ-နတ္ထာယ ဒွေ အဂ္ဂသာဝကေ ပေသေသိ။ တေ တတ္ထ ဂန္ဓာ အာဒေသနာ-ပါဂ္ဂိဟာရိယာနုသာသနိယာ စေဝ ဣဒ္ဓိပါဂ္ဂိဟာရိယာနုသာသနိယာ စ အနု-သာသန္တာ တေ အမတံ ပါယေတွာ အာဒါယ အာကာသေန အာဂမိံသု။ ကောကာလိကောပိ ခေါ “ဥဋ္ဌေဟိ အာဝုသော ဒေဝဒတ္တ၊ နိတာ တေ ဘိက္ခူ သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလ္လာနေဟိ၊ နန တံ မယာ ဝုတ္တော ‘မာ အာဝုသော သာရိပုတ္တ-မောဂ္ဂလ္လာနေ ဝိဿာသိ’တိ။ ပါပိစ္ဆာ သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလ္လာနာ၊ ပါပိကာနံ ဣစ္ဆာနံ ဝသံ ဂတာ”တိ ဝတွာ ဇဏှုကေန ဟဒယမဇ္ဈေ ပဟရိ၊ တဿ တတ္ထေဝ ဥဏှံ လောဟိတံ မုခတော ဥဂ္ဂဉ္စိ။ အာယသ္မန္တံ ပန သာရိပုတ္တံ ဘိက္ခူ-သံဃပရိဝုတံ အာကာသေန အာဂစ္ဆန္တံ ဒိသွာ ဘိက္ခူ အာဟံသု “ဘန္တေ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော ဂမနကာလေ အတ္တဒုတိယော ဂတော၊ ဣဒါနိ မဟာပရိဝါရော အာဂစ္ဆန္တော သောဘတိ”တိ။ သတ္တာ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝ သာရိပုတ္တော သောဘတိ၊ ပုဗ္ဗေ တိရစ္ဆာနယောနိယံ နိဗ္ဗတ္တကာလေပိ မယံ ပုတ္တော မမ သန္တိကံ အာဂစ္ဆန္တော သောဘိယေဝါ”တိ ဝတွာ—

“ဟောတိ သီလဝတံ အတ္တော၊ ပဋိသန္တာရဝုတ္တိနံ။
လက္ခဏံ ပဿ အာယန္တံ၊ ဉှတိသံဃပုရက္ခတံ။
အထ ပဿသိ’မံ ကာဠု၊ သုဝိဟိနံဝ ဉှတိဘိ”တိ ၃—

၁-၃ ၁-၃၈၊ ၄-၃၆၁-ပိဋကေ၊ ၂-၃ ၁-၁၅၀-ပိဋကေ ဥဒါနေ။ ၃-၃ ၅-၃-ပိဋကေ။

ဣဒံ ဇာတကံ ကထေသိ။ ပုန ဘိက္ခုဟိ “ဘန္တေ ဒေဝဒတ္တော ကိရ ဒွေ အဂ္ဂ-
သာဝကေ ဥဘောသုပဿေသု နိသီဒါပေတွာ ‘ဗုဒ္ဓလိဋ္ဌာယ ဓမ္မံ ဒေသေသာမီ’တိ
တုမှာကံ အနုကိရိယံ ကရောတိ”တိ ဝုတ္တေ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝ၊ ပုဗ္ဗေပေသ
မမ အနုကိရိယံ ကာတုံ ဝါယမိ၊ န ပန သက္ခိ”တိ ဝတွာ—

“အပိ ဝိရက ပဿေသိ၊ သကုဏံ မဉ္ဇုဘာဏကံ။
မယူရဂီဝသင်္ကာသံ၊ ပတိံ မယုံ သဝိဋ္ဌကံ။

ဥဒကထလစရဿ ပက္ခိနော၊
နိစ္စံ အာမကမစ္ဆဘောဇိနော။
တဿာနုကရံ သဝိဋ္ဌကော၊
သေဝါလေ ပလိဂုဏ္ဍိတော မတော”တိ—

အာဒိနာ ဇာတကံ ဝတွာ အပရာပရေသုပိ ဒိဝသေသု တထာနုရူပမေဝ ကထံ
အာရတ္တ- —

“အစာရိ ဝတာယံ ဝိတုဒံ ဝနာနိ၊
ကဋ္ဌင်္ဂရက္ခေသု အသာရကေသု။
အထာ’သဒါ ခဒိရံ ဇာတသာရံ၊
ယတ္ထ’ဗ္ဗိဒါ ဂရုဋ္ဌော ဥတ္တမင်္ဂ”န္တိ ၂။

“လသီ စ တေ နိပ္ပလိတာ၊ မတ္ထကော စ ပဒါလိတော။
သဗ္ဗာ တေ ဖာသုကာ ဘဂ္ဂါ၊ အဇ္ဇ ခေါ တံ ဝိရောစသီ”တိ—

ဝေမာဒိနိ ဇာတကာနိ ကထေသိ။ ပုန “အကတညူ ဒေဝဒတ္တော”တိ ကထံ
အာရတ္တ—

“အကရမှသ တေ ကိစ္စံ၊ ယံ ဗလံ အဟုဝမှသေ။
မိဂရာဇ နမော တျတ္ထု၊ အပိ ကိဗ္ဗိ လဘာမသေ။
မမ လောဟိတဘက္ခဿ၊ နိစ္စံ လုဒ္ဓါနိ ကုဗ္ဗတော။
ဒန္တန္တရဂတော သန္တော၊ တံ ဗဟုံ ယမ္ပိ ဇီဝသီ”တိ—

အာဒိနိ ဇာတကာနိ ကထေသိ။ ပုန ဝဓာယ ပရိသက္ကနမဿ အာရတ္တ—

“ဉ္ဇတမေတံ ကုရင်္ဂဿ၊ ယံ တံ သေပဏ္ဍိ သိယျသိ။
အညံ သေပဏ္ဍိ ဂစ္ဆာမိ၊ န မေ တေ ရုစ္စတေ ဖလ”န္တိ ၅။—

၁-၃ ၅-၅၄-ပိဋက
၄-၃ ၅-၉၇-ပိဋက

၂-၃ ၅-၅၆-ပိဋက

၃-၃ ၅-၃၃-ပိဋက
၅-၃ ၅-၆-ပိဋက

အာဒိနိ ဇာတကာနိ ကထေသိ။ ပုနဒိဝသေ^၁ “ဥဘတော ပရိဟိနော ဒေဝဒတ္တော လာဘသက္ကာရတော စ သာမညတော စာ”တိ ကထာသု ပဝတ္တမာနာသု “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝ ဒေဝဒတ္တော ပရိဟိနော၊ ပုဗ္ဗေပေသ ပရိဟိနောယေဝါ”တိ ဝတ္တာ—

“အက္ခိ ဘိန္နာ ပဋေဝ နဋ္ဌော၊ သဒိဂေဟေ စ ဘဏ္ဍနံ။
ဥဘတော ပဒုဋ္ဌာ ကမ္မန္တာ၊ ဥဒကမ္ပိ ထလမ္ပိ စာ”တိ။—

အာဒိနိ ဇာတကာနိ ကထေသိ။ ဧဝံ ရာဇဂဟေ ဝိဟာရန္တောဝ ဒေဝဒတ္တံ အာရဗ္ဗ ဗဟူနိ ဇာတကာနိ ကထေတွာ ရာဇဂဟတော သာဝတ္ထိံ ဂန္တော ဇေတဝနေ ဝိဟာရေ ဝါသံ ကပ္ပေသိ။ ဒေဝဒတ္တောပိ ခေါ နဝ မာသေ ဂိလာနော ပစ္စိမေ ကာလေ သတ္တာရံ ဒဋ္ဌကမော ဟုတွာ အတ္တနော သာဝကေ အာဟ “အဟံ သတ္တာရံ ဒဋ္ဌကမော၊ တံ မေ ဒဿေထာ”တိ။ “တွံ သမတ္တကာလေ သတ္တာရာ သဒ္ဓိံ ဝေရိ ဟုတွာ အစရိ၊ န မယံ တတ္ထ နေဿာမာ”တိ ဝုတ္တေ “မာ မံ နာသေထ၊ မယာ သတ္တရိ အာဃာတော ကတော၊ သတ္ထု ဝန မယံ ကေသဂ္ဂမတ္တောပိ အာဃာတော နတ္ထိ။ သော ဟိ ဘဂဝါ—

ဝဓကေ ဒေဝဒတ္တမ္ပိ၊ စောရေ အင်္ဂုလိမာလကေ။
ဓနပါလေ ရာဟုလေ စ၊ သဗ္ဗတ္ထ သမမာနသောတိ?—

ဒဿေထ မေ ဘဂဝန္တ”န္တိ ပုနပ္ပုနံ ယာစိ။ အထ နံ တေ မဉ္ဇကေနာ-ဒါယ နိက္ခမိံသု။ တဿ အာဂမနံ သုတွာ ဘိက္ခု။ သတ္ထု အာရောစေသံ ဘန္တေ ဒေဝဒတ္တော ကိရ တုမှာကံ ဒဿနတ္ထာယ အာဂစ္ဆတိ”တိ။ န ဘိက္ခဝေ သော တေနတ္ထဘာဝေန မံ ပဿိတုံ လဘိဿတိတိ။ ဒေဝဒတ္တော ကိရ ပဉ္စန္ဒံ ဝတ္ထုနံ အာယာစိတကာလတော ပဋ္ဌာယ ပုန ဗုဒ္ဓံ ဒဋ္ဌံ န လဘတိ၊ အယံ ဓမ္မတာ။ အသုကဋ္ဌာနဉ္စ အသုကဋ္ဌာနဉ္စ အာဂတော ဘန္တေတိ။ ယံ ဣစ္ဆတိ၊ တံ ကရောတု၊ န သော မံ ပဿိတုံ လဘိဿတိတိ။ ဘန္တေ ဣတော ယောဇနမတ္တံ အာဂတော၊ အမုယောဇနံ၊ ဂါဝုတံ၊ ဇေတဝနပေါက္ခရဏီသမိပံ အာဂတော ဘန္တေတိ။ သစေပိ အန္တောဇေတဝနံ ပဝိသတိ၊ နေဝ မံ ပဿိတုံ လဘိဿတိတိ။ ဒေဝဒတ္တံ ဂဟေတွာ အာဂတာ ဇေတဝနပေါက္ခရဏီတိရေ မဉ္ဇံ ဩတာရေတွာ ပေါက္ခရဏီ” နှာယိတုံ ဩတရိံသု။ ဒေဝဒတ္တောပိ ခေါ မဉ္ဇတော ဝုဋ္ဌာယ ဥဘော ပါဒေ ဘူမိယ ဌပေတွာ နိသိဒိ။ ပါဒါ ပထဝိံ

၁-ပုန (သီ၊ သျှာ) ၂-၃၅-၃၂-ပိဋ္ဌေ။ ၃-၃၃-၅၁၊ ၃၁၁-၃၉၆-ပိဋ္ဌေသု။
၄-၄-ဘိက္ခု၊ ကိရ...န လဘန္တိ (သီ၊ သျှာ) ၅-ပေါက္ခရဏီယံ (သျှာ)

ပဝိသိံသု။ သော အနုက္ကမေန ယာဝ ဂေါပ္ပကာ၊ ယာဝ ဇဏ္ဍုကာ၊ ယာဝ ကဋိတော၊ ယာဝ ထနတော၊ ယာဝ ဂိဝတော ပဝိသိတွာ ဟနကဋိကဿ ဘူမိယံ ပဝိဋ္ဌကာလေ—

“ဣမေဟိ အဋ္ဌိဟိံ တမဂ္ဂပုဂ္ဂလံ၊
ဒေဝါတိဒေဝံ နရဒမ္မသာရထိံ။
သမန္တစက္ခံ သတပုညလက္ခဏံ၊
ပါဏေဟိ ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဥပေမီ”တိ၂—

ဣမံ ဂါထမာဟ။ ဣဒံ ကိရ ဌာနံ ဒိဿာ တထာဂတော ဒေဝဒတ္တံ ပဗ္ဗာဇေသိ။ သစေ ဟိ န သော ပဗ္ဗဇိဿ၊ ဂိဟိ ဟုတွာ ကမ္မဉ္စ ဘာရိယံ အကရိဿ၊ အာယတိံ ဘဝနိဿရဏပစ္စယံ? ကာတုံ န သက္ခိဿ၊ ပဗ္ဗဇိတွာ စ ပန ကိဉ္စာပိ ကမ္မံ ဘာရိယံ ကရိဿတိ၊ အာယတိံ ဘဝနိဿရဏပစ္စယံ ကာတုံ သက္ခိဿတိတိ တံ သတ္တာ ပဗ္ဗာဇေသိ။ သော ဟိ ဣတော သတသဟဿကပ္ပမတ္ထကေ အဋ္ဌိဿရော နာမ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿတိ၊ သော ပထဝီံ ပဝိသိတွာ အဝီစိမ္မိ နိဗ္ဗတ္တိ။ နိစ္စလေ ဗုဒ္ဓေ အပရဇ္ဈဘာဝေန ပန နိစ္စလောဝ ဟုတွာ ပစ္စတူတိ? ယောဇနသတိကေ အန္တောအဝီစိမ္မိ ယောဇနသတုဗ္ဗေမမေဝဿ သရီရံ နိဗ္ဗတ္တိ။ သီသံ ယာဝ ကဏ္ဍသက္ခလိတော ဥပရိ အယကပလ္လံ^၁ ပါဝိသိ၊ ပါဒါ ယာဝ ဂေါပ္ပကာ ဟေဋ္ဌာ အယပထဝီယံ ပဝိဋ္ဌာ၊ မဟာတာလက္ခန္ဓပရိမာဏံ အယသူလံ ပစ္စိမဘိတ္တိတော နိက္ခမိတွာ ပိဋ္ဌိမဇ္ဈံ ဘိန္ဒိတွာ ဥရေန နိက္ခမိတွာ ပုရိမဘိတ္တိံ ပါဝိသိ၊ အပရံ ဒက္ခိဏဘိတ္တိတော နိက္ခမိတွာ ဒက္ခိဏပဿံ ဘိန္ဒိတွာ ဝါမပဿေန နိက္ခမိတွာ ဥတ္တရဘိတ္တိံ ပါဝိသိ၊ အပရံ ဥပရိ ကပလ္လတော နိက္ခမိတွာ မတ္ထကံ ဘိန္ဒိတွာ အဓောဘာဝေန နိက္ခမိတွာ အယပထဝီံ ပါဝိသိ။ ဧဝံ သော တတ္ထ နိစ္စလောဝ ပစ္စိ။

ဘိက္ခု။ “တ္ထေကံ ဌာနံ ဒေဝဒတ္တော အာဂစ္ဆန္တော သတ္တာရံ ဒဋ္ဌံ အလဘိတွာဝ ပထဝီံ ပဝိဋ္ဌော”တိ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ။ သတ္တာ “န ဘိက္ခုဝေ ဒေဝဒတ္တော ဣဒါနေဝ မယိ အပရဇ္ဈိတွာ ပထဝီံ ပါဝိသိ၊ ပုဗ္ဗေပိ ပဝိဋ္ဌောယေဝါ”တိ ဝတွာ ဟတ္ထိရာဇကာလေ မဂ္ဂမူဠံ ပုရိသံ သမဿာသေတွာ အတ္တနော ပိဋ္ဌိံ အာရောပေတွာ ခေမန္တံ ပါဝိတဿ^၆ ပုန တိက္ခတ္ထံ အာဂန္တော အဂ္ဂဋ္ဌာနေ

၁-အဋ္ဌေဟိ (သီ) ၂-ခု ၁၁-၁၁၆-ပိဋ္ဌေ။
၃-အာယတိဘဝဿ စ ပစ္စယံ (သီ)၊ အာယတိံ ဘဝဿ ပစ္စယံ (သျှာ)
၄-ပစ္စတိ (သျှာ) ၅-အယကပါလံ (သီ) ၆-ပါဝိတေန တေန (သီ)

မဇ္ဈိမဋ္ဌာနေ မူလေတိ ဧဝံ ဒန္တေ ဆိန္ဒိတွာ တတိယဝါရေ မဟာ-
ပုရိသဿ စက္ခုပထံ အတိက္ကမန္တဿ တဿ ပထဝိံ ပဝိဋ္ဌဘာဝံ ဒီပေတုံ—

“အကတညဿ ပေါသဿ၊ နိစ္စံ ဝိဝရဒဿိနော။
သဗ္ဗံ စေ ပထဝိံ ဒဇ္ဇော၊ နေဝ နံ အဘိရာဓယေ”တိ ၁—

ဣဒံ ဇာတကံ ကထေတွာ ပုနပိ တထေဝ ကထာယ သမုဋ္ဌိတာယ ခန္တိဝါဒိ-
ဘူတေ အတ္တနိ အပရဇ္ဈိတွာ ကလာပုရာဇဘူတဿ တဿ ပထဝိံ ပဝိဋ္ဌဘာဝံ
ဒီပေတုံ ခန္တိဝါဒိဇာတကန္တ ၂, စူဠဓမ္မပါလဘူတေ အတ္တနိ အပရဇ္ဈိတွာ မဟာ-
ပတာပရာဇဘူတဿ တဿ ပထဝိံ ပဝိဋ္ဌဘာဝံ ဒီပေတုံ စူဠဓမ္မပါလဇာတကန္တ ၃
ကထေသိ။

ပထဝိံ ပဝိဋ္ဌေ ပန ဒေဝဒတ္တေ မဟာဇနော ဟဋ္ဌတုဋ္ဌော ဓဇပဋ္ဌာက-
ကဒလိယော ဥဿာပေတွာ ပုဏ္ဏဃဋ္ဌေ ဌပေတွာ “လာဘာ ဝတ နော”တိ
မဟန္တံ ဆဏံ အနုဘောတိ။ တမတ္ထံ ဘဂဝတော အာရောစေသုံ။ ဘဂဝါ “န
ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝ ဒေဝဒတ္တေ မတေ မဟာဇနော တုဿတိ၊ ပုဗ္ဗေပိ တုဿိ-
ယေဝါ”တိ ဝတွာ သဗ္ဗဇနဿ အပ္ပိယေ စက္ခေ ဖရသေ ဗာရာဏသိယံ
ပိင်္ဂလရညေ နာမ မတေ မဟာဇနဿ တုဋ္ဌဘာဝံ ဒီပေတုံ—

“သဗ္ဗော ဇနော ဟိံသိတော ပိင်္ဂလေန၊
တသ္မိံ မတေ ပစ္စယာ ဝေဒယန္တိ။
ပိယော န တေ အာသိ အကဏှနေတ္တော၊
ကဿာ တုဝံ ရောဒသိ ဒွါရပါလ။
န မေ ပိယော အာသိ အကဏှနေတ္တော၊
ဘာယာမိ ပစ္စာဂမနာယ တဿ။
ဣတော ဂတော ဟိံသေယျ မစ္စုရာဇံ၊
သော ဟိံသိတော အာနေယျ ပုန ဣဓာ”တိ ၄—

ဣဒံ ပိင်္ဂလဇာတကံ ကထေသိ။ ဘိက္ခု သတ္တာရံ ပုစ္ဆိံသု “ဣဒါနိ ဘန္တေ
ဒေဝဒတ္တော ကုဟိံ နိဗ္ဗတ္တော”တိ။ အဝီစိမဟာနိရယေ ဘိက္ခဝေတိ။ ဘန္တေ
ဣဓ တပ္ပန္တော ဝိစရိတွာ ပုန ဂန္တော တပ္ပနဋ္ဌာနေယေဝ နိဗ္ဗတ္တောတိ။ “အာမ
ဘိက္ခဝေ၊ ပဗ္ဗဇိတာ ဝါ ဟောန္တု ဂဟဋ္ဌာ ဝါ၊ ပမာဒဝိဟာရိနော ဥဘယတ္ထ
တပ္ပန္တိယေဝါ”တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၁-ခု ၅-၁၇-၁၉၉-ပိဋကေ။
၂-ခု ၅-၁၂၅-ပိဋကေ။
၃-ခု ၅-၉၉-ပိဋကေ။
၄-ခု ၅-၆၆-ပိဋကေ။

၁၇။ “ဣဓ တပ္ပတိ ပေစ္စ တပ္ပတိ၊ ပါပကာရီ ဥဘယတ္ထ တပ္ပတိ။
ပါပံ မေ ကတန္တိ တပ္ပတိ၊ ဘိယျော တပ္ပတိ ဒုဂ္ဂတိံ ဂတော”တိ။

တတ္ထ ဣဓ တပ္ပတိတိ ဣဓ ကမ္မတပ္ပနေန ဒေါမနဿမတ္တေန တပ္ပတိ။
ပေစ္စာတ် ပရလောကေ ပန ဝိပါကတပ္ပနေန အတိဒါရုဏေန အပါယဒုက္ခေန
တပ္ပတိ။ ပါပကာရီတိ နာနပ္ပကာရဿ ပါပဿ ကတ္တာ။ ဥဘယတ္ထာတိ ဣမိနာ
ဝုတ္တပ္ပကာရေန တပ္ပနေန ဥဘယတ္ထ တပ္ပတိ နာမ။ ပါပံ မေတိ သော ဟိ
ကမ္မတပ္ပနေန တပ္ပန္တော “ပါပံ မေ ကတ”န္တိ တပ္ပတိ။ တံ အပ္ပမတ္တကံ တပ္ပနံ၊
ဝိပါကတပ္ပနေန ပန တပ္ပန္တော ဘိယျော တပ္ပတိ ဒုဂ္ဂတိံ ဂတော
အတိဖရသေန တပ္ပနေန အတိဝိယ တပ္ပတိတိ။

ဂါထာပရိယောသာနေ ဗဟူ သောတာပန္နာဒယော အဟောသုံ။ ဒေသံနာ
မဟာဇနဿ သတ္တိကာ ဇာတာတိ။

ဒေဝဒတ္တဝတ္ထု ဒွါဒသမံ။

၁၃-သုမနာဒေဝီဝတ္ထု

ဣဓ နန္ဒတိတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော သုမနဒေဝီ
အာရပ္ပ ကထေသိ။

သာဝတ္ထိယံ ဟိ ဒေဝသိကံ အနာထပိဏ္ဍိကဿ ဂေဟေ ဒွေ ဘိက္ခု-
သဟဿာနိ ဘုဉ္ဇန္တိ၊ တထာ ဝိသာခါယ မဟာဥပါသိကာယ။ သာဝတ္ထိယံ
ယော ယော ဒါနံ ဒါဘုကာမော ဟောတိ၊ သော သော တေသံ ဥဘိန္တံ
ဩကာသံ လဘိတွာဝ ကရောတိ။ ကိံ ကာရဏာ? “တုမှာကံ ဒါနဂ္ဂံ
အနာထပိဏ္ဍိကော ဝါ ဝိသာခါ ဝါ အာဂတာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “နာဂတာ”တိ
ဝုတ္တေ သတသဟဿံ ဝိဿဇ္ဇေတွာ ကတဒါနမ္ပိ “ကိံ ဒါနံ နာမေတ”န္တိ
ဂရဟန္တိ။ ဥဘောပိ ဟိ တေ ဘိက္ခုသံဃဿ ရုစိဉ္စ အနုစ္ဆဝိကကိစ္စာနိ စ
အတိဝိယ ဇာနန္တိ၊ တေသု ဝိစာရေန္တေသု ဘိက္ခု စိတ္တရူပံ ဘုဉ္ဇန္တိ။ တသ္မာသဗ္ဗေ
ဒါနံ ဒါဘုကာမာ တေ ဂဟေတွာဝ ဂစ္ဆန္တိ။ ဣတိ တေ အတ္တနော အတ္တနော
ဃရေ ဘိက္ခု။ ပရိဝိသိတုံ န လဘန္တိ။ တတော ဝိသာခါ “ကော န ခေါ မမ
ဌာနေ ဌတွာ ဘိက္ခုသံဃံ ပရိဝိသိဿတိ”တိ ဥပဓာရေန္တိ ပုတ္တဿ ဓိတရံ
ဒိဿာ တံ အတ္တနော ဌာနေ ဌပေသိ။ သာ တဿာ နိဝေသနေ ဘိက္ခုသံဃံ
ပရိဝိသတိ။ အနာထပိဏ္ဍိကောပိ မဟာသုဘဒ္ဒံ နာမ ဇေဋ္ဌဓိတရံ ဌပေသိ။ သာ

၁-ဝိဟရန္တေသု (သျှာ)၊ ဝိစရန္တေသု (က)

ဘိက္ခုနံ ဝေယျာဝစ္စံ ကရောန္တိ ဓမ္မံ သုဏန္တိ သောတာပန္နာ ဟုတွာ ပတိကုလံ အဂမာသိ။ တတော စူဠသုဘဒ္ဒံ ဌပေသိ။ သာပိ တထေပ ကရောန္တိ သောတာပန္နာ ဟုတွာ ပတိကုလံ ဂတာ။ အထ သုမနဒေဝီ နာမ ကနိဋ္ဌဓိတရံ ဌပေသိ။ သာ ပန ဓမ္မံ သုတွာ သကဒါဂါမ်ဖလံ ပတွာ ကုမာရိကာဝ ဟုတွာ တထာ- ရူပေန အဖာသုကေန အာတုရာ အာဟာရပစ္စေဒံ ကတွာ ပိတရံ ဒဠုကာမာ ဟုတွာ ပက္ခောသာပေသိ။ သော ဧကသ္မိံ ဒါနဂ္ဂေ တဿာ သာသနံ သုတွာဝ အာဂန္တာ “ကိံ အဗ္ဗ သုမနေ”တိ အာဟ။ သာပိ နံ အာဟ “ကိံ တာတ ကနိဋ္ဌဘာတိကာ”တိ။ ဝိလပသိ အဗ္ဗာတိ။ န ဝိလပါမိ ကနိဋ္ဌဘာတိ- ကာတိ။ ဘာယသိ အဗ္ဗာတိ။ န ဘာယာမိ ကနိဋ္ဌဘာတိကာတိ။ ဧတ္တကံ ဝတွာယေဝ ပန သာ ကာလမကာသိ။ သော သောတာပန္နောပိ သမာနော သေဋ္ဌိဓိတရိ ဥပ္ပန္နသောကံ အဓိဝါသေတုံ အသက္ခောန္တော ဓိတု သရိရကိစ္စံ ကာရေတွာ ရောဒန္တော သတ္ထု သန္တိကံ ဂန္တာ “ကိံ ဂဟပတိ ဒုက္ခိ ဒုမ္မနော အသုမုခေါ ရောဒမာနော အာဂတောသိ”တိ ဝုတ္တေ “ဓိတာ မေ ဘန္တေ သုမနဒေဝီ ကာလကတာ”တိ အာဟ။ အထ ကသ္မာ သောစသိ၊ နန သဗ္ဗေသံ ဧကံသိကံ မရဏန္တိ။ ဇာနာမေတံ ဘန္တေ ဝေရူပါ နာမ မေ ဟိရိဩတ္တပ္ပသမ္ပန္နာ ဓိတာ၊ သာ မရဏကာလေ သတိ ပစ္စုပ္ပန်ပေတုံ အသက္ခောန္တိ ဝိလပမာနာ ၂ မတာ၊ တေန မေ အနပ္ပကံ ဒေါမနဿံ ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ။ ကိံ ပန တာယ ကထိတံ မဟာသေဋ္ဌိတိ။ အဟံ တံ ဘန္တေ “အဗ္ဗ သုမနေ”တိ အာမန္တေသိ။ အထ မံ အာဟ “ကိံ တာတ ကနိဋ္ဌဘာတိကာ”တိ။ ဝိလပသိ အဗ္ဗာတိ။ န ဝိလပါမိ ကနိဋ္ဌဘာတိကာတိ။ ဘာယသိ အဗ္ဗာတိ။ န ဘာယာမိ ကနိဋ္ဌဘာတိကာတိ။ ဧတ္တကံ ဝတွာ ကာလမကာသိတိ။ အထ နံ ဘဂဝါ အာဟ “န တေ မဟာသေဋ္ဌိ ဓိတာ ဝိလပတိ”တိ။ အထ ကသ္မာ ဘန္တေ ဝေမာဟာတိ။ ကနိဋ္ဌတ္တာယေဝ။ ဓိတာ ဟိ ဟေ ဂဟပတိ မဂ္ဂဖလေဟိ တယာ မဟလ္လိကာ။ တွဉ္စိ သောတာပန္နော၊ ဓိတာ ပန တေ သကဒါဂါမ်နိ။ သာ မဂ္ဂဖလေဟိ တယာ မဟလ္လိကတ္တာ တံ ဝေမာဟာတိ။ ဧဝံ ဘန္တေတိ။ ဧဝံ ဂဟပတိတိ။ ဣဒါနိ ကုဟိံ နိဗ္ဗတ္တာ ဘန္တေတိ။ တုသိတဘဝနေ ဂဟပတိတိ။ ဘန္တေ မမ ဓိတာ ဣမ ဉ္ဇတကာနံ အန္တရေ နန္ဒမာနာ ဝိစရိတွာ ဣတော ဂန္တာပိ နန္ဒနဋ္ဌာနေယေဝ နိဗ္ဗတ္တာတိ။ အထ နံ သတ္တာ “အာမ ဂဟပတိ၊ အပ္ပမတ္တာ နာမ ဂဟဋ္ဌာ ဝါ ပဗ္ဗဇိတာ ဝါ ဣမ လောကေ စ ပရလောကေ စ နန္ဒန္တိယေဝါ”တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၁-ဝိပုလ္လသိ (သီ၊ သျာ) ၂-ဝိပုလ္လမာနာ (သီ၊ သျာ)

၁၈။ “ဣဓ နန္ဒတိ ပေစ္စ နန္ဒတိ၊ ကတပုညော ဥဘယတ္ထ နန္ဒတိ။
ပုညံ မေ ကတန္တိ နန္ဒတိ၊ ဘိယျော နန္ဒတိ သုဂ္ဂတိံ ဂတော”တိ။

တတ္ထ ဣဓာတိ ဣဓ လောကေ ကမ္မနန္ဒနေန နန္ဒတိ။ ပေစ္စာတိ ပရလောကေ
ဝိပါကနန္ဒနေန နန္ဒတိ။ ကတပုညောတိ နာနပ္ပကာရဿ ပုညဿ ကတ္တာ။
ဥဘယတ္တာတိ ဣဓ “ကတံ မေ ကုသလံ၊ အကတံ မေ ပါပ”န္တိ နန္ဒတိ။
ပရတ္ထ ဝိပါကံ အနဘဝန္တော နန္ဒတိ။ ပုညံ မေတိ ဣဓ နန္ဒန္တော ပန “ပုညံ
မေ ကတ”န္တိ သောမနဿမတ္ထေနေဝ ကမ္မနန္ဒနံ ဥပါဒါယ နန္ဒတိ။ ဘိယျောတိ
ဝိပါကနန္ဒနေန ပန သုဂ္ဂတိံ ဂဘော သတ္တပညာသဝဿကောဋီယော သဋ္ဌိ-
ဝဿသတသဟဿာနိ ဒိဗ္ဗသမ္ပတ္တိံ အနဘဝန္တော တုသိတပုရေ အတိဝိယ
နန္ဒတိတိ။

ဂါထာပရိယောသာနေ ဗဟူ သောတာပန္နာဒယော အဟောသုံ။ မဟာ-
ဇနဿ သာတ္ထိကာ ဓမ္မဒေသနာ ဇာတာတိ။

သုမနာဒေဝိဝတ္ထု တေရသမံ။

၁၄-ဒွေသဟာယကဘိက္ခုဝတ္ထု

ဗဟုမ္ပိ စေတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဒွေ
သဟာယကေ အာရမ္မ ကထေသိ။

သာဝတ္ထိဝါသိနော ဟိ ဒွေ ကုလပုတ္တာ သဟာယကာ ဝိဟာရံ ဂန္ဓာ သတ္ထု
ဓမ္မဒေသနံ သုတွာ ကာမေ ပဟာယ သာသနေ ဥရံ ဒတွာ ပဗ္ဗဇိတွာ ပဉ္စ
ဝဿာနိ အာစရိယုပဇ္ဈာယာနံ သန္တိကေ ဝသိတွာ သတ္တာရံ ဥပသင်္ကမိတွာ
သာသနေ ဓုရံ ပုစ္ဆိတွာ ဝိပဿနာဓုရဉ္စ ဂန္ဓဓုရဉ္စ ဝိတ္တာရတော သုတွာ
ဧကော တာဝ “အဟံ ဘန္တေ မဟလ္လကကာလေ ပဗ္ဗဇိတော န သက္ခိဿာမိ
ဂန္ဓဓုရံ ပူရေတုံ၊ ဝိပဿနာဓုရံ ပန ပူရေဿာမိ”တိ ယာဝ အရဟတ္တာ
ဝိပဿနာဓုရံ ကထာပေတွာ သဋ္ဌေန္တော ဝါယမန္တော သဟ ပဋိသန္တိဒါဟိ
အရဟတ္တံ ပါပုဏိ။ ဣတရော ပန “အဟံ ဂန္ဓဓုရံ ပူရေဿာမိ”တိ အနက္က-
မေန တေပိဋကံ ဗုဒ္ဓဝစနံ ဥဂ္ဂဏိတွာ ဂတဂတဋ္ဌာနေ ဓမ္မံ ကထေတိ၊ သရ-
ဘညံ ဘဏတိ၊ ပဉ္စန္ဒံ ဘိက္ခုသတာနံ ဓမ္မံ ဝါစေန္တော ဝိစရတိ။ အဋ္ဌာရသန္ဓံ
မဟာဂဏာနံ အာစရိယော အဟောသိ။ ဘိက္ခု သတ္ထု သန္တိကေ ကမ္မဋ္ဌာနံ

၁-ပူရေတုံ သက္ခိဿာမိတိ (က)

ဂဟေတွာ ဣတရဿ ထေရဿ ဝသနဋ္ဌာနံ ဂန္ဓာ တဿ ဩဝါဒေ ဌတွာ အရဟတ္တံ ပတွာ ထေရံ ဝန္တိတွာ “သတ္ထာရံ ဒဋ္ဌါကာမမှာ”တိ ဝဒန္တိ။ ထေရော “ဂစ္ဆထ အာဝုသော၊ မမ ဝစနေန သတ္ထာရံ ဝန္တိတွာ အသီတိ မဟာထေရေ ဝန္တထ၊ သဟာယကတ္ထေရမ္ပိ မေ ‘အမှာကံ အာစရိယော တုမေ ဝန္တတိ’တိ ဝဒထာ”တိ ပေသေတိ။ တေ ဘိက္ခု ဝိဟာရံ ဂန္ဓာ သတ္ထာရဉ္စေဝ အသီတိ မဟာထေရေ စ ဝန္တိတွာ ဂန္တိကတ္ထေရဿ သန္တိကံ ဂန္ဓာ “ဘန္တေ အမှာကံ အာစရိယော တုမေ ဝန္တတိ”တိ ဝဒန္တိ။ ဣတရေန စ “ကော နာမ သော”တိ ဝုတ္တေ “တုမှာကံ သဟာယကဘိက္ခု ဘန္တေ”တိ ဝဒန္တိ။ ဧဝံ ထေရေ ပုနပ္ပုနံ သာသနံ ပဟိဏန္တေ သော ဘိက္ခု ထောက် ကာလံ သဟိတွာ အပရဘာဂေ သဟိတုံ အသက္ကောန္တော “အမှာကံ အာစရိယော တုမေ ဝန္တတိ”တိ ဝုတ္တေ “ကော ဧသော”တိ ဝတွာ “တုမှာကံ သဟာယကဘိက္ခု”တိ ဝုတ္တေ “ကိ” ပန တုမေဟိ တဿ သန္တိကေ ဥဂ္ဂဟိတံ၊ ကိ” ဒီဃနိကာယာဒီသု အညတရော နိကာယော၊ ကိ” တီသု ပိဋကေသု ဧကံ ပိဋက”န္တိ ဝတွာ “စတုပ္ပဒိကမ္ပိ ဂါထံ န ဇာနာတိ၊ ပံသုကူလံ ဂဟေတွာ ပဗ္ဗဇိတကာလေယေဝ အရညံ ပဝိဋ္ဌော၊ ဗဟူ ဝတ အန္တေဝါသိကေ လဘိ၊ တဿ အာဂတကာလေ မယာ ပဉ္စ ပုစ္ဆိတုံ ဝုန္တတိ”တိ စိန္တေသိ။

အထ အပရဘာဂေ ထေရော သတ္ထာရံ ဒဋ္ဌါ အာဂတော။ သဟာယကဿ ထေရဿ သန္တိကေ ပတ္တစိဝရံ ဌပေတွာ ဂန္ဓာ သတ္ထာရဉ္စေဝ အသီတိ မဟာထေရေ စ ဝန္တိတွာ သဟာယကဿ ဝသနဋ္ဌာနံ ပစ္စာဂမိ။ အထဿ သော ဝတ္တံ ကာရေတွာ သမပ္ပမာဏံ အာသနံ ဂဟေတွာ “ပဉ္စ ပုစ္ဆိဿာမီ”တိ နိသီဒိ။ တသ္မိံ ခဏေ သတ္ထာ “ဧသ ဧဝရူပံ မမ ပုတ္တံ ဝိဟေဌေတွာ နိရယေ နိဗ္ဗတ္တေယျာ”တိ တသ္မိံ အနုကမ္ပာယ ဝိဟာရစာရိကံ စရန္တော ဝိယ တေသံ နိသိန္နဋ္ဌာနံ ဂန္ဓာ ပညတ္တဝရဗုဒ္ဓါသနေ နိသီဒိ။ တတ္ထ တတ္ထ နိသီဒန္တာ ဟိ ဘိက္ခု ဗုဒ္ဓါသနံ ပညာပေတွာဝ နိသီဒန္တိ။ တေန သတ္ထာ ပကတိပညတ္တေယေဝ အာသနေ နိသီဒိ။ နိသဇ္ဇ ခေါ ပန ဂန္တိကဘိက္ခု ပဌမဇ္ဈာနေ ပဉ္စ ပုစ္ဆိတွာ တသ္မိံ အကထိတေ၊ ဒုတိယဇ္ဈာနံ အာဒိံ ကတွာ အဋ္ဌသုပိ သမာပတ္တိသု ရူပါရူပေသု စ ပဉ္စ ပုစ္ဆိ။ (ဂန္တိကတ္ထေရော ဧကမ္ပိ ကထေတုံ နာသက္ခိ)။ ဣတရော တံ သဗ္ဗံ ကထေသိ။ အထ နံ သောတာပတ္တိမဂ္ဂေ ပဉ္စ ပုစ္ဆိ။ ဂန္တိကတ္ထေရော ကထေတုံ နာသက္ခိ။ တတော ဒီဏာသဝတ္ထေရံ ပုစ္ဆိ။ ထေရော ကထေသိ။ သတ္ထာ “သာဓု သာဓု ဘိက္ခု”တိ အဘိနန္ဒိတွာ သေသမဂ္ဂေသုပိ

၁-ဝန္တိတွာ ထေရဉ္စ ဝန္တိတွာ (က) ၂-ကထိတေ (သိ၊က) ၃-()သိ-ကပေါတ္ထကေသု နတ္ထိ။

ပဋိပါဠိယာ ပဉ္စံ ပုစ္ဆိ။ ဂန္ထိကော ကေမိ ကထေတုံ နာသက္ခိ၊ ဒီဏာသဝေါ ပုစ္ဆိတံ ပုစ္ဆိတံ ကထေသိ။ သတ္တာ စတုသုပိ ဌာနေသု တဿ သာဓုကာရံ အဒါသိ။ တံ သုတွာ ဘုမ္မဒေဝေ အာဒိံ ကတွာ ယာဝ မြဟ္မလောကာ သဗ္ဗာ ဒေဝတာ စေဝ နာဂသုပဏ္ဏာ စ သာဓုကာရံ အဒံသု။ တံ သာဓုကာရံ သုတွာ တဿ အန္တေဝါသိကာ စေဝ သဒ္ဓိဝိဟာရိနော စ သတ္တာရံ ဥဇ္ဈာယိံသု “ကိ” နာမေတံ သတ္တာရာ ကတံ၊ ကိဉ္စိ အဇာနန္တဿ မဟလ္လကတ္ထေရဿ စတုသု ဌာနေသု သာဓုကာရံ အဒါသိ၊ အမှာကံ ပနာစရိယဿ သဗ္ဗပရိယတ္တိရေဿ ပဉ္စန္ဒံ ဘိက္ခုသတာနံ ပါမောက္ခဿ ပသံသာမတ္ထမ္ပိ န ကရိ”တိ။ အထ နေ သတ္တာ “ကိ” နာမေတံ ဘိက္ခဝေ ကထေထာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ တသ္မိံ အတ္ထေ အာရောစိတေ “ဘိက္ခဝေ တုမှာကံ အာစရိယော မမ သာသနေ ဘတိယာ ဂါဝေါ ရက္ခဏသဒိသော၊ မယံ ပန ပုတ္တော ယထာရူစိယာ ပဉ္စ ဂေါရသေ ပရိဘုဉ္စနကသာမိသဒိသော”တိ ဝတွာ ဣမာ ဂါထာ အဘာသိ—

၁၉။ “ဗဟုမ္ပိ စေ သံဟိတ ဘာသမာနော၊
 န တက္ကရော ဟောတိ နရော ပမတ္ထော။
 ဂေါပေါ ဂါဝေါ ဂဏယံ ပရေသံ၊
 န ဘာဂဝါ သာမညဿ ဟောတိ။

၂၀။ အပ္ပမ္ပိ စေ သံဟိတ ဘာသမာနော၊
 ဓမ္မဿ ဟောတိ အနုဓမ္မစာရိ။
 ရာဂဉ္စ ဒေါသဉ္စ ပဟာယ မောဟံ၊
 သမ္ပပ္ပဇာနော သုပိမုတ္တစိတ္တော။
 အနုပါဒိယာနော ဣဓ ဝါ ဟုရံ ဝါ၊
 သ ဘာဂဝါ သာမညဿ ဟောတိ”တိ။

တက္က သံဟိတန္တိ တေပိဋကဿ ဗုဒ္ဓဝစနဿေတံ နာမံ။ တံ အာစရိယေ ဥပသင်္ကမိတွာ ဥဂ္ဂဏိတွာ ဗဟုမ္ပိ ပရေသံ ဘာသမာနော ဝါစေန္တော တံ ဓမ္မံ သုတွာ ယံ ကာရကေန ပုဂ္ဂလေန ကတ္တမ္ပံ၊ တက္ကရော န ဟောတိ။ ကုက္ကုဋ္ဌဿ ပက္ခပဟရဏမတ္ထမ္ပိ အနိစ္စာဒိဝသေန ယောနိသောမနသိကာရံ နပ္ပဝတ္ထေတိ။ ဧသော ယထာ နာမ ဒိဝသံ ဘတိယာ ဂါဝေါ ရက္ခန္တော ဂေါပေါ ပါတောဝ နိရဝသေသံ သမ္ပုဋ္ဌိတ္ထိတွာ သာယံ ဂဟေတွာ သာမိကာနံ နိယျာ-ဒေတွာ ဒိဝသဘတိမတ္တံ ဂဏှာတိ၊ ယထာရူစိယာ ပန ပဉ္စ ဂေါရသေ

ပရိဘုဉ္ဇိတုံ န လဘတိ၊ ဧဝမေဝ ကေဝလံ အန္တေဝါသိကာနံ သန္တိကာ ဝတ္ထပဋိဝတ္ထ-
ကရဏမတ္တဿ ဘာဂီ ဟောတိ၊ သာမညဿ ပန ဘာဂီ န ဟောတိ။ ယထာ
ပန ဂေါပါလကေန နိယျာဒိတာနံ ဂုန္တံ ဂေါရသံ သာမိကာဝ ပရိဘုဉ္ဇန္တိ၊ တထာ
တေန ကထိတံ ခမ္ပံ သုတွာ ကာရကပုဂ္ဂလာ ယထာနုသိဋ္ဌံ ပဋိပဇ္ဇိတွာ ကေစိ
ပဌမဇ္ဈာနာဒီနိ ပါပုဏန္တိ၊ ကေစိ ဝိပဿနံ ဝဇေတွာ မဂ္ဂဖလာနိ ပါပုဏန္တိ၊
ဂေါဏသာမိကာ ဂေါရသသေဝ သာမညဿ ဘာဂီနော ဟောန္တိ။

ဣတိ သတ္တာ သီလသမ္ပန္နဿ ဗဟုဿုတဿ ပမာဒဝိဟာရိနော အနိစ္စာဒိ-
ဝသေန ယောနိသောမနသိကာရေ ပမတ္တဿ ဘိက္ခုနော ဝသေန ပဌမံ ဂါထံ
ကထေသိ၊ န ဒုဿီလဿ။ ဒုတိယဂါထာ ပန အပ္ပဿုတဿပိ ယောနိသော-
မနသိကာရေ ကမ္ပံ ကရောန္တဿ ကာရကပုဂ္ဂလဿ ဝသေန ကထိတာ။

တတ္ထ အပ္ပမ္ပိ စေတိ ထောက် ကေဝဂ္ဂဒ္ဓိဝဂ္ဂမတ္တမ္ပိ။ **ဓမ္မဿ ဟောတိ အနုဓမ္မ-**
စာရီတိ အတ္ထမညာယ ဓမ္မမညာယ နဝလောကုတ္တရဓမ္မဿ အနုရူပံ ဓမ္မံ
ပုဗ္ဗဘာဂပဋိပဒါသင်္ခါတံ စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလဓုတင်္ဂအသုဘကမ္မဋ္ဌာနာဒိဘောဒံ
စရန္တော^၁ အနုဓမ္မစာရီ ဟောတိ။ သော “အဇ္ဇ အဇ္ဇေဝါ”တိ ပဋိဝေဓံ
အာကင်္ခန္တော ဝိစရတိ။ သော ဣမာယ သမ္မာပဋိပတ္တိယာ ရာဂဉ္စ ဒေါသဉ္စ
ပဟာယ မောဟံ သမ္မာ ဟေတုနာ နယေန ပရိဇာနိတဗ္ဗေ ဓမ္မေ ပရိဇာနန္တော
တဒင်္ဂဝိက္ခမ္ဘနသမုစ္ဆေဒပဋိပုဿဒ္ဓိနိဿရဏဝိပုတ္တိနံ ဝသေန သုဝိပုတ္တစိတ္တော၊
အနုပါဒိယာနော ဣဝ ဝါ ဟုရံ ဝါတိ ဣဝလောကပရလောကပရိယာပန္နာဝါ
အဇ္ဈတ္တိကဗာဟိရာ ဝါ ခန္ဓာယတနဓာတုယော စတူဟိ ဥပါဒါနေဟိ အနုပါဒိ-
ယန္တော မဟာဒီဏာသဝေါ မဂ္ဂသင်္ခါတဿ သာမညဿ ဝသေန အာဂတဿ
ဖလသာမညဿ စေဝ ပဉ္စအသေက္ခမ္မက္ခန္ဓဿ စ ဘာဂဝါ ဟောတိတိ ရတန-
ကုဋေန ဝိယ အဂါရဿ အရဟတ္တေန ဒေသနာယ ကုဋံ ဂဏှိတိ။

ဂါထာပရိယောသာနေ ဗဟူ သောတာပန္နာဒယော အဟေသုံ။ ဒေသနာ
မဟာဇနဿ သာတ္ထိကာ ဇာတာတိ။

ဒွေသဟာယကဘိက္ခုဝတ္ထု စုဒ္ဒသမံ။

ယမကဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ပဌမော ဝဂ္ဂေါ။

၁-စရဏတော (သီ၊ က)

၂-အပ္ပမာဒဝဂ္ဂ

၁-သာမာဝတိဝတ္ထု

အပ္ပမာဒေါ အမတပဒန္တိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ကောသဗ္ဗိံ ဥပနိဿာယ ယောသိတာရာမေ ဝိဟရန္တော သာမာဝတိပုမုခါနံ ပဉ္စန္ဒံ ဣတ္ထိသတာနံ၊ မာဂဏ္ဍိယပုမုခါနဉ္စ ဧတိဿာ ပဉ္စန္ဒံ ဣတ္ထိသတာနံ မရဏဗျသနံ အာရဟန္တ ကထေသိ။

တကြာယံ အနုပုဗ္ဗိကထာ ၂—အတီတေ အလ္လကပ္ပရဋ္ဌေ အလ္လကပ္ပရာဇာ နာမ၊ ဝေဋ္ဌဒီပကရဋ္ဌေ ဝေဋ္ဌဒီပကရာဇာ နာမာတိ ဣမေ ဒွေ ဒဟရကာလတော ပဋ္ဌာယ သဟာယကာ ဟုတွာ ဧကာစရိယကုလေ သိပ္ပံ ဥဂ္ဂဏိတွာ အတ္တနော အတ္တနော ပိတူနံ အစ္စယေန ဆတ္တံ ဥဿာပေတွာ အာယာမေန ဒသဒသ-ယောဇနိကေ ရဋ္ဌေ ရာဇာနော အဟေသုံ။ တေ ကာလေန ကာလံ သမာဂန္တော ဧကတော တိဋ္ဌန္တာ နိသီဒန္တာ နိပဇ္ဇန္တာ မဟာဇနံ ဇာယမာနဉ္စ ဇီယမာနဉ္စ မီယမာနဉ္စ ဒိသ္မာ “ပရလောကံ ဂစ္ဆန္တံ အနုဂစ္ဆန္တော နာမ နတ္ထိ၊ အန္တမသော အတ္တနော သရီရမ္ပိ နာနုဂစ္ဆတိ၊ သဗ္ဗံ ပဟာယ ဂန္တဗ္ဗံ၊ ကိံ နော ဃရာဝါသေန၊ ပဗ္ဗဇိဿာမာ”တိ မန္တေတွာ ရဇောနိ ပုတ္တဒါရာနံ နိယျာဒေတွာ ဣသိပဗ္ဗဇ္ဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ ဟိမဝန္တပုဒေသေ ဝသန္တာ မန္တယိံသု “မယံ ရဇံ ပဟာယ ပဗ္ဗဇိတာ၊ န ဇီဝိတုံ အသက္ကောန္တာ။ တေ မယံ ဧကဋ္ဌာနေ ဝသန္တာ အပဗ္ဗဇိတသဒိသာယေဝ ဟောမ၊ တသ္မာ ဝိသုံ ဝသိဿာမ။ တံ ဧတသ္မိံ ပဗ္ဗတေ ဝသ၊ အဟံ ဣမသ္မိံ ပဗ္ဗတေ ဝသိဿာမိ။ အန္တမုမာသံ ပန ဥပေါသထဒိဝသေ ဧကတော ဘဝိဿာမာ”တိ။ အထ ခေါ နေသံ ဧတဒဟောသိ “ဧဝမ္ပိ နော ဂဏသင်္ဂဏိကာဝ ဘဝိဿတိ၊ တံ ပန တဝ ပဗ္ဗတေ အဂ္ဂိံ ဇာလေယျာသိ၊ အဟံ မမ ပဗ္ဗတေ အဂ္ဂိံ ဇာလေဿာမိ၊ တာယ သညာယ အတ္ထိဘာဝံ ဇာနိဿာမာ”တိ။ တေ တထာ ကရိံသု။

အထ အပရဘာဂေ ဝေဋ္ဌဒီပကတာပသော ကာလံ ကတွာ မဟေသက္ခော ဒေဝရာဇာ ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တော။ တတော အမုမာသေ သမ္ပတ္တေ အဂ္ဂိံ အဒိသ္မာဝ ဣတရော “သဟာယကော မေ ကာလကတော”တိ အညာသိ။ ဣတရောပိ နိဗ္ဗတ္တက္ခန္ဓာယေဝ အတ္တနော ဒေဝသိရိံ ဩလောကေတွာ ကမ္ပံ ဥပဓာရေန္တော နိက္ခမနတော? ပဋ္ဌာယ အတ္တနော တပစရိယံ ဒိသ္မာ “ဂန္တော မမ သဟာယကံ

၁-ကောသဗ္ဗိယံ (က) ၂-အနုပုဗ္ဗိ ကထာ (သိ၊ သျှာ) ၃-နေက္ခမ္ပတော (သိ)

ပဿိဿာမီ”တိ တံ အတ္တဘာဝံ ဝိဇဟိတွာ မဂ္ဂိကပုရိသော ဝိယ^၁ တဿ သန္တိကံ ဂန္ဓာ ဝဋ္ဌိတွာ ဧကမန္တံ အဋ္ဌာသိ။ အထ နံ သော အာဟ “ကုတော အာဂတောသိ”တိ။ မဂ္ဂိကပုရိသော အဟံ ဘန္ဓေ ဒုရတောဝ အာဂတောမိ၊ ကိံ ပန ဘန္ဓေ အယျော ဣမသ္မိံ ဌာနေ ဧကကောဝ ဝသတိ၊ အညောပိ ကောစိ အတ္ထိတိ။ အတ္ထိ မေ ဧကော သဟာယကောတိ။ ကုဟိံ သောတိ။ တေသ္မိံ ပဗ္ဗတေ ဝသတိ၊ ဥပေါသထဒိဝသေ ပန အဂ္ဂိံ န ဇာလေတိ၊ မတော နူန ဘဝိဿတိတိ။ ဧဝံ ဘန္ဓေတိ။ ဧဝမာဝုသောတိ။ အဟံ သော ဘန္ဓေတိ။ ကုဟိံ နိဗ္ဗတ္တောသိတိ။ ဒေဝလောကေ မဟေသက္ခော ဒေဝရာဇာ ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တောသ္မိံ ဘန္ဓေ၊ “အယျံ ပဿိဿာမီ”တိ ပုန အာဂတောမိ။ အပိ န ခေါ အယျာနံ ဣမသ္မိံ ဌာနေ ဝသန္တာနံ ကောစိ ဥပဒ္ဒဝေါ အတ္ထိတိ။ အာမ အာဝုသော၊ ဟတ္ထိ နိဿာယ ကိလမာမိတိ။ ကိံ ဝေါ ဘန္ဓေ ဟတ္ထိ ကရောန္တိတိ။ သမ္ပဇေနဌာနေ လဏ္ဍံ ပါတေန္တိ၊ ပါဒေဟိ ဘူမိယံ ပဟရိတွာ ပံသုံ ဥဒ္ဓရန္တိ၊ သွာဟံ လဏ္ဍံ ဆဇ္ဇေန္တော ပံသုံ သမံ ကရောန္တော ကိလမာမိတိ။ ကိံ ပန တေသံ အနာဂမနံ ဣစ္ဆထာတိ။ အာမာဝုသောတိ။ “တေန ဟိ တေသံ အနာဂမနံ ကရိဿာမီ”တိ ဘာပသဿ ဟတ္ထိကန္တဝိဏဉ္ဇေဝ ဟတ္ထိကန္တမန္တဉ္ဇ အဒါသိ၊ ဒဒန္တော စ ပန ဝိဏာယ တိသော တန္တိယော ဒသေတွာ တယော မန္တေ ဥဂဏှာပေတွာ “ဣမံ တန္တိံ ပဟရိတွာ ဣမသ္မိံ မန္တေ ဝုတ္တေ နိဝတ္တိတွာ ဩလောကေတုမ္ပိ အသက္ခောန္တာ ဟတ္ထိ ပလာယန္တိ၊ ဣမံ တန္တိံ ပဟရိတွာ ဣမသ္မိံ မန္တေ ဝုတ္တေ နိဝတ္တိတွာ ပစ္ဆတော ဩလောကေန္တာ ဩလောကေန္တာ ပလာယန္တိ၊ ဣမံ တန္တိံ ပဟရိတွာ ဣမသ္မိံ မန္တေ ဝုတ္တေ ဟတ္ထိယူထပတိ ပိဋ္ဌံ ဥပနာမေန္တော အာဂစ္ဆတိ”တိ အာစိက္ခိတွာ “ယံ ဝေါ ရုစ္စတိ၊ တံ ကရေယျာထာ”တိ ဝတ္တော တာပသံ ဝဋ္ဌိတွာ ပက္ကာမိ။ တာပသော ပလာယနမန္တံ ဝတ္တော ပလာယနတန္တိံ ပဟရိတွာ ဟတ္ထိ ပလာပေတွာ ဝသိ။

တသ္မိံ သမယေ ကောသမ္ဘိယံ ပူရန္တပေါ၂ နာမ ရာဇာ ဟောတိ။ သော ဧကဒိဝသံ ဂတ္ထိနိယာ ဒေဝိယာ သဒ္ဓိံ ဗာလသုရိယတပံ^၃ တပ္ပမာနော အဗ္ဗော- ကာသတလေ နိသိဒိ။ ဒေဝိ ရညော ပါရုပနံ သတသဟဿဋ္ဌနိကံ ရတ္တကမ္ပလံ ပါရုပိဘွာ နိသိန္ဓာ ရညော သဒ္ဓိံ သံမုလ္လပမာနာ ရညော အင်္ဂုလိတော သတ- သဟဿဋ္ဌနိကံ ရာဇမုဒ္ဒိကံ နိဟရိတွာ အတ္တနော အင်္ဂုလိယံ ပိလန္တိ။ တသ္မိံ သမယေ ဟတ္ထိလိင်္ဂသကုဏော အာကာသေန ဂစ္ဆန္တော ဒုရတော ရတ္တကမ္ပလ- ပါရုပနံ ဒေဝိံ ဒိသွာ “မံသပေသိ”တိ သညာယ ပက္ခေ ဝိဿဇ္ဇေတွာ ဩတရိ။

၁-မဂ္ဂမုဋ္ဌပုရိသော ဝိယ (သျှာ) ၂-ပရန္တပေါ (သိ၊ သျှာ) ၃-ဗာလာတပံ (သိ၊ သျှာ)

ရာဇာ တဿ ဩတရဏသဒ္ဓေန ဘိတော ဥဋ္ဌာယ အန္တောနိဝေသနံ ပါရိသိ။
 ဒေဝီ ဂရုဂဟာတယ စေဝ ဘိရုကဇာတိကတာယ စ ဝေဂေန ဂန္ထံ နာသက္ခိ။
 အထ နံ သော သကုဏော အဗျပ္ပတ္တော နပပဉ္စရေ နိသီဒါပေတွာ အာကာသံ^၁
 ပက္ခန္တိ။ တေ ကိရ သကုဏာ ပဉ္စန္ဒံ ဟတ္ထိနံ ဗလံ ဓာရေန္တိ။ တသ္မာ အာကာသေန
 နေတွာ ယထာရုစိတဋ္ဌာနေ နိသီဒိတွာ မံသံ ခါဒန္တိ။ သာပိ တေန နိယမာနာ
 မရဏဘယဘိတာ စိန္တေသိ “သစာဟံ ဝိရဝိဿာမိ၊ မနုဿသဒ္ဓေါ နာမ တိရစ္ဆာ-
 နဂတာနံ ဥဗ္ဗေဇနီယော^၂၊ တံ သုတွာ မံ ဆဉ္စေဿတိ။ ဧဝံ သန္တေ သဟ ဂစ္ဆေန
 ဇီဝိတက္ခယံ ပါပုဏိဿာမိ၊ ယသ္မိံ ပန ဋ္ဌာနေ နိသီဒိတွာ မံ ခါဒိတုံ အာရဘိ-
 သတိ၊ တတြ နံ သဒ္ဓံ ကတွာ ပလာပေဿာမိ”^၃ တိ။ သာ အတ္တနော ပဏ္ဍိတတာယ
 အဓိဝါသေသိ။ တဒါ စ ဟိမဝန္တပဒေသေ ထောက် ဝဗိုတွာ မဏ္ဍပါကာရေန
 ဋ္ဌိတော ဧကော မဟာနိဂြောဓော ဟောတိ။ သော သကုဏော မိဂရူပါဒိနိ
 တတ္ထ နေတွာ ခါဒတိ၊ တသ္မာ တမ္ပိ တတ္ထေဝ နေတွာ ဝိဋ္ဌပဗ္ဘန္တရေ ဋ္ဌပေတွာ
 အာဂတမဂ္ဂံ ဩလောကေသိ။ အာဂတမဂ္ဂေါလောကနံ ကိရ တေသံ ဓမ္မတာ။
 တသ္မိံ ခဏေ ဒေဝီ “ဣဒါနိ ဣမံ ပလာပေတုံ ဝေနတိ”^၄ တိ စိန္တေတွာ ဥဘော
 ဟတ္ထေ ဥက္ခိပိတွာ ပါဏိသဒ္ဓန္ဓေဝ မုခသဒ္ဓန္ဓ ကတွာ တံ ပလာပေသိ။ အထဿာ
 သူရိယတ္ထင်္ဂမနကာလေ ဂစ္ဆေ ကမ္မဇဝါတာ စလိံ သု။ သဗ္ဗဒိသာသု ဂဇန္တော
 မဟာမေသော ဥဋ္ဌဟိ။ သုခေမိတာယ ရာဇမဟေသိယာ “မာ ဘာယိ
 အယျေ”^၅ တိ ဝစနမတ္တမ္ပိ အလဘမာနာယ ဒုက္ခပရေတာယ သဗ္ဗရတ္ထိံ^၆ နိဒ္ဓါ နာမ
 နာဟောသိ။ ဝိဘာတာယ^၇ ပန ရတ္ထိယာ ဝလာဟကဝိဂမော စ အရုဏဂုမနဉ္စ
 တဿာ ဂဟ္မဂုဋ္ဌာနဉ္စ ဧကက္ခဏေယေဝ အဟောသိ။ သာ မေဃဥတုဉ္စ ပဗ္ဗတ-
 ဥတုဉ္စ အရုဏဥတုဉ္စ ဂဟေတွာ ဇာတတ္တာ ပုတ္တဿ ဥတေနောတိ^၈ နာမံ
 အကာသိ။

အလ္လကပ္ပတာပသဿပိ ခေါ တတော အဝိဒူရေ ဝသနဋ္ဌာနံ ဟောတိ။
 သော ပကတိယာဝ ဝဿဒိဝသေ သိတဘယေန ဖလာဖလတ္ထာယ ဝနံ န
 ပဝိသတိ၊ တံ ရုက္ခမူလံ ဂန္ထာ သကုဏေဟိ ခါဒိတမံသာနံ အဋ္ဌိံ အာဟရိတွာ
 ကောဇေနတွာ ရသံ ကတွာ ပိဝတိ။ တသ္မာ တံ ဒိဝသံ “အဋ္ဌိံ အာဟရိဿာ-
 မိ”^၅ တိ တတ္ထ ဂန္ထာ ရုက္ခမူလေ အဋ္ဌိံ ပရိယေသေန္တော ဥပရိ ဒါရကသဒ္ဓံ သုတွာ
 ဥလ္လောကေန္တော ဒေဝီံ ဒိသ္မာ “ကာသိ တွ”^၆ န္တိ ဝတွာ မာနုသိတ္ထိမ္ပိတိ။ ကထံ
 အာဂတာသိတိ။ “ဟတ္ထိလိင်္ဂသကုဏေနာနိတာမ္ပိ”^၇ တိ ဝုတ္တေ “ဩတရဟိ”^၈ တိ

၁-အာကာသေန (က) ၂-ဥဗ္ဗေဇနီယော (က)
 ၃-ဝိဘာတမာနာယ (သိ)၊ ဝိဘာယမာနာယ (သျာ) ၄-ဥဒေနောတိ (သိ)

အာဟ။ ဇာတိသမ္ဘေဒတော ဘာယာမိ အယျာတိ။ ကာသိ တွန္တိ။ ခတ္တိယာ-
 မ္ပိတိ။ အဟမ္ပိ ခတ္တိယောယေဝါတိ။ တေန ဟိ ခတ္တိယမာယံ ကထေဟိတိ။
 သော ခတ္တိယမာယံ ကထေသိ။ တေန ဟိ အာရုယု ပုတ္တံ မေ ဩတာရေဟိတိ။
 သော ဧကေန ပဿေန အဘိရုဟနမဂ္ဂံ ကတွာ အဘိရုဟိတွာ ဒါရကံ ဂဏှိ။
 “မာ မံ ဟတ္ထေန ဆုပီ”တိ စ ဝုတ္တေ တံ အဆုပိတွာဝ ဒါရကံ ဩတာရေသိ။
 ဒေဝီပိ ဩတရိ။ အထ နံ အဿမပဒံ နေတွာ သီလဘေဒံ အကတွာဝ အနု-
 ကမ္မာယ ပဋိဇဂ္ဂိ၊ နိမ္မက္ခိကမဓုံ အာဟရိတွာ သယံဇာတသာလိံ အာဟရိတွာ
 ယာဂုံ ပစိတွာ အဒါသိ။ ဧဝံ တသ္မိံ ပဋိဇဂ္ဂန္တေ သာ အပရဘာဂေ စိန္တေသိ
 “အဟံ နေဝ အာဂတမဂ္ဂံ ဇာနာမိ၊ န ဂမနမဂ္ဂံ ဇာနာမိ၊ ဣမိနာပိ မေ သဒ္ဓိံ
 ဝိဿာသမတ္တမ္ပိ နတ္ထိ။ သစေ ပနာယံ အမေ ပဟာယ ကတ္ထစိ ဂမိဿတိ။
 ဉဘောပိ ဣဓေဝ မရဏံ ပါပုဏိဿာမ၊ ယံကိန္တိ ကတွာ ဣမဿ သီလံ ဘိန္ဒိတွာ
 ယထာ မံ န မုဗ္ဗတိ၊ တထာ တံ ကာတုံ ဝဇ္ဇတိ”တိ။ အထ နံ ဒုန္ဒိဝတ္ထဒုပ္ပါရတ-
 ဒဿနန ပလောဘေတွာ သီလဝိနာသံ ပါပေသိ။ တတော ပဋ္ဌာယ ဒွေပိ
 သမဂ္ဂဝါသံ ဝသိံသု။

အထေကဒိဝသံ တာပသော နက္ခတ္တယောဂံ ဥလ္လောကေန္တော ပူရန္တပ္ပဿ
 နက္ခတ္တမိလာယနံ ဒိသ္မာ “ဘဒ္ဒေ ကောသမ္ပိယံ ပူရန္တပ္ပရာဇာ မတော”တိ အာဟ။
 ကသ္မာ အယျ ဧဝံ ဝဒေသိ။ ကိံ တေ တေန သဒ္ဓိံ အာဃာတော အတ္ထိတိ။
 နတ္ထိ ဘဒ္ဒေ၊ နက္ခတ္တမိလာယနမဿ ဒိသ္မာ ဧဝံ ဝဒါမိတိ။ သာ ပရောဒိ။ အထ နံ
 “ကသ္မာ ရောဒသိ”တိ ပုစ္ဆိတွာ တာယ တဿ အတ္တနော သာမိကဘာဝေ
 အက္ခာတေ အာဟ “မာ ဘဒ္ဒေ ရောဒိ၊ ဇာတဿ နာမ နိယတော မစ္စူ”တိ။
 “ဇာနာမိ အယျာ”တိ ဝုတ္တေ အထ ကသ္မာ ရောဒသိတိ။ ပုတ္တော မေ ကုလသန္တ-
 ကဿ ရဇဿ အနုစ္ဆဝိကော၊ “သစေ တတြ အဘဝိဿ၊ သေတစ္ဆတ္တံ
 ဥဿာပယိဿ။ ဣဒါနိ မဟာဇာနိကော ဝတ ဇာတော”တိ သောကေန
 ရောဒါမိ အယျာတိ။ ဟောတု ဘဒ္ဒေ၊ မာ စိန္တယိ၊ သစဿ ရဇံ ပတ္ထေသိ၊
 အဟမဿ ရဇလဘနာကာရံ ကရိဿာမိတိ။ အထဿ ဟတ္ထိကန္တဝိဏဉ္ဇေဝ
 ဟတ္ထိကန္တမန္တေ စ အဒါသိ။ တဒါ အနေကာနိ ဟတ္ထိသဟဿာနိ အာဂန္တာ
 ဝဋုရက္ခမူလေ နိသီဒန္တိ။ အထ နံ အာဟ “ဟတ္ထိသု အနာဂတေသုယေဝ ရုက္ခံ
 အဘိရုဟိတွာ တေသု အာဂတေသု ဣမံ မန္တံ ဝတွာ ဣမံ တန္တိံ ပဟရာ သဗ္ဗေ
 နိဝတ္တိတွာ ဩလောကေတုမ္ပိ အသက္ကောန္တာ ပလာယိဿန္တိ၊ အထ ဩတရိတွာ
 အာဂစ္ဆေယျာသိ”တိ။ သော တထာ ကတွာ အာဂန္တာ တံ ပဝတ္ထိံ အာရော-
 စေသိ။ အထ နံ ဒုတိယဒိဝသေ အာဟ “အဇ္ဇ ဣမံ မန္တံ ဝတွာ ဣမံ တန္တိံ

ပဟရေယျာသိ၊ သဗ္ဗေ နိဝတ္တိတွာ ဩလောကေန္တာ ပလာယိဿန္တိ”တိ။
 တဒါပိ တထာ ကတွာ အာဂန္တာ အာရောစေသိ။ အထ နံ တတိယ-
 ဒိဝသေ အာဟ “အဇ္ဇ ဣမံ မန္တံ ဝတွာ ဣမံ တန္တိ” ပဟရေယျာသိ၊
 ယူထပတိ ပိဋိံ ဥပနာမေန္တော အာဂမိဿတိ”တိ။ တဒါပိ တထာ ကတွာ
 အာရောစေသိ။

အထဿ မာတရံ အာမန္တေတွာ “ဘဒ္ဒေ ပုတ္တဿ တေ သာသနံ ဝဒေဟိ၊
 ဧတ္ထောဝ ဂန္တာ ရာဇာ ဘဝိဿတိ”တိ အာဟ။ သာ ပုတ္တံ အာမန္တေတွာ
 “တာတ တံ ကောသမ္ဗိယံ ပူရန္တပူရညော ပုတ္တော၊ မံ သဂပ္ပံ ဟတ္ထိလိင်္ဂသကုဏော
 အာနေသိ”တိ ဝတွာ သေနာပတိအာဒိနံ နာမာနိ အာစိက္ခိတွာ “အသဒ္ဓ-
 ဟန္တာနံ ဣမံ ပိတု ပါရုပနကမ္မလဉ္စေဝ ပိလန္ဓနမုဒ္ဓိကဉ္စ ဒသေယျာသိ”တိ
 ဝတွာ ဥယျောဇေသိ။ ကုမာရော တာပသံ “ဣဒါနိ ကိံ ကရောမိ”တိ အာဟ။
 ရုက္ခဿ ဟေဋ္ဌိမသာခါယ နိသိဒိတွာ ဣမံ မန္တံ ဝတွာ ဣမံ တန္တိ” ပဟရ၊ ဇေဋ္ဌက-
 ဟတ္ထိ တေ ပိဋိံ ဥပနာမေတွာ ဥပသင်္ကမိဿတိ၊ တဿ ပိဋိယံ နိသိန္ဓောဝ
 ရဋ္ဌံ ဂန္တာ ရဋ္ဌံ ဂဏှာဟိတိ။ သော မာတာပိတရော ဝဒ္ဓိတွာ တထာ ကတွာ
 အာဂတဿ ဟတ္ထိနော ပိဋိယံ နိသိဒိတွာ ကဏှေ မန္တယိ “အဟံ ကောသမ္ဗိယံ
 ပူရန္တပူရညော ပုတ္တော၊ ပေတ္ထိကံ မေ ရဋ္ဌံ ဂဏှိတွာ ဒေဟိ သာမိ”တိ။ သော
 တံ သုတွာ “အနေကာနိ ဟတ္ထိသဟဿာနိ သန္ဓိပတန္တံ”တိ ဟတ္ထိရဝံ ရဝိ၊
 အနေကာနိ ဟတ္ထိသဟဿာနိ သန္ဓိပတိံ သု။ ပုန “ဇိဏှာ ဟတ္ထိပဋိက္ကမန္တံ”တိ
 ဟတ္ထိရဝံ ရဝိ၊ ဇိဏှာ ဟတ္ထိ ပဋိက္ကမိံ သု။ ပုန “အတိတရုဏာ ဟတ္ထိ
 နိဝတ္တန္တံ”တိ ဟတ္ထိရဝံ ရဝိ၊ တေပိ နိဝတ္တိံ သု။ သော အနေကေဟိ ယူထဟတ္ထိ-
 သဟဿေဟေဝ ပရိဝုတော ပစ္စန္နဂါမံ ပတွာ “အဟံ ရညော ပုတ္တော၊
 သမ္ပတ္တိံ ပတ္တယမာနာ မယာ သဒ္ဓိံ အာဂစ္ဆန္တံ”တိ အာဟ။ တတော ပဋ္ဌာယ
 မနုဿာနံ သင်္ဂဟံ ကရောန္တော ဂန္တာ နဂရံ ပရိဝါရေတွာ “ယုဒ္ဓံ ဝါ မေ
 ဒေတု၊ ရဋ္ဌံ ဝါ”တိ သာသနံ ပေသေသိ။ နာဂရာ အာဟံ သု “မယံ ဒွေပိ န
 ဒဿာမ။ အမှာကဗ္ဗိ ဒေဝိ ဂရုဂဟ္တာ ဟတ္ထိလိင်္ဂသကုဏေန နိတာ၊ တဿာ
 အတ္ထိဘာဝံ ဝါ နတ္ထိဘာဝံ ဝါ မယံ န ဇာနာမ။ ယာဝ တဿာ ပဝတ္ထိံ န
 သုဏာမ၊ တာဝ နေဝ ယုဒ္ဓံ ဒဿာမ၊ န ရဇ္ဇ”န္တိ။ တဒါ ကိရ တံ ပဝေဏိရဋ္ဌံ
 အဟောသိ။ တတော ကုမာရော “အဟံ တဿာ ပုတ္တော”တိ ဝတွာ သေနာ-
 ပတိအာဒိနံ နာမာနိ ကထေတွာ တထာပိ အသဒ္ဓဟန္တာနံ ကမ္မလဉ္စ မုဒ္ဓိကဉ္စ
 ဒသေသိ။ တေ ကမ္မလဉ္စ မုဒ္ဓိကဉ္စ သဉ္ဇာနိတွာ နိက္ကင်္ခါ ဟုတွာ ဒွါရံ ပိဝရိတွာ
 တံ ရဇ္ဇေ အဘိသိဋ္ဌိံ သု။ အယံ တာဝ ဥတေနဿ ဥပုတ္တိံ။

အလ္လကပ္ပရဋ္ဌေ^၁ ပန ဒုဒ္ဓိက္ခေ ဇီဝိတုံ အသက္ကောန္တော ဧကော ကောတု-
 ဟလိကော နာမ မနုဿော ကာပိံ နာမ တရုဏပုတ္တဉ္စ ကာဠိံ နာမ
 ဘရိယဉ္စ အာဒါယ “ကောသဗ္ဗိံ ဂစ္ဆာ ဇီဝိဿာမီ”တိ ပါထေယျံ ဂဟေတွာ
 နိက္ခမိ။ အဟိဝါတရောဂေန မဟာဇနေ မရန္တေ ဒိဿာ နိက္ခမီတိပိ
 ဝဒန္တိယေဝ။ တေ ဂစ္ဆန္တာပါထေယျေပရိက္ခိဏေ ခုဒါဘိဘူတာ ဒါရကံ ဝဟိတုံ
 နာသက္ခိံ သု။ အထ သာမိကော ပဇာပတိံ အာဟ “ဘဒ္ဒေ မယံ ဇီဝန္တာ ပုန
 ပုတ္တံ လဘိဿာမ၊ ဆဇ္ဇေတွာ နံ ဂစ္ဆာမာ”တိ။ မာတု ဟဒယံ နာမ မုဒုကံ
 ဟောတိ။ တဿ သာ အာဟ “နာဟံ ဇီဝန္တမေဝ ပုတ္တံ ဆဇ္ဇေတုံ သက္ခိဿာမီ”တိ။
 အထ ကိံ ကရောမာတိ။ ဝါရေန နံ ဝဟာမာတိ။ မာတာ အတ္တနော ဝါရေ
 ပုပ္ဖဒါမံ ဝိယ နံ ဥက္ခိပိတွာ ဥရေ နိပဇ္ဇာပေက္ခာ အင်္ဂေန ဝဟိတွာ ပိတုနော
 ဒေတိ။ တဿ တံ ဂဟေတွာ ဂမနကာလေ ဆာတကတောပိ ဗလဝတရာ
 ဝေဒနာ ဥပ္ပဇ္ဇိ။ သော ပုနပ္ပုနံ အာဟ “ဘဒ္ဒေ မယံ ဇီဝန္တာ ပုတ္တံ လဘိဿာမ၊
 ဆဇ္ဇေမ န”န္တိ။ သာပိ ပုနပ္ပုနံ ပဋိက္ခိပိတွာ ပဋိဝစနံ နာဒါသိ။ ဒါရကော
 ဝါရေန ပရိဝတ္တိယမာနော ကိလန္တော ပိတု ဟတ္ထေ နိဒ္ဒါယိ။ သော တဿ
 နိဒ္ဒါယနဘာဝံ ဥတွာ မာတရံ ပုရတော ကတွာ ဧကဿ ဂစ္ဆဿ ဟေဋ္ဌာ
 ပဏ္ဍသန္တရေ တံ နိပဇ္ဇာပေက္ခာ ပါယာသိ။ မာတာ နိဝတ္တိတွာ ဩလော-
 ကေန္တိ ပုတ္တံ အဒိဿာ “သာမိ ကုဟိံ မေ ပုတ္တော”တိ ပုစ္ဆိ။ ဧကဿ မေ
 ဂစ္ဆဿ ဟေဋ္ဌာ နိပဇ္ဇာပိတောတိ။ “သာမိ မာ မံ နာသယိ၊ ပုတ္တံ ဝိနာ ဇီဝိတုံ
 န သက္ခိဿာမိ၊ အာနေဟိ မေ ပုတ္တ”န္တိ ဥရံ ပဟရိတွာ ပရိဒေဝိ။ အထ နံ
 နိဝတ္တိတွာ အာနေသိ။ ပုတ္တောပိ အန္တရာမဂ္ဂေ မတော ဟောတိ။ ဣတိ သော
 ဧတ္တကေ ဌာနေ ပုတ္တံ ဆဇ္ဇေတွာ တဿ နိဿန္နေန ဘဝန္တရေ သတ္တ ဝါရေ
 ဆဋ္ဌိတော။ “ပါပကမ္မံ နာမေတံ အပ္ပက”န္တိ န အဝမညိတဗ္ဗိ။

တေ ဂစ္ဆန္တာ ဧကံ ဂေါပါလကုလံ ပါပုဏိံ သု။ တံ ဒိဝသဉ္စ ဂေါပါလ-
 ကဿ ဓေနမင်္ဂလံ ဟောတိ။ ဂေါပါလကဿ ဂေဟေ နိဗဒ္ဓံ ဧကော ပစ္စေက-
 ပုဒ္ဓေါ ဘုဇ္ဇတိ။ သော တံ ဘောဇေတွာ မင်္ဂလမကာသိ။ ဗဟု ပါယာသော
 ပဋိယတ္ထော ဟောတိ။ ဂေါပါလကော တေ အာဂတေ ဒိဿာ “ကုတော
 အာဂတတ္တာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ သဗ္ဗံ ပဝတ္တိံ သုတွာ မုဒုဇာတိကော ကုလပုတ္တော
 တေသု အနုကမ္မံ ကတွာ ဗဟုကေန သပ္ပိနာ ပါယာသံ ဒါပေသိ။ ဘရိယာ
 “သာမိ တယိ ဇီဝန္တေ အဟမ္ဘိ ဇီဝါမိ နာမ၊ ဒိဿရတ္တံ ဦနောဒရောသိ၊
 ယာဝဒတ္တံ ဘုဇ္ဇာဟိ”တိ သပ္ပိဉ္စ ဒမိဉ္စ တဒဘိမုခညေဝ ကတွာ အတ္တနာ

၁-အဇိတရဋ္ဌေ (သီ)

မန္တသပ္ပိနာ ထောကမေဝ ဘုဉ္ဇိ။ ဣတရော ဗဟံ ဘုဉ္ဇိတွာ သတ္တဋ္ဌဒိဝသေ
 ဆာတတာယ အာဟာရတဏှံ ဆိန္ဒိတုံ နာသက္ခိ။ ဂေါပါလကော တေသံ
 ပါယာသံ ဒါပေတွာ သယံ ဘုဉ္ဇိတုံ အာရဘိ။ ကောတုဟလိကော တံ
 ဩလောကေန္တော နိသီဒိတွာ ဟေဋ္ဌာပိဋ္ဌေ နိပန္နာယ သုနဒိယာ ဂေါပါလကေန
 ဝဇေတွာ ဒိယျမာနံ ပါယာသပိဏှံ ဒိသ္မာ “ပုညာ ဝတာယံ သုနဒိ၊ နိဗဒ္ဓံ
 ဝေရူပံ ဘောဇနံ လဘတိ” တိ စိန္တေသိ။ သော ရတ္တိဘာဂေ တံ ပါယာသံ
 ဇီရာပေတုံ အသက္ကောန္တော ကာလံ ကတွာ တဿာ သုနဒိယာ ကုစ္ဆိမိ နိဗ္ဗတ္တိ။

အထဿ ဘရိယာ သရိရကိစ္စံ ကတွာ တသ္မိယေဝ ဂေဟေ ဘတိ ကတွာ
 တဏှုလနာဋိ လဘိတွာ ပစိတွာ ပစ္စေကဗုဒ္ဓဿ ပစ္စေ ပတိဋ္ဌာပေတွာ
 “ဒါသဿ ဝေါ ပါပုဏာတူ” တိ ဝတွာ စိန္တေသိ “မယာ ဣဓေဝ ဝသိတုံ
 ဝဋ္ဌတိ၊ နိဗဒ္ဓံ အယျော ဣဓာဂစ္ဆတိ၊ ဒေယျမေဗ္ဗော ဟောတု ဝါ၊ မာဝါ၊ ဒေဝသိကံ
 ဝန္တန္တိ ဝေယျာဝစ္စံ ကရောန္တိ စိတ္တံ ပသာဒေန္တိ ဗဟံ ပုညံ ပသဝိဿာမိ” တိ။
 သာ တတ္ထေဝ ဘတိ ကရောန္တိ ဝသိ။ သာပိ သုနဒိ ဆဋ္ဌေ ဝါ သတ္တမေ ဝါ
 မာသေ ကေမေဝ ကုက္ကုရံ ဝိဇာယိ။ ဂေါပါလကော တဿ ကေဓေနယာ
 ဒိရံ ဒါပေသိ။ သော နစိရသေဝ ဝမိ။ အထဿ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေါ ဘုဉ္ဇန္တော နိဗဒ္ဓံ
 ဧကံ ဘတ္တပိဏှံ ဒေတိ။ သော ဘတ္တပိဏှံ နိဿာယ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေ သိနေဟ-
 မကာသိ။ ဂေါပါလကောပိ နိဗဒ္ဓံ ဒွေ ဝါရေ ပစ္စေကဗုဒ္ဓဿပဋ္ဌာနံ ယာတိ။
 ဂစ္ဆန္တောပိ အန္တရာမဂ္ဂေ ဝါဋ္ဌမိဂဋ္ဌာနေ ဒဏှေန ဂစ္ဆေ စ ဘူမိံ စ ပဟရိတွာ
 “သုသု” တိ တိက္ခတ္တု သဒ္ဓံ ကပ္ပာ ဝါဋ္ဌမိဂေ ပလာပေတိ။ သုနခေါပိ တေန
 သဒ္ဓိံ ဂစ္ဆတိ။

သော ကေဒိဝသံ ပစ္စေကဗုဒ္ဓံ အာဟ “ဘန္တေ ယဒါ မေ ဩကာသော န
 ဘဝိဿတိ၊ ကဒါ ဣမံ သုနခံ ပေသေဿာမိ၊ တေန သညာဏေန အာဂစ္ဆေ-
 ယျာထာ” တိ။ တတော ပဋ္ဌာယ အနောကာသဒိဝသေ “ဂစ္ဆ တာတ၊ အယျံ
 အာနေဟိ” တိ သုနခံ ပေသေသိ။ သော ကေဝစနေနေဝ ပက္ခန္တိတွာ သာမိ-
 ကဿ ဂစ္ဆပေါထနဘူမိပေါထနဋ္ဌာနေ တိက္ခတ္တု ဘုဿိတွာ တေန သဒ္ဓေန
 ဝါဋ္ဌမိဂါနံ ပလာတဘာဝံ ဥတွာ ပါတောဝသရိရပဋိဇဂ္ဂနံ ကတွာ ပဏှသာလံ
 ပဝိသိတွာ နိသိန္နဿ ပစ္စေကဗုဒ္ဓဿ ဝသနဋ္ဌာနံ ဂန္တော ပဏှသာလဒ္ဓါရေ
 တိက္ခတ္တု ဘုဿိတွာ အတ္တနော အာဂတဘာဝံ ဇာနာပေတွာ ကေ-
 မန္တေ နိပဇ္ဇတိ၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေဝေလံ သလ္လက္ခေတွာ နိက္ခန္တေ ဘုဿန္တော ပုရတော
 ဂစ္ဆတိ။ အန္တရန္တရာ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေါ တံ ဝိမံသန္တော အညံ မဂ္ဂံ ပဋိပဇ္ဇတိ။ အထဿ

ကရောတိ။ ဧဝံ ပုညက္ခယေန စဝတိ နာမ။ အပရောပိ ကာမဂုဏေ ပရိဘုဇ္ဇ-
 မာနော သတိသမ္ပောသေန အာဟာရံ အပရိဘုဇ္ဇိတွာ ကိလန္တကာယော
 ကာလံ ကရောတိ။ ဧဝံ အာဟာရက္ခယေန စဝတိ နာမ။ အပရောပိ ပရဿ
 သမ္ပတ္တိံ အသဟန္တော ကုဇ္ဈိတွာ ကာလံ ကရောတိ။ ဧဝံ ဧကောပေန စဝတိ
 နာမ။

အယံ ပန ကာမဂုဏေ ပရိဘုဇ္ဇန္တော မုဋ္ဌဿတိ ဟုတွာ အာဟာရက္ခယေန
 စဝိ၊ စဝိတွာ စ ပန ကောသမ္ဘိယံ နဂရသောဘိနိယာ ကုဇ္ဈိမှိ ပဋိသန္ဓိံ ဂဏှိ။
 သာပိ ဇာတဒိဝသေ “ကိံ တေ”န္တိ ဒါသိံ ပုဗ္ဗိတွာ “ပုတ္တော အယျေ”တိ ဝုတ္တေ
 “ဟန္တ ဇေ ဣမံ ဒါရကံ ကတ္တရသုပ္ပေ အာရောပေတွာ သင်္ကာရကုဋေ
 ဆဉ္ဇေဟိ”တိ ဆဉ္ဇာပေသိ။ နဂရသောဘိနိယော ဟိ ဝိတရံ ပဋိဇဂ္ဂန္တိ၊ န ပုတ္တံ။
 ဝိတရာ ဟိ တာသံ ပဝေဏိ ဃဋ္ဌိယတိ။ ဒါရကံ ကာကာပိ သုနခါပိ
 ပရိဝါရေတွာ နိသီဒိံသု။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေ သိနေဟပ္ပဘဝဿ ဘုက္ကရဏဿ
 နိဿန္တေန ဧကောပိ ဥပဂန္တံ န ဝိသဟိ။ တသ္မိံ ခဏေ ဧကော မနုဿော ဗဟိ
 နိက္ခန္တော တံ ကာကသုနခသန္ဓိပိတံ ဒိသ္မာ “ကိံ န ခေါ တေ”န္တိ ဂန္တော
 ဒါရကံ ဒိသ္မာ ပုတ္တသိနေဟံ ပဋိလဘိတွာ “ပုတ္တော မေ လဒ္ဓေါ”တိ ဂေဟံ
 နေသိ။ တဒါ ကောသမ္ဘကသေဋ္ဌိ ရာဇကုလံ ဂစ္ဆန္တော ရာဇနိဝေသနတော
 အာဂစ္ဆန္တံ ပုရောဟိတံ ဒိသ္မာ “ကိံ အာစရိယ၊ အဇ္ဇေ တေ တိထိကရဏ-
 နက္ခတ္တယောဂေါ ဩလောကိတော”တိ ပုဗ္ဗိ။ အာမ မဟာသေဋ္ဌိ၊ အမှာကံ
 ကိံ အညံ ကိစ္စန္တိ။ ဇနပဒဿ ကိံ ဘဝိဿတိတိ။ အညံ နတ္ထိ၊ ဣမသ္မိံ ပန နဂရေ
 အဇ္ဇေ ဇာတဒါရကော ဇေဋ္ဌကသေဋ္ဌိ ဘဝိဿတိတိ။ တဒါ သေဋ္ဌိနော ဘရိယာ
 ဂရုဂဟ္တာ ဟောတိ။ တသ္မာ သော သိဃံ ဂေဟံ ပုရိသံ ပေသေသိ “ဂစ္ဆ ဘဏေ၊
 ဇာနာဟိ နံ ဝိဇာတာ ဝါ၊ နော ဝါ”တိ။ “န ဝိဇာယတိ”တိ သုတွာ ရာဇာနံ
 ဒိသ္မာဝ ဝေဂေန ဂေဟံ ဂန္တော ကာဠံ နာမ ဒါသိံ ပက္ခောသိတွာ သဟဿံ
 ဒတွာ “ဂစ္ဆ ဇေ၊ ဣမသ္မိံ နဂရေ ဥပဓာရေတွာ သဟဿံ ဒတွာ အဇ္ဇေ ဇာတ-
 ဒါရကံ ဂဏှိဘွာ ဧဟိ”တိ။ သာ ဥပဓာရေန္တိ တံ ဂေဟံ ဂန္တော ဒါရကံ ဒိသ္မာ
 “အယံ ဒါရကော ကဒါ ဇာတော”တိ ဂဟပတာနိံ ပုဗ္ဗိတွာ “အဇ္ဇေ
 ဇာတော”တိ ဝုတ္တေ “ဣမံ မယံ ဒေဟိ”တိ ဧကကဟာပဏံ အာဒိံ ကတွာ
 မူလံ ဝဓေန္တိ သဟဿံ ဒတွာ တံ အာနေတွာ သေဋ္ဌိနော ဒသေသိ။ သေဋ္ဌိ
 “သစေ မေ ဝိတာ ဝိဇာယိဿတိ၊ တာယ နံ သဒ္ဓိံ နိဝေသေတွာ သေဋ္ဌိဋ္ဌာ-
 နာသ သာမိကံ ကရိဿာမိ။ သစေ မေ ပုတ္တော ဝိဇာယိဿတိ၊ မာရေဿာမိ
 န”န္တိ စိန္တေတွာ တံ ဂေဟေ ကာရေသိ။

အထဿ ဘရိယာ ကတိပါဟစ္စယေန ပုတ္တံ ဝိဇာယိ။ သေဋ္ဌိ “ဣမသ္မိံ အသတိ မမ ပုတ္တောဝ သေဋ္ဌိဋ္ဌာနံ လဘိဿတိ၊ ဣဒါနေဝ တံ မာရေတုံ ဝဇ္ဇတိ”တိ စိန္တေတွာ ကာဋိံ အာမန္တေတွာ “ဂစ္ဆ ဇေ၊ ဝဇ္ဇတော ဂုန္တံ နိက္ခမန-ဝေလာယ ဝဇ္ဇဒါရမဇ္ဈေ ဣမံ တိရိယံ နိပဇ္ဇာပေဟိ၊ ဂါဝိယော နံ မဒ္ဓိတွာ မာရေဿန္တိ၊ မဒ္ဓိတာမဒ္ဓိတာဘာဝံ ပနဿ ဥတွာ ဧဟိ”တိ အာဟ။ သာ ဂန္တော ဂေါပါလကေန ဝဇ္ဇဒါရေဝိဝဋ္ဌမတ္တေယေဝ တံ တထာ နိပဇ္ဇာပေသိ။ ဂေါဂဏ-ဇေဋ္ဌကော ဥသဘော အညသ္မိံ ကာလေ သဗ္ဗပစ္စာ နိက္ခမန္တောပိ တံ ဒိဝသံ သဗ္ဗပဌမံ နိက္ခမိတွာ ဒါရကံ စတုန္တံ ပါဒါနံ အန္တရေ ကတွာ အဋ္ဌာသိ။ အနေကသတဂါဝိယော ဥသဘဿ ဒွေ ပဿာနိ ဗံသန္တိယော နိက္ခမိံသု။ ဂေါပါလကောပိ “အယံ ဥသဘော ပုဗ္ဗေ သဗ္ဗပစ္စာ နိက္ခမတိ၊ အဇ္ဇ ပန သဗ္ဗပဌမံ နိက္ခမိတွာ ဝဇ္ဇဒါရမဇ္ဈေ နိစ္စလောဝ ဌိတော၊ ကိံ န ခေါ ဧတ”န္တိ စိန္တေတွာ ဂန္တော တဿ ဟေဋ္ဌာ နိပန္တံ ဒါရကံ ဒိသ္မာ ပုတ္တသိနေဟံ ပဋိလဘိတွာ “ပုတ္တော မေ လဒ္ဓေါ”တိ ဂေဟံ နေသိ။

ကာဋိ ဂန္တော သေဋ္ဌိနာ ပုတ္တိတာ တမတ္တံ အာရောစေတွာ “ဂစ္ဆ၊ နံ ပုန သဟဿံ ဒတွာ အာနေဟိ”တိ ဝုတ္တာ သဟဿံ ဒတွာ ပုန အာနေတွာ အဒါသိ။ အထ နံ အာဟ “အမ္မ ကာဋိ ဣမသ္မိံ နဂရေ ပဉ္စ သကဋသတာနိ ပစ္စုသကာလေ ဥဋ္ဌာယ ဝါဏိဇ္ဇာယ ဂစ္ဆန္တိ၊ တံ ဣမံ နေတွာ စက္ကမဂ္ဂေ နိပဇ္ဇာပေဟိ၊ ဂေါဏာ ဝါ နံ မဒ္ဓိဿန္တိ၊ စက္ကာ ဝါ ဆိန္ဒိဿန္တိ၊ ပဝတ္တိံ စဿ ဥတွာဝ အာဂစ္ဆေယျာသိ”တိ။ သာ တံ နေက္ခာ စက္ကမဂ္ဂေ နိပဇ္ဇာပေသိ။ တဒါသာကဋိကဇေဋ္ဌကော ပုရတော အဟောသိ။ အထဿ ဂေါဏာ တံ ဌာနံ ပတွာ ဓုရံ ဆဇ္ဇေသုံ၊ ပုနပ္ပုနံ အာရောပေတွာ ပါဇိယမာနာပိ ပုရတော န ဂစ္ဆိံသု။ ဧဝံ တဿ တေဟိ သဒ္ဓိံ ဝါယမန္တသေဝ အရုဏံ ဥဋ္ဌဟိ။ သော “ကိံ နာမေတံ ဂေါဏာ ကရိံသု”တိ မဂ္ဂံ ဩလောကေန္တော ဒါရကံ ဒိသ္မာ “ဘာရိယံ ဝတမေ ကမ္မ”န္တိ စိန္တေတွာ “ပုတ္တော မေ လဒ္ဓေါ”တိ တုဋ္ဌမာနသော တံ ဂေဟံ နေသိ။

ကာဋိ ဂန္တော သေဋ္ဌိနာ ပုတ္တိတာ တံ ပဝတ္တိံ အာစိက္ခိတွာ “ဂစ္ဆ၊ နံ ပုန သဟဿံ ဒတွာ အာနေဟိ”တိ ဝုတ္တာ တထာ အကာသိ။ အထ နံ သော အာဟ “ဣဒါနိ နံ အာမကသုသာနံ နေတွာ ဂစ္ဆန္တရေ နိပဇ္ဇာပေဟိ၊ တတ္ထ သုနခါဒိဟိ ဝါ ခါဒိတော၊ အမနုဿေဟိ ဝါ ပဟဋ္ဌော မရိဿတိ၊ မတာမတ-ဘာဝဉ္စဿ ဇာနိတွာဝ အာဂစ္ဆေယျာသိ”တိ။ သာ တံ နေတွာ တတ္ထ နိပဇ္ဇာ-ပေတွာ ကေမန္တေ အဋ္ဌာသိ။ တံ သုနခေါ ဝါ ကာကော ဝါ အမနုဿော ဝါ

ဥပသင်္ကမိတုံ နာသက္ခိ။ နန စဿ နေဝ မာတာ န ပိတာ န ဘာတိကာဒိသု
 ကောစိ ရက္ခိတာ နာမ အတ္ထိ၊ ကော တံ ရက္ခတိတိ? သုနခကာလေ
 ပစ္စေကဗုဒ္ဓေ သိနေဟေန ပဝတ္တိတဘုက္ကရဏမတ္တမေဝ တံ ရက္ခတိ။ အထေကော
 အဇပါလကော အနေကသဟဿာ အဇာ ဂေါစရံ နေန္တော သုသာနပဿေန
 ဂစ္ဆတိ။ ကော အဇာ ပဏ္ဏာနိ ခါဒမာနာ ဂစ္ဆန္တရံ ပဝိဋ္ဌာ ဒါရကံ ဒိသ္မာ
 ဇဏ္ဍကေဟိ ဌတွာ ဒါရကဿ ထနံ အဒါသိ၊ အဇပါလကေန “ဟေ ဟေ”တိ
 သဒ္ဓေ ကတေပိ န နိက္ခမိ။ သော “ယဋ္ဌိယာ နံ ပဟရိတွာ နိဟရိယာမိ”တိ
 ဂစ္ဆန္တရံ ပဝိဋ္ဌော ဇဏ္ဍကေဟိ ဌတွာ ဒါရကံ ခိရံ ပါယန္တိ အဇိံ ဒိသ္မာ ဒါရကေ
 ပုတ္တသိနေဟံ ပဋိလဘိတွာ “ပုတ္တော မေ လဒ္ဓေါ”တိ အာဒါယ ပဏ္ဏာမိ။

ကာဠိ ဂန္ဓာ သေဋ္ဌိနာ ပုစ္ဆိတာ တံ ပဝတ္တိံ အာစိက္ခိတွာ “ဂစ္ဆ၊ တံ
 ပုန သဟဿံ ဒတွာ အာနေဟိ”တိ ဝုတ္တာ တထာ အကာသိ။ အထ နံ အာဟ
 “အဗ္ဗ ကာဠိ ဣမံ အာဒါယ စောရပပါတပဗ္ဗတံ အဘိရုဟိတွာ ပပါတေ ဒိပ၊
 ပဗ္ဗတကုစ္ဆိယံ ပဋိဟညမာနော ခဏ္ဍာခဏ္ဍိကော ဟုတွာ ဘူမိယံ ပတိဿတိ၊
 မတာမတဘာဝဉ္ဇဿ ဥတွာဝ အာဂစ္ဆေယျာသိ”တိ။ သာ တံ တတ္ထ နေတွာ
 ပဗ္ဗတမတ္တကေ ဌတွာ ဒိပိ။ တံ ခေါ ပန ပဗ္ဗတကုစ္ဆိံ နိဿာယ မဟာဝေဠု-
 ရုမ္မော ပဗ္ဗတာနုသာရေနေဝ ဝမိ၊ တဿ မတ္တကံ သနဇာတော ဇိဉ္ဇက-
 ရုမ္မော အဝတ္ထရိ။ ဒါရကော ပတန္တော ကောဇဝကေ ဝိယ တသ္မိံ ပတိ။
 တံ ဒိဝသဉ္စ နဋ္ဌကာရဇေဋ္ဌကဿ ဝေဠုဗလိ ပတ္တောံ ဟောတိ။ သော
 ပုတ္တေန သဒ္ဓိံ ဂန္ဓာ တံ ဝေဠုဂုမ္ဘံ ဆိန္ဒိတုံ အာရဘိ။ တသ္မိံ စလန္တေ
 ဒါရကော သဒ္ဓမကာသိ။ သော “ဒါရကသဒ္ဓေါ ဝိယာ”တိ ကေန
 ပဿေန အဘိရုဟိတွာ တံ ဒိသ္မာ “ပုတ္တော မေ လဒ္ဓေါ”တိ တုဋ္ဌစိတ္တော
 အာဒါယ ဂဘော။

ကာဠိ သေဋ္ဌိဿ သန္တိကံ ဂန္ဓာ တေန ပုစ္ဆိတာ တံ ပဝတ္တိံ အာစိက္ခိတွာ
 “ဂစ္ဆ၊ နံ ပုန သဟဿံ ဒတွာ အာနေဟိ”တိ ဝုတ္တာ တထာ အကာသိ။ သေဋ္ဌိနော
 ဣဒဉ္စိဒဉ္စ ကရောန္တဿေဝ ဒါရကော ဝမိတော “ဃောသကော”တွေဝဿ
 နာမံ အဟောသိ၊ သော သေဋ္ဌိနော အက္ခိမ္မိ ကဏ္ဍကော ဝိယ ခါယိ၊ ဥဇုကံ
 တံ ဩလောကေတုမ္မိ န ဝိသဟိ။ အထဿ မာရဏူပါယံစိန္တေန္တော အတ္တနော
 သဟာယကဿ ကုမ္ဘကာရဿ သန္တိကံ ဂန္ဓာ “ကဒါတွံ အာဝါပံ အာလိမ္မေဿ-
 သိ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “သ္မေ”တိ ဝုတ္တေ “တေန ဟိ ဣဒံ သဟဿံ ဂဟေတွာ မမ

၁-ဝေဠုနာ အတ္တော (သျှာ)

ဧကံ ကမ္မံ ကရောဟိ”တိ အာဟ။ ကိ° သာမိတိ။ ဧကော မေ အဝဇာတ-
 ပုတ္တော အတ္ထိ၊ တံ တဝ သန္တိကံ ပေသေဿာမိ၊ အထ နံ ဂဟေတွာ ဂန္တံ
 ပဝေသေတွာ တိဒိဏာယ ဝါသိယာ ခဏှာခဏှိကံ ဆိန္ဒိတွာ စာဠိယံ ပက္ခိ-
 ပိတွာ အာဝါပေ ပစေယျာသိ°၊ ဣဒံ တေ သဟဿံ သစ္စကာရသဒိသံ။
 ဥတ္တရိ° ပန တေ ကတ္တဗ္ဗယုတ္တကံ ပစ္ဆာ ကရိဿာမိတိ။ ကုမ္ဘကာရော
 “သာရူ”တိ သမ္ပုဋ္ဌိန္ဒိ။ သေဋ္ဌိ ပုနဒိဝေသေ ဘောသကံ ပက္ခောသိတွာ “ဟိယျော
 မယာ ကုမ္ဘကာရော ဧကံ ကမ္မံ အာဏတ္ထော°၊ ဧဟိ၊ တံ တဿ သန္တိကံ ဂန္တော
 ဧဝံ ဝဒေဟိ ‘ဟိယျော ကိရ မေ ပိတရာ အာဏတ္တံ ကမ္မံ နိပ္ပါဒေဟိ’တိ”
 ပဟိဏိ။ သော “သာရူ”တိ အဂမာသိ။ တံ တတ္ထ ဂစ္ဆန္တံ ဣတရော သေဋ္ဌိနော
 ပုတ္တော ဒါရကေဟိ သဒ္ဓိ° ဂုဠိ ကိဠန္တော ဒိသ္မာ တံ ပက္ခောသိတွာ “ကုဟိ°
 ဂစ္ဆသိ ဘာတိကာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ပိတု သာသနံ ဂဟေတွာ ကုမ္ဘကာရဿ
 သန္တိက”န္တိ ဝုတ္တေ “အဟံ တတ္ထ ဂမိဿာမိ၊ ဣမေ မံ ဒါရကာ ဗဟံ လက္ခံ
 ဇိနိ° သု၊ တံ မေ ပဋိဇိနိတွာ ဒေဟိ”တိ အာဟ။ အဟံ ပိတု ဘာယာမိတိ။ မာ
 ဘာယိ ဘာတိကာ၊ အဟံ တံ သာသနံ ဟရိဿာမိ၊ ဗဟုဟိ° ဇိတော၊ ယာဝါဟံ
 အာဂစ္ဆာမိ၊ တာဝ မေ လက္ခံ ပဋိဇိနာဟိ။

ဘောသကော ကိရ ဂုဠကိဠာယ ဆေကော၊ တေန နံ ဧဝံ နိဗန္ဓိ။ သောပိ
 တံ “တေန ဟိ ဂန္တော ကုမ္ဘကာရံ ဝဒေဟိ ‘ပိတရာ ကိရ မေ ဟိယျော ဧကံ
 ကမ္မံ အာဏတ္တံ၊ တံ နိပ္ပါဒေဟိ’တိ” ဝတွာ ဥယျောဇေသိ။ သော တဿ
 သန္တိကံ ဂန္တော တထာ အဝစ။ အထ နံ ကုမ္ဘကာရော သေဋ္ဌိနော ဝုတ္တနိယာ-
 မေနေဝ မာရေတွာ အာဝါပေ ဒိပိ။ ဘောသကောပိ ဒိဝသဘာဝံ ကိဠိတွာ
 သာယနသမယေ ဂေဟံ ဂန္တော “ကိ° တာတ န ဂတောသိ”တိ ဝုတ္တေ
 အတ္တနော အဂတကာရဏဉ္စ ကနိဋ္ဌဿ ဂတကာရဏဉ္စ အာရောစေသိ။ တံ
 သုတွာ သေဋ္ဌိ “အဟံ မိ”တိ° မဟာဝိရဝံ ဝိရဝိတွာ သကလသရိရေ ပတ္တုထိတ-
 လောဟိတော ဝိယ ဟုတွာ “အတ္တေ ကုမ္ဘကာရ မာ မံ နာသဟိ၊ မာ မံ
 နာသဟိ”တိ ဗာဟာ ပဂ္ဂယု ကန္တန္တော တဿ သန္တိကံ အဂမာသိ။ ကုမ္ဘကာရော
 တံ တဿ အာဂစ္ဆန္တံ ဒိသ္မာ “သာမိ မာ သဒ္ဓိ ကရိ၊ ကမ္မံ တေ နိပ္ပန္ဒိ”န္တိ
 အာဟ။ သော ပဗ္ဗတေန ဝိယ မဟန္တေန သောကေန အဝတ္ထဋ္ဌော ဟုတွာ
 အနပ္ပကံ ဒေါမနဿံ ပဋိသံဝေဒေသိ။ ယထာ တံ အပ္ပဒုဋ္ဌဿ ပဒုဿမာနော။
 တေနာဟ ဘဂဝါ—

၁-ပဝေသေယျာသိ (ပဋိသံ-ဋ ၂-၂၉၈-ပိဋေ) ၂-လူကာရသဒိသံ (သျှာ)
 ၃-ကုမ္ဘကာရဿ ဧကံ ကမ္မံ အာဏတ္တံ (သိ) ၄-ဗဟုဟိ (သိ)၊ ဗဟုမ္ပိ (က) ၅-မာ အဝဇိတိ (သျှာ)

“ယော ဒဏ္ဍေန အဒဏ္ဍေသု၊ အပ္ပဒုဋ္ဌေသု ဒုဿတိ။
 ဒသန္ဓမညတရံ ဌာနံ၊ ဒိပ္ပမေဝ နိဂစ္ဆတိ။
 ဝေဒနံ ဖရသံ ဇာနိံ၊ သရီရဿ စ ဘေဒနံ။
 ဂရုကံ ဝါပိ အာဗာဓံ၊ စိတ္တက္ခေပဉ္စ ပါပုဏေ။
 ရာဇတော ဝါ ဥပသဂ္ဂံ၊ အပ္ပက္ခာနဉ္စ ဒါရုဏံ။
 ပရိက္ခယဉ္စ ဣတိနံ၊ ဘောဂါနဉ္စ ပဘဂံရံ။
 အထ ဝါဿ အဂါရာနိ၊ အဂ္ဂိ ဥဟတိ ပါဝကော။
 ကာယဿ ဘေဒါ ဒုပ္ပညော၊ နိရယံ သောပပဇ္ဇတိ”တိ။

ဧဝံ သန္ဓေပိ ပုန နံ သေဋ္ဌိ ဥဇုကံ ဩလောကေတုံ န သက္ကောတိ။ “ကိန္တိ
 နံ မာရေယျ”န္တိ စိန္တေန္တော “မမ ဂါမသတေ အာယုတ္တကဿ သန္တိကံ
 ပေသေတွာ မာရေဿာမီ”တိ ဥပါယံ ဒိသ္မာ “အယံ မေ အဝဇာတပုတ္တော၊ ဣမံ
 မာရေတွာ ဝစ္စကူပေ ဒိပတု၊ ဧဝံ ကတေ အဟံ မာတုလဿ ကတ္တဗ္ဗယုတ္တကံ ပစ္စာ
 ဇာနိဿာမီ”တိ တဿ ပဏ္ဍံ လိခိတွာ “တာတ ဘောသက အမှာကံ ဂါမသတေ
 အာယုတ္တကော အတ္ထိ၊ ဣမံ ပဏ္ဍံ ဟရိတွာ တဿ ဒေဟီ”တိ ဝတွာ ပဏ္ဍံ တဿ
 ဒုဿန္တေ၊ ဗန္ဓိ။ သော ပန အက္ခရသမယံ န ဇာနာတိ။ ဒဟရကာလတော ပဋ္ဌာယ
 ဟိ နံ မာရာပေန္တောဝ သေဋ္ဌိ မာရေတုံ နာသက္ခိ၊ ကိံ အက္ခရသမယံ သိက္ခာပေ-
 သတိ။ ဣတိ သော အတ္တနော မာရာပနပဏ္ဍမေဝ ဒုဿန္တေ၊ ဗန္ဓိတွာ
 နိက္ခမန္တော အာဟ “ပါထေယျံ မေ တာတ နတ္ထိ”တိ။ ပါထေယျေန တေ ကမ္မံ
 နတ္ထိ၊ အန္တရာမဂ္ဂေ “အသုကဂါမေ နာမ မမ သဟာယကော သေဋ္ဌိ အတ္ထိ၊
 တဿ ဃရေ ပါတရာသံ ကတွာ ပုရတော? ဂစ္ဆာဟီ”တိ။ သော “သာရူ”တိ
 ပိတရံ ဝန္တိတွာ နိက္ခန္တော တံ ဂါမံ ပတွာ သေဋ္ဌိဿ ဃရံ ပုစ္ဆိတွာ
 ဂန္တော သေဋ္ဌိဇာယံ ပဿိ။ “တွံ ကုတော အာဂတောသိ”တိ စ ဝုတ္တေ
 “အန္တောနဂရတော”တိ အာဟ။ ကဿ ပုတ္တောသိတိ။ တုမှာကံ သဟာ-
 ယကသေဋ္ဌိနော အမ္မာတိ။ တံသိ ဘောသကော နာမာတိ။ အာမ
 အမ္မာတိ။ တဿာ သဟ ဒဿနေနေဝ တသ္မိံ ပုတ္တသိနေဟော ဥပ္ပဇ္ဇိ။ သေဋ္ဌိနော
 ပနေကာ မိတာ အတ္ထိ ပန္နရသသောဋ္ဌသဝဿုဒ္ဓေသိကာ အဘိရူပါ ပါသာဒိကာ၊
 တံ ရက္ခိတုံ ဧကမေဝ ပေသနကာရိကံ ဒါသိံ ဒတွာ သတ္တဘူမိကဿ ပါသာ-
 ဒဿ ဥပရိမတလေ သိရိဂစ္ဆေ ဝသာပေန္တိ။ သေဋ္ဌိမိတာ တသ္မိံ ခဏေ တံ
 ဒါသိံ အန္တရာပဏံ ပေသေသိ။ အထ နံ သေဋ္ဌိဇာယာ ဒိသ္မာ “ကုဟိံ”

ဂစ္ဆသိ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “အယျဓိတာယ^၁ ပေသနေနာ”တိ ပုတ္တေ “ဣတော တာဝဇဟိ၊ တိဋ္ဌတု ပေသနံ၊ ပုတ္တဿ မေ ဝိဋ္ဌကံ အတ္ထရိတွာ ပါဒေ ခောဝိတွာ တေလံ မက္ခိတွာ သယနံ အတ္ထရိတွာ ဒေဟိ၊ ပစ္ဆာ ပေသနံ ကရိဿသိ”တိ အာဟ။ သာ တထာ အကာသိ။

အထ နံ စိရေနာဂတံ သေဋ္ဌိဓိတာ သန္တဇ္ဇေသိ။ အထ နံ သာ အာဟ “မာ မေ ကုဗ္ဗိ၊ သေဋ္ဌိပုတ္တော ဘောသကော အာဂတော၊ တဿ ဣဒဉ္စိဒဉ္စ ကတွာ တတ္ထ ဂန္တာ အာဂတာမိ”တိ။ သေဋ္ဌိဓိတာယ “သေဋ္ဌိပုတ္တော ဘောသကော”တိ နာမံ သုတွာဝ ပေမံ ဆဝိယာဒီနိ ဆိန္ဒိတွာ အဋ္ဌိမိဉ္စ အာဟစ ဌိတံ။ ကောတုဟလ-ကာလသ္မိံ ဟိ သာ တဿ ပဇာပတိ ဟုတွာ နာဋ္ဌိကောဒနံ ပစ္စေကဗုဒ္ဓဿ အဒါသိ၊ တဿာနုဘာဝေနာဂန္တာ ဣမသ္မိံ သေဋ္ဌိကုလေ နိဗ္ဗတ္တာ။ ဣတိ တံ သော ပုဗ္ဗသိနေဟော အဝတ္ထရိတွာ ဂဏှိ။ တေနာဟ ဘဂဝါ—

“ပုဗ္ဗေဝ သန္ဓိဝါသေန၊ ပစ္စုပ္ပန္နဟိတေန ဝါ။
ဧဝံ တံ ဇာယတေ ပေမံ၊ ဥပ္ပလံဝ ယထောဒကေ”တိ ၂။

အထ နံ ပုစ္ဆိ “ကုဟိံ သော အမ္မာ”တိ။ သယနေ နိပန္နော နိဒ္ဒါယတိတိ။ အတ္ထိ ပနဿ ဟတ္ထေ ကိဉ္စိတိ။ ဒုဿန္တေ ပဏှံ အတ္ထိတိ။ သာ “ကိံ ပဏှံ န ခေါ ဇေ”န္တိ တသ္မိံ နိဒ္ဒါယန္တေ မာတာပိတုနံ အညဝိဟိတတာယ အပဿန္တာနံ ဩတရိတွာ သမိပံ ဂန္တာ တံ ပဏှံ မောစေတွာ အာဒါယ အတ္တနော ဂဗ္ဘံ ပဝိသိတွာ ဒွါရံ ပိဓာယ ဝါတပါနံ ဝိဝရိတွာ အက္ခရသမယေ ကုသလတာယ ပဏှံ ဝါစေတွာ “အဟော ဝတ ဗာလော အတ္တနော မရဏပဏှံ ဒုဿန္တေ ဗန္ဓိတွာ ဝိစရတိ၊ သစေ မယာ န ဒိဋ္ဌိ အဿ၊ နတ္ထိဿ ဇိဝိတ”န္တိ တံ ပဏှံ ဖာလေတွာ သေဋ္ဌိဿ ဝစနေနိ အပရံ ပဏှံ လိခိ “အယံ မမ ပုတ္တော ဘောသကော နာမ၊ ဂါမသတတော ပဏှာကာရံ အာဟရာပေတွာ ဣမဿ ဇနပဒသေဋ္ဌိနော ဓိတရာ သဒ္ဓိံ မင်္ဂလံ ကတွာ အတ္တနော ဝသန-ဝါဿ မဇ္ဈေ ဒွိဘူမကံ ဂေဟံ ကာရေတွာ ပါကာရပရိက္ခေပေန စေဝ ပုရိသဂုတ္တိယာ စ သုသံဝိဟိတာရက္ခံ ကရောတု၊ မယုဉ္စ ‘ဣဒဉ္စိဒဉ္စ မယာ ကတ’န္တိ သာသနံ ပေသေတု၊ ဧဝံ ကတေ အဟံ မာတုလဿ ကတ္တဗ္ဗယုတ္တကံ ပစ္ဆာ ဇာနိဿာမိ”တိ။ လိခိတွာ စ ပန သင်္ခရိတွာ ဩတရိတွာ ဒုဿန္တေ-ဇေဝဿ ဗန္ဓိ။

၁-အယျဓိတာယ (သိ၊ သျှာ) ၂-ခု ၅-၆၆-ပိဋက ၃-ဝစနံ ဝိယ (သျှာ)

သော ဒိဝသဘာဝံ နိဒ္ဒါယိတွာ ဥဋ္ဌာယ ဘုဉ္ဇိတွာ ပက္ကာမိ။ ပုနဒိဝသေ ပါတောဝ တံ ဂါမံ ဂန္ဓာ အာယုတ္တကံ ဂါမကိစ္စံ ကရောန္တယေဝ ပဿိ။ သော တံ ဒိဿာ “ကိံ တာတာ”တိ ပုစ္ဆိ။ ပိတရာ မေ တုမှာကံ ပဏ္ဍု ပေသိတန္တိ။ “ကိံ ပဏ္ဍံ တာတ, အာဟရာ”တိ ပဏ္ဍံ ဂဟေတွာ ဝါစေတွာ တုဋ္ဌမာနသော “ပဿထ ဘော၊ မမ သာမိနော မယိ သိနေဟံ ကတွာ” ဇေဋ္ဌပုတ္တဿ မေ မင်္ဂလံ ကရောတူ”တိ မမ သန္တိကံ ပဟိဏိ။ “သိဃံ ဒါရုအာဒိနိ အာဟရထာ”တိ ဂဟပတိကေ ဝတွာ ဂါမမဇ္ဈေ ပုတ္တပကာရံ ဂေဟံ ကာရာပေတွာ ဂါမသတတော ပဏ္ဍာကာရံ အာဟရာပေတွာ ဇနပဒ- သေဋ္ဌိနော သန္တိကာ ဓိတရံ အာနေတွာ မင်္ဂလံ ကတွာ သေဋ္ဌိဿ သာသနံ ပဟိဏိ “ဣဒဋ္ဌိဒဋ္ဌ မယာ ကတ”န္တိ။

တံ သုတွာ သေဋ္ဌိနော “ယံ ကာရေမိ၊ တံ န ဟောတိ။ ယံ န ကာရေမိ၊ တဒေဝ ဟောတိ”တိ မဟန္တံ ဒေါမနဿံ ဥပ္ပဇ္ဇိ။ ပုတ္တသောကေန သဒ္ဓိံ သော သောကော ဧကတော ဟုတွာ ကုစ္ဆိဉာဟံ ဥပ္ပါဒေတွာ အတိသာရံ၊ ဇနေသိ။ သေဋ္ဌိဓိတာပိ “သစေ ကောစိ သေဋ္ဌိနော သန္တိကာ အာဂစ္ဆတိ၊ မမ အကထေတွာ သေဋ္ဌိပုတ္တဿ ပဌမတရံ မာ ကထယိတ္တာ”တိ ဇနေ အာဏာ- ပေသိ။ သေဋ္ဌိပိ ခေါ “ဒါနိ တံ ဒုဋ္ဌပုတ္တံ မမ သာပတေယျဿ သာမိကံ န ကရိဿာမိ”တိ စိန္တေတွာ ဧကံ အာယုတ္တကံ အာဟ “မာတုလ ပုတ္တံ မေ ဒဋ္ဌါ- ကာမောမိ၊ ဧကံ ပါဒမူလိကံ ပေသေတွာ မမ ပုတ္တံ ပက္ခောသာပေဟိ”တိ။ သော “သာရူ”တိ ဝတွာ ပဏ္ဍံ ဒတွာ ဧကံ ပုရိသံ ပေသေသိ။ သေဋ္ဌိဓိတာပိ တဿ အာဂန္ဓာ ဒွါရေ ဌိတဘာဝံ သုတွာ တံ ပက္ခောသာပေတွာ “ကိံ တာတာ”တိ ပုစ္ဆိ။ သော အာဟ “သေဋ္ဌိ ဂိလာနော၊ ပုတ္တံ ပဿိတုံ ပက္ခော- သာပေသိ အယျေ”တိ။ ကိံ တာတ ဗလဝါ၊ ဒုဗ္ဗလောတိ။ ဗလဝါ တာဝ, အာဟာရံ ဘုဉ္ဇတိယေဝ အယျေတိ။ သာ သေဋ္ဌိပုတ္တံ အဇာနာပေတွာဝ တဿ နိဝေသနဉ္စ ပရိဗ္ဗယဉ္စ ဒါပေတွာ “မယာ ပေသိတကာလေ ဂမိဿသိ၊ အစ္စဿု တာဝါ”တိ အာဟ။ သေဋ္ဌိ ပုန အာယုတ္တကံ အဝစ “ကိံ မာတုလ, န တေ မမ ပုတ္တဿ သန္တိကံ ပဟိတ”န္တိ။ ပဟိတံ သာမိ၊ ဂတပုရိသော န တာဝ ဧတိတိ။ တေန ဟိ ပုန အပရံ ပေသေဟိတိ။ သော ပေသေသိ။ သေဋ္ဌိဓိတာ တသ္မိမ္ပိ တထေဝ ပဋိပဇ္ဇိ။ အထ သေဋ္ဌိနော ရောဂေါ ဗလဝါ ဇာတော၊ ဧကံ ဘာဇနံ ပဝိသတိ၊ ဧကံ နိက္ခမတိ။ ပုန သေဋ္ဌိ အာယုတ္တကံ ပုစ္ဆိ “ကိံ မာတုလ, န တေ မမ ပုတ္တဿ သန္တိကံ ပဟိတ”န္တိ။ ပဟိတံ သာမိ၊ ဂတပုရိသော န

၁-သိနေဟံ (သိ၊ သျှာ)၊ သိနေဟေန (က) ပဋိသံ-ဋ ၂-၃၀၀-ဝိဇ္ဇေ ပန ပဿိတဉ္စ၊ ၂-အဘိသင်္ဂ (သိ)

တာဝ ဧတိတိ။ တေန ဟိ ပုန အပရံ ပေသေဟိတိ။ သော ပေသေသိ။ သေဋ္ဌိမိတာ တတိယဝါရေ အာဂတမ္ပိ တံ ပဝတ္ထိံ ပုစ္ဆိ။ သော “ဗာဠဂိလာနော အယျေ၊ သေဋ္ဌိ အာဟာရံ ပုစ္ဆိန္ဒိတွာ မစ္စုပရာယဏော^၁ ဇာတော၊ ဧကံ ဘာဇနံ နိက္ခမတိ၊ ဧကံ ပဝိသတိ” တိ အာဟ။ သေဋ္ဌိမိတာ “ဣဒါနိ ဂန္တု ကာလော” တိ သေဋ္ဌိပုတ္တဿ “ပိတာ တေ ကိရ ဂိလာနော” တိ အာရောစေတွာ “ကိံ ဝဒေသိ ဘဒ္ဒေ” တိ ဝုတ္တေ “အဇာသုကမဿ သာမီ” တိ အာဟ။ “ဣဒါနိ ကိံ ကာတဗ္ဗ” န္တိ။ သာမိ ဂါမသတတော ဝုဠာနကပဏ္ဏာကာရံ အာဒါယ ဂန္တော ပဿိဿာမ နန္တိ။ သော “သာဓူ” တိ ပဏ္ဏာကာရံ အာဟရာပေတွာ သက-
ဇေဟိ အာဒါယ ပဏ္ဏာမိ။

အထ နံ သာ “ပိတာ တေ ဒုဗ္ဗလော၊ ဧတ္ထကံ ပဏ္ဏာကာရံ ဂဟေတွာ ဂစ္ဆန္တာနံ ပပဉ္စော ဘဝိဿတိ၊ ဧတံ နိဝတ္တာပေဟိ” တိ ဝတွာ တံ သဗ္ဗံ အတ္တနော ကုလဂေဟံ ပေသေတွာ ပုန တံ^၂ အာဟ “သာမိ တံ အတ္တနော ပိတု ပါဒပသေ တိဋ္ဌေယျာသိ၊ အဟံ ဥဿိသကပသေ ဌဿာမီ” တိ။ ဂေဟံ ပဝိသမာနာယေဝ စ “ဂေဟဿ ပုရတော စ ပစ္ဆတော စ အာရက္ခံ ဂဏှထာ” တိ အတ္တနော ပုရိသေ အာဏာပေသိ။ ပဝိဠကာလေ ပန သေဋ္ဌိ-
ပုတ္တော ပိတု ပါဒပသေ အဠာသိ၊ ဣတရာ ဥဿိသကပသေ။

တသ္မိံ ခဏေ သေဋ္ဌိ ဥတ္တာနကော နိပဉ္စော ဟောတိ။ အာယုတ္တကော ပန တဿ ပါဒေ ပရိမဇ္ဇန္တော “ပုတ္တော တေ သာမိ အာဂတော” တိ အာဟ။ ကုဟိံ သောတိ။ ဧသ ပါဒမူလေ ဌိတောတိ။ အထ နံ ဒိသျှာ အာယကမ္ပိကံ^၃ ပက္ခောသာပေတွာ “မမ ဂေဟေ ကိတ္တကံ ဓန” န္တိ ပုစ္ဆိ။ သာမိ ဓနသေဝ စတ္တာလိသကောဋီယော၊ ဥပဘောဂပရိဘောဂဘဏ္ဍာနံ ပန ဝနဂါမက္ခေတ္တ-
ဒ္ဓိပဒစတုပ္ပဒယာနဝါဟနာနဉ္စ အယဉ္စ အယဉ္စ ပရိစ္ဆေဒေါ” တိ ဝုတ္တေ “အဟံ ဧတ္ထကံ ဓနံ မမ ပုတ္တဿ ဘောသကဿ န ဒေမီ” တိ ဝတ္ထုကာမော “ဒေမီ” တိ အာဟ။ တံ သုတွာ သေဋ္ဌိမိတာ “အယံ ပုန ကထေန္တော အညံ ကိဉ္စိ ကထေ-
ယျာ” တိ စိန္တေတွာ သောကာတုရာ ဝိယ ကေသေ ဝိကိရိတွာ ရောဒမာနာ “ကိံ နာမေတံ တာတ ဝဒေထ၊ ဣဒမ္ပိ နာမ ဝေါ ဝစနံ သုဏောမ၊ အလက္ခိကာ ဝတမှာ” တိ ဝတွာ မတ္ထကေန နံ ဥရမဇ္ဈေ ပဟရန္တိ ပတိတွာ ယထာ ပုန ဝတ္ထု န သက္ခောတိ၊ တထာဿ ဥရမဇ္ဈေ မတ္ထကေန ဃံသေန္တိ အာရောဒနံ ဒသေသိ။ သေဋ္ဌိ တံခဏညေဝ ကာလမကာသိ။ “သေဋ္ဌိမတော” တိ^၄

၁-မဉ္စုပရာယနော (သီ)
၃-အာယုတ္တကံ (သျှာ၊ က)

၂-သေဋ္ဌိပုတ္တံ (သီ၊ သျှာ)
၄-တသ္မိံ မတေ (က)

၁၂၂ ဥတေနဿ ရညော အာရောစယိံသု။ ရာဇာ တဿ သရီရကိစ္စံ ကာရာပေတွာ “အတ္ထိ ပနဿ ပုတ္တော ဝါ ဝိတာ ဝါ”တိ ပုစ္ဆိ။ အတ္ထိ ဒေဝ ဘောသကော နာမ တဿ ပုတ္တော၊ သဗ္ဗံ သာပတေယျံ ကဿ နိယျာဒေတွာဝ မတော ဒေဝါတိ။

ရာဇာ အပရဘာဂေ သေဋ္ဌိပုတ္တံ ပက္ခောသာပေသိ။ တသ္မိံ စ ဒိဝသေ ဒေဝေါ ဝဿိ။ ရာဇင်္ဂဏေ တတ္ထ တတ္ထ ဥဒကံ သဏ္ဍာတိ။ သေဋ္ဌိပုတ္တော “ရာဇာနံ ပဿိဿာမီ”တိ ပါယာသိ။ ရာဇာ ဝါတပါနံ ပိဝရိတွာ တံ အာဂစ္ဆန္တံ ဩလောကေန္တော ရာဇင်္ဂဏေ ဥဒကံ လင်္ခိတွာ အာဂစ္ဆန္တံ ဒိသွာ အာဂန္တော ဝန္တိတွာ ဌိတံ “တံ ဘောသကော နာမ တာတာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “အာမ ဒေဝါ”တိ ပုတ္တေ “ဝိတာ မေ မတောတိ မာ သောစိ၊ တဝပေတ္တိကံ သေဋ္ဌိဌာနံ တုယုမေဝ ဒဿာမီ”တိ တံ သမဿာသေတွာ “ဂစ္ဆ တာတာ”တိ ဥယျော-ဇေသိ။ ရာဇာ ဂစ္ဆန္တံ စ နံ ဩလောကေန္တောဝ အဋ္ဌာသိ။ သော အာဂမန-ကာလေ လင်္ခိတံ ဥဒကံ ဂမနကာလေ ဩတရိတွာ သဏ္ဍိကံ အဂမာသိ။ အထ နံ ဗျာဇာ တတောဝ ပက္ခောသာပေတွာ “ကိံ န ခေါ တာတ တံ မမ သန္တိကံ အာဂစ္ဆန္တော ဥဒကံ လင်္ခိတွာ အာဂမ္မ ဂစ္ဆန္တော ဩတရိတွာ သဏ္ဍိကံ ဂစ္ဆသိ”တိ ပုစ္ဆိ။ အာမ ဒေဝ၊ အဟံ တသ္မိံ ခဏေ ကုမာရကော၊ ကိဋ္ဌနကာလော နာမ သော၊ ဣဒါနိ ပန မေ ဒေဝေန ဌာနန္တရံ ပဋိဿုတံ။ တသ္မာ ယထာ ပုရေ အစရိတွာ ဣဒါနိ သန္တိသိန္ဓေန ဟုတွာ စရိတုံ ဝဋ္ဋတိတိ။ တံ သုတွာ ရာဇာ “ဝိတိမာယံ ပုရိသော၊ ဣဒါနေဝဿ ဌာနန္တရံ ဒဿာ-မီ”တိ ပိတရာ ဘုတ္တံ ဘောဂံ ဒတွာ သဗ္ဗသတေန သေဋ္ဌိဌာနံ အဒါသိ။

သော ရထေ ဌတွာ နဂရံ ပဒက္ခိဏံ အကာသိ။ ဩလောကိတောလောကိ တဋ္ဌာနံ ကမ္ပတိ။ သေဋ္ဌိဝိတာ ကာဋ္ဌိဒါသိယာ သဒ္ဓိံ မန္တယမာနာ နိသိန္နာ “အမ္မ ကာဋ္ဌိ ပုတ္တဿ တေ ဧတ္ထိကာ သမ္ပတ္တိ မံ နိဿာယ ဥပ္ပန္နာ”တိ၊ အာဟ။ ကိံ ကာရဏာ အမ္မာတိ။ အယဉ္စိ အတ္တနော မရဏပဏ္ဍိ ဒုဿန္တေ ဗန္တိတွာ အမှာကံ ဃရံ အာဂတော၊ အထဿ မယာ တံ ပဏ္ဍိ ဖာလေတွာ မယာ သဒ္ဓိံ မင်္ဂလကရဏဗျာယ အညံ ပဏ္ဍိ လိခိတွာ ဧတ္တကံ ကာလံ တတ္ထ အာရက္ခော ကတောတိ။ အမ္မ တံ ဧတ္တကံ ပဿသိ၊ ဣမံ ပန သေဋ္ဌိ ဒဟာရ-ကာလတော ပဋ္ဌာယ မာရေတုကာမော မာရေတုံ နာသက္ခိ၊ ကေဝလံ ဣမံ နိဿာယ ဗဟုံ ဓနံ ဒိယိတိ။ အမ္မ အတိဘာရိယံ ဝတ သေဋ္ဌိနာ ကတန္တိ။ နဂရံ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ ဂေဟံ ပဝိသန္တံ ပန နံ ဒိသွာ “အယံ ဧတ္ထိကာ သမ္ပတ္တိ မံ

နိဿာယ ဥပ္ပန္နာ”တိ ဟသိတံ အကာသိ။ အထ နံ သေဋ္ဌိပုတ္တော ဒိသ္မာ “ကိံ ကာရဏာ ဟသိ”တိ ပုစ္ဆိ။ ဧကံ ကာရဏံ နိဿာယာတိ။ ကထေဟိ နန္တိ။ သာ န ကထေသိ။ သော “သစေ န ကထေသသိ၊ ဒွိဓာ တံ ဆိန္ဒိဿာမိ”တိ တဇ္ဇေတွာ အသိံ နိက္ကမ္ပိ။ သာ “အယံ ဧတ္တိကာ သမ္ပတ္တိ တယာ မံ နိဿာယ လဒ္ဓါတိ စိန္တေတွာ ဟသိတ”န္တိ အာဟ။ ယဒိ မမ ပိတရာ အတ္တနော သန္တကံ မယံ နိယျာဒိတံ၊ တံ ဧတ္ထ ကိံ ဟောသိတိ။ သော ကိရ ဧတ္တကံ ကာလံ ကိန္တိ န ဇာနာတိ၊ တေနဿာ ဝစနံ န သဒ္ဓဟိ။ အထဿ သာ “တုမှာကံ ပိတရာ မရဏပဏ္ဍိ ဒက္ခာ ပေသိတာ၊ တုမေ မယာ ဣဒဋ္ဌိဒဋ္ဌ ကတွာ ရက္ခိ- တာ”တိ သဗ္ဗံ ကထေသိ။ “တံ အဘူတံ ကထေသိ”တိ အသဒ္ဓဟန္တော “မာတရံ ကာဋ္ဌိံ ပုစ္ဆိဿာမိ”တိ စိန္တေတွာ ဧဝံ ကိရ အဗ္ဗာတိ။ အာမ တာတ၊ ဒဟရ- ကာလတော ပဋ္ဌာယ တံ မာရေတုကာမော မာရေတုံ အသက္ကောန္တော တံ နိဿာယ ဗဟုံ ဓနံ ဒိယိ၊ သတ္တသုဋ္ဌာနေသု တံ မရဏတော မုတ္တော၊ ဣဒါနိ ဘောဂဂါမတော အာဂမ္မ သဗ္ဗသတေန သဒ္ဓိံ သေဋ္ဌိဋ္ဌာနံ ပတ္တောတိ။ သော တံ သုတွာ “ဘာရိယံ ဝတ ကမ္ပံ၊ ဧဝရူပါ ခေါ ပန မရဏာ မုတ္တဿ မမ ပမာဒဇိဝိတံ ဇိဝိတုံ အယုတ္တံ”၊ အပ္ပမတ္တော ဘဝိဿာမိ”တိ စိန္တေတွာ ဒေဝသိကံ သဟဿံ ဝိဿဇ္ဇေတွာ အဒ္ဓိကကပဏာဒီနံ ဒါနံ ပဋ္ဌပေသိ။ မိတ္တော နာမဿ ကုဋုမ္ပိကော ဒါနဗျာဝဇ္ဇော အဟောသိ။ အယံ ဘောသကသေဋ္ဌိနော ဥပ္ပတ္တိ။

တသ္မိံ ပန ကာလေ ဘဒ္ဒဝတီနဂရေ ဘဒ္ဒဝတီယသေဋ္ဌိ နာမ ဘောသက- သေဋ္ဌိနော အဒိဋ္ဌပုဗ္ဗသဟာယကော အဟောသိ။ ဘဒ္ဒဝတီနဂရတော အာဂတာနံ ဝါဏိဇာနံ သန္တိကေ ဘောသကသေဋ္ဌိ ဘဒ္ဒဝတီယသေဋ္ဌိနော သမ္ပတ္တိံ စ ဝယပ္ပဒေသဉ္စ သုတွာ တေန သဒ္ဓိံ သဟာယကဘာဝံ ဣစ္ဆန္တော ပဏ္ဏာကာရံ ပေသေသိ။ ဘဒ္ဒဝတီယသေဋ္ဌိပိ ကောသမ္ပိတော အာဂတာနံ ဝါဏိဇာနံ သန္တိကေ ဘောသကသေဋ္ဌိနော သမ္ပတ္တိဉ္စ ဝယပ္ပဒေသဉ္စ သုတွာ တေန သဒ္ဓိံ သဟာယက- ဘာဝံ ဣစ္ဆန္တော ပဏ္ဏာကာရံ ပေသေသိ။ ဧဝံ တေ အညမညံ အဒိဋ္ဌပုဗ္ဗ- သဟာယကာ ဟုတွာ ဝသိံသု။ အပရဘာဂေ ဘဒ္ဒဝတီယသေဋ္ဌိနော ဂေဟေ အဟိဝါတရောဂေါ ပတိတော၊ တသ္မိံ ပတိတေ ပဋ္ဌမံ မက္ခိကာ မရန္တိ၊ တတော အနုက္ကမေနေဝ ကိဋ္ဌာ မုသိကာ ကုက္ကုဋ္ဌာ သူကရာ ဂါဝေါ ဒါသိ ဒါသာ သဗ္ဗပစ္စာ ဘရမာနသကာပိ မရန္တိ။ တေသု ယေ ဘိတ္တိံ ဘိန္တိတွာ ပလာယန္တိ၊ တေ ဇိဝိတံ လဘန္တိ၊ တဒါ ပန သေဋ္ဌိ စ ဘရိယာ စ မိတာ စဿ တထာ

၁-ပမာဒဇိဝိတံ အယုတ္တံ (သိ)

ပလာယိတွာ ဘောသကသေဋ္ဌိံ ပဿိတုံ ပထေန္နန္တော ကောသမ္ဘိမဂ္ဂံ ပဋိပဇ္ဇိံသု။
တေ အန္တရာမဂ္ဂေယေဝ ဒီဏပါထေယျာ ဝါတာတပေန စေဝ ခုပ္ပိပါသာဟိ စ
ကိလန္တသရိရာ ကိစ္ဆေန ကောသမ္ဘိံ ပတွာ ဥဒကဖာသုကဋ္ဌာနေ ဌတွာ နတွာ
နဂရဒ္ဓါရေ ဧကံ သာလံ ပဝိသိံသု။

တတော သေဋ္ဌိ ဘရိယံ အာဟ “ဘဒ္ဒေ ဣမိနာ နိဟာရေန ဂစ္ဆန္တော
ဝိဇာတမာတုယာပိ အမနာပါ ဟောန္တိ၊ သဟာယကော ကိရ မေ အဗ္ဗိက-
ကပဏာဒီနံ ဒေဝသိကံ သဟဿံ ဝိဿဇေတွာ ဒါနံ ဒါပေသိ။ တတ္ထ မိတရံ
ပေသေတွာ အာဟာရံ အာဟရာပေတွာ ကောဟံ ဒွိဟံ ဣဓေဝ သရိရံ
သန္တပေတွာ သဟာယကံ ပဿိဿာမာ”တိ။ သာ သာဓု သာမိတိ။ တေ
သာလာယမေဝ ဝသိံသု။ ပုနဒိဝသေ ကာလေ အာရောစိတေ ကပဏဒ္ဓိကာဒိသု
အာဟာရတ္ထာယ ဂစ္ဆန္တေသု မာတာပိတရော “အဗ္ဗ ဂန္တော အမှာကံ အာဟာရံ
အာဟရာ”တိ မိတရံ ပေသယိံသု။ မဟာဘောဂကုလဿ မိတာ ဝိပတ္တိယာ
အတ္ထိန္ဒလဇ္ဇိတာယ အလဇ္ဇမာနာ ပါတိံ ဂဟေတွာ ကပဏဇနေန သဒ္ဓိံ
အာဟာရတ္ထာယ ဂန္တော “ကတိ ပဋိဝိသေ ဂဏှိဿသိ အဗ္ဗာ”တိ ပုဋ္ဌာ စ ပန
“တယော”တိ အာဟ။ အထဿာ တယော ပဋိဝိသေ အဒါသိ။ တာယ
ဘတ္တေ အာဟဇ္ဇေ တယောပိ ဧကတော ဘုဒ္ဓိတုံ နိသိဒိံသု။

အထ မာတာမိတရော သေဋ္ဌိံ အာဟံသု “သာမိ ဝိပတ္တိ နာမ မဟာကုလာ-
နမ္ဘိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ မာ အမေ ဩလောကေတွာ ဘုဒ္ဓ၊ မာ စိန္တယိ”တိ။ ဣတိ နံ
နာနပ္ပကာရေဟိ ယာစိတွာ ဘောဇေသုံ။ သော ဘုဒ္ဓိတွာ အာဟာရံ ဇီရာပေတုံ
အသက္ကောန္တော အရဏေ ဥဂ္ဂစ္ဆန္တေ ကာလမကာသိ။ မာတာမိတရော
နာနပ္ပကာရေဟိ ပရိဒေဝိတွာ ရောဒိံသု။ ကုမာရိကာ ပုနဒိဝသေ ရောဒမာနာ
အာဟာရတ္ထာယ ဂန္တော “ကတိ ပဋိဝိသေ ဂဏှိဿသိ”တိ ပုဋ္ဌာ “ဒွေ”တိ
ဝတွာ အာဟာရံ အာဟရိတွာ မာတရံ ယာစိတွာ ဘောဇေသိ။ သာပိ
တာယ ယာစိယမာနာ ဘုဒ္ဓိတွာ အာဟာရံ ဇီရာပေတုံ အသက္ကောန္တိ
တံ ဒိဝသမေဝ ကာလမကာသိ။ ကုမာရိကာ ဧကိကာဝ ရောဒိတွာ
ပရိဒေဝိတွာ တာယ ဒုက္ခပ္ပတ္တိယာ အတိဝိယ သဗ္ဗာတဆာတကဒုက္ခာ
ပုနဒိဝသေ ယာစကေဟိ သဒ္ဓိံ ရောဒန္တိ အာဟာရတ္ထာယ ဂန္တော “ကတိ
ပဋိဝိသေ ဂဏှိဿသိ အဗ္ဗာ”တိ ပုဋ္ဌာ “ဧက”န္တိ အာဟ။ မိတ္တကုဋ္ဌုမ္ဘိကော
တံ တယော ဒိဝသေ ဘတ္တံ ဂဏှန္တိံ သဗ္ဗာနာတိ၊ တေန တံ “အပေဟိ၊ နဿ
ဝသလိ၊ အဇ္ဇ တဝ ကုစ္ဆိပ္ပမာဏံ အညာသိ”တိ အာဟ။ ဟိရောတ္တပ္ပသမ္ပန္နာ

ကုလဓိတာ ပစ္စောရသ္မိံ သတ္တိပဟာရံ ဝိယ ဝဏေ ခါရောဒကသေစ-
 နကံ ဝိယံ^၁ စ ပတွာ “ကိံ သာမီ”တိ အာဟ။ တယာ ပုရေ
 တယော ကောဋ္ဌာသာ ဂဟိတာ၊ ဟိယျော ဒွေ၊ အဇ္ဇ ဧကံ ဂဏှာသိ။ အဇ္ဇ
 ဟေ အတ္တနော ကုန္တိပုမာဏံ ဣတန္တိ။ “မာ မံ သာမီ အတ္တနောဝ အတ္တာယ
 ဂဏှိ”တိ မညိတ္တာတိ။ အထ ကသ္မာ ဧဝံ ဂဏှိတိ။ ပုရေ တယော ဇနာ အဟုမှ
 သာမိ၊ ဟိယျော ဒွေ၊ အဇ္ဇ ဧကိကာဝ ဇာတာမှိတိ။ သော “ကေန ကာရ-
 ဏေနာ”တိ ပုန္တိတွာ အာဒိတော ပဋ္ဌာယ တာယ ကထိတံ သဗ္ဗံ ပဝတ္တိံ သုတွာ
 အသုနိ သန္ဓာရေတုံ အသက္ကောန္တော သဗ္ဗာတဗလဝဒေါမနဿော ဟုတွာ
 “အမ္မ ဧဝံ သန္တေ မာ စိန္တယိ၊ တံ ဘဒ္ဒဝတိယသေဋ္ဌိနော ဓိတာ အဇ္ဇကာလတော
 ပဋ္ဌာယ မမ ဓိတာယေဝ နာမာ”တိ ဝတွာ သိသေ စုဗ္ဗိတွာ သရံ နေတွာ
 အတ္တနော ဇေဋ္ဌဓိတုဋ္ဌာနေ ဌပေသိ။

သာ ဒါနဂ္ဂေ ဥစ္စာသဒ္ဓိ မဟာသဒ္ဓိ သုတွာ “ကာတ ကသ္မာ ဧတံ ဇနံ နိဿဒ္ဓိ
 ကတွာ ဒါနံ န ဒေထာ”တိ အာဟ။ န သက္ကာ ကာတုံ အမ္မာတိ။ သက္ကာ
 တာတာတိ။ ကထံ သက္ကာ အမ္မာတိ။ တာတ ဒါနဂ္ဂံ ပရိက္ခိပိတွာ ဧကေကသေဝ
 ပဝေသနပုမာဏေန ဒွေ ဒွါရာနိ ယောဇေတွာ “ဧကေန ဒွါရေန ပဝိသိတွာ
 ဧကေန နိက္ခမထာ”တိ ပဒေထ၊ ဧဝံ နိဿဒ္ဓါ ဟုတွာဝ ဂဏှိသန္တိတိ။ သော
 တံ သုတွာ “ဘဒ္ဒကောဝ အမ္မ ဥပါယော”တိ တထာ ကာရေသိ။ သာပိ ပုဗ္ဗေ
 သာမာ နာမ၊ ဝတိယာ ပန ကာရိတတ္တာ သာမာဇတီ နာမ ဇာတာ။ ဟတော
 ပဋ္ဌာယ ဒါနဂ္ဂေ ကောလာဟလံ ပစ္စိန္တိ။ ယောသကသေဋ္ဌိ ပုဗ္ဗေ တံ သဒ္ဓိ
 သုဏန္တော “မယံ ဒါနဂ္ဂေ သဒ္ဓေါ”တိ တုဿတိ။ ဒွိဟတိဟံ ပန
 သဒ္ဓိ အသုဏန္တော မိတ္တကုဋုမ္ဘိကံ အတ္တနော ဥပဋ္ဌာနံ အာဂတံ ပုန္တိ “ဒိယျတိ
 ကပဏဒ္ဓိကာဒိနံ ဒါန”န္တိ။ အာမ သာမီတိ။ အထ ကိံ ဒွိဟတိဟံ သဒ္ဓေါ န
 သုယျတိတိ။ ယထာ နိဿဒ္ဓါ ဟုတွာ ဂဏှန္တိ၊ တထာ မေ ဥပါယော ကတောတိ။
 အထ ပုဗ္ဗေဝ ကသ္မာ နာကာသိတိ? အဇာနနတာယ သာမီတိ။ ဣဒါနိ ကထံ
 တေ ဣတောတိ။ ဓိတရာ မေ အက္ခာတော သာမီတိ။ မယံ အဝိဒိတာ “တဝ
 ဓိတာ နာမ အတ္ထိ”တိ။ သော အဟိဝါတရောဂုပ္ပတ္တိတော ပဋ္ဌာယ သဗ္ဗံ
 ဘဒ္ဒဝတိယသေဋ္ဌိနော ပဝတ္တိံ အာစိက္ခိတွာ တဿာ အတ္တနော ဇေဋ္ဌဓိတုဋ္ဌာနေ
 ဌပိတဘာဝံ အာရောစေသိ။ အထ နံ သေဋ္ဌိ “ဧဝံ သန္တေ မမ ကသ္မာ န ကထေသိ၊
 မမ သဟာယကဿ ဓိတာ မမ ဓိတာ နာမာ”တိ တံ ပက္ကောသာပေတွာ ပုန္တိ
 “အမ္မ သေဋ္ဌိနော ဓိတာသိ”တိ။ အာမ တာတာတိ။ တေန ဟိ မာ စိန္တယိ၊ တံ

၁-ခါရုပရိသေကံ ဝိယ (သျှာ)

မမ ဝိတာသီတိ တံ သိသေ စုဗ္ဗိတွာ ပရိဝါရတ္ထာယ တဿာ ပဉ္စ ဣတ္ထိသတာနိ ဒတွာ တံ အတ္တနော ဇေဋ္ဌမိတုဋ္ဌာနေ ဌပေသိ။

အထေကဒိဝသံ တသ္မိံ နဂရေ နက္ခတ္တံ သဗ္ဗံဋ္ဌံ ဟောတိ။ တသ္မိံ ပန နက္ခတ္တေ ဗဟိ အနိက္ခမနကာ ကုလဗိတရောပိ အတ္တနော ပရိဝါရေန သဒ္ဓိံ ပဒသာဝ နဒိံ ဂန္ဓာ နှာယန္တိ။ တသ္မာ တံ ဒိဝသံ သာမာဝတီပိ ပဉ္စဟိ ဣတ္ထိသတေဟိ ပရိဝါရိတာ ရာဇင်္ဂဏေနဝ နှာယိတုံ အဂမာသိ။ ဥတေနော သီဟပဉ္စရေ ဌိတော တံ ဒိသ္မာ “ကဿိမာ နာဋကိတ္ထိယော”တိ ပုစ္ဆိ။ န ကဿိမိ နာဋကိတ္ထိယော ဒေဝါတိ။ အထ ကဿ ဗိတရောတိ။ ဘောသကသေဋ္ဌိနော ဝိတာ ဒေဝ၊ သာမာဝတီ နာမေသာတိ။ သော ဒိသ္မာဝ ဥပ္ပန္နသိနေဟော သေဋ္ဌိနော သာသနံ ပါဟေသိ “မိတရံ ကိရ မေ ပေသေတူ”တိ။ န ပေသေမိ ဒေဝါတိ။ မာ ကိရ ဧဝံ ကရောတု၊ ပေသေတုယေဝါတိ။ မယံ ဂဟပတိကာ နာမ ကုမာရိကာနံ ပေါထေတွာ ဝိဟေဋ္ဌေတွာ ကနုနဘယေန န ဒေမ ဒေဝါတိ။ ရာဇာ ကုဗ္ဗိတွာ ဂေဟံ လဉ္ဇာပေတွာ သေဋ္ဌိဉ္စ ဘရိယဉ္စ ဟတ္ထေ ဂဟေတွာ ဗဟိ ကာရာပေသိ။ သာမာဝတီ နှာယိတွာ အာဂန္ဓာ ဂေဟံ ပဝိသိတုံ ဩကာသံ အလဘန္တိ “ကိံ ဧတံ တာတာ”တိ ပုစ္ဆိ။ အမ္မ ရာဇာ တဝ ကာရဏာ ပဟိဏိ။ အထ “န မယံ ဒဿာမာ”တိ ဝုတ္တေ သရံ လဉ္ဇာပေတွာ အမေ ဗဟိ ကာရာပေသိတိ။ တာတ ဘာရိယံ ဝေါ ကမ္မံ ကတံ၊ ရညာ နာမ ပဟိတေ “န ဒေမာ”တိ အဝတွာ “သစေ မေ မိတရံသပရိဝါရံ ဂဏှထ၊ ဒေမာ”တိ ဝတ္ထုဗ္ဗံ ဘဝေယျ တာတာတိ။ “သာဓု အမ္မ၊ တဝ ရုစိယာ သတိ ဧဝံ ကရိဿာမိ”တိ ရညော တထာ သာသနံ ပါဟေသိ။ ရာဇာ “သာဓု”တိ သမ္ပုဋ္ဌိတ္ထိတွာ တံ သပရိဝါရံ အာနေတွာ အဘိသိဋ္ဌိတွာ အဂ္ဂမဟေသိဋ္ဌာနေ ဌပေသိ။ သေသာ တဿာယေဝ ပရိဝါရိတ္ထိယော အဟေသုံ။ အယံ သာမာဝတီယာ ဥပ္ပတ္တိ။

ဥတေနဿ ပန အပရာပိ ဝါသုလဒတ္တာ နာမ ဒေဝိ အဟောသိ စဏှပဇ္ဇောတဿ ဝိတာ။ ဥဇ္ဇေနိယံ ဟိ စဏှပဇ္ဇောတော နာမ ရာဇာ အဟောသိ။ သော ဧကဒိဝသံ ဥယျာနတော အာဂစ္ဆန္တော အတ္တနော သမ္ပတ္တိံ ဩလောကေတွာ “အတ္ထိ န ခေါ အညဿပိ ကဿိမိ ဧဝရူပါ သမ္ပတ္တိ”တိ ဝတွာ တံ သုတွာ မနုဿေဟိ “ကိံ သမ္ပတ္တိနာမေသာ၊ ကောသဗ္ဗိယံ ဥတေနဿ ရညော အတိမဟတိ သမ္ပတ္တိ”တိ ဝုတ္တေ ရာဇာ အာဟ “တေန ဟိ ဂဏှိဿာမ န”န္တိ။ န သက္ကာ သော ဂဟေတုန္တိ။ ကိဉ္စိ ကတွာ ဂဏှိဿာမယေဝါတိ။ န သက္ကာ ဒေဝါတိ။ ကိံ ကာရဏာတိ။ သော ဟတ္ထိကန္တ နာမ သိပ္ပံ ဇာနာတိ။

မန္တံ ပရိဝတ္တေတွာ ဟတ္ထိကန္တရီဏံ ဝါဒေန္တော နာဂေ ပလာပေတိပိ
 ဂဏှာတိပိ။ ဟတ္ထိဝါဟနသမ္ပန္နော တေန သဒိသော နာမ နတ္ထိတိ။ န သက္ကာ
 မယာ သော ဂဟေတုန္တိ။ သစေ တေ ဒေဝ ဧကန္တေန အယံ နိစ္ဆယော^၁၊
 တေန ဟိ ဒါရုဟတ္ထိံ ကာရေတွာ တဿာသန္ဓဋ္ဌာနံ ပေသေဟိ၊ သော ဟတ္ထိ-
 ဝါဟနံ ဝါ အဿဝါဟနံ ဝါ သုတွာ ဒူရဗ္ဗိ ဂစ္ဆတိ။ တတ္ထ နံ အာဂတံ ဂဟေတုံ
 သက္ကာ ဘဝိဿတိတိ။

ရာဇာ “အတ္ထေသော ဥပါယော”တိ ဒါရုမယံ ယန္တဟတ္ထိံ ကာရာပေတွာ
 ဗဟိ ပိလောတိကာဟိ ဝေဋ္ဌေတွာ ကတစိတ္တကမ္မံ ကတွာ တဿ ဝိဇိတေ
 အာသန္ဓဋ္ဌာနေ ဧကသ္မိံ သရတိရေ ဝိဿဇ္ဇောပေသိ။ ဟတ္ထိနော အန္တော-
 ကုစ္ဆိယံ သဋ္ဌိပုရိသာ အပရာပရံ စက်မန္တိ၊ ဟတ္ထိလဏှံ အာဟရိတွာ တတ္ထ တတ္ထ
 ဆဉ္ဇေသုံ။ ဧကော ဝနစရကော ဟတ္ထိံ ဒိသွာ “အမှာကံ ရညော အနုစ္ဆဝိ-
 ကော”တိ စိန္တေတွာ ဂန္တော ရညော အာရောစေသိ “ဒေဝ မယာ သဗ္ဗသေတော
 ကေလာသကုဋပဋိဘာဂေါ တုမှာကညေဝ အနုစ္ဆဝိကော ဝရဝါရဏော
 ဒိဋ္ဌော”တိ။ ဥတေနော တမေဝ မဂ္ဂဒေသကံ ကတွာ ဟတ္ထိံ အဘိရုယု သပရိ-
 ဝါရော နိက္ခမိ။ တဿ အာဂမနံ ဥတွာ စရပုရိသာ ဂန္တော စဏှပဇ္ဇောတဿ
 အာရောစေသုံ။ သော အာဂန္တော မဇ္ဈေ တုစ္ဆံ ကတွာ ဥဘောသု ပသေသု
 ဗလကာယံ ပယောဇေသိ။ ဥတေနော တဿာဂမနံ အဇာနန္တော ဟတ္ထိံ
 အနုဗန္တိ။ အန္တော ဌိတမနုဿာ ဝေဂေန ပလာပေသုံ။ ကဋ္ဌဟတ္ထိ ရညော မန္တံ
 ပရိဝတ္တေတွာ ဝိဏံ ဝါဒေန္တဿ တန္တိသဒ္ဓံ အသုဏန္တော ဝိယ ပလာယတိ-
 ယေဝ။ ရာဇာ ဟတ္ထိနာဂံ^၂ ပါပုဏိတုံ အသက္ကာန္တော အဿံ အာရုယု အနုဗန္တိ။
 တသ္မိံ ဝေဂေန အနုဗန္တန္တေ ဗလကာယော ဩဟိယိ။ ရာဇာ ဧကကောဝ
 အဟောသိ။ အထ နံ ဥဘောသု ပသေသု ပယုတ္တာ စဏှပဇ္ဇောတဿ
 ပုရိသာ ဂဏှိတွာ အတ္တနော ရညော အဒံသု။ အထဿ ဗလကာယော
 အဓိတ္တဝသံ ဂတဘာဝံ ဥတွာ ဗဟိနဂရေဝ ခန္ဓာဝါရံ နိဝေသေတွာ အတ္ထိ။

စဏှပဇ္ဇောတောပိ ဥတေနံ ဇီဝဂ္ဂါဟမေဝ ဂါဟာပေတွာ ဧကသ္မိံ
 စောရဂေဟေ ပက္ခိပိတွာ ဒွါရံ ပိဒဟာပေတွာ တယော ဒိဝသေ ဇယပါနံ
 ပိဝိ။ ဥတေနော တတိယဒိဝသေ အာရက္ခကေ ပုစ္ဆိ “ကဟံ ဝေါ တာတ
 ရာဇာ”တိ။ “ပစ္စာမိတ္ထော မေ ဂဟိတော”တိ ဇယပါနံ ပိဝတိတိ။ ကာ
 နာမေသာ မာတုဂါမဿ ဝိယ တုမှာကံ ရညော ကိရိယာ၊ နနု ပဋိရာဇူနံ

၁-နိစ္ဆယော (က)

၂-ဟတ္ထိနာ တံ (?)

ဂဟေတွာ ဝိဿဇ္ဇေတုံ ဝါ မာရေတုံ ဝါ ဝဋ္ဋတိ၊ အမေ ဒုက္ခံ နိဿိဒါ-
 ပေတွာ ဇယပါနံ ကိရ ပိဝတိတိ။ တေ ဂန္ဓာ တမတ္ထံ ရညော အာရောစေသုံ။
 သော အာဂန္ဓာ “သစ္စံ ကိရ တံ ဧဝံ ဝဒေသိ” တိ ပုစ္ဆိ။ အာမ မဟာရာဇာတိ။
 သာဓု တံ ဝိဿဇ္ဇေဿာမိ၊ ဧဝရူပေါ ကိရ တေ မန္တော အတ္ထိ၊ တံ မယံ
 ဒဿသိတိ။ သာဓု ဒဿာမိ၊ ဂဟဏသမယေ မံ ဝဋ္ဋိတွာ တံ ဂဏှာဟိ၊ ကိ
 ပန တံ ဝဋ္ဋိဿသိတိ။ ကျာဟံ တံ ဝဋ္ဋိဿာမိ၊ န ဝဋ္ဋိဿာမိတိ။ အဟမ္ပိ တေ န
 ဒဿာမိတိ။ ဧဝံ သန္တေ ရာဇာဏံ^၁ တေ ကရိဿာမိတိ။ ကရောဟိ၊ သရိရဿ
 မေ ဣဿရော၊ န ပန စိတ္တဿာတိ။ ရာဇာ တဿ သူရဂဇ္ဇိတံ သုတွာ “ကထံ
 န ခေါ ဣမံ မန္တံ ဂဏှိဿာမိ” တိ စိန္တေတွာ ဣမံ မန္တံ အညံ ဇာနာပေတုံ န
 သက္ကာ၊ မမ ဓိတရံ ဧတဿ သန္တိကေ ဥဂ္ဂဏှာပေတွာ အဟံ တဿာ သန္တိကေ
 ဂဏှိဿာမိတိ။ အထ နံ အာဟ “အညဿ ဝဋ္ဋိတွာ ဂဏှန္တဿ ဒဿသိ” တိ။
 အာမ မဟာရာဇာတိ။ တေန ဟိ အမှာကံ ဃရေ ဧကာ ဒုဇ္ဇော အတ္ထိ၊ တဿာ
 အန္တောသာဏိယံ ဝဋ္ဋိတွာ နိဿိန္ဓာယ တံ ဗဟိသာဏိယံ ဌိတောဝ မန္တံ
 ဝါစေဟိတိ။ သာဓု မဟာရာဇ၊ ဒုဇ္ဇော ဝါ ဟောတု ဝိဋ္ဌသပ္ပိ ဝါ၊ ဝန္တန္တိယာ
 ဒဿာမိတိ။ တတော ရာဇာ ဂန္ဓာ ဓိတရံ ဝါသုလဒတ္တံ အာဟ “အမ္မ ဧကော
 သင်္ခကုဋ္ဌိ အနုဣမန္တံ ဇာနာတိ၊ တံ အညံ ဇာနာပေတုံ န သက္ကာ၊ တံ အန္တော-
 သာဏိယံ နိဿိဒိတွာ တံ ဝဋ္ဋိတွာ မန္တံ ဂဏှ၊ သော ဗဟိသာဏိယံ ဌတွာ
 တုယံ ဝါစေဿတိ၊ တဝ သန္တိကာ အဟံ တံ ဂဏှိဿာမိ” တိ။

ဧဝံ သော တေသံ အညမညံ သန္တဝကရဏာဘယေန ဓိတရံ ဒုဇ္ဇံ၊ ဣတရံ
 သင်္ခကုဋ္ဌိံ ကဟွာ ကထေသိ။ သော တဿာ အန္တောသာဏိယံ ဝဋ္ဋိတွာ နိဿိန္ဓာယ
 ဗဟိ ဌိတော မန္တံ ဝါစေသိ။ အထ နံ ဧကဒိဝသံ ပုနပျုနံ ဝုစ္စမာနမ္ပိ မန္တပဒံ
 ဝတ္ထု၊ အသက္ကောန္တိံ “အရေ ဒုဇ္ဇေ အတိဗဟလောဋ္ဌကပေါလံ တေ မုခံ၊
 ဧဝံ^၂ နာမ ဝဒေဟိ” တိ အာဟ။ သာ ကုဋ္ဌိတွာ အရေ ဒုဋ္ဌသင်္ခကုဋ္ဌိ ကိံ ဝဒေသိ၊
 ကိံ မာဒိသာ ဒုဇ္ဇော နာမ ဟောတိတိ။ သာဏိကဏှံ ဥက္ခိပိတွာ “ကာသိ တွ” န္တိ
 ဝုတ္ထေ “ရညော ဓိတာ ဝါသုလဒတ္တာ နာမာဟ” န္တိ အာဟ။ ပိတာ တေ တံ
 မယံ ကထေန္တော “ဒုဇ္ဇော” တိ ကထေသိတိ။ မယုမ္ပိ ကထေန္တော တံ သင်္ခကုဋ္ဌိံ
 ကတွာ ကထေသိတိ။ တေ ဥဘောပိ “တေန ဟိ အမှာကံ သန္တဝကရဏာဘယေန
 ကထိတံ ဘဝိဿတိ” တိ အန္တောသာဏိယညေဝ သန္တဝံ ကရိံသု။

တတော ပဋ္ဌာယ မန္တဂ္ဂဟဏံ ဝါ သိပ္ပဂ္ဂဟဏံ ဝါ နတ္ထိ။ ရာဇာပိ ဓိတရံ
 နိစ္စံ ပုစ္ဆတိ “သိပ္ပံ ဂဏှသိ အမ္မာ” တိ။ ဂဏှာမိ တာတာတိ။ အထ နံ ဧကဒိဝသံ

၁-ရာဇဒဏှံ (က) ၂-ဧဝံ (သိ)

ဥတေနော အာဟ “ဘဒ္ဒေ သာမိကေန ကတ္တဗ္ဗံ နာမ နေဝ မာတာပိတရော၊
 န ဘာတုဘဂိနိယော ကာတုံ သက္ကောန္တိ၊ သစေ မယံ ဇီဝိတံ ဒဿသိ၊ ပဉ္စ
 တေ ဣတ္ထိသတာနိ ပရိဝါရံ ဒတွာ အဂ္ဂမဟေသိဋ္ဌာနံ ဒဿာမီ”တိ။ သစေ
 ဣမသ္မိံ ဝစနေ ပတိဋ္ဌာတုံ သက္ခိဿထ၊ ဒဿာမိ ဝေါ ဇီဝိတန္တိ။ သက္ခိဿာမိ
 ဘဒ္ဒေတိ။ သာ “သာဓု သာမီ”ကိ ပိတု သန္တိကံ ဂန္ဓာ ဝဋ္ဌိတွာ ဧကမန္တံ
 အဋ္ဌာသိ။ အထ နံ သော ပုစ္ဆိ “အမ္မ နိဋ္ဌိတံ သိပ္ပ”န္တိ။ န တာဝ နိဋ္ဌိတံ တာတ
 သိပ္ပန္တိ။ အထ နံ သော ပုစ္ဆိ “ကိံ အမ္မာ”တိ။ အမှာကံ ဧကံ ဒွါရဉ္စ ဧကံ ဝါဟနဉ္စ
 လဒ္ဒါ ဝဋ္ဌတိ တာတာတိ။ ဣဒံ ကိံ အမ္မာတိ။ တာတရတ္ထိံ ကိရ တာရကသညာယ
 မန္တဿ ဥပစာရတ္ထာယ ဧကံ ဩသဓံ ဂဟေတဗ္ဗံ အတ္ထိ။ တသ္မာ အမှာကံ
 ဝေလာယ ဝါ အဝေလာယ ဝါ နိက္ခမနကာလေ ဧကံ ဒွါရဉ္စေ ဧကံ ဝါဟနဉ္စ
 လဒ္ဒါ ဝဋ္ဌတိတိ။ ရာဇာ “သာဓု”တိ သမ္ပုဋ္ဌိန္တိ။ တေ အတ္တနော အဘိရုစိတံ
 ဧကံ ဒွါရံ ဟတ္ထဂတံ ကရိံသု။ ရညော ပန ပဉ္စ ဝါဟနာနိ အဟေသုံ။ ဘဒ္ဒဝတီ
 နာမ ကရေဏုကာ ဧကဒိဝသံ ပညာသ ယောဇနာနိ ဂစ္ဆတိ၊ ကာကော နာမ
 ဒါသော သဋ္ဌိ ယောဇနာနိ ဂစ္ဆတိ၊ စေလကဋ္ဌိံ^၁ စ မုဉ္ဇကေသီ စာတိ ဒွေ
 အဿာ ယောဇနသတံ ဂစ္ဆန္တိ၊ နာဠာဂိရိ ဟတ္ထိ ဝိသတိ^၂ ယောဇနသတန္တိ။

သော ကိရ ရာဇာ အနုပ္ပန္ဓေ ပုဒ္ဓေ ဧကဿ ဣဿရဿ ဥပဋ္ဌာကော
 အဟောသိ။ အထေကဒိဝသံ ဣဿရေ ဗဟိနဂရံ ဂန္ဓာ နတွာ အာဂစ္ဆန္တေ
 ဧကော ပစ္စေကဗုဒ္ဓေါ နဂရံ ပိဏ္ဍာယ ပဝိသိတွာ သကလနဂရဝါသီနံ
 မာရေန အာဝဋ္ဌိတတ္တာ ဧကံ ဘိက္ခမ္ပိ အလဘိတွာ ယထာဓောတေနေဝ
 ပတ္တေန နိက္ခမိ။ အထ နံ နဂရဒွါရံ ပတ္တကာလေ မာရော အညာတကဝေသေန
 ဥပသင်္ကမိတွာ “အပိ ဘန္တေ ဝေါ ကိဉ္စိ လဒ္ဒ”န္တိ ပုစ္ဆိ။ ကိံ ပန မေ တံ အလဘ-
 နာကာရံ? ကရိတိ။ တေန ဟိ နိဝတ္တိတွာ ပုန ပဝိသထ၊ ဣဒါနိ န ကရိဿာမီတိ^၄။
 နာဟံ ပုန နိဝတ္တိဿာမီတိ။ သစေ ဟိ နိဝတ္တေယျ၊ ပုန သော သကလနဂရဝါသီနံ
 သရိရေ အမိမုဉ္ဇိတွာ ပါဏိံ ပဟရိတွာ ဟသနကေဋ္ဌိံ ကရေယျ။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေ
 အနိဝတ္တိတွာ ဂတေ မာရော တတ္ထေဝ အန္တရဓာယိ။ အထ သော
 ဣဿရေ ယထာဓောတေနေဝ ပတ္တေန အာဂစ္ဆန္တံ ပစ္စေကဗုဒ္ဓံ ဒိသ္မာ ဝဋ္ဌိတွာ
 “အပိ ဘန္တေ ကိဉ္စိ လဒ္ဒ”န္တိ ပုစ္ဆိ။ စရိတွာ နိက္ခန္တမှာဝုသောတိ။ သော
 စိန္တေသိ “အယျော မယာ ပုစ္ဆိတံ အကသေတွာ အညံ ဝဒတိ၊ န ကိဉ္စိ လဒ္ဒံ
 ဘဝိဿတိ”တိ။ အထဿ ပတ္တံ ဩလောကေန္တော တုစ္ဆံ ဒိသ္မာ ဂေဟေ

၁-စေလကဋ္ဌိ (သီ)၊ ဝေလကံသီ (သျှာ) ၂-ဝိသံ (သီ)
 ၃-လဘနာကာရံ (သီ) ၄-ကရိဿာမီတိ (သီ)

ဥတေနော ဗလဿ ပက္ခန္ဓဘာဝံ ဥတွာ ကဟာပဏပသိဗ္ဗကံ မောစေတွာ ပါတေသိ၊ မနုဿာ ကဟာပဏေ ဥစ္စိနိတွာ ပုန ပက္ခန္ဓိံသု။ ဣတရော သုဝဏ္ဏပသိဗ္ဗကံ မောစေတွာ ပါတေတွာ နေသံ သုဝဏ္ဏလောဘေန ပပဉ္စေန္ဒာနညေဝ ဗဟိ နိဝုဋ္ဌံ^၁ အတ္တနော ခန္ဓာဝါရံ ပါပုဏိ။ အထ နံ အာဂစ္ဆန္တံ ဒိသွာဝ အတ္တနော ဗလကာယော ပရိဝါရေတွာ နဂရံ ပဝေသေသိ။ သော ပတွာဝ ဝါသုလဒတ္တံ အဘိသိဋ္ဌိတွာ အဂ္ဂမဟေသိဋ္ဌာနေ ဌပေသိတိ။ အယံ ဝါသုလဒတ္တာယ ဥပ္ပတ္တိ။

အပရာ ပန မာဂဏ္ဍိယာ^၂ နာမ ရညော သန္တိကာ အဂ္ဂမဟေသိဋ္ဌာနံ လဘိ။ သာ ကိရ ကုရုရဋ္ဌေ မာဂဏ္ဍိယဗြာဟ္မဏဿ ဝိတာ။ မာတာပိဿာ မာဂဏ္ဍိယာယေဝ နာမံ။ စူဠပိတာပိဿာ မာဂဏ္ဍိယောဝ၊ သာ အဘိရူပါ အဟောသိ ဒေဝစ္ဆရပဋိဘာဂါ။ ပိတာ ပနဿာ အနုစ္ဆရိကံ သာမိကံ အလဘန္တော မဟန္တေဟိ မဟန္တေဟိ^၃ ကုလေဟိ ယာစိတောပိ “န မယံ ဝိတု တုမေ အနုစ္ဆရိကာ”တိ တဇ္ဇေတွာ ဥယျောဇေသိ။ အထေကဒိဝသံ သတ္တာ ပစ္စုသသမယေ လောကံ ဝေါလောကေန္တော မာဂဏ္ဍိယဗြာဟ္မဏဿ သပဇာပတိကဿ အနာဂါမိဖလူပနိဿယံ ဒိသွာ အတ္တနော ပတ္တစိဝရမာဒါယ တဿ ဗဟိနိဂမေ^၄ အဂ္ဂိပရိစရဏဋ္ဌာနံ အဂမာသိ။ သော တထာဂတဿ ရူပသောဘဂ္ဂပ္ပတ္တံ အတ္တဘာဝံ ဩလောကေတွာ “ဣမသ္မိံ လောကေ ဣမိနာ ပုရိသေန သဒိသော အညော ပုရိသော နာမ နတ္ထိ၊ အယံ မယံ ဝိတု အနုစ္ဆရိကော၊ ဣမဿ ပေါသာပနတ္တာယ ဝိတရံ ဒဿာမိ”တိ စိန္တေတွာ “သမဏေ ကော မေ ဝိတာ အတ္ထိ၊ အဟံ ဧတ္တကံ ကာလံ တဿာ အနုစ္ဆရိကံ ပုရိသံ န ပဿာမိ၊ တုမေ တဿာ အနုစ္ဆရိကာ၊ သာ စ တုမှာကညေဝ အနုစ္ဆရိကာ။ တုမှာကဉ္စိ ပါဒပရိစာရိကာ၊ တဿာ စ ဘတ္တာ^၅ လဒ္ဓုံ ဝဇ္ဇတိ၊ တံ ဝေါ အဟံ ဒဿာမိ၊ ယာဝ မမာဂမနာ ဣဓေဝ တိဋ္ဌထာ”တိ အာဟ။ သတ္တာ ကိဉ္စိ အဝတွာ တုဏှိ အဟောသိ။ ဗြာဟ္မဏော ဝေဂေန ဃရံ ဂန္ဓာ “ဘောတိ ဘောတိ ဝိတု မေ အနုစ္ဆရိကော ပုရိသော ဒိဋ္ဌော၊ သီဃံ သီဃံ နံ အလက်ရောဟိ”တိ တံ အလင်္ကာရာပေတွာ သဒ္ဓိံ ဗြာဟ္မဏိယာ အာဒါယ သတ္ထု သန္တိကံ ပါယာသိ။ သကလနဂရံ သင်္ချာဘိ။ အယံ “ဧတ္တကံ ကာလံ မယံ ဝိတု အနုစ္ဆရိကော နတ္ထိ”တိ ကဿစိ အဒတွာ “အဇ္ဇေ မေ ဝိတု အနုစ္ဆရိကော ဒိဋ္ဌော”တိ ကိရ ဝဒေတိ၊ “ကိဒိသော န ခေါ သော ပုရိသော၊ ပဿိဿာမ န”န္တိ မဟာဇေနော တေနေဝ သဒ္ဓိံ နိက္ခမိ။

၁-ဂဏ္ဍန္တာနညေဝ ဗဟိ နိဝုဋ္ဌံ (က) ၂-မာဂန္ဓိယာ (သီ၊ သျာ) ၃-မဟန္တမဟန္တေဟိ (သီ)
 ၄-ဗဟိ နိက္ခမိတွာ (က) ၅-ဘတ္တာရံ (သျာ၊ တ)

တသို့ ဝိတရံ ဂဟေတွာ အာဂစ္ဆန္တေ သတ္တာ တေန ဝုတ္တဋ္ဌာနေ အဋ္ဌတွာ တတ္ထ ပဒစေတိယံ ဒဿေတွာ ဂန္ဓာ အညသို့ ဌာနေ အဋ္ဌာသိ။ ဗုဒ္ဓါနဗြိ ပဒစေတိယံ အဓိဋ္ဌဟိတွာ အက္ကန္တဋ္ဌာနေယေဝ ပညာယတိ၊ န အညတ္ထ။ ယေသဉ္စတ္တာယ အဓိဋ္ဌိတံ ဟောတိ၊ တေယေဝ နံ ပဿန္တိ။ တေသံ ပန အဒဿနကရဏတ္ထံ ဟတ္ထိအာဒယော ဝါ အက္ကမန္တ၊ မဟာမေဇော ဝါ ပဝဿတု၊ ဝေရမ္ဘဝါတာ ဝါ ပဟရန္တ၊ န တံ ကောစိ မက္ခေတုံ သက္ကောတိ။ အထ ဗြာဟ္မဏီ ဗြာဟ္မဏံ အာဟ “ကုဟိ” သော ပုရိသော”တိ။ “ဣမသို့ ဌာနေ တိဋ္ဌာဟိတိ နံ အဝစံ၊ ကုဟိ” န ခေါ သော ဂတော”တိ ဣတော စိတော ဩလောကေန္တော ပဒစေတိယံ ဒိသ္မာ “အယမဿ ပဒဝလဇ္ဇော”တိ အာဟ။ ဗြာဟ္မဏီ သလက္ခဏမန္တာနံ တိဏ္ဏံ ခေဒါနံ ပဂုဏတဘယ လက္ခဏမန္တေ ပရိဝတ္ထေတွာ ပဒလက္ခဏံ ဥပစာရေတွာ “နယိဒံ ဗြာဟ္မဏ ပဉ္စကာမဂုဏသေဝိနော ပဒ”န္တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

“ရတ္တဿ ဟိ ဥက္ကုဋ္ဌိကံ ပဒံ ဘဝေ၊
 ဒုဋ္ဌဿ ဟောတိ သဟသာနုပိဋ္ဌိတံ။
 မူဋ္ဌဿ ဟောတိ အဝကနိတံ ပဒံ၊
 ဝိဝနုစ္ဆဒဿ ဣဒမိဒိသံ ပဒ”န္တိ ၁။

အထ နံ ဗြာဟ္မဏော ဝေမာဟ “ဘောတိ တံ ဥဒကပါတိယံ ကုမ္ဘိလံ၊ ဂေဟမဇ္ဈေ စ ပန စောရံ ဝိယ မန္တေ ပဿနသီလာ၊ တုဏှိ ဟောဟိ”တိ။ ဗြာဟ္မဏ ယံ ဣစ္ဆသိ၊ တံ ဝဒေဟိ၊ နယိဒံ ပဉ္စကာမဂုဏသေဝိနော ပဒန္တိ။ တတော ဣတော စိတော စ ဩလောကေန္တော သတ္တာရံ ဒိသ္မာ “အယံ သော ပုရိသော”တိ ဝတွာ ဗြာဟ္မဏော ဂန္ဓာ “သမဏ ဝိတရံ မေ တဝ ပေါသာ-ပနတ္တာယ ဒေမိ”တိ အာဟ။ သတ္တာ “ဝိတရာ တေ မယံ အတ္ထော အတ္ထိ ဝါ နတ္ထိ ဝါ”တိ အဝတွာဝ “ဗြာဟ္မဏ ဧကံ တေ ကာရဏံ ကထေမိ”တိ ဝတွာ “ကထေဟိ သမဏာ”တိ ဝုတ္ထေ မဟာဘိနိက္ခမနတော ပဋ္ဌာယ ယာဝ အဇ-ပါလနိဂြောဓမူလာ မာရေန အနုဗဒ္ဓဘာဝံ အဇပါလနိဂြောဓမူလေ စ ပန “အတိတော ဒါနိ မေ ဇေ ဝိသယ”န္တိ တဿ သောကာတုရဿ သောကဝုပ-သမနတ္ထံ အာဂတာဟိ မာရဓိတာဟိ ကုမာရိကဝဏ္ဏာဒိဝသေန ပယောဇိတံ ပလောဘနံ အာစိက္ခိတွာ “တဒါပိ မယံ ဆန္ဒော နာဟောသိ”တိ ဝတွာ၂—

၁-အံ-ဋ္ဌ ၁-၃၃၅၊ ဝိသုဒ္ဓိ ၁-၁၀၁-ပိဋကေ၊ ၂-မယံ န အတ္ထော (က)
 ဓမ္မပဒ-ဋ္ဌ ၁-၉

“ဒိသ္မာန တဏှံ အရတိံ ရဂဉ္စ”^၁၊
 နာဟောသိ ဆန္ဒော အပိ မေထုနသ္မိံ။
 ကိမေဝိဒံ မုတ္တကရိသပုဏ္ဏံ၊
 ပါဒါပိ နံ သမ္ဗုသိတုံ န ဣစ္ဆေ”^၂တိ ၂—

ဣမံ ဂါထမာဟ။ ဂါထာပရိယောသာနေ ပြာဟ္မဏော စ ပြာဟ္မဏီ စ အနာဂါမိ-
 ဖလေ ပတိဋ္ဌဟိံ သု။ မာဂဏ္ဍိယာပိ ခေါ “သစဿ မယာ အတ္ထော နတ္ထိ၊ အနတ္ထိ-
 ကဘာဝေါဝ ဝတ္တဗ္ဗော၊ အယံ ပန မံ မုတ္တကရိသပုဏ္ဏံ ကရောတိ၊ (“ပါဒါပိ နံ
 သမ္ဗုသိတုံ န ဣစ္ဆေတိ”)။^၃ ဟောတု၊ အတ္တနော ဇာတိကုလပဒေသဘောဂယသ-
 ဝယသမ္ပတ္တိံ အာဂမ္မ တထာရူပံ ဘတ္တာရံ လဘိတွာ သမဏဿ ဂေါတ-
 မဿ ကတ္တဗ္ဗယုတ္တကံ ဇာနိဿာမီ”^၄တိ၊ သတ္တရိ အာဃာတံ ဗန္ဓိ။ ကိံ ပန
 သတ္တာ တာယ အတ္တနိ အာဃာတုပ္ပတ္တိံ ဇာနာတိ၊ နောတိ? ဇာနာတိယေဝ။
 ဇာနန္တော ကသ္မာ ဂါထမာဟာတိ? ဣတရေသံ ဒွိန္ဒံ ဝသေန။ ဗုဒ္ဓါ ဟိ
 အာဃာတံ အဂဏေတွာ မဂ္ဂဖလာဓိဂမာရဟာနံ ဝသေန ဓမ္မံ ဒေသေန္တိယေဝ။
 မာတာပိတရော တံ နေတွာ စူဠမာဂဏ္ဍိယံ ကနိဋ္ဌံ ပဋိစ္ဆာပေတွာ^၅ ပဗ္ဗ-
 ဇိတွာ အရဟတ္တံ ပါပုဏိံ သု။ စူဠမာဂဏ္ဍိယောပိ စိန္တေသိ “မမ ဝိတာ
 ဩမကသတ္တဿ န အနုစ္ဆဝိကာ၊ ဧကဿ ရညောဝ အနုစ္ဆဝိကာ”^၆တိ။
 တံ အာဒါယ ကောသမ္ဘိံ ဂန္တာ သဗ္ဗာလင်္ကာရေဟိ အလင်္ကာရိတွာ “ဣမံ
 ဣတ္ထိရတနံ ဒေဝဿ အနုစ္ဆဝိက”^၇န္တိ ဥတေနဿ ရညော အဒါသိ။ သော တံ
 ဒိသ္မာဝ ဥပ္ပန္နဗလဝသိနေဟော အဘိသေကံ ကတွာ ပဉ္စသတမာတုဂါမပရိဝါရံ
 ဒတွာ အဂ္ဂမဟေသိဋ္ဌာနေ ဌပေသိ။ အယံ မာဂဏ္ဍိယာယ ဥပ္ပတ္တိံ။

ဝေမဿ ဒိယခုသဟဿနာဇုကိတ္ထိပရိဂါရာ တိဿော အဂ္ဂမဟေသိယော
 အဟေသုံ။ တသ္မိံ ခေါ ပန သမယေ ဘောသကသေဋ္ဌိ ကုက္ကုဋ္ဌသေဋ္ဌိ ပါဝါရိ-
 ကသေဋ္ဌိတိ ကောသမ္ဘိယံ တယော သေဋ္ဌိနော ဟောန္တိ။ တေ ဥပကဋ္ဌာယ
 ဝဿူပနာယိကာယ ပဉ္စသတတာပသေ ဟိမဝန္တတော အာဂန္တာ နဂရေ
 ဘိက္ခာယ စရန္တေ ဒိသ္မာ ပသိဒိတွာ နိသိဒါပေတွာ ဘောဇေတွာ ပဋိညံ
 ဂဟေတွာ စတ္တာရော မာသေ အတ္တနော သန္တိကေ ဝသာပေတွာ ပုန ဝဿာ-
 ရတ္ထေ^၆ အာဂမနတ္ထာယ ပဋိဇာနာပေတွာ ဥယျောဇေသုံ။ တာပသာပိ
 တတော ပဋ္ဌာယ အဋ္ဌ မာသေ ဟိမဝန္တေ ဝသိတွာ စတ္တာရော မာသေ တေသံ

၁-အရတိဉ္စ ရာဂံ (သျှာ) ၂-ခု ၁-၄၀၉-ပိဋ္ဌေ။
 ၃-() နတ္ထိ သိ-သျှာပေါတ္ထကေသု။ ၄-ကရိဿာဇိတိ (သျှာ၊ က)
 ၅-ပဋိစ္ဆာပေတွာ သတ္တု သန္တိကံ ဂန္တာ ဥဘောပိ(သျှာ) ၆-ဝဿာဝါသေ (သျှာ၊ က)

သန္တကေ ဝသီသု။ တေ အပရဘာဂေ ဟိမဝန္တတော အာဂန္တန္တာ အရညာ-
ယတနေ ဧကံ မဟာနိဂြောဓံ ဒိဿွာ^၁ တဿ မူလေ နိသီဒိ^၂သု။ တေသု
ဇေဋ္ဌကတာပသော စိန္တေသိ “ဣမသ္မိ^၃ ရုက္ခေ အဓိဝတ္ထာ ဒေဝတာ ဩရမတ္တိကာ
န ဘဝိဿတိ၊ မဟေသက္ခေနေဝေတ္ထ ဒေဝရာဇေန ဘဝိတဗ္ဗံ၊ သာဓုဝဟသစာယံ
ဣသိဂဏဿ ပါနီယံ ဒဒေယျာ”တိ။ သောပိ ပါနီယံ အဒါသိ။ တာပသော
နှာနောဒကံ စိန္တေသိ၊ တမ္ပိ အဒါသိ။ တတော ဘောဇနံ စိန္တေသိ၊ တမ္ပိ
အဒါသိ။ အထဿ တေဒဟောသိ “အယံ ဒေဝရာဇာ အမေဟိ စိန္တိတံ စိန္တိတံ
သဗ္ဗံ ဒေတိ၊ အဟော ဝတ နံ ပသေယျာမာ”တိ။ သော ရုက္ခက္ခန္ဓံ ပဒါလေတွာ
အတ္တာနံ ဒသေသိ။ အထ နံ တာပသာ “ဒေဝရာဇ မဟတိ တေ သမ္ပတ္တိ၊ ကိ^၄
န ခေါ ကတွာ အယံ ဘေ လဒ္ဓါ”တိ ပုစ္ဆိ^၅သု။ မာ ပုစ္ဆထ အယျာတိ။ အာစိက္ခ
ဒေဝရာဇာတိ။ သော အတ္တနာ ကတကမ္မဿ ပရိတ္တကတ္တာ လဇ္ဇမာနော
ကထေတုံ န ဝိသဟိ။ တေဟိ ပုနပ္ပုနံ နိဗ္ဗိဇ္ဇယမာနော ပန “တေန ဟိ သုဏာ-
ထာ”တိ ဝတွာ ကထေသိ။

သော ကိရေကော ဒုဂ္ဂတမနုဿော ဟုတွာ ဘတိ^၆ ပရိယေသန္တော
အနာထပိဏ္ဍိကဿ သန္တကေ ဘတိကမ္ပံ လဘိတွာ တံ နိဿာယ ဇိဝိကံ
ကပ္ပေသိ။ အထေကသ္မိ^၇ ဥပေါသထဒိဝသေ သမ္ပတ္တေ အနာထပိဏ္ဍိကော
ဝိဟာရတော အာဂန္တာ ပုစ္ဆိ “တဿ ဘတိကဿ အဇ္ဈပေါသထဒိဝသ-
ဘာဝေါ ကေနစိ ကထိတော”တိ။ န ကထိတော သာမိတိ။ တေန ဟိသ
သာယမာသံ ပစထာတိ။ အထဿ ပတ္ထောဒနံ ပစိ^၈သု။ သော ဒိဝသံ အရညေ
ကမ္ပံ ကတွာ သာယံ အာဂန္တာ ဘတ္ထေ ဝဓေတွာ ဒိန္နေ “ဆာတောမ္ပိ”တိ သဟသာ
အဘုဉ္ဇိတွာဝ “အညေသု ဒိဝသေသု ဣမသ္မိ^၉ ဂေဟေ ‘ဘတ္တံ ဒေထ၊ သူပံ ဒေဝေ၊
ဗျူနံ ဒေထာ’တိ မဟာကောလာဟလံ အဟောသိ၊ အဇ္ဈ တေ သဗ္ဗေ နိဿဒ္ဓါ
နိပဇ္ဇိ^{၁၀}သု၊ မယုမေဝ ဧကဿာဟာရံ ဝဓယိ^{၁၁}သု၊ ကိ^{၁၂} န ခေါ တေ”န္တိ စိန္တေတွာ
ပုစ္ဆိ “အဝသေသာ ဘုဉ္ဇိ^{၁၃}သု၊ န ဘုဉ္ဇိ^{၁၄}သု”တိ။ န ဘုဉ္ဇိ^{၁၅}သု တာတာတိ။ ကိ^{၁၆}
ကာရဏာဟိ။ ဣမသ္မိ^{၁၇} ဂေဟေ ဥပေါသထဒိဝသေသု သာယမာသံ န ဘုဉ္ဇန္တိ၊
သဗ္ဗေဝ ဥပေါသထိကာ ဟောန္တိ၊ အန္တမသော ထနပါယိနောပိ ဒါရကေ မုခံ
ဝိက္ခာလာပေတွာ စတုမရရံ မုခေ ပက္ခိပါပေတွာ မဟာသေဋ္ဌိ ဥပေါသထိကေ
ကာရေတိ။ ဂန္ဓတေလပ္ပဒိပေ ဇာလန္တေ ခုဒ္ဒကမဟလ္လကဒါရကာ သယနဂတာ
ဒုတ္တိ^{၁၈}သာကာရံ သဇ္ဈာယန္တိ။ တုယံ ပန ဥပေါသထဒိဝသဘာဝံ ကထေတုံ
သတိ^{၁၉} န ကရိမှာ။ တသ္မာ တဝေဝ ဘတ္တံ ပက္ခံ၊ နံ ဘုဉ္ဇဿူတိ။ သစေ ဣဒါနိ

၁-ပတွာ (အံ-ဋ ၁-၃၃ ၂-ပိဋေ)

ဥပေါသထိကေန ဘဝိတံ ဝဇ္ဇတိ၊ အဟမ္ပိ ဘဝေယျန္တိ။ ဣဒံ သေဋ္ဌိ ဇာနာတိတိ။
 တေန ဟိ နံ ပုစ္ဆထာတိ။ ဟေ ဂန္ဓာ သေဋ္ဌိံ ပုစ္ဆိံ သု။ သော ဝေမာဟ “ဣဒါနိ
 ပန အဘုဉ္ဇိတွာ မုခံ ဝိက္ခာလေတွာ ဥပေါသထင်္ဂါနိ အဓိဋ္ဌဟန္တော ဥပဗုံ
 ဥပေါသထကမ္ပံ လဘိဿတိ”တိ။ ဣတရော တံ သုတွာ တထာ အကာသိ။

တဿ သကလဒိဝသံ ကမ္ပံ ကတွာ ဆာတဿ သရိရေ ဝါတာ ကုပ္ပိံ သု။ သော
 ယောတ္ထေန ဥရံ ဗန္ဓိတွာ ၂ ယောတ္ထကောဋိယံ ဂဟေတွာ ပရိဝတ္တတိ။ သေဋ္ဌိ တံ
 ပဝတ္ထိံ သုတွာ ဥက္ကာဟိ ဓာရိယဒာနာဟိ စတုမရရံ ဂါဟာပေတွာ တဿ
 သန္တိကံ အာဂန္ဓာ “ကိံ တာတာ”တိ ပုစ္ဆိ။ သာမိ ဝါတာ မေ ကုပ္ပိတာတိ။
 တေန ဟိ ဥဋ္ဌာယ ဣဒံ ဘေသဇ္ဇံ ခါဒါဟိတိ။ တုမှေပိ ခါဒထ သာမိတိ။ အမှာကံ
 အဖာသုကံ နတ္ထိ၊ တံ ခါဒါဟိကံ။ သာမိ အဟံ ဥပေါသထကမ္ပံ ကရောန္တော
 သကလံ ကာတုံ နာသက္ခိံ၊ ဥပဗုဒ္ဓကမ္ပမ္ပိ မေ ဝိကလံ မာ အဟောသိတိ န ဣစ္ဆိ။
 “မာ ဧဝံ ကရိ တာတာ”တိ ဝုစ္စမာနောပိ အနိစ္ဆိတွာ အရုဏေ ဥဋ္ဌဟန္တေ
 မိလာတမာလာ ဝိယ ကာလံ ကတွာ တသ္မိံ နိဂြောဓရက္ခေ ဒေဝတာ ဟုတွာ
 နိဗ္ဗတ္တိ။ တသ္မာ ဣမမတ္ထံ ကထေတွာ “သော သေဋ္ဌိ ဗုဒ္ဓမာမကော ဓမ္မမာမကော
 သံဃမာမကော၊ တံ နိဿာယ ကတဿ ဥပဗုပေါသထကမ္ပဿ နိဿန္တေ-
 နေသာ သမ္ပတ္တိ မယာ လဒ္ဓါ”တိ အာဟ။

“ဗုဒ္ဓေါ”တိ ဝစနံ သုတွာဝ ပဉ္စသတာ တာပသာ ဥဋ္ဌာယ ဒေဝတာယ
 အဉ္ဇလိံ ပဂ္ဂယ “ဗုဒ္ဓေါတိ ဝဒေသိ၊ ဗုဒ္ဓေါတိ ဝဒေသိ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဗုဒ္ဓေါတိ
 ဝဒါမိ၊ ဗုဒ္ဓေါတိ ဝဒါမိ”တိ တိက္ခတ္ထု ပဋိဇာနာပေတွာ “ဃောသောပိ ခေါ
 ဧသော ဒုလ္လဘော လောကသ္မိ”န္တိ ဥဒါနံ ဥဒါနေတွာ “ဒေဝတေ အနေ-
 ကေသု ကပ္ပသတသဟဿေသု အသုတပုဗ္ဗံ သဒ္ဓိံ တယာ သုကာပိဟမ္မာ”တိ
 အာဟံသု။ အထ အန္တေဝါသိနော အာစရိယံ ဧတဒဝေါစုံ “တေန ဟိ
 သတ္ထု သန္တိကံ ဂစ္ဆာမာ”တိ။ တာတာ တယော သေဋ္ဌိနော အမှာကံ
 ဗဟူပကာရာ၊ သွေ တေသံ နိဝေသနေ ဘိက္ခံ ဂဏှိတွာ တေသမ္ပိ အာစိက္ခိတွာ
 ဂမိဿာမ၊ အဓိဝါသေထ တာတာတိ။ တေ အဓိဝါသယိံ သု။ ပုနဒိဝသေ
 သေဋ္ဌိနော ယာဂုဘတ္တံ သမ္ပာဒေတွာ အာသနာနိ ပညာပေတွာ “အဇ္ဇ နော
 အယျာနံ အာဂမနဒိဝသော”တိ ဥတွာ ပစ္စုဂ္ဂမနံ ကတွာ တေ အာဒါယ
 နိဝေသနံ ဂန္ဓာ နိသိဒါပေတွာ ဘိက္ခံ အဒံသု။ တေ ကတဘတ္တကိစ္စာ မဟာ-
 သေဋ္ဌိနော “မယံ ဂမိဿာမာ”တိ ဝဒိံ သု။ နန ဘန္တေ တုမှေဟိ စတ္တာရော
 ဝသိကေ မာသေ အမှာကံ ဂဟိတာဝ ပဋိညာ၊ ဣဒါနိ ကုဟိံ ဂစ္ဆထာတိ။

၁-ဇာနိဿတိတိ (က) ၂-ယောတ္ထံ ဗန္ဓိတွာ (သိ၊ က)

လောကေ ကိရ ဗုဒ္ဓေါ ဥပ္ပန္နော၊ ဓမ္မော ဥပ္ပန္နော၊ သံဃော ဥပ္ပန္နော၊ တဿာ
 သတ္ထု သန္တိကံ ဂမိဿာမာတိ။ ကိံ ပန တဿ သတ္ထုနော သန္တိကံ တုမှာ-
 ကညေဝ ဂန္တံ ဝနုတိတိ။ အညေသမ္ပိ အဝါရိတံ အာဝုသောတိ။ တေန ဟိ
 ဘန္တေ အာဂမေထ၊ မယမ္ပိ ဂမနပရိဝစ္ဆံ^၁ ကတွာ ဂစ္ဆာမာတိ။ “တုမှေသု
 ပရိဝစ္ဆံ ကရောန္တေသု အမှာကံ ပပဉ္စော ဟောတိ၊ မယံ ပုရတော ဂစ္ဆာမ၊
 တုမှေ ပစ္ဆာ အာဂစ္ဆေယျာထာ”တိ ဝတွာ တေ ပုရေတရံ ဂန္တော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓိ
 ဒိသ္မာ အဘိတ္ထဝိတွာ ဝန္တိတွာ ဧကမန္တံ နိသိဒိံ^၂ သု။ အထ နေသံ သတ္ထာ
 အနုပုဗ္ဗိံ ကထံ ကထေတွာ ဓမ္မံ ဒေသေသိ။ ဒေသနာပရိယောသာနေ သဗ္ဗေပိ
 သဟ ပဋိသမ္ဘိဒါဟိ အရဟတ္တံ ပတွာ ပဗ္ဗဇ္ဇံ ယာစိတွာ “ဧထ ဘိက္ခဝေါ”တိ
 ဝစနသမနန္တရံယေဝ ဣဒ္ဓိမယပတ္တဝီဝရဓရာ ဧဟိဘိက္ခု၊ အဟေသံ^၂။

တေပိ ခေါ တယော သေဋ္ဌိနော ပဉ္စဟိ ပဉ္စဟိ သကဋသတေဟိ ဘတ္တစ္ဆာ-
 ဒနသပ္ပိမရုဇာဏိတာဒိနိ ဒါနုပကရဏာနိ အာဒါယ သာဝတ္ထိံ^၁ ပတွာ သတ္ထာရံ
 ဝန္တိတွာ ဓမ္မကထံ သုတွာ ကထာပရိယောသာနေ^၂ သောတာပတ္တိဖလေ
 ပတိဋ္ဌာယ အဒ္ဓမာသမတ္တမ္ပိ ဒါနံ ဒေမာနာ သတ္ထု သန္တိကေ ဝသိတွာ
 ကောသမ္ပိံ အာဂမနတ္ထာယ သတ္ထာရံ ယာစိတွာ သတ္ထာရာ ပဋိညံ ဒေန္တေန
 “သုညာဂါရေ ခေါ ဂဟပတယော တထာဂတာ အဘိရမန္တိ”တိ ဝုတ္တေ
 “အညာတံ ဘန္တေ၊ အမှေဟိ ပဟိတသာသနေန အာဂန္တံ ဝနုတိ”တိ ဝတွာ
 ကောသမ္ပိံ ဂန္တော ယောသကသေဋ္ဌိ ယောသိတာရာမံ၊ ကုက္ကုဒ္ဓသေဋ္ဌိ ကုက္ကုဒ္ဓာ-
 ရာမံ၊ ပါဝါရိကသေဋ္ဌိ ပါဝါရိကာရာမန္တိ တယော မဟာဝိဟာရေ ကာရေတွာ
 သတ္ထု အာဂမနတ္ထာယ သာသနံ ပဟိဏိံ^၂ သု။ သတ္ထာ တေသံ သာသနံ သုတွာ
 တတ္ထ အဂမာသိ။ တေ ပစ္စုဂ္ဂန္တော သတ္ထာရံ ဝိဟာရံ ပဝေသေတွာ ဝါရေန
 ဝါရေန ပဋိဇဂ္ဂန္တိ။ သတ္ထာ ဒေဝသိကံ ဧကေကသ္မိံ ဝိဟာရေ ဝသတိ။ ယဿ
 ဝိဟာရေ ဝုဋ္ဌော ဟောတိ၊ တဿေဝ ဃရဒ္ဓါရေ ပိဏ္ဏာယ စရတိ။ တေသံ ပန
 တိဏ္ဏံ သေဋ္ဌိနံ ဥပဋ္ဌာကော သုမနေော နာမ မာလာကာရော အဟောသိ၊
 သော တေ သေဋ္ဌိနော ဧဝမာဟ “အဟံ တုမှာကံ ဒိဃရတ္တံ ဥပကာရကော၊
 သတ္ထာရံ ဘောဇေတုကာမောမိ၊ မယမ္ပိ ဧကဒိဝသံ သတ္ထာရံ ဒေထာ”တိ။
 တေန ဟိ ဘဏေ သွေ ဘောဇေဟိတိ။ “သာရ သာမီ”တိ သော သတ္ထာရံ
 နိမန္တေတွာ သက္ကာရံ ပဋိယာဒေသိ။

၁-ဂမနပရိသဇ္ဇံ (က) ၂-ဣဒ္ဓိမယပတ္တဝီဝရဓရာ ဝဿသတိကဏ္ဍရာ ဝိယ အဟေသံ (သု)
 ၃-ဂါထာပရိယောသာနေ (က)

တဒါ ရာဇာ သာမာဝတိယာ ဒေဝသိကံ ပုပ္ဖမူလေ အဋ္ဌ ကဟာပဏေ ဒေတိ။ တဿာ ခုဇ္ဈတ္တရာ နာမ ဒါသီ သုမနမာလာကာရဿ သန္တိကံ ဂန္ဓာ နိဗဒ္ဓံ ပုပ္ဖါနိ ဂဏှာတံ။ အထ နံ တသ္မိံ ဒိဝသေ အာဂတံ မာလာကာရော အာဟ “မယာ သတ္တာ နိမန္တိတော၊ အဇ္ဇ ပုပ္ဖေဟိံ သတ္တာရံ ပူဇေဿာမိ၊ တိဋ္ဌ တာဝ၊ ဟံ ပရိဝေသနာယ သဟာယိကာ ဟုတွာ ဓမ္မံ သုတွာ အဝ- သေသာနိ ပုပ္ဖါနိ ဂဟေတွာ ဂမိဿသိ”တိ။ သာ “သာရူ”တိ အဓိဝါသေသိ။ သုမနော ဗုဒ္ဓပ္ပမုခံ ဘိက္ခုသံဃံ ပရိဝိသိတွာ အနုမောဒနကရဏတ္တာယ ပတ္တံ အဂ္ဂဟေသိ။ သတ္တာ အနုမောဒနဓမ္မဒေသနံ အာရဘိ။ ခုဇ္ဈတ္တရာပိ သတ္တု ဓမ္မကထံ သုဏန္တိယေဝ သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိ။ သာ အညေသု ဒိဝသေသု စတ္တာရော ကဟာပဏေ အတ္တနော ဂဟေတွာ စတူဟိ ပုပ္ဖါနိ ဂဟေတွာ ဂစ္ဆဟိ၊ တံ ဒိဝသံ အဋ္ဌဟိပိ ပုပ္ဖါနိ ဂဟေတွာ ဂတာ။ အထ နံ သာမာဝတိ အာဟ “ကိံ န ခေါ အမ္မ အဇ္ဇ အမှာကံ ရညာ ဒွိဂုဏံ ပုပ္ဖမူလံ ဒိန္န”န္တိ။ နော အယျေတိ။ အထ ကသ္မာ ဗဟူနိ ပုပ္ဖါနိတိ။ အညေသု ဒိဝသေသု အဟံ စတ္တာရော ကဟာပဏေ အတ္တနော ဂဟေတွာ စတူဟိ ပုပ္ဖါနိ အာဟရာ- ပိတိ။ အဇ္ဇ ကသ္မာ န ဂဏှိတိ။ သမ္မာသမ္မုဒ္ဓဿ ဓမ္မကထံ သုတွာ ဓမ္မဿ အဓိဂတတ္တာတိ။ အထ နံ “အရေ ဒုဋ္ဌဒါသိ ဧတ္တကံ ကာလံ တယာ ဂဟိတ- ကဟာပဏေ မေ ဒေဟိ”တိ အတဇ္ဇေတွာ “အမ္မ တယာ ပိဝိတံ အမတံ အမှေပိ ပါယေဟိ”တိ ဝတွာ “တေန ဟိ မံ နှာပေဟိ”တိ ဝုတ္တေ သောဋ္ဌသဟိ ဂန္ဓောဒကဃဇ္ဇေဟိ နှာပေတွာ ဒွေ မဋ္ဌသာဋ္ဌကေ ဒါပေသိ။ သာ ဧကံ နိဝါ- သေတွာ ဧကံ ဧကံသံ ပါရုပိတွာ အာသနံ ပညာပေတွာ ဧကံ ဗိဇနိံ အာဟရာပေတွာ အာသနေ နိသိဒိတွာ စိတြုဗိဇနိံ အာဒါယ ပဉ္စ မာတုဂါမ- သတာနိ အာမန္တေတွာ တာသံ သတ္တာရာ ဒေသိတနိယာမေနဝဓမ္မံ ဒေသေသိ။ တဿာ ဓမ္မကထံ သုတွာ တာ သဗ္ဗာပိ သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိံ သု။

တာ သဗ္ဗာပိ ခုဇ္ဈတ္တရံ ဝန္တိတွာ “အမ္မ အဇ္ဇေတော ပဋ္ဌာယ တံ ကိလိဋ္ဌ- ကမ္မံ မာ ကရိ၊ အမှာကံ မာတုဋ္ဌာနေ စ အာစရိယဋ္ဌာနေ စ ဌတွာ သတ္တု သန္တိကံ ဂန္ဓာ သတ္တာရာ ဒေသိတံ မမ္မံ သုတွာ အမှာကံ ကထေဟိ”တိ ဝဒိံ သု။ သာ တထာ ကရောန္တိ အပရဘာဂေ တိပိဋကရော ဇာတာ။ အထ နံ သတ္တာ “တေဒဂ္ဂံ ဘိက္ခဝေ မမ သာဝိကာနံ ဥပါသိကာနံ ဗဟုဿုတာနံ ဓမ္မကထိ- ကာနံ ယဒိဒံ ခုဇ္ဈတ္တရာ”တိ ဧတဒဂ္ဂေ ဌပေသိ။ တာပိ ခေါ ပဉ္စသတာ ဣတ္ထိယော တံ ဝေမာဟံ သု “အမ္မ သတ္တာရံ ဒဋ္ဌုကာမာမှာ၊ တံ နော ဒသေဟိ။

ဂန္ဓမာလာဒီဟိ တံ ပူဇေယျာမာ”တိ။ အယျေ ရာဇကုလံ နာမ ဘာရိယံ၊ တုမေ ဂဟေတွာ ဗဟိ ဂန္တံ န သက္ကာတိ။ အဗ္ဗ နော မာ နာသေဟိ၊ ဒဿေဟေဝ အမှာကံ သတ္တာရန္တိ။ တေန ဟိ တုမှာကံ ဝသနဂဟ္တာနံ ဘိတ္တိသု ယတ္တကေန ဩလောကေတုံ သက္ကာ ဟောတိ၊ တတ္ထကံ ဆိဒ္ဓံ ကတွာ ဂန္ဓမာလာဒီနိ အာဟရာပေတွာ သတ္တာရံ တိဏ္ဏံ သေဋ္ဌိနံ သရဒ္ဓါရံ ဂစ္ဆန္တံ တုမေ တေသု ဧသု ဌာနေသု ဌတွာ ဩလောကေထ စေဝ, ဟတ္ထေ စ ပဿာရေတွာ ဝန္ဓထ, ပူဇေထ စာတိ။ တာ တထာ ကတွာ သတ္တာရံ ဂစ္ဆန္တံ အာဂစ္ဆန္တံ ဩလောကေတွာ^၁ ဝဋ္ဌိသု စေဝ ပူဇေသုံ စ။

အထေကဒိဝသံ မာဂဏ္ဍိယာ အတ္တနော ပါသာဒတလတော နိက္ခမိတွာ စက်မမာနာ တာသံ ဝသနဌာနံ ဂန္ဓာ ဂဗ္ဘေသု ဆိဒ္ဓံ ဒိသ္မာ “ဣဒံ ကိ”န္တိ ပုစ္ဆိတွာ တာဟိ တဿာ သတ္တရိ အာသာတဗဒ္ဓဘာဝံ^၂ အဇာနန္တိဟိ “သတ္တာ ဣမံ နဂရံ အာဂတော၊ မယံ ဧတ္ထ ဌတွာ သတ္တာရံ ဝန္ဓာမ^၃ စေဝ ပူဇေမ စာ”တိ ဝုတ္ထေ “အာဂတော နာမ ဣမံ နဂရံ သမဏော ဂေါတမော၊ ဣဒါနိဿ ကတ္တဗ္ဗံ ဇာနိဿာမိ၊ ဣမာပိ တဿ ဥပဌာယိကာ၊ ဣမာသမ္ပိ ကတ္တဗ္ဗံ ဇာနိဿာမိ”တိ စိန္တေတွာ ဂန္ဓာ ရညော အာရောစေသိ “မဟာရာဇ သာမာဝတီမိဿိကာနံ ဗဟိဒ္ဓါ ပတ္တနာ အတ္ထိ၊ ကတိပါဟေနေဝ တေ ဇီဝိတံ မာရေဿန္တိ”တိ^၄။ ရာဇာ “န တာ ဝေရူပံ ကရိဿန္တိ”တိ န သဒ္ဓဟိ။ ပုနပုနံ ဝုတ္ထေပိ န သဒ္ဓဟိ ဝေ။ အထ နံ ဧဝံ တိက္ခတ္တံ ဝုတ္ထေပိ အသဒ္ဓဟန္တံ “သစေ မေ န သဒ္ဓဟယိ၊ တာသံ ဝသနဌာနံ ဂန္ဓာ ဥပဓာရေဟိ မဟာရာဇာ”တိ အာဟ။ ရာဇာ ဂန္ဓာ ဂဗ္ဘေသု ဆိဒ္ဓံ ဒိသ္မာ “ဣဒံ ကိ”န္တိ ပုစ္ဆိတွာ တသ္မိ^၅ အတ္ထေ အာရောစိတေ တာသံ အကုဋ္ဌိတွာ ကိန္တိ အဝတွာဝ ဆိဒ္ဓါနိ ပိဒဟာပေတွာ သဗ္ဗဂဗ္ဘေသု ဥဒ္ဓန္တိဒ္ဓကဝါတပါနာနိ^၆ ကာရေသိ။ ဥဒ္ဓန္တိဒ္ဓကဝါတပါနာနိ ကိရ တသ္မိ^၇ ကာလေ ဥပုန္ဓာနိ။ မာဂဏ္ဍိယာ တာသံ ကိန္တိ ကာတုံ အသက္ကုဏိတွာ “သမဏဿ ဂေါတမဿေဝ ကတ္တဗ္ဗံ ကရိဿာမိ”တိ နာဂရာနံ လဉ္ဇံ^၈ ဒတွာ “သမဏံ ဂေါတမံ အန္တောနဂရံ ပဝိသိတွာ ဝိစရန္တံ ဒါသကမ္မကရပေါရိသေဟိ အက္ခောသေတွာ ပရိဘာသေတွာ^၉ ပလာပေထာ”တိ အာဏာပေသိ။ မိစ္ဆာ-ဒိဋ္ဌိကာ တီသု ရတနေသု အပ္ပသန္ဓာ အန္တောနဂရံ ပဝိဋ္ဌံ သတ္တာရံ

၁-ဩလောကေန္တာ (သီ၊ က) ၂-ဗဒ္ဓါဇာတံ (သီ၊ သျှာ)၊ ဗဒ္ဓါဇာတံ (အံ-ဋ ၁-၃၃၀-ပိဋေ)
 ၃-ပဿာမ (သီ၊ က) ၄-ဟရိဿန္တိတိ (သီ)၊ န ဘဝိဿတိတိ (သျှာ)
 ၅-ဥဒ္ဓန္တိဒ္ဓကဝါတပါနာနိ (သီ)၊ ခုဒ္ဓန္တိဒ္ဓကဝါတပါနာနိ (သျှာ)
 ၆-လဉ္ဇံ (သျှာ) ၇-သဒ္ဓိ^၅ အက္ခောသိတွာ ပရိဘာသိတွာ (သီ၊ သျှာ)

အနုဗန္ဓိတွာ “စောရောသိ၊ ဗာလောသိ၊ မူဠောသိ၊ ဩဠောသိ၊ ဂေါဏောသိ၊ ဂဗြဘောသိ၊ နေရယိကောသိ၊ တိရစ္ဆာနဂတောသိ၊ နတ္ထိ တုယံ သုဂတိ၊ ဒုဂ္ဂတိယေဝ တုယံ ပါဠိကန္တိ”တိ ဒသဟိ အက္ခောသဝတ္ထုဟိ အက္ခောသန္တိ ပရိဘာသန္တိ။

တံ သုတွာ အာယဿှာ အာနန္ဒော သတ္တာရံ ဧတဒဝေါစ “ဘန္တေ ဣမေ နာဂရာ အမေ အက္ခောသန္တိ ပရိဘာသန္တိ၊ ဣတော အညတ္ထ ဂစ္ဆာမာ”တိ။ ကုဟိံ အာနန္ဒာတိ။ အညံ နဂရံ ဘန္တေတိ။ တတ္ထ မနုဿေသု အက္ခောသန္တေသု ပုန ကတ္ထ ဂမိဿာမ အာနန္ဒာတိ။ တတောပိ အညံ နဂရံ ဘန္တေတိ။ တတ္ထာပိ မနုဿေသု အက္ခောသန္တေသု ကုဟိံ ဂမိဿာမာတိ။ တတောပိ အညံ နဂရံ ဘန္တေတိ။ အာနန္ဒ ဧဝံ ကာတုံ န ဝဇ္ဇတိ။ ယတ္ထ အဓိကရဏံ ဥပ္ပန္နံ၊ တတ္ထေဝ တသ္မိံ ဝူပသန္တေ အညတ္ထ ဂန္တံ ဝဇ္ဇတိ။ ဧက ပန တေ အာနန္ဒ အက္ခောသန္တိတိ။ ဘန္တေ ဒါသကမ္မကရေ ဥပါဒါယ သဗ္ဗေ အက္ခောသန္တိတိ။ “အဟံ အာနန္ဒ သင်္ဂါမံ ဩတိဏ္ဏဟတ္ထိသဒိသော၊ သင်္ဂါမံ ဩတိဏ္ဏဟတ္ထိနော ဟိ စတူဟိ ဒိသာဟိ အာဂတေ သရေ သဟိတုံ ဘာရော၊ တထေဝ ဗဟူဟိ ဒုဿီလေဟိ ကထိတကထာနံ သဟာနံ နာမ မယံ ဘာရော”တိ ပတွာ အတ္တာနံ အာရဗ္ဘ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော ဣမာ နာဂဝဂ္ဂေ တိဿော ဂါထာ အဘာသိ—

“အဟံ နာဂေါ သင်္ဂါမေ၊ စာပတော ပတိတံ သရံ။
အတိဝါကျံ တိတိက္ခိဿံ၊ ဒုဿီလော ဟိ ဗဟုဇ္ဇနော။
ဒန္တံ နယန္တိ သမိတိံ၊ ဒန္တံ ရာဇာဘိရူဟတိ။
ဒန္တော သေဠော မနုဿေသု၊ ယော’တိဝါကျံ တိတိက္ခတိ။
ဝရမဿကရာ ဒန္တာ၊ အာဇာနိယာ စ သိန္နဝါ။
ကုဉ္ဇရာ စ မဟာနာဂါ၊ အတ္တဒန္တော တတော ဝရ”န္တိ”။

ဓမ္မကထာ သမ္ပတ္တမဟာဇနဿ သာတ္ထိကာ အဟောသိ။ ဧဝံ ဓမ္မံ ဒေသေတွာ မာ စိန္တယိ အာနန္ဒ၊ ဧတေ သတ္တာဟမတ္ထမေဝ အက္ခောသိဿန္တိ၊ အဋ္ဌမေ ဒိဝသေ တုဏှိ ဘဝိဿန္တိ၊ ဗုဒ္ဓါနံ ဟိ ဥပ္ပန္နံ အဓိကရဏံ သတ္တာဟတော ဥတ္တရိ န ဝဇ္ဇတိ၊ မာဂဏှိယာ သတ္တာရံ အက္ခောသာပေတွာ ပလာပေတုံ အသက္ခောန္တိ “ကိံ န ခေါ ကရိဿာမိ”တိ စိန္တေတွာ “ဣမာ ဧတဿ ဥပတ္တန္တဘူတာ၊ ဧတာသမ္ပိဗျသနံ ကရိဿာမိ”တိ ဧကဒိဝသံ ရညော သုရာပါနဋ္ဌာနေ ဥပဋ္ဌာနံ ကရောန္တိ စူဠပိတု သာသနံ ပဟိဏိ “အတ္ထော မေ ကိရ

ကုက္ကုဋေဟိ၊ အဋ္ဌ မတကုက္ကုဋေ၊ အဋ္ဌ သဇီဝကုက္ကုဋေ စ ဂဟေတွာ အာဂစ္ဆတု၊ အာဂန္တာ စ သောပါနမတ္ထကေ ဌတွာ အာဂတဘာဝံ နိဝေဒေတွာ ‘ပဝိ- သတူ’တိ ဝုတ္တေပိ အပဝိသိတွာ ပဌမံ အဋ္ဌ သဇီဝကုက္ကုဋေ ပဟိဏတု၊ ပစ္ဆာ ဣတရေ’တိ။ စူဠပဋ္ဌာကဿ စ “မမ ဝစနံ ကရေယျာသိ”တိ လဉ္စံ အဒါသိ။ မာဂဏ္ဍိယော အာဂန္တာ ရညော နိဝေဒါပေတွာ “ပဝိသတူ”တိ ဝုတ္တေ “ရညော အာပါနဘူမိံ န ပဝိသိဿာမိ”တိ အာဟ။ ဣတရာ စူဠပဋ္ဌာကံ ပဟိဏိ “ဂစ္ဆ တာတ မမ စူဠပိတု သန္တိက”န္တိ။ သော ဂန္တာ တေန ဒိန္ဓေ အဋ္ဌ သဇီဝကုက္ကုဋေ အာနေတွာ “ဒေဝ ပုရောဟိတေန ပဏ္ဍာကာရော ပဟိတော”တိ အာဟ။ ရာဇာ “ဘဒ္ဒကော ဝတ နော ဥတ္တရိဘင်္ဂေါ ဥပ္ပန္နော၊ ကော န ခေါ ပစေယျာ”တိ အာဟ။ မာဂဏ္ဍိယံ “မဟာရာဇ သာမာဝတီပ္ပမုခါ ပဉ္စသတာ ဣတ္ထိယော နိက္ကမ္ဘိကာ” ဝိစရန္တိ၊ တာသံ ပေသေဟိ၊ တာ ပစိတွာ အာဟရိ- သန္တိ”တိ အာဟ။ ရာဇာ “ဂစ္ဆ တာသံ ဒတွာ အညဿ ကိရ ဟတ္ထေ အဒတွာ သယမေဝ မာရေတွာ ပစန္တူ”တိ ပေသေသိ။ စူဠပဋ္ဌာကော “သာဓု ဒေဝါ”တိ ဂန္တာ တထာ ဝတွာ တာဟိ “မယံ ပါဏာတိပါတံ န ကရောမာ”တိ ပဋိက္ခိတ္တော အာဂန္တာ တမတ္ထံ ရညော အာရောစေသိ။ မာဂဏ္ဍိယာ “ဒိဋ္ဌိ တေ မဟာရာဇ၊ ဣဒါနိ တာသံ ပါဏာတိပါတဿ ကရဏံ ဝါ အကရဏံ ဝါ ဇာနိဿသိ၊ ‘သမဏဿ ဂေါတမဿ ပစိတွာ ပေသေန္တူ’တိ ဝဒေဟိ ဒေဝါ”တိ အာဟ။ ရာဇာ တထာ ဝတွာ ပေသေသိ။ ဣတရော တေ ဂဟေတွာ ဂစ္ဆန္တော ဝိယ ဟုတွာ ဂန္တာ တေ ကုက္ကုဋေ ပုရောဟိတဿ ဒတွာ မတကုက္ကုဋေ တာသံ သန္တိကံ နေတွာ “ဣမေ ကိရ ကုက္ကုဋေ ပစိတွာ သတ္ထု သန္တိကံ ပဟိဏထာ”တိ အာဟ။ တာ “သာမိ အာဟရ၊ ဣဒံ နာမ အမှာကံ ကိစ္စ”န္တိ ပစ္စုဂန္တာ ဂဏ္ဍိယု။ သော ရညော သန္တိကံ ဂန္တာ “ကိံ တာတာ”တိ ပုဋ္ဌော “သမဏဿ ဂေါတမဿ ပစိတွာ ပေသေထာတိ ဝုတ္တမတ္ထေယေဝ ပဋိမဂ္ဂံ အာဂန္တာ ဂဏ္ဍိ- သူ”တိ အာစိက္ခိ။ မာဂဏ္ဍိယာ “ပဿ မဟာရာဇ၊ န တာ တုမှာဒိသာနံ ကရောန္တိ၊ ဗဟိဒ္ဓါ ပတ္တနာ တာသံ အတ္ထိတိ ဝုတ္တေ န သဒ္ဓဟသိ”တိ အာဟ။ ရာဇာ တံ သုတွာပိ အဓိဝါသေတွာ တုဏ္ဍိယေဝ အဟောသိ။ မာဂဏ္ဍိယာ “ကိံ န ခေါ ကရိဿာမိ”တိ စိန္တေသိ။

တဒါ ပန ရာဇာ “သာမာဝတီယံ ဝါသုလဒတ္တာယ မာဂဏ္ဍိယာယ စာ”တိ တိဿန္တမ္ဘိ ဒေတာသံ ပါသာဒတလေ ဝါရေန ဝါရေန သတ္တာဟံ သတ္တာဟံ

ဝီတိနာမေတိ။ အထ နံ “သွေ ဝါ ပရသုဝေ ဝါ သာမာဝတိယာ ပါသာဒ-
 တလံ ဂမိဿတိ” တိ ဥတွာ မာဂဏ္ဍိယာ စူဠပိတု သာသနံ ပဟိဏိ “အဂဒေန
 ကိရ ဒါဌာ ဓောဝိတွာ” ဧကံ သပ္ပံ ပေသေတူ” တိ။ သော တထာ ကတွာ
 ပေသေသိ။ ရာဇာ အတ္တနော ဂမနဋ္ဌာနံ ဟတ္ထိကန္တဝီဏံ အာဒါယယေဝ
 ဂစ္ဆတိ၊ တဿာ ပေါက္ခရေ ဧကံ ဆိဒ္ဓံ အတ္ထိ။ မာဂဏ္ဍိယာ တေန ဆိဒ္ဓေန
 သပ္ပံ ပဝေသေတွာ ဆိဒ္ဓံ မာလာဂုဋ္ဌေန ထကေသိ။ သပ္ပေါ ဒ္ဓိဟတိဟံ အန္တော-
 ဝိဏာယမေဝ အဟောသိ။ မာဂဏ္ဍိယာ ရညော ဂမနဒိဝသေ “အဇ္ဇ ကတရိဿိ-
 တ္ထိယာ’ ပါသာဒံ ဂမိဿသိ ဒေဝါ” တိ ပုစ္ဆိတွာ “သာမာဝတိယာ” တိ ဝုတ္တေ
 “အဇ္ဇ မယာ မဟာရာဇ အမနာပေါ သုပိနော ဒိဋ္ဌော၊ န သက္ကာ တတ္ထ ဂန္တံ
 ဒေဝါ” တိ။ ဂစ္ဆာမေဝါတိ။ သာ ယာဝ တတိယံ ဝါရေတွာ “ဧဝံ သန္တေ အဟမ္မိ
 တုမှေဟိ သဒ္ဓိံ ဂမိဿာမိ ဒေဝါ” တိ ဝတွာ နိဝတ္တိယမာနာပိ အနိဝတ္တိတွာ
 “န ဇာနာမိ၊ ကိံ ဘဝိဿသိ၊ ဒေဝါ” တိ ရညာ သဒ္ဓိံယေဝ အဂမာသိ။

ရာဇာ သာမာဝတိမိဿိကာဟိ ဒိန္နာနိ ဝတ္ထုပုပ္ဖဂန္ဓာဘရုဏာနိ ဓာရေတွာ
 သုဘောဇနံ ဘုဒ္ဓိတွာ ပီဏံ ဥဿိသကေ ဌပေတွာ သယနေ နိပဇ္ဇိ။ မာဂဏ္ဍိယာ
 အပရာပရံ ဝိစရန္တိ ဝိယ ဟုတွာ ဝိဏာဆိဒ္ဓတော ပုပ္ဖဂုဋံ အပနေသိ။ သပ္ပေါ
 ဒ္ဓိဟတိဟံ နိရာဟာရော တေန ဆိဒ္ဓေန နိက္ခမိတွာ ပဿသန္တော၊ ဖဏံ ကတွာ
 သယနပိဋ္ဌေ နိပဇ္ဇိ။ မာဂဏ္ဍိယာ တံ ဒိသ္မာ “ဒိ ဓိ ဒေဝ သပ္ပေါ” ဟိ မဟာသဒ္ဓိ
 ကတွာ ရာဇာနံ စ တာ စ အက္ခောသန္တိ “အယံ အန္ဓဗာလရာဇာ၊
 အလက္ခိကော မယံ ဝစနံ န သုဏာတိ၊ ဣမာပိ နိဿိရိကာ ဒုဗ္ဗိနိတာ ကိံ
 နာမ ရညော သန္တိကာ န လဘန္တိ၊ ကိံ န တုမှေ ဣမသ္မိံ မတေယေဝ သုခံ
 ဇီဝိဿထ၊ ဇီဝန္တေ ဒုက္ခံ ဇီပထ၊ ‘အဇ္ဇ မယာ ပါပသုပိနော ဒိဋ္ဌော၊ သာမာ-
 ဝတိယာ ပါသာဒံ ဂန္တံ န ဝဇ္ဇတိ’ တိ ဝါရေန္တိယာပိ မေ ဝစနံ န သုဏသိ
 ဒေဝါ” တိ။ အာဟ။ ရာဇာ သပ္ပံ ဒိသ္မာ မရဏဘယတဇ္ဇိတော “ဧဝရူပမ္ပိ နာမ
 ဣမာ ကရိသန္တိ၊ အဟော ပါပါ၊ အဟံ ဣမာသံ ပါပဘာဝံ အာစိက္ခန္တိယာပိ
 ဣမိဿာ ဝစနံ န သဒ္ဓဟိံ၊ ပဌမံ အတ္တနော ဂဗ္ဘေသု ဆိဒ္ဓါနိ ကတွာ နိဿိန္နာ၊
 ပုန မယာ ပေသိတေ ကုက္ကုဋေ ပဋိပဟိဏိံ သု၊ အဇ္ဇ သယနေ သပ္ပံ
 ဝိဿဇ္ဇိံ သူ” တိ ကောဓေန သမ္ပဇ္ဇလိတော ဝိယ အဟောသိ။

၁-အလဂဒေန ကိရ မေ အက္ခော၊ ဒါဌာ ဥဒ္ဓရိတွာ (သျှာ) ၂-ကိံ ဘဝိဿတိ (သိ)
 ၃-အဿသန္တော (သျှာ) ၄-ဒန္တရာဇာ (သိ)
 ၅-ဝိရဝန္တိယာပိ မေ တယာ သဒ္ဓေါ န သုတော ဒေဝါတိ (သိ၊ သျှာ)

သာမာဝတီပိ ပဉ္စန္ဒံ ဣတ္ထိသတာနံ ဩဝါဒံ အဒါသိ “အဗ္ဗာ အမှာကံ အညံ ပဋိသရဏံ နတ္ထိ၊ နရိန္ဒေ စ ဒေဝိယာ စ အတ္တနိ စ သမမေဝ မေတ္တစိတ္တံ ပဝတ္တေထ၊ မာ ကဿစိ ကောပံ ကရိတ္တာ”တိ။ ရာဇာ သဟဿထာမံ သိင်္ဂဓနံ အာဒါယ ဇိယံ ပေါဏေတွာ ဝိသပီတံ သရံ သန္ဓယိတွာ သာမာဝတီ ဓုရေ ကတွာ သဗ္ဗာ တာ ပဋိပါဋိယာ ဌပါပေတွာ သာမာဝတီယာ ဥရေ သရံ ဝိဿဇ္ဇေသိ။ သော တဿာ မေတ္တာနုဘာဝေန ပဋိနိဝတ္တိတွာ အာဂတမဂ္ဂါဘိ- မုခေါဝ ဟုတွာ ရညော ဟဒယံ ပဝိသန္ဓော ဝိယ အဋ္ဌာသိ။ ရာဇာ စိန္တေသိ “မယာ ဒိတ္တော သရော သိလမ္ပိ ဝိနိဝိဇ္ဈိတွာ ဂစ္ဆတိ၊ အာကာသေ ပဋိဟနန- ကဋ္ဌာနံ ၂ နတ္ထိ၊ အထ စ ပနေသ နိဝတ္တိတွာ မမ ဟဒယာဘိမုခေါ ဇာတော၊ အယဉ္ဇိ နာမ နိဿတ္တော နိဇ္ဇိဝေါ သရောပိ ဇေတိဿာ ဂုဏံ ဇာနာတိ၊ အဟံ မနဿဘူတောပိ န ဇာနာမိ”တိ၊ သော ဓနံ ဆဋ္ဌေတွာ အဇ္ဇလိံ ပဂ္ဂယျ သာမာဝတီယာ ပါဒမူလေ ဥက္ကဋ္ဌိကံ နိသီဒိတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

“သမ္ပယျာမိ ပမုယျာမိ၊ သဗ္ဗာ မုယုန္တိ မေ ဒိသာ။
သာမာဝတီ မံ တာယဿု၊ တွဉ္စ မေ သရဏံ ဘဝါ”တိ။

သာ တဿ ဝစနံ သုတွာ “သာဓု ဒေဝ မံ သရဏံ ဂစ္ဆာ”တိ အဝတွာ “ယမဟံ မဟာရာဇ သရဏံ ဂတာ၊ တမေဝ တွမ္ပိ သရဏံ ဂစ္ဆာဟိ”တိ ဣဒံ ဝတွာ သာမာဝတီ သမ္ဗာသမ္ပုဒ္ဓသာဝိကာ—

“မာ မံ တံ သရဏံ ဂစ္ဆ၊ ယမဟံ သရဏံ ဂတာ။
ဧသ ဗုဒ္ဓေါ မဟာရာဇ၊ ဧသ ဗုဒ္ဓေါ အနုတ္တရော။
သရဏံ ဂစ္ဆ တံ ဗုဒ္ဓံ၊ တွဉ္စ မေ သရဏံ ဘဝါ”တိ—

အာဟ။ ရာဇာ တဿာ ဝစနံ သုတွာ “ဣဒါနာဟံ အတိရေကတရံ ဘာယာမိ”တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

“ဧသ ဘိယျော ပမုယျာမိ၊ သဗ္ဗာ မုယုန္တိ မေ ဒိသာ။
သာမာဝတီ မံ တာယဿု၊ တွဉ္စ မေ သရဏံ ဘဝါ”တိ။

အထ နံ သာ ပုရိမနယေနေဝ ပုန ပဋိက္ခိပိတွာ “တေန ဟိ တွဉ္စ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ၊ သတ္တာရဉ္စ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ၊ ဝရဉ္စ တေ ဒမ္ပိ”တိ ဝုတ္တေ “ဝရော ဂဟိတော ဟောတု မဟာရာဇာ”တိ အာဟ။ သော သတ္တာရံ ဥပသင်္ကမိတွာ သရဏံ ဂန္ဓာ နိမန္တေတွာ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခဿ ဘိက္ခုသံဃဿ သတ္တာဟံ မဟာဒါနံ

ဒတွာ သာမာဝတိ အာမန္တေတွာ “ဥဋ္ဌေဟိ၊ ဝရံ ဂဏှာ”တိ အာဟ။ မဟာရာဇ မယံ ဟိရညာဒီဟိ အတ္ထော နတ္ထိ၊ ဣမံ ပန မေ ဝရံ ဒေဟိ၊ တထာ ကရေဟိ၊ ယထာ သတ္တာ နိဗဒ္ဓံ ပဉ္စဟိ ဘိက္ခုသတေဟိ သဒ္ဓိံ ဣဓာဂစ္ဆတိ၊ ဓမ္မံ သုဏိ-
 သာမိတိ။ ရာဇာ သတ္တာရံ ဝဋ္ဌိတွာ “ဘန္တေ ပဉ္စဟိ ဘိက္ခုသတေဟိ သဒ္ဓိံ နိဗဒ္ဓံ ဣဓာဂစ္ဆထ၊ သာမာဝတိမိဿိကာ ‘ဓမ္မံ သုဏိသာမာ’တိ ဝဒန္တိ”တိ
 အာဟ။ မဟာရာဇ ဗုဒ္ဓါနံ နာမ ကေသ္မိံ ဌာနေ နိဗဒ္ဓံ ဂန္တံ န ဝဋ္ဌတိ၊ မဟာဇနော သတ္တာရံ အာဂမနတ္ထာယ ပစ္စာသိသတိတိ။ တေန ဟိ ဘန္တေ
 ဧကံ ဘိက္ခု အာဏာပေထာတိ။ သတ္တာ အာနန္ဒတ္ထေရံ အာဏာပေသိ။ သော
 တတော ပဌာယ ပဉ္စ ဘိက္ခုသတာနိ အာဒါယ နိဗဒ္ဓံ ရာဇကုလံ ဂစ္ဆတိ။ တာပိ
 ဒေဝိယော နိဗဒ္ဓံ ထေရံ သပရိဝါရံ ဘောဇေန္တိ၊ ဓမ္မံ သုဏန္တိ။ တာ ကေဒိဝသံ
 ထေရဿ ဓမ္မကထံ သုတွာ ပသိဒိတွာ ပဉ္စဟိ ဥတ္တရာသင်္ဂသတေဟိ ဓမ္မပူဇံ
 အကံသု။ ဧကေကော ဥတ္တရာသင်္ဂါ ပဉ္စ သတာနိ ပဉ္စ သတာနိ အဂ္ဂတိ။

တာ ကေဝတ္တာ ဒိသ္မာ^၁ ရာဇာ ပုစ္ဆိ “ကုဟိံ ဝေါ ဥတ္တရာသင်္ဂါ”တိ။
 အယျဿ နော ဒိန္နာတိ။ တေန သဗ္ဗေ ဂဟိတာတိ။ အာမ ဂဟိတာတိ။
 ရာဇာ ထေရံ ဥပသင်္ဂမိတွာ ဝဋ္ဌိတွာ တာဟိ ဥတ္တရာသင်္ဂါနံ ဒိန္နဘာဝံ ပုစ္ဆိတွာ
 တာဟိ ဒိန္နဘာဝဉ္စ ထေရေန ဂဟိတဘာဝဉ္စ သုတွာ “နန ဘန္တေ အတိဗဟူနိ
 ဝတ္တာနိ၊ ဧတ္တကေဟိ ကိံ ကရိဿထာ”တိ ပုစ္ဆိ။ အမှာကံ ပဟောနကာနိ
 ဝတ္တာနိ ဂဏှိတွာ သေသာနိ ဇိဏ္ဏစိဝရိကာနံ ဘိက္ခုနံ ဒဿာမိ မဟာရာဇာတိ။
 တေ အတ္တနော ဇိဏ္ဏစိဝရာနိ ကိံ ကရိဿန္တိတိ။ ဇိဏ္ဏတရစိဝရိကာနံ
 ဒဿန္တိတိ။ တေ အတ္တနော ဇိဏ္ဏတရစိဝရာနိ ကိံ ကရိဿန္တိတိ။ ပစ္စတ္တရဏာနိ
 ကရိဿန္တိတိ။ ပုရာဏပစ္စတ္တရဏာနိ ကိံ ကရိဿန္တိတိ။ ဘူမတ္တရဏာနိ
 ကရိဿန္တိတိ။ ပုရာဏဘူမတ္တရဏာနိ ကိံ ကရိဿန္တိတိ။ ပါဒပုဉ္ဇနာနိ ကရိဿန္တိ
 မဟာရာဇာတိ။ ပုရာဏပါဒပုဉ္ဇနာနိ ကိံ ကရိဿန္တိတိ။ ခဏ္ဍာခဏ္ဍိကံ
 ကောဇေတွာ မတ္တိကာယ မဒ္ဓိတွာ ဘိတ္တိံ လိမ္ပိဿန္တိတိ။ ဘန္တေ ဧတ္တကာနိ
 ကတွာပိ အယျာနံ ဒိန္နာနိ န နဿန္တိတိ။ အာမ မဟာရာဇာတိ။ ရာဇာ
 ပသန္တော အပရာနိပိ ပဉ္စ ဝတ္ထသတာနိ အာဟရာပေတွာ ထေရဿ
 ပါဒမူလေ ဌပပါပေသိ။ ထေရော ကိရ ပဉ္စသတဂ္ဂနကာနေဝ ဝတ္တာနိ
 ပဉ္စသတဘာဂေန ပါဒမူလေ ဌပေတွာ ဒိန္နာနိ ပဉ္စသတက္ခတ္တံ လဘိ၊ သဟ-
 သဂ္ဂနကာနိ သဟဿဘာဂေန ပါဒမူလေ ဌပေတွာ ဒိန္နာနိ သဟဿက္ခတ္တံ
 လဘိ၊ သတသဟဿဂ္ဂနကာနိ သတသဟဿဘာဂေန ပါဒမူလေ ဌပေတွာ

၁-တာသံ ဧကံ ဝတ္ထမ္ပိ အဒိသ္မာ (သျှာ)၊ တာသံ သန္တိကေ ဧကံ ဝတ္ထံ အဒိသ္မာ (က)

ဒိန္နာနိ သတသဟဿက္ခတ္တံ၊ လဘိ။ ဧကံ ဒွေ တိဏိ စတ္တာရိ ပဉ္စ ဒသာတိ-
အာဒိနာ နယေန လဒ္ဓါနံ ပန ဂဏနာ နာမ နတ္ထိ။ တထာဂတေ ကိရ ပရိ-
နိဗ္ဗုတေ ထေရော သကလဇမ္ဗုဒိပံ ဝိစရိတွာ သဗ္ဗဝိဟာရေသု ဘိက္ခုနံ အတ္တနော
သန္တကာနေဝ ပတ္တစိဝရာနိ အဒါသိ။

တဒါ မာဂဏ္ဍိယာပိ “ယမဟံ ကရောမိ၊ တံ တထာ အဟုတွာ အညထာဝ
ဟောတိ၊ ဣဒါနိ ကိံ န ခေါ ကရိဿာမီ”တိ စိန္တေတွာ “အတ္ထေသော
ဥပါယော”တိ ရညေ ဥယျာန ဝိဇ္ဇိ ဂစ္ဆန္တေ စူဠပိတု သာသနံ ပဟိဏိ “သာမာ-
ဝတီယာ ပါသာဒံ ဂန္ဓာ ဒုဿကောဋ္ဌာဂါရာနိ စ တေလကောဋ္ဌာဂါရာနိ စ
ဝိဝရာပေတွာ ဒုဿာနိ တေလစာဋီသု တေမေတွာ တေမေတွာ ထမ္ဘေ
ဝေဋ္ဌေတွာ တာ သဗ္ဗာပိ ဧကတော ကတွာ ဒွါရံ ဝိဒဟိတွာ ဗဟိ ယန္တကံ
ဒတွာ ဒဏ္ဍဒိပိကာဟိ ဂေဟေ အဂ္ဂိံ ဒေမာနော ဩတရိတွာ ဂစ္ဆတူ”တိ။
သော ပါသာဒံ အဘိရုယကောဋ္ဌာဂါရာနိ ဝိစရိတွာ ဝတ္ထာနိ တေလစာဋီသု
တေမေတွာ တေမေတွာ ထမ္ဘေ ဝေဋ္ဌေတွံ အာရဘိ။ အထ နံ သာမာဝတီပုမုခါ
ဣတ္ထိယော “ကိံ ဧတံ စူဠပိတာ”တိ ဝဒန္တိယော ဥပသင်္ကမိံသု။ “အမ္မာ ရာဇာ
ဒဋ္ဌိကမ္မတ္တာယ ဣမေ ထမ္ဘေ တေလပိလောတိကာဟိ ဝေဋ္ဌာပေတိ၊ ရာဇဂေဟေ
နာမ သုယုတ္တံ ဒုယုတ္တံ ဒုဇောနံ၊ မာ မေ သန္တိကေ ဟောထ အမ္မာ”တိ ဧဝံ ဝတွာ
တာ အာဂတာ ဂစ္ဆေ ပဝေသေတွာ ဒွါရာနိ ဝိဒဟိတွာ ဗဟိ ယန္တကံ ဒတွာ
အာဒိတော ပဋ္ဌာယ အဂ္ဂိံ ဒေန္တော ဩတရိ။ သာမာဝတီ တာသံ ဩဝါဒံ
အဒါသိ “အမှာကံ အနမတဂ္ဂေ သံသာရေ ဝိစရန္တိနံ ဧဝမေဝ အဂ္ဂိနာ
ဈာယမာနာနံ အတ္တဘာဝါနံ ပရိစ္ဆေဒေါ ဗုဒ္ဓဉာဏေနပိ န သုကရော၊ အပ္ပမတ္တာ
ဟောထာ”တိ။ တာ ဂေဟေ ဈာယန္တေ ဝေဒနာပရိဂ္ဂဟကမ္မဋ္ဌာနံ
မနသိကရောန္တိယော ကာစိ ဒုတိယဖလံ၊ ကာစိ တတိယဖလံ ပါပုဏိံသု။
တေန ဝုတ္တံ “အထ ခေါ သမ္မဟုလာ ဘိက္ခု။ ပစ္ဆာဘတ္တံ ပိဏ္ဍပါတပဋိက္ကန္တာ
ယေန ဘဂဝါ တေနပသင်္ကမိံသု၊ ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ
ဧကမန္တံ နိသိဒိံသု၊ ဧကမန္တံ နိသိန္နာ ခေါ တေ ဘိက္ခု။ ဘဂဝန္တံ တေဒဝေါစုံ
‘ဣမ ဘန္တေ ရညော ဥတေနဿ ဥယျာနဂတဿ အန္တေပုရံ ဒမံ၊ ပဉ္စ စ ဣတ္ထိ-
သတာနိ ကာလကတာနိ သာမာဝတီပုမုခါနိ၊ တာသံ ဘန္တေ ဥပါသိကာနံ
ကာ ဂတိ၊ ကော အဘိသမ္မရာယော’တိ။ သန္တေတ္ထ ဘိက္ခုဝေ ဥပါသိကာယော
သောတာပန္နာ၊ သန္တိ သကဒါဂါမိနိယော၊ သန္တိ အနာဂါမိနိယော၊ သဗ္ဗာ တာ

ဘိက္ခဝေ ဥပါသိကာယော အနိပ္ပလာ ကာလကတာတိ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ
တေမတ္ထံ ဝိဒိတွာ တာယံ ဝေလာယံ ဣမံ ဥဒါနံ ဥဒါနေသိ—

‘မောဟသမ္ပန္နနော လောကော၊ ဘဗ္ဗရူပေါ ဝိဿတိ။
ဥပဗိဗန္ဓနော ဗာလော၊ တမသာ ပရိဝါရိတော။
သဿတောရိဝ ခါယတိ၊ ပဿတော နတ္ထိ ကိဉ္ဇန’န္တိ”^၁။

ဝေဠု ပန ဝတွာ “ဘိက္ခဝေ သတ္တာ နာမ ဝဋ္ဋေ ဝိစရန္တာ နိစ္စကာလံ အပ္ပ-
မတ္တာ ဟုတွာ ပုညကမ္မမေဝ န ကရောန္တိ၊ ပမာဒိနော ဟုတွာ ပါပကမ္မမ္ဘိ
ကရောန္တိ။ တသ္မာ ဝဋ္ဋေ ဝိစရန္တာ သုခမ္ဘိ ဒုက္ခမ္ဘိ အနဘဝန္တိ”တိ ဓမ္မံ ဒေသေသိ။

ရာဇာ “သာမာဝတိယာ ဂေဟံ ကိရ ဈာယတိ”တိ သုတွာ ဝေဂေနာ-
ဂစ္ဆန္တောပိ အဒဗ္ဗေ သမ္မာပုဏိတုံ နာသက္ခိ။ အာဂန္တာ ပန ဂေဟံ နိဗ္ဗာပေန္တော
ဥပ္ပန္နဗလဝဒေါမနသော အမစ္စဂဏပရိဝုတော နိသိဒိတွာ သာမာဝတိယာ
ဂုဏေ အနုဿရန္တော “ကဿ န ခေါ ဣဒံ ကမ္မ”န္တိ စိန္တေတွာ “မာဂဏ္ဍိယာယ
ကာရိတံ ဘဝိဿတိ”တိ ဥတွာ “တာသေတွာ ပုစ္ဆိယမာနာ န ကထေဿတိ၊
သဏိကံ ဥပါယေန ပုစ္ဆိဿာမီ”တိ စိန္တေတွာ အမစ္စေ အာဟ “အစ္စော
အဟံ ဣတော ပုဗ္ဗေ ဥဋ္ဌာယ သမုဋ္ဌာယ အာသင်္ဂိတပရိသင်္ဂိတောဝ ဟောမိ၊
သာမာဝတိ မေ နိစ္စံ ဩတာရမေဝ ဂဝေသတိ၊ ဣဒါနိ ပန မေ စိတ္တံ နိဗ္ဗုတံ
ဘဝိဿတိ၊ သုခေန စ ဝသိတုံ ၊ လဘိဿာမီ”တိ၊ တေ “ကေန န ခေါ ဒေဝ
ဣဒံ ကတ”န္တိ အာဟံသု။ မယိ သိနေဟေန ကေနစိ ကတံ ဘဝိဿတိတိ။
မာဂဏ္ဍိယာပိ သမိပေ ဌိတာ တံ သုတွာ “နာညော ကောစိ ကာတုံ?
သက္ခိဿတိ၊ မယာ ကတံ ဒေဝ၊ အဟံ စူဠပိတရံ အာဏာပေတွာ ကာရေသိ”န္တိ
အာဟ။ တံ ဌပေတွာ အညော မယိ သိနေဟော သတ္တော နာမ နတ္ထိ၊
ပသန္ဓောသ္မိ၊ ဝရံ တေ ဒမ္ဘိ၊ အတ္တနော ဉ္ဇတိဂဏံ ပက္ခောသာပေဟိတိ။ သာ
ဉ္ဇတကာနံ သာသနံ ပဟိဏိ “ရာဇာ မေ ပသန္ဓော ဝရံ ဒေတိ၊ သီဃံ
အာဂစ္ဆန္တိ။”တိ။ ရာဇာ အာဂတာဂတာနံ မဟန္တံ သက္ကာရံ ကာရေသိ။ တံ
ဒိဿာ ၊ တဿာ အညာတကာပိ လဉ္ဇံ ဒတွာ “မယံ မာဂဏ္ဍိယာယ ဉ္ဇတကာ”တိ
အာဂစ္ဆိံသု။ ရာဇာ တေ သဗ္ဗေ ဂါဟာပေတွာ ရာဇင်္ဂဏေ နာဘိပ္ပမာဏေ
အာဝါဠေ ခဏာပေတွာ တေ တတ္ထ နိသိဒါပေတွာ ပံသုဟိ ပူရေတွာ ဥပရိ
ပလာလေ ပိကိရာပေတွာ အဂ္ဂိံ ဒါပေသိ။ စမ္ပဿ ဒခုကာလေ အယနင်္ဂလေန
ကသာပေတွာ ခဏှာခဏှံ ဟိရာဟိရံ ကာရေသိ။ မာဂဏ္ဍိယာယ သရီရတောပိ

၁-ခု ၁-၁၇၆-ပိဋ္ဌေ။ ၂-သယိတုံ (သိ)
၃-အညော ကော ကာတုံ (သိ) ၄-တံ သုတွာ (သိ)

တိခိဏေန သတ္တေန သနသနဋ္ဌာနေသု မံသံ ဥပ္ပါဠေတွာ တေလကပါလံ ဥဒ္ဓနံ အာရောပေဘွာ ပူဝေ ဝိယ ပစာပေတွာ^၁ တမေဝ ခါဒါပေသိ။

ဓမ္မသဘာယမ္ပိ ဘိက္ခု။ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ “အနနန္တဝိကံ ဝတ အာဝုသော ဝေရူပါယ သဒ္ဓါယ ပသန္နာယ^၂ ဥပါသိကာယ ဝေရူပံ မရဏ”န္တိ။ သတ္တာ အာဂန္တာ “ကာယ နတ္ထ ဘိက္ခုဝေ တေရဟိ ကထာယ သန္ဓိသိန္တာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ “ဘိက္ခုဝေ ဣမသ္မိံ” အတ္တဘာဝေ သာမာဝတီပုမုခါနံ ဣတ္ထိနံ ဧတံ အယုတ္တံ သမ္ပတ္တံ၊ ပုဗ္ဗေ ကတကမ္မဿ ပန ယုတ္တမေဝ ဧတာဟိ လဒ္ဓ”န္တိ ဝတ္တာ “ကိ” ဘန္တေ ဧတာဟိ ပုဗ္ဗေ ကတံ၊ တံ အာစိက္ခယာ”တိ တေဟိ ယာစိတော အတီတံ အာဟရိ—

အတီတေ ဗာရာဏသိယံ ပြဟ္ဗဒတ္တေ ရဇံ ကာရေန္တေ ရာဇဂေဟေ နိဗ္ဗံ အဋ္ဌ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ ဘုဇ္ဇန္တိ။ ပဇ္ဇသတာ ဣတ္ထိယော တေ ဥပဋ္ဌဟန္တိ။ တေသု သတ္တ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ ဟိမဝန္တံ ဂစ္ဆန္တိ။ ဧကော နဒိတီရေ ဧကံ တိဏဂဟနံ အတ္ထိ၊ တတ္ထ ဈာနံ သမာပဋ္ဌိတွာ နိသိဒိ။ အထေကဒိဝသံ ရာဇာ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေသု ဂတေသု တာ ဣတ္ထိယော အာဒါယ နဒိယံ ဥဒကကီဠိ ကီဠိတုံ ဂတော။ တတ္ထ တာ ဣတ္ထိယော ဒိဝသဘာဂံ ဥဒကေ ကီဠိတွာ ဥတ္တရိတွာ သီတပီဠိတာ အဂ္ဂိံ ဝိသိဗ္ဗေတုကာမာ “အမှာကံ အဂ္ဂိကရဏဋ္ဌာနံ သြလောကေထာ”တိ အပရာပရံ ဝိစရန္တိယော တံ တိဏဂဟနံ ဒိသွာ “တိဏရာသီ”တိ သညာယ တံ ပရိဝါရေတွာ ဌိတာ အဂ္ဂိံ အဒိသု။ တိဏေသု ဈာယိတွာ ပတန္တေသု ပစ္စေကဗုဒ္ဓိ ဒိသွာ “နဋ္ဌာမှာ၊ အမှာကံ ရညော ပစ္စေကဗုဒ္ဓေါ ဈာယတိ၊ ရာဇာ ဥတွာ အမေ နာသေဿတိ၊ သုဒဓုံ နံ ကရိဿာမာ”တိ သဗ္ဗာ တာဣတ္ထိယော ဣတော စိတော စ ဒါရူနိ အာဟရိတွာ တဿ ဥပရိ ဒါရူရာသိံ ကရိံသု။ မဟာဒါရူရာသိံ အဟောသိ။ အထ နံ အာလိဗ္ဗေတွာ “ဣဒါနိ ဈာယိဿတိ”တိ ပက္ကမိံသု။ တာ ပဌမံ အသဗ္ဗေတနိကာ ဟုတွာ ကမ္မုနာ န ဗန္ဓိံသု၊ ဣဒါနိ ပစ္စာ သဗ္ဗေတနာယ ကမ္မုနာ ဗန္ဓိံသု။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓံ ပန အန္တောသမာပတ္တိယံ သကဋ္ဌသဟဿေဟိ ဒါရူနိ အာဟရိတွာ အာလိဗ္ဗေန္တာပိ^၃ ဥသ္မာကာရမတ္တမ္ပိ ဂဟေတုံ န သက္ကောန္တိ။ တသ္မာ သော သတ္တမေ ဒိဝသေ ဥဋ္ဌာယ ယထာသုခံ အဂမာသိ။ တာ တဿ ကမ္မဿ ကတတ္တာ ဗဟူနိ ဝဿသတသဟဿာနိ နိရယေ ပစ္စိတွာ တဿေဝ ကမ္မဿ ဝိပါကာဝသေသေန အတ္တဘာဝသတေ ဣမိနာဝ နိယာမေန ဂေဟေ ဈာယမာနေ ဈာယိံသု။ ဣဒံ ဧတာသံ ပုဗ္ဗကမ္မန္တိ။

၁-ဘဇ္ဇာပေတွာ (သီ)

၂-သဒ္ဓါသမ္ပန္နာယ (သီ၊ သျာ)

၃-သကဋ္ဌသဟဿံ ဒါရူနံ (သီ)

၄-အာဠိဗ္ဗေတွာပိ (သီ)

ဧဝံ ဝုတ္တေ ဘိက္ခု။ သတ္တာရံ ပဋိပုစ္ဆိံသု “ခုဇ္ဇတ္တရာ ပန ဘန္တေ ကေန ကမ္မေန ခုဇ္ဇာ ဇာတာ၊ ကေန ကမ္မေန မဟာပညာ၊ ကေန ကမ္မေန သောတာပတ္တိဖလံ အဓိဂတာ၊ ကေန ကမ္မေန ပရေသံ ပေသနကာရိကာ ဇာတာ”တိ။ ဘိက္ခုဝေ တဿေဝ ရညော ဗာရာဏသိယံ ရဇ္ဇံ ကရဏကာလေ သွေဝ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေါ ယောကံ ခုဇ္ဇောတုကော အဟောသိ။ အထေကာ ဥပဋ္ဌာယိကာ ဣတ္ထိ ကမ္မလံ ပါရုပိတွာ သုဝဏ္ဏသရကံ ဂဟေတွာ “အမှာကံ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေါ ဧဝေ ဧဝေ ဝိစရတိ”တိ ခုဇ္ဇာ ဟုတွာ တဿ ဝိစရဏာကာရံ ဒဿေသိ။ တဿ နိဿန္တေန ခုဇ္ဇာ ဇာတာ။ တေ ပန ပစ္စေကဗုဒ္ဓေ ပဌမဒိဝသေ ရာဇဂေဟေ^၁ နိသီဒါပေတွာ ပတ္တေ ဂါဟာပေတွာ ပါယာသဿ ပူရေတွာ ဒါပေသိ။ ဥဏှပါယာသဿ ပူရေ ပတ္တေ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ ပရိဝတ္တေတွာ ပရိဝတ္တေတွာ ဂဏှန္တိ။ သာ ဣတ္ထိ တေ တထာ ကရောန္တေ ဒိဿွာ အတ္တနော သန္တကာနိ အဋ္ဌ ဒန္တ-ပလယာနိ ဒတွာ “ဣဓ ဌပေတွာ ဂဏှထာ”တိ အာဟ။ တေသု တထာ ကတွာ တံ ဩလောကေတွာ ဌိတေသု ဟေသံ အဓိပ္ပာယ် ဥတွာ “နတ္ထိ ဘန္တေ အမှာကံ ဧတေဟိ အတ္ထော၊ တုမှာကညေဝ တောနိ ပရိစ္စတ္တာနိ၊ ဂဟေတွာ ဂစ္ဆထာ”တိ အာဟ။ တေ ဂဟေတွာ နန္ဒမူလကပဗ္ဗာရံ အဂမံသု။ အဇ္ဇတနာပိ တာနိ ဝလယာနိ အရောဂါနေဝ။ သာ တဿ ကမ္မဿ နိဿန္တေန ဣဒါနိ တိပိဋကဓရာ မဟာပညာ ဇာတာ။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါနံ ကတဥပဋ္ဌာနဿ နိဿန္တေန ပန သောတာပတ္တိဖလံ ပတ္တာ။ ဣဒမဿာ ဗုဒ္ဓန္တရေ ပုဗ္ဗကမ္မံ။

ကဿပသမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓကာလေ ပန ဧကာ ဗာရာဏသိသေဌိနော ဓိတာ ဝခုမာနကစ္ဆာယာယ အာဒါသံ ဂဟေတွာ အတ္တာနံ အလင်္ကရေန္တိ နိသီဒိ။ အထဿာ ဝိဿာသိကာ ဧကာ ဒိဏာသဝါ ဘိက္ခုနိ တံ ဒဋ္ဌာ အဂမာသိ။ ဘိက္ခုနိယော ဟိ ဒိဏာသဝါပိ သာယနသမယေ ဥပဋ္ဌာကကုလာနိ ဒဋ္ဌကာမာ ဟောန္တိ။ တသ္မိံ ပန ခဏေ သေဌိဓိတာယ သန္တိကေ ကာစိ ပေသနကာရိကာ နတ္ထိ၊ သာ “ဂန္ဒာမိ အယျေ၊ ဧတံ တာဝ မေ ပသာဓနပေဋ္ဌကံ^၂ ဂဟေတွာ ဒေထာ”တိ အာဟ။ ထေရိ စိန္တေသိ “သစဿာ ဣမံ ဂဏှိတွာ န ဒဿာမိ၊ မယိ အာဃာတံ ကတွာ နိရယေ နိဗ္ဗတ္တိဿတိ။ သစေ ပန ဒဿာမိ၊ ပရဿ ပေသနကာရိကာ ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တိဿတိ။ နိရယသန္တာပတော ခေါ ပန ပရဿ ပေသနဘာဝေါဝ သေယျော”တိ။ သာ အနုဒယံ ပဋိစ္စ တံ ဂဟေတွာ တဿာ အဒါသိ။ တဿ ကမ္မဿ နိဿန္တေန ပရေသံ ပေသနကာရိကာ ဇာတာတိ။

၁-ရာဇာ ဂေဟေ (သျှာ) ၂-ပသာဓနပေဋိကံ (သိ)

အမတံ ပါပုဏန္တိတိ အတ္ထော။ အမတဿ ပဒံ အမတပဒံ၊ အမတဿ အဓိဂ-
 မူပါယောတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ ပမာဒေါတိ ပမဇ္ဇနဘာဝေါ၊ မုဋ္ဌဿတိသင်္ခါတဿ
 သတိယာ ဝေါသဂ္ဂဿေတံ နာမံ။ မစ္စုနောတိ မရဏဿ။ ပဒန္တိ ဥပါယော
 မဂ္ဂေါ။ ပမတ္ထော ဟိ ဇာတိံ နာတိဝတ္တတိ၊ ဇာတော ဇီယတိ စေဝ မီယတိ
 စာတိ ပမာဒေါ မစ္စုနော ပဒံ နာမ ဟောတိ၊ မရဏံ ဥပေတိ။ အပ္ပမတ္တာ န
 မီယန္တိတိ သတိယာ သမန္ဓာဂတာ ဟိ အပ္ပမတ္တာ န မရန္တိ။ အဇရာ အမရာ
 ဟောန္တိတိ န သလ္လက္ခေတဗ္ဗံ။ န ဟိ ကောဓိ သတ္ထော အဇရာ အမရာ နာမ
 အတ္ထိ၊ ပမတ္တဿ ပန ဝဋံ နာမ အပရိစ္ဆိန္နံ၊ အပ္ပမတ္တဿ ပရိစ္ဆိန္နံ။ တသ္မာ ပမတ္တာ
 ဇာတိအာဒိဟိ အပရိမုတ္တတ္တာ ဇီဝန္တာပိ မတာယေဝ နာမ။ အပ္ပမတ္တာ ပန အပ္ပ-
 မာဒလက္ခဏံ ဝဇေတွာ ခိပ္ပံ မဂ္ဂဖလာနိ သန္တိကတွာ ဒုတိယတတိယအတ္တ-
 ဘာဝေသု န နိဗ္ဗုတ္တန္တိ။ တသ္မာ တေ ဇီဝန္တာပိ မတာပိ န မီယန္တိယေဝ နာမ။
 ယေ ပမတ္တာ ယထာ မတာတိ ယေ ပန သတ္တာ ပမတ္တာ၊ တေ ပမာဒ-
 မရဏေန မတတ္တာ၊ ယထာ ဟိ ဇီဝိတိန္ဒြိယုပစ္စေဒေန မတာ ဒါရုက္ခန္ဓသဒိသာ
 အပဂတဝိညာဏာ၊ တထေဝ ဟောန္တိ။ တေသမ္ပိ ဟိ မတာနံ ဝိယ ဂဟဋ္ဌာနံ
 တာဝ “ဒါနံ ဒဿာမ၊ သီလံ ရက္ခိဿာမ၊ ဥပေါသထကမ္ပံ ကရိဿာမာ”တိ
 ကေစိတ္တမ္ပိ န ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ပဗ္ဗဇိတာနမ္ပိ “အာစရိယုပဇ္ဈာယဝတ္တာဒိနိ ပူရေဿာမ၊
 ဓုတင်္ဂါနိ သမာဒိယိဿာမ၊ ဘာဝနံ ဝဇေဿာမာ”တိ န ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ မတေန
 တေ ကိံ နာနာကရဏာဝ ဟောန္တိ။ တေန ဝုတ္တံ “ယေ ပမတ္တာ ယထာ
 မတာ”တိ။

ဧဝံ ဝိသေသတော ဥတွာတိ ပမတ္တဿ ဝဋေတော နိဿရဏံ နတ္ထိ၊
 အပ္ပမတ္တဿ အတ္ထိတိ ဧဝံ ဝိသေသတောဝ ဇာနိတွာ။ ကေ ပနေတံ ဝိသေသံ
 ဇာနန္တိတိ? အပ္ပမာဒမ္ပိ ပဏ္ဍိတာတိ ယေ ပဏ္ဍိတာ မေဓာဝိနော သပ္ပညာ
 အတ္တနော အပ္ပမာဒေ ဌတွာ အပ္ပမာဒံ ဝဇေန္တိ၊ တေ ဧဝံ ဝိသေသကာရဏံ
 ဇာနန္တိ။ အပ္ပမာဒေ ပမောဒန္တိတိ တေ ဧဝံ ဥတွာ တသ္မိံ အတ္တနော
 အပ္ပမာဒေ ပမောဒန္တိ၊ ပဟံသိတမုခါ တုဋ္ဌပဟဋ္ဌာ ဟောန္တိ။ အရိယာနံ
 ဂေါစရေ ရတာတိ ကေ ဧဝံ အပ္ပမာဒေ ပမောဒန္တာ တံ အပ္ပမာဒံ ဝဇေတွာ
 အရိယာနံ ဗုဒ္ဓပစ္စေကဗုဒ္ဓဗုဒ္ဓဘာဝကာနံ ဂေါစရသင်္ခါတေ စတုသတိပဋ္ဌာနာဒိ-
 ဘေဒေ သတ္တတိံသ ဗောဓိပက္ခိယဓမ္မေ နဝဝိဓလောကုတ္တရဓမ္မေ စ ရတာ
 နိရတာ၊ အဘိရတာ ဟောန္တိတိ အတ္ထော။

တေ ဈာယိနောတိ တေ အပ္ပမတ္တာ ပဏ္ဍိတာ အဋ္ဌသမာပတ္တိသင်္ခါတေန အာရမ္မဏူပနိဇ္ဈာနေန ဝိပဿနာမဂ္ဂဖလသင်္ခါတေန လက္ခဏူပနိဇ္ဈာနေန စာတိ ဒုဝိဓေနပိ ဈာနေန ဈာယိနော။ သာတတိကာတိ အဘိနိက္ခမနကာလတော ပဋ္ဌာယ ယာဝ အရဟတ္တမဂ္ဂါ^၂ သတတံ ပဝတ္တကာယိကစေတသိကဝီရိယာ။ နိစ္စံ ဒဋ္ဌပရက္ကမာတိ ယံ တံ ပုရိသထာမေန ပုရိသဝီရိယေန ပုရိသပရက္ကမေန ပတ္တဗ္ဗံ၊ န တံ အပါပုဏိတွာ ဝီရိယဿ သဏ္ဍာနံ ဘဝိဿတိတိ ဝေရူပေန ဝီရိယေန အန္တရာ အနောသက္ကိတွာ နိစ္စပုဝတ္တေန ဒဋ္ဌပရက္ကမေန သမန္ဓာ-
 ဂတာ။ ဗုသန္တိတိ ဧတ္ထ ဒွေ ဖုသနာ ဉာဏဖုသနာ စ ဝိပါကဖုသနာ စ။ တတ္ထ စတ္တာရော မဂ္ဂါ ဉာဏဖုသနာ နာမ၊ စတ္တာရိ ဖလာနိ ဝိပါကဖုသနာ နာမ။ တေသု ဣဓ ဝိပါကဖုသနာ အဓိပ္ပေတာ။ အရိယဖလေန နိဗ္ဗာနံ သန္တိကရောန္တာ ဝီရော ပဏ္ဍိတာ တာယ ဝိပါကဖုသနာယ ဖုသန္တိ၊ နိဗ္ဗာနံ သန္တိကရောန္တိ။ ယောဂက္ခေမံ အနုတ္တရန္တိ ယေ စတ္တာရောယောဂါ မဟာဇနံ ဝနေ ဩသိဒါ-
 ပေန္တိ၊ တေဟိ ခေမံ နိဗ္ဗယံ သဗ္ဗေဟိ လောကီယလောကုတ္တရဓမ္မေဟိ သေဋ္ဌတ္တာ အနုတ္တရန္တိ။

ဒေသနာပရိယောသာနေ ဗဟူ သောတာပန္နာဒယော အဟောသုံ။ ဒေသနာ မဟာဇနဿ သာတ္ထိကာ ဇာတာတိ။

သာမာဝတီဝတ္ထု ပဌမံ။

၂-ကုမ္ဘာသောသကသေဋ္ဌိဝတ္ထု

ဥဋ္ဌာနဝတောတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဝေဠုဝနေ ဝိဟရန္တော ကုမ္ဘ-
 သောသကံ အာရမ္မ ကထေသိ။ ရာဇဂဟနဂရသ္မိံ ဟိ ရာဇဂဟသေဋ္ဌိနော
 ဂေဟေ အဟိဝါတရောဂေါ ဥပ္ပဇ္ဇိ၊ တသ္မိံ ဥပ္ပန္နေ မက္ခိကာ အာဒိံ ကတွာ
 ယာဝ ဂါဝါ ပဌမံ တိရစ္ဆာနဂတာ မရန္တိ၊ တတော ဒါသကမ္ပကရာ၊ သဗ္ဗ-
 ပစ္စာ ဂေဟသာမိကာ၊ တသ္မာ သော ရောဂေါ သဗ္ဗပစ္စာ သေဋ္ဌိံ စ ဇာယဉ္စ
 ဂဏိ။ တေ ရောဂေန ဖုဋ္ဌာ ပုတ္တံ သန္တိကေ ဌိတံ ဩလောကေတွာ အဿု-
 ပုဏ္ဏေဟိ နေတ္ထေဟိ တံ အာဟံသု “တာတ ဣမသ္မိံ ကိရ ရောဂေ ဥပ္ပန္နေ ဘိတ္တိံ
 ဘိဒ္ဓိတွာ ပလာယန္တာဝ^၂ ဇိဝိတံ လဘန္တိ၊ တံ အမေ အနောလောကေတွာ
 ပလာယိတွာ ဇိဝန္တော ပုနာဂန္တာ အမှာကံ အသုကဋ္ဌာနေ နာမ စတ္တာလီသ

၁-အရဟတ္တပတ္တာ (သျှာ) ၂-ပလာတာ (သိ၊ သျှာ)

“... အဟံ သဟဿံ လဘမာနာ ဓိတရံ အာဒါယ ဂန္ဓာ ဧတံ ဓနံ ရာဇကုလံ ပဝေသေဿာမီ”တိ။ ရာဇာ တဿာ သဟဿံ ဒါပေသိ။

သာ တံ ဂဟေတွာ ဓိတရံ ဧကံ မလိနဓာတုကံ ဝတ္ထံ နိဝါသာပေတွာ တာယ သဒ္ဓိံ ရာဇဂေဟတော နိက္ခမိတွာ မဂ္ဂပဋိပန္နာ ဝိယ ဘတကဝိထိံ ဂန္ဓာ ဧကံ ဘရံ ပဝိသိတွာ “အဗ္ဗ မယံ မဂ္ဂပဋိပန္နာ၊ ဧကာဟဒ္ဓိဟံ ဣဓ ဝိဿမိတွာ ဂမိဿာမာ”တိ အာဟ။ အဗ္ဗ ဗဟူနိ ဘရမာနုသကာနိ၊ န သက္ကာ ဣဓ ဝသိတုံ၊ ဧတံ ကုမ္ဘာသောသကဿ ဂေဟံ တုန္တံ၊ တတ္ထ ဂစ္ဆထာတိ။ သာ တတ္ထ ဂန္ဓာ “သာမိ မယံ မဂ္ဂပဋိပန္နကာ၊ ဧကာဟဒ္ဓိဟံ ဣဓ ဝသိဿာမာ”တိ ဝတွာ တေန ပုနပ္ပုနံ ပဋိက္ခိတ္တာပိ “သာမိ အဇ္ဇေကဒိဝသမတ္တံ ဝသိတွာ ပါတောဝ ဂမိဿာမာ”တိ နိက္ခမိတုံ န ဣန္ဒြိယံ။ သာ တတ္ထေဝ ဝသိတွာ ပုနဒိဝသေ တဿ အရညဂမနဝေလာယ “သာမိ တဝ နိဝါပံ ဒတွာ ယာဟိ၊ အာဟာရံ တေ ပစိဿာမီ”တိ ဝတွာ “အလံ အဗ္ဗ၊ အဟမေဝ ပစိတွာ ဘုဒ္ဓိဿာမီ”တိ ဝတ္ထေ ပုနပ္ပုနံ နိဗန္ဓိတွာ တေန ဒိန္ဓေ ဂဟိတမတ္တကေယေဝ ကတွာ အန္တရာပဏတော ဘာဇနာနိ စေဝ ပရိသုဒ္ဓတဏှုလာဒီနိ စ အာဟာရပေတွာ ရာဇကုလေ ပစနိယာမေန သုပရိသုဒ္ဓံ ဩဒနံ၊ သာရရသာနိ စ ဒွေ တိဏိ သူပဗျဉ္ဇနာနိ ပစိတွာ တဿ အရညတော အာဂတဿ အဒါသိ။ အထ နံ ဘုဒ္ဓိတွာ မုဒုစိတ္တတံ အာပန္နံ ဥတွာ “သာမိ ကိလန္တမှ၊ ဧကာဟဒ္ဓိဟံ ဣဓေဝ ဟောမာ”တိ အာဟ။ သော “သာရ”တိ သမ္ပုဋ္ဌိန္ဒြိယံ။

အထဿ သာယမ္ပိ ပုနဒိဝသေပိ မရုဘတ္တံ ပစိတွာ အဒါသိ။ အထ မုဒုစိတ္တတံ တဿ ဥတွာ သာမိ ကတိပါဟံ ဣဓေဝ ဝသိဿာမာတိ။ တတ္ထ ဝသမာနာ တိဒိဏေန သတ္ထေန တဿ မဇ္ဇဝါဏံ^၁ ဟေဋ္ဌာအဋ္ဌနိယံ တဟံ တဟံ ဆိန္ဒြိယံ။ မဇ္ဇော တသ္မိံ အာဂန္ဓာ နိသိန္နမတ္တေယေဝ ဟေဋ္ဌာ ဩလမ္ပိ။ သော “ကသ္မာ အယံ မဇ္ဇော ဧဝံ ဆိန္ဒြိတွာ ဂတော”တိ အာဟ။ သာမိ ဒဟရဒါရကေ ဝါရေတုံ န သက္ကာမိ၊ ဧတ္ထေဝ သန္ဓိပတန္တိတိ။ အဗ္ဗ ဣဒံ မေ ဒုက္ခံ တုမေ နိဿာယ ဇာတံ။ အဟံ ဟိ ပုဗ္ဗေ ကတ္ထစိ ဂစ္ဆန္တော ဒွါရံ ပိဒဟိတွာ ဂစ္ဆာမိတိ။ ကိံ ကရောမိ တာတ၊ ဝါရေတုံ န သက္ကာမိတိ။ သာ ဣဒိနာဝ နိယာမေန ဒွေ တယော ဒိဝသေ ဆိန္ဒြိတွာ တေန ဥဇ္ဈာယိတွာ ဒိယိတွာ ဝုစ္စမာနာပိ တထေဝ ဝတွာ ပုန ဧကံ ဒွေ ရဇ္ဇကေ ဌပေတွာ သေသေ ဆိန္ဒြိယံ။ တံ ဒိဝသံ တသ္မိံ နိသိန္နမတ္တေယေဝ သဗ္ဗံ ဝါဏံ ဘူမိယံ ပတိ၊ သိသံ ဇဏှုကေဟိ သဒ္ဓိံ ဧကတော အဟောသိ၊ သော ဥဋ္ဌာယ “ကိံ ကရောမိ၊ ဣဒါနိ ကုဟိံ

၁-မဇ္ဇောနံ (သာ)

ဂမိဿာမိ၊ နိပဇ္ဇနမဉ္ဇဿပိ တုမေဟိ အဿာမိကော ဝိယ ကတောဒ္ဓိ”တိ အာဟ။ “တာတ ကိံ ကရောမိ၊ ပဋိဝိဿကဒါရကေ ဝါရေတုံ န သက္ကောမိ၊ ဟောတု၊ မာ စိန္တယိ၊ ဣမာယ နာမ ဝေလာယ ကုဟိံ ဂမိဿသိ”တိ ဝိတရံ အာမန္တေတွာ “အဗ္ဗ တဝ ဘာတိကဿ နိပဇ္ဇနောကာသံ ကရောဟိ”တိ အာဟ။ သာ ဧကပဿေ သယိတွာ “ဣဓာဂစ္ဆ သာမိ”တိ အာဟ။ ဣတရာပိ နံ “ဂစ္ဆ တာတ၊ ဘဂိနိယာ သဒ္ဓိံ နိပဇ္ဇာ”တိ ဝဒေသိ။ သော တာယ သဒ္ဓိံ ဧကမဉ္ဇေ နိပဇ္ဇိတွာ တံ ဒိဝသညေဝ သန္တဝံ အကာသိ၊ ကုမာရိကာ ပရောဒိ။ အထ နံ မာတာ ပုစ္ဆိ “ကိံ အဗ္ဗ ရောဒေသိ”တိ။ အဗ္ဗ ဣဒံ နာမ ဇာတန္တိ။ “ဟောတု အဗ္ဗ၊ ကိံ သက္ကာ ကာတုံ၊ တယာပိ ဧကံ ဘတ္တာရံ၊ ဣမိနာပေကံ ပါဒပရိစာရိကံ လဒ္ဓုံ ဝဇ္ဇတိ”တိ တံ ဇာမာတရံ အကာသိ။ တေ သမဂ္ဂဝါသံ ဝသိံသု။

သာ ကတိပါဟစ္စယေန ရညော သာသနံ ပေသေသိ “ဘတကဝိထိယံ ဆဏံ ကရောန္တု၊ ယဿ ပန ဃရေ ဆဏော န ကရိယတိ၊ တဿ ဧတ္ထကော နာမ ဒဏ္ဍောတိ ဃောသနံ ကာရေတူ”တိ။ ရာဇာ တထာ ကာရေသိ။ အထ နံ သဿု အာဟ “တာတ ဘတကဝိထိယံ ရာဇာဏာယ ဆဏော ကတ္တဗ္ဗော ဇာတော၊ ကိံ ကရောမာ”တိ။ အဗ္ဗ အဟံ ဘတိံ ကရောန္တောပိ ဇီဝိတုံ န သက္ကောမိ၊ ကိံ ကရိဿာမိတိ။ “တာတ ဃရာဝါသံ ဝသန္တာ နာမ ဣဏမ္ပိ ဂဏန္တိ၊ ရညော အာဏာ အကာတုံ န လဗ္ဘာ။ ဣဏတော နာမ ယေန ကေနစိ ဥပါယေန မုစ္စိတုံ သက္ကာ၊ ဂစ္ဆ၊ ကုတောစိ ဧကံ ဝါ ဒွေ ဝါ ကဟာပဏေ အာဟရာ”တိ အာဟ။ သော ဥဇ္ဈာယန္တော ဒီယန္တော ဂန္တော စတ္တာလီသကောဋီဓနဋ္ဌာနတော ဧကမေဝ ကဟာပဏံ အာဟရိ။ သာ တံ ကဟာပဏံ ရညော ပေသေတွာ အတ္တနော ကဟာပဏေန ဆဏံ ကတွာ ပုန ကတိပါဟစ္စယေန တထေဝ သာသနံ ပဟိဏိ။ ပုန ရာဇာ တထေဝ “ဆဏံ ကရောန္တု၊ အကရောန္တာနံ ဧတ္ထကော ဒဏ္ဍော”တိ အာဏာပေသိ။ ပုနပိ သော တာယ တထေဝ ဝတွာ နိဗ္ဗိဋ္ဌိယမာနော ဂန္တော တယော ကဟာ-ပဏေ အာဟရိ။ သာ တေပိ ကဟာပဏေ ရညော ပေသေတွာ ပုန ကတိပါဟစ္စယေန တထေဝ သာသနံ ပဟိဏိ “ဣဒါနိ ပုရိသေ ပေသေတွာ ဣမံ ပက္ကောသာပေတူ”တိ။ ရာဇာ ပေသေသိ။ ပုရိသာ ဂန္တော “ကုမ္ဘဿော-သကော နာမ ကတရော”တိ ပုစ္ဆိတွာ ပရိယေသန္တာ တံ ဒိသ္မာ “ဧဟိ ဘော၊ ရာဇာ တံ ပက္ကောသတိ”တိ အာဟံသု။ သော ဘိတော “န မံ ရာဇာ ဇာနာတိ”တိအာဒိနိ ဝတွာ ဂန္တံ န ဣစ္ဆိ။ အထ နံ ဗလက္ကာရေန ဟတ္တာဒိသု

ဂဟေတွာ အာကမ္ဘိသု။ သာ ဣတ္ထိ တေ ဒိသ္မာ “အရေ ဒုဗ္ဗိနိတာ တုမေ
 မမ ဇာမာတရံ ဟတ္ထာဒိသု ဂဟေတုံ အနနုစ္ဆဝိကာ”တိ တဇ္ဇေတွာ “ဧဟိ
 တာတ၊ မာ ဘာယိ၊ ရာဇာနံ ဒိသ္မာ တဝ ဟတ္ထာဒိဂါဟကာနံ ဟတ္ထေယေဝ
 ဆိန္ဒာပေဿာမီ”တိ ဓိတရံ အာဒါယ ပုရတော ဟုတွာ ရာဇဂေဟံ ပတွာ
 ဝေသံ ပရိဝတ္ထေတွာ သဗ္ဗာလင်္ကာရပဋိမဏ္ဍိတာ ဧကမန္တံ အဋ္ဌာသိ။ ဣတရမ္ပိ
 ပရိကမ္ဘိတွာ အာနယိံသုယေဝ။

အထ နံ ဝဋ္ဋိတွာ ဌိတံ ရာဇာ အာဟ “တွံ ကုမ္ဘာသောသကော နာမာ”တိ။
 အာမ ဒေဝါတိ။ ကိံ ကာရဏာ မဟာဓနံ ဝဋ္ဋေတွာ ခါဒသိတိ။ ကုတော
 မေ ဒေဝ ဓနံ ဘတိံ ကတွာ ဇိဝန္တဿာတိ။ မာ ဧဝံ ကရိ၊ ကိံ အမေ
 ဝဋ္ဋေသိတိ။ န ဝဋ္ဋေမိ ဒေဝ၊ နတ္ထိ မေ ဓနန္တိ။ အထဿ ရာဇာ တေ ကဟာ-
 ပဏော ဒဿေတွာ “ဣမေ ကဿ ကဟာပဏာ”တိ အာဟ။ သော သဉ္ဇာနိတွာ
 “အဟော ဗာလောမ္ပိ၊ ကထံ န ခေါ ဣမေ ရညော ဟတ္ထံ ပတ္တာ”တိ ဣတော
 စိတော စ ဩလောကေန္တော တာ ဒွေပိ ပဋိမဏ္ဍိတပဿာဓနာ ဂဟ္မဒ္ဒါရမူလေ
 ဌိတာ ဒိသ္မာ “ဘာရိယံ ဝတိဒံ ကမ္ပံ၊ ဣမာဟိ ရညာ ပယောဇိတာဟိ
 ဘဝိတဗ္ဗ”န္တိ စိန္တေသိ။ အထ နံ ရာဇာ “ဝဒေဟိ ဘော၊ ကဿ ဧဝံ ကရော-
 သိ”တိ အာဟ။ နိဿယော မေ နတ္ထိ ဒေဝါတိ။ မာဒိသော နိဿယော
 ဘဝိတုံ န ဝဋ္ဋတိတိ။ ကလျာဏံ ဒေဝ၊ သစေ မေ ဒေဝေါ အဝဿယော
 ဟောတိတိ။ ဟောမိ ဘော၊ ကိတ္တကံ တေ ဓနန္တိ။ စတ္တာလီသကောဋီယော
 ဒေဝါတိ။ ကိံ လဒ္ဒု ဝဋ္ဋတိတိ။ သကဋ္ဌာနိ ဒေဝါတိ။ ရာဇာ အနေကသတာနိ
 သကဋ္ဌာနိ ယောဇာပေတွာ ပဟိဏ္ဍိတွာ တံ ဓနံ အာဟရာပေတွာ ရာဇင်္ဂဏေ
 ရာသိံ ကာရာပေတွာ ရာဇဂဟဝါသိနော သဋ္ဌိပါတာပေတွာ “အတ္ထိ
 ကဿစိ ဣမသ္မိံ နဂရေ ဣက္ကံ ဓန”န္တိ ပုစ္ဆိတွာ နတ္ထိ ဒေဝါတိ။ ကိံ ပနဿ
 ကာတုံ ဝဋ္ဋတိတိ။ “သက္ကာရံ ဒေဝါ”တိ ဝုတ္တေ မဟန္တေန သက္ကာရေန တံ
 သေဠိဋ္ဌာနေ ဌပေတွာ ဓိတရံ တဿေဝ ဒတွာ တေန သဋ္ဌိံ သတ္ထု သန္တိကံ
 ဂန္တာ ဝဋ္ဋိတွာ ‘ဘန္တေ ပဿထိမံ ပုရိသံ၊ ဧဝူပေါ ဓိတိမာ နာမ နတ္ထိ၊
 စတ္တာလီသကောဋီဝိဘဝေါ ဟောန္တောပိ ဥပ္ပိလာဝိတာကာရံ ဝါ အသ္မိမာန-
 မတ္ထံ ဝါ န ကရောတိ၊ ကပဏော ပိယ ပိလောတိကံ နိဝါသေတွာ ဘတက-
 ဝိထိယံ ဘတိံ ကတွာ ဇိဝန္တော မယာ ဣမိနာ နာမ ဥပါယေန ဉ္ဈတော။
 ဇာနိတွာ စ ပန ပက္ကောသာပေတွာ သဓနဘာဝံ သမ္ပဋိန္ဒာပေတွာ တံ ဓနံ

၁-ဇိဝိဿာမိတိ (သိ)၊ ဇိဝါမိတိ (သျှာ) ၂-ဟတောမ္ပိ (သိ)၊ မုဠောမ္ပိ (သျှာ)

အာဟာရာပေတွာ သေဋ္ဌိဋ္ဌာနေ ဌပိတော၊ ဝိတာ စဿ မယာ ဒိန္နာ။ ဘန္တေ မယာ စ ဝေရူပေါ ဝိတိမာ န ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗော”တိ အာဟ။

တံ သုတွာ သတ္တာ “ဧဝံ ဇိဝန္တဿ ဇိဝိကံ ဓမ္မိကဇိဝိကံ နာမ၊ မဟာရာဇ စောရိကာဒိကမ္ပံ ပန ဣဓလောကေ စေဝ ပိဋ္ဌေတိ ဟိံသေတိ၊ ပရလောကေ စ၊ တတောနိဒါနံ သုခံ နာမ နတ္ထိ။ ပုရိသဿ ဟိ နေပါရိဇုညကာလေ ကသိံ ဝါ ဘတိံ ဝါ ကတွာ ဇိဝိကမေဝ ဓမ္မိကဇိဝိကံ နာမ။ ဝေရူပဿ ဟိ ဝိရိယသမ္ပန္နဿ သတိသမ္ပန္နဿ ကာယဝါစာဟိ ပရိသုဒ္ဓကမ္ပဿ ပညာယ နိသမ္ပကာရိနော ကာယာဒိဟိ သညတဿ ဓမ္မဇိဝိကံ ဇိဝန္တဿ သတိအဝိပ္ပ- ဝါသေ ဌိတဿ ဣဿရိယံ ဝစုတိယေဝါ”တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၂၄။ “ဥဋ္ဌာနဝတော သတိမတော၊
သုစိကမ္ပဿ နိသမ္ပကာရိနော။
သညတဿ ဓမ္မဇိဝိနော၊
အပ္ပမတ္တဿ ယသောဘိဝစုတိ”တိ။

တတ္ထ ဥဋ္ဌာနဝတောတိ ဥဋ္ဌာနဝိရိယဝန္တဿ။ သတိမတောတိ သတိ- သမ္ပန္နဿ။ သုစိကမ္ပဿာတိ နိဒ္ဒေါသေဟိ နိရပရာဓေဟိ ကာယကမ္မာဒိဟိ သမန္နာဂတဿ။ နိသမ္ပကာရိနောတိ ဝေဇ္ဇေ ဘဝိဿတိ၊ ဧဝံ ကရိဿာမိတိ ဝါ၊ ဣမသ္မိံ ကမ္မေ ဧဝံ ကတေဣဒံ နာမ ဘဝိဿတိတိ ဝါ ဧဝံ နိဒါနံ သလ္လက္ခေတွာ ရောဂတိကိစ္ဆနံ ဝိယ သဗ္ဗကမ္မာနိ နိသာမေတွာ ဥပဓာရေတွာ ကရောန္တဿ။ သညတဿာတိ ကာယာဒိဟိ သညတဿ နိစ္ဆိဒ္ဓဿ။ ဓမ္မဇိဝိနောတိ အဂါရိကဿ တုလာကူဋာဒိနိ ဝဇ္ဇေတွာ ကသိဂေါရက္ခာဒိဟိ၊ အနဂါရိကဿ ဝေဇ္ဇကမ္ပဒူတဂမ္မာဒိနိ ဝဇ္ဇေတွာ ဓမ္မေန သမေန ဘိက္ခာစရိယာယ ဇိဝိကံ ကပ္ပေန္တဿ။ အပ္ပမတ္တဿာတိ အဝိပ္ပဝုတ္တသတိနော။ ယသောဘိဝစုတိတိ ဣဿရိယဘောဂသမ္ပန္နသင်္ခါတော^၁ စေဝ ကိတ္တိဝဏ္ဏဘဏနသင်္ခါတော စ ယသော အဘိဝစုတိတိ။

ဂါထာပရိယောသာနေ ကုမ္ဘဗောသကော သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိ။ အညေဗိ မဟူ သောတာပတ္တိဖလာဒိနိ ပါပုဏိံသု။ ဧဝံ မဟာဇနဿ သာတ္ထိကာ ဓမ္မဒေသနာ ဇာတာတိ။

ကုမ္ဘဗောသကသေဋ္ဌိဝတ္ထု ဒုတိယံ။

၁-....သမ္ပာနသင်္ခါတော (သီ၊ သျာ)

၃-စူဠပန္နကတ္ထေရဝတ္ထု

ဥဋ္ဌာနေန'ပုမာဒေနာတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဝေဠုဝနေ ဝိဟရန္တော စူဠပန္နကတ္ထေရံ အာရဟန္တ ကထေသိ။

ရာဇဂဟေ ကိရ ဓနသေဋ္ဌိကုလဿ ဒိတာ ဝယပ္ပတ္တကာလေ မာတာ-
ပိတူဟိ သတ္တဘူမိကဿ ပါသာဒဿ ဥပရိမတလေ အတိဝိယ ရက္ခိယမာနာ
ယောဗ္ဗနမဒမတ္တတာယ ပုရိသလောလာ ဟုတွာ အတ္တနော ဒါသေနေဝ
သဒ္ဓိံ သန္တံ ကတွာ “အညေပိ မေ ဣဒံ ကမ္ပံ ဇာနေယျ”န္တိ ဘိတာ ဝေမာဟ
“အမှေဟိ ဣမသ္မိံ ဌာနေ န သက္ကာ ဝသိတုံ။ သစေ မေ မာတာပိတရော
ဣမံ ဒေါသံ ဇာနိဿန္တိ၊ ခဏ္ဍာခဏ္ဍိကံ မံ ကရိဿန္တိ၊ ဝိဒေသံ ဂန္ဓာ ဝသိ-
သံာမာ”တိ။ တေ ဟတ္ထသာရံ ဂဟေတွာ အဂ္ဂဒ္ဓါရေန နိက္ခမိတွာ “ယတ္ထ
ဝါ တတ္ထ ဝါ အညေဟိ အဇာနနဋ္ဌာနံ ဂန္ဓာ ဝသိဿာမာ”တိ ဥဘောပိ
အဂမံသု။ တေသံ ဧကသ္မိံ ဌာနေ ဝသန္တာနံ သံဝါသမန္ဓာယ တဿာ
ကုစ္ဆိသ္မိံ ဂဟော ပတိဋ္ဌာသိ။ သာ ဂဟ္တပရိပါကံ အာဂမ္မ တေန သဒ္ဓိံ
မန္တေသိ “ဂဟော မေ ပရိပါကံ ဂတော၊ ဣတိဗန္ဓုရိရဟိတေ ဌာနေ ဂဟ္တ-
ဂုဋ္ဌာနံ နာမ ဥဘိန္ဒုမ္ပိ အမှာကံ ဒုက္ခာဝဟံ၊ ကုလဂေဟမေဝ ဂစ္ဆာမာ”တိ။
သော “သစာဟံ တတ္ထ ဂမိဿာမိ၊ ဇိဝိတံ မေ နတ္ထိ”တိ ဘယေန “အဇ္ဇ
ဂစ္ဆာမ၊ သွေ ဂစ္ဆာမာ”တိ ဒိဝသေ အတိက္ကာမေသိ။ သာ စိန္တေသိ “အယံ
ဗာလော အတ္တနော ဒေါသမဟန္တတာယ ဂန္တု န ဥဿဟတိ၊ မာတာပိတရော
နာမ ဧကန္တဟိတာဝ၊ အယံ ဂစ္ဆတု ဝါ၊ မာ ဝါ၊ အဟံ ဂမိဿာမိ”တိ။
သာ တသ္မိံ ဂေဟာ နိက္ခန္တေ ဂေဟပရိက္ခာရံ ပဋိသာမေတွာ အတ္တနော
ကုလဗရံ ဂတဘာဝံ အနန္တရဂေဟဝါသိနံ အာရောစေတွာ မဂ္ဂံ ပဋိပဋ္ဌိ။

သောပိ ဗရံ အာဂန္ဓာ တံ အဒိသ္မာ ပဋိဝိဿကေ ပုစ္ဆိတွာ “သာ
ကုလဗရံ ဂတာ”တိ သုတွာ ဝေဂေန အနုဗန္ဓိတွာ အန္တရာမဂ္ဂေ သမ္မာပုဏိ။
တဿာပိ တတ္ထေဝ ဂဟ္တဂုဋ္ဌာနံ အဟောသိ။ သော “ကိံ ဣဒံ ဘဒ္ဒေ”တိ
ပုစ္ဆိ။ သာမိ မေ ဧကော ပုတ္တော ဇာတောတိ။ ဣဒါနိ ကိံ ကရိဿာမာတိ။
“ယဿတ္တာယ မယံ ကုလဗရံ ဂစ္ဆေယျာမ၊ တံ ကမ္ပံ အန္တရာမဂ္ဂေဝ နိပ္ပန္နံ၊
တတ္ထ ဂန္ဓာ ကိံ ကရိဿာမ၊ နိဝတ္တိဿာမာ”တိ ဒွေပိ ဧကစိတ္တာ ဟုတွာ
နိဝတ္တိံသု။ တဿ စ ဒါရကဿ ပန္နေ ဇာတတ္တာ ပန္နကောတိ နာမံ
ကရိံသု။ တဿာ န စိရသေဝ အပရောပိ ဂဟော ပတိဋ္ဌဟိ။ သဗ္ဗံ

ပုရိမနယေနဝ ဝိတ္တာရေတဗ္ဗံ။ တဿပိ ဒါရကဿ ပန္နေ ဇာတတ္တာ ပဌမ-
 ဇာတဿ မဟာပန္နကောတိ နာမံ ကဘွာ ဣတရဿ ဣဋ္ဌပန္နကောတိ
 နာမံ ကရိံသု။ တေ ဒွေပိ ဒါရကေ ဂဟေတွာ အတ္တနော ဝသနဋ္ဌာနမေဝ
 ဂတာ။ တေသံ တတ္ထ ဝသန္တာနံ မဟာပန္နကဒါရကော အညေ ဒါရကေ
 “စူဠပိတာ မဟာပိတာတိ၊ အယျကော အယျိကာ”တိ စ ဝဒန္တေ သုတွာ
 မာတရံ ပုစ္ဆိ “အဗ္ဗ အညေ ဒါရကော ‘အယျကော အယျိကာ’တိပိ၊ မဟာ-
 ပိတာ စူဠပိတာ’တိပိ ဝဒန္တိ၊ ကစ္စိ အမှာကညေဝ ဣတကာ နတ္ထိ”တိ။ အာမ
 တာတ၊ အမှာကံ^၁ ဧတ္ထဣတကာနတ္ထိ။ ရာဇဂဟနဂရေ ပန ဝေါ ဓနသေဋ္ဌိ နာမ
 အယျကော၊ တတ္ထ အမှာကံ ဗဟူ ဣတကာတိ။ ကသ္မာ တတ္ထ န ဂစ္ဆထ^၂
 အမှာတိ။ သာ အတ္တနော အဂမနကာရဏံ ပုတ္တဿ အကထေတွာ ပုတ္တေသု
 ပုနပျုနံ ကထေန္တေသု သာမိကံ အာဟ “ဣမေ ဒါရကာ မံ အတိဝိယ
 ကိလမေန္တိ၊ ကိံ နော မာတာပိတရော ဒိသ္မာ မံသံ ခါဒိယန္တိ၊ ဧဟိ၊
 ဒါရကာနံ အယျကကုလံ ဒဿေဿာမာ”တိ။ အဟံ သမ္ပုခါ ဘဝိတုံ န
 သက္ခိဿာမိ၊ တေ ပန နယိဿာမိတိ။ သာဓု ယေန ကေနစိ ဥပါယေန ဒါရ-
 ကာနံ အယျကကုလမေဝ ဒဋ္ဌံ ဝဇ္ဇတိတိ။ ဒွေပိ ဇနာ ဒါရကေ အာဒါယ
 အနုပုဗ္ဗေန ရာဇဂဟံ ပတွာ နဂရဒ္ဓါရေ ဧကိဿာ သာလာယ ပဝိသိတွာ
 ဒါရကမာတာ ဒွေ ဒါရကေ ဂဟေတွာ အတ္တနော အာဂတဘာဝံ မာတာ-
 ပိတုနံ အာရောစာပေသိ။ တေ တံ သာသနံ သုတွာ “သံသာရေ ဝိစရန္တာနံ န
 ပုတ္တော န ဓိတာ ဘူတပုဗ္ဗာ နာမ နတ္ထိ၊ တေ အမှာကံ မဟာပရာမိကာ၊ န
 သက္ကာ တေဟိ အမှာကံ စက္ခုပထေ ဌာတုံ၊ ဧတ္တကံ နာမ ဓနံ ဂဟေတွာ
 ဒွေပိ ဇနာ ဖာသုကဋ္ဌာနံ ဂန္တာ ဇိဝန္တိ၊ ဒါရကေ ပန ဣဓ ပေသေန္တိ။”တိ
 ဓနံ ဒတွာ ဒူတံ ပါဟေသုံ။

တေဟိ ပေသိတံ ဓနံ ဂဟေတွာ ဒါရကေ အာဂတဒူတာနညေဝ
 ဟတ္ထေ ဒတွာ ပဟိဏိံသု။ ဒါရကာ အယျကကုလေ ဝဗုန္တိ။ တေသု
 စူဠပန္နကော အတိဒဟရော၊ မဟာပန္နကော ပန အယျကေန သဒ္ဓိံ ဒသဗလဿ
 ဓမ္မကထံ သောတုံ ဂစ္ဆတိ။ တဿ နိစ္စံ သတ္ထု သန္တိကံ ဂစ္ဆန္တဿ ပဗ္ဗဇ္ဇာယ
 စိတ္တံ နမိ။ သော အယျကံ အာဟ “သစေ မံ အနုဇာနေယျာထ၊ အဟံ
 ပဗ္ဗဇေယျ”န္တိ။ ကိံ ဝဒေသိ တာတ၊ သကလဿ လောကဿပိ ^၃မေ ပဗ္ဗဇ္ဇာ-
 တော တဝ ပဗ္ဗဇ္ဇာ ဘဒ္ဒိကာ^၄။ သစေ သက္ကောသိ၊ ပဗ္ဗဇာဟိတိ။

၁-ပစ္စာဇာတဿ (သျှာ) ၂-တုမှာကံ (သီ၊က)
 ၃-န ဂစ္ဆာမ (သီ၊သျှာ) ၄-၄-မေ ပဗ္ဗဇ္ဇာ အဝါရိတာ၊ တသ္မာ တဝ ပဗ္ဗဇ္ဇာ ဘဒ္ဒကာ (က)

တံ သတ္ထု သန္တိကံ နေတွာ “ကိံ ဂဟပတိ ဒါရကော တေ လဒ္ဓေါ”တိ ဝုတ္တေ
 “အာမ ဘန္တေ, အယံ မေ နတ္တာ တုမှာကံ သန္တိကေ ပဗ္ဗဇိတုကာမော”တိ
 အာဟ။ သတ္ထာ အညတရံ ပိဏ္ဍပါတစာရိကံ ဘိက္ခုံ “ဣမံ ဒါရကံ ပဗ္ဗာဇေ-
 ဟိ”တိ အာဏာပေသိ။ ထေရော တဿ တစပဉ္စကကမ္မဋ္ဌာနံ အာစိက္ခိတွာ
 ပဗ္ဗာဇေသိ။ သော ဗဟံ ဗုဒ္ဓဝစနံ ဥဂ္ဂဏိတွာ ပရိပုဏ္ဏဝသော ဥပသမ္ပဒံ
 လဘိတွာ ယောနိသောမနသိကာရေန ကမ္မဋ္ဌာနံ ကရောန္တော အရဟတ္တံ
 ပါပုဏိ။ သော ဈာနသုခေန ဖလသုခေန ဝီတိနာမေန္တော စိန္တေသိ “သက္ကာ
 န ခေါ ဣဒံ သုခံ စူဠပန္နကဿ ဒါတု”န္တိ။ တတော အယုကသေဋ္ဌိဿ သန္တိကံ
 ဂန္တော ဝေမာဟ “မဟာသေဋ္ဌိ သစေ အနုဇာနေယျာထ၊ အဟံ စူဠပန္နကံ
 ပဗ္ဗာဇေယျ”န္တိ။ ပဗ္ဗာဇေထ ဘန္တေတိ။ သေဋ္ဌိ ကိရ သာသနေ စ သုပ္ပသန္တော၊
 “ကတရမိတာယ ဝေါ ဇေတေ ပုတ္တာ”တိ ပုစ္ဆိယမာနော စ “ပလာတမိတာ-
 ယာ”တိ ဝတ္ထုံ လဇ္ဇတိ၊ တဿ သုခေနော တေသံ ပဗ္ဗဇ္ဇံ အနုဇာနိ။ ထေရော
 စူဠပန္နကံ ပဗ္ဗာဇေတွာ သီလေသု ပတိဋ္ဌာပေသိ။ သော ပဗ္ဗဇိတွာဝ ဒန္တော
 အဟောသိ။

“ပဒ္ဓိ ယထာ ကောကနဒံ သုဂန္ဓံ၊
 ပါတော သိယာ ဖုလ္လမဝိတဂန္ဓံ။
 အင်္ဂီရသံ ပဿ ဝိရောစမာနံ၊
 တပန္နမာဒိစ္စမိဝန္တလိက္ခေ”တိ—

ဣမံ ဧကံ ဂါထံ စတူဟိ မာသေဟိ ဥဂ္ဂဏိတုံ နာသက္ခိ။ သော ကိရ ကဿပ-
 သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓကာလေ ပဗ္ဗဇိတွာ ပညဝါ ဟုတွာ အညတရဿ ဒန္တဘိက္ခုနော
 ဥဒ္ဓေသဂ္ဂဟဏကာလေ ပရိဟာသကေဋ္ဌိ အကာသိ။ သော ဘိက္ခု တေန
 ပရိဟာသေန လဇ္ဇိတော နေဝ ဥဒ္ဓေသံ ဂဏိ၊ န သဇ္ဈာယမကာသိ။ တေန
 ကမ္မေန အယံ ပဗ္ဗဇိတွာဝ ဒန္တော ဇာတော၊ ဂဟိတဂဟိတံ ပဒံ ဥပရူပရိပဒံ
 ဂဏှန္တဿ နဿတိ။ တဿ ဣမမေဝ ဂါထံ ဥဂ္ဂဟေတုံ ဝါယမန္တဿ စတ္တာရော
 မာသာ အတိက္ကန္တာ။ အထ နံ မဟာပန္နကော “စူဠပန္နက တံ ဣမသ္မိံ
 သာသနေ အဘဗ္ဗော၊ စတူဟိ မာသေဟိ ဧကံ ဂါထမ္ပိ ဂဏိတုံ န သက္ခောသိ၊
 ပဗ္ဗဇိတကိစ္စံ ပန ကထံ မတ္ထကံ ပါပေဿသိ၊ နိက္ခမ ဣတော”တိ ဝိဟာရာ
 နိက္ကဓိ။ စူဠပန္နကော ဗုဒ္ဓသာသနေ သိနေဟေန ဂိဟိဘာဝံ န ပတ္ထေတိ။

တသ္မိံ စ ကာလေ မဟာပန္နကော ဘတ္ထုဒ္ဓေသကော အဟောသိ။
 ဇီဝကော ကောမာရဘစ္စော ဗဟံ မာလာဂန္ဓဝိလေပနံ အာဒါယ အတ္တနော

အမွဝနံ ဂန္ဓာ သတ္တာရံ ပူဇေတွာ ဓမ္မံ သုတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ဒသဗလံ ဝဋ္ဌိတွာ မဟာပန္နကံ ဥပသင်္ကမိတွာ “ကိတ္တကာ ဘန္ဓေ သတ္ထု သန္တိကေ ဘိက္ခု”တိ ပုစ္ဆိ။ ပဉ္စမတ္တာနိ ဘိက္ခုသတာနိတိ။ သွေ ဘန္ဓေ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခါနိ ပဉ္စ ဘိက္ခုသတာနိ အာဒါယ အမှာကံ နိဝေသနေ ဘိက္ခံ ဂဏှထာတိ။ “ဥပါသက စူဠပန္နကော နာမ ဘိက္ခု ဒန္ဓော အဝိရုဠိဓမ္မော၊ တံ ဌပေတွာ သေသာနံ နိမန္တနံ သမ္ပုဋ္ဌိန္ဒာမီ”တိ ထေရော အာဟ။ တံ သုတွာ စူဠပန္နကော စိန္တေသိ “ထေရော ဧတ္တကာနံ ဘိက္ခုနံ နိမန္တနံ သမ္ပုဋ္ဌိန္ဒန္တော မံ ဗာဟိရံ ကတွာ သမ္ပုဋ္ဌိန္ဒတိ၊ နိဿံသယံ မယံ ဘာတိကဿ မယိစိတ္တံ ဘိန္တံ ဘဝိဿတိ၊ ကိံ ဒါနိ မယံ ဣမိနာ သာသနေန၊ ဂိဟိ ဟုတွာ ဒါနာဒိနိ ပုညာနိ ကရောန္တော ဇိဝိဿာမီ”တိ။ သော ပုနဒိဝေသေ ပါတောဝ ဝိဗ္ဗမိတုံ ပါယာသိ။

သတ္တာ ပစ္စုသကာလေယေဝ လောကံ ဝေါလောကေန္တော ဣမံ ကာရဏံ ဒိသ္မာ ပဌမတရံ ဂန္ဓာ စူဠပန္နကဿ ဂမနမဂ္ဂေ ဒွါရကောဋ္ဌကေ စက်မန္တော အဋ္ဌာသိ။ စူဠပန္နကော ဂစ္ဆန္တော သတ္တာရံ ဒိသ္မာ ဥပသင်္ကမိတွာ ဝဋ္ဌိတွာ အဋ္ဌာသိ။ အထ နံ သတ္တာ “ကုဟိံ ပန တံ စူဠပန္နက ဣမာယ ဝေလာယ ဂစ္ဆသိ”တိ အာဟ။ ဘာတာ မံ ဘန္ဓေ နိက္ကမုတိ၊ တေနာဟံ ဝိဗ္ဗမိတုံ ဂစ္ဆာမိတိ။ “စူဠပန္နက တဝ ပဗ္ဗဇော နာမ မမ သန္တကာ၊ ဘာတရာ နိက္ကမိတော ကသ္မာ မမ သန္တကံ နာဂဋ္ဌိ၊ ဧဟိ၊ ကိံ တေ ဂိဟိဘာနေ၊ မမ သန္တိကေ ဘဝိဿသိ”တိ စက္ကင်္ဂိတတလေန ပါဏိနာ တံ သိရသိ၊ ပရာမသိတွာ အာဒါယ ဂန္ဓာ ဂန္ဓကုဋ္ဌိပ္ပမုခေ နိသီဒါပေတွာ “စူဠပန္နက ပုရတ္တာဘိမုခေါ ဟုတွာ ဣမံ ပိလောတိကံ ‘ရဇောဟရဏံ ရဇောဟရဏ’န္တိ ပရိမဇ္ဇန္တော ဣဓေဝ ဟောဟိ”တိ ဣဒ္ဓိယာ အဘိသင်္ခတံ ပရိသုဒ္ဓံ ပိလောတိကံ ဒတွာ ကာလေ အာရောစိတေ ဘိက္ခုသံဃပရိဝုတော ဇိဝကဿ ဂေဟံ ဂန္ဓာ ပညတ္တာသနေ နိသီဒိ။ စူဠပန္နကောပိ သူရိယံ ဩလောကေန္တော တံ ပိလောတိကံ “ရဇောဟရဏံ ရဇောဟရဏ”န္တိ ပရိမဇ္ဇန္တော နိသီဒိ။ တဿ တံ ပိလောတိကခဏ္ဍံ ပရိမဇ္ဇန္တဿ ကိလိဋ္ဌံ အဟောသိ။ တတော စိန္တေသိ “ဣဒံ ပိလောတိကခဏ္ဍံ အတိဝိယ ပရိသုဒ္ဓံ၊ ဣမံ ပန အတ္တဘာဝံ နိဿာယ ပုရိမပကတိံ ဝိဇဟိတွာ ဧဝံ ကိလိဋ္ဌံ ဇာတံ၊ အနိစ္စာ ဝတ သင်္ခါရာ”တိ ခယဝယံ ပဋ္ဌပေန္တော ဝိပဿနံ ဝဓေသိ။ သတ္တာ “စူဠပန္နကဿ စိတ္တံ ဝိပဿနံ အာရဠ”န္တိ ဥတွာ “စူဠပန္နက တံ ပိလောတိကခဏ္ဍာမေဝ သံကိလိဋ္ဌံ ‘ရဇေ ရဇ’န္တိ မာ သညံ ကရိ၊ အပ္ပန္နရေ ပန တေ ရာဂရဇောဒယော အတ္ထိ၊ တေ

ဟရာဟိ”တိ ဝတ္တာ ဩဘာသံ ဝိဿဇ္ဇေတွာ ပုရတော နိဿိန္နော ဝိယ
ပညာယမာနရူပေါ ဟုတွာ ဣမာ ဂါထာ အဘာသိ—

“ရာဂေါ ရဇော န စ ပန ရေဏု ဝုစ္စတိ၊
ရာဂဿေတံ အဓိဝစနံ ရဇောတိ။
ဧတံ ရဇံ ဝိပုဇဟိတွ ဘိက္ခဝေါ၊
ဝိဟရန္တိ တေ ဝိဂတရဇဿ သာသနေ။

ဒေါသော ရဇော န စ ပန ရေဏု ဝုစ္စတိ၊
ဒေါသဿေတံ အဓိဝစနံ ရဇောတိ။
ဧတံ ရဇံ ဝိပုဇဟိတွ ဘိက္ခဝေါ၊
ဝိဟရန္တိ တေ ဝိဂတရဇဿ သာသနေ။

မောဟော ရဇော န စ ပန ရေဏု ဝုစ္စတိ၊
မောဟဿေတံ အဓိဝစနံ ရဇောတိ။
ဧတံ ရဇံ ဝိပုဇဟိတွ ဘိက္ခဝေါ၊
ဝိဟရန္တိ တေ ဝိဂတရဇဿ သာသနေ”တိ ၁။

ဂါထာပရိယောသာနေ စူဠပန္နကော သဟ ပဋိသမ္ဘိဒါဟိ အရဟတ္တံ
ပါပုဏိ။ သဟ ပဋိသမ္ဘိဒါဟိယေဝဿ တိဏိ ဝိဋ္ဌကာနိ အာဂမိံသု။

သော ကိရ ပုဗ္ဗေ ရာဇော ဟုတွာ နဂရံ ပဒက္ခိဏံ ကရောန္တော နလာဂူတော
သေဒေ မုစ္စန္တေ ပရိသုဒ္ဓေန သာဂူကေန နလာဂူန္တံ ပုဋ္ဌိ၊ သာဂူကော
ကိလိဋ္ဌော အဟောသိ။ သော “ဣမံ သရိရံ နိဿာယ ဝေရူပေါ ပရိသုဒ္ဓေါ
သာဂူကော ပကတိံ ဇဟိတွာ ကိလိဋ္ဌော ဇာတော၊ အနိစ္စာ ဝတ သင်္ခါရာ”တိ
အနိစ္စသညံ ပဋိလဘိ။ တေန ကာရဏေနဿ ရဇောဟရဏမေဝ ပစ္စယော
ဇာတော။

ဇိဝကောပိ ခေါ ကောမာရဘစ္စော ဒသဗလဿ ဒက္ခိဏောဒကံ ဥပနာ-
မေသိ။ သတ္တာ “နန ဇိဝက ဝိဟာရေ ဘိက္ခု။ အတ္ထိ”တိ ဟတ္ထေန ပတ္တံ ပိဒဟိ။
မဟာပန္နကော “နန ဘန္တေ ဝိဟာရေ ဘိက္ခု။ နတ္ထိ”တိ အာဟ။ သတ္တာ “အတ္ထိ
ဇိဝကာ”တိ အာဟ။ ဇိဝကော “တေန ဟိ ဘဏေ ဂစ္ဆ၊ ဝိဟာရေ ဘိက္ခုနံ
အတ္ထိဘာဝံ ဝါ နတ္ထိဘာဝံ ဝါ တွညေဝ ဇာနာဟိ”တိ ပုရိသံ ပေသေသိ။
တသ္မိံ ခဏေ စူဠပန္နကော “မယံ ဘာတိကော ဝိဟာရေ ဘိက္ခု။ နတ္ထိတိ

အထ ဘဂဝါ ဓမ္မသဘာယံ ဣမံ ကထာပဝတ္တိံ ဥတွာ “အဇ္ဇ မယာ ဂန္ဓာဝနုတီ”တိ ဗုဒ္ဓသေယျာယ ဥဋ္ဌာယ သုရတ္ထဒုပဋံ နိဝါသေတွာ ဝိဇ္ဇာလတံ ဝိယကာယဗန္ဓနံ ဗန္ဓိတွာ ရတ္ထကမ္မလသဒိသံ သုဂတမဟာစီဝရံ ပါရုပ်ိတွာ သုရဘိဂန္ဓကုဋိတော နိက္ခမ္မ မတ္ထဝရဝါရဏသိဟဝိဇ္ဇိတံ^၁ ဝိလာသေန အနန္ဒာယ ဗုဒ္ဓလိဋ္ဌာယ ဓမ္မသဘံ ဂန္ဓာ အလင်္ကတမဏ္ဍလမာဠမဇ္ဈေ^၂ သုပညတ္ထဝရဗုဒ္ဓါသနံ အဘိရုယ ဆဗ္ဗဏ္ဍုပုဒ္ဓရံသိယော ဝိဿဇ္ဇေန္တော အဏ္ဏဝကုစ္ဆိံ ခေါဘယမာနော ယုဂန္ဓရမတ္ထကေ ဗာလသုရိယော ဝိယ အာသနမဇ္ဈေ နိသီဒိ။ သမ္မာသမ္မုဒ္ဓေ ပန အာဂတမတ္ထေ ဘိက္ခုသံသော ကထံ ပစ္ဆိန္နိတွာ တုဏှိ အဟောသိ။ သတ္တာ မုဒုကေန မေတ္ထစိတ္တေန ပရိသံ သြလောကေတွာ “အယံ ပရိသာ အတိဝိယ သောဘတိ၊ ဧကဿပိ ဟတ္ထကုက္ကုန္တံ ဝါ ပါဒကုက္ကုန္တံ ဝါ ဥက္ကာသိတသဒ္ဓေါ ဝါ ဒိပိတသဒ္ဓေါ ဝါ နတ္ထိ၊ သဗ္ဗေပိ ဣမေ ဗုဒ္ဓဂါရဝေန သဂါရဝါ၊ ဗုဒ္ဓတေဇေန တဇ္ဇိတာ။ မယိ အာယုကပ္ပမ္ပိ အကထေတွာ နိသိန္ဓေ ပဌမံ ကထံ သမုဋ္ဌာပေတွာ န ကထေဿန္တိ။ ကထာသမုဋ္ဌာပနဝတ္တံ နာမ မယာဝ ဇာနိတဗ္ဗံ၊ အဟမေဝ ပဌမံ ကထေဿာမီ”တိ မရရေန ဗြဟ္မဿရေန ဘိက္ခု၊ အာမန္တေတွာ “ကာယ နုတ္ထ ဘိက္ခဝေ တေရဟိ ကထာယ သန္ဓိသိန္ဓာ၊ ကာ စ ပန ဝေါ အန္တရာကထာ ဝိပ္ပကတာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ “န ဘိက္ခဝေ စူဠပန္နကော ဣဒါနေဝ ဒန္ဓော၊ ပုဗ္ဗေပိ ဒန္ဓောယေဝ။ န ကေဝလဗ္ဗဿာဟံ ဣဒါနေဝ အဝဿယော ဇာတော၊ ပုဗ္ဗေပိ အဝဿယော အဟောသိမေဝ။ ပုဗ္ဗေ ပနာဟံ ဣမံ လောကီယကုဋုမ္မဿ သာမိကံ အကာသိံ၊ ဣဒါနိ လောကုတ္တရကုဋုမ္မဿာ”တိ ဝတွာ တမတ္ထံ ဝိတ္ထာရတော သောတုကာမေဟိ ဘိက္ခုဟိ အာယာစိတော အတိတံ အာဟရိ—

အတိတေ ဘိက္ခဝေ ဗာရာဏသိနဂရဝါသိ ဧကော မာဏဝေါ တက္ကသိလံ ဂန္ဓာ သိပ္ပုဂ္ဂဟဏတ္ထာယ ဒိသာပါမောက္ခဿ အာစရိယဿ ဓမ္မန္တေဝါသိကော ဟုတွာ ပဉ္စန္ဓံ မာဏဝကသတာနံ အန္တရေ အတိဝိယ အာစရိယဿ ဥပကာရကော အဟောသိ၊ ပါဒပရိကမ္မာဒိနိ သဗ္ဗကိစ္စာနိ ကရောတိ။ ဒန္ဓတာယ ပန ကိန္ဓိ ဥဂ္ဂဏှိတုံ န သက္ကောတိ။ အာစရိယော “အယံ မမ ဗဟူပကာရော၊ သိက္ခာပေဿာမိ န”န္တိ ဝါယမန္တောပိ ကိန္ဓိ သိက္ခာပေတုံ န သက္ကောတိ။ သော စိရံ ဝသိတွာ ဧကဂါထမ္ပိ ဥဂ္ဂဏှိတုံ အသက္ကောန္တော ဥက္ကဏှိတွာ “ဂမိဿာမီ”တိ အာစရိယံ အာပုစ္ဆိ။ အာစရိယော စိန္တေသိ “အယံ မယံ ဥပကာရကော၊ ပဏှိတဘာဝမဿ ပစ္စာသိသာမိ၊ န နံ ကာတုံ

၁-....သိဟဝိက္ခန္တ.... (သိ၊ သျာ) ၂-အလင်္ကတမဏ္ဍလသာလာယ မဇ္ဈေ (က)

သက္ကောမိ၊ အဝဿံ မယာ ဣမဿ ပစ္စုပကာရော ကာတဗ္ဗော၊ ဧကမဿ မန္တံ ဗန္ဓိတွာ ဒဿာမိ”တိ သော တံ အရညံ နေတွာ “ဃဇ္ဇေသိ ဃဇ္ဇေသိ၊ ကိံ ကာရဏာ ဃဇ္ဇေသိ၊ အဟမ္ပိ တံ ဇာနာမိ ဇာနာမိ”တိ ဣမံ မန္တံ ဗန္ဓိတွာ ဥဂ္ဂဏှာ-
 ပေန္တော အနေကသတက္ခတ္တံ၊ ပရိဝတ္တာပေတွာ “ပညာယတိ တေ”တိ ပုစ္ဆိတွာ
 “အာမ ပညာယတိ”တိ ဝုတ္တေ “ဒန္ဓေန နာမ ဝါယာမံ ကတွာ ပဂုဏံ ကတံ
 သိပ္ပံ န ပလာယတိ”တိ စိန္တေတွာ မဂ္ဂပရိဗ္ဗယံ ဒတွာ “ဂစ္ဆ၊ ဣမံ မန္တံ နိဿာယ
 ဇီဝိဿသိ၊ အပလာယနတ္ထာယ ပနဿ နိစ္စံ သဇ္ဈာယံ ကရေယျာသိ”တိ ဝတွာ
 တံ ဥယျောဇေသိ။ အထဿ မာတာ ဗာရာဏသိယံ သမ္ပတ္တကာလေ “ပုတ္တော
 မေ သိပ္ပံ သိက္ခိတွာ အာဂတော”တိ မဟာသက္ကာရသမ္မာနံ အကာသိ။

တဒါ ဗာရာဏသိရာဇာ “အတ္ထိ န ခေါ မေ ကာယကမ္မာဒိသု ကောစိ
 ဒေါသော”တိ ပစ္စဝေက္ခန္တော အတ္တနော အရုစ္စနကံ ကိဉ္စိ ကမ္ပံ အဒိသ္ဗာ
 “အတ္တနော ဝဇ္ဇံ နာမ အတ္တနော န ပညာယတိ၊ ပရေသံ ပညာယတိ၊ နာဂရာနံ၊
 ပရိဂ္ဂဏှိဿာမိ”တိ စိန္တေတွာ သာယံ အညာတကဝေသေန နိက္ခမိတွာ
 “သာယမာသံ ဘုဉ္စိတွာ နိသိန္ဓမနုဿာနံ ကထာသလ္လာပေါ နာမ နာနပ္ပကာ-
 ရကော ဟောတိ၊ ‘သစာဟံ အဓမ္မေန ရဇ္ဇံ ကာရေမိ၊ ပါပေန အဓမ္မိကေန
 ရညာ ဒဏှဗလိအာဒိဟိ ဟတမှာ’တိ ဝက္ခန္တိ။ ‘သစေ ဓမ္မေန ရဇ္ဇံ ကာရေမိ၊
 ဒီဃာယုကော ဟောတု နော ရာဇာ’တိ အာဒိနိ ဝတွာ မမ ဂုဏံ ကထေ-
 သန္တိ”တိ တေသံ တေသံ ဂေဟာနံ ဘိတ္တိအနုသာရေနောဝ ဝိစရတိ။

တသ္မိံ ခဏေ ဥမင်္ဂစောရာ ဒွိန္ဒံ ဂေဟာနံ အန္တရေ ဥမင်္ဂံ ဘိန္ဒန္တိ
 ဧကဥမင်္ဂေနော ဒွေ ဂေဟာနိ ပဝိသနတ္ထာယ။ ရာဇာ တေ ဒိသ္ဗာ
 ဂေဟန္တာယာယ အဋ္ဌာသိ။ တေသံ ဥမင်္ဂံ ဘိန္ဒိတွာ ဂေဟံ ပဝိသိတွာ
 ဘဏှကံ ဩလောကိတကာလေ? မာဏဝေါ ပဗုဇ္ဈိတွာ တံ မန္တံ သဇ္ဈာ-
 ယန္တော “ဃဇ္ဇေသိ ဃဇ္ဇေသိ၊ ကိံ ကာရဏာ ဃဇ္ဇေသိ၊ အဟမ္ပိ တံ ဇာနာမိ
 ဇာနာမိ”တိ အာဟ။ တေ တံ သုတွာ “ဣမိနာ ကိရမှာ ဉာတာ၊ ဣဒါနိ နော
 နာသေဿတိ”တိ နိဝတ္ထဝတ္ထာနိပိ ဆဇ္ဇေတွာ ဘိတာ သမ္မု၊ သမ္မု၊ ခဋ္ဌာနေနေဝ
 ပလာယိံသု။ ရာဇာ တေ ပလာယန္တေ ဒိသ္ဗာ ဣတရဿ စ မန္တသဇ္ဈာယနသဒ္ဓိ
 သုတွာ ဂေဟဉ္ဇေဝ ဝဝတ္ထပေတွာ နာဂရာနံ ပရိဂ္ဂဏှိတွာ နိဝေသနံ ပါဝိသိ။
 သော ဝိဘာတာယ ပန ရတ္တိယာ ပါတောဝေကံ ပုရိသံ ပက္ကောသိတွာ အာဟ
 “ဂစ္ဆ ဘဏေ၊ အသုကဝိထိယံ နာမ ယသ္မိံ ဂေဟေ ဥမင်္ဂေါ ဘိန္ဒော၊ တတ္ထ
 တက္ကသိလတော သိပ္ပံ ဥဂ္ဂဏှိတွာ အာဂတမာဏဝေါ အတ္ထိ၊ တံ အာနေဟိ”တိ။

၁-ဃဇ္ဇေသိ ဃဇ္ဇေသိ (သျှာ) ၂-နဂရံ(သိ) ၃-ဘဏှာနံ ဩလောကနကာလေ (သိ၊ သျှာ)

သော ဂန္ဓာ “ရာဇာ တံ ပက္ခောသတီ”တိ ဝတွာ မာဏဝံ အာနေသိ။ အထ နံ ရာဇာ အာဟ “တွံ တာတ တက္ကသိလတော သိပ္ပံ ဥဂ္ဂဏှိတွာ အာဂတ- မာဏဝေါ”တိ။ အာမ ဒေဝါတိ။ အမှာကမ္ပိ တံ သိပ္ပံ ဒေဟိတိ။ သာဓု ဒေဝ၊ သမာနာသနေ နိသိဒိတွာ ဂဏှာဟိတိ။ ရာဇာပိ တထာ ကတွာ မန္တံ ဂဟေတွာ “အယံ တေ အာစရိယဘာဂေါ”တိ သဟသံ အဒါသိ။

တဒါ သေနာပတိ ရညော ကပ္ပကံ အာဟ “ကဒါ ရညော မဿံ ကရိ- သသိ”တိ။ သွေ ဝါ ပရသုဝေ ဝါတိ။ သော တဿ သဟသံ ဒတွာ “ကိစ္စံ မေ အတ္ထိ”တိ ဝတွာ “ကိံ သာမီ”တိ ဝတ္ထေ ရညော မဿကမ္ပံ ကရောန္တော ဝိယ ဟုတွာ ခုရံ အတိဝိယ ပဟံသိတွာ ဂလနာဠိံ ဆိန္ဒု၊ တွံ သေနာပတိ ဘဝိဿသိ၊ အဟံ ရာဇာတိ။ သော “သာဓု”တိ သမ္ပုဋ္ဌိန္ဒိတွာ ရညော မဿကမ္ပကရဏဒိဝသေ ဂန္ဓောဒကေန မဿံ တေမေတွာ ခုရံ ပဟံသိတွာ နလာဠန္တေ ဂဟေတွာ “ခုရော ထောကံ ကုဏှဓာရော ၊ ကေပ္ပဟာရေနေဝ ဂလနာဠိံ ဆိန္ဒိတုံ ဝနုတီ”တိ ပုန ကေမန္တံ ဌတွာ ခုရံ ပဟံသိ။ တသ္မိံ ခဏေ ရာဇာ အတ္တနော မန္တံ သရိတွာ သဇ္ဈာယံ ကရောန္တော “ဃဇ္ဇေသိ ဃဇ္ဇေသိ၊ ကိံ ကာရဏာ ဃဇ္ဇေသိ၊ အဟမ္ပိ တံ ဇာနာမိ ဇာနာမီ”တိ အာဟ။ နှာပိ- တဿ နလာဠတော သေဒါ မုစ္စိံသု။ သော “ဇာနာတိ မမ ကာရဏံ? ရာဇာ”တိ ဘိတော ခုရံ ဘူမိယံ ဝိပိတွာ ပါဒမူလေ ဥရေန နိပဇ္ဇိ။ ရာဇာနော နာမ ဆေကာ ဟောန္တိ၊ တေန တံ ဝေမာဟ “အရေ ဒုဋ္ဌ နှာပိတ ‘န မံ ရာဇာ ဇာနာတီ’တိ သညံ ကရောသိ”တိ။ အဘယံ မေ ဒေဟိ ဒေဝါတိ။ ဟောတု၊ မာ ဘာယိ၊ ကထေဟိတိ။ သေနာပတိ မေ ဒေဝ သဟသံ ဒတွာ “ရညော မဿံ ကရောန္တော ဝိယ ဂလနာဠိံ ဆိန္ဒု၊ အဟံ ရာဇာ ဟုတွာ တံ သေနာပတိံ ကရိဿာမီ”တိ အာဟာတိ။ ရာဇာ တံ သုတွာ “ကာမဂ္ဂိယံ မေ နိဿာယ ဇီဝိတံ လဒ္ဓ”န္တိ စိန္တေတွာ သေနာပတိံ ပက္ခောသာပေတွာ “အမ္ဘော သေနာပတိ ကိံ နာမ တယာ မမ သန္တိကာ န လဒ္ဓံ၊ ဣဒါနိ တံ ဒဋ္ဌံ န သက္ခောမိ၊ မမ ရဋ္ဌာ နိက္ခမာဟိ”တိ တံ ရဋ္ဌာ ပဗ္ဗာဇေတွာ အာစရိယံ ပက္ခောသာပေတွာ “အာစရိယ တံ နိဿာယ မယာ ဇီဝိတံ လဒ္ဓ”န္တိ ဝတွာ မဟန္တံ သက္ကာရံ ကရိတွာ တဿ သေနာပတိဋ္ဌာနံ အဒါသိ။ သော တဒါ စူဠပန္နကော အဟောသိ၊ သတ္တာ ဒိသာပါမောက္ခော အာစရိယောတိ။

သတ္တာ ဣမံ အတိတံ အာဟရိတွာ “ဧဝံ ဘိက္ခဝေ ပုဗ္ဗေပိ စူဠပန္နကော ဒန္တောယေဝ အဟောသိ၊ တဒါပိဿာဟံ အဝဿယော ဟုတွာ တံ လောကီယ-

၁-သံသိတွာ (က) ၂-ကုဏှာကာရော (သိ) ၃-ဇာနာတိ မံ (သျှာ)
 ဓမ္မပဒ-၄ ၁-၁၁

ကုဋုဗ္ဗေ ပတိဋ္ဌာပေသိ”န္တိ ဝတွာ ပုန ဧကဒိဝသံ “အဟော သတ္တာ စူဠပန္တကဿ အဝဿယော ဇာတော”တိ ကထာယ သမုဋ္ဌိတာယ စူဠသေဋ္ဌိဇာတကေ အတိတဝတ္ထု ကထေတွာ—

“အပ္ပကေနာပိ မေဓာဝိ၊ ပါဘတေန ဝိစက္ခဏော။
သမုဋ္ဌာပေတိ အတ္တာနံ၊ အဏုံ အဂ္ဂိံဝ သန္ဓမ”န္တိ—

ဂါထံ ဝတွာ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝါဟံ ဣမဿ အဝဿယော ဇာတော၊ ပုဗ္ဗေပိ အဝဿယော အဟောသိမေဝ။ ပုဗ္ဗေ ပနာဟံ ဣမံ လောကီယကုဋုဗ္ဗဿ သာမိကံ အကာသိံ၊ ဣဒါနိ လောကုတ္တရကုဋုဗ္ဗဿ။ တဒါ ဟိ ၂ စူဠန္တေဝါသိကော စူဠပန္တကော အဟောသိ၊ စူဠသေဋ္ဌိ ပန ပဏ္ဍိတော ဗျတ္တော နက္ခတ္တကောဝိဒေါ အဟမေဝါ”တိ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ။

ပုနေကဒိဝသံ ဓမ္မသဘာယံ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ “အာဝုသော စူဠပန္တကော စတူဟိ မာသေဟိ စတုပ္ပဒံ ဂါထံ ဂဟေတုံ အသက္ကောန္တောပိ ဝိရိယံ အနောဿဇ္ဇိတွာဝ အရဟတ္တေ ပတိဋ္ဌိတော၊ ဣဒါနိ လောကုတ္တရဓမ္မကုဋုဗ္ဗဿ သာမိကော ဇာတော”တိ။ သတ္တာ အာဂန္တော “ကာယ နတ္ထ ဘိက္ခဝေ ဧတရဟိ ကထာယ သန္ဓိသိန္တာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ “ဘိက္ခဝေ မမ သာသနေ အာရဒ္ဓဝိရိယော ဘိက္ခု လောကုတ္တရဓမ္မဿ သာမိကော ဟောတိယေဝါ”တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၂၅။ “ဥဋ္ဌာနေန’ပ္ပမာဒေန၊ သံယမေန ဒမေန စ။
ဒီပံ ကယိရာထ မေဓာဝိ၊ ယံ ဩဃော နာဘိကီရတိ”တိ။

တတ္ထ ဒီပံ ကယိရာထာတိ ဝိရိယသင်္ခါတေန ဥဋ္ဌာနေန၊ သတိယာ အဝိပ္ပဝါသာကာရသင်္ခါတေန အပ္ပမာဒေန၊ စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလသင်္ခါတေန သံယမေန၊ ဣန္ဒြိယဒမေန စာတိ ဣမေဟိ ကာရဏဘူတေဟိ စတူဟိ ဓမ္မေဟိ ဓမ္မောဇပညာယ သမန္တာဂတော မေဓာဝိ ဣမသ္မိံ အတိဝိယ ဒုလ္လဘပတိဋ္ဌတာယ အတိဂမ္ဘိရေ သံသာရသာဂရေ အတ္တနော ပတိဋ္ဌာနဘူတံ အရဟတ္တဖလံ ဒီပံ ကယိရာထ ကရေယျ၊ ကာတုံ သက္ကုဏေယျာတိ အတ္တော။ ကိဒိသံ? ယံ ဩဃော နာဘိကီရတိတိ ယံ စတုဗ္ဗိဓောပိ ကိလေသောဃော အဘိကီရိတုံ ဝိဒ္ဓိသေတုံ န သက္ကောတိ။ န ဟိ သက္ကာ အရဟတ္တံ ဩဃေန အဘိကီရိတုန္တိ။

၁-ခု ၅-၂-ပိဋကေ။ ၂-ကုဋုဗ္ဗဿာတိ ဝတွာ တဒါပိ (သျှာ)

ဂါထာပရိယောသာနေ ဗဟူ သောတာပနာဒယော အဟောသုံ။ ဧဝံ
ဒေသနာ သမ္ပတ္တပရိသာယ သာတ္ထိကာ ဇာတာတိ။

စူဠပန္နကတ္ထေရဝတ္ထု တတိယံ။

၄-ဗာလနက္ခတ္တသဗ္ဗိဒ္ဓဝတ္ထု

ပမာဒမနုယုဉ္ဇန္တိတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟာရန္တော
ဗာလနက္ခတ္တံ အာရပ္ပ ကထေသိ။

ကေသို့ ဟိ သမယေ သာဝတ္ထိယံ ဗာလနက္ခတ္တံ နာမ သဗ္ဗိဒ္ဓံ။ တသို့
နက္ခတ္တေ ဗာလာ ဒုဗ္ဗေမိနော ဇနာ ဆာရိကာယ စေဝ ဂေါမယေန စ သရီရံ
မက္ခေတွာ သတ္တာဟံ အသတ္တံ^၁ ဘဏန္တာ ဝိစရန္တိ။ ကိဉ္စ ဣတိ^၂ သုဟဇ္ဇံ ဝါ
ပဗ္ဗဇိတံ ဝါ ဒိသွာ လဇ္ဇန္တာ နာမ နတ္ထိ။ ဒွါရေ ဒွါရေ ဌတွာ အသတ္တံ
ဘဏန္တိ။ မနုဿာ တေသံ အသတ္တံ သောတုံ အသက္ကောန္တာ ယထာဗလံ အနံ
ဝါပါဒံ ဝါ ကဟာပဏံ ဝါ ပေသေန္တိ။ တေ တေသံ ဒွါရေ လဒ္ဓံ လဒ္ဓံ ဂဟေတွာ
ပက္ကမန္တိ။ တဒါ ပန သာဝတ္ထိယံ ပဉ္စ ကောဋီမက္ကာ အရိယသာဝကာ ဝသန္တိ။
တေ သတ္ထု သန္တိကံ သာသနံ ပေသယိံသု “ဘဂဝါ ဘန္တေ သတ္တာဟံ ဘိက္ခု-
သံဃေန သဒ္ဓိံ နဂရံ အပ္ပဝိသိတွာ ဝိဟာရေယေဝ ဟောတူ”တိ။ တဉ္စ ပန
သတ္တာဟံ ဘိက္ခုသံဃဿ ဝိဟာရေယေဝ ယာဂုဘတ္တာဒီနိ သမ္မာဒေတွာ
ပဟိဏိံသု။ သယမ္ဗိ ဂေဟာ န နိက္ခမိံသု။ တေ နက္ခတ္တေ ပန ပရိယော-
သိတေ အဋ္ဌမေ ဒိဝသေ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခံ ဘိက္ခုသံဃံ နိမန္တေတွာ နဂရံ ပဝေ-
သေတွာ မဟာဒါနံ ဒတွာ ကေမန္တံ နိသိန္တာ “ဘန္တေ အဘိဒုက္ခေန နော
သတ္တ ဒိဝသာနိ အတိက္ကန္တာနိ၊ ဗာလာနံ အသပ္ပာနိ သုဏန္တာနံ ကဏ္ဍာ
ဘိဇ္ဇနာကာရပ္ပတ္တာ ဟောန္တိ။ ကောစိ ကဿစိ န လဇ္ဇတိ၊ တေန မယံ
တုမှာကံ အန္တောနဂရံ ပဝိသိတုံ နာဒမ္ပ၊ မယမ္ဗိ ဂေဟတော န နိက္ခမိံသာ”တိ
အာဟံသု။ သတ္တာ တေသံ ကထံ သုတွာ “ဗာလာနံ ဒုဗ္ဗေဓာနံ ကိရိယာ
နာမ ဝေရူပါ ဟောတိ၊ မေဓာဝိနော ပန ဓနသာရံ ဝိယ အပ္ပမာဒံ ရက္ခိတွာ
အမတမဟာနိဗ္ဗာနသမ္ပတ္တိံ ပါပုဏန္တိ”တိ ဝတွာ ဣမာ ဂါထာ အဘာသိ—

၂၆။ “ပမာဒမနုယုဉ္ဇန္တိ၊ ဗာလာ ဒုဗ္ဗေမိနော ဇနာ။
အပ္ပမာဒဉ္စ မေဓာဝိ၊ ဓနံ သေဋ္ဌံဝ ရက္ခတိ။

၁-အသတ္တိဝါစံ (သျှာ) ၂-ကိဉ္စ ဣတိ ဝါ (သျှာ)

၂၇။ မာ ပမာဒမနုယုဇ္ဇေထ၊ မာ ကာမရတိသန္တဝံ။
အပ္ပမတ္တော ဟိ ဈာယန္တော၊ ပပ္ဖေါတိ ဝိပုလံ သုခ”န္တိ။

တတ္ထ ဗာလာတိ ဗာလျေန^၁ သမန္ဓာဂတာ ဣဓလောကပရလောကတ္ထံ အဇာနန္တာ။ ဒုဗ္ဗေမိနောတိ နိပ္ပညာ။ တေ ပမာဒေ အာဒိနဝံ အပဿန္တာ ပမာဒံ အနုယုဇ္ဇန္တိ ပဝတ္တေန္တိ၊ ပမာဒေန ကာလံ ဝိတိနာမေန္တိ။ မေဇာဝိတိ ဓမ္မောဇပညာယ သမန္ဓာဂတော ပန ပဏှိတော ကုလဝံသာဂတံ^၂ သေဋ္ဌံ ဥတ္တမံ သတ္တရတနဓနံ ဝိယ အပ္ပမာဒံ ရက္ခတိ။ ယထာ ဟိ ဥတ္တမံ ဓနံ နိဿာယ “ကာမဂုဏသမ္ပတ္တိ” ပါပုဏိဿာမ၊ ပုတ္တဒါရံ ပေါသေဿာမ၊ ပရလောက- ဂမနမဂ္ဂံ သောဓေဿာမာ”တိ ဓနေ အာနိသံသံ ပဿန္တာ တံ ရက္ခန္တိ။ “ဇဝံ ပဏှိတောဝိ အပ္ပမတ္တော “ပဌမဇ္ဈာနာဒိနိ ပဋိလဘိဿာမိ၊ မဂ္ဂဇလာဒိနိ ပါပု- ဏိဿာမိ၊ တိဿော ဝိဇ္ဇာ ဆ အဘိညာ သမ္မာဒေဿာမိ”တိ အပ္ပမာဒေ အာနိသံသံ ပဿန္တာ ဓနံ သေဋ္ဌံ အပ္ပမာဒံ ရက္ခတိတိ အတ္တော။ မာ ပမာဒန္တိ တသ္မာ တုမှေ မာ ပမာဒမနုယုဇ္ဇေထ မာ ပမာဒေန ကာလံ ဝိတိနာမယိတ္ထ။ မာ ကာမရတိသန္တဝံန္တိ ဝတ္ထုကာမကိလေသကာမေသု ရတိ- သင်္ခါတံ တဏှာသန္တဝမ္ပိ မာ အနုယုဇ္ဇေထ မာ စိန္တယိတ္ထ မာ ပဋိလဘိတ္ထ။ အပ္ပမတ္တော ဟိတိ ဥပဋ္ဌိတဿတိတာယ ဟိ အပ္ပမတ္တော ဈာယန္တော ပုဂ္ဂလော ဝိပုလံ ဥဋ္ဌာရံ နိဗ္ဗာနသုခံ ပါပုဏာတိတိ။

ဂါထာပရိယောသာနေ ဗဟူ သောတာပန္နာဒယော အဟောသုံ။ မဟာ- ဇနဿ သာတ္ထိကာ ဓမ္မဒေသနာ ဇာတာတိ။

ဗာလနက္ခတ္တသင်္ခုဋ္ဌဝတ္ထု၊ စတုတ္ထံ။

၅-မဟာကဿပတ္ထေရဝတ္ထု

ပမာဒံ အပ္ပမာဒေနာတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ပဟာကဿပတ္ထေရံ အာရပ္ပ ကထေသိ။

ဧကသ္မိံ ဟိ ဒိဝသေ ထေရော ပိပ္ပလိဂုဟာယံ ဝိဟရန္တော ရာဇဂဟေ ပိဏှာယ စရိတွာ ပစ္ဆာဘတ္တံ ပိဏှပါတပဋိက္ကန္တော အာလောကံ ဝဇေတွာ ပမတ္တေ စ အပ္ပမတ္တေ စ ဥဒကပထဝိပဗ္ဗတာဒိသု စဝနကေ ဥပပဇ္ဇနကေ စ

၁-ဗာလျေန (သီ) ၂-ကုလဝံသာနဂတံ (သျှာ)

မမတ္တ ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ ဩလောကေန္တော နိဿိဒိ။ သတ္တာ ဇေတဝနေ နိဿိန္ဒကောဝ “ကေန န ခေါ ဝိဟာရေန အဇ္ဇမမ ပုတ္တော ကဿပေါ ဝိဟာရတိ”တိ ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ ဥဗဓံာရေန္တော “သတ္တာနံ စုတူပပါတံ ဩလောကေန္တော ဝိဟာရတိ”တိ ဥတွာ “သတ္တာနံ စုတူပပါတော နာမ ဗုဒ္ဓဉာဏေနပိ အပရိစ္ဆိန္ဒော၊ မာတုကုစ္ဆိယံ ပဋိသန္ဓိံ ဂဟေတွာ မာတာပိတရော အဇာနာပေတွာ စဝနသတ္တာနံ ပရိစ္ဆေဒေါ ကာတံ န သက္ကာ၊ တေ ဇာနိတံ တဝ အဝိသယော၊ ကဿပ အပ္ပမတ္တကော တဝ ဝိသယော၊ သဗ္ဗသော ပန စဝန္တေ စ ဥပပဇ္ဇန္တေ စ ဇာနိတံ ပဿိတံ ဗုဒ္ဓါနမေဝ ဝိသယော”တိ ဝတွာ ဩဘာသံ ဖရိတွာ သမ္ဗုဒ္ဓေ နိဿိန္ဒော ဝိယ ဟတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၂၀။ “ပမာဒံ အပ္ပမာဒေန၊ ယဒါ နဒတိ ပဏ္ဍိတော။
 ပညာပါသာဒမာရုယု၊ အသောကော သောကိနိံ ပဇံ။
 ပဗ္ဗတဋ္ဌောဝ ဘူမဋ္ဌေ၊ ဓိရော ဗာလေ အဝေက္ခတိ”တိ။

တတ္ထ နဒတိတိ ယထာ နာမ ပေါက္ခရဏိံ ပဝိသန္တံ နဝေါဒကံ ပုရာဏောဒကံ ခေါဘေတွာ တသောကာသံ အဒတွာ တံ အတ္တနော မတ္တကမတ္တကေန ပလာယန္တံ နဒတိ နိဟာရတိ၊ ဝေမေဝ ပဏ္ဍိတော အပ္ပမာဒလက္ခဏံ မြူဟေန္တော ပမာဒသောကာသံ အဒတွာ ယဒါ အပ္ပမာဒဝေဂေန တံ နဒတိ နိဟာရတိ၊ အထ သော ပနန္ဒပမာဒေါ အစ္စုဂ္ဂတတ္ထေန ပရိသုဒ္ဓိံ ဒိဗ္ဗစက္ခုသင်္ခါတံ ပညာပါသာဒံ တဿ အနုစ္ဆဝိကံ ပဋိပဒံ ပူရေန္တော တာယ ပဋိပဒါယ နိဿေဏိယာ ပါသာဒံ ဝိယ အာရုယု ပဟိနသောကသလ္လတာယ အသောကော၊ အပ္ပဟိနသောကသလ္လတာယ သောကိနိံ ပဇံ သတ္တနိကာယံ စဝမာနဉ္စေ ဥပပဇ္ဇမာနဉ္စ ဒိဗ္ဗစက္ခုနာ အဝေက္ခတိ ပဿတိ။ ယထာ ကိံ? ပဗ္ဗတဋ္ဌောဝ ဘူမဋ္ဌေတိ ပဗ္ဗတမုဒ္ဒနိ ဌိတော ဘူမိယံ ဌိတေ၊ ဥပရိပါသာဒေ ဝါ ပန ဌိတော ပါသာဒပရိဝေဏေ ဌိတေ အကိစ္ဆေန အဝေက္ခတိ၊ တထာ သောပိ ဓိရော ပဏ္ဍိတော မဟာဒီဏာသဝေါ အသမုစ္ဆိန္ဒဝဋ္ဋဗီဇေ ဗာလေ စဝန္တေ စ ဥပပဇ္ဇန္တေ စ အကိစ္ဆေန အဝေက္ခတိတိ။

ဂါထာပရိယောသာနေ ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလာဒီနိ သစ္စိကရိံ သူတိ။
 မဟာကဿပတ္ထေရဝတ္ထု ပဉ္စမံ။

၁-ပနုဏ္ဏပမာဒေါ(သိ)၊ ပနုဒပမာဒေါ(က)

၆-ပမတ္တာပမတ္တဒွေသဟာယကဝတ္ထု

အပ္ပမတ္တော ပမတ္တေ သူတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဒွေ သဟာယကေ ဘိက္ခု။ အာရဗ္ဗ ကထေသိ။

တေ ကိရ သတ္ထု သန္တိကေ ကမ္မဋ္ဌာနံ ဂဟေတွာ အာရညကဝိဟာရံ ပဝိသိံ သူ။ တေ သု ဧကော ကိရ ကာလဿေဝ ဒါရူနိ အာဟရိတွာ အင်္ဂါရ- ကပလ္လံ သဇ္ဇေတွာ ဒဟရသာမဏေရေဟိ သဒ္ဓိံ သလ္လပန္တော ပဌမယာမံ ဝိသိဗ္ဗမာနော နိသီဒတိ။ ဧကော အပ္ပမတ္တော သမဏဓမ္မံ ကရောန္တော ဣတရံ ဩဝဒတိ “အာရုသော မာ ဧဝံ ကရိ၊ ပမတ္တံ သာ ဟိ စတ္တာရော အပါယာ သကဿရသဒိသာ”။ ဗုဒ္ဓါ နာမ သာဌေယျေန အာရာဇေတုံ န သက္ကာ”တိ သော တဿောဝါဒံ န သုဏာတိ။ ဣတရော “နာယံ ဝစနက္ခမော”တိ တံ အဝတွာ အပ္ပမတ္တောဝ သမဏဓမ္မမကာသိ။ အလသတ္ထေရောပိ ပဌမယာမေ ဝိသိဗ္ဗေတွာ ဣတရဿ စက်မိတွာ ဂစ္ဆံ ပဝိဋ္ဌကာလေ ပဝိသိတွာ “မဟာ- ကုသိတ တံ နိပဇ္ဇိတွာ သယနတ္ထာယ အရညံ ပဝိဋ္ဌောသိ၊ ကိံ ဗုဒ္ဓါနံ သန္တိကေ ကမ္မဋ္ဌာနံ ဂဟေတွာ ဥဋ္ဌာယ သမဏဓမ္မံ ကာတုံ ဝဋ္ဌတိ”တိ ဝတွာ အတ္ထနော ဝသနဋ္ဌာနံ ပဝိသိတွာ နိပဇ္ဇိတွာ သုပတိ။ ဣတရောပိ မဇ္ဈိမယာမေ ဝိသိမိတွာ ပစ္ဆိမယာမေ ပစ္စုဋ္ဌာယ သမဏဓမ္မံ ကရောတိ။ သော ဧဝံ အပ္ပမတ္တော ဝိဟရန္တော န စိရဿေဝ သဟ ပဋိသမ္ဘိဒါဟိ အရဟတ္တံ ပါပုဏိ။ ဣတရော ပမာဒေနေဝ ကာလံ ဝိတိနာမေသိ။ တေ ဝုဋ္ဌဝဿာ သတ္ထု သန္တိကံ ဂန္တော သတ္တာရံ ဝန္တိတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိံ သူ။ သတ္တာ တေဟိ သဒ္ဓိံ ပဋိသန္တာရံ ကတွာ “ကစ္စိ ဘိက္ခဝေ အပ္ပမတ္တာ သမဏဓမ္မံ ကရိတ္ထ၊ ကစ္စိ ဝေါ ပဗ္ဗဇိတကိစ္စံ မတ္ထကံ ပတ္တ”န္တိ ပုစ္ဆိ။ ပဌမံ ပမတ္တော ဘိက္ခု အာဟ “ကုတော ဘန္တေ ဧတဿ အပ္ပမာဒေါ၊ ဂတကာလတော ပဋ္ဌာယ နိပဇ္ဇိတွာ နိဒ္ဒါယန္တော ကာလံ ဝိတိနာမေသိ”တိ။ တံ ပန ဘိက္ခုတိ။ အဟံ ဘန္တေ ကာလဿေဝ ဒါရူနိ အာဟရိတွာ အင်္ဂါရကပလ္လံ သဇ္ဇေတွာ ပဌမယာမေ ဝိသိဗ္ဗေန္တော နိသီဒိတွာ အနိဒ္ဒါယန္တောဝ ကာလံ ဝိတိနာမေသိန္တိ။ အထ နံ သတ္တာ “တံ ပမတ္တော ကာလံ ဝိတိနာမေတွာ ‘အပ္ပမတ္တာမိ’တိ ဝဒသိ၊ အပ္ပမတ္တံ ပန ပမတ္တံ ကရောသိ”တိ အာဟ။ ပုန ပမာဒေ ဒေါသေ၊ အပ္ပမာဒေ အာနိသံသေ ပကာသေတုံ “တံ မမ ပုတ္တဿ သန္တိကေ ဇေဝိန္တိန္တော ဒုဗ္ဗလသော ဝိယ၊ သေ ပန တဝ သန္တိကေ သိဿဇေဝသော ဝိယာ”တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၁-သယနိသရသဒိသာ (သိ) ၂-အပ္ပမတ္တော (သိ)၊ အပ္ပမတ္တော (သျှာ)

၂၉။ “အပ္ပမတ္တော ပမတ္တေသု၊ သုတ္တေသု ဗဟုဇာဂရော။
အမလသံဝ သိဃသော၊ ဟိတွာ ယာတိ သုမေဓသော”တိ။

တတ္ထ အပ္ပမတ္တောတိ သတိဝေပုလ္လပုတ္တတာယ အပ္ပမာဒသမ္ပန္နော ဒီကာ-
သဝေါ။ ပမတ္တေသုတိ သတိဝေါသဂ္ဂေ ဌိတေသု သတ္တေသု။ သုတ္တေသုတိ
သတိဇာဂရိယာဘာဝေန သဗ္ဗိရိယာပထေသု နိဒ္ဒါယန္တေသု။ ဗဟုဇာဂရောတိ
မဟန္တေ သတိဝေပုလ္လေ ဇာဂရိယေ ဌိတော။ အမလသံဝါတိ ကုဏ္ဍပါဒံ
ဆိန္ဒုဇံ ဒုဗ္ဗလသံ သိဃဇဝေါ သိန္ဒဝါဇာနိယော ဝိယ။ သုမေဓသောတိ
ဥတ္တမပညော။ တထာရူပံ ပုဂ္ဂလံ အာဂမေနပိ အဓိဂမေနပိ ဟိတွာ ယာတိ။
မန္တပညသ္မိံ ဟိ ဧကံ သုတ္တံ ဂဟေတုံ ဝါယမန္တေယေဝ သုမေဓသော ဧကံ ဝဂ္ဂံ
ဂဏှာတိ၊ ဧဝံ တာဝ အာဂမေန ဟိတွာ ယာတိ။ မန္တပညေ ပန ရတ္တိဋ္ဌာန-
ဒိဝါဋ္ဌာနာနိ ကာတုံ ဝါယမန္တေယေဝ ကမ္မဋ္ဌာနံ ဥဂ္ဂဟေတွာ သဇ္ဈာယန္တေယေဝ
စ သုမေဓသော ပုဗ္ဗဘာဂေပိ ပရေန ကတံ ရတ္တိဋ္ဌာနံ ဝါ ဒိဝါဋ္ဌာနံ ဝါ
ပဝိသိတွာ ကမ္မဋ္ဌာနံ သမ္ပသန္တော သဗ္ဗကိလေသေ ခေပေတွာ နဝ လောကုတ္တရ-
ဓမ္မေ ဟတ္ထဂတေ ကရောတိ၊ ဧဝံ အဓိဂမေနပိ ဟိတွာ ယာတိ။ ဝဇ္ဇေ ပန နံ
ဟိတွာ^၁ ဆဇ္ဇေတွာ ဝဇ္ဇတော နိဿရန္တော ယာတိယေဝါတိ။

ဂါထာပရိယောသာနေ ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလာဒီနိ ပါပုဏိံ သူတိ။
ပမတ္တာပမတ္တဒ္ဓေသဟာယကဝတ္ထု ဆဋ္ဌံ။

၇-မဆဝတ္ထု

အပ္ပမာဒေန မဆဝါတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဝေသာလိယံ ဥပနိဿာယ
ကုဋ္ဌာဂါရသာလာယံ ဝိဟရန္တော သက္ကံ ဒေဝရာဇာနံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။

ဝေသာလိယံ ဟိ မဟာလိ နာမ လိစ္ဆဝီ ဝသတိ၊ သော တထာဂတဿ
သက္ကပဉ္စသုတ္တန္တ ဒေသနံ^၂ သုတွာ “သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ သက္ကသမ္ပတ္တိံ မဟတိံ
ကတွာ ကထေသိ၊ ‘ဒိသွာ န ခေါ ကထေသိ၊ ဥဒါဟု အဒိသွာ။ ဇာနာတိ န
ခေါ သက္ကံ၊ ဥဒါဟု နော’တိ ပုစ္ဆိဿာမိ န”န္တိ စိန္တေသိ။ အထ ခေါ မဟာလိ
လိစ္ဆဝီ ယေန ဘဂဝါ တေနပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ
ဧကမန္တံ နိသိဒိ၊ ဧကမန္တံ နိသိန္တော ခေါ မဟာလိ လိစ္ဆဝီ ဘဂဝန္တံ တေဒဝေါစ

၁-ဝဇ္ဇပဒံ ဇဟိတွာ (သိ)၊ ဝဇ္ဇေ ပန နံ မန္တပညံ ဟိတွာ (သျှာ) ၂-ဒီ ၂-၂၁၁-ဝိဋ္ဌာဒီသု။

“ဒိဋ္ဌော ခေါ ဘန္တေ ဘဂဝတာ သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော”တိ။ ဒိဋ္ဌော ခေါ မေ မဟာလိ သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒောတိ။ သော ဟိ နန ဘန္တေ သက္ကပတိရူပကော ဘဝိဿတိ။ ဒုဒ္ဒသော ဟိ ဘန္တေ သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒောတိ။ သက္ကဉ္စ ခွါဟံ မဟာလိ ပဇာနာမိ သက္ကကရဏေ စ ခမ္မေ၊ ယေသံ ဓမ္မာနံ သမာဒိန္ဒတ္တာ သက္ကော သက္ကတ္တံ အဇ္ဈဂါ၊ တဉ္စ ပဇာနာမိ။

သက္ကော မဟာလိ ဒေဝါနမိန္ဒော ပုဗ္ဗေ မနုဿဘူတော သမာနော မသော နာမ မာဏဝေါ အဟောသိ၊ တသ္မာ “မသဝါ”တိ ဝုစ္စတိ။

သက္ကော မဟာလိ ဒေဝါနမိန္ဒော ပုဗ္ဗေ မနုဿဘူတော သမာနော ပုရော ဒါနံ အဒါသိ၊ တသ္မာ “ပုရိန္ဒဒေါ”တိ ဝုစ္စတိ။

သက္ကော မဟာလိ ဒေဝါနမိန္ဒော ပုဗ္ဗေ မနုဿဘူတော သမာနော သက္ကစ္စံ ဒါနံ အဒါသိ၊ တသ္မာ “သက္ကော”တိ ဝုစ္စတိ။

သက္ကော မဟာလိ ဒေဝါနမိန္ဒော ပုဗ္ဗေ မနုဿဘူတော သမာနော အာဝ- သထံ အဒါသိ၊ တသ္မာ “ဝါသဝေါ”တိ ဝုစ္စတိ။

သက္ကော မဟာလိ ဒေဝါနမိန္ဒော သဟဿမ္ပိ အတ္ထံ မုဟုတ္တေန စိန္တေတိ၊ တသ္မာ “သဟဿက္ခော”တိ ဝုစ္စတိ။

သက္ကဿ မဟာလိ ဒေဝါနမိန္ဒဿ သုဇာ နာမ အသုရကညာ ပဇာပတိ၊ တသ္မာ “သုဇမ္ပတိ”တိ ဝုစ္စတိ။

သက္ကော မဟာလိ ဒေဝါနမိန္ဒော ဒေဝါနံ တာဝတိံသာနံ ဣဿရိယာဓိပစ္စံ ရဇ္ဇံ ကာရေတိ၊ တသ္မာ “ဒေဝါနမိန္ဒော”တိ ဝုစ္စတိ။

သက္ကဿ မဟာလိ ဒေဝါနမိန္ဒဿ ပုဗ္ဗေ မနုဿဘူတဿ သတ္တ ဝတပဒါနိ သမတ္တာနိ သမာဒိန္ဒာနိ အဟောသုံ၊ ယေသံ သမာဒိန္ဒတ္တာ သက္ကော သက္ကတ္တံ အဇ္ဈဂါ။ ကတမာနိ သတ္တ ဝတပဒါနိ၊ ယာဝဇီဝံ မာတာပေတ္တိဘရော အဿံ၊ ယာဝဇီဝံ ကုလေ ဇေဋ္ဌာပစာယီ အဿံ၊ ယာဝဇီဝံ သဏ္ဍဝါစော အဿံ၊ ယာဝဇီဝံ အပိသုဏ္ဍဝါစော အဿံ၊ ယာဝဇီဝံ ဝိဂတမလမစ္ဆေရေန စေတသာ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသေယုံ၊ မုတ္တစာဂေါ ပယတပါဏိ ဝေါသဂ္ဂရတော ယာစ- ယောဂေါ ဒါနသံဝိဘာဂရတော အဿံ၊ ယာဝဇီဝံ သံစ္စဝါစော အဿံ၊ ယာဝဇီဝံ အက္ကောဓနော အဿံ “သစေပိ မေ ကောဓော ဥပ္ပဇ္ဇေယျ၊ ဒိပ္ပမေဝ နံ ပဋိဝိနေယျ”န္တိ။ သက္ကဿ မဟာလိ ဒေဝါနမိန္ဒဿ ပုဗ္ဗေ မနုဿဘူတဿ

၁-ပုရေ ပုရေ (သီ) သံ ၁-၂၃၀-ပိဋေ ပန ပဿိတဗ္ဗံ။

ဣမာနိ သတ္တ ဝတပဒါနိ သမတ္တာနိ သမာဒိန္နာနိ အဟောသုံ၊ ယေသံ သမာဒိန္နတ္တာ သက္ကော သက္ကတ္တံ အဇ္ဈဂါတိ။

“မာတာပေတ္တိဘရံ ဇန္တု၊ ကုလေ ဇေဋ္ဌာပစာယိနံ။
သက္ကံ သဒိလသဟ္မာသံ၊ ပေသုဏေယျပ္ပဟာယိနံ။

မစ္ဆေရဝိနယေ ယုတ္တံ၊ သစ္စံ ကောဓာဘိဘုံ နရံ။

တံ ဝေ ဒေဝါ တာဝတိံသာ၊ အာဟု သပ္ပုရိသော ဣတိ”တိ—

ဣဒံ မဟာလိ သက္ကေန မဃမာဏဝကာလေ ကတကမ္မန္တိ ဝတွာ ပုန တေန “ကထံ ဘန္တေ မဃမာဏဝေါ ပဋိပဇ္ဇိ”တိ။ တဿ ပဋိပတ္တိံ ဝိတ္တာရတော သောတုကာမေန ပုဋ္ဌော “တေန ဟိ မဟာလိ သုဏာဟိ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ—

အတိတေ မဂဓရဋ္ဌေ မစလဂါမေ^၁ မသော နာမ မာဏဝေါ ဂါမကမ္မ-
ကရဏဋ္ဌာနံ ဂန္ဓာ အတ္တနော ဌိတဋ္ဌာနံ ပါဒန္တေန^၂ ပံသုံ ဝိယုဟိတွာ ရမဏီယံ
ကတွာ အဋ္ဌာသိ။ အပရော တံ ဗာဟုနာ ပဟရိတွာ တတော အပနေတွာ သယံ
တတ္ထ အဋ္ဌာသိ။ သော တဿ အကုဇ္ဈိတွာဝ အညံ ဌာနံ ရမဏီယံ ကတွာ
ဌိတော။ တတောပိ နံ အညော အာဂန္ဓာ ဗာဟုနာ ပဟရိတွာ အပနေတွာ သယံ
အဋ္ဌာသိ။ သော တဿပိ အကုဇ္ဈိတွာဝ အညံ ဌာနံ ရမဏီယံ ကတွာ ဌိတော။
ဣတိ တံ ဂေဟတော နိက္ခန္ဓာ နိက္ခန္ဓာ ပုရိသာ ဗာဟုနာ ပဟရိတွာ ဌိတ-
ဌိတဋ္ဌာနတော^၃ အပနေသုံ။ သော “သဗ္ဗေပေတေ မံ နိဿာယ သုခိတာ
ဇာတာ၊ ဣမိနာ ကမ္မေန မယံ သုခဒါယကေန ပုညကမ္မေန ဘဝိတဗ္ဗ”န္တိ
စိန္တေတွာ ပုနဒိဝသေ ကုဒါလံ အာဒါယ ခလမဏ္ဍလမတ္တံ ဌာနံ ရမဏီယံ
အကာသိ။ သဗ္ဗေ ဂန္ဓာ တတ္ထေဝ အဋ္ဌံသု။ အထ နေသံ သီတသမယေ အဂ္ဂိံ
ကတွာ အဒါသိ၊ ဂိမှကာလေ ဥဒကံ။ တတော “ရမဏီယံ ဌာနံ နာမ
သဗ္ဗေသံ ဝိယံ၊ ကဿစိ အပ္ပိယံ နာမ နတ္ထိ၊ ဣတော ပဋ္ဌာယ မယာ မဂ္ဂံ သမံ
ကရောန္တေန ဝိစရိတုံ ဝဋ္ဋတိ”တိ စိန္တေတွာ ပါတောဝ နိက္ခမိတွာ မဂ္ဂံ သမံ
ကရောန္တော ဆိန္ဒိတွာ ဟရိတဗ္ဗယုတ္တကာ ရုက္ခသာခါ ဟရန္တော ဝိစရတိ။
အထ နံ အပရော ဒိသ္မာ အာဟ “သမ္မ ကိံ ကရောသိ”တိ။ မယံ သဂ္ဂဂါမိနံ
မဂ္ဂံ ကရောမိ သမ္မာတိ။ တေန ဟိ အဟမ္ဘိ တေ သဟာယော ဟောမီတိ။
ဟောဟိ သမ္မ၊ သဂ္ဂေါ နာမ ဗဟုနမ္ဘိ မနာပေါ သုခဗဟုလောတိ။ တတော
ပဋ္ဌာယ ဒွေ ဇနာ အဟောသုံ။ တေ ဒိသ္မာ တထေဝ ပုစ္ဆိတွာ စ သုတွာ စ

၁-အာလဂါမေ(သျှာ) ၂-ပါဒေန(သိ၊သျှာ) ၃-သောဝိတသောဝိတဋ္ဌာနတော(သိ၊သျှာ)

အပရောပိ တေသံ သဟာယော ဇာတော၊ ဧဝံ အပရောပိ အပရောပိတိ သဗ္ဗေပိ တေတ္ထိံသ ဇနာ ဇာတာ။ တေ သဗ္ဗေပိ ကုဒါလာဒိဟတ္တာ မဂ္ဂံ သမံ ကရောန္တာ ဧကယောဇနဒ္ဓိယောဇနမတ္တဋ္ဌာနံ ဂစ္ဆန္တိ။

တေ ဒိသွာ ဂါမဘောဇကော စိန္တေသိ “ဣမေ မနုဿာ အယောဂေ ယုတ္တာ၊ သစေ ဣမေ အရညတော မစ္ဆမံသာဒီနိ ဝါ အာဟရေယျံ၊ သုရံ ဝါ ကတွာ ပိဝေယျံ၊ အညံ ဝါ တာဒိသံ ကမ္မံ ကရေယျံ၊ အဟမ္ဘိ ကိဉ္စိ ကိဉ္စိ လဘေယျ”န္တိ။ အထ နေ ပက္ခောသာပေတွာ ပုစ္ဆိ “ကိံ ကရောန္တာ ပိစရထာ”တိ။ သဂ္ဂမဂ္ဂံ သာမိတိ။ သရာဝါသံ ဝသန္တေဟိ နာမ ဧဝံ ကာတုံ န ဝဇ္ဇတိ၊ အရညတော မစ္ဆမံသာဒီနိ အာဟရိတုံ၊ သုရံ ကတွာ ပါတုံ၊ နာနပ္ပကာရေ စ ကမ္မန္တေ ကာတုံ ဝဇ္ဇတိတိ။ တေ တဿ ဝစနံ ပဋိက္ခိပိံသု၊ ဧဝံ ပုနပ္ပုနံ ပုစ္ဆမာနာပိ ပဋိက္ခိပိံသုယေဝ။ သော ကုဇ္ဈိတွာ “နာသေဿာမိ နေ”တိ ရညော သန္တိကံ ဂန္တာ “စောရေ တေ ဒေဝ ဝဂ္ဂဗန္ဓုနေန” ပိစရန္တေ ပဿာမိ”တိ ဝတွာ “ဂစ္ဆ၊ တေ ဂဟေတွာ အာနေဟိ”တိ ပုတ္တေ တထာ ကတွာ သဗ္ဗေ တေ ဗန္ဓိတွာ အာနေတွာ ရညော ဒဿေသိ။ ရာဇာ အဝိမံသိတွာဝ “ဟတ္ထိနာ မဒ္ဒါပေထာ”တိ အာဏာပေသိ။ မသော သေသာနံ ဩဝါဒမဒါသိ “သမ္မာ ဌပေတွာ မေတ္တံ အညော အမှာကံ အဝဿယော နတ္ထိ၊ တုမေ ကတ္တစိ ကောပံ အကတွာ ရညေ စ ဂါမဘောဇကေ စ မဒ္ဒနဟတ္ထိမိ စ အတ္တနိ စ မေတ္တစိတ္တေန သမစိတ္တာဝ ဟောထာ”တိ။ တေ တထာ ကရိံသု။ အထ နေသံ မေတ္တာနုဘာဝေန ဟတ္ထိ ဥပသင်္ကမိတုမ္ပိ န ပိသဟိ။ ရာဇာ တမတ္တံ သုတွာ ဗဟူ မနုဿေ ဒိသွာ မဒ္ဓိတုံ န ပိသဟိဿတိ။ “ဂစ္ဆထ၊ နေ ကိလဉ္ဇေန ပဋိစ္ဆာဒေတွာ မဒ္ဒါပေထာ”တိ အာဟ။ တေ ကိလဉ္ဇေန ပဋိစ္ဆာဒေတွာ မဒ္ဓိတုံ ပေသိယမာနောပိ ဟတ္ထိ ဒူရတောဝ ပဋိက္ကမိ။

ရာဇာ တံ ပဝတ္ထိံ သုတွာ “ကာရဏေနေတ္ထ ဘဝိတဗ္ဗ”န္တိ တေပက္ခောသာပေတွာပုစ္ဆိ “တာတာ မံ နိဿာယ တုမေ ကိံ နလဘထာ”တိ။ ကိံ နာမေတံ ဒေဝါတိ။ တုမေ ကိရ ဝဂ္ဂဗန္ဓုနေန စောရာ ဟုတွာ အရညေ ပိစရထာတိ။ ကော ဧဝမာဟ ဒေဝါတိ။ ဂါမဘောဇကော တာတာတိ။ န မယံ ဒေဝ စောရာ၊ မယံ ပန အတ္တနော သဂ္ဂမဂ္ဂံ သောဓေန္တာ ဣဒဉ္စိဒဉ္စ ကရောမ၊ ဂါမဘောဇကော အမေ အကုသလကိရိယာယ နိယောဇေတွာ အတ္တနော ဝစနံ အကရောန္တေ နာသေတုကာမော ကုဇ္ဈိတွာ ဧဝမာဟာတိ။ အထ ရာဇာ တေသံ ကထံ သုတွာ သောမနဿပ္ပတ္တော ဟုတွာ “တာတာ အယံ တိရစ္ဆာနော

၁-ဝဂ္ဂဗန္ဓုန္တေ (က) ၂-မေတ္တေန (သီ) ၃-ကုဋ္ဌာရကေန (သီ)

တုမှာကံ ဂုဏေ ဇာနာတိ၊ အဟံ မနုဿဘူတော ဇာနိတုံ နာသက္ခိံ၊ ခမထ မေ”တိ။ ဧဝဉ္စ ပန ဝတွာ သပုတ္တဒါရံ ဂါမဘောဇကံ တေသံ ဒါသံ၊ ဟတ္ထိံ အာရောဟနိယံ၊ တဉ္စ ဂါမံ ယထာသုခံ ပရိဘောဂံ ကတွာ အဒါသိ။ တေ “ဣဓေ နော ကတပုညဿာနိသံသော ဒိဋ္ဌော”တိ ဘိယျောသော မတ္တာယ ပသန္နမာနသာ ဟုတွာ တံ ဟတ္ထိံ ဝါရေန ဝါရေန အဘိရုယ ဂစ္ဆန္တာ မန္တယံ သု “ဣဒါနိ အမှေဟိ အတိရေကတရံ ပုညံ ကာတဗ္ဗံ၊ ကိံ ကရောမ။ စတု-မဟာပထေ ထာဝရံ ကတွာ မဟာဇနဿ ဝိဿမနသာလံ ကရိဿာမာ”တိ။ တေ ဝခုကိံ ပက္ခောသာပေတွာ သာလံ ပဋ္ဌပေသုံ။ မာတုဂါမေသု ပန ဝိဂတစ္ဆန္ဒ-တာယ တဿာ သာလာယ မာတုဂါမာနံ ပတ္ထိံ နာဒံသု။

မဃဿ ပန ဂေဟေ နန္ဒာ စိတ္တာ သုဓမ္မာ သုဇာတိံ စတသော ဣတ္ထိယော ဟောန္တိ။ တာသု သုဓမ္မာ ဝခုကိနာ သဒ္ဓိံ ကေတော ဟုတွာ “ဘာတိက ဣမိဿာ သာလာယ မံ ဇေဋ္ဌိကံ ကရောဟိ”တိ ဝတွာ လဉ္စ အဒါသိ။ သော “သာရူ”တိ သမ္ပုဋ္ဌိတော ပဌမမေဝ ကဏ္ဍိကတ္တာယ ရုက္ခံ သုက္ခာပေဟာ တစ္ဆေတွာ ဝိဇ္ဇိတွာ ကဏ္ဍိကံ နိဋ္ဌာပေတွာ “သုဓမ္မာ နာမ အယံ သာလာ”တိ အက္ခရာနိ ဆိန္ဒိတွာ ဝတ္ထေန ပလိဝေဌေတွာ ဌပေသိ။ အထ နေ ဝခုကိ သာလံ နိဋ္ဌာပေတွာ ကဏ္ဍိ-ကာရောပနဒိဝသေ၊ “အဟော အယျာ ဧကံ ကရဏီယံ န သရိမှာ”တိ အာဟ။ ကိံ နာမ ဘောတိ။ ကဏ္ဍိကန္တိ။ ဟောတု၊ တံ အာဟရိဿာမာတိ။ ဣဒါနိ ဆိန္ဒရက္ခေန ကာတုံ န သက္ကာ၊ ပုဗ္ဗေယေဝ တံ ဆိန္ဒိတွာ တစ္ဆေတွာ ဝိဇ္ဇိတွာ ဌပိတကဏ္ဍိကာ လဒ္ဓံ ဝနုတိတိ။ ဣဒါနိ ကိံ ကာတဗ္ဗန္တိ။ သစေ ကဿစိ ဂေဟေ နိဋ္ဌာပေတွာ ဌပိတာ ဝိက္ကာယိကကဏ္ဍိကာ အတ္ထိ၊ သာ ပရိယေသိတဗ္ဗာတိ။ တေ ပရိယေသန္တာ သုဓမ္မာယ ဂေဟေ ဒိသွာ သဟဿံ ဒတွာပိ မူလေန န လဘိံသု။ “သစေ မံ သာလာယ ပတ္ထိံ ကရောထ၊ ဒဿာ-ဇီ”တိ ဝုတ္ထေ ပန “မယံ မာတုဂါမာနံ ပတ္ထိံ န ဒမ္မာ”တိ အာဟံသု။

အထ နေ ဝခုကိ အာဟ “အယျာ တုမှေ ကိံ ကထေထ၊ ဌပေတွာ မြဟ္မလောကံ အညံ မာတုဂါမရဟိတဋ္ဌာနံ နာမ နတ္ထိ၊ ဂဏှထ ကဏ္ဍိကံ၊ ဧဝံ သန္တေ အမှာကံ ကမ္မံ နိဋ္ဌံ ဂမိဿတိ”တိ။ တေ “သာရူ”တိ ကဏ္ဍိကံ ဂဟေတွာ သာလံ နိဋ္ဌာပေတွာ တိဓာ ဝိဘဇိံသု။ ဧကသ္မိံ ကောဋ္ဌာသေ ဣဿရာနံ ဝသနဋ္ဌာနံ ကရိံသု၊ ဧကသ္မိံ ဒုဂ္ဂတာနံ၊ ဧကသ္မိံ ဂိလာနာနံ။ တေတ္ထိံသ ဇနာ တေတ္ထိံသ ဖလကာနိ ပညပေတွာ ဟတ္ထိဿ သညံ အဒံသု “အာဂန္တုကော အာဂန္တာ ယဿ အတ္တတဖလကေ နိသီဒတိ၊ တံ ဂဟေတွာ

၁-သုဇာတာတိ (သိ၊ သျာ၊ က)

၂-ကဏ္ဍိကာရောဟနဒိဝသေ (က)

ဖလကသာမိကဿေဝ ရေယော ပဇာိဋ္ဌပေဟိ၊ တဿ ပါဒပရိကမ္မပိဋ္ဌိပရိ-
 ကမ္မပါနိယခါဒနိယဘောဇနိယဿနာနိ သဗ္ဗာနိ ဖလကသာမိကဿေဝ
 ဘာရော ဘဝိဿတိ”တိ။ ဟတ္ထိ အာဂတာဂတံ ဂဟေတွာ ဖလကသာမိက-
 ဿေဝ ဃရံ နေတိ။ သော တဿ တံ ဒိဝသံ ကတ္တဗ္ဗံ ကရေတိ။ မဃော
 သာလာယ အဝိဒူရေ ကောဝိဋ္ဌာရရက္ခံ ရောပေတွာ တဿ မူလေ
 ပါသာဏဖလကံ အတ္တရိ။ သာလံ ပဝိဋ္ဌပဝိဋ္ဌာ ဇနာ ကတ္တိကံ ဩလောကေတွာ
 အက္ခရာနိ ဝါစေတွာ “သုဓမ္မာ နာမေသာ သာလာ”တိ ဝဒန္တိ။ တေတ္ထိ
 သဇနာနံ နာမံ န ပညာယတိ။ နန္ဒာ စိန္တေသိ “ဣမေ သာလံ ကရောန္တာ
 အမေ အပတ္တိကာ ကရိံသု၊ သုဓမ္မာ ပန အတ္တနော ဗျတ္တတာယ ကတ္တိကံ
 ကတွာ ပတ္တိကာ ဇာတာ၊ မယာပိ ကိဉ္စိ ကာတုံ ဝဇ္ဇတိ၊ ကိံ န ခေါ ကရိ-
 သာမိ”တိ။ အထဿာ တေဒဟောသိ “သာလံ အာဂတာဂတာနံ ပါနိယဉ္ဇေဝ
 နှာနောဒကဉ္စ လဒ္ဓံ ဝဇ္ဇတိ၊ ပေါက္ခရဏိံ ခဏာပေသာမိ”တိ။ သာ ပေါက္ခရဏိံ
 ကာရေသိ။ စိတ္တာ စိန္တေသိ “သုဓမ္မာယ ကတ္တိကာ ဒိန္တာ၊ နန္ဒာယ ပေါက္ခရဏိ
 ကာရိတာ၊ မယာပိ ကိဉ္စိ ကာတုံ ဝဇ္ဇတိ၊ ကိံ န ခေါ ကရိသာမိ”တိ။ အထဿာ
 တေဒဟောသိ “သာလံ အာဂတာဂတေဟိ ပါနိယံ ပိဝိတွာ နှတွာ ဂမန-
 ကာလေပိ မာလံ ပိလန္တိတွာ ဂန္တံ ဝဇ္ဇတိ၊ ပုပ္ဖါရာမံ ကာရာပေသာမိ”တိ။
 သာ ရမဏီယံ ပုပ္ဖါရာမံ ကာခရသိ။ ယေဘုယျေန တသ္မိံ အာရာမေ “အသုကော
 နာမ ပုပ္ဖုပဂဗလူပဂရက္ခော နတ္ထိ”တိ နာဟောသိ။

သုဇာ ပန “အဟံ မဃဿ မာတုလဓိတာ စေဝ ပါဒပရိစာရိကာ စ၊
 ဇတေန ကတံ ကမ္မံ မယုမေဝ၊ မယာ ကတံ တေဿေဝါ”တိ စိန္တေတွာ
 ကိဉ္စိ အကတွာ အတ္တဘာဝမေဝ မဏ္ဍယမာနာ ကာလံ ဝိတိနာမေသိ။ မဃောပိ
 မာတာပိတုဥပဋ္ဌာနံ ကုလေ ဇေဋ္ဌာပစာယနကမ္မံ သစ္စဝါစံ အဖရသဝါစံ အပိ-
 သုဏဝါစံ မစ္ဆေရဝိနယံ အက္ခောနေန္တိ ဣမာနိ သတ္တ ဝတပဒါနိ ပူရေတွာ—

“မာတာပေတ္တိဘရံ ဇန္တံ၊ ကုလေ ဇေဋ္ဌာပစာယိနံ။
 သဏှံ သခိလသဟ္တာသံ၊ ပေသုဏေယျုပ္ပဟာယိနံ။
 မစ္ဆေရဝိနယေ ယုတ္တံ၊ သစ္စံ ကောဓာဘိဘုံ နရံ။
 တံ ဝေ ဒေဝါ တာဝတိံသာ၊ အာဟု ‘သပ္ပုရိသော’ဣတိ”တိ။—

ဧဝံ ပသံသိယဘာဝံ အာပဇ္ဇိတွာ ဇီဝိတပရိယောသာနေ တာဝတိံသ-
 ဘဝနေ သက္ခော ဒေဝရာဇော ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တိ၊ တေပိဿ သဟာယကာပိ

၁-ဇေဋ္ဌာပစာယိကကမ္မံ (သုာ) ၂-သံ ၁-၂၃၀-ပိဋ္ဌေ၊ ၃-တေတ္ထိံသ သဟာယကာပိဿ (က)

တတ္ထေဝ နိဗ္ဗတ္တိံသု၊ ဝေဒင်္ဂိ ဝိဿကမ္မဒေဝပုတ္တော ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တိံ။ တဒါ တာဝ-
 တီံသဘဝနေ အသုရာ ဝသန္တိ၊ တေ “အဘိနဝါဒေဝပုတ္တာနိဗ္ဗတ္တာ”တိ ဒိဗ္ဗပါနံ
 သဇ္ဇယိံသု။ သက္ကော အတ္တနော ပရိသာယ ကဿစိ အဝိဝနတ္ထာယ သညမဒါသိ။
 အသုရာ ဒိဗ္ဗပါနံ ပိဝိတွာ မဇ္ဇိံသု။ သက္ကော “ကိ” မေ ဣမေဟိ သာဓာရဏေန
 ရဇ္ဇေနာ”တိ အတ္တနော ပရိသာယ သညံ ဒတွာ တေ ပါဒေသု ဂါဟာပေတွာ
 မဟံသမုဒ္ဒေ ဒိပါပေသိ။ တေ အဝံသိရာ သမုဒ္ဒေ ပတိံသု။ အထ နေသံ ပုညာ-
 နဘာဝေန သိနေရုနော ဟေဋ္ဌိမတလေ အသုရဝိမာနံ နာမ နိဗ္ဗတ္တိံ၊ စိတ္တပါဠလိ
 နာမ နိဗ္ဗတ္တိံ။

ဒေဝါသုရသင်္ဂါမေ ပန အသုရေသု ပရာဇိတေသု ဒသယောဇနသဟဿံ
 တာဝတီံသဒေဝနဂရံ နာမ နိဗ္ဗတ္တိံ။ တဿ ပန နဂရဿ ပါစိနပစ္စိမဒွါရာနံ
 အန္တရာ ဒသယောဇနသဟဿံ ဟောတိ၊ တထာ ဒက္ခိဏုတ္တရဒွါရာနံ။ တံ ခေါ
 ပန နဂရံ ဒွါရသဟဿယုတ္တံ အဟောသိ အာရာမပေါက္ခရဏိပဋိမဏ္ဍိတံ။
 တဿ မဇ္ဈေ သာလာယ နိဿန္နေန တိယောဇနသတုဗ္ဗေဓေဟိ ဓဇေဟိ
 ပဋိမဏ္ဍိတော သတ္တရတနမယော သတ္တယောဇနသတုဗ္ဗေဓေ ဝေဇယန္တော
 နာမ ပါသာဒေါ ဥဂဂ္ဂိ။ သုဝဏ္ဏယဋ္ဌိသု မဏိဇော အဟောသံ၊ မဏိယဋ္ဌိသု
 သုဝဏ္ဏဇော။ ပဝါဠယဋ္ဌိသု မုတ္တဇော၊ မုတ္တယဋ္ဌိသု ပဝါဠဇော။ သတ္တရတန-
 မယာသု ယဋ္ဌိသု သတ္တရတနဇော၊ (မဇ္ဈေ ဌိတော ဓဇော တိယောဇန-
 သတုဗ္ဗေဓေ အဟောသိ။) ^၁ ဣတိ သာလာယ နိဿန္နေန ယောဇန-
 သဟဿုဗ္ဗေဓေ ပါသာဒေါ သတ္တရတနမယောဝ ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တိံ၊ ကောဝိဠာရ-
 ရုက္ခဿ နိဿန္နေန သမန္တာ တိယောဇနသတပရိမဏ္ဍလော ပါရိစ္ဆတ္တကော
 နိဗ္ဗတ္တိံ၊ ပါသာဏဖလကဿ နိဿန္နေန ပါရိစ္ဆတ္တကမူလေ ဒိဗ္ဗတော သဋ္ဌိ-
 ယောဇနာ ပုထုလတော ပဏ္ဏာသယောဇနာ ဗဟလတော ပဉ္စသယောဇနာ
 ဇယသုမနရတ္တကမ္မလဝဏ္ဏာ ^၂ ပဏ္ဏာကမ္မလသိလာ နိဗ္ဗတ္တိံ။ တတ္ထ နိသိန္ဓကာလေ
 ဥပမုကာယော ပဝိသတိ၊ ဥဋ္ဌိတကာလေ ဥိနံ ပရိပူရတိ ^၃။

ဟတ္ထိ ပန ဧရာဝဏော နာမ ဒေဝပုတ္တော ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တိံ။ ဒေဝလောကသ္မိံ
 ဟိ တိရစ္ဆာနဂတာ န ဟောန္တိ။ တသ္မာ သော ဥယျာနကိဠာယ နိက္ခမန-
 ကာလေ အတ္တဘာဝံ ဝိဇဟိတွာ ဒိယမုယောဇနသတိဏော ဧရာဝဏော နာမ
 ဟတ္ထိ အဟောသိ။ သော တေတ္ထိံသဇနာနံ အက္ခာယ တေတ္ထိံသ ကုမ္ပ

၁-()သီဟဠပေါတ္တကေ နတ္ထိ။
 ၂-ဇယသုမနာလတ္တကပါဠလဝဏ္ဏာ (သိ)၊ ဇယသုမနာလတ္တကပါဠလိဝဏ္ဏာ (သျှာ)
 ၃-ဥန္တမေတိ ပရိပူရေတိ(သျှာ)

မာပေသိ အာဝဇ္ဇေန တိဂါဂုတအဗုယောဇနပ္ပမာဏေ၊ သဗ္ဗေသံ မဇ္ဈေ သက္ကဿ အတ္တာယ သုဒဿနံ နာမ တိသယောဇနိကံ ကုမ္ဘံ မာပေသိ။ တဿ ဥပရိ ဒွါဒသယောဇနိကော ရတနမဏ္ဍပေါ ဟောတိ။ တတ္ထ အန္တရန္တရာ သတ္တရတနမယာ ယောဇနဗ္ဗေဓာ ဓဇာ ဥဋ္ဌဟန္တိ။ ပရိယန္တေ ကိင်္ဂိကဇာလံ ဩလမ္ပတိ။ ယဿ မန္တဝါတေရိတဿ ပဉ္စဂီကတူရိယသဒ္ဓသံမိဿော ဒိဗ္ဗဂီတသဒ္ဓေါ ဝိယ ရဝေါ နိစ္ဆရတိ။ မဏ္ဍပမဇ္ဈေ သက္ကဿတ္တာယ ယောဇနိကော မဏိပလ္လင်္ဂော ပညတ္တော ဟောတိ၊ တတ္ထ သက္ကော နိသိဒိ။ တေတ္ထိံသ ဒေဝပုတ္တာ အတ္တနော ကုမ္ဘေ ရတနပလ္လင်္ဂေ နိသိဒိံသု။ တေတ္ထိံသာယ ကုမ္ဘာနံ ဧကေကသ္မိံ ကုမ္ဘေ သတ္တ သတ္တ ဒန္တေ မာပေသိ။ ဘေသု ဧကေကော ပဏ္ဍာသယောဇနာယာမော၊ ဧကေကသ္မိံ စေတ္ထ ဒန္တေ သတ္တ သတ္တ ပေါက္ခရဏိယော ဟောန္တိ၊ ဧကေကာယ ပေါက္ခရဏိယာ သတ္တ သတ္တ ပဒုမိနိဂစ္ဆာနိ၊ ဧကေကသ္မိံ ဂစ္ဆေ သတ္တ သတ္တ ပုပ္ဖါနိ ဟောန္တိ၊ ဧကေကသ္မိံ ပုပ္ဖေ သတ္တ သတ္တ ပတ္တာနိ၊ ဧကေကသ္မိံ ပတ္တေ သတ္တ သတ္တ ဒေဝဒိတရော နစ္စန္တိ။ ဧဝံ သမန္တာ ပဏ္ဍာသယောဇနဌာနေသု ဟတ္ထိဒန္တေသုယေဝ နဋသမဇ္ဇော ဟောန္တိ။ ဧဝံ မဟန္တံ ယသံ အနဘဝန္တော သက္ကော ဒေဝရာဇာ ဝိစရတိ။

သုဓမ္မာပိ ကာလံ ကတွာ ဂန္ဓာ တတ္ထေဝ နိဗ္ဗတ္တိ၊ တဿာ သုဓမ္မာ နာမ နဝယောဇနသတိကာ^၁ ဒေဝသဘာ နိဗ္ဗတ္တိ၊ တတော ရမဏီယတရံ ကိရ အညံ ဌာနံ နာမ နတ္ထိ၊ မာသဿ အဋ္ဌ^၂ ဒိဝေေ ဓမ္မဿဝနံ တတ္ထေဝ ဟောတိ။ ယာဝဇ္ဇတနာ အညတရံ ရမဏီယံ ဌာနံ ဒိသ္မာ “သုဓမ္မာ ဒေဝသဘာ ဝိယာ”တိ ဝဒန္တိ။ နန္ဒာပိ ကာလံ ကတွာ ဂန္ဓာ တတ္ထေဝ နိဗ္ဗတ္တိ၊ တဿာ ပဉ္စယောဇနသတိကာ နန္ဒာ နာမ ပေါက္ခရဏိ နိဗ္ဗတ္တိ။ စိတ္တာပိ ကာလံ ကတွာ ဂန္ဓာ တတ္ထေဝ နိဗ္ဗတ္တိ၊ တဿာပိ ပဉ္စယောဇနသတိကံ စိတ္တလတာဝနံ နာမ နိဗ္ဗတ္တိ၊ တတ္ထ ဥပ္ပနုပုဗ္ဗနိမိတ္တေ ဒေဝပုတ္တေ နေတွာ မောဟယမာနာ^၃ ဝိစရန္တိ။ သုဇာ ပန ကာလံ ကတွာ ဧကိဿာ ဂိရိကန္တရာယ ဧကော ဗကသကုဏိကာ ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တိ။ သက္ကော အတ္တနော ပရိစာရိကာ ဩလောကေန္တော “သုဓမ္မာ ဣဓေဝ နိဗ္ဗတ္တာ၊ တထာ နန္ဒာ စ စိတ္တာ စ၊ သုဇာ န ခေါ ကုဟိံ နိဗ္ဗတ္တာ”တိ စိန္တေန္တော တံ တတ္ထ နိဗ္ဗတ္တံ ဒိသ္မာ “ဗာလာ ကိပ္ပိ ပုညံ အကတွာ ဣဒါနိ တိရစ္ဆာနယော^၂နိယံ နိဗ္ဗတ္တာ၊ ဣဒါနိ ပန တံ ပုညံ ကာရေတွာ ဣဓာနေတုံ ဝဇ္ဇတိ”တိ အတ္တဘာဝံ ဝိဇဟိတွာ အညာတကဝေသေန

၁-ပဉ္စယောဇနသတိကာ (သျှာ) ၂-အဋ္ဌဒီ (သျှာ)၊ အဋ္ဌမေ (က) ၃-မောဒယမာနာ (က)

တဿာ သန္တိကံ ဂန္ဓာ “ကိံ ကရောန္တိ ဣမ ဝိစရသိ”တိ ပုစ္ဆိ။ ကော ပန တံ သာမိတိ။ အဟံ တေ သာမိကော မသောတိ။ ကုဟိံ နိဗ္ဗတ္တောသိ သာမိတိ။ အဟံ တာဝတိံ သဒေဝလောကေ နိဗ္ဗတ္တော၊ တဝ သဟာယိကာနံ ပန နိဗ္ဗတ္တ-
 ဌာနံ ဇာနာသိတိ။ န ဇာနာမိ သာမိတိ။ တာပိ မမေဝ သန္တိကေ နိဗ္ဗတ္တော၊ ပဿိဿသိ တာ သဟာယိကာတိ။ ကထာဟံ တတ္ထ ဂမိဿာမိတိ။ သက္ကော “အဟံ တံ တတ္ထ နေဿာမိ”တိ ဝတွာ တံ ဟတ္ထတလေ ဌပေတွာ ဒေဝလောကံ နေတွာ နန္ဒာယ ပေါက္ခရဏိယာ တီရေ ဝိဿဇ္ဇေတွာ ဣတရာသံ တိဿန္တံ အာရောစေသိ “တုမှာကံ သဟာယိကံ သုဇံ ပဿိဿထာ”တိ။ ကုဟိံ သာ ဒေဝါတိ။ “နန္ဒာယ ပေါက္ခရဏိယာ တီရေ ဌိတာ”တိ အာဟ။ တာ တိဿောပိ ဂန္ဓာ “အဟော အယျာယ ဧဝရူပံ အတ္တဘာဝမဏ္ဍနဿ ဖလံ”၊ ဣဒါနိဿာ တုဏ္ဏံ ပဿထ၊ ပါဒေ ပဿထ၊ ဇဗံ ပဿထ၊ သောဘတိ ဝတဿာ အတ္တဘာဝေါ”တိ ကေဋိံ ကတွာ ပက္ကမိံသု။

ပုန သက္ကော တဿာ သန္တိကံ ဂန္ဓာ “ဒိဋ္ဌာ တေ သဟာယိကာ”တိ ဝတွာ “ဒိဋ္ဌာ မံ ဥပ္ပဏ္ဍေတွာ ဂတာ၊ တတ္ထေဝ မံ နေဟိ”တိ ဝုတ္တေ တံ တတ္ထေဝ နေတွာ ဥဒကေ ဝိဿဇ္ဇေတွာ “ဒိဋ္ဌာ တေ တာသံ သမ္ပတ္တိ”တိ ပုစ္ဆိ။ ဒိဋ္ဌာ ဒေဝါတိ။ တယာပိ တတ္ထ နိဗ္ဗတ္တနုပယိံ ကာတုံ ဝနုတိတိ။ ကိံ ကရောမိ ဒေဝါတိ။ မယာ ဒိန္တံ ဩဝါဒံ ရက္ခိဿသိတိ။ ရက္ခိဿာမိ ဒေဝါတိ။ အထဿာ ပဉ္စ သီလာနိ ပတွာ “အပ္ပမတ္တာ ရက္ခာဟိ”တိ ဝတွာ ပက္ကာမိ။ သာ တတော ပဋ္ဌာယ သယံမတမစ္ဆကေယေဝ ပရိယေသိတွာ ခါဒတိ။ သက္ကော ကတိပါဟစ္စ-
 ယေန တဿာ ဝိမံသနတ္ထာယ ဂန္ဓာ ဝါလုကာပိဋ္ဌေ မတမစ္ဆကော ဝိယ ဟုတွာ ဥတ္တာနော နိပဇ္ဇိ။ သာ တံ ဒိဿာ “မတမစ္ဆကော”တိ သညာယ အဂ္ဂဟေသိ။ မစ္ဆော ဂိလနကာလေ နဂံဋ္ဌံ စာလေသိ။ သာ “သဇီဝမစ္ဆကော”တိ ဥဒကေ ဝိဿဇ္ဇေသိ။ သော ထောကံ ဝိတိနာမေတွာ ပုန တဿာ ပုရတော ဥတ္တာနော ဟုတွာ နိပဇ္ဇိ။ ပုန သာ “မတမစ္ဆကော”တိ သညာယ ဂဟေတွာ ဂိလနကာလေ အဂ္ဂနဂံဋ္ဌံ စာလေသိ။ တံ ဒိဿာ “သဇီဝမစ္ဆော”တိ ဝိဿဇ္ဇေသိ။ ဧဝံ တိက္ခတ္ထု ဝိမံသိတွာ “သာဓုကံ သီလံ ရက္ခတိ”တိ အတ္တာနံ ဇာနာပေတွာ “အဟံ တဝ ဝိမံသနတ္ထာယ အာဂတော၊ သာဓုကံ သီလံ ရက္ခသိ၊ ဧဝံ ရက္ခမာနာ န စိရဿေဝ မမ သန္တိကေ နိဗ္ဗတ္တိဿသိ၊ အပ္ပမတ္တာ ဟောဟိ”တိ ဝတွာ ပက္ကာမိ။

၁-အဟော အယျာယ ရူပံ၊ အဟော အတ္တဘာဝမဏ္ဍနဿ ဖလံ (သျှာ၊က)

သာ တတော ပဋ္ဌာယ ပန သယံမတမန္တံ လဘတိ ဝါ, န ဝါ။ အလဘ-
 မာနာ ကတိပါဟစ္စယေနော သုဿိတွာ ကာလံ ကတွာ တဿ သီလဿ
 ဖလေနံ ဗာရာဏသိယံ ကုမ္ဘကာရဿ ဓိတာ ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တိ။ အထဿာ
 ၂-နှုရသသောဋ္ဌသဝဿုဒ္ဓေသိကကာလေ သက္ကော “ကုဟိံ န ခေါ သာ
 နိဗ္ဗတ္တာ”တိ အာဝဇ္ဇေန္တော ဒိဿာ “ဣဒါနိ မယာ တတ္ထ ဂန္တံ ဝဇ္ဇတိ”တိ
 ဋ္ဌောလုကဝဏ္ဏေန ပညာယမာနေဟိ သတ္တဟိ ရတနေဟိ ယာနကံ ပူရေတွာ
 တံ ပါဇေန္တော ဗာရာဏသိံ ပဝိသိတွာ “အမ္မတာတာ ဋ္ဌောလုကာနိ
 ဂဏှထ ဂဏှထာ”တိ ဥဋ္ဌေါသေန္တော ဝိထိံ ပဋိပဋ္ဌိ။ မုဂ္ဂမာသာဒိနိ ဂဟေတွာ
 အာဂတေ ပန “မူလေန န ဒေမိ”တိ ဝတွာ “ကထံ ဒေသိ”တိ ဝုတ္တေ
 “သီလရက္ခိကာယ ဣတ္ထိယာ ဒမ္မိ”တိ အာဟ။ သီလံ နာမ သာမိ ကိဒိသံ၊
 ကိံ ကာဠု၊ ဥဒါဟု နိလာဒိဝဏ္ဏန္တိ။ တုမေ “သီလံ ကိဒိသ”န္တိပိ န ဇာနာထ၊
 ကိမေဝ နံ ရက္ခိဿထ၊ သီလရက္ခိကာယ ပန ဒဿာမိတိ။ သာမိ သော
 ကုမ္ဘကာရဿ ဓိတာ “သီလံ ရက္ခာမိ”တိ ဝိစရတိ၊ ဧတိဿာ ဒေဟိတိ။
 သာပိ နံ “တေန ဟိ မယံ ဒေဟိ သာမိ”တိ အာဟ။ ကာသိ တွန္တိ။ အဟံ
 အဝိဇဟိတပဉ္စသီလာတိ။ “တုယုမေဝေတာနိ မယာ အာနိတာနိ”တိ ယာနကံ
 ပါဇေန္တော တဿာ ဃရံ ဂန္တော အညေဟိ အနာဟရိယံ၊ ကတွာ ဋ္ဌောလုက-
 ဝဏ္ဏေန ဒေဝဒတ္တိယံ ဓနံ ဒတွာ အတ္တာနံ ဇာနာပေတွာ “ဣဒံ တေ ဇိဝိတ-
 ဝုတ္တိယာ ဓနံ၊ ပဉ္စသီလာနိ အခဏ္ဍာဒိနိ ကတွာ ရက္ခာဟိ”တိ ဝတွာ ပက္ကာမိ။

သာပိ တတော စဝိတွာ အသုရဘဝနေ အသုရဇေဋ္ဌကဿ ဓိတာ ဟုတွာ
 သက္ကဿ ဝေရိဃရေ နိဗ္ဗတ္တိ။ ဒွိသု ပန အတ္တဘာဝေသု သီလဿ သုရက္ခိတတ္တာ
 အဘိရူပါ အဟောသိ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏာ အသာဓာရဏာယ ရူပသိရိယာ သမန္ဓာ-
 ဂတာ။ ဝေပစိတ္တိအသုရိန္ဒော အာဂတာဂတာနံ အသုရာနံ “တုမေ မမ
 ဓိတု အနုစ္ဆရိကာ န ဟောထာ”တိ တံ ကဿစိ အဒတွာ “မမ ဓိတာ အတ္တနာဝ
 အတ္တနော အနုစ္ဆရိကံ သာမိကံ ဂဟေဿတိ”တိ? အသုရဗလံ သန္တိပါတာပေတွာ
 “တုယံ အနုစ္ဆရိကံ သာမိကံ ဂဏှာ”တိ တဿာ ဟတ္ထေ ပုပ္ဖဒါမံ အဒါသိ။ တသ္မိံ
 ခဏေ သက္ကော တဿာ နိဗ္ဗတ္တဋ္ဌာနံ ဩလောကေန္တော တံ ပဝတ္တိံ ဥတွာ
 “ဣဒါနိ မယာ ဂန္တော တံ အာနေတုံ ဝဇ္ဇတိ”တိ မဟလ္လကအသုရဝဏ္ဏံ နိဗ္ဗိနိတွာ
 ဂန္တော ပရိသပရိယန္တေ အဋ္ဌာသိ။ သာပိ ဣတော စိတော စ ဩလောကေန္တိ
 တံ ဒိဋ္ဌမတ္တာဝ ပုပ္ဖသန္တိဝါသဝယေန ဥပ္ပန္နေန ပေမေန မဟောသေနေဝ
 အဇ္ဈောတ္တဋ္ဌဟဒယာ ဟုတွာ “ဧသော မေ သာမိကော”တိ တဿ ဥပရိ ပုပ္ဖဒါမံ

၁-ဗဒေန (က) ၂-အသံဟာရိယံ (သံ) ၃-ဝါရေဿတိတိ (သံ)၊ ဥပမာရေဿတိတိ (သျာ)

ဒိပိ။ အသုရာ “အမှောက် ရာဇာ ဧတ္တကံ ကာလံ ဓိတု အနုစ္ဆရိကံ အလဘိတွာ ဣဒါနိ လဘိ၊ အယမေဝဿ ဓိတု ပိတာမဟတော မဟလ္လကော အနုစ္ဆရိ-
 ကော”တိ လဇ္ဇမာနာ အပက္ကမိံသု။ သက္ကောပိ တံ ဟတ္ထေ ဂဟေတွာ “သံက္ကော-
 ဟမသ္မိ”တိ နဒိတွာ အာကာသေ ပက္ခန္ဓိ။ အသုရာ “ဝဋ္ဋိတမှာ ဇရသက္ကောနာ”တိ
 တံ အနုဗန္ဓိံသု။ မာတလိ သင်္ဂါဟကော ဝေဇယန္တရထံ အာဟရိတွာ အန္တရာမဂ္ဂေ
 အဋ္ဌာသိ။ သက္ကော တံ တတ္ထ အာရောပေတွာ ဒေဝနဂရာဘိမုခေါ ပါယာသိ။
 အထဿ သိပ္ပလိဝနံ ၁ သမ္ပတ္တကာလေ ရထသဒ္ဓံ သုတွာ ဘိတာ ဂရုဋ္ဌပေါတကာ
 ဝိရဝိံသု။ တေသံ သဒ္ဓံ သုတွာ သက္ကော မာတလိံ ပုစ္ဆိ “ကေ ဧတေ ဝိရဝန္တိ”တိ။
 ဂရုဋ္ဌပေါတကာ ဒေဝါတိ။ ကိံ ကာရဏာတိ။ ရထသဒ္ဓံ သုတွာ မရဏဘယေ-
 နာတိ။ မံ ဧကံ နိဿာယ ဧတ္တကော ဒိဇော ရထဝေဂေန ဝိစုဏ္ဏိတော မာ
 နဿိ၊ နိဝတ္တေဟိ ရထန္တိ။ သောပိ သိန္ဓဝသဟဿဿ ဒဏ္ဍကသညံ ဒတွာ ရထံ
 နိဝတ္တေသိ။ တံ ဒိသွာ အသုရာ “ဇရသက္ကော အသုရပုရတော ပဋ္ဌာယ ပလာ-
 ယန္တော ဣဒါနိ ရထံ နိဝတ္တေသိ၊ အဒ္ဓါ တေန ဥပတ္တန္တေ လဒ္ဓေါ ဘဝိဿတိ”တိ
 နိဝတ္တေတွာ အာဂမနမဂ္ဂေနေဝ အသုရပုရံ ပဝိသိတွာ ပုန သီသံ န ဥက္ခိပိံသု။

သက္ကောပိ သုဇံ အသုရကညံ ဒေဝနဂရံ နေတွာ အမုတေယျာနံ အစ္ဆရာ-
 ကောဋီနံ ဇေဋ္ဌိကဋ္ဌာနေ ဌပေသိ။ သာ သက္ကံ ဝရံ ယာစိ “မဟာရာဇ မမ
 ဣမသ္မိံ ဒေဝလောကေ မာတာပိတရော ဝါ ဘာတိကဘဂိနိယော ဝါ နတ္ထိ၊
 ယတ္ထ ယတ္ထ ဂစ္ဆသိ၊ တတ္ထ တတ္ထ မံ ဂဟေတွာဝ ဂစ္ဆေယျာသိ”တိ။ သော
 “သာရူ”တိ တဿာ ပဋိညံ အဒါသိ။ တတော ပဋ္ဌာယ စိတ္တပါဠလိယာ ပုပ္ဖိ-
 တာယ အသုရာ “အမှောက် နိဗ္ဗတ္တဋ္ဌာနေ ဒိဗ္ဗပါရိစ္ဆတ္တကဿ ပုပ္ဖနကာလော”တိ
 ယုဒ္ဓတ္တာယ သဂ္ဂံ အဘိရုဟန္တိ ၂။ သက္ကော ဟေဋ္ဌာသမုဒ္ဓေ နာဂါနံ အာရက္ခံ
 အဒါသိ၊ တတော သုပဏ္ဍာနံ၊ တတော ကုမ္ဘဏ္ဍာနံ၊ တတော ယက္ခာနံ၊
 တတော စတုန္တံ မဟာရာဇာနံ။ သဗ္ဗုပရိ ပန ဥပဒ္ဓဝနိဝတ္တနတ္ထာယ ဒေဝ-
 နဂရဒ္ဓါရေသု ဝဇိရဟတ္တာ ဣန္ဒပဋိမာ ဌပေသိ။ အသုရာ နာဂါဒယော ဇိနိတွာ
 အာဂတာပိ ဣန္ဒပဋိမာ ဒုရတော ဒိသွာ “သက္ကော နိက္ခန္တော”တိ ပလာယန္တိ။
 ဧဝံ မဟာလိ မသော မာဏဝေါ အပ္ပမာဒပဋိပဒံ ပဋိပဋိ၊ ဧဝံ အပ္ပမတ္တော
 ပနေသ ဧဝရူပံ ဣဿရိယံ ပတွာ ဒွီသု ဒေဝလောကေသု ရဇံ ကာရေသိ။
 အပ္ပမာဒေါ နာမေသ ဗုဒ္ဓါဒိဟိ ပသတ္တော။ အပ္ပမာဒံ ဟိ နိဿာယ သဗ္ဗေသမ္ပိ
 လောကိယလောကုတ္တရာနံ ဝိသေသာနံ အဓိဂမော ဟောတိတိ ဝတွာ ဣမံ
 ဂါထမာဟ—

၁-သိပ္ပလိဝနံ (သိ) ၂-သက္ကံ အဘိရုဟန္တိ (သိ)
 • ဗုဒ္ဓ-ဋ္ဌ ၁-၁၂

၃၀။ “အပ္ပမာဒေန မဃဝါ၊ ဒေဝါနံ သေဋ္ဌတံ ဂတော။
အပ္ပမာဒံ ပသံသန္တိ၊ ပမာဒေါ ဂရဟိတော သဒါ”တိ။

ဘတ္တ အပ္ပမာဒေနာတိ မစလဂါမေ ဘူမိပ္ပဒေသသောဓနံ အာဒိံ ကတွာ
ကတေန အပ္ပမာဒေန။ မဃဝါတိ ဣဒါနိ “မဃဝါ”တိပညာတော မသော
မာဏဝေါ ဒွိန္ဒံ ဒေဝလောကာနံ ရာဇဘာဝေန ဒေဝါနံ သေဋ္ဌတံ ဂတော။
ပသံသန္တိတိ ဗုဒ္ဓါဒယော ပဏ္ဍိတာ အပ္ပမာဒမေဝ ထောမေန္တိ ဝဏ္ဏယန္တိ။ ကိံ
ကာရဏာ? သဗ္ဗေသံ လောကီယလောကုတ္တရာနံ ဝိသေသာနံ ပဋိလာဘ-
ကာရဏတ္တာ။ ပမာဒေါ ဂရဟိတော သဒါတိ ပမာဒေါ ပန တေဟိ
အရိယေဟိ နိစ္စံ ဂရဟိတော နိဗ္ဗိတော။ ကိံ ကာရဏာ? သဗ္ဗဝိပတ္တိနံ မူလ-
ဘာဝတော။ မနုဿဒေါဘဂ္ဂံ ဝါ ဟိ အပါယုပ္ပတ္တိံ ဝါ သဗ္ဗာ ပမာဒမူလိကာ-
ယေဝါတိ။

ဂါထာပရိယောသာနေ မဟာလိ လိစ္ဆဝိ သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိ၊
သမ္ပတ္တပရိသာယဝိ ဗဟူ သောတာပန္နာဒယော ဇာတာတိ။

မဃဝတ္ထု သတ္တမံ။

ဂ-အညတရဘိက္ခုဇတ္ထိ

အပ္ပမာဒရတော ဘိက္ခုတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော
အညတရံ ဘိက္ခု အာရဗ္ဗ ကထေသိ။

သော ကိရ သတ္ထု သန္တိကေ ယာဝ အရဟတ္တာ^၁ ကမ္မဋ္ဌာနံ ကထာပေတွာ
အရညံ ပဝိသိတွာ သဇ္ဇေန္တော ဝါယမန္တော အရဟတ္တံ ပတ္တု နာသက္ခိ။ သော
“ဝိသေသေတွာ ကမ္မဋ္ဌာနံ ကထာပေသာမီ”တိ တတော နိက္ခမိတွာ သတ္ထု
သန္တိကံ အာဂစ္ဆန္တော အန္တရာမဂ္ဂေ မဟန္တံ ဒါဝဂ္ဂိံ ဥဋ္ဌိတံ ဒိသွာ ဝေဂေန
ဧကံ မုဏ္ဏပဗ္ဗတမတ္တကံ အဘိရုယ နိသိန္တော အရညံ ဥယုမာနံ အဂ္ဂိံ ဒိသွာ
အာရမ္မဏံ ဂဏှိ “ယထာ အယံ အဂ္ဂိ မဟန္တာနိ စ ခုဒ္ဒကာနိ စ ဥပါဒါနာနိ
ဥဟန္တော ဂစ္ဆတိ၊ ဧဝံ အရိယမဂ္ဂဉာဏဂ္ဂိနာပိ မဟန္တာနိ .စ ခုဒ္ဒကာနိ စ
သံယောဇနာနိ ဥဟန္တေန ဂန္တဗ္ဗံ ဘဝိဿတိ”တိ။ သတ္တာ ဂန္ဓကုဋိယံ နိသိန္တောဝ
တဿ စိတ္တာစာရံ ဥတွာ “ဝေမေဝ ဘိက္ခု မဟန္တာနိပိ ခုဒ္ဒကာနိပိ ဥပါဒါနာနိ
ဝိယ ဣမေသံ သတ္တာနံ အပ္ပန္နရေ ဥပ္ပဇမာနာနိ အဏုံထူလာနိ သံယောဇနာနိ၊

၁-ယာဝ အရဟတ္တံ(က)

တာနိ ဉ္ဇုဏဂ္ဂိနာ ဈာပေတွာ အဘဗ္ဗုပ္ပတ္တိကာနိ ကာတံ ဝဇ္ဇတိ”တိ ဝတွာ
ဩဘာသံ ဝိဿဇ္ဇေတွာ တဿ ဘိက္ခုနော အဘိမုခေ နိသိန္ဓော ဝိယ
ပညာယမာနော ဣမံ ဩဘာသဂါထမာဟ—

၃၁။ “အပ္ပမာဒရတော ဘိက္ခု၊ ပမာဒေ ဘယဒဿိ ဝါ။
သံယောဇနံ အဏုံ ထူလံ၊ ဥဟံ အဂ္ဂိဝ ဂစ္ဆတိ”တိ။

တတ္ထ အပ္ပမာဒရတောတိ အပ္ပမာဒေ ရတော အဘိရတော၊ အပ္ပမာဒေန
ဝိတိနာမေန္တောတိ အတ္ထော။ ပမာဒေ ဘယဒဿိ ဝါတိ နိရယုပ္ပတ္တိအာဒိကံ
ပမာဒေ ဘယံ ဘယတော ပဿန္တော၊ တာသံ ဝါ ဥပ္ပတ္တိနံ မူလတ္တာ
ပမာဒံ ဘယတော ပဿန္တော။ သံယောဇနန္တိ ဝဇ္ဇဒုက္ခေန သဒ္ဓိံ ယောဇနံ
ဗန္ဓနံ ပဇာနံ ဝဇ္ဇေ ဩသိဒါပနသမတ္ထံ ဒသဝိဓံ သံယောဇနံ။ အဏုံ ထူလန္တိ
မဟန္တဉ္စ ခုဒ္ဒကဉ္စ။ ဥဟံ အဂ္ဂိဝ ဂစ္ဆတိတိ ယထာ အယံ အဂ္ဂိ ဧတံ မဟန္တဉ္စ
ခုဒ္ဒကဉ္စ ဥပါဒါနံ ဥဟန္တောဝ ဂစ္ဆတိ၊ ဝေမေသော အပ္ပမာဒရတော ဘိက္ခု
အပ္ပမာဒါဓိဂတေန ဉ္ဇုဏဂ္ဂိနာ ဧတံ သံယောဇနံ ဥဟန္တော အဘဗ္ဗုပ္ပတ္တိကံ
ကရောန္တော ဂစ္ဆတိတိ အတ္ထော။

ဂါထာပရိယောသာနေ သော ဘိက္ခု ယထာနိသိန္ဓောဝ သဗ္ဗသံယော-
ဇနာနိ ဈာပေတွာ သဟ ပဋိသန္တိဒါဟိ အရဟတ္တံ ပတွာ အာကာသေနာဂန္ဓာ
တထာဂတဿ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏံ သရီရံ ထောမေတွာ ဝဏ္ဏေတွာ ဝန္ဒမာနောဝ
ပက္ကာမိတိ။

အညတရဘိက္ခုဝတ္ထု အဋ္ဌမံ။

၉-နိဂမဝါသိတိဿတ္ထေရဝတ္ထု

အပ္ပမာဒရတောတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော
နိဂမဝါသိတိဿတ္ထေရံ နာမ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။

ဧကသ္မိံ ဟိ သာဝတ္ထိတော အဝိဒူရေ နိဂမဂါမေ ဇာတသံဝဇော^၁ ဧကော
ကုလပုတ္တော သတ္ထု သာသနေ ပဗ္ဗဇိတွာ လဒ္ဓုပသမ္ပဒေါ “နိဂမဝါသိ-
တိဿတ္ထေရော နာမ အပ္ပိစ္ဆော သန္တုဋ္ဌော ပဝိဝိတ္တော အာရဒ္ဓဝိရိယော”တိ
ပညာယိ၊ သော နိဗ္ဗံ ဉ္ဇုတိဂါမေယေဝ ပိဏ္ဏာယ ဝိစရတိ။ အနာထပိဏ္ဏိကာ-
ဒိသု မဟာဒါနာနိ ကရောန္တေသု၊ ပသေနဒိကောသလေ အသဒိသဒါနံ

၁-ဇာတိသံဝုဇော (က)

ကရောန္တေပိ သာဝတ္ထိံ နာဂစ္ဆတိ။ ဘိက္ခု။ “အယံ နိဂမဝါသိတိဿတ္ထေရော ဥဋ္ဌာယ သမုဋ္ဌာယ ဉှုတိသံသဋ္ဌော ဝိဟရတိ၊ အနာထပိဏ္ဍိကာဒိသု မဟာဒါနာဒိနိ ကရောန္တေသု၊ ပသေနဒိကောသလေ အသဒိသဒါနံ ကရောန္တေပိ နေဝ အာဂစ္ဆတိ”တိ ကထံ သမုဋ္ဌာပေတွာ သတ္ထု အာရောစယိံ သု။ သတ္တာ တံ ပက္ခောသာပေတွာ “သစ္စံ ကိရ တံ ဘိက္ခု ဧဝံ ကရောသိ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “နတ္ထိ ဘန္တေ မယံ ဉှုတိသံသဂ္ဂေါ၊ အဟံ ဧတေ မနုဿေ နိဿာယ အဇ္ဈောဟရဏီယမတ္တံ အာဟာရံ လဘာမိ လူခေ ဝါ ပဏီတေ ဝါ၊ ယာပနမတ္ထေ လဒ္ဓေ ပုန ကိံ အာဟာရပရိယေသနေနာတိ န ဂစ္ဆာမိ၊ ဉှုတိဟိ ပန မေ သံသဂ္ဂေါ နာမ နတ္ထိ ဘန္တေ”တိ ဝုတ္တေ သတ္တာ ပကတိယာပိ တဿ အဇ္ဈာသယံ ဝိဇာနန္တော “သာဓု သာဓု ဘိက္ခု”တိ တဿ သာဓုကာရံ ဒတွာ “အနစ္စရိယံ ခေါ ပနေတံ ဘိက္ခု၊ ယံ တံ မာဒိသံ အာစရိယံ လဘိတွာ အပ္ပိစ္ဆော အဟောသိ။ အယပ္ပိ အပ္ပိစ္ဆတာ နာမ မမ တန္တိ၊ မမ ပဝေဏီ”တိ ဝတွာ ဘိက္ခုဟိ ယာစိတော အတိတံ အာဟရိ—

အတိတေ ဟိမဝန္တေ ဂင်္ဂါတီရေ ဧကသ္မိံ ဥဒုမ္ပရဝနေ အနေကသဟဿာ သုဝါ’ ဝသိံ သု။ တကြေကော သုဝရာဇာ အတ္တနော နိဝါသရက္ခဿ ဖလေသု ဒီဏေသု ယံ ယဒေဝ အဝသိဋ္ဌံ ဟောတိ အင်္ဂုရော ဝါ ပတ္တံ ဝါ တဇော ဝါ၊ တံ တံ ခါဒိတွာ ဂင်္ဂါယံ ပါနိယံ ပိဝိတွာ ပရမပ္ပိစ္ဆော သန္တုဋ္ဌော ဟုတွာ အညတ္ထ န ဂစ္ဆတိ။ တဿ အပ္ပိစ္ဆသန္တုဋ္ဌဘာဝဂုဏေန သက္ကဿ ဘဝနံ ကမ္ပိံ သက္ကော အာဝဇ္ဇမာနော တံ ဒိသွာ တဿ ဝိမံသနတ္တံ အတ္တနော အာနဘာဝေန တံ ရုက္ခံ သုက္ခာပေသိ။ ရုက္ခော ဩဘဂ္ဂေါ ခါဏုမတ္ထော ဆိဒ္ဓါဝဆိဒ္ဓေါ ဟုတွာ ဝါတေ ပဟရန္တေ အာကောဋိတော ဝိယ သဒ္ဓံ နိစ္ဆာရေန္တော အဋ္ဌာသိ။ တဿ ဆိဒ္ဓေဟိ စုဏ္ဏာနိ နိက္ခမန္တိ။ သုဝရာဇာ တာနိ ခါဒိတွာ ဂင်္ဂါယံ ပါနိယံ ပိဝိတွာ အညတ္ထ အဂန္တာ ဝါတာတပံ အဂဏေတွာ ဥဒုမ္ပရခါဏုမတ္တိဏေ နိသီဒတိ။ သက္ကော တဿ ပရမပ္ပိစ္ဆဘာဝံ ဥတွာ “မိတ္တဓမ္မဂုဏံ ကထာပေတွာ ဝရမဿ ဒတွာ ဥဒုမ္ပရံ အမတဖလံ ကတွာ အာဂမိဿာမီ”တိ ဧကော ဟံသရာဇာ ဟုတွာ သုဇံ အသုရကညံ ပုရတော ကတွာ ဥဒုမ္ပရဝနံ ဂန္တာ အဝိဒူရေ ဧကဿ ရုက္ခဿ သာခါယ နိသီဒိတွာ တေန သဒ္ဓိံ ကထေန္တော ဣမံ ဂါထမာဟ—

“သန္တိ ရုက္ခာ ဟရိပတ္တာ ၂၊ ဒုမာနေကဖလာ ဗဟူ။
 ကသ္မာ န သုက္ခေ ကောဋ္ဌာပေ၊ သုဝဿ နိရတော မနော”တိ ၃။

၁-သုဝကာ (သျှာ) ၂-ဟရိတပတ္တာ (သီ၊ သျှာ၊ က) ၃-ဒ ၅-၁၉၀-ပိဋ္ဌေ။

သဗ္ဗံ သုဝဇာတကံ နဝကနိပါတေ အာဂတနယေနေဝ ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗံ။
 အဋ္ဌပုတ္တိယေဝ ဟိ တတ္ထ စ ဣမ စ နာနာ၊ သေသံ ကာဒိသမေဝ။ သတ္တာ
 ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတူာ “တဒါ သက္ကော အာနန္ဒော အဟောသိ၊ သုဝ-
 ရာဇာ အဟမေဝါ”တိ ဝတွာ “ဧဝံ ဘိက္ခဝေ အပ္ပိစ္ဆတာ နာမေသာ မမ တန္တိ၊
 မမ ပဝေဏီ၊ အနန္တရိယာ မမ ပုတ္တဿ နိဂမဝါသိတိဿဿ မာဒိသံ အာစရိယံ
 လဘိတွာ အပ္ပိစ္ဆတာ၊ ဘိက္ခုနာ နာမ နိဂမဝါသိတိဿေန ဝိယ အပ္ပိစ္ဆေနေဝ
 ဘဝိတဗ္ဗံ။ ဧဝရူပေါ ဟိ ဘိက္ခု အဘဗ္ဗော သမထဝိပဿနာဓမ္မေဟိ ဝါ
 မဂ္ဂဖလေဟိ ဝါ ပရိဟာနာယ၊ အညဒတ္ထု နိဗ္ဗာနဿေဝ သန္တိကေ ဟောတိ”တိ
 ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၃၂။ “အပ္ပမာဒရတော ဘိက္ခု၊ ပမာဒေ ဘယဒဿိ ဝါ။
 အဘဗ္ဗော ပရိဟာနာယ၊ နိဗ္ဗာနဿေဝ သန္တိကေ”တိ။

တတ္ထ အဘဗ္ဗော ပရိဟာနာယာတိ သော ဧဝရူပေါ ဘိက္ခု သမထ-
 ဝိပဿနာဓမ္မေဟိ ဝါ မဂ္ဂဖလေဟိ ဝါ ပရိဟာနာယ အဘဗ္ဗော၊ နာပိ ပတ္တေဟိ
 ပရိဟာယတိ၊ န အပ္ပတ္တာနိ န ပါပုဏာတိ။ နိဗ္ဗာနဿေဝ သန္တိကေတိ
 ကိလေသပရိနိဗ္ဗာနဿာပိ အနုပါဒါပရိနိဗ္ဗာနဿာပိ သန္တိကေယေဝါတိ။

ဂါထာပရိယောသာနေ နိဂမဝါသိတိဿတ္ထေရော သဟ ပဋိသန္တိဒါဟိ
 အရဟတ္တံ ပါပုဏီ၊ အညေပိ ဗဟူ သောတာပနွာဒယော အဟောသုံ၊ မဟာ-
 ဇနဿ သာတ္ထိကာ^၁ ဓမ္မဒေသနာ ဇာတာတိ။

နိဂမဝါသိတိဿတ္ထေရဝတ္ထု နဝမံ။

အပ္ပမာဒဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ဒုတိယော ဝဂ္ဂေါ။

၁-မဟာပူလာ (သံ သျာ)

ဝေမေဝ မေဓာဝီ ပဏ္ဍိတော ဝိညူ ပုရိသော ဖန္ဒနာဒိသဘာဝမေတံ စိတ္တံ
ဓုတင်္ဂါရညာဝါသဝသေန နိတ္တံ အပဂတဩဠာရိကကိလေသံ ကတွာ သဒ္ဓါ-
သိနေဟေန တေမေတွာ ကာယိကစေတသိကဝီရိယေန တာပေတွာ သမထ-
ဝိပဿနာလကေ ဥပ္ပိဋ္ဌေတွာ ဥဇုံ အကုဋိလံ နိဗ္ဗိသေဝနံ ကရောတိ၊ ကတွာ
စ ပန သင်္ခါရေ သမ္ပသိတွာ မဟန္တံ အဝိဇ္ဇက္ခန္ဓံ ပဒါလေတွာ “တိဿော ဝိဇ္ဇာ
ဆ အဘိညာ နဝ လောကုတ္တရဓမ္မေ”တိ ဣမံ ဝိသေသံ ဟတ္ထဂတမေဝ ကတွာ
အဂ္ဂဒက္ခိဏေယျဘာဝံ လဘတိ။

ဝါရိဇောဝါတိ မစ္ဆော ဝိယ။ ထလေ ခိတ္တောတိ ဟတ္ထေန ဝါ ပါဒေန
ဝါ ဇာလာဒီနံ ဝါ အညတရေန ထလေ ဆဒ္ဓိတော။ ဩကမောကတဥပ္ပ-
တောတိ “ဩကပုဏ္ဏေဟိ စိဝရေဟိ”တိတ္ထေ ဥဒကံ ဩကံ၊ “ဩကံ ပဟာယ
အနိကေဘသာရီ”တိတ္ထေ အာလယော၊ ဧတ္ထ ဥဘယမ္ပိ လဗ္ဘတိ။ “ဩကမော-
ကတဥပ္ပတော”တိ ဟိ ဧတ္ထ ဩကမောကတောတိဥဒကသင်္ခါတာ အာလယာတိ
အယမတ္ထော။ ဥပ္ပတောတိ ဥဒ္ဓဇော။ ပရိပ္ပန္နတိဒံ စိတ္တန္တိ ယထာ သော
ဥဒကာလယတော ဥပ္ပတော ထလေ ခိတ္တော မစ္ဆော ဥဒကံ အလဘန္တော
ပရိပ္ပန္နတိ၊ ဧဝမိဒံ ပဉ္စကာမဂုဏာလယာဘိရတံ စိတ္တံ တတော ဥဒ္ဓရိတွာ
မာရဓေယျသင်္ခါတံ ဝနံ ပဟာတုံ ဝိပဿနာကမ္မဋ္ဌာနေ ခိတ္တံ ကာယိကစေတသိက-
ဝီရိယေန သန္တာပိယမာနံ ပရိပ္ပန္နတိ၊ သဏ္ဍာတုံ န သက္ကောတိ။ ဧဝံ သန္တေပိ ဓုရံ
အနိက္ခိပိတွာ မေဓာဝီ ပုဂ္ဂလော တံ ဝုတ္တနယေနေဝ ဥဇုံ ကမ္မနိယံ ကရောတိတိ
အတ္ထော။ အပရော နယော—ဣဒံ မာရဓေယျံ ကိလေသဝနံ အဝိဇ္ဇဟိတွာ ဌိတံ
စိတ္တံ သော ဝါရိဇော ဝိယ ပရိပ္ပန္နတိ၊ တသ္မာ မာရဓေယျံ ပဟာတဝေ၊
ယေန ကိလေသဝနသင်္ခါတေန မာရဓေယျေနဝ ပရိပ္ပန္နတိ၊ တံ ပဟာတဗ္ဗန္တိ။

ဂါထာပရိယောသာနေ မေဃိယတ္ထေရော သောတာပတ္တိဖလေ ပတ်ဋ္ဌိတော၊
အညေပိ မဟူ သောတာပန္နာဒယော ဇာတာတိ။

မေဃိယတ္ထေရဝတ္ထု ပဌမံ။

၂-အညတရဘိက္ခုဝတ္ထု

ခုန္တိဂ္ဂဟဿ လဟုနောတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ သာဝတ္ထိယံ ဇေတဝနေ
ဝိဟရန္တော အညတရံ ဘိက္ခု အာရဗ္ဘ ကထေသိ။

၁-ဒိ ၃-၃၅၁-ပိဋ္ဌေ၊ ၂-၃ ၁-၄၁၁-ပိဋ္ဌေ သုတ္တနိပါတေ။

ကောသလရညော ကိရ ဝိဇိတေ ပဗ္ဗတပါဒေ မာတိကဂါမော နာမ
 ဧကော ဃနဝါသော ဂါမော အဟောသိ။ အထေကဒိဝသံ သဠိမတ္တာ ဘိက္ခု။
 သတ္ထု သန္တိကေ ယာဝ အရဟတ္တာ ကမ္မဋ္ဌာနံ ကထာပေတွာ တံ ဂါမံ ဂန္ဓာ
 ပိဏ္ဍာယ ပဝိသိံသု။ အထ နေ ယော တဿ ဂါမဿ သာမိကော မာတိကော
 နာမ၊ တဿ မာတာ ဒိသ္မာ ဂေဟေ နိသီဒါပေတွာ နာနဂ္ဂရသေန ယာဂု-
 ဘတ္တေန ပရိဝိသိတွာ “ဘန္တေ ကတ္ထ ဂန္ဓကာမာ”တိ ပုစ္ဆိ။ ယထာ ဖာသုက-
 ဋ္ဌာနံ မဟာဥပါသိကေတိ။ သာ “ဝဿာဝါသဋ္ဌာနံ အယျာ ပရိယေသန္တိ
 မညေ”တိ ဥတွာ ပါဒမူလေ နိပဇ္ဇိတွာ “သစေ အယျာ ဣမံ တေမာသံ ဣဓ
 ဝသိဿန္တိ၊ အဟံ တိဏိ သရဏာနိ ပဉ္စ သီလာနိ ဂဟေတွာ ဥပေါသထကမ္ပံ
 ကရိဿာမိ”တိ အာဟ။ ဘိက္ခု။ “မယံ ဣမံ နိဿာယ ဘိက္ခာယ အင်္ဂါလမန္တာ
 ဘဝနိဿရဏံ ကာတုံ သက္ခိဿာမာ”တိ အဓိဝါသယိံသု။ သာ တေသံ
 ဝသနဋ္ဌာနံ ဝိဟာရံ ပဋိဇဉ်တွာ အဒါသိ။

တေ တတ္ထေဝ ဝသန္တာ ဧကဒိဝသံ သန္တိပတိတွာ အညမညံ ဩဝဒိံသု
 “အာဂုသော အမှေဟိ ပမာဒစာရံ စရိတုံ န ဝဇ္ဇတိ။ အမှာကဉ္စိ သကဂေဟံ
 ဝိယ အဋ္ဌ မဟာနိရယာ ဝိဝဋ္ဌါရာယေဝ၊ ရေမာနကဗုဒ္ဓဿ ခေါ ပန
 သန္တိကေ ကမ္မဋ္ဌာနံ ဂဟေတွာ မယံ အာဂတာ၊ ဗုဒ္ဓါ စ နာမ ပဒါနုပဒိကံ
 ဝိစရန္တေနာပိ သဋ္ဌေန အာရာဓေတုံ န သက္ကာ၊ ယထာဇ္ဈာသယေနေဝ
 အာရာဓေတုံ သက္ကာ၊ အပ္ပမတ္တာ ဟောထ၊ ဒွိဟိ ဧကဋ္ဌာနေ န ဌာတဗ္ဗံ၊ န
 နိသီဒိတဗ္ဗံ၊ သာယံ ခေါ ပန ထေရူပဋ္ဌာနကာလေ ပါတောဝ ဘိက္ခာစာရ-
 ကာလေ ဧကတော ဘဝိဿာမ၊ သေသကာလေ ဒွေ ဧကတော န
 ဘဝိဿာမ၊ အပိစ ခေါ ပန အဖာသုကေန ဘိက္ခုနာ အာဂန္ဓာ ဝိဟာရမဇ္ဈေ
 ဃဏ္ဍိယာ^၁ ပဟတာယ ဃဏ္ဍိသညာယ အာဂန္ဓာ တဿ ဘေသဇ္ဇံ ကရိဿာ-
 မာ”တိ။

တေသု ဧဝံ ကတိကံ ကတွာ ဝိဟရန္တေသု ဧကဒိဝသံ သာ ဥပါသိကာ
 သပ္ပိတေလဖာဏိတာဒီနိ ဂါဟာပေတွာ ဒါသဒါသိကမ္မကရာဒိဟိ ပရိဂုတာ
 သာယနသမယေ တံ ဝိဟာရံ ဂန္ဓာ ဝိဟာရမဇ္ဈေ ဘိက္ခု။ အဒိသ္မာ “ကဟံ နု
 ခေါ အယျာ ဂတာ”တိ ပုရိသေ ပုစ္ဆိတွာ “အတ္တနော အတ္တနော ရတ္ထိဋ္ဌာန-
 ဒိဝါဋ္ဌာနေသု နိသိန္ဓာ ဘဝိဿန္တိ အယျေ”တိ ဝုတ္တေ “ကိ” န ခေါ ကတွာ

၁-ဂဏ္ဍိယာ (သီ၊ သျာ)

ဒဋ္ဌံ သက္ခိယာမီ”တိ အာဟ။ အထ နံ ဘိက္ခုသံဃဿ ကတိကဝတ္ထံ ဇာန-
 နမနုဿာ အာဟံသု “ဃဏ္ဍိယာ ပဟတာယ သန္ဓိပတိဿန္တိ အယျေ”တိ။
 သာ စ ဃဏ္ဍိံ ပဟရာပေသိ။ ဘိက္ခု။ ဃဏ္ဍိသဒ္ဓံ သုတွာ “ကဿစိ အဗာသုကံ
 ဘဝိဿတိ”တိ သကသကဋ္ဌာနေဟိ နိက္ခမိတွာ ဝိဟာရမဇ္ဈေ သန္ဓိပတိံသု။
 ဒွေပိ ဇနာ ဧကမဂ္ဂေနာဂတာ နာမ နတ္ထိ။ ဥပါသိကာ ဧကေကဋ္ဌာနတော
 ဧကေကမေဝ အာဂစ္ဆန္တံ ဒိသ္မာ “မမ ပုတ္တေဟိ အညမညံ ကလဟော ကတော
 ဘဝိဿတိ”တိ စိန္တေတွာ ဘိက္ခုသံဃံ ဝဋ္ဌိတွာ ပုစ္ဆိ “ကလဟံ န ခေါ ဘန္တေ
 ကရိတ္တာ”တိ။ န ကရောမ မဟာဥပါသိကေတိ။ သစေ ဝေါ ဘန္တေ
 ကလဟော နတ္ထိ။ အထ ကဿာ ယထာ အမှာကံ ဂေဟံ အာဂစ္ဆန္တာ သဗ္ဗေ
 ဧကတောဝ အာဂစ္ဆထ။ ဧဝံ အနာဂန္တာ ဧကေကဋ္ဌာနတော ဧကေကာဝ
 အာဂတာတိ။ မဟာဥပါသိကေ ဧကေကသ္မိံ ဌာနေ နိသီဒိတွာ သမဏဓမ္မံ
 ကရိမှာတိ။ ကော ဒေ ဘန္တေ သမဏဓမ္မော နာမာတိ။ ဒွတ္ထိံသာကာရေ
 သဇ္ဈာယံ ကရောမ၊ အတ္တဘာဝေ စ ခယဝယံ ပဋ္ဌပေမ မဟာဥပါသိကေတိ။
 ကိံ ပန ဘန္တေ ဒွတ္ထိံသာကာရေ သဇ္ဈာယံ ကာတုံ၊ အတ္တဘာဝေ စ ခယ-
 ဝယံ ပဋ္ဌပေတုံ တုမှာကမေဝ ဝနုတိ၊ ဥဒါဟု အမှာကဗ္ဗိတိ။ ကဿစိပိ
 အဝါရိတော ဒေ ဓမ္မော မဟာဥပါသိကေတိ။ တေန ဟိ ဘန္တေ မယုမ္ပိ
 ဒွတ္ထိံသာကာရံ ဒေထ၊ အတ္တဘာဝေ စ ခယဝယပဋ္ဌပနံ အာစိက္ခထာတိ။
 “ဟေန ဟိ ဥဂ္ဂဏှ မဟာဥပါသိကေ”တိ သဗ္ဗံ ဥဂ္ဂဏှာပေသုံ။

သာ တတော ပဋ္ဌာယ ဒွတ္ထိံသာကာရေ သဇ္ဈာယံ ကတွာ အတ္တနိ ခယဝယံ
 ပဋ္ဌပေတွာ တေဟိ ဘိက္ခုဟိ ပုရေတရမေဝ တယော မဂ္ဂေ၊ တိဏိ စ ဖလာနိ
 ပါပုဏိ။ မဂ္ဂေနေဝ စဿာ စတဿော ပဋိသန္တိဒါ လောကိယအဘိညာ စ
 အာဂမိံသု။ သာ မဂ္ဂဖလသုခတော ပုဋ္ဌာယ ဒိဗ္ဗစက္ခုနာ ဩလောကေတွာ
 “ကဒါ န ခေါ မမ ပုတ္တေဟိ အယံ ဓမ္မော အဓိဂတော”တိ ဥပဓာရေန္တိ
 သဗ္ဗေပိမေ သရာဂါသဒေါသာ သမောဟာ ဈာနဝိပဿနာမတ္တမ္ပိ တေသံ နတ္ထိ။
 “ကိံ န ခေါ မယံ ပုတ္တာနံ အရဟတ္တဿ ဥပနိဿယော အတ္ထိ၊ နတ္ထိ”တိ
 အာဝဇ္ဇေတွာ “အတ္ထိ”တိ ဒိသ္မာ “သေနာသနသပ္ပါယံ န ခေါ အတ္ထိ၊ နတ္ထိ”တိ
 အာဝဇ္ဇေတွာ တမ္ပိ ဒိသ္မာ “ပုဂ္ဂလသပ္ပါယံ န ခေါ လဘန္တိ၊ န လဘန္တိ”တိ
 အာဝဇ္ဇေသိ၊ ပုဂ္ဂလသပ္ပါယမ္ပိ ဒိသ္မာ “အာဟာရသပ္ပါယံ န ခေါ လဘန္တိ၊
 န လဘန္တိ”တိ ဥပဓာရေန္တိ “အာဟာရသပ္ပါယံ နေသံ နတ္ထိ”တိ ဒိသ္မာ တတော
 ပဋ္ဌာယ နာနာဝိဓိံ ယာဂုံ၊ အနေကပ္ပကာရံ ခဇ္ဇကံ၊ နာနဂ္ဂရသဉ္စ ဘောဇနံ
 သမ္မာဒေတွာ ဂေဟေ ဘိက္ခု။ နိသီဒါပေတွာ ဒက္ခိဏောဒကံ ဒတွာ

“ဘန္တေ တုမှာကံ ယံ ယံ ရုစ္စတိ၊ တံ တံ ဂဟေဟွာ ပရိဘုဉ္ဇထာ”တိ နိယျာဒေသိ။ တေ ယထာရုစိ^၁ ယာဂုအာဒီနိ ဂဟေဟွာ ပရိဘုဉ္ဇန္တိ။ တေသံ သပ္ပါယာဟာရံ လဘန္တာနံ စိတ္တံ ကေဂ္ဂံ အဟောသိ။

တေ ကေဂ္ဂေန စိတ္တေန ဝိပဿနံ ဝဇေတွာ နစိရဿေဝသဟ ပဋိသန္တိဒါဟိ အရဟတ္တံ ပတွာ စိန္တယိ^၂သု “အဟော မဟာဥပါသိကာ အမှာကံ ပတိဋ္ဌာ ဇာတာ၊ သစေ မယံ သပ္ပါယာဟာရံ န လဘိမှ၊ န နော မဂ္ဂဖလပဋိဝေဓော အဘဝိဿ၊ ဣဒါနိ ဝုဠဝဿာ ပဝါရေတွာ သတ္ထု သန္တိကံ ဂမိဿာမာ”တိ။ တေ “သတ္တာရံ ဒဋ္ဌုကာမမှာ”တိ မဟာဥပါသိကံ အာပုစ္ဆိ^၃သု။ မဟာဥပါသိကာ သာဓု အယျာတိ။ တေ အနုဂန္တာပုနပိ “ဘန္တေ အမေဩလောကေယျာထာ”တိ ဗဟုနိ ပိယဝစနာနိ ဝတွာ ပဋိနဝတ္တိ။ တေပိ ခေါ ဘိက္ခု၊ သာဝတ္ထိ^၄ ဂန္တာ သတ္တာရံ ဝန္တိတွာ ကေမန္တံ နိသိန္တာ “ကစ္စိ ဘိက္ခဝေ ခမနိယံ၊ ကစ္စိ ယာပနိယံ၊ န စ ပိဏ္ဍကေန ကိလမိတ္တာ”တိ ဝုတ္တေ “ခမနိယံ ဘန္တေ၊ ယာပနိယံ ဘန္တေ၊ ပိဏ္ဍကေန ပန နေဝ ကိလမိမှ။ အမှာကဉ္စိ မာတိကမာတာ နာမေကာ ဥပါသိကာ စိတ္တာစာရံ ဥတွာ ‘အဟော ဝတ နော ဝေရူပံ နာမ အာဟာရံ ပဋိယာဒေယျာ’တိ စိန္တိတေ ယထာစိန္တိတံ အာဟာရံ ပဋိယာဒေတွာ အဒါသိ”တိ တဿာ ဂုဏကထံ ကထယိ^၅သု။

အညတရော ဘိက္ခု၊ တဿာ ဂုဏကထံ သုတွာ တတ္ထ ဂန္တုကာမော ဟုတွာ သတ္ထု သန္တိကေ ကမ္မဋ္ဌာနံ ဂဟေတွာ “ဘန္တေ တံ ဂါမံ ဂမိဿာမီ”တိ သတ္တာရံ အာပုစ္ဆိတွာ ဇေတဝနတော နိက္ခမိတွာ အနုပုဗ္ဗေန တံ ဂါမံ ပတွာ ဝိဟာရံ ပဝိသနဒိဝသေယေဝ စိန္တေသိ “အယံ ကိရ ဥပါသိကာ စိန္တိတစိန္တိတံ ဇာနာတိ၊ အဟဉ္စ မဂ္ဂကိလန္တော^၂ ဝိဟာရံ ပဋိဇဂ္ဂိတုံ န သက္ခိဿာမိ၊ အဟော ဝတ မေ ဝိဟာရပဋိဇဂ္ဂကံ မနဿံ ပေသေယျာ”တိ။ ဥပါသိကာ ဂေဟေ နိသိန္တာဝ အာဝဇ္ဇေန္တိ တမတ္ထံ ဥတွာ “ဂစ္ဆ၊ ဝိဟာရံ ပဋိဇဂ္ဂိတွာ ဧဟိ”တိ မနဿံ ပေသေသိ။ ဣတရောပိ ပါနိယံ ပိဝိတုကာမော “အဟော ဝတ မေ သက္ခရပါနကံ ကတွာ ပေသေယျာ”တိ စိန္တေသိ။ ဥပါသိကာ တမ္ပိ ပေသေသိ။ သော ပုနဒိဝသေ “ပါတောဝ သိနိဒ္ဓယာဂုံ မေ သဥတ္တရိဘင်္ဂံ ပေသေတူ”တိ စိန္တေသိ။ ဥပါသိကာ တထာ အကာသိ။ သော ယာဂုံ ပိဝိတွာ “အဟော ဝတ မေ ဝေရူပံ ခဇ္ဇကံ ပေသေယျာ”တိ စိန္တေသိ။ ဥပါသိကာ တမ္ပိ ပေသေသိ။ သော စိန္တေသိ “အယံ ဥပါသိကာ မယာ သဗ္ဗံ စိန္တိတစိန္တိတံ ပေသေသိ။

၁-ယထာရုစိယာ(သျှာ)၊ ယထာရုစိ(က) ၂-မဂ္ဂေ ကိလမန္တော(သျှာ)

အဟံ ဧတံ ဒဋ္ဌကာမော၊ အဟော ဝတ မေ နာနဂ္ဂရသဘောဇနံ ဂါဟာ-
 ပေတွာ သယမေဝ အာဂစ္ဆေယျာ”တိ။ ဥပါသိကာ “မမ ပုတ္တော မံ ဒဋ္ဌ-
 ကာမော၊ အာဂမနံ မေ ပစ္စာသိသတိ”တိ ဘောဇနံ ဂါဟာပေတွာ ဝိဟာရံ
 ဂန္တာ တဿ အဒါသိ။ သော ကတဘတ္တကိစ္စော “မာတိကမာတာ နာမ တံ
 မဟာဥပါသိကေ”တိ ပုစ္ဆိ။ အာမ တာတာတိ။ တံ ပရစိတ္တံ ဇာနာသိတိ။ ကိံ
 မံ ပုစ္ဆသိ တာတာတိ။ မယာ စိန္တိတစိန္တိတံ သဗ္ဗမကာသိ၊ တေန တံ ပုစ္ဆာမိတိ။
 ပရစိတ္တဇာနနကဘိက္ခု။ ဗဟူ တာတာတိ။ နာဟံ အညေ ပုစ္ဆာမိ၊ တုဝံ ပုစ္ဆာမိ
 ဥပါသိကေတိ။ ဧဝံ သန္တေပိ ဥပါသိကာ “ပရစိတ္တံ ဇာနာမိ”တိ အဝတွာ
 “ပရစိတ္တံ ဇာနန္တာ” နာမ ဧဝံ ကရောန္တိ ပုတ္တာ”တိ အာဟ။ သော “ဘာရိယံ
 ဝတိဒံ ကမ္ပံ၊ ပုထုဇနာ နာမ သောဘနမ္ပိ အသောဘနမ္ပိ စိန္တေန္တိ၊ သစာဟံ ကိဉ္စိ
 အယုတ္တံ ဂိန္တယိဿာမိ၊ သဟ ဘဏ္ဍကေန စောရံ စူဠာယ ဂဏှန္တိ ဝိယ မံ ဝိပုကာရံ
 ပါပေယျ။ မယာ ဣတော ပလာယိတုံ ဝဇ္ဇတိ”တိ စိန္တေတွာ “ဥပါသိကေ
 အဟံ ဂမိဿာမိ”တိ အာဟ။ ကဟံ အယျာတိ။ သတ္ထု သန္တိကံ ဥပါသိကေတိ။
 ဝသထ တာဝ ဘန္တေ ဣဓာတိ။ “န ဝသိဿာမိ ဥပါသိကေ၊ ဂမိဿာမေဝါ”တိ
 နိက္ခမိတွာ သတ္ထု သန္တိကံ အဂမာသိ။ အထ နံ သတ္တာ “ကိံ ဘိက္ခု န တံ တတ္ထ
 ဝသသိ”တိ ပုစ္ဆိ။ အာမ ဘန္တေ န သက္ကာ တတ္ထ ဝသိတုန္တိ။ ကိံ ကာရဏာ
 ဘိက္ခုတိ။ “ဘန္တေ သာ ဥပါသိကာ စိန္တိတစိန္တိတံ သဗ္ဗံ ဇာနာတိ၊ ပုထုဇနာ
 စ နာမ သောဘနမ္ပိ အသောဘနမ္ပိ စိန္တေန္တိ၊ သစာဟံ ကိဉ္စိ အယုတ္တံ
 စိန္တေဿာမိ၊ သဟ ဘဏ္ဍကေန စောရံ စူဠာယ ဂဏှန္တိ ဝိယ မံ ဝိပုကာရံ
 ပါပေဿတိ”တိ စိန္တေတွာ အာဂတောမိတိ။ ဘိက္ခု တတ္ထေဝ တယာ ဝသိတုံ
 ဝဇ္ဇတိတိ။ န သက္ကောမိ ဘန္တေ၊ နာဟံ တတ္ထ ဝသိဿာမိတိ။ “တေန ဟိ တံ
 ဘိက္ခု ဧကမေဝ ရက္ခိတုံ သက္ခိဿသိတိ။ ကိံ ဘန္တေတိ။ “တဝ စိတ္တမေဝ
 ရက္ခ၊ စိတ္တံ နာမေတံ ဒုရက္ခံ၊ တံ အတ္တနော စိတ္တမေဝ နိဂ္ဂဏှ၊ မာ အညံ ကိဉ္စိ
 စိန္တယိ၊ စိတ္တံ နာမေတံ ဒုန္နိဂ္ဂဟ”န္တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟံ—

၃၅။ “ဒုန္နိဂ္ဂဟဿ လဟုနော၊ ယတ္ထကာမနိပါတိနော။
 စိတ္တဿ ဒမထော သာဓု၊ စိတ္တံ ဒန္တံ သုခါဝဟ”န္တိ။

တတ္ထ စိတ္တံ နာမေတံ ဒုက္ခေန နိဂ္ဂယတိတိ ဒုန္နိဂ္ဂဟံ။ လဟုံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ စ
 နိရုဇျတိ စာကိ လဟု။ တဿ ဒုန္နိဂ္ဂဟဿ လဟုနော။ ယတ္ထကာမနိပါတိ-
 နောတိ ယတ္ထ ကတ္ထစိဒေဝ နိပတနသီလဿ။ တေဉ္စိ လဘိတဗ္ဗဋ္ဌာနံ ဝါ
 အလဘိတဗ္ဗဋ္ဌာနံ ဝါ ယုတ္တဋ္ဌာနံ ဝါ အယုတ္တဋ္ဌာနံ ဝါ န ဇာနာတိ၊ နေဝ

၁-အဇာနန္တာ (သီ) ၂-တဝ ဝသိတုံ (သီ)

ဇာတိံ ဩလောကေတိ၊ န ဂေါတ္တံ၊ န ဝယံ။ ယတ္ထ ယတ္ထ ဣန္ဒြိယံ၊ တတ္ထ တတ္ထေဝ နိပတတိတိ “ယတ္ထကာမနိပါတိ”တိ ပုဇ္ဇတိ။ တဿ ဝေရူပဿ စိတ္တဿ ဒမထော သာဓု စတူဟိ အရိယမဂ္ဂေဟိ ဒန္တဘာဝေါ ယထာ နိဗ္ဗိသေဝနံ ဟောတိ၊ တထာ ကတဘာဝေါ သာဓု။ ကိံ ကာရဏာ? ဣဒံ ဟိ စိတ္တံ ဒန္တံ သုခေါဟံ နိဗ္ဗိသေဝနံ ကတံ မဂ္ဂဖလသုခံ ပရမတ္ထနိဗ္ဗာနသုခဉ္စ အာဝဟတိတိ။

ဒေသနာပရိယောသာနေ သမ္ပတ္တပရိသာယ ဗဟူ သောတာပန္နာဒယော အဟေသုံ၊ မဟာဇနဿ သာတ္ထိကာ ဓမ္မဒေသနာ ဇာတာတိ။

သတ္တာ တဿ ဘိက္ခုနော ဣမံ ဩဂါဒံ ဒတွာ “ဂစ္ဆ ဘိက္ခု၊ အညံ ကိဉ္စိ အစိန္တယိတွာ တတ္ထေဝ ဝသာဟိ”တိ ပဟိဏိ။ သော ဘိက္ခု သတ္ထု သန္တိကာ ဩဂါဒံ လဘိတွာ တတ္ထ အဂမာယိ။ ကိဉ္စိ ဗဟိဒ္ဓါ စိန္တနံ နာမ န စိန္တေသိ။ မဟာဥပါသိကာပိ ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ ဩလောကေန္တိ ထေရံ ဒိသွာ “ဣဒါနိ ဩဂါဒဒါယကံ အာစရိယံ လဘိတွာ ပုနာဂကော မမ ပုတ္တော”တိ အတ္တနော ဉ္ဇဏေနောပရိစ္ဆိဒ္ဓိတွာ ဟဿ သပ္ပယာဟာရံ ပဋိယာဒေတွာ အဒါယိ။ သော သပ္ပယဘောဇနံ သေဝိတွာ ကတိပါဟေနေဝ အရဟတ္တံ ပတွာ မဂ္ဂဖလသုခေန ဝီတိနာမေန္တော “အဟော မဟာဥပါသိကာ မယံ ပတိဋ္ဌာ ဇာတာ၊ အဟံ ဣမံ နိဿာယ ဘဝနိဿရဏံ ပုတ္တောမိ”တိ စိန္တေတွာ “ဣမသ္မိံ” တာဝ မေ အတ္တဘာဝေ ပတိဋ္ဌာ ဇာတာ၊ သံသာရေ ပန မေ သံသရန္တဿ အညေသုပိ အတ္တဘာဝေသု အယံ ပတိဋ္ဌာ ဘူတပုဗ္ဗာ၊ နော”တိ ဥပခာရေန္တော ဧကေနအတ္တဘာဝသတံ အနုဿရိ။ သာပိ ဧကေန-အတ္တဘာဝသတေ တဿ ပါဒပရိစာရိကာ အညေသု ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တာ ဟုတွာ တံ ဇိပိတာ ဝေါရောပေသိ။ ထေရော တဿာ ဧတ္တကံ အဂုဏံ ဒိသွာ “အဟော အယံ မဟာဥပါသိကာ ဘာရိယံ ကမ္မံ အကာသိ”တိ စိန္တေသိ။

မဟာဥပါသိကာပိ ဂေဟ နိသိန္နာဝ “ကိံ န ခေါ မယံ ပုတ္တဿ ပဗ္ဗဇိတ-ကိစ္စံ မတ္တကံ ပတ္တံ၊ နော”တိ ဥပခာရယမာနာ တဿ အရဟတ္တပုတ္တိံ ဥတွာ ဥတ္တရိ ဥပခာရိယမာနာ “မမ ပုတ္တော အရဟတ္တံ ပတွာ အဟော ဝတ မေ အယံ ဥပါသိကာ မဟတိ ပတိဋ္ဌာ ဇာတာ”တိ စိန္တေတွာ “အတိတေပိ န ခေါ မေ အယံ ပတိဋ္ဌာ ဘူတပုဗ္ဗာ၊ နော”တိ ဥပခာရေန္တော ဧကေနအတ္တဘာဝသတံ အနုဿရိ “အဟံ ခေါ ပန ဧကေနအတ္တဘာဝသတေ အညေဟိ သဒ္ဓိံ”

၁-အဂုဏရာသိ (သိ)

ဧကတော ဟုတွာ ဧတံ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေသိံ၊ အယံ မေ ဧတ္ထကံ အဂုဏံ ဒိဿွာ ‘အဟော ဘာရိယံ ကမ္မံ ကတံ ဥပါသိကာယာ’တိ စိန္တေသိ၊ အတ္ထိ န ခေါ ဧဝံ သံသာရေ သံသရန္တိယာ မမ ပုတ္တဿ ဥပကာရော ကတပုဗ္ဗော”တိ ဥပဓာရယမာနာ တတော ဥတ္တရိံ သတမံ အတ္တဘာဝံ အနုဿရိတွာ သတမေ အတ္တဘာဝေ မယာ ဧတဿ ပါဒပရိစာရိကာယ ဟုတွာ ဧတသ္မိံ ဇီဝိတာ ဝေါရောပနဋ္ဌာနေ ဇီဝိတဒါနံ ဒိန္နံ၊ အဟော မယာ မမ ပုတ္တဿ မဟာဥပကာရော ကတပုဗ္ဗော”တိ ဂေဟေ နိသိန္နာဝ ဥတ္တရိံ ဝိသေသေတွာ “ဥပဓာရေထာ”တိ အာဟ။ သော ဒိဗ္ဗာယ သောတဓာတုယာ သဒ္ဓံ သုတွာ ဝိသေသေတွာ သတမံ အတ္တဘာဝံ အနုဿရိတွာ တတ္ထ တာယ အတ္တနော ဇီဝိတဿ ဒိန္နဘာဝံ ဒိဿွာ “အဟော မမ ဣမာယ မဟာဥပါသိကာယ ဥပကာရော ကတပုဗ္ဗော”တိ အတ္တမနော ဟုတွာ တဿာ တတ္ထေဝ စတုသု မဂ္ဂဖလေသု ပဉ္စံ ကထေတွာ အနုပါဒိသေသာယ နိဗ္ဗာနဓာတုယာ ပရိနိဗ္ဗာယီတိ။

အညတရဘိက္ခုဝတ္ထု ဒုတိယံ။

၃-အညတရဥက္ကဏ္ဍဏိတဘိက္ခုဝတ္ထု

သုဒုဒ္ဒသန္တိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရန္တော အညတရံ ဥက္ကဏ္ဍဏိတဘိက္ခု အာရဟန္တ ကထေသိ။

သတ္တရိ ကိရ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရန္တေ ဧကော သေဋ္ဌိပုတ္တော အတ္တနော ကုလူပဂတ္ထေရံ ဥပသင်္ကမိတွာ “ဘန္တေ အဟံ ဒုက္ခာ မုစ္စိတုကာမော၊ ဧကံ မေ ဒုက္ခတော မုစ္စနကာရဏံ ကထေထာ”တိ အာဟ။ “သာဓာဝုသော၊ သစေသိ ဒုက္ခာ မုစ္စိတုကာမော၊ သလာကဘတ္တံ ဒေဟိ၊ ပက္ခိကဘတ္တံ ဒေဟိ၊ ဝဿာဝါသိကံ ဒေဟိ၊ စိဝရာဒယော ပစ္စယေ ဒေဟိ၊ အတ္တနော သာပတေယျံ တယော ကောဋ္ဌာသေ ကတွာ ဧကေန ကမ္မန္တံ ပယောဇေဟိ၊ ဧကေန ပုတ္တဒါရံ ပေါသေဟိ၊ ဧကံ ဗုဒ္ဓသာသနေ ဒေဟိ”တိ အာဟ။ သော “သာဓု ဘန္တေ”တိ ဝုတ္တပဋိပါဋိယာ သဗ္ဗံ ကတွာ ပုန ထေရံ ပုစ္ဆိ “တတော ဥတ္တရိံ အညံ ကိံ ကရောမိ ဘန္တေ”တိ။ အာဝုသော တိဏိသရဏာနိ ဂဏှ၊ ပဉ္စသီလာနိ ဂဏှာဟိတိ။ တာနိဝိ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ တတော ဥတ္တရိံ ပုစ္ဆိ။ တေန ဟိ ဒသ သီလာနိ ဂဏှာဟိတိ။ “သာဓု ဘန္တေ”တိ ဂဏှိ။ သော ဧဝံ အနုပုဗ္ဗေန ပုညကမ္မဿ ကတတ္တာ အနုပုဗ္ဗသေဋ္ဌိပုတ္တော နာမ ဇာတော။ တတော “ဥတ္တရိမိ ကတ္တဗ္ဗံ အတ္ထိ ဘန္တေ”တိ ပုန ပုစ္ဆိတွာ “တေန ဟိ ပဗ္ဗဇာဟိ”တိ

ဝုတ္တော နိက္ခမိတွာ ပဗ္ဗဇိ။ တဿေကော အာဘိဓမ္မိကဘိက္ခု အာစရိယော အဟောသိ၊ ဧကော ဝိနယဓရော ဥပဇ္ဈာယော။ တဿ လဒ္ဓုပသမ္ပဒဿ အာစရိယော အတ္တနော သန္တိကံ အာဂတကာလေ အဘိဓမ္မေ ပဉ္စံ ကထေသိ “ဗုဒ္ဓသာသနော နာမ ဣဒံ ကာတုံ ဝဇ္ဇတိ၊ ဣဒံ န ဝဇ္ဇတိ” တိ။ ဥပဇ္ဈာယောပိဿ အတ္တနော သန္တိကံ အာဂတကာလေ ဝိနယေ ပဉ္စံ ကထေသိ “ဗုဒ္ဓသာသနော နာမ ဣဒံ ကာတုံ ဝဇ္ဇတိ၊ ဣဒံ န ဝဇ္ဇတိ၊ ဣဒံ ကပ္ပတိ၊ ဣဒံ န ကပ္ပတိ” တိ။ သော စိန္တေသိ “အဟော ဘာရိယံ ဣဒံ ကမ္ပံ၊ အဟံ ဒုက္ခာ မုစ္စိတုကာမော ပဗ္ဗဇိတော၊ ဣဓ စ မမ ဟတ္ထပသာရဏဋ္ဌာနမ္ပိ န ပညာယတိ၊ ဂေဟေ ဌတွာဝ ဒုက္ခာ မုစ္စိတုံ သက္ကာ၊ မယာ ဂိဟိနာ ဘဇိတုံ ဝဇ္ဇတိ” တိ။ သော တတော ပဋ္ဌာယ ဥက္ကဏ္ဍိတော အနဘိရတော ဒွတ္တိံသာကာရေ သဇ္ဈာယံ န ကရောတိ၊ ဥဒ္ဓေသံ န ဂဏှာတိ၊ ကိသော လူခေါ ဓမ္မနိသန္တတဂတ္တော အာလဿိယာဘိ- ဘူတော ကစ္ဆုပရိကိဏ္ဍော အဟောသိ။

အထ နံ ဒဟရသာမဏေရာ “အာဝုသော ကိံ တံ ဌိတဋ္ဌာနေ ဌိတောဝ နိသိန္ဓဋ္ဌာနေ နိသိန္ဓောဝ အဟောသိ၊ ပဏ္ဍုရောဂါဘိဘူတော ကိသော လူခေါ ဓမ္မနိသန္တတဂတ္တော အာလဿိယာဘိဘူတော ကစ္ဆုပရိကိဏ္ဍော၊ ကိံ တေ ကတ” န္တိ ပုစ္ဆိံ သု။ ဥက္ကဏ္ဍိတောမိ အာဝုသောတိ။ ကိံ ကာရဏာတိ။ သော တံ ပဝတ္တိံ အာရောစေသိ။ တေ တဿ အာစရိယုပဇ္ဈာယာနံ အာစိက္ခိံ သု။ အာစရိယုပဇ္ဈာယာ တံ အာဒါယ သတ္ထု သန္တိကံ အဂမံ သု။ သတ္ထာ “ကိံ ဘိက္ခဝေ အာဂတတ္ထာ” တိ အာဟ။ ဘန္တေ အယံ ဘိက္ခု တုမှာကံ သာသနော ဥက္ကဏ္ဍိ- တောတိ။ ဧဝံ ကိရ ဘိက္ခုတိ။ အာမ ဘန္တေတိ။ ကိံ ကာရဏာတိ။ “အဟံ ဘန္တေ ဒုက္ခာ မုစ္စိတုကာမောဝ ပဗ္ဗဇိတော၊ တဿ မေ အာစရိယော အဘိဓမ္မကထံ ကထေသိ၊ ဥပဇ္ဈာယော ဝိနယကထံ ကထေသိ၊ သွာဟံ ဣဓ မေ ဟတ္ထပသာရဏဋ္ဌာနမ္ပိ နတ္ထိ၊ ဂိဟိနာ ဟုတွာ သက္ကာ ဒုက္ခာ မုစ္စိတုံ၊ ဂိဟိ ဘာဝိဿာမိ” တိ သန္တိဋ္ဌာနမကာသိံ ဘန္တေတိ။ သစေ တံ ဘိက္ခု ဧကမေဝ ရက္ခိတုံ သက္ခိဿသိ၊ အဝသေသာနံ ရက္ခနကိစ္စံ နတ္ထိတိ။ ကိံ ဘန္တေတိ။ တဝ စိတ္တမေဝ ရက္ခိတုံ သက္ခိဿသိတိ။ သက္ခိဿာမိ ဘန္တေတိ။ “တေန ဟိ အတ္တနော စိတ္တမေဝ ရက္ခာဟိ၊ သက္ကာ ဒုက္ခာ မုစ္စိတု” န္တိ ဣမံ ဩဝါဒံ ဒတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၃၆။ “သုဒုဒ္ဓသံ သုနိပုဏံ၊ ယတ္ထကာမနိပါတိနံ။
စိတ္တံ ရက္ခေထ မေဓာဝိ၊ စိတ္တံ ဂုတ္တံ သုခါဝဟ” န္တိ။

တတ္ထ သုဒုဒ္ဒသန္တိ သုဠု ဒုဒ္ဒသံ။ သုနိပုဏန္တိ သုဠု နိပုဏံ ငရမသဏ္ဍိ။
 ယတ္ထကာမနိပါတိနန္တိ ဇာတိအာဒိနိ အနောလောကေတွာ လဘိတဗ္ဗာ-
 လဘိတဗ္ဗယုတ္တာယုတ္တဋ္ဌာနေသု ယတ္ထကတ္ထမိ နိပတနသီလံ။ စိတ္တံ ရက္ခေထ
 မေဓာဝီတိ အန္ဓဗာလော ဒုမ္မေဓော အတ္တနော စိတ္တံ ရက္ခိတုံ သမတ္ထော နာမ
 နတ္ထိ၊ စိတ္တဝသိကော ဟုတွာ အနယဗျသနံ ပါပုဏာတိ။ မေဓာဝီ ပန
 ပဏ္ဍိတောဝ စိတ္တံ ရက္ခိတုံ သက္ကောတိ၊ တဿာ တွမ္ပိ စိတ္တမေဝ ဂေါပေဟိ။
 ဣဒဉ္စိ စိတ္တံ ဂုတ္တံ သုခါဝဟံ မဂ္ဂဖလနိဗ္ဗာနသုခါနိ အာဝဟတီတိ။

ဒေသနာပရိယောသာနေ သော ဘိက္ခု သောတာပတ္တိဖလံ ပါပုဏိ၊
 အညေပိ ဗဟူ သောတာပန္နာဒယော အဟေသုံ၊ ဒေသနာ မဟာဇနဿ
 သာတ္ထိကာ အဟောသီတိ။

အညတရဥက္ကဏ္ဍိတဘိက္ခုဝတ္ထု ဟတိယံ။

၄-သံဃရက္ခိတဘာဂိနေယျတ္ထေရဝတ္ထု

ဣရုမန္တိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရန္တော သံဃရက္ခိတံ
 နာမ ဘိက္ခု အာရဟ္မ ကထေသိ။

သာဝတ္ထိယံ ကိရေကော ကုလပုတ္တော သတ္ထု ဓမ္မဒေသနံ သုတွာ နိက္ခမိတွာ
 ပဗ္ဗဇိတော လဒ္ဓုပသမ္ပဒေါ သံဃရက္ခိတတ္ထေရော နာမ ဟုတွာ ကတိပါဟေ-
 နေဝ အရဟတ္တံ ပါပုဏိ။ တဿ ကနိဋ္ဌဘဂိနိ ပုတ္တံ^၁ လဘိတွာ ထေရဿ နာမံ
 အကာသိ။ သော ဘာဂိနေယျသံဃရက္ခိတော နာမ ဟုတွာ ဝယပ္ပတ္တော
 ထေရဿေဝ သန္တိကေ ပဗ္ဗဇိတွာ လဒ္ဓုပသမ္ပဒေါ အညတရသ္မိ^၂ ဂါမကာရာမေ-
 ဝသံ ဥပဂန္တာ “ဧကံ သတ္တဟတ္တံ၊ ဧကံ အဋ္ဌဟတ္တံ” န္တိ ဒွေ ဝဿာဝါသိက-
 သာဠကေ လဘိတွာ အဋ္ဌဟတ္တံ “ဥပဇ္ဈာယဿ မေ ဘဝိဿတိ” တိ သလ္လက္ခေတွာ
 “သတ္တဟတ္တံ မယံ ဘဝိဿတိ” တိ စိန္တေတွာ ဝုဠဝဿော “ဥပဇ္ဈာယံ
 ပဿိဿာမိ” တိ အာဂစ္ဆန္တော အန္တရာမဂ္ဂေ ပိဏ္ဍာယ စရန္တော အာဂန္တာ
 ထေရေ ဝိဟာရံ အနာဂတေယေဝ ဝိဟာရံ ပဝိသိတွာ ထေရဿ ဒိဝါဋ္ဌာနံ
 သမ္ပဇိတွာ ပါဒေါဒကံ ဥပဋ္ဌပေတွာ အာသနံ ပညပေတွာ အာဂမနမဂ္ဂံ
 ဩလောကေန္တော နိသီဒိ။ အထဿာဂမနဘာဝံ ဒိဿွာ ပစ္စုဂ္ဂမနံ ကတွာ

၁-ကနိဋ္ဌော ပုတ္တံ (သိ)

ပတ္တစီဝရံ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ “နိသီဒထ ဘန္တေ”တိ ထေရံ နိသီဒါပေတွာ တာလ-
ဝဏ္ဏံ အာဒါယ ဗီဇိတွာ ပါနိယံ ဒတွာ ပါဒေ ဓောဝိတွာ တံ သာဠကံ
အာနေတွာ ပါဒမူလေ ဌပေတွာ “ဘန္တေ ဣမံ ပရိဘုဉ္ဇထာ”တိ ဝတွာ
ဗီဇယမာနော အဋ္ဌာသိ။

အထ နံ ထေရော အာဟ “သံဃရက္ခိတ မယံ စီဝရံ ပရိပုဏ္ဏံ၊ တွမေဝ
ပရိဘုဉ္ဇာ”တိ။ ဘန္တေ မယာ လဒ္ဓကာလတော ပဋ္ဌာယ အယံ တုမှာကမေဝ
သလ္လက္ခိတော၊ ပရိဘောဂံ ကရောထာတိ။ ဟောတု သံဃရက္ခိတ၊ ပရိပုဏ္ဏံ
မေ စီဝရံ၊ တွမေဝ ပရိဘုဉ္ဇာတိ။ ဘန္တေ မာ ဧဝံ ကရောထ၊ တုမှေဟိ ပရိ-
ဘုဉ္ဇေ မယံ မဟပ္ပလံ ဘဝိဿတိတိ။ အထ နံ တဿ ပုနပ္ပုနံ ကထေန္တဿပိ
ထေရော န ဣစ္ဆိယေဝ။

ဧဝံ သော ဗီဇယမာနော ဌိတောဝစိန္တေသိ “အဟံ ထေရဿ ဂိဟိကာလေ
ဘာဂိနေယျော၊ ပဗ္ဗဇိတကာလေ သဒ္ဓိဝိဟာရိကော၊ ဧဝမ္ပိ မယာ သဒ္ဓိံ
ဥပဇ္ဈာယော ပရိဘောဂံ န ကတ္ထုကာမော၊ ဣမသ္မိံ မယာ သဒ္ဓိံ ပရိဘောဂံ
အကရောန္တေ ကိံ မေ သမဏဘာဝေန၊ ဂိဟိ ဘဝိဿာမီ”တိ။ အထဿ
တေဒဟောသိ “ဒုဿဏ္ဍာပိတော” သရာဝါသော၊ ကိံ န ခေါ ကတွာ ဂိဟိ-
ဘူဘော ဇိဝိဿာမီ”တိ။ တတော စိန္တေသိ “အဋ္ဌဟတ္ထသာဠကံ ဝိက္ခိဏိတွာ
ဧကံ ဧဋိကံ ဂဏှိဿာမိ၊ ဧဋိကာ နာမ ခိပ္ပံ ဝိဇာယတိ၊ သွာဟံ ဝိဇာတံ
ဝိဇာတံ ဝိက္ခိဏိတွာ မူလံ ကရိဿာမိ၊ မူလေ ဗဟူ ကတွာ ဧကံ ပဇာပတိံ
အာနေဿာမိ၊ သာ ဧကံ ပုတ္တံ ဝိဇာယိဿတိ၊ အထဿ မမ မာတုလဿ
နာမံ ကတွာ စူဠယာနကေ နိသီဒါပေတွာ မမ ပုတ္တဉ္စ ဘရိယဉ္စ အာဒါယ
မာတုလံ ဝန္တိတုံ အာဂမိဿာမိ၊ အာဂစ္ဆန္တေ အန္တရာမဂ္ဂေ မမ ဘရိယံ ဧဝံ
ဝက္ခာမိ ‘အာနေဟိတာဝ မေ ပုတ္တံ၊ ဝဟိဿာမိန’န္တိ၊ သာ ‘ကိံ တေ ပုတ္တေန၊
ဧဟိ၊ ဣမံ ယာနကံ ပါဇေဟိ’တိ ဝတွာ ပုတ္တံ ဂဟေတွာ ‘အဟံ နေဿာမိ
န’န္တိ နေတွာ သန္ဓာရေတုံ အသက္ကောန္တိ စက္ကပထေ’ ခန္ဓေဿတိ၊ အထဿ
သရိရံ အဘိရုဟိတွာ စက္ကံ ဂမိဿတိ၊ အထ နံ ‘တွံ မမ ပုတ္တံ နေဝ မယံ အဒါသိ၊
နံ သန္ဓာရေတုံ နာသက္ခိ နာသိတောသ္မိ တယာ’တိ ဝတွာ ပတောဒယဋ္ဌိယာ
ပိဋ္ဌိယံ ပဟရိဿာမီ”တိ။

သော ဧဝံ စိန္တေန္တောဝ ဌတွာ ဗီဇယမာနော ထေရဿ သိသေ တာလ-
ဝဏ္ဏေန ပဟရိ။ ထေရော “ကိံ န ခေါ အဟံ သံဃရက္ခိတေန သိသေ

၁-ဒုဿဏ္ဍာပိယော (သီ) ၂-ကိံ တေန ပုတ္တေန ဂဟိတေန (သီ) ၃-စက္ကပါဒေ (သီ၊ သျာ)

ပဟတော”တိ ဥပဓာရေန္တော တေန စိန္တိတစိန္တိတံ သဗ္ဗံ ဥတွာ “သံဃရက္ခိတ
 မာတုဂါမဿ ပဟာရံ ဒါတုံ နာသက္ခိ၊ ကော ဧတ္ထ မဟလ္လကတ္ထေရဿ
 ဒေါသော”တိ အာဟ။ သော “အဟော နဋ္ဌောမ္ပိ၊ ဣတံ ကိရ မေ ဥပဇ္ဈာယေန
 စိန္တိတစိန္တိတံ၊ ကိံ မေ သမဏဘာဝေနာ”တိ တာလဝဏ္ဏံ ဆဋ္ဌေတွာ ပလာ-
 ယိတုံ အာရဒ္ဓေါ။

အထ နံ ဒဟရာ စ သာမဏေရာ စ အနုဗန္ဓိတွာ အာဒါယ သတ္ထု သန္တိကံ
 အဂမံသု။ သတ္ထာ တေ ဘိက္ခု။ ဒိသ္မာဝ “ကိံ” ဘိက္ခုဝေ အာဂတတ္ထု၊ ဧကော
 ဝေါ ဘိက္ခု၊ လဒ္ဓေါ”တိ ပုစ္ဆိ။ အာမ ဘန္တေ၊ ဣမံ ဒဟရံ ဥက္ကဏ္ဍိတွာ ပလာယန္တိ
 ဂဟေတွာ တုမှာကံ သန္တိကံ အာဂတမှာတိ။ ဧဝံ ကိရ ဘိက္ခုတိ။ အာမ
 ဘန္တေတိ။ ကိမတ္ထံ တေ ဘိက္ခု၊ ဧဝံ ဘာရိယံ ကမ္ပံ ကတံ၊ နန တံ အာရဒ္ဓ-
 ဝိရိယဿ ကေဿ ဗုဒ္ဓဿ ပုတ္တော၊ မာဒိသဿ နာမ ဗုဒ္ဓဿ သာသနေ
 ပဗ္ဗဇိတွာ အတ္တာနံ ဒမေတွာ သောတာပန္နောတိ ဝါ သကဒါဂါမီတိ ဝါ
 အနာဂါမီတိ ဝါ အရဟာတိ ဝါ ဝဒါပေတုံ နာသက္ခိ၊ ကိမတ္ထံ ဧဝံ ဘာရိယံ
 ကမ္ပမကာသီတိ။ ဥက္ကဏ္ဍိတောသ္မိ ဘန္တေတိ။ ကိံ ကာရဏာ ဥက္ကဏ္ဍိတော-
 သီတိ။ သော ဧဝံ ဝဿာဝါသိကသာဠကာနံ လဒ္ဓဒိဝသတော ပဋ္ဌာယ ယာဝ
 ထေရဿ တာလဝဏ္ဏေန ပဟာရာ သဗ္ဗံ တံ ပဝတ္ထိံ အာရောစေတွာ “ဣမိနာ
 ကာရဏေန ပလာတောသ္မိ ဘန္တေ”တိ အာဟ။ အထ နံ သတ္ထာ “ဧဟိ ဘိက္ခု၊
 မာ စိန္တယိ၊ စိတ္တံ နာမေတံ ဒူရေ ဟောန္တမ္ပိ အာရမ္ဗဏံ သမ္ပုဋ္ဌိန္နကဇာတိကံ၊
 ရာဂဒေါသမောဟဗန္ဓနာ မုစ္စနတ္ထာယ ဝါယမိတုံ ဝဇ္ဇတိ”တိ ဝတွာ ဣမံ
 ဂါထမာဟ—

၃၇။ “ဒူရင်္ဂမံ ကေစရံ၊ အသရီရံ ဂုဟာသယံ။
 ယေ စိတ္တံ သံယမေဿန္တိ၊ မောက္ခန္တိ မာရဗန္ဓနာ”တိ။

တတ္ထ ဒူရင်္ဂမန္တိ စိတ္တဿ ဟိ မက္ကဋ္ဌသုတ္တမတ္တကမ္ပိ ပုရတ္ထိမာဒိဒိသာဘာဝေန
 ဂမနာဂမနံ နာမ နတ္ထိ၊ ဒူရေ သန္တမ္ပိ ပန အာရမ္ဗဏံ သမ္ပုဋ္ဌိန္နတိတိ ဒူရင်္ဂမံ နာမ
 ဇာတံ။ သတ္တဋ္ဌစိတ္တာနိ ပန ကေတော ကဏ္ဍိကဗဒ္ဓါနိ ကေက္ခဏေ ဥပ္ပဇ္ဇိတုံ
 သမတ္တာနိ နာမ နတ္ထိ၊ ဥပ္ပတ္တိကာလေ ဧကေကမေဝ စိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တသ္မိံ နိရဒ္ဓေ
 ပုန ဧကေကမေဝ ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ ဝ ကေစရံ နာမ ဇာတံ။ စိတ္တဿ သရီရသဏ္ဌာနံ
 ဝါ နိလာဒိပ္ပကာရော ဝဏ္ဏဘေဒေါ ဝါ နတ္ထိတိ အသရီရံ နာမ ဇာတံ။ ဂုဟာ
 နာမ စတုမဟာဘူတဂုဟာ၊ ဣဒဗ္ဗ ဟဒယရူပံ နိဿာယ ပဝတ္တတိတိ

၁-ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တသ္မာ (သိ၊ က)

ဂုဗ္ဗာသယံ နာမ ဇာတံ။ ယေ ဗိက္ခုနံ ယေ ကေစိ ပုရိသာ ဝါ ဣတ္ထိယော ဝါ
 ဂဟဋ္ဌာ ဝါ ပဗ္ဗဇိတာ ဝါ အနုပ္ပဇ္ဇနကကိလေသဿ ဥပ္ပဇ္ဇိတုံ အဒေန္တာ သတိ-
 သဗ္ဗောသေန ဥပ္ပန္နကိလေသံ ပဇဟန္တာ စိတ္တံ သံယမေဿန္တိ သံယတံ
 အဝိက္ခိတ္တံ ကရိဿန္တိ။ မောက္ခန္တိ မာရဗန္ဓနာတိ သဗ္ဗေတေ ကိလေသ-
 ဗန္ဓနာဘာဝေန မာရဗန္ဓနသင်္ခါတာ တေဘူမကဝဋ္ဌာ မုစ္ဆိဿန္တိတိ။

ဒေသနာပရိယောသာနေ ဘာဂိနေယျသံဃရက္ခိတတ္ထေရော သောတာ-
 ပတ္တိဖလံ ပါပုဏိ၊ အညေပိ ဗဟူ သောတာပနာဒယော ဇာတာ၊ မဟာဇနဿ
 သတ္တိကာ ဓမ္မဒေသနာ အဟောသိတိ။

သံဃရက္ခိတဘာဂိနေယျတ္ထေရဝတ္ထု စတုတ္ထိ။

၅-စိတ္တဟတ္ထတ္ထေရဝတ္ထု

အနဝဋ္ဌိတစိတ္တဿာတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရန္တော
 စိတ္တဟတ္ထတ္ထေရံ အာရဗ္ဗ ကထေသိ။

ဧကော ကိရ သာဝတ္ထိဝါသီ ကုလပုတ္တော နဋ္ဌဂေါဏံ ပရိယေသန္တော
 အရညံ ပဝိသိတွာ မဇ္ဈနိကေ ကာလေ ဂေါဏံ ဒိသ္မာ ဂေါယူထေ ဝိဿဇ္ဇေတွာ
 “အဝဿံ အယျာနံ သန္တိကေ အာဟာရမတ္တံ လဘိဿာမိ”တိ ခုပ္ပိပါသာ-
 ဝိဋ္ဌိတော ဝိဟာရံ ပဝိသိတွာ ဘိက္ခုနံ သန္တိကံ ဂန္တော ဝဋ္ဌိတွာ ဧကမန္တံ နိသိဒိ။
 ကသ္မိံ ခေါပန သမယေ ဘိက္ခုနံ အဝက္ကာရပါတိယံ ဘုတ္တာဝသေသကံ ဘတ္တံ
 ဟောတိ၊ တေ တံ ဆာတကဝိဋ္ဌိတံ ဒိသ္မာ “ဣတော၂ ဘတ္တံ ဂဟေတွာ
 ဘုဇ္ဇာဟိ”တိ ဝဒိံသု၊ ဗုဒ္ဓကာလေ စ ပန အနေကသူပဗျဉ္ဇနံ ဘတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊
 သော တတော ယာပနမတ္တံ ဂဟေတွာ ဘုဋ္ဌိတွာ ပါနိယံ ပိဝိတွာ ဟတ္ထေ
 ဧဝံဘိက္ခု ဘိက္ခု ဝဋ္ဌိတွာ “ကိံ ဘန္တေ အဇ္ဇေ အယျာ နိမန္တနဋ္ဌာနံ အဂမံ-
 သူ”တိ ပုစ္ဆိ။ နတ္ထိ ဥပါသကာ၊ ဘိက္ခု ဣမိနာဝ နိဟာရေန နိဗ္ဗန္တိ လဘန္တိတိ။
 သော “မယံ ဥဋ္ဌာယ သမုဋ္ဌာယ ရတ္ထိန္ဒိဝံ နိဗ္ဗန္တိ ကမ္မံ ကရောန္တာပိ ဧဝံ
 မရုရဗျဉ္ဇနံ ဘတ္တံ န လဘာမ၊ ဣမေ ကိရ နိဗ္ဗန္တိ ဘုဇ္ဇန္တိ၊ ကိံ မေ ဂိဟိဘာဝေန၊
 ဘိက္ခု ဘဝိဿာမိ”တိ စိန္တေတွာ ဘိက္ခု ဥပသင်္ကမိတွာ ပဗ္ဗဇ္ဇံ ယာစိ။
 အထ နံ ဘိက္ခု “သာဓု ဥပါသကာ”တိ ပဗ္ဗာဇေသုံ။

သော လဒ္ဓုပသမ္ပဒေါ သဗ္ဗပ္ပကာရံ ဝတ္တပဋိဝတ္တံ အကာသိ။ သော ဗုဒ္ဓါနံ ဥပ္ပန္နေန လာဘသက္ကာရေန ကတိပါဟစ္စယေန ထူလသရိရော အဟောသိ။ တတော စိန္တေသိ “ကိ” မေ ဘိက္ခာယ စရိတွာ ဇီဝိတေန၊ ဂိဟိ ဘဝိဿာမိ” တိ။ သော ဂိဗ္ဗမိတွာ ဂေဟံ ပါဝိသိ။ တဿ ဂေဟေ ကမ္မံ ကရောန္တဿ ကတိပါ-ဟောနေဝ သရီရံ မိလာယိ။ တတော “ကိ” မေ ဣမိနာ ဒုက္ခေန၊ သမဏော ဘဝိဿာမိ” တိ စိန္တေတွာ ပုန ဂန္တာ ပဗ္ဗဇိ။ သော ကတိပါဟံ ဝိတိနာမေတွာ ပုန ဥက္ကဏ္ဍိတွာ ဝိဗ္ဗမိ၊ ပဗ္ဗဇိတကာလေ ပန ဘိက္ခုနံ ဥပကာရကော ဟောတိ။ သော ကတိပါဟောနေဝ ပုနပိ ဥက္ကဏ္ဍိတွာ “ကိ” မေ ဂိဟိဘာဝေန၊ ပဗ္ဗဇိ-ဿာမိ” တိ ဂန္တာ ဘိက္ခု ဝဋ္ဋိတွာ ပဗ္ဗဇ္ဇိ ယာစိ။ အထ နံ ဘိက္ခု ဥပကာရဝသေန ပုန ပဗ္ဗာဇယိံ သု။ ဧဝံ သော ဣမိနာ နိယာမေနေဝ ဆက္ခတ္တံ ပဗ္ဗဇိတွာ ဥပ္ပဗ္ဗဇိတော။ တဿ ဘိက္ခု “ဧသ စိတ္တဝသိကော ဟုတွာ ဝိစရတိ” တိ စိတ္တ-ဟတ္ထဇ္ဇေရာတိ နာမံ ကရိံ သု။

တဿေဝံ အပရာပရံ ဝိစရန္တဿေဝ ဘရိယာ ဂတ္တိနိ အဟောသိ။ သော သတ္တမေ ဝါရေ အရညတော ကသိဘဏ္ဍမာဒါယ ဂေဟံ ဂန္တာ ဘဏ္ဍကံ ဌပေတွာ “အတ္တနော ကာသာဝံ ဂဏှိဿာမိ” တိ ဂမ္ဘံ ပါဝိသိ။ တသ္မိံ ခဏေ တဿ ဘရိယာ နိပဇ္ဇိတွာ နိဒ္ဒါယတိ။ တဿာ နိဝတ္ထသာဋကော အပဂတော ဟောတိ၊ မုခတော စ လာလာ ပဋ္ဌရတိ၊ နာသာ ဃုရဃုရာယတိ၊ မုခံ ဝိဝဋံ၊ ဒန္တံ ဃံသတိ၊ သာ တဿိ ဥဒ္ဓါမာတကးသရီရံ ဝိယ ဥပဋ္ဌာသိ။ သော “အနိစ္စံ ဒုက္ခံ ဣဒ” န္တိ သညံ လဘိတွာ “အဟံ ဧတ္တကံ ကာလံ ပဗ္ဗဇိတွာ ဣမံ နိဿာယ ဘိက္ခုဘာဝေ သဏ္ဍာတုံ နာသက္ခိ” န္တိ ကာသာယကောဋိယံ ဂဟေတွာ ဥဒရေ ဗန္ဓိတွာ ဂေဟာ နိက္ခမိ။

အထဿ အနန္တရဂေဟေ ဌိတာ သဿု တံ တထာ ဂစ္ဆန္တံ ဒိသွာ “အယံ ပဋိဥက္ကဏ္ဍိတော ဘဝိဿတိ၊ ဣဒါနေဝ အရညတော အာဂန္တာ ကာသာဝံ ဥဒရေ ဗန္ဓိတွာဝ ဂေဟာ နိက္ခန္တော ဝိဟာရာဘိမုခေါ ဂစ္ဆတိ၊ ကိံ န ခေါ” တိ ဂေဟံ ပဝိသိတွာ နိဒ္ဒါယမာနံ မိတရံ ပဿိတွာ “ဣမံ ဒိသွာ သော ဝိပုဋ္ဌိ-သာရိ ဟုတွာ ဂတော” တိ ဥတွာ မိတရံ ပဟရိတွာ “ဥဋ္ဌေဟိ ကာဋကဏ္ဍိ၊ သာမိကော တေ တံ နိဒ္ဒါယမာနံ ဒိသွာ ဝိပုဋ္ဌိသာရိ ဟုတွာ ဂတော၊ နတ္ထိ သော ဣတော ပဋ္ဌာယ တုယ” န္တိ အာဟ။ “အပေဟိ အပေဟိ အမ္မ၊ ကုတော တဿ ဂမနံ အတ္ထိ၊ ကတိပါဟောနေဝ ပုနာဂမိဿတိ” တိ အာဟ။ သောပိ “အနိစ္စံ ဒုက္ခံ” န္တိ ဝတွာ ဂစ္ဆန္တော ဂစ္ဆန္တောဝ သောတာပတ္တိဖလံ ပါပုဏိ။

၁-သော တဿာ (သု၊ က) ၂-ပဋိက္ကန္တော (သု၊)

သော ဂန္ဓာ ဘိက္ခု။ ဝဋ္ဌိတွာ ပဗ္ဗဇ္ဇံ ယာစိ။ န သက္ခိယာမ မယံ တံ ပဗ္ဗာဇေတုံ၊ ကုတော တုယံ သမဏဘာဝေါ။ သတ္တကနိသာနပါသာဏသဒိသံ တဝ သီသန္တိ။ ဘန္တေ ဣဒါနိ မံ အနုကမ္မာယ ဧကဝါရံ ပဗ္ဗာဇေထာတိ။ တေ တံ ဥပကာရဝသေန ပဗ္ဗာဇယိံသု။ သော ကတိပါဟေနေဝ သဟ ပဋိ- သန္တိဒါဟိ အရဟတ္တံ ပါပုဏိ။

တေပိ နံ အာဟံသု “အာဂုသော စိတ္တဟတ္ထ တဝ ဂမနသမယံ တွမေဝ ဇာနေယျာသိ၊ ဣမသ္မိံ ဝါရေ တေ စိရယိတ”န္တိ။ ဘန္တေ သံသဂ္ဂဿ အတ္ထိ- ဘာဝကာလေ ဂတမှာ၊ သော နော သံသဂ္ဂေါ ဆိန္ဓော၊ ဣဒါနိ အဂမနဓမ္မာ ဇာတမှာတိ။ ဘိက္ခု။ သတ္ထု သန္တိကံ ဂန္ဓာ “ဘန္တေ အယံ ဘိက္ခု အမေဟိ ဧဝံ ပုတ္တော ဧဝံ နာမ ကထေသိ၊ အညံ ဗျာကရေတိ၊ အဘူတံ ဝဒတိ”တိ အာဟံသု။ သတ္တာ “အာမ ဘိက္ခဝေ မမ ပုတ္တော အတ္တနော အနဝဋ္ဌိတစိတ္တ- ကာလေ သဒ္ဓမ္မံ အဇာနနကာလေ ဂမနာဂမနံ အကာသိ၊ ဣဒါနိဿ ပုညဉ္စ ပါပဉ္စ ပဟိန”န္တိ ဝတွာ ဣမာ ဒွေ ဂါထာ အာဟ—

၃၈။ “အနဝဋ္ဌိတစိတ္တဿ၊ သဒ္ဓမ္မံ အဝိဇာနတော။
ပရိပ္ပဝပသာဒဿ၊ ပညာ န ပရိပူရတိ။

၃၉။ အနဝဿုတစိတ္တဿ၊ အနန္တာဟတစေတသော။
ပုညပါပပဟိနဿ၊ နတ္ထိ ဇာဂရတော ဘယ”န္တိ။

တတ္ထ အနဝဋ္ဌိတစိတ္တဿာတိ စိတ္တံ နာမေတံ ကဿစိ နိဗဒ္ဓံ ဝါ ထာဝရံ ဝါ နတ္ထိ။ ယော ပန ပုဂ္ဂလော အဿပိဋ္ဌေ ဌပိတကုပ္ပဏ္ဍံ ဝိယ စ ထုသရာသိမ္ပိ ကောဋ္ဌိတခါဏုကော ဝိယ စ ခလ္လာဋသီသေ ဌပိတကဒမ္မပုပ္ဖံ ဝိယ စ န ကတ္ထစိ သဏ္ဍာတိ၊ ကဒါစိ ဗုဒ္ဓသာဝကော ဟောတိ၊ ကဒါစိ အာဇီဝကော၊ ကဒါစိ နိဂဏ္ဍော၊ ကဒါစိ တာပသော။ ဧဝရူပေါ ပုဂ္ဂလော အနဝဋ္ဌိတစိတ္တော နာမ။ တဿ အနဝဋ္ဌိတစိတ္တဿ။ သဒ္ဓမ္မံ အဝိဇာနတောတိ သတ္တတိံ သဗောဓိ- ပက္ခိယဓမ္မဘေဒံ ဣမံ သဒ္ဓမ္မံ အဝိဇာနန္တဿ ပရိတ္တသဒ္ဓတာယ ဝါ ဥပ္ပဝသဒ္ဓ- တာယ ဝါ ပရိပ္ပဝပသာဒဿ ကာမာဝစရူပါဝစရာဒိဘေဒါ ပညာ န ပရိပူရတိ။ ကာမာဝစရာယပိ အပရိပူရယမာနာယ ကုတောဝ ရူပါဝစရာ- ရူပါဝစရလောကုတ္တရပညာ ပရိပူရိဿတိတိ ဒိပေတိ။ အနဝဿုတစိတ္တဿာတိ ရာဂေန အတိန္တစိတ္တဿ။ အနန္တာဟတစေတသောတိ “အာဟတစိတ္တော

၁-သတ္တကနိသာဒန....(သိ၊ သု) ၂-သဏ္ဍဟတိ (သံ)

ခိလဇာတော”တိ အာဂတဋ္ဌာနေ ဒေါသေန စိတ္တဿ ပဟတဘာဝေါ ဝုတ္တော၊
 ဣမ ပန ဒေါသေန အပ္ပင်္ဂဟတစိတ္တဿာတိ အတ္ထော။ ပုညပါပပဟိနဿာတိ
 စတုတ္ထမဂ္ဂေန ပဟိနပုညဿ စေဝ ပဟိနပါပဿ စ ဒိဏာသဝဿ။ နတ္ထိ
 ဇာဂရတော ဘယန္တိ ဒိဏာသဝဿ ဇာဂရန္တဿေဝ အဘယဘာဝေါ
 ကထိတော ဝိယ၊ သော ပန သဒ္ဓါဒီဟိ ပဉ္စဟိ ဇာဂရဓမ္မေဟိ သမန္ဓာဂတတ္တာ
 ဇာဂရော နာမ။ တသ္မာ တဿ ဇာဂရန္တဿာပိ အဇာဂရန္တဿာပိ ကိလေသ-
 ဘယံ နတ္ထိ ကိလေသာနံ အပစ္စာဝတ္တနတော။ န ဟိ တံ ကိလေသာ အနုဗန္ဓန္တိ
 တေန တေန မဂ္ဂေန ပဟိနာနံ ကိလေသာနံ ပုန အနုပဂမနတော။ တေနောပါဟ
 “သောတာပတ္တိမဂ္ဂေန ယေ ကိလေသာ ပဟိနာ၊ တေ ကိလေသေ န ပုနေတိ
 န ပစ္စေတိ န ပစ္စာဂစ္ဆတိ၊ ဘကဒါဂါမိအနာဂါမိအရဟတ္တမဂ္ဂေန ယေ
 ကိလေသာ ပဟိနာ၊ တေ ကိလေသေ န ပုနေတိ န ပစ္စေတိ န ပစ္စာဂစ္ဆ-
 တိ”ကိ ၂။

ဒေသနာ မဟာဇနဿ သာတ္ထိကာ သဖလာ အဟောသိ။

အထေကဒိဝသံ ဘိက္ခု ဓမ္မသဘာယံ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ “ဘာရိယာ ဝတိမေ
 အာဝုသော ကိလေသာ နာမ၊ ဝေရူပဿ အရဟတ္တဿ ဥပနိဿယသမ္ပန္နော
 ကုလပုတ္တော ကိလေသေဟိ အာလောဋ္ဌိကော သတ္တဝါရေ ဂိဟိ ဟုတွာ
 သတ္တဝါရေ ပဗ္ဗဇိတော”တိ။ သတ္တာ တေသံ တံ ကထာပဝတ္တိံ သုတွာ တံဇ်ဏာ-
 နုရူပေန ဂမနေန ဓမ္မသဘံ ဂန္ဓာ ဗုဒ္ဓါသနေ နိသိန္နော “ကာယ နုတ္ထ
 ဘိက္ခဝေ တေရဟိ ကထာယ သန္တိသိန္နာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ
 ဝုတ္တေ ဝေမေဝ ဘိက္ခဝေ ကိလေသာ နာမ ဘာရိယာ၊ သစေ ဧတေ ရူပိနော
 ဟုတွာ ကတ္ထစိ ပက္ခိပိတုံ သက္ကာ ဘဝေယျ၊ စက္ကဝါဠံ အတိသမ္မာဓံ၊ ဗြဟ္မ-
 လောကော အတိနိစကောတိ ဩကာသော နေသံ န ဘဝေယျ၊ မာဒိသမ္ပိ
 နာမေတေ ပညာသမ္ပန္နံ ပုရိသာဇာနေယျံ အာလောဋ္ဌေန္တိ၊ အဝသေသေသု
 ကာ ကထာ။ အဟံ ဟိ အမုနာဋ္ဌိမတ္တံ ဝရကစောရကံ ကုဏ္ဍကုဒါလဉ္စ
 နိဿာယ ဆ ဝါရေ ပဗ္ဗဇိတွာ ဥပ္ပဗ္ဗဇိတပုဗ္ဗောတိ။ ကဒါ ဘန္တေ၊ ကဒါ
 သုဂတာတိ။ သုဏိဿထ ဘိက္ခဝေတိ။ အာမ ဘန္တေတိ။ “တေန ဟိ သုဏာ-
 ထာ”တိ အတိတံ အာဟရိ—

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇံ ကာရေန္တေ ကုဒါလပဏ္ဍိတော
 နာမ ဗာဟိရကပဗ္ဗဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ အဋ္ဌ မာသေ ဟိမဝန္တေ ဝသိတွာ ဝဿာရတ္တ-
 သမယေ ဘူမိယာ တိန္တာယ “ဂေဟေ ဇံမ အမုနာဋ္ဌိမတ္တော ဝရကစောရကော စ

၁-ဒီ ၃-၁၉၇၊ အဘိ ၂-၃၉၂၊ မ ၁-၁၄၅-ပိဋ္ဌာဒီသု။ ၂-၃ ဂ-ဂ၃-ပိဋ္ဌေ စူဠနိဗ္ဗေသေ။

နဂရံ သုညံ ဒိသွာ “ဧဝရူပံ နဂရံ ဆဉ္ဇေတွာ ပဗ္ဗဇိတော ရာဇာ ဩရကေ ဌာနေ
 န ပဗ္ဗဇိဿတိ၊ မယာပိ ပဗ္ဗဇိတုံ ဝဇ္ဇတိ” တိ စိန္တေတွာ တတ္ထ ဂန္ဓာ မဟာပုရိသံ
 ဥပသင်္ကမိတွာ ပဗ္ဗဇံ ယာစိတွာ သပရိဝါရော ပဗ္ဗဇိ၊ ဧတေနော နိဟာရေန
 သတ္တ ရာဇာနော ပဗ္ဗဇိံ သု။ သတ္တယောဇနိကော အဿမော အဟောသိ။
 သတ္တ ရာဇာနော ဘောဂေ ဆဉ္ဇေတွာ ဧတ္တကံ ဇနံ ဂဟေတွာ ပဗ္ဗဇိံ သု။
 မဟာပုရိသော မြဟ္မစရိယဝါသံ ဝသိတွာ မြဟ္မလောကူပဂေါ အဟောသိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ “အဟံ ဘိက္ခဝေ တဒါ ကုဒါလ-
 ပဏ္ဍိတော အဟောသိ၊ ကိလေသာ နာမေတေ ဧဝံ ဘာရိယာ” တိ အာဟ။

စိတ္တဟတ္ထတ္ထေရဝတ္ထု ပဉ္စမံ။

၆-ပဉ္စသတဘိက္ခုဝတ္ထု

ကုမ္ဘုပမန္တိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရန္တော အာရဒ္ဓ-
 ဝိပဿကေ ဘိက္ခု အာရဗ္ဘ ကထေသိ။

သာဝတ္ထိယံ ကိရ ပဉ္စသတာ ဘိက္ခု သတ္ထု သန္တိကေ ယာဝ အရဟတ္တာ
 ကမ္မဋ္ဌာနံ ဂဟေတွာ “သမဏဓမ္မံ ကရိဿာမာ” တိ ယောဇနသတမဂ္ဂံ ဂန္ဓာ
 ဧကံ မဟာဝါသဂါမံ အဂမံ သု။ အထ တေ မနဿာ ဒိသွာ ပညတ္တာသနေ
 နိသီဒါပေတွာ ပဏီတေဟိ ယာဂုဘတ္တာဒိဟိ ပရိဝိသိတွာ “ကဟံ ဘန္တေ
 ဂစ္ဆထာ” တိ ပုစ္ဆိတွာ “ယထာဖာသုကဋ္ဌာန” န္တိ ဝုတ္တေ “ဘန္တေ ဣမံ တေမာသံ
 ဣဓေဝ ဝသထ၊ မယမ္ပိ တုမှာကံ သန္တိကေ သရဏေသု ပတိဋ္ဌာယ ပဉ္စ သီလာနိ
 ရက္ခိဿာမာ” တိ ယာစိတွာ တေသံ အဓိဝါသနံ ဝိဒိတွာ “အဝိဒူရေ ဌာနေ
 မဟန္တော ဝနသဏ္ဍော အတ္ထိ၊ ဧတ္ထ ဝသထ ဘန္တေ” တိ ဝတွာ ဥယျောဇေသုံ။
 ဘိက္ခု တံ ဝနသဏ္ဍံ ပဝိသိံ သု။ တသ္မိံ ဝနသဏ္ဍော အဓိဝတ္ထော ဒေဝတာ
 “သီလဝန္တော အယျာ ဣမံ ဝနသဏ္ဍံ အနုပ္ပတ္တာ၊ အယုတ္တံ ခေါ ပန အသ္မာကံ
 အယျေသု ဣဓ ဝသန္တေသု ပုတ္တဒါရေ ဂဟေတွာ ရုက္ခေ အဘိရုယ ဝသိတု” န္တိ
 ရုက္ခတော ဩတရိတွာ ဘူမိယံ နိသီဒိတွာ စိန္တယိံ သု “အယျာ ဣမသ္မိံ ဌာနေ
 အဇ္ဇေကရတ္ထိံ ဝသိတွာ အဒ္ဓါ သွေ ဂမိဿန္တိ” တိ။ ဘိက္ခုပိ ပုနဒိဝသေ
 အန္တောဂါမေ ဝိဏ္ဍာယ စရိတွာ ပုန တမေဝ ဝနသဏ္ဍံ အာဂမိံ သု။ ဒေဝတာ
 “ဘိက္ခုသံသော သွာတနာယ ကေနစိ နိမန္တိတော ဘဝိဿတိ၊ တသ္မာ

၁-သတ္တရာဇဘောဂါ ဆဒ္ဓိတာ (သိ)

ပုနာဂစ္ဆတိ၊ အဇ္ဇ ဂမနံ န ဘဝိဿတိ၊ သွေ ဂမိဿတိ မညေ”တိ ဣမိနာ ဥပါယေန အဗုမာသမတ္တံ ဘူမိယမေဝ အတ္ထိံသု။

တတော စိန္တယိံသု “ဘဒန္တာ ဣမံ တေမာသံ ဣဓေဝ မညေ ဝသိဿန္တိ၊ ဣဓေဝ ခေါပန ဣမေသု ဝသန္တေသု အမှာကံ ရုက္ခေ အဘိရုဟိတွာ နိသီဒိတုမ္ပိ န ယုတ္တံ၊ တေမာသံ ပုတ္တဒါရေ ဂဟေတွာ ဘူမိယံ နိသီဒနဋ္ဌာနာနိပိ ဒုက္ခာနိ၊ ကိဉ္စိ ကတွာ ဣမေ ဘိက္ခု။ ပလာပေတုံ ဝဇ္ဇတိ”တိ။ တာ တေသု တေသု ရတ္ထိဋ္ဌာနဒိဝါဋ္ဌာနေသု စေဝ စက်မနကောဋီသု စ ဆိန္နသီသာနိ ကဗန္ဓာနိ ဒဿေတုံ၊ အမနဿသဒ္ဓဉ္စ သာဝေတုံ အာရဘိံသု။ ဘိက္ခုနံ ဒိပိတကာသာဒယော ရောဂါ ပဝတ္တိံသု။ တေ အညမညံ “တုယံ အာဝုသော ကိံ ရုဇ္ဇတိ”တိ ပုစ္ဆန္တာ “မယံ ဒိပိတရောဂေါ၊ မယံ ကာသော”တိ ဝတွာ “အာဝုသော အဟံ အဇ္ဇ စက်မနကောဋီယံ ဆိန္နသီသံ အဒ္ဓသံ၊ အဟံ ရတ္ထိဋ္ဌာနေ ကဗန္ဓံ အဒ္ဓသံ၊ အဟံ ဒိဝါဋ္ဌာနေ အမနဿသဒ္ဓိ အဿောသိံ၊ ပရိဝဇ္ဇေတဗ္ဗယုတ္တကမိဒံ ဋ္ဌာနံ၊ အမှာကံ ဣဓ အဖာသုကံ အဟောသိ၊ သတ္ထု သန္တိကံ ဂမိဿာမာ”တိ နိက္ခမိတွာ အနုပုဗ္ဗေန သတ္ထု သန္တိကံ ဂန္တာ ဝဋ္ဌိတွာ ကေမန္တံ နိသီဒိံသု။

အထ နေ သတ္တာ အာဟ “ကိံ ဘိက္ခဝေ တသ္မိံ ဋ္ဌာနေ ဝသိတုံ န သက္ခိဿထာ”တိ။ အာမ ဘန္တေ၊ အမှာကံ တသ္မိံ ဋ္ဌာနေ ဝသန္တာနံ ဝေရူပါနိ ဘေရဝါရမ္မဏာနိ ဥပဋ္ဌဟန္တိ၊ ဝေရူပံ အဖာသုကံ ဟောတိ၊ တေန မယံ “ဝဇ္ဇေတဗ္ဗယုတ္တကမိဒံ ဋ္ဌာန”န္တိ တံ ဆဇ္ဇေတွာ တုမှာကံ သန္တိကံ အာဂတာတိ။ ဘိက္ခဝေ တတ္ထေဝ တုမှာကံ ဂန္တံ ဝဇ္ဇတိတိ။ န သတ္တာ ဘန္တေတိ။ ဘိက္ခဝေ တုမှေ အာဝုဓံ အဂ္ဂဟေတွာ ဂတာ၊ ဣဒါနိ အာဝုဓံ ဂဟေတွာ ဂစ္ဆထာတိ။ ကတရာဝုဓံ ဘန္တေတိ။ သတ္တာ “အဟံ အာဝုဓံ ဝေါ ဒဿာမိ၊ မယာ ဒိန္နံ အာဝုဓံ ဂဟေတွာ ဂစ္ဆထာ”တိ ဝတွာ—

“ကရဏီယမတ္ထကုသလေန၊ ယန္တ သန္တံ ပဒံ အဘိသမေစ္စ။
သက္ခော ဥဇ္ဇ စ သုဟုဇ္ဇ စ၊ သုဝစော စဿ မုဒု အနတိမာနံ”တိ—

သကလံ မေတ္တသုတ္တံ ကထေတွာ “ဘိက္ခဝေ ဣမံ တုမှေ ဗဟိ ဝိဟာရဿ ဝနသဏ္ဍတော ပဋ္ဌာယ သဇ္ဈာယန္တာ အန္တောဝိဟာရံ ပဝိသေယျာထာ”တိ ဥယျောဇေသိ။ တေ သတ္တာရံ ဝဋ္ဌိတွာ နိက္ခမိတွာ အနုပုဗ္ဗေန တံ ဋ္ဌာနံ ပတွာ ဗဟိဝိဟာရေ ဂဏသဇ္ဈာယံ ကတွာ သဇ္ဈာယမာနာ ဝနသဏ္ဍံ ပဝိသိံသု။ သကလဝနသဏ္ဍေ ဒေဝတာ မေတ္တစိတ္တံ ပဋိလဘိတွာ တေသံ ပစ္စုဂ္ဂမနံ ကတွာ

၁-၃ ၁-၁၀-၃၀၀-ပိဋကေသု။

ပတ္တစီဝရပဋိဂ္ဂဟဏံ အာပုစ္ဆိံသု၊ ဟတ္ထပါဒသမ္မာဟနံ^၁ အာပုစ္ဆိံသု၊ တေသံ တတ္ထ တတ္ထ အာရက္ခံ သံဝိဒဟိံသု၊ ပတ္တရူပနတေလံ^၂ ဝိယ သန္နိသိန္နာ အဟောသုံ။ ကတ္တစိ အမနုဿသဒ္ဓေါ နာမ နာဟောသိ။ တေသံ ဘိက္ခုနံ စိတ္တံ ဧကဂ္ဂံ အဟောသိ။ တေ ရတ္ထိဋ္ဌာနဒိဝါဋ္ဌာနေသု နိသိန္နာ ဝိပဿနာယ စိတ္တံ ဩတာရေတွာ အတ္တနိ ခယဝယံ ပဋ္ဌပေတွာ “အယံ အတ္တဘာဝေါ နာမ ဘိဇ္ဇန- ကဋ္ဌေန အထာဝရဋ္ဌေန ကုလ္လာဘာဇနသဒိသော”တိ ဝိပဿနံ ဝနယိံသု။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဂန္ဓကုဋိယာ နိသိန္နောဝ တေသံ ဝိပဿနာယ အာရဒ္ဓဘာဝံ ဥတွာ တေ ဘိက္ခု အာမန္တေတွာ “ဝေမေဝ ဘိက္ခဝေ အယံ အတ္တဘာဝေါ နာမ ဘိဇ္ဇနကဋ္ဌေန အထာဝရဋ္ဌေန ကုလ္လာဘာဇနသဒိသော ဧဝါ”တိ ဝတ္တာ ဩဘာသံ ဖရိတွာ ယောဇနသတေ ဌိတောပိ အဘိမုခေ နိသိန္နော ဝိယ ဆဗ္ဗဏ္ဏရံသိယော ဝိဿဇ္ဇေတွာ ဒိဿမာနေန ရူပေန ဣမံ ဂါထမာဟ—

၄၀။ “ကုမ္ဘူပမံ ကာယဗိမံ ဝိဒိတွာ၊
 နဂရူပမံ စိတ္တဗိဒံ ဌပေတွာ။
 ယောဓေထ မာရံ ပညာဝုဓေန၊
 ဇိတဉ္စ ရက္ခေ အနိဝေသနော သိယာ”တိ။

တတ္ထ ကုမ္ဘူပမန္တိ အဗလဒုဗ္ဗလဋ္ဌေန အနဒ္ဓနိယတာဝကာလိကဋ္ဌေန ဣမံ ကေသာဒိသမူဟသင်္ခါတံ ကာယံ ကုမ္ဘူပမံ ကုလ္လာဘာဇနသဒိသံ ဝိဒိတွာ။ နဂရူပမံ စိတ္တဗိဒံ ဌပေတွာတိ နဂရံ နာမ ဗဟိဒ္ဓါ ထိရံ ဟောတိ၊ ဂမ္ဘီရပရိခံ ပါကာရပရိက္ခိတ္တံ ဒွါရနူလကယုတ္တံ၊ အန္တောသုဝိဘတ္တဝိထိစတုက္ကသိဃံ^၃ က- သမ္ဗန္တံ အန္တရာပဏံ၊ တံ “ဝိလုမ္ဗိဿာမာ”တိ ဗဟိဒ္ဓါ စောရာ အာဂန္တာ ပဝိသိတုံ အသက္ခောန္တာ ပဗ္ဗတံ အာသဇ္ဇ ပဋိဟတာ ဝိယ ဂစ္ဆန္တိ၊ ဝေမေဝ ပဏ္ဍိတော ကုလပုတ္တော အတ္တနော ဝိပဿနာစိတ္တံ ထိရံ နဂရသဒိသံ ကတွာ ဌပေတွာ? နဂရေ ဌိတော ကေတောဓာရာဒိနာနပ္ပကာရာဝုဓေန စောရဂဏံ ဝိယ ဝိပဿနာမယေန စ အရိယမဂ္ဂမယေန စ ပညာဝုဓေန တံတံမဂ္ဂဝဇ္ဇံ ကိလေသ- မာရံ ပဋိဗာဟန္တော? တံ တံ ကိလေသမာရံ ယောဓေထ၊ ပဟရေယျာထာတိ အတ္တော။ ဇိတဉ္စ ရက္ခေတိ ဇိတဉ္စ ဥပ္ပါဒိတံ တရုဏဝိပဿနံ အာဝါသသပ္ပါယ- ဥတုသပ္ပါယဘောဇနသပ္ပါယပုဂ္ဂလသပ္ပါယဓမ္မသုဝနသပ္ပါယာဒိနိ အာသေ- ဝန္တော အန္တရန္တရာ သမာပတ္တိံ သမာပဋိတွာ တတော ဝုဋ္ဌာယ သုဒ္ဓစိတ္တေန သင်္ခါရေ သမ္ဗသန္တော ရက္ခေယျ။

၁-ဂတ္ထသမ္မာဟနံ (သီ၊ သျာ)
 ၂-ထကေတွာ (သျာ)

၂-စက္ကရူပနတေလံ (သျာ)
 ၄-ပဋိဒဟန္တော (က)

အနိဝေသနော သိယာတိ အနာလယော ဘဝေယျ။ ယထာ နာမ
 ယောဓော သင်္ဂါမသီသေ ဗလကောဋ္ဌကံ ကတွာ အဓိတ္ထေဟိ သဒ္ဓိံ ယုဇ္ဈန္တော
 ဆာတော ဝါ ပိပါသိတော ဝါ ဟုတွာ သန္ဓာဟေ ဝါ သိထိလေ အာဝုဓေ ဝါ
 ပတိဘေ ဗလကောဋ္ဌကံ ပဝိသိတွာ ဝိဿမိတွာ ဘုဒ္ဓိတွာ ပိဝိတွာ သန္ဓဟိတွာ
 အာဝုဓံ ဂဟေဘွာ ပုန နိက္ခမိတွာ ယုဇ္ဈန္တော ပရသေနံ မဒ္ဒတိ၊ အဇိတံ
 ဇိနာတိ၊ ဇိတံ ရက္ခတိ။ သော ဟိ သစေ ဗလကောဋ္ဌကေ ဌိတော ဧဝံ
 ဝိဿမန္တော တံ အဿာဒေန္တော အစ္ဆေယျ၊ ရဇံ ပရဟတ္ထဂတံ ကရေယျ၊
 ဧဝမေဝ ဘိက္ခု ပဋိလဒ္ဓံ တရုဏဝိပဿနံ ပုနပ္ပုနံ သမာပတ္တိံ သမာပဇ္ဇိတွာ
 တတော ဝုဋ္ဌာယ သုဒ္ဓစိတ္တေန သင်္ခါရေ သမ္မသန္တော ရက္ခိတုံ သက္ကောတိ၊
 ဥတ္တရိမဂ္ဂဖလပဋိလာဘေန ကိလေသမာရံ ဇိနာတိ။ သစေ ပန သော
 သမာပတ္တိမေဝ အဿာဒေတိ၊ သုဒ္ဓစိတ္တေန ပုနပ္ပုနံ သင်္ခါရေ န သမ္မသတိ၊
 မဂ္ဂဖလပဋိဝေဓံ ကာတုံ န သက္ကောတိ။ တသ္မာ ရက္ခိတဗ္ဗယုတ္တကံ ရက္ခန္တော
 အနိဝေသနော သိယာ၊ သမာပတ္တိံ နိဝေသနံ ကတွာ တတ္ထ န နိဝေသေယျ၊
 အာလယံ န ကရေယျာတိ အတ္ထော။ “အဒ္ဓါ တုမ္ပေပိ ဧဝံ ကရောဏာ”တိ
 ဧဝံ သတ္တာ တေသံ ဘိက္ခုနံ ဓမ္မံ ဒေသေသိ။

ဒေသနာဝသာနေ ပဉ္စသတာ ဘိက္ခု နိသိန္နဋ္ဌာနေ နိသိန္နာယေဝ သဟ
 ပဋိသတ္တိဒါဟိ အရဟတ္တံ ပတွာ တထာဂတဿ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏံ သရီရံ ဝဏ္ဏယန္တာ
 ထောမေန္တာ ဝန္ဒန္တာဝ အာဂစ္ဆိံ သူတိ။

ပဉ္စသတဘိက္ခုဝတ္ထု ဆဋ္ဌံ။

၇-ပူတိဂတ္တတိဿတ္ထေရဝတ္ထု၊

အစိရံ ဝတ'ယံ ကာယောတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ သာဝတ္ထိယံ
 ဝိဟရန္တော ပူတိဂတ္တတိဿတ္ထေရံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။

ဧကော ကိရ သာဝတ္ထိဝါသိ ကုလပုတ္တော သတ္ထု သန္တိကေ ဓမ္မံ သုတွာ
 သာသနေ ဥရံ ဒဘွာ ပဗ္ဗဇိတော၊ သော လဒ္ဓုပသမ္ပဒေါ တိဿတ္ထေရော နာမ
 အဟောသိ။ ဂစ္ဆန္တေ ဂစ္ဆန္တေ ကာလေ တဿ သရီရေ ရောဂေါ ဥဒပါဒိ။
 သာသပမတ္တိယော ပိဋကာ ဥဋ္ဌဟိံ သု။ တာ အနုပုဗ္ဗေန မဂ္ဂမတ္တာ ကလာယမတ္တာ
 ကောလဋ္ဌိမတ္တာ အာမလကမတ္တာ ဗေဋ္ဌဝသလာဠုမတ္တာ ဗေဋ္ဌဝမတ္တာ ဟုတွာ
 ပဘိဇ္ဇိံ သု၊ သကလသရီရံ ဆိဒ္ဓါဝဆိဒ္ဓံ အဟောသိ။ ပူတိဂတ္တတိဿတ္ထေရော-
 တွေဝဿ နာမံ ဥဒပါဒိ။ အထဿ အပရဘာဂေ အဋ္ဌိနိ ဘိဇ္ဇိံ သု။ သော

အပ္ပုဋ်ဇဂ္ဂိယော အဟောသိ။ နိဝါသနပါရူပနံ ပုဗ္ဗလောဟိတမက္ခိတံ ဇာလပူ-
ဝသဒိသံ အဟောသိ။ သဒ္ဓိဝိဟာရိကာဒယော ပဋိဇဂ္ဂိတုံ အသက္ကောန္တာ
ဆဒ္ဓယိံသု။ သော အနာထော ဟုတွာ နိပဇ္ဇိ။

ဗုဒ္ဓါနဉ္စ နာမ ဒွေ ဝါရေ လောကဝေါလောကနံ အဝိဇဟိတံ ဟောတိ။
ပစ္စုသကာလေ လောကံ ဝေါလောကေန္တာ စက္ကဝါဠမုခဝဋ္ဋိတော ပဋ္ဌာယ
ဂန္ဓကုဋ်အဘိမုခံ ဉာဏံ ကတွာ ဩလောကေန္တိ၊ သာယံ ဩလောကေန္တာ
ဂန္ဓကုဋ်တော ပဋ္ဌာယ ဗာဟိရာဘိမုခံ ဉာဏံ ကတွာ ဩလောကေန္တိ။ တသ္မိံ ပန
သမယေ ဘဂဝတော ဉာဏဇာလဿ အန္တော ပုတိဂတ္တတိဿတ္ထေရော
ပညာယိ။ သတ္တာ တဿ ဘိက္ခုနော အရဟတ္တဿ ဥပနိဿယံ ဒိသ္မာ “အယံ
သဒ္ဓိဝိဟာရိကာဒိဟိ ဆဒ္ဓိတော၊ ဣဒါနိဿ မံ ဌပေတွာ အညံ ပဋိသရဏံ နတ္ထိ”တိ
ဂန္ဓကုဋ်တော နိက္ခမိတွာ ဝိဟာရစာရိကံ စရမာနော ဝိယ အဂ္ဂိသာလံ ဂန္ဓာ
ဥက္ခလိံ ခောဝိတွာ ဥဒကံ ဒတွာ ဥဒ္ဓနံ အာရောပေတွာ ဥဒကဿ တတ္တဘာဝံ
အာဂမယမာနော အဂ္ဂိသာလာယမေဝ အဋ္ဌာသိ၊ တတ္တဘာဝံ ဇာနိတွာ
ဂန္ဓာ တဿ ဘိက္ခုနော နိပန္နမဉ္စကောဋိယံ ဂဏှိ၊ တဒါ ဘိက္ခု။ “အပေထ
ဘန္တေ၊ မယံ ဂဏှိဿာမာ”တိ မဉ္စကံ ဂဟေတွာ အဂ္ဂိသာလံ အာနယိံသု။
သတ္တာ အဗ္ဗဏံ အာဟရာပေတွာ ဥဏှောဒကံ အာသိဉ္စိတွာ တေဟိ ဘိက္ခုဟိ
တဿ ပါရူပနံ ဂါဟာပေတွာ ဥဏှောဒကေ မဒ္ဓါပေတွာ မန္ဒာတပေ
ဝိဿဇ္ဇာပေသိ၊ အထဿ သန္တိကေ ဌတွာ သရိရံ ဥဏှောဒကေန တေမေတွာ
ဃံသိတွာ နှာပေသိ၊ တဿ နဟာနပရိယောသာနေ ပါရူပနံ သုက္ခိ။ အထ နံ
တံ နိဝါသာပေတွာ နိဝတ္ထကာသာဝံ ဥဒကေ မဒ္ဓါပေတွာ အာတပေ
ဝိဿဇ္ဇာပေသိ။ အထဿ ဂတ္ထေ ဥဒကေ ဆိန္နမတ္ထေ တမ္ပိ သုက္ခိ။ သော ဧကံ
ကာသာဝံ နိဝါသေတွာ ဧကံ ပါရူပိတွာ သလ္လဟုကသရိရော ဧကဂ္ဂစိတ္တော
မဉ္စကေ နိပဇ္ဇိ။ သတ္တာ တဿ ဥဿိသကေ ဌတွာ “ဘိက္ခု အယံ တဝ ကာယော
အပေတဝိညာဏော နိရူပကာရော ဟုတွာ ကလိင်္ဂရံ ဝိယ ပထဝိယံ
သေဿတိ”တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၄၁။ အစိရံ ဝတ'ယံ ကာယော၊ ပထဝိံ အဓိသေဿတိ။
ဆုဒ္ဓေါ အပေတဝိညာဏော၊ နိရတ္ထံဝ ကလိင်္ဂရ"န္တိ။

တတ္ထ အစိရံ ဝတတိ ဘိက္ခု န စိရဿေဝ အယံ ကာယော ပထဝိံ
အဓိသေဿတိ၊ ဣမိဿာ ပကတိသယနေန သယိတာယ ပထဝိယာ ဥပရိ

၁-အဗ္ဗဏံ (သိ)၊ အဗ္ဗဏကံ (သျှာ)

သယံဿတိ။ ဆုဒ္ဓေါတိ အပဝိဒ္ဓေါ၊ အပဂတံရိညာဏတာယ တုစ္ဆော ဟုတွာ သေဿတိတိ ဒသေတိ။ ယထာ ကိံ? နိရတ္ထံ ဣလိင်္ဂရံ နိရူပကာရံ နိရတ္ထကံ ကဋ္ဌခဏံ ဝိယ။ ဒဗ္ဗသန္တာရတ္ထိကာ ဟိ မနုဿာ အရညံ ပဝိသိတွာ ဥဇုကံ ဥဇုကသဏ္ဍာနေန^၁၊ ဝက်ဝက်သဏ္ဍာနေန ဆိန္ဒိတွာ ဒဗ္ဗသန္တာရံ ဂဏှန္တိ၊ အဝသေသံ ပန သုသိရဇ္ဇ ပူတိကဉ္စ အသာရကဉ္စ ဂဏှိဇာတဉ္စ ဆိန္ဒိတွာ တတ္ထေဝ ဆဒ္ဓေန္တိ။ အညေဒဗ္ဗသန္တာရတ္ထိကာ အာဂန္တာ တံ ဂဟေတာရော နာမ^၂ နတ္ထိ၊ ဩလောကေတွာ အတ္တနော ဥပကာရကမေဝ ဂဏှန္တိ၊ ဣတရံ ပထဝီဂဟမေဝ ဟောတိ။ တံ ပန တေန တေန ဥပါယေန မဉ္စပဋိပါဒကံ ဝါ ပါဒကထလိကံ ဝါ ဖလကဝိဋ္ဌံ ဝါ ကာတုံ သက္ကာပိ ဘဝေယျ။ ဣမသ္မိံ ပန အတ္တဘာဝေ ဒုတ္တိံ- သာယ ကောဋ္ဌာသေသု ဧကကောဋ္ဌာသေသပိ မဉ္စပဋိပါဒကာဒိဝသေန အညေန ဝါ ဥပကာရမုခေန ဂယျပဝေါ နာမ နတ္ထိ၊ ကေဝလံ နိရတ္ထံ ဣလိင်္ဂရံ အယံ ကာယော အပဂတံရိညာဏော ကတိပါဟေနေဝ^၃ ပထဝီယံ သေဿတိတိ။

ဒေသနာဝသာနေ ပူတိဂတ္ထတိဿတ္ထေရော သဟ ပဋိသန္တိဒါဟိ အရဟတ္တံ ပါပုဏိ၊ အညေပိ ဗဟု သောတာပန္နာဒယော အဟေသျံ၊ ယေရောဂိ အယုသတ္တံ ပတွာဝ ပရိနိဗ္ဗာယိ။ သတ္တာ တဿ သရီရကိစ္စံ ကာရာဂဟတွာ ဓာတုယော ဂဟေတွာ စေတိယံ ကာရာပေသိ။ ဘိက္ခု သတ္တာရံ ပုတ္တိံသု 'ဘန္တေ ပူတိ- ဂတ္ထတိဿတ္ထေရော ကုဟိံ နိဗ္ဗတ္တော'တိ။ ပရိနိဗ္ဗာတော ဘိက္ခဝေတိ။ ဘန္တေ ဝေရူပဿ ပန အရဟတ္တုပနိဿယသမ္ပန္နဿ ဘိက္ခုနော ကိံ ကာရဏာ ဂတ္ထံ ပူတိကံ ဇာကံ၊ ကိံ ကာရဏာ အဋ္ဌိနိ ဘိန္နာနိ၊ ကိမဿ ကာရဏံ အရဟတ္တဿ ဥပနိဿယဘာဝံ ပတ္တန္တိ။ ဘိက္ခဝေ သဗ္ဗမေတံ ဧတဿ အတ္တနာ ကတကမ္မေနဝ နိဗ္ဗတ္တန္တိ။ ကိံ ပန တေန ဘန္တေ ကတဋ္ဌိ။ "တေန ဟိ ဘိက္ခဝေ သုဏာထာ"တိ အတိတံ အာဟရိ—

အယံ ကဿပသမ္ဗာသမ္ဗုဒ္ဓကာလေ သာကုဏိကော ဟုတွာ ဗဟု သကုဏေ ဝမိတွာ ဣဿရဇနံ ဥပဋ္ဌဟိ၊ တေသံ ဒိန္နာဝသေသေ ဝိက္ခိဏာတိ၊ "ဝိက္ခိတာဝ- သေသာ မာရေတွာ ဌပိတာ ပူတိကာ ဘဝိဿန္တိ"တိ ယထာ ဥပ္ပတိတုံ န သက္ခောန္တိ၊ ကထာ တေသံ ဇာသိဋ္ဌိနိ စ ပက္ခဋ္ဌိနိ စ ဘိန္ဒိတွာ ရှေသိံ ကတွာ ဌပေတိ၊ တေ ပုနဒိဝသေ ဝိက္ခိဏာတိ။ အတိဗဟုနံ^၄ ပန လဒ္ဓကာလေ အတ္တနောပိ အတ္တာယ ပစာပေတိ။ တဿေကဒိဝသံ ရသဘောဇနေ ပက္ခေ ဧကော ဒိဏာသဝေါ ပိဏ္ဍာယ စရန္တော ဂေဟဒ္ဓါရေ အဋ္ဌာသိ။ သော ထေရံ

၁-ဥဇုကသဏ္ဍာနေန (သီ၊ က)
 ၂-ကတိပါဟသေဝ (သီ၊ သျာ)

၂-ဂဟေတွာ အာဂန္တာ နာမ (သျာ)
 ၄-အတိဗဟု (သီ)

ဒိသွာ စိတ္တံ ပဿာဒေတွာ “မယာ ဗဟူ ပါဏာ မာရေတွာ ခါဒိတာ”၊ အယျော စ
 မေ ဂေဟဒွါရေ ဌိတော၊ အန္တောဂေဟေ စ ရသဘောဇနံ သံဝိဇ္ဇတိ၊
 ပိဏ္ဍပါတမဿ ဒဿာမီ”တိ တဿ ပတ္တံ အာဒါယ ပူရေတွာ ရသပိဏ္ဍပါတံ
 ဒတွာ ထေရံ ပဉ္စပတိဋ္ဌိတေန ဝန္တိတွာ “ဘန္တေ တုမှေဟိ ဒိဋ္ဌဓမ္မဿ မတ္တကံ
 ပါပုဏေယျ”န္တိ အာဟ။ ထေရော “ဧဝံ ဟောတူ”တိ အနုမောဒနံ အကာ-
 သိ။ ဘိက္ခဝေ တဒါ ကတကမ္မဝသေနေတံ တိဿဿ နိပ္ပန္နံ၊ သကုဏာနံ
 အဋ္ဌိဘေဒနနိဿန္တေန တိဿဿ ဂတ္ထံ စ ပူတိကံ ဇာတံ၊ အဋ္ဌိနိ စ ဘိန္နာနိ၊
 ဒီဏာသဝဿ ရသပိဏ္ဍပါတဒါနနိဿန္တေန အရဟတ္တံ ပတ္တောတိ။

ပူတိဂတ္ထတိဿတ္ထေရဝတ္ထု သတ္တမံ။

ဂ-နန္ဒဂေါပါလကဝတ္ထု

ဒိသော ဒိသန္တိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ကောသလဇနပဒေ နန္ဒဂေါပါလကံ
 အာရဗ္ဗ ကထေသိ။

သာဝတ္ထိယံ ကိရ အနာထပိဏ္ဍိကဿ ဂဟပတိနော နန္တော နာမ ဂေါပါ-
 လကော ဂေါယူထံ ရက္ခတိ အဇော မဟာဒ္ဒနော မဟာဘောဂေါ။ သော ကိရ
 ယထာ ကေဏိယော ဇဋ္ဌိလော ပဗ္ဗဇ္ဇာဝေသေန၊ ဧဝံ ဂေါပါလကတ္ထေန
 ရာဇဗလီ^၂ ပရိဟရန္တော အတ္တနော ကုဋုမ္ပံ ရက္ခတိ၊ သော ကာလေန ကာလံ^၃
 ပဉ္စ ဂေါရသေ အာဒါယ အနာထပိဏ္ဍိကဿ သန္တိကံ အာဂန္တော သတ္တာရံ
 ပဿတိ၊ ဓမ္မံ သုဏာတိ၊ အတ္တနော ဝသနဋ္ဌာနံ အာဂမနတ္ထာယ သတ္တာရံ
 ယာစတိ။ သတ္တာ တဿ ဉာဏပရိပါကံ အာဂမယမာနော အဂန္တော ပရိပက္က-
 ဘာဝံ ဥတွာ ဧကဒိဝသံ မဟာဘိက္ခုသံဃပရိဝုတော စာရိကံ စရန္တော မဂ္ဂါ
 ဩက္ကမ္မ တဿ ဝသနဋ္ဌာနာသန္ဓေ အညတရသ္မိ^၄ ရက္ခမူလေ နိသီဒိ။ နန္တော
 သတ္တု သန္တိကံ အာဂန္တော ဝန္တိတွာ ပဋိသန္တာရံ ကတွာ သတ္တာရံ နိမန္တေတွာ
 သတ္တာဟံ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခဿ ဘိက္ခုသံဃဿ ပဏီတံ ပဉ္စဂေါရသဒါနံ အဒါသိ။
 သတ္တမေ ဒိဝသေ သတ္တာ အနုမောဒနံ ကတွာ ဒါနကထာဒိဘေဒံ အနုပုဗ္ဗိ^၅ ကထံ
 ကထေသိ။ ကထာပရိယောသာနေ နန္ဒဂေါပါလကော သောတာပတ္တိဖလေ
 ပတိဋ္ဌာယ သတ္တု ပတ္တံ ဂဟေတွာ သတ္တာရံ အနုဂစ္ဆန္တော ဒူရံ ဂန္တော “တိဋ္ဌ
 ဥပါသကာ”တိ နိဝတ္ထိယမာနော ဝန္တိတွာ နိဝတ္ထိ။ အထ နံ ဧကော
 လုဒ္ဓကော ဝိဇ္ဇိတွာ မာရေသိ။ ပစ္စတော အာဂစ္ဆန္တော ဘိက္ခု နံ ဒိသွာ ဂန္တော

၁-ပါဏာ မာရိတာ (သျှာ) ၂-ရာဇဗလီ (သျှာ) ၃-ကာလာနကာလံ (သီ၊ သျှာ)

သတ္တာရံ အာဟံသု “နန္ဒော ဘန္တေ ဂေါပါလကော တုမှာကံ ဣဓာဂတတ္တာ မဟာဒါနံ ဒတွာ အနုဂန္တာ နိဝတ္တေန္တော မာရိတော၊ သစေ တုမေ နာဂစ္ဆိဿထ၊ နာဿ မရဏံ အဘဝိဿာ”တိ။ သတ္တာ “ဘိက္ခဝေ မယိ အာဂတေပိ အနာဂတေပိ တဿ စတဿော ဒိဿ စတဿော အနုဒိဿ စ ဂစ္ဆန္တဿာပိ မရဏတော မုစ္စနူပါယော နာမ နတ္ထိ။ ယဉ္ဇိ နေဝ စောရာ၊ န ဝေရိနော ကရောန္တိ၊ တံ ဣမေသံ သတ္တာနံ အန္တောပဒုဋ္ဌံ^၁ မိစ္ဆာပဏိဟိတံ စိတ္တမေဝ ကရောတိ”တိ ဟတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၄၂။ “ဒိဿော ဒိသံ ယံ တံ ကယိရာ၊ ဝေရိ ဝါ ပန ဝေရိနံ။
မိစ္ဆာပဏိဟိတံ စိတ္တံ၊ ပါပိယော နံ တတော ကရေ”တိ။

တတ္ထ ဒိဿော ဒိသန္တိ စောရာ စောရံ။ “ဒိဿော”တိ ပါဌသေသော။ ယံ တံ ကယိရာတိ ယံ တံ တဿ အနုယဗျသနံ ကရေယျ။ ဒုတိယပဒေပိ ဒေသေဝ နယော။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—ဧကော ဧကဿ မိတ္တဒုန္တိ စောရာ ပုတ္တဒါရခေတ္တဝတ္ထု ဂေါမဟိံသာဒိသု အပရဇ္ဈန္တော ယဿ အပရဇ္ဈတိ၊ တမ္ပိ တထေဝ အတ္တနိ အပရဇ္ဈန္တံ စောရံ ဒိဿော၊ ဝေရိ ဝါ ပန ကေနစိဒေဝ ကာရဏေန ဗဒ္ဒဝေရံ ဝေရိံ ဒိဿော အတ္တနော ကက္ခုဒ္ဓတာယ ဒါရုဏတာယ ယံ တံ တဿ အနုယဗျသနံ ကရေယျ။ ပုတ္တဒါရံ ဝါ ပိဋ္ဌေယျ၊ ခေတ္တာဒိနိ ဝါ နာသေယျ၊ ဇိဝိတာ ဝါ ပန နံ ဝေါရောပေယျ၊ ဒသသု အကုသလကမ္မပထေသု မိစ္ဆာ-
ဌပိတတ္တာ မိစ္ဆာပဏိဟိတံ စိတ္တံ ပါပိယော နံ တတော ကရေ တံ ပုရိသံ တတော ပါပတရံ ကရေယျ။ ဝုတ္တပ္ပကာရေဟိ^၂ ဒိဿော ဒိသဿ ဝါ ဝေရိ ဝေရိနော ဝါ ဣမသ္မိံယေဝ အတ္တဘာဝေ ဒုက္ခံ ဝါ ဥပ္ပါဒေယျ၊ ဇိဝိတက္ခယံ ဝါ ကရေယျ။ ဣဒံ ပန အကုသလကမ္မပထေသု မိစ္ဆာဌပိတံ စိတ္တံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ အနုယဗျသနံ ပါပေတိ၊ အတ္တဘာဝသတလဟသေသုပိ စတုလု အပါယေသု ဒိပိတွာ သီသံ ဥက္ခိပိတုံ န ဒေတိတိ။

ဒေသနာပရိယောသာနေ ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလာဒိနိ ပတ္တာ၊ မဟာ-
ဇနဿ သာတ္ထိကာ ဒေသနာ ဇာတာ။ ဥပါသကေန ပန ဘဝန္တရေ ကတကမ္မံ
ဘိက္ခုဟိ န ပုစ္ဆိတံ၊ တသ္မာ သတ္တာရာ န ကထိတန္တိ။

နန္ဒဂေါပါလကဝတ္ထု အဋ္ဌမံ။

၁-အန္တောပဝတ္တံ (သျှ၊ က) ၂-ဝုတ္တပ္ပကာရော ဟိ (သျှ၊ က)

၉-သောရေယျတ္ထေရဝတ္ထု

န တံ မာတာ ပိတာ ကယိရာတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ သာဝတ္ထိယံ
ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော သောရေယျတ္ထေရံ အာရဗ္ဗ ကထေသိ။

ဝတ္ထု သောရေယျနဂရေ သမုဠိတံ၊ သာဝတ္ထိယံ နိဠာပေသိ။ သမ္မာသမ္မုဒ္ဓေ
သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရန္တော သောရေယျနဂရေ သောရေယျသေဠိပုတ္တော ဧကေန
သဟာယကေန သဠိံ သုခယာနကေ နိသီဒိတွာ မဟန္တေန ပရိဝါရေန
နှာနတ္ထာယ နဂရာ နိက္ခမိ။ တသ္မိံ ခဏေ မဟာကစ္စာယနတ္ထေရော သောရေယျ-
နဂရံ ပိဏ္ဍာယ ပဝိသိတုကာမော ဟုတွာ ဗဟိနဂရေ သံဃာဠိံ ပါရူပတိ။
ထေရဿ စ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏံ သရီရံ။ သောရေယျသေဠိပုတ္တော တံ ဒိသွာ စိန္တေသိ
“အဟော ဝတ အယံ ဝါ ထေရော မမ ဘရိယာ ဘဝေယျ၊ မမ ဝါ
ဘရိယာယ သရီရဝဏ္ဏော ဧတဿ သရီရဝဏ္ဏော ဝိယ ဘဝေယျာ”တိ။
တဿ စိန္တိတမတ္ထေယေဝ ပုရိသလိင်္ဂံ အန္တရဓာယိ၊ ဣတ္ထိလိင်္ဂံ ပါတုရဟောသိ။
သော လဇ္ဇမာနော^၁ ယာနကာ ဩရုယ ပလာယိ။ ပရိဇနော တံ အသဉ္ဇာ-
နန္တော “ကိမေတ”န္တိ အာဟ။ သာပိ တက္ကသိလမဂ္ဂံ ပဋိပဇ္ဇိ။ သဟာယကော-
ပိဿာ ဣတော စိတော စ ဝိစရိတွာပိ နာဒ္ဒသ။ သဗ္ဗေ နှာယိတွာ ဂေဟံ
အဂမိံသု။ “ကဟံ သေဠိပုတ္တော”တိ စ ဝုတ္တေ “နှတွာ အာဂတော
ဘဝိဿတိတိ မညိမှာ”တိ ဝဒိံသု။ အထဿ မာတာပိတရော တတ္ထ တတ္ထ
ပရိယေသိတွာ အပဿန္တာ ရောဒိတွာ ပရိဒေဝိတွာ “မတော ဘဝိဿတိ”တိ
မတကဘတ္တံ အဒံသု။ သာ ဧကံ တက္ကသိလဂါမိံ သတ္ထဝါဟံ ဒိသွာ ယာန-
ကဿ^၂ ပစ္ဆတော ပစ္ဆတော အနုဗန္ဓိ။

အထ နံ မနဿာ ဒိသွာ “အမှာကံ ယာနကဿ ပစ္ဆတော ပစ္ဆတော
အနုဂစ္ဆတိ၊ မယံ ‘ကဿေသာ ဒါရိကာ’တိ တံ န ဇာနာမာ”တိ ဝဒိံသု။ သာပိ
“တုမှေ အတ္တနော ယာနကံ ပါဇေထ၊ အဟံ ပဒသာ ဂမိဿာမီ”တိ
ဂစ္ဆန္တိ အင်္ဂုလိမုဒ္ဓိကံ ဒတွာ ဧကသ္မိံ ယာနကေ ဩကာသံ ကာရေသိ။ မနဿာ
စိန္တယိံသု “တက္ကသိလနဂရေ အမှာကံ သေဠိပုတ္တဿ ဘရိယာ နတ္ထိ၊ တဿ
အာစိက္ခိဿာမ၊ မဟာပဏ္ဍာကာရော နော ဘဝိဿတိ”တိ။ တေ ဂေဟံ
ဂန္တော “သာမိ အမှေဟိ တုမှာကံ ဧကံ ဣတ္ထိရတနံ အာနိတ”န္တိ အာဟံသု။
သော တံ သုတွာ တံ ပက္ခောသာပေတွာ အတ္တနော ဝယာနုရူပံ အဘိရူပံ
ပါသာဒိကံ ဒိသွာ ဥပ္ပန္နသိနေဟော ဂေဟေ အကာသိ။ ပုရိသာဟိ ဣတ္ထိယော၊

၁-လဇ္ဇိတော (က) ၂-ယာနကံ (သီ၊ သျာ)

ဣတ္ထိယော ဝါ ပုရိသာ အဘူတပုဗ္ဗာ နာမ နတ္ထိ။ ပုရိသာ ဟိ ပရဿ ဒါရေသု အတိစရိတွာ ကာလံ ကတွာ ဗဟူနိ ဝဿသတသဟဿာနိ နိရယေ ပစ္စိတွာ မနုဿဇာတိံ အာဂစ္ဆန္တာ အတ္တဘာဝသတေ ဣတ္ထိဘာဝံ အာပဇ္ဇန္တိ။

အာနန္ဒတ္ထေရောပိ ကပ္ပသတသဟဿံ ပုရိတပါရမီ အရိယသာဝကော သံသာရေ သံသရန္တော ဧကသ္မိံ အတ္တဘာဝေ ကမ္မာရကုလေ နိဗ္ဗတ္တော၊ ပရဒါရကမ္မံ ကတွာ နိရယေ ပစ္စိတွာ ပက္ကာဝသေသေန စုဒ္ဒသသု အတ္တဘာဝေသု ပုရိသဿ ပါဒပရိစာရိကာ ဣတ္ထိ အဟောသိ၊ သတ္တသု အတ္တဘာဝေသု ဗိဇ္ဇဒ္ဓရဏံ ပါပုဏိ။ ဣတ္ထိယော ပန ဒါနာဒီနိ ပုညာနိ ကတွာ ဣတ္ထိဘာဝေ ဆန္တံ ဝိရာဇေတွာ “ဣဒံ နော ပုညံ ပုရိသတ္တဘာဝပဋိလဘာယ သံဝတ္တတူ”တိ စိတ္တံ အဓိဋ္ဌဟိတွာ ကာလံ ကတွာ ပုရိသတ္တဘာဝံ ပဋိလဘန္တိ၊ ပတိဒေဝတာ ဟုတွာ သာမိကေ သမ္မာပဋိပတ္တိဝသေနာပိ ပုရိသတ္တဘာဝံ ပဋိလဘန္တေဝ။

အယံ ပန သေဋ္ဌိပုတ္တော ထေရေ အယောနိသော စိတ္တံ ဥပ္ပါဒေတွာ ဣမသ္မိံ-ယေဝ အတ္တဘာဝေ ဣတ္ထိဘာဝံ ပဋိလဘိ။ တက္ကသိလာယံ သေဋ္ဌိပုတ္တေန သဒ္ဓိံ သံဝါသမန္ဓာယ ပန တဿာ ကုစ္ဆိယံ ဂစ္ဆော ပတိဋ္ဌာသိ။ သာ ဒသမာ-သစ္စယေန ပုတ္တံ လဘိတွာ တဿ ပဒသာ ဂမနကာလေ အပရမ္ပိ ပုတ္တံ ပဋိလဘိ။ ဧဝမဿာ ကုစ္ဆိယံ ပုတ္တာ ဒွေ၊ သောရေယျနဂရေ တံ ပဋိစ္စ နိဗ္ဗတ္တာ ဒွေတိ စတ္တာရော ပုတ္တာ အဟေသုံ။ တသ္မိံ ကာလေ သောရေယျ-နဂရတော တဿာ သဟာယကော သေဋ္ဌိပုတ္တော ပဉ္စဟိ သကဋသတေဟိ တက္ကသိလံ ဂန္တာ သုခယာနကေ နိသိန္ဓော နဂရံ ပါဝိသိ။ အထ နံ သာ ဥပရိပါသာဒတလေ ဝါတပါနံ ဝိစရိတွာ အန္တရဝိထိံ ဩလောကယမာနာ ဌိတာ ဒိသ္မာ သဉ္ဇာနိတွာ ဒါသိံ ပေသေတွာ ပက္ခောသာပေတွာ မဟာ-တလေ နိသိဒါပေတွာ မဟန္တံ သက္ကာရသမ္မာနံ အကာသိ။ အထ နံ သော အာဟ “ဘဒ္ဒေ တံ ဣတော ပုဗ္ဗေ အမှေဟိ န ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗာ၊ အထ စ ပန နော မဟန္တံ သက္ကာရံ ကရောသိ၊ ဇာနာသိ တံ အမှေ”တိ။ အာမ သာမိ ဇာနာမိ၊ နန တုမှေ သောရေယျနဂရဝါသိနောတိ။ အာမ ဘဒ္ဒေတိ။ သာ မာတာပိတုနဉ္စ ဘရိယာယ စ ပုတ္တာနဉ္စ အရောဂဘာဝံ ပုစ္ဆိ။ ဣတရော “အာမ ဘဒ္ဒေ၊ အရောဂါ”တိ ဝတွာ “ဇာနာသိ တံ ဧတေ”တိ အာဟ။ အာမ သာမိ ဇာနာမိ၊ တေသံ ဧကော ပုတ္တော အတ္ထိ၊ သော ကဟံ၂ သာမိတိ။ ဘဒ္ဒေ မာ ဧတံ ကထေဟိ၊ မယံ တေန သဒ္ဓိံ ဧကဒိဝသံ သုခယာနကေ နိသိဒိတွာ နှာယိတုံ နိက္ခန္တာ နေဝဿ ဂတိံ ဇာနာမ၊ ဣတော စိတော စ ဝိစရိတွာ တံ အဒိသ္မာ

မာတာပိတုနံ အာရောစယိမှာ၊ တေပိဿ ရောဒိတွာ ကန္ဓိတွာ ပေတကိစ္စံ ကရိံသုတိ။ အဟံ သော သာမီတိ။ အပေဟိ ဘဒ္ဒေ၊ ကိံ ကထေသိ၊ မယံ သဟာယော ဒေဝကုမာရော ဝိယ ဧကော ပုရိသောတိ။ ဟောတု သာမိ၊ အဟံ သောတိ။ အထ ဣဒံ ကိံ နာမာတိ။ တံ ဒိဝသံ တေ အယျော မဟာကစ္စာယနတ္ထေရော ဒိဋ္ဌောတိ။ အာမ ဒိဋ္ဌောတိ။ အဟံ အယံ မဟာကစ္စာယနတ္ထေရံ ဩလောကေတွာ “အဟော ဝတ အယံ ဝါ ထေရော မမ ဘရိယာ ဘဝေယျ၊ ဧတဿ ဝါ သရိရဝဏ္ဏော ဝိယ မမ ဘရိယာယ သရိရဝဏ္ဏော ဘဝေယျာ”တိ စိန္တေသိ။ စိန္တိတက္ခဏေယေဝ မေ ပုရိသလိင်္ဂံ အန္တရဓာယိ၊ ဣတ္ထိလိင်္ဂံ ပါတုဘဝိ။ အထာဟံ လဇ္ဇမာနာ ကဿစိ ကိဉ္စိ ဝတ္ထု အသက္ကဏိတွာ တတော ပလာယိတွာ ဣဓာဂတာ သာမီတိ။

အဟော ဝတ တေ ဘာရိယံ ကမ္မံ ကတံ၊ ကဿာ မယံ နာစိက္ခိ၊ အပိစ ပန တေ ထေရော ခမာပိတောတိ။ န ခမာပိတော သာမိ။ ဇာနာသိ ပန တံ ကဟံ ထေရောတိ။ ဣမမေဝ နဂရံ ဥပနိဿာယ ဝိဟရတိတိ။ သစေ ပိဏ္ဍာယ စရန္တော ဣဓာဂစ္ဆေယျ၊ အဟံ မမ အယျဿ ဘိက္ခာဟာရံ ဒဒေယံ သာမီတိ။ “တေန ဟိ သီဃံ သက္ကာရံ ကရောဟိ၊ အမှာကံ အယံ ခမာပေဿာမာ”တိ သော ထေရဿ ဝသနဋ္ဌာနံ ဂန္ဓာ ဝဋ္ဌိတွာ ဧကမန္တံ နိသိန္ဒော “ဘန္တေ သွေ မယံ ဘိက္ခံ ဂဏှထာ”တိ အာဟ။ နန တံ သေဋ္ဌိပုတ္တ အာဂန္တုကောသီတိ။ ဘန္တေ မာ အမှာကံ အာဂန္တုကဘာဝံ ပုစ္ဆထ၊ သွေ မေ ဘိက္ခံ ဂဏှထာတိ။ ထေရော အဓိဝါသေသိ။ ဂေဟေပိ ထေရဿ မဟာသက္ကာရော ပဋိယတ္တော။ ထေရော ပုနဒိဝသေ တံ ဂေဟဒ္ဓါရံ အဂမာသိ။ အထ နံ နိသီဒါပေတွာ ပဏီတေနာဟာရေန ပရိဝိသိတွာ သေဋ္ဌိပုတ္တော တံ ဣတ္ထိံ ဂဟေတွာ ထေရဿ ပါဒမူလေ နိပဇ္ဇာပေတွာ “ဘန္တေ မယံ သဟာယိကာယ ခမထာ”တိ အာဟ။ ကိမေတန္တိ။ အယံ ဘန္တေ ပုဗ္ဗေ မယံ ဝိယသဟာယကော ဟုတွာ တုမေ ဩလောကေတွာ ဧဝံ နာမ စိန္တေသိ၊ အထဿ ပုရိသလိင်္ဂံ အန္တရဓာယိ၊ ဣတ္ထိလိင်္ဂံ ပါတုဘဝိ၊ ခမထ ဘန္တေတိ။ တေန ဟိ ဥဋ္ဌဟထ၊ ခမာမိ ဝေါ အဟန္တိ။ ထေရေန “ခမာမီ”တိ ပုတ္တမတ္တေယေဝ ဣတ္ထိလိင်္ဂံ အန္တရဓာယိ၊ ပုရိသလိင်္ဂံ ပါတုဘဝိ။

ပုရိသလိင်္ဂံ ပါတုဘူတမတ္တေယေဝ တံ တက္ကသိလာယ သေဋ္ဌိပုတ္တော အာဟ “သမ္မ သဟာယက ဣမေ ဒွေ ဒါရကာ တဝ ကုစ္ဆိယံ ပုတ္တတ္တာ မံ ပဋိစ္စ နိဗ္ဗတ္တတ္တာ ဥဘိန္ဒုမ္ဗိနော ပုတ္တာ ဧဝ၊ ဣဓေဝဝသိဿာမ၊ မာ ဥက္ကဏ္ဍိ”တိ။ “သမ္မ အဟံ ဧကေနတ္တဘာဝေန ပဌမံ ပုရိသော ဟုတွာ ဣတ္ထိဘာဝံ ပတွာ

ပုန ပုရိသော ဇာတောတိ ဝိပုကာရပ္ပတ္တော၊ ပဌမံ မံ ပဋိစ္စ ဒွေ ပုတ္တာ နိဗ္ဗတ္တာ၊ ဣဒါနိ မေ ကုစ္ဆိတော ဒွေ ပုတ္တာ နိက္ခန္တာ၊ သွာဟံ ဧကေနတ္တ-
 ဘာဝေန ဝိပုကာရပ္ပတ္တော၊ ပုန ‘ဂေဟေ ဝသိဿတိ’တိ သညံ မာ ကရိ၊
 အဟံ မမ အယျဿ သန္တိကေ ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ ဣမေ ဒွေ ဒါရကာ တဝ
 ဘာရာတိ၊ ဣမေသု မာ ပမဇ္ဇိ”တိ ဝတွာ ပုတ္တေ သီသေ ပရိစုမ္ဗိတွာ ပရိမဇ္ဇိတွာ
 ဥရေ နိပဇ္ဇာပေတွာ ပိတု နိယျာဒေတွာ နိက္ခမိတွာ ထေရဿ သန္တိကေ ပဗ္ဗဇ္ဇိ
 ယာစိ။ ထေရောပိ နံ ပဗ္ဗာဇေတွာ ဥပသမ္မာဒေတွာ ဂဏှိတွာဝ စာရိကံ
 စရမာနော အနုပုဗ္ဗေန သာဝတ္ထိံ အဂမာသိ။ တဿ သောရေယျတ္ထေရောတိ
 နာမံ အဟောသိ။ ဇနပဒဝါသိနော တံ ပဝတ္ထိံ ဥတွာ သင်္ချာတိတွာ ကောတူ-
 ဟလဇာတာ တံ ဥပသင်္ကမိတွာ ပုစ္ဆိံသု “ဧဝံ ကိရ ဘန္တေ”တိ။ အာမ
 အာဝုသောတိ။ ဘန္တေ ဧဝရူပမ္ဘိ ကာရဏံ နာမ ဟောတိ။ တုမှာကံ ကုစ္ဆိယံ
 ကိရ ဒွေ ပုတ္တာ နိဗ္ဗတ္တာ၊ တုမှေ ပဋိစ္စ ဒွေ ဇာတာ၊ တေသံ ဝေါ ကတရေသု
 ဗလဝသိနေဟော ဟောတိတိ။ ကုစ္ဆိယံ ဝုတ္တကေသု အာဝုသောတိ။
 အာဂတာဂတာ နိဗ္ဗဒ္ဓံ တထေဝ ပုစ္ဆိံသု။

ထေရော “ကုစ္ဆိယံ ဝုတ္တကေသု ဧဝ သိနေဟော ဗလဝါ”တိ ပုနပျုနံ
 ကထေန္တော ဟရာယမာနော ဧကောဝ နိသီဒတိ၊ ဧကောဝ တိဋ္ဌတိ။ သော
 ဧဝံ ဧကတ္ထုပဂတော အတ္တဘာဝေ ခယဝယံ သမုဋ္ဌာပေတွာ သဟ ပဋိသမ္ဘိ-
 ဒါဟိ အရဟတ္တံ ပါပုဏိ။ အထ နံ အာဂတာဂတာ ပုစ္ဆန္တိ “ဘန္တေ ဧဝံ
 ကိရ နာမ အဟောသိ”တိ။ အာမာဝုသောတိ။ ကတရေသု သိနေဟော
 ဗလဝါတိ။ မယံ ကတ္တမိ သိနေဟော နာမ နတ္ထိတိ။ ဘိက္ခု။ “အယံ အဘူတံ
 ဟထေသိ၊ ပုရိမဒိဝသေသု ‘ကုစ္ဆိယံ ဝုတ္တပုတ္တေသု သိနေဟော ဗလဝါ’တိ
 ဝတွာ ဣဒါနိ ‘မယံ ကတ္တမိ သိနေဟော နတ္ထိ’တိ ဝဒတိ၊ အညံ ဗျာကရောတိ
 ဘန္တေ”တိ အာဟံသု။ သတ္ထာ “န ဘိက္ခဝေ မမ ပုတ္တော အညံ ဗျာကရောတိ၊
 မမ ပုတ္တဿ သမ္မာပဏိဟိတေန စိတ္တေန မဂ္ဂဿ ဒိဋ္ဌကာလတော ပဋ္ဌာယ န
 ကတ္တမိ သိနေဟော ဇာတော၊ ယံ သမ္ပတ္ထိံ နေဝ မာတာ၊ န ပိတာ ကာတုံ
 သက္ခောတိ၊ တံ ဣမေသံ သတ္တာနံ အပ္ပန္နရေ ပဝတ္ထံ သမ္မာပဏိဟိတံ စိတ္တမေဝ
 ဒေတိ”တိဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၄၃။ “န တံ မာတာ ပိတာ ကယိရာ၊ အညေ ဝါပိ စ ဉ္ဇတကာ။
 သမ္မာပဏိဟိတံ စိတ္တံ၊ သေယျသော နံ တတော ကရေ”တိ။

တတ္ထ န တန္တိ တံ ကာရဏံ နေဝ မာတာ ကရေယျ၊ န ပိတာ၊ န အညေ
 ဉ္ဇတကာ။ သမ္မာပဏိဟိတန္တိ ဒသသု ကုသလကမ္မပထေသု သမ္မာ ဌပိတံ။

သေယျသော နံ တတော ကရေတိ တတော ကာရဏတော သေယျသော နံ
 ဝရတရံ ဥတ္တရိတရံ ကရေယျ၊ ကရောတိတိ အတ္ထော။ မာတာပိတရော ဟိ
 ပုတ္တာနံ ဓနံ ဒဒမာနာ ကေသ္မိယေဝ အတ္တဘာဝေ ကမ္မံ အကတွာ သုခေန
 ဇီဝိကကပ္ပနံ ဓနံ ဒါတုံ သက္ကောန္တိ။ ဝိသာခါယ မာတာပိတရောပိ တာဝ
 မဟဒ္ဒနာ မဟာဘောဂါ၊ တဿာ ကေသ္မိယေဝ အတ္တဘာဝေ သုခေန ဇီဝိက-
 ကပ္ပနံ ဓနံ အဒံသု။ စတုသု ပန ဒီပေသု စက္ကဝတ္တိသိရိံ ဒါတုံ သမတ္တာ
 မာတာပိတရောပိ နာမ ပုတ္တာနံ နတ္ထိ၊ ပဂေဝ ဒိဗ္ဗသမ္ပတ္တိံ ဝါ ပဌမဇ္ဈာနာဒိ-
 သမ္ပတ္တိံ ဝါ၊ လောကုတ္တရသမ္ပတ္တိဒါနေ ကထာဝ နတ္ထိ၊ သမ္မာပဏိဟိတံ ပန
 စိတ္တံ သဗ္ဗမေတံ သမ္ပတ္တိံ ဒါတုံ သက္ကောတိ။ တေန ပုတ္တံ “သေယျသော နံ
 တတော ကရေ”တိ။

ဒေသနာဝသာနေ ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလာဒီနိ ပတ္တာ၊ ဒေသနာ မဟာ-
 ဇနဿ သာတ္ထိကာ ဇာတာတိ။

သောရေယျတ္ထေရဝတ္ထု နဝမံ။

စိတ္တဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

တတိယော ဝဂ္ဂေါ။

ကော ပစေဿတိ ဝိစိနိဿတိ ဝိဇာနိဿတိ ဥပပရိက္ခိဿတိ ပဋိဝိဇ္ဈိဿတိ၊ သန္တိကရိဿတိတိ အတ္ထော။ သေခေါတိ အဓိသီလသိက္ခာ အဓိစိတ္တသိက္ခာ အဓိပညာသိက္ခာတိ ဣမာ တိဿော သိက္ခာ သိက္ခနတော သောတာပတ္တိမဂ္ဂဋ္ဌ အာဒိ° ကတွာ ယာဝ အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌာ သတ္တဝိဓော သေခေါ ဣမံ အတ္တဘာဝ- သင်္ခါတံ ပထဝိ° အရဟတ္တမဂ္ဂေန တတော ဆန္ဒရာဂံ အပကမုန္တော ဝိစေဿတိ ဝိစိနိဿတိ ဝိဇာနိဿတိ ပဋိဝိဇ္ဈိဿတိ သန္တိကရိဿတိ။ ယမလောကဉ္စာတိ တံ ယထာဝုတ္တပ္ပကာရံ ယမလောကဉ္စ ဣမံ မနုဿလောကဉ္စ သဟ ဒေဝေဟိ သဒေဝကံ မေသွဝ ဝိစေဿတိ ဝိစိနိဿတိ ဝိဇာနိဿတိ ပဋိဝိဇ္ဈိဿတိ သန္တိ- ကရိဿတိ။ သေခေါတိ မေသွဝ သတ္တဝိဓော သေခေါ၊ ယထာ နာမ ကုသလော မာလာကာရော ပုပ္ဖါရာမံ ပဝိသိတွာ တရုဏမကုဋ္ဌာနိ စ ပါဏကဝိဒ္ဓါနိ စ မိလာတာနိ စ ဂဏ္ဍိကဇာတာနိ စ ပုပ္ဖါနိ ဝဇ္ဇေတွာ သောဘနာနိ သုဇာတ- သုဇာတာနေဝ ပုပ္ဖါနိ ဝိစိနာတိ၊ ဧဝမေဝ ဣမံ သုကထိတံ သုနိဒ္ဓိဋ္ဌံ ဗောဓိ- ပက္ခိယဓမ္မပဒမ္ပိ ပညာယ ပစေဿတိ ဝိစိနိဿတိ ဥပပရိက္ခိဿတိ ပဋိဝိဇ္ဈိဿတိ သန္တိကရိဿတိတိ သတ္တာ သယမေဝ ပဉ္စံ ဝိဿဇ္ဇေသိ။

ဒေသနာဝသာနေ ပဉ္စသတာပိ ဘိက္ခု။ သဟ ပဋိသန္တိဒါဟိ အရဟတ္တံ ပါပုဏိ° သု၊ သမ္ပတ္တပရိသာယပိ သာတ္ထိကာ ဓမ္မဒေသနာ အဟောသိတိ။

ပထဝိကထာပသုတပဉ္စသတဘိက္ခုဝတ္ထု ပဌမံ။

၂-မရိဖိကမ္မဋ္ဌာနိကတ္ထေရဝတ္ထု

ဖေဏူပမန္တိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရန္တော အညတရံ မရိဖိကမ္မဋ္ဌာနိကံ ဘိက္ခု၊ အာရပ္ပ ကထေသိ။

သော ကိရ ဘိက္ခု၊ သတ္ထု၊ သန္တိကေ ကမ္မဋ္ဌာနံ ဂဟေတွာ “သမဏဓမ္မ ကရိဿာမိ”တိ အရညံ ပဝိသိတွာ ဃဇ္ဇေတွာ° ဝါယမိတွာ အရဟတ္တံ ပတ္တု၊ အသက္ကောန္တော “ဝိသေသေတွာ ကမ္မဋ္ဌာနံ ကထာပေဿာမိ”တိ သတ္ထု၊ သန္တိကံ အာဂစ္ဆန္တော အန္တရာမဂ္ဂေ မရိဖိ° ဒိသွာ “ယထာ အယံ ဂိမှသမယေ ဥဋ္ဌိတာ မရိဖိ ဒူရေ ဌိတာနံ ရူပဂတာ ဝိယ ပညာယတိ၊ သန္တိကံ အာဂစ္ဆန္တာနံ နေဝ ပညာယတိ၊ အယံ အတ္တဘာဝေါပိ ဥပ္ပါဒဝယဋ္ဌေန ဧဝရူပေါ”တိ မရိဖိ- ကမ္မဋ္ဌာနံ ဘာဝေန္တော အာဂန္တော မဂ္ဂကိလန္တော အစိရဝတိယံ နှာယိတွာ

၁-သန္ဓေတွာ (က)

တကြာယံ အနုပုဗ္ဗိကထာ—သာဝတ္ထိယံ ဟိ မဟာကောသလရညော
 ပုတ္တော ပသေနဒိကုမာရော နာမ၊ ဝေသာလိယံ လိစ္ဆဝိရညော ပုတ္တော လိစ္ဆဝိ-
 ကုမာရော မဟာလံ နာမ၊ ကုသိနာရာယံ မလ္လရာဇပုတ္တော ဗန္ဓုလော နာမာတိ
 ဣမေ တယော ဒိသာပါမောက္ခဿာစရိယဿ သန္တိကေ သိပ္ပဂ္ဂဟဏတ္ထံ တက္က-
 သီလံ ဂန္ဓာ ဗဟိနဂရေ သာလာယ သမာဂတာ အညမညဿ အာဂတ-
 ကာရဏန္တ ကုလန္တ နာမန္တ ပုစ္ဆိတွာ သဟာယကာ ဟုတွာ ဧကတောဝ
 အာစရိယံ ဥပသင်္ကမိတွာ သိပ္ပံ သိက္ခန္တာ န စိရဿေဝ ဥဂ္ဂဟိတသိပ္ပါ
 အာစရိယံ အာပုစ္ဆိတွာ ဧကတောဝ နိက္ခမိတွာ သကသကဋ္ဌာနာနိ အဂမံသု။
 တေသု ပသေနဒိကုမာရော ပိတု သိပ္ပံ ဒဿေတွာ ပသန္ဓေန ပိတရာ ရဇ္ဇေ
 အဘိသိတ္တော။ မဟာလိကုမာရော လိစ္ဆဝိနံ သိပ္ပံ ဒဿေန္တော မဟန္တေန
 ဥဿာဟေန ဒဿေသိ၊ တဿ အက္ခိနိ ဘိဇ္ဇိတွာ အဂမံသု။ လိစ္ဆဝိရာဇာနော
 “အဟော ဝတ အမှာကံ အာစရိယော အက္ခိဝိနာသံ ပတ္တော၊ န နံ ပရိစ္စ-
 ဇိဿာမ၊ ဥပဋ္ဌဟိဿာမ န”န္တိ တဿ သတသဟသုဋ္ဌာနကံ ဧကံ ဗျူရံ အဒံသု။
 သော တံ နိဿာယ ပဉ္စသတေ လိစ္ဆဝိရာဇပုတ္တေ သိပ္ပံ သိက္ခာပေန္တော ဝသိ။
 ဗန္ဓုလကုမာရော သဋ္ဌိံ သဋ္ဌိံ ဝေဋ္ဌ။ ဂဟေတွာ မဇ္ဈေ အယသလာကံ ပက္ခိပိတွာ
 သဋ္ဌိကလာပေ ဥဿာပေတွာ ဌပိတေ မလ္လရာဇကုလေဟိ “ဣမေ ကပ္ပေတူ”တိ
 ဝုတ္တော အသိတိဟတ္ထံ အာကာသံ ဥလ္လဗိတွာ အသိနာ ကပ္ပေန္တော အဂမာသိ။
 သော ဩသာနကလာပေ အယသလာကာယ “ကိရိ”တိ၊ သဒ္ဓိံ သုတွာ
 “ကိံ တေ”န္တိ ပုစ္ဆိတွာ သဗ္ဗကလာပေသု အယသလာကာနံ ဌပိတဘာဝံ
 ဥတွာ အသိံ ဆဋ္ဌေတွာ ရောဒမာနော “မယံ ဧတ္တကေသု ဉ္ဇတိသုဟဇ္ဇေသု
 ဧကောပိ သသိနေဟော? ဟုတွာ ဣမံ ကာရဏံ နာစိက္ခိ။ သစေ ဟိ အဟံ
 ဇာနေယျံ၊ အယသလာကာယ သဒ္ဓိံ အနုဋ္ဌာပေန္တောဝ ဆိန္ဓေယျ”န္တိ ဝတွာ
 “သဗ္ဗေပိမေ မာရေတွာ ရဇ္ဇံ ကရေယျ”န္တိ မာတာပိတူနံ ကထေသိ။ တေဟိ
 “ပဝေဏိရဇ္ဇံ နာမ တာတ ဣဒံ န လဗ္ဘာ ဧဝံ ကာတု”န္တိ နာနပ္ပကာရေန
 ဝါရိတော “တေန ဟိ မမ သဟာယကဿ သန္တိကံ ဂမိဿာမိ”တိ သာဝတ္ထိံ
 အဂမာသိ။

ပသေနဒိ ကောသလော ရာဇာ တဿာဂမနံ သုတွာ ပစ္စုဂ္ဂန္တာ မဟန္တေန
 သက္ကာရေန တံ နဂရံ ပဝေသေတွာ သေနာပတိဋ္ဌာနေ ဌပေသိ။ သော
 မာတာပိတရော ပက္ခောသာပေတွာ တတ္ထေဝ ဝါသံ ကပ္ပေသိ။ အထေကဒိဝသံ

၁-ရဇ္ဇေန (သျှာ၊က) ၂-ကိဏိတိ (သိ)
 ၃-သဗ္ဗေဟော (သိ) ၄-ကာရေသန္တိ (သိ)

ရာဇာ ဘိက္ခုနံ ဂတကာလေ အာဂန္တာ ခါဒနိယဘောဇနိယာနိ တထေဝ ဌိတာနိ ဝိသ္ဗာ “ကိ” အယျာ နာဂမိ”သု”တိ ပုစ္ဆိတွာ “အာနန္ဒတ္ထေရော ဧကကောဝ အာဂတော ဒေဝါ”တိ သုတွာ “အဒ္ဓါ ဧတ္တကံ မေ ဘတ္တစ္ဆေဒန- မကံသု”တိ ဘိက္ခုနံ ကုဗ္ဗေါ သတ္ထု သန္တိကံ ဂန္တာ “ဘန္တေ မယာ ပဉ္စန္ဒ ဘိက္ခုသတာနံ ဘိက္ခာ ပဋိယတ္တာ၊ အာနန္ဒတ္ထေရော ကိရ ဧကကောဝါဂတော၊ ပဋိယတ္တာ ဘိက္ခာ တထေဝ ဌိတာ၊ ပဉ္စသတာ ဘိက္ခု မမ ဂေဟေ သညံ န ကရိ”သု၊ ကိ” န ခေါ ကာရဏ”န္တိ အာဟ။ သတ္ထာ ဘိက္ခုနံ ဒေါသံ အဝတွာ “မဟာရာဇ မမ သာဝကာနံ ဟုမေဟိ သဒ္ဓိ” ဂိဿာသော နတ္ထိ၊ တေန န ဂတာ၂ ဘဝိဿန္တိ”တိ ဝတွာ ကုလာနံ အနုပဂမနကာရဏဉ္စ ဥပဂမနကာရဏဉ္စ ပကာသေန္တော ဘိက္ခု အာမန္တေတွာ ဣမံ သုတ္တမာဟ—

“နဝဟိ ဘိက္ခဝေ အင်္ဂေဟိ သမန္ဓာဂတံ ကုလံ အနုပဂန္တာ ဝါ နာလံ ဥပဂန္တု၊ ဥပဂန္တာ ဝါ နာလံ ဥပနိသီဒိတုံ။ ကတမေဟိ နဝဟိ၊ န မနာပေန ပစ္စုဋ္ဌေန္တိ၊ န မနာပေန အဘိဝါဒေန္တိ၊ န မနာပေန အာသနံ ဒေန္တိ၊ သန္တမဿ ပရိဂဟန္တိ၊ ဗဟုကမ္ပိ ထောကံ ဒေန္တိ၊ ပဏီတမ္ပိ လူခံ ဒေန္တိ၊ အသက္ကစ္စံ ဒေန္တိ နော သက္ကစ္စံ၊ န ဥပနိသီဒန္တိ ဓမ္မဿဝနာယ၊ ဘာသိဘမဿ န သုဿုသန္တိ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ နဝဟင်္ဂေဟိ သမန္ဓာဂတံ ကုလံ အနုပဂန္တာ ဝါ နာလံ ဥပဂန္တု၊ ဥပဂန္တာ ဝါ နာလံ ဥပနိသီဒိတုံ။

နဝဟိ ဘိက္ခဝေ အင်္ဂေဟိ သမန္ဓာဂတံ ကုလံ အနုပဂန္တာ ဝါ အလံ ဥပဂန္တု၊ ဥပဂန္တာ ဝါ အလံ ဥပနိသီဒိတုံ။ ကတမေဟိ နဝဟိ၊ မနာပေန ပစ္စုဋ္ဌေန္တိ၊ မနာပေန အဘိဝါဒေန္တိ၊ မနာပေန အာသနံ ဒေန္တိ၊ သန္တမဿ န ပရိဂဟန္တိ၊ ဗဟုကမ္ပိ ဗဟုကံ ဒေန္တိ၊ ပဏီတမ္ပိ ပဏီတံ ဒေန္တိ၊ သက္ကစ္စံ ဒေန္တိ နော အသက္ကစ္စံ၊ ဥပနိသီဒန္တိ ဓမ္မဿ- ဝနာယ၊ ဘာသိတမဿ သုဿုသန္တိ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ နဝဟင်္ဂေဟိ သမန္ဓာဂတံ ကုလံ အနုပဂန္တာ ဝါ အလံ ဥပဂန္တု၊ ဥပဂန္တာ ဝါ အလံ ဥပနိသီဒိတုံ”န္တိ ဟိ။

ဣတိ ခေါ မဟာရာဇ မမ သာဝကာ တုမှာကံ သန္တိကာ ဂိဿာသံ အလဘန္တာ န ဂတာ ဘဝိဿန္တိတိ။ ပေါရာဏကပဏ္ဍိတာဝိ ဟိ အဝိဿာသိကဋ္ဌာနေ သက္ကစ္စံ ဥပဋိယမာနာပိ မာရဏန္တိကံ ဝေဒနံ ပတွာ ဂိဿာသိကဋ္ဌာနမေဝ အဂမိ”သုတိ။ “ကဒါ ဘန္တေ”တိ ရညာ ပုဋ္ဌော အတိတံ အာဟရိ—

၁-ဌိတာနိ (သိ၊က) ၂-နာဂတာ (က) ၃-အံ ၃-၁၉၂-ပိဋ္ဌေ။

အတိတေ ဗာရာဏသီယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇံ ကာရေန္တေ ကေသဝေါ နာမ ရာဇာ ရဇံ ပဟာယ ဣသိပဗ္ဗဇံ ပဗ္ဗဇိ။ တံ ပဉ္စ ပုရိသသဟာနိ အနုပဗ္ဗဇိံသု။ သော ကေသဝတာပသော နာမ အဟောသိ။ ပသာဓနကပ္ပကော ပနဿ အနုပဗ္ဗဇိတွာ ကပ္ပကော နာမ အန္တေဝါသိကော အဟောသိ။ ကေသဝတာပသော ပရိသာယ သဒ္ဓိံ အဋ္ဌ မာသေ ဟိမဝန္တေ ဝသိတွာ ဝဿာရတ္တသမယေ လောဏမ္ဘိလသေဝနတ္ထာယ ဗာရာဏသီံ ပတွာ ဘိက္ခာယ ပါဝိသိ။ အထ နံ ရာဇာ ဒိသ္မာ ပသိဒိတွာ စတုမာသံ အတ္တနော သန္တိကေ ဝသနတ္ထာယ ပဋိညံ ဂဟေတွာ ဥယျာနေဝ ဝဿာပေန္တော သယံ သာယံပါတံ အဿ ဥပဋ္ဌာနံ ဂစ္ဆတိ။ အဝသေသာ တာပသာ ကတိပါတံ ဝသိတွာ ဟတ္ထိသဒ္ဓါဒိဟိ ဥဗ္ဗာဠာ ဟုတွာ ဥက္ကဏ္ဍိတွာ “အာစရိယ ဥက္ကဏ္ဍိတမာ၊ ဂစ္ဆာမာ”တိ အာဟံသု။ ကဟံ တာတာတိ။ ဟိမဝန္တံ အာစရိယာတိ။ ရာဇာ အမှာကံ အာဂတဒိဝသေယေဝ စတုမာသံ ဣဓ ဝသနတ္ထာယ ပဋိညံ ဂဏှိ။ ‘ကထံ ဂမိဿယ’ တာတာတိ။ “တုမှေဟိ အမှာကံ အနာစိက္ခိတွာဝ ပဋိညာ ဒိန္နာ၊ မယံ ဣဓ န သက္ကောမ ဝသိတုံ၊ ဣတော အဝိဒူရေ တုမှာကံ ပဝတ္တိဿဝနဋ္ဌာနေ ဝသိဿာမာ”တိ ဝန္တိတွာ ပက္ကမိံသု။ ကပ္ပန္တေဝါသိကေန သဒ္ဓိံ အာစရိယော ဩဟိယိ။

ရာဇာ ဥပဋ္ဌာနံ အာဂတော “ကဟံ အယျာ”တိ ပုစ္ဆိ။ “သဗ္ဗေ ဥက္ကဏ္ဍိတမာတိ ဝတွာ ဟိမဝန္တံ ဂတာ မဟာရာဇာ”တိ အာဟ။ ကပ္ပကောပိ န စိရဿေဝ ဥက္ကဏ္ဍိတွာ အာစရိယေန ပုနပ္ပုနံ ဝါရိယမာနောပိ “န သက္ကောမိ”တိ ဝတွာ ပက္ကာမိ။ ဣတရေသံ ပန သန္တိကံ အဂန္တာ၂ အာစရိယဿ ပဝတ္တိံ သုဏန္တော အဝိဒူရေ ဌာနေ ဝသိ။ အပရဘာဂေ အာစရိယဿ အန္တေဝါသိကေ အနုဿရန္တဿ ကုစ္ဆိရောဂေါ ဥပဗ္ဗဇိ။ ရာဇာ ဝေဇ္ဇေဟိ တိကိစ္ဆာပေသိ၊ ရောဂေါ န ဝူပသမ္ပတိ။ တာပသော အာဟ “ကိံ မဟာရာဇ ဣစ္ဆသိ မေ ရောဂဝူပသမ”န္တိ။ ဘန္တေ သစာဟံ သက္ကုဏေယျံ၊ ဣဒါနေဝ ဝေါ ဖာသုကံ ကရေယျန္တိ။ မဟာရာဇ သစေ မေ ဖာသုကံ ဣစ္ဆသိ၊ မံ အန္တေဝါသိကာနံ သန္တိကံ ပေသေဟိတိ။ ရာဇာ “သာဓု ဘန္တေ”တိ တံ မဉ္စကေ နိပဇ္ဇာပေတွာ နာရဒအမစ္စပ္ပမုခေ စတ္တာရော အမစ္စေ “မမ အယျဿ ပဝတ္တိံ ဥတွာ မယံ သာသနံ ပဟိဏေယျာထာ”တိ ဥယျောဇေသိ။ ကပ္ပန္တေဝါသိကော အာစရိယဿ အာဂမနံ သုတွာ ပစ္စုဂ္ဂမနံ ကတွာ ဣတရေ “ကဟ”န္တိ ဝုတ္တေ “အသုကဋ္ဌာနေ ကိရ ဝသန္တိ”တိ အာဟ။ တေပိ အာစရိယဿာဂမနဘာဝံ သုတွာ တတ္ထေဝ သမောသရိတွာ အာစရိယဿ ဥဏှောဒကံ ဒတွာ ဖလာဖလံ အဒံသု။

၁-ဂမိဿာမ (သီ၊က) ၂-အာဂန္တာ (သီ)၊ ဂန္တာ (သျာ၊က)

တံ ခဏညေဝ ရောဂေါ ဝူပသမ္ပတိ။ သော ကတိပါဟေနေဝ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏော
အဟောသိ။ အထ နံ နာရဒေါ ပုစ္ဆိ—

မနုဿိန္တံ ဇဟိတွာန၊ သဗ္ဗကာမသမိဗ္ဗိနံ။
ကထံ နု ဘဂဝါ ကေသိ၊ ကပ္ပဿ ရမတိ အဿမေ။
သာဒူနိ ရမဏီယာနိ၊ သန္တိ ဝက္ခာ^၂ မနောရမာ။
သုဘာသိတာနိ ကပ္ပဿ၊ နာရဒ ရမယန္တံ မံ။
သာလီနံ ဩဒနံ ဘုဇ္ဇေ၊ သုစိ^၁ မံသုပသေစနံ။
ကထံ သာမာကနီဝါရံ၊ အလောဏံ ဆာဒယန္တိ တံ။
သာဒုံ ဝါ ယဒိ ဝါ'သာဒုံ၊ အပုံ ဝါ ယဒိ ဝါ ဗဟုံ။
ဝိဿတ္ထော ယတ္ထ ဘုဇ္ဇေယျ၊ ဝိဿာသပရမာ ရသာ^၃တိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေန္တော “တဒါ
ရာဇာ မောဂ္ဂလ္လာနော အဟောသိ၊ နာရဒေါ သာရိပုတ္တော၊ ကပ္ပန္တေဝါ-
သိကော အာနန္ဒော၊ ကေသဝတာပသော အဟမေဝါ”တိ ဝတွာ “ဧဝံ
မဟာရာဇ ပုဗ္ဗေပိ ပဏ္ဍိတာ မာရဏန္တိကံ ဝေဒနံ ပတွာ ဝိဿာသိကဋ္ဌာနံ
ဂမိံသု၊ မမ သာဝကာ တုမှာကံ သန္တိကေ ဝိဿာသံ န လဘန္တိ မညေ”တိ
အာဟ။ ရာဇာ “ဘိက္ခုသံဃေန သဒ္ဓိ^၁ မယာ ဝိဿာသံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ကထံ
န ခေါ ကရိဿာမိတိ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဉ္ဇတိစိတရံ မမ ဂေဟေ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ၊
ဧဝံ သန္တေ ‘ဒဟရာ စ သာမဏေရာ စ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဉ္ဇတိရာဇာ’တိ မမ
သန္တိကံ ဝိဿတ္တာ^၂ နိဗ္ဗိဒ္ဓိအာဂဂိဿန္တိ”တိစိန္တေတွာ “ဧကံ မေ စိတရံ ဒေန္တူ”တိ
သာကိယာနံ သန္တိကံ သာသနံ ပေသေသိ။ “ကတရဿ သကျဿ ဝိတာ”တိ စ
ပုစ္ဆိတွာ “ဥတွာ အာဂစ္ဆေယျာထာ”တိ ဝတွာ ဒူတေ အာဏာပေသိ။
ဒူတာ ဂန္တော သာကိယေ ဒါရိကံ ယာစိံသု။ တေ သန္တိပတိတွာ “ပက္ခန္တရိကော^၃
ရာဇာ၊ သစေ န ဒဿာမ၊ ဝိနာသေဿတိ နော၊ န ခေါ ပန အမေဟိ ကုလေန
သဒိံသော၊ ကိံ န ခေါ ကာတဗ္ဗ”န္တိ မန္တယိံသု။ မဟာနာမော “မမ ဒါသိယာ
ကုစ္ဆိမိ ဇာတာ ဝါသဘခတ္တိယာ နာမ ဝိတာ ရူပသောဘဂ္ဂပ္ပတ္တာ အတ္ထိ၊
တံ ဒဿာမာ”တိ ဝတွာ ဒူတေ အာဟ “သာဒု ရညော ဒါရိကံ ဒဿာမာ”တိ။
သာ ကဿ ဝိတာတိ။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ စူဠပိတုပ္ပတ္တဿ မဟာနာမဿ သက္ကဿ
ဝိတာ ဝါသဘခတ္တိယာ နာမာတိ။

၁-ရှုက္ခာ (သိ၊ သျာ၊ က)
၂-ဝိဿဋ္ဌာ (သျာ)

၂-ဒု ၅-၁၁၆-ဝိဇ္ဇာ။
၄-ပက္ခန္တရိယော (သိ)

တေ ဂန္ဓာ ရညော အာရောစယိံသု။ ရာဇာ “ယဒိ ဧဝံ၊ သာရ၊ သီဃံ အာနေယ၊ ခတ္တိယာ စ နာမ ဗဟုမာယာ၊ ဒါသိဝိဟရဗ္ဗိ ပဟိဏေယျံ၊ ပိတရာ သဒ္ဓိံ ဧကဘာဇနေဘုဉ္ဇန္တိံ အာနေယျာယာ”တိ ပေသေသိ။ တေ ဂန္ဓာ “ဒေဝ တုမေဟိ သဒ္ဓိံ ဧကတော ဘုဉ္ဇန္တိံ ရာဇာ ဣစ္ဆတိ”တိ အာဟံသု။ မဟာနာမော “သာရ တာတာ”တိ တံ အလင်္ကာရာပေတွာ အတ္တနော ဘောဇနကာလေ ပက္ခောသာပေတွာ တာယ သဒ္ဓိံ ဧကတော ဘုဉ္ဇနာကာရံ ဒေသေတွာ ဒူတာနံ နိယျာဒေသိ။ တေ တံ အာဒါယ သာဝတ္ထိံ ဂန္ဓာ တံ ပဝတ္ထိံ ရညော အာရောစေသုံ။ ရာဇာ တုဋ္ဌမာနသော တံ ပဉ္စန္ဒံ ဣတ္ထိသတာနံ ဇေဋ္ဌိကံ ကတွာ အဂ္ဂမဟေသိဋ္ဌာနေ အဘိသိဋ္ဌိ။ သာ န စိရဿေဝ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏံ ပုတ္တံ ဝိဇာယိ။

အထဿ နာမဂ္ဂဟဏဒိဝသေ ရာဇာ ဒါရကဿ အယျကဿ^၁ သန္တိကံ ပေသေသိ “သကျရာဇဓိတာ ဝါသဘခတ္တိယာ ပုတ္တံ ဝိဇာတာ၊ ကိမဿ နာမံ ကရောမာ”တိ။ တံ ပန သာသနံ ဂဟေတွာ ဂတော အမစ္စော ထောကံ ဗမိရဓာတုကော၊ သော ဂန္ဓာ ရညော အယျကဿ အာရောစေသိ၊ သောတံ၂ သုတွာ “ဝါသဘခတ္တိယာ ပုတ္တံ အဝိဇာယိတွာပိ သဗ္ဗဇနံ အဘိဘဝိ၊ ဣဒါနိ ပန ရညော အတိဝိယ ဝလ္လဘာ ဘဝိဿတိ”တိ အာဟ။ ဗမိရော အမစ္စော “ဝလ္လဘာ”တိ ဝစနံ ဒုဿုတံ သုတွာ “ဝိဋုဋုဘော”တိ သလ္လက္ခေတွာ ရာဇာနံ ဥပဂန္ဓာ “ဒေဝ ကုမာရဿ ကိရ ‘ဝိဋုဋုဘော’တိ နာမံ ကရောထာ”တိ အာဟ။ ရာဇာ “ပေါရာဏကံ နော ကုလသန္တကံ နာမံ ဘဝိဿတိ”တိ စိန္တေတွာ တံ နာမံ အကာသိ။ အထဿ ဒဟရကာလေယေဝ ရာဇာ “သတ္ထု ပိယံ ကရောမိ”တိ သေနာပတိဋ္ဌာနံ အဒါသိ။

သော ကုမာရပရိဟာရေန ဝခုန္တော သတ္တဝသိကကာလေ အညေသံ ကုမာရာနံ မာတာမဟကုလတော ဟတ္ထိရူပကအဿရူပကာဒီနိ အာဟရိယ-မာနာနိ ဒိသ္မာ မာတရံ ပုစ္ဆိ “အဗ္ဗ အညေသံ မာတာမဟကုလတော ပဏ္ဏာ-ကာရော အာဟရိယတိ၊ မယံ ကောစိ ကိဉ္စိ န ပေသေသိ၊ ကိံ တံ နိမာတာ နိပိတာ”တိ^၃။ အထ နံ သာ “တာတတဝ သကျရာဇာနော မာတာမဟာ ဒူရေ ပန ဝသန္တိ၊ တေန တေ ကိဉ္စိ န ပေသေန္တိ”တိ ဝဇ္ဇေသိ။ သောဋ္ဌသဝသိက-ကာလေ “အဗ္ဗ တဝ မာတာမဟကုလံ ပဿိတုကာမောမ္ဘိ”တိ ဝတွာ “အလံ တာတ၊ ကိံ တတ္ထ ဂန္ဓာ ကရိဿသိ”တိ ဝါရိယမာနောပိ ပုနပ္ပုနံ ယာစိ။ အထဿ မာတာ “တေန ဟိ ဂစ္ဆာ”တိ သမ္ပုဋိန္တိ။ သော ပိတု အာရောစေတွာ မဟန္တေန ပရိဝါရေန နိက္ခမိ။ ဝါသဘခတ္တိယာ ပုရေတရံ ပဏ္ဏံ ပေသေသိ

၁-အယျကဿ (သိ၊ သျာ) ၂-သာ တံ ပဝတ္ထိံ (သျာ) ၃-နိမ္မာတာပိတိကာတိ (သိ)

“အဟံ ဣဓ သုခံ ဝဿာမိ၊ မာဿ ကိဉ္စိ သာမိနော အန္တရံ ဒဿယိံသု”တိ။ သာကိယာ ဝိဇ္ဇာပုဒ်သေ အာဂမနံ ဥတွာ “ဝဉ္စိတံ န သက္ကောမာ”တိ တဿ ဒဟရဒဟရေ ကုမာရေ ဇနပဒံ ပဟိဏိတွာ တသ္မိံ ကပိလပုရံ သဗ္ဗတ္ထေ သန္တာဂါရေ သန္ဓိပတိံသု။ ကုမာရော တတ္ထ ဂန္တာ အဋ္ဌာသိ။

အထ နံ “အယံ တေ တာတ မာတာမဟော၊ အယံ မာတုလော”တိ ဝတွာ ဝန္တာပေသု။ သော သဗ္ဗေ ဝန္တမာနော ဝိစရိတွာ ကေမ္မိ အတ္တာနံ ဝန္တန္တံ အဒိသ္မာ “ကိံ န ခေါ မံ ဝန္တန္တာ နတ္ထိ”တိ ပုစ္ဆိ။ သာကိယာ “တာတ တေ ကနိဋ္ဌကုမာရာ ဇနပဒံ ဂတာ”တိ ဝတွာ တဿ မဟန္တံ သက္ကာရံ ကရိံသု။ သော ကတိပါဟံ ဝသိတွာ မဟန္တေန ပရိဝါရေန နိက္ခမိ။ အထေကာ ဒါသိ သန္တာဂါရေ တေန နိသိန္ဓုဖလကံ “ဣဒံ ဝါသဘခတ္တိယာယ ဒါသိယာ ပုတ္တဿ နိသိန္ဓုဖလကံ”န္တိ အက္ကောသိတွာ ပရိဘာသိတွာ ဒီရောဒကေန ခောဝိ။ ဒကော ပုရိဒဿ အတ္တနော အာဂုဓံ ပမုသိတွာ နိဝတ္ထော တံ ဂဏှန္တော ဝိဇ္ဇာပုဒ်- ကုမာရဿ အက္ကောသနသဒ္ဓိသုတွာ တံ ကာရဏံ ပုစ္ဆိတွာ “ဝါသဘခတ္တိယာ ဒါသိယာ ကုစ္ဆိမိ မဟာနာမသက္ကံ ပဋိစ္စ ဇာတာ”တိ ဥတွာ ဗလကာယဿ ကထေသိ။ “ဝါသဘခတ္တိယာ ကိရ ဒါသိမိတာ”တိ မဟာကောလာဟလံ အဟောသိ။ ဟံ သုတွာ ဝိဇ္ဇာပုဒ်ဘော “ဧတေ တာဝ မမ နိသိန္ဓုဖလကံ ဒီရော- ဒကေန ခောဝန္တု၊ အဟံ ပန ရဇဇေ ပတိဋ္ဌိတကာလေ ဧတေသံ ဂလလောဟိတံ ဂဟေတွာ မမ နိသိန္ဓုဖလကံ ခောဝိဿာမီ”တိ စိတ္တံ ပဋ္ဌပေသိ။ တသ္မိံ သာဝတ္ထိံ ဂတေ အမစ္စာ တံ ပဝတ္ထိံ ရညော အာဓရာစယိံသု။ ရာဇာ “မယံ ဒါသိမိတရံ အဒံသု”တိ သာကိယာနံ ကုစ္ဆိတွာ ဝါသဘခတ္တိယာယ စ ပုတ္တဿ စ နိသိန္ဓုပရိဟာရံ အတ္ထိန္ဒိတွာ ဒါသဒါသိဟိ လဒ္ဓဗ္ဗမတ္တမေဝ ဒါပေသိ။

တတော ကတိပါဟစွယေန သတ္တာ ရာဇနိဝေသနံ ဂန္တာ ပညတ္တာသနေ နိသိဒိ။ ရာဇာ အာဂန္တာ ဝဉ္စိတွာ “ဘန္တေ တုမှာကံ ကိရ ဉ္စတကေဟိ ဒါသိ- မိတာ မယံ ဒိန္ဒာ၊ တေနဿာ အဟံ သပုတ္တာယ ပရိဟာရံ အတ္ထိန္ဒိတွာ ဒါသ- ဒါသိဟိ လဒ္ဓဗ္ဗမတ္တမေဝ ဒါပေသိ”န္တိ အာဟ။ သတ္တာ “အယုတ္တံ မဟာရာဇ သာကိယေဟိ ကတံ၊ ဒဒန္တေဟိ နာမ သမာနဇာတိကာ ဒါတဗ္ဗာ အဿ၊ တံ ပန မဟာရာဇ ဝဒါမိ၊ ဝါသဘခတ္တိယာ ခတ္တိယရာဇမိတာ၊ ခတ္တိယရညော ဂေဟေ အဘိသေကံ လဘိ။ ဝိဇ္ဇာပုဒ်ဘောပိ ခတ္တိယရာဇာနမေဝ ပဋိစ္စ ဇာတော၊

၁-ဝန္တကာ (က)
၂-မဟာနာမသက္ကံ ဇာတာတိ (သီ၊ သျာ)၊ မဟာနာမသက္ကံ ပဋိစ္စ ဇာတာတိ (က)
၃-ခောဝန္တိ (သီ)

မာတုဂေါတ္ထံ နာမ ကိံ ကရိဿတိ၊ ပိတုဂေါတ္ထမေဝ ပမာဏန္တိ။ ပေါရာဏက-
 ပဏ္ဍိတာ ဒလိဒ္ဓိတ္ထိယာ ကဋ္ဌဟာရိကာယ အဂ္ဂမဟေသိဋ္ဌာနံ အဒံသု၊ တဿာ
 စ ကုစ္ဆိမိ ဇာတကုမာရော ဒွါဒသယောဇနိကာယ ဗာရာဏသိယာ ရဇံ ပတွာ
 ကဋ္ဌဝါဟနရာဇာ နာမ ဇာတော”တိ **ကဋ္ဌဟာရိဇာတကံ** ဝ ကထေသိ။
 ရာဇာ ဓမ္မကထံ သုတွာ “ပိတုဂေါတ္ထမေဝ ကိရ ပမာဏ”န္တိ တုဿိတွာ
 ဝါသဘဒတ္ထိယာယ စ ပုတ္တဿ စ ပကတိပရိဟာရမေဝ ဒါပေသိ။

ဗန္ဓုလသေနာပတိဿပိ ခေါ ကုသိနာရာယံ မလ္လရာဇဓိတာ မလ္လိကာ နာမ
 ဘရိယာ ဒိဃရတ္တံ ပုတ္တံ န ပိဇာယိ။ အထ နံ ဗန္ဓုလော “အတ္တနော
 ကုလဃရမေဝ ဂစ္ဆာ”တိ ဥပ္ပယျာဇေသိ။ သာ “သတ္တာရံ ဒိသ္မာဝ
 ဂမိဿာမိ”တိ ဇေတဝနံ ပဝိသိတွာ တထာဂတံ ဝန္တိတွာ ဌိတာ “ကဟံ
 ဂစ္ဆသီ”တိ ဝုတ္တာ “သာမိကော မံ ဘန္တေ ကုလဃရံ ပေသေတိ”တိ အာဟ။
 ကိံ ကာရဏာတိ။ ဝဉ္စ၂ာ ကိရသ္မိ အပုတ္တိကာတိ။ ယဒိ ဧဝံ၊ ဂမနကိစ္စံ နတ္ထိ၊
 နိဝတ္တဿူတိ။ သာ တုဋ္ဌမာနသာ သတ္တာရံ ဝန္တိတွာ နိဝေသနံ ဂန္ဓာ “ကဿာ
 နိဝတ္တာသီ”တိ ဝုတ္တာ “ဒသဗလေန နိဝတ္တိတာမိ”တိ အာဟ။ ဗန္ဓုလော “ဒိဋ္ဌံ
 ဘဝိဿတိ ဒိဃဒဿိနာ ကာရဏ”န္တိ သမ္ပုဋိန္တိ။ သာ န စိရသေဝ ဂန္တံ
 ပဋိလဘိဟာ ဥပ္ပန္နဒေါဟဋ္ဌာ “ဒေါဟဋ္ဌော မေ ဥပ္ပန္နော”တိ အာရောစေသိ။
 ကိံ ဒေါဟဋ္ဌောတိ။ ဝေသာလိနဂရေ ဂဏရာဇကုလာနံ အဘိသေကမင်္ဂလ-
 ပေါက္ခရဏိယံ ဩတရိတွာ နှတွာ ပါနိယံ ပါတုကာမာမိ သာမိတိ။ ဗန္ဓုလော
 “သာရ”တိ ဝတွာ သဟဒ္ဓထာမဓနံ ဂဟေတွာ တံ ရထံ အာရောပေတွာ
 သာဝတ္ထိတော နိက္ခမိတွာ ရထံ ပါဇေန္တော ၂ မဟာလိလိစ္ဆဝိနော ဒိန္နဒ္ဓါရေန
 ဝေသာလိံ ပါဝိသိ။ မဟာလိလိစ္ဆဝိနော စ ဒွါရသပိပေ ဧဝ နိဝေသနံ
 ဟောတိ။ သော ရထဿ ဥမ္မာရေ ပဋိသာတသဒ္ဓံ သုတွာဝ “ဗန္ဓုလဿ
 ရထသဒ္ဓေါ ဧသော၊ အဇ္ဇ လိစ္ဆဝိနံ ဘယံ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ”တိ အာဟ။

ပေါက္ခရဏိယာ အန္တော စ ဗဟိ စ အာရက္ခာ ဗလဝတိ၊ ဥပရိ လောဟဇာလံ
 ပတ္တဋံ၊ သကုဏာနမ္ပိ ဩကာသော နတ္ထိ။ ဗန္ဓုလသေနာပတိပန ရထာ ဩတရိတွာ
 အာရက္ခကေ မနုဿေ ဝေတ္ထေန ၇ ပဟရန္တော ပလာပေတွာ လောဟဇာလံ
 ဆိန္ဒိတွာ အန္တောပေါက္ခရဏိယံ ဘရိယံ နာပေတွာ သယမ္ပိ နှတွာ
 ပုန တံ ရထံ အာရောပေတွာ နဂရာ နန္ဒမိတွာ အာဂတမဂ္ဂေနဝ ပါယာသိ။
 တေ အာရက္ခမနုဿာ လိစ္ဆဝိရာဇနံ အာရောစေသုံ။ လိစ္ဆဝိရာဇာနော ကုဇ္ဈိတွာ
 ပဉ္စ ရထသတာနိ အာရယ ဗန္ဓုလမလ္လံ ၇ ဂဏိဿာမာ”တိ နိက္ခမိံသု။ တံ

၁-ခု ၅-၂-ဒိဋ္ဌေ၊ ၂-ဝါဟေန္တော (သိ) ၃-ခဂ္ဂေန (က) ၄-ဗန္ဓုလူ မလ္လိကူ (က)

ပဝတ္တိံ မဟာလိဿ အာရောစေသုံ။ မဟာလိ “မာ ဂမိတ္ထ၊ သော ဟိ ဝေါ သဗ္ဗေ သာတေဿတိ”တိ အာဟ။ တေပိ “မယံ ဂမိဿာမ ဝေါ”တိ ဝဒိံသု။ တေန ဟိ တဿ ရထစက္ကဿ ယာဝ နာဘိတော ပထဝိံ ပဝိဋ္ဌဋ္ဌာနံ ဒိသ္မာ နိဝတ္တေယျာထ၊ တတော အနိဝတ္တန္တာ ပုရတော အသနိသဒ္ဓိံ ဝိယ သုဏိဿထ၊ တမှာ ဌာနာ နိဝတ္တေယျာထ။ တတော အနိဝတ္တန္တာ တုမှာကံ ရထဓုရေသု ဆိဒ္ဓိံ ပဿိဿထ၊ တမှာ ဌာနာ နိဝတ္တေယျာထ၊ ပုရတော မာ ဂမိတ္တာတိ။ တေ တဿ ဝစနေန အနိဝတ္တိတွာ တံ အနုဗန္ဓိံသု ဝေ။ မလ္လိကာ ဒိသ္မာ “ရထာ သာမိ ပညာယန္တိ”တိ အာဟ။ တေန ဟိ ဧကဿေဝ ရထဿ ပညာယနကာလေ မံ အာရောစေယျာသိတိ။ သာ ယဒါ သဗ္ဗေ ရထာ ဧကော ဝိယ ဟုတွာ ပညာယိံသု၊ တဒါ “ဧကမေဝ သာမိ ရထသိသံ ပညာယတိ”တိ အာဟ။ ဗန္ဓုလော “တေန ဟိ ဣမာ ရသ္မိယော ဂဏှာဟိ”တိ တဿာ ရသ္မိယော ဒဟာ ရထေ ဌိတောဝ ဓနံ အာရောပေသိ၊ ရထစက္ကံ ယာဝ နာဘိတော ပထဝိံ ပါဝိသိ။

လိစ္ဆဝိနော တံ ဌာနံ ဒိသ္မာပိ န နိဝတ္တိံသု။ ဣတရော ထောကံ ဂန္တာ ဇိယံ ပေါထေသိ၊ အသနိသဒ္ဓေါ ဝိယ အဟောသိ။ တေ တတောပိ န နိဝတ္တိံသု၊ အနုဗန္ဓန္တာ ဂစ္ဆန္တေဝ။ ဗန္ဓုလော ရထေ ဌိတကောဝ ဧကသရံ ခိပိ၊ သော ပဉ္စန္ဒံ ရထသတာနံ ရထသိသေ ဆိဒ္ဓိံ ကတွာ ပဉ္စ ရာဇသတာနိ ပရိကရဗန္ဓနဋ္ဌာနေ၊ ဝိနိဝိဇ္ဈိတွာ ပထဝိံ ပါဝိသိ။ တေ အတ္တနော ပဝိဒ္ဓဘာဝံ အဇာနိတွာ “တိဋ္ဌ ရေ၊ တိဋ္ဌ ရေ”တိ ဝဒန္တာ အနုဗန္ဓိံသု ဝေ။ ဗန္ဓုလော ရထံ ဌပေတွာ? “တုမှေ မတကာ၊ မတကေဟိ သဒ္ဓိံ မယံ ယုဒ္ဓံ နာမ နတ္ထိ”တိ အာဟ။ မတကာ နာမ အမှာဒိသာ န ဟောန္တိတိ။ တေန ဟိ သဗ္ဗပစ္စိမဿ ပရိကရံ မောစေထာတိ။ တေ မောစယိံသု။ သော မုတ္တမတ္တေ ဝေ မရိတွာ ပတိတော။ အထ တေသဗ္ဗေပိ “တုမှေ ဝေရူပါ၊ အတ္တနော သရာနိ ဂန္တာ သံဝိဓာတဗ္ဗံ သံဝိဒဟိတွာ ပုတ္တဒါရံ အနုသာသိတွာ သန္ဓာဟံ မောစေထာ”တိ အာဟ။ တေ တထာ ကတွာ သဗ္ဗေပိ ဇီဝိတက္ခယံ ပတ္တာ။ ဗန္ဓုလောပိ မလ္လိကံ သာဝတ္တိံ အာနေသိ။ သာ သောဋ္ဌသက္ခတ္တံ ယမကေ ယမကေ ပုတ္တေ ဝိဇာယိ။ သဗ္ဗေပိ သူရာ ထာမသမ္ပန္နာ အဟေသုံ၊ သဗ္ဗသိပ္ပါနံ နိပ္ပုတ္တိံ ပါပုဏိံသု။ ဧကေကဿ ပုရိသသဟဿံ ပရိဝါရော အဟောသိ။ ဝိတရာ သဒ္ဓိံ ရာဇနိဝေသနံ ဂစ္ဆန္တေဟိ တေဟေဝ ရာဇင်္ဂဏံ ပရိပူရိ။

၁-ပေါဋ္ဌေသိ (သိ)၊ ပေါဋ္ဌေသိ (က) ၂-ပရိက္ခာရဗန္ဓနဋ္ဌာနေ (က)
 ၃-ပါဇေတွာ (က) ၄-သဗ္ဗပုရိမဿ ပရိကရံ (သိ)၊ သဗ္ဗံ ပုရိပေစ္စိမပရိက္ခာရံ (က)

အထေကဒိဝသံ ဝိနိစ္ဆယေ ကုဋုဋ္ဌပရာဇိတာ^၁ မနုဿာ ဗန္ဓုလံ အာဂစ္ဆန္တံ ဒိသ္မာ မဟာဝိရဝံ ဝိရဝန္တာ ဝိနိစ္ဆယအမစ္စာနံ ကုဋုဋ္ဌကရဏံ တဿ အာရောစေသုံ။ သော ဝိနိစ္ဆယံ ဂန္တာ တံ အဋ္ဌံ ဝိစာရေတွာ^၂ သာမိကမေဝ သာဒိကံ အကာသိ။ မဟာဇနော မဟာသဒ္ဓေန သာဓုကာရံ ပဝတ္ထေသိ။ ရာဇာ “ကိံ ဣဒ”န္တိ ပုစ္ဆိတွာ တမတ္ထံ သုတွာ တုဿိတွာ သဗ္ဗေပိ တေ အမစ္စေ ဟာရေတွာ^၃ ဗန္ဓုလသေဝဝ ဝိနိစ္ဆယံ နိယျာဒေသိ။ သော တတော ပဋ္ဌာယ သမ္မာ ဝိနိစ္ဆယိ။ တတော တေ ပေါရာဏကဝိနိစ္ဆယိကာ အမစ္စာ ကိဉ္စိ လဉ္စိ အလဘန္တာ အပ္ပလာဘာ ဟုတွာ “ဗန္ဓုလော ရဇံ ပတ္ထေတိ”တိ ရာဇကုလေ ပရိဘိဋ္ဌိံသု။ ရာဇာ တေသံ ကထံ သဒ္ဓဟိတွာ^၄ စိတ္တံ နိဂ္ဂဟေတုံ နာသက္ခိ။ “ဣမသ္မိံ ဣဓေဝ သာတိယမာနေ ဂရဟာ မေ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ”တိ ပုန စိန္တေတွာ ပယုတ္တပုရိသေဟိ ပစ္စန္တံ ပဟာရာပေတွာ ဗန္ဓုလံ ပက္ခောသာပေတွာ “ပစ္စန္တော ကိရ ကုပိတော၊ တဝ ပုတ္ထေဟိ သဒ္ဓိံ ဂန္တာ စောရေ ဂဏှာဟိ”တိ ပုဏိဏိတွာ “ဧတ္ထေဝဿ ဒုတ္တိံသာယ ပုတ္ထေဟိ သဒ္ဓိံ သီသံ ဆိန္ဒိတွာ အာဟရထာ”တိ ကေဟိ သဒ္ဓိံ အညေပိ သမတ္ထေ မဟာယောဓေ ပေသေသိ။ တသ္မိံ ပစ္စန္တံ ဂစ္ဆန္တေယေဝ “သေနာပတိ ကိရ အာဂစ္ဆတိ”တိ ပယုတ္တစောရာ ပလာယိံသု။ သော တံ ပဒေသံ အာဝါသာပေတွာ သဏှာပေတွာ နိဝတ္တိ။

အထဿ နဂရတော၊ အဝိဒူရေ ဌာနေ တေ ယောဓာ ပုတ္ထေဟိ သဒ္ဓိံ သီသံ ဆိန္ဒိံသု။ တံ ဒိဝသံ မလ္လိကာယ ပဉ္စဟိ ဘိက္ခုသတေဟိ သဒ္ဓိံ ဒွေ ဒေသဝကာ နိမန္တိတာ ဟောန္တိ။ အထဿာ ပုဗ္ဗဏှေ ဧဝ “သာမိကဿ တေ သဒ္ဓိံ ပုတ္ထေဟိ သီသံ ဆိန္ဒိ”န္တိ ပဏှံ အာဟရိတွာ အဒံသု။ သာ တံ ပဝတ္ထိံ ဥတွာ ကဿစိ ကိဉ္စိ အဝတွာ ပဏှံ ဥစ္ဆင်္ဂေ ဌပေတွာ ဘိက္ခုသံသမေဝ ပရိဝိသိ။ အထဿာ ပရိစာရိကာယော ဘိက္ခုနံ ဘတ္တံ ဒတွာ သပ္ပိစာဋီံ အာဟရန္တိယော ဝေဏှနံ ပုရတော သပ္ပိစာဋီံ ဘိန္ဒိံသု။ ဓမ္မသေနာပတိ “ဘေဒနဓမ္မံ ဘိန္ဒု၊ န စိန္တိတဗ္ဗ”န္တိ အာဟ။ သာ ဥစ္ဆင်္ဂတော ပဏှံ နိဟရိတွာ “ဒုတ္တိံသာယ ပုတ္ထေဟိ သဒ္ဓိံ ပိတုသီသံ ဆိန္ဒိန္တိ မေ ဣမံ ပဏှံ အာဟရိံသု။ အဟံ ဣဒံ သုတွာပိ န စိန္တေမိ၊ သပ္ပိစာဋီယာ ဘိန္ဒုယ ကိံ စိန္တယိဿာမိ ဘန္တေ”တိ အာဟ။ ဓမ္မသေနာပတိ “အနိမိတ္တမနညာတံ၊ မစ္စာနံ ဣဓ ဇိဝိတ”န္တိ အာဒိနိ^၅ ဝတွာ ဓမ္မံ င သေတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ဝိဟာရံ အဂမာသိ။ သာပိ ဒုတ္တိံသ သုဏိသာယော ပက္ခောသာပေတွာ “တုမှာကံ သာမိကာ ပရပရာဓာ အတ္တနော ပုရိမကမ္မဗလံ

၁-ကုဋုဋ္ဌပရာဇိတာ (က) ၂-တိရေတွာ (သီ၊ သျာ) ၃-ဟာပေတွာ (က)
 ၄-ဂဟေတွာ (သီ၊ သျာ) ၅-ခု ၁-၃၇၁-ပိဋကေ။

ဝိပုလပန္နိယာ တဿာ ဣတ္ထိယာ သဒ္ဓိံ သုတွာ ရညော အာရောစေသုံ။
သော မာတုလဿ မဟန္တေန သက္ကာရေန သရီရကိစ္စံ ကာရေသိ။

ဝိဋ္ဌဋ္ဌဘောပိ ရဇ္ဇံ လဘိတွာ တံ ဝေရံ သရိတွာ “သဗ္ဗေပိ သာကိယေ
မာရေဿာဓိ”တိ မဟတိယာ သေနာယ နိက္ခမိ။ တံ ဒိဝသံ သတ္ထာ ပစ္စု-
သကာလေ လောကံ ဝေါလောကေန္တော ဉ္ဇတိသံဃဿ ဝိနာသံ ဒိသ္မာ
“ဉ္ဇတိသင်္ဂဟံ ကာတုံ ဝဇ္ဇတိ”တိ စိန္တေတွာ ပုဗ္ဗဏှသမယေ ဝိဏှာယ စရိတွာ
ဝိဏှာပါတပဋိက္ကန္တော ဂန္ဓကုဋိယံ သီဟသေယျံ ကပ္ပေတွာ သာယနသမယေ
အာကာသေန ဂန္တော ကပိလဝတ္ထုသမန္တေ ဧကသ္မိံ ကဗရစ္ဆာယေ ရုက္ခမူလေ
နိသီဒိ။ တတော ဝိဋ္ဌဋ္ဌဘဿ ရဇ္ဇသီမာယ မဟန္တော သန္တစ္ဆာယော
နိဂြောဓော အတ္ထိ။ ဝိဋ္ဌဋ္ဌဘော သတ္ထာရံ ဒိသ္မာ ဥပသင်္ဂမိတွာ ဝဋ္ဌိတွာ
“ဘန္တေ ကိံ ကာရဏာ ဝေရူပါယ ဥဏှဝေလာယ ဣမသ္မိံ ကဗရစ္ဆာယေ
ရုက္ခမူလေ နိသီဒထ၊ ဧတသ္မိံ သန္တစ္ဆာယေ နိဂြောမူလေ နိသီဒထ ဘန္တေ”တိ
ဝတွာ “ဟောတု မဟာရာဇ၊ ဉ္ဇတကာနံ ဆာယာ နာမ သီတလာ”တိ ဝုတ္တေ
“ဉ္ဇတကာနုရက္ခနတ္ထာယ သတ္ထာ အာဂတော ဘဝိဿတိ”တိ စိန္တေတွာ
သတ္ထာရံ ဝဋ္ဌိတွာ နိဝတ္ထိတွာ သာဝတ္ထိံယေဝ ပစ္စာဂမိ။ သတ္ထာပိ ဥပ္ပတိတွာ
ဇေတဝနမေဝ ဂတော။

ရာဇာ သာကိယာနံ ဒေါသံ သရိတွာ ဒုတိယမ္ပိ နိက္ခမိတွာ တထေဝ
သတ္ထာရံ ပဿိတွာ ပုန နိဝတ္ထိ။ တတိယဝါရေပိ နိက္ခမိတွာ တထေဝ သတ္ထာရံ
ပဿိတွာ ပုန နိဝတ္ထိ။ စတုတ္ထဝါရေ ပန တသ္မိံ နိက္ခန္တေ သတ္ထာ သာကိယာနံ
ပုဗ္ဗကမ္ပံ ဩလောကေဘွာ တေသံ ဧကဒိဝသံ နဒိယံ ဝိသပက္ခိပနပါပကမ္မဿ
အပ္ပဋိဗာဟိယဘာဝံ ဥတွာ စတုတ္ထဝါရေနာဂမာသိ။ ဝိဋ္ဌဋ္ဌဘော “သာကိယေ
ဃာတေဿာဓိ”တိ မဟန္တေန ဗလကာယေန နိက္ခမိ။ သမ္မာသမ္ပုဒ္ဓဿ ပန
ဉ္ဇတကာ အသတ္တဃာတကာ နာမ၊ အတ္တနာ မရန္တာပိ ပရေသံ ဇီဝိတံ န
ဝေါရောပေန္တိ။ တေ စိန္တယိံသု “မယံ သုသိက္ခိတာ ကတဟတ္ထာ ကတူပါသနာ
မဟိဿာသာ၊ န ခေါ ပန သက္ကာ အမေဟိ ပရံ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေတုံ၊
အတ္တနော ကမ္ပံ ဒေသေတွာ ပလာပေဿာမာ”တိ။ တေ ကတသန္တာဟာ
နိက္ခမိတွာ ယုဒ္ဓံ အာရတိံသု။ တေဟိ ဒိတ္တာ သရာ ဝိဋ္ဌဋ္ဌဘဿ ပုရိသာနံ
အန္တရန္တရေန ဂစ္ဆန္တိ၊ ဖလကန္တရကဏ္ဍဆိဒ္ဓန္တရာဒိဟိ နိက္ခမန္တိ။ ဝိဋ္ဌဋ္ဌဘော
ဒိသ္မာ နန ဘဏေ “သာကိယာ အသတ္တဃာတကာမှာ”တိ ဝဒန္တိ၊ အထ စ
ပန မေ ပုရိသေ နာသေန္တိတိ။

အထ နံ ဧကော ပုရိသော အာဟ “ကိံ သာမိ နိဝတ္တိတွာ ဩလောကေသီ” တိ။ သာကိယာ မေ ပုရိသေ နာသေန္တိတိ။ တုမှာကံ ကောစိ ပုရိသော မတော နာမ နတ္ထိ။ ဣဗံ တေ ဂဏာပေထာတိ။ ဂဏာပေန္တော ကေသပိ ခယံ န ပဿိ။ သော တတော နိဝတ္တိတွာ “ယေ ယေ ပန ဘဏေ ‘သာကိယမှာ’ တိ ဘဏန္တိ၊ သဗ္ဗေ မာရေထ၊ မာတာမဟဿ ပန မဟာ- နာမသက္ကဿ သန္တိကေ ဌိတာနံ ဇီဝိတံ ဒေထာ” တိ အာဟ။ သာကိယာ ဂဟေတဗ္ဗဂဟဏံ အပဿန္တာ ဧကစ္စေ တိဏံ ခံသိတွာ၊ ဧကစ္စေ နဠံ ဂဟေတွာ အဋ္ဌံသု။ “တုမှေ သာကိယာ၊ နော” တိ ပုစ္ဆိတာ ယသ္မာ တေ မရန္တာပိ မုသာဝါဒံ န ဘဏန္တိ၊ တသ္မာ တိဏံ ခံသိတွာ ဌိတာ “နော သာကော၊ တိဏ” န္တိ ဝဒန္တိ။ နဠံ ဂဟေတွာ ဌိတာ “နော သာကော၊ နဠော” တိ ဝဒန္တိ။ ယေ စ မဟာနာမဿ သန္တိကေ ဌိတာ၊ တေ စ ဇီဝိတံ လဘိံ သု။ တေသု တိဏံ ခံသိတွာ ဌိတာ တိဏသာကိယာ နာမ၊ နဠံ ဂဟေတွာ ဌိတာ နဠသာကိယာ နာမ ဇာတာတိ၊ ဝိဇ္ဇာဝတ္ထော အဝသေသေ ဒီရပကေပိ ၂ ဒါရကေ အဝိဿဇ္ဇေတွာ သာတာပေန္တော လောဟိတနဒိံ ပဝတ္ထေတွာ တေသံ ဂလလောဟိတေန ဖလကံ ဓောဝါပေသိ။ ဧဝံ သာကိယဝံသော ဝိဇ္ဇာဝတ္ထေန ဥပစ္ဆိန္နော။

သော မဟာနာမသက္ကံ ဂါဟာပေတွာ နိဝတ္ထော “ပါတရာသဝေလာယ ပါတရာသံ ကရိဿာမိ” တိ ကေသိံ ဌာနေ ဩဘရိတွာ ဘောဇနေ ဥပနိတေ “ဧကတောဝ ဘုဒ္ဓိဿာမာ” တိ အယျကံ ပက္ခောသာပေသိ။ ခတ္ထိယာပန ဇီဝိတံ စန္ဒာပိ ဒါသိပုတ္တေဟိ သဒ္ဓိံ န ဘုဇ္ဇန္တိ။ တသ္မာ မဟာနာမော ဧကံ သရံ ဩလောကေတွာ “ကိလိဋ္ဌဂတ္ထောမ္ပိ၊ နှာယိဿာမိတာတာ” တိ အာဟ။ သာဓု အယျက နှာယထာတိ။ သော “အယံ မံ ဧကတော အဘုဇ္ဇန္တံ သာတေဿတိ၊ သယမေဝ မေ မတံ သေယျော” တိ ကေသေ မုဉ္ဇိတွာ အဂ္ဂေ ဂဏ္ဍိံ ကတွာ ကေသေသု၊ ပါဒဂုံဋ္ဌကေ ပဝေသေတွာ ဥဒကေ နိမုဇ္ဇိ။ တဿ ဂုဏတေဇေန နာဂဘဝနံ ဥဏှာကာရံ ဒသေသိ။ နာဂရာဇာ “ကိံ န ခေါ” တိ ဥပဓာရေန္တော တံ ဥတွာ တဿ သန္တိကံ အာဂန္တာ တံ အတ္တနော ဖဏေ နိသိဒါပေတွာ နာဂဘဝနံ ပဝေသေသိ။ သော ဒွါဒသ ဝဿာနိ တတ္ထေဝ ဝသိ။ ဝိဇ္ဇာဝတ္ထောပိ “မယံ အယျကော ဣဒါနိ အဂဂမိဿတိ၊ ဣဒါနိ အာဂမိဿတိ” တိ အာဂမယ- မာနောဝ နိသိဒိ၊ တသ္မိံ အတိစိရာယန္တေ သရံ ဝိစိနာပေဟွာ ဒီပါလောကေန ပုရိသတ္တန္တရာနိပိ ဩလောကေတွာ အဒိသွာ “ဂတော ဘဝိဿတိ” တိ ပက္ကာမိ၊

၁-သာကိယာ (က)	၂-ဒီရပါယကေပိ (သီ၊ က)	၃-တာဝါတိ (သီ)
၄-ကေသေ (သီ)	၅-သရံ (သိ)	၆-ပရေသံ ဝတ္ထန္တရာနိပိ (သီ၊ က)

သော ရတ္တိဘာဂေ အစိရဝတိ° ပတွာ ခန္ဓာဝါရံ နိဝါသေသိ။ ဧကစ္စေ အန္တော-
 နဒိယံ ဝါလုကာပုလိနေ နိပဇ္ဇိ° သု၊ ဧကစ္စေ ဗဟိထလေ၊ အန္တောနိပဇ္ဇေသုပိ
 ပုဗ္ဗေ အကတပါပကမ္မာ အတ္ထိ၊ ဗဟိနိပဇ္ဇေသုပိ ပုဗ္ဗေ ကတပါပကမ္မာ အတ္ထိ၊
 တေသံ နိပဇ္ဇဋ္ဌာနေသု ကိပိလ္လိကာ ဥဋ္ဌဟိ° သု။ တေ “မယံ နိပဇ္ဇဋ္ဌာနေ
 ကိပိလ္လိကာ၊ မယံ နိပဇ္ဇဋ္ဌာနေ ကိပိလ္လိကာ” တိ ဥဋ္ဌဟိတွာ အကတပါပကမ္မာ
 ဥတ္တရိတွာ ထလေ နိပဇ္ဇိ° သု၊ ကတပါပကမ္မာ ဩတရိတွာ ဝါလုကာပုလိနေ
 နိပဇ္ဇိ° သု။ တသ္မိ° ခဏေ မဟာမေသော ဥဋ္ဌဟိတွာ သနဝသံ° ဝသိ။ နဒိယာ
 ဩသော အာဂန္ဓာ ဝိဋ္ဌဋ္ဌာဘံ သဒ္ဓိ° ပရိသာယ သမုဒ္ဒမေဝ ပါပေသိ။ သဗ္ဗေ
 တတ္ထ မစ္ဆကစ္ဆပဘက္ခာ အဟေသံ။

မဟာဇနော ကထံ သမုဋ္ဌာပေသိ “သာကိယာနံ မရဏံ အယုတ္တံ၊ ‘ဧဝံ နာမ
 ကောဋေတွာ ကောဋေတွာ သာကိယာ မာရေတဗ္ဗာ’ တိ ၂ အနနစ္ဆဝိက-
 မေတ” န္တိ။ သတ္တာ တံ ကထံ သုတွာ “ဘိက္ခဝေ ဣမသ္မိ° အတ္တဘာဂေ ကိဉ္ဇာပိ
 သာကိယာနံ ဧဝံ မရဏံ အယုတ္တံ၊ ပုဗ္ဗေ ကတပါပကမ္မဝသေန ပန ယုတ္တ-
 မေဝေတေဟိ လဒ္ဓ” န္တိ အာဟ။ ကိ° ပန ဘန္တေ ဧတေ ပုဗ္ဗေ အကံသုတိ။ သဗ္ဗေ
 ဧကတော ဟုတွာ နဒိယံ ဝိသံ ပက္ခိပိ° သုတိ။ ပုနေကဒိဝသံ ဓမ္မသဘာယံ ဘိက္ခူ
 ကထံ သမုဋ္ဌာပေသံ “ဝိဋ္ဌဋ္ဌာဘော ဧတ္တကေ သာကိယေ မာရေတွာ အာဂစ္ဆ-
 န္တော အတ္တနော မနောရထေ မတ္တကံ အပ္ပတ္တေယေဝ ဧတ္တကံ ဇနံ အာဒါယ
 မဟာသမုဒ္ဒေ မစ္ဆကစ္ဆပဘက္ခော ဇာတော” တိ။ သတ္တာ အာဂန္ဓာ “ကာယ
 နုတ္တ ဘိက္ခဝေ တေရဟိ ကထာယ သန္ဓိသိန္ဓာ” တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ” တိ
 ပုတ္တေ “ဣမေသံ သတ္တာနံ မနောရထေ မတ္တကံ အပ္ပတ္တေယေဝ မစ္စုရာဇာ သုတ္တံ
 ဂါမံ အဇ္ဈောတ္တရန္တော မဟောသော ဝိယ ဇိဝိတိန္ဒြိယံ ဆိန္ဒိတွာ စတုသု
 အပါယသမုဒ္ဒေသု နိမုဇ္ဇောပေတိ” တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၄၇။ “ပုပ္ဖါနိ ဟေဝ ပစိနန္တံ၊ ဗျာသတ္တမနသံ ၃ နရံ။
 သုတ္တံ ဂါမံ မဟောသောဝ၊ မစ္စု အာဒါယ ဂစ္ဆတိ” တိ။

တတ္ထ ဗျာသတ္တမနသံ နရန္တိ သမုတ္တေ ဝါ အသမုတ္တေ ဝါ လဂ္ဂမာနသံ။ ဣဒံ
 ပုတ္တံ ဟောတိ—ယထာ မာလာကာရော ပုပ္ဖါရာမံ ပဝိသိတွာ “ပုပ္ဖါနိ ပစိ-
 နိဿာမီ” တိ တဟော ပုပ္ဖါနိ ဂဟေတွာ ၄ အညမညံ ဝါ ဂစ္ဆံ ပတ္ထေန္တော
 သကလေ ပုပ္ဖါရာမေ မနံ ပေသေတိ၊ “ဣတော စိတော စ ပုပ္ဖါနိ ပစိနိဿာ-
 မီ” တိ တတော ပုပ္ဖါနိ အဂ္ဂဟေတွာ အညတ္ထ မနံ ပေသေသိ၊ တမေဝ ဂစ္ဆံ

၁-သနကရကဝသံ (သိ) ၂-မာရိတာ (?)
 ၃-ဗျာသတ္တမာနသံ (သျာ၊ က) ၄-အဂဟေတွာ (သျာ၊ က)

ပစိန်နန္ဒာ ပမာဒမာပဇ္ဇတိ၊ ဧဝမေဝ ဧကစ္စော ပုပ္ဖါရာမသဒိသံ ပဉ္စကာမဂုဏာ-
 မဇ္ဈံ ဩတရိတွာ မနောရမံ ရူပံ လဘိတွာ မနောရမာနံ သဒ္ဓဂန္ဓရသဖောဠဗ္ဗာနံ
 အညတရံ ပတ္ထေတိ။ အညော တေသု ဝါ အညတရံ လဘိတွာ အညတရံ
 ပတ္ထေတိ၊ ရူပမေဝ ဝါ လဘိတွာ အညံ အပတ္ထေန္တော^၁ တမေဝ အဿာ-
 ဒေတိ၊ သဒ္ဓါဒိသု ဝါ အညတရံ။ ဒေသေ နယော ဂေါမဟိံသဒါသိဒါသ-
 ခေတ္တဝတ္ထုဂါမနိဂမဇနပဒါဒိသု၊ ပဗ္ဗဇိတာနမ္ပိ ပရိဝေဏဝိဟာရပတ္တစိဝရာ-
 ဒိသုတိ ဧဝံ ပဉ္စကာမဂုဏသင်္ခါတာနိ ပုပ္ဖါနိ ဧဝ ပစိန်နန္ဒ သမ္ပတ္တေ ဝါ အသမ္ပတ္တေ
 ဝါ ကာမဂုဏေ ဗျာသတ္တမနသံ နရံ။ သုတ္တံ ဂါမန္တံ ဂါမဿ ဂေဟဘိတ္တိ-
 အာဒိနံ ပန သုပနဝသေန သုပနံ နာမ နတ္ထိ၊ သတ္တာနံ ပန သုတ္တပမတ္တတံ
 ဥပါဒါယ သုတ္တော နာမ ဟောတိ။ ဧဝံ သုတ္တံ ဂါမံ ဒွေ တိဏိ
 ယောဇနာနိ အာယတဂန္တိရော မဟောဃောဝ မစ္စ၊ အာဒါယ ဂစ္ဆတိ။
 ယထာ သော မဟောဃော ဣတ္ထိပုရိသဂေါမဟိံသကုက္ကုဋ္ဌာဒိသု ကိဉ္စိ
 အနဝသေသေတွာ သဗ္ဗံ တံ ဂါမံ သမုဒ္ဓံ ပါပေတွာ မစ္ဆကစ္ဆပဘက္ခံ ကရေတိ၊
 ဧဝမေဝ ဗျာသတ္တမနသံ နရံ မစ္စ၊ အာဒါယ ဇီဝိတိန္ဒြိယမဿ ဆိန္ဒိတွာ စတုသု
 အပါယသမုဒ္ဓေသု နိမုဇ္ဇောပေတိတိ။

ဒေသနာဝသာနေ ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလာဒိနိ ပတ္တာ၊ မဟာဇနဿ
 သာတ္ထိကာ ဒေသနာ ဇာတာတိ။

ဝိဇ္ဇုဇ္ဇုဘဝတ္ထု တတိယံ။

၄-ပတ်ပုဇိကကုမာရိဝတ္ထု

ပုပ္ဖါနိ ဟေဝါတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရန္တော ပတိ-
 ပုဇိကံ နာမ ကုမာရိကံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ ဝတ္ထု တာဝတိံသဒေဝလောကေ
 သမုဋ္ဌိတံ။

တတ္ထ ကိရ မာလဘာရီ နာမ ဒေဝပုတ္တော အစ္ဆရာသဟဿပရိဝုဘော
 ဥယျာနံ ပါဝိသိ။ ပဉ္စသတာ ဒေဝဓိတရော ရုက္ခံ အာရုယ ပုပ္ဖါနိ ပါတေန္တိ၊
 ပဉ္စသတာ ပတိတာနိ^၂ ပုပ္ဖါနိ ဂဟေတွာ ဒေဝပုတ္တံ အလင်္ကရေန္တိ။ တာသု
 ကော ဒေဝဓိတာ ရုက္ခသာခါယမေဝ စုတာ၊ သရိရံ ဒီပသိခါ ဝိယ
 နိဗ္ဗာယိ။ သာ သာဝတ္ထိယံ ကေသ္မိံ ကုလဂေဟေ ပဋိသန္ဓိံ ဂဟေတွာ

၁-အညတရံ ပတ္ထေန္တော (သျှာ)

၂-ပဉ္စသတာဟိ တာဟိ ပါတိတာနိ (သျှာ)

ဇာတကာလေ ဇာတ်ဿရာ ဟုတွာ “မာလဘာရိဒေဝပုတ္တဿ ဘရိယာဓိ”တိ အနုဿရန္တိ ဝုဗ္ဗိမန္ဓာယ ဂန္ဓမာလာဒိဟိ ပူဇံ ကတွာ သာမိကဿ သန္တိကေ အဘိနိဗ္ဗတ္တိ”^၁ ပတ္ထေသိ။ သာ သောဠသဝဿကာလေ ပရကုလံ ဂတာပိ သလာကဘတ္တပက္ခိကဘတ္တဝဿာဝါသိကာဒိနိ ဒတွာ “အယံ မေ သာမိကဿ သန္တိကေ နိဗ္ဗတ္တနတ္ထာယ ပစ္စယော ဟောတူ”တိ ဝဒတိ။ အထဿာ ဘိက္ခု။ “အယံ ကုမာရိကာ ဥဠာယ သမုဠာယ ပတိမေဝ ပတ္ထေတိတိ ပတိပူဇိကာ”တိ နာမံ ကရံသု။ သာပိ နိဗ္ဗန္တိ အာသနသာလံ ပဋိဇဂ္ဂတိ၊ ပါနီယံ ဥပဠပေတိ၊ အာသနာနိ ပညပေတိ။ အညေပိ မနုဿာ သလာကဘတ္တာဒိနိ ဒါတုကာမာ “အဗ္ဗဗ္ဗမာနိပိ ဘိက္ခုသံဃဿ ပဋိပါဒေယျာသိ”တိ^၂ ဝတွာ အာဟရိတွာ ဒေန္တိ။ သာပိ ဧတေန နိယာမေန အာဂစ္ဆန္တိ ဂစ္ဆန္တိ ဧကပဒဝါရေ ဆပညာသ ကုသလ-ဓမ္မေ ပဋိလဘတိ။ တဿာ ကုစ္ဆိယံ ဂစ္ဆော ပတိဠဟိ၊ သာ ဒသမာသစ္စယေန ပုတ္တံ ဝိဇာယိ၊ တဿ ပဒသာ ဂမနကာလေ အညမ္ပိ အညမ္ပိတိ စတ္တာရော ပုတ္တေ ပဋိလဘိ။

သာ ဧကဒိဝသံ ဒါနံ ဒတွာ ပူဇံ ကတွာ ဓမ္မံ သုတွာ သိက္ခာပဒါနိ ရက္ခိတွာ ဒိဝသပရိယောသာနေ တံ ခဏံ နိဗ္ဗတ္တေန ကေနစိ ရောဂေန ကာလံ ကတွာ အတ္တနော သာမိကဿေဝ သန္တိကေ နိဗ္ဗတ္တိ။ ဣတရာပိ ဧတ္တကံ ကာလံ ဒေဝပုတ္တံ အလင်္ကရေန္တိ ဧဝ။ ဒေဝပုတ္တော တံ ဒိဿာ “တွံ ပါတောဝ ပဠာယ န ဒိဿသိ၊ ကုဟိံ ဂတာသိ”တိ အာဟ။ စုတာမိ သာမိတိ။ ကိံ ဝဒေသိတိ။ ဧဝမေတံ သာမိတိ။ ကုဟိံ နိဗ္ဗတ္တာသိတိ။ သာဝတ္ထိယံ ကုလဂေဟေတိ။ ကိတ္တကံ ကာလံ တတ္ထ ဌိတာသိတိ။ ဒသမာသစ္စယေန မာဟု ကုစ္ဆိတော နိက္ခမိတွာ သောဠသ-ဝဿကာလေ ပရကုလံ ဂန္ဓာ စတ္တာရော ပုတ္တေ ဝိဇာယိတွာ ဒါနာဒိနိ ပုညာနိ ကတွာ တုဗ္ဗေ ပတ္ထေတွာ အာဂန္ဓာ တုမှာကမေဝ သန္တိကေ နိဗ္ဗတ္တာမိ သာမိတိ။ မနုဿာနံ ကိတ္တကံ အာယုတံ။ ဝဿသတမတ္တန္တိ။ ဧတ္တကမေဝါတိ။ အာမ သာမိတိ။ ဧတ္တကံ အာယံ ဂဟေတွာ နိဗ္ဗတ္တမနုဿာ ကိံ န ခေါ သုတ္တပမတ္တာ ကာလံ အတိက္ကာမေန္တိ၊ ဥဒါဟု ဒါနာဒိနိ ပုညာနိ ကရေန္တိတိ။ ကိံ ဝဒေထ သာမိ၊ အသင်္ချေယျံ အာယံ ဂဟေတွာ နိဗ္ဗတ္တာ ဝိယ အဇရာ-မရာ ဝိယ စ နိစ္စံ ပမတ္တာ မနုဿာတိ။ မာလဘာရိဒေဝပုတ္တဿ မဟာ-သံဝေဂေါ ဥဒါပါဒိ “ဝဿသတမတ္တမာယံ ဂဟေတွာ နိဗ္ဗတ္တမနုဿာ ကိရ ပမတ္တာ နိပဇ္ဇိတွာ နိဒ္ဒါယန္တိ၊ ကဒါ န ခေါ ဒုက္ခာ မုစ္ဆိဿန္တိ”တိ။

၁-အဘိနိဗ္ဗတ္တတူဘိ (က) ၂-ပဋိယာဒေယျာသိတိ (သိ)
 ၃-အဘိ ၁-၁၇၊ အဘိ-ဋ ၁-၁၇၇-ဒိဋ္ဌေသု ဒိဿန္တိ။

မနုဿာနံ ပန ဝဿသတံ^၁ တာဝတိံသာနံ ဒေဝါနံ ဧကော ရတ္တိန္ဒြိဝေါ၊ တာယ ရတ္တိယာ တိံသရတ္တိယော မာသော၊ တေန မာသေန ဒွါဒသမာသိကော သံဝစ္ဆရော၊ တေန သံဝစ္ဆရေန ဒိဗ္ဗဝဿသဟဿံ အာယုပ္ပမာဏံ၊ တံ မနုဿဂဏနာယ တိဿော ဝဿကောဋီယော၊ သဋ္ဌိ စ ဝဿသတသဟဿာနိ ဟောန္တိ။ တဿာ တဿ ဒေဝပုတ္တဿ ဧကဒိဝသောပိ နာတိက္ကန္တော မုဟုတ္တသဒိသောဝ ကာလော အဟောသိ။ ဧဝံ အပ္ပါယုကမနုဿာနံ ပမာဒေါ နာမ အတိဝိယ အယုတ္တောတိ။

ပုနဒိဝသေ ဘိက္ခု။ ဂါမံ ပဝိဋ္ဌာ အာသနသလံ အပဋိဇဂ္ဂိတံ၊ အာသနာနိ အပညတ္တာနိ၊ ပါနီယံ အနုဋ္ဌပိတံ ဒိသ္မာ “ကဟံ ပတ်ပုဇိက”တိ အာဟံသု။ ဘန္တေ ကဟံ တုမေ တံ ဒက္ခိဿထ၊ ဟိယျော အယျေသု ဘုဒ္ဓိတွာ ဂတေသု သာယနသမယေ မတာတိ။ တံ သုတွာ ပုထုဇနာ ဘိက္ခု တဿာ ဥပကာရံ သရန္တာ အဿုနိ သန္ဓာရေတုံ နာသက္ခိံသု။ ဒိဏာသဝါနံ ဓမ္မသံဝေဂေါ ဥဒပါဒိ။ တေ ဘတ္တကိစ္စံ ကတွာ ဝိဟာရံ ဂန္ဓာ သတ္တာရံ ဝန္တိတွာ ပုစ္ဆိံသု “ဘန္တေ ပတ်ပုဇိက နာမ ဥပါသိကာ ဥဋ္ဌာယ သမုဋ္ဌာယ နာနပ္ပကာရာနိ ပုညာနိ ကတွာ သာမိကမေဝ ပတ္ထေသိ၊ သာ ဣဒါနိ မတာ၊ ကဟံ န ခေါ နိဗ္ဗတ္တာ”တိ။ အတ္တနော သာမိကဿေဝ သန္တိကေ ဘိက္ခဝေတိ။ နတ္ထိ ဘန္တေ သာမိကဿ သန္တိကေတိ။ န သာ ဘိက္ခဝေ ဧတံ သာမိကံ ပတ္ထေတိ၊ တာဝတိံသဘဝနေ တဿာ မာလဘာရီဒေဝပုတ္တော နာမ သာမိကော၊ သာ တဿ ပုပ္ဖဝိလန္ဓနဋ္ဌာနတော စဝိတွာ ပုန ဂန္ဓာ တဿေဝ သန္တိကေ နိဗ္ဗတ္တာတိ။ ဧဝံ ကိရ ဘန္တေတိ။ အာမ ဘိက္ခဝေတိ။ အဟော ပရိတ္တံ ဘန္တေ သတ္တာနံ ဇီဝိတံ၊ ပါတောဝ အမေ ပရိဝိသိတွာ သာယံ ဥပ္ပန္နဗျာမိနာ မတာတိ။ သတ္တာ “အာမ ဘိက္ခဝေ ပရိတ္တံ သတ္တာနံ ဇီဝိတံ နာမ၊ တေနေဝ ဣမေ သတ္တေ ဝတ္ထုကာမေဟိ စေဝ ကိလေသကာမေဟိ စ အတိတ္ထေ ဧဝ အန္တကော အတ္တနော ဝသေ ဝတ္ထေတွာ ကန္တန္တေ ပရိဒေဝန္တေ ဂဟေတွာ ဂစ္ဆတိ”တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၄၇။ “ပုပ္ဖါနိ ဟေဝ ပစိနန္တံ၊ ဗျာသတ္တမနသံ နရံ။
အတိတ္ထံယေဝ ကာမေသု၊ အန္တကော ကုရုတေ ဝသ”န္တိ။

တတ္ထ ပုပ္ဖါနိ ဟေဝ ပစိနန္တန္တိ ပုပ္ဖါရာမေ မာလာကာရော နာနာပုပ္ဖါနိ ဝိယ အတ္တဘာဝပဋိဗဒ္ဓါနိ စေဝ ဥပကရုဏပဋိဗဒ္ဓါနိ စ ကာမဂုဏပုပ္ဖါနိ

၁-အမှာကံ ပန ဝဿသတံ (သီ၊ သျာ)၊ အမှာကံ ပန မနုဿာနံ ဝဿသတံ (က)

ဩစိန္တမေဝ။ ဗျာသတ္တမနသံ န ရန္တိ အသမ္ပတ္တေသု ပတ္တနာဝသေန၊ သမ္ပတ္တေသု
 ဂေဝဝသေန ဝိဝိဓေနာကာရေန အာသတ္တစိတ္တံ။ အတိတ္ထိယေဝ ကာမေညုတိ
 ဝတ္ထုကာမကိလေသကာမေသု ပရိယေသနေနပိ ပဋိလာဘေနပိ ပရိဘော-
 ဂေနပိ နိဓာနေနပိ အတိတ္ထံ ဧဝ သမာနံ။ အန္တကော ကုရုတေ ဝသန္တိ
 မရဏသင်္ခါတော အန္တကော ကန္တန္တံ ပရိဒေဝန္တံ ဂဟေတွာ ဂစ္ဆန္တော
 အတ္တနော ဝသံ ပါပေတိတိ အတ္ထော။

ဒေသနာဝသာနေ ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလသဒ္ဓါနိ ပတ္တာ၊ ဒေသနာ မဟာ-
 ဇနဿ သာတ္ထိကာ ဇာတတိ။

ပတိပူဇိကကုမာရိဝတ္ထု စတုတ္ထံ။

၅-မစ္ဆရိယကောသိယသေဋ္ဌိဝတ္ထု

ယထာပိ ဘမရော ပုပ္ဖန္တိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရန္တော
 မစ္ဆရိယကောသိယသေဋ္ဌိံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ တဿ ဝတ္ထု ရာဇဂဟေ
 သမုဋ္ဌိတံ။

ရာဇဂဟနဂရဿ ကံရ အဝိဒူရေ သက္ကာရံ^၁ နာမ နိဂမော အဟောသိ။
 တတ္ထေကော မစ္ဆရိယကောသိယော နာမ သေဋ္ဌိ အသိတိကောဋီဝိဘဝေါ
 ပဋိဝသတိ။ သော တိဏဂ္ဂေန ကေလဗိန္ဒုမ္ပိ ပရေသံ န ဒေတိ။ န အတ္တနာ
 ပရိဘုဉ္ဇတိ။ ဣတိဿ တံ ဝိဘဝဇာတံ နေဝ ပုတ္တဒါရာဒီနံ၊ န သမဏဗြာဟ္မဏာနံ
 အတ္ထံ အနုဘောတိ။ ရက္ခယပရိဂ္ဂဟိတာ ပေါက္ခရဏီ ဝိယ အပရိဘောဂံ တိဋ္ဌတိ။
 သတ္တာ ဧကဒိဝသံ ပဇ္ဇူသသမယေ မဟာကရုဏာသမာပတ္တိတော ဝုဋ္ဌာယ
 သကလလောကဓာတုယံ ဗောဓနေယျဗန္ဓဝေ ဩလောကေန္တော ပဉ္စစတ္တာ-
 လီသယောဇနမတ္တကေ ဝသန္တဿ သေဋ္ဌိနော သပဇာပတိကဿ သောတာ-
 ပတ္တိဖလဿ ဥပနိဿယံ အဒ္ဓသ။ တတော ပုရိမဒိဝသေ ပန သော ရာဇာနံ
 ဥပဋ္ဌာတုံ ရာဇဂေဟံ ဂန္တော ရာဇူပဋ္ဌာနံ ကတွာ အာဂစ္ဆန္တော ဧကံ ဆာတဇ္ဈတ္ထံ
 ဇနပဒမနုဿံ ကုမ္ဘာသပူရံ ကပလ္လကပူဝံ^၂ ခါဒန္တံ ဒိသွာ တတ္ထ ဝိပါသံ
 ဥပ္ပါဒေတွာ အတ္တနော ဃာရံ ဂန္တော စိန္တေသိ “သစာဟံ ကပလ္လကပူဝံ
 ခါဒိတုကာမောဒ္ဓိတိ ဝက္ခာမိ၊ ဗဟူ မနုဿာ မယာ သဒ္ဓိံ ခါဒိတုကာမာ
 ဘဝိဿန္တိ၊ ဧဝံ မေ ဗဟူနိ တိလတဏှုလသပ္ပိဖာဏိတာဒိနိ ပရိက္ခယံ ဂမိဿန္တိ။

၁-သက္ခရံ (သီ)၊ သက္ကရံ (သျှာ)

၂-ကုမ္ဘာသပူဝံ ကပလ္လပူဝံ (သျှာ၊ က)

န ကဿမိ ကထေဿာမီ”တိ တဏှံ အဓိဝါသေန္တော စရတိ။ သော ဂစ္ဆန္တေ ဂစ္ဆန္တေ ကာလေ ဥပ္ပဏှုပ္ပဏှုကဇာတော မေနိသန္တတဂတ္တော ဇာတော။ တတော တဏှံ အဓိဝါသေတုံ အသက္ကောန္တော ဂပ္ပံ ပဝိသိတွာ မဉ္ဇကေ ဥပဂူဟိတွာ နိပဇ္ဇိ။ ဧဝံ ဂတောပိ ဓနဟာနိဘယေန န ကဿမိ ကိဉ္စိ ကထေသိ။

အထ နံ ဘရိယာ ဥပသင်္ကမိတွာ ပိဋ္ဌိံ ပရိမဇ္ဇိတွာ “ကိံ တေ သာမိ အဖာသုကံ ဇာတ”န္တိ ပုစ္ဆိ။ န မေ ကိဉ္စိ အဖာသုကံ အတ္ထိတိ။ ကိံ န ခေါ တေ ရာဇာ ကုပိတောတိ။ ရာဇာပိ မေ န ကုပ္ပတိတိ။ အထ ကိံ တေ ပုတ္တမိတာဟိ ဝါ ဒါသကမ္မကရာဒိဟိ ဝါ ကိဉ္စိ အမနာပံ ကတံ အတ္ထိတိ။ ဧဝပုပ္ဖိ နတ္ထိတိ။ ကိသ္မိဉ္စိ ပန တေ တဏှာ အတ္ထိတိ။ ဧဝံ ဝုတ္တေပိ ဓနဟာနိဘယေန ကိဉ္စိ အဝတွာ နိဿဒ္ဓေါ နိပဇ္ဇိ။ အထ နံ ဘရိယာ “ကထေဟိ သာမိ၊ ကိသ္မိဉ္စိ တေ တဏှာ အတ္ထိ”တိ အာဟ။ သော ဝစနံ ပရိဂိလန္တော” ဝိယ “အတ္ထိ မေ တဏှာ”တိ အာဟ။ ကိံ တဏှာ သာမိတိ။ ကပလ္လကပူဝံ ခါဒိတုကာမောမ္ပိတိ။ အထ ကိမတ္ထံ မေ န ကထေသိ၊ ကိံ တံ ဒလိဒ္ဓေါသိ၊ ဣဒါနိ သကလနိဂမဝါသိနံ ပဟောနကေ ကပလ္လကပူဝေ ပစံဿာမိတိ။ ကိံ တေ ဧတေဟိ၊ အတ္တနော ကမ္ပံ ကတွာ ခါဒိဿန္တိတိ။ တေန ဟိ ဧကရစ္ဆဝါသိနံ ပဟောနကေ ပစံဿာမိတိ။ ဇာနာမဟံ တဝ မဟဒ္ဓနဘာဝန္တိ။ ဣမသ္မိံ ဂေဟသာမန္တေ သဗ္ဗေသံ ပဟောနကံ ကတွာ ပစာမိတိ။ ဇာနာမဟံ တဝ မဟဇ္ဈာသယဘာဝန္တိ။ တေန ဟိတေပုတ္တဒါရမတ္တသေဝ ပဟောနကံ ကတွာ ပစာမိတိ။ ကိံ တေ ဧတေဟိတိ။ ကိံ ပန တုယုဉ္စ မယုဉ္စ ပဟောနကံ ကတွာ ပစာမိတိ။ တံ ကိံ ကရိဿသိတိ။ တေန ဟိ ဧကကသေဝ တေ ပဟောနကံ ကတွာ ပစာမိတိ။ ဣမသ္မိံ ဌာနေ ပစမာနေ ဗဟူ ပစ္စာသိသန္တိ၊ သကလတဏှုလေ ဌပေတွာ ဘိန္နတဏှုလေ စ ဥဒ္ဓနကပလ္လာနိ စ အာဒါယ ထောက် ဒီရသပ္ပိမရုဖာဏိတဉ္စ ဂဟေတွာ သတ္တဘူမိကဿ ပါသာဒဿ ဥပရိမတလံ အာရုယ ပစ၊ တတ္ထာဟံ ဧကကောဝ နိသိဒိတွာ ခါဒိဿာမိတိ။ သာ “သာဓူ”တိ ပဋိသုဏိတွာ ဂဟေတဗ္ဗံ ဂါဟာပေတွာ ပါသာဒံ အဘိရုယ ဒါသိယော ဝိဿဇေတွာ သေဋ္ဌိံ ပက္ကောသာပေသိ၊ သော အာဒိတော ပဋ္ဌာယ ဒွါရာနိ ပိဒဟန္တော သဗ္ဗဒွါရေသု သူစိသဋ္ဌိကံ ဒတွာ သတ္တမတလံ အဘိရုဟိတွာ တတ္ထပိဒွါရံ ပိဒဟိတွာ နိသိဒိ။ ဘရိယာပိဿ ဥဒ္ဓနေ အဂ္ဂိံ ဇာလေတွာ ကပလ္လံ အာရောပေတွာ ပူဝေ ပစိတုံ အာရဘိ။

အထ သတ္တာ ပါတောဝ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနတ္ထေရံ အာမန္တေသိ “ဧသော မောဂ္ဂလ္လာန ရာဇဂဟဿ အဝိဒ္ဓုရေ သက္ကာရနိဂမေ မစ္ဆရိယသေဋ္ဌိ ‘ကပလ္လက-ပူဝေ ခါဒိဿာမီ’တိ အညေသံ ဒဿနဘယေန သတ္တဘူမိကေ ပါသာဒေ ကပလ္လကပူဝေ ပစာပေတိ၊ တံ တတ္ထ ဂန္ဓာ သေဋ္ဌိံ ဒမေတွာ နိဗ္ဗိသေဝနံ ကတွာ ဥဘောပိ ဇာယမ္ပတိကေ ပူဝေ စ ဒီရသပ္ပိမရုဖာဏိတာနိ စ ဂါဟာပေတွာ အတ္တနော ဗလေန ဇေတဝနံ အာနေဟိ၊ အဇ္ဇောဟံ ပဉ္စဟိ ဘိက္ခုသတေဟိ သဒ္ဓိံ ဝိဟာရေ ဧဝ နိသိဒိဿာမိ၊ ပူဝေဟေဝ ဘတ္တကိစ္စံ ကရိဿာမီ”တိ။

ထေရော “သာဓု ဘန္တေ”တိ သတ္ထု ဝစနံ သမ္ပုဋ္ဌိက္ခိတွာ တာဝဒေဝ ဣဒ္ဓိဗလေန တံ နိဂမံ ဂန္ဓာ တဿ ပါသာဒဿ သိဟပဉ္စရဒ္ဓါရေ သုနိဝတ္ထော သုပါရုတော အာကာသေ ဧဝ မဏိရူပကံ ဝိယ အဋ္ဌာသိ။ မဟာသေဋ္ဌိနော ထေရံ ဒိသ္မာဝ ဟဒယမိသံ ကမ္ပိ။ သော အဟံ ဧဝရူပါနိယေဝ ဒဿနဘယေန ဣမံ ဌာန-မာဂတော၊ အယံ စ ဘိက္ခု အာကာသေနာဂန္ဓာ ဝါတပါနဒ္ဓါရေ ဌိတောတိ။ သော ဂဟေတဗ္ဗဂဟဏံ အပဿန္တော အဂ္ဂိမ္ပိ ပက္ခိတ္တလောဏသက္ခရာ ဝိယ ဒေါသေန တဋ္ဌတဋ္ဌာယန္တော ဧဝမာဟ “သမဏ အာကာသေ ဌတှာပိ ကိံ လဘိဿသိ၊ အာကာသေ အပဒေ ပဒံ ဒဿေတွာ စက်မန္တောပိ နေဝ လဘိဿသိ”တိ။ ထေရော တသ္မိံ ဧဝ ဌာနေ အပရာပရံ စက်မိ။ သေဋ္ဌိ “စက်မန္တော ကိံ လဘိဿသိ၊ အာကာသေ ပလ္လင်္ကေန နိသိဒန္တောပိ န လဘိဿသိယေဝါ”တိ အာဟ။ ထေရော ပလ္လင်္ကံ အာဘုဇိတွာ နိသိဒိ။ အထ နံ “အာကာသေ နိသိန္တော ကိံ လဘိဿသိ၊ အာဂန္ဓာ ဝါတပါနဿ ဥမ္မာရေ ဌိတောပိ န လဘိဿသိ”တိ အာဟ။ ထေရော ဥမ္မာရေ ဌိတော။ “ဥမ္မာရေ ဌိတောပိ ကိံ လဘိဿသိ၊ ဓူမာယန္တောပိ ၂ န လဘိဿသိ ဧဝါ”တိ အာဟ။ ထေရောပိ ဓူမာယိ။ သကလပါသာဒေါ ဧကဓူမော အဟောသိ။ သေဋ္ဌိနော အက္ခိနံ သူစိယာ ဝိဇ္ဈနကာလော ဝိယ အဟောသိ၊ ဂေဟဇ္ဈာယနဘယေန ပန “တံ ပဇ္ဇလန္တောပိ န လဘိဿသိ”တိ အဝတွာ “အယံ သမဏော သုဋ္ဌု လဂ္ဂေါ၊ အလဒ္ဓါ န ဂမိဿတိ၊ ဧကမဿ ပူဝံ ဒါပေဿာမီ”တိ ဘရိယံ အာဟ “ဘဒ္ဒေ ဧကံ ခုဒ္ဒကပူဝံ ပစိတွာ သမဏဿ ဒတွာ ဥယျောဇေဟိ န”န္တိ။ သာ ထောကံ ဧဝ ပိဋ္ဌံ ကပလ္လပါတိယံ ပက္ခိပိ၊ မဟာပူဝေါ ဟုတွာ သကလပါတိံ ပူရေတွာ ဥမ္မာမာတော ဟုတွာ အဋ္ဌာသိ။

သေဋ္ဌိ တံ ဒိသ္မာ “ဗဟုံ တယာ ပိဋ္ဌံ ဂဟိတံ ဘဝိဿတိ”တိ သယမေဝ ဒဗ္ဗိကဏ္ဍေန ထောကံ ပိဋ္ဌံ ဂဟေတွာ ပက္ခိပိ၊ ပူဝေါ ပုရိမပူဝတော မဟန္တတရော

၁-ရောသေန (သိ)

၂-ဓူပါယန္တောပိ (သိ)

ဇာတော။ ဧဝံ ယံ ယံ ပစတိ၊ သော သော မဟန္တမဟန္တောဝ ဟောတိ။ သော နိဗ္ဗိန္ဒော ဘရိယံ အာဟ “ဘဒ္ဒေ ဣမဿ ဧကံ ပူဝံ ဒေဟိ”တိ။ တဿာ ပစ္စိတော ဧကံ ပူဝံ ဂဏှန္တိယာ သဗ္ဗေ ကောဗဒ္ဓါ အလ္လိယိံသု။ သာ သေဋ္ဌိံ အာဟ “သာမိ သဗ္ဗေ ပူဝါ ဧကတော လဂ္ဂါ၊ ဝိသုံ ကာတုံ န သက္ကောမိ”တိ။ “အဟံ ကရိဿာမိ”တိ သောပိ ကာတုံ နာသက္ခိ။ ဥဘောပိ ဇနာ ကောဋီယံ ဂဟေတွာ ကမုန္တာပိ ဝိယောဇေတုံ နာသက္ခိံသု ဝေ။ အထဿ ပူဝေဟိ သဒ္ဓိံ ဝါယမန္တဿေဝ သရိရတော သေဒါ မုစ္စိံသု၊ ဝိပါသာ ဥပစ္စိန္တိ။ တတော ဘရိယံ အာဟ “ဘဒ္ဒေ န မေ ပူဝေဟိ အတ္ထော၊ ပစ္စိယာ သဒ္ဓိံ-ယေဝ ဣမဿ ဒေဟိ”တိ။ သာ ပစ္စိံ အာဒါယ ထေရံ ဥပသက်မိတွာ အဒါယိ။ ထေရော ဥဘိန္ဒမ္ပိ ဗမ္ပံ ဒေသေသိ၊ တိဏှံ ရတနာနံ ဂုဏံ ကထေသိ။ “အတ္ထိ ဒိန္နံ၊ အတ္ထိ ယိဋ္ဌ”န္တိ ဒိန္နဒါနာဒိနံ ဖလံ ဂဂနတလေ ပုဏ္ဏစန္ဒံ ဝိယ ဒေသေသိ။

တံ သုတွာ ပသန္တစိတ္တော ဟုတွာ သေဋ္ဌိ “ဘန္တေ အာဂန္တာ ဣမသ္မိံ ပလ္လင်္ကေ နိသိဒိတွာ ပရိဘုဉ္ဇထာ”တိ အာဟ။ ထေရော “မဟာသေဋ္ဌိ သမ္မာ-သမ္မုဒ္ဓေါ ‘ပူဝေ ခါဒိဿာမိ’တိ ပဉ္စဟိ ဘိက္ခုသတေဟိ သဒ္ဓိံ ဝိဟာရေ နိသိန္ဒော၊ တုမှာကံ ရုစိယာ သတိ အဟံ ဝေါ နေဿာမိ၊ သေဋ္ဌိဘရိယံ ပူဝေ စ ဒီရာဒိနိ စ ဂဏှာပေထ၊ သတ္ထု သန္တကံ ဂမိဿာမာ”တိ အာဟ။ ကဟံ ပန ဘန္တေ တေရဟိ သတ္ထာတိ။ ဣတော ပဉ္စစတ္တာလီသယောဇနမတ္ထကေ ဇေတဝနဝိဟာရေ မဟာသေဋ္ဌိတိ။ ဘန္တေ ကာလံ အနတိက္ကမိတွာ ဧတ္တကံ အဒ္ဓါနံ ကထံ ဂမိဿာမာတိ။ မဟာသေဋ္ဌိ တုမှာကံ ရုစိယာ သတိ အဟံ ဝေါ အတ္တနော ဣဒ္ဓိဗလေန နေဿာမိ၊ တုမှာကံ ပါသာဒေ သောပါနသီသံ အတ္တနော ဌာနေ ဝေ ဘဝိဿတိ၊ သောပါနပရိယောသာနံ ပန ဝေါ ဇေတဝနဒ္ဓါရ-ကောဋ္ဌကေ ဘဝိဿတိ၊ ဥပရိပါသာဒါ ဟေဋ္ဌာပါသာဒံ ဩတရဏကာလ-မတ္ထေနဝ ဇေတဝနံ နေဿာမိတိ။ သော “သာဓု ဘန္တေ”တိ သမ္ပုဋိန္တိ။

ထေရော သောပါနသီသံ တတ္ထေဝ ကတွာ “သောပါနပါဒမူလံ ဇေတဝန-ဒ္ဓါရကောဋ္ဌကေ ဟောတူ”တိ အဓိဋ္ဌာသိ။ တထေဝ အဟောသိ။ ဣတိ ထေရော သေဋ္ဌိံ စ သေဋ္ဌိဘရိယန္တ ဥပရိပါသာဒါ ဟေဋ္ဌာပါသာဒံ ဩတရဏကာလ-တော ဒိပ္ပတရံ ဇေတဝနံ သမ္မာပေသိ။ တေ ဥဘောပိ သတ္တာရံ ဥပသက်မိတွာ ကာလံ အာရောစေသုံ။ သတ္တာ ဘတ္တဂုံ ပဝိသိတွာ ပညတ္တဝရဗုဒ္ဓါသနေ နိသိဒိ သဒ္ဓိံ ဘိက္ခုသံဃေန။ မဟာသေဋ္ဌိ ဗုဒ္ဓပုဗ္ဗဿ ဘိက္ခုသံဃဿ ဒက္ခိဏောဒကံ အဒါယိ။ ဘရိယာပိဿ တထာဂတဿ ပတ္ထေ ပူဝံ ပတိဋ္ဌာပေသိ။ သတ္တာ

အတ္တနော ယာပနမတ္တံ ဂဏှိ၊ ပဉ္စသတာ ဘိက္ခုပိ ယာပနမတ္တံ ဂဏှိံသု။ သေဋ္ဌိ
 ဒီရသပ္ပိမရသက္ခရာဒီနိံ ဒေမာနော န ခယံ အဂမာသိ။ သတ္တာ ပဉ္စဟိ ဘိက္ခု-
 သတေဟိ သဒ္ဓိံ ဘတ္တကိစ္စံ နိဋ္ဌာပေသိ။ မဟာသေဋ္ဌိပိ သဒ္ဓိံ ဘရိယာယ
 ယာဝဒတ္တံ ခါဒိ။ ပူဝါနံ ပရိယောသာနမေဝ န ပညာယတိ။ သကလဝိဟာရေ
 ဘိက္ခုနန္တ ဝိသာသာဒါနန္တ ဒိန္ဓေသုပိ ပရိယန္တော န ပညာယတေဝ။ “ဘန္တေ
 ပူဝါ ပရိက္ခယံ န ဂစ္ဆန္တိ”တိ ဘဂဝတော အာရောစေသုံ။ တေန ဟိ ဇေတ-
 ဝနဒ္ဓါရကောဋ္ဌကေ ဆဉ္စေထာတိ။ အထ နေ ဒ္ဓါရကောဋ္ဌကဿ အဝိဒူရေ
 ပဗ္ဗာရဋ္ဌာနေ ဆဉ္စယိံသု။ ယာဝဇ္ဇတနာပိံ တံ ဌာနံ ကပလ္လကပူဝပဗ္ဗာရန္တေဝ
 ပညာယတိ။ မဟာသေဋ္ဌိ သဟ ဘရိယာယ ဘဂဝန္တံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဝန္တိတွာ
 ဧကမန္တံ အဋ္ဌာသိ။ ဘဂဝါ အနုမောဒနမကာသိ။ အနုမောဒနာဝသာနေ
 ဥဘောပိ သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌာယ သတ္တာရံ ဝန္တိတွာ ဒ္ဓါရကောဋ္ဌကေ
 သောပါနံ အာရုယ အတ္တနော ပါသာဒေယေဝ ပတိဋ္ဌဟိံသု။

ဟတော ပဋ္ဌာယ သေဋ္ဌိ အသီတိကောဋီဓနံ ဗုဒ္ဓသာသနေယေဝ ဝိက္ခိရိ။ ပုန-
 ဒိဝသေ သာယနသမယေ ဓမ္မသဘာယံ သန္ဓိသိန္ဓာ ဘိက္ခု။ “ပဿထာဝုသော
 မဟာမောဂ္ဂလ္လာနတ္ထေရဿ အာနုဘာဝံ၊ အနုပဟစ္စ နာမ သဒ္ဓိံ၊ အနုပဟစ္စ
 ဘောဂေ မစ္ဆရိယသေဋ္ဌိံ မုဟုတ္ထေနေဝ ဒမေတွာ နိဗ္ဗိသေဝနံ ကတွာ ပူဝေ
 ဂါဟာပေတွာ ဇေတဝနံ အာနေတွာ သတ္ထု သမ္ပုခံ ကတွာ သောတာပတ္တိ-
 ဖလေ ပတိဋ္ဌာပေသိ၊ အဟော မဟာနုဘာဝေါ ထေရော”တိ ထေရဿ ဂုဏံ
 ကထေန္တာ နိသိဒိံသု။ သတ္တာ ဒိဗ္ဗာယ သောတဓာတုယာ ကထံ သုတွာ
 အာဂန္တာ “ကာယ နုတ္ထ ဘိက္ခဝေ ဧတရဟိ ကထာယ သန္ဓိသိန္ဓာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ
 “ဣမာယ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ “ဘိက္ခဝေ ကုလဒမကေန နာမ ဘိက္ခုနာ အနုပဟစ္စ
 သဒ္ဓိံ၊ အနုပဟစ္စ ဘောဂေ၊ ကုလံ အင်္ဂါလမေတွာ အဝိဟေဋ္ဌေတွာ ပုပ္ဖတော
 ရေဏုံ ဂဏှန္တေန ဘမရေန ဝိယ ဥပသင်္ကမိတွာ ဗုဒ္ဓဂုဏံ ဇာနာပေတဗ္ဗံ၊ တာဒိ-
 သော မမ ပုတ္တော မောဂ္ဂလ္လာနော”တိ ထေရံ ပသံသိတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၄၉။ “ယထာပိ ဘမရော ပုပ္ဖံ၊ ဝဏှဂန္ဓမဟေဋ္ဌယံ။
 ပလေတိ ရသမာဒါယ၊ ဧဝံ ဂါမေ မုနိ စရေ”တိ။

ဘတ္တ ဘမရောတိ ယာ ကာစိ မရကရဇာတိ။ ပုပ္ဖန္တိ ပုပ္ဖါရာမေ စရန္တော ပုပ္ဖဉ္စ
 ဝဏှဉ္စ ဂန္ဓဉ္စ အဟေဋ္ဌယန္တော အဝိနာသေန္တော ဝိစရတိတိ အတ္ထော။ ပလေ-
 တိတိ ဧဝံ စရိတွာ ယာဝဒတ္တံ ရသံ ဒိဝိတွာ အပရစ္စိ မရကရဏတ္ထာယ

၁-အဇ္ဇာပိ (သီ၊ သျာ)

အာဒါယ ပလေတိ၊ သော ဧဝံ ဝနဂဟနံ အဇ္ဈောဂါဟေတွာ ကေသ္မိံ ရုက္ခ-
 သုသိရေ တံ ရဇမိဿကံ ရသံ ဌပေတွာ အနုပုဗ္ဗေန မရုရရသံ မရံ ကရောတိ၊
 န တဿ ပုပ္ဖါရာမေ ဝိစရိတပစ္စယာ ပုပ္ဖံ ဝါ ဝဏ္ဏဂန္ဓံ ဝါဿ ဝိဂစ္ဆတိ၊ အထ
 ခေါ သဗ္ဗံ ပါကတိကမေဝ ဟောတိ။ ဧဝံ ဂါမေ မုနိ စရေတိ ဧဝံ သေခါ-
 သေခဘောဒေါ^၁ အနာဂါရိယမုနိ ကုလပဋိပါဋိယာ ဂါမေ ဘိက္ခံ ဂဏှန္တော
 ဝိစရတိတိ အတ္ထော။ န ဟိ တဿ ဂါမေ စရဏပစ္စယာ ကုလာနံ သဒ္ဓါဟာနိ
 ဝါ ဘောဂဟာနိ ဝါ ဟောန္တိ။ သဒ္ဓါပိ ဘောဂါပိ ပါကတိကာဝ ဟောန္တိ။
 ဧဝံ စရိတွာ စ ပန နိက္ခမိတွာ သေခမုနိ တာဝ ဗဟိဂါမေ ဥဒကဖာသုကဋ္ဌာနေ
 သံဃာဋီ^၂ ပညာပေတွာ နိသိန္တော အက္ခဘဉ္စနဝဏ္ဏပဋိစ္ဆာဒနပုတ္တမံသုပမာဒိ-
 ဝသေန ပစ္စဝေက္ခန္တော ပိဏ္ဏပါတံ ပရိဘုဋ္ဌိတွာ တထာရူပံ ဝနသဏ္ဍိ အနုပဝိ-
 သိတွာ အဗျတ္တိကကမ္မဋ္ဌာနံ သမ္မသန္တော စတ္တာရော မဂ္ဂေ၊ စတ္တာရိ စ သာမည-
 ဖလာနိ ဟတ္ထဂတာနေဝ ကရောတိ။ အသေခမုနိ ပန ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရမနု-
 ယုဉ္ဇတိ။ အယမဿ ဘမရေန သဒ္ဓိံ မရကရဏသရိက္ခတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ဣဓ ပန
 ဒီဏာသဝေါဝ အမိပေတော။

ဒေသနာဂသာနေ ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလာဒိနိ ပါပုဏိံ သူတိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ ဝတွာ ဥတ္တရိပိ ထေရဿ ဂုဏံ ပကာသေတံ “န
 ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝ မောဂ္ဂလ္လာနေန မစ္ဆရိယသေဋ္ဌိ ဒမိတော၊ ပုဗ္ဗေပိ နံ ဒမေတွာ
 ကမ္မဖလသမ္ပန္နံ ဇာနာပေသိ ဧဝါ”တိ ဝတွာ ဣမမတ္ထံ ပကာသေန္တော အတိတံ
 အာဟရိတွာ—

“ဥဘော ခဉ္စာ ဥဘော ကုဏီ၊ ဥဘော ဝိသမစက္ခုကာ။
 ဥဘိန္နံ ပိဋ္ဌကာ ဇာတာ၊ နာဟံ ပဿာမိ ဣလ္လိသ”န္တိ—

ဣမံ ဣလ္လိသဇာတကံ ၂ ကထေသိတိ။

မစ္ဆရိယကောသိယသေဋ္ဌိဝတ္ထု ပဉ္စမံ။

၆-ပါဝေယျကာဇိဝကဝတ္ထု

န ပရေသံ ဝိလောမာနီဘိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရန္တော
 ပါဝေယျံ? နာမ အာဇိဝကံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။

၁-သေခါသေခသင်္ခါတော (က) ၂-ခု ၅-ဘဂ-ပိဋ္ဌေ၊ ၃-ပါဋိကံ (သိ)၊ ပါဋိကံ (သျှာ)

သာဝတ္ထိယံ ကိရေကာ ဂဟပတာနိ ပုတ္တဋ္ဌာနေ ဌပေတွာ ပါဝေယျံ နာမ အာဇီဝကံ ပဋိဇဉ်။ တဿာနန္တရဿရေသု မနုဿာ သတ္ထု ဓမ္မဒေသနံ သုတွာ အာဂန္တာ “အဟော အစ္ဆရိယာ ဗုဒ္ဓါနံ ဓမ္မဒေသနာ”တိ နာနပ္ပကာရေဟိ ဗုဒ္ဓဂုဏေ ဝဏ္ဏန္တိ။ သာ ဗုဒ္ဓါနံ ဂုဏကထံ သုတွာ ဝိဟာရံ ဂန္တာ ဓမ္မံ သောဘုကာမာ အာဇီဝကဿ တေမတ္ထံ ကထေတွာ “ဂစ္ဆိဿာမိ အဟံ ဗုဒ္ဓ- သန္တိကံ အယျာ”တိ အာဟ။ သော “မာ ဂစ္ဆာဟိ”တိ နိဝါရေတွာ တံ ပုနပ္ပါနံ ယာစမာနမ္ပိ နိဝါရေသိ ဧဝ။ သာ “အယံ မမ ဝိဟာရံ ဂန္တာ ဓမ္မံ သောတုံ န ဒေတိ၊ သတ္တာရံ နိမန္တေတွာ ဣဓေ ဓမ္မံ သုဏိဿာမိ”တိ သာယန- သမယေ ပုတ္တံ ပက္ခောသိတွာ “ဂစ္ဆ တာတ၊ သွာတနာယ သတ္တာရံ နိမန္တေ- ဟိ”တိ ပေသေသိ။ သော ဂစ္ဆန္တော ပဌမတရံ အာဇီဝကဿ ဝသနဋ္ဌာနံ ဂန္တာ တံ ဝဋ္ဌိတွာ နိသိဒိ။ အထ နံ သော “ကဟံ ဂစ္ဆသိ”တိ အာဟ။ “မာတု ဝစနေန သတ္တာရံ နိမန္တေတုံ ဂစ္ဆာမိ”တိ အာဟ။ မာ တဿ သန္တိကံ ဂစ္ဆာ- ဟိတိ။ အလံ အယျ၊ မမ မာတု ဘာယာမိ၊ ဂစ္ဆိဿာမဟန္တိ။ တေဿ ကတသက္ကာရံ ဥဘောပိ ခါဒိဿာမ၊ မာ ဂစ္ဆာဟိတိ။ အလံ အယျ၊ မာတာ မေ တဇ္ဇေဿတိတိ။ တေန ဟိ ဂစ္ဆ၊ ဂန္တာ ပန နိမန္တေတွာ “အမှာကံ ဂေဟံ အသုကဋ္ဌာနေ ဝါ အသုကဝီထိယံ ဝါ အသုကမဂ္ဂေန ဝါ ဂန္တဗ္ဗ”န္တိ မာ အာစိက္ခိ။ သန္တိကေ ဌိတော ဝိယ အညေန မဂ္ဂေန ဂစ္ဆန္တော ဝိယ ပလာယိတွာ ဧဟိတိ။ သော အာဇီဝကဿ ဝစနံ သုတွာ သတ္ထု သန္တိကံ ဂန္တာ နိမန္တေတွာ အာဇီဝကေန ဝုတ္တနိယာမေနေဝ သဗ္ဗံ ကတွာ တဿ သန္တိကံ ဂန္တာ “ကိံ တေ ကတ”န္တိ ပုဋ္ဌော “သဗ္ဗံ ကတံ အယျာ”တိ အာဟ။ “ဘဒ္ဒကံ တေ ကတံ၊ ကဿ သက္ကာရံ ဥဘောပိ ခါဒိဿာမာ”တိ ဝတွာ ပုနဒိဝသေ အာဇီ- ဝကော ပါတောဝ တံ ဂေဟံ အဂမာသိ။ တံ ဂဟေတွာ ပစ္စာဂဗ္ဗေ နိသိဒါပေသုံ။

ပဋိဝိဿကမနုဿာ တံ ဂေဟံ အလ္လဂေါမယေန ဥပလိမ္ပိတွာ လာဇ- ပဉ္စမာနိ ပုပ္ဖါနိ ဝိကိရိတွာ သတ္ထု နိသိဒနတ္ထာယ မဟာရဟံ အာသနံ ပညာပေသုံ။ ဗုဒ္ဓေဟိ သဋ္ဌိံ အပရိစိတမနုဿာ ဟိ အာသနပညတ္တိံ န ဇာနန္တိ၊ ဗုဒ္ဓါနဉ္စ မဂ္ဂဒေသကေန ကိစ္စံ နာမ နတ္ထိ၊ ဗောဓိမူလေ ဒသသဟသိလောက- ဓာတုံ ကမ္မေတွာ သမ္မောမိံ ပတ္တဒိဂသေယေဝ ဟိ နေသံ “အယံ မဂ္ဂေါ နိရယံ ဂစ္ဆတိ၊ အယံ တိရစ္ဆာနယောနိံ၊ အယံ ပေတ္တိဝိသယံ၊ အယံ မနုဿလောကံ၊ အယံ ဒေဝလောကံ၊ အယံ အမတမဟာနိဗ္ဗာန”န္တိ သဗ္ဗေ မဂ္ဂါ အာဝိဘူတာ။ ဂါမနိဂမာဒိနံ ပန မဂ္ဂေ ဝတ္တဗ္ဗမေဝ နတ္ထိ။ တသ္မာ သတ္တာ ပါတောဝ ပတ္တ- စိဝရမာဒါယ မဟာဥပါသိကာယ ဂေဟဒ္ဓါရံ ဂတော။ သာ ဂေဟာ နိက္ခမိတွာ

သတ္တာရံ ပဉ္စပတိဋ္ဌိတေန ဝဋ္ဌိတွာ အန္တောနိဝေသနံ ပဝေသေတွာ အာသနေ
 နိသီဒါပေတွာ ဒက္ခိဏောဒကံ ဒတွာ ပဏီတေန ခါဒနိယေန ဘောဇနိယေန
 ပရိဝိသိ။ ဥပါသိကာ ကတဘတ္တကိစ္စဿ သတ္ထုနော အနုမောဒနံ ကာရေတု-
 ကာမာ ပတ္တံ ဂဏှိ။ သတ္တာ မရရဿရေန အနုမောဒနဓမ္မကထံ အာရဘိ။
 ဥပါသိကာ “သာဓု သာဓု”တိ သာဓုကာရံ ဒဒမာနာ ဓမ္မံ သုဏှိ။ အာဇီဝ-
 ကောပိ ပစ္ဆာဂဗ္ဗေ နိသိန္ဒောဝ တဿာ သာဓုကာရံ ဒတွာ ဓမ္မံ သုဏှိယာ
 သဒ္ဓံ သုတွာ သန္ဓာရေတုံ နာသက္ခိ။ “န ဣဒါနေသာ မယျ”န္တိ နိက္ခမိတွာ
 “နဋ္ဌာ’သိ ကာဠကဏှိ၊ တေဿ ဧဝံ သက္ကာရံ ကရေတိ”တိ နာနပ္ပကာရေန
 ဥပါသိကာ သတ္တာရဉ္စ အက္ခောသန္တော ပလာယိ။ ဥပါသိကာ တဿ ကထာယ
 လဇ္ဇိတာ အညထတ္တံ ဂတံ စိတ္တံ ဒေသနာနုသာရေန ဉာဏံ ပေသေတုံ နာသက္ခိ။
 အထ နံ သတ္တာ ကိံ ဥပါသိကေ စိတ္တံ ဒေသနာနုဂတံ ကာတုံ န သက္ခောသိတိ။
 ဘန္တေ တေဿ မေ ကထာယ စိတ္တံ အညထတ္တံ ဥပဂတန္တိ။ သတ္တာ “ဝေ-
 ရူပဿ ဝိသဘာဂဇနဿ ကထိတံ ကထံ နာမ အာဝဇ္ဇိတုံ န ဝဋ္ဌတိ၊ ဝေရူပံ
 အသမန္တာဟရိတွာ အတ္တနော ကတာကတမေဝ ဩလောကေတုံ ဝဋ္ဌတိ”တိ
 ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၅၀။ “န ပရေသံ ဝိလောမာနိ၊ န ပရေသံ ကတာကတံ။
 အတ္တနောဝ အဝေက္ခေယျ၊ ကတာနိ အကတာနိ စာ”တိ။

တတ္ထ န ပရေသံ ဝိလောမာနိတိ ပရေသံ ဝိလောမာနိ ဖရုသာနိ မဗ္ဗန္တေဒက-
 ဝစနာနိ န မနသိကာတဗ္ဗာနိ။ န ပရေသံ ကတာကတန္တိ “အသုကော ဥပါ-
 သကော အဿဒ္ဓေါ အပ္ပသန္ဓော၊ နာပိဿ ဂေဟေ ကဋ္ဌတ္တုဘိက္ခာဒိနိ ဒိယုန္တိ၊
 န သလာကဘတ္တာဒိနိ၊ န စိဝရာဒိပစ္စယဒါနံ တေဿ အတ္ထိ၊ တထာ အသုကာ
 ဥပါသိကာ အဿဒ္ဓေါ အပ္ပသန္ဓော၊ နာပိဿာ ဂေဟေ ကဋ္ဌတ္တုဘိက္ခာဒိနိ ဒိယုန္တိ၊
 န သလာကဘတ္တာဒိနိ၊ န စိဝရာဒိပစ္စယဒါနံ ဧတိဿာ အတ္ထိ၊ တထာ အသုကော
 ဘိက္ခု အဿဒ္ဓေါ အပ္ပသန္ဓော၊ နာပိ ဥပဇ္ဈာယဝတ္တံ ကရေတိ၊ န အာစရိယ-
 ဝတ္တံ၊ န အာဂန္တုကဝတ္တံ၊ န ဂမိကဝတ္တံ၊ န စေတိယင်္ဂဏဝတ္တံ၊ န ဥပေါသထာ-
 ဂါရဝတ္တံ၊ န ဘောဇနသလာဝတ္တံ၊ န ဇန္တာဗုရဝတ္တာဒိနိ၊ နာပိဿ ကိဋ္ဌိ
 ရတင်္ဂံ အတ္ထိ၊ န ဘာဝနာရာမတာယ ဥဿာဟမတ္တမ္ပိ”တိ ဧဝံ ပရေသံ ကတာ-
 ကတံ နာမ န ဩလောကေတဗ္ဗံ။ အတ္တနောဝ အဝေက္ခေယျာတိ “ကထံ
 ဘူတဿ မေ ရတ္ထိန္တိဝါ ဝိတိဝတ္တန္တိတိ ပဗ္ဗဇိတေန အဘိဏှံ ပစ္စဝေက္ခိတဗ္ဗ”န္တိ၊
 ဣမံ ဩဝါဒံ အနုဿရန္တော သဒ္ဓါပဗ္ဗဇိတော ကုလပုတ္တော “ကိံ န ခေါ အဟံ

‘အနိစ္စံ ဒုက္ခံ အနတ္တာ’တိ တိလက္ခဏံ အာရောပေတွာ ယောဂေကမ္ပံ^၁ ကာတုံ သက္ခိံ, နာသက္ခိံ”န္တိ ဧဝံ အတ္တနော ကတာကတာနိ ဩလောကေယျာတိ။

ဒေသနာဝသာနေ သာ ဥပါသိကာ သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌိတာ၊ ဒေသနာ မဟာဇနဿ သတ္တိကာ ဇာတာတိ။

ပါဝေယျကာဇီဝကဝတ္ထု ဆဋ္ဌံ။

၇-ဆတ္တပါဏိဥပါသကဝတ္ထု

ယထာပိ ရူပိရုံ ပုပ္ဖန္တိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရန္တော ဆတ္တပါဏိဥပါသကံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။

သာဝတ္ထိယံ ဟိ ဆတ္တပါဏိ နာမ ဥပါသကော တိပိဋကဓရော အနာဂါမိ၊ သော ပါတောဝ ဥပေါသထိကော ဟုတွာ သတ္ထု ဥပဋ္ဌာနံ အဂမာသိ။ အနာဂါမိအရိယသာဝကာနံ ဟိ သမာဒါနဝသေန ဥပေါသထကမ္ပံ နာမ နတ္ထိ၊ မဂ္ဂေနေဝ တေသံ မြဟ္မစရိယဉ္စ ကောဘတ္တိကဉ္စ အာဂတံ။ တေနေဝါဟ “သင်္ဃိကာရော ခေါ မဟာရာဇ ကုမ္ဘကာရော ကောဘတ္တိကော မြဟ္မစာရိ သီလဝါကလျာဏဓမ္မော”တိ။^၂ ဧဝံ အနာဂါမိနော ပကတိယာဝ ကောဘတ္တိကာ စ မြဟ္မစာရိနော စ ဟောန္တိ။ သောပိ တထေဝ ဥပေါသထိကော ဟုတွာ သတ္တာရံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဝဋ္ဌိတွာ ဓမ္မကထံ သုဏန္တော နိသီဒိ။ တသ္မိံ သမယေ ရာဇာပသေနဒိ ကောသလော သတ္ထု ဥပဋ္ဌာနံ အဂမာသိ။ ဆတ္တပါဏိ ဥပါသကော တံ အာဂစ္ဆန္တံ ဒိသ္မာ “ဥဋ္ဌာတဗ္ဗံ န ခေါ,နော”တိ စိန္တေတွာ “အဟံ အဂ္ဂရာဇဿ သန္တိကေ နိသိန္ဓော၊ တဿ မေ ပဒေသရာဇာနံ ဒိသ္မာ ဥဋ္ဌာတုံ န ယုတ္တံ၊ ရာဇာခေါပန မေ အနုဋ္ဌဟန္တဿ ကုဇ္ဈိဿတိ၊ ဧတသ္မိံ ကုဇ္ဈန္တေပိ နေဝ ဥဋ္ဌဟိဿာမိ။ ရာဇာနံ ဒိသ္မာ ဥဋ္ဌဟန္တေန ဟိ ရာဇာ ဂရုကတော ဟောတိ, နော သတ္တာ၊ တသ္မာ နေဝ ဥဋ္ဌဟိဿာမိ”တိ န ဥဋ္ဌဟိ။ ပဏ္ဍိတပုရိသာ နာမ ဂရုတရာနံ သန္တိကေ နိသီဒိတွာ အနုဋ္ဌဟန္တံ ဒိသ္မာ န ကုဇ္ဈန္တိ။ ရာဇာ ပန တံ အနုဋ္ဌဟန္တံ ဒိသ္မာ ကုပိတမာနသော သတ္တာရံ ဝဋ္ဌိတွာ ကေမန္တံ နိသီဒိ။ သတ္တာ ကုပိတဘာဝံ ဥတွာ “မဟာရာဇ အယံ ဆတ္တပါဏိ ဥပါသကော ပဏ္ဍိတော ဒိဋ္ဌဓမ္မော တိပိဋကဓရော အတ္တာနတ္ထပုသလော”တိ ဥပါသကဿ ဂုဏံ ကထေသိ။ ရညော တဿ ဂုဏကထံ သုဏန္တဿေဝ စိတ္တံ မုဒုကံ ဇာတံ။

၁-ယောဂက္ခေမံ (သျှာ၊က) ၂-မ ၂-၂၄၁-ပိဋေ။

အထေကဒိဝသံ ရာဇာ ဥပရိပါသာဒေ ဌိတော ဆတ္တပါဏိံ ဥပါသကံ ကတဘတ္တကိစ္စံ ဆတ္တမာဒါယ ဥပါဟနမာရုယ ရာဇင်္ဂဏေန ဂစ္ဆန္တံ ဒိသ္မာ ပက္ခောသာပေသိ။ သော ဆတ္တုပါဟနံ အပနေတွာ ရာဇာနမုပသကံမိတွာ ဝဋ္ဌိတွာ ဧကမန္တံ အဋ္ဌာသိ။ အထ နံ ရာဇာ အာဟာ “ဘော ဥပါသက ကိန္တေ ဆတ္တုပါဟနံ အပနိတ”န္တိ။ “ရာဇာ ပက္ခောသတိ”တိ သုတွာ အပနေတွာ အာဂတောမ္ပိတိ။ အဇ္ဇ အမှာကံ ရာဇဘာဝေါ တုမှေဟိ ဣတော ဘဝိဿတိတိ။ သဒါပိ မယံ ဒေဝ တုမှာကံ ရာဇဘာဝံ ဇာနာမာတိ။ ယဒိ ဧဝံ ကသ္မာ ပုရိမဒိဝသေ သတ္ထု သန္တိကေ နိသိန္ဓော မံ ဒိသ္မာ န ဥဋ္ဌဟိတိ။ မဟာရာဇ အဟံ အဂ္ဂရာဇဿ သန္တိကေ နိသိန္ဓော၊ ပဒေသရာဇာနံ ဒိသ္မာ ဥဋ္ဌဟန္တော သတ္ထရိ အဂါရဝံ ပဝေဒေယျံ၊ တသ္မာ န ဥဋ္ဌဟိန္တိ။ ဟောတု ဘော၊ တိဋ္ဌတေတံ။ တုမှေ ကိရ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကသမ္ပရာယိကာနံ အတ္တာနတ္တာနံ ကုသလာ တိပိဋကဓရာ အမှာကံ အန္တေပုရေ ဓမ္မံ ဝါစေထာတိ။ န သက္ခောမိ ဒေဝါတိ။ ကိံ ကာရဏာတိ။ ရာဇဂေဟံ နာမ မဟာသာဝဇ္ဇံ၊ ဒုယုတ္တသုယုတ္တကာနိ ဂရုကာနေတ္ထ ဒေဝါတိ။ မာ ဧဝံ ဝဒေထ၊ “ပုရိမဒိဝသေ မံ ဒိသ္မာ န ဥဋ္ဌိတောမ္ပိ”တိ မာ ဣတ္ထုစ္စံ ကရေထာတိ။ ဒေဝ ဂိဟိနံ ဝိစရဏဋ္ဌာနံ နာမ မဟာသာဝဇ္ဇံ၊ ဧကံ ပဗ္ဗဇိတံ ပက္ခောသာပေတွာ ဓမ္မံ ဝါစာပေထာတိ။ ရာဇာ “သာဓု ဘော၊ ဂစ္ဆထ တုမှေ”တိ တံ ဥယျောဇေတွာ သတ္ထု သန္တိကံ ဂန္တော သတ္တာရံ ယာစိ “ဘန္တေ မလ္လိကာ စ ဒေဝီ ဝါသဘခတ္တိယာ စ ဓမ္မံ ပရိယာပုဏိဿာမာတိ ဝေန္တိ၊ ပဉ္စဟိ ဘိက္ခုသတေဟိ သဒ္ဓိံ နိဗ္ဗံ မမ ဂေဟံ ဂန္တော တာသံ ဓမ္မံ ဥဒ္ဓိသထာ”တိ။ ဗုဒ္ဓါနံ နိဗ္ဗံ ဧကဋ္ဌာနဂမနံ နာမ နတ္ထိ မဟာရာဇာတိ။ တေန ဟိ ဘန္တေ အညံ ဧကံ ဘိက္ခု ဒေထာတိ။ သတ္တာ အာနန္ဒတ္ထေရဿ ဘာရမကာသိ။ ထေရော နိဗ္ဗံ ဂန္တော တာသံ ဥဒ္ဓေသံ ဥဒ္ဓိသတိ။ တာသု မလ္လိကာ သက္ကစ္စံ ဂဟေတွာ သဇ္ဈာယိတွာ ဥဒ္ဓေသံ ပဋိစ္စာပေသိ။ ဝါသဘခတ္တိယာ ပန နေဝ သက္ကစ္စံ ဂဏှာတိ၊ န သဇ္ဈာယတိ၊ န ဥဒ္ဓေသံ ပဋိစ္စာပေတုံ သက္ခောတိ။

အထေကဒိဝသံ သတ္တာ ထေရံ ပုစ္ဆိ “ကိမာနန္တ ဥပါသိကာ ဓမ္မံ ပရိယာပုဏန္တိ”တိ။ အာမ ဘန္တေတိ။ ကာ သက္ကစ္စံ ဂဏှာတိတိ။ မလ္လိကာ ဘန္တေ သက္ကစ္စံ ဂဏှာတိ၊ သက္ကစ္စံ သဇ္ဈာယတိ၊ သက္ကစ္စံ ဥဒ္ဓေသံ ပဋိစ္စာပေတုံ သက္ခောတိ။ တုမှာကံ ပန ဣတိမိတာ နေဝ သက္ကစ္စံ ဂဏှာတိ၊ န သဇ္ဈာယတိ၊ န ဥဒ္ဓေသံ ပဋိစ္စာပေတုံ သက္ခောတိတိ။ သတ္တာ ထေရဿ ဝစနံ သုတွာ “အာနန္တ မယာ ကထိတဓမ္မော နာမ သက္ကစ္စမသုဏန္တဿ အဂ္ဂဏန္တဿ အသဇ္ဈာယန္တဿ အဒေသေန္တဿ ဝဏှသမ္ပန္တံ အဂန္တကပုပ္ဖံ ဝိယ အဖလော ဟောတိ၊ သက္ကစ္စံ

ပန သဝနာဒီနိ ကရောန္တဿ မဟပ္ပလော ဟောတိ မဟာနိသံသော”တိ ဝတ္တာ ဣမာ ဒွေ ဂါထာ အဘာသိ—

၅၁။ “ယထာပိ ရုစိရံ ပုပ္ဖံ၊ ဝဏ္ဏဝန္တံ အဂန္ဓကံ။
ဧဝံ သုဘာသိတာ ဝါစာ၊ အဖလာ ဟောတိ အကုဗ္ဗတော။

၅၂။ ယထာပိ ရုစိရံ ပုပ္ဖံ၊ ဝဏ္ဏဝန္တံ သဂန္ဓကံ။
ဧဝံ သုဘာသိတာ ဝါစာ၊ သဖလာ ဟောတိ ကုဗ္ဗတော”တိ။

တတ္ထ ရုစိရန္တိ သောဘနံ။ ဝဏ္ဏဝန္တန္တိ ဝဏ္ဏသဏ္ဍာနသမ္ပန္နံ။ အဂန္ဓကန္တိ ဂန္ဓဝိရဟိတံ ပါလိဘဒ္ဒကဂိရိကဏ္ဍိကဇယသုမနာဒိဘေဒံ။ ဧဝံ သုဘာသိတာ ဝါစာတိ သုဘာသိတာ ဝါစာ နာမ တေပိဋကံ ဗုဒ္ဓဝစနံ၊ တံ ဝဏ္ဏသဏ္ဍာနသမ္ပန္နံ အဂန္ဓကပုပ္ဖသဒိသံ။ ယထာ ပန အဂန္ဓကပုပ္ဖံ ယော နံ ဓာရေတိ၊ တဿ သရီရေ ဂန္ဓံ န ဖရတိ၊ ဧဝံ ဧတေဗ္ဗိ ယော နံ သက္ကစ္စံ သဝနာဒီဟိ န သမာစရတိ၊ တဿ သက္ကစ္စံ အသမာစရန္တဿ ယံ တတ္ထ ကတ္ထဗ္ဗံ၊ တံ အကုဗ္ဗတော သုတဂန္ဓဉ္စ ဝါစာဂန္ဓဉ္စ ပဋိပတ္တိဂန္ဓဉ္စ န အာဝဟတိ အဖလာ ဟောတိ။ တေန ဝုတ္တံ “ဧဝံ သုဘာသိတာ ဝါစာ၊ အဖလာ ဟောတိ အကုဗ္ဗတော”တိ။ သဂန္ဓကန္တိ စမ္မကနိလုပ္ပလာဒိဘေဒံ။ ဧဝန္တိ ယထာ တံ ပုပ္ဖံ ဓာရေန္တဿ သရီရေ ဂန္ဓော ဖရတိ၊ ဧဝံ တေပိဋကဗုဒ္ဓဝစနသင်္ခါတာ သုဘာသိတာ ဝါစာပိ။ ကုဗ္ဗတောတိ ယော သက္ကစ္စံ သဝနာဒီဟိ တတ္ထ ကတ္ထဗ္ဗံ ကရောတိ၊ သာ အဿ ပုဂ္ဂလဿ သဖလာဟောတိ၊ သုတဂန္ဓဝါစာဂန္ဓပဋိပတ္တိဂန္ဓာနံ အာဝဟနတော မဟပ္ပလာ ဟောတိ၊ မဟာနိသံသာတိ အတ္ထော။

ဒေသနာဝသာနေ ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလာဒီနိ ပတ္တာ၊ ဒေသနာ မဟာဇနဿ သတ္ထိကာ ဇာတာတိ။

ဆတ္တပါဏ်ဥပါသကဝတ္ထု သတ္တမံ။

ဂ-ဝိသာခါဝတ္ထု

ယထာပိ ပုပ္ဖရာသိမှာတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ သာဝတ္ထိယံ ဥပနိဿာယ ပုဗ္ဗာရာမေ ဝိဟရန္တော ဝိသာခံ ဥပါသိကံ အာရပ္ပ ကထေသိ။

၁-ပကုဗ္ဗတောကိ (သိ)၊ သကုဗ္ဗတောတိ (သျှာ)၊ သကုဗ္ဗတောတိ(က) ၂-သုတဂန္ဓံ (သိ)
၃-စာဂဂန္ဓဉ္စ (သိ)၊ ဓာရဏဂန္ဓဉ္စ (သျှာ)

သာ ကိရ အင်္ဂရဋ္ဌေ ဘဒ္ဒိယနဂရေ မေဏ္ဍကသေဋ္ဌိပုတ္တဿ ခနန္ဓယသေဋ္ဌိနော အဂ္ဂမဟေသိယာ သုမနဒေဝိယာ ကုန္တိသ္မိံ နိဗ္ဗတ္တိ၊ တဿာ သတ္တဝသိကာကာလေ သတ္တာ သေလဗြာဟ္မဏာဒီနံ ဗောဓနေယျဗန္ဓဝါနံ ဥပနိဿယသမ္ပဒံ ဒိသ္မာ မဟာဘိက္ခုသံဃပရိဝါရော စာရိကံ စရမာနော တံ နဂရံ ပါပုဏိ။

တသ္မိံ စ သမယေ မေဏ္ဍကော ငဟပတိ တသ္မိံ နဂရေ ပဉ္စန္ဒံ မဟာပုညာနံ ဇေဋ္ဌကော ဟုတွာ သေဋ္ဌိဋ္ဌာနံ ကရောတိ။ ပဉ္စ မဟာပုညာ နာမ မေဏ္ဍကော သေဋ္ဌိ၊ စန္ဒပဒုမာ နာမ တဿေဝ ဇေဋ္ဌကဘရိယာ၊ တဿေဝ ဇေဋ္ဌကပုတ္တော ခနန္ဓယော နာမ၊ တဿ ဘရိယာ သုမနဒေဝိ နာမ၊ မေဏ္ဍကသေဋ္ဌိနော ဒါသော ပုတ္တော နာမာတိ။ န ကေဝလဉ္စ မေဏ္ဍကသေဋ္ဌိယေဝ၊ မိမ္ဗိသာရရညော ပန ဝိဇိတေ ပဉ္စ အမိတဘောဂါ နာမ အဟေသံ ဇောတိကော ဇဋ္ဌိလော မေဏ္ဍကော ပုတ္တကော ကာကဝလိယောတိ။ တေသု အယံ မေဏ္ဍကသေဋ္ဌိ ဒသဗလဿ အတ္တနော နဂရံ သမ္ပတ္တဘာဝံ ဥတွာ ပုတ္တဿ ခနန္ဓယသေဋ္ဌိနော ဓိတရံ ဝိသာခံ ဒါရိကံ ပက္ခောသာပေတွာ အာဟ “အမ္မံ တုယုမ္မိ မင်္ဂလံ၊ အမှာကမ္မိ မင်္ဂလံ၊ တဝ ပရိဝါရေဟိ ပဉ္စဟိ ဒါရိကာသတေဟိ သဒ္ဓိံ ပဉ္စ ရထသတာနိ အာရုယ ပဉ္စဟိ ဒါသိသတေဟိ ပရိဝုတာ ဒသဗလဿ ပစ္စုဂ္ဂမနံ ကရောဟိ”တိ။ သာ “သာရူ”တိ ပဋိသုဏိတွာ တထာ အကာသိ။ ကာရဏာကာရဏေသု ပန ကုသလတ္တာ ယာဝတိကာ ယာနဿ ဘူမိ၊ ယာနေန ဂန္ဓာ ယာနာ ပစ္စောရောဟိတွာ ပတ္တိကာဝ သတ္တာရံ ဥပသက်မိတွာ ဝန္တိတွာ ဧကမန္တံ အဋ္ဌာသိ။ အထဿာ စရိယာဝသေန၂ သတ္တာ ဓမ္မံ ဒေသေသိ။ သာ ဒေသနာဝသာနေ ပဉ္စဟိ ဒါရိကာသတေဟိ သဒ္ဓိံ သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိ။ မေဏ္ဍကသေဋ္ဌိပိ ခေါ သတ္တာရမုပသက်မိတွာ ဓမ္မကထံ သုတွာ သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌာယ သွာတနာယ နိမန္တေတွာ ပုနဒိဝသေ အတ္တနော နိဝေသနေ ပဏိတေန ခါဒနိယေန ဘောဇနိယေန ဗုဒ္ဓပ္ပမုခံ ဘိက္ခုသံဃံ ပရိဝိသိတွာ ဧတေနေဝ ဥပါယေန အမုမာသံပိ မဟာဒါနမဒါသိ။ သတ္တာ ဘဒ္ဒိယနဂရေ ယထာဘိရန္တံ ဝိဟရိတွာ ပက္ခာမိ။

တေန ခေါ ပန သမယေန မိမ္ဗိသာရော စ ပသေနဒိ ကောသလော စ အညမညံ ဘဂိနိပတိကာ ဟောန္တိ။ အထေကဒိဝသံ ကောသလရာဇာ စိန္တေသိ “မိမ္ဗိသာရဿ ဝိဇိတေ ပဉ္စ အမိတဘောဂါ မဟာပုညာ ဝသန္တိ၊ မယံ ဝိဇိတေ ဧကောပိ တဒိသော နတ္ထိ၊ ယံနူနာဟံ မိမ္ဗိသာရဿ သန္တိကံ ဂန္ဓာ ဧကံ မဟာပုညံ ယာစေယျ”န္တိ။ သောတတ္ထ ဂန္ဓာ ရညာ ကတပဋိသန္တာရော “ကိ” ကာရဏာ

၁-ကာရေတိ (သု၊ က) ၂-ပုဗ္ဗစရိယဝသေန (က) ၃-အန္တမာသံ (သိ)

ဟောတိ၊ ဣဒံ မံသကလျာဏံ နာမ၊ ဒန္တာ သုက္ကာ သမာ အဝိရဋ္ဌာ ဥဿာ-
 ပေတွာ ဌဝိတဝဇိရပန္နိ ဝိယ သမတ္ထိန္ဒသင်္ခပန္နိ ဝိယ စ သောဘန္တိ၊ ဣဒံ
 အန္တိကလျာဏံ နာမ၊ ကာဠိယာ စုဏ္ဏကာဒီဟိ^၁ အဝိလိတ္တော ဧဝ ဆဝိဝဏ္ဏော
 သိနိဒ္ဒေါ နိလုပ္ပလဒါမသဒိသော ဟောတိ၊ ဩဒါတာယ စ ကဏိကာရပုပ္ဖဒါမ-
 သဒိသော ဟောတိ၊ ဣဒံ ဆဝိကလျာဏံ နာမ၊ ဒသက္ခတ္တုံ ဝိဇာတာပိ ခေါ
 ပန သင်္ဂိံ ဝိဇာတာ ဝိယ အဝိဂတယောဗ္ဗနာယေဝ ဟောတိ၊ ဣဒံ ဝယ-
 ကလျာဏံ နာမ ဟောတိ။ အထဿ မာတာပိတာရော အဋ္ဌုတ္တရသတဗြာဟ္မဏော
 နိမန္တေတွာ ဘောဇေတွာ “ပဉ္စကလျာဏသမန္ဓာဂတာ ဣတ္ထိယော နာမ
 ဟောန္တိ”တိ ပုစ္ဆိံသု။ အာမ ဟောန္တိတိ။ “တေန ဟိ ဝေရူပံ ဒါရိကံ
 ပရိယေသိတုံ အဋ္ဌ ဇနာ ဂစ္ဆန္တိ။”တိ ဗဟုံ ခနံ ဒတွာ “အာဂတကာလေ ဝေါ
 ကတ္တဗ္ဗံ ဇာနိဿာမ၊ ဂစ္ဆထ၊ ဝေရူပံ ဒါရိကံ ပရိယေသထ၊ ဒိဋ္ဌကာလေ စ
 ဣမံ ပိလန္ဓနံ ဒဒေယျာထာ”တိ သတသဟဿဋ္ဌနိကံ သုဝဏ္ဏမာလံ ဒတွာ
 ဥယျောဇေသုံ။

တေ မဟန္တမဟန္တာနိ နဂရာနိ ပန္နာ ပရိယေသမာနာ ပဉ္စကလျာဏ-
 သမန္ဓာဂတံ ဒါရိကံ အဒိသွာ နိဝတ္တိတွာ အာဂစ္ဆန္တာ ဝိဝုဒ္ဓနက္ခတ္တဒိဝသေ
 သာကေတံ အနုပ္ပတ္တာ “အဇ္ဇ အမှာကံ ကမ္မံ နိပ္ပဇ္ဇိဿတိ”တိ စိန္တယိံသု။
 တသ္မိံ ပန နဂရေ အနုသံဝစ္ဆရံ ဝိဝုဒ္ဓနက္ခတ္တံ နာမ ဟောတိ။ တဒါ ဗဟိ
 အနိက္ခမနကုလာနိပိ ပရိဝါရေန သဒ္ဓိံ ဂေဟာ နိက္ခမိတွာ အပ္ပဋိစ္ဆန္နေန
 သရိရေန ပဒသာဝ နဒီတီရံ ဂစ္ဆန္တိ။ တသ္မိံ ဒိဝသေ ခတ္တိယမဟာသာလာဒီနံ
 ပုတ္တာပိ “အတ္တနော သမာနဇာတိကံ မနာပံ ကုလဒါရိကံ ဒိသွာ မာလာဂုဋ္ဌေန
 ပရိက္ခိပိဿာမာ”တိ တံ တံ မဂ္ဂံ နိဿာယ တိဋ္ဌန္တိ။ တေပိ ခေါ ဗြာဟ္မဏာ
 နဒီတီရေ ဧကံ သာလံ ပဝိသိတွာ အဋ္ဌံသု။ တသ္မိံ ခဏေ ဝိသာခါ ပန္နရသ-
 သောဋ္ဌသဝဿုဒ္ဓေသိကာ ဟုတွာ သဗ္ဗာဘရဏပဋိမဏ္ဍိတာ ပဉ္စဟိ ကုမာရိကာ-
 သတေဟိ ပရိဝုတာ “နဒီံ ဂန္တာ နာယိဿာမီ”တိ တံ ပဒေသံ ပတ္တာ၊ အထ
 ခေါ မေသော ဥဋ္ဌဟိတွာ ပါဝဿိ။ ပဉ္စသတာ ကုမာရိကာယော ဝေဂေန
 ဂန္တာ သာလံ ပဝိသိံသု။ ဗြာဟ္မဏာ ဩလောကေန္တာ တာသု ဧကမ္ပိ ပဉ္စ-
 ကလျာဏသမန္ဓာဂတံ န ပဿိံသု။ အထ ဝိသာခါ ပကတိဂမနေနေဝ သာလံ
 ပါဝိသိ၊ ဝတ္တာဘရဏာနိ ဧကမ္ပိံသု။ ဗြာဟ္မဏာ တဿာ စတ္တာရိ ကလျာဏာနိ
 ဒိသွာ ဒန္တေ ပဿိတုကာမာ “အလသဇာတိကာ အမှာကံ ဝိတာ၊ ဧတိဿာ
 သာမိကော ကဋိကမတ္တမ္ပိ န လဘိဿတိ မညေ”တိ အညမညံ ကထယိံသု။ အထ

၁-ဝဏ္ဏကာဒီဟိ (သိ၊က)

နေဝိသာခါ အာဟ “ကံ ဝဒေထ တုမ္ပေ”တိ။ တံ ကထေမ အဗ္ဗာတိ။ မရုရော ဟိ တဿာ သဒ္ဓေါ ကံသတာဠသရော ဝိယ နိစ္ဆရတိ။ အထ နေ ပုန မရုရသဒ္ဓေန “ကိံ ကာရဏာ ဘဏထာ”တိ ပုစ္ဆိ။ တဝ ပရိဝါရိတ္ထိယော ဝတ္ထာလင်္ကာရေ အတေမေတွာ ဝေဂေန သာလံ ပဝိဋ္ဌာ၊ တုယံ ဧတ္ထကံ ဌာနံ ဝေဂေန အာဂမန-မတ္တမ္ပိ နတ္ထိ၊ ဝတ္ထာဘရဏာနိ ဟေမေတွာ အာဂတာသိ၊ တသ္မာ ကထေမ အဗ္ဗာတိ။

တာတာ ဧဝံ မာ ဝဒေထ၊ အဟံ ဧတာဟိ ဗလဝတရာ၊ ကာရဏံ ပန သလ္လက္ခေတွာ ဇဝေန နာဂတာမှိတိ။ ကိံ အဗ္ဗာတိ။ တာတာ စတ္တာရော ဇနာ ဇဝမာနာ န သောဘန္တိ၊ အပရမ္ပိ ကာရဏံ အတ္ထိတိ။ ကတမေ စတ္တာရော ဇနာ ဇဝမာနာ န သောဘန္တိ အဗ္ဗာတိ။ တာတာ အဘိသိတ္တရာဇာ တာဝ သဗ္ဗာ-ဘရဏပဋိမဏ္ဍိတော ကစ္ဆံ ဗန္ဓိတွာ ရာဇင်္ဂဏေ ဇဝမာနော န သောဘတိ။ “ကိံ အယံ ရာဇာ ဂဟပတိကော ဝိယ ဓာဝတိ”တိ အညဒတ္ထ၊ ဂရဟံ လဘတိ၊ သဏိကံ ဂစ္ဆန္တောဝ သောဘတိ။ ရညော မင်္ဂလဟတ္ထိပိ အလင်္ကတော ဇဝမာနော န သောဘတိ၊ ဝါရဏလိဋ္ဌာယ ဂစ္ဆန္တောဝ သောဘတိ။ ပဗ္ဗဇိတော ဇဝမာနော န သောဘတိ။ “ကိံ အယံ သမဏော ဂိဟိ ဝိယ ဓာဝတိ”တိ ကေဝလံ ဂရဟမေဝ လဘတိ၊ သမိတဂမနေန^၁ ပန သောဘတိ။ ဣတ္ထိ ဇဝ-မာနာ န သောဘတိ။ “ကိံ သော ဣတ္ထိ ပုရိသော ဝိယ ဓာဝတိ”တိ ဂရဟိ-တဗ္ဗာဝ ဟောတိ၊ ဣမေ စတ္တာရော ဇနာ ဇဝမာနာ န သောဘန္တိ တာတာတိ။ ကတမံ ပန အပရံ ကာရဏံ အဗ္ဗာတိ။ တာတာ မာတာပိတရော နာမ ဝိတရံ အင်္ဂပစ္စင်္ဂါနိ သဏ္ဍာပေတွာ ပေါသေန္တိ။ မယံ ဟိ ဝိက္ခိဏေယျဘဏ္ဍံ နာမ၊ အမေ ပရကုလပေသနတ္ထာယ ပေါသေန္တိ။ သစေ ဇဝမာနာနံ နိဝတ္ထဒုဿ-ကဏ္ဍေ ဝါ^၂ အက္ကမိတွာ ဘူမိယံ ဝါ ပက္ခလိတွာ ပတိတကာလေ ဟတ္ထော ဝါ ပါဒေါ ဝါ ဘိဇ္ဇေယျ၊ ဣလသေဝ ဘာရော ဘဝေယျ၊ ပသာနေဘဏ္ဍံ ပန မေ တေမေတွာ သုဿိဿတိ။ ဣမံ ကာရဏံ သလ္လက္ခေတွာ န ဓာဝိတာမှိ တာတာတိ။

ဗြာဟ္မဏာ တဿာ ကထနကာလေ ဒန္တသမ္ပတ္တိံ ဒိသ္မာ “ဝေရူပါ နော ဒန္တသမ္ပတ္တိ န ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗာ”တိ တဿာ သာဓုကာရံ ဒတွာ “အဗ္ဗ တုယုမေဝေသာ အနုစ္ဆဝိကာ”တိ ဝတွာ တံ သုဝဏ္ဏမာလံ ဝိလန္ဓယိံသု^၃။ အထ နေ ပုစ္ဆိ “ကတရနဂရတော အာဂတာ’တ္ထ တာတာ”တိ။ သာဝတ္ထိတော အဗ္ဗာတိ။ သေဋ္ဌိကုလံ ကတရံ နာမာတိ။ မိဂါရသေဋ္ဌိ နာမ အဗ္ဗာတိ။ အယျပုတ္တော

၁-ဒိတဂမနေန (သိ) ၂-ဒဿာကဏ္ဍေ ဝါ (သိ) ၃-ဝိလန္ဓာပေသံ (က)

ကော နာမာတိ။ ပုဏ္ဏဝေဒုနကုမာရော နာမ အဗ္ဗာတိ။ သာ “သမာနဇာတိကံ နော ကုလ”န္တိ အဓိဝါသေတွာ ပိတု သာသနံ ပဟိဏိ “အမှာကံ ရထံ ပေသေတူ”တိ။ ကိဇ္ဇာပိ ဟိ သာ အာဂမနကာလေ ပဒသာ အာဂတာ၊ သုဝဏ္ဏမာလာယ ပန ပိလန္ဓနကာလတော ပဋ္ဌာယ ဟထာ ဂန္တံ န လဘတိ၊ ဣဿရဒါရိကာ ရထာဒီဟိ ဂစ္ဆန္တိ၊ ဣတရာ ပကတိယာနကံ ဝါ အဘိရဟန္တိ၊ ဆတ္တံ ဝါ တာလပဏ္ဍံ ဝါ ဥပရိ ကရောန္တိ၊ တသ္မိမ္ပိ အသတိ နိဝတ္ထသာဠကဿ ဒသန္တံ ဥက္ခိပိယော အံသေ ဒိပန္တာ ဂစ္ဆန္တိ ဝေ။ တဿာ ပန ပိတာ ပဉ္စ ရထသတာနိ ပေသေသိ။ သာ သပုရိဝါရာ ရထံ အာရုယ ဂတာ။ မြာဟ္မဏာပိ ဧကတောဝ အဂမံသု။ အထ နေ သေဋ္ဌိ ပုစ္ဆိ “ကုတော အာဂတာတ္တာ”တိ။ သာဝတ္ထိတော မဟာသေဋ္ဌိတိ။ သေဋ္ဌိ ကတရော နာမာတိ။ မိဂါရသေဋ္ဌိ နာမာတိ။ ပုတ္တော ကော နာမာတိ။ ပုဏ္ဏဝေဒုနကုမာရော နာမ မဟာသေဋ္ဌိတိ။ ဓနံ ကိတ္တကန္တိ။ စတ္တာလိသကောဋိယော မဟာသေဋ္ဌိတိ။ “ဓနံ တာဝ အမှာကံ ဓနံ ဥပါဒါယ ကာကဏိကမတ္တံ၊ ဒါရိကာယ ပန အာရက္ခမတ္တာယ” လဒ္ဓကာလတော ပဋ္ဌာယ ကံ အညေန ကာရုဏေနာ”တိ အဓိဝါသေသိ။ သော တေသံ သက္ကာရံ ကတွာ ဧကာဟဒ္ဓိဟံ ဝသာပေတွာ ဥယျောဇေသိ။

တေ သာဝတ္ထိံ ဂန္တာ မိဂါရသေဋ္ဌိဿ “လဒ္ဓါ နော ဒါရိကာ”တိ အာရောစယိံသု။ ကဿ မိတာတိ၊ ဓနဉ္စယသေဋ္ဌိနောတိ။ သော “မဟာကုလဿ မေ ဒါရိကာ လဒ္ဓါ၊ ဒိပ္ပမေဝ နံ အာနေတုံ ဝဋ္ဋတိ”တိ တတ္ထ ဂမနတ္ထံ ရညော အာရောစေသိ။ ရာဇာ “မဟာကုလံ ဧတံ မယာ မိမ္ပိသာရဿ သန္တိကာ အာနေတွာ သာဏေတေ နိဝေသိတံ၊ တဿ သမ္ဗာနံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိတိ အဟမ္ပိ အာဂမိဿာမိ”တိ အာဟ။ သော “သာရ ဒေဝါ”တိ ဝတွာ မနဉ္စယသေဋ္ဌိနော သာသနံ ပေသေသိ “မယိ အာဂစ္ဆန္တေ ရာဇာပိ အာဂမိဿတိ၊ မဟန္တံ ရာဇဗလံ ဧတ္ထကဿ ဇနဿ ကတ္တဗ္ဗယုတ္တကံ ဘာတုံ သက္ခိဿသိ၊ န သက္ခိဿသိ”တိ။ ဣတရောပိ “သစေပိ ဒသ ရာဇာနော အာဂစ္ဆန္တိ၊ အာဂစ္ဆန္တိ”တိ ပဋိသာသနံ ပေသေသိ။ မိဂါရသေဋ္ဌိ တာဝ မဟန္တေ နဂရေ ဂေဟဂေါပကမတ္တံ ဌပေတွာ သေသဇနံ အာဒါယ ဂန္တာ အခုယောဇနမတ္ထေ ဌာနေ ဌတွာ “အာဂတာမှာ”တိ သာသနံ ပဟိဏိ။ ဓနဉ္စယသေဋ္ဌိ ဗဟုပဏ္ဏာကာရံ ပေသေတွာ မိတရာ သဒ္ဓိံ မန္တေသိ “အဗ္ဗ ဟသုရော ကိရ တေ ကောသလရညာ သဒ္ဓိံ အာဂတော၊ တဿ ကတရံ ဂေဟံ ပဋိဇဉ်တဗ္ဗံ၊ ရညော

ကတရံ၊ ဥပရာဇာဒိနံ ကတရာနိ”တိ။ ပဏ္ဍိတာ သေဋ္ဌိဓိတာ ဝဇီရဂ္ဂတိဒိဏာဉာဏာ ကပ္ပသတသဟဿံ ပတ္ထိတပတ္ထနာ အဘိနိဟာရသမ္ပန္နာ “သသုရဿ မေ အသုကဂေဟံ ပဋိဇဂ္ဂထ၊ ရညော အသုကဂေဟံ၊ ဥပရာဇာဒိနံ အသုကာနိ”တိ သံဝိဒဟိတွာ ဒါသကမ္မကရေ ပက္ခောသာပေတွာ “တ္ထေကာ ရညော ကတ္တဗ္ဗကိစ္စံ ကရေထ၊ တ္ထေကာ ဥပရာဇာဒိနံ၊ ဟတ္ထိအဿာဒယောပိ တုမေယေဝ ပဋိဇဂ္ဂထ၊ အဿဗန္ဓာဒယောပိ အာဂန္ဓာ မင်္ဂလဆဏံ အနဘဝိဿန္တိ”တိ သံဝိဒဟိ။ ကိံ ကာရဏာ? “မယံ ဝိသာခါယ မင်္ဂလဋ္ဌာနံ ဂန္ဓာ န ကိဉ္စိ လဘိမှ၊ အဿ- ရက္ခဏာဒိနိ ကရောန္တာ သုခံ န ဝိစရိမှာ”တိ ဧကေစိ ဝတ္ထု မာ လဘိံ သူဟိ။

တံ ဒိဝသမေဝ ဝိသာခါယ ဝိတာ ပဉ္စသတေ သုဝဏ္ဏကာရေ ပက္ခောသာ- ပေတွာ “မိတု မေ မဟာလတာပသာဓနံ နာမ ကရေထာ”တိ ရတ္တသုဝဏ္ဏဿ နိက္ခသဟဿံ၊ တဒနုရူပါနိ စ ရဇတမဏိမုတ္တာပဝါဠဝဇီရာဒိနိ ဒါပေသိ။ ရာဇာ ကတိပါဟံ ဝသိတွာဝ ခနဉ္စယသေဋ္ဌိဿ သာသနံ ပဟိဏိ “န သက္ကာ သေဋ္ဌိနာ အမှာကံ စိရံ ပေါသနံ နာမ ကာတုံ၊ ဒါနိ ဒါရိကာယ ဂမနကာလံ ဇာနာတူ”တိ။ သောပိ ရညော သာသနံ ပေသေသိ “ဣဒါနိ ဝဿကာလော အာဂတော၊ န သက္ကာ စဘုမာသံ ဝိစရိတုံ၊ တုမှာကံ ဗလကာယဿ ယံ ယံ လဒ္ဓု ဝဇ္ဇတိ၊ သဗ္ဗံ တံ မမ ဘာရော၊ မယာ ပေသိတကာလေ ဒေဝေါ ဂမိဿ- တိ”တိ။ တတော ပဋ္ဌာယ သာကေတနဂရံ နိဗ္ဗနက္ခတ္တံ ဝိယ အဟောသိ။ ရာဇာနံ အာဒိံ ကတွာ သဗ္ဗေသံ မာလာဂန္ဓဝတ္ထာဒိနိ ပဋိယတ္တာနေဝ ဟောန္တိ။ တတော တေ ဇနာ စိန္တယိံသု “သေဋ္ဌိ အမှာကမေဝ သက္ကာရံ ကရေတိ”တိ၊ ဧဝံ တယော မာသာ အတိက္ကန္တာ၊ ပသာဓနံ ပန တာဝ န နိဋ္ဌာတိ။ ကမ္မန္တာဓိဋ္ဌာယကာ အာဂန္ဓာ သေဋ္ဌိနော အာရောစေသုံ “အညံ အသန္တ နာမ နတ္ထိ၊ ဗလကာယဿ ပန ဘတ္တပစနဒါရူနိ နပ္ပဟောန္တိ”တိ။ ဂစ္ဆထ တာတာ၊ ဣမသ္မိံ နဂရေ ပရိဇိဏ္ဏာ ဟတ္ထိသာလာဒယော စေဝ ပရိဇိဏ္ဏကာနိ စ ဂေဟာနိ ဂဟေတွာ ပစထာတိ။ ဧဝံ ပစန္ဒာနမ္ပိ အမုမာသော အတိက္ကန္တာ။ တတော ပုနပိ “ဒါရူနိ နတ္ထိ”တိ အာရောစယိံသု။ ဣမသ္မိံ ကာလေ န သက္ကာ ဒါရူနိ လဒ္ဓု၊ ဒုဿကောဋ္ဌာဂါရာနိ ဝိစရိတွာ ထူလသာဠကေဟိ ဝဋ္ဋိယော ကတွာ တေလစာဠိသု တေမေတွာ ဘတ္တံ ပစထာတိ။ တေ အမုမာသံ တထာ အကံသု။ ဧဝံ စတ္တာရော မာသာ အတိက္ကန္တာ၊ ပသာဓနမ္ပိ နိဋ္ဌိတံ။

တသ္မိံ ပသာဓနေ စတသော ဝဇီရနာဠိယော ဥပယောဂံ အဂမံသု၊ မုတ္တာနံ ကောဒသ နာဠိယော၊ ပဝါဠဿ ဗာဝိသတိ နာဠိယော၊ မဏိနံ

၁-ကရောန္တာ ဝိစရိမှာတိ (သိ)

တေတ္ထိံသ နာဠိယော။ ဣတိ ဧတေဟိ စ အညေဟိ စ ရတနေဟိ နိဋ္ဌာနံ အဂမာသိ။ အသုတ္တမယံ ပသာဓနံ ရဇတေန သုတ္တကိစ္စံ ကရိံသု။ တံ သီသေ ပဋိမုက္ကံ ပါဒပိဋိံ^၁ ဂစ္ဆတိ။ တသ္မိံ တသ္မိံ ဌာနေ မုဒ္ဒိကာ ယော-
 ဇေတွာ ကတာ သုဝဏ္ဏမယာ ဂဏ္ဍိကာ ဟောန္တိ၊ ရဇတမယာ ပါသကာ၊
 မတ္တကမဇ္ဈေ ဧကာ မုဒ္ဒိကာ၊ ဒွိသု ကဏ္ဍပိဋိသု ဒွေ၊ ဂလဝါဠကေ ဧကာ၊
 ဒွိသု ဇတ္တုသု ဒွေ၊ ဒွိသု ကပ္ပရေသု ဒွေ၊ ဒွိသု ကဋိပဿေသု ဒွေတိ။ တသ္မိံ^၂
 ခေါ ပန ပသာဓနေ ဧကံ မောရံ ကရိံသု၊ တဿ ဒက္ခိဏပက္ခေ ရတ္တ-
 သုဝဏ္ဏမယာနိ ပဉ္စ ပတ္တသတာနိ အဟေသံ၊ ဝါမပက္ခေ ပဉ္စ ပတ္တသတာနိ၊
 တုဏ္ဏံ ပဝါဠမယံ၊ အက္ခိနိ မဏိမယာနိ၊ တထာ ဂိဝါ စ ပိဉ္စာနိ စ၊ ပတ္တနာဠိ-
 ယော ရဇတမယာ၊ တထာ ဇဗံာယော။ သော ဝိသာခါယ မတ္တကမဇ္ဈေ
 ပဗ္ဗတကူဠေ ဌတွာ နစ္စနမယူရော ဝိယ ခါယတိ။ ပတ္တနာဠိသဟဿဿ
 သဒ္ဓေါ ဒိဗ္ဗသင်္ဂိတံ ဝိယ ပဉ္စဂိကတူရိယသောသော ဝိယ စ ပဝတ္တတိ။
 သန္တိကံ ဥပဂတာယေဝ တဿာ^၂ အမောရဘာဝံ ဇာနန္တိ။ ပသာဓနံ နဝ-
 ကောဠိအဋ္ဌနကံ အဟောသိ၊ သတသဟဿံ ဟတ္ထကမ္မမူလံ ဒီယိတ္ထ။

ကိဿ ပန နိဿန္နေန တာယေတံ ပသာဓနံ လဒ္ဓန္တိ? သာ ကိရ ကဿပ-
 သမ္မာသမ္မုဒ္ဓကာလေ ဝိသတိယာ ဘိက္ခုသဟဿာနံ စိဝရသာဠကံ ဒတွာ
 သုတ္တမ္ပိ သူစိယောပိ ရဇနမ္ပိ အတ္တနော သန္တကမေဝ အဒါသိ။ တဿ စိဝရ-
 ဒါနဿ နိဿန္နေန ဣမံ မဟာလတာပသာဓနံ လဘိ။ ဣတ္ထိနံ ဟိ စိဝရဒါနံ
 မဟာလတာပသာဓနာဘဏ္ဍေန မတ္တကံ ပပွေတိ၊ ပုရိသာနံ ဣဒ္ဓိမယပတ္တစိဝရေ-
 နာတိ။ ဧဝံ မဟာသေဋ္ဌိ စတူဟိ မာသေဟိ ဓိတု ပရိဝစ္ဆံ ကတွာ တဿာ
 ဒေယျဓမ္မံ ဒဒမာနော ကဟာပဏပူရာနိ ပဉ္စ သကဋသတာနိ အဒါသိ၊
 သုဝဏ္ဏဘာဇနပူရာနိ ပဉ္စ၊ ရဇတဘာဇနပူရာနိ ပဉ္စ၊ တမ္မဘာဇနပူရာနိ
 ပဉ္စ၊ ပတ္တုဏ္ဏဝတ္ထကောသေယျဝတ္ထပူရာနိ? ပဉ္စ၊ သပ္ပိပူရာနိ ပဉ္စ၊ တေလပူရာနိ
 ပဉ္စ၊ သာလိတဏ္ဍုလပူရာနိ ပဉ္စ၊ နင်္ဂလဖာလာဒိဥပကရဏပူရာနိ ပဉ္စသကဋ-
 သတာနိ အဒါသိ။ ဧဝံ ကိရဿ အဟောသိ “မမ ဓိတု ဂတဋ္ဌာနေ
 ‘အသုကေန နာမ မေ အတ္ထော’တိ မာ ပရဿ ဂေဟဒ္ဓါရံ ပဟိဏီ”တိ။ တသ္မာ^၃
 သဗ္ဗုပကရဏာနိ ဒါပေသိ။ ဧကေကသ္မိံ ရထေ သဗ္ဗာလင်္ကာရပဋိမဏ္ဍိတာ
 တိဿော တိဿော ဝဏ္ဏဒါသိယော ဌပေတွာ ပဉ္စ ရထသတာနိ အဒါသိ။
 “ဧတံ^၄ နှာပေန္တိယော ဘောဇေန္တိယော အလင်္ကရေန္တိယော ဝိစရထာ”တိ

၁-ယာဝ ပါဒပိဋိံ (က) ၂-တဿ (သျှာ) ၃-ပတ္တဝတ္ထ... (သီ)၊ သုတ္တဝတ္ထ... (သျှာ)
 ၄-ပဟိဏီ”တိ တဿာ (သီ) ၅-ဧတ္ထိကာ (သျှာ)

ဒိယသုသဟဿပရိစာရိကာယော အဒါသိ။ အယဿ ဟောဒဟောသိ “မမ ဝိတု ဂါဝေါ ဒဿာမိ” ဟိ။ သော ပုရိသေ အာဏာပေသိ “ဂစ္ဆလ ဘဏေ စူဠဝဇဿ ခွါရံ ပိဝရိတွာ ဟိသု ဂါဝုတေသု ဟိသော ဘောရိယော ဂဟေဟွာ တိဋ္ဌထ။ ပုထုလတော ဥသဘမတ္တေ ဌာနေ ဥဘောသု ပဿေသု တိဋ္ဌဟ။ ဂါဝိနံ တဘော ပရံ ဂန္တု မာ အဒတ္ထ။ ဧဝံ ဌိတကာလေ ဘောရိယညံ ဟရေယျာ- ထာ” ဟိ။ ဟေ တထာ အကံသု။ တေ ဂါဝိနံ ဝဇတော နိက္ခပိဟွာ ဂါဝုတံ ဂတကာလေ ဘောရိယညံ အကံသု။ ပုန အမုယောဇနံ ဂတကာလေ အကံသု။ ပုနပိ ဟိဂါဝုတံ ဂတကာလေ ဘောရိယညံ အကံသု။ ပုထုလတော ဂမနဉ္စ နိဝါရေသုံ။ ဧဝံ ဒိဃတော တိဂါဝုတေ၊ ပုထုလတော ဥသဘမတ္တေ ဌာနေ ဂါဝိယော အညမညံ နိဃံသန္တိယော အဋ္ဌသု။

ပဟာသေဋ္ဌိ “မမ ဝိတု ဧတ္တကာ ဂါဝေါ အလံ၊ ခွါရံ ပိဒဟထာ” ဟိ ဝဇခွါရံ ပိဒဟာပေသိ။ ခွါရသ္မိံ ပိဒဟိတေ ဝိသာခါယ ပုညဗလေန ဗလဝဂါဝေါ စ ဓေနယော စ ဥပ္ပတိတွာ ဥပ္ပတိတွာ နိက္ခပိံသု။ မနုဿာနံ ဝါရေန္တာနံ ဝါရေန္တာနမေဝ သဋ္ဌိသဟဿာ ဗလဝဂါဝေါ စ သဋ္ဌိသဟဿာ ဓေနယော စ နိက္ခန္တာ၊ တတ္ထကာ ဗလဝဝတ္ထာ တာသံ ဓေနနံ ဥသဘာ ဥပ္ပတိတွာ အနုဗန္ဓာ အဟေသုံ။ ကိဿ ပန နိဿန္ဓေန ဧဝံ ဂါဝေါ ဂတာဟိ? နိဝါရေန္တာနံ နိဝါရေန္တာနံ ဒိန္နဒါနဿ။ သာ ကိရ ကဿပသမ္မာသမ္ပုဒ္ဓကာလေ ကိကိဿ ရညော သတ္တန္တံ မိတာနံ ကနိဋ္ဌာ သဃံဒါသိ နာမ ဟုတွာ ဝိသတိယာ ဘိက္ခုသဟဿာနံ ပဉ္စဂေါရသဒါနံ ဒဒမာနာ ထေရာနဉ္စ ဒဟရာနဉ္စ သာမဏေ- ရာနဉ္စ ပတ္တံ ပိဒဟိတွာ “အလံ အလ” န္တိ နိဝါရေန္တာနမ္ပိ “ဣဒံ မဓရံ၊ ဣဒံ မနာပ” န္တိ အဒါသိ။ ဧဝံ တဿ နိဿန္ဓေန ဝါရိယမာနာပိ ဂါဝေါ နိက္ခပိံသု။ သေဋ္ဌိနာ ဧတ္တကဿ ဓနဿ ဒိန္နကာလေ သေဋ္ဌိဘရိယာ အာဟ “တုမေဟိ မယံ ဝိတု သဗ္ဗံ သံဝိဒဟိတံ၊ ဝေယျာဝစ္စကရာ ပန ဒါဿာဒါသိယော န သံဝိဒဟိတာ၊ ကိံ ကာရဏာ” ဟိ။ “မမ ဝိတရိ သသိနေဟနိဿိနေဟာနံ ဇာနနတ္ထံ။ အဟံ ဟိ တာယ သဋ္ဌိံ အဂစ္ဆမာနကေ ဂိဂါယ ဂဟေတွာ န ပဟိဏာမိ၊ ယာနံ အာရုယ ဂမနကာလေယေဝ ဧတာယ သဋ္ဌိံ ဂန္တုကာမာ ဂစ္ဆန္တု၊ မာ အဂန္တုကာမာတိ ဝက္ခာမိ” ဟိ အာဟ။

အလ “သွေ မမ ဝိတာ ဂမိဿတိ” ဟိ ဂဗ္ဘေ နိဿိန္ဓော ဝိတရံ သမိပေ နိဿိဒါပေတွာ “အဗ္ဗ ပတိကုလေ ဝသန္တိယာ နာမ ဣမဉ္စ ဣမဉ္စ အာစာရံ

၁-တတ္ထ....ဓေနနံ ဥသဘာ အဟေသုံ (သိ)

ရက္ခိတုံ ဝဋ္ဋတိ”တိ ဩဝါဒမဒါယိ။ အယမ္ပိ မိဂါရသေဋ္ဌိ အနန္တရဂဗ္ဘေ နိသိန္ဓော ဓနဉ္စယသေဋ္ဌိနော ဩဝါဒံ အဿောသိ။ သောပိ သေဋ္ဌိ ဝိတရံ ဧဝံ ဩဝဒိ—

အဗ္ဗ သသုရကုလေ ဝသန္တိယာ နာမ အန္တောအဂ္ဂိ ဗဟိ န နိဟရိ-
တဗ္ဗော၊ ဗဟိအဂ္ဂိ အန္တော န ပဝေသေတဗ္ဗော၊ ဒဒန္တဿေဝ ဒါတဗ္ဗံ၊
အဒဒန္တဿ န ဒါတဗ္ဗံ၊ ဒဒန္တဿာပိ အဒဒန္တဿာပိ ဒါတဗ္ဗံ၊ သုခံ
နိသိဒိတဗ္ဗံ၊ သုခံ ဘုဋ္ဌိတဗ္ဗံ၊ သုခံ နိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ၊ အဂ္ဂိ ပရိစရိတဗ္ဗော၊
အန္တောဒေဝတာ နမဿိတဗ္ဗာတိ။

ဣမံ ဒသဝိဓံ ဩဝါဒံ ဒတွာ ပုနဒိဝသေ သဗ္ဗာ သေနိယော သန္တိပါတေတွာ
ရာဇသေနာယ မဇ္ဈေ အဋ္ဌ ကုဋုမ္ပိကေ ပါဋိဘောဂေ ဂဟေတွာ “သစေ မေ
ဂတဋ္ဌာနေ ဝိဘု ဒေါသော ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တုမှေဟိ သောစေတဗ္ဗော”တိ ဝတွာ
နဝကောဋိအဋ္ဌနကေန မဟာလတာပသာဓနေန ဝိတရံ ပသာစေတွာ နှာန-
စုဏ္ဏမူလကံ စတုပဏ္ဏာသကောဋိဓနံ ဒတွာ ယာနံ အာရောပေတွာ သာကေ-
တဿ သာမန္တာ အတ္တနော သန္တကေသု အနုရာဓပုရမတ္တေသု စုဒ္ဒသသု
ဘတ္တဂါမေသု ဘေရိံ စရာပေသိ “မမ ဝိတရာ သဒ္ဓိံ ဂန္တုကာမာ ဂစ္ဆန္တ။”တိ။
တေ သဒ္ဓိံ သုတွာဝ “အမှာကံ အယျာယ ဂမနကာလေ ကိံ အမှာကံ ဣဓာ”တိ
စုဒ္ဒသ ဂါမကာ ကိဉ္စိ အသေသေတွာ နိက္ခမိံသု။ ဓနဉ္စယသေဋ္ဌိပိ ရညော စ
မိဂါရသေဋ္ဌိနော စ သက္ကာရံ ကတွာ ထောက် အနုဂန္တာ တေဟိ သဒ္ဓိံ ဝိတရံ
ဥယျောဇေသိ။

မိဂါရသေဋ္ဌိပိ သဗ္ဗပစ္စတော ယာနကေ နိသိဒိတွာ ဂစ္ဆန္တော ဗလကာယံ
ဒိသ္ဗာ “ကေ နာမေတေ”တိ ပုစ္ဆိ။ သုဏိသာယ ဝေါ ဝေယျာဝစ္စကရာ ဒါသိ-
ဒါသာတိ။ ဧတ္တကေ ကော ပေါသေဿတိ၊ ပေါထေတွာ တေ ပလာပေထ၊
အပလာယန္တေ ဣတော ဒဏ္ဍံ ကရောထာတိ။ ဝိသာခါ ပန “အပေထ၊ မာ
ဝါရေထ၊ ဗလမေဝ ဗလဿ ဘတ္တံ ဒဿတိ”တိ အာဟ။ သေဋ္ဌိ ဧဝံ ဝုတ္တေပိ
“အဗ္ဗ နတ္ထိ အမှာကံ ဧတေဟိ အတ္ထော၊ ကော ဧတေ ပေါသေဿတိ”တိ
လေဇျဒဏ္ဍာဒိဟိ ပေါထေတွာ ပလာပေတွာ သေသကေ “အလံ အမှာကံ
ဧတ္တကေဟိ”တိ ဂဟေတွာ ပါယာသိ။ အထ ဝိသာခါ သာဝတ္ထိနဂရဒ္ဓါရံ
သဗ္ဗတ္တကာလေ စိန္တေသိ “ပဋိစ္ဆန္ဓယာနသ္မိံ န ခေါ နိသိဒိတွာ ပဝိသိဿာမိ၊
ဥဒါဟု ရထေ ဌတွာ”တိ။ အထဿာ တေဒဟောသိ “ပဋိစ္ဆန္ဓယာနေန မေ
ပဝိသန္တိယာ မဟာလတာပသာဓနဿ ဝိသေသော န ပညာယိဿတိ”တိ။

သာ သကလနဂရဿ အတ္တာနံ ဒဿေန္တိ ရထေ ဌတွာ နဂရံ ပါရိသိ။ သာဝတ္ထိဝါသိနော ဝိသာခါယ သမ္ပတ္တိံ ဒိသ္မာ “သော ကိရ ဝိသာခါ နာမ၊ ဝေရူပါ အယံ သမ္ပတ္တိံ ဧတိဿာဝ အနုစ္ဆရိကာ”တိ အာဟံသု။ ဣတိ သာ မဟာသမ္ပတ္တိယာ သေဋ္ဌိနော ဂေဟံ ပါရိသိ။ ဂတဒိဝသေ ဗဿာ သကလနဂရဝါသိနော “အမှာကံ ဓနဗ္ဗယသေဋ္ဌိ အတ္တနော နဂရံ သမ္ပတ္တာနံ မဟာသက္ကာရံ အကာသိ”တိ “ယထာသတ္တိ ယထာဗလံ ပဏ္ဍာကာရံ ပဟိဏိံသု။ ဝိသာခါ ပဟိတပဟိတံ ပဏ္ဍာကာရံ တသ္မိံယေဝ နဂရေ အညမညေသု ကုလေသု သဗ္ဗတ္ထကမေဝ ဒါပေသိ။ ဣတိ သာ “ဣဒံ မယံ မာတု ဒေထ၊ ဣဒံ မယံ ဝိတု ဒေထ၊ ဣဒံ မယံ ဘာတု ဒေထ၊ ဣဒံ မယံ ဘဂိနိယာ ဒေထာ”တိ တေသံ တေသံ ဝယာနုရူပံ ပိယဝစနံ ဝတွာ ပဏ္ဍာကာရံ ပေသေန္တိ သကလနဂရဝါသိနော ဉ္ဇတကေ ဝိယ အကာသိ။ အထဿာ ရတ္တိဘာဂသမနန္တရေ အာဇညဝဋ္ဌဝါယ ဂဗ္ဘဝုဋ္ဌာနံ အဟောသိ။ သာ ဒါသိဟိ ဒဏ္ဍဒိပိကာ ဂါဟာပေတွာ တတ္ထ ဂန္ဓာ ဝဋ္ဌဝံ ဥဏှောဒကေန နှာပေတွာ တေလေန မက္ခာပေတွာ အတ္တနော ဝသနဋ္ဌာနမေဝ အဂမာသိ။

မိဂါရသေဋ္ဌိပိ ပုတ္တဿ အာဝါဟမင်္ဂလံ ကရောန္တော ဓုရဝိဟာရေ ဝသန္တမ္ပိ တထာဂတံ အမနသိကရိတွာ ဒိဃရတ္တံ နဂ္ဂသမဏကေသု ပတိဋ္ဌိတေန ပေမေန စောဒိယမာနော “မယံ အယျာနမ္ပိ သက္ကာရံ ကရိဿာမိ”တိ ကေဒိဝသံ အနေကသတေသု နဝဘာဇနေသု နိရုဒကပါယာသံ ပစာပေတွာ ပဉ္စသတေ အစေလကေ နိမန္တာပေတွာ အန္တောဂေဟံ ပဝေသေပွာ “အာဂစ္ဆတု မေ သုဏိဿ၊ အရဟန္တေ ဝဗ္ဗတူ”တိ ဝိသာခါယ သာသနံ ပဟိဏိ။ သာ “အရဟန္တော”တိ ဝစနံ သုတွာ သောတာပန္နာ အရိယသාරိကာ ဟဋ္ဌတုဋ္ဌာ ဟုတွာ တေသံ ဘောဇနဋ္ဌာနံ အာဂန္ဓာ တေ ဩလောကေတွာ “ဝေရူပါ ဟိရောတ္တပ္ပဝိရဟိတာ အရဟန္တာ နာမ န ဟောန္တိ၊ ကသ္မာ မံ သသုရော ပက္ခောသာပေသိ”တိ “ဇိဇိ”တိ သေဋ္ဌိံ ဂရဟိတွာ အတ္တနော ဝသနဋ္ဌာနမေဝ ဂတာ။ အစေလကာ တံ ဒိသ္မာ သဗ္ဗေ ကေပ္ပဟာရေနေဝ သေဋ္ဌိံ ဂရဟိံသု “ကိံ တံ ဂဟပတိ အညံ နာလတ္ထ၊ သမဏဿ ဂေါတမဿ သာဝိကံ မဟာကာဋကဏ္ဍိံ ဣဓ ပဝေသေသိ၊ ဝေဂေန နံ ဣမသ္မာ ဂေဟာ နိက္ကမ္ဘာပေဟိ”တိ။ သော “န သက္ကာ မယာ ဣမေသံ ဝစနမတ္ထေနပ နိက္ကမ္ဘာပေတုံ၊ မဟာကုလဿ သာ ဓိတာ”တိ စိန္တေတွာ “အယျာ ဒဟရာ နာမ ဇာနိတွာ ဝါ အဇာနိတွာ ဝါ ကရေယျ၊ တုမေ တုဏှိ ဟောထာ”တိ တေ

ဥယျောဇေတွာ သယံ မဟာရဟေ အာသနေ နိသီဒိတွာ သုဝဏ္ဏပါတိယံ နိရုဒကံ မဓုပါယာသံ ပရိဘုဠိ။

တသ္မိံ သမယေ ဧကော ပိဏ္ဍပါတိကတ္ထေရော ပိဏ္ဍာယ စရန္တော တံ နိဝေသနံ ပါဝိသိ။ ဝိသာခါ သသုရံ ဗိဇယမာနာ ဌိတာ တံ ဒိသ္မာ “သသုရဿ အာစိက္ခိတုံ အယုတ္တ”န္တ ယထာ သော ထေရံ ပဿတိ။ ဧဝံ အပဂန္တာ အဋ္ဌာသိ။ သော ပန ဗာလော ထေရံ ဒိသ္မာပိ အပဿန္တော ဝိယ ဟုတွာ အစောမုခေါ ဘုဉ္ဇတေဝ။ ဝိသာခါ “ထေရံ ဒိသ္မာပိ မေ သသုရော သညံ န ကရောတိ”တိ ဥတွာ “အတိစ္ဆထ ဘန္တေ၊ မယံ သသုရော ပုရာဏံ ခါဒတိ”တိ အာဟ။ သော နိဂဏ္ဍေဟိ ကထိတကာလေ အဓိဝါသေတွာပိ “ပုရာဏံ ခါဒတိ”တိ ဝုတ္တက္ခဏေယေဝ ဟတ္ထံ အပနေတွာ “ဣမံ ပါယာသံ ဣတော နိဟရထ၊ ဧတံ ဣမသ္မာ ဂေဟာ နိက္ကမုထ၊ အယံ မံ ဧဝရူပေ မင်္ဂလကာလေ အသုစိ- ခါဒကံ နာမ ကရောတိ”တိ အာဟ။ တသ္မိံ ခေါ ပန နိဝေသနေ သဗ္ဗေပိ ဒါသကမ္မကရာ ဝိသာခါယ သန္တကာဝ၊ ()၂-ကော နံ ဟတ္ထေ ဝါ ပါဒေ ဝါ ဂဏှိဿတိ၊ မုခေန ကထေတုံ သမတ္ထောပိ နတ္ထိ။ ဝိသာခါ သသုရဿ ကထံ သုတွာ အာဟ “တာတ န ဧတ္ထကေနေဝ မယံ နိက္ခမာမ၊ နာဟံ တုမေဟိ ဥဒကတိတ္ထတော ကုပ္ပဒါသိ ဝိယ အာနိတာ၊ ဓရမာနကမာတာပိတူနံ ဓိတရော နာမ န ဧတ္ထကေနေဝ နိက္ခမန္တိ၊ ဧတေနေဝ မေ ကာရဏေန ပိတာ ဣဓာဂမန- ကာလေ အဋ္ဌ ကုဋုမ္ဗိကေ ပက္ခောသာပေတွာ ‘သစေ မေ ဓိတု ဒေါသော ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ သောဓေယျာထာ’တိ ဝတွာ မံ တေသံ ဟတ္ထေ ဌပေသိ၊ တေ ပက္ခောသာပေတွာ မယံ ဒေါသာဒေါသံ သောဓာပေထာ”တိ။

သေဋ္ဌိ “ကလျာဏံ သော ကထေတိ”တိ အဋ္ဌ ကုဋုမ္ဗိကေ ပက္ခောသာပေတွာ “အယံ ဒါရိကာ မင်္ဂလကာလေ နိသီဒိတွာ သုဝဏ္ဏပါတိယံ နိရုဒကပါယာသံ ပရိဘုဠန္တံ မံ ‘အသုစိခါဒကော’တိ ဝဒတိ”တိ အာဟ၊ ဣမိဿာ ဒေါသံ အာရောပေတွာ ဣမံ ဂေဟတော နိက္ကမုထာတိ။ ဧဝံ ကိရ အဗ္ဗာတိ။ နာဟံ ဧဝံ ဝဒါမိ၊ ဧကသ္မိံ ပန ပိဏ္ဍပါတိကတ္ထေရေ သရဒ္ဓါရေ ဌိတေ သသုရော မေ အပ္ပေါဒကံ မဓုပါယာသံ ပရိဘုဠန္တော တံ န မနသိ ကရောတိ၊ အဟံ “မယံ သသုရော ဣမသ္မိံ အတ္တဘာဝေ ပုညံ န ကရောတိ၊ ပုရာဏပုညမေဝ ခါဒတိ”တိ စိန္တေတွာ “အတိစ္ဆထ ဘန္တေ၊ မယံ သသုရော ပုရာဏံ ခါဒတိ”တိ အဝစံ၊ ဧတ္ထ မေ ကော ဒေါသောတိ။ အယျ ဣဓ ဒေါသော နတ္ထိ၊ အမှာကံ ဓိတာ ယုတ္တံ ကထေတိ၊ တံ ကသ္မာ ကုဠာသိတိ။ အယျာ ဒေ တာဝ

၁-ပိဏ္ဍပါတစာရိကတ္ထေရော(က) ၂-(ဥပဂန္တာ န ဝိသဟန္တိ) (သုာ)

ဒေါသော မာ ဟောတု၊ အယံ ပန ဧကဒိဝသံ မဇ္ဈိမယာမေ ဒါသိပရိ-
 ဝုတာ ပစ္စာဂေဟံ အဂမာသီတိ။ ဧဝံ ကိရ အဗ္ဗာတိ။ “တာတာ နာဟံ
 အညေန ကာရဏေန ဂတာ၊ ဣမသ္မိံ ပန ဂေဟေ အာဇာနေယျဝဋ္ဌဝါယ
 ဝိဇာတာယ သညဗ္ဗိ အကတွာ နိသီဒိတုံ နာမ အယုတ္တ”န္တိ ဒဏ္ဍဒိပိကာ ဂါဟာ-
 ပေတွာ ဥဏှောဒကာဒိနိပိ ဂါဟာပေတွာ ဒါသိဟိ သဒ္ဓိံ ဂန္ဓာ ဝဋ္ဌဝါယ
 ဝိဇာတပရိဟာရံ ကာရာပေသိံ၊ ဧတ္ထ မေ ကော ဒေါသောတိ။ အယျ
 ဣဓ ဒေါသော နတ္ထိ၊ အမှာကံ ဧတာ တဝ ဂေဟေ ဒါသိဟိပိ အကတ္တဗ္ဗယုတ္တကံ
 ကမ္ပံ ကရောတိ၊ ဘွံ ကိံ ဧတ္ထ ဒေါသံ ပဿသီတိ။

အယျာ ဣဓာပိ တာဝ ဒေါသော မာ ဟောတု၊ ဣမိဿာ ပန ပိတာ
 ဣဓာဂမနကာလေ ဣမံ ဩဝဒန္တော ဂယေ ပဋိစ္စန္ဓေ ဒသ ဩဝါဒေ အဒါသိ၊
 တေသံ အတ္ထံ န ဇာနာမိ၊ တေသံ မေ အတ္ထံ ကထေတု။ ဣမိဿာ ပန ပိတာ
 “**အန္တောအဂ္ဂိ ဗဟိ န နိဟရိတဗ္ဗော**”တိ အာဟ၊ သက္ကာ န ခေါ အမှေဟိ
 ဥဘတော ပဋိဝိဿကဂေဟာနံ အဂ္ဂိံ အဒတွာ ဝသိတုန္တိ။ ဧဝံ ကိရ အဗ္ဗာတိ။
 တာတာ မယံပိတာ န ဧတံ သန္ဓာယ ကထေသိ။ ဣဒံ ပန သန္ဓာယ ကထေသိ—
 အဗ္ဗ တဝ သဿုသသုရသာမိကာနံ အဂုဏံ ဒိသွာ ဗဟိ တသ္မိံ တသ္မိံ ဂေဟေ
 ဌတွာ မာ ကထေသိ။ ဧဝရူပေါ ဟိ အဂ္ဂိသဒိသော အဂ္ဂိ နာမ နတ္ထိတိ။

အယျာ ဧတံ တာဝ ဧဝံ ဟောတု၊ ဣမိဿာ ပန ပိတာ “**ဗဟိရတော
 အဂ္ဂိ န အန္တော ပဝေသေတဗ္ဗော**”တိ အာဟ၊ ကိံ သက္ကာ အမှေဟိ အန္တော
 အဂ္ဂိမိ နိဗ္ဗုတေ ဗဟိရတော အဂ္ဂိံ အနာဟရိတုန္တိ။ ဧဝံ ကိရ အဗ္ဗာတိ။
 တာတာ မယံပိတာ န ဧတံ သန္ဓာယ ကထေသိ၊ ဣဒံ ပန သန္ဓာယ ကထေသိ—
 သစေ ပဋိဝိဿကဂေဟေသု ဣတ္ထိယော ဝါ ပုရိသာ ဝါ သဿုသသုရသာမိ-
 ကာနံ အဂုဏံ ကထေန္တိ၊ တေဟိ ကထိတံ အာဟရိတွာ “အသုကော နာမ
 တုမှာကံ ဧဝဗ္ဗ ဧဝဗ္ဗ အဂုဏံ ကထေတိ”တိ ပုန မာ ကထေယျာသိ။ ဧတေန
 ဟိ အဂ္ဂိနာ သဒိသော အဂ္ဂိ နာမ နတ္ထိတိ။ ဧဝံ ဣမသ္မိံ ကာရဏေ သာ
 နိဒ္ဓေါသာဝ အဟောသိ။ ယထာ စ ဧတ္ထ၊ ဧဝံ သေသေသုပိ။ တေသု ပန
 အယမဓိပ္ပါယော—ယမ္ပိ ဟိ တဿာ ဝိတရာ “**ယေ ဒဒန္တိ၊ တေသံယေဝ
 ဒါတဗ္ဗ**”န္တိ ဝုတ္တံ။ တံ “ယာစိတကံ ဥပကာရဏံ ဂဟေတွာ ယေ ပဋိဒေန္တိ၊ တေ-
 သညေဝ ဒါတဗ္ဗ”န္တိ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။

“**ယေ န ဒဒန္တိ၊ တေသံ န ဒါတဗ္ဗ**”န္တိ ဣဒမ္ပိ ယေ ယာစိတကံ ဂဟေတွာ
 န ပဋိဒေန္တိ၊ တေသံ န ဒါတဗ္ဗန္တိ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။

“ဒဒန္တဿာဝိ အဒဒန္တဿာဝိ ဒါတဗ္ဗ” နှိ ဣဒံ ပန ဒလိဒ္ဓေသု ဣတိ-
မိတ္တေသု သမ္ပတ္တေသု တေ ပဋိဒါတုံ သက္ကောန္တံ ဝါ မာ ဝါ၊ တေသံ ဒါတု-
မေဝ ဝဇ္ဇတိတိ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။

“သုခံ နိသီဒိတဗ္ဗ” နှိ ဣဒမ္ပိ သဿုသသုရသာမိကေ ဒိသ္မာ ဝုဋ္ဌာတဗ္ဗ-
ဋ္ဌာနေ နိသီဒိတုံ န ဝဇ္ဇတိတိ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။

“သုခံ ဘုဋ္ဌိတဗ္ဗ” နှိ ဣဒံ ပန သဿုသသုရသာမိကေဟိ ပုရေတရံ
အဘုဋ္ဌိတွာ တေ ပရိဝိသိတွာ သဗ္ဗေဟိ လဒ္ဓါလဒ္ဓံ ဥတွာ ပစ္ဆာ သယံ ဘုဋ္ဌိတုံ
ဝဇ္ဇတိတိ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။

“သုခံ နိပဇ္ဇိတဗ္ဗ” နှိ ဣဒမ္ပိ သဿုသသုရသာမိကေဟိ ပုရေတရံ သယနံ
အာရုယ န နိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ၊ တေသံ ကတ္တဗ္ဗယုတ္တကံ ဝတ္တပဋိဝတ္တံ ကတွာ ပစ္ဆာ
သယံ နိပဇ္ဇိတုံ ယုတ္တန္တိ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။

“အဂ္ဂိ ပရိစရိတဗ္ဗော” တိ ဣဒံ ပန သဿုမ္ပိ သသုရမ္ပိ သာမိကမ္ပိ အဂ္ဂိက္ခန္ဓံ
ဝိယ ဥရဂရာဇာနံ ဝိယ စ ကတွာ ပဿိတုံ ဝဇ္ဇတိတိ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။

“အန္တောဒေဝတာ နမဿိတဗ္ဗော” တိ ဣဒမ္ပိ သဿုံ စ သသုရဉ္စ သာမိကဉ္စ
ဒေဝတာ ဝိယ ကတွာ ဒဋ္ဌံ ဝဇ္ဇတိတိ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။ ဧဝံ သေဋ္ဌိ ဣမေသံ ဒသ-
ဩဝါဒါနံ အတ္ထိ သုဘွာ ပဋိဝစနံ အပဿန္တော အဓောမုခေါ နိသီဒိ။

အထ နံ ကုဋုမ္ပိကာ “ကိံ သေဋ္ဌိ အညောပိ အမှာကံ ဝိတု ဒေါသော
အတ္ထိ” တိ ပုဋ္ဌိံ သု။ နတ္ထိ အယျာတိ။ “အထ ကဿာ နံ နိဒ္ဓေါသံ အကာရဏေန
ဂေဟာ နိက္ကမ္ဘာပေသိ” တိ ဧဝံ ဝုတ္တေ ဝိသာခါ အာဟ “တာတာ ကိဉ္စာပိ
မယံ သသုရဿ ဝစနေန ပဌမမေဝ ဂမနံ န ယုတ္တံ၊ ပိတာ ပန မေ အာဂမန-
ကာလေ မမ ဒေါသသောဓနတ္ထာယ မံ တုမှာကံ ဟတ္ထေ ဌပေသိ၊ တုမေဟိ စ
မေ နိဒ္ဓေါသဘာဝေါ ဣတော၊ ဣဒါနိ စ မယံ ဂန္တံ ယုတ္တ” နှိ ဒါသိဒါသေ
“ယာနာဒိဟိ သဇ္ဇာပေထာ” တိ အာဏာပေသိ။ အထ နံ သေဋ္ဌိ ကုဋုမ္ပိကေ
ဂဟေတွာ “အမ္မ မယာ အဇာနိတွာဝ ကထိတံ၊ ခမာဟိ မေ” တိ အာဟ။
တာဟ တုမှာကံ ခမိတဗ္ဗံ တာဝ ခမာမိ၊ အဟံ ပန ဗုဒ္ဓဿာသနေ အဝေစ္စ-
ပ္ပသန္ဓဿ ကုလဿ ဝိတာ၊ န မယံ ဝိနာ ဘိက္ခုသံသေန ဝတ္တာမ၊ သစေ မမ
ရုစိယာ ဘိက္ခုသံသံ ပဋိဇ္ဇေတုံ လဘာမိ၊ ဝသိဿာမိတိ။ “အမ္မ တံ ယထာ-
ရုစိယာ တဂ သမဏေ ပဋိဇ္ဇေတုံ” တိ အာဟ။

ဝိသာခါ ဒသဗလံ နိမန္တာပေတွာ ပုနဒိဝသေ နိဝေသနံ ပဝေသေသိ။
 နဂ္ဂသမဏာပိ သတ္ထု မိဂါရသေဋ္ဌိနော ဂေဟံ ဂမနဘာဝံ သုတွာ ဂန္တာ ဂေဟံ
 ပရိဝါရေတွာ နိသီဒိံသု။ ဝိသာခါ ဒက္ခိဏောဒကံ ဒတွာ “သဗ္ဗော
 သက္ကာရော ပဋိယာဒိတော၊ သသုရော မေ အာဂန္တာ ဒသဗလံ ပရိဝိသတူ”တိ
 သာသနံ ပေသေသိ။ အထ နံ ဂန္တုကာမံ အာဇီဝကာ “မာ ခေါ တံ ဂဟပတိ
 သမဏဿ ဂေါတမဿ သန္တိကံ ဂစ္ဆာ”တိ နိဝါရေသုံ။ သော “သုဏှာ မေ
 သယမေဝ ပရိဝိသတူ”တိ သာသနံ ပဟိဏိ။ သာ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခံ ဘိက္ခုသံဃံ
 ပရိဝိသိတွာ နိဋ္ဌိတေ ဘတ္တကိစ္စေ ပုန သာသနံ ပေသေသိ “သသုရော မေ
 အာဂန္တာ ဓမ္မကထံ သုဏှာတူ”တိ။ အထ နံ “ဣဒါနိ အဂမနံ နာမ အတိဝိယ
 အယုတ္တ”န္တိ ဓမ္မံ သောတုကာမတာယ ဂစ္ဆန္တံ ပုန တေ အာဟံသု “တေန ဟိ
 သမဏဿ ဂေါတမဿ ဓမ္မံ သုဏှန္တော ဗဟိသာဏိယာ နိသီဒိတွာ
 သုဏှာဟိ”တိ။ ပုရေတရမေဝဿ ဂန္တာ သာဏိံ ပရိက္ခိပိံသု။ သော ဂန္တာ
 ဗဟိသာဏိယံ နိသီဒိ။ သတ္တာ “တံ ဗဟိသာဏိယံ ဝါ နိသီဒိ၊ ပရကုဋေ ဝါ
 ပရသေလေ ဝါ ပရစက္ကဝါဋေ ဝါ ပန နိသီဒိ၊ အဟံ ဗုဒ္ဓေါ နာမ သက္ကောမိ
 တံ မမ သဒ္ဓိံ သာဝေတု”န္တိ မဟာဇမ္ပုံ ခန္ဓေ ဂဟေတွာ စာလေန္တော ဝိယ
 အမတဝသံ ဝသေန္တော ဝိယ စ ဓမ္မံ ဒေသေတုံ အနုပုဗ္ဗိံ ကထံ အာရဟိ။

သဗ္ဗာသဗ္ဗုဒ္ဓေ စ ပန ဓမ္မံ ဒေသေန္တေ ပုရတော ဌိတာပိ ပစ္ဆတော ဌိတာပိ
 စက္ကဝါဋသတံ စက္ကဝါဋသဟဿံ အတိက္ကမိတွာ ဌိတာပိ အကနိဋ္ဌဘဝနေ ဌိတာပိ
 “သတ္တာ မမညေဝ ဩလောကေတိ၊ မယုမေဝ ဓမ္မံ ဒေသေတိ”တိ ဝဒန္တိ။ သတ္တာ
 ဟိ တံ တံ ဩလောကေန္တော ဝိယ တေန တေန သဒ္ဓိံ သလ္လပန္တော ဝိယ စ
 အဟောသိ။ စန္ဒသမာ ကိရ ဗုဒ္ဓါ။ ယထာ စန္ဒော ဂဂနမဇ္ဈေ ဌိတော “မယုံ
 ဥပရိ စန္ဒော၊ မယုံ ဥပရိ စန္ဒော”တိ သဗ္ဗသတ္တာနံ ခါယတိ၊ ဧဝမေဝ ယတ္ထ
 ကတ္တမိ ဌိတာနံ အဘိမုခေ ဌိတာ ဝိယ ခါယန္တိ။ ဣဒံ ကိရ တေသံ
 အလင်္ကတသီသံ ဆိန္ဒိတွာ အဋ္ဌိတအက္ခိနိ ဥပ္ပါဋေတွာ ဟဒယမံသံ ဥပ္ပါဋေတွာ
 ပရဿ ဒါသတ္တာယ ဇာလိသဒိသေ ပုတ္တေ ကဏှာဇိနာသဒိသာ ဓိတရော
 မဒ္ဓိသဒိသာ ပဇာပတိယော ပရိစ္စဇိတွာ ဒိန္နဒါနဿ ဖလံ။ မိဂါရသေဋ္ဌိပိ ခေါ
 တထာဂတေ ဓမ္မဒေသနံ ဝိနိဝတ္တေန္တေ ဗဟိသာဏိယံ နိသီဇ္ဇောဝ သဟဿ-
 နယပဋိမဏ္ဍိတေ သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌာယ အစလာယ သဒ္ဓါယ သမန္တာ-
 ဂတော တီသု ရတနေသု၊ နိက္ကဗေါ ဟုတွာ သာဏိကဏ္ဍံ ဥက္ခိပိတွာ
 အာဂန္တာ သုဏှာယ ထနံ မုခေန ဂဟေတွာ “တံ မေ အဇ္ဇတော ပဋ္ဌာယ

၁-စန္ဒ ဂဂနမဇ္ဈေ ဌိတေ (သီ) ၂-သရဏံသု (သီ၊ က)

မာတာ”တိ တံ မာတုဋ္ဌာနေ^၁ ဌပေသိ။ တတော ပဋ္ဌာယ ဝိဂါရမာတာ နာမ ဇာတာ။ ပစ္စာဘာဂေ ပုတ္တံ လဘိတွာပိ ဝိဂါရောတိဿ နာမမကာသိ။

မဟာသေဋ္ဌိ သုဏှာယ ထနံ ဝိဿဇ္ဇေတွာ ဂန္ဓာ ဘဂဝတော ဒွိသု ပါဒေသု သိရသာ နိပတိတွာ ပါဒေ ပါဏိဟိ စ ပရိသမ္မာဟန္တော မုခေန စ ပရိစုဗ္ဗန္တော “ဝိဂါရော အဟံ ဘန္တေ၊ ဝိဂါရော အဟံ ဘန္တေ”တိ တိက္ခတ္ထံ နာမံ သာဝေတွာ “အဟံ ဘန္တေ ဧတ္ထကံ ကာလံ ယတ္ထ^၂ နာမ^၂ ဒိန္နံ မဟပ္ပလန္တိ န ဇာနာမိ၊ ဣဒါနိ စ မေ သုဏှိသံ နိဿာယ ဉ္ဇတံ၊ သဗ္ဗာ အပါယဒုက္ခာ မုတ္တောမိ၊ သုဏှိသာ မေ ဣမံ ဂေဟံ အာဂစ္ဆန္တိ မမ အတ္တာယ ဟိတာယ သုခါယ အာဂတာ”တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

“သောဟံ အဇ္ဇ ပဇာနာမိ၊ ယတ္ထ ဒိန္နံ မဟပ္ပလံ။
အတ္တာယ ဝတ မေ ဘဒ္ဒါ၊ သုဏှိသာ ဃရမာဂတာ”တိ။

ဝိသာခါ ပုနဒိဝသတ္တာယပိ သတ္တာရံ နိမန္တေသိ။ အထဿာ ပုနဒိဝသေပိ သဿု သောတာပတ္တိဖလံ ပတ္တာ။ တတော ပဋ္ဌာယ တံ ဂေဟံ သာသနဿ ဝိဝဋ္ဌါရံ အဟောသိ။ တတော သေဋ္ဌိ စိန္တေသိ “မဟူပကာရာ မေ သုဏှိသာ ပသန္နာကာရမဿာ^၃ ကရိဿာမိ၊ ဧတိဿာ ဘာရိယံ ပသာဓနံ နိစ္စကာလံ ပသာဓေတုံ န သက္ကာ၊ သလ္လဟုကမဿာ ဒိဝါ စ ရတ္တော စ သဗ္ဗဣရိယာ- ပထေသု ပသာဓနယောဂံ ပသာဓနံ ကာရေဿာမီ”တိ သတသဟဿဂ္ဂနကံ ဃနမဋ္ဌကံ နာမ ပသာဓနံ ကာရေတွာ တသ္မိံ နိဋ္ဌိတေ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခံ ဘိက္ခုသံဃံ နိမန္တေတွာ သက္ကစ္စံ ဘောဇေတွာ ဝိသာခံ သောဋ္ဌသဟိ ဂန္ဓောဒကဗ္ဗဇ္ဇေဟိ နှာပေတွာ သတ္ထု သမ္မုခေ ဌပေတွာ ပသာဓေတွာ သတ္တာရံ ဝန္ဓာပေသိ။ သတ္တာ အနုမောဒနံ ကတွာ ဝိဟာရမေဝ ဂတော။ ဝိသာခါပိ တတော ပဋ္ဌာယ ဒါနာဒိနိ ပုညာနိ ကရောန္တိ သတ္ထု သန္တိကာ အဋ္ဌ ဝရေ^၄ လဘိတွာ ဂဂနတလေ စန္ဒလေခါ ဝိယ ပညာယမာနာ ပုတ္တဓိတာဟိ ဝုခိ^၅ ပါပုဏှိ။ တဿာ ကိရ ဒသ ပုတ္တာ ဒသ ဓိတရော စ အဟေသုံ။ တေသု ဧကေကဿ ဒသ ဒသ ပုတ္တာ ဒသ ဒသ ဓိတရော အဟေသုံ။ တေသု တေသုပိ ဧကေကဿ ဒသ ဒသ ပုတ္တာ ဒသ ဒသ ဓိတရော စာတိ ဝေမဿာ ပုတ္တနတ္တပနတ္တသန္တာန- ဝသေန ပဝတ္တာနိ ဝိသာခိကာနိ စတ္တာရိ သတာနိ အဋ္ဌ စ ပါဏသဟဿာနိ အဟေသုံ။ တေနာဟု ပေါရာဏာ—

၁-မာတုဋ္ဌာနေ (သိ၊ သျာ)
၂-ယတ္ထကာရမဿာ (သျာ)
ဓမ္မပဒ-ဋ္ဌ ၁-၁၇

၂-တ္ထ နာမ (က)
၄-ဝိ ၃-၄၀၆-ဝိဋ္ဌေ၊

“ဝိသာခါ ဝိသတိ ပုတ္တာ၊ နတ္တာ စ စတုရော သတာ။
ပနတ္တာ အဋ္ဌသဟဿာ၊ ဇမ္ဗုဒီပေ သုပါကဋ္ဌာ”တိ။

အာယု ဝိသဝဿသတံ အဟောသိ၊ သီသေ ကေမ္မိ ပလိတံ နာမ
နာဟောသိ၊ နိစ္စံ သောဋ္ဌသဝဿုဒ္ဓေသိကာ ဝိယ အဟောသိ။ တံ ပုတ္တနတ္တ-
ပနတ္တပရိဝါရံ^၁ ဝိဟာရံ ဂစ္ဆန္တိ^၂ ဒိသ္မာ “ကတမာ ဧတ္ထ ဝိသာခါ”တိ ပရိပုစ္ဆိ-
တာရော ဟောန္တိ။ ယေ နံ ဂစ္ဆန္တိ^၃ ပဿန္တိ။ “ဣဒါနိ ထောက် ဂစ္ဆတု၊
ဂစ္ဆမာနာဝ နော အယျာ သောဘတိ”တိ စိန္တေန္တိ။ ယေ နံ ဌိတံ နိဿိန္တံ^၄
နိပန္တံ ပဿန္တိ။ “ဣဒါနိ ထောက် နိပဇ္ဇတု၊ နိပန္နာဝ နော အယျာ သောဘ-
တိ”တိ စိန္တေန္တိ။ ဣတိ သာ စတုသု ဣရိယာပထေသု အသုကဣရိယာပထေန
နာမ န သောဘတိတိ ဝတ္တဗ္ဗာ န ဟောတိ။ ပဉ္စန္ဒံ ခေါ ပန ဟတ္ထိနံ ဗလံ
ဓာရေတိ။ ရာဇာ “ဝိသာခါ ကိရ ပဉ္စန္ဒံ ဟတ္ထိနံ ဗလံ ဓာရေတိ”တိ သုတွာ
တဿာ ဝိဟာရံ ဂန္ဓာ ဓမ္မံ သုတွာ အာဂမနဝေလာယ ထာမံ ဝိမံသိတု-
ကာမော ဟတ္ထိ^၅ ဝိဿဇ္ဇာပေသိ၊ သော သောဏှံ ဥက္ခိပိတွာ ဝိသာခါဘိမုခေါ
အဂမာသိ။ တဿာ ပရိဝါရိတ္ထိယော ပဉ္စသတာ ကေစ္စာ ပလာယိံသု၊ ကေစ္စာ
န ပရိဿုတ္တိတွာ “ကိံ ဣဒ”န္တိ ဝုတ္တေ “ရာဇာ ကိရ တေ အယျေ ဗလံ ဝိမံသိတု-
ကာမော ဟတ္ထိ^၆ ဝိဿဇ္ဇာပေသိ”တိ ဝဒိံသု။ ဝိသာခါ ဣမံ ဒိသ္မာ “ကိံ
ပလာယိတေန၊ ကထံ န ခေါ တံ ဂဏှိဿာမိ”တိ စိန္တေတွာ “သစေ တံ ဒဋ္ဌံ
ဂဏှိဿာမိ၊ ဝိနဿေယျာ”တိ ဒွိဟိ အင်္ဂုလီဟိ သောဏှာယ ဂဟေတွာ
ပဋိပဏာမေသိ။ ဟတ္ထိ အတ္တာနံ သန္ဓာရေတွာ ဌာတုံ နာသက္ခိ၊ ရာဇင်္ဂဏေ
ဥက္ခုဒ္ဓါကော ဟုတွာ ပတိတော။ မဟာဇနော သာဓုကာရံ အဒါသိ။ သာပိ
သပရိဝါရာ သောတ္ထိနာ ဂေဟံ အဂမာသိ။

ကေန ခေါ ပန သမယေန သာဝတ္ထိယံ ဝိသာခါ မိဂါရမာတာ ဗဟုပုတ္တာ
ဧဟာတိ ဗဟုနတ္တာ အရောဂပုတ္တာ အရောဂနတ္တာ အဘိမင်္ဂလသမ္ပတာ၊
ကာပဘကေသု ပုတ္တနတ္တေသု^၁ ဧကောပိ အန္တရာ မရဏံ ပတ္တော နာမ
နာဟောသိ။ သာဝတ္ထိဝါသိနော မင်္ဂလေသု ဆဏေသု ဝိသာခံ ပဌမံ နိမန္တေတွာ
ဘောဇေန္တိ။ အထေကသ္မိ^၂ ဥဿဝဒိဝသေ မဟာဇနေ မဏှိတပသာမိတေ
ဓမ္မဿဝနာယ ဝိဟာရံ ဂစ္ဆန္တေ ဝိသာခါပိ နိမန္တိတဋ္ဌာနေ ဘုဒ္ဓိတွာ
မဟာလတာပသာဓနံ ပသာဓေတွာ မဟာဇနေန သဒ္ဓိ^၃ ဝိဟာရံ ဂန္ဓာ
အာဘရဏာနိ ဩမုတ္တိတွာ ဥတ္တရာသင်္ဂေန ဘဏှိကံ ဗန္ဓိတွာ ဒါသိယာ အဒါသိ။
ယံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ—

၁-ပုတ္တနတ္တပရိဝါရံ(သိ၊ သျှာ) ၂-ပုတ္တနတ္တသဘဿေသု(သိ၊ သျှာ) ဝိ ၁-၂၈၅-ပိဋေ ပဿိတမ္ပံ။

“တေန ခေါပန သမယေန သာဝတ္ထိယံ ဥဿဝေါ ဟောတိ၊ မနဿာ အလင်္ကတပဋိယတ္တာ အာရာမံ ဂစ္ဆန္တိ၊ ဝိသာခါပိ မိဂါရမာတာ အလင်္ကတပဋိယတ္တာ ဝိဟာရံ ဂစ္ဆတိ။ အထ ခေါ ဝိသာခါ မိဂါရမာတာ အာဘရဏာနိ ဩမုဋ္ဌိတွာ ဥတ္တရာသင်္ဂေန ဘဏ္ဍိကံ ဗန္ဓိတွာ ဒါသိယာ အဒါသိ ‘ဟန္တ ဇေ ဣမံ ဘဏ္ဍိကံ ဂဏှာဟိ’တိ”။

သာ ကိရ ဝိဟာရံ ဂစ္ဆန္တိ စိန္တေသိ “ဧဝရူပံ မဟာဋ္ဌံ ပသာဓနံ သီသေ ပဋိမုက္ကံ ယာဝ ပါဒပိဋံ” အလင်္ကာရံ အလင်္ကရိတွာ ဝိဟာရံ ပဝိသိတုံ အယုတ္တ”န္တိ နံ ဩမုဋ္ဌိတွာ ဘဏ္ဍိကံ ကတွာ အတ္တနော ပုညေနဝ နိဗ္ဗတ္တာယ ပဉ္စဟတ္ထိထာမဓရာယ ဒါသိယာ ဟတ္ထေ အဒါသိ။ သာ ဧဝ ကိရ တံ ဂဏှိတုံ သက္ကောတိ။ တေန နံ အာဟာ “အဗ္ဗ ဣမံ ပသာဓနံ ဂဏှ၊ သတ္ထုသန္တိကာ နိဝတ္တနကာလေ ပသာဓေယျာမိ န”န္တိ။ တံ ပန ဒတွာ ဃနမဋ္ဌကံ ပသာဓနံ ပသာဓေတွာ သတ္တာရံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဓမ္မံ အသေသာသိ၊ ဓမ္မဿဝနာဝသာနေ ဘဂဝန္တံ ဝဋ္ဌိတွာ ဥဋ္ဌာယ ပက္ကာမိ။ သာပိဿာ ဒါသိ တံ ပသာဓနံ ပမုဋ္ဌာ။ ဓမ္မံ သုတွာ ပန ပက္ကန္တာယ ပရိသာယ သစေ ကိဋ္ဌိ ပမုဋ္ဌ ဟောတိ၊ တံ အာနန္ဒတ္ထေရော ပဋိသာမေတိ။ ဣတိ သော တံ ဒိဝသံ မဟာ- လတာပသာဓနံ ဒိသွာ သတ္ထု အာရောစေသိ။ ဘန္တေ ဝိသာခါ ပသာဓနံ ပမုဋ္ဌိတွာ ဂတာတိ။ ဧကမန္တံ ဌပေဟိ အာနန္ဒာတိ။ ထေရော တံ ဥက္ခိပိတွာ သောပါနပသေ လဂ္ဂေတွာ ဌပေသိ။

ဝိသာခါပိ သုပ္ပိယာယ သဒ္ဓိ “အာဂန္တုကဂမိကဂိလာနာဒိနံ ကတ္တဗ္ဗယုတ္တကံ ဇာနိဿာမိ”တိ အန္တောဝိဟာရေ ဝိစရိ။ တာ ပန ဥပါသိကာယော အန္တော- ဝိဟာရေ ဒိသွာ သပ္ပိမရုတေလာဒိဟိ အတ္ထိကာ ပကတိယာဝ ဒဟရာ စ သာမဏေရာ စ ထာလကာဒိနိ ဂဟေတွာ ဥပသင်္ကမန္တိ။ တသ္မိမ္ပိ ဒိဝသေ တထေဝ ကရိံသု။ အထေကံ ဂိလာနံ ဘိက္ခု ဒိသွာ သုပ္ပိယာ ၂ “ကေနတ္ထော အယုဿာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ပဋိစ္ဆာဒနိယေနာ”တိ ဝုတ္တေ ဟောတု အယု၊ ပေသေဿာမိတိ ဒုတိယဒိဝသေ ကပ္ပိယမံသံ အလဘန္တိ အတ္တနော ဦရမံသေန ကတ္တဗ္ဗကိစ္စံ ကတွာ ပန သတ္တရိ ပသာဒေန ပါကတိကသရိရာဝ အဟောသိ။ ဝိသာခါပိ ဂိလာနေ စ ဒဟရေ စ သာမဏေရေ စ ဩလောကေတွာ အညေန ဒွါရေန နိက္ခမိတွာ ဝိဟာရူပစာရေ ဌိတာ “အဗ္ဗ ပသာဓနံ အာဟာရ ပသာ- ဓေယျာမိ”တိ အာဟာ။ တသ္မိ ခဏေ သာ ဒါသိ ပမုဋ္ဌိတွာ နိက္ခန္တဘာဝံ ဥတွာ “အယျေ ပမုဋ္ဌာမိ”တိ အာဟာ။ တေန ဟိ ဂန္တော ဂဏှိတွာ ဧဟိ၊ သစေ

၁-ဝိ ၂-၂၁၀-ပိဋေ၊ ၂-ဝိ ၃-၃၁၀-ပိဋေ ဝိတ္ထာရော။

ပန မယံ အယျေန အာနန္ဒတ္ထေရေန ဥက္ခိပိတွာ အညသ္မိံ ဌာနေ ဌပိတံ ဟောတိ၊
 မာ အာဟရေယျာသိ၊ အယျသေဝ တံ မယာ ပရိစ္စတ္တန္တိ။ ဇာနာတိ ကိရ
 သာ “ကုလမနုဿာနံ ပမုဋ္ဌဘဏ္ဍကံ ဂေရော ပဋိသာမေတိ”တိ။ တသ္မာ
 ဝေမာဟ။ ထေရောပိ တံ ဒါသိံ ဒိသ္မာဝ “ကိမတ္ထံ အာဂတာသိ”တိ ပုစ္ဆိတွာ
 “အယျာယ မေ ပသာဓနံ ပမုဿိတွာ အာဂတာမိ”တိ ဝုတ္တေ “တေသ္မိံ မေ
 သောပါနပသေ ဌပိတံ၊ ဂစ္ဆ နံ ဂဏှာဟိ”တိ အာဟ။ သာ “အယျ တုမှာကံ
 ဟတ္ထေန အာမဋ္ဌဘဏ္ဍကံ မယံ အယျာယ အနာဟာရိယံ ကတ”န္တိ ဝတွာ
 တုစ္ဆဟတ္တာဝ ဂန္ဓာ “ကိ” အမ္မာ”တိ ဝိသာခါယ ပုဋ္ဌာ တမတ္ထံ အာရောစေသိ။
 အမ္မ နာဟံ မမ အယျေန အာမဋ္ဌဘဏ္ဍံ ပိလန္ဓိဿာမိ၊ ပရိစ္စတ္တံ မယာ။
 အယျာနံ ပန ပဋိဇဂ္ဂိတုံ ဒုက္ခံ၊ တံ ဝိဿဇ္ဇေတွာ ကပ္ပိယဘဏ္ဍံ ဥပနေဿာမိ၊
 ဂစ္ဆ၊ တံ အာဟရာဟိတိ။ သာ ဂန္ဓာ အာဟရိ။ ဝိသာခါ တံ အဂ္ဂိလန္ဓိတွာဝ
 ကမ္မာရေ ပက္ခောသာပေတွာ အဂ္ဂါပေသိ။ တေဟိ “နဝ ကောဋီယော အဂ္ဂတိ၊
 ဟတ္ထကာရာပဏိယံ ပနဿ သတသဟဿ”န္တိ ဝုတ္တေ ပသာဓနံ ယာနေ
 ဌပါပေတွာ “တေန ဟိ တံ ဝိက္ခိဏထာ”တိ အာဟ။ တတ္ထကံ ဓနံ ဒတွာ
 ဂဏှိတုံ န ကောစိ သက္ခိဿတိ။ တဗ္ဗိ ပသာဓနံ ပသာဓေတုံ အနုစ္စဝိကာ
 ဣတ္ထိယော နာမ ဒုလ္လဘာ။ ပထဝိမဏ္ဍလသ္မိံ ဟိ တိဿောဝ ဣတ္ထိယော
 မဟာလတာပသာဓနံ လဘိံသု ဝိသာခါ မဟာဥပါသိကာ၊ ဗန္ဓုလမလ္လ-
 သေနာပတိဿ ဘရိယာ မလ္လိကာ၊ ဗာရာဏသီသေဋ္ဌိနော ဝိတာတိ။

တသ္မာ ဝိသာခါ သယမေဝ တဿ မူလံ ဒတွာ သတသဟဿာမိကာ
 နဝ ကောဋီယော သကဇ္ဇေ အာရောပေတွာ ဝိဟာရံ နေတွာ သတ္တာရံ ဝန္တိတွာ
 “ဘန္ဓေ မယံ အယျေန အာနန္ဒတ္ထေရေန မမ ပသာဓနံ ဟတ္ထေန အာမဋ္ဌံ၊
 တေန အာမဋ္ဌကာလတော ပဋ္ဌာယ န သက္ကာ တံ မယာ ပိလန္ဓိတုံ။ တံ ပန
 ဝိဿဇ္ဇေတွာ ကပ္ပိယံ ဥပနေဿာမိတိ ဝိက္ခိဏာပေန္တိ အညံ တံ ဂဏှိတုံ သမတ္ထံ
 အဒိသ္မာ အဟမေဝ တဿ မူလံ ဂါဟာပေတွာ အာဂတာ၊ စတုသု ပစ္စယေသု
 ကတရပစ္စယေန ဥပနေဿာမိ ဘန္ဓေ”တိ။ ပါစိနဒ္ဓါရေ သံဃဿ ဝသနဋ္ဌာနံ
 ကာကုံ တေ ယုတ္တံ ဝိသာခေတိ “ယုတ္တံ ဘန္ဓေ”တိ ဝိသာခါ တုဋ္ဌမာနသာ
 နဝကောဋီဟိ ဘူမိမေဝ ဂဏှိ။ အပရာဟိ နဝကောဋီဟိ ဝိဟာရံ ကာတုံ
 အာရဘိ။

အထေကဒိဝသံ သတ္တာ ပစ္စုသသမယေ လောကံ ဝေါလောကေန္တော
 ဒေဝလောကာ စဝိတွာ ဘဒ္ဒိယနဂရေ သေဋ္ဌိကုလေ နိဗ္ဗတ္တဿ ဘဒ္ဒိယဿ
 ဘမ သေဋ္ဌိပုတ္တဿ ဥပနိဿယသမ္ပတ္တိံ ဒိသ္မာ အနာထပိဏှိကဿ ဂေဟေ

ဘက္ကိစ္စံ ကတော ဥတ္တရဒါရာဘိမုခေါ အဟောသိ။ ပကတိယာ ဟိ သတ္တာ ဝိသာခါယ ဂေဟေ ဘိက္ခံ ဂဏိတော ဒက္ခိဏဒ္ဓါရေန နိက္ခမိတော ဇေတဝနေ ဝသတိ။ အနာထပိဏ္ဍိကဿ ဂေဟေ ဘိက္ခံ ဂဟေတွာ ပါစိနဒ္ဓါရေန နိက္ခမိတွာ ပုဗ္ဗာရာမေ ဝသတိ။ ဥတ္တရဒါရံ သန္ဓာယ ဂစ္ဆန္တိယေဝ ဘဂဝန္တံ ဒိသ္မာ “စာရိကံ ပက္ခမိဿတိ”တိ ဇာနန္တိ။ ဝိသာခါပိ တံ ဒိဝသံ “သတ္တာ ဥတ္တရဒါရာဘိမုခေါ ဂတော”တိ သုဘွာ ဝေဂေန ဂန္ဓာ ဝဋ္ဌိတွာ အာဟ “စာရိကံ ဂန္တုကာမတ္ထ ဘန္တေ”တိ။ အာမ ဝိသာခေတိ။ ဘန္တေ ဇတ္ထကံ ဓနံ ပရိစ္စဇိတွာ တုမှာကံ ဝိဟာရံ ကာရေမိ၊ နိဝတ္တထ ဘန္တေတိ။ အနိဝတ္တဂမနံ ဣဒံ ဝိသာခေတိ။ သာ “အဋ္ဌါ ဟေတုသမ္ပန္နံ ကဋ္ဌိ ပဿိဿတိ ဘဂဝါ”တိ စိန္တေတွာ “တေန ဟိ ဘန္တေ မယံ ကတာကတဝိဇာနနကံ ဧကံ ဘိက္ခု၊ နိဝတ္တေတွာ ဂစ္ဆထာ”တိ အာဟ။ “ယံ ရုစ္စသိ၊ တဿ ပတ္တံ ဂဏှ ဝိသာခေ”တိ အာဟ။ သာ ကိဉ္ဇာပိ အာနန္ဒတ္ထေရံ ပိယာယတိ၊ “မဟာမောဂ္ဂလ္လာနတ္ထေရော ဣဒ္ဓိမာ၊ ဧတံ မေ နိဿာယ ကမ္မံ လဟံ နိပ္ပဇ္ဇိဿတိ”တိ ပန စိန္တေတွာ ယေရဿ ပတ္တံ ဂဏှိ။ ထေရော သတ္တာရံ ဩလောကေသိ။ သတ္တာ “တဝ ပရိဝါရေ ပဉ္စသတေ ဘိက္ခု၊ ဂဟေတွာ နိဝတ္တ မောဂ္ဂလ္လာနာ”တိ အာဟ။ သော တထာ အကာသိ။ တဿာနဘာဝေန ပညာသသဋ္ဌိယောဇနာနိပိ ရုက္ခတ္ထာယ စ ပါသာဏတ္ထာယ စ ဂတာ မနဿာ မဟန္တေ မဟန္တေ ရုက္ခေ စ ပါသာဏေ စ ဂဟေတွာ တံ ဒိဝသမေဝ အာဂစ္ဆန္တိ၊ နေဝ သကဋေ ရုက္ခပါသာဏေ အာရောပေန္တာ ကိလမန္တိ၊ န အက္ခော ဘိဇ္ဇတိ။ န စိရဿေဝ ဒွေဘူမိကံ ပါသာဒံ ကရိံသု။ ဟေဋ္ဌာဘူမိယံ ပဉ္စ ဂပ္ပသတာနိ၊ ဥပရိဘူမိယံ ပဉ္စ ဂပ္ပသတာနိတိ ဂပ္ပသဟဿပဋိမဏ္ဍိတော ပါသာဒေါ အဟောသိ။ အဋ္ဌကရိသေ ပရိသုဒ္ဓေ ဘူမိဘာဂေ ပါသာဒံ ကာရာပေသိ။ “သုဒ္ဓပါသာဒေါ ပန န သောဘတိ”တိ တံ ပရိဝါရေတွာ ပဉ္စ ပဓာနဝေတ္တဂေဟသတာနိ ပဉ္စ ဓူဠပါသာဒသတာနိ ပဉ္စ ဒိသမာဠကသတာနိ ကာရာပေသိ။

အထ သတ္တာ နဝဟိ မာသေဟိ စာရိကံ စရိတွာ ပုန သာဝတ္ထိ အဂမာသိ။ ဝိသာခါယပိ ပါသာဒေ ကမ္မံ နတိ မာသေဟိ နိဋ္ဌိတံ။ ပါသာဒကုဋံ သနကောဋ်တရတ္ထသုဝဏ္ဏေနေဝ သဋ္ဌိဥဒကဿဂဏှနကံ ကာရာပေသိ။ “သတ္တာ ဇေတဝနဝိဟာရံ ဂစ္ဆတိ”တိ စ သုတွာ ပစ္စုဂ္ဂမနံ ကတွာ သတ္တာရံ အတ္တနော ဝိဟာရံ နေတွာ ပဋိညံ ဂဏှိ “ဘန္တေ ဣမံ စတုမာသံ ဘိက္ခုသံသံ ဂဟေတွာ ဣဓေဝ ဝသထ၊ ပါသာဒမဟံ ကရိဿာမိ”တိ။ သတ္တာ အဝေါသေသိ။

သာ တတော ပဋ္ဌာယ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခဿ ဘိက္ခုသံဃဿ ဝိဟာရေ ဧဝ ဒါနံ ဒေတိ။ အထဿာ ဧကော သဟာယိကာ သတသဟဿဋ္ဌနကံ^၁ ဧကံ ဝတ္ထံ အာဒါယ အာဂန္တော “သဟာယိကေ အဟံ ဣမံ ဝတ္ထံ တဝ ပါသာဒေ ဘူမတ္ထရဏသင်္ခေပေန အတ္ထရိတုကာမာ၊ အတ္ထရဏဋ္ဌာနံ မေ အာစိက္ခထာ”တိ အာဟ။ “သာဓု သဟာယိကေ၊ သစေ တျာဟံ ‘ဩကာသော နတ္ထိ’တိ ဝက္ခာမိ၊ တံ ‘မေ ဩကာသံ အဒါတုကာမာ’တိ မညိဿသိ၊ သယမေဝ ပါသာဒဿ ဒွေ ဘူမိယော ဂဟ္မသဟဿဉ္စ ဩလောကေတွာ အတ္ထရဏဋ္ဌာနံ ဇာနာဟိ”တိ အာဟ။ သာ သတသဟဿဋ္ဌနကံ ဝတ္ထံ ဂဟေတွာ တတ္ထ တတ္ထ ဝိစရန္တိ တတော အပ္ပတရမူလံ ဝတ္ထံ အဒိသ္မာ “နာဟံ ဣမသ္မိံ ပါသာဒေ ပုညဘာဂံ လဘာမီ”တိ ဒေါမနဿပ္ပတ္တာ ဧကသ္မိံ ဌာနေ ရောဒန္တိ အဋ္ဌာသိ။ အထ နံ အာနန္ဒတ္ထေရော ဒိသ္မာ “ကဿ္မာ ရောဒသိ”တိ ပုစ္ဆိ။ သာ တမတ္ထံ အာရောစေသိ။ ထေရော “မာ စိန္တယိ၊ အဟံ တေ အတ္ထရဏဋ္ဌာနံ အာစိက္ခိဿာမီ”တိ ဝတွာ “သောပါနပါဒမူလေ ပါဒဓောဝနဋ္ဌာနေ^၂ ဣမံ ပါဒပုဉ္ဇနကံ ကတွာ အတ္ထရဟိ၊ ဘိက္ခု ပါဒေ ဓောဝိတွာ ပဋ္ဌမံ ဧတ္ထ ပါဒံ ပုဉ္ဇိတွာ အန္တော ပဝိသိဿန္တိ၊ ဧဝံ တေ မဟပ္ပလံ ဘဝိဿတိ”တိ အာဟ။ ဝိသာခါယ ကိရေတံ အသလ္လက္ခိတဋ္ဌာနံ။

ဝိသာခါ စတ္တာရော မာသေ အန္တောဝိဟာရေ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခဿ ဘိက္ခုသံဃဿ ဒါနံ အဒါသိ။ အဝသာနဒိဝသေ ဘိက္ခုသံဃဿ စိဝရသာဠကေ အဒါသိ။ သံဃနပကေန လဒ္ဓစိဝရသာဠကာ သဟဿဋ္ဌနကာ ဟောန္တိ။ သဗ္ဗေသံ ပတ္တာနိ ပူရေတွာ ဘေသဇ္ဇံ အဒါသိ။ ဒါနပရိစ္စာဂေ နဝ ကောဋိယော အဂမံသု။ ဣတိ ဝိဟာရဿ ဘူမိဂ္ဂဟဏေ နဝ ကောဋိယော၊ ဝိဟာရဿ ကာရာပနေ နဝ၊ ဝိဟာရမဟေ နဝါတိ သဗ္ဗာပိ သတ္တဝိသတိ ကောဋိယော သာ ဗုဒ္ဓသာသနေ ပရိစ္စဇိ။ ဣတ္ထိဘာဝေ ဌတွာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကဿ ဂေဟေ ဝသမာနာယ ဧဝပေါ မဟာပရိစ္စာဂေါ နာမ အညိဿာ နတ္ထိ။ သာ ဝိဟာရမဟဿ နိဋ္ဌိတဒိဝသေ ဝခုမာနကစ္ဆာယာယ ပုတ္တနတ္ထပနတ္ထပရိဝုတာ “ယံ ယံ မယာ ပုဗ္ဗေ ပတ္ထိတံ၊ သဗ္ဗမေဝ မတ္တကံ ပတ္တ”န္တိ ပါသာဒံ အနုပရိယာယန္တိ ပဉ္စဟိ ဂါထာဟိ မရုရသဒ္ဓေန ဣမံ ဥဒါနံ ဥဒါနေသိ—

“ကဒါဟံ ပါသာဒံ ရမ္မံ^၃၊ သုခေမတ္ထိကလေပနံ။
 ဝိဟာရဒါနံ ဒဿာမိ၊ သင်္ကပ္ပေါ မယ ပူရိတော။

၁-သဟဿဋ္ဌနိကံ (သီ၊ သျှာ) ၂-သောပါနပါဒဓောဝနဋ္ဌာရေ (သီ)၊ သောပါနေ (သျှာ)
 ၃-နဝပါသာဒံ (သျှာ)

ကဒါဟံ မဇ္ဇပိဋဉ္စ၊ ဘိသိဗိဓမ္မောဟနာနိ စ။
 သေနာသနဘဏ္ဍံ ဒဿာမိ၊ သင်္ကပ္ပေါ မယု ပူရိတော။

ကဒါဟံ သလာကဘဏ္ဍံ၊ သုစိံ မံသုပသေစနံ။
 ဘောဇနဒါနံ ဒဿာမိ၊ သင်္ကပ္ပေါ မယု ပူရိတော။

ကဒါဟံ ကာသိကံ ဝတ္ထံ၊ ခေါမကပ္ပါသိကာနိ စ။
 စိဝရဒါနံ ဒဿာမိ၊ သင်္ကပ္ပေါ မယု ပူရိတော။

ကဒါဟံ သပ္ပိနဝနီတံ၊ မရုတေလဉ္စ ဖာဏိတံ။
 ဘောသဇ္ဇဒါနံ ဒဿာမိ၊ သင်္ကပ္ပေါ မယု ပူရိတော”တိ။

ဘိက္ခု။ တဿာ သဒ္ဓိံ သုတွာ သတ္ထု အာရောစယိံသု “ဘန္တေ အမှေဟိ ဧတ္ထကေ အဒ္ဓါနေ ဝိသာခါယ ဂါယနံ နာမ န ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗံ၊ သာ အဇ္ဇေ ပုတ္တနတ္ထ- ပနတ္ထပရိဝုတာ ဂါယမာနာ ပါသာဒံ အနုပရိယာယတိ၊ ကိံ န ခွဿာ ပိတ္တံ ဝါ ကုပိတံ၊ ဥဒါဟု ဥမ္ပတ္တိကာ ဇာတာ”တိ။ သတ္တာ “န ဘိက္ခဝေ မယံ ဓိတာ ဂါယတိ၊ အတ္တနော ပနဿာ အဇ္ဈာသယော ပရိပုဏ္ဏော၊ သာ ‘ပတ္တိတ- ပတ္တနာ မေ မတ္တကံ ပတ္တာ’ဘိ တုဋ္ဌမာနသာ ဥဒါနံ ဥဒါနေန္တိ ဝိစရတိ”တိ ဝတွာ ကဒါ ပန ဘန္တေ တာယ ပတ္တနာ ပတ္တိတာတိ။ သုဏိဿထ ဘိက္ခဝေတိ။ “သုဏိဿာမ ဘန္တေ”တိ ဝုတ္တေ အတိတံ အာဟရိ—

အတိတေ ဘိက္ခဝေ ဣတော ကပ္ပသတသဟဿမတ္ထကေ ပဒုမုတ္တရော နာမ ဗုဒ္ဓေါ လောကေ နိဗ္ဗတ္တိ။ တဿ ဝဿသတသဟဿံ အာယု အဟောသိ၊ ဒီဏာသဝါနံ သတသဟဿပရိဝါရော၊ နဂရံ ဟံသဝတိ နာမ၊ ပိတာ သုနန္ဒော နာမ ရာဇာ၊ မာတာ သုဇာတာ နာမ ဒေဝိ၊ တဿ အဂ္ဂဥပဋ္ဌာယိကာ ကော ဥပါသိကာ အဋ္ဌ ဝရေ ယာစိတွာ မာတုဋ္ဌာနေ ဌတွာ သတ္တာရံ စတူဟိ ပစ္စယေဟိ ပဋိဇဂ္ဂန္တိ သာယံပိတံ ဥပဋ္ဌာနံ ဂစ္ဆတိ။ တဿာ ကော သဟာယိကာ တာယ သဒ္ဓိံ ဝိဟာရံ နိဗဒ္ဓံ ဂစ္ဆတိ။ သာ တဿာ သတ္တာရာ သဒ္ဓိံ ဝိဿာသေန ကထနဉ္စ ဝလ္လဘဘာဝဉ္စ ဒိသ္မာ “ကိံ န ခေါ ကတွာ ဧဝံ ဗုဒ္ဓါနံ ဝလ္လဘာ ဟောတိ”တိ စိန္တေတွာ သတ္တာရံ ပုစ္ဆိ “ဘန္တေ သော ဣတ္ထိ တုမှာကံ ကိံ ဟောတိ”တိ။ ဥပဋ္ဌာယိကာနံ အဂ္ဂါတိ။ ဘန္တေ ကိံ ကတွာ ဥပဋ္ဌာယိကာနံ အဂ္ဂါ ဟောတိတိ။ ကပ္ပသတသဟဿံ ပတ္တနံ ပဗ္ဗေတွာတိ။ ဣဒါနိ ပတ္ထေတွာ လဒ္ဓု သတ္တာ ဘန္တေတိ။ အာမ သက္ကာတိ။ “တေန ဟိ ဘန္တေ ဘိက္ခုသတ- သဟဿေန သဒ္ဓိံ သတ္တာဟံ မယံ ဘိက္ခံ ဂဏှထာ”တိ အာဟ။ သတ္တာ အဓိ- ဝါသေသိ။ သာ သတ္တာဟံ ဒါနံ ဒဘွာ ဩသာနဒိဝသေ စိဝရသာဋကေ ဒတွာ

သတ္တာရံ ဝန္တိတွာ ပါဒမူလေ နိပဇ္ဇိတွာ “ဘန္တေ နာဟံ ဣမဿ ဒါနဿ ဖလေန ဒေဝိဿရိယာဒီနံ အညတင်္ဂံ ပတ္ထေမိ၊ တုမှာဒိသဿ ပနေကဿ ဗုဒ္ဓဿ သန္တိကေ အဋ္ဌ ဝရေ လဘိတွာ မာတုဋ္ဌာနေ ဌတွာ စတူဟိ ပစ္စယေဟိ ပဋိဇ္ဇေတုံ သမတ္တာနံ အဂ္ဂါ ဘဝေယျ”န္တိ ပတ္ထနံ ပဋ္ဌပေသိ။ သတ္တာ “သမိဇ္ဈိဿတိ န ခေါ ဣမိဿာ ပတ္ထနာ”တိ အနာဂတံ အာဝဇ္ဇေန္တော ကပ္ပသတသဟဿံ ဩလောကေတွာ “ကပ္ပသတသဟဿပရိယောသာနေ ဂေါတမော နာမ ဗုဒ္ဓေါ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ၊ တဒါ တံ ဝိသာခါ နာမ ဥပါသိကာ ဟုတွာ တဿ သန္တိကေ အဋ္ဌ ဝရေ လဘိတွာ မာတုဋ္ဌာနေ ဌတွာ စတူဟိ ပစ္စယေဟိ ပဋိဇ္ဇေတုံ ဥပဋ္ဌာယိကာနံ အဂ္ဂါ ဘဝိဿသိ”တိ အာဟ။ တဿာ သာ သမ္ပတ္တိံ သွေဝ လဒ္ဓဗ္ဗာ ဝိယ အဟောသိ။

သာ ယာဝတာယုကံ ပုညံ ကတွာ တတော စုတာ ဒေဝလောကေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဒေဝမနုဿေသု သံသရန္တိ ကဿပသမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓကာလေ ကိကိဿ ကာသိရညော သတ္တန္တံ ဝိတာနံ ကနိဋ္ဌာ သံသဒါသိ နာမ ဟုတွာ ပရကုလံ အဂန္တော တာဟိ ဇေဋ္ဌဘဂိနိဟိ သဒ္ဓိံ ဒိဃရတ္တံ ဒါနာဒီနိ ပုညာနိ ကတွာ ကဿပသမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ပါဒမူလေပိ “အနာဂတေ တုမှာဒိသဿ ဗုဒ္ဓဿ မာတုဋ္ဌာနေ ဌတွာ စတုပစ္စယဒါယိကာနံ အဂ္ဂါ ဘဝေယျ”န္တိ ပတ္ထနံ အကာသိ။ သာ တတော ပဋ္ဌာယ ပန ဒေဝမနုဿေသု သံသရန္တိ ဣမသ္မိံ အတ္တဘာဝေ မေဏ္ဍကသေဋ္ဌိပုတ္တဿ ဓနဉ္ဇယသေဋ္ဌိနော ဝိတာ ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တာ။ မယံ သာသနေ ဗဟူနိ ပုညာနိ အကာသိ။ ဣတိ ခေါ ဘိက္ခဝေ “န မယံ ဝိတာ ဂါယတိ၊ ပတ္ထိတံပတ္ထနာယ ပန နိဗ္ဗတ္တိံ ဒိသ္မာ ဥဇါနံ ဥဒါနေတိ”တိ ဝတွာ သတ္တာ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော “ဘိက္ခဝေ ယထာ နာမ ဆေကော မာလာကာရော နာနာပုပ္ဖါနံ မဟန္တံ ရာသိံ ကတွာ နာနပ္ပကာရေ မာလာဂုဏေ ကရေတိ၊ ဧဝမေဝ ဝိသာခါယ နာနပ္ပကာရာနိ ပုညာနိ ကာတုံ စိတ္တံ နမတိ”တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၅၃။ “ယထာပိ ပုပ္ဖရာသိမှာ၊ ကယိရာ မာလာဂုဏေ ဗဟူ။
 ဧဝံ ဇာတေန မစ္စေန၊ ကတ္တဗ္ဗံ ကုသလံ ဗဟု”န္တိ။

တတ္ထ ပုပ္ဖရာသိမှာတိ နာနပ္ပကာရာနံ ပုပ္ဖါနံ ရာသိမှာ။ ကယိရာတိ ကရေယျ။ မာလာဂုဏေ ဗဟူတိ ဧကေတော ဝဏ္ဏိကမာလာဒိဘေဒါ နာနပ္ပကာရာ မာလာဝိကတိယော။ မစ္စေနာတိ မရိတဗ္ဗသဘာဝတာယ “မစ္စော”တိ လဒ္ဓနာမေန သတ္တေန စိဝရဒါနာဒိဘေဒံ ဗဟုံ ကုသလံ ကတ္တဗ္ဗံ။ ကတ္ထ ပုပ္ဖရာသိဂ္ဂဟဏံ ဗဟုပုပ္ဖဒဿနတ္ထံ။ သစေ ဟိ အပ္ပါနိ ပုပ္ဖါနိ ဟောန္တိ၊ မာလာကာရော စ

ဆေကော နေဝ ဗဟူ မာလာဂုဏေ ကာတုံ သက္ကောတိ၊ အဆေကော ပန အပ္ပေသု ဗဟူသုပိ^၁ ပုပ္ဖေသု န သက္ကောတိယေဝ။ ဗဟူသု ပန ပုပ္ဖေသု သတိ ဆေကော မာလာကာရော ဒက္ခော ကုသလော ဗဟူ မာလာဂုဏေ ကရောတိ၊ ဧဝမေဝ သစေ ဧကစ္စဿ သဒ္ဓါ မန္ဓာ ဟောတိ၊ ဘောဂါ စ ဗဟူ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ နေဝ သက္ကောတိ ဗဟူနိ ကုသလာနိ ကာတုံ၊ မန္ဓာယ စ ပန သဒ္ဓါယ မန္ဓေသု စ ပန ဘောဂေသု န သက္ကောတိ။ ဥဋ္ဌာရာယ စ ပန သဒ္ဓါယ မန္ဓေသု စ ဘောဂေသု န သက္ကောတိယေဝ။ ဥဋ္ဌာရာယ စ ပန သဒ္ဓါယ ဥဋ္ဌာရေသု စ ဘောဂေသု သတိ သက္ကောတိ။ တထာရူပါ စ ဝိသာခါ ဥပါသိကာ။ တံ သန္ဓာယေတံ ဝုတ္တံ “ယထာပိ။ပ။ ကတ္တဗ္ဗံ ကုသလံ ဗဟု”န္တိ။

ဒဒသနာဝသာနေ ဗဟူ သောတာပန္နာဒယော အဟေသုံ၊ မဟာဇနဿ သာတ္ထိကာ ဓမ္မဒေသနာ ဇာတာတိ။

ဝိသာခါဝတ္ထု အဋ္ဌမံ။

၉-အာနန္ဒတ္ထေရပဉ္စာဝတ္ထု

န ပုပ္ဖဂန္ဓော ပဋိဝါတမေတိတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရန္တော အာနန္ဒတ္ထေရဿ ပဉ္စံ ဝိဿဇ္ဇေန္တော ကထေသိ။

ထေရော ကိရ သာယနသမယေ ပဋိသလ္လိနော စိန္တေသိ “ဘဂဝတာ မူလဂန္ဓော သာရဂန္ဓော ပုပ္ဖဂန္ဓောတိ တယော ဥတ္တမဂန္ဓော ဝုတ္တာ၊ တေသံ အနုဝါတမေဝ ဂန္ဓော ဂစ္ဆတိ၊ နော ပဋိဝါတံ။ အတ္ထိန ခေါ တံ ဂန္ဓဇာတံ၊ ယဿ ပဋိဝါတမ္ပိ ဂန္ဓော ဂစ္ဆတိ”တိ။ အထဿ တေဒဟောသိ “ကိ” မယံ အတ္တနာ ဝိနိစ္ဆိတေန၊ သတ္တာရံယေဝ ပုစ္ဆိဿာမိ”တိ။ သော သတ္တာရံ ဥပသင်္ကမိတွာ ပုစ္ဆိ။ တေန ဝုတ္တံ—

“အထ ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော (သာယနသမယေ ပဋိသလ္လာနာ ဝုပ္ပိတော)၂ ယေန ဘဂဝါ တေနပသင်္ကမိ၊ ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသိဒိ၊ ဧကမန္တံ နိသိန္ဒော ခေါ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဘဂဝန္တံ တေဒဝေါစ—

တိဏိမာနိ ဘန္တေ ဂန္ဓဇာတာနိ၊ ယေသံ အနုဝါတမေဝ ဂန္ဓော ဂစ္ဆတိ၊ နော ပဋိဝါတံ။ ကတမာနိ တိဏိ၊ မူလဂန္ဓော သာရဂန္ဓော

၁-အပ္ပေသုပိ(သိ)

၂-()ပဋိဝါတံ နတ္ထိ။

ပုပ္ဖဂန္ဓော၊ ဣမာနိ ခေါ ဘန္တေ တိဏိ ဂန္ဓဇာတာနိ။ ယေသံ အနုဝါတမေဝ ဂန္ဓော ဂစ္ဆတိ၊ နောပဋိဝါတံ။ အတ္ထိ န ခေါ ဘန္တေ ကိဉ္စိ ဂန္ဓဇာတံ၊ ယံဿ အနုဝါတမ္ပိ ဂန္ဓော ဂစ္ဆတိ၊ ပဋိဝါတမ္ပိ ဂန္ဓော ဂစ္ဆတိ၊ အနုဝါတပဋိဝါတမ္ပိ ဂန္ဓော ဂစ္ဆတိတိ။

အထဿ ဘဂဝါ ပဉ္စိ ဝိဿဇ္ဇေန္တော—

“အတ္တာနန္တ ကိဉ္စိ ဂန္ဓဇာတံ၊ ယဿ အနုဝါတမ္ပိ ဂန္ဓော ဂစ္ဆတိ၊ ပဋိဝါတမ္ပိ ဂန္ဓော ဂစ္ဆတိ၊ အနုဝါတပဋိဝါတမ္ပိ ဂန္ဓော ဂစ္ဆတိတိ။ ကတမံ ပန တံ ဘန္တေ ဂန္ဓဇာတံ၊ ယဿ အနုဝါတမ္ပိ ဂန္ဓော ဂစ္ဆတိ၊ ပဋိဝါတမ္ပိ ဂန္ဓော ဂစ္ဆတိ၊ အနုဝါတပဋိဝါတမ္ပိ ဂန္ဓော ဂစ္ဆတိတိ။

ဣဓာနန္တ ယသ္မိံ ဂါမေ ဝါ နိဂမေ ဝါ ဣတ္ထိ ဝါ ပုရိသော ဝါ ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂတော ဟောတိ၊ ဓမ္မံ သရဏံ ဂတော ဟောတိ၊ သံဃံ သရဏံ ဂတော ဟောတိ၊ ပါဏာတိပါတာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ၊ အဒိန္နာဒါနာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ၊ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ၊ မုသာဝါဒါ ပဋိဝိရတော ဟောတိ၊ သုရာမေရယမဇ္ဇပမာဒဋ္ဌာနာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ၊ သီလဝါ ဟောတိ ကလျာဏဓမ္မော၊ ဝိဂတမလမစ္ဆေရေန စေတသာ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသတိ မုတ္တစာဂေါ ပယတပါဏိ ဝေါဿဂ္ဂရတော ယာစယောဂေါ ဒါနသံဝိဘာဂရတော။

တဿ ဒိသာသု သမဏဗြာဟ္မဏာ ဝဏ္ဏံ ဘာသန္တိ ‘အမုကသ္မိံ’ နာမ ဂါမေ ဝါ နိဂမေ ဝါ ဣတ္ထိ ဝါ ပုရိသော ဝါ ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂတော ဟောတိ၊ ဓမ္မံ သရဏံ ဂတော ဟောတိ၊ သံဃံ သရဏံ ဂတော ဟောတိ။ပ။ ဒါနသံဝိဘာဂရတော’တိ။

ဒေဝတာပိဿ ဝဏ္ဏံ ဘာသန္တိ ‘အမုကသ္မိံ’ နာမ ဂါမေ ဝါ နိဂမေ ဝါ ဣတ္ထိ ဝါ ပုရိသော ဝါ ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂတော ဟောတိ၊ ဓမ္မံ သရဏံ ဂတော ဟောတိ၊ သံဃံ သရဏံ ဂတော ဟောတိ။ပ။ ဒါနသံဝိဘာဂရတော’တိ။ ဣဒံ ခေါ တံ အာနန္တ ဂန္ဓဇာတံ၊ ယဿ အနုဝါတမ္ပိ ဂန္ဓော ဂစ္ဆတိ၊ ပဋိဝါတမ္ပိ ဂန္ဓော

ဂစ္ဆတိ၊ အနုဝါတပဋိဝါတမ္ပိ ဂန္ဓော ဂစ္ဆတိ”တိ ဝတ္ထာ ဣမာ ဂါထာ အဘာသိ—

၅၄။ “န ပုပ္ဖဂန္ဓော ပဋိဝါတမေတိ၊
န စန္ဒနံ တဂရမလ္လိကာ ဝါ။
သတဉ္စ ဂန္ဓော ပဋိဝါတမေတိ၊
သဗ္ဗာ ဒိသာ သပ္ပုရိသော ပဝါယတိ။

၅၅။ စန္ဒနံ တဂရံ ဝါပိ၊ ဥပ္ပလံ အထ ဝဿိကီ။
ဧတေသံ ဂန္ဓဇာတာနံ၊ သီလဂန္ဓော အနုတ္တရော”တိ။

တတ္ထ န ပုပ္ဖဂန္ဓောတိ တာဝတိံသဘဝနေ ပါရိစ္ဆတ္တကရက္ခော အာယာမတော စ ဝိတ္တာရတော စ ယောဇနသတိကော၊ တဿ ပုပ္ဖါနံ အဘာပညာသယောဇနာနိ ဂစ္ဆတိ၊ ဂန္ဓော ယောဇနသတံ၊ သောပိ အနုဝါတမေဝ ဂစ္ဆတိ၊ ပဋိဝါတံ ပန အဇ္ဈင်္ဂလမတ္တမ္ပိ ဂန္တံ န သက္ကောတိ၊ ဧဝရူပေါပိ န ပုပ္ဖဂန္ဓော ပဋိဝါတမေတိ။ စန္ဒနန္တံ စန္ဒနဂန္ဓော။ တဂရမလ္လိကာ ဝါတိ ဣမေသမ္ပိ ဂန္ဓော ဧဝ အဓိပ္ပေတော။ သာရဂန္ဓာနံ အဂ္ဂဿ ဟိ လောဟိတစန္ဒနဿာပိ တဂရဿပိ မလ္လိကာယပိ အနုဝါတမေဝ ဝါယတိ၊ နော ပဋိဝါတံ။ သတဉ္စ ဂန္ဓောတိ သပ္ပုရိသာနံ ပန ဗုဒ္ဓပစ္စေကဗုဒ္ဓသာဝကာနံ သီလဂန္ဓော ပဋိဝါတမေတိ။ ကိံ ကာရဏာ? သဗ္ဗာ ဒိသာ သပ္ပုရိသော ပဝါယတိ ယသ္မာ ပန သပ္ပုရိသော သီလဂန္ဓေန သဗ္ဗာပိ ဒိသာ အဇ္ဈောတ္တရိတွာဝ ဂစ္ဆတိ၊ တသ္မာ “တဿ ဂန္ဓော န ပဋိဝါတမေတိ” တိ န ဝတ္ထဗ္ဗော?။ တေန ဝုတ္တံ “ပဋိဝါတမေတိ” တိ။ ဝဿိကီတိ ဇာတိသုမနာ။ ဧတေသန္တိ ဣမေသံ စန္ဒနာဒိနံ ဂန္ဓဇာတာနံ ဂန္ဓတော သီလဂန္ဓာနံ သပ္ပုရိသာနံ သီလဂန္ဓောဝ အနုတ္တရော အသဒိသော အပ္ပုဋိဘာဂေါတိ။

ဒေသနာဝသာနေ ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလာဒိနိ ပတ္တာ၊ ဒေသနာ မဟာဇနဿ သတ္တိကာ ဇာတာတိ။

အာနန္ဒတ္ထေရပဉ္စာဝတ္ထု နဝမံ။

၁-အဇ္ဈင်္ဂလမတ္တမ္ပိ (သျှာ) ၂-ယာတိ (သီ၊ သျှာ)
၃-ဂန္ဓော ပဋိဝါတမေတိတိ ဝတ္ထဗ္ဗော (သီ၊ သျှာ)

၁၀-မဟာကဿပတ္ထေရပိဏ္ဍပါတဒိန္နဝတ္ထု

အပ္ပမတ္တော အယံ ဂန္ဓောတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဝေဠုဝနေ ဝိဟရန္တော မဟာကဿပတ္ထေရဿ ပိဏ္ဍပါတဒါနံ အာရပ္ပ ကထေသိ။

ကေသိံ ဟိ ဒိဝသေ ထေရော သတ္တာဟစ္စယေန နိရောဓော ဝုဠာယ “ရာဇ-
ဂဟသပဒါနံ ပိဏ္ဍာယ စရိဿာမီ”တိ နိက္ခမိ။ တသိံ ပန သမယေ သက္ကဿ
ဒေဝရညော ပရိစာရိကာ ကကုဋ္ဌပါဒိနိယော ပဉ္စသတာ အစ္စရာယော “ထေရဿ
ပိဏ္ဍပါတံ ဒဿာမာ”တိ ဥဿာဟဇာတာ ပဉ္စပိဏ္ဍပါတသတာနိ သဇ္ဇေတွာ
အာဒါယ အန္တရာမဂ္ဂေ ဌတွာ “ဘန္တေ ဣမံ ပိဏ္ဍပါတံ ဂဏှထ၊ သင်္ဂဟံ နော
ကရောထာ”တိ ဝဒိံ သု။ ဂစ္ဆထ တုမှေ၊ အဟံ ဒုဂ္ဂတာနံ သင်္ဂဟံ ကရိဿာမီတိ။
ဘန္တေ မာ နော နာသေထ၊ သင်္ဂဟံ နော ကရောထာတိ။ ထေရော ဥတွာ
ပုန ပဋိက္ခိပိတွာ ပုနပိ အပဂန္တံ၊ အနိစ္စမာနာ ယာစန္တိယော “အတ္တနော
ပမာဏံ န ဇာနာထ၊ အပဂစ္ဆထာ”တိ အစ္စရံ ပဟရိ။ တာ ထေရဿ အစ္စရ-
သဒ္ဓံ သုတွာ သန္တိန္တိတွာ သမ္မုခါ ဌာတုံ အသက္ကောန္တိယော ပလာယိတွာ
ဒေဝလောကမေဝ ဂန္ဓာ သက္ကေန “ကဟံ ဂတာတ္ထာ”တိ ပုဠာ “သမာပတ္တိတော
ဝုဠိတဿ ထေရဿ ပိဏ္ဍပါတံ ဒဿာမာ”တိ ဂတာမှာ ဒေဝါတိ။ ဒိန္နော ပန
ဝေဝါတိ။ ဂဏှိတုံ န ဣစ္ဆတိတိ။ ကိံ ကထေသိတိ။ “ဒုဂ္ဂတာနံ သင်္ဂဟံ ကရိဿာ-
မီ”တိ အာဟ ဒေဝါတိ။ တုမှေ ကေနာကာရေန ဂတာတိ။ ဣမိနာဝ ဒေဝါတိ။
သက္ကော “တုမှာဒိသိယော ထေရဿ ပိဏ္ဍပါတံ ကိံ ဒဿန္တိ”တိ သယံဒါတု-
ကာမော ဟုတွာ ဇရာဇိဏ္ဏော မဟလ္လကော ခဏ္ဍဒန္တော ပလိတကေသော
ဩဘဂ္ဂသရိရော မဟလ္လကတန္တဝါယော ဟုတွာ သုဇမ္ဗိဒေဝဓိတရံ ကထာရူပမေဝ
မဟလ္လိကံ ကဘွာ ဧကံ ပေသကာရပီထိံ မာပေတွာ တန္တံ ပဿာရေန္တော
အတ္ထိ။

ထေရောပိ “ဒုဂ္ဂတာနံ သင်္ဂဟံ ကရိဿာမီ”တိ နဂရာဘိမုခေါ၊ ဂစ္ဆန္တော
ဗဟိနဂရေ ဧဝ တံ ဝီထိံ ဒိသွာ ဩလောကေန္တော ဒွေ ဇနေ အဒ္ဓဿ။ တသိံ
ခဏေ သက္ကော တန္တံ ပဿာရေတိ၊ သုဇာ တသရံ ဝဇ္ဇေတိ။ ထေရော
စိန္တေသိ “ဣမေ မဟလ္လကကာလေပိ ကမ္ပံ ကရောန္တိယေဝ၊ ဣမသိံ နဂရေ
ဣမေဟိ ဒုဂ္ဂတတရာ နတ္ထိ မညေ၊ ဣမေဟိ ဒိန္နံ ဥဠုက်မတ္တမ္ပိ သာကမတ္တမ္ပိ
ဂဟေတွာ ဣမေသံ သင်္ဂဟံ ကရိဿာမီ”တိ။ သော တေသံ ဂေဟာဘိမုခေါ
အဟောသိ။ သက္ကော တံ အာဂစ္ဆန္တံ ဒိသွာ သုဇံ အာဟ “ဘဒ္ဒေ မယုံ
အယျော ဣတော အာဂစ္ဆတိ၊ တံ အပဿန္တိ ဝိယ တုဏှိ ဟုတွာ နိသိဒါ၊
ခဏေန ထေရံ ဝဇ္ဇေတွာ ပိဏ္ဍပါတံ ဒဿာမာ”တိ။ ထေရော အာဂန္ဓာ

ဂေဟဒ္ဓါရေ အဋ္ဌာသိ။ တေပိ အပဿန္တာ ဝိယ အတ္တနော ကမ္မမေဝ ကရောန္တာ ထောက် အာဂမိံ သု။

အထ သက္ကော “ဂေဟဒ္ဓါရေ ဧကော ထေရော ဝိယ ဌိတော၊ ဥပဓာရေဟိ တာဝါ”တိ အာဟ။ ဂန္တာ ဥပဓာရေထ သာမိတိ။ သော ဂေဟာ နိက္ခမိတွာ ထေရံ ပဉ္စပတိဋ္ဌိတေန ဝဉ္စိတွာ ဥဘောဟိ ဟတ္ထေဟိ ဇဏ္ဍကောနိ ဩလမ္ဘိတွာ နိတ္ထနန္တော ဥဋ္ဌာယ “ကတရော ထေရော န ခေါ အယျော”တိ ထောက် ဩသတ္တိတွာ “အက္ခိနိ မေ ဝုမာယန္တိ”တိ ဝတွာ နလာဋေ ဟတ္ထံ ဌပေတွာ ဥဒ္ဓံ ဩလောကေတွာ “အဟော ဒုက္ခံ၊ အယျော နော မဟာကဿပတ္ထေရော စိရဿံ မေ ကုဋ္ဌိဒ္ဓါရံ အာဂတော၊ အတ္ထိ န ခေါ ကိဉ္စိ ဂေဟေ”တိ အာဟ။ သုဇာ ထောက် အာကုလံ ဝိယ ဟုတွာ “အတ္ထိ သာမိ”တိ ပဋိဝစနံ အဒါသိ။ သက္ကော “ဘန္တေ လူခံ ဝါ ပဏိတံ ဝါတိ အစိန္တေတွာ သင်္ဂဟံ နော ကရော- ယာ”တိ ပတ္တံ ဂဏှိ။ ထေရော “ဧတေဟိ ဒိန္နံ သာကံ ဝါ ဟောတု ကုဏ္ဍကမုဋ္ဌိ ဝါ၊ သင်္ဂဟံ နေသံ ကရိဿာမိ”တိ ပတ္တံ အဒါသိ။ သော အန္တောသရံ ပဝိသိတွာ သဋ္ဌိဩဒနံ နာမ သဋ္ဌိယာ ဥဒ္ဓရိတွာ ပတ္တံ ပူရေတွာ ထေရဿ ဟတ္ထေဌပေသိ။ သော အဟောသိ ပိဏ္ဍာပါတော အနေကသုပဗျူဉ္စော၊ သကလံ ရာဇဂဟနဂရံ ဂဓေန အဇ္ဈောတ္ထရိ။

တဒါ ထေရော စိန္တေသိ “အယံ ပုရိသော အပ္ပေသက္ခော၊ ပိဏ္ဍာပါတော မဟေသက္ခော၊ သက္ကဿ ဘောဇနသဒိသော၊ ကော န ခေါ ဒေသော”တိ။ အထ နံ “သက္ကော”တိ ဥတွာ အာဟ “ဘာရိယံ တေ ကမ္မံ ကတံ ဒုဂ္ဂတာနံ သမ္ပတ္တိံ ဝိလုမ္ပန္တေန၊ အဇ္ဇေ မယံ ဒါနံ ဒတွာ ကောစိဒေဝ ဒုဂ္ဂတော သေနာ- ပတိဋ္ဌာနံ ဝါ သေဋ္ဌိဋ္ဌာနံ ဝါ လဘောယျာ”တိ။ မယာ ဒုဂ္ဂတတရော နတ္ထိ ဘန္တေဟိ။ ကိံ ကာရဏာ တံ ဒုဂ္ဂတော ဒေဝလောကေ ရဇ္ဇသိရိံ အန- ဘဝန္တောတိ။ ဘန္တေ ဧဝံ နာမေတံ၊ မယာ ပန အနုပ္ပန္တေ ဗုဒ္ဓေ ကလျာဏကမ္မံ ကတံ၊ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒေ ဝတ္တမာနေ ကလျာဏကမ္မံ ကတွာ စူဠရထဒေဝပုတ္တော မဟာရထဒေဝပုတ္တော အနေကဝဏ္ဏဒေဝပုတ္တောတိ ဣမေ တယော သမာန- ဒေဝပုတ္တာ မမ အာသန္နဋ္ဌာနေ နိဗ္ဗတ္တာ၊ မယာ တေဇဝန္တတရာ။ အဟဉ္စိ တေသု ဒေဝပုတ္တေသု “နက္ခတ္တံ ကိဋ္ဌိဿာမာ”တိ ပရိစာရိကာယော ဂဟေတွာ အန္တရပီထိံ ဩတိဏ္ဏေသု ပလာယိတွာ ဂေဟံ ပဝိသာမိ။ ကေသဉ္စိ သရီရတော တေဇော မမ သရီရံ ဩတ္ထရတိ၊ မမ သရီရတော တေဇော တေသံ သရီရံ န ဩတ္ထရတိ၊ ကော မယာ ဒုဂ္ဂတတရော ဘန္တေဟိ။ ဧဝံ သန္တေပိ ဣတော

၁-ဆဋ္ဌိတော (သိ၊ သျာ)

ပဋ္ဌာယ မယံ မာ ဧဝံ ဝဇ္ဇေတွာ ဒါနမဒါသီတိ။ ဝဇ္ဇေတွာ တုမှာကံ ဒါနေ ဒိန္နေ မယံ ကုသလံ အတ္ထိ၊ န အတ္ထိတိ။ အတ္ထာဝုသောတိ။ ဧဝံ သန္တေ ကုသလ- ကမ္မကရဏံ နာမ မယံ ဘာရော ဘန္တေတိ။ သော ဧဝံ ဝတွာ ထေရံ ဝန္တိတွာ သုဇံ ဂဟေတွာ ထေရံ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ ဝေဟာသံ အပ္ပဂ္ဂန္တာ “အဟော ဒါနံ ပရမဒါနံ ကဿပေ သုပ္ပတိဋ္ဌိတ”န္တိ ဥဒါနံ ဥဒါနေသိ။ တေန ဝုတ္တံ—

ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ရာဇဂဟေ ဝိဟရတိ ဝေဠုဝနေ ကလန္ဒက- နိဝါပေ။ တေန ခေါ ပန သမယေန အာယသ္မာ မဟာကဿပေါ ပိပ္ပလိဂုဟာယံ ဝိဟရတိ၊ သတ္တာဟံ ဧကပလ္လင်္ကေန နိသိန္နော ဟောတိ အညတရံ သမာဓိံ သမာပဇ္ဇိတွာ။ အထ ခေါ အာယသ္မာ မဟာ- ကဿပေါ တဿ သတ္တာဟဿ အစ္စယေန တမှာ သမာဓိမှာ ဝုဋ္ဌာသိ။ အထ ခေါ အာယသ္မတော မဟာကဿပဿ တမှာ သမာဓိမှာ ဝုဋ္ဌိတဿ ဧတဒဟောသိ “ယံနုနာဟံ ရာဇဂဟံ ပိဏ္ဍာယ ပဝိသေယျ”န္တိ။

တေန ခေါ ပန သမယေန ပဉ္စမတ္တာနိ ဒေဝတာသတာနိ ဥဿုက္ကံ အာပန္နာနိ ဟောန္တိ အာယသ္မတော မဟာကဿပဿ ပိဏ္ဍ- ပါတပဋိလာဘာယ။ အထ ခေါ အာယသ္မာ မဟာကဿပေါ တာ၊ ပဉ္စမတ္တာနိ ဒေဝတာသတာနိ ပဋိက္ခိပိတွာ ပုဗ္ဗဏှသမယံ နိဝါသေတွာ ပတ္တစီဝရမာဒါယ ရာဇဂဟံ ပိဏ္ဍာယ ပါဝိသိ။

တေန ခေါ ပန သမယေန သက္ကောဒေဝါနမိန္ဒော အာယသ္မတော မဟာကဿပဿ ပိဏ္ဍပါတံ ဒါတုကာမော ဟောတိ။ ပေသကာရ- ဝဏ္ဏံ အဘိနိဗ္ဗိနိတွာ တန္တံ ဝိနာတိ၊ သုဇာ အသုရကညာ တသရံ ပူရေတိ။ အထ ခေါ အာယသ္မာ မဟာကဿပေါ ရာဇဂဟေ သပဒါနံ ပိဏ္ဍာယ စရမာနော ယေန သက္ကဿ ဒေဝါနမိန္ဒဿ နိဝေသနံ တေနပသင်္ကမိ၊ အဒ္ဓဿာ ခေါ သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော အာယသ္မန္တံ မဟာကဿပံ ဒူရတောဝ အာဂစ္ဆန္တံ၊ ဒိသ္မာ ဃရာ နိက္ခမိတွာ ပစ္စုဂ္ဂန္တာ ဟဏ္ဍဇာာ ပတ္တံ ဂဟေတွာ ဃရံ ပဝိသိတွာ ဃဋိယာ ဩဒနံ ဥဒ္ဓရိတွာ ပတ္တံ ပူရေတွာ အာယသ္မတော မဟာ- ကဿပဿ အဒါသိ။ သော အဟောသိ ပိဏ္ဍပါတော အနေက- သူပေါ အနေကဗျဉ္စနော အနေကရသဗျဉ္စနော။ အထ ခေါ

အာယသ္မတော မဟာကဿပဿ တေဒဟောသိ “ကော န ခေါ အယံ သက္ကော၊ ယဿာယံ ဝေရူပေါ ဣဒ္ဓါနဘာဝေါ”တိ။ အထ ခေါ အာယသ္မတော မဟာကဿပဿ တေဒဟောသိ “သက္ကော ခေါ အယံ ဒေဝါနမိန္ဒော”တိ ဝိဒိတွာ သက္ကံ ဒေဝါနမိန္ဒံ တေဒဝေါစ “ကတံ ခေါ တေ ဣဒံ ကောသိယ၊ မာ ပုနပိ ဝေရူပမကာသိ”တိ။ အမှာကမ္ပိ ဘန္တေ ကဿပ ပုညေန အတ္ထော၊ အမှာကမ္ပိ ပုညေန ကရဏီယန္တိ။

အထ ခေါ သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော အာယသ္မန္တံ မဟာကဿပံ အဘိဝါဒေတွာ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ ဝေဟာသံ အပ္ပဂ္ဂန္တာ အာကာသေ အန္တလိက္ခေ တိက္ခတ္တံ၊ ဥဒါနံ ဥဒါနေသိ “အဟော ဒါနံ ပရမဒါနံ ကဿပေ သုပ္ပတိဋ္ဌိတံ၊ အဟော ဒါနံ ပရမဒါနံ ကဿပေ သုပ္ပတိ-ဋ္ဌိတံ၊ အဟော ဒါနံ ပရမဒါနံ ကဿပေ သုပ္ပတိဋ္ဌိတံ”န္တိ။

အထ ခေါ ဘဂဝါ ဝိဟာရေ ဌိတော ဝေ တဿ တံ သဒ္ဓံ သုတွာ ဘိက္ခု။ အာမန္တေတွာ “ပဿထ ဘိက္ခုဝေ သက္ကံ ဒေဝါနမိန္ဒံ ဥဒါနံ ဥဒါနေတွာ အာကာသေန ဂစ္ဆန္တ”န္တိ အာဟ။ ကိံ ပန တေန ကတံ ဘန္တေတိ။ ဝဇ္ဇေတွာ တေန မယံ ပုတ္တဿ ကဿပဿ ပိဏ္ဍပါတော ဒိန္ဒော၊ တံ ဒတွာ တုဠမာန-သော ဥဒါနံ ဥဒါနေန္တော ဂစ္ဆတိတိ။ “ထေရဿ ပိဏ္ဍပါတံ ဒါတုံ ဝဇ္ဇတိ”တိ ကထံ ဘန္တေ တေန ဣတန္တိ။ ဘိက္ခုဝေ မမ ပုတ္တေန သဒိသံ နာမ ပိဏ္ဍပါတိကံ ဒေဝါပိ မနုဿာပိ ဝိဟယန္တိတိ ဝတွာ သယမ္ပိ ဥဒါနံ ဥဒါနေသိ။ သုတ္ထေ ပန ဧတ္တကမေဝ အာဂတံ—

အသောသိ ခေါ ဘဂဝါ ဒိဗ္ဗာယ သောတဓာတုယာ ဝိသုဒ္ဓါယ အတိက္ကန္တမာနုသိကာယ သက္ကဿ ဒေဝါနမိန္ဒဿ ဝေဟာသံ အပ္ပဂ္ဂန္တာ အာကာသေ အန္တလိက္ခေ တိက္ခတ္တံ၊ ဥဒါနံ ဥဒါနေ-န္တဿ “အဟော ဒါနံ ပရမဒါနံ ကဿပေ သုပ္ပတိဋ္ဌိတံ၊ အဟော ဒါနံ ပရမဒါနံ ကဿပေ သုပ္ပတိဋ္ဌိတံ၊ အဟော ဒါနံ ပရမဒါနံ ကဿပေ သုပ္ပတိဋ္ဌိတံ”န္တိ။

အထ ခေါ ဘဂဝါ တေမဏ္ဏံ ဝိဒိတွာ တာယံ ဝေလာယံ ဣမံ ဥဒါနံ ဥဒါနေသိ—

“ပိဏ္ဍပါတိကဿ ဘိက္ခုနော၊
 အတ္တဘရဿ အနညပေါသိနော။
 ဒေဝါ ပိဟယန္တိ တာဒိနော၊
 ဥပသန္တဿ သဒါ သတိမတော”တိ။

ဣမဉ္ဇ ပန ဥဒါနံ ဥဒါနေတွာ “ဘိက္ခဝေ သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော မမ ပုတ္တဿ သီလဂန္ဓေန အာဂန္တော ပိဏ္ဍပါတံ အဒါသိ”တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၅၆။ “အပ္ပမတ္တော အယံ ဂန္ဓော၊ ယွာယံ တဂရစန္ဒနံ။
 ယော စ သီလဝတံ ဂန္ဓော၊ ဝါတိ ဒေဝေသု ဥတ္တမော”တိ။

တတ္ထ အပ္ပမတ္တောတိ ပရိတ္တပ္ပမာဏော?။ ယော စ သီလဝတန္တိ ယော ပန သီလဝန္တာနံ သီလဂန္ဓော၊ သော တဂရံ ဝိယ လောဟိတစန္ဒနံ? ဝိယ စ ပရိတ္တကော န ဟောတိ၊ အတိဝိယ ဥဋ္ဌာရော ဝိပ္ပာရိတော။ တေနေဝ ကာရဏေန ဝါတိ ဒေဝေသု ဥတ္တမောတိ ပဝရော သေဋ္ဌော ဟုတွာ ဒေဝေသု စ မနုဿေသု စ သဗ္ဗတ္ထမေဝ ဝါယတိ၊ ဩတ္ထရန္တော ဂစ္ဆတိတိ။

ဒေသနာဝသာနေ ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလာဒိနိ ပတ္တာ၊ ဒေသနာ မဟာဇနဿ သာတ္ထိကာ ဇာတာတိ။

မဟာကဿပတ္ထေရပိဏ္ဍပါတဒိန္နဝတ္ထု ဒသမံ။

၁၁-ဂေါမိကတ္ထေရပရိနိဗ္ဗာနဝတ္ထု

တေသံ သမ္ပန္နသီလာနန္တိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ရာဇဂဟံ ဥပနိဿာယ ဝေဠုဝနေ ပိဟရန္တော ဂေါမိကတ္ထေရဿ ပရိနိဗ္ဗာနံ အာရဗ္ဗ ကထေသိ။

သော ဟိ အာယသ္မာ ဣသိဂိလိပဿေ ကာဠသီလာယံ ပိဟရန္တော အပ္ပမတ္တော အာတာပီ ပဟိတတ္တော သာမာယိကံ စေတောဝိပုတ္တိံ ဖုသိတွာ ဧကဿ အနုသာယိကဿ ရောဂဿ ဝသေန တတော ပရိဟာယိ။ သော ဒုတိယမ္ပိ တတိယမ္ပိ ဆက္ခတ္တု ဖျာနံ နိဗ္ဗတ္တတွာ ပရိဟိနော၊ သတ္တမေ ဝါရေ ဥပ္ပါဒေတွာ စိန္တေသိ “အဟံ ဆက္ခတ္တု ဖျာနာ ပရိဟိနော၊ ပရိဟိနဇ္ဈာနဿ

၁-ခု ၁-၁၁၁-ပိဋ္ဌေ။
 ၃-ပရိတ္တပရိမာဏော (သိ)
 ၂-ယာယံ တဂရစန္ဒနိ (သိ)
 ၄-တဂရေ ဝိယ လောဟိတစန္ဒနေ (သိ၊ သျာ)

ခေါပန အနိယတာ ဂတိ၊ ဣဒါနေဝ သတ္ထံ အာဟရိဿာမီ”တိ ကေသော-
 ရောပနသတ္ထကံ ဂဟေတွာ ဂလနာဋ္ဌိံ ဆိန္ဒိတုံ မဇ္ဇကေ နိပဇ္ဇိ။ မာရော တဿ
 စိတ္တံ ဥတွာ “အယံ ဘိက္ခု သတ္ထံ အာဟရိတုကာမော၊ သတ္ထံ အာဟရန္တာ
 ခေါ ပန ဇီဝိတေ နိရပေက္ခာ ဟောန္တိ၊ တေ ဝိပဿနံ ပဋ္ဌပေတွာ
 အရဟတ္တဗ္ဗိ ပါပုဏန္တိ၊ သစာဟံ ဧတံ ဝါရေဿာမိ၊ န မေ ဝစနံ ကရိဿတိ၊
 သတ္တာရံ ဝါရာပေဿာမီ”တိ အညာတကဝေသေန သတ္တာရံ ဥပသင်္ကမိတွာ
 ဧဝမာဟ—

“မဟာဝီရ မဟာပည၊ ဣဒ္ဓိယာ ယသသာ ဇလ။
 သဗ္ဗဝေရဘယာတိတ၊ ပါဒေ ဝန္တာမိ စက္ခုမ။

သာဝကော တေ မဟာဝီရ၊ မရဏံ မရဏာဘိဘူ။
 အာကင်္ခတိ စေတယတိ၊ တံ နိသေဓ ဇုတိန္ဓရ။

ကထံ ဟိ ဘဂဝါ တုယံ၊ သာဝကော သာသနေ ရတော။
 အပ္ပတ္တမာနသော သေက္ခော၊ ကာလံ ကယိရာ ဇနေ သုတာ”တိ။

တသ္မိံ ခဏေ ထေရေန သတ္ထံ အာဟရိတံ ဟောတိ။ သတ္တာ “မာရော
 အယ”န္တိ ဝိဒိတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

“ဧဝံ ဟိ ဝီရာ ကုဗ္ဗန္တိ၊ နာဝကင်္ခန္တိ ဇီဝိတံ။
 သမူလံ တဏှမဗ္ဗုယု၊ ဂေါမိကော ပရိနိဗ္ဗုတော”တိ။

အထ ခေါ ဘဂဝါ သမ္ပဟုလေဟိ ဘိက္ခုဟိ သဒ္ဓိံ ထေရဿ သတ္ထံ
 အာဟရိတွာ နိပန္နဋ္ဌာနံ အဂမာသိ။ တသ္မိံ ခဏေ မာရော ပါပိမာ “ကတ္ထ န
 ခေါ ဣမဿ ပဋိသန္ဓိဝိညာဏံ ပတိဋ္ဌိတ”န္တိ ဓူမရာသိ ဝိယ ကိမိရပုဇ္ဇော ဝိယ စ
 ဟုတွာ သဗ္ဗဒိသာသု ထေရဿ ဝိညာဏံ သမန္ဓေသတိ။ ဘဂဝါတံ ဓူမတိမိရ-
 ဘာဝံ ဘိက္ခုနံ ဒသေတွာ “ဧသော ခေါ ဘိက္ခဝေ မာရော ပါပိမာ
 ဂေါမိကဿ ကုလပုတ္တဿ ဝိညာဏံ သမန္ဓေသတိ ‘ကတ္ထ ဂေါမိကဿ
 ကုလပုတ္တဿ ဝိညာဏံ ပတိဋ္ဌိတ’န္တိ။ အပတိဋ္ဌိတေန စ ဘိက္ခဝေ ဝိညာဏေန
 ဂေါမိကော ကုလပုတ္တော ပရိနိဗ္ဗုတော”တိ အာဟ။ မာရောပိ တဿ
 ဝိညာဏဋ္ဌာနံ ဒဋ္ဌုအသက္ကောန္တော ကုမာရကဝဏ္ဏော ဟုတွာ ဗေလုဝပဏ္ဍုဝိဏံ
 အာဒါယ သတ္တာရံ ဥပသင်္ကမိတွာ ပုစ္ဆိ—

“ဥဒ္ဓိံ အဓော စ တိရိယံ၊ ဒိသာ အနုဒိသာ သ္မဟံ။
အန္ဓေသံ နာဓိဂစ္ဆာမိ၊ ဂေါဓိကော သော ကုဟိံ ဂတော”တိ။

အထ နံ သတ္တာ အာဟ—

“ယော ဓိရော ဓိတိသမ္ပန္နော၊ ဈာယီ ဈာနရတော သဒါ။
အဟောရတ္တံ အနုယုဉ္ဇံ၊ ဇီဝိတံ အနိကာမယံ။

ဇေတွာန မစ္စုနော သေနံ၊ အနာဂန္တာ ပုနတ္တဝံ။
သမူလံ တဏှမဗ္ဗုယျ၊ ဂေါဓိကော ပရိနိဗ္ဗုတော”တိ။

ဧဝံ ဝုတ္တေ မာရော ပါပိမာ ဘဂဝန္တံ ဂါထာယ အဇ္ဈဘာသိ—

“တဿ သောကပရေတဿ၊ ဝိဏာ ကစ္ဆာ အဘဿထ။
တတော သော ဒုမ္မနော ယက္ခော၊ တတ္ထေပန္နရဓာယထာ”တိ။

သတ္တာပိ “ကိံ တေ ပါပိမ ဂေါဓိကဿ ကုလပုတ္တဿ နိဗ္ဗတ္တဋ္ဌာနေန။
တဿ ဟိ နိဗ္ဗတ္တဋ္ဌာနံ၊ တုမှာဒိသာနံ သတမ္ပိ သဟဿမ္ပိ ဒဋ္ဌံ န သက္ကော-
တိ”တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၅၇။ “တေသံ သမ္ပန္နသီလာနံ၊ အပ္ပမာဒဝိဟာရိနံ။
သမ္ပဒညာ ဝိမုတ္တာနံ၊ မာရော မဂ္ဂံ န ဝိန္ဒတိ”တိ။

တတ္ထ တေသန္တိ ယထာ အပ္ပတိဋ္ဌိတေန ဝိညာဏေန ဂေါဓိကော ကုလ-
ပုတ္တော ပရိနိဗ္ဗုတော၊ ယေ စ ဧဝံ ပရိနိဗ္ဗာယန္တိ၊ တေသံ။ သမ္ပန္နသီလာနန္တိ
ပရိပုဏ္ဏသီလာနံ။ အပ္ပမာဒဝိဟာရိနန္တိ သတိအဝိပုဝါသသင်္ခါတေန အပ္ပမာ-
ဒေန ဝိဟရန္တာနံ။ သမ္ပဒညာ ဝိမုတ္တာနန္တိ ဟေတုနာ ဉ္ဇယေန ကာရဏေန
ဇာနိတွာ “တဒဂံဝိမုတ္တိယာ ဝိက္ခမ္ဘနဝိမုတ္တိယာ သမုစ္ဆေဒဝိမုတ္တိယာ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိ-
ဝိမုတ္တိယာ နိဿရဏဝိမုတ္တိယာ”တိ ဣမာဟိ ပဉ္စဟိ ဝိမုတ္တိဟိ ဝိမုတ္တာနံ။ မာရော
မဂ္ဂံ န ဝိန္ဒတိတိ ဝေရူပါနံ မဟာဒိဏာသဝါနံ သဗ္ဗထာမေန မဂ္ဂန္တောပိ မာရော
ဂတမဂ္ဂံ န ဝိန္ဒတိ န လဘတိ န ပဿတိတိ။

ဒေသနာဝသာနေ ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလာဒိနိ ပတ္တာ၊ ဒေသနာ မဟာဇနဿ
သာတ္ထိကာ ဇာတာတိ။

ဂေါဓိကတ္ထေရပရိနိဗ္ဗာနဝတ္ထု ကောဒသမံ။

၁၂-ဂရဟဒိန္နဝတ္ထု

ယထာ သင်္ကာရဋ္ဌာနသို့န္တိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္ထာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဂရဟဒိန္နံ နာမ နိဂဏ္ဌာသာဝကံ အာရဗ္ဗ ကထေသိ။

သဘာဠိယဉ္စိ သိရိဂုတ္တော စ ဂရဟဒိန္နော စာတိ ဒွေ သဟာယကာ အဟောသုံ။ တေသု သိရိဂုတ္တော ဥပါသကော ဗုဒ္ဓသာဝကော၊ ဂရဟဒိန္နော နိဂဏ္ဌာသာဝကော။ တံ နိဂဏ္ဌာ အဘိက္ခဏံ ဧဝံ ဝဒန္တိ “တဝ သဟာယကံ သိရိဂုတ္တံ ‘ကိ’ တံ သမဏံ ဂေါတမံ ဥပသင်္ကမသိ၊ တဿ သန္တိကေ ကိ’ လဘိဿသိ’တိ ဝတ္တာ ယထာ အမေ ဥပသင်္ကမိတွာ အမှာကဉ္စ ဒေယျဓမ္မံ ဒဿတိ၊ ကိ’ ဧဝံ ဩဝဒိတုံ န ဝဋ္ဋတိ”တိ။ ဂရဟဒိန္နော တေသံ ဝစနံ သုတွာ အဘိက္ခဏံ ဂန္ဓာ ဌိတနိသိန္နဋ္ဌာနာဒိသု သိရိဂုတ္တံ ဧဝံ ဩဝဒတိ “သမ္မ ကိ’ တေ သမဏေန ဂေါတမေန၊ တံ ဥပသင်္ကမိတွာ ကိ’ လဘိဿသိ၊ ကိ’ တေ မမ အယျေ ဥပသင်္ကမိတွာ တေသံ ဒါနံ ဒါတုံ န ဝဋ္ဋတိ”တိ။ သိရိဂုတ္တော တဿ ကထံ သုတွာပိ ဗဟူ ဒိဝသေ တုဏှိ ဟုတွာ နိဗ္ဗိဇ္ဇိတွာ နေကဒိဝသံ “သမ္မ တံ အဘိက္ခဏံ အာဂန္ဓာ မံ ဌိတဋ္ဌာနာဒိသု ဧဝံ ဝဒေသိ ‘သမဏံ ဂေါတမံ ဥပသင်္ကမိတွာ ကိ’ လဘိဿသိ၊ မမ အယျေ ဥပသင်္ကမိတွာ တေသံ ဒါနံ ဒေဟိ’တိ၊ ကထေဟိ တာဝ မေ၊ တဝ အယျာ ကိ’ ဇာနန္တိ”တိ။ အဟော သာမိ မာ ဧဝံ ဝဒ၊ မမ အယျာနံ အညာတံ နာမ နတ္ထိ၊ သဗ္ဗံ အတိတာနာဂတပစ္စုပ္ပန် သဗ္ဗံ ကာယဝစိမနောကမ္မံ “ဣဒံ ဘဝိဿတိ၊ ဣဒံ န ဘဝိဿတိ”တိ သဗ္ဗံ ဘဗ္ဗာဘဗ္ဗံ ဇာနန္တိတိ။ ဧဝံ ဝဒေသိတိ။ အာမ ဝဒေမိတိ။ ယဒိ ဧဝံ၊ အတိဘာရိယံ တေ ကတံ၊ ဧတ္ထကံ ကာလံ မယံ တေမတ္ထံ အနာစိက္ခန္ဓေန၊ အဇ္ဇ မယာ အယျာနံ ဉာဏာနုဘာဝေါ ဉာတော၊ ဂစ္ဆ သမ္မ၊ အယျေ မမ ဝစနေန နိမန္တေဟိတိ။ သော နိဂဏ္ဌာနံ သန္တိကံ ဂန္ဓာ တေ ဝဋ္ဋိတွာ “မယံ သဟာယကော သိရိဂုတ္တော သွာတနာယ တုမေ နိမန္တေဟိ”တိ အာဟ။ သိရိဂုတ္တေန သာမံ တံ ဂုတ္တောတိ။ အာမ အယျာတိ။ တေ ဟဋ္ဌတုဋ္ဌာ ဟုတွာ “နိပ္ပန္နံ နော ကိစ္စံ၊ သိရိဂုတ္တဿ အမေသု ပသန္ဓကာလတော ပဋ္ဌာယ ကာ နာမ သမ္မတ္ထိ အမှာကံ န ဘဝိဿ- တိ”တိ ဝဒိံသု။

သိရိဂုတ္တဿာပိ မဟန္တံ နိဝေသနံ။ သော တသ္မိံ ဒွိန္နံ ဂေဟာနံ အန္တရေ ဥဘတော ဒီဃံ အာဝါဋံ ခဏာပေတွာ ဂူထကလလဿ ပူရာပေသိ။ ဗဟိ- အာဝါဋေ ဒွိသု ပရိယန္တေသု ခါဏုကေ ကောဋ္ဌာပေတွာ တေသု ရဇ္ဇုယော ဗန္ဓာပေတွာ အာသနာနံ ပုရိမပါဒေ အာဝါဋဿ ပုရိမပသေ ဌပါပေတွာ ပစ္စိမပါဒေ ရဇ္ဇုကေသု ဌပါပေသိ။ “ဧဝံ နိသိန္နကာလေ ဧဝံ အဝံသိရာ

ပတိဿန္တိ”တိ မညမာနော ယထာ အာဝါဠော န ပညာယတိ။ ဧဝံ အာသနာနံ ဥပရိ ပစ္စတ္တရဏာနိ ဒါပေသိ။ မဟန္တာ မဟန္တာ စာဠိယော ဌပပါပေတွာ ကဒလိပဏ္ဍေဟိ စ သေတပိလောတိကာဟိ စ မုခါနိ ဗန္ဓာပေတွာ တာ တုစ္ဆာ ဧဝ ဂေဟဿ ပစ္စိမဘာဂေ ဗဟိ ယာဂုဘတ္တသိတ္ထသပ္ပိတေလမဓုဖာဏိတပူဝ- စုဏ္ဏမက္ခိတာ ကတွာ ဌပပါပေသိ။ ဂရဟဒိန္နော ပါတောဝ တဿ ဃရံ ဝေဂေန ဂန္ဓာ “အယျာနံ သက္ကာရော သဇ္ဇိတော”တိ ပုစ္ဆိ။ အာမ သမ္ပ သဇ္ဇိတောတိ။ ကဟံ ပန ဒေသောတိ။ ဧတာသု ဧတ္တိကာသု စာဠိသု ယာဂု၊ ဧတ္တိကာသု ဘတ္တံ၊ ဧတ္တိကာသု သပ္ပိဖာဏိတပူဝါဒိနိ ပူရိတာနိ၊ အာသနာနိ ပညတ္တာနိတိ။ သော “သာမူ”တိ ဝတွာ ဂတော။ တဿ ဂတကာလေ ပဉ္စသတာ နိဂဏ္ဌာ အာဂမိံသု။ သိရိဂုတ္တော ဂေဟာ နိက္ခမိတွာ ပဉ္စပတိဋ္ဌိတေန နိဂဏ္ဌေ ဝန္တိတွာ တေသံ ပုရတော အဉ္စလိံ ပဂ္ဂယု ဌိတော ဧဝံ စိန္တေသိ “တုမေ ကိရ အတိတာ- ဒိဘဒံ သဗ္ဗံ ဇာနာထ၊ ဧဝံ တုမှာကံ ဥပဋ္ဌာကေန မယံ ကထိတံ။ သစေ သဗ္ဗံ ဟုမေ ဇာနာထ၊ မယံ ဂေဟံ မာ ပပိသိတ္ထ။ မမ ဂေဟံ ပပိဋ္ဌာနံ ဟိ ဝေါ နေဝ ယာဂု အတ္ထိ၊ န ဘတ္တာဒိနိ။ သစေ အဇာနိတွာ ပပိသိဿထ၊ ဂူထအာဝါဠေ ဝေါ ပါတေတွာ ပေါထေဿာမိ”တိ ဧဝံ စိန္တေတွာ ပုရိသာနံ သညံ အဒါသိ။ ဧဝံ တေသံ နိသီဒနဘာဝံ ဥတွာ ပစ္စိမပသေ ဌတွာ အာသနာနံ ဥပရိ ပစ္စတ္တ- ရဏာနိ အပနေယျာထ၊ မာ တာနိ အသုစိနာ မက္ခယိံသုတိ။

အထ နိဂဏ္ဌေ “ဣတော ဧထ ဘန္တေ”တိ အာဟ။ နိဂဏ္ဌာ ပပိသိတွာ ပညတ္တာသနေသု နိသီဒိတုံ အာရတိံသု။ အထ နေ မနဿာ ဝဒိံသု “အာဂ- မေထ ဘန္တေ၊ မာ တာဝ နိသီဒသာ”တိ။ ကိံ ကာရဏာတိ။ အမှာကံ ဂေဟံ ပပိဋ္ဌာနံ အယျာနံ ဝတ္တံ ဥတွာ နိသီဒိတုံ ဝဇ္ဇတိတိ။ ကိံ ကာတုံ ဝဇ္ဇတိ အာဝု- သောတိ။ အတ္တနော အတ္တနော ပတ္တာသနမူလေသု ဌတွာ သဗ္ဗေပိ ဧကပ္ပ- ဟာရေနေဝ နိသီဒိတုံ ဝဇ္ဇတိတိ။ ဣဒံ ကိရဿ အဓိပ္ပာယော—ဧကသ္မိံ အာဝါဠေ ပတိတေ “မာ အာဝုသော အဝသေသာ အာသနေ နိသီဒန္တ။”တိ ဝတ္တံ၊ မာ လဘတူတိ။ တေ “သာမူ”တိ ဝတွာ “ဣမေဟိ ကထိတကထံ အမေဟိ ကာတုံ ဝဇ္ဇတိ”တိ စိန္တယိံသု။ အထ သဗ္ဗေ အတ္တနော အတ္တနော ပတ္တာသနမူလေ ပဋိပေါဋ္ဌိယာ အဋ္ဌံသု။ အထ နေ “ဘန္တေ ဒိပ္ပံ ဧကပ္ပဟာရေနေဝ နိသီဒထာ”တိ ဝတွာ တေသံ နိသီဒနဘာဝံ ဥတွာ အာသနာနံ ဥပရိ ပစ္စတ္တရဏာနိ နိဟရိံသု။ နိဂဏ္ဌာ ဧကပ္ပဟာရေနေဝ နိသီဒန္တာ၊ ရဇ္ဇုနံ ဥပရိဌပိတာ အာသနပါဒါ ဘဋ္ဌာ၊ နိဂဏ္ဌာ အဝံသိရာ အာဝါဠေ ပတိံသု။ သိရိဂုတ္တော တေသု ပတိတေသု ဒွါရံ

၁-ဣဒံ ကိရ သော (သိ၊ သျာ) ၂-မာ အဝသေသာ နိသီဒိံသုတိ ကာရေသိ (သျာ)

ပိဒဟိတွာ တေ ဥတ္တိဏ္ဏတ္တိဏ္ဏေ “အတိတာနာဂတပစ္စုပ္ပန် ကသ္မာ န ဇာနာ-
 ထာ”တိ ဒဏ္ဍေဟိ ပေါထေတွာ “ဧတ္တကံ ဧတေသံ ဝဋ္ဋိဿတိ”တိ ဒွါရံ
 ဝိဝရာပေသိ။ တေ နိက္ခမိတွာ ပလာယိတုံ အာရတိံ သု။ ဂမနမဂ္ဂေ ပန တေသံ
 သုခာပရိကမ္မကတံ ဘူမိံ ပိစ္ဆိလံ ကာရာပေသိ။ တေ တတ္ထ အသဏ္ဍဟိတွာ
 ပတိတေ ပတိတေ ပုန ပေါထာပေတွာ “အလံ ဧတ္တကံ တုမှာက”န္တိ
 ဥယျောဇေသိ။ တေ “နာသိတမှာ တယာ၊ နာသိတမှာ တယာ”တိ ကန္တန္တာ
 ဥပဋ္ဌာကဿ ဂေဟဒွါရံ အဂမံသု။

ဂရဟဒိန္နော တံ ဝိပွကာရံ ဒိသ္မာ ကုဒ္ဓေါ “နာသိတမ္ပိ သိရိဂုတ္တေန၊ ဟတ္ထံ
 ပသာရေတွာ ဝန္တန္တာနံ သဒေဝကေ လောကေ ယထာရုဗိယာ ဒါဟုံ သမတ္ထေ
 နာမ ပုညက္ခေတ္တာဘူတေ မမ အယျေ ပေါထာပေတွာ ဗျသနံ ပါပေသိ”တိ
 ရာဇကုလံ ဂန္တာ တဿ ကဟာပဏသဟဿံ ဒဏ္ဍံ ကာရေသိ။ အထဿ ရာဇာ
 သာသနံ ပေသေသိ။ သော ဂန္တာ ရာဇာနံ ဝဋ္ဋိတွာ “ဒေဝ ဥပပရိက္ခိတွာ ဒဏ္ဍံ
 ဂဏှထ၊ မာ အနုပပရိက္ခိတွာ”တိ အာဟ။ ဥပပရိက္ခိတွာ ဂဏှိဿာမိတိ။ သာဓု
 ဒေဝါတိ။ တေန ဟိ ဂဏှာဟိတိ။ ဒေဝ မယံ သဟာယကော နိဂဏှသာဝကော
 မံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဌိတနိသိန္နဋ္ဌာနာဒိသု အဘိဏှံ ဧဝံ ဝဒေသိ “သမ္ပ ကိံ တေ
 သမဏေန ဂေါတမေန၊ တံ ဥပသင်္ကမိတွာ ကိံ လဘိဿသိ”တိ ဣဒံ အာဒိံ
 ကာတွာ သိရိဂုတ္တော သဗ္ဗံ တံ ပဝတ္တိံ အာရောစေတွာ ဒေဝ သစေ ဣမသ္မိံ
 ကာရဏေ ဒဏ္ဍံ ဂဟေတုံ ယုတ္တံ၊ ဂဏှထာတိ။ ရာဇာ ဂရဟဒိန္နံ ဩလော-
 ကေတွာ “သစ္စံ ကိရ တေ ဧဝံ ဝုတ္တ”န္တိ အာဟ။ သစ္စံ ဒေဝါတိ။ တံ ဧတ္တကမ္ပိ
 အဇာနန္တေ သတ္တာရေတိ ဂဟေတွာ ဝိစရန္တော “သဗ္ဗံ ဇာနန္တိ”တိ
 ကိံ ကာရဏာ တထာဂတသာဝကဿ ကထေသိ။ “တယာ အာရောပိဟ-
 ဒဏ္ဍော တုယုမေဝ ဟောတူ”တိ ဧဝံ သွေဝ ဒဏ္ဍံ ပါပိတောံ၊ တသေဝ
 ကုလူပကာ ပေါထေတွာ နိဟဋ္ဌာ။

သော တံ ကုဋ္ဌိတွာ ဘတော ပဋ္ဌာယ အမုမာသမတ္တမ္ပိ သိရိဂုတ္တေန သဒ္ဓိံ
 အကထေတွာ စိန္တေသိ “ဧဝံ ဝိစရိတုံ မယံ အယုတ္တံ၊ ဧတဿ ကုလူပကာနပွိ
 မယာ ဗျသနံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ”တိ သိရိဂုတ္တံ ဥပသင်္ကမိတွာ အာဟ “ဘဟာယာ
 သိရိဂုတ္တာ”တိ။ ကိံ သမ္မာတိ။ ဉှတိသုဟဇ္ဇာနံ နာမ ကလဟောပိ ပလာတိ
 ဝိဝါဒေါပိ၊ ကိံ တံ ကိဉ္စိ န ကထေသိ၊ ကသ္မာ ဧဝံ ကရောသိတိ။ သဗ္ဗံ တဝယော
 သဒ္ဓိံ အကထနတော န ကထေမိတိ။ ယံ သမ္ပ ကတံ၊ ကတောပိ တံ န
 မယံ မေတ္တိံ ဘိဒ္ဓိဿာမာတိ။ တတော ပဋ္ဌာယ ဥဘောပိ ဧကဋ္ဌာဝေန ဟိဂုတ္တိ

၁-သွေဝ ဒဏ္ဍော ဒါပိတော (သိ)၊ တသေဝ ဒဏ္ဍံ ပါပိတော (က)

နိသီဒန္တိ။ အထေကဒိဝသံ သိရိဂုတ္တော ဂရဟဒိန္နံ အာဟ “ကိံ တေ နိဂဏ္ဍေဟိ၊ တေ ဥပသင်္ကမိတွာ ကိံ လဘိဿသိ၊ မမ သတ္တာရံ ဥပသင်္ကမိတုံ ဝါ အယျာနံ ဒါနံ ဒါတုံ ဝါ ကိံ တေ န ဝဇ္ဇတိ”တိ။ သောပိ ဧတမေဝ ပစ္စာသီသတိ၊ တေနဿ ကဏ္ဍဝနဋ္ဌာနေ နခေန ဝိလေခိတံ ဝိယ အဟောသိ။ သော “သိရိဂုတ္တ တဝ သတ္တာ ကိံ ဇာနာတိ”တိ ပုစ္ဆိ။ အတ္တေ မာ ဧဝံ ဝဒ၊ သတ္ထု မေ အဇာနိတဗ္ဗံ နာမ နတ္ထိ၊ အတိတာဒိဘောဒံ သဗ္ဗံ ဇာနာတိ၊ သောဋ္ဌ- သဟာကာရေဟိ သတ္တာနံ စိတ္တံ ပရိစ္ဆိန္ဒတိတိ။ အဟံ ဧဝံ န ဇာနာမိ၊ ကသ္မာ မယှိ ဧတ္တကံ ကာလံ န ကထေသိ၊ တေန ဟိ တံ ဂစ္ဆ၊ တဝ သတ္တာရံ သွာတနာယ နိမန္တေဟိ၊ ဘောဇေဿာမိ၊ ပဉ္စဟိ ဘိက္ခုသတေဟိ သဒ္ဓိံ မမ ဘိက္ခံ ဂဏှိတုံ ဝဒေဟိတိ။

သိရိဂုတ္တော သတ္တာရံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဝဋ္ဋိတွာ ဧဝမာဟ “ဘန္တေ မမ သဟာ- ယကော ဂရဟဒိန္နော တုမှေ နိမန္တာပေတိ၊ ပဉ္စဟိ ကိရ ဘိက္ခုသတေဟိ သဒ္ဓိံ သွေ တဿ ဘိက္ခံ ဂဏှထ၊ ပုရိမဒိဝသေ ခေါ ပန တဿ ကုလုပကာနံ မယာ ဣဒံ နာမကတံ၊ မယာ ကတဿ ပဋိကရဏမ္ပိ န ဇာနာမိ၊ တုမှာကံ သုဒ္ဓ- စိတ္တေန ဘိက္ခံ ဒါတုကာမာမ္ပိ န ဇာနာမိ၊ အာဝဇ္ဇေတွာ ယုတ္တံ စေ၊ အဓိဝါသေထ။ နောစေ၊ မာ အဓိဝါသယိတ္တာ”တိ။ သတ္တာ “ကိံ န ခေါ သော အမှာကံ ကာတု- ကာမော”တိ အာဝဇ္ဇေတွာ အဒ္ဓသ “ဒိန္နံ ဂေဟာနံ အန္တရေ မဟန္တံ အာဝါဋံ ခဏာပေတွာ အသိတိသကဋ္ဌမတ္တာနိ ခဒိရဒါနုပ္ပိ အာဟရာပေတွာ ပူရာပေတွာ အဂ္ဂိံ ဒတွာ အမှေ အင်္ဂါရအာဝါဋေ ပါတေတွာ နိဂ္ဂဏှိတုကာမော”တိ။ ပုန အာဝဇ္ဇေသိ “ကိံ န ခေါ တတ္ထ ဂတပစ္စယာ အတ္တော အတ္ထိ၊ နတ္ထိ”တိ။ တတော ဣဒံ အဒ္ဓသ—အဟံ အင်္ဂါရအာဝါဋေ ပါဒံ ပသာရေဿာမိ၊ တံ ပဋိစ္ဆာဒေတွာ ဌပိတကိလဉ္စံ အန္တရဓာယိဿတိ၊ အင်္ဂါရကာသုံ ဘိဒ္ဓိတွာ စက္ကမတ္တံ မဟာပဒုမံ ဥဋ္ဌဟိဿတိ၊ အထာဟံ ပဒုမကဏှိကာ အက္ကမန္တော အာသနေ နိသီဒိဿာမိ၊ ပဉ္စသတာ ဘိက္ခုပိ တထေဝ ဂန္တော နိသီဒိဿန္တိ၊ မဟာဇနော သန္ဓိပတိဿတိ၊ အဟံ တသ္မိံ သမာဂမေ ဒ္ဓိဟိ ဂါထာဟိ အနုမောဒနံ ကရိဿာမိ၊ အနုမောဒနပရိယောသာနေ စတုရာသီတိယာ ပါဏ- သဟဿာနံ ဓမ္မာဘိသမယော ဘဝိဿတိ၊ သိရိဂုတ္တော စ ဂရဟဒိန္နော စ သောတာပန္နာ ဘဝိဿန္တိ၊ အတ္တနော စ ခေနရာသိံ သာသနေ ဝိကိရိဿန္တိ၊ ဣမံ ကုလပုတ္တံ နိဿာယ မယာ ဂန္တံ ဝဇ္ဇတိတိ ဘိက္ခံ အဓိဝါသေသိ။

သိရိဂုတ္တော ဂန္တော သတ္ထု အဓိဝါသနံ ဂရဟဒိန္နဿ အာရောစေတွာ “လောကဇေဋ္ဌဿ သက္ကာရံ ကရေဟိ”တိ အာဟ။ ဂရဟဒိန္နော

“ဣဒါနိဿ ကတ္တဗ္ဗယုတ္တကံ ဇာနိဿာမီ”တိ ဒွိန္နံ ဂေဟာနံ အန္တရေ မဟန္တံ အာဝါဠံ ခဏာပေတွာ အသိတိသကဋမတ္တာနံ ခဒိရဒါရူနိ အာဟရပေတွာ ပူရာပေတွာ အဂ္ဂိံ ဒတွာ ခဒိရင်္ဂါရရာသိနံ ယောဇာပေတွာ သဗ္ဗရတ္တိံ ဓမာပေတွာ ခဒိရင်္ဂါရရာသိံ ကာရာပေတွာ အာဝါဠမတ္တကေ ရက္ခပဒရာနိ ဌပါပေတွာ ကိလဉ္ဇေန ပဋိစ္ဆာဒေတွာ ဂေါမယေန လိမ္မာပေတွာ ဧကေန ပဿေန ဒုဗ္ဗလဒဏှကေ အတ္ထရိတွာ ဂမနမဂ္ဂံ ကာရေသိ။ “ဧဝံ အက္ကန္တ-အက္ကန္တကာလေ ဒဏှကေသု ဘဂ္ဂေသု ပရိဝဋ္ဌေတွာ အင်္ဂါရကာသုယံ ပတိဿန္တိ”တိ မညမာနော ဂေဟပစ္ဆာဘာဂေ သိရိဂုတ္တေန ဌပိတနိယာမေ-နေဝ စာဋိဿော ဌပါပေသိ။ အာသနာနိပိ တထေဝ ပညာပေသိ။ သိရိဂုတ္တော ပါတောဝ တဿ ဂေဟံ ဂန္တာ “ကဘော တေ သမ္မ သက္ကာရော”တိ အာဟ။ အာမ သမ္မာတိ။ ကဟံ ပန သောတိ။ “ဧဟိ၊ ပဿာမာ”တိ သဗ္ဗံ သိရိဂုတ္တေန ဒသိတနယေနေဝ ဒဿေသိ။ သိရိဂုတ္တော “သာဓု သမ္မာ”တိ အာဟ။ မဟာ-ဇနော သန္တိပတိ။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကေန ဟိ နိမန္တိတေ မဟန္တော သန္တိပါတော အဟောသိ။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကာပိ “သမဏဿ ဂေါတမဿ ဝိပ္ပကာရံ ပဿိဿာမာ”တိ သန္တိပတန္တိ။ သမ္မာဒိဋ္ဌိကာပိ “အဇ္ဇ သတ္တာ မဟာဓမ္မဒေသနံ ဒေသေသတိ။ ဗုဒ္ဓဝိသယံ ဗုဒ္ဓလီလံ ဥပဒာရေဿာမာ”တိ သန္တိပတန္တိ။

ပုနဒိဝသေ သတ္တာ ပဉ္စဟိ ဘိက္ခုသတေဟိ သဒ္ဓိံ ဂရဟဒိန္နဿ ဂေဟဒ္ဓါရံ အဂမာသိ။ သော ဂေဟာ နိက္ခမိတွာ ပဉ္စပဘိဋ္ဌိတေန ဝဋ္ဌိတွာ ပုရတော အဉ္စလိံ ပဂ္ဂယု ဌိတော စိန္တေသိ “ဘန္တေ ‘တုမေ ကိရ အဟိတာဒိဘောဒံ သဗ္ဗံ ဇာနာထ။ သတ္တာနံ သောဋ္ဌသဟာကာရေဟိ စိတ္တံ ပရိစ္ဆိန္ဒထာ’တိ ဧဝံ တုမှာကံ ဥပဋ္ဌာကေန မယံ ကထိတံ။ သစေ ဇာနာထ။ မယံ ဂေဟံ မာ ပဝိသိတ္ထ။ ပဝိဋ္ဌာနံ ဟိ ဝေါ နေဝ ယာဂု အတ္ထိ၊ န ဘတ္တာဒိနိ။ သဗ္ဗေ ခေါ ပန တုမေ အင်္ဂါရကာသုယံ ပါတေတွာ နိဂ္ဂဏိဿာမီ”တိ။ ဧဝံ စိန္တေတွာ သတ္ထု ပတ္တံ ဂဟေတွာ “ဣတော ဧထ ဘဂဝါ”တိ ဝတွာ “ဘန္တေ အမှာကံ ဂေဟံ အာဂတာနံ ဝတ္တံ ဥတွာ အာဂန္တု ဝဋ္ဌတိ”တိ အာဟ။ ကိံ ကာတုံ ဝဋ္ဌတိ အာဂုသောတိ။ ဧကေကဿ ပဝိသိတွာ ပုရတော ဂန္တာ နိသိန္ဒကာလေ ပစ္ဆာ အညေန အာဂန္တု ဝဋ္ဌတိတိ။ ဧဝံ ကိရဿ အဟောသိ “ပုရတော ဂစ္ဆန္တံ အင်္ဂါရကာသုယံ ပတိတံ ဒိဿာ အဝသေသာ န အာဂစ္ဆိဿန္တိ။ ဧကေကမေဝ ပါတေတွာ နိဂ္ဂဏိဿာမီ”တိ။ သတ္တာ “သာဓု”တိ ဝတွာ ဧကေကောဝ ပါယာသိ။ ဂရဟဒိန္နော အင်္ဂါရကာသု ပတွာ အပသတ္တိတွာ

ဌိတော “ပုရတော ယာထ ဘန္တေ”တိ အာဟ။ အထ သတ္ထာ အင်္ဂါရကာသု-
မတ္ထကေ ပါဒံ ပသာရေသိ၊ ကိလဉ္စ အန္တရဓာယိ၊ အင်္ဂါရကာသု ဘိန္ဒိတွာ
စက္ကမတ္တာနိ ပဒုမာနိ ဥဋ္ဌဟိံသု။ သတ္ထာ ပဒုမကဏ္ဍိကာ အက္ကမန္တော ဂန္ဓာ
ပညတ္တေ ဗုဒ္ဓါသနေ နိသိဒိ၊ ဘိက္ခုပိ တထေဝ ဂန္ဓာ နိသိဒိံသု။ ဂရဟဒိန္ဓဿ
ကာယတော ဉာဟော ဥဋ္ဌဟိ။

သောဝေဂေန ဂန္ဓာ သိရိဂုတ္တံ ဥပသင်္ကမိတွာ “သာမိမေ တာဏံ ဟောဟိ”တိ
အာဟ။ ကိံ တေန္တိ။ ပဉ္စန္ဒံ ဘိက္ခုသတာနံ ဂေဟေ ယာဂု ဝါ ဘတ္တာဒိနိ
ဝါ နတ္ထိ၊ ကိံ န ခေါ ကရောမိတိ။ “ကိံ ပန တယာ ကတ”န္တိ အာဟ။ အဟံ
ဒိန္ဒံ ဂေဟာနံ အန္တရေ မဟန္တံ အာဝါဂ္ဂံ အင်္ဂါရဿ ပူရံ ကာရေသိံ “တတ္ထ
ပါတေတွာ နိဂ္ဂဏ္ဍိယာမိ”တိ။ အထ နံ ဘိန္ဒိတွာ မဟာပဒုမာနိ ဥဋ္ဌဟိံသု။
သဗ္ဗေ ပဒုမကဏ္ဍိကာ အက္ကမိတွာ ဂန္ဓာ ပညတ္တာသနေသု နိသိန္ဓာ၊ ဣဒါနိ
ကိံ ကရောမိ သာမိတိ။ နန တံ ဣဒါနေဝ မယံ “တ္ထိကာ စာဂ္ဂိယော၊ တ္ထိကာ
ယာဂု၊ တ္ထိကာနိ ဘတ္တာဒိနိ”တိ ဒသေသိတိ။ မုသာ တံ သာမိ၊ တုစ္ဆာဝ စာဂ္ဂိ-
ယောတိ။ ဟောတု၊ ဂစ္ဆ၊ တာသု စာဂ္ဂိသု ယာဂုအာဒိနိ ဩလောကေဟိတိ။
တံ ခဏညေဝ တေန ယာသု စာဂ္ဂိသု “ယာဂူ”တိ ဝုတ္တံ၊ တာ ယာဂုယာ
ပူရယိံသု၊ ယာသု “ဘတ္တာဒိနိ”တိ ဝုတ္တံ၊ တာ ဘတ္တာဒိနံ ပရိပုဏ္ဏာဝ အဟေသံ။
တံ သမ္ပတ္တိံ ဒိသျာဝ ဂရဟဒိန္ဓဿ သရိရံ ဝိဘိပါမောဇ္ဇေန ပရိပူရိတံ၊ စိတ္တံ
ပသန္တံ။ သော သက္ကစ္စံ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခံ ဘိက္ခုသံသံ ပရိဝိသိတွာ ကတဘတ္တကိစ္စဿ
သတ္ထုနော အနုမောဒနံ ကာရေတုကာမော ပတ္တံ ဂဏ္ဍိ။ သတ္ထာ အနုမောဒနံ
ကရောန္တော “ဣမေ သတ္ထာ ပညာစက္ခုနော အဘာဝေနေဝ မမ သာဝကာနံ
ဗုဒ္ဓသာသနဿ ဂုဏံ န ဇာနန္တိ။ ပညာစက္ခုဝိရဟိတာ ဟိ အန္ဓာ နာမ၊
ပညဝန္တော သစက္ခုကာ နာမာ”တိ ဝတွာ ဣမာ ဂါယာ အဘာသိ—

၅၀။ “ယထာ သင်္ကာရဓာနသ္မိံ”၊ ဥဇ္ဈိတသ္မိံ မဟာပထေ။
ပဒုမံ တတ္ထ ဇာယေထ၊ သုစိဂန္ဓံ မနောရမံ။

၅၉။ ဧဝံ သင်္ကာရဘူတေသု၊ အန္ဓဘူတေ ပုထုဇ္ဇနေ။
အဘိရောစတိ ပညာယ၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓသာဝကော”တိ။

တတ္ထ သင်္ကာရဓာနသ္မိန္တိ သင်္ကာရဌာနသ္မိံ၊ ကစဝရရာသိမ္ပိတိ အတ္ထော။
ဥဇ္ဈိတသ္မိံ မဟာပထေတိ မဟာမဂ္ဂေ ဆဒ္ဓိတသ္မိံ။ သုစိဂန္ဓန္တိ သုရဘိဂန္ဓံ။
မနော ဧတ္ထ ရမတိတိ မနောရမံ။ သင်္ကာရဘူတေသုတိ သင်္ကာရမိဝ ဘူတေသု။

ပုထုဇ္ဇနေတိ ပုထုနံ ကိလေသာနံ ဇနနတော ဧဝံလဒ္ဓနာမေ လောကီယ
 မဟာဇနေ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—ယထာ နာမ မဟာပထေ ဆဒ္ဓိတေ
 သင်္ကာရရာသိမှိ အသုစိဇေဂုစ္ဆိယပဋိကူလေပိ သုစိဂန္ဓံ ပဒုမံ ဇာယေထ။
 တံ ရာဇရာဇမဟာမတ္တာဒိနံ မနောရမံ ပိယံ မနာပံ ဥပရိမတ္ထကေ ပတိဋ္ဌာနာ-
 ရဟမေဝ ဘဝေယျ။ ဧဝမေဝ သင်္ကာရဘူတေသုပိ ပုထုဇ္ဇနေသု ဇာတော
 နိပ္ပညဿ မဟာဇနဿ အစက္ခကဿ အန္တရေ နိဗ္ဗတ္တောပိ အတ္တနော
 ပညာဗလေန ကာမေသု အာဒိနဝံ၊ နေက္ခမ္ပေ စ အာနိသံသံ ဒိသွာ နိက္ခမိတွာ
 ပဗ္ဗဇိတော ပဗ္ဗဇ္ဇာမတ္တေနပိ၊ တတော ဥတ္တရိံ သီလသမာဓိပညာပိမုတ္တိပိမုတ္တိ-
 ဉ္ဇုဏဒဿနာနိ အာရာဓေတွာပိ အကိရောစတိ။ သမ္မာသမ္မုဒ္ဓသာဝကော ဟိ
 ဒီဏာသဝေါ ဘိက္ခု အန္တဘူတေ ပုထုဇ္ဇနေ အတိက္ကမိတွာ ရောစတိ ပိရောစတိ
 သောဘတိတိ။

ဒေသနာဝသာနေ စတုရာသီတိယာ ပါဏသဟဿာနံ ဓမ္မာဘိသမယော
 အဟောသိ။ ဂရဟဒိန္နော စ သိရိဂုတ္တော စ သောတာပတ္တိဖလံ ပါပုဏိံသု။
 တေ သဗ္ဗံ အတ္တနော ဓနံ ဗုဒ္ဓသာသနေ ဝိပွကိရိံသု။ သတ္တာ ဥဋ္ဌာယာသနာ
 ဝိဟာရမဂမာသိ။ ဘိက္ခု သာယနသမယေ ဓမ္မသဘာယံ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ
 “အဟော အစ္စရိယာ ဗုဒ္ဓဂုဏာ နာမ၊ တထာရူပံ နာမ ခဒိရင်္ဂါရရာသိံ ဘိဒ္ဓိတွာ
 ပဒုမာနိ ဥဋ္ဌဟိံသု”တိ။ သတ္တာ အာဂန္ဓာ “ကာယ နတ္ထ ဘိက္ခဝေ တေရဟိ
 ကထာယ သန္နိသိန္နာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ “အနစ္စရိယံ
 ဘိက္ခဝေ၊ ယံ မမ တေရဟိ ဗုဒ္ဓဘူတဿ အင်္ဂါရရာသိမှာ ပဒုမာနိ ဥဋ္ဌိတာနိ၊ အပရိ-
 ပက္ကေ ဉ္ဇုဏေ ဝတ္တမာနဿ ဗောဓိသတ္တဘူတဿပိ မေ ဥဋ္ဌဟိံသု”တိ ဝတွာ
 “ကဒါ ဘန္တေ၊ အာစိက္ခထ နော”တိ ယာစိတော အတိတံ အာဟရိတွာ—

“ကာမံ ပတာမိ နိရယံ၊ ဥဒ္ဓံပါဒေါ အဝံသိရော။
 နာနရိယံ ကရိဿာမိ၊ ဟန္တ ပိဏ္ဍံ ပဋိဂ္ဂဟာ”တိ။—

ဣဒံ ခဒိရင်္ဂါရဇာတကံ ဝိတ္တာရေတွာ ကထေသိတိ။
 ဂရဟဒိန္နဝတ္ထု ဒွါဒသမံ။

ပုပ္ဖဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

စတုတ္ထော ဝဂ္ဂေါ။

၅-ဗာလဝဂ္ဂ

၁-အညတရပုရိသဝတ္ထု

ဒီဃာ ဇာဂရတော ရုတ္တိတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ပိဟရန္တော ပသေနဒိကောသလဉ္စေဝ အညတရဉ္စ ပုရိသံ အာရဗ္ဗ ကထေသိ။

ရာဇာ ကိရ ပသေနဒိ ကောသလော ဧကသ္မိံ ဆဏဒိဝသေ အလင်္ကတ-
ပဋိသတ္တံ သဗ္ဗသေတံ ဧကံ ပုဏ္ဏရိကံ နာမ ဟတ္ထိံ အဘိရုယု မဟန္တေန ရာဇာ-
နဘာဝေန နဂရံ ပဒက္ခိဏံ ကရောတိ။ ဥဿာရဏာယ ဝတ္တမာနာယ လေဉ္စ-
ဒဏ္ဍာဒိဟိ ပေါထိယမာနော မဟာဇနော ပလာယန္တော ဂိဝံ ပရိဝဇ္ဇေတွာပိ
ဩလောကေတိယေဝ။ ရာဇုနံ ကိရ သုဒိန္နဒါနသေတံ ဖလံ။ အညတရဿာပိ
ဒုဂ္ဂတပုရိသသံ ဘရိယာ သတ္တဘူမိကဿ ပါသာဒဿ ဥပရိတလေ ဌိတာ
ဧကံ ဝါတပါနကဝါဋံ ဝိဝရိတွာ ရာဇာနံ ဩလောကေတွာဝ အပဂစ္ဆိ။
ရညော ပုဏ္ဏစန္ဒော ဝလာဟကန္တရံ ပဝိဋ္ဌော ဝိယ ဥပဋ္ဌာသိ။ သော
တဿာ ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တော ဟတ္ထိက္ခန္ဓတော ပတနာကာရပ္ပတ္တော ဝိယ ဟုတွာ
ဒိပ္ပံ နဂရံ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ အန္တေပုရံ ပဝိသိတွာ ဧကံ ဝိဿာသကံ အမစ္ဆံ
အာဟ “အသုကဋ္ဌာနေ တေ မယာ ဩလောကိတပါသာဒေါ ဒိဋ္ဌော”တိ။
အာမ ဒေဝါတိ။ တတ္ထေကံ ဣတ္ထိံ အဒ္ဓသတိ။ အဒ္ဓသံ ဒေဝါတိ။
ဂစ္ဆ၊ တဿာ သသာမိကအသာမိကဘာဝံ ဇာနာဟိတိ။ သော ဂန္တော
တဿာ သသာမိကဘာဝံ ဥတွာ အာဂန္တော ရညော “သသာမိကာ”တိ
အာရောစေသိ။ အထ ရညာ “တေန ဟိ တဿာ သာမိကံ ပက္ခော-
သာဟိ”တိ ဝုတ္တေ သော ဂန္တော “ဧဟိ ဘော၊ ရာဇာ တံ ပက္ခောသတိ”တိ
အာဟ။ သော “ဘရိယံ မေ နိဿာယ ဘယေန ဥပ္ပန္နေန ဘဝိတဗ္ဗ”န္တိ
စိန္တေတွာ ရညော အာဏံ ပဋိဗာဟိတုံ အသက္ခောန္တော ဂန္တော ရာဇာနံ
ဝဋ္ဌိတွာ အဋ္ဌာသိ။ အထ နံ ရာဇာ “မံ ဣတော ပဋ္ဌာယ ဥပဋ္ဌာဟိ”တိ အာဟ။
အလံ ဒေဝ၊ အဟံ အတ္တနော ကမ္ပံ ကတွာ တုမှာကံ သုကံ ဒေါမိ၊ ဃရေ-
ယေဝ မေ ဇီဝိကာ ဟောတူတိ။ “တဝ သုကေန မယံ အတ္ထော နတ္ထိ၊ အဇ္ဇတော
ပဋ္ဌာယ မံ ဥပဋ္ဌာဟိ”တိ တဿ ဖလကဉ္စ အာဝုဓဉ္စ ဒါပေသိ။ ဧဝံ ကိရဿ
အဟောသိ “ကဋ္ဌိဒေဝဿ ဒေါသံ အာရောပေတွာ ဃာတေတွာ ဘရိယံ
ဂဏှိဿာမိ”တိ။ အထ နံ သော မရဏာဘယဘိတော အပ္ပမတ္တော ဟုတွာ
ဥပဋ္ဌာသိ။

ရာဇာ တဿ ဒေါသံ^၁ အပဿန္တော ကာမပရိဋ္ဌာဟေ ဝခုန္တေ “ကေမဿ ဒေါသံ အာရောပေတွာ ရာဇာဏံ ကရိဿာမီ”တိ တံ ပက္ခောသာပေတွာ ဝေမာဟ “အဟော ဣတော ယောဇနမတ္ထကေ နဒိယာ အသုကဋ္ဌာနံ နာမ ဂန္တာ သာယံ မမ နာနဝေလာယ ကုမုဒုပ္ပလောနိ စေဝ အရုဏာဝတီမတ္တိကဋ္ဌ^၂ အာဟရ။ သစေ တသ္မိံ ခဏေ နာဂစ္ဆသိ၊ အာဏံ တေ ကရိဿာမီ”တိ။ သေဝကော ကိရ စတူဟိပိ ဒါသေဟိ ပတိကိဋ္ဌတရော^၃။ ဓနက္ခိတာဒယော ဟိ ဒါသာ “သီသံ မေ ရုဇ္ဇတိ၊ ပိဋ္ဌိ မေ ရုဇ္ဇတိ”တိ ဝတွာ အတ္ထိတုံ လဘန္တိယေဝ။ သေဝကဿေတံ နတ္ထိ၊ အာဏတ္ထကမ္ပံ ကာတုမေဝ ဝဋ္ဋတိ။ တသ္မာ သော “အဝဿံ မယာ ဂန္တမ္ပံ၊ ကုမုဒုပ္ပလေဟိ သဒ္ဓိံ အရုဏာဝတီမတ္တိကာ နာမ နာဂဘဝနေ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ အဟံ ကုဟိံ လဘိဿာမီ”တိ စိန္တေန္တော မရဏဘယ-ဘီတော ဝေဂေန ဂေဟံ ဂန္တာ “ဘဒ္ဒေ နိဋ္ဌိတံ မေ ဘတ္တ”န္တိ အာဟ။ ဥဒ္ဒနမတ္ထကေ သာမီတိ။ သော ယာဝ ဘတ္တံ ဩတရတိ၊ တာဝ သန္တာရေတုံ အသက္ခောန္တော ဥဋ္ဌုဏေန ကဋ္ဌိကံ ဟရာပေတွာ ယထာလဒ္ဓေန ဗျဉ္ဇနေန သဒ္ဓိံ အလ္လမေဝ ဘတ္တံ ပစ္ဆိယံ ဩပိဋ္ဌေတွာ အာဒါယ ယောဇနိကံ မဂ္ဂံ ပက္ခန္တော၊ တဿ ဂစ္ဆန္တဿေဝ ဘတ္တံ ပက္ကံ အဟောသိ။ သော အနုတ္တိဋ္ဌံ ကတွာဝ ထောက် ဘတ္တံ အပနေတွာ ဘုဉ္ဇန္တော ဧကံ အဒ္ဓိကံ ဒိသ္မာ မယာ အပနေတွာ ဌပိတံ ထောက် အနုတ္တိဋ္ဌံ ဘတ္တမေဝ အတ္ထိ၊ ဂဟေတွာ ဘုဉ္ဇ သာမီတိ။ သော ဂဏှိတွာ ဘုဉ္ဇ။ ဣတရောပိ ဘုဉ္ဇိတွာ ဧကံ ဘတ္တမုဋ္ဌိံ ဥဒကေ ဒိပိတွာ မုခံ ဝိက္ခာလေတွာ မဟန္တေန သဒ္ဓေန “ဣမသ္မိံ နဒိပဒေသေ အဓိဝတ္ထာ နာဂါ သုပဏ္ဏာ ဒေဝတာ စ ဝစနံ မေ သုဏန္တု၊ ရာဇာ မယံ အာဏံ ကာတုကာမော ‘ကုမုဒုပ္ပလေဟိ သဒ္ဓိံ အရုဏာဝတီမတ္တိကံ အာဟရ’တိ မံ အာဏာပေသိ၊ အဒ္ဓိကမနုဿဿ စ မေ ဘတ္တံ ဒိန္နံ၊ တံ သဟဿာနိသံသံ၊ ဥဒကေ မစ္ဆာနံ ဒိန္နံ၊ တံ သတာနိသံသံ။ ဧတ္ထကံ ပုညဖလံ တုမှာကံ ပတ္တိံ ကတွာ ဒဋ္ဌိ၊ မယံ ကုမုဒုပ္ပလေဟိ သဒ္ဓိံ အရုဏာဝတီမတ္တိကံ အာဟရထာ”တိ တိက္ခတ္တု၊ အနုဿာဝေသိ။ တတ္ထ အဓိဝတ္ထော နာဂရာဇာ တံ သဒ္ဓိံ သုတွာ မဟလ္လကဝေသေန တဿ သန္တိကံ ဂန္တာ “ကိံ ဝဒေသိ”တိ အာဟ။ သော ပုနပိ တထေဝ ဝံတွာ “မယံ တံ ပတ္တိံ ဒေဟိ”တိ ဝုတ္တေ “ဒေမီ”တိ အာဟ။ ပုနပိ “ဒေဟိ”တိ ဝုတ္တေ “ဒေမိ သာမီ”တိ အာဟ။ ဧဝံ သော ဒွေ တယော ဝါရေ ပတ္တိံ အာဟရာပေတွာ ကုမုဒုပ္ပလေဟိ သဒ္ဓိံ အရုဏာဝတီမတ္တိကံ အဒါသိ။

၁-ဝိဝရံ (သီ၊ သျှာ)

၂-အရုဏ.ဝတ္ထမတ္တိကဋ္ဌ (သီ)

၃-ကိလိဋ္ဌတရော (က)

ရာဇာ ပန စိန္တေသိ “မနုဿာ နာမ ဗဟုမာယာ”၊ သစေ သော ကေနစိ ဥပါယေန လဘောယျ၊ ကိစ္စံ မေ န နိပ္ပဇ္ဇေယျာ”တိ။ သော ကာလဿေဝ ဒွါရံ ပိဒဟာပေတွာ မုဒ္ဓိကံ အတ္တနော သန္တိကံ အာဟရပေသိ။ ဣတရောပိ ပုရိသော ရညော နာနဝေလာယမေဝါဂန္တာ ဒွါရံ အလဘန္တော ဒွါရပါလံ ပက္ခောသေတွာ “ဒွါရံ ဝိဝရာ”တိ အာဟ။ န သက္ကာ ဝိဝရိတုံ၊ ရာဇာ ကာလဿေဝ မုဒ္ဓိကံ ဒတွာ ရာဇဂေဟံ အာဟရပေသိတိ။ သော “ရာဇဒူတော အဟံ၊ ဒွါရံ ဝိဝရာ”တိ ဝတွာပိ “ဒွါရံ အလဘန္တော နတ္ထိ မေ ဣဒါနိဇီဝိတံ၊ ကိံ န ခေါ ကရိဿာမီ”တိ စိန္တေတွာ ဒွါရဿ ဥပရိဥမ္မာရေပ မတ္ထိကာပိဏ္ဍံ ဒိပိတွာ တဿူပရိ ပုပ္ဖါနိ လဂ္ဂေတွာ မဟာသဒ္ဓံ ကရောန္တော “အမ္ဘော နဂရဝါသိနော ရညော မယာ အာဏတ္ထိယာ ဂတဘာဝံ ဇာနာထ၊ ရာဇာ မံ အကာရဏေန ဝိနာသေတုကာမော”တိ တိက္ခတ္ထုံ ဝိရိပိတွာ “ကတ္ထ န ခေါ ဂစ္ဆိဿာမီ”တိ စိန္တေတွာ “ဘိက္ခူ နာမ မုဒုဟဒယာ၊ ဝိဟာရံ ဂန္တာ နိပဇ္ဇိဿာမီ”တိ သန္တိဋ္ဌာနမကာသိ။ ဣမေ ဟိ နာမ သတ္တာ သုဒိတကာလေ ဘိက္ခူနံ အတ္ထိဘာဝမ္ပိ အဇာနိတွာ ဒုက္ခဘိဘူတကာလေ ဝိဟာရံ ဂန္တာ ကာမာ ဟောန္တိ၊ တသ္မာ သောပိ “မေ အညံ တာဏံ နတ္ထိ”တိ ဝိဟာရံ ဂန္တာ ကေသ္မိံ ဖာသုကဋ္ဌာနေ နိပဇ္ဇိ။ အထ ရညောပိ တံ ရတ္ထိံ နိဒ္ဓံ အလစန္ဒဿ တံ ဣတ္ထိံ အနုဿရန္တဿ ကာမပရိဋ္ဌာဟော ဥပုဇ္ဇိ။ သော စိန္တေသိ “ဝိဘာတ- က္ခဏေယေဝ တံ ပုရိသံ ဃာတာပေတွာ တံ ဣတ္ထိံ အာနေဿာမီ”တိ။

တသ္မိံ ခဏေယေဝ သဋ္ဌိယောဇနိကာယ လောဟကုမ္ဘိယာ နိဗ္ဗတ္တာ စတ္တာရော ပုရိသာ ပက္ခုထိတာယ ဥက္ခလိယာ တဏှုလာ ဝိယ သမ္ပရိဝတ္တကံ? ပစ္စမာနာ တိံသာယ ဝဿသဟဿေဟိ ဟေဋ္ဌိမတလံ ပတွာ အပရေဟိ တိံသာယ ဝဿသဟဿေဟိ ပုန မုခဝဋ္ဋိယံ ပါပုဏိံသု။ တေ သိသံ ဥက္ခိပိတွာ အညမညံ ဩလောကေတွာ ဧကေကံ ဂါထံ ဝတ္ထုကာမာ ဝတ္ထုံ အသက္ခောန္တာ ဧကေကံ အက္ခရံ ဝတွာ ပရိဝတ္ထိတွာ လောဟကုမ္ဘိမေဝ ပဝိဋ္ဌာ။ ရာဇာ နိဒ္ဓံ အလဘန္တော မဇ္ဈိမယာမသမနန္တရေ တံ သဒ္ဓံ သုဇ္ဇာ ဘိတော ဥတြိတ္ထမာနသော “ကိံ န ခေါ မယံ ဇီဝိတန္တရာယော ဘဝိဿတိ၊ ဥဒါဟု မေ အဂ္ဂမဟေသိယာ၊ ဥဒါဟု မေ ရဇံ ဝိနဿိဿတိ”တိ စိန္တေန္တော သကလရတ္ထိံ အက္ခိနိ နိမိလေတုံ နာသက္ခိ။ သော အရုဏဂ္ဂမနဝေလာယ ဧဝ ပုရောဟိတံ ပက္ခောသာပေတွာ “အာစရိယ မယာ မဇ္ဈိမယာမသမနန္တရေ မဟန္တာ ဘေရဝသဒ္ဓါ သုတာ၊ ‘ရဇဿ’ဝါ အဂ္ဂမဟေသိယာ ဝါ မယံ ဝါ ကဿ

၁-ဗဟုမန္တာ (သီ၊ သျာ) ၂-ဥမ္မာရမ္မာရေ (သီ) ၃-သမ္ပရိဝတ္တကာ (သျာ)၊ သမ္ပရိဝတ္တန္တာ (က)

အန္တရာယော ဘဝိဿတိ'တိ န ဇာနာမိ၊ တေန မေ တံ ပက္ခောသာပိတော"တိ အာဟ။ မဟာရာဇ ကိံ တေ သဒ္ဓါ သုတာတိ။ အာစရိယ ခု-ဣတိ သ-ဣတိ န-ဣတိ သော-ဣတိတိ ဣမေ သဒ္ဓေ အသောသိံ၊ ဣမေသံ နိပ္ပတ္တိံ ဥပဓာရေ-ဟိတိ။ မြာဟ္မဏဿ မဟာအန္ဓကာရံ ပဝိဋ္ဌဿ ဝိယ န ကိဉ္စိ ပညာယတိ။ “န ဇာနာမိတိ ဝုတ္တေ ပန လာဘသက္ကာရော မေ ပရိဟာယိဿတိ"တိ ဘာယိတွာ “ဘာရိယံ မဟာရာဇာ"တိ အာဟ။ ကိံ အာစရိယာတိ။ ဇီဝိတန္တ-ရာယော တေ ပညာယတိတိ။ သော ဒွိဂုဏံ ဘိတော “အာစရိယ အတ္ထိ ကိဉ္စိ ပန ပဋိသာတကာရဏ"န္တိ အာဟ။ အတ္ထိ မဟာရာဇ၊ မာ ဘာယိ၊ အဟံ တယော ဝေဒေ ဇာနာမိတိ။ ကိံ ပန လဒ္ဓါ ဝုဇ္ဇတိတိ။ သဗ္ဗသတယညံ ယဇိတွာ ဇီဝိတံ လဘိဿသိ ဒေဝါတိ။ ကိံ လဒ္ဓါ ဝုဇ္ဇတိတိ။ ဟတ္ထိသတံ အဿသတံ ဥသဘ-သတံ ဓေနသတံ အဇသတံ ဥရဟ္မသတံ^၁ ကုက္ကုဋ္ဌသတံ သူကရသတံ ဒါရက-သတံ ဒါရိကာသတန္တိ ဧဝံ ဧကေကံ ပါဏဇာတိံ သတံ သတံ ကတွာ ဂဏှာပေန္တော “သစေ မိဂဇာတိမေဝ ဂဏှာပေဿာမိ၊ 'အတ္တနော ခါဒနိယ-မေဝ ဂဏှာပေတိ'တိ ဝက္ခန္တိ"တိ ဟတ္ထိအဿမနုဿေပိ ဂဏှာပေတိ။ ရာဇာ “မမ ဇီဝိတမေဝ မယံ လာဘော"တိ စိန္တေတွာ “သဗ္ဗပါဏေ သိဃံ ဂဏှထာ"တိ အာဟ။ အာဏတ္တမနုဿာ အဓိကတရံ ဂဏှိံ သု။ ဝုတ္တိဗ္ဗိ စေတံ ကောသလသံယုတ္တေ—

တေန ခေါ ပန သမယေန ရညော ပသေနဒိဿ ကောသလဿ မဟာယညော ပစ္စုပဋ္ဌိတော ဟောတိ၊ ပဉ္စ စ ဥသဘသတာနိ ပဉ္စ စ ဝစ္ဆတရသတာနိ ပဉ္စ စ ဝစ္ဆတရိသတာနိ ပဉ္စ စ အဇသတာနိ ပဉ္စ စ ဥရဟ္မသတာနိ ထူဏှပနိတာနိ ဟောန္တိ ယညတ္ထာယ။ ယေပိဿ တေ ဟောန္တိ ဒါသာတိ ဝါ ပေဿာတိ ဝါ ကမ္မကရာတိ ဝါ၊ တေပိ ဒဏှတဇ္ဇိတာ ဘယတဇ္ဇိတာ အဿုမုခါ ရုဒမာနာ ပရိကမ္မာနိ ကရောန္တိတိ^၂။

မဟာဇနော အတ္တနော အတ္တနော ပုတ္တဓိတုဉ္ဇတိနံ အတ္တာယ ပရိဒေဝ-မာနော မဟာသဒ္ဓမကာသိ၊ မဟာပထဝိဥဋ္ဌိယနသဒ္ဓေါဝိယ အဟောသိ။ အထ မလ္လိကာ ဒေဝီ တံ သဒ္ဓံ သုတွာ ရညော သန္တိကံ ဂန္တော “ကိံ န ခေါ တေ မဟာရာဇ ဣဋ္ဌိယာနိ အပါကတိကာနိ၊ ကိလန္တရူပါနိ ဝိယ ပညာယန္တိ"တိ ပုစ္ဆိ။ ကိံ တုယံ မလ္လိကေ၊ တံ မမ ကဏှမူလေန အာသိဝိသမ္ဗိ ဂစ္ဆန္တံ န ဇာနာသိတိ။ ကိံ ပနေတံ ဒေဝါတိ။ “ရတ္ထိဘာဂေ မေ ဝေရူပေါ နာမ သဒ္ဓေါ

၁-အဇသတံ ဂဗြာဟ္မသတံ အာဇညသတံ ဥရဟ္မသတံ (က) ၂-သံ ၁-၇၅-ဝိဋ္ဌေ။

သုတော၊ သွာဟံ ပုရောဟိဟံ ပုစ္ဆိတွာ ဇီဝိတန္တရာယော တေ ပညာယတိ၊ သဗ္ဗသတယညံ ယဇိတွာ ဇီဝိတံ လဘိဿသိ”တိ သုတွာ “မမ ဇီဝိတမေဝ မယံ လာဘော”တိ ဣမေ ပါဏေ ဂဏှာပေသိန္တိ။ မလ္လိကာ ဒေဝီ “အန္ဓဗာလောသိ မဟာရာဇ၊ ကိဉ္ဇာပိ မဟာဘက္ခောသိ၊ အနေကသူပဗျူနုရိကတိကံ ဒေါဏပါကံ ဘောဇနံ ဘုဉ္ဇသိ၊ ဒွိသု ရဋ္ဌေသု ရဇ္ဇံ ကာရေသိ၊ ပညာ ပန တေ မန္ဒာ”တိ အာဟ။ ကသ္မာ ဧဝံ ဝဒေသိ ဒေဝီတိ။ “ကဟံ တယာ အညဿ မရဏေန အညဿ ဇီဝိတလာဘော ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗော၊ အန္ဓဗာလဿ မြာဟုဏဿ ကထံ ဂဟေတွာ ကသ္မာ မဟာဇနဿ ဥပရိ ဒုက္ခံ ဒိပသိ၊ ဓုရဝိဟာရေ သဒေဝကဿ လောကဿ အဂ္ဂပုဂ္ဂလော အတိတာဒိသု အပ္ပဋိဟတဉ္ဇာဏော သတ္ထာ ဝသတိ၊ တံ ပုစ္ဆိတွာ တဿောဝါဒံ ကရောဟိ”တိ ဝုတ္တေ ရာဇာ သလ္လဟုကေဟိ ယာနေဟိ မလ္လိကာယ သဒ္ဓိံ ဝိဟာရံ ဂန္ဓာ မရဏဘယတဇ္ဇိ- တော ကိဉ္ဇိ ဝတ္တု အသက္ကောန္တော သတ္ထာရံ ဝဉ္ဇိတွာ ဧကမန္တံ နိသိဒိ။

အထ နံ သတ္ထာ “ဟန္တ ကုတော န တံ မဟာရာဇ အာဂစ္ဆသိ ဒိဝါ ဒိဝဿာ”တိ ပဌမတရံ အာလပိ။ သော တုဏှိယေဝ နိသိဒိ။ တတော မလ္လိကာ ဘဂဝတော အာရောစေသိ “ဘန္တေ ရညာ ကိရ မဇ္ဈိမယာမသမနန္တရေ သဒ္ဓေါ” သုတော၊ အထ နံ ပုရောဟိတဿ အာရောစေသိ၊ ပုရောဟိတော ‘ဇီဝိတန္တရာယော တေ ဘဝိဿတိ၊ တဿ ပဋိသာတတ္ထာယ သဗ္ဗသတေ ပါဏေ ဂဟေတွာ တေသံ ဂလလောဟိတေန ယညေ ယဇိတေ ဇီဝိတံ လဘိဿသိ’တိ အာဟ။ ရာဇာ ပါဏေ ဂဏှာပေသိ၊ တေနာယံ မယာ ဣဓာနိ- တော”တိ။ ဧဝံ ကိရ မဟာရာဇာတိ။ ဧဝံ ဘန္တေတိ။ ကိန္တိ တေ သဒ္ဓေါ သုတောတိ။ သော အတ္တနာ ၂ သုတနိယာမေနေဝ အာစိက္ခိ။ တထာဂတဿ ၃ တံ သုတွာဝ ဧကောဘာသော အဟောသိ။ အထ နံ သတ္ထာ အာဟ “မာ ဘာယိ မဟာရာဇ၊ တဝ အန္တရာယော နတ္ထိ၊ ပါပကမ္မိနော သတ္တာ အတ္တနော ဒုက္ခံ အာဝိ- ကရောန္တာ ၄ ဝေမာဟံသူ”တိ။ ကိံ ပန ဘန္တေ ကေဟိ ကတန္တိ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ တေသံ ကမ္မံ အာစိက္ခိတုံ “တေန ဟိ မဟာရာဇ သုဏာဟိ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ—

အတိတေ ဝိသတိဝဿသဟဿာယုကေသု မနုဿေသု ကဿပေါဘဂဝါ လောကေ ဥပ္ပဇိတွာ ဝိသတိယာ ဒိဏာသဝသဟဿေဟိ သဒ္ဓိံ စာရိကံ စရမာနော ဗာရာဏသိမဂမာသိ။ ဗာရာဏသိဝါသိနော ဒွေပိ တယောပိ

၁-ဒုဿဒ္ဓေါ (က)

၃-တထာဂတော (က)

၂-အတ္တနော (က)

၄-ဒုက္ခံ အဓိဝါသေတုံ အသက္ကောန္တာ (က)

ဗဟုတရားပိ ဧကတော ဟုတွာ အာဂန္တုကဒါနံ ပဝတ္တယိံသု။ တဒါ ဗာရာဏသီယံ စတ္တာလီသကောဠိဝိဘဝါ စတ္တာရော သေဋ္ဌိပုတ္တာ သဟာယကာ အဟေသံ။ တေ မန္တယိံသု “အမှာကံ ဂေဟေ ဗဟုဓနံ၊ တေန ကိံ ကရောမာ”တိ။ “ဝေရူပေ ဗုဒ္ဓေ စာရိကံ စရမာနေ ဒါနံ ဒဿာမ၊ သီလံ ရက္ခိဿာမ၊ ပူဇံ ကရိဿာမာ”တိ ဧကောပိ အဝတွာ တေသု ဧကော တာဝ ဝေမာဟ “တိဝိဏသုရံ ပိဝန္တာ မရမံသံ ခါဒန္တာ ဝိစရိဿာမ၊ ဣဒံ အမှာကံ ဇီဝိတဖလ”န္တိ။ အပရောပိ ဝေမာဟ “ဒေဝသိကံ တိဝသိကဂန္ဓသလီဘတ္တံ နာနဂ္ဂရသေဟိ ဘုဒ္ဓန္တာ ဝိစရိဿာမာ”တိ။ အပရောပိ ဝေမာဟ “နာနပ္ပကာရံ ပုဝခဇ္ဇကဝိကတိံ ပစာပေတွာ ခါဒန္တာ ဝိစရိဿာမာ”တိ။ အပရောပိ ဝေမာဟ “သမ္မာ မယံ အညံ ကိဉ္စ န ကရိဿာမ၊ ‘ဓနံ ဒဿာမာ’တိ ဝုတ္တေ အနိစ္ဆမာနာ ဣတ္ထိ နာမ နတ္ထိ၊ တသ္မာ ဓနေန ပလောဘေတွာ၊ ပါရဒါရိကကမ္ပံ ကရိဿာမာ”တိ။ “သာဓု သာဓု”တိ သဗ္ဗေဝ တဿ ကထာယ^၁ အဋ္ဌံသု။

တေ တတော ပဋ္ဌာယ အဘိရူပါနံ ဣတ္ထိနံ ဓနံ ပေသေတွာ ဝိသတိဝဿသဟဿာနိ ပါရဒါရိကကမ္ပံ ကတွာ ကာလံ ကတွာ အဝိစိနိရယေ နိဗ္ဗတ္တာ။ တေ ဧကံ ဗုဒ္ဓန္တရံ နိရယေ ပစ္စိတွာ တတ္ထ ကာလံ ကတွာ ပက္ကာဝသေသေန သဋ္ဌိယောဇနိကာယ လောဟကုမ္ဘိယာ နိဗ္ဗတ္တိတွာ တိံသာယ ဝဿသဟဿေဟိ ဟေဋ္ဌမတလံ ပတွာ ပုနပိ တိံသာယ ဝဿသဟဿေဟိ လောဟကုမ္ဘိမုခံ ပတွာ ဧကေကံ ဂါထံ ဝတ္ထုကာမာ ဟုတွာ ဝတ္ထု အသက္ကောန္တာ ဧကေကံ အက္ခရံ ဝတွာ ပုန ပရိဝတ္တိတွာ၊ လောဟကုမ္ဘိမေဝ ပဝိဋ္ဌာ။ ဝဒေဟိ မဟာရာဇ၊ ပဋ္ဌမံ တေ ကိံ သဒ္ဓေါ နာမ သုတေတိ။ ဒု-ဣတိ ဘန္တေတိ။ သတ္တာ တေန အပရိပုဏ္ဏံ ကတွာ ဝုတ္တံ ဂါထံ ပရိပုဏ္ဏံ ကတွာ ဒဿေန္တော ဝေမာဟ—

“ဒုဇ္ဇိဝိတမဇီဝိမှ၊ ယေ သန္တေ န ဒဒမှသေ။
ဝိဇ္ဇမာနေသု ဘောဂေသု၊ ဒီပံ နာကမှ အတ္တနော”တိ^၂။

အထ ရညော ဣမိဿာ ဂါထာယ အတ္ထံ ပကာသေတွာ “ကိံ တေ မဟာရာဇ ဒုတိယသဒ္ဓေါ တတိယသဒ္ဓေါ စတုတ္ထသဒ္ဓေါ သုတေတိ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဧဝံ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ အဝသေသံ ပရိပူရေန္တော—

“သဋ္ဌိဝဿသဟဿာနိ၊ ပရိပုဏ္ဏာနိ သဗ္ဗသော။
နိရယေ ပစ္စမာနာနံ၊ ကဒါ အန္တော ဘဝိဿတိ။

၁-သဗလန္တိ (သျှာ)	၂-ပယောဇေတွာ (သီ)
၃-တဿေဝ ဝေနကထာယ (က)	၄-ဒ ၅-၁၀၀၊ ၃ ၂-၂၁၆-ဝိဋ္ဌေသု။

နတ္ထိ အန္တော ကုတော အန္တော၊ န အန္တော ပဋိဒိဿတိ။
တဒါ ဟိ ပကတံ ပါပံ၊ မမ တုယုဇ္ဇ မာရိသာ။

သောဟံ နန ဣတော ဂန္တော၊ ယောနိံ လဒ္ဓါန မာနုသိံ။
ဝဒညူ သီလသမ္ပန္နော၊ ကာဟာမိ ကုသလံ ဗဟု”န္တိ။

ပဋိပါဠိယာ ဣမာ ဂါထာ ဝတွာ တာသံ အတ္ထံ ပကာသေတွာ “ဣတိ ခေါ မဟာရာဇ တေ စတ္တာရော ဇနာ ဧကေကံ ဂါထံ ဝတ္ထုကာမာပိ ဝတ္ထု အသက္ကောန္တာ ဧကကမေဝ အက္ခရံ ဝတွာ ပုန လောဟကုမ္ဘိမေဝ ပဝိဋ္ဌာ”တိ အာဟ။

ရညာ ကိရ ပသေနဒိကောသလေန တဿ သဒ္ဓဿ သုတကာလတော ပဋ္ဌာယ တေ ဟေဋ္ဌာ ဘဿန္တိ ဝေ၊ အဇ္ဇာပိ ဧကံ ဝဿသဟဿံ နာတိက္ကမန္တိ။ ရညော တံ ဒေသနံ သုတွာ မဟာသံဝေဂေါ ဥပ္ပဇ္ဇိ။ သော “ဘာရိယံ ဝတိဒံ ပါရဒါရိကကမ္ပံ နာမ၊ ဧကံ ကိရ ဗုဒ္ဓန္တရံ နိရယေ ပစ္စိတွာ တတော စုတာ သဋ္ဌိယောဇနိကာယ လောဟကုမ္ဘိယာ နိဗ္ဗတ္တိတွာ တတ္ထ သဋ္ဌိဝဿသဟဿာနိ ပစ္စိတွာ ဧဝမ္ပိ နေသံ ဒုက္ခာ မုစ္စနကာလော န ပညာယတိ၊ အဟမ္ပိ ပရဒါရေ သိနေဟံ ကတွာ သဗ္ဗရတ္ထိံ နိဒ္ဒံ န လဘိံ၊ ဣဒါနိ ဣတော ပဋ္ဌာယ ပရဒါရေ မာနသံ န ဗန္ဓိဿာမိ”တိ စိန္တေတွာ တထာဂတံ အာဟ “ဘန္တေ အဇ္ဇ မေ ရတ္ထိယာ ဒီဃဘာဝေါ ဣတော”တိ။ သောပိ ပုရိသော တတ္ထေဝ နိသိန္တော တံ ကထံ သုတွာ “လဒ္ဓေါ မေ ဗလဂပ္ပစ္စယော”တိ သတ္တာရံ အာဟ “ဘန္တေ ရညာ တာဝ အဇ္ဇ ရတ္ထိယာ ဒီဃဘာဝေါ ဣတော၊ အဟံ ပန ဟိယျော သယမေဝ ယောဇနဿ ဒီဃဘာဝံ အညာသိ”န္တိ။ သတ္တာ ဒွိန္ဒမ္ပိ ကထံ သံသန္တိတွာ “ဧကစ္စဿ ရတ္ထိ ဒီဃာ ဟောတိ၊ ဧကစ္စဿ ယောဇနံ ဒီဃံ ဟောတိ၊ ဗာလဿ ပန သံသာရော ဒီဃော ဟောတိ”တိ ဝတွာ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော ဣမံ ဂါထမာဟ—

၆၀။ “ဒီဃာ ဇာဂရတော ရတ္ထိ၊ ဒီဃံ သန္တဿ ယောဇနံ။
ဒီဃော ဗာလာန သံသာရော၊ သဒ္ဓမ္ပံ အဝိဇာနတ”န္တိ။

တတ္ထ ဒီဃာတိ ရတ္ထိ နာမေသာ တိယာမမတ္တာဝ၊ ဇာဂရန္တဿ ပန ဒီဃာ ဟောတိ၊ ဒွိဂုဏတိဂုဏာ ဝိယ ဟုတွာ ခါယတိ။ တဿာ ဒီဃဘာဝံ အတ္တာနံ မင်္ဂုဏသံသဿ ဘတ္တိ ကတွာ ယာဝ သူရိယုဂ္ဂမနာ သမ္ပရိဝတ္တကံ

သေမာနော မဟာကုသိတောပိ၊ သုဘောဇနံ ဘုဒ္ဓိတွာ သိရိသယနေ သယမာနော ကာမဘောဂီပိ န ဇာနာတိ၊ သဗ္ဗရတ္တိံ ပန ပဓာနံ ပဒ-ဟန္တော ယောဂါဝစရော စ၊ ဓမ္မကထံ ကထေန္တော ဓမ္မကထိကော စ၊ အာသနသမိပေ ဌတွာ ဓမ္မံ သုဏန္တော စ၊ သီသရောဂါဒိဖုဋ္ဌော ဝါ ဟတ္ထပါဒ-စ္ဆေဒနာဒိံ ပတ္တော ဝါ ဝေဒနာဘိဘူတော စ၊ ရတ္တိံ မဂ္ဂပဋိပန္နော အဒ္ဓိကော စ ဇာနာတိ။ ယောဇနန္တိ ယောဇနမ္ပိ စတုဂါဝာမတ္တမေဝ၊ သန္တဿ ပန ကိလန္တဿ ဒီဃံ ဟောတိ၊ ဒွိဂုဏတိဂုဏံ ဝိယ ခါယတိ။ သကလဒိဝသံ ဟိ မဂ္ဂံ ဂန္တော ကိလန္တော ပဋိပထံ အာဂစ္ဆန္တံ ဒိသ္မာ “ပုရတော ဂါမော ကီဝဒ္ဓရော”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ယောဇန”န္တိ ဝုတ္တေ ထောကံ ဂန္တော အပရမ္ပိ ပုစ္ဆိတွာ တေနာပိ “ယောဇန”န္တိ ဝုတ္တေ ပုန ထောကံ ဂန္တော အပရမ္ပိ ပုစ္ဆတိ။ သောပိ “ယောဇန”န္တိ ဝဒတိ။ သော ပုစ္ဆိတပုစ္ဆိတာ ယောဇနန္တေဝ ဝဒန္တိ၊ ဒီဃံ ဝတိဒံ ယောဇနံ၊ ဧကယောဇနံဒွေတိဏိ ယောဇနာနိ ဝိယ မညေတိ။ ဗာလာနန္တိ ဣဇ-လောကပရလောကတ္ထံ ပန အဇာနန္တာနံ ဗာလာနံ သံသာရဝဋ္ဋဿ ပရိယန္တံ ကာတုံ အသက္ကောန္တာနံ ယံ သတ္တတိံ သဗောဓိပက္ခိယဘေဒံ သဒ္ဓမ္မံ ဥတွာ သံသာရဿ အန္တံ ကရောန္တိ၊ တံ သဒ္ဓမ္မံ အဝိဇာနတံ သံသာရော ဒီဃော နာမ ဟောတိ။ သော ဟိ အတ္တနော ဓမ္မတာယ ဧဝ ဒီဃော နာမ။ ဝုတ္တမ္ပိ စေတံ “အနမတဂ္ဂေါယံ ဘိက္ခဝေ သံသာရော၊ ပုဗ္ဗာ ကောဋိ န ပညာယတိ”တိ ၁။ ဗာလာနံ ပန ပရိယန္တံ ကာတုံ အသက္ကောန္တာနံ အတိဒီဃောယေဝါတိ။

ဒေသနာဝသာနေ သော ပုရိသော သောတာပတ္တိဖလံ ပတ္တော၊ အညေပိ ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလာဒိနိ ပတ္တာ၊ မဟာဇနဿ သာတ္ထိကာ ဓမ္မဒေသနာ ဇာတာတိ။

ရာဇာ သတ္တာရံ ဝန္တိတွာ ဂစ္ဆန္တောယေဝ တေ သတ္တေ ဗန္ဓနာ မောစေသိ။ တတ္ထ ဣတ္ထိပုရိသာ ဗန္ဓနာ မုတ္တာ သီသံ နှတွာ ၂ သကာနိ ဂေဟာနိ ဂစ္ဆန္တော “စိရံ ဇီဝတု နော အယျာ မလ္လိကာ ဒေဝိ၊ တံ? နိဿာယ ဇီဝိတံ လဘိမှာ”တိ မလ္လိကာယ ဂုဏကထံ ကထယိံသု။ သာယနသမယေ ဘိက္ခူ ဓမ္မသဘာယံ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ “အဟော ပဏ္ဍိတာ ဝတာယံ မလ္လိကာ၊ အတ္တနော ပညံ နိဿာယ ဧတ္တကဿ ဇနဿ ဇီဝိတဒါနံ အဒါသိ”တိ။ သတ္တာ (ဂန္ဓကုဋိယံ နိသိန္နောဝ တေသံ ဘိက္ခူနံ ကထံ သုတွာ ဂန္ဓကုဋိတော နိက္ခမိတွာ ဓမ္မသဘံ ပဝိသိတွာ ပညတ္တေ အာသနေ နိသိဒိတွာ) ၄ “ကာယ နုတ္တ ဘိက္ခဝေ တေရဟိ

၁-သံ ၁-၃၇-ပိဋ္ဌေ၊
 ၃-ယံ (သီ၊ သျာ)
 ဓမ္မပဒ-၄ ၁-၁၉

၂-နဟာတာ (သီ)
 ၄-()သီ-သျာပေါတ္ထကေသု နတ္ထိ။

ကထာယ သန္ဓိသိန္ဓာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ “န ဘိက္ခဝေ မလ္လိကာ ဣဒါနေဝ အတ္တနော ပညံ နိဿာယ မဟာဇနဿ ဇီဝိတဒါနံ ဒေတိ၊ ပုဗ္ဗေပိ အဒါသိယေဝါ”တိ ဝတွာ တမတ္ထံ ပကာသန္တော အတိတံ အာဟရိ—

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ ရညော ပုတ္တော ဧကံ နိဂြောဓရက္ခံ ဥပသင်္ကမိတွာ တတ္ထ နိဗ္ဗတ္တာယ ဒေဝတာယ အာယာစိ “သမိ ဒေဝရာဇ ဣမသ္မိံ ဇမ္ဗုဒီပေ ဧကသတရာဇာနော ဧကသတအဂ္ဂမဟေသိယော၊ သစာဟံ ပိတု အစ္စယေန ရဇ္ဇံ လဘိဿာမိ၊ ဧတေသံ ဂလလောဟိတေန ဗလိံ ကရိဿာမိ”တိ။ သော ပိတရိ ကာလကတေ ရဇ္ဇံ ပတွာ “ဒေဝတာယ မေ အာနုဘာဝေန ရဇ္ဇံ ပတ္တံ၊ ဗလိမဿာ ကရိဿာမိ”တိ မဟတိယာ သေနာယ နိက္ခမိတွာ ဧကံ ရာဇာနံ အတ္တနော ဝသေ ဝတ္တေတွာ တေန သဒ္ဓိံ အပရမ္ပိ အပရမ္ပိတိ သဗ္ဗေ ရာဇာနော အတ္တနော ဝသေ ကတွာ သဒ္ဓိံ အဂ္ဂမဟေသိဟိ အာဒါယ ဂစ္ဆန္တော ဥဂ္ဂသေနဿ နာမ သဗ္ဗကနိဋ္ဌဿ ရညော ဓမ္မဒိန္ဓာ နာမ အဂ္ဂမဟေသိ ဂရုဂဟ္တာ၊ တံ ဩဟာယ အာဂန္တော “တ္ထေကဇနံ ဝိသပါနကံ ပါယေတွာ မာရေဿာမိ”တိ ရုက္ခမူလံ သောဓာပေသိ။ ဒေဝတာ စိန္တေသိ “အယံ ရာဇာ တ္ထေကေ ရာဇာနော ဂဏှန္တော ‘မံ နိဿာယ ဂဟိတာဣမေ’တိ စိန္တေတွာ တေသံ ဂလလောဟိတေန မယံ ဗလိံ ကာတုကာမော၊ သစေ ပနာယံ ဧတေ ဃာတေဿတိ၊ ဇမ္ဗုဒီပေ ရာဇဝံသော ဥပစ္စိန္တိဿတိ”၊ ရုက္ခမူလေပိ^၂ မေ အသုစိ ဘဝိဿတိ၊ သက္ခိဿာမိ န ခေါ ဧတံ နိဝါရေတု”န္တိ။ သာ ဥပဓာရေန္တိ “နာဟံ သက္ခိဿာမိ”တိ ဥတွာ အညမ္ပိ ဒေဝတံ ဥပသင်္ကမိတွာ တေမတ္ထံ အာရောစေတွာ “တွံ သက္ခိဿသိ”တိ အာဟ။ တာယပိ ပဋိက္ခိတ္တာ အညမ္ပိ အညမ္ပိတိ ဧဝံ သကလစက္ကဝါဠဒေဝတာ-ယော ဥပသင်္ကမိတွာ တာဟိပိ ပဋိက္ခိတ္တာ စတုန္ဒံ မဟာရာဇနံ သန္တိကံ ဂန္တော ? “မယံ န သက္ကောမ၊ အမှာကံ ပန ရာဇာ အမှေဟိ ပုညေန စ ပညာယ စ ဝိသိဋ္ဌော၊ တံ ပုစ္ဆာ”တိ တေဟိပိ ပဋိက္ခိတ္တကာလေ သက္ကံ ဥပသင်္ကမိတွာ^၃ တမတ္ထံ အာရောစေတွာ “ဒေဝ တုမှေသု အပ္ပေါဿုက္ကတံ အာပန္ဓေသု ခတ္တိယဝံသော ဥပစ္စိန္တိဿတိ၊ တဿ ပဋိသရဏံ ဟောထာ”တိ အာဟ။ သက္ကော “အဟမ္ပိ နံ ပဋိဗာဟိတုံ န သက္ခိဿာမိ၊ ဥပါယံ ပန တေ ဝက္ခာမိ”တိ ဝတွာ ဥပါယံ အာစိက္ခိ “ဂစ္ဆ၊ တွံ ရညော ပဿန္တဿေဝ ရတ္တဝတ္ထံ နိဝါသေတွာ အတ္တနော ရုက္ခတော နိက္ခမိတွာ ဂမနာကာရံ ဒဿေဟိ၊ အထ တံ ရာဇာ ‘ဒေဝတာ ဂစ္ဆတိ၊ နိဝတ္တာပေဿာမိ န’န္တိ နာနပ္ပကာရေန ယာစိဿတိ၊ အထ နံ ဝဒေယျာသိ ‘တွံ

၁-ဥစ္စိန္တိဿတိ (သိ၊ သျာ) ၂-ရုက္ခမူလမ္ပိ (သျာ၊ က) ၃-၃-တေဟိ ကထိတကာလေ “ဥပ္ပန္နံ ဘယံ န မယံ သက္ခိဿာမာ”တိ ဝုတ္တေ သက္ကံ ဥပသင်္ကမိတွာ (က)

ကေသတရာဇာနော သဒ္ဓိံ အဂ္ဂမဟေသီဟိ အာနေတွာ တေသံ ဂလလောဟိ တေန ဗလိံ ကရိဿာမီတိ မယံ အာယာစိတွာ ဥဂ္ဂသေနဿ ရညော ဒေဝိံ ဩဟာယ အာဂတော၊ နာဟံ တာဒိသဿ မုသာဝါဒဿ ဗလိံ သမ္ပုဋ္ဌိန္ဒာမီ'တိ။
 ဧဝံ ကိရ ဝုတ္တေ ရာဇာ တံ အာဏာပေဿတိ၊ သာ ရညော ဓမ္မံ ဒေသေတွာ ဧတ္တကဿ ဇနဿ ဇီဝိတဒါနံ ဒဿတိ"တိ။ ဣမိနာ ကာရဏေန သက္ကော ဒေဝတာယ ဣမံ ဥပါယံ အာစိက္ခိ။ ဒေဝတာ တထာ အကာသိ။

ရာဇာပိ တံ အာဏာပေသိ။ သာ အာဂန္တာ တေသံ ရာဇေနံ ပရိယန္တေ နိသိန္နမ္ပိ အတ္တနော ရာဇာနမေဝ ဝန္တိ။ ရာဇာ "မယိ သဗ္ဗရာဇဇေဋ္ဌကေ ဌိတေ သဗ္ဗကနိဋ္ဌံ အတ္တနော သာဂေကံ ဝန္တတိ"တိ တဿာ ကုဋ္ဌိ။ အထ နံ သာ အာဟာ "ကိံ မယံ တယိ ပဋိဗဒ္ဓံ၊ အယံ ပန မေ သာမိကော ဣဿရိယဿ ဒါယကော၊ ဣမံ အဝန္တိတွာ ကဿ တံ ဝန္တိဿာမီ"တိ။ ရုက္ခဒေဝတာ ပဿန္တဿေဝ မဟာဇနဿ "ဧဝံ ဘဒ္ဒေ၊ ဧဝံ ဘဒ္ဒေ"တိ ဝတွာ တံ ပုပ္ဖမုဋ္ဌိနာ ပူဇေသိ။ ပုန ရာဇာ အာဟာ "သစေ မံ န ဝန္တသိ၊ မယံ ရဇ္ဇသိရိဒါယိကံ ဧဝံ မဟာ- နဘာဝံ ဒေဝတံ ကဿ န ဝန္တသိ"တိ။ မဟာရာဇ တယာ အတ္တနော ပုညေ ဌတွာ^၁ ရာဇာနော ဂဟိတာ၊ န ဒေဝတာယ ဂဟေတွာ ဒိန္နာတိ။ ပုနပိ တံ ဒေဝတာ "ဧဝံ ဘဒ္ဒေ၊ ဧဝံ ဘဒ္ဒေ"တိ ဝတွာ တထေဝ ပူဇေသိ။ ပုန သာ ရာဇာနံ အာဟာ "တွံ 'ဒေဝတာယ မေ ဧတ္တကာ ရာဇာနော ဂဟေတွာ ဒိန္နာ'တိ ဝဒေသိ၊ ဣဒါနိ တေ ဒေဝတာယ ဥပရိ ဝါမပဿေ ရုက္ခော အဂ္ဂိနာ ဒဗျော၊ သာ တံ အဂ္ဂိံ နိဗ္ဗာပေတုံ ကဿ နာသက္ခိ၊ ယဒိ ဧဝံ မဟာနဘာဝါ"တိ။ ပုနပိ တံ ဒေဝတာ "ဧဝံ ဘဒ္ဒေ၊ ဧဝံ ဘဒ္ဒေ"ကိ ဝတွာ တထေဝ ပူဇေသိ။

သာ ကထယမာနာ ဌိတာ ရောဒိ စေဝ ဟသိ စ။ အထ နံ ရာဇာ "ကိံ ဥဗ္ဗတ္တိကာသိ"တိ အာဟာ။ ကဿ ဒေဝ ဧဝံ ဝပေသိ၊ န မာဒိသိယော ဥဗ္ဗတ္တိကာ ဟောန္တိတိ။ အထ နံ ကိံ ကာရဏာ ရောဒသိ စေဝ ဟသသိ စာတိ။ "သုဏာဟိ မဟာရာဇ၊ အဟံ ဟိ အတိတေ ကုလဓိတာ ဟုတွာ ပတိကုလေ ဝသန္တိ သာမိကဿ သဟာယကံ ပါဟုနကံ အာဂတံ ဒိသ္မာ တဿ ဘတ္တံ ပစိတုကာမာ 'မံသံ အာဟရာ'တိ ဒါသိယာ ကဟာပဏံ ဒတွာ တာယ မံသံ အလဘိတွာ အာဂတာယ 'နတ္ထိ မံသ'န္တိ ဝုတ္တေ ဂေဟဿ ပစ္စိမဘာဂေ သယိတာယ ဧဋ္ဌိကာယ သီသံ ဆိန္ဒိတွာ ဘတ္တံ သမ္မာဒေသိ၊ သာဟံ ဧကိဿာယ ဧဋ္ဌိကာယ သီသံ ဆိန္ဒိတွာ နိရယေ ပစ္စိတွာ ပက္ကာဝသေသေန တဿာ လောမဂဏနာယ သီသစ္စေဒံ ပါပုဏိံ၊ တွံ ဧတ္တကံ ဇနံ ဝမိတွာ ကဒါ

၁-ပုညံ ပတွာ (သီ)

ဒုက္ခာ မုစ္ဆိဿသီတိ ဝေမဟံ^၁ တဝ ဒုက္ခံ အနုဿရန္တိ ရောဒိ”န္တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

“ဧကိဿာ၂ ကဏ္ဍံ ဆေတွာန၊ လောမဂဏနာယ ပစ္စိသံ^၃။
ဗဟူနံ ကဏ္ဍေ ဆေတွာန၊ ကထံ ကာဟသိ ခတ္ထိယာ”တိ။

အထ ကသ္မာ တံ ဟသသီတိ။ “ဧတသ္မာ ဒုက္ခာ မုတ္တာဓိ”တိ တုသိတွာ မဟာရာဇာတိ။ ပုနပိ တံ ဒေဝတာ “ဧဝံ ဘဒ္ဒေ၊ ဧဝံ ဘဒ္ဒေ”တိ ဝတွာ ပုပ္ဖ-မုဋ္ဌိနာ ပူဇေသိ။ ရာဇာ “အဟော မေ ဘာရိယံ ကတံ ကမ္ပံ၊ အယံ ကိရ ဧကံ ဧဋ္ဌိကံ ဝဓိတွာ နိရယေ ပက္ကာဝသေသေန တဿာ လောမဂဏနာယ သီသစ္ဆေဒံ ပါပုဏိ၊ အဟံ ဧတ္တကံ ဇနံ ဝဓိတွာ ကဒါ သောတ္ထိ” ပါပု-ဏိဿာမီ”တိ သဗ္ဗေ ရာဇာနော မောစေတွာ အတ္တနော မဟလ္လကတရေ ဝန္တိတွာ ဒဟရဒဟရာနံ^၄ အဉ္ဇလိ” ပဂ္ဂယု သဗ္ဗေ ခမာပေတွာ သက သကဋ္ဌာနမေဝ ပဟိဏိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ “ဧဝံ ဘိက္ခဝေ န ဣဒါနေဝ မလ္လိကာ ဒေဝီ အတ္တနော ပညံ နိဿာယ မဟာဇနဿ ဇီဝိတဒါနံ ဒေဝ်၊ ပုဗ္ဗေပိ အဒါသိယေဝါ”တိ ဝတွာ အတိတံ သမောဓာနေသိ “တဒါ ဗာရာဏသိ-ရာဇာ ပသေနဒိ ကောသလော အဟောသိ၊ ဓမ္မဒိန္နာ ဒေဝီ မလ္လိကာ၊ ရုက္ခဒေဝတာ အဟမေဝါ”တိ။ ဧဝံ အတိတံ သမောဓာနေတွာ ပုန ဓမ္မံ ဒေသေန္တော “ဘိက္ခဝေ ပါဏာတိပါတော နာမ န ကတ္တဗ္ဗယုတ္တကော။ ပါဏာတိပါတိနော ဟိ ဒီသရတ္ထံ သောစန္တိ”တိ ဝတွာ ဣမာ ဂါထာ အာဟ—

“ဣဓ သောစတိ ပေစ္စ သောစတိ၊
ပါပကာရိ ဥဘယတ္ထ သောစတိ။
သော သောစတိ သော ဝိဟညတိ၊
ဒိသ္မာ ကမ္မကိလိဋ္ဌမတ္တနော”တိ^၅။

“ဧဝံ စေ သတ္တာ ဇာနေယျု၊ ဒုက္ခာ’ယံ ဇာတိသမ္ဘဝေါ။
န ပါဏော ပါဏိနံ ဟညေ၊ ပါဏသာတိ ဟိ သောစတိ”တိ^၆။

အညတရပုရိသဝတ္ထု ပဌမံ။

၁-ဝေမဟန္တ (သီ၊ သျာ) ၂-ဧဋ္ဌိကာယ(က)
၃-ပစ္စယိ (သီ) ၄-ဒဟရတရာနံ(သီ၊ သျာ)
၅-၃ ၁-၁၅-ဝိဋ္ဌေ၊ အယံ ဂါထာ သီ-သျာပေါတ္တကေသု ဣမသ္မိံ ဌာနေ နတ္ထိ၊ ၆-၃ ၅-၅-ဝိဋ္ဌေ၊

၂-မဟာကဿပတ္ထေရသဒ္ဓိဝိဟာရိကဝတ္ထု

ဝရဇ္ဇေ နာဓိဂစ္ဆေယျာဟိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ သာဝတ္ထိယံ ဇေတဝနေ
ဝိဟာရန္တော မဟာကဿပတ္ထေရဿ သဒ္ဓိဝိဟာရိကံ အာရပ္ပ ကထေသိ။ ဒေသနာ
ရာဇဂဟေ သမုဋ္ဌိတာ။

ထေရံ ကိရ ရာဇဂဟံ နိဿာယ ပိပ္ပလိဂုဟာယံ ဝသန္တံ ဒွေ သဒ္ဓိဝိဟာရိကာ
ဥပဋ္ဌဟိံ သု။ တေသု ဧကော သက္ကစ္စံ ဝတ္တံ ကရေတိ၊ ဧကော တေန ကတံ ကတံ^၁
အတ္တနာ ကတံ ဝိယ ဒသေန္တော မုခေါဒကဒန္တကဋ္ဌာနံ ပဋိယာဒိတဘာဝံ
ဥတွာ “ဘန္တေ မုခေါဒကဒန္တကဋ္ဌာနိ မေ ပဋိယာဒိတာနိ၊ မုခံ ဓောဝထာ”တိ
ဝဒတိ၊ ပါဒဓောဝနနာနာဒိကာလေပိ ဝေမေဝ ဝဒတိ။ ဣတရော စိန္တေသိ “အယံ
နိစ္စကာလံ မယာ ကတံ ကတံ^၂ အတ္တနာ ကတံ ဝိယ ကတွာ ဒသေတိ၊ ဟောတု၊
ကတ္တဗ္ဗယုတ္တကမဿ ကရိဿာမိ”တိ။ တဿ ဟုဋ္ဌိတွာ သုပန္တသေဝ နှာနော-
ဒကံ တာပေတွာ ဧကသ္မိံ ဃဇေ ကတွာ ပိဋ္ဌိကောဋ္ဌကေ ဌပေသိ၊ ဥဒက-
တာပနဘာဇနေ ပန နာဋ္ဌိမတ္တံ ဥဒကံ သေသေတွာ ဥသုမံ မုဉ္ဇန္တံ ဌပေသိ။ တံ
ဣတရော သာယနသမယေ ပဗုဇ္ဈိတွာ ဥသုမံ နိက္ခန္တံ ဒိသ္မာ “ဥဒကံ တာပေတွာ
ကောဋ္ဌကေ ဌပိတံ ဘဝိဿတိ”တိ ဝေဂေန ဂန္တော ထေရံ ဝဋ္ဌိတွာ “ဘန္တေ
ကောဋ္ဌကေ ဥဒကံ ဌပိတံ၊ နှာယထာ”တိ ဝတွာ ထေရေန သဒ္ဓိံယေဝ
ကောဋ္ဌကံ ပါဝိသိ။ ထေရော ဥဒကံ အပဿန္တော “ကဟံ ဥဒကံ အာဝု-
သော”တိ အာဟ။ ဒဟရော အဂ္ဂိသာလံ ဂန္တော ဘာဇနေ ဥဋ္ဌကံ^၃ ဩတာ-
ရေတွာ တုစ္ဆဘာဝံ ဥတွာ “ပဿထ ဒုဋ္ဌဿ^၂ ကမ္ပံ၊ တုစ္ဆဘာဇနံ ဥဒ္ဓနေ
အာရောပေတွာ ကုဟိံ ဂတော၊ အဟံ ‘ကောဋ္ဌကေ ဥဒက’န္တိ သညာယ
အာရောစေသိ”န္တိ ဥဇ္ဈာယန္တော ဃဋံ အာဒါယ တိတ္ထံ အဂမာသိ။ ဣတရောပိ
ပိဋ္ဌိကောဋ္ဌကတော ဥဒကံ အာဟရိတွာ ကောဋ္ဌကေ ဌပေသိ။

ထေရော စိန္တေသိ “အယံ ဒဟရော ‘ဥဒကံ မေ တာပေတွာ ကောဋ္ဌကေ
ဌပိတံ၊ ထေ၊ ဘန္တေ နှာယထာ’တိ ဝတွာ ဣဒါနိ ဥဇ္ဈာယန္တော ဃဋံ အာဒါယ
တိတ္ထံ ဂစ္ဆတိ၊ ကိံ န ခေါ ဧတ”န္တိ ဥပဓာရေန္တော “တ္ထေကံ ကာလံ သေ
ဒဟရော ဣမိနာ ကတံ ဝတ္တံ အတ္တနာဝ ကတံ ဝိယ ပကာသေတိ”တိ ဥတွာ
သာယံ အာဂန္တော နိသိန္ဓဿ ဩဝါဒမဒါသိ “အာဝုသော ဘိက္ခုနာ နာမ
‘အတ္တနာ ကတမေဝ ကတ’န္တိ ဝတ္တံ ဝဋ္ဌတိ၊ နော အကတံ၊ တံ ဣဒါနေဝ
‘ကောဋ္ဌကေ ဥဒကံ ဌပိတံ၊ နှာယထ ဘန္တေ’တိ ဝတွာ မယိ ပဝိသိတွာ ဌိတေ

၁-ဝတ္တံ (သျာ) ၂-ဒုဋ္ဌိနိတဿ (သိ၊ သျာ)

သဋ် အာဒါယ ဥဇ္ဈာယန္တော ဂစ္ဆသိ၊ ပဗ္ဗဇိတဿ နာမ ဧဝံ ကာတုံ န ဝဇ္ဇတိ”တိ။ သော “ပဿထ ထေရဿ ကမ္မံ၊ ဥဒကမတ္ထကံ နာမ နိဿာယ မံ ဧဝံ ဝဒေသိ”တိ ကုဇ္ဈိတွာ ပုနဒိဝသေ ထေရေန သဒ္ဓိံ ပိဏ္ဍာယ န ပါရိသိ။ ထေရော ဣတရေန သဒ္ဓိံ ဧကံ ပဒေသံ အဂမာသိ။ သော တသ္မိံ ဂတေ ထေရဿ ဥပဋ္ဌာကကုလံ ဂန္ဓာ “ထေရော ကဟံ ဘန္ဓေ”တိ ပုဋ္ဌော “ထေရဿ အဖာသုကံ ဇာတံ၊ ဝိဟာရေယေဝ နိသိန္ဓော”တိ အာဟ။ ကိံ ပန ဘန္ဓေ လဒ္ဓါ ဝဇ္ဇတိတိ။ “ဧဝရူပံ ကိရ နာမ အာဟာရံ ဒေထာ”တိ ဝုတ္တေ တေန ဝုတ္တ- နိယာမေနေဝ သပ္ပာဒေတွာ အဒံသု။ သော အန္တရာမဂ္ဂေဝ တံ ဘတ္တံ ဘုဒ္ဓိတွာ ဝိဟာရံ ဂတော။ ထေရောပိ ဂတဋ္ဌာနေ မဟန္တံ သုခုမဝတ္တံ လဘိတွာ အတ္တနာ သဒ္ဓိံ ဂတဒဟရဿ အဒါသိ။ သော တံ ရဇိတွာ အတ္တနော နိဝါသနပါရူပနံ အကာသိ။

ထေရော ပုနဒိဝသေ တံ ဥပဋ္ဌာကကုလံ ဂန္ဓာ “ဘန္ဓေ ‘တုမှာကံ ကိရ အဖာသုကံ ဇာတ’န္တိ အမှေဟိ ဒဟရေန ဝုတ္တနိယာမေနေဝ ပဋိယာဒေတွာ အာဟာရော ပေသိတော၊ ပရိဘုဒ္ဓိတွာ ဝေါ ဖာသုကံ ဇာတ”န္တိ ဝုတ္တေ တုဏှိ အဟောသိ။ ဝိဟာရံ ပန ဂန္ဓာ တံ ဒဟရံ ဝဋ္ဌိတွာ နိသိန္ဓံ ဧဝမာဟ “အာဝု- သော တယာ ကိရ ဟိယျော ဣဒံ နာမ ကတံ၊ ဣဒံ ပဗ္ဗဇိတာနံ န အနုစ္စဝိကံ၊ ဝိညတ္တိံ ကတွာ ဘုဒ္ဓိတုံ န ဝဇ္ဇတိ”တိ။ သော ကုဇ္ဈိတွာ ထေရေ အာဃာတံ ဗန္ဓိတွာ “ပုရိမဒိဝသေ ဥဒကမတ္တံ နိဿာယ မံ မုသာဝါဒိံ ကတွာ အဇ္ဇ အတ္တနော ဥပဋ္ဌာကကုလေ ဘတ္တမုဋိယာ ဘုတ္တကာရဏာ မံ ‘ဝိညတ္တိံ ကတွာ ဘုဒ္ဓိတုံ န ဝဇ္ဇတိ’တိ ဝဒတိ၊ ဝတ္တမ္ပိ တေန အတ္တနော ဥပဋ္ဌာကဿေဝ ဒိန္နံ၊ အဟော ထေရဿ ဘာရိယံ ကမ္မံ၊ ဇာနိဿာမိဿ ကတ္တဗ္ဗယုတ္တက”န္တိ ပုနဒိဝသေ ထေရေ ဂါမံ ပဝိသန္ဓေ သယံ ဝိဟာရေ ဩဟိယိတွာ ဒဏှံ ဂဟေတွာ ပရိဘောဂဘာဇနာနိ ဘိန္ဒိတွာ ထေရဿ ပဏ္ဍသာလာယ အဂ္ဂိံ ဒတွာ ယံ န ဈာယတိ၊ တံ မုဂ္ဂရေန ပဟာရန္တော ဘိန္ဒိတွာ နိက္ခမိတွာ ပလာတော။ သော ကာလံ ကတွာ အဝိစိမဟာနိရယေ နိဗ္ဗတ္တိ။

မဟာဇနော ကထံ သမုဋ္ဌာပေသိ “ထေရဿ ကိရ သဒ္ဓိဝိဟာရိကော ဩဝါဒမတ္တံ အသဟန္တော ကုဇ္ဈိတွာ ပဏ္ဍသာလံ ဈာပေတွာ ပလာတော”တိ။ အထေကော ဘိက္ခု အပရဘာဂေ ရာဇဂဟာ နိက္ခမိတွာ သတ္တာရံ ဒဋ္ဌကာမော ဇေတဝနံ ဂန္ဓာ သတ္တာရံ ဝဋ္ဌိတွာ သတ္တာရာ ပဋိသန္ဓာရံ ကတွာ “ကုတော အာဂတောသိ”တိ ပုဋ္ဌော “ရာဇဂဟတော ဘန္ဓေ”တိ အာဟ။ မမ ပုတ္တဿ မဟာကဿပဿ ခမနိယန္တိ။ ခမနိယံ ဘန္ဓေ၊ ဧကော ပန သဒ္ဓိဝိဟာရိကော

ဩဝါဒမတ္ထေန ကုဗ္ဗိတွာ ပဏ္ဏသာလံ ဈာပေတွာ ပလာတောတိ။ သတ္တာ “န သော ဣဒါနေဝ ဩဝါဒံ သုတွာ ကုဗ္ဗတိ၊ ပုဗ္ဗေပိ ကုဗ္ဗိယေဝ။ န ဣဒါနေဝ ကုဋိံ ဒူသေတိ၊ ပုဗ္ဗေပိ ဒူသေသိယေဝါ”တိ ဝတွာ အတိတံ အာဟရိ—

အတိတေ ဗာရာဏသိယံ ပြဟ္မဒတ္ထေ ရဇံ ကာရေန္တေ ဟိမဝန္တပဒေသေ ဧကော သိဂီလသကုဏော ကုလာဝကံ ကတွာ ဝသိ။ အထေကဒိဝသံ ဒေဝေ ဝဿန္တေ ဧကော မက္ကဋော သီတေန ကမ္မမာနော တံ ပဒေသံ အဂမာသိ။ သိဂီလော တံ ဒိသွာ ဂါထမာဟ—

“မနုဿဿေဝ တေ သီသံ၊ ဟတ္ထပါဒါ စ ဝါနရ။
အထ ကေန န ဝဏ္ဏေန၊ အဂါရံ တေ န ဝိဇ္ဇတိ”တိ ၁။

မက္ကဋော “ကိဇ္ဇာပိ မေ ဟတ္ထပါဒါ အတ္ထိ၊ ယာယ ပန ပညာယ ဝိစာရေတွာ အဂါရံ ကရေယံ၊ သာ မေ ပညာ နတ္ထိ”တိ စိန္တေတွာ တမတ္ထံ ဝိညာပေတု- ကာမော ဣမံ ဂါထမာဟ—

“မနုဿဿေဝ မေ သီသံ၊ ဟတ္ထပါဒါ စ သိဂီလ။
ယာ’ဟု သေဋ္ဌာ မနုဿေသု၊ သာ မေ ပညာ န ဝိဇ္ဇတိ”တိ ၁။

အထ နံ “ဝေရူပဿ တဝ ကထံ သရာဝါသော ဣဗ္ဗိဿတိ”တိ ဂရဟန္တော သိဂီလော ဣမံ ဂါထာဒွယမာဟ—

“အနဝဋ္ဌိတစိတ္တဿ၊ လဟုစိတ္တဿ ဒုဒ္ဓိနော။
နိစ္စံ အဒ္ဓုဝသီလဿ၊ သုခဘာဝေါ န ဝိဇ္ဇတိ။

သော ကရဿု အာနဘာဝံ၊ ဝိတိဝတ္တဿု သီလိယံ။
သီတဝါတပရိတ္တာဏံ၊ ကရဿု ကုဋဝံ ကပိ”တိ ၂။

မက္ကဋော “အယံ မံ အနဝဋ္ဌိတစိတ္တံ လဟုစိတ္တံ မိတ္တဒုဒ္ဓိံ အဒ္ဓုဝသီလံ ကရေတိ၊ ဣဒါနိဿ မိတ္တဒုဒ္ဓိဘာဝံ ဒသေဿာမိ”တိ ကုလာဝကံ ဝိဒ္ဓိသေတွာ ဝိပွကိရိ။ သကုဏော တသ္မိံ ကုလာဝကံ ဂဏှန္တေ ဧဝ ဧကေန ပဿေန နိက္ခမိတွာ ပလာယိ။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ မက္ကဋော ကုဋိဒူသကဘိက္ခု အဟောသိ၊ သိဂီလသကုဏော ကဿပေါ

အဟောသီ”တိ။ ဇာတကံ သမောဓာနေတွာ “ဧဝံ ဘိက္ခဝေ န ဣဒါနေဝ၊ ပုဗ္ဗေပိ သော ဩဝါဒက္ခဏေ ကုဇ္ဈိတွာ ကုဋိံ ဒူသေသိ၊ မမ ပုတ္တဿ ကဿပဿ ဝေရူပေန ဗာလေန သဒ္ဓိံ ဝသနတော ဧကကဿေဝ နိဝါသော သေယျော”တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၆၁။ “စရဇ္ဇေ နာဓိဂစ္ဆေယျ၊ သေယျံ သဒိသမတ္တနော။
ဧကစရိယံ ဒဋ္ဌံ ကယိရာ၊ နတ္ထိ ဗာလေ သဟာယတာ”တိ။

တတ္ထ စရန္တိ ဣရိယာပထစာရံ အဂ္ဂဟေတွာ မနသာစာရော ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ကလျာဏမိတ္တံ ပရိယေသန္တောတိ အတ္ထော။ သေယျံ သဒိသမတ္တနောတိ အတ္တနော သီလသမာဓိပညာဂုဏေဟိ အဓိကတရံ ဝါ သဒိသံ ဝါ န လဘောယျစေ။ ဧကစရိယန္တိ ဧတေသု ဟိ သေယျံ လဘမာနော သီလာဒီဟိ ဝစုတိ၊ သဒိသံ လဘမာနော န ပရိဟာယတိ၊ ဟိနေန ပန သဒ္ဓိံ ဧကတော ဝသန္တော ဧကတော သံဘောဂပရိဘောဂံ ကရောန္တော သီလာဒီဟိ ပရိဟာယတိ။ တေန ဝုတ္တံ “ဝေရူပေါ ပုဂ္ဂလော န သေဝိတဗ္ဗော န ဘဇိတဗ္ဗော န ပယိရူပါသိတဗ္ဗော အညတြိ အနုဒ္ဒယာ အညတြိ အနုကမ္မာ”တိ။ တသ္မာ သစေ ကာရုညံ ပဋိစ္စ “အယံ မံ နိဿာယ သီလာဒီဟိ ဝစိဿတိ”တိ တမှာ ပုဂ္ဂလာ ကိဉ္စိ အပစ္စာသိသန္တော တံ သင်္ဂဏိတုံ သက္ကောတိ၊ ဣဇ္ဇေတံ ကုသလံ။ နော စေ သက္ကောတိ၊ ဧကစရိယံ ဒဋ္ဌံ ကယိရာ ဧကိဘာဝမေဝ ထိရံ ကတွာ သဗ္ဗ-ဣရိယာပထေသု ဧကကောဝ ဝိဟရေယျ။ ကိံ ကာရဏာ? နတ္ထိ ဗာလေ သဟာယတာတိ သဟာယကာ နာမ စူဠသီလံ မဇ္ဈိမသီလံ မဟာသီလံ ဒသ ကထာဝတ္ထု။ နိ တေရသ ဓုတင်္ဂဂုဏာ ဝိပဿနာဂုဏာ စတ္တာရော မဂ္ဂါ စတ္တာရိ ဖလာနိ တိဿော ဝိဇ္ဇာ ဆ အဘိညာ။ အယံ သဟာယတာဂုဏော ဗာလံ နိဿာယ နတ္ထိတိ။

ဒေသနာဝသာနေ အာဂန္တုကော ဘိက္ခု သောတာပတ္တိဖလံ ပတ္တော၊ အညေပိ ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလာဒိနိ ပါပုဏိံသု၊ ဒေသနာ မဟာဇနဿ သတ္တိကာ အဟောသီတိ။

မဟာကဿပတ္ထေရသဒ္ဓိဝိဟာရိကဝတ္ထု ဒုတိယံ။

၁-အဘိ ၃-၁၄၀၊ အံ ၁-၂၃-ပိဋေသု။

၃-အာနန္ဒသေဋ္ဌိဝတ္ထု

ပုတ္တာ မတ္တိတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရန္တော အာနန္ဒသေဋ္ဌိ အာရဟန္တ ကထေသိ။

သာဝတ္ထိယံ ကိရ အာနန္ဒသေဋ္ဌိ နာမ စတ္တာလီသကောဋီဝိဘဝေါ မဟာမစ္ဆရိ အဟောသိ။ သော အန္တမုမာသံ ဉ္ဇတကေ သန္ဓိပါတေတွာ ပုတ္တံ မူလသိရိ နာမ တီသု ဝေလာသု ဧဝံ ဩဝဒတိ “ဣဒံ စတ္တာလီသကောဋီနေ ‘ဗဟူ’တိ ဧ သညံ ကရိ၊ ဝိဇ္ဇမာနံ ဓနံ န ဒါတဗ္ဗံ၊ နဝံ ဓနံ ဥပ္ပါဒေတဗ္ဗံ”။ ဧကေကမ္ပိဟိ ကဟာပဏံ ဝယံ ကရောန္တဿ ဝန၂ ဒီယတေဝ။ တသ္မာ—

အဉ္ဇနာနံ ခယံ ဒိသ္မာ၊ ဥပစိကာနဉ္ဇ အာစယံ။
မရူနဉ္ဇ သမာဟာရံ၊ ပဏ္ဍိတော ဃရမာဝသေ”တိ။

သော အပရေန သမယေန အတ္တနော ပဉ္စ မဟာနိမိယော ပုတ္တဿ အနာ-
စိက္ခိတွာ ဓနနိဿိတော မစ္ဆေရမလမလိနော ကာလံ ကတွာ တဿေဝ
နဂရဿ ကေသ္မိံ ဒွါရဂါမကေ စဏ္ဍာလာနံ ကုလသဟဿံ ပဋိပသတိ။ တတ္ထေ-
ကိဿာ စဏ္ဍာလိယာ ကုစ္ဆိသ္မိံ ပဋိသန္ဓိံ ဂဏှိ။ ရာဇာ တဿ ကာလကိရိယံ
သုတွာ ပုတ္တမသး မူလသိရိ ပက္ခောသာပေတွာ သေဋ္ဌိဋ္ဌာနေ ဌပေသိ။ တမ္ပိ
စဏ္ဍာလကုလသဟဿံ ဧကတောဝ ဘတိယာ ကမ္ပံ ကတွာ ဇီဝမာနံ တဿ
ပဋိသန္ဓိဂ္ဂဟဏတော ပဋ္ဌာယ နေဝ ဘတိံ လဘတိ၊ န ယာပနမတ္တတော
ပရံ ဘတ္တပိဏ္ဍမ္ပိ။ တေ “မယံ ဧတရဟိ ကမ္ပံ ကရောန္တာပိ ပိဏ္ဍဘတ္တမ္ပိ န လဘာမ၊
အမှာကံ အန္တရေ ကာဠကဏှိယာ ဘဝိတဗ္ဗ”န္တိ ဒွေ ကောဋ္ဌာသာ ဟုတွာ
ယာဝ တဿ မာတာပိတရော ဝိသု ဟောန္တိ၊ တာဝ ဝိဘဇိတွာ “ဣမသ္မိံ
ကုလေ ကာဠကဏှိ ဥပ္ပန္နာ”တိ တဿ မာတရံ နိဟရိံသု။

သာပိ ယာဝဿာ သော ကုစ္ဆိဂတော၊ တာဝ ယာပနမတ္တမ္ပိ ကိစ္ဆေန
လဘိတွာ ပုတ္တံ ဝိဇာယိ။ တဿ ဟတ္တာ စ ပါဒါ စ အက္ခိနိ စ ကဏ္ဍာ စ
နာသာ စ မုခဉ္စ ယထာဋ္ဌာနေ န အဟေသု။ သော ဧဝရူပေန အင်္ဂဝေကလ္လေန
သမန္နာဂတော ပံသုပိသာစကော ဝိယ အတိဝိရူပေါ အဟောသိ။ ဧဝံ သန္တေပိ
တံ မာတာ န ပရိစ္စဇိ။ ကုစ္ဆိယံ ဝသိတပုတ္တသ္မိံ ဟိ သိနေဟော ဗလဝါ
ဟောတိ။ သာ တံ ကိစ္ဆေန ပေါသယမာနာ တံ အာဒါယ ဂတဒိဝသေ ကိဉ္စိ
အလဘိတွာ ဂေဟေ ကတွာ သယမေဝ ဂတဒိဝသေ ဘတိံ လဘတိ။ အထ
နံ ပိဏ္ဍာယ စရိတွာ ဇီဝိတုံ သမတ္တကာလေ သာ ကပါလကံ ဟတ္ထေ ဌပေတွာ

၁-နဝံ နဝံ နိပ္ပါဒေတဗ္ဗံ (သီ) ၂-ဓနံ (သျာ၊က)

“တာတ မယံ တံ နိဿာယ မဟာဒုက္ခံ ပတ္တာ၊ ဣဒါနိ န သက္ကောမိ တံ ပေါသေတုံ၊ ဣမသ္မိံ နဂရေ ကပဏဒ္ဓိကာဒိနံ ပဋိယတ္တဘတ္တာနိ အတ္ထိ၊ ကတ္တ ဘိက္ခာယ စရိတွာ ဇီဝါဟိ”တိ တံ ဝိဿဇ္ဇေသိ။ သော ဃရပဋိပါဋိယာ စရန္တော အာနန္ဒသေဋ္ဌိကာလေ နိဝုတ္တဋ္ဌာနံ^၁ ဂန္တော ဇာတိဿရော ဟုတွာ အတ္တနော ဂေဟံ ပါဝိသိ။ တီသု ပန ဒွါရကောဋ္ဌကေသု န ကောစိ သလ္လက္ခေသိ။ စဘုတ္တေ ဒွါရကောဋ္ဌကေ မူလသိရိသေဋ္ဌိနော ပုတ္တကာ ဒိသ္မာ ဥဗ္ဗိဂ္ဂဟဒယာ ပရောဒိံသု။ အထ နံ သေဋ္ဌိပုရိသာ “နိက္ခမ ကာဋ္ဌကဏ္ဍိ”တိ ပေါထေတွာ နိဟရိတွာ သင်္ကာရဋ္ဌာနေ ဒိပိံသု။ သတ္တာ အာနန္ဒတ္ထေရေန ပဗ္ဗာသမဏေန ပိဏ္ဍာယ စရန္တော တံ ဌာနံ ပတ္တော ထေရံ ဩလောကေတွာ တေန ပုဋ္ဌော တံ ပဝတ္ထိံ အာစိက္ခိ။ ထေရော မူလသိရိံ ပက္ခောသာပေသိ။ အထ မဟာ- ဇနကာယော သန္ဓိပတိ။ သတ္တာ မူလသိရိံ အာမန္တေတွာ “ဇာနာသိ တေ”န္တိ ပုစ္ဆိတွာ “န ဇာနာမိ”တိ ဝုတ္တေ “ပိတာ တေ အာနန္ဒသေဋ္ဌိ”တိ ဝဟွာ အသဒ္ဓ- ဟန္တံ “အာနန္ဒသေဋ္ဌိ ပုတ္တဿ တေ ပဉ္စ မဟာနိဓိယော အာစိက္ခာဟိ”တိ အာစိက္ခာပေတွာ သဒ္ဓဟာပေသိ။ သော သတ္တာရံ သရဏံ အဂမာသိ။ တဿ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော ဣမံ ဂါထမာဟ—

၆၂။ “ပုတ္တာ မတ္ထိ ဓနမ္မတ္ထိ၊ ဣတိ ဗာလော ဝိဟညတိ။
 အတ္တာ ဟိ အတ္တနော နတ္ထိ၊ ကုတော ပုတ္တာ ကုတော ဓန”န္တိ။

တဿတ္ထော—ပုတ္တာ မေ အတ္ထိ၊ ဓနံ မေ အတ္ထိ၊ ဣတိ ဗာလော ပုတ္တတဏှာယ စေဝ ဓနတဏှာယ စ ဟညတိ ဝိဟညတိ ဒုက္ခယတိ။ “ပုတ္တာ မေ နဿိံသု”တိ ဝိဟညတိ၊ “နဿန္တိ”တိ ဝိဟညတိ၊ “နဿိံသန္တိ”တိ ဝိဟညတိ။ ဓနေပိ ဒေသေဝ နယော။ ဣတိ ဆဟာကာရေဟိ ဝိဟညတိ။ “ပုတ္တေ ပေါသေဿာမိ”တိ ရတ္ထိံ စ ဒိဝါ စ ထလဇလပထာဒိသု နာနပ္ပကာရတော ဝါယမန္တောပိ ဝိဟညတိ။ “ဓနံ ဥပ္ပါဒေဿာမိ”တိ ကသိဝါဏိဇ္ဇာဒိနိ ကရောန္တောပိ ဝိဟညတေဝ။ ဧဝံ ဝိဟညဿ ဗ အတ္တာ ဟိ အတ္တနော နတ္ထိ တေန ဝိဿာတေန ဒုက္ခိတံ အတ္တာနံ သုခိတံ ကာတုံ အသက္ကောန္တဿ ပဝတ္ထိယမ္ပိဿ အတ္တာ ဟိ အတ္တနော နတ္ထိ၊ မရဏမဉ္စေ နိပန္နဿ မာရဏန္တိ- ကာဟိ ဝေဒနာဟိ အဂ္ဂိဇာလာဟိ ဝိယ ပရိဥယုမာနဿ ဆိဇ္ဇမာနေသု သန္ဓိဗန္ဓနေသု၊ ဘိဇ္ဇမာနေသု အဋ္ဌိသင်္ခာဋေသု နိမိလေတွာ ပရလောကံ ဥဗ္ဗိလေတွာ ဣဓလောကံ ပဿန္တဿာပိ ဒိဝသေ ဒိဝသေ ဒွိက္ခတ္တုံ နှာပေတွာ တိက္ခတ္တုံ ဘောဇေတွာ ဂန္ဓမာလာဒိဟိ အလင်္ကရိတွာ ယာဝဇီဝံ ပေါသိတောပိ။

၁-နိဗ္ဗတ္တဋ္ဌာနံ (သိ၊ သျာ) ၂-ဥပဋ္ဌာယ (သိ၊ က)

သဟာယဘာဝေန ဒုက္ခပရိတ္တာဏံ ကာတုံ အသမတ္တတာယ အတ္တာ ဟိ အတ္တနော နတ္ထိ။ ကုတော ပုတ္တာ ကုတော ဓနံ ပုတ္တာ ဝါ ဓနံ ဝါ တသ္မိံ သမယေ ကိမေဝ ကရိဿန္တိ၊ အာနန္ဒသေဋ္ဌိနောပိ ကဿဗံ ကိဉ္စိ အဒတွာ ပုတ္တဿတ္တာယ ဓနံ သဏ္ဍပေတွာ ပုဗ္ဗေ ဝါ မရဏမဉ္ဇေ နိပန္နဿ၊ ဣဒါနိ ဝါ ဣမံ ဒုက္ခံ ပတ္တဿ ကုတော ပုတ္တာ ကုတော ဓနံ။ ပုတ္တာ ဝါ ဓနံ ဝါ တသ္မိံ သမယေ ကိံ ဒုက္ခံ ဟရိံသု၊ ကိံ ဝါ သုခံ ဥပ္ပါဒယိံသုတိ။

ဒေသနာဝသာနေ စတုရာသီတိယာ ပါဏသဟဿာနံ ဓမ္မာဘိသမယော အဟောသိ၊ ဒေသနာ မဟာဇနဿ သတ္တိကာ အဟောသီတိ။

အာနန္ဒသေဋ္ဌိဝတ္ထု တတိယံ။

၄-ဂဏ္ဍိဘေဒကစောရဝတ္ထု

ယော ဗာလောတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဂဏ္ဍိဘေဒကစောရေ အာရပ္ပ ကထေသိ။

တေ ကိရ ဒွေ သဟာယကာ ဓမ္မဿဝနတ္တာယ ဂစ္ဆန္တေန မဟာဇနေန သဒ္ဓိံ ဇေတဝနံ ဂန္တော ဧကော ဓမ္မကထံ အဿောသိ၊ ဧကော အတ္တနော ဂယျူပဝံ ဩလောကေသိ။ တေသု ဧကော ဓမ္မံ သုဏမာနော သောဟာပတ္တိဖလံ ပါပုဏိ၊ ဣတရော ဧကဿ ဒုဿန္တေ ဗဒ္ဓိံ ပဉ္စမာသကမတ္တံ လဘိ။ တဿ တံ ဂေဟေ ပါကဘတ္တံ^၁ ဇာတံ၊ ဣတရဿ ဂေဟေ န ပစ္စတိ။ အထ နံ သဟာယကစောရေ အတ္တနော ဘရိယာယ သဒ္ဓိံ ဥပ္ပဏ္ဍယမာနော “တံ အတိပဏ္ဍိတတာယ အတ္တနော ဂေဟေ ပါကဘတ္တမူလမ္ပိ န နိပ္ပူဒေသိ”တိ အာဟ။ ဣတရော ပန “ဗာလဘာဝေနော ဝကာယံ^၂ အတ္တနော ပဏ္ဍိတဘာဝံ မညတိ”တိ တံ ပဝတ္တိံ သတ္ထု အာရောစေတုံ ဉ္ဇတိဟိ သဒ္ဓိံ ဇေတဝနံ ဂန္တော အာရောစေသိ။ သတ္တာ တဿ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော ဣမံ ဂါထမာဟ—

၆၃။ “ယော ဗာလော မညတိ ဗာလံ၊ ပဏ္ဍိတော ဝါပိ တေန သော။
ဗာလော စ ပဏ္ဍိတမာနိ၊ သ ဝေ ‘ဗာလော’တိ ဝုဇ္ဇတိ”တိ။

တတ္ထ ယော ဗာလောတိ ယော အန္ဓဗာလော အပဏ္ဍိတော သမာနော “ဗာလော အဟ”န္တိ အတ္တနော ဗာလံ၊ ဗာလဘာဝံ မညတိ ဇာနာတိ။ တေန

၁-ပါကဝနံ (သိ)၊ ပါကဝတ္တံ (သျှာ) ၂-နာယံ (သိ၊ က)

သောတိ တေန ကာရဏေန သော ပုဂ္ဂလော ပဏ္ဍိတော ဝါ၀ ဟောတိ ပဏ္ဍိတသဒိသော ဝါ။ သော ဟိ “ဗာလော အဟ”န္တိ ဇာနဗာနော အညံ ပဏ္ဍိတံ ဥပသင်္ကမန္တော ပယိရူပါသန္တော တေန ပဏ္ဍိတဘာဝတ္ထာယ ဩဝဒိယ-မာနော အနုသာသိယမာနော တံ ဩဝါဒံ ဂဏိတွာ ပဏ္ဍိတော ဝါ ဟောတိ ပဏ္ဍိတတရော ဝါ။ သ ဝေ ဗာလောတိ ယော စ ဗာလော သမာနော “ကော အညော မယာ သဒိသော ဗဟုဿုတော ဝါ ဓမ္မကထိကော ဝါ ဝိနယဓရော ဝါ ဓုတင်္ဂဓရော” ဝါ အတ္ထိ”တိ ဧဝံ ပဏ္ဍိတမာနိ ဟောတိ၊ သော အညံ ပဏ္ဍိတံ အနုပသင်္ကမန္တော အပယိရူပါသန္တော နေဝ ပရိယတ္တိံ ဥဂ္ဂဏှာတိ၊ န ပဋိပတ္တိံ ပူရေတိ၊ ဧကန္တဗာလဘာဝမေဝ ပါပုဏာတိ။ သော ဂဏ္ဍိဘောဒက-စောရော ဝိယ။ တေန ဝုတ္တံ “သ ဝေ ‘ဗာလော’တိ ဝုစ္စတိ”တိ။

ဒေသနာပရိယောသာနေ ဣတရဿ ဉာတကေဟိ သဒ္ဓိံ မဟာဇနော သောတာပတ္တိဖလာဒိနိ ပါပုဏိတိ။

ဂဏ္ဍိဘောဒကစောရဝတ္ထု စတုတ္ထံ။

၅-ဥဒါယိတ္ထေရဝတ္ထု

ယာဝဇိဝမ္ပိ ဝေ ဗာလောတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဥဒါယိတ္ထေရံ အာရဟ္မ ကထေသိ။

သော ကိရ မဟာထေရေသု ပဋိက္ကန္တေသု ဓမ္မသတံ ဂန္တော ဓမ္မာသနေ နိသိဒိ။ အထ နံ ကေဒိဝသံ အာဂန္တုကာ ဘိက္ခု။ ဒိသ္မာ “အယံ ဗဟုဿုတော မဟာထေရော ဘဝိဿတိ”တိ မညမာနာ ခန္ဓာဒိပဋိသံယုတ္တံ ပဉ္စ ပုစ္ဆိတွာ ကိဉ္စိ အဇာနမာနံ “ကော ဒေသော၊ ပုဒ္ဓေဟိ သဒ္ဓိံ ကေဝိဟာရေ ဝသမာနော ခန္ဓဓာတုအာယတနမတ္တမ္ပိ န ဇာနာတိ”တိ ဂရဟိတွာ တံ ပဝတ္တိံ တထာ-ဂတဿ အာရောစေသုံ။ သတ္တာ တေသံ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော ဣမံ ဂါထမာဟ—

၆၄။ “ယာဝဇိဝမ္ပိ ဝေ ဗာလော၊ ပဏ္ဍိတံ ပယိရူပါသတိ။
န သော ဓမ္မံ ဝိဇာနာတိ၊ ဒဗ္ဗိ သူပရသံ ယထာ”တိ။

တဿတ္ထော—ဗာလော နာမေသ ယာဝဇိဝမ္ပိ ပဏ္ဍိတံ ဥပသင်္ကမန္တော ပယိရူပါသန္တော “ဣဒံ ပုဒ္ဓဝစနံ၊ ဧတ္တကံ ပုဒ္ဓဝစန”န္တိ ဧဝံ ပရိယတ္တိဓမ္မံ ဝါ

၁-ဓုတင်္ဂါဒေါ(သိ၊ သျာ)

“အယံ စာရော၊ အယံ ဝိဟာရော၊ အယံ အာစာရော၊ အယံ ဂေါစရော၊ ဣဒံ သာဝဇ္ဇံ၊ ဣဒံ အနဝဇ္ဇံ၊ ဣဒံ သေဝိတဗ္ဗံ၊ ဣဒံ န သေဝိတဗ္ဗံ၊ ဣဒံ ပဋိဝိဇ္ဇိတဗ္ဗံ၊ ဣဒံ သတ္တိကာတဗ္ဗံ” နှိ ဧဝံ ပဋိပတ္တိပဋိဝေဓဓမ္မံ ဝါ န ဇာနာတိ။ ယထာ ကိံ? ဒန္တိ သူပရသံ ယထာတိ။ ယထာ ဟိ ဒန္တိ ယာဝ ပရိက္ခယာ နာနပ္ပကာရာယ သူပဝိကတိယာ သမ္ပရိဝတ္တမာနာပိ “ဣဒံ လောဏိကံ၊ ဣဒံ အလောဏိကံ၊ ဣဒံ တိတ္တကံ၊ ဣဒံ ခါရိကံ၊ ဣဒံ ကဋကံ၊ ဣဒံ အဓိလံ၊ ဣဒံ အနဓိလံ၊ ဣဒံ ကသာဝ” နှိ သူပရသံ န ဇာနာတိ။ ဧဝမေဝ ဗာလော ယာဝဇီဝမ္ပိ ပဏ္ဍိတံ ပယိရူပါသမာနော ဝုတ္တပ္ပကာရံ ဓမ္မံ န ဇာနာတိတိ။

ဒေသနာဝသာနေ အာဂန္တုကာ ဘိက္ခု။ အာသဝေဟိ ဝိတ္တာနိ ဝိမုစ္ဆိံသုတိ။
ဥဒါယိတ္ထေရဝတ္ထု ပဉ္စမံ။

၆-တိသမတ္တပါဝေယျကဘိက္ခုဝတ္ထု

မုဟုတ္တမပိ စေ ဝိညုတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟာရန္တော တိသမတ္တေ ပါဝေယျကေ ဘိက္ခု။ အာရန္တ ကထေသိ။

တေသပ္ပိ ဘဂဝါ ဣတ္ထိံ ပရိယေသန္တာနံ ကပ္ပါသိကဝနသဏ္ဍေ ပဌမံ ဓမ္မံ ဒေသေသိ။ တဒါ တေ သဗ္ဗေဝ ဧဟိဘိက္ခုဘာဝံ ပတွာ ဣဒ္ဓိမယပတ္တစီဝရဓရာ ဟုတွာ တေရသ ဓုတင်္ဂါနိ သမာဒါယ ဝတ္တမာနာ ပုနပိ ဒီဃဿ အဗ္ဗုနော အစွယေန သတ္တာရံ ဥပသင်္ကမိတွာ အနမတဂ္ဂဓမ္မဒေသနံ^၂ သုတွာ တသ္မိံ-ယေဝ အာသနေ အရဟတ္တံ ပါပုဏိံသု။ ဘိက္ခု။ “အဟော ဝတိမေဟိ ဘိက္ခုဟိ ဒိပ္ပမေဝ ဓမ္မော ဝိညာတော”တိ ဓမ္မသဘာယံ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ။ သတ္တာ တံ သုတွာ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝ၊ ပုဗ္ဗေပိ ဣမေ တိသမတ္တာ သဟာ-ယကာ ဓုတ္တာ ဟုတွာ တုဏ္ဍိလဇာတကေ? မဟာတုဏ္ဍိလဿ ဓမ္မဒေသနံ သုတွာပိ ဒိပ္ပမေဝ ဓမ္မံ ဝိညာယ ပဉ္စ သီလာနိ သမာဒိယံ” သု။ တေ တေနေဝ ဥပနိဿယေန တေရဟိ နိသိန္နာသနေယေဝ အရဟတ္တံ ပတ္တာ”တိ ဝတွာ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော ဣမံ ဂါထမာဟ—

၆၅။ “မုဟုတ္တမပိ စေ ဝိညု၊ ပဏ္ဍိတံ ပယိရူပါသတိ။
ဒိပ္ပံ ဓမ္မံ ဝိဇာနာတိ၊ ဇိဝှါ သူပရသံ ယထာ”တိ။

၁-ပါဠေယျကေ (သိ၊ သျာ) ၂-သံ ၁-၃၉၄-ပိဋ္ဌာဒီသု။ ၃-၃ ၅-၁၄၇-ပိဋ္ဌာဒီသု။

တဿတ္ထော—ဝိညူ ပဏ္ဍိတပုရိသော မုဟုတ္တမပိ ဝေ အညံ ပဏ္ဍိတံ
 ပယိရူပါသတိ၊ သော တဿ သန္တိကေ ဥဂ္ဂဏှန္တော ပရိပုစ္ဆန္တော ခိပ္ပမေဝ
 ပရိယတ္တိဓမ္မံ ဝိဇာနာတိ။ တတော ကမ္မဋ္ဌာနံ ကထာပေတွာ ပဋိပတ္တိယံ
 သဋ္ဌေန္တော ဝါယမန္တော ယထာ နာမ အနုပဟတဇိဝှိပသာဒေါ ပုရိသော
 ရသဝိဇာနနတ္ထံ ဇိဝှဂ္ဂေ ဌပေတွာ ဝေ လောကီကာဒိဘောဒံ ရသံ ဝိဇာနာတိ၊
 ဧဝံ ပဏ္ဍိတော ခိပ္ပမေဝ လောကုတ္တရဓမ္မဗ္ဗိ ဝိဇာနာတိတိ။

ဒေသနာဝသာနေ ဗဟူ ဘိက္ခု။ အရဟတ္တံ ပါပုဏ္ဍိသုတိ။
 တိံသမတ္တပါဝေယျကဘိက္ခုဝတ္ထု ဆဋ္ဌံ။

၇-သုပ္ပဗုဒ္ဓကုဋ္ဌိဝိညာ

စရန္တိ ဗာလာ ဒုဗ္ဗေဇာတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဝေဠုဝနေ ဝိဟရန္တော
 သုပ္ပဗုဒ္ဓကုဋ္ဌိံ အာရဟန္တ ကထေသိ။ သုပ္ပဗုဒ္ဓကုဋ္ဌိဝိညာ ဥဒါနေ အာဂတမေဝ။

တဒါ ဟိ သုပ္ပဗုဒ္ဓကုဋ္ဌိ ပရိသပရိယန္တေ နိသိန္နော ဘဂဝတော ဓမ္မဒေသနံ
 သုတွာ သောတာပတ္တိဖလံ ပတွာ အတ္တနာ ပဋိလဒ္ဓဂုဏံ သတ္ထု အာရောစေ-
 တုကာမော ပရိသမဇ္ဈေ ဩဂါဟိတံ အဝိသဟန္တော မဟာဇနဿ သတ္တာရံ
 ဝန္တိတွာ အနုဂန္တော နိဝတ္တနကာလေ ဝိဟာရံ အဂမာသိ။ တသ္မိံ ခဏေ သက္ကော
 ဒေဝရာဇာ “အယံ သုပ္ပဗုဒ္ဓကုဋ္ဌိ အတ္တနော သတ္ထု သာသနေ ပဋိလဒ္ဓဂုဏံ
 ပါကဋံ ကာတုကာမော”တိ ဥတွာ “ဝိမံသိဿာမိ န”န္တိ ဂန္တော အာကာသေ
 ဌိတောဝ တေဒဝေါစ “သုပ္ပဗုဒ္ဓ တံ မနုဿဒလိဒ္ဓေါ မနုဿဝရာကော၊
 အဟံ တေ အပရိယန္တံ ခနံ ဒဿာမိ၊ ‘ဗုဒ္ဓေါ န ဗုဒ္ဓေါ၊ ဓမ္မော န ဓမ္မော၊ သံဃော
 န သံဃော၊ အလံ မေ ဗုဒ္ဓေန၊ အလံ မေ ဓမ္မေန၊ အလံ မေ သံဃေနာ’တိ
 ဝဒေဟိ”တိ။ အထ နံ သော အာဟ “ကောသိ တွ”န္တိ။ အဟံ သက္ကောတိ။
 အန္ဓဗာလ အဟိရိက တံ မယာ သဒ္ဓိံ ကထေတံ န ယုတ္တရူပေါ၊ တံ မံ
 “ဒုဂ္ဂတော ဒလိဒ္ဓေါ ကပဏော”တိ ဝဒေသိ၊ နေဝါဟံ ဒုဂ္ဂတော၊ န ဒလိဒ္ဓေါ၊
 သုခပ္ပတ္ထော အဟမသ္မိ မဟဒ္ဓနော—

“သဒ္ဓါခနံ သီလခနံ၊ ဟိရိ ဩတ္တပ္ပိယံ ခနံ။
 သုတခနဉ္စ စာဂေါ စ၊ ပညာ ဝေ သတ္တမံ ခနံ။

ယဿ ဧတေ ခနာ အတ္ထိ၊ ဣတ္ထိယာ ပုရိသဿ ဝါ။
‘အဒလိဒ္ဓေါ’တိ တံ အာဟု၊ အမောသံ စာဿ ဇီဝိတ”န္တိ—

ဣမာနိ မေ သတ္တဝါအရိယခနာနိ သန္တိ။ ယေသဗ္ဗိ ဣမာနိ သတ္တ နောနိ သန္တိ။
န တေ ဗုဒ္ဓေဟိ ဝါ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေဟိ ဝါ “ဒလိဒ္ဓါ”တိ ပုဇ္ဇန္တိတိ။ သက္ကော တဿ
ကထံ သုတွာ တံ အန္တရာမဂ္ဂေ ဩဟာယ သတ္ထု သန္တိကံ ဂန္ဓာ သဗ္ဗံ တံ
ဝစနပဋိဝစနံ အာရောစေသိ။ အထ နံ ဘဂဝါ အာဟ “န ခေါသက္က သက္ကာ
တာဒိသာနံ သတေနပိ သဟဿေနပိ သုပ္ပဗုဒ္ဓကုဋ္ဌိ” ‘ဗုဒ္ဓေါန ဗုဒ္ဓေါ’တိ ဝါ၊
‘ဓမ္မော န ဓမ္မော’တိ ပါ၊ ‘သံဃော န သံဃော’တိ ဝါ ကထာပေတု”န္တိ။
သုပ္ပဗုဒ္ဓေါပိ ခေါ ကုဋ္ဌိ သတ္ထု သန္တိကံ ဂန္ဓာ သတ္တာရာ ကတပဋိသန္တာရော
သမ္မောဒမာနော အတ္တနာ ပဋိလဒ္ဓဂုဏံ အာရောစေတွာ ဝုဋ္ဌာယာသနာ
ပက္ကာမိ။ အထ နံ အစိရပက္ကန္တံ ဂါဝိ တရုဏာဝစ္ဆာ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေသိ။

သာ ကိရ ဧကာ ယက္ခိနိ ပုက္ကုသာတိကုလပုတ္တံ၊ ဗာဟိယံ ဒါရုစိရိယံ၊
တမ္ပဒါဋ္ဌိကစောရဃာတကံ၊ သုပ္ပဗုဒ္ဓကုဋ္ဌိန္တိ ဣမေသံ စတုန္တံ ဇနာနံ အနေက-
သတေ အတ္တဘာဝေ ဂါဝိ ဟုတွာ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေသိ။ တေ ကိရ အတိတေ
စတ္တာရော သေဋ္ဌိပုတ္တာ ဟုတွာ ဧကံ နဂရသောဘိနိ ဂဏိကံ ဥယျာနံ နေတွာ
ဒိဝသံ သမ္ပတ္တိ အနဘဝိတွာ သာယနသမယေ ဧဝံ သမ္ပန္တယိံသု “ဣမသ္မိ”
ဌာနေ အညော နတ္ထိ၊ ဣမိဿာ အမေဟိ ဒိန္တံ ကဟာပဏသဟသဉ္စ သဗ္ဗဉ္စ
ပသာနေဘဏ္ဍံ ဂဟေတွာ ဣမံ မာရေတွာ ဂစ္ဆာမာ”တိ။ သာ တေသံ ကထံ
သုတွာ “ဣမေ နိလ္လဇ္ဇော၊ မယာ သဗ္ဗိ အဘိရမိတွာ ဣဒါနိ မံ မာရေတုကာမာ၊
ဇာနိဿာမိ နေသံ ကတ္တဗ္ဗယုတ္တက”န္တိ တေဟိ မာရိယမာနာ “အဟံ
ယက္ခိနိ ဟုတွာ ယထာ မံ ဧတေ မာရေန္တိ၊ ဧဝမေဝ တေ မာရေတုံ သမတ္တာ
ဘဝေယျ”န္တိ ပတ္တနံ အကာသိ။ တဿ နိဿန္နေန ဣမေ မာရေသိ။ သမ္ပဟုလာ
ဘိက္ခု၊ တဿ ကာလကိရိယံ ဘဂဝတော အာရေစေတွာ “တဿ ကာ ဂတိ၊
ကေန စ ကာရဏေန ကုဋ္ဌိဘာဝံ ပတ္တော”တိ ပုစ္ဆိံသု။ သတ္တာ သောတာ-
ပတ္တိဖလံ ပတွာ တဿ တာဝတိံသဘဝနေ ဥပ္ပန္နဘာဝဉ္စ တဂရသိဒ္ဓိပစ္စေကဗုဒ္ဓံ
ဒိသ္ဗာ နိဋ္ဌာဘိတွာ အပသဗျံ၂ ကတွာ ဒိဃရတ္တံ နိရယေ ပစ္စိတွာ ဝိပါကာ-
ဝသေသေန ဣဒါနိ ကုဋ္ဌိဘာဝပုတ္တိံ စ ဗျာကရိတွာ “ဘိက္ခဝေ ဣမေ သတ္တာ

၁-အံ ၂-၃၉၀-၃၉၉-ပိဋေသု။
၂-အယာဒံ(သိ)၊ အပဗျာယံ(သျာ)၊ အပုဗျာယကမ္ပံ(က) ဥဒါနေ သုပ္ပဗုဒ္ဓကုဋ္ဌိသုတ္တဝတ္ထနာ
ပဿိတဗျာ။

အတ္တနာဝ အတ္တနော ကဋုကဝိပါကကမ္ပံ ကရောန္တာ ဝိစရန္တိ”တိ ဝတ္တာ အနုသန္တိ ဘဒ္ဒေတွာ ဥတ္တရိ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော ဣမံ ဂါထမာဟ—

၆၆။ “စရန္တိ ဗာလာ ဒုဗ္ဗေဓာ၊ အမိတ္တေနော အတ္တနာ။
ကရောန္တာ ပါပကံ ကမ္ပံ၊ ယံ ဟောတိ ကဋုကပ္ပလ”န္တိ။

တတ္ထ စရန္တိတိ စတူဟိ ဣရိယာပထေဟိ အကုသလမေဝ ကရောန္တာ ဝိစရန္တိ။ ဗာလာတိ ဣလောကတ္ထဉ္စ ပရလောကတ္ထဉ္စ အဇာနန္တာ ဣဓ ဗာလာ နာမ။ ဒုဗ္ဗေဓာတိ ဒုပ္ပညာ။ အမိတ္တေနော အတ္တနာတိ အတ္တနာ အမိတ္တဘူတေန ဝိယ ဝေရိနာ ဟုတွာ။ ကဋုကပ္ပလန္တိ တိဝိဏဇလံ ဒုက္ခဖလန္တိ။

ဒေသနာဝသာနေ ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလာဒိနိ ပါပုဏိံသုတိ။
သုပ္ပဗုဒ္ဓကုဋ္ဌိဝတ္ထု သတ္တမံ။

ဂ-ကဿကဝတ္ထု

န တံ ကမ္ပံ ကတံ သာဓူတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဧကံ ကဿကံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။

သော ကိရ သာဝတ္ထိတော အဝိဒူရေ ဧကံ ခေတ္တံ ကသတိ။ စောရာ ဥဒက-
နိဒ္ဓမနေန နဂရံ ပဝိသိတွာ ဧကသ္မိံ အဗုကုလေ ဥမဂံ ဘိန္ဒိတွာ ဗဟုံ
ဟိရညသုဝဏ္ဏံ ဂဟေတွာ ဥဒကနိဒ္ဓမနေနေဝ နိက္ခမိံသု။ ဧကော စောရာ
တေ ဝဉ္စေတွာ ဧကံ သဟဿတ္ထဝိကံ ဩဝဋ္ဌိကာယ ကတွာ တံ ခေတ္တံ ဂန္တာ
တေဟိ သဒ္ဓိံ ဘဏ္ဏံ ဘာဇေတွာ အာဒါယ ဂစ္ဆန္တော ဩဝဋ္ဌိကတော ပတမာနံ
သဟဿတ္ထဝိကံ န သလ္လက္ခေသိ။ တံ ဒိဝသံ သတ္တာ ပစ္စုသသမယေ လောကံ
ဝေါလောကေန္တော တံ ကဿကံ အတ္တနော ဉာဏဇာလဿ အန္တောပဝိဋ္ဌံ
ဒိသ္မာ “ကိံ န ခေါ ဘဝိဿတိ”တိ ဥပဓာရယမာနော ဣဒံ အဒ္ဓသ “အယံ
ကဿကော ပါတောဝ ကသိတုံ ဂမိဿတိ၊ ဘဏ္ဏသမိကာ စောရာနံ
အနုပဒံ ဂန္တာ ဩဝဋ္ဌိကတော ပတမာနံ သဟဿတ္ထဝိကံ ဒိသ္မာ ဒတံ
ဂဏိဿန္တိ၊ မံ ဌပေတွာ တဿ အညော သက္ခိ နာမ န ဘဝိဿတိ၊
သောတာပတ္တိမဂ္ဂဿ ဥပနိဿယောဝိဿ အတ္ထိ၊ တတ္ထ မယာ ဂန္တု ဝဋ္ဌတိ”တိ။
သောပိ ကဿကော ပါတောဝ ကသိတုံ ဂတော။ သတ္တာ အာနန္ဒတ္ထေရေန
ပစ္စာသမဏေန တတ္ထ အဂမာသိ။ ကဿကော သတ္တာရံ ဒိသ္မာ ဂန္တာ

ဘဂဝန္တံ ဝန္တိတွာ ပုန ကသိတုံ အာရတိ။ သတ္တာ တေန သဒ္ဓိံ ကိဉ္စိ အဝတွာဝ သဟဿတ္ထဝိကာယ ဝတိတဋ္ဌာနံ ဂန္ဓာ တံ ဒိသ္မာ အာနန္ဒတ္ထေရံ အာဟ “ပဿ အာနန္ဒ၊ အာသီဝိသော”တိ။ ပဿာမိ ဘန္တေ၊ ယောရဝိသောတိ။

ကဿကော တံ ကထံ သုတွာ “မမ ဝေလာယ ဝါ အဝေလာယ ဝါ ဝိစရဏဋ္ဌာနမေတံ၊ အာသီဝိသော ကိရေတ္ထ အတ္ထိ”တိ စိန္တေတွာ သတ္ထရိတ္ထေကံ ဝတွာ ပက္ကန္တေ “မာရေဿာမိ န”န္တိ ပတောဒလဋ္ဌိံ အာဒါယ ဂတော သဟဿဘဏ္ဍိကံ ဒိသ္မာ “ဣမံ သန္ဓာယ သတ္တာရာ ကထိတံ ဘဝိဿတိ”တိ တံ အာဒါယ နိဝတ္တော၊ အဗျတ္တတာယ ဧကမန္တေ ဌပေတွာ ပံသုနာ ပဋိစ္ဆာဒေတွာ ပုန ကသိတုံ အာရတိ။ မနုဿာ စ ဝိဘာတာယ ရတ္တိယာ ဂေဟေ စောရေဟိ ကတကမ္ပံ ဒိသ္မာ ပဒါနုပဒံ ဂစ္ဆန္တာ တံ ခေတ္တံ ဂန္ဓာ တတ္ထ စောရေဟိ ဘဏ္ဍဿ ဘာဇိတဋ္ဌာနံ ဒိသ္မာ ကဿကဿ ပဒဝလဉ္စံ အဒ္ဓသံသု။ တေ တဿ ပဒါနုသာရေန ဂန္ဓာ ထဝိကာယ ဌဝိတဋ္ဌာနံ ဒိသ္မာ ပံသု ဝိယုဟိတွာ ထဝိကံ အာဒါယ “တွံ ဂေဟံ ဝိလုမ္ပိတွာ ခေတ္တံ ကသမာနော ဝိယ ဝိစရသီ”တိ တဇ္ဇေတွာ ပေါထေတွာ နေတွာ ရညော ဒဿယိံသု။ ရာဇော တံ ပဝတ္ထိံ သုတွာ တဿ ဝဓံ အာဏာပေသိ။ ရာဇပုရိသာ တံ ပစ္ဆာဗာဟံ ဗန္ဓိတွာ ကသာဟိ တာဋ္ဌေန္တာ အာဃာတနံ နယိံသု။ သော ကသာဟိ တာဋ္ဌိယမာနော အညံ ကိဉ္စိ အဝတွာ “ပဿာနန္ဒ အာသီဝိသောတိ၊ ပဿာမိ ဘဂဝါ ယောရဝိသော”တိ ဝဒန္တော ဂစ္ဆတိ။ အထ နံ ရာဇပုရိသာ “တွံ သတ္ထု စေဝ အာနန္ဒတ္ထေရဿ စ ကထံ ကထေသိ၊ ကိံ နာမေတ”န္တိ ပုစ္ဆိတွာ “ရာဇာနံ ဒဋ္ဌံ လဘမာနော ကထေဿာမိ”တိ ဝုတ္တေ ရညော သန္တိကံ နေတွာ ရညော တံ ပဝတ္ထိံ ကထယိံသု။ အထ နံ ရာဇော “ကသ္မာ ဧဝံ ကထေသိ”တိ ပုစ္ဆိ။ သော “နာဟံ ဒေဝ စောရော”တိ ဝတွာ ကသနတ္ထာယ နိက္ခေကာလတော ပဋ္ဌာယ သဗ္ဗံ တံ ပဝတ္ထိံ ရညော အာစိက္ခိ။ ရာဇော တဿ ကထံ သုတွာ “အယံ ဘဏေ လောကေ အဂ္ဂပုဂ္ဂလံ သတ္တာရံ သက္ခိံ အပဒိသတိ၊ န ယုတ္တံ တေဿ ဒေါသံ အာရောပေတုံ၊ အဟမေတ္ထ ကတ္တဗ္ဗံ ဇာနိဿာမိ”တိ တံ အာဒါယ သာယနုသမယေ သတ္ထု သန္တိကံ ဂန္ဓာ သတ္တာရံ ပုစ္ဆိ “ဘဂဝါ ကစ္စိ တုမေ အာနန္ဒတ္ထေရေန သဒ္ဓိံ တေဿ ကဿကဿ ကသနဋ္ဌာနံ ဂတာ”တိ။ အာမ မဟာရာဇာတိ။ ကိံ ဝေါ တတ္ထ ဒိဋ္ဌန္တိ။ သဟဿတ္ထဝိကာ မဟာရာဇာတိ။ ဒိသ္မာ ကိံ အဝေါစုတ္တာတိ။ ဣဒံ နာမ မဟာရာဇာတိ။ ဘန္တေ သစာယံ ပုရိသော တုမှာဒိသံ အပဒိသံ နာကရိဿ၊ န ဇီဝိတံ အလဘိဿ၊ တုမေဟိ

၁-၄၀၀ (က)

ပန ကထိတကထံ ကထေတွာတေန ဇီဝိတံ လဒ္ဓန္တိ။ တံသုတွာ သတ္ထာ “အာမ မဟာရာဇ၊ အဟမ္ပိ ဧတ္ထကမေဝ ဝတွာ ဂတော၊ ပဏ္ဍိတေန နာမ ယံ ကမ္မံ ကတွာ ပစ္ဆာနုတပုံ ဟောတိ။ တံ န ကတ္တဗ္ဗ”န္တိ ဝတွာ အနုသန္တိ° သဇ္ဇေတွာ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော ဣမံ ဂါထမာဟ—

၆၇။ “န တံ ကမ္မံ ကတံ သာဓု၊ ယံ ကတွာ အနုတပုတိ။
ယဿ အဿုမုခေါ ရောဒံ၊ ဝိပါကံ ပဋိသေဝတိ”တိ။

တတ္ထ န တံ ကမ္မန္တိ ယံ နိရယာဒီသု နိဗ္ဗတ္တနသမတ္ထံ ဒုက္ခုဒြိယံ ကမ္မံ ကတွာ အနုသရန္တော အနုသရိတာနုသရိတက္ခဏေ အနုတပုတိ အနုသောဝတိ။ တံ ကတံ န သာဓု န သုန္ဒရံ နိရတ္ထကံ°။ ယဿ အဿုမုခေါတိ ယဿ အဿုဟိ တိန္တမုခေါ ရောဒန္တော ဝိပါကံ အနုဘောတိတိ။

ဒေသနာဝသာနေ ကဿကော ဥပါသကော သောတာပတ္တိဖလံ ပတ္တော၊ သမ္ပတ္တဘိက္ခုပိ သောတာပတ္တိဖလာဒီနိ ပါပုဏိ° သူတိ။

ကဿကဝတ္ထု အဋ္ဌမံ။

၉-သုမနမာလာကာရဝတ္ထု

တဉ္စ ကမ္မံ ကတံ သာဓုတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္ထာ ဝေဠုဝနေ ဝိဟရန္တော သုမနံ နာမ မာလာကာရံ အာရပ္ပ ကထေသိ။

သော ကိရံ ဒေဝသိကံ ဗိမ္ဗိသာရရာဇာနံ ပါတောဝ အဋ္ဌဟိ သုမန- ပုပ္ဖနာဠိဟိ ဥပဋ္ဌဟန္တော အဋ္ဌ ကဟာပဏေ လဘတိ။ အထေကဒိဝသံ တသ္မိ° ပုပ္ဖါနိ ဂဟေတွာ နဂရံ ပဝိဋ္ဌမတ္ထေ ဘဂဝါ မဟာဘိက္ခုသံဃပရိဝုတေ၊ ဆဗ္ဗဏ္ဍရံသိယော ဝိဿဇ္ဇေတွာ မဟတာ ဗုဒ္ဓါနုဘာဝေန မဟတိယာ ဗုဒ္ဓလိဋ္ဌာယ နဂရံ ပိဏ္ဍာယ ပါဝိသိ။ ဘဂဝါဟိ ဧကဒါ ဆဗ္ဗဏ္ဍရံသိယော စိဝရေန ပဋိစ္ဆာ- ဒေတွာ အညတရော ပိဏ္ဍပါတိကော ဝိယ စရတိ တိ°သယောဇနမဂ္ဂံ အင်္ဂုလိ- မာလံဿ ပစ္စုဂ္ဂမနံ ဂစ္ဆန္တော ဝိယ၊ ဧကဒါ ဆဗ္ဗဏ္ဍရံသိယော ဝိဿဇ္ဇေတွာ ကပိလဝတ္ထုပုဝေသနာဒီသု ဝိယ။ တသ္မိမ္ပိ ဒိဝသေ သရိရတော ဆဗ္ဗဏ္ဍရံသိယော ဝိဿဇ္ဇေန္တော မဟန္တေန ဗုဒ္ဓါနုဘာဝေန မဟတိယာ ဗုဒ္ဓလိဋ္ဌာယ ရာဇဂဟံ ပါဝိသိ။ မာလာကာရော ဘဂဝတော ရတနဂ္ဂိယသဒိသံ၊ အတ္တဘာဝံ ဒိသ္မာ

၁-န လဋ္ဌကံ (သိ)၊ န သိလိဋ္ဌကံ (သျှာ)

၂-ရတနဂ္ဂိယကဉ္စနဂ္ဂိယသဒိသံ (သိ၊ သျှာ)

ဒုတ္တိံသမဟာပုရိသလက္ခဏအသီတာနုဗျဉ္ဇနသရိရသောဘဂ္ဂံ ဩလောကေတွာ ပသန္တစိတ္တော “ကိံ န ခေါ သတ္ထု အဓိကာရံ ကရောမီ”တိ စိန္တေတွာ အညံ အပဿန္တော “ဣမေဟိ ပုပ္ဖေဟိ ဘဂဝန္တံ ပူဇေဿာမီ”တိ စိန္တေတွာ ပုန စိန္တေသိ “ဣမာနိ ရညော နိဗဒ္ဓံ ဥပဋ္ဌာနပုပ္ဖါနိ၊ ရာဇာ ဣမာနိ အလဘန္တော မံ ဗန္ဓာပေယျ ဝါ ဃာတာပေယျ ဝါ ရဋ္ဌတောံ ဝါ ပဗ္ဗာဇေယျ၊ ကိံ န ခေါ ကရောမီ”တိ။ အထဿ ဧတဒဟောသိ “ရာဇာ မံ ဃာတေတု ဝါ ဗန္ဓာပေတု ဝါ ရဋ္ဌတော ပဗ္ဗာဇေတု ဝါ၊ သော ဟိ မယံ ဒဒမာနောပိ ဣမသ္မိံ အတ္တဘာဝေ ဇီဝိတမတ္တံ ဓနံ ဒဒေယျ၊ သတ္ထုပူဇာ ပန မေ အနေကာသု ကပ္ပကောဋီသု အလံ ဟိတာယ စေဝ သုခါယ စာ”တိ အတ္တနော ဇီဝိတံ တထာဂတဿ ပရိစ္စဇီ။

သော “ယာဝ မေ ပသန္တံ စိတ္တံ န ပတိကုဋ္ဌတိ၊ တံ တာဝဒေဝပူဇံ ကရိဿာမီ”တိ ဟဋ္ဌတုဋ္ဌော ဥဒဂ္ဂုဒဂ္ဂေါ သတ္တာရံ ပူဇေသိ။ ကထံ? ပဋ္ဌမံ တာဝ ဒွေဝ ပုပ္ဖမုဋ္ဌိယော တထာဂတဿ ဥပရိ ဒိပိ၊ တာ ဥပရိမတ္ထကေ ဝိတာနံ ဟုတွာ အဋ္ဌံသု။ အပရာ ဒွေ မုဋ္ဌိယော ဒိပိ၊ တာ ဒက္ခိဏဟတ္ထပဿေန မာလာပဋ္ဌစ္ဆန္နေန ဩတရိတွာ အဋ္ဌံသု။ အပရာ ဒွေ မုဋ္ဌိယော ဒိပိ၊ တာ ပိဋ္ဌိပဿေန ဩတရိတွာ တထေဝ အဋ္ဌံသု။ အပရာ ဒွေ မုဋ္ဌိယော ဒိပိ၊ တာ ဝါမဟတ္ထပဿေန ဩတရိတွာ တထေဝ အဋ္ဌံသု။ ဧဝံ အဋ္ဌ နာဋ္ဌိယော အဋ္ဌ မုဋ္ဌိယော ဟုတွာ စတုသု ဌာနေသု တထာဂတံ ပရိက္ခိပိံသု။ ပုရတော ဂမနဒ္ဓါရမတ္ထမေဝ အဟောသိ။ ပုပ္ဖါနံ ဝဏ္ဏာနိ အန္တော အဟောသံ၊ ပတ္တာနိ ဗဟိမုခါနိ။ ဘဂဝါ ရဇတပတ္ထပရိက္ခိတ္တော ဝိယ ဟုတွာ ပါယာသိ။ ပုပ္ဖါနိ အစိတ္တကာနိပိ သစိတ္တကံ နိဿာယ သစိတ္တကာနိ ဝိယ အဘိဇ္ဇိတွာ အပတိတွာ သတ္တာရာ သဒ္ဓိယေဝ ဂစ္ဆန္တိ၊ ဌိတဌိတဋ္ဌာနေ တိဋ္ဌန္တိ။ သတ္ထု သရိရတော သတသဟဿဝိဇ္ဇုလတာ၊ ဝိယ ရံသိယော နိက္ခမိံသု။ ပုရတော စ ပစ္ဆတော စ ဒက္ခိဏတော စ ဝါမတော စ သီသမတ္ထကတော စ နိရန္တရံ နိက္ခန္တရံသိသု။ ကောပိ သမ္မုခသမ္မုခဋ္ဌာနေနေဝ အပလာယိတွာ သဗ္ဗာပိ သတ္တာရံ တိက္ခတ္တံ၊ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ တရုဏတာလက္ခန္ဓပုမာဏာ ဟုတွာ ပုရတော ဧဝ ဓာဝန္တိ။ သကလနဂရံ သင်္ချာဘိ။ အန္တောနဂရေ နဝ ကောဋီယော၊ ဗဟိနဂရေ နဝ ကောဋီယောတိ အဋ္ဌာရသသု ကောဋီသု ကောပိ ပုရိသော ဝါ ဒုတ္တိံ ဝါ ဘိက္ခံ ဂဟေတွာ အနိက္ခန္တော နာမ နတ္ထိ။ မဟာဇနော သီဟနာဒံ နဒန္တော စေလုက္ခေပသဟဿာနိ ကရောန္တော သတ္ထု ပုရတောဝ ဂစ္ဆတိ။ သတ္တာပိ မာလာကာရဿ ဂုဏံ ပါကဋံ ကာတုံ တိဂါဝုတပုမာဏေ နဂရေ

၁-မာလာပဋ္ဌစ္ဆန္နေန (သျှာ၊က) ၂-သတရံသိဝိဇ္ဇုလတာ (သိ)

ဘေရိစရဏမဂ္ဂေနော အစရိ။ မာလာကာရဿ သကလသရီရံ ပဉ္စဝဏ္ဏာယ ဝီတိယာ ပရိပူရိ။

သော ထောကညေဝ တထာဂတေန သဒ္ဓိံ စရိတွာ မနောသိလာရသေ နိမုဂ္ဂေါ ဝိယ ဗုဒ္ဓရသ္မိနံ အန္တော ပဝိဋ္ဌော သတ္တာရံ ထောမေတွာ ဝန္တိတွာ တုစ္ဆပစ္ဆိမေဝ ဂဟေတွာ ဂေဟံ အဂမာသိ။ အထ နံ ဘရိယာ ပုစ္ဆိ “ကဟံ ပုပ္ဖါနိ”တိ။ သတ္တာ မေ ပုဇိတောတိ။ ရညော ဒါနိ ကိံ ကရိဿသိတိ။ ရာဇာ မံ ဃာတေတု ဝါ ရဋ္ဌတော ဝါ နိဟရတု၊ အဟံ ဇီဝိတံ ပရိစ္စဇိတွာ သတ္တာရံ ပူဇေသိ။ သဗ္ဗပုပ္ဖါနိ အဋ္ဌ မုဋ္ဌိယောဝ အဟေသံ၊ ဧဝရူပါ နာမ ပူဇာ ဇာတာ။ မဟာဇနော ဥက္ကဋ္ဌိသဟဿာနိ ကရောန္တော သတ္တာရာ သဒ္ဓိံ စရတိ၊ ယော သေ မဟာဇနဿ ဥက္ကဋ္ဌိသဒ္ဓေါ၊ တသ္မိံ ဌာနေ ဒေသောတိ။ အထဿ ဘရိယာ အန္ဓဗာလတာယ ဧဝရူပေ ပါဠိဟာရိယေ ပသာဒံ နာမ အဇာနတွာ တံ အက္ခောသိတွာ ပရိဘာသိတွာ “ရာဇာနော နာမ စဏ္ဍာ၊ သကိံ ကုဒ္ဓါ ဟတ္ထပါဒါဒိန္ဒေဒနေန ဗဟုမ္ပိ အနတ္ထံ ကရောန္တိ၊ တယာ ကတကမ္ပေန မယုမ္ပိ အနတ္ထော သိယာ”တိ ပုတ္တေ အာဒါယ ရာဇကုလံ ဂန္ဓာ ရညာ ပက္ခောသိတွာ “ကိံ ဧတ”န္တိ ပုစ္ဆိတာ အာဟ “မမ သာမိကော တုမှာကံ ဥပဋ္ဌာနပုပ္ဖေဟိ သတ္တာရံ ပူဇေတွာ တုစ္ဆဟတ္ထော ဃရံ အာဂန္ဓာ ‘ကဟံ ပုပ္ဖါနိ’တိ မယာ ပုဋ္ဌော ဣဒံ နာမ ဝဒေသိ၊ အဟံ တံ ပရိဘာသိတွာ ‘ရာဇာနော နာမ စဏ္ဍာ၊ သကိံ ကုဒ္ဓါ ဟတ္ထပါဒါဒိန္ဒေဒနေန ဗဟုမ္ပိ အနတ္ထံ ကရောန္တိ၊ တယာ ကတကမ္ပေန မယုမ္ပိ အနတ္ထော သိယာ’တိ တံ ဆဉ္ဇေတွာ ဣဓာဂတာ၊ တေန ကလံ ကမ္မံ သုကတံ ဝါ ဟောတု၊ ဒုက္ကဋံ ဝါ၊ တဿေဝေတံ၊ မယာ တဿ ဆဒ္ဓိတ- ဘာဝံ ဇာနာဟိ ဒေဝါ”တိ။ ရာဇာ ပဌမဒဿနေနေဝ သောတာပတ္တိဖလံ ပတ္တော သဒ္ဓေါ ပသန္ဓော အရိယသာဝကော စိန္တေသိ “အဟော အယံ ဣတ္ထိ အန္ဓဗာလာ၊ ဧဝရူပေ ဂုဏေ ပသာဒံ န ဥပ္ပါဒေသိ”တိ။ သော ကုဒ္ဓေါ ဝိယ ဟုတွာ အမ္မ ကိံ ဝဒေသိ၊ မယံ ဥပဋ္ဌာနပုပ္ဖေဟိ တေန ပူဇာ ကတာတိ။ အာမ ဒေဝါတိ။ “ဘဒ္ဒကံ တေ ကတံ တံ ဆဉ္ဇေန္တိယာ၊ မမ ပုပ္ဖေဟိ ပူဇာကာရဿ အဟံ ကတ္တဗ္ဗယုတ္တကံ ဇာနိဿာမိ”တိ တံ ဥယျောဇေတွာ ဝေဂေန သတ္ထု သန္တိကံ ဂန္ဓာ ဝန္တိတွာ သတ္တာရာ သဒ္ဓိံ ယေဝ ဝိစရိ။

သတ္တာ ရညော စိတ္တပ္ပသာဒံ ဥတွာ ဘေရိစရဏဝီတိယာ နဂရံ စရိတွာ ရညော ဃရဒ္ဓါရံ အဂမာသိ။ ရာဇာ ပတ္တံ ဂဟေတွာ သတ္တာရံ ဂေဟံ ပဝေသေတုကာမော အဟောသိ။ သတ္တာ ပန ရာဇဂံဏေယေဝ နိသိဒနာကာရံ

ဒသေသိ။ ရာဇာ တံ ဥတွာ “သိသံ မဏ္ဍပံ ကရောထာ”တိ တင်္ဂဏညေဝ
 မဏ္ဍပံ ကာရာပေသိ။ နိသိဒိ သတ္တာ သိဒ္ဓိံ ဘိက္ခုသံဃေန။ ကသ္မာ ပန သတ္တာ
 ရာဇဂေဟံ န ပါရိသိ? ဧဝံ ကိရဿ အဟောသိ “သစာဟံ အန္တော ပရိသိတွာ
 နိသိဒေယျံ၊ မဟာဇနော မံ ဒဋ္ဌံ န လဘေယျ၊ မာလာကာရဿ ဂုဏော်
 ပါကဠော န ဘာဇေယျ၊ ရာဇင်္ဂဏေ ပန မံ နိသိန္နံ မဟာဇနော ဒဋ္ဌံ လဘိဿတိ၊
 မာလာကာရဿ ဂုဏော ပါကဠော ဘဝိဿတိ”တိ။ ဂုဏဝန္တာနဉ္စိ ဂုဏံ ဗုဒ္ဓါ
 ဧဝ ပါကဠံ ကာထံ သက္ကောန္တိ၊ အဝသေသဇနော ဂုဏဝန္တာနံ ဂုဏံ ကထေန္တော
 မစ္ဆရာယတိ။ စတ္တာရော ပုပ္ဖပဋ္ဌာ^၁ စတုဒ္ဓိသံ အဋ္ဌံသု။ မဟာဇနော သတ္တာရံ
 ပရိဝါရေသိ။ ရာဇာ ဗုဒ္ဓပုမုခံ ဘိက္ခုသံဃံ ပဏီတေနာဟာရေန ပရိဝိသိ။ သတ္တာ
 ဘတ္တကိစ္စာဝသာနေ အနုမောဒနံ ကတွာ ပုရိမနယေနော စတုဟိ ပုပ္ဖပဋ္ဌေဟိ
 ပရိက္ခိတ္တော သီဟံနာဒံ နဒန္တော မဟာဇနေန ပရိဝုဇတာ ဝိဟာရံ အဂမာသိ။
 ရာဇာ သတ္တာရံ အနုဂန္တာ နိဝတ္တော - မာလာကာရံ ပက္ကောသာပေတွာ “မမ
 အာဟာရိတပုပ္ဖေဟိ ကိန္တိ ကတွာ သတ္တာရံ ပူဇေသိ”တိ ပုစ္ဆိ။ မာလာကာရရာ
 “ရာဇာ မံ သာတေတု ဝါရဋ္ဌတ္တော ဝါပဗ္ဗာဇေတုတိ ဇိဝိတံ-ပရိစ္စုဇိတွာ ပူဇေသိ”
 ဒေဝါ”တိ အာဟာ။ ရာဇာ “တွံ မဟာပုရိသော နာမာ”တိ ဝတွာ အဋ္ဌ ဟတ္ထိ စ
 အသေ စ ဒါသေ စ ဒါသိယော စ မဟာပုသ္မာဓနာနိ စ အဋ္ဌ ကိဟာပုဏ္ဏ-
 သဟဿာနိ စ ရာဇကုလတော နိဟရိတွာ သဗ္ဗာလင်္ကာရပုဋိမဏ္ဍိတာ အဋ္ဌ
 နာရိယော စ အဋ္ဌ ဂါမံဝရေ စာတိ ဣဒံ သဗ္ဗဋ္ဌကံ နာမ ဒါနံ အဒါသိ။

အာနန္ဒတ္ထေရော စိန္တေသိ “အဇ္ဇ ပါတောဝဇပဋ္ဌာယ သီဟနာဒသဟဿာနိ
 စေဝ စေလုက္ခေပသဟဿာနိ စ ပဝတ္တန္တိ၊ ကော န ခေါ မာလာကာရဿ
 ဝိပါကော”တိ။ သော သတ္တာရံ ပုစ္ဆိ။ အထ နံ သတ္တာ အာဟ—အာနန္ဒ “ဣမိနာ
 မာလာကာရေန အပ္ပမတ္တကံ ကမ္ပံ ကတ”န္တိ မာ သလ္လုက္ခေသိ၊ အယံ ဟိ မယံ
 ဇိဝိတံ ပရိစ္စုဇိတွာ ပူဇံ အကာသိ၊ သော ဧဝံ မံသိ စိတ္တံ ပသာဒေတွာ—

ကပ္ပါနံ သတသဟဿံ၊ ဒုဂ္ဂတိံ န ဂမိဿတိ။
 ဌတွာ^၂ ဒေဝမနုဿေသု၊ ဖလံ ဧတဿ ကမ္မုနော။
 ပစ္ဆာ ပစ္စေကသမ္ပုဒ္ဓေါ၊ သုမနော နာမ ဘဝိဿတိ”တိ—

အာဟ။ သတ္တာ ပန ဝိဟာရံ ဂန္တာ ဂန္ဓကုဋိပဝိသနကာလေ တာနိ ပုပ္ဖါနိ
 ဒွါရကောဋ္ဌကေ ပတိံသု။ သာယနသမယေ ဘိက္ခု။ ဓမ္မသဘာယံ ကထံ

၁-ပုပ္ဖပဋ္ဌာ (သု) ၂-ပတွာ (သိ)^၁

သမုဋ္ဌာပေသုံ “အဟော အစ္ဆရိယံ မာလာကာရဿ ကမ္မံ၊ ဓရမာနကဗုဒ္ဓဿ ဇီဝိတံ ပရိစ္စဇိတွာ ပုပ္ဖပူဇံ ကတွာ တံဇ်ဏညေဝ သဗ္ဗဋ္ဌကံ နာမ လဘတိ”တိ။ သတ္တာ ဂန္ဓကုဋိတော နိက္ခမိတွာ တိဏ္ဏံ ဂမနာနံ အညတရေန ဂမနေန ဓမ္မသဘံ ဂန္ဓာ ဗုဒ္ဓါသနေ နိသီဒိတွာ “ကာယ နုတ္တ ဘိက္ခဝေ တေရဟိ ကထာယ သန္ဓိ- သိန္ဓာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ “အာမ ဘိက္ခဝေ၊ ယဿ ကမ္မဿ ကတတ္တာ ပစ္ဆာနုတပုံ န ဟောတိ၊ အနုဿရိတာနုဿရိတက္ခဏေ သော- မနဿမေဝ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဧဝရူပံ ကမ္မံ ကတ္တဗ္ဗမေဝါ”တိ အနုသန္ဓိံ ဃဋေတွာ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော ဣမံ ဂါထမာဟ—

၆၇။ “တဉ္စ ကမ္မံ ကတံ သာဓု၊ ယံ ကတွာ နာနုတပုတိ။
ယဿ ပတိတော သုမနော၊ ဝိပါကံ ပဋိသေဝတိ”တိ။

တတ္ထ ယံ ကတွာတိ ယံ ဒေဝမနုဿသမ္ပတ္တိနဉ္စေဝ နိဗ္ဗာနသမ္ပတ္တိယာ စ နိဗ္ဗတ္တနသမတ္တံ သုခုဒြိယံ ကမ္မံ ကတွာ နာနုတပုတိ၊ အထ ခေါ ဒိဋ္ဌဓမ္မေ- ယေစ အနုဿရိတာနုဿရိတက္ခဏေယေဝ ဝီတိဝေဂေန ပတိတော သော- မနဿဝေဂေန စ သုမနော ဟုတွာ အာယတိံ ဝီတိသောမနဿဇာတော ဟုတွာ ဝိပါကံ ပဋိသေဝတိ၊ **တံ ကမ္မံ ကတံ သာဓု ဘဒ္ဒကန္တိ။**

ဒေသနာဝသာနေ စတုရာသီတိယာ ပါဏသဟဿာနံ ဓမ္မာဘိသမယော အဟောသီတိ။

သုမနမာလာကာရဝတ္ထု နဝမံ။

၁၀-ဥပ္ပလဝဏ္ဏတ္ထေရိဝတ္ထု၊

မဗုဝါ မညတိတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဥပ္ပလ- ဝဏ္ဏတ္ထေရိံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။

သာ ကိရ ပဒုမုတ္တရဗုဒ္ဓဿ ပါဒမူလေ ပတ္တနံ ပဋ္ဌပေတွာ ကပ္ပသတ- သဟဿံ ပုညာနိံ ကုရုမာနာ ဒေဝေသု စ မနုဿေသု စ သံသရန္တိ ဣမသ္မိံ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒေ ဒေဝလောကတော စဝိတွာ သာဝတ္ထိယံ သေဋ္ဌိကုလေ ပဋိသန္ဓိံ ဂဏှိ။ နိလုပ္ပလဂဗ္ဘသမာနဝဏ္ဏတာယ စဿာ ဥပ္ပလဝဏ္ဏာတွေဝ နာမံ အကံသု။ အထဿာ ဝယပ္ပတ္တကာလေ သကလဇမ္ပဒီပေ ရာဇာနော စ သေဋ္ဌိနော စ သေဋ္ဌိဿ သန္တိကံ သာသနံ ပဟိဏှိံသု “ဧတရံ အမှာကံ

၆၉။ “မရဝါ မညတိ ဗာလော၊ ယာဝ ပါပံ န ပစ္စတိ။
ယဒါ စ ပစ္စတိ ပါပံ၊ ဗာလော ဒုက္ခံ နိဂစ္ဆတိ”တိ။

တတ္ထ မရဝါတိ ဗာလဿ ဟိ ပါပံ အကုသလကမ္မံ ကရောန္တဿ တံ ကမ္မံ မရ ဝိယ မရရရသံ ဝိယ ဣဋ္ဌံ ကန္တံ မနာပံ ဝိယ ဥပဋ္ဌာတိ။ ဣတိ နံ သော မရံဝ မညတိ။ ယာဝါတိ ယတ္ထကံ ကာလံ။ ပါပံ န ပစ္စတိတိ ဒိဋ္ဌဓမ္မေ ဝါ သမ္ပရာယေ ဝါ ဝိပါကံ န ဒေတိ၊ တာဝ နံ ဧဝံ မညတိ။ ယဒါ စာတိ ယဒါ ပနဿ ဒိဋ္ဌဓမ္မေ ဝါ ဝိဝိဓာ ကမ္မကာရဏာ ကယိရမာနဿ၊ သမ္ပရာယေ ဝါ နိရယာဒိသု မဟာဒုက္ခံ အနဘဝန္တဿ တံ ပါပံ ပစ္စတိ၊ အထ သော ဗာလော ဒုက္ခံ နိဂစ္ဆတိ ဝိန္နတိ ပဋိလဘူတိ။

ဒေသနာဝသာနေ ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလာဒီနိ ပါပုဏိံသု။

အပရေန ပန သမယေန ဓမ္မသဘာယံ မဟာဇနော ကထံ သမုဋ္ဌာပေသိ “ဒိဏာသဝါပိ မညေ ကာမသုခံ သာဒိယန္တိ၊ ကာမံ သေဝန္တိ၊ ကံ” န သေဝိယန္တိ။ န ဟိ ဧတေ ကောဋ္ဌာပရူက္ခာ၊ န စ ဝပိကာ အလ္လမံသသရီရာဝ၊ တသ္မာ ဧတေပိ ကာမသုခံ သာဒိယန္တိ၊ ကာမံ သေဝန္တိ”တိ။ သတ္တာ အာဂန္တာ “ကာယ နုတ္ထ ဘိက္ခဝေ ဧတရဟိ ကထာယ သန္ဓိသိန္တာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ “န ဘိက္ခဝေ ဒိဏာသဝါ ကာမသုခံ သာဒိယန္တိ၊ န ကာမံ သေဝန္တိ။ ယထာ ဟိ ပဒုမပတ္တေ ပတိတံ ဥဒကမိန္ဒ၊ န ဝိလိမ္ပတိ၊ န သဏ္ဍာတိ၊ ဝိနိဝတ္တေတွာ ပတတေဝ၊ ယထာ စ အာရဂ္ဂေ သာသပေါ န ဝိလိမ္ပတိ၊ န သဏ္ဍာတိ၊ ဝိနိဝတ္တေတွာ ပတတေဝ၊ ဧဝံ ဒိဏာသဝဿ စိတ္တေ ဒုဝိဓောပိ ကာမော န ဝိလိမ္ပတိ၊ န သဏ္ဍာတိ”တိ အနုသန္ဓိံ ဃဋေတွာ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော ဣမံ မြာဟ္မဏဝဂ္ဂေ ဂါထမဒဟ—

“ဝါရိ ပေါက္ခရပတ္တေဝ၊ အာရဂ္ဂေရိဝ သာသပေါ။
ယော န လိမ္ပတိ ကာမေသု၊ တမဟံ မြုမိ မြာဟ္မဏ”န္တိ။

ဣမိဿာ အတ္ထော မြာဟ္မဏဝဂ္ဂေယေဝ အာဝိ ဘဝိဿဟိ။ သတ္တာ ပန ရာဇာနံ ပသေနဒိကောသလံ ပက္ခောသာပေတွာ “မဟာရာဇ ဣမသ္မိံ သာသနေ ယထေဝ ကုလပုတ္တာ၊ ဧဝံ ကုလဗိတရောပိ မဟန္တံ ဉ္ဇတိဂဏဉ္စ ဘောဂက္ခန္ဓဉ္စ ပဟာယ ပဗ္ဗဇိတွာ အရညေ ဝိဟရန္တိ၊ တာ ဧဝံ ဝိဟရမာနာ ရာဂရတ္တာ ပါပပုဂ္ဂလာ ဩမာနာတိမာနဝသေန ဝိဟေဋ္ဌေန္တိပိ၊ မြဟ္မစရိယန္တရာယမ္ပိ ပါပေန္တိ၊ တသ္မာ ဘိက္ခုနိသံဃဿ အန္တောနဂရေ ဝသနဋ္ဌာနံ

ကာတုံ ဝနုတိ”တိ။ ရာဇာ “သာရ”တိ သမ္ပုဋ္ဌိက္ခိတွာ နဂရဿ ဧကပဿေ ဘိက္ခုနိသံဃဿ ဝသနဋ္ဌာနံ ကာရာပေသိ။ တတော ပဋ္ဌာယ ဘိက္ခုနိယော အန္တောဂါမေယေဝ ဝသန္တိတိ။

ဥပ္ပလဝဏ္ဏတ္ထေရီဝတ္ထု ဒသမံ။

၁၁-ဇမ္ဗုကတ္ထေရဝတ္ထု

မာသေ မာသေဘိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဝေဠုဝနေ ဝိဟရန္တော ဇမ္ဗုကံ အာဇီဝကံ အာရပ္ပ ကထေသိ။

အတီတေ ကိရ ကဿပသမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓတာလေ ဂါမဝါသီ ဧကော ကုဋုမ္ဗိကော ဧကဿ ထေရဿ ဝိဟာရံ ကတွာ တံ တတ္ထ ဝိဟရန္တံ စတူဟိ ပစ္စယေဟိ ဥပဋ္ဌဟိ။ ထေရော တဿ ဂေဟေ နိဗ္ဗံ ဘုဋ္ဌတိ။ အထေကော ဒိဏာသဝေါ ဘိက္ခု ဒိဝါ ပိဏ္ဍာယ စရန္တော တဿ ဂေဟဒ္ဓါရံ ပါပုဏီ။ ကုဋုမ္ဗိကော တံ ဒိသ္မာ တဿ ဣရိယာပထေ ပုသန္တော ဂေဟံ ပဝေသေတွာ သက္ကဋံ ပဏီတေန ဘောဇနေန ပရိဝိသိတွာ “ဘန္တေ ဣမံ သာဠကံ ရဇိတွာ နိဝါသေယျာထာ”တိ မဟန္တံ သာဠကံ ဒတွာ “ဘန္တေ ဧကသာ ဝေါ ဒိဃာ၊ တုမှာကံ ဧကသော- ရောပနတ္ထာယ နှာပိတံ အာနေဿာမိ၊ သယနတ္ထာယ စ ဝေါ မဇ္ဇကံ ဂါဟာ- ပေတွာ အာဂမိဿာမိ”တိ အာဟ။ နိဗ္ဗံ ဂေဟေ ဘုဋ္ဌန္တော ကုလူပကော ဗြဟ္မိက္ခု တံ တဿ သက္ကာရံ ဒိသ္မာ စိတ္တံ ပသာဒေတုံ နာသက္ခိ၊ “အယံ တံ မုဟုတ္တံ ဒိဋ္ဌကဿ ဝေရူပံ သက္ကာရံ ကရောတိ၊ နိဗ္ဗံ ဂေဟေ ဘုဋ္ဌန္တဿ ပန မယံ န ကရောတိ”တိ စိန္တေတွာ ဝိဟာရံ အဂမာသိ။ ဣတရောပိ တေနေဝ သဒ္ဓိံ ဂန္တော ကုဋုမ္ဗိကေန ဒိန္နသာဠကံ ရဇိတွာ နိဝါသေသိ။ ကုဋုမ္ဗိကောပိ နှာပိတံ အာဒါယ ဂန္တော ထေရဿ ဧကသေ ဩဟာရာပေတွာ မဇ္ဇကံ အတ္ထရာပေတွာ “ဘန္တေ ဣမသ္မိံယေဝ မဇ္ဇကေ သယထာ”တိ ဝတွာ ဒွေပိ ထေရေသွာတနာယ နိမန္တေတွာ ပက္ကာမိ။

နေဝါသိကော တဿ တံ သက္ကာရံ ကယိရမာနံ အဓိဝါသေတုံ နာသက္ခိ။ အထဿ သော သာယံ ထေရဿ နိပန္နဋ္ဌာနံ ဂန္တော စတူဟာကာရေဟိ ထေရံ အက္ကောသိ “အာဂုသော အာဂန္တုက ကုဋုမ္ဗိကဿ တေ ဂေဟေ ဘတ္တံ ဘုဋ္ဌနတော ဝရတရံ မိဋ္ဌံ ခါဒိတုံ၊ ကုဋုမ္ဗိကေန အာနိတနှာပိတေန ဧကသောဟာရာပနတော ဝရတရံ တာလဋ္ဌိကေန ဧကသေ လုဇ္ဇာပေတုံ၊ ကုဋုမ္ဗိကေန ဒိန္နသာဠကနိဝါ- သနတော ဝရတရံ နဂ္ဂေန ဝိစရိတုံ၊ ကုဋုမ္ဗိကေန အာဘတမဇ္ဇကေ နိပဇ္ဇနတော

ဝရတရံ ဘူမိယံ နိပဇ္ဇိတု”န္တိ။ ထေရောပိ “မာ သေ ဗာလော မံ နိဿာယ နဿိ”တိ နိမန္တနံ အနာဒိယိတွာ ပါတောဝ ဥဋ္ဌာယ ယထာသုခံ အဂမာသိ။ နေဝါသိကောပိ ပါတောဝ ဝိဟာရေ ကတ္တဗ္ဗဝတ္တံ ကတွာ ဘိက္ခာစာရဝေလာယ “ဣဒါနိပိ အာဂန္တုကော နိဒ္ဒါယတိ၊ ဃဏှိကသဒ္ဓေန ပဗုဇ္ဈေယျာ”တိ သညာယ နခပိဋ္ဌေနေဝ ဃဏှိံ ပဟရိတွာ ဂါမံ ပိဏှာယ ပါဝိသိ။ ကုဋုမ္ပိကောပိ သက္ကာရံ ကတွာ ထေရာနံ အာဂမနမဂ္ဂံ ဩလောကေန္တော နေဝါသိကံ ဒိသ္မာ “ဘန္တေ ထေရော ကုဟိ”န္တိ ပုစ္ဆိ။ အထ နံ နေဝါသိကော “မာ အာဝုသော ကိဉ္စိ အဝစံ၊ တုယံ ကုလူပကော ဟိယျော တဝ နိက္ခန္တဝေလာယ ဩဝရကံ ပဝိသိတွာ နိဒ္ဒါ ဩက္ကန္တော ပါတောဝ ဥဋ္ဌာယ မမ ဝိဟာရသမ္ပဇေနသဒ္ဓမ္ပိ ပါနိယဃဋ္ဌပရိ- ဘောဇနိယဃဋ္ဌေသု ဥဒကသိဉ္စနသဒ္ဓမ္ပိ ဃဏှိကသဒ္ဓမ္ပိ ကရောန္တဿ န ဇာနာ- တိ”တိ အာဟ။ ကုဋုမ္ပိကော စိန္တေသိ “တာဒိသာယ ဣရိယာပထသမ္ပတ္တိယာ သမန္ဓာဂတဿ မေ အယျဿ ယာဝ ဣမမှာ ကာလာ နိဒ္ဒါယနံ နာမ နတ္ထိ၊ မံ ပန တဿ သက္ကာရံ ကရောန္တံ ဒိသ္မာ အဒ္ဓါ ဣမိနာ ဘဒန္တေန ကိဉ္စိ ဝုတ္တံ ဘဝိဿတိ”တိ။ သော အတ္တနော ပဏှိတဘာဝေန တံ သက္ကစ္စံ ဘောဇေတွာ တဿ ပတ္တံ သာဓုကံ ဓောဝိတွာ နာနဂ္ဂရသဘောဇနဿ ပူရေတွာ “ဘန္တေ သစေ မေ အယျံ ပသေယျာထ၊ ဣမမဿ ပိဏှာပိတံ ဒဒေယျာထာ”တိ အာဟ။

ဣတရော တံ ဂဟေတွာဝ စိန္တေသိ “သစေ သော ဝေရူပံ ပိဏှာပိတံ ဘုဒ္ဓိဿတိ၊ ဣမသ္မိံယေဝ ဌာနေ ပလုဒ္ဓေါ ဘဝိဿတိ”တိ အန္တရာမဂ္ဂေ တံ ပိဏှာပိတံ ဆဋ္ဌေတွာ ထေရဿ ဝသနဋ္ဌာနံ ဂန္တော တံ တတ္ထ ဩလောကေန္တော န အဒ္ဓသ။ အထ နံ ဧတ္တကဿ ကမ္မဿ ကတတ္တာ ဝိသတိဝဿသဟဿာနိ ကတောပိ သမဏဓမ္မော ရက္ခိတုံ နာသက္ခိ။ အာယုပရိယောသာနေ ပန ကာလံ ကတွာ အဝိစိမ္ပိ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဧကံ ပုဒ္ဓန္တရံ မဟာဒုက္ခံ အနဘဝိတွာ ဣမသ္မိံ ပုဒ္ဓုပ္ပါဒေ ရာဇဂဟနဂရေ ဧကသ္မိံ ဗဟုန္တပါနေ ကုလဃရေ နိဗ္ဗတ္တိ။ သော ပဒသာ ဂမနကာလတော ပဋ္ဌာယ နေဝ သယနေ သယိတုံ၊ န ဘတ္တံ ဘုဒ္ဓိတုံ ဣစ္ဆတိ၊ အတ္တနော သရီရဝလဉ္စမေဝ ခါဒတိ။ “ဗာလတာယ အဇာနန္တော ကရောတိ”တိ တံ ပေါသယိံသု။ မဟလ္လကကာလေပိ ဝတ္တံ နိဝါသေတုံ န ဣစ္ဆတိ၊ နဂ္ဂေါဝ ဝိစရတိ၊ ဘူမိယံ သယတိ၊ အတ္တနော သရီရဝလဉ္စမေဝ ခါဒတိ။ အထဿ မာတာပိတရော “နာယံ ကုလဃရဿ အနုစ္ဆဝိကော၊ ကေဝလံ အလဇ္ဇနကော အာဇိဝကာနံ သေ အနုစ္ဆဝိကော”တိ တေသံ သန္တိကံ နေတွာ “ဣမံ ဒါရကံ ပဗ္ဗာဇေထာ”တိ အဒံသု။ အထ နံ တေ ပဗ္ဗာဇေသုံ။ ပဗ္ဗာဇေန္တော

၁-အာဝုသော ကိံ ဝေဒထ (သီ)

စ ပန ဂလပ္ပမာဏေ အာဝါဠေ ဌပေတွာ ဒွိန္ဒံ အံသကုဋ္ဌာနံ ဥပရိ^၁ ပဒရာနိ ဒတွာ တေသံ ဥပရိ နိသီဒိတွာ တာလဋ္ဌိခဏ္ဍေန ကေသေ လုဋ္ဌိ^၂ သု။ အထ နေ တဿ မာတာပိတရော သွာတနာယ နမန္နေတွာ ပက္ကမိ^၃ သု။

ပုနဒိဝသေ အာဇီဝကာ “ဟေ၊ ဂါမံ ပဝိသိဿာမာ” တိ တံ ဝဒိ^၄ သု။ သော “ဂစ္ဆထ တုမေ၊ အဟံ ဣဓေဝ ဘဝိဿာမီ” တိ န ဣစ္ဆိ။ အထ နံ ပုနပ္ပုနံ ဝတွာ အနိစ္ဆမာနံ ဩဟာယ အဂမံသု။ သောပိ တေသံ ဂတဘာဝံ ဥတွာ ဝစ္စကုဋိယာ ပဒရံ ဝိဝရိတွာ ဩရုယု ဥဘောဟိ ဟတ္ထေဟိ အာလောပံ အာလောပံ ကတွာ^၅ ဂူထံ ခါဒိ။ အာဇီဝကာ တဿ အန္တောဂါမတော အာဟာရံ ပဟိဏိ^၆ သု။ တမ္ဗိ န ဣစ္ဆိ။ ပုနပ္ပုနံ ဝုစ္စမာနောပိ “န မေ ဣမိနာ အတ္ထော၊ လဒ္ဓေါ မေ အာဟာ- ရော” တိ အာဟ။ ကဟံ လဒ္ဓေါတိ။ ဣဓေဝ လဒ္ဓေါတိ။ ဧဝံ ဒုတိယေ တတိယေ စတုတ္ထေပိ ဒိဝသေ တေဟိ ဗဟုမ္ဗိ ဝုစ္စမာနော “အဟံ ဣဓေဝ ဘဝိဿာမီ” တိ ဂါမံ ဂန္တံ န ဣစ္ဆိ။ အာဇီဝကာ “အယံ ဒိဝသေ ဒိဝသေ နေဝ ဂါမံ ပဝိသိတုံ ဣစ္ဆတိ၊ န အမေဟိ ပဟိတာဟာရံ အာဟာရိတုံ ဣစ္ဆတိ၊ ‘ဣဓေဝ မေ လဒ္ဓေါ’ တိ ဝဒတိ၊ ကိံ န ခေါ ကရောတိ၊ ပရိဂ္ဂဏိဿာမ န” ဋ္ဌိ ဂါမံ ပဝိသန္တာ ဧကံ ဒွေ ဇနေ တဿ ပရိဂ္ဂဏနတ္ထံ ဩဟာယ ဂမိ^၇ သု။ တေ ပစ္ဆတော ဂစ္ဆန္တာ ဝိယ ဟုတွာ နိလိယိ^၈ သု။ သောပိ စတသံ ဂတဘာဝံ ဥတွာ ပုရိမနယေနေဝ ဝစ္စကုဋိ^၉ ဩရုယု ဂူထံ ခါဒိ။

ဣတရေ တဿ ကိရိယံ ဒိသွာ အာဇီဝကာနံ အာရောစယိ^{၁၀} သု။ တံ သုတွာ အာဇီဝကာ “အဟော ဘာရိယံ ကမ္ပံ၊ သစေ သမဏဿ ဂေါတမဿ သာဝကာ ဇာနေယျံ၊ ‘အာဇီဝကာ ဂူထံ ခါဒမာနာ ဝိစရန္တိ’ တိ အမှာကံ အကိတ္တိ^{၁၁} ပကာသေယျံ၊ နာယံ အမှာကံ အနုစ္ဆဝိကော” တိ တံ အတ္တနော သန္တိကာ နိဟရိ^{၁၂} သု။ သော တေဟိ နိဟရိတော မဟာဇနဿ ဥစ္စာရကရဏ- ဌာနေ ပတ္တရိတော ဧကော ပိဋ္ဌိပါသာဏော အတ္ထိ၊ တသ္မိ^{၁၃} မဟန္တံ သောဏ္ဏိ၊ ပိဋ္ဌိပါသာဏံ နိဿာယ မဟာဇနဿ ဥစ္စာရကရဏဌာနံ၊ သော တတ္ထ ဂန္တာ ရတ္ထိ^{၁၄} ဂူထံ ခါဒိတွာ မဟာဇနဿ သရိရဝလဉ္ဇနတ္ထာယ အာဂမနကာလေ ဧကေန ဟတ္ထေန ပါသာဏဿ ဧကံ အန္တံ ဩလုပ္ပ ဧကံ ပါဒံ ဥက္ခိပိတွာ ဇဏ္ဍုကေ ဌပေတွာ ဥဒ္ဓါဝါတာဘိမုခေါ မုခံ ဝိဝရိတွာ တိဋ္ဌတိ။ မဟာဇနော တံ ဒိသွာ ဥပသင်္ကမိတွာ ဝန္တိတွာ “ဘန္တေ ကသွာ အယျော မုခံ ဝိဝရိတွာ ဌိတော” တိ ပုစ္ဆတိ။ အဟံ ဝါတဘက္ခော၊ အညော မေ အာဟာရော နတ္ထိတိ။ အထ ကသွာ ဧကံ ပါဒံ ဇဏ္ဍုကေ ကတွာ ဌိတောသိ ဘန္တေတိ။ အဟံ

၁-ဇတ္ထုနမုပရိ (သီ) ၂-အာလုပ္ပကာရံ (သီ)၊ အာလောပကာရကံ ကတွာ (သွာ)

ဥဂ္ဂတပေါ ယောရတပေါ၊ မယာ ဒွိဟိ ပါဒေဟိ အက္ကန္တာ ပထဝီ ကမ္ပတိ၊
 တသ္မာ ဧကံ ပါဒံ ဥက္ခိပိတွာ ဇဏ္ဍကေ ဌပေတွာ ဌိတောမိ။ အဟဋ္ဌိ
 ရတ္တိန္ဒြိယံ ဌိတကောဝ ဝိတိနာမေမိ၊ န နိသီဒါမိ၊ န နိပဇ္ဇာမိတိ။ မနုဿာ နာမ
 ယေဘုယျေန ဝစနမတ္တမေဝ သဒ္ဓဟန္တိ၊ တသ္မာ “အဟော အစ္စရိယံ၊ ဧဝရူပါဝိ
 နာမ တပုဿိနော ဟောန္တိ၊ န နော ဧဝရူပါ ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗာ”တိ ယေဘုယျေန
 အင်္ဂမဂမဝါသိနော သင်္ချာဘိတွာ ဥပသင်္ကမိတွာ မာသေ မာသေ မဟန္တံ သုက္ကာရံ
 အဘိဟရန္တိ။ သော “အဟံ ဝါတမေဝ ဘက္ခာမိ၊ န အညံ အာဟာရံ။ အညံ ဟိ
 မေ ခါဒန္တဿ တပေါ နဿတိ”တိ တေဟိ အဘိဟင်္ဂံ န ကိဋ္ဌိ ဣစ္ဆတိ။ မနုဿာ
 “မာ နော ဘုန္တေ နာသေထ၊ တုမှာဒိသေန ယောရတပေန ပရိဘောဂေ
 ကတေ အမှာကံ ဒီဃရတ္တံ ဟိတာယ သုခါယ သံဝတ္တတိ”တိ ပုနပျာန် ယာစန္တိ။
 တဿ အညော အာဟာရော န ရုစ္ဆတိ၊ မဟာဇနဿ ပန ယာစနာယ
 ပိဋ္ဌိတော တေဟိ အာဘတာနိ သပ္ပိဖာဏိတာဒိနိ ကုသဂ္ဂေန ဇိဝဂ္ဂေ ဌပေတွာ
 “ဂစ္ဆထ၊ အလံ ဝေါ ဧတ္တကံ ဟိတာယ သုခါယ စာ”တိ ဥယျောဇေသိ။ ဧဝံ
 သော ပဉ္စပညာသ ဝဿာနိ နဂ္ဂေါ ဂူထံ ခါဒန္တော ကေသေ လုဉ္စန္တော ဘူမိယံ
 သယမာန္တော ဝိတိနာမေသိ။

ဗုဒ္ဓါနဗ္ဗိ ခေါ ပစ္စုသကာလေ လောကဝေါလောကနံ အဝိဇဟိတမေဝ
 ဟောတိ။ တသ္မာ ဧကဒိဝသံ ဘဂဝတော ပစ္စုသံသမယေ လောကံ ဝေါလော-
 ကေန္တဿ အယံ ဇမ္ဗုကာဇိဝကော ဉာဏဇာလဿ အန္တော ပညာယိ။
 သတ္တာ “ကိံ န ခေါ ဘဝိဿတိ”တိ အာဝဇ္ဇေတွာ တဿ သဟ ပဋိ-
 သန္တိဒါဟိ အရဟတ္တဿုပနိဿယံ ဒိသ္မာ “အဟံ ဧတံ အာဒိံ ကတွာ ဧကံ
 ဂါထံ ဘာသိဿာမိ၊ ဂါထာဝသာနေ စတုရာသီတိယာ ပါဏသဟံဿာနံ
 ဓမ္မာဘိသမယော ဘဝိဿတိ၊ ဣမံ ကုလပုတ္တံ နိဿာယ မဟာဇနော
 သောတ္ထိဘာဝံ ပါပုဏိဿတိ”တိ ဥတွာ ပုနဒိဝသေ ရာဇဂဟေ ပိဏ္ဍာယ
 စရိတွာ ပိဏ္ဍပါတပဋိက္ကန္တော အာနန္ဒတ္ထေရံ အာမန္တေသိ “အာနန္ဒ ဇမ္ဗု-
 ကာဇိဝကဿ သန္တိကံ ဂမိဿာမိ”တိ။ ဘန္တေ ကိံ တုမှေယေဝ ဂမိဿ-
 ထာတိ။ “အာမ အဟမေဝါ”တိ ဧဝံ ဝတွာ သတ္တာ ဝမုမာနကစ္ဆာယာယ
 တဿ သန္တိကံ ပါယာသိ။

ဒေဝဘာ စိန္တယိံသု “သတ္တာ သာယံ ဇမ္ဗုကာဇိဝကဿ သန္တိကံ ဂစ္ဆတိ၊
 သော စ ဇေဂုစ္ဆေ ဥစ္စာရပဿာဝဒန္တကဋ္ဌကိလိဋ္ဌေ ပိဋ္ဌိပါသာဏေ ဝသတိ၊
 ဒေဝံ ဝဿာပေတုံ ဝနုတိ”တိ အတ္တနော အာနုဘာဝေန တံ မုဟုတ္တံယေဝ
 ဒေဝံ ဝဿာပေသုံ။ ပိဋ္ဌိပါသာဏော သုစိ နိဗ္ဗလော အဟောသိ။ အထဿ

ဥပရိ ပဉ္စဝဏ္ဏံ ပုပ္ဖဝဿံ ဝဿာပေသုံ။ သတ္တာ သာယံ ဇမ္ဗူကာဇီဝကဿ သန္တိကံ ဂန္တာ “ဇမ္ဗူကာ”တိ သဒ္ဓမကာသိ။ ဇမ္ဗူကော “ကော န ခေါ သေ၊ ဒုဇ္ဇနော မံ ဇမ္ဗူကဝါဒေန ဝဒတိ”တိ စိန္တေတွာ “ကော ဒေသော”တိ အာဟ။ အဟံ သမဏောတိ။ ကိံ မဟာသမဏာတိ။ အဇ္ဇ မေ ကေရတ္ထိံ ဣဝေ ဝသနဋ္ဌာနံ ဒေဟိတိ။ နတ္ထိ မဟာသမဏ ဣမသ္မိံ ဌာနေ ဝသနဋ္ဌာနန္တိ။ ဇမ္ဗူက မာ ဝေံ ကရိ၊ ကေရတ္ထိံ မေ ဝသနဋ္ဌာနံ ဒေဟိ၊ ပဗ္ဗဇိတာ နာမ ပဗ္ဗဇိတံ ပတ္ထေန္တိ၊ မနုဿာ မနုဿံ၊ ပသဝေါ ပသဝန္တိ။ ကိံ ပန တံ ပဗ္ဗဇိတောတိ။ အာမ ပဗ္ဗဇိတောဒုမ္ပိတိ။ သစေ တံ ပဗ္ဗဇိတော၊ ကဟံ တေ လာဗုဏံ၊ ဣကဟံ ဓူမ-ကဋ္ဌုက္ခကော၊ ကဟံ ယညသုတ္တကန္တိ။ “အတ္ထေတံ မယံ၊ ဝိသံ ဝိသံ ပန ဂဟေတွာ ဝိစရဏံ ဒုက္ခ”န္တိ အပ္ပန္နရေနေဝ ဂဟေတွာ စရာမိတိ။ သော “စရိဿသိ တံ ဧတံ အဂ္ဂဏိတွာ”တိ၊ ကုဇ္ဈိ။ အထ နံ သတ္တာ အာဟ “ဟောတု ဇမ္ဗူက၊ မာ ကုဇ္ဈ၊ ဝသနဋ္ဌာနံ မေ အာစိက္ခာ”တိ။ နတ္ထိ မဟာသမဏ ဧတ္ထ ဝသနဋ္ဌာနန္တိ။

သတ္တာ တဿ ဝသနဋ္ဌာနတော အဝိဒူရေ ဧကံ ပဗ္ဗာရံ အတ္ထိ၊ တံ နိဒ္ဒိသန္တော၊ “ဧတသ္မိံ ပဗ္ဗာရေ ကော ဝသတိ”တိ အာဟ။ နတ္ထိ ကောစိ မဟာသမဏာတိ။ ဧတေန ဟိ ဧတံ မယံ ဒေဟိတိ။ တွညေဝ ဇာန မဟာ-သမဏာတိ။ သတ္တာ ပဗ္ဗာရေ နိသိဒနံ ပညာပေတွာ နိသိဒိ။ ပဌမယာမေ စတ္တာရော မဟာရာဇာနေော စတုဒ္ဒိသံ ဧကောဘာသံ ကရောန္တော သတ္ထု ဥပဋ္ဌာနံ အာဂမိံ သု။ ဇမ္ဗူကော ဩဘာသံ ဒိသ္မာ “ကော ဩဘာသော နာမေ-သော”တိ စိန္တေသိ။ မဇ္ဈိမယာမေ သက္ကော ဒေဝရာဇာ အာဂမိ။ ဇမ္ဗူကော တမ္ပိ ဒိသ္မာ “ကော နာမေသော”တိ စိန္တေသိ။ ပစ္ဆိမယာမေ ကောယ အင်္ဂုလိယာ ဧကံ၊ ဒ္ဓိဟိ ဣ၊ ဒသဟိ ဒသ စက္ကဝါဋ္ဌာနိ ဩဘာသေတံ သမတ္ထော မဟာဗြဟ္မာ သကလံ အရညံ ဧကောဘာသံ ကရောန္တော အာဂမိ။ ဇမ္ဗူကော တမ္ပိ ဒိသ္မာ “ကော န ခေါ သေ”တိ စိန္တေတွာ ပါတောဝ သတ္ထု သန္တိကံ ဂန္တာ ပဋိသန္တာရံ ကတွာ ကေမန္တံ ဌိတော သတ္တာရံ ပုစ္ဆိ “မဟာသမဏ တုမှာကံ သန္တိကံ စတသော ဒိသာ ဩဘာသေန္တာ ကေ အာဂတာ”တိ။ စတ္တာရော မဟာရာဇာနေောတိ။ ကိံ ကာရဏာတိ။ မံ ဥပဋ္ဌာတုန္တိ။ ကိံ ပန တံ စတုဟိ မဟာရာဇေဟိ ဥတ္တရိတရောတိ။ အာမ ဇမ္ဗူက၊ မဟာရာဇေနမ္ပိ အတိရာဇာတိ။ မဇ္ဈိမယာမေ ပန ကော အာဂတောတိ။ သက္ကော ဒေဝရာဇာ

၁-ဇမ္ဗူကာတိ (က) ၂-ဂဏိတွာတိ (သိက) ၃-ဝိမံသန္တော (ဣ)

ဇမ္ဗုကာတိ။ ကိံ ကာရဏာတိ။ မံ ဥပဋ္ဌာတုမေဝါတိ။ ကိံ ပန တံ သက္က-
 ဒေဝရာဇတောပိ ဥတ္တရိတရောတိ။ အာမ ဇမ္ဗုက၊ သက္ကတောပိ ဥတ္တရိတရောမ္ပိ၊
 ဒေသော ပန မယံ ဂိလာနုပဋ္ဌာကော ကပ္ပိယကာရကသာမဏေရသဒိသောတိ။
 ပစ္စိမယာမေ သကလံ အရညံ ဩဘာသေတွာ ကော အာဂတောတိ။
 ယံ လောကေ မြာဟ္မဏာဒယော ဒိပိတွာ ပက္ခလိတွာ “နမော မဟာ-
 မြဟ္မာနော”တိ ဝဒန္တိ၊ သော ဧဝ မဟာမြဟ္မာတိ။ ကိံ ပန တံ မဟာ-
 မြဟ္မာတောပိ ဥတ္တရိတရောတိ။ အာမ ဇမ္ဗုက၊ အဟဉ္စိ မြဟ္မာနာပိ အတိမြဟ္မာတိ။
 အတ္ထရိယောသိ တံ မဟာသမဏ၊ မယံ ပန ပဉ္စပညာသ ဝဿာနိ ဣမ ဝသန္တဿ
 ဧတေသု ဧကောပိ မံ ဥပဋ္ဌာတုံ နာဂတပုဗ္ဗော။ အဟဉ္စိ ဧတ္တကံ အဒ္ဓါနံ ဝါတ-
 ဘက္ခော ဟုတွာ ဌိတကောဝ ဝိတိနာမေသိ။ န တာဝ တေ မယံ ဥပဋ္ဌာနံ
 အာဂတပုဗ္ဗာတိ။

အထ နံ သတ္တာ အာဟ “ဇမ္ဗုက တံ လောကသ္မိံ အန္ဓဗာလံ မဟာဇနံ
 ဝဉ္စယမာနော မမ္ပိ ဝဉ္စေတုကာမော ဇာတော၊ နန တံ ပဉ္စပညာသ ဝဿာနိ
 ဂူထမေဝ ခါဒိ၊ ဘူမိယံယေဝ နိပဇ္ဇိ၊ နဂ္ဂေါ ဟုတွာ ဝိစရိ၊ တာလဋ္ဌိခဏ္ဍေန
 ကေသေ လုဉ္စိ။ အထ စ ပန လောကံ ဝဉ္စေန္တော ‘အဟံ ဝါတဘက္ခော၊ ကေ-
 ပါဒေန တိဋ္ဌာမိ၊ န နိသီဒါမိ၊ န နိပဇ္ဇာမိ’တိ ဝဒေသိ၊ မမ္ပိ ဝဉ္စေတုကာမော-
 သိ၊ ပုဗ္ဗေပိ တံ ပါပိကံ လာမိကံ ဒိဋ္ဌိံ နိဿာယ ဧတ္တကံ ကာလံ ဂူထဘက္ခော
 ဘူမိသယော နဂ္ဂေါ ဝိစရန္တော တာလဋ္ဌိခဏ္ဍေန ကေသလုဉ္စနံ ပတ္တော၊
 ဣဒါနိပိ ပါပိကံ လာမိကံ ဒိဋ္ဌိမေဝ ဂဏှာသိ”တိ။ ကိံ ပန မယာ ကတံ မဟာ-
 သမဏာတိ။ အထဿ သတ္တာ ပုဗ္ဗေ ကတကမ္ပံ အာစိက္ခိ။ တဿ သတ္တရိ
 ကထေန္တေယေဝ သံဝေဂေါ ဥပ္ပဇ္ဇိ၊ ဟိရောတ္တပုံ ဥပဋ္ဌိတံ၊ သော ဥက္ကုဋ္ဌိကော
 နိသီဒိ။ အထဿ သတ္တာ ဥဒကသာဋိကံ ဒိပိတွာ အဒါသိ။ သော
 တံ နိဝါသေတွာ သတ္တာရံ ဝဉ္စိတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ သတ္တာပိဿ အနုပုဗ္ဗိံ ကထံ
 ကထေတွာ ဓမ္ပံ ဒေသေသိ။ သော ဒေသနာဝသာနေ သဟ ပဋိသမ္ဘိဒါဟိ
 အရဟတ္တံ ပတွာ သတ္တာရံ ဝဉ္စိတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ပဗ္ဗဇ္ဇေ ဥပသမ္ပဒန္တ ယာစိ။
 ဧတ္တာဝတာ တဿ ပုရိမကမ္ပံ ပရိက္ခိဏံ။ အယဉ္စိ ဒီဏာသဝမဟာထေရံ စတူဟိ
 အက္ခောသေဟိ အက္ခောသိတွာ ယာဝါယံ မဟာပထဝီ တိဂါဂုတာမိကံ
 ယောဇနံ ဥဿန္နာ၊ တာဝ အဝိစိမ္ပိ ပစ္စိတွာ တတ္ထ ပက္ကာဝသေသေန ပဉ္စပညာသ
 ဝဿာနိ ဣမံ ဝိပုကာရံ ပတ္တော။ တေနဿ တံ ကမ္ပံ ဒီဏံ။ ဝိသတိ ပန
 ဝဿသဟဿာနိ ဣမိနာ ကတဿ သမဏဓမ္မဿ ဖလံ နာသေတုံ န သက္ကာ။
 တဿ သတ္တာ ဒက္ခိဏဟတ္ထံ ပသာရေတွာ “ဧဟိ ဘိက္ခု၊ စရ မြဟ္မစရိယံ သမ္မာ

ဒုက္ခဿ အန္တကိရိယာယာ”တိ အာဟ။ တာဝဒေဝဿ ဂိဟိလိဂ်° အန္တရဓာယိ၊ အဋ္ဌပရိက္ခာရဓရော သဋ္ဌိဝဿိကမဟာထေရော ဝိယ အဟောသိ။

အင်္ဂမဂခဝါသိနံ တဿ သက္ကာရံ ဂဟေတွာ အာဂတဒိဝသော ကိရေသ၊ တဿ ဥဘယရဋ္ဌဝါသိနော သက္ကာရံ ဂဟေတွာ အာဂတာ တထာဂတံ ဒိသ္မာ “ကိ° န ခေါ အမှာကံ အယျော ဇမ္ဗူကော မဟာ, ဥဒါဟု သမဏော ဂေါတမော”တိ စိန္တေတွာ “သစေ သမဏော ဂေါတမော မဟာ ဘဝေယျ၊ အယံ သမဏဿ ဂေါတမဿ သန္တိကံ ဂစ္ဆေယျ၊ ဇမ္ဗူကာဇိဝကဿ ပန မဟန္တတာယ သမဏော ဂေါတမော ဣမဿ သန္တိကံ အာဂတော”တိ စိန္တယိ° သူ။ သတ္တာ မဟာဇနဿ ပရိဝိတက္ကံ ဥတွာ “ဇမ္ဗူက တဝ ဥပဋ္ဌာကာနံ ကမ်° ဆိန္ဒာဟိ”တိ အာဟ။ သော “အဟမ္မိ ဘန္တေ ဧတ္တကမေဝ ပစ္စာသိသာမီ”တိ ဝတွာ စတုတ္ထဇ္ဈာနံ သမာပဇ္ဇိတွာ ဥဋ္ဌာယ တာလပုမာဏံ ဝေဟာသံ အပ္ပဂန္တာ “သတ္တာ မေ ဘန္တေ ဘဂဝါ၊ သာဝကောဟမသ္မိ”တိ ဝတွာ ဩရုယ ဝဋ္ဌိတွာ ပုန ဒ္ဓိတာလမတ္တံ တိတာလမတ္တန္တိ ဧဝံ သတ္တတာလမတ္တံ ဝေဟာသံ အပ္ပဂန္တာ ဩရုယ အတ္တနော သာဝကဘာဝံ ဇာနာပေသိ။ တံ ဒိသ္မာ မဟာဇနော “အဟော ဗုဒ္ဓါ နာမ အစ္စရိယာ အနောပမဂုဏာ”တိ° စိန္တေသိ။ သတ္တာ မဟာဇနေန သဋ္ဌိ° ကထေန္တော ဧဝမာဟ “အယံ ဧတ္တကံ ကာလံ တုမေဟိ အာဘတံ သက္ကာရံ ကုသဂ္ဂေန ဇိဝဂ္ဂေ ဋ္ဌပေတွာ ‘တပစရဏံ ပူရေမီ’တိ ဣဓ နိဝုဋ္ဌော၊ သစေပိ ဣမိနာ ဥပါယေန ဝဿသတံ တပစရဏံ ပူရေယျ၊ ယာ စဿ ဣဒါနိ ကာလံ ဝါ’ ဘတ္တံ ဝါ ကုတ္တုစွာယိတွာ အဘုဉ္ဇန္တဿ ဘတ္တစ္ဆေဒနကုသလစေတနာ၊ တဿာ တံ တပစရဏံ သောဋ္ဌသိ° ကလမ္မိ န အဂ္ဂတိ”တိ အနုသန္တိ° ဃဇေတွာ ဓမ္မဒေသေန္တော ဣမံ ဂါထမာဟ—

၇၀။ “မာသေ မာသေ ကုသဂ္ဂေန၊ ဗာလော ဘုဉ္ဇေယျ ဘောဇနံ။
န သော သင်္ခါတဓမ္မာနံ၊ ကလံ အဂ္ဂတိ သောဋ္ဌသိ”န္တိ။

တဿတ္ထော—သစေ ဗာလော အပရိညာတဓမ္မော သီလာဒိဂုဏာ ပရိဗာဟိရော တိတ္ထာယတနေ ပဗ္ဗဇိတော “တပစရဏံ ပူရေသာမီ”တိ မာသေ မာသေ ပတ္တေ ကုသဂ္ဂေန ဘောဇနံ ဘုဉ္ဇန္တော ဝဿသတံ ဘုဉ္ဇေယျ ဘောဇနံ။ န သော သင်္ခါတဓမ္မာနံ၊ ကလံ အဂ္ဂတိ သောဋ္ဌသိန္တိ သင်္ခါတဓမ္မာ ဝုစ္စန္တိ ဣတဓမ္မာ ဘုလိတဓမ္မာ။ တေသု ဟေဋ္ဌိမကောဋိယာ သောတာပန္နော သင်္ခါတဓမ္မာ၊ ဥပရိမကောဋိယာ ဒိဏာသဝေါ။ ဣမေသံ သင်္ခါတဓမ္မာနံ သော ဗာလော ကလံ

၁-အနောပမဂုဏာတိ (သိ၊ သျာ) ၂-ကလံ ဝါ (သျာ)

န အဋ္ဌတိ သောဠသိန္တိ ပုဂ္ဂလာဓိဋ္ဌာနာ ဒေသနာ။ အယံ ပနေတ္ထ အတ္ထော—
 ယာ စဿ တထာ တပစရဏံ ပူရေန္တဿ ဝဿသတံ စေတနာ၊ ယာ စ
 သင်္ခါတဓမ္မာနံ ကာလံ ဝါ ဘတ္တံ ဝါ ကုက္ကုဋ္ဌာယိတွာ အဘုဉ္ဇန္တာနံ ကော
 ဘတ္တန္တေဒနကုသလစေတနာ၊ တဿာ စေတနာယ သာ တာဝ ဒီဃရတ္တံ
 ပဝတ္တစေတနာ သောဠသိန္တိ ကလံ န အဋ္ဌတိ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—ယံ တဿာ
 သင်္ခါတဓမ္မာနံ စေတနာယ ဖလံ၊ တံ သောဠသ ကောဠာသေ ကတွာ တတော
 ဧကေကံ ပုန သောဠသ သောဠသ ကောဠာသေ ကတွာ တတော ဧကဿ
 ကောဠာသဿ ယံ ဖလံ၊ တဒေဝ တဿ ဗာလဿ တပစရဏတော မဟပ္ပ-
 လတရန္တိ။

ဒေသနာဝသာနေ စတုရာသီတိယာ ပါဏသဟဿာနံ ဓမ္မာဘိသမယော
 အဟောသီတိ။

ဇမ္ဗုကတ္ထေရဝတ္ထု ကောဒသမံ။

၁၂-အဟိပေတဝတ္ထု

န ဟိ ပါပံ ကတံ ကမ္မန္တိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဝေဠုဝနေ ဝိဟရန္တော
 အညတရံ အဟိပေတံ အာရမ္ဘ ကထေသိ။

ကေသိံ ဟိ ဒိဝသေ ဇဋိလသဟဿဿ အပ္ပန္နရော၂ အာယသ္မာ လက္ခဏ-
 ဣရော စ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနတ္ထေရော စ “ရာဇဂဟေ ပိဏ္ဍာယ စရိဿာမာ”တိ
 ဂိဇ္ဈကုဋတော ဩတရန္တိ။ တေသု အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနတ္ထေရော ဧကံ
 အဟိပေတံ ဒိသ္မာ သိတံ ပါတွာကာသိ။ အထ နံ လက္ခဏတ္ထေရော “ကသ္မာ
 အာဝုသော သိတံ ပါတုကရောသိ”တိ သိတကာရဏံ ပုစ္ဆိ။ “အကာလော
 အာဝုသော လက္ခဏ ဣမဿ ပဉ္စဿ၊ ဘဂဝတော သန္တိကေ မံ ပုစ္ဆေယျာသိ”တိ
 ထေရော အာဟ။ တေသု ရာဇဂဟေ ပိဏ္ဍာယ စရိတွာ ဘဂဝတော သန္တိကံ
 ဂန္တာ နိသိန္ဓေသု လက္ခဏတ္ထေရော ပုစ္ဆိ “အာဝုသော မောဂ္ဂလ္လာန တံ ဂိဇ္ဈကုဋာ
 ဩတရန္တော သိတံ ပါတုကရိတွာ မယာ သိတကာရဏံ ပုဋ္ဌော ‘ဘဂဝတော
 သန္တိကေ မံ ပုစ္ဆေယျာသိ’တိ အဝစ၊ ကထေဟိ ဣဒါနိ တံ ကာရဏ”န္တိ။
 ထေရော အာဟ “အဟံ အာဝုသော ဧကံ ပေတံ ဒိသ္မာ သိတံ ပါတွာကာသိံ၊
 တဿ ဝေရူပေါ အတ္တဘာဝေါ—မနုဿသီသံ ဝိယ အဿ သီသံ၊ အဟိဿ

၁-မဟန္တတရန္တိ (သီ၊ သျာ) ၂-ဇဋိလသဟဿပ္ပန္နရေ (သိ)

ဝိယံ သေသော အတ္တဘာဝေါ၊ အဟိပေတော နာမေသ ပမာဏတော ပဉ္စ-
 ဝိသတိယောဇနိကော၊ တဿ သိသတော ဥဋ္ဌိတာ အဂ္ဂိဇာလာ ယာဝ နဂုံဠာ
 ဂစ္ဆန္တိ၊ နဂုံဠတော ဥဋ္ဌိတာ အဂ္ဂိဇာလာ ယာဝ သိသံ၊ မဇ္ဈေသိသတော
 ဥဋ္ဌိတာ ဒွေ ပဿာနိ ဂစ္ဆန္တိ၊ ဒွိဟိ ပဿေဟိ ဥဋ္ဌိတာ မဇ္ဈေ သြတရန္တိ”တိ။ ဒွိန္ဒ-
 ယေဝ ကိရ ပေတာနံ အတ္တဘာဝေါ ပဉ္စဝိသတိယောဇနိကော၊ အဝသေသာနံ
 တိဂါဝုတပ္ပမာဏော။ ဣမဿ စေဝ အဟိပေတဿ ကာကပေတံဿ စ ပဉ္စ-
 ဝိသတိယောဇနိကော။ တေသု အယံ တာဝ အဟိပေတော။ ကာကပေတမ္ပိ
 မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော ဝိဇ္ဈကုဋမတ္ထကေ ပစ္စမာနံ ဒိသွာ တဿ ပုဗ္ဗကမ္ပံ ပုစ္ဆန္တော
 ဣမံ ဂါထမာဟ—

“ပဉ္စယောဇနိကာ ဇိဝှါ၊ သိသံ တေ နဝယောဇနံ။
 ကာယော အစ္စဂ္ဂဘော တုယံ၊ ပဉ္စဝိသတိယောဇနံ။
 ကိံ န ကမ္ပံ ကရိတွာန၊ ပတ္တောသိ ဒုက္ခမိဒိသ”န္တိ။

အထဿ ပေတော အာစိက္ခန္တော—

“အဟံ ဘန္တေ မောဂ္ဂလ္လာန၊ ကဿပဿ မဟေသိနော။
 သံဃဿ အာဘတံ ဘတ္တံ၊ အာဟာရေသိံ ယဒိစ္ဆကံ”န္တိ—

ဂါထံ ဝတွာ အာဟ “ဘန္တေ ကဿပဗုဒ္ဓကာလေ သမ္ပဟုလာ ဘိက္ခု။ ဂါမံ
 ပိဏ္ဍာယ ပဝိသိံသု၊ မနုဿာ ထေရေ ဒိသွာ သမ္ပိယာယမာနာ အာသန-
 သာလာယံနိသီဒါပေတွာ ပါဒေ ခောဝိတွာ တေလံ မက္ခေတွာ ယာဂံ ပါယေ-
 တွာ ခဇ္ဇကံ ဒတွာ ပိဏ္ဍပါတကာလံ အာဂမယမာနာ ဓမ္မံ သုဏန္တာ နိသီဒိံသု၊
 ဓမ္မကထာဝသာနေ ထေရာနံ ပတ္တေ အာဒါယ အတ္တနော အတ္တနော ဂေဟာ
 နာနဂ္ဂရသဘောဇနဿ ပူရေတွာ အာဟရိံသု၊ တဒ၊ အဟံ ကာကော ဟုတွာ
 အာသနသာလာယ ဆဒနပိဋ္ဌေ နိလိနော တံ ဒိသွာ ဧကေန ဂဟိတပတ္တတော
 တိက္ခတ္တံ၊ မုခံ ပူရေန္တော တယော ကဗဋ္ဌေ အဂ္ဂဟေသိံ၊ တံ ပန ဘတ္တံ နေဝ
 သံဃဿ သန္တကံ၊ န သံဃဿ နိယမေတွာ ဒိန္နံ၊ န ဘိက္ခုဟိ ဂဟိတာဝ-
 သေသကံ၊ အတ္တနော အတ္တနော ဂေဟံ နေတွာ မနုဿေဟိ ဘုဒ္ဓိတဗ္ဗကံ၊
 ကေဝလံ သံဃံ ဥဒ္ဓိဿ အဘိဟဋမတ္ထမေဝ၊ တတော မယာ တယော ကဗဋ္ဌာ
 ဂဟိတာ၊ ဧတ္တကံ မေ ပုဗ္ဗကမ္ပံ၊ သွာဟံ ကာလံ ကတွာ တဿ ကမ္မဿ ဝိပါကေန
 အဝိစိမ္ပိ ပစ္စိတွာ တတ္ထ ပက္ကာဝသေသေန ဣဒါနိ ဝိဇ္ဈကုဋေ ကာကပေတော
 ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တော ဣမံ ဒုက္ခံ ပစ္စာနဘောမီ”တိ။ ဣဒံ ကာကပေတဿ ဝတ္ထု။

၁-ဝိယဿ (သျာ) ၂-မဇ္ဈေ (သျာ)
 ဓမ္မပဒ-၄ ၁-၂၁

ဣမ ပန ထေရော “အဟိပေတံ ဒိသ္မာ သိတံ ပါတွာကာသိ” နှိ အာဟ။ အထဿ သတ္တာ သက္ခိ ဟုတွာပိ ဥဋ္ဌာယ “သစ္စံ ဘိက္ခဝေ မောဂ္ဂလ္လာနေဒ အာဟ။ မယာပေသ သမ္မောဓိပတ္တဒိဝသေယေဝ ဒိဋ္ဌော၊ အပိစာဟံ ယေ မေ ဝစနံ န သဒ္ဓဟေယျံ၊ တေသံ အဟိတာယ ဘဝေယျာ’တိ ပရာနုဒ္ဓသာယ န ကထေသိ” နှိ အာဟ။ လက္ခဏသံယုတ္တေပိ^၁ ဟိ မဟာ- မောဂ္ဂလ္လာနေန ဒိဋ္ဌကာလေယေဝ သတ္တာ တဿ သက္ခိ ဟုတွာ ပိနိတဝတ္ထု^၂ နိ ကထေသိ၊ ဣဒမ္ပိ ဟေန တထေဝ ကထိတံ၊ တံ သုတွာ ဘိက္ခူ တဿ ပုဗ္ဗကမ္မံ ပုစ္ဆိ^၃ သ။ သတ္တာပိ တေသံ ကထေသိ—

အတီတေ ကိရ ဗာရာဏသိ^၁ နိဿာယ နဒီတီရေ ပစ္စေကဗုဒ္ဓဿ ပဏ္ဏသင်္ဂဟံ ကရိ^၂ သူ။ သော တတ္ထိ ဝိဟရိန္တော နိဗ္ဗိန္ဒ နဂရေ ပိဏ္ဏာယ စရတံ။ နာဂရာပိ သာယံပတိံ ဂန္ဓပုဗ္ဗိ^၃ ဒိဟတ္တာ ပစ္စေကဗုဒ္ဓဿ ပဋ္ဌာနံ ဂစ္ဆန္တိ။ ဧကော ဗာရာဏ- သိဝါသီ ပုရိသော တံ မဂ္ဂံ နိဿာယ ခေတ္တံ ကုသိ။ မဟာဇနော သာယံပတိံ ပစ္စေကဗုဒ္ဓဿ ပဋ္ဌာနံ ဂစ္ဆန္တော တံ ခေတ္တံ မဒ္ဓန္တော ဂစ္ဆတိ။ ကဿကော စ “မာ မေ ခေတ္တံ မဒ္ဓထာ” တိ ဝါရေန္တောပိ ဝါရေတုံ နာသက္ခိ။ အထဿ တေ- ဒ ဟာသိ “သစေ ဣမသ္မိ^၄ ဌာနေ ပစ္စေကဗုဒ္ဓဿ ပဏ္ဏသင်္ဂဟာ န ဘဝေယျ၊ န မေ ခေတ္တံ မဒ္ဓေယျ” နှိ။ သော ပစ္စေကဗုဒ္ဓဿ ပိဏ္ဏာယ ပဝိဋ္ဌကာလေ ပရိ- တောဂဘာဇနာနိ ဘိန္ဒိတွာ^၅ ပဏ္ဏသင်္ဂဟံ ဈာပေသိ။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေ တံ ဈာမံ ဒိသ္မာ ယထာသုခံ ပက္ကာမိ။ မဟာဇနော ဂန္ဓမာလံ အာဒါယ အာဂတော ဈာမပဏ္ဏသင်္ဂဟံ ဒိသ္မာ “ကဟံ န ခေါ နော အယျော ဂတော” တိ အာဟ။ သောပိ မဟာဇနေနေဝ သဒ္ဓိ^၆ ဂတော မဟာဇနမဇ္ဈေ ဌိတကောဝ ဧဝမာဟ “မယာ တဿ ပဏ္ဏသင်္ဂဟာ ဈာပိတာ” တိ။ အထ နံ “ဂဏှထ၊ ဣမံ ပါပိမံ နိဿာယ မယံ ပစ္စေကဗုဒ္ဓံ ဒဋ္ဌံ န လဘိမှာ” တိ ဒဏှာဒိဟိ ပေါထေတွာ ဇိဝိတက္ခယံ ပါပေသုံ။ သော အဝိစိမ္ပိ^၇ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ယာဝါယံ မိကာပထဝီ ယောဇနမတ္တံ ဥဿန္ဓာ၊ တာဝ နိရယေ ပစ္စိတွာ ပက္ကာဝသေသေန ဂိဇ္ဈကုဋေ အဟိပေတော ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တိ။ သတ္တာ ဣဒံ တဿ ပုဗ္ဗကမ္မံ ကထေတွာ “ဘိက္ခဝေ ပါပကမ္မံ နာမေကံ ဒီရသဒိသံ၊ ယထာ ဒီရံ ဒုယုမာနမေဝ န ပရိဏမတိ၊ တထာ ကမ္မံ ကယိရမာနမေဝ နံ ပိပစ္စတိ။ ယဒါ ပန ပိပစ္စတိ၊ တဒါ ဧဝရူပေန ဒုက္ခေန သောစတိ” တိ အနုသန္တိ^၈ သိဋ္ဌေတွာ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော ဣမံ ဂါထမာဟ—

၁-သံ ၁-၄၄၆-ပိဋ္ဌာဒိသု။ ၂-ဒိသတိဝတ္ထုနိ (သုဒ္ဓါ)

၇၁။ “န ဟိ ပါပံ ကတံ ကမ္ပံ၊ သဇ္ဇဒါရံ မုစ္စတိ။
ဥဟန္တံ ဗာလမန္ဓေတိ၊ ဘသ္မတ္တန္ဓောဝ ပါဝကော”တိ။

တတ္ထ သဇ္ဇဒါရံဝါတိ တံ ခဏံယေဝ ခေယာ ထနေဟိ နိက္ခန္တံ အတ္တဏံ ဒါရံ န မုစ္စတိ န ပရိဏမတိ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—ယထာ ဣဒံ သဇ္ဇဒါရံ တံ ခဏညေဝ န မုစ္စတိ န ပရိဏမတိ န ပကတိံ ဝိဇဟတိ။ ယသ္မိံ ပန ဘာဇနေ ဒုဟိတွာ ဂဟိတံ ယာဝ တတ္ထ တက္ကာဒိအဓိလံ န ပက္ခိပတိ၊ ယာဝ ဒမိဘာဇနာဒိကံ အဓိလဘာဇနံ န ပါပုဏာတိ၊ တာဝ ပကတိံ အဝိဇဟိတွာ ပစ္စာဇဟတိ၊ ဧဝမေဝ ပါပကမ္မမ္ပိ ကရိယမာနမေဝ န ဝိပစ္စတိ။ ယဒိ ဝိပစ္စေယျ၊ န ကောစိ ပါပကမ္ပံ ကာတုံ ဝိသဟေယျ။ ယာဝ ပန ကုသလာဘိနိဗ္ဗတ္တာ ခန္ဓာ ဓရန္တိ၊ တာဝ နံ တေ ရက္ခန္တိ။ တေသံ ဘေဒါ အပါယေ နိဗ္ဗတ္တက္ခန္ဓေသု ဝိပစ္စတိ၊ ဝိပစ္စမာနဉ္စ ဥဟန္တံ ဗာလမန္ဓေတိ။ ကိံ ဝိယာတိ? ဘသ္မတ္တန္ဓောဝ ပါဝကောတိ။ ယထာ ဟိ ဆာရိကာယ ပဋိစ္စန္ဓော ဝိတစ္စိတင်္ဂါရော အက္ခန္ဓောပိ ဆာရိကာယ ပဋိစ္စန္ဓတ္တာ န တာဝ ဥဟတိ၊ ဆာရိကံ ပန တာပေတွာ စမ္မာဒိနံ ဥဟနဝသေန ယာဝ မတ္ထလုင်္ဂါ ဥဟန္တော ဂစ္စတိ၊ ဧဝမေဝ ပါပကမ္မမ္ပိ ယေန ကတံ ဟောတိ၊ တံ ဗာလံ ဒုတိယေ ဝါ တတိယေ ဝါ အတ္တဘာဝေ နိရယာဒိသု နိဗ္ဗတ္တံ ဥဟန္တံ အနုဂစ္စတိတိ။

ဒေသနာဝသာနေ မဟူ သောတာပန္နာဒယော အဟေသုန္တိ။
အဟိပေတဝတ္ထု ဒွါဒသမံ။

၁၃-သဋ္ဌိကုဋပေတဝတ္ထု

ယာဝဒေဝ အနတ္တာယာတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဝေဠုဝနေ ဝိဟရန္တော သဋ္ဌိကုဋပေတံ အာရပ္ပ ကထေသိ။

ပုရိမနယေနေဝ ဟိ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနတ္ထေရော လက္ခဏတ္ထေရေန သဒ္ဓိံ ဂိဇ္ဈကုဋာ ဩရောဟန္တော အညတရသ္မိံ ပဒေသေ သိတံ ပါတွာကာသိ။ ထေရေန သိတကာရဏံ ပုဋ္ဌော “ဘဂဝတော သဒ္ဓိကေ မံ ပုစ္ဆေယျာသိ”တိ ဝတွာ ပိဏ္ဍာယ စရိတွာ သတ္တာရံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဝဋ္ဌိတွာ နိသိန္ဓကာလေ ပုန ပုဋ္ဌော အာဟ “အဟံ အာဝုသော ဧကံ ပေတံ အဒ္ဓသံ တိဂါဝုတပ္ပမာဏေန အတ္တဘာဝေန၊ တဿ သဋ္ဌိ အယကုဋသဟဿာနိ အာဒိတ္တာနိ သမ္ပဇ္ဇလိတာနိ ဥပရိမတ္ထကေ ပတိတွာ ပတိတွာ ဥဋ္ဌဟန္တိ သိသံ ဘိန္ဒန္တိ၊ ဘိန္ဒံ ဘိန္ဒံ ပုန

သမုဋ္ဌဟတိ၊ ဣမိနာ အတ္တဘာဝေန မယာ ဝေရူပေါ အတ္တဘာဝေါ န ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗော၊ အဟံ တံ ဒိသွာ သိတံ ပါတွာကာသိ”န္တိ။ ပေတဝတ္ထုသ္မိံ ဟိ—

“သဋ္ဌိ ကုဋ္ဌသဟဿာနိ၊ ပရိပုဏ္ဏာနိ သဗ္ဗသော။
သီသေ တုယံ နိပတန္တိ၊ ဝေါဘိန္ဒန္တေဝ မတ္တက”န္တိ အာဒိ—

ဣမမေဝ ပေတံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။ သတ္တာ ထေရဿ ကထံ သုတွာဝ
“ဘိက္ခုဝေ မယာပေသ သတ္တော ဗောဓိမဏ္ဍေ နိသိန္ဓေနေဝ ဒိဋ္ဌော၊ ‘ယေ စ ပန
မေ ဝေနံ န သဒ္ဓဟေယျံ၊ တေသံ အဟိတာယ ဘဝေယျာ’တိ ပရေသံ အန-
ကမ္ပာယ န ကထေသိံ၊ ဣဒါနိ ပန မောဂ္ဂလ္လာနဿ သက္ခိ ဟုတွာ ကထေ-
မိ”တိ အာဟ။ တံ သုတွာ ဘိက္ခု တဿ ပုဗ္ဗကမ္မံ ပုစ္ဆိံသု။ သတ္တာပိ နေသံ
ကထေသိံ—

အတိတေ ကိရ ဗာရာဏသိယံ သာဠိတ္တကသိပ္ပေ နိပ္ပတ္တိံ ပတ္တော ဧကော
ဝိဋ္ဌသပ္ပိ အဟောသိ။ သော နဂရဒ္ဓါရေ ဧကဿ ဝဋုရက္ခဿ ဟေဋ္ဌာ နိသိန္ဓော
သက္ခရာနိ ဒိပိတွာ တဿ ပဏ္ဏာနိ ဆိန္ဒန္တော “ဟတ္ထိရူပကံ နော ဒသေဟိ၊
အဿရူပကံ နော ဒသေဟိ”တိ ဂါမဒါရကေဟိ ဝုစ္စမာနော ဣတ္ထိတိစ္ဆိတာနိ
ရူပါနိ ဒသေတွာ တေသံ သန္တိကာ ခါဒနိယာဒိနိ လဘတိ။ အထေကဒိဝသံ
ရာဇာ ဥယျာနံ ဂစ္ဆန္တော တံ ပဒေသံ ပါပုဏ်။ ဒါရကာ ဝိဋ္ဌသပ္ပိ ပါရော-
ဟန္တရေ ကတွာ ပလာယိံသု။ ရညော ဌိတမဇ္ဈနိကေ ရက္ခမူလံ ပဝိဋ္ဌဿ
ဆိဒ္ဓါဝဆိဒ္ဓန္တာယာ သရီရံ ဖရိယ။ သော “ကိံ န ခေါ တေ”န္တိ ဥဒ္ဓံ
ဩလောကေန္တော ရက္ခပဏ္ဍေသု ဟတ္ထိရူပကာဒိနိ ဒိသွာ “ကသေတံ ကမ္မ”န္တိ
ပုစ္ဆိတွာ “ဝိဋ္ဌသပ္ပိနော”တိ သုတွာ တံ ပက္ခောသာပေတွာ အာဟ “မယံ
ပုရောဟိတော အတိမုခရော အပ္ပမတ္တကေပိ ဝုတ္တေ ဗဟံ ဘဏန္တော မံ ဥပဒ္ဓဝေတိ၊
သက္ခိဿသိ တဿ မုခေ နာဠိမတ္တာ အဇလဏ္ဍိကာ ဒိပိတု”န္တိ။ သက္ခိဿာမိ
ဒေဝ၊ အဇလဏ္ဍိကာ အာဟရာပေတွာ ပုရောဟိတေန သဒ္ဓိံ တုမေ
အန္တောသာဏိယံ နိသိဒထ၊ အဟမေတ္ထ ကတ္တဗ္ဗံ ဇာနိဿာမိတိ။ အထ
ရာဇာ တထာ ကာရေသိ။ ဣတရော ကတ္တရိယဂ္ဂေန သာဏိယာ ဆိဒ္ဓံ ကတွာ
ပုရောဟိတဿ ရညာ သဒ္ဓိံ ကထေန္တဿ မုခေ ဝိဝဋ္ဌမတ္တေ ဧကေကံ အဇ-
လဏ္ဍိကံ ဒိပိ။ ပုရောဟိတော မုခံ ပဝိဋ္ဌံ ပဝိဋ္ဌံ ဂိလိ။ ဝိဋ္ဌသပ္ပိ ဒိဏာသု အဇ-
လဏ္ဍိကာသု သာဏိံ စာလေသိ။ ရာဇာ တာယ သညာယ အဇလဏ္ဍိကာနံ
ဒိဏဘာဝံ ဥတွာ အာဟ “အာစရိယ အဟံ တုမေဟိ သဒ္ဓိံ ကထေန္တော

၁-ခု ၂-၂၁၇-ပိဋက။ ၂-ဆိဒ္ဓါဝဆိဒ္ဓန္တာယာယ သရီရံ ပဟရတိ (က)

ကထံ နိတ္ထရိတုံ န သက္ခိယာမိ၊ တုမေ အတိမုခရတသယံ နာဠိမတ္တာ အလ-
 လဏ္ဍိကာ ဂိလန္တာပိ တုဏ္ဍိဘာဝံ နာပဇ္ဇထာ”တိ။ မြာဟ္မဏော မက္ခဘာဝံ
 အာပဇ္ဇိတွာ တတော ပဋ္ဌာယ မုခံ ဝိဝရိတွာ ရညာ သဒ္ဓိံ သလ္လဂိတုံ နာသက္ခိ။
 ရာဇာ ဝိဋ္ဌသပ္ပိဂုဏံ အနုဿရိတွာ တံ ပက္ခောသာပေတွာ “တံ နိဿာယ မေ
 သုခံ လဒ္ဓ”န္တိ တုဋ္ဌော တဿ သဗ္ဗဋ္ဌကံ နာမ ဓနံ ဒတွာ နဂရဿ စတုသု
 ဒိသာသု စတ္တာရော ဝရဂါမေ အဒါသိ။ တမတ္ထံ ဝိဒိသ္မာ ရညော အတ္ထဓမ္မာ-
 နုသာသကော အမစ္စော ဣမံ ဂါထမာဟ—

“သာဓု ခေါ သိပ္ပကံ နာမ၊ အပိ ယာဒိသ ကိဒိသံ။
 ပဿ ခဗ္ဗပ္ပဟာရေန၊ လဒ္ဓါ ဂါမာ စတုဒ္ဓိသာ”တိ”။

သော ပန အမစ္စော တေန သမယေန အယမေဝ ဘဂဝါ အဟောသိ။
 အထေကော ပုရိသော ဝိဋ္ဌသပ္ပိနာ လဒ္ဓသမ္ပတ္တိံ ဒိသ္မာ စိန္တေသိ “အယံ နာမ
 ဝိဋ္ဌသပ္ပိ ဟုတွာ ဣမံ သိပ္ပံ နိဿာယ မဟာသမ္ပတ္တိံ ပက္ခော၊ မယာပေတံ
 သိက္ခိတုံ ဝနုတိ”တိ။ သော တံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဝနုတွာ “ဣဒံ မေ အာစရိယ
 သိပ္ပံ ဒေထာ”တိ အာဟ။ န သက္ကာ တာတ ဒါတုန္တိ။ သော တေန ပဋိက္ခိတ္တော
 “ဟောတု၊ အာရာဇေဿာမိ န”န္တိ တဿ ဟတ္ထပါဒပရိကမ္မာဒိနိ ကရောန္တော
 စိရဿံ တံ အာရာဇေတွာ ပုနပ္ပုနံ ယာစိ။ ဝိဋ္ဌသပ္ပိ “အယံ မေ အတိဝိယ
 ဥပကာရော”တိ တံ ပဋိဗာဟိတုံ အသက္ခောန္တော သိပ္ပံ သိက္ခာပေတွာ “နိပ္ပန္နံ
 တေ ဇာတ သိပ္ပံ၊ ဣဒါနိ ကိံ ကရိဿသိ”တိ အာဟ။ ဗဟိ ဂန္တာ သိပ္ပံ
 ဝိမံသိဿာမိတိ။ ကိံ ကရိဿသိတိ။ ဂါဝိံ ဝါ မနုဿံ ဝါ ပဟရိတွာ
 မာရေဿာမိတိ။ တာတ ဂါဝိံ မာရေန္တဿ သတံ ဒက္ခော ဟောတိ၊ မနုဿံ
 မာရေန္တဿ သဟဿံ၊ တံ သပုတ္တဒါရောပိ တံ နိတ္ထရိတုံ န သက္ခိယသိ၊
 မာ ဝိနဿ၊ ယမိ ပဟဇ္ဇေ ဒက္ခော နတ္ထိ၊ တာဒိသံ နိမာတာပိတိကံ ကဋ္ဌိ
 ဥပဓာရေဟိတိ။ သော “သာဓု”တိ သက္ခရာ ဥစ္ဆင်္ဂေ ကံတွာ တာဒိသံ ဥပ-
 ဓာရယမာနော ဝိစရန္တော ဂါဝိံ ဒိသ္မာ “အယံ သသာမိကာ”တိ ပဟရိတုံ န
 ဝိသဟိ၊ မနုဿံ ဒိသ္မာ “အယံ သမာတာပိတိကော”တိ ပဟရိတုံ န ဝိသဟိ။

တေန သမယေန သုနေတ္ထော နာမ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေါ ထံ နဂရံ နိဿာယ
 ပက္ခောသာပေတွာ ဝိဟရတိ။ သော တံ ပိဏ္ဍာယ ပဝိသန္တံ နဂရဒ္ဓါရန္တရေ ဒိသ္မာ
 “အယံ နိမာတာပိတိကော၊ ဣမသ္မိံ ပဟဇ္ဇေ ဒက္ခော နတ္ထိ၊ ဣမံ ပဟရိတွာ
 သိပ္ပံ ဝိမံသိဿာမိ”တိ ပစ္စေကဗုဒ္ဓဿ ဒက္ခိဏကဏ္ဍသောတံ သန္ဓာယ

သက္ကရံ ဒိပိ။ သာ ဒက္ခိဏကဏ္ဍသောတေန ပဝိသိတွာ ဝါမေန နိက္ခမိ၊
 ဒုက္ခာ ဝေဒနာ ဥပ္ပဇ္ဇိ။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေါ ဘိက္ခာယ စရိတုံ နာသက္ခိ၊ အာကာသေန
 ပဏ္ဍသလံ ဂန္ဓာ ပရိနိဗ္ဗာယံ။ မနုဿာ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေ အနာဂစ္ဆန္တေ “ကိဉ္စိ
 အဖာသုကံ ဘဝိဿတိ”တိ စိန္တေတွာ တတ္ထ ဂန္ဓာ တံ ပရိနိဗ္ဗုတံ ဒိဿာ
 ရောဒိံသု ပရိဒေဝိံသု။ သောပိ မဟာဇနံ ဂစ္ဆန္တံ ဒိဿာ တတ္ထ ဂန္ဓာ ပစ္စေက-
 ဗုဒ္ဓံ သဗ္ဗာနိတွာ “အယံ ပိဏ္ဍာယ ပဝိသန္တော ဒွါရန္တရေ မမ သမ္ပုဒိဘူတော၊
 အဟံ အတ္တနော သိပ္ပံ ဝိမံသန္တော ဣမံ ပဟရိ”န္တိ အာဟ။ မနုဿာ “ဣမိနာ
 ကိရ ပါပကေန ပစ္စေကဗုဒ္ဓေါ ပဟဇော၊ ဂဏှထ ဂဏှထာ”တိ ပေါထေတွာ
 တတ္ထေ နံ ဇိဝိတက္ခယံ ပါပေသုံ။ သော အဝိစိမ္ပိ နိဗ္ဗုတ္တိတွာ ယာဝါယံ
 မဟာပထဝိ ယောဇနမတ္တံ ဥဿန္ဓာ၊ တာဝ ပစ္စိတွာ ဝိပါကာဝသေသေန
 ဂိဇ္ဈကုဋမတ္တကေ သဋ္ဌိကုဋပေတော ဟုတွာ နိဗ္ဗုတ္တိ။ သတ္တာ တဿ ဣမံ ပုဗ္ဗကမ္ပံ
 ကထေတွာ “ဘိက္ခဝေ ဗာလဿ နာမ သိပ္ပံ ဝါ ဣဿရိယံ ဝါ ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ
 အနတ္ထာယ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ဗာလော ဟိ သိပ္ပံ ဝါ ဣဿရိယံ ဝါ လဘိတွာ အတ္တနော
 အနတ္ထမေဝ ကရောတိ”တိ အနုသန္တိံ ဃဇေတွာ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော ဣမံ ဂါထ-
 မာဟ—

၇၂။ “ယာဝဒေဝ အနတ္ထာယ၊ ဥတ္တံ ဗာလဿ ဇာယတိ။
 ဟန္တိ ဗာလဿ သုက္ကံသံ၊ မုဒ္ဒမဿ ဝိပါတယ”န္တိ။

တတ္ထ ယာဝဒေဝါတိ အဝိပရိစ္ဆေဒနက္ခေ နိပါတော။ ဥတ္တန္တိ ဇာနန-
 သဘာဝေါ။ ယံ သိပ္ပံ ဇာနာတိ၊ ယမ္ပိ ဝါ ဣဿရိယေ ယသေ သမ္ပုတ္တိယဉ္စ
 ဌိတော ဇနေန ဣယတိ၊ ပါကဇော ပညာတော ဟောတိ၊ တဿေတံ
 နာမံ။ သိပ္ပံ ဝါ ဟိ ဣဿရိယာဒိဘာဝေါ ဝါ ဗာလဿ အနတ္ထာယေဝ
 ဇာယတိ။ တံ နိဿာယ သော အတ္တနော အနတ္ထမေဝ ကရောတိ။ ဟန္တိတိ
 ဝိနာသေတိ။ သုက္ကံသန္တိ ကုသလကောဋ္ဌာသံ။ ဗာလဿ ဟိ သိပ္ပံ ဝါ ဣဿရိယံ
 ဝါ ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ ကုသလကောဋ္ဌာသံ ဃာတေန္တမေဝ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ မုဒ္ဒန္တိ ပညာ-
 သေတံ နာမံ။ ဝိပါတယန္တိ ဝိဒ္ဓံသယမာနံ။ တဿ ဟိ တံ သုက္ကံသံ ဟနန္တံ
 ပညာသင်္ခါတံ မုဒ္ဓံ ဝိပါတေန္တံ ဝိဒ္ဓံသေန္တမေဝ ဟန္တိတိ။

ဒေသနာဝသာနေ ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလာဒိနိ ပါပုဏိံသု။
 သဋ္ဌိကုဋပေတဝတ္ထု တေရသမံ။

၁-ဇာနနဘာဝေါ(သျှ၊က)

၁၄-စိတ္တဂဟပတိဝတ္ထု

အသန္တံ ဘာဝနာမိစ္ဆေယျာတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟာရန္တော သုဓမ္မတ္ထေရံ အာရပ္ပ ကထေသိ။ ဒေသနာ မတ္တိကာသဏှေ သမုဋ္ဌာယ သာဝက္ကိယံ နိဋ္ဌတာ။

မတ္တိကာသဏှနဂရသို့ ဟိ စိတ္တော နာမ ဂဟပတိ ပဉ္စဝဂ္ဂိယာနံ အတ္တန္တရံ မံဘာနာမတ္ထေရံ နာမ ပိဏ္ဍာယ စရမာနံ ဒိသ္မာ တဿ ဣရိယာပထေ ပသီဒိတွာ ပတ္တံ အာဒါယ ဂေဟံ ပဝေသေတွာ ဘောဇေတွာ သတ္တကိစ္စာဝသာနေ ဓမ္မကထံ သုဏန္တော သောတာပတ္တိဖလံ ပုတွာ အစလသံဒွေါ ဟုဘွာ အဗ္ဗာဠကဝနံ နာမ အတ္တိနော ဥယျာနံ သံဃာရာမံ ကတ္ထုကာမော ထေရဿ ဟတ္ထေ ဥဒကံ ပါတေတွာ နိယျာဒေသိ။ တသို့ ခဏေ “ဟိဒ္ဓိတံ ဗုဒ္ဓသာသန”န္တိ ဥဒကပရိယန္တံ ကတွာ မဟာပထဝီ ကမ္ပိ။ မဟာသေဋ္ဌိ ဥယျာနေ မဟာဝိဟာရံ ဘာရေတွာ သဗ္ဗဒိသာဟိ အာဂတာနံ ဘိက္ခုနံ ဝိဝဋ္ဌာရော အဟောသိ။ မတ္တိကာသဏှေ သုဓမ္မတ္ထေရော နာမ နေဝါသိကော အဟောသိ။ အပရေန သမယေန စိတ္တဿ ဂုဏကထံ သုတွာ ဒွေ အဂ္ဂသာဝကာ တဿ သင်္ဂဟံ ကတ္ထုကာမာ မတ္တိကာသဏှံ အဂမံသု။ စိတ္တော ဂဟပတိ တေသံ အာဂမနံ သုတွာ အခုယောဇနမဂ္ဂံ ပစ္စုဂ္ဂန္တော တေ အာဒါယ အတ္တနော ဝိဟာရံ ပဝေသေတွာ အာဂန္တုကဝတ္တံ ကတွာ “ဘန္တေ ထောကံ ဓမ္မကထံ သောတုကာမောမ္ပိ”တိ ဓမ္မသေနာပတိံ ယာစိ။ အထ နံ ထေရော “ဥပါသက အဒ္ဓါနေန အာဂတာမှာ ကိလန္တရူပါ။ အပိစ ထောကံ သုဏာဟိ”တိ တဿ ဓမ္မံ ကထေသိ။ သော ထေရဿ ဓမ္မံ သုဏန္တောဝ အနာဂါမိဖလံ ပါပုဏိ။ သော ဒွေ အဂ္ဂသာဝကေ ဝန္တိတွာ “ဘန္တေ သွေ ဘိက္ခုသဟဿေန သဒ္ဓိံ မမ ဂေဟေ ဘိက္ခံ ဂဏှထာ”တိ နိမန္တေတွာ ပစ္စာ နေဝါသိကံ သုဓမ္မတ္ထေရံ “တုမေပိ ဘန္တေ သွေ ထေရေဟိ သဒ္ဓိံ အာဂစ္ဆေယျာထာ”တိ နိမန္တေသိ။ သော “အယံ မံ ပစ္စာ နိမန္တေတိ”တိ ကုဒ္ဓေါ ပဋိက္ခိပိတွာ ပုနပုနံ ယာစိယမာနောပိ ပဋိက္ခိပိ ဝေ။ ဥပါသကော “ပညာယိဿထ ဘန္တေ”တိ ပက္ခမိတွာ ပုနဒိဝသေ အတ္တနော နိဝေသနေ မဟာဒါနံ သဇ္ဇေသိ။ သုဓမ္မတ္ထေရောပိ ပစ္စုဂ္ဂသကာလေယေဝ “ကိဒိသော န ခေါ ဂဟပတိနာ အဂ္ဂသာဝကာနံ သတ္တာရော သဋ္ဌိတော၊ သွေ ဂန္တော ပဿိဿာမိ”တိ စိန္တေတွာ ပါတောဝ ပတ္တစိဝရံ အာဒါယ တဿ ဂေဟံ အဂမံသိ။

သော ဂဟပတိနာ “နိသီဒထ ဘန္တေ”တိ ဝုစ္စမာနောပိ “နာဟံ နိသီဒါမိ၊ ပိဏ္ဍာယ စရိဿာမိ”တိ ဝတွာ အဂ္ဂသာဝကာနံ ပဋိယာဒိတံ သက္ကာရံ

ဩလောကေတွာ ဂဟပတိ° ဇာတိယာ သဋ္ဌေတုကာမော “ဥဋ္ဌာရောတေ ဂဟ-
 ပတိ သက္ကာရော၊ အပိစေတ္ထ ဧကဉ္ဇေဝ နတ္ထိ”တိ အာဟ။ ကိ° ဘန္တေတိ။ “တိလ-
 သံဂုဋ္ဌိကာ ဂဟပတိ”တိ ဝတွာ ဂဟပတိနာ ကာကောပမာယ အပသာဒိတော
 ကုဇ္ဈိတွာ “ဧသော တေ ဂဟပတိ အာဝါသော၊ ပက္ကမိဿာမဟ”န္တိ ဝတွာ
 ယာဝတတိယံ ဝါရိယမာနောပိ ပက္ကမိတွာ သတ္ထု သန္တိကံ ဂန္ဓာ စိတ္တေန စ
 အတ္တနာ စ ဝုတ္တဝစနံ အာရောစေသိ။ သတ္တာ “တယာ ဥပါသကော သဒ္ဓေါ
 ပသန္ဓော ဟိနေန ခုံသိတော”တိ တဿေဝ ဒေါသံ အာရောပေတွာ ပဋိသာရဏီ-
 ယကမ္ပံ ကာရာပေတွာ “ဂစ္ဆ၊ စိတ္တဂဟပတိ° ခမာပေဟိ”တိ ပေသေသိ။ သော
 တတ္ထ ဂန္ဓာ “ဂဟပတိ° မယုမေဝ သော ဒေါသော၊ ခမာဟိ မေ”တိ ဝတွာပိ
 “နာဟံ ခမာမီ”တိ တေန ပဋိက္ခိတ္တော မင်္ဂုဘူတော တံ ခမာပေတုံ နာသက္ခိ။
 ပုနဒေဝ သတ္ထုသန္တိကံ ပစ္စာဂမာသိ။ သတ္တာ “နာဿ ဥပါသကော ခမိဿ-
 တိ”တိ ဇာနန္တောပိ “မာနထဒ္ဓေါ သေ၊ တိ° သယောဇနံ တာဝ မဂ္ဂံ ဂန္ဓာ
 ပစ္စာဂစ္ဆတူ”တိ ခမနူပါယံ အနာစိက္ခိတွာဝ ဥယျောဇေသိ။ အထဿ ပုနာ-
 ဂတကာလေ နိဟတမာနဿ အနုဒ္ဓတံ ဒတွာ “ဂစ္ဆ၊ ဣမိနာ သဒ္ဓိ° ဂန္ဓာ
 ဥပါသကံ ခမာပေဟိ”တိ ဝတွာ “သမဏေန နာမ မယံ ဝိဟာရော၊ မယံ
 နိဝါသဋ္ဌာနံ၊ မယံ ဥပါသကော၊ မယံ ဥပါသိကာ’တိ မာနံ ဝါ ဣဿံ ၂ ဝါ
 ကာတုံ န ဝဇ္ဇတိ။ ဧဝံ ကရောန္တဿ ဟိ ဣစ္ဆာမာနာဒယော ကိလေသာ
 ဝမုန္တိ”တိ အနုသန္တိ° သဋ္ဌေတွာ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော ဣမာ ဂါထာ အဘာသိ—

၇၃။ “အသန္တံ ဘာဝနမိစ္ဆေယျ၊ ပုရေက္ခာရဉ္စ ဘိက္ခုသု။
 အာဝါသေသု ဣဿရိယံ၊ ပူဇော ပရကုလေသု စ။

၇၄။ မမေဝ ကတ မညန္တု၊ ဂိဟိ ပဗ္ဗဇိတာ ဥဘော။
 မမေဝါတိဝသာ အဿု၊ ကိစ္စာကိစ္စေသု ကိသ္ဗိစိ။
 ဣတိ ဗာလဿ သင်္ကပ္ပေါ၊ ဣစ္ဆာ မာနော စ ဝမုတိ”တိ။

တတ္ထ အသန္တန္တိ ယော ဗာလော ဘိက္ခု အဝိဇ္ဇမာနံ သမ္ဘာဝနံ ဣစ္ဆေယျ။
 “အဿဒ္ဓေါဝ သမာနော ‘သဒ္ဓေါတိ မံ ဇနော ဇာနာတူ’တိ ဣစ္ဆတိ”တိ ပါပိစ္ဆ-
 တာနိဒ္ဓေသေ? ဝုတ္တနယေနေဝ ဗာဇီလာ “အဿဒ္ဓေါ ဒုဿီလော အပ္ပဿုတော
 အပ္ပဝိဝိတ္တော ကုသိတော အနုပဋ္ဌိတဿတိ အသမာဟိတော ဒုပ္ပညော အခိ-
 ဏာသဝေါဝ သမာနော ‘အဟော ဝတ မံ ဇနော အယံ သဒ္ဓေါ၊ သီလဝါ၊
 ဗဟုဿုတော၊ ပဝိဝိတ္တော၊ အာရဒ္ဓဝိရိယော၊ ဥပဋ္ဌိတဿတိ၊ သမာဟိတော၊

၁-ဂဟပတိ° (သိ) ၂-ဣဿာ (သိ၊ က) ၃-အဘိ ၂-၃၆၄-ပိဋေ။

ပညဝါ၊ ဒီဏာသဝေါ'တိ ဇာနေယျာ"တိ ဣဒံ အသန္တသမ္ဘဝနံ ဣစ္ဆတိ။
 ပုရေက္ခာရန္တိ ပရိဝါရံ။ “အဟော ဝတ မံ သကလဝိဟာရေ ဘိက္ခု။ ပရိ-
 ဝါရေတွာ ပဉ္စ ပုစ္ဆန္တာ ဝိဟာရေယျ။”န္တိ ဧဝံ ဣစ္ဆာစာရေ ဌတွာ ပုရေက္ခာရဉ္စ
 ဘိက္ခုသု ဣစ္ဆတိ။ အာဝါသေသုတိ သံသိကေသု စ အာဝါသေသု ယာနိ
 ဝိဟာရမဇ္ဈေ ပဏီတသေနာသနာနိ၊ တ၌- အတ္တနော သန္တိဌသမ္ဘတ္တာဒိနံ
 ဘိက္ခုနံ “တုမေ ဣဓ ဝသထာ”တိ ဝိစာရေန္တော သယမ္ပိ ဝရတရံ သေနာသနံ
 ပလိဗောဓေန္တော၊ သေသာနံ အာဂန္တုကဘိက္ခုနံ ပစ္စန္တိမာနိ လာမကသေနာ
 သနာနိ စေဝ အမနုဿပရိဂ္ဂဟိတာနိ စ “တုမေ ဣဓ ဝသထာ”တိ ဝိစာရေန္တော
 အာဝါသေသု ဣဿရိယံ ဣစ္ဆတိ။ ပူဇာ ပရကုလေသု စာတိ နေဝ မာတာ-
 ပိတုနံ န ဉ္စတကာနံ ပရေသုယေဝ ကုလေသု “အဟော ဝတိမေ မယုမေဝ
 ဒဒေယျ၊ န အညေသ”န္တိ ဧဝံ စတုပ္ပစ္စယေဟိ ပူဇံ ဣစ္ဆတိ။

မမေဝ ကတ မညန္တူတိ ယဿ စ ဗာလဿ “ယံကိဉ္စိ ဝိဟာရေ ဥပေါ-
 သထာဂါရာဒိကရဏဝသေန ကတံ နဝကမ္ပံ၊ တံ သမ္ပံ အမှာကံ ထေရေန
 ကတန္တိ ဧဝံ ဂိဟိ စ ပဗ္ဗဇိတာ စ ဥဘောပိ မမေဝ နိဿာယ ကတံ ပရိကမ္ပံ
 နိဋ္ဌိတံ မညန္တူ”တိ သက်ပ္ပေါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ မမေဝါတိဝသာ အဿူတိ “ဂိဟိ စ
 ပဗ္ဗဇိတာ စ သဗ္ဗေပိ မမေဝ ဝသေ ဝတ္တန္တု၊ သကဋဂေါဏဝါသိဖရသုအာဒိနိ
 ဝါလဒ္ဓဗ္ဗာနိ ဟောန္တု၊ အန္တမသော ယာဂုမတ္တမ္ပိ တာပေတွာ ပိဝနာဒိနိ ဝါ၊
 ဧဝရူပေသု ကိစ္စာကိစ္စေသု ခုဒ္ဒကမဟန္တေသု ကရဏီယေသု ကိသ္ဗိဉ္စိ ဧကကိစ္စေပိ
 မမေဝ ဝသေ ဝတ္တန္တု၊ မမေဝ အာပုစ္ဆိတွာ ကရောန္တူ”တိ သက်ပ္ပေါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။
 ဣတိ ဗာလဿာတိ ယဿ ဗာလဿ သာ စ ဣစ္ဆာ အယဉ္စ ဧဝရူပေါ
 သက်ပ္ပေါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တဿ နေဝ ဝိပဿနာ၊ န မဂ္ဂဖလာနိ ဝစုန္တိ။ ဧကဝလံ
 ပနဿ စန္ဒောဒယေ' သမုဒ္ဓဿ ဥဒကံ ဝိယ ဆသု ဒွါရေသု ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ တဏှာ
 စေဝ နဝဝိဓမာနော စ ဝစုတိတိ။

ဒေသနာဝသာနေ ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလာဒိနိ ပါပုဏိ'သုတိ။

သုဓမ္မတ္ထေရောပိ ဣမံ ဩဝါဒံ သုတွာ သတ္တာရံ ဝန္တိတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ
 ပဒ္ဒက္ခိဏံ ကတွာ တေန အနုဒ္ဓတေန ဘိက္ခုနာ သမ္ပိ' ဝန္တာ ဥပါသကဿ
 စက္ခုပထေ အာပတ္တိ' ပဋိကရိတွာ ဥပါသကံ ခမာပေသိ။ သော ဥပါသကေန
 “ခမာမဟံ ဘန္တေ၊ သစေ မယံ ဒေါသော အတ္တိ၊ ခမထ မေ”တိ ပဋိခမာ-
 ပိတော သဗ္ဘာရာ ဒိန္တေ ဩဝါဒေ ဌတွာ ကတိပါဟေနေဝ သဟ ပဋိသမ္ဘိဒါဟိ

အရဟတ္တံ ပါပုဏိ။ ဥပါသကောပိ စိန္တေသိ “မယာ သတ္တာရံ အဒိသ္မာဝ သောတာပတ္တိဖလံ ပတ္တံ၊ အဒိသ္မာ ဧဝ အနာဂါမိဖလေ ပတိဋ္ဌိတော၊ သတ္တာရံ မေ ဒဋ္ဌံ ဝဋ္ဋတိ”တိ။ သော တိလတဏှုလသပ္ပိဖာဏိတဝတ္ထန္တာဒနာဒီဟိ ပရိပူရာနိ ပဉ္စ သကဋသတာနိ ယောဇာပေတွာ “သတ္တာရံ ဒဋ္ဌကမာ အာဂစ္ဆန္တ၊ ပိဏှပပါတာဒီဟိ န ကိလမိဿန္တိ”တိ ဘိက္ခုသံဃဿ အာရောစာပေတွာ ဘိက္ခုနိသံဃဿာပိ ဥပါသကာနမ္ပိ ဥပါသိကာနမ္ပိ အာရောစာပေသိ။ တေန သဒ္ဓိံ ပဉ္စသတာ ပဉ္စသတာ ဘိက္ခု။ စ ဘိက္ခုနိယော စ ဥပါသကာ စ ဥပါသိကာယော စ နိက္ခမိံသု။ သော တေသံ စေဝ အတ္တနော ပရိသာယ စာတိ တိဏှံ ဇနသဟဿာနံ ယထာ တိံသယောဇနေ မဂ္ဂေ ယာဂုဘတ္တာဒီဟိ ကိဉ္စိ ဝေကလ္လံ န ဟောတိ၊ တထာ သံဝိဒဟိ။ တဿ ပန နိက္ခန္တဘာဝံ ဥတွာ ယောဇနေ ယောဇနေ ဒေဝတာ ခန္ဓာဝါရံ ဗန္ဓိတွာ ဒိဗ္ဗေဟိ ယာဂုခဇ္ဇကဘတ္တပါနကာဒီဟိ တံ မဟာဇနံ ဥပဋ္ဌဟိံသု။ ကဿစိ ကေနစိ ဝေကလ္လံ န ဟောတိ။ ဧဝံ ဒေဝတာဟိ ဥပဋ္ဌိယမာနော ဒေဝသိကံ ယောဇနံ ဂစ္ဆန္တော မာသေန သာဝတ္ထိံ ပါပုဏိ၊ ပဉ္စ သကဋသတာနိ ယထာပူရိတာနေဝ အဟေသု။ ဒေဝတာဟိ စေဝ မနုဿေဟိ စ အဘိဟဋံ ပဏှာကာရံ ဝိဿဇ္ဇေန္တောဝ အဂမာသိ။

သတ္တာ အာနန္ဒတ္ထေရံ အာဟ “အာနန္ဒ အဇ္ဇ ဝခုမာနကစ္ဆာယာယု စိတ္တော ဂဟပတိ ပဉ္စဟိ ဥပါသကသတေဟိ ပရိဝုတော အာဂန္တာ မံ ဝဋ္ဌိဿတိ”တိ။ ကိံ ပန ဘန္တေ တဿ တုမှာကံ ဝဋ္ဌနကာလေ ကိဉ္စိ ပါဠိဟာရိယံ ဘဝိဿတိတိ။ ဘဝိဿတိ အာနန္ဒာတိ။ ကိံ ဘန္တေတိ။ တဿ အာဂန္တာ မံ ဝဋ္ဌနကာလေ ရာဇမာနေန အဋ္ဌကရိသမတ္ထေ ပဒေသေ ဇဏှုကမတ္ထေန ဩဓိနာ ပဉ္စဝဏှာနံ ဒိဗ္ဗပုပ္ဖါနံ သနဝဿံ ဝဿိဿတိတိ။ တံ ကထံ သုတွာ နဂရဝါသိနော “ဧဝံ မဟာပုညော ကိရ စိတ္တော နာမ ဂဟပတိ အာဂန္တာ အဇ္ဇ သတ္တာရံ ဝဋ္ဌိဿတိ၊ ဧဝရူပံ ကိရ ပါဠိဟာရိယံ ဘဝိဿတိ၊ မယမ္ပိ တံ မဟာပုညံ ဒဋ္ဌံ လဘိဿာမာ”တိ ပဏှာကာရံ အာဒါယ မဂ္ဂဿ ဥဘောသု ပဿေသု အဋ္ဌံသု။ ဝိဟာရသမီပေ အာဂတကာလေ ပဉ္စ ဘိက္ခုသတာနိ ပဌမံ အာဂမိံသု။ စိတ္တော ဂဟပတိ “အမ္မာ တုမှေ ပစ္ဆတော အာဂစ္ဆထာ”တိ မဟာဥပါသိကာယော ဌပေတွာ ပဉ္စဟိ ဥပါသကသတေဟိ ပရိဝုတော သတ္တု သန္တိကံ အဂမာသိ။ ဗုဒ္ဓါနံ သမ္မုခဋ္ဌာနေ ပန ဌိတာ ဝါ နိသိန္ဒာ ဝါ ဣတော ဝါ ဧတ္ထော ဝါ န ဟောန္တိ၊ ဗုဒ္ဓဝိထိယာ ဒ္ဓိသု ပဿေသု နိစ္စလာဝ တိဋ္ဌန္တိ။ စိတ္တော ဂဟပတိ မဟန္တံ ဗုဒ္ဓဝိထိံ ဩက္ကမိ။ တိဏှိ ဖလာနိ ပတ္ထေန အရိယသာဝကေန ဩလောကိတောလောကိတဋ္ဌာနံ ကမ္ပိ။ “ဧသော ကိရ စိတ္တော ဂဟပတိ”တိ မဟာဇနေ

ဩလောကေသိ။ သော သတ္တာရံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဆဗ္ဗဏှာနံ ဗုဒ္ဓရသ္မိနံ အန္တော ပဗိသိတွာ ဒွိသု ဂေါပကေသု သတ္ထု ပါဒေ ဂဟေတွာ ဝဋ္ဌိ။ တံ ခဏညေဝ ဝုတ္တပ္ပကာရံ ပုပ္ဖဝဿံ ဝဿိ၊ သာဓုကာရသဟဿာနံ ပဝတ္တယိံသု။ သော ကေမာသံ သတ္ထု သန္တိကေ ဝသိ၊ ဝသမာနော စ သကလံ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခံ ဘိက္ခုသံဃံ ဝိဟာရေယေဝ နိသီဒါပေတွာ မဟာဒါနံ အဒါသိ၊ အတ္တနာ သဒ္ဓိံ အာဂတေပိ အန္တောဝိဟာရေယေဝ ကတွာ ပဋိဇဂ္ဂိ။ ကေဒိဝသမ္ပိ အတ္တနော သကဇ္ဇေသု ကိဉ္စိ ဂဟေတဗ္ဗံ နာဟောသိ၊ ဒေဝမနုဿေဟိ အာဘတပဏှာကာရေနေဝ ဒါနံ အဒါသိ။ သဗ္ဗကိစ္စာနိ အကာသိ။ သော သတ္တာရံ ဝဋ္ဌိတွာ အာဟာ “ဘန္တေ အဟံ ‘တုမှာကံ ဒါနံ ဒဿာမီ’တိ အာဂစ္ဆန္တော မာသံ အန္တရာမဂ္ဂေ အဟောသိ၊ ဣဓေဝ မေ မာသော ဝိတိဝတ္ထော၊ မယာ အာဘတံ ပဏှာကာရံ ကိဉ္စိ ဂဟေတံ န လဘာမိ၊ ဧတ္ထကံ ကာလံ ဒေဝမနုဿေဟိ အာဘတပဏှာကာရေနေဝ ဒါနံ အဒါသိ၊ သောဟံ သစေပိ ဣဓ သံဝစ္ဆရံ ဝသိဿာမိ၊ နေဝ မမ ဒေယျဓမ္မံ ဒါတံ လဘိဿာမိ၊ အဟံ သကဇ္ဇာနိ ဩတာရေတွာ ဂန္တံ ဣစ္ဆာမိ၊ ပဋိသာမနဋ္ဌာနံ မေ အာရောစာပေထာ”တိ။

သတ္တာ အာနန္ဒတ္ထေရံ အာဟာ “အာနန္ဒ ဥပါသကဿ ဧကံ ပဒေသံ တုစ္ဆိ ကာရေတွာ ဒေဟိ”တိ။ ထေရော တထာ အကာသိ။ ‘ကပ္ပိယဘူမိ’ ကိရ စိတ္တဿ ဂဟပတိနော အနုညာတာ။ ဥပါသကောပိ အတ္တနာ သဒ္ဓိံ အာဂတေဟိ တီဟိ ဇနသဟဿေဟိ သဒ္ဓိံ တုစ္ဆသကဇ္ဇေဟိ ပုန မဂ္ဂံ ပဋိပဇ္ဇိ။ ဒေဝမနုဿာ ဥဋ္ဌာယ “အယျ တယာ တုစ္ဆသကဇ္ဇေဟိ ဂမနကမ္ပံ ကတ”န္တိ သတ္တဟိ ရတနေဟိ သံကဇ္ဇာနိ ပူရယိံသု။ သော အတ္တနော အာဘတပဏှာကာရေနေဝ မဟာဇနံ ပဋိဇဂ္ဂန္တော အဂမာသိ။ အာနန္ဒတ္ထေရော သတ္တာရံ ဝဋ္ဌိတွာ အာဟာ “ဘန္တေ တုမှာကံ သန္တိကံ အာဂစ္ဆန္တောပိ မာသေန အာဂတော၊ ဣဓာပိ မာသမေဝ ဝုဋ္ဌော၊ ဧတ္ထကံ ကာလံ ဒေဝမနုဿေဟိ အဘိဟဋ္ဌပဏှာကာရေနေဝ မဟာဒါနံ အဒါသိ၊ ဣဒါနိ ပဉ္စ သကဇ္ဇသတာနိ တုစ္ဆာနိ ကတွာ မာသေနေဝ ကိရ ဂမိဿတိ၊ ဒေဝမနုဿာ ပနဿ ဥဋ္ဌာယ ‘အယျ တယာ တုစ္ဆသကဇ္ဇေဟိ ဂမနကမ္ပံ ကတ’န္တိ ပဉ္စ သကဇ္ဇသတာနိ သတ္တရတနေဟိ ပူရယိံသု၊ သော ပုန အတ္တနော အာဘတပဏှာကာရေနေဝ ကိရ မဟာဇနံ ပဋိဇဂ္ဂန္တော ဂမိဿတိ”တိ။ ကံ ပန ဘန္တေ တေဿ တုမှာကံ သန္တိကံ အာဂစ္ဆန္တဿေဝါယံ သက္ကာရော ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဥဒါဟု အညတ္ထံ ဂစ္ဆန္တဿာပိ ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ။ “အာနန္ဒ မမ သန္တိကံ အာဂစ္ဆန္တဿာပိ အညတ္ထံ ဂစ္ဆန္တဿာပိ

၁-၆ ၃-၃၃၅၊ ၃၃၆-ပိဋေသု ဟသိတမ္ပံ။

တေဿ ဥပ္ပဇ္ဇတေဝ။ အယံ ဟိ ဥပါသကော သဒ္ဓေါ ပသန္ဓော သမ္ပန္နသီလော၊ ဝေရူပေါ ပုဂ္ဂလော ယံ ယံ ပဒေသံ ဘဇတိ၊ တတ္ထ တတ္ထေဝဿ လာဘ- သက္ကာရော နိဗ္ဗတ္တတိ”တိ ဝတွာ သတ္တာ ဣမံ ပကိဏ္ဏကဝဂ္ဂေ ဂါထမာဟ—

“သဒ္ဓေါ သီလေန သမ္ပန္ဓော၊ ယသော ဘောဂသမပ္ပိတော။
ယံ ယံ ပဒေသံ ဘဇတိ၊ တတ္ထ တတ္ထေဝ ပူဇိတော”တိ။

အတ္ထော ပနဿာ တတ္ထေဝ အာဝိဘဝိဿတိ။

ဧဝံ ဝုတ္တေ အာနန္ဒတ္ထေရော စိတ္တဿ ပုဗ္ဗကမ္ပံ ပုစ္ဆိ။ အထဿ သတ္တာ အာစိက္ခန္ဓော အာဟ—

အာနန္ဒ အယံ ပဒုမုတ္တရဿ ဘဂဝတော ပါဒမူလေ ကတာဘိနိဟာရော ကပ္ပသတသဟဿံ ဒေဝမနုဿေသု သံသရိတွာ ကဿပဗုဒ္ဓကာလေ မိဂ- လုဒ္ဓကကုလေ နိဗ္ဗတ္တော ဝုဒ္ဓိမန္ဓာယ ဧကဒိဝသံ ဒေဝေ ဝဿန္တေ မိဂါနံ မာရဏတ္တာယ သတ္တိံ အာဒါယ အရညံ ဂန္ဓာ မိဂေ ဩလောကေန္တော ဧကသ္မိံ အကဋပတ္တာရေ သသီသံ ပါရုပိတွာ ဧကံ ဘိက္ခုံ နိသိန္တံ ဒိသ္မာ “ဧကော အယျော သမဏဓမ္မံ ကရောန္တော နိသိန္တော ဘဝိဿတိ၊ ဘတ္တမဿ အာဟရိဿာမိ”တိ ဝေဂေန ဂေဟံ ဂန္ဓာ ဧကသ္မိံ ဥဒ္ဓနေ ဟိယျော အာဘ- တမံသံ၊ ဧကသ္မိံ ဘတ္တံ ပစာပေတွာ အညေ ပိဏ္ဏပါတစာရိကေ ဘိက္ခု။ ဒိသ္မာ တေသမ္ပိ ပတ္တေ အာဒါယ ပညတ္တာသနေ နိသီဒါပေတွာ ဘိက္ခု သမ္ပာဒေတွာ “အယျေ ပရိဝိသထာ”တိ အညံ အာဏာပေတွာ တံ ဘတ္တံ ပုဋကေပ ပကိပိတွာ အာဒါယ ဂစ္ဆန္တော အန္တရာမဂ္ဂေ နာနာပုပ္ဖါနိ ဩစိနိတွာ ပတ္တပုဋေ ကတွာ ထေရဿ နိသိန္တဋ္ဌာနံ ဂန္ဓာ “မယံ ဘန္တေ သင်္ဂဟံ ကရောထာ”တိ ဝတွာ ပတ္တံ အာဒါယ ပူရေတွာ ထေရဿ ဟတ္ထေ ဌပေတွာ တေဟိ ပုပ္ဖေဟိ ပူဇိ ကတွာ “ယထာ မေ အယံ ရသပိဏ္ဏပါတော ပုပ္ဖပူဇာယ သဒ္ဓိံ စိတ္တံ တောသေသိ၊ ဧဝံ နိဗ္ဗတ္တနိဗ္ဗတ္တဋ္ဌာနေ ပဏ္ဏာကာရသဟဿာနိ အာဒါယ အာဂန္ဓာ မယံ စိတ္တံ တောသေန္တု၊ ပဉ္စဝဏ္ဏကုသုမဝဿန္တ ဝဿ- တူ”တိ ပတ္တနံ ပဋ္ဌပေသိ။ သော ယာဝဇိဝံ ကုသလံ ကတွာ ဒေဝလောကေ နိဗ္ဗတ္တိ၊ နိဗ္ဗတ္တဋ္ဌာနေ ဇဏ္ဏကမတ္တေန ဩစိနာ ဒိဗ္ဗပုပ္ဖဝဿံ ဝဿိ။ ဣဒါနိဝိဿ ဇာတဒိဝသေ စေဝ ဣဓံ စ အာဂတဿ ပုပ္ဖဝဿဝဿနန္တ မဏ္ဏာကာရာဘိ- ဟာရော စ သတ္တဟိ ရတနေဟိ သကဋပုရဏန္တ တသေဝ ကမ္မဿ နိဿန္တောတိ။

စိတ္တဂဟပတိဝတ္ထု ၇ စုဒ္ဒသမံ။

၁-ခု ၁-၅၆-ပိဋက ၂-ပိဋကေ(သျှာ) ၃-တောသေတွာ(သီ၊က) ၄-သုဓမ္မတ္ထေရဝတ္ထု(သီ၊သျှာ)

၁၅-ဝနဝါသီတိဿသာမဏေရဝတ္ထု

အညာ ဟိ လာဘူပနိသာတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ပိဟ-
ရန္တော ဝနဝါသီကတိဿတ္ထေရံ အာရဗ္ဗ ကထေသိ။ ဒေသနာ ရာဇဂဟေ
သမုဋ္ဌိတာ။

သာရိပုတ္တတ္ထေရဿ ကိရ ပိတု ဝင်္ကန္တမြာဟ္မဏဿ သဟာယကော မဟာ-
သေနမြာဟ္မဏော နာမ ရာဇဂဟေ ဝသတိ။ သာရိပုတ္တတ္ထေရော ဧကဒိဝသံ
ပိဏ္ဍာယ စရန္တော တသ္မိံ အနုကမ္ပာယ တဿ ဂေဟဒ္ဓါရံ အဂမာသိ။ သော
ပန ပရိက္ခိဏဝိဘဝေါ ဒလိဒ္ဓေါ၊ သော “မမ ပုတ္တော မယံ ဂေဟဒ္ဓါရံ ပိဏ္ဍာယ
စရိတံ အာဂတော ဘဝိဿတိ၊ အဟန္တမိ ဒုဂ္ဂတော၊ မယံ ဒုဂ္ဂတဘာဝံ န
ဇာနာတိ မညေ၊ နတ္ထိ မေ ကောစိ ဒေယျဓမ္မော”တိ ထေရဿ သမ္မုခေါ ဘဝိတံ
အသက္ကောန္တော နိလိယိ။ ထေရော အပရမ္ပိ ဒိဝသံ အဂမာသိ၊ မြာဟ္မဏော
တထေဝ နိလိယိ။ “ကိဉ္စိဒေဝ လဘိတွာ ဒဿာမိ”တိ စိန္တေန္တောပိ နာလဘိ။
အထေကဒိဝသံ ဧကသ္မိံ မြာဟ္မဏဝါစကေ ထုလသာဋကေန သဒ္ဓိံ ပါယသ-
ပါတိံ လဘိတွာ အာဒါယ၊ ဂေဟံ ဂန္တာဝ ထေရံ အနုဿရိ “ဣမံ ပိဏ္ဍပါတံ
မယာ ထေရဿ ဒါတံ ဝဇ္ဇတိ”တိ။ ထေရောပိ တံ ခဏံ ဈာနံ သမဒုပဋိတွာ
သမာပတ္တိတော ဝုဋ္ဌာယ တံ မြာဟ္မဏံ ဒိသ္မာ “မြာဟ္မဏော ဒေယျဓမ္မံ လဘိတွာ
မမ အာဂမနံ ပစ္စာသိဿတိ၊ မယာ တတ္ထ ဂန္တု ဝဇ္ဇတိ”တိ သံဃာဋီ ပါရုပိတွာ
ပတ္တံ အာဒါယ တဿ ဂေဟဒ္ဓါရေ ဌိတမေဝ အတ္တာနံ ဒေသေသိ။

မြာဟ္မဏော ထေရံ ဒိသ္မာဒုဝ စိတ္တံ ပသိဒိ၊ အထ နံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဝဋ္ဌိတွာ
ပဋိသန္တာရံ ကတွာ အန္တောဂေဟေ နိသီဒါပေတွာ ပါယသပါတိံ ဂဟေတွာ
ထေရဿ ပတ္တေ အာကိရိ။ ထေရော ဥပနံ သမ္ပုဋ္ဌိန္ဒိတွာ ဟတ္ထေန ပတ္တံ ပိဒဟိ။
အထ နံ မြာဟ္မဏော အာဟ “ဘန္တေ ဧကပဋိဝိသမတ္တောဝ အယံ ပါယသော၊
ပရလောကသင်္ဂဟံ မေ ကရောထ၊ မာ ဣဓလောကသင်္ဂဟံ၊ နိရဝသေသ-
မေဝ ဒါတုကာမောဓိ”တိ သဗ္ဗံ အာကိရိ။ ထေရော တတ္ထေဝ ပရိဘုဋ္ဌိ။ အထဿ
ဘတ္တကိစ္စပရိယောသာနေ တမ္ပိ သာဋကံ ဒတွာ ဝဋ္ဌိတွာ ဧဝမာဟ “ဘန္တေ
အဟမ္ပိ တုမေဟိ ဒိဋ္ဌဓမ္မမေဝ ပါပုဏေယျ”န္တိ။ ထေရော “ဧဝံ ဟောတု
မြာဟ္မဏာ”တိ တဿ အနုမောဒနံ ကတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ပက္ကမန္တော အနု-
ပဗ္ဗေန စာရိကံ စရန္တော ဇေတဝနံ အဂမာသိ။ “ဒုဂ္ဂတကာလေ ဒိန္နဒါနံ ပန
အဘိဝိယ တောသေတိ”တိ မြာဟ္မဏောပိ တံ ဒါနံ ဒတွာ ပသန္နစိတ္တော-
သောမနဿဇာတော ထေရေ အဓိမတ္တံ သိနေဟမကာသိ။ သော ထေရေ
သိနေဟေနေဝ ကာလံ ကတွာ သာဝတ္ထိယံ ထေရဿုပဋ္ဌာကကုလေ ပဋိသန္တိ

ဂဏှိ။ တံခဏေယေဇ ပနဿ မာတာ “ကုစ္ဆိယံ မေ ဂဗ္ဘော ပတိဋ္ဌိတော”တိ ဥတွာ သာမိကဿ အာရောစေသိ။ သော တဿာ ဂဟ္တပရိဟာရံ အဒါသိ။

တဿာ အစ္စုဏှအတိသိတအတိအဓိလာဒိပရိဘောဂံ ဝဇ္ဇေတွာ သုခေန ဂဟ္တံ ပရိဟရိယမာနာယ ဝေရူပေါ ဒေါဟဋ္ဌော ဥပ္ပဇ္ဇိ “အဟော ဝတာဟံ သာရိပုတ္တတ္ထေရပ္ပမုခါနိ ပဉ္စ ဘိက္ခုသတာနိ နိမန္တေတွာ ဂေဟေ နိသီဒါပေတွာ အသမ္ဘန္တန္တီရပါယသံ ဒတွာ သယမ္ပိ ကာသာယဝတ္ထာနိ ပရိဒဟိတွာ သုဝဏ္ဏသရကံ အာဒါယ အာသနပရိယန္တေ နိသီဒိတွာ ဧတ္တကာနံ ဘိက္ခုနံ ဥစ္ဆိဋ္ဌပါယသံ ပရိဘုဇ္ဇေယျ”န္တိ။ တဿာ ကိရ သော ကာသာယဝတ္ထပရိဒဟနေ ဒေါဟဋ္ဌော ကုစ္ဆိယံ ပုတ္တဿ ဗုဒ္ဓသာသနေ ပဗ္ဗဇ္ဇာယ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ အဟောသိ။ အထဿာ ဉှတကာ “ဓမ္မိကော နော ဓိတာယ ဒေါဟဋ္ဌော”တိ သာရိပုတ္တတ္ထေရံ သံဃတ္ထေရံ ကတွာ ပဉ္စန္တံ ဘိက္ခုသတာနံ အသမ္ဘန္တန္တီရပါယသံ အဒံသု။ သာပိ ဧကံ ကာသာဝံ နိဝါသေတွာ ဧကံ ပါရုပိတွာ သုဝဏ္ဏသရကံ ဂဟေတွာ အာသနပရိယန္တေ နိသိန္တာ ဥစ္ဆိဋ္ဌပါယသံ ပရိဘုဋ္ဌိ၊ ဒေါဟဋ္ဌော ပဋိပ္ပဿန္တိ။ တဿာ ယာဝ ဂဟ္တပုဋ္ဌာနာ အန္တရန္တရာ ကတမင်္ဂလေသုပိ၊ ဒသမာသစ္စယေန ပုတ္တံ ဝိဇာတာယ ကတမင်္ဂလေသုပိ သာရိပုတ္တတ္ထေရပ္ပမုခါနိ ပဉ္စန္တံ ဘိက္ခုသတာနံ အပ္ပေါဒကမရပါယသမေဝ အဒံသု။ ပုဗ္ဗေ ကိရေသ ဒါရကေန မြာဟ္မဏကာလေ ဒိန္တပါယသဿ နိဿန္တော။

ဇာတမင်္ဂလဒိဝသေ ပန တံ ဒါရကံ ပါတောဝ နှာပေတွာ မဏ္ဍေတွာ သိရိသယနေ သတသဟဿဂ္ဂနိကဿ ကမ္မလဿ ဥပရိ နိပဇ္ဇာပေသုံ။ သော တတ္ထ နိပန္နကောဝ ထေရံ ဩလောကေတွာ “အယံ မေ ပုဗ္ဗာစရိယော၊ မယာ ထေရံ နိဿာယ အယံ သမ္ပတ္တိ လဒ္ဓါ၊ မယာ ဣမဿ ဧကံ ပရိစ္စာဂံ ကာတုံ ဝနံတိ”တိ သိက္ခာပဒဂဟဏတ္ထာယ အာနိယမာနော တံ ကမ္မလံ စူဠဂုံလိယာ ဝေဋ္ဌေတွာ အဂ္ဂဟေသိ။ အထဿ “အင်္ဂလိယံ ကမ္မလော လဂ္ဂေါ”တိ တေ တံ ဟရိတုံ အာရဘိံသု။ သော ပရောဒိ။ ဉှတကာ “အပေထ၊ မာ ဒါရကံ ရောဒါပေထာ”တိ ကမ္မလေနေဝ သဒ္ဓိံ အာနယိံသု။ သော ထေရံ ဝန္တနကာလေ ကမ္မလတော အင်္ဂလိံ အပကမ္ပိတွာ ကမ္မလံ ထေရဿ ပါဒမူလေ ပါတေသိ။ ဉှတကာ “ဒဟရကုမာရေန အဇာနိတွာ ကတ”န္တိ အဝတွာ “ပုတ္တေန နော ဒိန္တံ၊ ပရိစ္စတ္တမေဝ ဟောတု ဘန္တေ”တိ ဝတွာ “ဘန္တေ သတသဟဿဂ္ဂနိကေန ကမ္မလေန ပူဇာကာရကဿ တုမှာကံ ဒါသဿ သိက္ခာပဒါနိ ဒေထာ”တိ အာဟံသု။ ကောနာမော အယံ ဒါရကောတိ။ ဘန္တေ အယျေန

သမာနနာမကော၊ တိဿော နာမေသ ဘဝိဿတိတိ။ ထေရော ကိရ ဂိဟိ-
 ကာလေ ဥပတိဿမာဏဝေါ နာမ အဟောသိ။ မာတာပိဿ စိန္တေသိ “န
 မယာ ပုတ္တဿ အဇ္ဈာသယော ဘိန္ဒိတဗ္ဗော”တိ။ ဧဝံ ဒါရကဿ နာမကရဏ-
 မင်္ဂလံ ကတွာ ပုန တဿ အာဟာရပရိဘောဂမင်္ဂလေပိ ပုန တဿ ကဏ္ဍ-
 ဝိဇ္ဈနမင်္ဂလေပိ ဒုဿဂဟဏမင်္ဂလေပိ စူဠာကပ္ပနမင်္ဂလေပိ သာရိပုတ္တုတ္တေရ-
 ပ္ပမုခါနံ ပဉ္စနံ ဘိက္ခုသတာနံ အပ္ပေါဒကမရုပါယသမေဝ အဒံသု။

ဒါရကော ဝုဒ္ဓိမန္တာယ သတ္တဝသိကကာလေ မာတရံ အာဟ “အဗ္ဗ
 ထေရဿ သန္တိကေ ပဗ္ဗဇိဿာမီ” တိ။ “သာဓု တာတ၊ ပုဗ္ဗေဝါဟံ ‘န မယာ
 ပုတ္တဿ အဇ္ဈာသယော ဘိန္ဒိတဗ္ဗော’တိ မနံ အကာသိ”၊ ပဗ္ဗဇ ပုတ္တာ”တိ ထေရံ
 နိမန္တာပေတွာ တဿ အာဂတဿ ဘိက္ခု ဒတွာ “ဘန္တေ တုမှာကံ ဒါသော
 ‘ပဗ္ဗဇိဿာမီ’တိ ဝဒတိ၊ ဣမံ အာဒါယ သာယံ ဝိဟာရံ အာဂမိဿာမာ”တိ
 ထေရံ ဥယျောဇေတွာ သာယနသမယေ မဟန္တေန သက္ကာရသမ္မာနေန ပုတ္တံ
 အာဒါယံ ဝိဟာရံ ဂန္တာ ထေရဿ နိယျာဒေသိ။ ထေရော တေန သဒ္ဓိံ
 ကထေသိ “တိဿ ပဗ္ဗဇော နာမ ဒုက္ကရာ၊ ဥဏှေန အတ္ထေ သတိ သိတံ” လဘတိ၊
 သိတေန အတ္ထေ သတိ ဥဏှံ လဘတိ၊ ပဗ္ဗဇိတာ ကိစ္ဆေန ဇီဝန္တိ၊ တွဉ္စ
 သုခေမိတော”တိ။ ဘန္တေ အဟံ တုမှေဟိ ဝုတ္တနိယာမေနေဝ သဗ္ဗံ ကာတုံ
 သက္ခိဿာမီတိ။ ထေရော “သာဓု”တိ ဝတွာ တဿ ပဋိကူလမနသိကာရ-
 ဝဒသန တစပဉ္စကကမ္မဋ္ဌာနံ အာစိက္ခိတွာ တံ ပဗ္ဗာဇေသိ။ သကလမ္ပိ ဟိ
 ဒုတ္တိံ သာကာရံ ကထေတုံ ဝနုတိယေဝ။ သဗ္ဗံ ကထေတုံ အသက္ကောန္တေန ပန
 တစပဉ္စကကမ္မဋ္ဌာနံ ကထေတဗ္ဗမေဝ။ ဣဒဉ္စိ ကမ္မဋ္ဌာနံ သဗ္ဗဗုဒ္ဓါနံ အဝိဇဟိတ-
 မေဝ။ ကေသာဒိသု ဧကေကကောဋ္ဌာသေသု အရဟတ္တံ ပတ္တာနံ ဘိက္ခုနမ္ပိ
 ဂိက္ခုနိနမ္ပိ ဥပါသကာနမ္ပိ ဥပါသိကာနမ္ပိ ပရိစ္ဆေဒေါ နတ္ထိ။ အဗျတ္တာ ဘိက္ခု။
 ပန ပဗ္ဗာဇေန္တာ အရဟတ္တဿုပနိဿယံ နာသေန္တိ။ တဿှာ ထေရော ကမ္မဋ္ဌာနံ
 အာစိက္ခိတွာ ပဗ္ဗာဇေတွာ ဒသသု သိင်္ဃလသု ပတိဋ္ဌာပေသိ။

မာတာပိတရော ပုတ္တဿ ပဗ္ဗဇိတသက္ကာရံ ကရေန္တာ သတ္တာဟံ
 ဝိဟာရေယေဝ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခဿ ဘိက္ခုသံဃဿ အပ္ပေါဒကမရုပါယသမေဝ
 အဒံသု။ ဘိက္ခုပိ “နိဗဒ္ဓံ အပ္ပေါဒကမရုပါယသံ ပရိဘုဉ္စိတုံ န သက္ကောမာ”တိ
 ဥဇ္ဈာယိံသု။ တဿပိ မာတာပိတရော သတ္တမေ ဒိဝသေ သာယံ ဂေဟံ
 အဂမံသု။ သာမဏေရော အဋ္ဌမေ ဒိဝသေ ဘိက္ခုဟိ သဒ္ဓိံ ပိဏ္ဍာယ
 ပါဝိသိ။ သာဝတ္ထိဝါသိနော “သာမဏေရော ကိရ အဋ္ဌ ပိဏ္ဍာယ ပဝိသိဿတိ၊

၁-အတ္တုဏှေန အတ္ထ သတိ သိတလံ (သိ၊ သျာ)

သက္ကာရမဿ ကရိဿာမာ”တိ ပဉ္စဟိ သာဠကသတေဟိ စုမ္ပဋကောနိ ကတွာ ပဉ္စ ဝိဏ္ဏပါတသတာနိ သဇ္ဇေတွာ အာဒါယ ပဋိပထေ ဌတွာ အဒံသု၊ ပုန- ဒိဝသေ ဝိဟာရဿ ဥပဝနံ အာဂန္တာ အဒံသု။ ဧဝံ သာမဏေရော ဒွိဟေဝ ဒိဝသေဟိ သာဠကသဟဿေဟိ သဒ္ဓိံ ဝိဏ္ဏပါတသဟဿံ လဘိတွာ ဘိက္ခု- သံဃဿ ဒါပေသိ။ မြာဟ္မဏကာလေ ဒိန္နထူလသာဠကဿ ကိရေသ နိဿန္တော။ အထဿ ဘိက္ခု။ “ဝိဏ္ဏပါတဒါယကတိဿော”တိ နာမံ ကရိံသု။

ပုနေကဒိဝသံ သာမဏေရော သိတကာလေ ဝိဟာရစာရိကံ စရန္တော ဘိက္ခု။ တတ္ထ တတ္ထ အဂ္ဂိသာလာဒီသု ဝိသိဗ္ဗေန္တေ ဒိသ္မာ အာဟ “ကိံ ဘန္တေ ဝိသိဗ္ဗေန္တော နိသိန္နာတ္တာ”တိ။ သီတံ နော ပိဋ္ဌေတိ သာမဏေရာတိ။ ဘန္တေ သိတကာလေ နာမ ကမ္မလံ ပါရုပိတုံ ဝနုတိ။ သော ဟိ သီတံ ပဋိဗာဟိတုံ သမတ္ထောတိ။ သာမဏေရ တံ မဟာပုညော ကမ္မလံ လဘေယျာသိ၊ အမှာကံ ကုတော ကမ္မလောတိ။ “တေန ဟိ ဘန္တေ ကမ္မလတ္တိကာ မယာ သဒ္ဓိံ အာဂစ္ဆန္တ။”တိ သကလဝိဟာရေ အာရောစာပေသိ။ အထ ဘိက္ခု။ “သာမဏေရေန သဒ္ဓိံ ဝန္တာ ကမ္မလံ အာဟရိဿာမာ”တိ သတ္တဝသိကသာမဏေရံ နိဿာယ သဟဿမတ္တာ ဘိက္ခု။ နိက္ခမိံသု။ သော “တ္ထေကာနံ ဘိက္ခုနံ ကုတော ကမ္မလံ လဘိဿာမိ”တိ စိတ္တဗ္ဗိ အနုပ္ပါဒေတွာ ဧက အာဒါယ နဂရာဘိမုခေါ ပါယာသိ။ သုဒိန္နဿ ဟိ ဒါနဿ ဧဝရူပေါ အာနုဘာဝေါ ဟောတိ။ သော ဗဟိနဂရေယေဝ ဃရပဋိပါဋိယာ စရန္တော ပဉ္စ ကမ္မလသတာနိ လဘိတွာ အန္တောနဂရံ ပါဝိသိ။ မနုဿာ ဣတော စိတော စ ကမ္မလေ အာဟရန္တိ။

ဧကော ပန ပုရိသော အာပဏဒွါရေန အာဂစ္ဆန္တော ပဉ္စ ကမ္မလသတာနိ ပသာရေတွာ နိသိန္နံ ဧကံ အာပဏိကံ ဒိသ္မာ အာဟ “အဟ္မော ဧကော သာမဏေရော ကမ္မလေ သံဟရန္တော အာဂစ္ဆတိ၊ တဝ ကမ္မလေ ပဋိစ္ဆာဒေ- ဟိ”တိ။ ကိံ ပန သော ဒိန္နကေ ဝဏှာတိ၊ ဥဒါဟု အဒိန္နကေတိ။ ဒိန္နကေ ဝဏှာတိတိ။ “ဧဝံ သန္တေ သစေ ဣစ္ဆာမိ၊ ဒဿာမိ၊ နော စေ၊ န ဒဿာမိ၊ ဝစ္ဆ တွ”န္တိ ဥပျောဇေသိ။ မစ္ဆရိနော ဟိ အန္ဓဗာလာ ဧဝရူပေသု ဒါနံ ဒဒမာနေသု မစ္ဆရာယိတွာ အသဒိသဒါနံ ဒိသ္မာ မစ္ဆရာယန္တော ကာဠော၂ ဝိယ နိရယေ နိဗ္ဗတ္တန္တိ။ အာပဏိကော စိန္တေသိ “အယံ ပုရိသော အတ္တနော ဓမ္မတာယ အာဂစ္ဆမာနော ‘တဝ ကမ္မလေ ပဋိစ္ဆာဒေဟိ’တိ မံ အာဟ။ သစေပိ? သော ဒိန္နကံ ဝဏှာဘိ၊ အဟံ ပန ‘မမ သန္တကံ သစေ ဣစ္ဆာမိ၊ ဒဿာမိ၊ နော စေ၊

ဝိဟာရဿပစာရံ (က) ၂-ခု ၁-၄၀-ပိဋ္ဌေ အသဒိသဒါနဝတ္ထုဋ္ဌကတာယံ အာဂစ္ဆော။
 ၃-အဟာဗ္ဗိသစေ (သျှာ)၊ အပိသစေ (က)

န ဒဿာမီ'တိ အဝဇံ၊ ဒိဋ္ဌကံ ပန အဒေန္တဿ လဇ္ဇာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ အတ္တနော သန္တကံ ပဋိစ္ဆာဒေန္တဿ ဒေါသော နတ္တိ၊ ဣမေသု ပဉ္စကမ္မလသတေသု ဒွေ ကမ္မလာနိ သတသဟဿဣနိကာနိ၊ ဣမာနေဝ ပဋိစ္ဆာဒေတုံ ဝဇ္ဇတိ"တိ။ ဒွေပိ ကမ္မလေ ဒဿာယ ဒသံ သမ္ပန္နိတွာ တေသံ အန္တရေ ပက္ခိပိတွာ ပဋိစ္ဆာဒေသိ။ သာမဏေရောပိ ဘိက္ခုသဟဿေန သဒ္ဓိံ တံ ပဒေသံ ပါပုဏိ။ အာပဏိကဿ သာမဏေရံ ဒိသ္မာဝ ပုတ္တသိနေဟော ဥပ္ပဇ္ဇိ၊ သကလသရိရံ သိနေဟေန ပရိပုဏ္ဏံ အဟောသိ။ သော စိန္တေသိ "တိဋ္ဌတု ကမ္မလာနိ၊ ဣမံ ဒိသ္မာ ဟဒယ-မံသမ္ပိ ဒါတုံ ယုတ္တ"န္တိ။ တေ ဒွေပိ ကမ္မလေ နိဟရိတွာ သာမဏေရဿ ပါဒ-မူလေ ဌပေတွာ ဝန္တိတွာ "ဘန္တေ တယာ ဒိဋ္ဌဓမ္မဿ ဘာဂီ အဿ"န္တိ အဝဇံ။ သောဝိဿ "ဧဝံ ဟောတူ"တိ အနုမောဒနံ အကာသိ။

သာမဏေရော အန္တောနဂရေပိ ပဉ္စ ကမ္မလသတာနိ လဘိ။ ဧဝံ ဧကဒိဝသံ-ယေဝ ကမ္မလသကေသံ လဘိတွာ ဘိက္ခုသဟဿဿ အဒါသိ။ အထဿ ကမ္မလဒါယကတိဿတ္ထေရောတိ နာမံ ကရိံသု။ ဧဝံ နာမကရဏဒိဝသေ ဒိန္နကမ္မလော သတ္တဝသိကကာလေ ကမ္မလသဟဿဘာဝံ ပါပုဏိ။ ဗုဒ္ဓ-သာသနံ ဟိ ဌပေတွာ နတ္ထညံ တံ ဌာနံ၊ ယတ္ထ အပ္ပံ ဒိန္နံ ဗဟုံ ဟောတိ၊ ဗဟုံ ဒိန္နံ ဗဟုတရံ။ တေနာဟ ဘဂဝါ—

တထာရူပေါယံ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုသံဃော၊ ယထာရူပေ ဘိက္ခု-
သံဃေ အပ္ပံ ဒိန္နံ ဗဟုံ ဟောတိ၊ ဗဟုံ ဒိန္နံ ဗဟုတရန္တိ။"

ဧဝံ သာမဏေရော ဧကကမ္မလဿ နိဿန္တေန သတ္တဝသိကောဝ ကမ္မလ-သဟဿံ လဘိ။ တဿ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တဿ အဘိက္ခဏံ ဉှတိဒါယကာ၊ သန္တိကံ အာဂန္တာ ကထာသလ္လာပံ ကရေန္တိ။ သော စိန္တေသိ "မယာ ဣဓ ဝသန္တေန ဉှတိဒါယကေသု၊ အာဂန္တာ ကထေန္တေသု အကထေတုမ္ပိ န သက္ကာ၊ ဧတေဟိ သဒ္ဓိံ ကထာပပဉ္စေန အတ္တနော ပတိဋ္ဌံ ကာတုံ န သက္ကာ၊ ယံနုနာဟံ သတ္ထု သန္တိကေ ကမ္မဋ္ဌာနံ ဥဂ္ဂဏိတွာ အရညံ ပဝိသေ-ယု"န္တိ။ သော သတ္တာရံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဝန္တိတွာ ယာဝ အရဟတ္တာ ကမ္မဋ္ဌာနံ ကထာပေတွာ ဥပဇ္ဈာယံ ဝန္တိတွာ ပတ္တစိဝရမဒါယ ဝိဟာရာ နိက္ခမိတွာ "သစေ အာသန္နဋ္ဌာနေ ဝသိဿာမိ၊ ဉှတကာ မံ ပက္ခောသိဿန္တိ"တိ ဝိသတိ ယောဇနသတံ မဂ္ဂံ အဂမာသိ။ အထေကေန ဂါမဒ္ဓါရေန ဂစ္ဆန္တော ဧကံ မဟလ္လကပုရိသံ ဒိသ္မာ ပုစ္ဆိ "ကိ" နု ခေါ မဟာဥပါသက ဣမသ္မိံ ပဒေသေ

၁-မ ၃-၁၂-ပိဋက၊ ၂-ဉှတိဒါရကာ (သိ၊ သု) ၃-ဉှတိဒါရကေသု (သိ၊ သု)
ဓမ္မပဒ-၄ ၁-၂၂

ဝသန္တာနံ အာရညကဝိဟာရော အတ္ထိ”တိ။ အတ္ထိ ဘန္တေတိ။ တေန ဟိ မေ မဂ္ဂံ အာစိက္ခာဟီတိ။ မဟလ္လကဥပါသကဿ ပန တံ ဒိသ္မာဝ ပုတ္တုသိနေဟော ဥဒပါဒိ။ အထဿ တတ္ထေဝ ဌိတော အနာစိက္ခိက္ခာ “ဧဟိ ဘန္တေ၊ အာစိက္ခိ- သာမိ တေ”တိ ဂဟေတွာ အဂမာသိ။ သာမဏေရော တေန သန္ဓိံ ဂစ္ဆန္တော အန္တရာမဂ္ဂေ နာနာပုပ္ဖဖလပဋိမဏ္ဍိတေ ရုက္ခပဗ္ဗတပဒေသေ^၁ ဒိသ္မာ “အယံ ဥပါသက ကိံ ပဒေသော နာမ၊ အယံ ဥပါသက ကိံ ပဒေသော နာမာ”တိ ပုစ္ဆိ။ သောပိဿ တေသံ နာမာနိ အာစိက္ခန္တော အာရညကဝိဟာရံ ပတွာ “ဣဒံ ဘန္တေ ဖာသုကဋ္ဌာနံ၊ ဣဓေဝ ဝသာဟိ”တိ ဝတွာ “ဘန္တေ ကောနာမော တွ”န္တိ နာမံ ပုစ္ဆိတွာ “အဟံ ဝနဝါသီတိဿော နာမ ဥပါသကာ”တိ ဝုတ္တေ “သေ အမှာကံ ဂါမေ ဘိက္ခာယ စရိတုံ ဝဇ္ဇတိ”တိ ဝတွာ နိဝတ္တိက္ခာ အန္တော- ဂါမမေဝ ဂဘော။ “ဝနဝါသီတိဿော နာမ ဝိဟာရံ အာဂတော၊ တဿ ယာဂုဘတ္တာဒိနိ ပဋိယာဒေထာ”တိ မနုဿာနံ အာရောပေသိ။

သာမဏေရော ပဌမမေဝ တိဿော နာမ ဟုတွာ တတော ပိဏ္ဍပါတ- ဒါယကတိဿော ကမ္မလဒါယကတိဿော ဝနဝါသီတိဿောတံ တိဏိ နာမာနိ လဘိတွာ သတ္တဝသယန္တန္တရေ စတ္တာရိ နာမာနိ လဘိ။ သော ပုနဒိဝသေ ပါတောဝ တံ ဂါမံ ပိဏ္ဍာယ ပါဝိသိ။ မနုဿာ ဘိက္ခံ ဒတွာ ဝဋ္ဌိံ သု။ သာမ- ဏေရော “သုဒိတာ ဟောထ၊ ဒုက္ခာ မုစ္စထာ”တိ အာဟ။ ဧကမနုဿောပိ တဿ ဘိက္ခံ ဒတွာ ပုန ဂေဟံ ဂန္တံ နာသက္ခိ၊ သဗ္ဗေဝ ဩလောကေန္တော အဋ္ဌံ သု။ သောပိ အတ္တနော ယာပနမတ္တမေဝ ဂဏှိ။ သကလဂါမဝါသိနော တဿ ပါဒမူလေ ဥရေန နိပဇ္ဇိတွာ ဘန္တေ တုမှေသု ဣပံ တေမာသံ ဣဓ ဝသန္တေသု မယံ တိဏိ သရဏာနိ ဂဟေတွာ ပဉ္စသု သီလေသု ပဟိဋ္ဌာယ မာသဿ အဋ္ဌ ဥပေါသထကမ္မာနိ ဥပဝသိဿာမ၊ ဣဓ ဝသနပ္ပာယ နော ပဋိညံ ဒေထာတိ။ သော ဥပကာရံ သလ္လက္ခေတွာ တေသံ ပဋိညံ ဒတွာ နိဗဒ္ဓံ တတ္ထေဝ ပိဏ္ဍပါတစာရံ စရိ။ ဝဋ္ဌိတဝဋ္ဌိတက္ခဏေ စ “သုဒိတာ ဟောထ၊ ဒုက္ခာ မုစ္စထာ”တိ ပဒဒ္ဓယမေဝ ကထေတွာ ပက္ကာမိ။ သော တတ္ထေဝ- ပဌမမာသဉ္စ ဒုတိယမာသဉ္စ ဒီတိနာမေတွာ တတိယမာသေ ဂစ္ဆန္တေ သဟ ပဋိသတ္တိဒါဟိ အရဟတ္တံ ပါပုဏိ။

အထဿ ပဝါရေတွာ ဝုဋ္ဌဝဿကာလေ ဥပဇ္ဈာယော သတ္တာရံ ဥပ- သင်္ကမိတွာ ဝဋ္ဌိတွာ အာဟ “အဟံ ဘန္တေ တိဿသာမဏေရဿ သန္တိကံ ဂစ္ဆာမိ”တိ။ ဂစ္ဆ သာရိပုတ္တာတိ။ သော အတ္တနော ပရိဝါရေ ပဉ္စသတေ

၁-ဆပ္ပူပဒေသေ (သီ၊ သျာ)

ဘိက္ခု၊ အာဒါယ ပက္ကန္တော “အာဝုသော မောဂ္ဂလ္လာန အဟံ တိဿသာမဏေ-
 ရဿ သန္တိကံ ဂစ္ဆာမီ”တိ အာဟ။ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနတ္ထေရော “အဟမ္ပိ
 အာဝုသော ဂစ္ဆာမီ”တိ ပဉ္စဟိ ဘိက္ခုသတေဟံ သဒ္ဓိံ နိက္ခမိ။ ဧတေနပါယေန
 မဟာကဿပတ္ထေရော အနုရုဒ္ဓတ္ထေရော ဥပါလိတ္ထေရော ပုဏ္ဏတ္ထေရောတိ
 သဗ္ဗေ မဟာသာဝကာ ပဉ္စဟိ ပဉ္စဟိ ဘိက္ခုသတေဟံ သဒ္ဓိံ နိက္ခမိံ သူ။
 သဗ္ဗေပိ မဟာသာဝကာနံ ပရိဝါရာ စတ္တာလီသ ဘိက္ခုသဟဿာနိ အဟေသုံ။
 တေ ဝိသတိယောဇနသတံ မဂ္ဂံ ဂန္ဓာ ဂေါဇရဂါမံ သမ္ပတ္တာ။ သာမဏေရဿ
 နိဗဒ္ဓုပဋ္ဌာကော ဥပါသကော ဒွါရေယေဝ ဒိသ္မာ ပဗ္ဗဂန္ဓာ ဝန္တိ။

အထ နံ သာရိပုတ္တတ္ထေရော ပုစ္ဆိ “အတ္ထိ န ခေါ ဥပါသက ဣမသ္မိံ ပဒေသေ
 အာရညကဝိဟာရော”တိ။ အတ္ထိ ဘန္တေတိ။ သဘိက္ခုကော၊ အဘိက္ခုကောတိ။
 သဘိက္ခုကော ဘန္တေတိ။ ကောနာမော တတ္ထ ဝသတိတိ။ ဝနဝါသီတိသော
 ဘန္တေတိ။ တေန ဟိ မဂ္ဂံ နော အာစိက္ခာတိ။ ကေ တုမေ ဘန္တေတိ။ မယံ
 သာမဏေရဿ သန္တိကံ အာဂတာတိ။ ဥပါသကော ဩလောကေတွာ ဓမ္မ-
 သေနာပတိံ အာဒိံ ကတွာ သဗ္ဗေပိ မဟာသာဝကေ သဉ္ဇာနိတွာ နိရန္တရံ
 ဝိတိယာ ဖုဋ္ဌသရီရော ဟုတွာ “တိဋ္ဌထ တာဝ ဘန္တေ”တိ ဝေဂေန ဂါမံ
 ပဝိသိတွာ “ဧတေ အယျာ သာရိပုတ္တတ္ထေရံ အာဒိံ ကတွာ အသီတိ မဟာ-
 သာဝကာ အတ္တနော အတ္တနော ပရိဝါရေဟိ သဒ္ဓိံ သာမဏေရဿ သန္တိကံ
 အာဂတာ၊ မဇ္ဇဝိဋ္ဌပစ္စတ္တရဏဒီပတေလာဒီနိ ဂဟေတွာ ဝေဂေန နိက္ခမထာ”တိ
 ဥဇ္ဈေသေသိ။ မနုဿာ တာဝဒေဝ မဇ္ဇာဒီနိ ဂဟေတွာ ထေရာနံ ပဒါနပဒိကာ
 ဟုတွာ ထေရေဟိ သဒ္ဓိံယေဝ ဝိဟာရံ ပဝိသိံ သူ။ သာမဏေရော ဘိက္ခုသံသံ
 သဉ္ဇာနိတွာ ကတိပယာနံ မဟာထေရာနံ ပတ္တစိဝရာနိ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ ဝတ္တ-
 မကာသိ။ တဿ ထေရာနံ ဝသနဋ္ဌာနံ သံဝိဒဟန္တဿ ပတ္တစိဝရံ ပဋိသာ-
 မေန္တဿေဝ အန္ဓကာရော ဇာတောတိ။ သာရိပုတ္တတ္ထေရော ဥပါသကေ အာဟ
 “ဂစ္ဆထ ဥပါသကာ၊ တုမှာကံ အန္ဓကာရော ဇာဇော”တိ။ ဘန္တေ အဇ္ဇ ဓမ္မဿ-
 ဝနဒိဝသော၊ န မယံ ဂဓိဿာမ၊ ဓမ္မံ သုဏိဿာမ၊ ဣတော ပုဗ္ဗေ ဓမ္မဿဝနမ္ပိ
 နတ္ထိတိ။ တေန ဟိ သာမဏေရ ဒီပံ ဇာလေတွာ ဓမ္မဿဝနဿ ကာလံ
 သောသေဟိတိ။ သော တထာ အကာသိ။ အထ နံ ထေရော အာဟ “တိဿ
 တဝ ဥပဋ္ဌာကာ ‘ဓမ္မံ သောတုကာမာမှာ’တိ ဝဒန္တိ၊ ကထေဟိ တေသံ ဓမ္မ”န္တိ။
 ဥပါသကာ ဧကပ္ပဟာရေနေဝ ဥဋ္ဌာယ “ဘန္တေ အမှာကံ အယျော ‘သုဒိတာ
 ဟောထ၊ ဒုက္ခာ မုစ္စထာ’တိ ဣမာနိ ဒွေ ပဒါနိ ဌပေတွာ အညံ ဓမ္မကထံ န

၁-သို့ပါဒ်ဿာ နံ (က)

ဇာနတ်၊ အမှောက် အညံ ဓမ္မကထိကံ ဒေသာ”တိ ဝဒိံသု။ သာမဏေရော ပန အရဟတ္တံ ပတွာပိ နေဝ တေသံ ဓမ္မကထံ ကထေသီတိ။

တဒါ ပန နံ ဥပဇ္ဈာယော “သာမဏေရ ကထံ ပန သုခိတာ ဟောန္တိ၊ ‘ကထံ ပန ဒုက္ခာ မုစ္ဆန္တိ’တိ ဣမေသံ နော ဌိန္တံ ပဒါနံ အတ္ထံ ကထေဟိ”တိ အာဟ။ သော “သာဓု ဘန္တေ”တိ စိတ္တဗိဇနံ ဂဟေတွာ ဓမ္မာသနံ အာရုယု ပဉ္စဟိ နိကာယေဟိ အတ္ထဉ္စ ကာရဏဉ္စ အာကခိဘွာ ဃနဝဿံ ဝဿန္တော စာတုဒ္ဓိပကမဟာ-မေဃော ဝိယ ခန္ဓဘေတုအာယတနဗောဓိပက္ခိယဓမ္မေ ဝိဘဇန္တော အရဟတ္တ-ကုဋေန ဓမ္မကထံ ကထေတွာ “ဘန္တေ ဧဝံ အရဟတ္တပုတ္တဿ သုခံ ဟောတိ၊ အရဟတ္တံ ပတ္တောယေဝ ဒုက္ခာ မုစ္ဆတိ၊ သေသဇနာ ဇာတိဒုက္ခာဒီဟိ စေဝ နိရယဒုက္ခာဒီဟိ စ န ပရိမုစ္ဆန္တိ”တိ အာဟ။ သာဓု သာမဏေရ၊ သုကထိတော တေပဋိဘာဏော^၁၊ ဣဒါနိ သရဘညံ ဘဏာဟိတိ။ သော သရဘညမ္ပိ ဘဏိ။ အရုဏေ ဥဂစ္ဆန္တေ သာမဏေရဿ ဥပဋ္ဌာကမနုဿာ ဒွေ ဘာဂါ အဟေသုံ။ ဧကစ္စေ “န ဝတ နော ဣတော ပုဗ္ဗေ ဝေရူပေါ ကက္ခဋ္ဌော ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗော။ ကထံ ဟိ နာမ ဝေရူပံ ဓမ္မကထံ ဇာနန္တော ဧတ္တကံ ကာလံ မာတာပိတုဋ္ဌာနေ ဌတွာ ဥပဋ္ဌဟန္တာနံ မနုဿာနံ ဧကမ္ပိ ဓမ္မပဒံ န ကထေသီ”တိ ကုဋ္ဌိံသု။ ဧကစ္စေ “လာဘာ ဝတ နော၊ ယေ မယံ ဝေရူပံ ဘဒန္တံ ဂုဏံ ဝါ အဂုဏံ ဝါ အဇာနန္တာပိ ဥပဋ္ဌဟိမှာ၊ ဣဒါနိ စ ပနဿ သန္တိကေ ဓမ္မံ သောတုံ လဘိမှာ”တိ တုဿိံသု။

သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါပိ တံ ဒိဝသံ ပစ္စုသသမယေ လောကံ ဝေါလောကေန္တော ဝနဝါသီတိဿဿ ဥပဋ္ဌာကေ အတ္တနော ဉ္ဇုဏဇာလဿ အန္တော ပဝိဋ္ဌေ ဒိသ္မာ “ကိံ နု ခေါ ဘဝိဿတိ”တိ အာဝဇ္ဇေန္တော ဣမမတ္ထံ ဥပဓာရေသိ “ဝနဝါသီ-တိဿသာမဏေရဿ ဥပဋ္ဌာကာ ဧကစ္စေ တုဋ္ဌာ၊ ဧကစ္စေ ကုဒ္ဓါ၊ မယံ ပုတ္တဿ ပန သာမဏေရဿ ကုဒ္ဓါ နိရယဘာဂိနော^၂ ဘဝိဿန္တိ၊ ဂန္တဗ္ဗမေဝ စာတ္ထ မယာ၊ မယံ ဂတေ သဗ္ဗေပိ တေ သာမဏေရေ မေတ္တစိတ္တံ ကတွာ ဒုက္ခာ မုစ္ဆိဿန္တိ”တိ။ တေပိ မနုဿာ ဘိက္ခုသံဃံ နိမန္တေတွာ ဂါမံ ဂန္တော မဏ္ဍပံ ကာရေတွာ ယာဂု-ဘတ္တာဒီနိ သမ္မာဒေတွာ အာသနာနိ ပညာပေတွာ သံဃဿ အာဂမနမဂ္ဂံ ဩလောကေန္တာ နိသီဒိံသု။ ဘိက္ခုပိ သရိရပဋိဇဂ္ဂနံ ကတွာ ဘိက္ခုစာရ-ဝေလာယ ဂါမံ ပိဏ္ဍာယ ပဝိသန္တာ သာမဏေရံ ပုစ္ဆိံသု “ကိံ တိဿ တံ အမှေဟိ သဒ္ဓိံ ဂမိဿသိ၊ ဥဒါဟု ပစ္ဆာ”တိ။ မမ ဂမနဝေလာယမေဝ ဂမိဿာမိ၊ ဂစ္ဆထ တုမှေ ဘန္တေတိ။ ဘိက္ခု ပတ္တစိဝရမာဒါယ ပဝိသိံသု။

၁-ပဒဘာဏော (သီ၊ သျှာ) ၂-နိရယဂါမိနော (သီ၊ သျှာ)

သတ္တာ ဇေတဝနသ္မိယေဝ စီဝရံ ပါရုပိတွာ ပတ္တမာဒါယ ဧကစိတ္တက္ခဏေ-
 နေဝ ဂန္ဓာ ဘိက္ခုနံ ပုရတော ဌိတမေဝ အတ္တာနံ ဒဿေသိ။ “သမ္မာ-
 သမ္ဗုဒ္ဓေါ အာဂတော”တိ သကလဂါမော သင်္ခတိတွာ ဧကကောလာဟလော
 အဟောသိ။ မနဿာ ဥဒဂ္ဂစိတ္တာ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခံ ဘိက္ခုသံဃံ နိသီဒါပေတွာ ယာဂုံ
 ဒတွာ ခဇ္ဇကံ အဒံသု။ သာမဏေရော ဘတ္တေ အနိဋ္ဌိတေယေဝ အန္တောဂါမံ
 ပါရိသိ။ ဂါမဝါသိနော နိဟရိတွာ တဿ သက္ကစ္စံ ဘိက္ခံ အဒံသု။ သော ယာပန-
 မတ္တံ ဂဟေတွာ သတ္ထု သန္တိကံ ဂန္ဓာ ပတ္တံ ဥပနာမေသိ။ သတ္တာ “အာဟရ
 တိဿာ”တိ ဟတ္တံ ပသာရေတွာ ပတ္တံ ဂဟေတွာ “ပဿ သာရိပုတ္တ တဝ
 သာမဏေရဿ ပတ္တ”န္တိ ထေရဿ ဒဿေသိ။ ထေရော သတ္ထု ဟတ္ထတော
 ပတ္တံ ဂဟေတွာ သာမဏေရဿ ဒတွာ “ဂစ္ဆ၊ အတ္တနော ပတ္တဋ္ဌာနေ နိသီဒိတွာ
 ဘတ္တကိစ္စံ ကရောဟိ”တိ အာဟ။

ဂါမဝါသိနော ဗုဒ္ဓပ္ပမုခံ ဘိက္ခုသံဃံ ပရိဝိသိတွာ သတ္တာရံ ဝဋ္ဌိတွာ အနု-
 မောဒနံ ယာစိံသု။ သတ္တာ အနုမောဒနံ ကရောန္တော ဝေမာဟ “လာဘာ
 ဝတ ဝေါ ဥပါသကာ၊ ယေ တုမေ အတ္တနော ကုလူပကံ သာမဏေရံ နိဿာယ
 သာရိပုတ္တံ မောဂ္ဂလ္လာနံ ကဿပံ အနုရုဒ္ဓန္တိ အသီတိမဟာသာဝကေ ဒဿနာယ
 လဘာယ၊ အဟမ္ဘိ တုမှာကံ ကုလူပကမေဝ နိဿာယ အာဂတော၊ ဗုဒ္ဓဒဿနမ္ဘိ
 ဝေါ ဣမံ နိဿာယေဝ လဒ္ဓံ၊ လာဘာ ဝေါ၊ သုလဒ္ဓံ ဝေါ”တိ။ မနဿာ
 စိန္တယိံသု “အဟော အမှာကံ လာဘာ၊ ဗုဒ္ဓါနဇ္ဇေဝ ဘိက္ခုသံဃဿ စ
 အာရာဓနသမတ္တံ အမှာကံ အယျံ ဒဿနာယ လဘာမ၊ ဒေယျမ္မေဉ္ဇဿ ဒါတုံ
 လဘာမာ”တိ သာမဏေရဿ ကုဒ္ဓါ မနဿာ တုဿိံသု။ တုဋ္ဌာ မနဿာ
 ဘိယျောသော မတ္တာယ ပသီဒိံသု။ အနုမောဒနာဝသာနေ ဗဟူ သောတာ-
 ပတ္တိဖလာဒီနိ ပါပုဏိံသု။ သတ္တာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ပက္ကာမိ။ မနဿာ သတ္တာရံ
 အနုဂန္ဓာ ဝဋ္ဌိတွာ နိဝတ္တိံသု။ သတ္တာ သာမဏေရေန သဒ္ဓိံ သမဓုရေန
 ဂစ္ဆန္တော “သာမဏေရ အယံ ပဒေသော ကောနာမော၊ အယံ ပဒေသော
 ကောနာမော”တိ ပုဗ္ဗေ တဿ ဥပါသကေန ဒဿိတပဒေသေ ပုစ္ဆန္တော
 အဂမာသိ။ သာမဏေရေပိ “ဘန္တေ အယံ ဣတ္ထန္တာမော၊ အယံ ဣတ္ထ-
 န္တာမော”တိ အာစိက္ခမာနောဝ အဂမာသိ။ သတ္တာ တဿ ဝသနဋ္ဌာနံ ဂန္ဓာ
 ပဗ္ဗတမတ္တကံ အဘိရုဟိ။ တတ္ထ ဌိတာနံ ပန မဟာသမုဒ္ဓေါ ပညာယတိ။ သတ္တာ
 သာမဏေရံ ပုစ္ဆိ “တိဿ ပဗ္ဗတမတ္တကေ ဌိတော ဣတော စိတော စ ဩလော-
 ကေတွာ ကိံ ပဿသိ”တိ။ မဟာသမုဒ္ဓံ ဘန္တေတိ။ မဟာသမုဒ္ဓံ ဒိဿာ ကိံ
 စိန္တေသိတိ။ “မမ ဒုက္ခိတကာလေ ရောဒန္တဿ စတူဟိ မဟာသမုဒ္ဓေဟိ

အတိရေကတရေန အဿုနာ ဘဝိတဗ္ဗ”န္တိ ဣဒံ ဘန္တေ စိန္တေသိန္တိ။ သာဓု သာဓု တိဿ၊ ဧဝမေတံ။ ဧကေကဿ ဟိ သတ္တဿ ဒုက္ခိတကာလေ ပဋ္ဌရိတအဿုနိ စတူဟိ မဟာသမုဒ္ဒေဟိ အတိရေကတရာနေဝါတိ။ ဣဒဉ္စ ပန ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

“စတူသု သမုဒ္ဒေသု ဇလံ ပရိတ္တကံ၊
ကတော ဗဟံ အဿုဇလံ အနပ္ပကံ။
ဒုက္ခေန ဖုဋ္ဌဿ နရဿ သောစနာ ၁၊
ကိံ ကာရဏာ သမ္ပ ဘုဝံ ပမဇ္ဇေသိ”တိ။

အထ နံ ပုန ပုစ္ဆိ “တိဿ ကဟံ ဝသသိ”တိ။ ဣမသ္မိံ ပဗ္ဗာရေ ဘန္တေတိ။ တတ္ထ ပန ဝသန္တော ကိံ စိန္တေသိတိ။ “မယာ မရန္တေန ဣမသ္မိံ ဌာနေကတဿ သရီရနိက္ခေပဿ ပရိစ္ဆေဒေါ နတ္ထိ”တိ စိန္တေသိံ ဘန္တေတိ။ “သာဓု သာဓု တိဿ၊ ဧဝမေတံ။ ဣမေသဉ္စိ သတ္တာနံ ပထဝိယံ နိပဇ္ဇိတွာ အမတဌာနံ နာမ နတ္ထိ”တိ ဝတွာ—

“ဥပသာဋ္ဌကနာမာနိ၊ သဟဿာနိ စတုဒ္ဒသ။
အသ္မိံ ပဒေသေ ဒမ္မာနိ၊ နတ္ထိ လောကေ အနာမတံ။
ယမ္ပိ သစ္စဉ္စ ဓမ္မော စ၊ အဟိံသာ သံယမော ဒမော။
ဧတံ အရိယာ သေဝန္တိ၊ ဧတံ လောကေ အနာမတ”န္တိ ၂—

ဣမံ ဒုကနိပါတေ ဥပသာဋ္ဌကဇာတကံ ကထေသိ။ ဣတိ ပထဝိယံ သရီရနိက္ခေပံ ကတွာ မရန္တေသု သတ္တေသု အမတပုဗ္ဗပဒေသေ မရန္တော နာမ နတ္ထိ။ အာနန္ဒတ္ထေရသဒိသာ ပန အမတပုဗ္ဗပဒေသေ ပရိနိဗ္ဗာယန္တိ။

အာနန္ဒတ္ထေရော ကိရ ဝိသဝဿသတိကကာလေ အာယုသင်္ခါရံ ဩလောကေန္တော ပရိက္ခိဏဘာဝံ ဥတွာ “ဣတော သတ္တမေ ဒိဝသေ ပရိနိဗ္ဗာယိဿာမိ”တိ အာရောစေသိ။ တံ ပဝတ္ထိံ သုတွာ ရောဟိဏိနဒိယာ ဥဘယတီရဝါသိကေသု မနုဿေသု ဩရိမတီရဝါသိကာ “မယံ ထေရဿ ဗဟူပကာရာ၊ အမှာကံ သန္တိကေ ပရိနိဗ္ဗာယိဿတိ”တိ ဝဒိံသု။ ပရတီရဝါသိကာပိ “မယံ ထေရဿ ဗဟူပကာရာ၊ အမှာကံ သန္တိကေ ပရိနိဗ္ဗာယိဿတိ”တိ ဝဒိံသု။ ထေရော ဘေသံ ဝစနံ သုတွာ “ဥဘယတီရဝါသိနော မယံ ဥပကာရာ၊ ဣမေ နာမ အနုပကာရာတိ န သက္ကာ ဝတ္ထု၊ သစာဟံ

၁-သောစော (သျှာ) ၂-၃ ၅-၄၁-ပိဋ္ဌေ။

ဩရိမတီရေ ပရိနိဗ္ဗာယိဿာမိ၊ ပရတီရဝါသိနော ဓာတုဂဟဏတ္ထံ တေဟိ သဒ္ဓိံ
 ကလဟံ ကရိဿန္တိ။ သစေ ပရတီရေ ပရိနိဗ္ဗာယိဿာမိ၊ ဩရိမတီရဝါသိနောပိ
 တထာ ကရိဿန္တိ၊ ကလဟော ဥပ္ပဇ္ဇမာနောပိ မံ နိဿာယေဝ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ၊
 ဝုပသမမာနောပိ မံ နိဿာယေဝ ဝုပသမိဿတိ”တိ စိန္တေတွာ “ဩရိမတီရ-
 ဝါသိနောပိ မယံ ဥပကာရာ၊ ပရတီရဝါသိနောပိ မယံ ဥပကာရာ၊ အနုပ-
 ကာရာပိ နာမ နတ္ထိ၊ ဩရိမတီရဝါသိနော ဩရိမတီရေယေဝ သဒ္ဓိပတန္တ၊
 ပရတီရဝါသိနောပိ ပရတီရေယေဝါ”တိ အာဟ။ တတော သတ္တမေ ဒိဝသေ
 မဇ္ဈေနိယာ သတ္တတာလပ္ပမာဏေ အာကာသေ ပလ္လင်္ကေန နိသိဒ္ဓိတွာ
 မဟာဇနဿ ဓမ္မံ ကထေတွာ “မမ သရီရံ မဇ္ဈေ ဘိဇ္ဇိတွာ ဧကော ဘာဂေါ
 ဩရိမတီရေ ပတဘု၊ ဧကော ဘာဂေါ ပရတီရေ”တိ အဓိဋ္ဌာယ ယထာ-
 နိသိန္ဒောဝ ဟေဇောဓာတုံ သမာပဇ္ဇိ၊ ဇာလာ ဥဋ္ဌဟိံသု။ သရီရံ မဇ္ဈေ
 ဘိဇ္ဇိတွာ ဧကော ဘာဂေါ ဩရိမတီရေ ပတိ၊ ဧကော ဘာဂေါ ပရတီရေ။
 တတော မဟာဇနော ပရိဒေဝိ၊ ပထဝိဥဇ္ဈိယနသဒ္ဓေါ ဝိယ အာရောဒနသဒ္ဓေါ
 အဟောသိ။ သတ္ထု ပရိနိဗ္ဗာနေ အာရောဒနသဒ္ဓတောပိ ကာရုညတရော
 အဟောသိ။ မနုဿာ စတ္တာရော မာသေ ရောဒန္တာ ပရိဒေဝန္တာ “သတ္ထု
 ပတ္တဝီဝရဂ္ဂါဟဏေ တိဋ္ဌန္တေ သတ္ထု ဌိတကာလော ဝိယ နော အဟောသိ၊
 ဣဒါနိ နော သတ္ထာ ပရိနိဗ္ဗုတော”တိ ဝိပုလပန္တာ ဝိရဝန္တာ ဝိစရိံသုတိ။

ပုန သတ္ထာ သာမဏေရံ ပုစ္ဆိ “တိဿ ဣမသ္မိံ ဝနသဏ္ဍေ ဒီပိအာဒိနံ သဒ္ဓေန
 ဘာယသိ, န ဘာယသိ”တိ။ “န ဘာယာမိ ဘဂဝါ၊ အပိစ ခေါ ပန မေ ဧတေသံ
 သဒ္ဓိံ သုတွာ ဝနရတိ နာမ ဥပ္ပဇ္ဇတိ”တိ ဝတွာ သဋ္ဌိမတ္တာဟိ ဂါထာဟိ
 ဝနဝဏ္ဏနံ နာမ ကထေသိ။ အထ နံ သတ္ထာ “တိဿာ”တိ အာမန္တေသိ။ ကိံ
 ဘန္တေတိ။ မယံ ဂစ္ဆာမ၊ တံ ဂမိဿသိ၊ နိဝတ္တိဿသိတိ။ မယံ ဥပဇ္ဈာယေ
 မံ အာဒါယ ဂစ္ဆန္တေ ဂမိဿာမိ၊ နိဝတ္တေန္တေ နိဝတ္တိဿာမိ ဘန္တေတိ။
 သတ္ထာ ဘိက္ခုသံသေန သဒ္ဓိံ ပက္ကာမိ။ သာမဏေရဿ ပန နိဝတ္တိတုမေဝ
 အဇ္ဈာသယော၊ ထေရော တံ ဥတွာ “တိဿ သစေ နိဝတ္တိတုကာမော၊
 နိဝတ္တာ”တိ အာဟ။ သော သတ္ထာရဉ္စ ဘိက္ခုသံသဉ္စ ဝဋ္ဌိတွာ နိဝတ္တိ။ သတ္ထာ
 ဇေတဝနမေဝ အဂမာသိ။

ဘိက္ခုနံ ဓမ္မသဘာယံ ကထာ ဥဒပါဒိ “အဟော ဝတ ဝနဝါသီတိဿ-
 သာမဏေရော ဒုက္ကရံ ကရေတိ၊ ပဋိသန္ဓိဂ္ဂဟဏတော ပဋ္ဌာယဿ ဉ္ဇတကာ
 သတ္ထသု မင်္ဂလေသု ပဉ္စန္ဒံ ဘိက္ခုသတာနံ အပ္ပေါဒကမရူပါယသမေဝ အဒံသု၊
 ပဗ္ဗဇိတကာလေ အန္တောဝိဟာရေ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခဿ ဘိက္ခုသံသဿ သတ္တ ဒိဝသာနိ

အပ္ပေါဒကမဓုပါယသမေဓ အဒံသု။ ပဗ္ဗဇိတွာ အဋ္ဌမေ ဒိဝသေ အန္တောဂါမံ ပဝိသန္တော ဌိဟေဝ ဒိဝသေဟိ သာဋ္ဌကသဟဿေန သဋ္ဌိံ ပိဏ္ဍပါတသဟဿံ လဘိ။ ပုနေကဒိဝသံ ကမ္မလာသဟဿံ လဘိ။ ဣတိဿ ဣဓ ဝသနကာလေ မဟာလာဘသက္ကာရော ဥပ္ပဇ္ဇိ။ ဣဒါနိ ဧဝရူပံ လာဘသက္ကာရံ ဆဇ္ဇေတွာ အရညံ ပဝိသိတွာ ဖိသကောဟာရေန သာပေတိ။ ဒုက္ကရကာရကော ဝတ တိဿသာမဏောရော”တိ။ သက္ကာ အာဂန္တော “ကာယ နုတ္တ ဘိက္ခဝေ ဧတရဟိ ကထာယ သန္တိသိန္ဒာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ “အာမ ဘိက္ခဝေ၊ လာဘူပနိသာ နာမေသာ အညာ၊ နိဗ္ဗာနဂါမိနိ ပဋိပဒါ အညာ။ ‘ဧဝံ လာဘံ လဘိဿာမီ’တိ ဟိ အာရညိကာဒိမုတင်္ဂသမာဒါနဝသေန လာဘူပနိသံ ရက္ခန္တဿ ဘိက္ခုနော စတ္တာရော အပါယာ ဝိဝဋ္ဌဒါရာ ဧဝ တိဋ္ဌန္တိ။ နိဗ္ဗာနဂါမိနိယာ ပန ပဋိပဒါယ ဥပ္ပဇ္ဇံ လာဘသက္ကာရံ ပဟာယ အရညံ ပဝိသိတွာ ဆဇ္ဇေန္တော ဝါယမန္တော အရယတ္တံ ဝဏှာတိ”တိ အနုသန္တိံ ဆဇ္ဇေတွာ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော ဣမံ ဂါထမောဟ—

၇၅။ “အညာ ဟိ လာဘူပနိသာ၊ အညာ နိဗ္ဗာနဂါမိနိ။
 ဧဝမေတံ အဘိညာယ၊ ဘိက္ခု ဗုဒ္ဓဿ သာဝကော။
 သက္ကာရံ နာဘိနန္တေပသု၊ ဝိပေကမနုဗြူဟယေ”တိ။

တတ္ထ အညာ ဟိ လာဘူပနိသာ၊ အညာ နိဗ္ဗာနဂါမိနိတိ လာဘူပနိသာ နာမေသာ အညာ ဧဝ၊ အညာ နိဗ္ဗာနဂါမိနိ ပဋိပဒါ။ လာဘူပ္ပါဒကောန ဟိ ဘိက္ခုနာ ထောကံ အကုသလကမ္မံ ကာတုံ ဝဇ္ဇတိ။ ကာယဝင်္ဂာဒီနိ ကာတဗ္ဗာနိ ဟောန္တိ။ ယသ္မိံ ဟိ ကာလေ ကာယဝင်္ဂာဒီသု ကိဉ္စိ ကာရောတိ၊ တဒါ လာဘော ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ပါယသပါဟိယံ ဟိ ဝက်ံ အကဟွာ ဥဇုကမေဝ ဟတ္တံ ဩကာရေတွာ ဥက္ခိပန္တဿ ဟတ္ထော မက္ခိတမတ္ထကောဝ ဟောတိ၊ ဝက်ံ ကတွာ ဩဟာရေတွာ ဥက္ခိပန္တဿ ပန ပါယသပိဏ္ဍံ ဥဒ္ဓရန္တောဝ နိက္ခမတိ။ ဧဝံ ကာယဝင်္ဂာဒီနိ ကရဏကာလေယေဝ လာဘော ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ အယံ အဓိက္ခာ လာဘူပနိသာ နာမ။ ဥပဓိသမ္ပဒါ စိဝရောရဏံ ဗာဟုသန္တံ ပရိဝါရော အရညဝါသောတိ ဧဝရူပေဟိ ပန ကာရဏေဟိ ဥပ္ပဇ္ဇော လာဘော ဓမ္မိကော နာမ ဟောတိ။ နိဗ္ဗာနဂါမိနိံ ပဋိပဒံ ပူရေန္တေန ပန ဘိက္ခုနာ ကာယဝင်္ဂာဒီနိ ပဟာတဗ္ဗာနိ။ အနန္တေနေဝ အန္တေန ဝိယ၊ အမုဂေနေဝ မုဂေန ဝိယ၊ အဗမိရေနေဝ ဗမိရေန ဝိယ ဘဝိတုံ ဝဇ္ဇတိ။ အသဓဂ္ဂေန အမာယေန ဘဝိတုံ ဝဇ္ဇတိ။ ဧဝမေတန္တိ ဧကံ လာဘူပ္ပါဒနံ ဝိသန္တ နိဗ္ဗာနဂါမိနိံ ပဋိပဒဉ္စ ဧဝံ ဥတွာ သဗ္ဗေသံ သင်္ခတသင်္ခတဓမ္မာနံ

ပုဏ္ဏနဋ္ဌေန ပုဒ္ဓဿ သဝနန္တေ ဇာတဋ္ဌေန ဩဝါဒါနုသာသနိံ ဝါ သဝ-
 နဋ္ဌေန သာဝကော ဘိက္ခု၊ အဓမ္မိကံ စတုပစ္စယသက္ကာရံ နာဘိနန္ဒေယျ၊
 န စေဝ ဓမ္မိကံ ပဋိက္ခောသေယျ၊ ကာယဝိဝေကောဒိကံ ဝိဝေကံ အနုဗြူဟယေ။
 တတ္ထ ကာယဝိဝေကောတိ ကာယဿ ဧကိဘာဝေါ။ စိတ္တဝိဝေကောတိ
 အဋ္ဌ သမာပတ္တိယော။ ဥပဓိဝိဝေကောတိ နိဗ္ဗာနံ။ တေသု ကာယဝိဝေကော
 ဂဏသင်္ဂဏိကံ ဝိနောဒေတိ၊ စိတ္တဝိဝေကော ကိလေသသင်္ဂဏိကံ ဝိနောဒေတိ၊
 ဥပဓိဝိဝေကော သင်္ခါရသင်္ဂဏိကံ ဝိနောဒေတိ။ ကာယဝိဝေကော စိတ္တ-
 ဝိဝေကဿ ပစ္စယော ဟောတိ၊ စိတ္တဝိဝေကော ဥပဓိဝိဝေကဿ ပစ္စယော
 ဟောတိ။ ဝုတ္တမ္ပိဟေတံ—

ကာယဝိဝေကော စ ဝိဝေကဋ္ဌကာယာနံ နေက္ခမ္ဘာဘိရတာနံ၊ စိတ္တ-
 ဝိဝေကော စ ပရိသုဒ္ဓစိတ္တာနံ ပရမဝေါဒါနပ္ပတ္တာနံ၊ ဥပဓိဝိဝေကော
 စ နိရုပဓိနံ ပုဂ္ဂလာနံ ဝိသင်္ခါရဂတာနန္တိ။

ဣမံ တိဝိဓမ္မိ ဝိဝေကံ ဗြူဟေယျ ဝဇေယျ၊ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရေယျာတိ အတ္ထော။
 ဒေသနာဝသာနေ ဗဟု သောတာပတ္တိဖလာဒိနိ ပါပုဏိံ သူတိ။

ဝနဝါသီတိဿသာမဏေရဝတ္ထု ပန္နရသမံ။

မာလဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ပဉ္စမော ဝဂ္ဂေါ။

၆-ပဏ္ဍိတဝဂ္ဂ

၁-ရာဇတ္ထေရဝတ္ထု

နိဗ္ဗိတံ ပဝတ္ထာရန္တိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟာရန္တေ၊
အာယသ္မန္တိ ရာဇတ္ထေရံ အာရပ္ပ ကထေသိ။

သော ကိရ ဂိဟိကာလေ သာဝတ္ထိယံ ဒုဂ္ဂတဗြာဟ္မဏော အဟောသိ။
သော “ဘိက္ခုနံ သန္တိကေ ဇီဝိဿာမီ”တိ စိန္တေတွာ ဝိဟာရံ ဂန္တော အပ္ပ-
ဟရိတကံ ကရောန္တော ပရိဝေဏံ သမ္ပဇ္ဇန္တော မုခဓောဝနာဒီနိ ဒဒန္တော
အန္တောဝိဟာရေယေဝ ဝသိ။ ဘိက္ခုပိ နံ သင်္ဂဏိံ သု၊ ပဗ္ဗာဇေတုံ ပန န
ဣစ္ဆန္တိ။ သော ပဗ္ဗဇ္ဇံ အလဘမာနော ကိသော အဟောသိ။ အထေကဒိဝသံ
သတ္တာ ပစ္စုသကာလေ လောကံ ဝေါလောကေန္တော တံ ဗြာဟ္မဏံ ဒိသ္မာ
“ကိံ န ခေါ”တိ ဥပဓာရေန္တော “အရဟာ ဘဝိဿတိ”တိ ဥတွာ သာယန-
သမယေ ဝိဟာရစာရိကံ စရန္တော ဝိယ ဗြာဟ္မဏဿ သန္တိကံ ဂန္တော
“ဗြာဟ္မဏ ကိံ ကရောန္တော ဝိစရသိ”တိ အာဟ။ ဘိက္ခုနံ ဝတ္တပဋိဝတ္တံ
ကရောန္တော ဘန္တေတိ။ လဘသိ နေသံ သန္တိကာ သင်္ဂဟန္တိ။ အာမ ဘန္တေ၊
အာဟာရမတ္တံ လဘာမိ၊ န ပန မံ ပဗ္ဗာဇေန္တိတိ။ သတ္တာ ဧတသ္မိံ နိဒါနေ
ဘိက္ခုသံဃံ သန္တိပါတာပေတွာ တမတ္တံ ပုစ္ဆိတွာ “ဘိက္ခဝေ အတ္ထိ ကောစိ
ဣမဿ ဗြာဟ္မဏဿ အဓိကာရံ သရတိ”တိ ပုစ္ဆိ။ သာရိပုတ္တတ္ထေရော “အဟံ
ဘန္တေ သရာမိ၊ အယံ မေ ရာဇဂဟေ ပိဏ္ဍာယ စရန္တဿ အတ္တနော အဘိ-
ဟဋံ ကဋ္ဌတ္တဘိက္ခံ ဒါပေသိ၊ ဣမမဿာဟံ အဓိကာရံ သရမီ”တိ အာဟ။
သော သတ္တာရာ “ကိံ ပန တေ သာရိပုတ္တ ဧဝံ ကတူပကာရံ ဒုက္ခတော
မောစေတုံ န ဝနုတိ”တိ ဝုတ္တေ “သာဓု ဘန္တေ၊ ပဗ္ဗာဇေဿာမီ”တိ တံ
ဗြာဟ္မဏံ ပဗ္ဗာဇေသိ။ တဿ ဘတ္တဂ္ဂေ အာသနပရိယန္တေ အာသနံ ပါပု-
ဏာတိ၊ ယာဂုဘတ္တာဒီဟိပိ ကိလမတိ။ ထေရော တံ အာဒါယ စာရိကံ
ပက္ကာမိ၊ အဘိက္ခဏံ စ နံ “ဣဒံ တေ ကတ္တဗ္ဗံ၊ ဣဒံ တေ န ကတ္တဗ္ဗ”န္တိ ဩဝဒိ
အနုသာသိ။ သော သုဝစော အဘောသိ ပဒက္ခိဏဂ္ဂါဟိ။ တသ္မာ ယထာ
နုသိဋ္ဌံ ပဋိပဇ္ဇမာနော ကတိပါဟေနေဝ အရဟတ္တံ ပါပုဏိ။

ထေရော တံ အာဒါယ သတ္တု သန္တိကံ ဂန္တော ဝန္တိတွာ နိသိဒိ။ အထ နံ
သတ္တာ ပဋိသန္တာရံ ကတွာ အာဟ “သုဝစော န ခေါ သာရိပုတ္တ တေ

၁-သရန္တောတိ (သိ၊ သျှာ) ဝိ ၃-၇၀-ပိဋေ ပိတ္တာရော။

အန္တေဝါသိကော”တိ။ အာမ ဘန္တေ၊ အတိဝိယ သုဝစော၊ ကိသ္ဗိဉ္စိ ဒေါသေ
 ဝုစ္စမာနေ န ကုဒ္ဒပုဗ္ဗောတိ။ သာရိပုတ္တ ဝေရူပေ သဒ္ဓိဝိဟာရိကေ လဘန္တော
 ကိတ္တကေ ဂဏှေယျာသီတိ။ ဘန္တေ ဗဟုကေပိ ဂဏှေယျမေဝါတိ။ အထေက-
 ဒိဝသံ ဓမ္မသဘာယ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ “သာရိပုတ္တတ္ထေရော ကိရ ကတညူ
 ကတဝေဒိ၊ ကဋ္ဌုတ္တိက္ခာမတ္ထံ ဥပကာရံ သရိတွာ ဒုဂ္ဂတဗြာဟ္မဏံ ပဗ္ဗာဇေသိ။
 ထေရောပိ ဩဝါဒက္ခမော ဩဝါဒက္ခမမေဝ လဘိ”တိ။ သတ္တာ တေသံ ကထံ
 သုတွာ “န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝ၊ ပုဗ္ဗေပိ သာရိပုတ္တော ကတညူ ကတဝေဒိ-
 ယေဝါ”တိ ဝတွာ ဟမတ္ထံ ပကာသေတုံ—

“အလိနစိတ္တံ နိဿာယ၊ ပဟဋ္ဌာ မဟတီ စမူ။
 ကောသလံ သေနာ’သန္တုဋ္ဌံ၊ ဇီဝဂ္ဂါဟံ အဂါဟယိ။
 ဧဝံ နိဿယသမ္ပန္နော၊ ဘိက္ခု အာရဒ္ဓဝီရိယော။
 ဘာဝယံ ကုသလံ ဓမ္မံ၊ ယောဂက္ခေမဿ ပတ္တိယာ။
 ပါပုဏေ အနုပုဗ္ဗေန၊ သဗ္ဗသံယောဇနက္ခယ”န္တိ—

ဣမံ ဒုကနိပါတေ အလိနစိတ္တဇာတကံ ဝိတ္တာရေတွာ ကထေသိ။ တဒါ
 ကိရ ဝဗျာဟိ ပါဒဿ အရောဂကရဏဘာဝေန ကတံ အတ္တနော ဥပကာရံ
 ဥတွာ သဗ္ဗသေတဿ ဟတ္ထိပေါတကဿ ဒါယကော ဧကစာရိကော ဟတ္ထိ
 သာရိပုတ္တတ္ထေရော အဟောသီတိ ဧဝံ ထေရံ အာရဒ္ဓ ဇာတကံ ကထေတွာ
 ရာဇတ္ထေရံ အာရဒ္ဓ “ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနာ နာမ ရာဇေန ဝိယ သုဝစေန
 ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဒေါသံ ဒဿေတွာ ဩဝိဒိယမာနေနပိ န ကုဇ္ဈိတဗ္ဗံ၊ ဩဝါဒ-
 ဒါယကော ပန နိမိအာစိက္ခဏကော ဝိယ ဒဋ္ဌဗ္ဗော”တိ ဝတွာ အနုသန္တိ
 သဋ္ဌေတွာ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော ဣမံ ဂါထမာဟ—

၇၆။ “နိမိနံ ပဝတ္တာရံ၊ ယံ ပဿေ ဝဇ္ဇဒဿိနံ၊
 နိဂ္ဂယုဝါဒိ မေဓာဝိ၊ တာဒိသံ ပဏှိတံ ဘဇေ။
 တာဒိသံ ဘဇမာနဿ၊ သေယျော ဟောတိ န ပါပိယော”တိ။

တတ္ထ နိမိနန္တိ တတ္ထ တတ္ထ နိဒဟိတွာ ဌပိတာနံ ဟိရညသုဝဏှာဒိပူရာနံ
 နိမိကုမ္ဘိနံ။ ပဝတ္တာရန္တိ ကိစ္ဆဇီဝိကေ ဒုဂ္ဂတမနုဿေ အနုကမ္ပံ ကတွာ “ဧဟိ၊
 သုခေန ဇီဝနူပါယံ ဒဿေဿာမီ”တိ နိမိဋ္ဌာနံ နေတွာ ဟတ္ထံ ပသာရေတွာ “ဣမံ
 ဂဟေတွာ သုခေန ဇီဝါ”တိ အာစိက္ခိတာရံ၂ ဝိယ။ ဝဇ္ဇဒဿိနန္တိ ဒွေ ဝဇ္ဇဒဿိ-
 နော “ဣမိနာ နံ အသာရုပ္ပေန ဝါ ခလိတေန ဝါ သံသမဇ္ဈေ နိဂ္ဂဏှိဿာမီ”တိ

၁-၃ ၅-၃၇-ပိဋက၊ ၂-အာစိက္ခာတာရံ (သိ)

ရန္တဂဝေသကော စ, အညာတံ ဣပနတ္ထာယ ဣတံ အနုဂ္ဂဟဏတ္ထာယ သီလာ-
 ဒီနမဿ ဝုဒ္ဓိကာမတာယ တံ တံ ဝဇ္ဇံ ဩလောကနေန ဥလ္လုမ္ဗနသဘာဝ-
 သဏ္ဍိတော စ။ အယံ ဣဓ အဓိပ္ပေတော။ ယထာ ဟိ ဒုဂ္ဂတမနုဿော “ဣမံ
 ဂဏှာဟီ”တိ တဇ္ဇေတွာပိ ပေါထေတွာပိ နိဓိံ ဒဿေန္တေ ကောပံ န ကရောတိ၊
 ပမှဒိတော ဧဝ ဟောတိ၊ ဧဝမေဝ ဧဝရူပေ ပုဂ္ဂလေ အသာရပုံ ဝါ ခလိတံ
 ဝါ ဒိသ္မာ အာစိက္ခန္တေ ကောပေါ န ကာတဗ္ဗော၊ တုဋ္ဌေနေဝ ဘဝိတဗ္ဗံ၊
 “ဘန္တေ မဟန္တံ ဝေါ ကမ္မံ ကတံ၊ မယံ အာစရိယုပဇ္ဈာယဋ္ဌာနေ ဌတွာ
 ဩဝဒန္တေဟိ ပုနပိ မံ ဝဒေယျာထာ”တိ ပဝါရေတဗ္ဗမေဝ။ နိဂ္ဂယုဝါဒိန္တိ
 ဧကစ္စော ဟိ သဒ္ဓိဝိဟာရိကာဒိနံ အသာရပုံ ဝါ ခလိတံ ဝါ ဒိသ္မာ “အယံ မေ
 မုခေါဒကဒါနာဒိဟိ သက္ကစ္စံ ဥပဋ္ဌဟတိ၊ သစေ နံ ဝက္ခာမိ၊ န မံ ဥပဋ္ဌဟိဿတိ၊
 ဧဝံ မေ ပရိဟာနိ ဘဝိဿတိ”တိ ဝတ္ထု အဝိသဟန္တော န နိဂ္ဂယုဝါဒိ နာမ
 ဟောတိ။ သော ဣမသ္မိံ သာသနေ ကစဝရံ အာကိရတိ။ ယော ပန တထာ-
 ရူပံ ဝဇ္ဇံ ဒိသ္မာ ဝဇ္ဇာနုရူပံ တဇ္ဇေန္တော ပဏာမေန္တော ဒဏ္ဍကမ္မံ ကရောန္တော
 ဝိဟာရာ တံ နိဟရန္တော သိက္ခာပေတိ၊ အယံ နိဂ္ဂယုဝါဒိ နာမ ဇေယျထာပိ
 သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ။ ဝုတ္တဉ္ဇေတံ “နိဂ္ဂယု နိဂ္ဂယုဟံ အာနန္တ ဝက္ခာမိ၊ ပဝယု ပဝယု
 အာနန္တ ဝက္ခာမိ၊ ယော သာရော သော ဌဿတိ”တိ။ မေဓာဝိန္တိ ဓမ္မောဇ-
 ပညာယ သမန္နာဂတံ။ တာဒိသန္တိ ဧဝရူပံ ပဏ္ဍိတံ ဘဇေယျ ပယိရူပါသေယျ။
 ဘာဒိသဉ္ဇိ အာစရိယံ ဘဇမာနဿ အန္တေဝါသိကဿ သေယျော ဟောတိ၊
 န ပါဝိယော ဝရိယေဝ ဟောတိ၊ နော ပရိဟာနိတိ။

ဒေသနာပရိယောသာနေ ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလာဒိနိ ပါပုဏ်သုတိ။
 ရာဓတ္ထေရဝတ္ထု ပဌမံ။

၂-အဿဇိပုနဗ္ဗသုကဝတ္ထု

ဩဝဒေယျာနုသာသေယျာတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ
 ဟရန္တော အဿဇိပုနဗ္ဗသုကဘိက္ခူ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ ဒေသနာ ပန
 ဂိဋ္ဌာဂိရိသ္မိံ သမုဋ္ဌိတာ။

တေ ကိရ ဒွေ ဘိက္ခူ ကိဉ္စာပိ အဂ္ဂသာဝကာနံ သဒ္ဓိဝိဟာရိကာ၊ အလဇ္ဇိနော
 န အဟေသုံ ပါပဘိက္ခူ။ တေ ပါပကေဟိ အတ္တနော ပရိဝါရေဟိ ပဉ္စဟိ

ဘိက္ခုသတေဟိ သဒ္ဓိံ ကိဋ္ဌာဂိရိသ္မိံ ဝိဟရန္တာ “မာလာဝစ္ဆံ ရောပေန္တိပိ
 ရောပါပေန္တိပိ”တိအာဒိကံ နာနပ္ပကာရံ အနာစာရံ ကရောန္တာ ကုလဒူသက-
 ကမ္ပံ ကတွာ တတော ဥပ္ပန္နေဟိ ပစ္စယေဟိ ဇီဝိကံ ကပ္ပေန္တာ တံ အာဝါသံ
 ပေသလာနံ ဘိက္ခုနံ အနာဝါသံ အကံသု။ သတ္တာ တံ ပဝတ္ထိံ သုတွာ တေသံ
 ပဗ္ဗာဇနိယကမ္မကရဏတ္ထာယ သပရိဝါရေ ဒွေ အဂ္ဂသာဝကေ အာမန္တေတွာ
 “ဂစ္ဆထ သာရိပုတ္တာ၊ တေသု ယေ တုမှာကံ ဝစနံ န ကရောန္တိ၊ တေသံ
 ပဗ္ဗာဇနိယကမ္ပံ ကရောယ၊ ယေ ပန ကရောန္တိ၊ တေ ဩဝဒထ အနုသာသထ။
 ဩဝဒန္တော ဟိ အနုသာသန္တော အပဏ္ဍိတာနံယေဝ အပ္ပိယော ဟောတိ
 အမနာပေါ၊ ပဏ္ဍိတာနံ ပန ပိယော ဟောတိ မနာပေါ”တိ အနုသန္တိ
 စသေတွာ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော ဣမံ ဂါထမာဟ—

၇၇။ “ဩဝဒေယျာနုသာသေယျ၊ အသမ္ဘာ စ နိဝါရယေ။
 သတံ ဟိ သော ပိယော ဟောတိ၊ အသတံ ဟောတိ အပ္ပိယော”တိ။

တတ္ထ ဩဝဒေယျာတိ ဥပ္ပန္နေ ဝတ္ထုသ္မိံ ဝဒန္တော ဩဝဒတိ နာမ၊ အနုပ္ပန္နေ
 ဝတ္ထုသ္မိံ “အယသောပိ တေ သိယာ”တိအာဒိဝသေန အနာဂတံ ဒသေန္တော
 အနုသာသတိ နာမ။ သမ္ဗုခါ ဝဒန္တော ဩဝဒတိ နာမ၊ ပရမ္ဗုခါ ဒူတံ
 ဝါ သာသနံ ဝါ ပေသေန္တော အနုသာသတိ နာမ။ သကိံ ဝဒန္တော ဩဝဒတိ
 နာမ၊ ပုနပ္ပုနံ ဝဒန္တော အနုသာသတိ နာမ။ ဩဝဒန္တော ဧဝ ဝါ အနုသာသတိ
 နာမာတိ ဧဝံ ဩဝဒေယျ အနုသာသေယျ။ အသမ္ဘာ စာတိ အကုသလဓမ္မာ
 စ နိဝါရေယျ၊ ကုသလဓမ္မေ ပတိဋ္ဌာပေယျာတိ အတ္ထော။ သတံ ဟိ သော
 ပိယော ဟောတိတိ သော ဧဝရူပေါ ပုဂ္ဂလော ဗုဒ္ဓါဒိနံ သပ္ပုရိသာနံ
 ပိယော ဟောတိ။ ယေ ပန အဒိဋ္ဌဓမ္မာ အဝိတိဏ္ဏပရလောကာ အာမိသ-
 စက္ခုကာ ဇီဝိကတ္ထာယ ပဗ္ဗဇိတာ၊ တေသံ အသတံ သော ဩဝါဒကော
 အနုသာသကော၊ “န တံ အမှာကံ ဥပဇ္ဈာယော၊ န အာစရိယော၊ ကသ္မာ
 အမေ ဩဝဒသိ”တိ ဧဝံ မုခသတ္တိဟိ ဝိဇ္ဈန္တာနံ အပ္ပိယော ဟောတိတိ။

ဒေသနာဝသာနေ ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလာဒိနိ ပါပုဏ်သုတိ။ သာရိပုတ္တ-
 မောဂ္ဂလ္လာနာပိ တတ္ထ ဂန္တာ တေ ဘိက္ခု ဩဝဒိံသု အနုသာသိံသု။ တေသု
 ဧကစ္စေ ဩဝါဒံ သမ္ဗုဒ္ဓိန္နိတွာ သမ္ဗာ ဝတ္ထိံသု၊ ဧကစ္စေ ဝိဗ္ဗမိံသု၊ ဧကစ္စေ
 ပဗ္ဗာဇနိယကမ္ပံ ပါပုဏ်သုတိ။

အသ္မိပုနဗ္ဗသုကဝတ္ထု ဒုတိယံ။

၃-ဆန္ဒတ္ထေရဝတ္ထု

န ဘဇေ ပါပကေ မိတ္တေတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္ထာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဆန္ဒတ္ထေရံ အာရပ္ပ ကထေသိ။

သော ကိရ အာယသ္မာ “အဟံ အမှာကံ အယျပုတ္တေန သဒ္ဓိံ မဟာဘိ-
နိက္ခမနံ နိက္ခန္တော တဒါ အညံ ကေမ္ပိ န ပဿာမိ၊ ဣဒါနိ ပန ‘အဟံ
သာရိပုတ္တော နာမ၊ အဟံ မောဂ္ဂလ္လာနော နာမ၊ မယံ အဂ္ဂသာဝကမှာ’တိ
ဝတွာ ဣမေ ဝိစရန္တိ”တိ ဒွေ အဂ္ဂသာဝကေ အက္ကောသတိ။ သတ္ထာ ဘိက္ခုနံ
သန္တိကာ တံ ပဝတ္ထိံ သုတွာ ဆန္ဒတ္ထေရံ ပက္ကောသာပေတွာ ဩဝဒတိ။ သော
တံခဏေယေဝ တုဏှိ ဟုတွာ ပုန ဂန္တော ထေရေ အက္ကောသတိယေဝ။ ဧဝံ
ယာဝတတိယံ အက္ကောသန္တံ ပက္ကောသာပေတွာ သတ္ထာ ဩဝဒိတွာ “ဆန္ဒ
ဒွေ အဂ္ဂသာဝကာ နာမ တုယံ ကလျာဏမိတ္တာ ဥတ္တမပုရိသာ၊ ဧဝရူပေ
ကလျာဏမိတ္တေ သေဝဿု ဘဇဿု”တိ ဝတွာ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော ဣမံ
ဂါထမာဟ—

၇၀။ “န ဘဇေ ပါပကေ မိတ္တေ၊ န ဘဇေ ပုရိသာဓမေ။
ဘဇေထ မိတ္တေ ကလျာဏေ၊ ဘဇေထ ပုရိသုတ္တမေ”တိ။

တဿတ္ထော—ကာယဒုစ္စရိတာဒိအကုသလကမ္မာဘိရတံ ပါပမိတ္တာ နာမ။
သန္တိစ္ဆေဒနာဒိကေ ဝါ ကေဝိသတိအနေသနာဒိဘေဒေ ဝါ အဋ္ဌာနေ နိယော-
ဇကာ ပုရိသာဓမာ နာမ။ ဥဘောပိ ဝါ ဧတေ ပါပမိတ္တာ စေဝ ပုရိသာဓမာ
စ၊ တေ န ဘဇေယျ န ပယိရူပါသေယျ။ ဝိပရိတာ ပန ကလျာဏမိတ္တာ
စေဝ သပ္ပုရိသာ စ၊ တေ ဘဇေထ ပယိရူပါသေထာတိ။

ဒေသနာဝသာနေ ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလာဒိနိ ပါပုဏိံ သူတိ။

ဆန္ဒတ္ထေရော ပန တံ ဩဝါဒံ သုတွာပိ ပုရိမနယေနေဝ ဘိက္ခု။ အက္ကောသတိ
ပရိဘာသတိ။ ပုနပိ သတ္ထု အာရောစေသုံ။ သတ္ထာ “ဘိက္ခဝေ မယိ ရေန္တေ ဆန္ဒံ
သိက္ခာပေတုံ န သက္ခိဿထ၊ မယိ ပန ပရိနိဗ္ဗုတေ သက္ခိဿထာ”တိ ဝတွာ
ပရိနိဗ္ဗာနကာလေ အာယသ္မတာ အာနန္ဒေန “ဘန္တေ ကထံ ဆန္ဒတ္ထေရေ
အမှေဟိ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗ”န္တိ ဝုတ္တေ “အာနန္ဒ ဆန္ဒဿ ဘိက္ခုနော ပြဟုဒဏ္ဍော
ဒါတဗ္ဗော”တိ အာဏာပေသိ။ သော သတ္ထရိ ပရိနိဗ္ဗုတေ အာနန္ဒတ္ထေရေန
အာရောစိတံ ပြဟုဒဏ္ဍံ သုတွာ ဒုက္ခိ ဒုမ္မနော တိက္ခတ္တံ မုစ္ဆိတော ပတိတွာ

၁-အာရောပိတံ (သျှာ) ဝိ ၄-၄၀၇-ပိဋေ ဝိတ္တာရော။

“မာ မံ ဘန္တေ နာသယိတ္တာ”တိ ယာစိတွာ သမ္မာ ဝတ္တံ ပူရေန္တော န စိရဿေဝ သဟ ပဋိသန္တိဒါဟိ အရဟတ္တံ ပါပုဏီတိ။

ဆန္ဒတ္ထေရဝတ္ထု တတိယံ။

၄-မဟာကပ္ပိနတ္ထေရဝတ္ထု

ဓမ္မပီတိ သုခံ သေတီတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော မဟာကပ္ပိနတ္ထေရံ အာရဗ္ဗ ကထေသိ။

တတြာယံ အနုပုဗ္ဗိ ကထာ—အတီတေ ကိရ အာယသ္မာ မဟာကပ္ပိနော ပဒုမုတ္တရဗုဒ္ဓဿ ပါဒမူလေ ကတာဘိနိဟာရော သံသာရေ သံသရန္တော ဗာရာဏသိတော အဝိဒ္ဓရေ ဧကသ္မိံ ပေသကာရဂါမေ ဇေဋ္ဌကပေသကာရော ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တိ။ တဒါ သဟဿမတ္တာ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ အဋ္ဌ မာသေ ဟိမဝန္တေ ဝသိတွာ ဝသိကေ စတ္တာရော မာသေ ဇနပဒေ ဝသန္တိ။ တေ ဧကဝါရံ ဗာရာဏသိယာ အဝိဒ္ဓရေ ဩတရိတွာ “သေနာသနကရဏတ္တာယ ဟတ္ထကမ္ပံ ယာစထာ”တိ ရညော သန္တိကံ အဋ္ဌ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေ ပဟိဏီံသု။ တဒါ ပန ရညော ဝပ္ပမင်္ဂလကာလော ဟောတိ။ သော “ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ ကိရ အာဂတာ”တိ သုတွာ တသ္မိံ ခဏေ နိက္ခမိတွာ အာဂတာရဏံ ပုစ္ဆိတွာ “အဇ္ဇ ဘန္တေ ဩကာသော နတ္ထိ၊ သွေ အမှာကံ ဝပ္ပမင်္ဂလံ၊ တတိယဒိဝသေ ကရိဿာမီ”တိ ဝတွာ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေ အနိမန္တေတွာဝ ပါဝိသိ။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ “အညတ္ထ ဂမိဿာမာ”တိ ပက္ကမိံသု။ တသ္မိံ ခဏေ ဇေဋ္ဌပေသကာရဿ ဘရိယာ ဧကနစိဒေဝ ကရဏီယေန ဗာရာဏသိံ ဂစ္ဆန္တိ တေပစ္စေကဗုဒ္ဓေ ဒိသွာ ဝန္တိတွာ “ကိံ ဘန္တေ အဝေလာယ အယျာ အာဂတာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ အာဒိတော ပဋ္ဌာယ ကထေသံ။ တံ ပဝတ္တိံ သုတွာ သဒ္ဓါသမ္ပန္နာ ဣဏသမ္ပန္နာ ဣတ္ထိ “သွေ ဘန္တေ အမှာကံ ဘိက္ခံ ဂဏှထာ”တိ နိမန္တေသိ။ ဗဟုကာ မယံ ဘဂိနီတိ။ ကိတ္တကာ ဘန္တေတိ။ သဟဿမတ္တာကိ။ “ဘန္တေ ဣမသ္မိံ ဂါမေ သဟဿပေသကာရာ ဝသိမှံ၊ ဧကေကော ဧကေကဿ ဘိက္ခံ ဒဿတိ၊ ဘိက္ခံ အဓိဝါသေထ၊ အဟမေဝ ဝေါ ဝသနဋ္ဌာနမ္ပိ ကာရေဿာမီ”တိ အာဟ။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ အဓိဝါသယိံသု။

သာ ဂါမံ ပဝိသိတွာ ဥဋ္ဌေါသေသိ “အဟံ သဟဿမတ္ထေ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေ ဒိသွာ နိမန္တယိံ၊ အယျာနံ နိသီဒနဋ္ဌာနံ သံဝိဒဟထ၊ ယာဂုဘတ္တာဒိနိ

၁-သဟဿမတ္တာဝ သိပ္ပိကာ (သီ)

သမ္မာဒေသာ”တိ။ ဂါမမဇ္ဈေ မဏ္ဍပံ ကာရေတွာ အာသနာနိ ပညာပေတွာ ပုနဒိဝသေ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေ နိသီဒါပေတွာ ပဏီတေန ခါဒနိယေန ဘောဇနိယေန ပရိဝိသိတွာ ဘတ္တကိစ္စာဝသာနေ တသ္မိံ ဂါမေ သဗ္ဗာ ဣတ္ထိယော အာဒါယ တာဟိ သဒ္ဓိံ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေ ဝန္တိတွာ “ဘန္တေ တေမာသံ ဝသနတ္ထာယ ပဋိညံ ဒေသာ”တိ တေသံ ပဋိညံ ဂဟေတွာ ပုန ဂါမေ ဥဋ္ဌေါသေသိ “အမ္မတာတာ ဧကေကကုလတော ဧကေကော ပုရိသော ဖရသုဝါသိအာဒီနိ ဂဟေတွာ အရညံ ပဝိသိတွာ ဒဗ္ဗသမ္ဘာရေ အာဟရိတွာ အယျာနံ ဝသနဋ္ဌာနံ ကရော- တူ”တိ။ ဂါမဝါသိနော တဿာယေဝ ဝစနံ သုတွာ^၁ ဧကေကော ဧကေကံ ကတွာ သဒ္ဓိံ ရတ္တိဋ္ဌာနဒိဝါဋ္ဌာနေဟိ ပဏ္ဍသာလသဟဿံ ကာရေတွာ အတ္တနော အတ္တနော ပဏ္ဍသာလာယံ ဝဿူပဂတေ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေ “အဟံ သက္ကစ္စံ ဥပဋ္ဌဟိဿာမိ၊ အဟံ သက္ကစ္စံ ဥပဋ္ဌဟိဿာမိ”တိ ဥပဋ္ဌဟိံ သု။ ဝဿံ- ဝုဋ္ဌကာလေ “အတ္တနော အတ္တနော ပဏ္ဍသာလာယ ဝဿံဝုဋ္ဌာနံ ပစ္စေက- ဗုဒ္ဓါနံ စိဝရသာဋကေ သဇ္ဇေထာ”တိ သမာဒပေတွာ ဧကေကဿ သဟဿ- သဟဿမူလံ စိဝရံ ဒါပေသိ။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ ဝုဋ္ဌဝဿာ အနုမောဒနံ ကတွာ ပက္ကမိံ သု။

ဂါမဝါသိနောပိ ဣဒံ ပုညကမ္မံ ကတွာ ဣတော စုတာ တာဝတိံသဘဝနေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဂဏဒေဝပုတ္တာ နာမ အဟေသုံ။ တေ တတ္ထ ဒိဗ္ဗသမ္ပတ္တိံ အနုဘဝိတွာ ကဿပသမ္မာသမ္ပုဒ္ဓကာလေ ဗာရာဏသီယံ ကုဋုမ္ဘိကဂေဟေသု နိဗ္ဗတ္တိံ သု။ ဇေဋ္ဌကပေသကာရော ဇေဋ္ဌကကုဋုမ္ဘိကဿ ပုတ္တော အဟောသိ။ ဘရိယာပိဿ ဇေဋ္ဌကကုဋုမ္ဘိကဿေဝ စိတာ အဟောသိ။ တာ သဗ္ဗာပိ ဝယပ္ပတ္တာ ပရကုလံ ဂစ္ဆန္တိယော တေသံ တေသံယေဝ ဂေဟာနိ အဂမိံ သု။ အထေကဒိဝသံ ဝိဟာရေ ဓမ္မဿဝနံ သဗ္ဗံဋ္ဌံ။ “သတ္တာ ဓမ္မံ ဒေသေဿတိ”တိ သုတွာ သဗ္ဗေပိ တေ ကုဋုမ္ဘိကာ “ဓမ္မံ သေဝဿာမာ”တိ ဘရိယာဟိ သဒ္ဓိံ ဝိဟာရံ အဂမိံ သု။ တေသံ ဝိဟာရမဇ္ဈံ ပဝိဋ္ဌက္ခဏေ ဝဿံ ဥဋ္ဌဟိ။ ယေသံ ကုလူပကာ ဝါ ဣတိ- သာမဏေရာဒယော ဝါ အတ္တိ၊ တေ တေသံ ပရိဝေဏာနိ ပဝိသိံ သု။ တေ ပန တထာရူပါနံ နတ္ထိတာယ ကတ္တစိ^၂ ပဝိသိတုံ အဝိသဟန္တာ ဝိဟာရ- မဇ္ဈေယေဝ အဋ္ဌံ သု။ အထ နေ ဇေဋ္ဌကကုဋုမ္ဘိကော အာဟ “ပဿထ အမှာကံ ဝိပ္ပကာရံ၊ ကုလပုတ္တေဟိ နာမ ဧတ္တကေန လဇ္ဇိတုံ ယုတ္တ”န္တိ။ အယျ ကိံ ပန ကရောမာတိ။ မယံ ဝိဿာသိကဋ္ဌာနဿ အဘာဝေန ဣမံ ဝိပ္ပကာရံ ပတ္တာ၊

၁-တဿာ ဩဝါဒေ ဋ္ဌတွာ (သိ)၊ တဿာ ဝစနေ ဋ္ဌတွာ (၁၅၁)
 ၂-ယေသံ ပန တထာရူပါနံ နတ္ထိ၊ တေ ယတ္ထ ကတ္တစိ (က)

သဗ္ဗေ ဓနံ သံဟရိတွာ ပရိဝေဏံ ကရောမာတိ။ “သာဓု အယျာ”တိ ဇေဋ္ဌကော
 သဟဿံ အဒါသိ၊ သေသာ ပဉ္စ ပဉ္စ သတာနိ။ ဣတ္ထိယော အမုတေယျာနိ
 အမုတေယျာနိ သတာနိ။ တေ တံ ဓနံ သံဟရိတွာ သဟဿုက္ကုဋ္ဌာဂါရပရိဝါရံ
 သတ္ထု ဝသနတ္ထာယ မဟာပရိဝေဏံ နာမ အာရဘိံသု။ နဝကမ္မဿ မဟန္တ-
 တာယ ဓနေ အပ္ပဟောန္တေ ပုဗ္ဗေ ဒိန္နဓနတော ပုန ဥပဗျူပမံ အဒံသု။ နိဋ္ဌိတေ
 ပရိဝေဏေ ဝိဟာရမဟံ ကရောန္တာ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခဿ ဘိက္ခုသံဃဿ သတ္တာဟံ
 မဟာဒါနံ ဒတွာ ဝိသတိယာ ဘိက္ခုသဟဿာနံ စိဝရာနိ သဇ္ဇိံသု။

ဇေဋ္ဌကကုဋ္ဌုမ္ဘိကဿ ပန ဘရိယာ သဗ္ဗေဟိ သမာနံ^၁ အကတွာ အတ္တနော
 ပညာယ ဌိတာ “အတိရေကတရံ ကတွာ သတ္တာရံ ပူဇေဿာမီ”တိ အနောဇ-
 ပုပ္ဖဝဏ္ဏေန သဟဿမူလေန သာဋကေန သဋ္ဌိံ အနောဇပုပ္ဖဝဏ္ဏောဋကံ
 ဂဟေတွာ အနုမောဒနကာလေ သတ္တာရံ အနောဇပုပ္ဖေဟိ ပူဇေတွာ တံ
 သာဋကံ သတ္ထု ပါဒမူလေ ဌပေတွာ “ဘန္တေ နိဗ္ဗတ္တနိဗ္ဗတ္တဋ္ဌာနေ အနောဇ-
 ပုပ္ဖဝဏ္ဏံယေဝ မေ သရီရံ ဟောတု၊ အနောဇာ ဧဝ စ မေ နာမံ ဟောတူ”တိ
 ပတ္တနံ ပဋ္ဌပေသိ။ သတ္ထာ “ဧဝံ ဟောတူ”တိ အနုမောဒနံ အကာသိ။ တေ
 သဗ္ဗေပိ ယာဝတာယုကံ ဌတွာ တတော စုတာ ဒေဝလောကေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ
 ဣမသ္မိံ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒေ ဒေဝလောကာ စဝိတွာ ဇေဋ္ဌကကုဋ္ဌုမ္ဘိကော ကုက္ကုဋ္ဌဝတီ-
 နဂရေ ရာဇကုလေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဝယပ္ပတ္တော မဟာကပ္ပိနရာဇာ နာမ
 အဟောသိ၊ သေသာ အမစ္စကုလေ နိဗ္ဗတ္တိံသု။ ဇေဋ္ဌကကုဋ္ဌုမ္ဘိကဿ ဘရိယာ
 မဒ္ဒရဋ္ဌေ သာဂလနဂရေ ရာဇကုလေ နိဗ္ဗတ္တိ၊ အနောဇပုပ္ဖဝဏ္ဏမေဝဿာ သရီရံ
 အဟောသိ၊ အနောဇာတွေဝဿာ နာမံ ကရိံသု။ သာ ဝယပ္ပတ္တာ မဟာ-
 ကပ္ပိနရညော ဂေဟံ ဂန္တာ အနောဇာဒေဝီ နာမ အဟာသိ။ သေသိတ္ထိ-
 ယောပိ အမစ္စကုလေသု နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဝယပ္ပတ္တာ တေသံယေဝ အမစ္စပုတ္တာနံ
 ဂေဟာနိ အဂမံသု။ တေ သဗ္ဗေ ရညော သမ္ပတ္တိသဒိသံ သမ္ပတ္တိံ အနုဘဝိံသု။
 ယဒါ ရာဇာ သဗ္ဗာလင်္ကာရပဋိမဏ္ဍိတော ဟတ္ထိံ အဘိရုဟိတွာ ဝိစရိ၊ တဒါ
 တေပိ တထေဝ ဝိစရန္တိ။ တသ္မိံ အဿေန ဝါ ရထေန ဝါ ဝိစရန္တေ တေပိ
 တထေဝ ဝိစရန္တိ။ ဧဝံ တေ ဧကတော ဟုတွာ ကတာနံ ပုညာနံ အာနု-
 ဘာဝေန ဧကတောဝ သမ္ပတ္တိံ အနုဘဝိံသု။ ရညော ပန ဗလော၊ ဗလ-
 ဝါဟနော^၂၊ ပုပ္ဖေါ၊ ပုပ္ဖဝါဟနော၊ သုပတ္တောတိ ပဉ္စ အဿာ ဟောန္တိ။ ရာဇာ
 တေသု သုပတ္တံ အဿံ သယံ အာရောဟတိ၊ ဣတရေ စတ္တာရော အဿာရောဟာနံ
 သာသနာဟရဏတ္ထာယ အဒါသိ။ ရာဇာ တေ ပါတောဝ ဘောဇေတွာ

၁-သမဘာဂိကံ (သျာ)

၂-ဝါလော ဝါလဝါဟနော (သိ)

“ဂစ္ဆထ ဒွေ ဝါ တိဏိ ဝါ ယောဇနာနိ အာဟိဏှိတွာ ဗုဒ္ဓဿ ဝါ ဓမ္မဿ ဝါ သံဃဿ ဝါ ဥပ္ပန္နဘာဝံ ဥတွာ မယံ သုခဿာသနံ အာဟရထာ”တိ ပေသေသိ။ တေ စတူဟိ ဒွါရေဟိ နိက္ခမိတွာ တိဏိ ယောဇနာနိ အာဟိဏှိတွာ သာသနံ အလဘိတွာ ပစ္စာဂစ္ဆန္တိ။

အထေကဒိဝသံ ရာဇာ သုပတ္တံ အဿံ အာရုယု အမစ္စသဟဿပရိဝုတော ဥယျာနံ ဂစ္ဆန္တော ကိလန္တရူပေ ပဉ္စသတဝါဏိဇကေ နဂရံ ပဝိ- သန္တေ ဒိသွာ “ဣမေ အဒ္ဓါနကိလန္တာ၊ အဒ္ဓါ ဣမေသံ သန္တိကာ ဧကံ ဘဒ္ဒကံ သာသနံ သောသံာမိ”တိ တေ ပက္ခောသာပေတွာ “ကုတော အာဂစ္ဆ- ထာ”တိ ပုစ္ဆိ။ အတ္ထိ ဒေဝ ဣတော ဝိသတိယောဇနသတမတ္ထကေ သာဝတ္ထိ နာမ နဂရံ၊ တတော အာဂစ္ဆာမာတိ။ အတ္ထိ ပန ဝေါ ပဒေသေ ကိဉ္စိ သာသနံ ဥပ္ပန္နန္တိ။ ဒေဝ အညံ ကိဉ္စိ နတ္ထိ၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ပန ဥပ္ပန္နောတိ။ ရာဇာ ဘာဝဒေဝ ပဉ္စဝဏှာယ ဝီတိယာ ဖုဠသရိရော ကိဉ္စိ သလ္လက္ခေတံ အသက္ခောန္တော မဟုတ္တံ ဝီတိနာမေတွာ “တာတာ ကိံ ဝဒေထာ”တိ ပုစ္ဆိ။ ဗုဒ္ဓေါ ဒေဝ ဥပ္ပန္နောတိ။ ရာဇာ ဒုတိယမ္ပိ တတိယမ္ပိ တထေဝ ဝီတိနာမေတွာ စတုတ္ထေ ဝါရေ “ကိံ ဝဒေထ တာတာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဗုဒ္ဓေါ ဒေဝ ဥပ္ပန္နော”တိ ဝုတ္ထေ “တာတာ ဝေါ သတသဟဿံ ဒဒါမိ”တိ ဝတွာ “အညမ္ပိ ကိဉ္စိ သာသနံ အတ္ထိ”တိ ပုစ္ဆိ။ အတ္ထိ ဒေဝ၊ ဓမ္မော ဥပ္ပန္နောတိ။ ရာဇာ တမ္ပိ သုတွာ ပုရိမနယေနေဝ ဟယော ဝါရေ ဝီတိနာမေတွာ စတုတ္ထေ ဝါရေ “ဓမ္မော ဥပ္ပန္နော”တိ ဝုတ္ထေ “ဣဓာပိ ဝေါ သတသဟဿံ ဒဒ္ဓိ”တိ ဝတွာ “အပရမ္ပိ သာသနံ အတ္ထိ တာတာ”တိ ပုစ္ဆိ။ အတ္ထိ ဒေဝ၊ သံဃရတနံ ဥပ္ပန္နန္တိ။ ရာဇာ တမ္ပိ သုတွာ တယော ဝါရေ ဝီတိနာမေတွာ စတုတ္ထေ ဝါရေ “သံဃော”တိ ပဒေ ဝုတ္ထေ “ဣဓာပိ ဝေါ သတသဟဿံ ဒဒ္ဓိ”တိ ဝတွာ အမစ္စသဟဿံ ဩလောကေတွာ “ကာတာ ကိံ ကရိဿထာ”တိ ပုစ္ဆိ။ ဒေဝ တုမေ ကိံ ကရိဿထာတိ။ အဟံ တာတာ “ဗုဒ္ဓေါ ဥပ္ပန္နော၊ ဓမ္မော ဥပ္ပန္နော၊ သံဃော ဥပ္ပန္နော”တိ သုတွာ န ပုန နိဝတ္တိဿာမိ၊ သတ္တာရံ ဥဒ္ဓိဿ ဂန္ဓာ တဿ သန္တိကေ ပဗ္ဗဇိဿာမိတိ။ မယမ္ပိ ဒေဝ တုမေဟိ သဒ္ဓိံ ပဗ္ဗဇိဿာမာတိ။ ရာဇာ သုဝဏှပဋေ အက္ခရာနိ လိခါပေတွာ ဝါဏိဇကေ အာဟ “အနောဇာ နာမ ဒေဝိ တုမှာကံ တိဏိ သတသဟဿာနိ ဒဿကိ၊ ဝေဉ္စ ပန နံ ဝဒေယျာထ ‘ရညာ ကိရ တေ ဣဿရိယံ ဝိဿဋ္ဌံ၊ ယထာသုခံ သမ္ပတ္တိံ ပရိဘုဉ္ဇာဟိ’တိ၊ သစေ ပန ဝေါ ‘ရာဇာ ကဟန္တိ ပုစ္ဆတိ၊ ‘သတ္တာရံ ဥဒ္ဓိဿ ပဗ္ဗဇိဿာမိတိ ဝတွာ ဂတော’တိ အာရောစေယျာ- ထာ”တိ။ အမစ္စာပိ အတ္တနော အတ္တနော ဘရိယာနံ တထေဝ သာသနံ

ပဟိဏိံ သု။ ရာဇာ ဝါဏိဇကေ ဥယျောဇေတွာ အသံ အဘိရုပ္ပ အမစ္စ-
သဟဿပရိဝုတော တံ ခဏံယေဝ နိက္ခမိ။

သတ္ထာပိ တံ ဒိဝသံ ပစ္စုသကာလေ လောကံ ဝေါလောကေန္တော မဟာ-
ကပ္ပိနရာဇာနံ သပရိဝါရံ ဒိသ္မာ “အယံ မဟာကပ္ပိနော ဝါဏိဇကာနံ သန္တိကာ
တိဏ္ဍံ ရတနာနံ ဥပ္ပန္နဘာဝံ သုတွာ တေသံ ဝစနံ တီဟိ သတသဟဿေဟိ
ပူဇေတွာ ရဇံ ပဟာယ အမစ္စသဟဿေဟိ ပရိဝုတော မံ ဥဒ္ဓိဿ ပဗ္ဗဇိတု-
ကာမော သွေ နိက္ခမိဿတိ၊ သော သပရိဝါရော သဟ ပဋိသန္တိဒါဟိ အရဟတ္တံ
ပါပုဏိဿတိ၊ ပစ္စုဂ္ဂမနမဿ ကရိဿာမီ”တိ ပုနဒိဝသေ စက္ကဝတ္တိ ဝိယ
ခုဒ္ဒကဂါမဘောဇကံ ပစ္စုဂ္ဂန္တော သယမေဝ ပတ္တဇိဝရံ ဂဟေတွာ ဝိသ-
ယောဇနသတံ မဂ္ဂံ ပစ္စုဂ္ဂန္တော စန္ဒဘာဂါယ နဒိယာ တီရေ နိဂြောဓရက္ခမူလေ
ဆဗ္ဗဏ္ဍရသ္မိယော ဝိဿဇ္ဇေန္တော နိသီဒိ။ ရာဇာပိ အာဂစ္ဆန္တော ဧကံ နဒိံ
ပက္ခာ “ကာ နာမေသာ”တိ ပုစ္ဆိ။ အပရစ္ဆာ^၁ နာမ ဒေဝါတိ။ ကိမဿာ
ပရိမာဏံ တာတာတိ။ ဂမ္ဘီရတော ဂါဝုတံ၊ ပုထုလတော ဒွေ ဂါဝုတာနိ
ဒေဝါတိ။ အတ္ထိ ပနေတ္ထ နာဝါ ဝါ ဥဠုဗ္ဗောဝါတိ။ နတ္ထိ ဒေဝါတိ။ “နာဝါဒိနိ
ဩလောကေန္တေ အမေဇာတိ ဇရံ ဥပနေတိ၊ ဇရာ မရဏံ။ အဟံ နိဗ္ဗေမတိကော
ဟုတွာ တိဏိ ရတနာနိ ဥဒ္ဓိဿ နိက္ခန္တော၊ တေသံ မေ အာနုဘာဝေန ဣမံ
ဥဒကံ ဥဒကံ ဝိယ မာ အဟောသီ”တိ တိဏ္ဍံ ရတနာနံ ဂုဏံ အာဝဇ္ဇေတွာ
“ဣတိပိ သော ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ”တိ ဗုဒ္ဓါနုဿတိံ အနုဿရန္တော
သပရိဝါရော အဿသဟဿေန ဥဒကပိဋ္ဌိံ ပက္ခန္တိ။ သိန္ဒဝါ ပိဋ္ဌိပါသာဏေ ဝိယ
ပက္ခန္တိံ သု။ ခုရာနံ အဂ္ဂါ နေဝါ တေမိံ သု။

သော တံ ဥတ္တရိတွာ ပုရတော ဂစ္ဆန္တော အပရမ္ပိ နဒိံ ဒိသ္မာ “အယံ
ကာ နာမာ”တိ ပုစ္ဆိ။ နိလဝါဟိနိ^၂ နာမ ဒေဝါတိ။ ကိမဿာ ပရိမာဏန္တိ။
ဂမ္ဘီရတောပိ ပုထုလတောပိ အခုယောဇနံ ဒေဝါတိ။ သေသံ ပုရိမသဒိသမေဝ။
တံ ပန နဒိံ ဒိသ္မာ “သွာက္ခာတော ဘဂဝတာ ဓမ္မော”တိ ဓမ္မာနုဿတိံ
အနုဿရန္တော ပက္ခန္တိ။ တမ္ပိ အတိဏ္ဍမိတွာ ဂစ္ဆန္တော အပရမ္ပိ နဒိံ ဒိသ္မာ
“အယံ ကာနာမာ”တိ ပုစ္ဆိ။ စန္ဒဘာဂါ နာမ ဒေဝါတိ။ ကိမဿာ ပရိမာဏန္တိ။
ဂမ္ဘီရတောပိ ပုထုလတောပိ ယောဇနံ ဒေဝါတိ။ သေသံ ပုရိမသဒိသမေဝ။

၁-အရဝစ္ဆာ(သီ)၊ အာရဝပစ္ဆာ(သျှာ)
၂-အဂ္ဂါနေဝ (သီ) အံ-ဋ ၁-၂၄၈၊ သံ-ဋ ၂-၂၂၅-ပိဋေသု ပန ဟဿိတမ္ပံ။
၃-နိလဝါဟနာ (က) နလဝါဟနာ (သျှာ)

ဣမံ ပန နဒိံ ဒိသ္မာ “သုပ္ပုဋိပန္နော ဘဂဝတော သာဝကသံဃော”တိ သံဃာ-
 နုဿတိံ အနုဿရန္တော ပက္ခန္ဓိ။ တံ ပန နဒိံ အတိက္ကမိတွာ ဂစ္ဆန္တော သတ္ထု
 သရိရတော နိက္ခန္တာ ဆဗ္ဗဏ္ဏရသ္မိယော အဒ္ဓသ။ နိဂြောဓရက္ခဿ သာခါဝိဂ္ဂပ-
 ပလာသာနိ သောဝဏ္ဏမယာနိ ဝိယ အဟေသုံ။ ရာဇာ စိန္တေသိ “အယံ
 ပန ဩဘာသော နေဝ စန္ဒဿ၊ န သူရိယဿ၊ န ဒေဝမာရဗြဟ္မနာဂသုပဏ္ဏာဒီနံ
 အညတရဿ၊ အဒ္ဓါ အဟံ သတ္တာရံ ဥဒ္ဓိဿ အာဂစ္ဆန္တော မဟာဂေါတမဗုဒ္ဓေန
 ဒိဋ္ဌော ဘဝိဿာမီ”တိ။ သော တာဝဒေဝ အဿပိဋ္ဌိတော ဩတရိတွာ
 ဩနတသရိရော ရသ္မိအနုသာရေန သတ္တာရံ ဥပသင်္ကမိတွာ မနောသိလာရသေ
 နိမုဇ္ဇန္တော ဝိယ ဗုဒ္ဓရသ္မိနံ အန္တော ပဝိသိတွာ သတ္တာရံ ဝဋ္ဌိတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ
 သဒ္ဓိံ အမစ္စသဟဿေန၊ သတ္တာ တဿ အနုပုဋ္ဌိံ ကထံ ကထေသိ။ ဒေသနာ-
 ဝသာနေ ရာဇာ သပရိဝါရော သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိ။ အထ သဗ္ဗေဝ
 ဥဋ္ဌဟိတွာ ပဗ္ဗဇ္ဇံ ယာစိံ သု။ သတ္တာ “အာဂမိဿတိ န ခေါ ဣမေသံ ကုလပုတ္တာနံ
 ဣဒ္ဓိမယပတ္တစိဝရ”န္တိ ဥပဓာရေန္တော “ဣမေ ကုလပုတ္တာ ပစ္စေကဗုဒ္ဓ-
 သဟဿဿ စိဝရသဟဿံ အဒံ သု၊ ကဿပသမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓကာလေ ဝိသတိယာ
 ဘိက္ခုသဟဿာနဗ္ဗိ ဝိသတိစိဝရသဟဿာနိပိ အဒံ သု၊ အနစ္စရိယံ ဣမေသံ
 ဣဒ္ဓိမယပတ္တစိဝရဂမန”န္တိ ဥတွာ ဒက္ခိဏဟတ္ထံ ပသာရေတွာ “ဧထ ဘိက္ခဝေါ၊
 စရထ ဗြဟ္မစရိယံ သမ္မာ ဒုက္ခဿ အန္တကိရိယာယာ”တိ အာဟ။ တေ
 တာဝဒေဝ အဋ္ဌပရိက္ခာရရော ဝဿသဋ္ဌိကတ္ထေရာ ဝိယ ဟုတွာ ဝေဟာသံ
 အတ္တဂ္ဂန္တာ ပစ္စောရောဟိတွာ သတ္တာရံ ဝဋ္ဌိတွာ နိသီဒိံ သု။

တေပိ ဝါဏိဇကော ရာဇကုလံ ဂန္တာ ရညာ ပဟိတဘာဝံ အာရောစာပေတွာ
 ဒေဝိယာ “အာဂစ္ဆန္တ”တိ ဝုတ္တေ ပဝိသိတွာ ဝဋ္ဌိတွာ ဧကမန္တံ အဋ္ဌံ သု။
 အထ နေ ဒေဝိ ပုစ္ဆိ “တာတာ ကိံ ကာရဏာ အာဂတာတ္တာ”တိ။ မယံ
 ရညာ တုမှာကံ သန္တိကံ ပဟိတာ၊ တိဏိ ကိရ နော သတသဟဿာနိ
 ဒေထာတိံ။ တာတာ အတိဗဟုံ ဘဏထ၊ ကိံ တုမှေဟိ ရညော ကတံ၊
 ကိသ္မိံ ဝေါ ရာဇာ ပသန္တော ဧတ္တကံ ဓနံ ဒါပေသိတိ။ ဒေဝိ န အညံ ကိဋ္ဌိ
 ကတံ၊ ရညော ပန ဧကံ သာသနံ အာရောစယိမှာတိ။ သက္ကာ ပန တာတာ
 မယံ အာရောစေတုန္တိ။ သက္ကာ ဒေဝိတိ။ တေန ဟိ တာတာ ဝဒေထာတိ။
 ဒေဝိ ဗုဒ္ဓေါ လောကေ ဥပ္ပန္နောတိ။ သာပိ တံ သုတွာ ပုရိမနယေနေဝ
 ဝိတိယာ ဗုဒ္ဓသရိရာ တိက္ခတ္တု ကိဋ္ဌိ အသလ္လက္ခေတွာ စတုတ္ထေ ဝါရေ “ဗုဒ္ဓေါ”တိ
 ပဒံ သုတွာ တာတာ ဣမသ္မိံ ပဒေ ရညာ ကိံ ဒိန္နန္တိ။ သတသဟဿံ ဒေဝိတိ။

၁-အဒါသိ ဒေဝိတိ (သိ)

တာတာ အနန္တစွာရိကံ ရညာ ကတံ ဧဝရူပံ သာသနံ သုတွာ တုမှာကံ သတသဟဿံ ဒဒမာနေန။ အဟံ ဟိ ဝေါ မမ ဒုဂ္ဂတပဏ္ဏာကာရေ တိဏိ သတသဟဿာနိ ဒမ္မိ၊ အပရမ္ပိ တုမှေဟိ ရညော ကိံ အာရောစိတန္တိ။ တေ ဣဒဗ္ဗိဒဗ္ဗာတိ ဣတရာနိပိ ဒွေ သာသနာနိ အာရောစယိံသု။ ဒေဝီ ပုရိမနယေ- နေဝ ပီတိယာ ဖုဋ္ဌသရိရာ တိက္ခတ္တံ၊ ကိဗ္ဗိ အသလ္လက္ခေတွာ စတုတ္ထေ ဝါရေ တထေဝ သုတွာ တိဏိ တိဏိ သတသဟဿာနိ ဒါပေသိ။ ဧဝံ တေ သဗ္ဗာနိပိ ဒွါဒသ သတသဟဿာနိ လဘိံသု။

အထ နေ ဒေဝီ ပုစ္ဆိ “ရာဇာ ကဟံ တာတာ”တိ။ ဒေဝီ “သတ္တာရံ ဥဒ္ဓိဿ ပဗ္ဗဇိဿာမီ”တိ ဂတောတိ။ မယံ တေန ကိံ သာသနံ ဒိန္နန္တိ။ သဗ္ဗံ ကိရ တေန တုမှာကံ ဣဿရိယံ ဝိဿဋ္ဌံ၊ တုမှေ ကိရ ယထာရုစိယာ သမ္ပတ္တိံ အနဘဝထာတိ။ အမဇ္ဈာ ပန ကဟံ တာတာတိ။ တေပိ “ရညာ သဒ္ဓိံယေဝ ပဗ္ဗဇိဿာမာ”တိ ဂတာ ဒေဝီတိ။ သာ တေသံ ဘရိယာယော ပက္ခောသာပေတွာ အမ္မာ တုမှာကံ သာမိကာ “ရညာ သဒ္ဓိံ ပဗ္ဗဇိဿာမာ”တိ ဂတာ၊ တုမှေ ကိံ ကရိဿထာတိ။ ကိံ ပန တေဟိ အမှာကံ သာသနံ ပဟိတံ ဒေဝီတိ။ တေဟိ ကိရ အတ္တနော သမ္ပတ္တိ တုမှာကံ ဝိဿဋ္ဌာ၊ တုမှေ ကိရ တံ သမ္ပတ္တိံ ယထာရုစိ ပရိဘုဉ္ဇထာတိ။ တုမှေ ပန ဒေဝီကိံ ကရိဿထာတိ။ အမ္မာ သော တာဝ ရာဇာ သာသနံ သုတွာ၊ မဂ္ဂေ ဌိတကောဝတိဟိ သတသဟဿေဟိ တိဏိ ရတနာနိ ပူဇေတွာ ခေဋ္ဌပိဏ္ဍံဝိယ သမ္ပတ္တိံ ပဟာယ “ပဗ္ဗဇိဿာမီ”တိ နိက္ခန္ဓော၊ မယာ ပန တိဏ္ဍံ ရတနာနံ သာသနံ သုတွာ တိဏိ ရတနာနိ နဝဟိ သတသဟဿေဟိ ပူဇိတာနိ၊ န ခေါ ပနေသာ သမ္ပတ္တိ နာမ ရညောယေဝ ဒုက္ခာ၊ မယုမ္ပိ ဒုက္ခာ ဧဝ။ ကော ရညာ ဆဒ္ဓိတခေဋ္ဌပိဏ္ဍံ ဇာဏုကေဟိ ပတိဋ္ဌဟိတွာ မုခေန ဂဏှိဿတိ၊ န မယံ သမ္ပတ္တိယာ အတ္ထော၊ အဟမ္ပိ သတ္တာရံ ဥဒ္ဓိဿ ဂန္ဓာ ပဗ္ဗဇိဿာမီတိ။ ဒေဝီ မယမ္ပိ တုမှေဟေဝ သဒ္ဓိံ ပဗ္ဗဇိဿာမာတိ။ သစေ သက္ခောထ၊ သာရု အမ္မာတိ။ သက္ခောမ ဒေဝီတိ။ “သာရု အမ္မာ၊ တေန ဟိ ဧထာ”တိ ရထသဟဿံ ယောဇာပေတွာ ရထံ အာရုယု တာဟိ သဒ္ဓိံ နိက္ခ- မိတွာ အန္တရာမဂ္ဂေ ပဌမံ နဒိံ ဒိဿာ ယထာ ရညာ ပုဋ္ဌံ၊ တထေဝ ပုစ္ဆိတွာ သဗ္ဗပဝတ္တိံ သုတွာ “ရညော ဂဘမဂ္ဂံ ဩလောကေထာ”တိ ဝတွာ “သိန္နဝါနံ ပဒဝလဉ္ဇံ န ပဿာမ ဒေဝီ”တိ ဝတ္ထေ “ရာဇာ တိဏိ ရတနာနိ ဥဒ္ဓိဿ နိက္ခန္ဓော သစ္စကိရိယံ ကတွာ ဂတော ဘဝိဿတိ။ အဟမ္ပိ တိဏိ ရတနာနိ ဥဒ္ဓိဿ နိက္ခန္ဓော၊ တေသမေဝ အာနုဘာဝေန ဣဒံ ဥဒကံ ဥဒကံ ဝိယ မာ

၁-န ဒိန္နန္တိ (က) ၂-ရာဇာ ဟုတွာ (သိ)

အဟောသီ”တိ တိဏှံ ရတနာနံ ဂုဏံ အနုဿရိတွာ ရထသဟဿံ ပေသေသိ။ ဥဒကံ ပိဋ္ဌိပါသာဏသဒိသံ အဟောသိ။ စက္ကာနံ အဂ္ဂုနေမိဝဋ္ဋိယော နေဝ တေမိံသု။ ဧတေနေဝ ဥပါယေန ဣတရာ ဒွေ နဒိယော ဥတ္တရိ။

အထ သတ္တာ တဿာဂမနဘာဝံ ဥတွာ ယယာ အတ္တနော သန္တိကေ နိသိန္နာ ဘိက္ခု။ န ပညာယန္တိ၊ ဧဝမကာသိ။ သာပိ ဂစ္ဆန္တိ ဂစ္ဆန္တိ သတ္တု၊ သရိရတော နိက္ခန္တာ ဆဗ္ဗဏှရသ္မိယော ဒိသ္မာ တထေဝ စိန္တေတွာ သတ္တာရံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဝဋ္ဌိတွာ ဧကမန္တံ ဌိတာ ပုစ္ဆိ “ဘန္တေ မဟာကပ္ပိနော တုမှာကံ ဥဒ္ဓိဿ နိက္ခန္တော အာဂတေတ္ထ မညေ၊ ကဟံ သော၊ အမှာကပ္ပိ နံ ဒဿေထာ”တိ။ နိသိဒထ တာဝ၊ ဣဓေဝ နံ ပဿိဿထာတိ။ တာ သဗ္ဗာပိ တုဋ္ဌစိတ္တာ “ဣဓေဝ ကိရ နိသိန္နာ သာမိကေ ပဿိဿာမာ”တိ နိသိဒိံသု။ သတ္တာ တာသံ အနုပုဗ္ဗိံ ကထံ ကထေသိ။ အနောဇာဒေဝိ ဒေသ- နာဝသာနေ သပရိဝါရာ သောတာပတ္တိဖလံ ပါပုဏိ။ မဟာကပ္ပိနတ္ထေရော တာသံ ဝနိတဓမ္မဒေသနံ သုဏန္တော သပရိဝါရော သဟ ပဋိသန္တိဒါဟိ အရဟတ္တံ ပါပုဏိ။ တသ္မိံ ခဏေ သတ္တာ တာသံ တေ ဘိက္ခု။ အရဟတ္တပ္ပတ္တေ ဒဿေသိ။ တာသံ ကိရ အာဂတက္ခဏေယေဝ အတ္တနော သာမိကေ ကာသာဝရေ မုဏှကသိသေ ဒိသ္မာ စိတ္တံ ဧကဂ္ဂံ န ဘဝေယျ၊ တေန မဂ္ဂ- ဖလာနိ ပတ္တု န သက္ကုဏေယျ။ တသ္မာ အစလသဒ္ဓါယ ပတိဋ္ဌိတကာလေ တာသံ တေ ဘိက္ခု။ အရဟတ္တပ္ပတ္တေယေဝ ဒဿေသိ။

တာပိ တေ ဒိသ္မာ ပဉ္စပတိဋ္ဌိတေန ဝဋ္ဌိတွာ “ဘန္တေ တုမှာကံ တာဝ ပဗ္ဗဇိတကိစ္စံ မတ္တကံ ပတ္တ”န္တိ ဝတွာ သတ္တာရံ ဝဋ္ဌိတွာ ဧကမန္တံ ဌိတာ ပဗ္ဗဇ္ဇံ ယာစိံသု။ ဧဝံ ကိရ ပုတ္တေ “သတ္တာ ဥပ္ပလဝဏှာယ အာဂမနံ စိန္တေ- သိ”တိ ဧကဓ္မေ ဝဒန္တိ။ သတ္တာ ပန တာ ဥပါသိကာယော အာဟ “သာဝတ္ထိံ ဂန္တာ ဘိက္ခုနီဥပဿယေ ပဗ္ဗဇေထာ”တိ။ တာ အနုပုဗ္ဗေန ဇနပဒစာရိကံ စရမာနာ အန္တရာမဂ္ဂေ မဟာဇနေန အဘိဟဋ္ဌသက္ကာရသမ္မာနာ ပဒသာဝ- ဝိသယောဇနသတိကံ ဂန္တာ ဘိက္ခုနီဥပဿယေ ပဗ္ဗဇိတွာ အရဟတ္တံ ပါပုဏိံသု။ သတ္တာပိ ဘိက္ခုသဟဿံ အာဒါယ အာကာသေနေဝ ဇေတဝနံ အဂမာသိ။ တကြ သုဒံ အာယသ္မာ မဟာကပ္ပိနော ရတ္ထိဋ္ဌာနဒိဝါဋ္ဌာနာဒိသု “အဟော သုခံ၊ အဟော သုခ”န္တိ ဥဒါနံ ဥဒါနေန္တော ဝိစရတိ။ ဘိက္ခု။ ဘဂဝတော အာရောဓေသုံ “ဘန္တေ မဟာကပ္ပိနော ‘အဟော သုခံ၊ အဟော သုခ’န္တိ ဥဒါနံ ဥဒါနေန္တော ဝိစရတိ၊ အတ္တနော ကာမသုခံ ရဇ္ဇသုခံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ မညေ”တိ။ သတ္တာ တံ ပက္ခောသာပေတွာ “သစ္စံ ကိရ တံ ကပ္ပိန ကာမသုခံ

ရဇ္ဇသုခံ အာရဗ္ဗ ဥဒါနံ ဥဒါနေသိ”တိ။ ဘဂဝါ မေ ဘန္တေ တံ အာရဗ္ဗ ဥဒါနဘာဝံ ဝါ အနုဒါနဘာဝံ ဝါ ဇာနာတိတိ။ သတ္ထာ “န ဘိက္ခဝေ မမပုတ္တော ကာမသုခံ ရဇ္ဇသုခံ အာရဗ္ဗ ဥဒါနံ ဥဒါနေတိ၊ ပုတ္တဿ ပန မေ ဓမ္မပီတိ နာမ ဓမ္မရတိ နာမ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ သော အမတမဟာနိဗ္ဗာနံ အာရဗ္ဗ ဧဝ ဥဒါနံ ဥဒါနေသိ”တိ အနုသန္ဓိံ ဘဋေတွာ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော ဣမံ ဂါထမာဟ—

၇၉။ “ဓမ္မပီတိ သုခံ သေတိ၊ ဝိပ္ပသန္ဓေန စေတသာ။
အရိယပ္ပဝေဒိတေ ဓမ္မေ၊ သဒါ ရမတိ ပဏ္ဍိတော”တိ။

တတ္ထ ဓမ္မပီတိတိ ဓမ္မပါယကော၊ ဓမ္မံ ပိဝန္တောတိ အတ္ထော။ ဓမ္မော ဗ နာမေသ န သက္ကာ ဘာဇနေန ယာဂုအာဒိနိ ဝိယ ပါတုံ၊ နဝရိဓံ ပန လောကုတ္တရဓမ္မံ နာမကာယေန ဖုသန္တော အာရမ္မဏတော သစ္စိကရောန္တော ပရိညာဘိသမယာဒိဟိ ဒုက္ခာဒိနိ အရိယသစ္စာနိ ပဋိဝိဇ္ဈန္တော ဓမ္မံ ပိဝတိ နာမ။ သုခံ သေတိတိ ဒေသနာမတ္ထမေဝေတံ၊ စတုဟိပိ ဣရိယာပထေဟိ သုခံ ဝိဟရတိတိ အတ္ထော။ ဝိပ္ပသန္ဓေနာတိ အနာဝိလေန နိရုပတ္တိလေသေန။ အရိယပ္ပဝေဒိတေတိ ဗုဒ္ဓါဒိဟိ အရိယေဟိ ပဝေဒိတေ သတိပဋ္ဌာနာဒိဘေဒေ ဗောဓိပက္ခိယဓမ္မေ။ သဒါ ရမတိတိ ဧဝရူပေါ ဓမ္မပီတိ ဝိပ္ပသန္ဓေန စေတသာ ဝိဟရန္တော ပဏ္ဍိစ္စေန သမန္နာဂတော သဒါ ရမတိ အဘိရမတိတိ။

ဒေသနာဝသာနေ ဗဟူ သောတာပန္နာဒယော အဟေသုန္တိ။
မဟာကပ္ပိနတ္ထေရဝတ္ထု စတုတ္ထံ။

၅-ပဏ္ဍိတသာမဏေရဝတ္ထု

ဥဒကံ ဟိ နယန္တိတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္ထာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ပဏ္ဍိတသာမဏေရံ အာရဗ္ဗ ကထေသိ။

အတိတေ ကိရကဿပသမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဝိသတိဒိဏာသဝသဟဿပရိဝါရော ဗာရာဏသိံ အဂမာသိ။ မနုဿာ အတ္တနော ဗလံ သလ္လက္ခေတွာ အဋ္ဌပိ ဒသပိ ဧကတော ဟုတွာ အာဂန္တုကဒါနာဒိနိ အဒံသု။ အထေကဒိဝသံ သတ္ထာ ဘတ္တကိစ္စပရိယောသာနေ ဧဝံ အနုမောဒနမကာသိ—

“ဥပါသကာဣမ ဧကစ္စော ‘အတ္တနော သန္တကမေဝ ဒါတုံ ဝဋ္ဋတိ၊
ကိံ ပရေန သမာဒပိတေနာ’တိ အတ္တနာဝ ဒါနံ ဒေတိ၊ ပရံ န

သမာဒပေတိ။ သော နိဗ္ဗတ္တနိဗ္ဗတ္တဋ္ဌာနေ ဘောဂသမ္ပဒံ လဘတိ၊
 နော ပရိဝါရသမ္ပဒံ။ ဧကစ္စော ပရံ သမာဒပေတိ၊ အတ္တနာ န
 ဒေတိ။ သော နိဗ္ဗတ္တနိဗ္ဗတ္တဋ္ဌာနေ ပရိဝါရသမ္ပဒံ လဘတိ၊ နော
 ဘောဂသမ္ပဒံ။ ဧကစ္စော အတ္တနာပိ န ဒေတိ၊ ပရမ္ပိ န သမာ-
 ဒပေတိ။ သော နိဗ္ဗတ္တနိဗ္ဗတ္တဋ္ဌာနေ နေဝ ဘောဂသမ္ပဒံ လဘတိ၊ န
 ပရိဝါရသမ္ပဒံ၊ ဝိသာသာဒေါ ဟုတွာ ဇီဝတိ။ ဧကစ္စော
 အတ္တနာ စ ဒေတိ၊ ပရမ္ပ သမာဒပေတိ။ သော နိဗ္ဗတ္တနိဗ္ဗတ္တဋ္ဌာနေ
 ဘောဂသမ္ပဒမ္ပိ လဘတိ ပရိဝါရသမ္ပဒမ္ပိ”တိ။

တံ သုတွာ သမိပေ ဌိတော ဧကော ပဏ္ဍိတပုရိသော စိန္တေသိ “အဟံ
 ဒါနိ တထာ ကရိဿာမိ၊ ယထာ မေ ဒွေပိ သမ္ပတ္တိယော ဘဝိဿန္တိ”တိ။ သော
 သတ္တာရံ ဝန္တိတွာ အာဟ “ဘန္တေ သွာတနာယ” မယံ ဘိက္ခံ ဂဏှထာ”တိ။
 ကိတ္တကေဟိ တေ ဘိက္ခုဟိ အတ္ထေတိ။ ကိတ္တကော ပန ဝေါ ဘန္တေ ပရိ-
 ဝါရေတိ။ ဝိသတိ ဘိက္ခုသဟဿာနိတိ။ ဘန္တေ သဗ္ဗေဟိ သမ္ဘိံ သွာတနာယ
 မယံ ဘိက္ခံ ဂဏှထာတိ။ သတ္တာ အဓိဝါသေသိ။ သော ဂါမံ ပဝိသိတွာ
 “အမ္မတာတာ သွာတနာယ မယာ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခေါ ဘိက္ခုသံဃော နိမန္တိတော၊
 တုမေ ယတ္တကာနံ ဘိက္ခုနံ ဒါတုံ သက္ခိဿထ၊ တတ္တကာနံ ဒါနံ ဒေထာ”တိ
 အာရောစေတွာ ဝိစရန္တော အတ္တနေော အတ္တနေော ဗလံ သလ္လက္ခေတွာ
 “မယံ ဒသန္တံ ဒဿာမ၊ မယံ ဝိသတိယာ၊ မယံ သတဿ၊ မယံ ပဉ္စသတာန”န္တိ
 ဝုတ္တေ သဗ္ဗေသံ ဝစနံ အာဒိတော ပဋ္ဌာယ ပဏှေ အာရောပေသိ။

တေန စ သမယေန တသ္မိံ နဂရေ အတိဒုဂ္ဂတဘာဝေနေဝ “မဟာ-
 ဒုဂ္ဂတော”တိ ပညာတော ဧကော ပုရိသော အတ္ထိ၊ သော တမ္ပိ သမ္ပုခါဂတံ
 ဒိသွာ သမ္ပ မဟာဒုဂ္ဂတ မယာ သွာတနာယ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခေါ ဘိက္ခုသံဃော
 နိမန္တိတော၊ သွေ နဂရဝါသိနေော ဒါနံ ဒဿန္တိ၊ တံ ကတိ ဘိက္ခု ဘောဇေ-
 သသီတိ။ သာမိ မယံ ကိံ ဘိက္ခုဟိ၊ ဘိက္ခုဟိ နာမ သဓနာနံ
 အတ္ထေ၊ မယံ ပန သွေ ယာဂုအတ္ထာယ တဏှုလနာဠိမတ္တမ္ပိ နတ္ထိ၊ အဟံ
 ဘတိံ ကတွာ ဇီဝါမိ၊ ကိံ မေ ဘိက္ခုဟိတိ။ သမာဒပကေန နာမ ဗုတ္တေန
 ဘဝိတဗ္ဗံ။ တသ္မာ သော တေန “နတ္ထိ”တိ ဝုတ္တေပိ တုဏှိဘူတော အဟုတွာ ၎
 ဝေမာဟ “သမ္ပ မဟာဒုဂ္ဂတ ဣမသ္မိံ နဂရေ သုဘောဇနံ ဘုဠိတွာ သုခုမဝတ္ထံ
 နိဝါသေတွာ နာနာဘရဏပဋိမဏှိတာ သိရိသယနေ သယမာနာ ဗဟု ဇနာ
 သမ္ပတ္တိံ အနဘဝန္တိ၊ တံ ပန ဒိဝသံ ဘတိံ ကတွာ ကုမ္ဘိပူရဏမတ္တမ္ပိ န လဘသိ။

၁-သွေ(သီ၊ သျှ၊ က) ၂-အနာဂန္ဓာ(သီ)၊ အဟုတွာ အာဂန္ဓာ(က)

ဧဝံ သန္တေပိ 'အဟံ ပုဗ္ဗေပုညံ အကတတ္တာ ကိဉ္စိ န လဘာမိ'တိ န ဇာနာသိ"တိ။
 ဇာနာမိ သာမိတိ။ အထ ကသ္မာ ဣဒါနိ ပုညံ န ကရောသိ၊ တံ ယုဝါ ဗလ-
 သမ္ပန္နော၊ ကိံ တယာ ဘတိံ ကတွာပိ ယထာဗလံ ဒါနံ ဒါတံ န ဝဇ္ဇတိတိ။ သော
 တသ္မိံ ကထေန္တေယေဝ သံဝေဂပ္ပတ္တော ဟုတွာ "မယုမ္ပိ ဧကံ ဘိက္ခုံ ပဏ္ဍေ
 အာရောပေဟိ၊ ကိဉ္စိဒေဝ ဘတိံ ကတွာ ဧကဿ ဘိက္ခံ ဒဿာမိ"တိ အာဟ။
 ဣတရော "ကိံ ဧကေန ဘိက္ခုနာံ ပဏ္ဍေ အာရောပိတေနာ"တိ န အာရောပေသိ။
 မဟာဒုဂ္ဂတောပိ ဂေဟံ ဂန္ဓာ ဘရိယံ အာဟ "ဘဒ္ဒေ နဂရဝါသိနော သွေ
 သံဃဘတ္တံ ကရိဿန္တိ၊ အဟမ္ပိ သမာဒပကေန 'ဧကဿ ဘိက္ခံ ဒေဟိ'တိ ဝုတ္တော၊
 မယုမ္ပိ သွေ ဧကဿ ဘိက္ခံ ဒဿာမာ"တိ။ အထဿ ဘရိယာ "မယံ ဒလိဒ္ဓါ၊
 ကသ္မာ တယာ သမ္ပုဋိန္ဒိတ"န္တိ အဝတွာဝ "သာမိ ဘဒ္ဒကံ တေ ကတံ၊ မယံ
 ပုဗ္ဗေပိ ကိဉ္စိ အဒတွာ ဣဒါနိ ဒုဂ္ဂတာ ဇာတာ၊ မယံ ဥဘောပိ ဘတိံ ကတွာ
 ဧကဿ ဘိက္ခံ ဒဿာမ သာမိ"တိ ဝတွာ ဥဘောပိ ဂေဟာ နိက္ခမိတွာ
 ဘတိဋ္ဌာနံ အဂမံသု။

မဟာသေဋ္ဌိ တံ ဒိသ္မာ "ကိံ သမ္ပ မဟာဒုဂ္ဂတ ဘတိံ ကရိဿသိ"တိ ပုစ္ဆိ။
 အာမ အယျာတိ။ ကိံ ကရိဿသိတိ။ ယံ တုမေ ကာရေဿထ၊ တံ ကရိဿာ-
 မိတိ။ "တေန ဟိ မယံ သွေ ဒွေ တိဏိ ဘိက္ခုသတာနိ ဘောဇေဿာမ၊ ဧဟိ၊
 ဒါရူနိဖာလေဟိ"တိ ဝါသိဖရသံ နိဟရိတွာ ဒါပေသိ။ မဟာဒုဂ္ဂတော ဒဋ္ဌံ ကန္တံ
 ဗန္ဓိတွာ မဟုဿာဟပ္ပတ္တော ဝါသိံ ပဟာယ ဖရသံ ဂဏှန္တော၊ ဖရသံ ပဟာယ
 ဝါသိံ ဂဏှန္တော ဒါရူနိ ဖာလေတိ။ အထ နံ သေဋ္ဌိ အာဟ "သမ္ပ တံ အဇ္ဇ အတိ-
 ဝိယ ဥဿာဟပ္ပတ္တော ကမ္ပံ ကရောသိ၊ ကိံ န ခေါ ကာရဏ"န္တိ။ သာမိ အဟံ
 သွေ ဧကံ ဘိက္ခုံ ဘောဇေဿာမိတိ။ တံ သုတွာ သေဋ္ဌိ ပသန္ဓမာနသော စိန္တေသိ
 "အဟော ဣမိနာ ဒုက္ကရံ ကတံ၊ 'အဟံ ဒုဂ္ဂတော'တိ တုဏှိဘာဝံ အနာပဋိတွာ
 'ဘတိံ ကတွာ ဧကံ ဘိက္ခုံ ဘောဇေဿာမိ'တိ ဝဒတိ"တိ။ သေဋ္ဌိဘရိယာပိ
 တဿ ဘရိယံ ဒိသ္မာ "အမ္ပ ကိံ ကမ္ပံ ကရိဿသိ"တိ ပုစ္ဆိတွာ "ယံ တုမေ
 ကာရေဿထ၊ တံ ကရောမိ"တိ ဝုတ္တေ ဥဒုက္ခလသာလံ ပဝေသေတွာ
 သုပ္ပမုသလာဒိနိ ဒါပေသိ။ သာ နစ္စန္တိ ဝိယ တုဋ္ဌပဟဋ္ဌာ ဝိဟိံ ကောဇ္ဇေတိ
 စေဝ ဩဖုဏာတိ စ။ အထ နံ သေဋ္ဌိဘရိယာ ပုစ္ဆိ "အမ္ပ တံ အတိဝိယ
 တုဋ္ဌပဟဋ္ဌာ ကမ္ပံ ကရောသိ၊ ကိံ န ခေါ ကာရဏ"န္တိ။ အယျေ ဣမံ ဘတိံ
 ကတွာ မယုမ္ပိ ဧကံ ဘိက္ခုံ ဘောဇေဿာမာတိ။ တံ သုတွာ သေဋ္ဌိဘရိယာပိ
 တဿံ "အဟော ဝတာယံ ဒုက္ကရကာရိကာ"တိ ပသိဒိ။ သေဋ္ဌိ မဟာဒုဂ္ဂတဿ

ဒါရူနံ ဖာလိတကာလေ “အယံ တေ ဘတိ”တိ သာလီနံ စတဿော နာဠိယော ဒါပေတွာ “အယံ တေ တုဠိဒါယော”တိ အပရာပိ စတဿော နာဠိယော ဒါပေသိ။

သော ဂေဟံ ဂန္ဓာ ဘရိယံ အာဟ “မယာ ဘတိ” ကတွာ သာလိ လဒ္ဓေါ၊ အယံ နိဝါပေါ ဘဝိဿတိ၊ တယာ လဒ္ဓါယ ဘတိယာ ဒမိတေလကဋ္ဌ၊က-ဘဏ္ဍာနိ ဂဏှာဟိ”တိ။ သေဠိဘရိယာပိ ပုန တဿာ ဧကံ သပ္ပိကရောဂ္ဂိကဇ္ဇေဝံ ဒမိဘာဇနဉ္စ ကဋ္ဌ၊ကဘဏ္ဍဉ္စ သုဒ္ဓတဏှ၊လနာဠိဉ္စ ဒါပေသိ။ ဣတိ စ ဥဘိန္ဒမ္ပိ နဝ တဏှ၊လနာဠိယော အဟေသံ။ တေ “ဒေယျဓမ္မော နော လဒ္ဓေါ”တိ တုဠိ-ဟဠာ ပါတောဝ ဥဠဟိံ သု။ ဘရိယာ မဟာဒုဂ္ဂတံ အာဟ “ဂစ္ဆ သာမိ၊ ပဏ္ဍိ ပရိယေသိတွာ အာဟရာ”တိ။ သော အန္တရာပဏေ ပဏ္ဍိ အဒိသ္ဗာ နဒိတိရံ ဂန္ဓာ “အဇ္ဇ အယျာနံ ဘောဇနံ ဒါတုံ လဘိဿာမိ”တိ ပဟဠမာနသော ဂါယန္တော ပဏ္ဍိ ဥစ္စိနတိ။ မဟာဇာလံ ခိပိတွာ ဌိတော ဧကဝဇ္ဇော “မဟာ-ဒုဂ္ဂတဿ သဒ္ဓေန ဘဝိတဗ္ဗ”န္တိ တံ ပက္ခောသိတွာ ပုစ္ဆိ “အတိဝိယ တုဠိစိတ္တော ဂါယသိ၊ ကိံ န ခေါ ကာရဏ”န္တိ။ ပဏ္ဍိ ဥစ္စိနာမိ သမ္မာတိ။ ကိံ ကရိဿ-သိတိ။ ဧကံ ဘိက္ခု ဘောဇေဿာမိတိ။ အဟော သုခိတော ဘိက္ခု၊ သော တဝ ကိံ ပဏ္ဍိ ခါဒိဿတိတိ။ ကိံ ကရောမိ သမ္မ၊ အတ္တနာ လဒ္ဓပဏ္ဍေန ဘောဇေဿာမိတိ။ တေန ဟိ ဧဟိတိ။ ကိံ ကရောမိ သမ္မာတိ။ ဣမေ မစ္ဆေ ဂဟေတွာ ပါဒဠ္လနကာနိ အဗုဠနကာနိ ကဟာပဏဠ္လနကာနိ စ ဥဒ္ဓါနာနိ ကရောဟိတိ။ သော တထာ အကာသိ။ ဗဒ္ဓဗဒ္ဓေ မစ္ဆေ နဂရဝါသိနော နိမန္တိတနိမန္တိတနံ ဘိက္ခုနံ အတ္တာယ ဟရိံ သု။ တဿ မစ္ဆ၊ဒ္ဓါနာနိ ကရောန္တဿေဝ ဘိက္ခာစာရဝေလာ ပါပုဏိ။ သော ဝေလံ သလ္လက္ခေတွာ “ဂမိဿာမဟံ သမ္မ၊ အယံ ဘိက္ခုနံ အာဂမနဝေလာ”တိ အာဟ။ အတ္ထိ ပန ကိဉ္စိ မစ္ဆ၊ဒ္ဓါနန္တိ။ နတ္ထိ သမ္မ သဗ္ဗာနိ ဒိဏာနိတိ။ “တေန ဟိ မယာ အတ္တနော အတ္တာယ ဝါလုကာယ နိခဏိတွာ စတ္တာရော ရောဟိတမစ္ဆာ ဌပိတာ၊ သစေ ဘိက္ခု ဘောဇေတုကာမောသိ၊ ဣမေ ဂဟေတွာ ဂစ္ဆာ”တိ တေ မစ္ဆေ တဿ အဒါသိ။

တံ ဒိဝသံ ပန သတ္တာ ပစ္စုသကာလေ လောကံ ဝေါလောကေန္တော မဟာဒုဂ္ဂတံ အတ္တနော ဉာဏဇာလဿ အန္တော ပဝိဠိ ဒိသ္ဗာ “ကိံ န ခေါ ဘဝိဿတိ”တိ အာဝဇ္ဇေန္တော “မဟာဒုဂ္ဂတော ‘ဧကံ ဘိက္ခု ဘောဇေဿာမိ’တိ

၁-သဒ္ဓိကရဏကဇ္ဇေဝ (သျှာ) ၂-အဟော သုဟိတော ဘိက္ခု ယော တဝ ပဏ္ဍိ ခါဒိဿတိတိ (သျှာ)

ဘရိယာယ သဒ္ဓိံ ဟိယျော ဘတိံ အကာသိ၊ ကတရံ န ခေါ ဘိက္ခုံ
 လဘိဿတိ”တိ စိန္တေတွာ “မနုဿာ ပဏ္ဍေ အာရောပိတသညာယ ဘိက္ခုံ
 ဂဟေတွာ အတ္တနော အတ္တနော ဂေဟေသု နိဿံဒါပေဿန္တိ၊ မဟာဒုဂ္ဂတော မံ
 ဌပေတွာ အညံ ဘိက္ခုံ န လဘိဿတိ”တိ ဥပဓာရေသိ။ ဗုဒ္ဓါ ကိရ ဒုဂ္ဂတေသု
 အနုကမ္ပံ ကရောန္တိ။ တသ္မာ သတ္တာ ပါတောဝ သရိရပဋိဇဂ္ဂနံ ကတွာ “မဟာဒုဂ္ဂတံ
 သင်္ဂဏိဿာမီ”တိ ဂန္ဓကုဋိံ ပဝိသိတွာ နိဿိဒိ။ မဟာဒုဂ္ဂတေပိ မစ္ဆေ
 ဂဟေတွာ ဂေဟံ ပဝိသန္တေ သက္ကဿ ပဏ္ဍုကမ္ပလသိလာသနံ ဥဏ္ဍာကာရံ
 ဒဿေသိ။ သော “ကိံ န ခေါ ကာရဏ”န္တိ ဩလောကေန္တော “ဟိယျော
 မဟာဒုဂ္ဂတော ‘ဧကဿ ဘိက္ခုနော ဘိက္ခံ ဒဿာမီ’တိ အတ္တနော ဘရိယာယ
 သဒ္ဓိံ ဘတိံ အကာသိ၊ ကတရံ န ခေါ ဘိက္ခုံ လဘိဿတိ”တိ စိန္တေတွာ
 “နတ္ထေတဿ အညော ဘိက္ခု၊ သတ္တာ ပန မဟာဒုဂ္ဂတဿ သင်္ဂဟံ ကရိ-
 သာမီ”တိ ဂန္ဓကုဋိယံ နိဿိန္တော။ မဟာဒုဂ္ဂတော အတ္တနော ဥပကပ္ပနကံ ယာဂု-
 ဘတ္တံ ပဏ္ဍုသုပေယျမ္ပိ တထာဂတဿ ဒဒေယျ၊ “ယံနနာဟံ မဟာဒုဂ္ဂတဿ
 ဂေဟံ ဂန္ဓာ ဘတ္တကာရကကမ္ပံ ကရေယျ”န္တိ အညာတကဝေသေန တဿ
 ဂေဟသမိပံ ဂန္ဓာ “အတ္ထိ န ခေါ ကဿစိ ကိဉ္စိ ဘတိယာ ကာတဗ္ဗ”န္တိ ပုစ္ဆိ။
 မဟာဒုဂ္ဂတော တံ ဒိသ္မာ အာဟ “သမ္ပ ကိံ ကမ္ပံ ကရိဿသိ”တိ။ အဟံ သာမိ
 သဗ္ဗသိပ္ပိကော၊ မယံ အဇာနနသိပ္ပံ နာမ နတ္ထိ၊ ယာဂုဘတ္တာဒိနိပိ သမ္မာဒေတံ
 ဇာနာမိတိ။ သမ္ပ မယံ တဝ ကမ္ပေန အတ္ထိကာ၊ တုယံ ပန ကိဉ္စိ ဒါတဗ္ဗံ ဘတိံ န
 ပဿာမာတိ။ ကိံ ပန တေ ကတ္တဗ္ဗန္တိ။ ဧကဿ ဘိက္ခုဿ ဘိက္ခံ ဒါတု-
 ကာမောမိ၊ တဿ ယာဂုဘတ္တသံဝိဇာနံ ဣစ္ဆာမိတိ။ သစေ ဘိက္ခုဿ ဘိက္ခံ
 ဒဿသိ၊ န မေ ဘတိယာ အတ္ထော၊ ကိံ မမ ပုညံ န ဝနုတိတိ။ ဧဝံ
 သန္တေ သာဓု သမ္ပ၊ ပဝိသာတိ။ သော တဿ ဂေဟံ ပဝိသိတွာ တေလတဏ္ဍု-
 လာဒိနိ အာဟရာပေတွာ “ဂစ္ဆ၊ အတ္တနော ပတ္တဘိက္ခုံ အာနေဟိ”တိ တံ
 ဥယျောဇေသိ။ ဒါနဝေယျာဝဋ်ကောပိ ပဏ္ဍေ အာရောပိတနိယာမေနေဝ
 တေသံ တေသံ ဂေဟာနိ ဘိက္ခုံ ပဟိဏိ။

မဟာဒုဂ္ဂတော တဿ သန္တိကံ ဂန္ဓာ “ယေံ ပတ္တဘိက္ခုံ ဒေဟိ”တိ အာဟ။
 သော တသ္မိံ ခဏေ သတိံ လဘိတွာ “အဟံ တဝ ဘိက္ခုံ ပမုဋ္ဌော”တိ အာဟ။
 မဟာဒုဂ္ဂတော တိဒိဏာယ သတ္တိယာ ကုစ္ဆိယံ ပဟဇော ဝိယ “သာမိ ကဗ္ဗာ
 မံ နာသေသိ၊ အဟံ တယာ ဟိယျော သမာဒပိတော ဘရိယာယ သဒ္ဓိံ
 ဒိဝသံ ဘတိံ ကတွာ အဇ္ဇ ပါတောဝ ပဏ္ဍုတ္တယ နဒိတိ၊ အာဟိဏ္ဍိဘွာ
 အာဂတော၊ ဒေဟိ မေ ဧကံ ဘိက္ခု”န္တိ ဗာဟာ ပဂ္ဂယ ပရိဒေဝိ။ မနုဿာ

သန္နိပတိတွာ “ကိမေတံ မဟာဒုဂ္ဂတာ”တိ ပုစ္ဆိံသု။ သော တမတ္ထံ အာရောစေသိ။ တေ ဝေယျာဝဋ်ကံ ပုစ္ဆိံသု “သစ္စံ ကိရ သမ္မ တယာ သေ ‘ဘတိ’ ကတွာ ဧကဿ ဘိက္ခုဿ ဘိက္ခံ ဒေဟိ”တိ။ အာမ အယျာတိ။ ဘာရိယံ တေ ကမ္မံ ကတံ၊ ယော တံ ဧတ္ထကေ ဘိက္ခု။ သံဝိဒဟန္တော တေဿ ဧကံ ဘိက္ခု၊ နာဒါသိတိ။ သော တေသံ ဝစနေန မင်္ဂဘူတော တံ အာဟ “သမ္မ မဟာဒုဂ္ဂတ မာ မံ နာသယိ၊ အဟံ တဝ ကာရဏာ မဟာဝိဟေသံ ပတ္တော၊ မနုဿာ ပဏ္ဍေ အာရောပိတနိယာမေန အတ္တနော အတ္တနော ပတ္တ- ဘိက္ခု။ နယိံသု၊ အတ္တနော ဂေဟေ နိသိန္နဘိက္ခု၊ နိဟရိတွာ ဒေန္တော နာမ နတ္ထိ၊ သတ္တာ ပန မုခံ ဓောဝိတွာ ဂန္ဓကုဋိယမေဝ နိသိန္နော၊ ရာဇယုဝရာဇ- သေနာပတိအာဒယော သတ္ထု ဂန္ဓကုဋိတော နိက္ခမနံ ဩလောကေန္တာ နိသိန္နာ သတ္ထု ပတ္တံ ဂဟေတွာ ဂမိဿာမာ’တိ။ ဗုဒ္ဓါ နာမ ဒုဂ္ဂတေ အနုကမ္မံ ကရောန္တိ၊ တံ ဝိဟာရံ ဂန္တာ ‘ဒုဂ္ဂတောမိ ဘန္တေ၊ မမ သင်္ဂဟံ ကရောထာ’တိ သတ္တာရံ ဝဗ္ဗ၊ သစေ တေ ပုညံ အတ္ထိ၊ အဒ္ဓါ လစ္ဆသိ”တိ။

သော ဝိဟာရံ အဂမာသိ။ အထ နံ အညေသု ဒိဝသေသု ဝိဟာရေ ဝိဃာ- သာဒဘာဝေန ဒိဋ္ဌတ္တာ ရာဇယုဝရာဇာဒယော “မဟာဒုဂ္ဂတ န တာဝ ဘတ္တ- ကာလော၊ ကသ္မာ တံ အာဂစ္ဆသိ”တိ အာဟံသု။ သော “ဇာနာမိ သာမိ၊ ‘န တာဝ ဘတ္တကာလော’တိ။ သတ္တာရံ ပန ဝဗ္ဗိတုံ အာဂစ္ဆာမိ”တိ ဝဒန္တော ဂန္တာ ဂန္ဓကုဋိယာ ဥမ္မာရေ သီသံ ဌပေတွာ ပဉ္စပတိဋ္ဌိတေန ဝဗ္ဗိတွာ “ဘန္တေ ဣမသ္မိံ နဂရေ မယာ ဒုဂ္ဂတတရော နတ္ထိ၊ အဝဿယော မေ ဟောထ၊ ကရောထ မေ သင်္ဂဟ”န္တိ အာဟ။ သတ္တာ ဂန္ဓကုဋိဒ္ဓါရံ ဝိဝရိတွာ ပတ္တံ နိဟရိတွာ တဿ ဟတ္ထေ ဌပေသိ။ သော စက္ကဝတ္ထိသိရိံ ပတ္တော ဝိယ အဟောသိ။ ရာဇယုဝရာဇာဒယော အညမညဿ မုခါနိ ဩလောကယိံသု။ သတ္တာရာ ဒိန္နပတ္တဋ္ဌိ ကောစိ ဣဿရိယဝသေန ဂဟေတုံ သမတ္ထော နာမ နတ္ထိ။ ဧဝံ ပန ဝဒိံသု “သမ္မ မဟာဒုဂ္ဂတ သတ္ထု ပတ္တံ အမှာကံ ဒေဟိ၊ ဧတ္တကံ နာမ တေ ဓနံ ဒဿာမ၊ တံ ဒုဂ္ဂတော ဓနံ ဂဏှာဟိ၊ ကိံ တေ ပတ္တေနာ”တိ။ မဟာဒုဂ္ဂတော “န ကဿစိ ဒဿာမိ၊ န မေ ဓနေန အတ္ထော၊ သတ္တာရံယေဝ ဘောဇေဿာမိ”တိ အာဟ။ အဝသေသာ တံ ယာစိတွာ ပတ္တံ အလဘိတွာ နိဝတ္ထိံသု။ ရာဇာ ပန “မဟာဒုဂ္ဂတော ဓနေန ပလောဘိယမာနောပိ သတ္ထု ပတ္တံ န ဒေတိ၊ သတ္တာရာ စ သယံ ဒိန္နပတ္တံ ကောစိ ဂဟေတုံ န သက္ကောတိ၊ ဣမဿ ဒေယျဓမ္မော နာမ ကိတ္တကော ဘဝိဿတိ၊ ဣမိနာ ဒေယျဓမ္မဿ ဒိန္နကာလေ သတ္တာရံ အာဒါယ ဂေဟံ နေတွာ မယံ သမ္မာဒိတံ အာဟာရံ ဒဿာမိ”တိ စိန္တေတွာ သတ္တာရာ

သဒ္ဓိယေဝ အဂမာသိ။ သက္ကောပိ ဒေဝရာဇာ ယာဂုခဇ္ဇကဘတ္တသုပေယျ-
ပဏ္ဍာဒီနိ သမ္မာဒေတွာ သတ္ထု နိသီဒနာရဟံ အာသနံ ပညပေတွာ နိသီဒိ။

မဟာဒုဂ္ဂတော သတ္တာရံ နေတွာ “ပဝိသထ ဘန္တေ”တိ အာဟ။
ဝသနဂေဟန္တဿ နိစံ ဟောတိ၊ အနောနတေန ပဝိသိတုံ န သက္ကာ။
ဗုဒ္ဓါ စ နာမ ဂေဟံ ပဝိသန္တာ န ဩနမိတွာ ပဝိသန္တိ။ ဂေဟဋ္ဌိ
ပဝိသနကာလေ မဟာပထဝီ ဝါ ဟေဋ္ဌာ ဩဂစ္ဆတိ၊ ဂေဟံ ဝါ ဥဒ္ဓိ
ဂစ္ဆတိ။ ဣဒံ တေသံ သုဒိန္နဒါနဿ ဖလံ။ ပုန နိက္ခမိတွာ ဂတကာလေ သဗ္ဗံ
ပါကတိကမေဝ ဟောတိ။ တသ္မာ သတ္တာ ဌိတကောဝ ဂေဟံ ပဝိသိတွာ သက္ကေန
ပညတ္တာသနေ နိသီဒိ။ သတ္ထရိ နိသိန္နေ ရာဇာ အာဟ “သမ္မ မဟာဒုဂ္ဂတ
တယာ အမှာကံ ယာစန္ဒာနဗ္ဗိ သတ္ထု ပတ္တော န ဒိန္နော၊ ပဿာမ တာဝ၊
ကီဒိသော တေ သတ္ထု သက္ကာရော ကတော”တိ။ အထဿ သက္ကော
ယာဂုခဇ္ဇကဘတ္တဒီနိ ဝိဝရိတွာ ဒဿေသိ။ တေသံ ဝါသဂန္ဓော သကလနဂရံ
ဆာဒေတွာ အဋ္ဌာသိ။ ရာဇာ ယာဂုအာဒီနိ ဩလောကေတွာ ဘဂဝန္တံ အာဟ
“ဘန္တေ ‘အဟံ မဟာဒုဂ္ဂတဿ ဒေယျဓမ္မော ကိတ္တကော ဘဝိဿတိ၊ ဣမိနာ
ဒေယျဓမ္မော ဒိန္နေ သတ္တာရံ ဂေဟံ နေတွာ အတ္တနော သမ္မာဒိတံ အာဟာရံ
ဒဿာမိ’တိ စိန္တေတွာ အာဂတော၊ မယာ ဝေရူပေါ အာဟာရော န
ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗော၊ မယိ ဣဓ ဌိတေ မဟာဒုဂ္ဂတော ကိလမေယျ၊ ဂစ္ဆာမဟ”န္တိ
သတ္တာရံ ဝန္တိတွာ ပက္ကာမိ။ သက္ကောပိ သတ္တာရံ ယာဂုအာဒီနိ ဒတွာ သက္ကစ္စံ
ပရိဝိသိ။ သတ္တာပိ ကတဘတ္တကိစ္စော အနုမောဒနံ ကတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ
ပက္ကာမိ။

သက္ကော မဟာဒုဂ္ဂတဿ သညံ အဒါသိ။ သော ပတ္တံ ဂဟေတွာ
သတ္တာရံ အနုဂစ္ဆိ။ သက္ကော နိဝတ္တိတွာ မဟာဒုဂ္ဂတဿ ဂေဟဒ္ဓါရေ ဌိတော
အာကာသံ ဩလောကေသိ။ တာဝဒေဝ အာကာသတော သတ္တရတနဝသံ
ဝသိတွာ တဿ ဂေဟေ သဗ္ဗဘာဇနာနိ ပူရေတွာ သကလံ ဂေဟံ ပူရေသိ။
တဿ ဂေဟေ ဩကာသော နာဟောသိ။ တဿ ဘရိယာ ဒါရကေ
ဟတ္ထေသု ဂဟေတွာ နိဟရိတွာ ဗဟိ အဋ္ဌာသိ။ သော သတ္တာရံ အနုဂန္ဓာ
နိဝတ္တော ဒါရကေ ဗဟိ ဒိသ္မာ “ကိ” ဣဒ”န္တိ ပုစ္ဆိ။ သာမိ သကလံ နော
ဂေဟံ သတ္တဟိ ရတနေဟိ ပုဏ္ဏံ၊ ပဝိသိတုံ ဩကာသော နတ္ထိတိ။ သော
“အဇ္ဇေဝ မေ ဒါနေန ဝိပါကော ဒိန္နော”တိ စိန္တေတွာ ရညော သန္တိကံ
ဂန္ဓာ ဝန္တိတွာ “ကသ္မာ အာဂတောသိ”တိ ပုတ္တေ အာဟ “ဒေဝ ဂေဟံ
မေ သတ္တဟိ ရတနေဟိ ပုဏ္ဏံ၊ တံ ဓနံ ဂဏှထာ”တိ။ ရာဇာ “အဟော

ဗုဒ္ဓါနံ ဒိန္နဒါနံ၊ အဇ္ဇေဝ မတ္ထကံ ပတ္တ”န္တိ စိန္တေတွာ တံ အာဟာ “ကိံ တေ လဒ္ဓံ ဝဇ္ဇတိ”တိ။ ဓနဟရဏတ္ထာယ သကဋသဟဿံ ဒေဝါတိ။ ရာဇာ သကဋသဟဿံ ပေသေတွာ ဓနံ အာဟာရာပေတွာ ရာဇင်္ဂဏေ ဩကိရာပေသိ။ တာလပ္ပမာဏော ရာသိ အဟောသိ။ ရာဇာ နာဂရေ သန္ဓိပါတာပေတွာ “ဣမသ္မိံ နဂရေ အတ္ထိ ကဿစိ ဧတ္ထကံ ဓန”န္တိ ပုစ္ဆိ။ နတ္ထိ ဒေဝါတိ။ ဧဝံ မဟာဓနဿ ကိံ ကာတုံ ဝဇ္ဇတိတိ။ သေဋ္ဌိဋ္ဌာနံ ဒါတုံ ဝဇ္ဇတိ ဒေဝါတိ။ ရာဇာ တဿ မဟာသက္ကာရံ ကတွာ သေဋ္ဌိဋ္ဌာနံ ဒါပေသိ။

အထဿ ပုဗ္ဗေ ဧကဿ သေဋ္ဌိနော ဂေဟဋ္ဌာနံ အာစိက္ခိတွာ “ဧတ္ထ ဇာတေ ဂစ္ဆေ ဟရာပေတွာ ဂေဟံ ဥဋ္ဌာပေတွာ ဝဿဟိ”တိ အာဟာ။ တဿ တံ ဋ္ဌာနံ သောဓေတွာ သမံ ကတွာ ဘူမိယာ ခညမာနာယ အညမညံ အာဟာစ္စ နိမိကုစ္ဆိယော ဥဋ္ဌဟိံသု။ တေန ရညော အာရောစိတေ “တဝ ပုညေန နိဗ္ဗတ္တာ၊ တုမေဝ ဂဏှာဟိ”တိ အာဟာ။ သော ဂေဟံ ကာရေတွာ သတ္တာဟံ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခဿ ဘိက္ခုသံဃဿ မဟာဒါနံ အဒါသိ။ တတော ပရမ္ပိ ယာဝတာယုကံ တိဋ္ဌန္တော ပုညာနိ ကရိတွာ အာယုပရိယောသာနေ ဒေဝလောကေ နိဗ္ဗတ္တော။

ဧကံ ဗုဒ္ဓန္တရံ ဒိဗ္ဗသမ္ပတ္တိံ အနုဘဝိတွာ ဣမသ္မိံ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒေ တတော စုတော သာဝက္ကိယံ သာရိပုတ္တတ္ထေရဿူပဋ္ဌာကကုလေ သေဋ္ဌိဓိတု ကုစ္ဆိယံ ပဋိသန္ဓိံ ဂဏှိ။ အထဿာ မာတာပိတရော ဂမ္ဘဿ ပတိဋ္ဌိတဘာဝံ ဥတွာ ဂမ္ဘပရိဟာရံ အဒံသု။ တဿာ အပရေန သမယေန ဧဝရူပေါ ဒေါဟဋ္ဌော ဥပ္ပဇ္ဇိ “အဟော ဝတာဟံ ဓမ္မသေနာပတိံ အာဒိံ ကတွာ ပဉ္စန္ဒံ ဘိက္ခုသတာနံ ရောဟိတမစ္ဆရသေန ဒါနံ ဒတွာ ကာသာယာနိ ဝတ္ထာနိ နိဝါသေတွာ အာသနပရိယန္တေ နိသိန္ဓာ တေသံ ဘိက္ခုနံ ဥစ္ဆိဋ္ဌဘတ္တံ ပရိဘုဇ္ဇေယျ”န္တိ။ သာ မာတာပိတုနံ အာရောစေတွာ တထာ အကာသိ၊ ဒေါဟဋ္ဌော ပဋိပဿန္တိ။ အထဿာ တတော အပရေသုပိ သတ္တသု မင်္ဂလေသု ရောဟိတမစ္ဆရသေန ဓမ္မသေနာပတိတ္ထေရပ္ပမုခါနိ ပဉ္စ ဘိက္ခုသတာနိ ဘောဇေသုံ။ သဗ္ဗံ တိဿကုမာရဿ ဝတ္ထုမိ ဝုတ္တနိယာမေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ အယမဿ ပန မဟာဒုဂ္ဂတကာလေ ဒိန္နဿ ရောဟိတမစ္ဆရသဒါနဿေဝ နိဿန္တော။ နာမဂ္ဂဟဏဒိဝသေ ပနဿ “ဘန္တေ ဒါသဿ ဝေါ သိက္ခာပဒါနိ ဒေထာ”တိ မာတရာ ဝုတ္ထေ ထေရော အာဟာ “ကောနာမော အယံ ဒါရကော”တိ။ ဘန္တေ ဣမဿ ဒါရကဿ ဣစ္ဆိယံ ပဋိသန္ဓိဂ္ဂဟဏတော ပဋ္ဌာယ ဣမသ္မိံ ဂေဟေ ဇဋ္ဌာ ဧဋ္ဌမူဂါပိ

ပဏ္ဍိတာ ဇာတာ၊ တသ္မာ မေ ပုတ္တဿ ပဏ္ဍိတောတွေဝ နာမံ ဘဝိဿတိတိ။
 ထေရော သိက္ခာပဒါနိ အဒါသိ။ ဇာတဒိဝသတော ပဋ္ဌာယ ပနဿ “နာဟံ
 မမ ပုတ္တဿ အဇ္ဈာသယံ ဘိန္ဒိဿာမိ”တိ မာတု စိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇိ။ သော သတ္တ-
 ဝဿိကကာလေ မာတရံ အာဟ “အမ္မ ထေရဿ သန္တိကေ ပဗ္ဗဇိဿာ-
 မိ”တိ။ “သာဓု တာတ၊ ‘အဟံ တဝ အဇ္ဈာသယံ န ဘိန္ဒိဿာမိ’ဇ္ဇေဝ မနံ ဥပ္ပါ-
 ဒေသိ”န္တိ ဝတ္တာ ထေရံ နိမန္တေတွာ ဘောဇေတွာ “ဘန္တေ ဒါသော ဝေါ
 ပဗ္ဗဇိတုကာမော၊ အဟံ ဣမံ သာယနသမယေ ဝိဟာရံ အာနေဿာမိ”တိ
 ထေရံ ဥပ္ပေျာဇေတွာ ဣတကေ သန္တိပါတာပေတွာ “မမ ပုတ္တဿ ဂိဟိ-
 ကာလေ ကတ္တဗ္ဗသက္ကာရံ အဇ္ဇေဝ ကရိဿာမာ”တိ မဟန္တံ သက္ကာရံ
 ကာရေတွာ တံ အာဒါယ ဝိဟာရံ ဂန္တော “ဣမံ ဘန္တေ ပဗ္ဗာဇေထာ”တိ
 ထေရဿ အဒါသိ။

ထေရော ပဗ္ဗဇ္ဇာယ ဒုက္ကရဘာဝံ အာစိက္ခိတွာ “ကရိဿာမဟံ ဘန္တေ တုမှာကံ
 ဩဝါဒ”န္တိ ဝုတ္တေ “တေန ဟိ ဇဟိ”တိ ကေသေ တေမေတွာ တစပဉ္စက-
 ကမ္မဋ္ဌာနံ အာစိက္ခိတွာ ပဗ္ဗာဇေသိ။ မာတာပိတရောပိဿ သတ္တာဟံ
 ဝိဟာရေယေဝ ဝသန္တော ဗုဒ္ဓပ္ပမုခဿ ဘိက္ခုသံဃဿ ရောဟိတမစ္ဆရသေနေဝ
 ဒါနံ ဒတွာ သတ္တမေ ဒိဝသေ သာယံ ဂေဟံ အဂမံသု။ ထေရော အဋ္ဌမေ
 ဒိဝသေ အန္တောဂါမံ ဂစ္ဆန္တော တံ အာဒါယ ဂစ္ဆတိ၊ ဘိက္ခုသံဃေန သဒ္ဓိံ
 နာဂမာသိ။ ကိံ ကာရဏာ? န တာဝဿ ပတ္တစိဝရဂ္ဂဟဏာနိ ဝါ ဣရိယာ-
 ပဏော ဝါ ပါသာဒိကော ဟောတိ၊ အပိစ ဝိဟာရေ ထေရဿ ကတ္တဗ္ဗဝတ္တံ
 အတ္ထိ။ ထေရော ဟိံ ဘိက္ခုသံဃေ အန္တောဂါမံ ပဝိဋ္ဌေ သကလဝိဟာရံ ဝိစရန္တော
 အသမ္ပဇနဋ္ဌာနံ သမ္ပဇိတွာ တုစ္ဆဘာဇနေသု ပါနိယပရိဘောဇနိယာနိ ဥပဋ္ဌ-
 ပေတွာ ဒုန္တိက္ခိတ္တာနိ မဉ္ဇူပိဋ္ဌာဒိနိ ပဋိသာမေတွာ ပစ္ဆာ ဂါမံ ပဝိသတိ။ အပိစ
 “အညတိတ္ထိယာ တုစ္ဆဝိဟာရံ ပဝိသိတွာ ‘ပဿထ သမဏဿ ဂေါတမဿ
 သာဝကာနံ နိသိန္နဋ္ဌာနာနိ’တိ ဝတ္တု မာ လဘိံသု”တိ သကလဝိဟာရံ
 ပဋိဇဂ္ဂိတွာ ပစ္ဆာ ဂါမံ ပဝိသတိ။ တသ္မာ တံ ဒိဝသမ္ပိ သာမဏေရေန ပတ္တစိဝရံ
 ဂါဟာပေတွာ ဒိဝါတရံ ပိဏ္ဍာယ ပါဝိသိ။

သာမဏေရော ဥပဇ္ဈာယေန သဒ္ဓိံ ဂစ္ဆန္တော အန္တရာမဂ္ဂေ မာတိကံ ဒိသ္မာ
 “ဘန္တေ ဣဒံ ကိံ နာမာ”တိ ပုစ္ဆိ။ မာတိကာ နာမ သာမဏေရာတိ။
 ဣမာယ ကိံ ကရောန္တိတိ။ ဣတော စိတော စ ဥဒကံ အာဟရိတွာ
 အတ္တနော သဿကမ္ပံ သမ္ပာဒေန္တိတိ။ ကိံ ပန ဘန္တေ ဥဒကဿ စိတ္တံ

၁-ထေရောပိစ (သိ၊ သျာ)

အတ္ထိတိ။ နတ္ထာဝုသောတိ။ ဧဝရူပံ အစိတ္တကံ အတ္တနော ဣတ္ထိတဋ္ဌာနံ ဟရန္တိ ဘန္တေတိ။ အာမာဝုသောတိ။ သော စိန္တေသိ “သစေ ဧဝရူပမ္ပိ အစိတ္တကံ အတ္တနော ဣတ္ထိတိတ္ထိတဋ္ဌာနံ ဟရိတွာ” ကမ္မံ ကရောန္တိ၊ ကသ္မာ သစိတ္တကာပိ စိတ္တံ အတ္တနော ဝသေ ဝတ္တေတွာ သမဏဓမ္မံ ကာတုံ န သက္ခိယန္တိ”တိ။ အထေသော ပုရတော ဂစ္ဆန္တော ဥသုကာရေ သရဒဏှကံ အဂ္ဂိမ္ပိ တာပေတွာ အက္ခိကောဂ္ဂိယာ ဩလောကေတွာ ဥဇုကံ ကရောန္တေ ဒိသ္မာ “ဣမေ ဘန္တေ ကေ နာမာ”တိ ပုစ္ဆိ။ ဥသုကာရာ နာမာဝုသောတိ။ ကိံ ပနေတေ ကရောန္တိတိ။ အဂ္ဂိမ္ပိ တာပေတွာ သရဒဏှကံ ဥဇုံ ကရောန္တိတိ။ သစိတ္တကော ဘန္တေ ဧသောတိ။ အစိတ္တကော အာဝုသောတိ။ သော စိန္တေသိ “သစေ အစိတ္တကံ ဂဟေတွာ အဂ္ဂိမ္ပိ တာပေတွာ ဥဇုံ ကရောန္တိ၊ ကသ္မာ သစိတ္တကာပိ အတ္တနော စိတ္တံ ဝသေ ဝတ္တေတွာ သမဏဓမ္မံ ကာတုံ န သက္ခိယန္တိ”တိ။ အထေသော ပုရတော ဂစ္ဆန္တော ဒါရုနိ အရနေမိနာဘိ- အာဒီနိ တစ္ဆန္တေ ဒိသ္မာ “ဘန္တေ ဣမေ ကေ နာမာ”တိ ပုစ္ဆိ။ တစ္ဆကာ နာမာဝုသောတိ။ ကိံ ပနေတေ ကရောန္တိတိ။ ဒါရုနိ ဂဟေတွာ ယာနကာဒီနံ စက္ကာဒီနိ ကရောန္တိ အာဝုသောတိ။ ဧတာနိ ပန သစိတ္တကာနိ ဘန္တေတိ။ အစိတ္တကာနိ အာဝုသောတိ။ အထဿ ဧတဒဟောသိ “သစေ အစိတ္တကာနိ ကဋ္ဌကလိဂ်ရာနိ ဂဟေတွာ စက္ကာဒီနိ ကရောန္တိ၊ ကသ္မာ သစိတ္တကာ အတ္တနော စိတ္တံ ဝသေ ဝတ္တေတွာ သမဏဓမ္မံ ကာတုံ န သက္ခိယန္တိ”တိ။ သော ဣမာနိ ကာရဏာနိ ဒိသ္မာ “ဘန္တေ သစေ တုမှာကံ ပတ္တစိဝရေ တုမှေ ဂဏှေယျာထ၊ အဟံ နိဝတ္တေယျ”န္တိ။ ထေရော “အယံ အရုနာ ပဗ္ဗဇိတော ဒဟရသာမဏေရော မံ အနုဗန္ဓမာနော” ဧဝံ ဝဒေတိ”တိ စိတ္တံ အနုပ္ပါဒေတွာဝ “အာဟရသာမဏေ- ရာ”တိ ဝတွာ အတ္တနော ပတ္တစိဝရံ အဂ္ဂဟေသိ။

သာမဏေရောပိ ဥပဇျာယံ ဝန္တိတွာ နိဝတ္တန္တော “ဘန္တေ မယံ အာဟာရံ အာဟရန္တော ရောဟိတမစ္ဆရသေနေဝ အာဟရေယျာထာ”တိ အာဟ။ ကထံ လဘိဿာမာဝုသောတိ။ “ဘန္တေ အတ္တနော ပုညေန အလဘန္တာ မမ ပုညေန လဘိဿထာ”တိ အာဟ။ ထေရော “ဒဟရသာမဏေရဿ ဗဟိ နိသိန္ဓကဿ ပရိပန္နောပိ ဘဝေယျာ”တိ ကုဋ္ဌိကံ ဒတွာ “မယံ ဝသနဂဗ္ဘဿ ဒွါရံ ဝိဝရိတွာ အန္တော ပဝိသိတွာ နိသိဒေယျာသိ”တိ အာဟ။ သော တထာ ကတွာ အတ္တနော ကရဇကာယေ ဉာဏံ ဩတာရေတွာ အတ္တဘာဝံ သမ္ပသန္တော နိသိဒိ။ အထဿ ဂုဏတေဇေန သက္ကဿ အာသနံ ဥဏှာကာရံ ဒသေသိ။ သော “ကိံ န ခေါ

၁-ပါပေတွာ (သိ) ၂-အနုဗန္ဓမာနံ (သိ)၊ အနုဗန္ဓမာနော (သျှာ)

ကာရဏ”န္တိ ဥပဓာရေန္တော “ပဏ္ဍိတသာမဏေရော ဥပဇ္ဈာယဿ ပတ္တစီဝရံ ဒတွာ ‘သမဏဓမ္မံ ကရိဿာမီ’တိ နိဝတ္တော၊ မယာပိ တတ္ထ ဂန္တာ ဝဋ္ဋတိ”တိ စိန္တေတွာ စတ္တာရော မဟာရာဇေ အာမန္တေတွာ “ဝိဟာရဿ ဥပဝနေ ဝသန္တေ သကုဏေ ပလာပေတွာ သမန္တတော အာရက္ခံ ဂဏှထာ”တိ ဝတွာ စန္ဒဒေဝပုတ္တံ “စန္ဒမဏ္ဍလံ အာကမ္ပိတွာ ဂဏှာဟိ”တိ၊ သူရိယဒေဝပုတ္တံ “သူရိယမဏ္ဍလံ အာကမ္ပိတွာ ဂဏှာဟိ”တိ ဝတွာ သယံ ဂန္တာ အာဝိဇ္ဇနရဇ္ဇါဋ္ဌာနေ အာရက္ခံ ဂဟေတွာ အဋ္ဌာသိ၊ ဝိဟာရေပုရာဏပဏ္ဍာယ ပတန္တသပိသဒ္ဓေါ နာဟောသိ၊ သာမဏေရဿ စိတ္တံ ဧကဂ္ဂံ အဟောသိ။ သော အန္တရာဘတ္တေယေဝ အတ္တဘာဝံ သမ္ဗုသိတွာ တိဏိ ဖလာနိ ပါပုဏိ။

ထေရောပိ “သာမဏေရော ဝိဟာရေ နိသိန္တော၊ တဿ ဥပကပ္ပနကံ ဘောဇနံ အသုကကုလေ နာမ သက္ကာ လဒ္ဓါ”န္တိ ဧကံ ပေမဂါရဝယုတ္တံ ဥပဋ္ဌာကကုလံ အဂမာသိ။ တတ္ထ စ မနုဿာ တံ ဒိဝသံ ရောဟိတမစ္ဆေ လဘိတွာ ထေရဿေဝ အာဂမနံ ဩလောကေန္တာ နိသိဒိံသု။ တေ ထေရံ အာဂစ္ဆန္တံ ဒိသ္မာ “ဘန္တေ ဘဒ္ဒကံ ဝေါ ကတံ ဣဓာဂစ္ဆန္တေဟိ”တိ အန္တော-ဂေဟေ ပဝေသေတွာ ယာဂုခဇ္ဇကာဒိနိ ဒတွာ ရောဟိတမစ္ဆရသေနဿ ပိဏ္ဍပါတံ^၁ အဒံသု။ ထေရော ဟရဏာကာရံ^၂ ဒသေသိ။ မနုဿာ “ပရိဘုဉ္ဇထ ဘန္တေ၊ ဟရဏကဘတ္တမ္ပိ လဘိဿထာ”တိ ဝတွာ ထေရဿ ဘတ္တကိစ္စာဝသာနေ ပတ္တံ ရောဟိတမစ္ဆရသဘောဇနဿ ပူရေတွာ အဒံသု။ ထေရော “သာမဏေရော မေ ဆာတော”တိ သီဃံ အဂမာသိ။ သတ္တာပိ တံ ဒိဝသံ ကာလဿေဝ ဘုဒ္ဓိတွာ ဝိဟာရံ ဂန္တာ ဧဝံ အာဝဇ္ဇေသိ “ပဏ္ဍိတ-သာမဏေရော ဥပဇ္ဈာယဿ ပတ္တစီဝရံ ဒတွာ ‘သမဏဓမ္မံ ကရိဿာမီ’တိ နိဝတ္တော၊ နိပုဇ္ဇိဿတိ န ခေါ အဿ ပဗ္ဗဇိတကိစ္စ”န္တိ ဥပဓာရေန္တော တိဏ္ဍံ ဖလာနံ ပတ္တဘာဝံ ဥတွာ “အရဟတ္တဿ ဥပနိဿယော အတ္ထိ၊ နတ္ထိ”တိ အာဝဇ္ဇေန္တော “အတ္ထိ”တိ ဒိသ္မာ “ပုရေဘတ္တမေဝ အရဟတ္တံ ပတ္တု သက္ခိဿတိ၊ န သက္ခိဿတိ”တိ ဥပဓာရေန္တော “သက္ခိဿတိ”တိ အညာသိ။ အထဿ တေဒဟောသိ “သာရိပုတ္တော သာမဏေရဿ ဘတ္တံ အာဒါယ သီဃံ အာဂစ္ဆတိ၊ အန္တရာယမ္ပိဿ ကရေယျ၊ ဒွါရကောဋ္ဌကေ အာရက္ခံ ဂဟေတွာ နိသိဒိဿာမိ၊ အထ နံ ပဉ္စံ^၃ ပုစ္ဆိဿာမိ၊ တသ္မိံ ပဉ္စေ ဝိဿဇ္ဇိယမာနေ^၄ သာမဏေရော သဟ ပဋိသန္တိဒါဟိ အရဟတ္တံ ပါပုဏိဿတိ”တိ။ တတော

၁-ပတ္တေ ဘောဇနံ ပူရေတွာ ပိဏ္ဍပါတံ (က)	၂-ဂမနာကာရံ (သီ)
၃-စတ္တာရော ပဉ္စေ (သျှ၊က)	၄-တသ္မိံ ဝိဿဇ္ဇမာနေ (သျှ၊)

ဓမ္မပဒ-၄ ၁-၂၄

ဂန္ဓာ ခွါရကောဋ္ဌကေ ဌဟော သမ္ပတ္တံ ထေရံ စတ္တာရော ပဉ္စေ ပုစ္ဆိ၊ ပုဋ် ပုဋ် ပဋိံ ဝိဿဇ္ဇေသိ။

ကကြိဒံ ပုစ္ဆာဝိဿဇ္ဇနံ—သတ္တာ ကိရ နံ အာဟ “သာရိပုတ္တ ကိ” တေ လဒ္ဓ”န္တိ။ အာဟာရော ဘန္တေတိ။ အာဟာရော နာမ ကိ အာဟာရတိ သာရိပုတ္တာတိ။ ဝေဒနံ ဘန္တေတိ။ ဝေဒနာ ကိ အာဟာရတိ သာရိပုတ္တာတိ။ ရူပံ ဘန္တေတိ။ ရူပံ ပန ကိ အာဟာရတိ သာရိပုတ္တာတိ။ ဖဿံ ဘန္တေတိ။ တကြာယံ အဓိပ္ပါယော—ဇိသစ္စိတေန ဟိ ပရိဘုဏ္ဍော အာဟာရော ကဿ ခုဒ္ဒံ ပရိဟရိဟော သုခံ ဝေဒနံ အာဟာရတိ။ အာဟာရပရိဘောဂေန သုခိတဿ သုခါယ ဝေဒနာယ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာယ သရီရေ ဝဏ္ဏသမ္ပတ္တိ ဟောတိ။ ဧဝံ ဝေဒနာ ရူပံ အာဟာရတိ။ သုခိတော ပန အာဟာရဇရူပဝသေန ဥပ္ပန္နသုခ- သောမနဿော “ဣဒါနိ မေ အဿာဒေါ ဇာတော”တိ နိပဇ္ဇန္တော ဝါ နိသီဒန္တော ဝါ သုခသမ္ပဿံ ပဋိလဘတိတိ။

ဧဝံ ဣမေသု စတုသု ပဉ္စေသု ဝိဿဇ္ဇိတေသု^၁ သာမဏေရော သဟ ပဋိသတ္တိဒါဟိ အရဟတ္တံ ပတ္တော။ သတ္တာဂိ ထေရံ အာဟ “ဂန္ဓာ သာရိပုတ္တ၊ တဝ သာမဏေရဿ ဘတ္တံ ဒေဟိ”တိ။ ထေရော ဂန္ဓာ ခွါရံ အာကောဋ္ဌေသိ။ သာမဏေရော နိက္ခမိတွာ ထေရဿ ဟတ္ထတော ပတ္တံ ဂဟေဘော ဧကမန္တံ ဌပေတွာ တာလဝဏ္ဍေန ထေရံ ဗိဇိ။ အတ နံ ဧကမဇရော အာဟ “သာမဏေရ ဘတ္တကိစ္စံ ကရောဟိ”တိ။ တုဗျေ ပန ဘန္တေတိ။ ဟတံ မယာ ဘတ္တကိစ္စံ၊ တံ ကရောဟိတိ။ သတ္တဝသိကဒါရကော ပဗ္ဗဇိတွာ အဋ္ဌမေ ဒိဝသေ ဘံခဏံ ဝိကသိတပဒုမ္ပုလသဒိသော အရဟတ္တံ ပတ္တော၊ ပစ္စဝေက္ခိတ- ဌာနံ^၂ ပန ပစ္စဝေက္ခန္တော နိသီဒိတွာ ဘတ္တကိစ္စမကာသိ။ တေန ပတ္တံ ဓောဝိတွာ ပဋိသာမိတကာမလ စန္ဒဒေဝပုတ္တော စန္ဒမဏ္ဍလံ^၃ ဝိဿဇ္ဇေသိ၊ သူရိယဒေဝ- ပုတ္တော သူရိယမဏ္ဍလံ။ စတ္တာရော မဟာရာဇာနော စတုဒ္ဓိသံ အာရက္ခံ ဝိဿဇ္ဇေသု၊ သမက္ကာ ဒေဝရာဇာ အာဝိဉ္ဇနကေ အာရက္ခံ ဝိဿဇ္ဇေသိ။ သူရိယော မဇ္ဈဋ္ဌာနတော ဂလိတွာ ဂတော။

ဘိက္ခု။ ဥဇ္ဈာယိံသု “ဆာယာ အဓိကပ္ပမာဏာ ဇာတာ၊ သူရိယော မဇ္ဈဋ္ဌာနတော ဂလိတွာ ဂတော၊ သာမဏေရေန စ ဣဒါနေဝ ဘုတ္တံ၊ ကိ န ခေါ ဧတ”န္တိ။ သတ္တာ တံ ပဝတ္တိံ ဥတွာ အာဂန္ဓာ ပုစ္ဆိ “ဘိက္ခဝေ ကိ ကထေထာ”တိ။ ဣဒံ နာမ ဘန္တေတိ။ “အာမ ဘိက္ခဝေ ပုညဝတော သမဏဓမ္မံ

၁-ပုဋ်ပဉ္စေ (သိ၊ သု) ၂-ခုဒ္ဒံ (သိ) ၃-ဝိဿဇ္ဇေသု (သိ၊ က)
၄-သာမဏေရဋ္ဌာနံ (သိ)၊ ဘတ္တပက္ခိပနဋ္ဌာနံ (သု) ၅-စန္ဒံ (သိ၊ က) ၆-ဂလိတော (သိ)

ကရုဏာကာလေ စန္ဒဒေဝပုတ္တော စန္ဒမဏ္ဍလံ, သူရိယဒေဝပုတ္တော သူရိယမဏ္ဍလံ
 အာကမိတ္တာ ဂဏှိ၊ စတ္တာရော မဟာရာဇာနော ဝိဟာရောပဝနေ စတုဒ္ဒိသံ
 အာရက္ခံ ဂဏှိံသု၊ သက္ကော ဒေဝရာဇာ အာဝိဉ္ဇနကေ အာရက္ခံ ဂဏှိ၊
 အာမိဗ္ဗိ 'ဗုဒ္ဓေါဇိ'တိ အပ္ပေါဿုက္ကော နိဿိဒိတုံ နာလတ္ထံ၊ ဂန္ဓာ ဒွါရကောဋ္ဌကေ
 ပမ ပုတ္တဿ အာရက္ခံ အဂ္ဂဟေသိံ၊ နေတ္ထိကေ စ မာတိကာယ ဥဒကံ
 ဟရန္တေ, ဥသုကာရေ စ ဥသုံ ဥဇုံ ကရောန္တေ, တစ္ဆကေ စ ဒါရုနိ တစ္ဆန္တေ
 ဒိသ္မာ ဧတ္တကံ အာရမ္ဗဏံ ဂဟေတွာ ပဏှိတာ အတ္တာနံ ဒမေတွာ အရဟတ္တံ
 ဂဏှန္တိယေဝါ"တိ ဝတွာ အနုသန္တိံ သဋေတွာ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော ဣမံ ဂါထ-
 မာဟ—

၈၀။ “ဥဒကံ ဟိ နယန္တိ နေတ္ထိကာ၊ ဥသုကာရာ နမယန္တိ တေဇနံ။
 ဒါရုံ နမယန္တိ တစ္ဆကာ၊ အတ္တာနံ ဒမယန္တိ ပဏှိတာ”တိ။

တတ္ထ ဥဒကန္တိ ပထဝိယာ ထလဋ္ဌာနံ ခဏိတွာ အာဝါဋ္ဌဋ္ဌာနံ ပူရေတွာ
 မာတိကံ ဝါ ကတွာ ရုက္ခဒေါဏိံ ဝါဋ္ဌပေတွာ အတ္တနာ ဣတ္ထိတိတ္ထိတဋ္ဌာနံ ဥဒကံ။
 နေန္တိတိနေတ္ထိကာ။ တေဇနန္တိ ကဏှံ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—နေတ္ထိကာ အတ္တနော
 ရုဗိယာ ဥဒကံ နယန္တိ၊ ဥသုကာရာပိ တာပေတွာ တေဇနံ နမယန္တိ ဥသုံ ဥဇုံ
 ကရောန္တိ။ တစ္ဆကာပိ နေမိအာဒိနံ အတ္တာယ တစ္ဆန္တာ ဒါရုံ နမယန္တိ
 အတ္တနော ရုဗိယာ ဥဇုံ ဝါ ဝက်ံ ဝါ ကရောန္တိ။ ဧဝံ ဧတ္တကံ အာရမ္ဗဏံ ကတွာ
 ပဏှိတာ သောတာပတ္တိမဂ္ဂါဒိနိ ဥပ္ပါဒေန္တော အတ္တာနံ ဒမယန္တိ၊ အရဟတ္တပုတ္တာ
 ပန ကေန္တဒန္တာ နာမ ဟောန္တိတိ။

ဒေသနာဝသာနေ ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလာဒိနိ ပါပုဏှိံသုတိ။
 ပဏှိတသာမဏေရဝတ္ထု ပဉ္စမံ။

၆-လကုဏ္ဍကဘဒ္ဒိယတ္ထေရဝတ္ထု

သေလော ယထာတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော
 လကုဏ္ဍကဘဒ္ဒိယတ္ထေရံ အာရတ္တ ကထေသိ။

၁-အရဟတ္တေ ပန ပတ္တေ (သျှာ)၊ အရဟတ္တံ ပန ပတ္တေ (သိ)၊ အရဟတ္တံ ပန ပတ္တေန (က)
 ကာဏမာတုဝတ္ထုဒ္ဒိ ၃၇၅-ပိဋေ ပန ပဿိတဗ္ဗံ။

ပုထုဇ္ဇနာ ကိရ သာမဏေရာဒယော ထေရံ ဒိသ္မာ သီသေပိ ကဏ္ဍေသုပိ
 နာသာယပိ ဂဟေတွာ “ကိံ စူဠပိတ သာသနသ္မိံ န ဥက္ကဏ္ဍသိ၊ အဘိရမ-
 သိ”တိ ဝဒန္တိ။ ထေရော တေသု နေဝ ကုဇ္ဈတိ၊ န ဒုဿတိ။ ဓမ္မသဘာယံ
 ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ “ပဿထာဝုသော၊ လကုဏ္ဍကဘဒ္ဒိယတ္ထေရံ ဒိသ္မာ
 သာမဏေရာဒယော ဧဝဗြေဝဗြေ ဝိဟေဋ္ဌေန္တိ၊ သော တေသု နေဝ ကုဇ္ဈတိ၊
 န ဒုဿတိ”တိ။ သတ္တာ အာဂန္တာ “ကိံ ကထေထ ဘိက္ခဝေ”တိ ပုစ္ဆိတွာ
 “ဣမံ နာမ ဘန္တေ”တိ ဝုတ္တေ “အာမ ဘိက္ခဝေ ဒိဏာသဝါနာမ နေဝ ကုဇ္ဈန္တိ၊
 န ဒုဿန္တိ။ ဃနသေလသဒိသာ ဟေတေ အစလာ အကမ္ဘိယာ”တိ ဝတွာ
 အနုသန္တိံ ဃဇ္ဇေတွာ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော ဣမံ ဂါထမာဟ—

ဂ၁။ “သေလော ယထာ ဧကဃနော၊ ဝါတေန န သမီရတိ။
 ဧဝံ နိန္ဒာပသံသာသု၊ န သမိဉ္ဇန္တိ ပဏ္ဍိတာ”တိ။

တတ္ထ နိန္ဒာပသံသာသုတိ ကိဉ္ဇာပိ ဣဓ ဒွေ လောကဓမ္မာ ဝုတ္တာ၊
 အတ္ထော ပန အဋ္ဌန္တမ္ပိ ဝသေန ဝေဒိတဗျော။ ယထာ ဟိ ဧကဃနော အသု-
 သိရော သေလော ပုရတ္ထိမာဒိဘေဒေန ဝါတေန န သမီရတိ န ဣဉ္ဇတိ န
 စလတိ၊ ဧဝံ အဋ္ဌသုပိ လောကဓမ္မေသု အဇ္ဈောတ္ထရန္တေသု ပဏ္ဍိတာ န သမိဉ္ဇန္တိ၊
 ပဋိဃဝသေန ဝါ အနုနယဝသေန ဝါ န စလန္တိ န ကမ္ပန္တိ။

ဒေသနာဝသာနေ ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလာဒိနိ ပါပုဏိံ သူတိ။
 လကုဏ္ဍကဘဒ္ဒိယတ္ထေရဝတ္ထု ဆဋ္ဌံ။

၇-ကာဏမာတုဝတ္ထု!

ယထာပိ ရဟဒေါတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော
 ကာဏမာတရံ အာရဗ္ဗ ကထေသိ။ ဝတ္ထု ဝိနယေ အာဂဟမေဝ။

တဒါ ပန ကာဏမာတရာ အတုစ္စဟတ္ထံ ဓိတရံ ပတိကုလံ ပေသေတုံ
 ပက္ကေသု ပူဝေသု စတုက္ခတ္တံ၊ စတုန္ဒံ ဘိက္ခုနံ ဒိန္ဒကာလေ သတ္တာရာ တသ္မိံ
 ဝတ္ထုသ္မိံ သိက္ခာပဒေ ပညတ္တေ ကာဏာယ သာမိကေန အညာယ
 ပဇာပတိယာ အာနိတာယ ကာဏာ တံ ပဝတ္တိံ သုတွာ “ဣမေဟိ မေ
 ဃရာဝါသော နာသိတော”တိ ဒိဋ္ဌဒိဋ္ဌေ ဘိက္ခု။ အက္ခောသတိ ပရိဘာသတိ။

ဘိက္ခု။ တံ ဝိထိံ ပဋိပဇ္ဇိတုံ န ဝိသဟိံ သု။ သတ္ထာ တံ ပဝတ္ထိံ ဥတုာ တတ္ထ အဂမာသိ။ ကာဏမာတာ သတ္ထာရံ ဝဋ္ဋိတွာ ပညတ္တာသနေ နိသိဒါပေတွာ ယာဂုခဇ္ဇကံ အဒါသိ။ သတ္ထာ ကတပါတရာသော “ကဟံ ကာဏာ”တိ ပုစ္ဆိ။ သော ဘန္တေ တုမေ ဒိသွာ မင်္ဂုဘူတာ ရောဒန္တိ ဌိတာတိ။ ကိံ ကာရဏာတိ။ သော ဘန္တေ ဘိက္ခု။ အက္ခောသတိ ပရိဘာသတိ၊ တသ္မာ တုမေ ဒိသွာ မင်္ဂုဘူတာ ရောဒမာနာ ဌိတာတိ။ အထ နံ သတ္ထာ ပက္ခောသာပေတွာ ကာဏေ ကသ္မာ မံ ဒိသွာ မင်္ဂုဘူတာ နိလိယိတွာ ရောဒသိတိ။ အထဿာ မာတာ တာယ ကတကိရိယံ အာရောစေသိ။ အထ နံ သတ္ထာ အာဟ “ကိံ ပန ကာဏမာတေ မမ သာဝကာ တယာ ဒိန္နကံ ဂဏိံ သု၊ အဒိန္နက”န္တိ။ ဒိန္နကံ ဘန္တေတိ။ သစေ မမ သာဝကာ ပိဏ္ဍာယ စရန္တာ တဝ ဂေဟဒ္ဓါရံ ပတ္တာ တယာ ဒိန္နကံ ဂဏိံ သု၊ ကော တေသံ ဒေါသောတိ။ နတ္ထိ ဘန္တေ အယျာနံ ဒေါသော၊ ဧတိဿာယေဝ ဒေါသောတိ။ သတ္ထာ ကာဏံ အာဟ “ကာဏေ မယံ ကိရ သာဝကာ ပိဏ္ဍာယ စရမာနာ ဂေဟဒ္ဓါရံ အာဂတာ၊ အထ နေသံ တဝ မာတရာ ပူဝါ ဒိန္နာ၊ ကော နာမေတ္ထ မမ သာဝကာနံ ဒေါသော”တိ။ “နတ္ထိ ဘန္တေ အယျာနံ ဒေါသော၊ မယုမေဝ ဒေါသော”တိ သတ္ထာရံ ဝဋ္ဋိတွာ ခမာပေသိ။

အထဿာ သတ္ထာ အနုပုဗ္ဗိံ ကထံ ကထေသိ၊ သာ သောတာပတ္တိဖလံ ပါပုဏိ။ သတ္ထာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ဝိဟာရံ ဂစ္ဆန္တော ရာဇင်္ဂဏေန ပါယာသိ။ ရာဇာ ဒိသွာ “သတ္ထာ ဝိယ ဘဏေ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “အာမ ဒေဝါ”တိ ဝုတ္တေ “ဂစ္ဆထ၊ မမ အာဂန္တာ ဝန္တနဘာဝံ အာရောစေထာ”တိ ပေသေတွာ ရာဇင်္ဂဏေ ဌိတံ သတ္ထာရံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဝဋ္ဋိတွာ “ကဟံ ဘန္တေ ဂတာတ္တာ”တိ ပုစ္ဆိ။ ကာဏမာတာယ^၁ ဂေဟံ မဟာရာဇာတိ။ ကိံ ကာရဏာ ဘန္တေတိ။ ကာဏာ ကိရ ဘိက္ခု။ အက္ခောသတိ ပရိဘာသတိ၊ တံကာရဏာ ဂတောဓိတိ။ ကိံ ပန ဝေါ ဘန္တေ တဿာ အနက္ခောသနဘာဝေါ ကတောတိ။ အာမ မဟာရာဇ၊ ဘိက္ခုနဉ္စ အနက္ခောသိကာ ကတာ၊ လောကုတ္တရကုဋုမ္မသာမိနိ စာတိ။ “ဟောတု ဘန္တေ၊ တုမေဟိ သာ လောကုတ္တရကုဋုမ္မသာမိနိ ကတာ၊ အဟံ ပန နံ လောကိယကုဋုမ္မသာမိနိ ကရိဿာမိ”တိ ဝတွာ ရာဇာ သတ္ထာရံ ဝဋ္ဋိတွာ ပဋိနိဝတ္တော ပဋိစ္ဆန္တမဟာယောဂံ ပဟိဏိတွာ ကာဏံ ပက္ခောသာပေတွာ သဗ္ဗာဘရဏေဟိ အလင်္ကရိတွာ ဇေဋ္ဌမိတုဋ္ဌာနေ ဌပေတွာ “မမ ဝိတရံ

၁-ကာဏမာတုယာ (သိ)

ပေါသေတုံ သမတ္တာ ဂဏှန္တံ”တိ အာဟ။ အထေကော သဗ္ဗတ္ထကမဟာ-
 မတ္တော “အဟံ ဒေဝဿ ဝိတရံ ပေါသေဿာမီ”တိ တံ အတ္တနော ဂေဟံ
 နေတွာ သဗ္ဗံ ဣဿရိပံ ပဋိစ္စာပေတွာ” “ယကာရုစိ ပုညာနိ ကဏေဟိ”တိ
 အာဟ။ တတော ပဋ္ဌာယ ကာဏာ စတုသု ခွါရေသု ပုရိသေ ဌပေတွာ အတ္တနာ
 ဥပဋ္ဌာတဗ္ဗေ ဘိက္ခု။ စ ဘိက္ခုနိယော စ ပရိယေသမာနာပိ န လဘတိ။
 ကာဏာယ ဂေဟဒ္ဓါရေ ပဋိယာဒေတွာ ဌပိတံ ခါဒနိယဘောဇနိယံ မဟော-
 သော ဝိယ ပဝတ္တတိ။ ဘိက္ခု။ ဓမ္မသဘာယံ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ “ပုဗ္ဗေ
 အာဂုသော စတ္တာရော မဟလ္လကတ္တေရာ ကာဏာယ ဝိပုဋ္ဌိသာရံ ကရိံသု၊
 သာ ဧဝံ ဝိပုဋ္ဌိသာရိနိ ဟုတွာပိ သတ္တာရံ အာဂမ္မ သဒ္ဓါသမ္ပဒံ လဘိ၊ သတ္တာရာ
 ပုန တဿာ ဂေဟဒ္ဓါရံ ဘိက္ခုနံ ဥပသကမနာရဟံ ကတံ၊ ဣဒါနိ ဥပဋ္ဌာတဗ္ဗေ
 ဘိက္ခု။ ဝါ ဘိက္ခုနိယော ဝါ ပရိယေသမာနာပိ န လဘတိ၊ အဟော ဗုဒ္ဓါ
 နာမ အစ္စရိယဂုဏာ”တိ။ သတ္တာ အာဂန္တော “ကာယ နုတ္ထ ဘိက္ခဝေ
 ဧတရဟိ ကထာယ သဒ္ဓိသိန္ဓာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ပုတ္တေ “န
 ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝ ဧတဟိ မဟလ္လကဘိက္ခုဟိ ကာဏာယ ဝိပုဋ္ဌိသာရော
 ကတော၊ ပုဗ္ဗေပိ ကရိံသုယေဝ။ န စ ဣဒါနေဝ မယာ ကာဏာ မမ ဝေဇန-
 ကာရိကာကတော၊ ပုဗ္ဗေပိ ကာဏာယေဝါ”တိ ဝတွာ တမတ္ထံ သောတုကာမေဟိ
 ဘိက္ခုဟိ ယာစိတော—

ယတ္ထေ’ကော လဘတေ ဗဗ္ဗု၊ ဒုကိယော တတ္ထ ဇာယတိ။
 တကိယော စ စတုတ္ထော စ၊ ဣဒံ ဧတ ဗဗ္ဗုကာ ဗိလန္တိ ။—

ဣဒံ ဗဗ္ဗုဇာတကံ ဝိတ္တာရေန ကယေဟော “တဒါ စတ္တာရော မဟလ္လကဘိက္ခု။
 စတ္တာရော ဗိဋ္ဌာရာ အဟေသုံ၊ မူသိကာ ကာဏာ၊ မဏိကာရော အဟမေဝါ”တိ
 ဇာတကံ သမာဓာနေတွာ “ဧဝံ ဘိက္ခဝေ အတိတေပိ ကာဏာ ဒုမ္မနာ
 အာဝိလစိတ္တာ ဝိက္ခိတ္တစိတ္တာ ဟုတွာ မမ ဝေဇနန ပသာန္တဥဒကရဟဒေါ ဝိယ
 ဝိပုသန္တစိတ္တာ အဟောသိ”တိ ဝတွာ အနုသန္တိ သဋ္ဌေတွာ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော
 ဣမံ ဂါထမာဟ—

၈၂။ “ယထာပိ ရဟဒေါ ဂမ္ဘိရော၊ ဝိပုသန္တော အနာဝိလော။
 ဧဝံ ဓမ္မာနိ သုတွာန၊ ဝိပုသိဒန္တိ ပဏ္ဍိတာ”တိ။

၁-ပဋိစ္စာဒေသိ (က) ၂-ခု ၅-၃၂-ပိဋေ ဇာတကော။

နာဟောသိ၊ ဣစ္ဆာစာရံ ဝဇ္ဇေတွာ ဧဝ ဝိဟရိံသု။ သတ္တာ တတ္ထ တေမာသံ
 ဝသိတွာ ဝေရဉ္စံ မြာဟ္မဏံ အပလောကေတွာ တေန ကတသက္ကာရသမ္မာနော
 တံ သရဏေသု ပတိဋ္ဌာပေတွာ တတော နိက္ခန္ဓော အနုပုဗ္ဗေန စာရိကံ
 စရမာနော ဧကသ္မိံ သမယေ သာဝတ္ထိံ ပတွာ ဇေတဝနေ ဝိဟာသိ။ သာဝတ္ထိ-
 ဝါသိနော သတ္ထု အာဂန္တုကဘတ္တာနိ ကရိံသု။ တဒါ ပန ပဉ္စသတမတ္တာ
 ဝိဃာသာဒါ ဘိက္ခု။ နိဿာယ အန္ဓောဝိဟာရေယေဝ ဝသန္တိ။ တေ ဘိက္ခုနံ
 ဘုတ္တာဝသေသာနိ ပဏိတဘောဇနာနိ ဘုဉ္စိတွာ နိဒ္ဒါယိတွာ ဥဋ္ဌာယ နဒိတိရံ
 ဂန္ဓာ နဒန္တာ ဝဂ္ဂန္တာ မလ္လမုဗ္ဗိယုဒ္ဓံ ယုဇ္ဈန္တာ ကိဋ္ဌန္တာ အန္ဓောဝိဟာရေဝိ
 ဗဟိဝိဟာရေဝိ အနာစာရဓမ္မေ စရန္တာ ဝိစရန္တိ။ ဘိက္ခု ဓမ္မသဘာယံ ကထံ
 သမုဋ္ဌာပေသု “ပဿထာဂုသော၊ ဣဓေ ဝိဃာသာဒါ ဒုပ္ပိက္ခကာလေ ဝေရဉ္စာယံ
 ကဉ္စိ ဝိကာရံ န ဒသေသု၊ ဣဒါနိ ပန ဧဝရူပါနိ ပဏိတဘောဇနာနိ ဘုဉ္စိတွာ
 အနေကပ္ပကာရံ ဝိကာရံ ဒသေန္တာ ဝိစရန္တိ၊ ဘိက္ခု ပန ဝေရဉ္စာယမ္ပိ ဥပ-
 သန္တရူပါ ဝိဟရိတွာ ဣဒါနိပိ ဥပသန္တုပသန္တာဝ ဝိဟရန္တိ”တိ။ သတ္တာ ဓမ္မသဘံ
 ဂန္ဓာ “ဘိက္ခဝေ ကိံ ကထေထာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣဒံ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ
 “ပုဗ္ဗေပေတေ ဂဒြဘယောနိယံ နိဗ္ဗတ္တာ ပဉ္စသတာ ဂဒြဘာ ဟုတွာ
 ပဉ္စသတာနံ အာဇာနိယသိန္ဓဝါနံ အလ္လရသမုဒ္ဓိကပါနကဝိတာဝသေသံ ဥစ္ဆိန္ဒ-
 ကသဋ္ဌံ ဥဒကေန မဒ္ဓိတွာ မကစိပိလောတိကာဟိ ပရိဿာဝိတတ္တာ ‘ဝါလော-
 ဒက’န္တိ သင်္ချံ ဂတံ အပ္ပရသံ နိဟိနံ ပိဝိတွာ မရမတ္တာ ဝိယ နဒန္တာ ဝိစရိံသုတိ
 ဝတွာ—

“ဝါလောဒကံ အပ္ပရသံ နိဟိနံ၊
 ပိတွာ မဒေါ ဇာယတိ ဂဒြဘာနံ။
 ဣမဉ္စ ပိတွာန ရသံ ပဏိတံ၊
 မဒေါ န သဉ္စာယတိ သိန္ဓဝါနံ။
 အပ္ပံ ပိဝိတွာန နိဟိနဇေဓော၊
 သော မဇ္ဇတိ တေန ဇနိန္ဒ ပုဋ္ဌော။
 ဓောရယုသီလီ စ ကုလမ္ပိ ဇာတော၊
 န မဇ္ဇတိ အဂ္ဂရသံ ပိဝိတွာ”တိ ၃။

ဝါလောဒကဇာတကံ ဝိတ္တာရေန ကထေတွာ “ဧဝံ ဘိက္ခဝေ သပ္ပု-
 လောကဓမ္မံ ဝိဝဇ္ဇေတွာ သုဒ္ဓိတကာလေပိ ဒုက္ခိတကာလေပိ

နိဗ္ဗိကာရာဝ ဟောန္တိ”တိ အနုသန္တိံ သဋ္ဌေတွာ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော ဣမံ ဂါထမာဟ—

၇၃။ “သဗ္ဗတ္ထ ဝေ သပ္ပုရိသာ စဇန္တိ၊
န ကာမကာမာ လပယန္တိ သန္တော။
သုခေန ဖုဋ္ဌာ အထ ဝါ ဒုခေန၊
န ဥစ္စာဝစံ ပဏှိတာ ဒဿယန္တိ”တိ။

တတ္ထ သဗ္ဗတ္ထာတိ ပဉ္စကုန္ဒာဒိဘေဒေသု သဗ္ဗဓမ္မေသု။ သပ္ပုရိသာတိ သုပုရိသာ။ စဇန္တိတိ အရဟတ္တမဂ္ဂဉာဏေန အပကမုန္တာ ဆန္ဒရာဂံ ဝိဇဟန္တိ။ ကာမကာမာတိ ကာမေ ကာမယန္တာ ကာမဟေတု ကာမကုရဏာ။ န လပယန္တိ သန္တောတိ ဗုဒ္ဓါဒယော သန္တော ကာမဟေတု နေဝ အတ္တနာ လပယန္တိ၊ န ပရံ လပါပေန္တိ။ ယေ ဟိ ဘိက္ခာယ ပဝိဋ္ဌာ ဣစ္ဆာစာရေ ဌိတာ “ကိ” ဥပါသက သုခံ တေ ပုတ္တဒါရဿ၊ ရာဇစောရာဒိနံ ဝသေန ဒွိပဒ- စတုပ္ပဒေသု နတ္ထိ ကောစိ ဥပဒ္ဒဝေါ”တိအာဒိနိ ဝဒန္တိ၊ တာဝ တေ လပယန္တိ နာမ။ ဟထာ ပန ဝတွာ “အာမ ဘန္တေ၊ သဗ္ဗေသံ နော သုခံ၊ နတ္ထိ ကောစိ ဥပဒ္ဒဝေါ၊ ဣဒါနိ နော ဂေဟံ ပဟူတအနုပါနံ၊ ဣဓေဝ ဝသထာ”တိ အတ္တာနံ နိမန္တာပေန္တာ^၁ လပါပေန္တိ နာမ။ သန္တော ပန ဣဒံ ဥဘယမ္ပိ န ကရောန္တိ။ သုခေန ဖုဋ္ဌာ အထ ဝါ ဒုခေနာတိ ဒေသနာမတ္ထမေတံ၊ အဋ္ဌဟိ ပန လောက- ဓမ္မေဟိ ဖုဋ္ဌာ တုဋ္ဌိဘာဝမင်္ဂုဘာဝဝသေန ဝါ ဝဏ္ဏဘဏနအဝဏ္ဏဘဏန- ဝသေန ဝါ ဥစ္စာဝစံ အာကာရံ ပဏှိတာ န ဒဿယန္တိတိ။

ဒေသနာဝသာနေ ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလာဒိနိ ပါပုဏိံသုတိ။
ပဉ္စသတဘိက္ခုဝတ္ထု အဋ္ဌမံ။

၉-ဓမ္မိကတ္ထေရဝတ္ထု

န အတ္တဟေတူတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဓမ္မိက- ထ္ထေရံ အာရပ္ပ ကထေသိ။

သာဝတ္ထိယံ ကိရေကော ဥပါသကော ဓမ္မေန သမေန အဂါရံ အဇ္ဈာ- ဝသတိ။ သော ပဗ္ဗဇိတုကာမော ဟုတွာ ဧကဒိဝသံ ဘရိယာယ သဒ္ဓိံ

၁-နိမန္တာပေတွာ (သျှာ၊ က)

နိဿိဒိတွာ သုခကထံ ကထေန္တော အာဟ “ဘဒ္ဒေ ဣစ္ဆာမဟံ ပဗ္ဗဇိတု”န္တိ။
 တေန ဟိ သာမိ အာဂမေဟိ တာဝ၊ ယာဝါဟံ ကုတ္တိဂတံ ဒါရကံ ဂိဇာ-
 ယာမိတိ။ သော အာဂမေတွာ ဒါရကဿ ပဒသာ ဂမနကာလေ ပုန ကံ
 အာပုစ္ဆိတွာ “အာဂမေဟိ တာဝ သာမိ၊ ယာဝါယံ ဝယပ္ပတ္တော ဟောတိ”တိ
 ဝုတ္တေ “ကိ” မေ ဣမာယ အပလောကိတာယ ဝါ အနပလောကိတာယ ဝါ၊
 အတ္တနော ငုက္ခနိဿရဏံ ကရိဿာမိ”တိ နိက္ခမိတွာ ပဗ္ဗဇိ။ သော ကမ္မဋ္ဌာနံ
 ပဟေတွာ သဋ္ဌေန္တော ဝါယမန္တော အတ္တနော ပဗ္ဗဇိတကိစ္စံ နိဋ္ဌပေတွာ တေသံ
 ဒဿနတ္ထာယ ပုန သာဝတ္ထိံ ဂန္တော ပုတ္တဿ ဓမ္မကထံ ကကေသိ။ သောပိ
 နိက္ခမိတွာ ပဗ္ဗဇိ၊ ပဗ္ဗဇိတွာ စ ပန န စိရေဿဝ အရဟတ္တံ ပါပုဏိ။ ပုရုဏ-
 ဒုတိယိဏာပိဿ “ယေသံ အတ္တဿ အဟံ သရာဝါသေ ဝသေယျံ၊ တေဉ္စဘောပိ
 ပဗ္ဗဇိတာ၊ ဣဒါနိ မေ ကိ” သရာဝါသေန၊ ပဗ္ဗဇိဿာမိ”တိ နိက္ခမိတွာ ပဗ္ဗဇိ၊
 ပဗ္ဗဇိတွာ စ ပန န စိရေဿဝ အရဟတ္တံ ပါပုဏိ။ အထေကဒိဝသံ ဓမ္မ-
 ဘာသာယံ ကထံ သပုဋ္ဌာပေသျံ “အာဝုသော ဓမ္မိကဉ္စပါသကော အတ္တနော
 ဓမ္မေ ပတိဋ္ဌိတတ္တာ နိက္ခမိတွာ ပဗ္ဗဇိတွာ အရဟတ္တံ ပုတ္တော ပုတ္တဒါရသဘာပိ
 ပဟိဋ္ဌာ ဇာတော”တိ။ သတ္တာ အာဂန္တော “ဘာယ နန္တ ဘိက္ခဝေ ဒတရဟိ
 ကထာယ သန္ဓိသိန္တာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာဇေ”တိ ဝုတ္တေ “ဘိက္ခပေ
 ပဏ္ဍိဟေန နာမ နေဝ အတ္တဟေတု၊ န ပရဟေတု သမိဒ္ဓိ ဣစ္ဆိတဗ္ဗာ၊ ဓမ္မိ-
 ကေနဝ ပန ဓမ္မပဋိသရဏေန၊ ကဝိတဗ္ဗ”န္တိ အဗ္ဗုသန္တိ သဋ္ဌေတွာ ဓမ္မံ
 ဒေသေန္တော ဣမံ ဂါထမာဟ—

၈၄။ “န အတ္တဟေတု န ပရဿ ဟေဟု၊
 န ပုတ္တမိစ္ဆေ န ဓနံ န ရဋ္ဌံ။
 န ဣစ္ဆေယျ အဓမ္မေန သမိဒ္ဓိမတ္တနော၊
 သ သီလဝါ ပညဝါ ဓမ္မိကော သိတာ”တိ။

တတ္ထ န အတ္တဟေတုတိ ပဏ္ဍိတော နာမ အတ္တဟေတု ဝါ ပရ-
 ဟေတု ဝါ ပါပံ န ကရောတိ။ န ပုတ္တမိစ္ဆေတိ ပုတ္တံ ဝါ ဓနံ ဝါ ရဋ္ဌံ ဝါ
 ပါပကဒမ္မန န ဣစ္ဆေယျ၊ တောနိပိ ဣစ္ဆန္တော ပါပကမ္မံ န ကရောတိယေဝါတိ
 အတ္တော။ သမိဒ္ဓိမတ္တနောတိ ယာ အတ္တနော သမိဒ္ဓိ၊ တမ္မိ အဓမ္မေန န ဣစ္ဆေယျ၊
 သမိဒ္ဓိကာရဏာပိ ပါပံ န ကရောတိတိ အတ္တော။ သ သီလဝါတိ ယော ဝေရူပေါ

၁-အတ္တနာပိ (သိ၊က) ၂-ဓမ္မနိဿရဏေန (က)

ပုဂ္ဂလော၊ သော ဝေ သီလဝါ စ ပညဝါ စ ဓမ္မိကော စ သိယာ၊ န အညောတိ အတ္ထော။

ဒေသနာဝသာနေ ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလာဒီနိ ပါပုဏိံ သူတိ။

ဓမ္မိကတ္ထေရဝတ္ထု နဝမံ။

၁၀-ဓမ္မဿဝနဝတ္ထု

အပ္ပကာ တေ မနုဿေ သူတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဓမ္မဿဝနံ အာရဟန္တ ကထေသိ။

သာဝတ္ထိယံ ကိရ ကေဝိထိဝါသိနော မနုဿာ သမဂ္ဂါ ဟုတွာ ဂဏေန္တေန ဒါနံ ဒတွာ သဗ္ဗရတ္တိံ ဓမ္မဿဝနံ ကာရေသုံ၊ သဗ္ဗရတ္တိံ ပန ဓမ္မံ သောတုံ နာသက္ခိံ သု။ ကေစ္စေ ကာမရတိနိဿိတာ ဟုတွာ ပုန ဂေဟမေဝ ဂတာ၊ ကေစ္စေ ဒေါသနိဿိတာ ဟုတွာ၊ ကေစ္စေ မာနနိဿိတာ ဟုတွာ၊ ကေစ္စေ ထိနမိဒ္ဓသမဂ္ဂိနော ဟုတွာ တဗ္ဗေဝ နိသိဒိတွာ ပစလာယန္တာ သောတုံ နာသက္ခိံ သု။ ပုနဒိဝသေ ဘိက္ခု။ တံ ပဝတ္တိံ ဥတွာ ဓမ္မသဘာယံ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ။ သတ္တာ အာဂန္တာ “ကာယ နတ္ထ ဘိက္ခဝေ တေရဟိ ကထာယ သန္ဓိသိန္တာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ “ဘိက္ခဝေ ဣမေ သတ္တာ နာမ ယေဘုဗျေန ဘဝနိဿိတာ၊ ဘဝေသု ဝေ လဂ္ဂါ ဝိဟရန္တိ၊ ပါရဂါမိနော နာမ အပ္ပကာ”တိ အနုသန္ဓိံ ဃဋေဘွာ ပဗ္ဗံ ဒေသန္တော ဣမာ ဂါထာ အာဟ—

၈၅။ “အပ္ပကာ တေ မနုဿေ သု၊ ယေ ဇနာ ပါရဂါမိနော။ အထာယံ ဣတရာ ပဇာ၊ တိရမေဝါနဇာဝတိ။

၈၆။ ယေ စ ခေါ သမ္ဗဒက္ခာတေ၊ ဓမ္မေ ဓမ္မာနုဝတ္တိနော။ တေ ဇနာ ပါရမေသန္တိ၊ မစ္စုဗျေ သုဒုတ္တရ”န္တိ။

တတ္ထ အပ္ပကာတိ သောကာ န ဗဟူ။ ပါရဂါမိနောတိ နိဗ္ဗာနပါရဂါမိ-
နော။ အထာယံ ဣတရာ ပဇာတိ ယာ ပနာယံ အဝသေသာ ပဇာ ဘက္ကာယ-
ဒိဋ္ဌိတိရမေဝ အနုဇာဝတိ၊ အယမေဝ ဗဟုတရာတိ အတ္ထော။ သမ္ဗဒက္ခာတေတိ
သမ္မာ အက္ခာတေ သုကထိတေ။ ဓမ္မေတိ ဒေသနာဓမ္မေ။ ဓမ္မာနုဝတ္တိနောတိ တံ

ဓမ္မံ သုတ္တာ တဒနုစ္ဆရိကံ ပဋိပဒံ ပူရေတွာ မဂ္ဂဖလသတ္တိကရဏေန ဓမ္မာနုဝတ္တိ-
 နော။ ပါရမေဿန္တိ ဘိ တေ ဝေရူပါ ဇနာ နိဗ္ဗာနပါရံ ဂမိဿန္တိ။ မစ္စ၊ ဓေယျန္တိ
 ကိလေသမာရသင်္ခါတဿ မစ္စ၊ သ နိဝါသဋ္ဌာနဘူတံ^၁ တေဘူမိကဝဋ်။ သုဒုတ္တရန္တိ
 ယေ ဇနာ ဓမ္မာနုဝတ္တိနော၊ တေ ဧတံ^၂ သုဒုတ္တရံ ဒုရတိက္ကမံ မာရဓေယျံ
 တရိတွာ အတိက္ကမိတွာ နိဗ္ဗာနပါရံ ဂမိဿန္တိတိ အတ္ထော။

ဒေသနာဝသာနေ ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလာဒိနိ ပါပုဏှိ^၃ သူတိ။
 ဓမ္မဿဝနဝတ္ထု ဒသမံ။

၁၁-ပဉ္စသတအာဂန္တုကဘိက္ခုဝတ္ထု

ကဏှံ ဓမ္မံ ဝိပ္ပဟာယာတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော
 ပဉ္စသတေ အာဂန္တုကေ ဘိက္ခု။ အာရပ္ပ ကထေသိ။

ကောသလရဋ္ဌေ ကိရ ပဉ္စသတာ ဘိက္ခု။ ငသံ ဝသိတွာ ဝုဋ္ဌဝဿာ
 “သတ္တာရံ ပဿိဿာမာ”တိ ဇေတဝနံ ဂန္တော သတ္တာရံ ဝဋ်တွာ ကေမန္တံ
 နိသိဒိ^၄ သူ။ သတ္တာ တေသံ စရိယပဋိပက္ခံ နိသာမေတွာ^၅ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော
 ဣမာ ဂါထာ အဘာသိ—

- ၈၇။ “ကဏှံ ဓမ္မံ ဝိပ္ပဟာယ၊ သုက္ကံ ဘာဝေထ ပဏှိတော။
 ဩကာ အနောကမာဂမ္မ၊ ဝိဝေကေ ယတ္ထ ဒူရမံ။
- ၈၈။ တတြာဘိရတိမိစ္ဆေယျ၊ ဟိတွာ ကာမေ အကိဉ္ဇနော။
 ပရိယောဒပေယျ အတ္တာနံ၊ စိတ္တက္ခေသေဟိ ပဏှိတော။
- ၈၉။ ယေသံ သမ္မောမိယဂေံသု၊ သမ္မာ စိတ္တံ သုဘာဝိတံ။
 အာဒါနပဋိနိဿဂ္ဂေ၊ အနုပါဒါယ ယေ ရတာ။
 ဒိဏာသဝါ ဇုတိမန္တော၊ တေ လောကေ ပရိနိဗ္ဗုတာ”တိ။

တတ္ထ ကဏှံ ဓမ္မန္တိ ကာယဒုစ္စရိတာဒိဘေဒံ အကုသလံ ဓမ္မံ ဝိပ္ပဟာယ
 ဇဟိတွာ။ သုက္ကံ ဘာဝေထာတိ ပဏှိတော ဘိက္ခု၊ အဘိနိက္ခမနတော ပဋ္ဌာယ
 ယာဝ အရဟတ္တမဂ္ဂါ ကာယသုစ္စရိတာဒိဘေဒံ သုက္ကံ ဓမ္မံ ဘာဝေယျ။ ကထံ?

၁-နိဝါသဋ္ဌာနဘူတံ(သီးသျှာ) ၂-တေ ဧဝ (က) ၃-နိယာမေတွာ (က)

ဩကာ အနောကမာဂမ္ဘာတိ ဩကံ ဝုစ္စတိ အာလယော၊ အနောကံ ဝုစ္စတိ အနာလယော၊ အာလယတော နိက္ခမိတွာ အနာလယသင်္ခါတံ နိဗ္ဗာနံ ပဋိစ္စ အာရပ္ပတံ ပတ္တယမာနော ဘာဝေယျာတိ အတ္ထော။ တတြာဘိရတိမိစ္ဆေယျာတိ ယသ္မိံ အနာလယသင်္ခါတေ ဝိဝေကေ နိဗ္ဗာနေ ဣမေဟိ သတ္တေဟိ ဒုရဘိရမံ၊ တတြ အဘိရတိံ ဣစ္ဆေယျ။ ဟိတွာ ကာမေတိ ဝတ္ထုကာမကိလေသကာမေ ဟိတွာ အင်္ဂိဉ္စနော ဟုတွာ ဝိဝေကေ အဘိရတိံ ဣစ္ဆေယျာတိ အတ္ထော။ စိတ္တဗ္ဗေသေဟိတိ ပဉ္စဟိ နိဝရဏေဟိ အတ္တာနံ ပရိယောဒပေယျ ဝေါဒါပေယျ၊ ပရိသောဓေယျာတိ အတ္ထော။ သမ္ဗောဓိယင်္ဂေသုတိ သမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေသု။ သမ္ဗော စိတ္တံ သုဘာဝိတန္တိ ဟေတုနာ နယေန စိတ္တံ သုဠာ ဘာဝိတံ ဝဗ္ဗိတံ။ အာဒါနပဋိနိဿဂ္ဂေတိ အာဒါနံ ဝုစ္စတိ ဂဟဏံ၊ တဿ ပဋိနိဿဂ္ဂသင်္ခါတေ အဂ္ဂဟဏေ စတူဟိ ဥပါဒါနေဟိ ကိဉ္စိ အနုပါဒိယိတွာ ယေ ရတာတိ အတ္ထော။ ဇုတိမန္တောတိ အာနုဘာဝဝန္တော၊ အရဟတ္တမဂ္ဂဉ္ဇာဏဇုတိယာ ခန္ဓာဒိဘေဒေ ဓမ္မေ ဇောတေတွာ ဌိတာတိ အတ္ထော။ စေ လောကေတိ ဣမသ္မိံ ခန္ဓာဒိလောကေ ပရိနိဗ္ဗုတာ နာမ အရဟတ္တပုတ္တိတော ပဋ္ဌာယ ကိလေသဝဋ္ဋဿ ခေပိတတ္တာ သဥပါဒိသေသေန၊ စရိမစိတ္တနိရောဓေန ခန္ဓဝဋ္ဋဿ ခေပိတတ္တာ အနုပါဒိသေသေန စာတိ ဒွိဟိ ပရိနိဗ္ဗာနေဟိ ပရိနိဗ္ဗုတာ၊ အနုပါဒါနော ဝိယ ပဒီပေါ အပဏ္ဍိတ္တိကဘာဝံ ဂတာတိ^၁ အတ္ထော။

ဒေသနာဝသာနေ ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလာဒိနိ ပါပုဏိံသုတိ။

ပဉ္စသတအာဂန္ထကဘိက္ခုဝတ္ထု ကောဒသမံ။

ပဏ္ဍိတဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ဆဋ္ဌော ဝဂ္ဂေါ။

၁-ကတာတိ (က)

၇-အရဟန္တဝဂ္ဂ

၁-ဇီဝကပဉ္စဝတ္ထု

ဂတဒ္ဓါနောတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇီဝကမ္မဝနေ ဝိဟရန္တော ဇီဝကေန ပုဋ္ဌပဉ္စံ အာရဗ္ဗ ကထေသိ။ ဇီဝကဝတ္ထု၊ ခန္ဓကော^၁ ဝိတ္တာရိတမေဝ။

ကေသိ^၂ ပန သမယေ ဒေဝဒတ္တော အဇောကသတ္တုနာ သဒ္ဓိ^၃ ဧကတော ဟုတ္တာ ဂိဇ္ဈကုဋံ အဘိရုဟိတွာ ပဒုဋ္ဌစိတ္တော “သတ္တာရံ ဝဓိဿာမီ”တိ သိလံ ပဝိဇ္ဇိ။ တံ ဒွေ ပဗ္ဗတကုဋ္ဌာနိ သမ္ပုဋ္ဌိန္ဒြိယံ။ တတော ဘိဇ္ဇိတွာ ဂတာ ပပဋိကာ ဘဂဝတော ပါဒံ ပဟရိတွာ^၂ လောဟိတံ ဥပ္ပါဒေသိ၊ ဘုဿာ^၃ ဝေဒနာ ပဝတ္တိ^၄ သု။ ဘိက္ခူ။ သတ္တာရံ မဒ္ဒကုဋ္ဌိ^၅ နယိ^၆ သု။ သတ္တာ တတောပိ ဇီဝကမ္မဝနံ ဂန္ဓကာမော “တတ္ထ မံ နေထာ”တိ အာဟ။ ဘိက္ခူ။ ဘဂဝန္တံ အာဒါယ ဇီဝကမ္မဝနံ အဂမံသု။ ဇီဝကော တံ ပဝတ္တိ^၇ သုတွာ သတ္တု သန္တိကံ ဂန္ဓာ ဝဏပဋိကမ္ပတ္တာယ တိဒိဏဘေသဇ္ဇံ ဒတွာ ဝဏံ ဗန္ဓိတွာ သတ္တာရံ တေဒဝေါစ “ဘန္တေ မယာ အန္တောနဂရေ ဧကဿ မနုဿာဿ ဘေသဇ္ဇံ ကတံ၊ တဿ သန္တိကံ ဂန္ဓာ ပုန အာဂမိဿာမိ၊ ဣဒံ ဘေသဇ္ဇံ ယာဝ မမာဂမနာ ဗဒ္ဓနိယာမေနေဝ တိဋ္ဌတူ”တိ။ သော ဂန္ဓာ တံဿ ပုရိသဿ ကတ္တဗ္ဗကိစ္စံ ကတွာ ဒွါရပိဒဟနဝေလာယ အာဂစ္ဆန္တော ဒွါရံ န သမ္ပာပုဏိ။ အထဿ တေဒဟောသိ “အဟော မယာ ဘာရိယံ ကမ္ပံ ကတံ၊ ယွာဟံ အညတရဿ ပုရိသဿ ဝိယ တထာဂတဿ ပါဒေ တိဒိဏဘေသဇ္ဇံ ဒတွာ ဝဏံ ဗန္ဓိ”။ အယံ တဿ မောစနဝေလာ၊ ဟသိ^၈ အမုစ္စမာနေ သဗ္ဗ- ရတ္ထိ^၉ ဘဂဝတော သံရိရေ ပရိဋ္ဌာဟော ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ”တိ။ တသိ^{၁၀} ခဏေ သတ္တာ အာနန္ဒတ္ထေရံ အာမန္တေသိ “အာနန္ဒ ဇီဝကော သာယံ အာဂစ္ဆန္တော ဒွါရံ န သမ္ပာပုဏိ၊ ‘အယံ ဝဏဿ မောစနဝေလာ’တိ ပန စိန္တေသိ၊ မောစေဟိ န”န္တိ။ ထေရော မောစေသိ၊ ဝဏော ရုက္ခဟော ဆလ္လိ^{၁၁} ဝိယ အပဂတော။ ဇီဝကော အန္တောအရုဏေယေဝ သတ္တု သန္တိကံ ဝေဂေန အာဂန္ဓာ “ကိ^{၁၂} န ခေါ ဘန္တေ သရိရေ ဝေါ ပရိဋ္ဌာဟော ဥပ္ပန္တော”တိ ပုတ္တိ။ သတ္တာ “တထာဂတဿ ခေါ ဇီဝက ဗောဓိမဏ္ဍေယေဝ သဗ္ဗပရိဋ္ဌာဟော ဝူပသန္တော”တိ အနုသန္တိ^{၁၃} သဋ္ဌေတွာ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော ဣမံ ဂါဟမာဟ—

၁-ဝိ ၃-၃၇၇-ပိဋ္ဌေ။ ၂-အဘိဟနိတွာ (သိ၊ သျာ) ၃-ရာ (သိ)
၄-မဒ္ဒကုဋ္ဌိပဗ္ဗတံ (က) ၅-ဇလိ (သိ)

၉၀။ “ဂတဗ္ဗိနော ဝိသောကဿ၊ ဝိပ္ပမုတ္တဿ သဗ္ဗဒိ။
သဗ္ဗဂန္ထပ္ပဟိနဿ၊ ပရိဋ္ဌာဟော န ဝိဇ္ဇတိ”တိ။

တတ္ထ ဂတဗ္ဗိနောတိ ဂတမဂ္ဂဿ ကန္တာရဒ္ဓါ ဝဋ္ဋဒ္ဓါတိ^၁ ဒွေ အဒ္ဓါ နာမ။
တေသု ကန္တာရပင်္ဂုပန္နော ယာဝ ဣစ္ဆိတဋ္ဌာနံ န ပါပုဏာတိ၊ တာဝ အဒ္ဓိကော-
ယေဝ၊ တေသ္မိံ ပန ပတ္ထေ ဂတဗ္ဗိ နာမ ဟောတိ။ ဝဋ္ဋသန္ဓိဿိတာပိ သတ္တာ
ယာဝ ဝဋ္ဋေ ဝသန္ဓိ၊ တာဝ အဒ္ဓိကာ ဧဝ။ ကသ္မာ? ဝဋ္ဋဿ အခေဝိတတ္တာ။
သောတာပန္နာဒယောပိ အဒ္ဓိကာ ဧဝ၊ ဝဋ္ဋံ ပန ခေပေတွာ ဌိတော ဒီဏာ-
သဝေါ ဂတဗ္ဗိ နာမ ဟောတိ။ တဿ ဂတဗ္ဗိနော။ ဝိသောကဿာတိ
ဝဋ္ဋမူလကဿ သောကဿ ဝိဂတတ္တာ ဝိသောကဿ။ ဝိပ္ပမုတ္တဿ သဗ္ဗဒိတိ
သဗ္ဗေသု ခန္ဓာဒိဓမ္မေသု ဝိပ္ပမုတ္တဿ။ သဗ္ဗဂန္ထပ္ပဟိနဿာဘိ စတုန္ဒမ္ပိ ဂန္ထာနံ
ပဟိနတ္တာ သဗ္ဗဂန္ထပ္ပဟိနဿ။ ပရိဋ္ဌာဟော န ဝိဇ္ဇတိဟိ ဒုပိခေဝ ပရိဋ္ဌာဟော
ကာယိကော ဝေကသိကော စာတိ။ တေသု ဒီဏာသဝဿ သိတုဏှာဒိဝသေန
ဥပ္ပန္နတ္တာ^၂ ကာယိကပရိဋ္ဌာဟော အနိဗ္ဗုတောဝ၊ တံ သန္ဓာယ ဇိဝကော
ပုစ္ဆတိ။ သတ္တာ ပန ဓမ္မရာဇတာယ ဒေသနာဝိမိကုသလတာယ စေတသိက-
ပရိဋ္ဌာဟဝသေန ဒေသနံ ဝိနိဝတ္ထေန္တော “ဇိဝက ပရမတ္ထေန^၃ ဧဝရူပဿ
ဒီဏာသဝဿ ပရိဋ္ဌာဟော န ဝိဇ္ဇတိ”တိ အာဟ။

ဒေသနာဝသာနေ ဗဟူ သောကာပတ္တိဖလာဒိနိ ပါပုဏိံသုတိ။

ဇိဝကပဉ္စဝတ္ထု ပဌမံ။

၂-မဟာကဿပတ္ထေရဝတ္ထု

ဥယျုဇ္ဇန္တိတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဝေဠုဝနေ ဝိဟရန္တော မဟာကဿပ-
တ္ထေရံ အာရမ္ဘ ကထေသိ။

ဧကသ္မိံ ဟိ သမယေ သတ္တာ ရာဇဂဟေ ဝုဠဝသော “အဒ္ဓမာသစ္စယေန
စာရိကံ ပက္ကမိဿာမိ”တိ ဘိက္ခုနံ အာရောစာပေသိ။ ဝတ္တံ ကိရေတံ ဗုဒ္ဓါနံ
ဘိက္ခုဟိ သဒ္ဓိံ စာရိကံ စရိတုကာမာနံ “ဧဝံ ဘိက္ခု အတ္တနော ပဗ္ဗုပစနစိဝရ-
ရဇနာဒိနိ ကတွာ သုခံ ဂမိဿန္တိ”တိ “ဣဒါနိ အဒ္ဓမာသစ္စယေန စာရိကံ ပက္က-
မိဿာမိ”တိ ဘိက္ခုနံ အာရောစာပနံ။ ဘိက္ခုသု ပန အတ္တနော ပတ္တပစနာဒိနိ

၁-ကန္တာရဒ္ဓါနဝဋ္ဋဒ္ဓါနာတိ (သိ၊က)
၃-ကာယိကစေတသိက....(သိ)

၂-ဥပ္ပန္နကော (သိ)၊ ဥပ္ပန္နော (သျာ)
၄-အာဝုသော ဇိဝက ပရမတ္ထေန ဟိ (သဗ္ဗတ္ထ)

ကရောန္တေသု မဟာကဿပတ္ထေရောပိ စိဝရာနိ ဓောဝိ။ ဘိက္ခု။ ဥဇ္ဈာယိံသု “ထေရော ကဿာ စိဝရာနိ ဓောဝတိ။ ဣမသ္မိံ နဂရေ အန္တော စ ဗဟိ စ အဋ္ဌာရသ မနုဿကောဂ္ဂိယော ဝသန္တိ။ တတ္ထ ယေ ထေရဿ န ဉ္ဇတကာ၊ ဘေ ဥပဋ္ဌာကာ၊ ယေ န ဥပဋ္ဌာကာ၊ တေ ဉ္ဇတကာ။ တေ ထေရဿ စတူဟိ ပစ္စယေဟိ သမ္မာနသက္ကာရံ ကရေန္တိ။ ဧတ္တကံ ဥပကာရံ ပဟာယ ဒေသ ကဟံ ဂမိဿတိ။ သစေပိ ဂစ္ဆေယျ။ မာပမာဒကန္ဓရတော ပရံ န ဂမိဿတိ”တိ။ သတ္တာ ကိရ ယံ ကန္ဓရံ ပတွာ နိဝတ္ထေတဗ္ဗယုတ္တကေ ဘိက္ခု။ “တုမေ ဣတော နိဝတ္တထ၊ မာ ပမဇ္ဇိတ္တာ”တိ ဝဒတိ။ တံ ၂ “မာပမာဒကန္ဓရ”န္တိ ဝုစ္ဆတိ၊ တံ သန္ဓာယေတံ ဝုတ္တံ။

သတ္တာပိ စာရိကံ ပက္ခမန္တော စိန္တေသိ “ဣမသ္မိံ နဂရေ အန္တော စ ဗဟိ စ အဋ္ဌာရသ မနုဿကောဂ္ဂိယော ဝသန္တိ။ မနုဿာနံ မင်္ဂလာမင်္ဂလဋ္ဌာနေသု ဘိက္ခုဟိ ဂန္တဗ္ဗံ ဟောတိ။ န သက္ကာ ဝိဟာရံ တုစ္ဆံ ကာတုံ၊ ကံ န ခေါ နိဝတ္ထေဿာမီ”တိ။ အထဿ ဧတဒဟောသိ “ကဿပဿ ဟေတေ မနုဿာ ဉ္ဇတကာ စ ဥပဋ္ဌာကာ စ၊ ကဿပံ နိဝတ္ထေတုံ ဝုစ္ဆတိ”တိ။ သော ထေရံ အာဟ “ကဿပ န သက္ကာ ဝိဟာရံ တုစ္ဆံ ကာတုံ၊ မနုဿာနံ မင်္ဂလာ-မင်္ဂလဋ္ဌာနေသု ဘိက္ခုဟိ အတ္ထော ဟောတိ၊ တံ အတ္တနော ပရိသာယ သဒ္ဓိံ နိဝတ္တဿူ”တိ။ “သာဓု ဘန္တေ”တိ ထေရော ပရိသံ အာဒါယ နိဝတ္တိ။ ဘိက္ခု။ ဥဇ္ဈာယိံသု “ဒိဋ္ဌံ ဝေါ အာဝုသော၊ နန ဣဒါနေဝ အမေဟိ ဝုတ္တံ ‘မဟာ-ကဿပေါ ကဿာ စိဝရာနိ ဓောဝတိ၊ န ဒေသော သတ္တာရာ သဒ္ဓိံ ဂမိဿ-တိ’တိ၊ ယံ အမေဟိ ဝုတ္တံ၊ တဒေဝ ဇာတ”န္တိ။ သတ္တာ ဘိက္ခုနံ ကထံ သုတွာ နိဝတ္တိတွာ ဌိတော အာဟ “ဘိက္ခဝေ ကိံ နာမေတံ ကထေထာ”တိ။ “မဟာ-ကဿပတ္ထေရံ အာရဗ္ဗ ကထေမ ဘန္တေ”တိ အတ္တနာ ကထိတနိယာမေနေဝ သဒ္ဓိံ အာရောစေသုံ။ တံ သုတွာ သတ္တာ “န ဘိက္ခဝေ တုမေ ကဿပံ ‘ကုလေသု စ ပစ္စယေသု စ လဂ္ဂေါ’တိ ဝဒေထ၊ သော ‘မမ ဝစနံ ကရိဿာမီ’တိ နိဝတ္ထော။ ဒေသော ဟိ ပုဗ္ဗေ ပတ္တနံ ကရောန္တောယေဝ ‘စတူသု ပစ္စယေသု အလဂ္ဂေါ စန္ဒူပမော ဟုတွာ ကုလာနိ ဥပသင်္ကမိတုံ သမတ္ထော ဘဝေယျ’န္တိ ပတ္တနံ အကာသိ။ နတ္ထေတဿ ကုလေ ဝါ ပစ္စယေ ဝါ လဂ္ဂေါ၊ အဟံ စန္ဒောပမ-ပုဂ္ဂိုပဒေဇ္ဇောပိ အရိယဝံသပုဂ္ဂိုပဒေဇ္ဇ ကထေန္တော မမ ပုတ္တံ ကဿပံ အာဒိံ ကတွာ ကထေသိ”န္တိ အာဟ။

၁-သမ္မာနံ သက္ကာရံ(သျှာ) ၂-တသ္မာ (သိ) ၃-သံ၁-၄၀၁-ပိဋေ။

ဘိက္ခု သတ္တာရံ ပုစ္ဆိံသု “ဘန္တေ ကဒါ ပန ထေရေန ပတ္တနာ ဌပိတာ”တိ။
 သောတုကာမာတ္ထ ဘိက္ခဝေတိ။ အာမ ဘန္တေတိ။ သတ္တာ တေသံ “ဘိက္ခဝေ
 ဣတော ကပ္ပသတသဟဿမတ္ထကေ ပဒုမုတ္တရော နာမ ပုဒ္ဓေါ လောကေ
 ဥဒပါဒိ”တိ ဝတ္တာ ပဒုမုတ္တရပါဒမူလေ တေန ဌပိတပတ္ထနံ အာဒိံ ကတွာ သဗ္ဗံ
 ထေရဿ ပုဗ္ဗစရိတံ ကထေသိ။ တံ ထေရပါဠိယံ ဝိတ္တာရိတမေဝ။ သတ္တာ
 ပန ဣမံ ထေရဿ ပုဗ္ဗစရိတံ ဝိတ္တာရေတွာ “ဣတိ ခေါ ဘိက္ခဝေ အဟံ
 စန္ဒောပမပ္ပုဋ်ပဒဉ္ဇေဝ အရိယဝံသပ္ပုဋ်ပဒဉ္ဇ မမ ပုတ္တံ ကဿပံ အာဒိံ ကတွာ
 ကထေသိ။ မမ ပုတ္တဿ ကဿပဿ ပစ္စယေသု ဝါ ကုလေသု ဝါ ဝိဟာရေသု
 ဝါ ပရိဝေဏေသု ဝါ လဂ္ဂေါ နာမ နတ္ထိ၊ ပလ္လလေ ဩတရိတွာ တတ္ထ စရိတွာ
 ဂစ္ဆန္တော ရာဇဟံသော ဝိယ ကတ္ထစိ အလဂ္ဂေါယေဝ မမ ပုတ္တော”တိ
 အနုသန္တိံ ဘဇေတွာ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော ဣမံ ဂါထမာဟ—

၉၁။ “ဥယျုဇ္ဇန္တိ သတိမန္တော၊ န နိကေတေ ရမန္တိ တေ။
 ဟံသာဝ ပလ္လလံ ဟိတွာ၊ ဩကမောက် ဇဟန္တိ တေ”တိ။

တတ္ထ ဥယျုဇ္ဇန္တိ သတိမန္တောတိ သတိဝေပုလ္လပုတ္တာ ဒီဏာသဝါအတ္တနာ
 ပဋိဝိဒ္ဓဂုဏေသု၊ ဈာနဝိပဿနာဒိသု အာဝဇ္ဇနသမာပဇ္ဇနဝုဋ္ဌာနာဓိဋ္ဌာနပစ္စ-
 ဝေက္ခဏာဟိ ယုဇ္ဇန္တိ ဘဇေန္တိ။ န နိကေတေ ရမန္တိ တေတိ တေသံ
 အာလယေ ရတိ နာမ နတ္ထိ။ ဟံသာဝါတိ ဒေသနာသိသမေတံ၊ အယံ
 ပနေတ္ထ အတ္ထော—ယထာ ဂေါစရသမ္ပန္နေ ပလ္လလေ သကုဏာ အတ္တနော
 ဂေါစရံ ဂဟေတွာ ဂမနကာလေ “မမ ဥဒကံ၊ မမ ပဒုမံ၊ မမ ဥပ္ပလံ၊ မမ
 ကဏ္ဍိကာ”တိ တသ္မိံ ဌာနေ ကဗ္ဗိ အာလယံ အကတွာ အနပေက္ခာဝ တံ ဌာနံ
 ပဟာယ ဥပ္ပတိတွာ အာကာသေ ကိဋ္ဌမာနာ ဂစ္ဆန္တိ၊ ဝေမေဝံ? ဒီဏာသဝါ
 ယတ္ထ ကတ္ထစိ ဝိဟရန္တာပိ ကုလာဒိသု အလဂ္ဂါ ဝေ ဝိဟရိတွာ ဂမနသမယေပိ
 တံ ဌာနံ ပဟာယ ဂစ္ဆန္တော “မမ ဝိဟာရော၊ မမ ပရိဝေဏံ၊ မမူပဋ္ဌာကာ”တိ
 အနာလယာ အနပေက္ခာဝ ဂစ္ဆန္တိ။ ဩကမောက် အာလယာလယံ၊ သဗ္ဗာ-
 လယေ ပရိစ္စဇန္တိတိ အတ္ထော။

ဒေသနာဝသာနေ မဟူ သောတာပတ္တိဖလာဒိနိ ပါပုဏိံသုတိ။
 မဟာကဿပတ္ထေရဝတ္ထု ဒုတိယံ။

၁-၃ ၂-၃၅၀-ပိဋက
 ၂-ပဋိလဒ္ဓဂုဏေသု (က) ၃-ဝေမေတေ (သျှာ)
 ဓမ္မပဒ-၄ ၁-၂၅

၃-ဗေလဋ္ဌသီသတ္တေရဝတ္ထု

ယေသံ သန္ဓိစယော နတ္ထိတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော အာယသ္မန္တံ ဗေလဋ္ဌသီသံ အာရဟန္တ ကထေသိ။

သော ကိရာယသ္မာ အန္တောဂါမေ ဧကံ ဝီထိံ ပိဏ္ဍာယ စရိတွာ ဘတ္တကိန္တံ ကတွာ ပုန အပရံ ဝီထိံ စရိတွာ သုက္ခံ ကုရံ အာဒါယ ဝိဟာရံ ဟရိတွာ ပဋိသာမေတွာ “နိဗဒ္ဓံ ပိဏ္ဍပါတပရိယေသနံ နာမ ဒုက္ခ”န္တိ ကတိပါဟံ ဈာန- သုခေန ဝီတိနာမေတွာ အာဟာရေန အတ္ထေ သတိ တံ ပရိဘုဇတိ။ ဘိက္ခု။ ဥတွာ ဥဇ္ဈာယိတွာ တမတ္ထံ ဘဂဝတော အာရောစေသံ။ သတ္တာ ဧတသ္မိံ နိဒါနေ အာယတိံ သန္ဓိဓိကာရပရိဝဇ္ဇနတ္ထာယ ဘိက္ခု။နံ သိက္ခာပဒံ ပညပေတွာပိ။ ထေရေန ပန အပညတ္ထေ သိက္ခာပဒေ အပ္ပိစ္ဆတံ နိဿာယ ကတတ္တာ တဿ ဒေါသာဘာဝံ ပကာသေန္တော အနုသန္ဓိံ သဋေတွာ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော ဣမံ ဂါထမာဟ—

“ယေသံ သန္ဓိစယော နတ္ထိ၊ ယေ ပရိညာတဘောဇနာ။
သုညတော အနိမိတ္တော စ၊ ဝိမောက္ခော ယေသံ ဂေါစရော။
အာကာသေဝ သကုန္တာနံ၊ ဂတိ တေသံ ဒုရန္တယာ”တိ။

တတ္ထ သန္ဓိစယောတိ ဒွေ သန္ဓိစယာ ကမ္မသန္ဓိစယော စ ပစ္စယသန္ဓိစယော စ။ တေသု ကုသလာကုသလကမ္မံ ကမ္မသန္ဓိစယော နာမ၊ စတ္တာရော ပစ္စယာ ပစ္စယသန္ဓိစယော နာမ။ တတ္ထ ဝိဟာရေ ဝသန္တဿ ဘိက္ခုနော ဧကံ ဂုဠပိဏ္ဍံ၊ စတုဘာဂမတ္ထံ သပ္ပိံ၊ ဧကဉ္စ တဏှာလနာဠိံ ဌပေန္တဿ ပစ္စယသန္ဓိစယော နတ္ထိ။ တတော ဥတ္တရိ ဟောတိ။ ယေသံ အယံ ဒုဝိဇောပိ သန္ဓိစယော နတ္ထိ။ ပရိ- ညာတဘောဇနာတိ တိဟိ ပရိညာဟိ ပရိညာတဘောဇနာ။ ယာဂုအာဒိနံ ဟိ ယာဂုဘာဝါဒိဇာနနံ ဉ္ဇတပရိညာ၊ အာဟာရေ ပဋိကူလသညာဝသေန ပန ဘောဇနဿ ပရိဇာနနံ တိရဏပရိညာ၊ ကဗဠိကာရာဟာရေ ဆန္ဒရာဂအပကမုနဉ္ဇဏံ ပဟာနပရိညာ။ ဣမာဟိ တိဟိ ပရိညာဟိ ယေ ပရိညာတဘောဇနာ။ သုညတော အနိမိတ္တော စာတိ ဧတ္ထ အပ္ပဏိဟိတ- ဝိမောက္ခောပိ ဂဟိတောယေဝ။ တိဏိပိ စေတာနိ နိဗ္ဗာနဿေဝ နာမာနိ။ နိဗ္ဗာနံ ဟိ ရာဂဒေါသမောဟာနံ အဘာဝေန သုညတော၊ တေဟိ စ ဝိမုတ္တန္တိ သုညတော ဝိမောက္ခော၊ တထာ ရာဂါဒိနိမိတ္တာနံ အဘာဝေန အနိမိတ္တံ၊ တေဟိ စ ဝိမုတ္တန္တိ အနိမိတ္တော ဝိမောက္ခော၊ ရာဂါဒိပဏိမိနံ ပန အဘာဝေန

၁-သုက္ခာဟာရံ(က) ဝိ ၂-၁၁၆-ဝိဋ္ဌေ ပန ပဿိတမ္ပံ။ ၂-ပညပေသိ။(က) ၃-သုညံ(သု)

အပ္ပဏိဟိတံ၊ တေဟိ စ ဝိမုတ္တန္တိ အပ္ပဏိဟိတော ဝိမောက္ခောတိ ဝုစ္စတိ။
 ဖလသမာပတ္တိဝသေန တံ အာရမ္မဏံ ကတော ဝိဟရန္တာနံ အယံ တိဝိဓော
 ဝိမောက္ခော ယေသံ ဂေါစရော။ ဂတိ တေသံ ဒုရန္တယာတိ ယထာ နာမ
 အာကာသေန ဂတာနံ သကုဏာနံ ပဒနိက္ခေပဿ အဒဿင်ေန ဂတိ ဒုရန္တယာ
 န သက္ကာ ဇာနိတုံ၊ ဝေမေဝ ယေသံ အယံ ဒုဝိဓော သန္ဓိစယော နတ္ထိ၊ ဣမာဟိ
 စ တိဟိ ပရိညာဟိ ပရိညာတဘောဇနာ၊ ယေသဉ္စ အယံ ဝုတ္တပ္ပကာရော
 ဝိမောက္ခော ဂေါစရော၊ တေသံ တယော ဘဝါ စတသော ယောနိယော
 ပဉ္စ ဂတိယော သတ္တ ဝိညာဏဋ္ဌိတိယော နဝ သတ္တာဝါသာတိ ဣမေသု ပဉ္စသု
 ကောဋ္ဌာသေသု ဣမိနာ နာမ ဂတာတိ ဂမနဿ အပညာယနတော ဂတိ
 ဒုရန္တယာ န သက္ကာ ပညာပေတုန္တိ။

ဒေသနာဝသာနေ ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလာဒိနိ ပါပုဏိံသုတိ။
 ဗေလဋ္ဌသိသတ္ထေရဝတ္ထု တတိယံ။

၄-အနုရုဒ္ဓတ္ထေရဝတ္ထု

ယ သာသဝါတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဝေဠုဝနေ ဝိဟရန္တာ အနုရုဒ္ဓတ္ထေရံ
 အာရမ္မ ကထေသိ။

ကေသ္မိံ ဟိ ဒိဝသေ ထေရော ဇိဏ္ဏစိဝရော သင်္ကာရကုဋ္ဌာဒိသု စိဝရံ
 ပရိယေသတိ။ တဿ ဣတော တတိယေ အတ္တဘာဝေ ပုရာဏဒုတိယိကာ
 တာဝဘိံသဘဝနေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဇာလံနိ နာမ ဒေဝဓိတာ အဟောသိ။ သာ
 ထေရံ စောဋ္ဌကာနိ ပရိယေသမာနံ ဒိသ္မာ ထေရဿ အတ္တာယ တေရသ-
 ဟတ္တာယတာနိ စတုဟတ္ထဝိတ္တကာနိ တိဏိ ဒိဗ္ဗဒုဿာနိ ဂဟေတွာ “သစာဟံ
 ဣမာနိ ဣမိနာ နိဟာရေန ဒဿာမိ၊ ထေရော န ဂဏှိဿတိ”တိ စိန္တေတွာ
 တဿ စောဋ္ဌကာနိ ပရိယေသမာနဿ ပုရတော ကေသ္မိံ သင်္ကာရကုဋ္ဌေ
 ယထာ နေသံ ဒသန္တမတ္တမေဝ ပညာယတိ၊ တထာ ဌပေသိ။ ထေရော တေန
 မဂ္ဂေန စောဋ္ဌကပရိယေသမာနံ စရန္တော နေသံ ဒသန္တံ ဒိသ္မာ တတ္ထေဝ
 ဂဟေတွာ အာကမုမာနော ဝုတ္တပ္ပမာဏာနိ ဒိဗ္ဗဒုဿာနိ ဒိသ္မာ “ဥက္ကဋ္ဌပံသုကုလံ
 ဝတ ဣဒ”န္တိ အာဒါယ ပက္ကာမိ။ အထဿ စိဝရကရဏဒိဝသေ သတ္တာ ပဉ္စသတ-
 ဘိက္ခုပရိဝါရော ဝိဟာရံ ဂန္တာ နိသိဒိ၊ အသီတိမဟာထေရာပိ တတ္ထေဝ
 နိသိဒိံသု၊ စိဝရံ သိဗ္ဗေတံ မဟာကဿပတ္ထေရော မူလေ နိသိဒိ၊ သာဝိပုတ္တတ္ထေ-
 ရော မဇ္ဈေ၊ အာနန္ဒတ္ထေရော အဂ္ဂေ၊ ဘိက္ခုသံသော သုတ္တံ ဝနေသိ၊ သတ္တာ

သူစိပါသကေ အာဂုဏီ၊ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနတ္ထေရော ယေန ယေန အတ္ထော၊
တံ တံ ဥပနေန္တော ဝိစရိ။

ဒေဝဓိတာပိ အန္တောဂါမံ ပဝိသိတွာ “ဘောန္တာ အယျဿ နော အနုရုဒ္ဓ-
တ္ထေရဿ စိဝရံ ကရောန္တော သတ္တာ အသိတိမဟာသာဝကပရိဝုတော ပဉ္စဟိ
ဘိက္ခုသတေဟိ သဒ္ဓိံ ဝိဟာရေ နိသိဒိ၊ ယာဂုအာဒီနိ အာဒါယ ဝိဟာရံ
ဂစ္ဆထာ”တိ ဘိက္ခံ သမာဒပေသိ။ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနတ္ထေရောပိ အန္တရာဘတ္ထေ
မဟာဇမ္ဗုပေသိံ အာဟရိ၊ ပဉ္စသတာ ဘိက္ခု ပရိက္ခိဏံ ခါဒိတုံ နာသက္ခိံသု။
သက္ကော စိဝရကရဏဋ္ဌာနေ ဘူမိပရိဘဏ္ဍမကာသိ၊ ဘူမိ အလတ္တကရသရဋ္ဌိတ-
ဝိယ အဟောသိ။ ဘိက္ခုဟိ ပရိဘုတ္တာဝသေသာနံ ယာဂုခဇ္ဇကဘတ္တာနံ မဟာ-
ရာသိ အဟောသိ။ ဘိက္ခု ဥဇ္ဈာယိံသု “တ္ထေကာနံ ဘိက္ခုနံ ကိံ ဧဝံဗဟုကေဟိ
ယာဂုအာဒီဟိ၊ နန နာမ ပမာဏံ သလ္လက္ခေတွာ ‘တ္ထေကံ နာမ အာဟရထာ’တိ
ဉ္ဇတကာ စ ဥပဋ္ဌာကာ စ ဝတ္တဗ္ဗာ သိယံ၊ အနုရုဒ္ဓတ္ထေရော အတ္တနော ဉ္ဇတိဥပ-
ဋ္ဌာကာနံ ဗဟုဘာဝံ ဉ္ဇပေတုကာမော မညေ”တိ၊ အထ နေ သတ္တာ “ကိံ ဘိက္ခဝေ
ကထေထာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဘန္တေ ဣဒံ နာမာ”တိ ဝုတ္ထေ ကိံ ပန တုမေ ဘိက္ခဝေ
“ဣဒံ အနုရုဒ္ဓေန အာဟရပိတ”န္တိ မညထာတိ။ အာမ ဘန္တေတိ။ “န ဘိက္ခဝေ
မမ ပုတ္တော အနုရုဒ္ဓေါ ဧဝရူပံ ဝဒေတိ။ န ဟိ ဒီဏာသဝါ ပစ္စယပဋိသံယုတ္တံ
ကထံ ကထေန္တိ၊ အယံ ပန ပိဏ္ဍပါတော ဒေဝတာနဘာဝေန နိဗ္ဗတ္တော”တိ
အနုသန္ဓိံ သဋ္ဌေတွာ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော ဣမံ ဂါထမာဟ—

၉၃။ “ယဿာသဝါ ပရိက္ခိဏာ၊ အာဟာရေ စ အနိဿိတော။
သုညတော အနိမိတ္တော စ၊ ဝိမောက္ခော ယဿ ဂေါစရော။
အာကာသေဝ သကုန္တာနံ၊ ပဒံ တဿ ဒုရန္တယ”န္တိ။

တတ္ထ ယဿာသဝါတိ ယဿ စတ္တာရော အာသဝါ ပရိက္ခိဏာ။ အာဟာရေ
စ အနိဿိတောတိ အာဟာရသ္မိံ စ တဏှာဒိဋ္ဌိနိဿယေဟိ အနိဿိတော။ ပဒံ
တဿ ဒုရန္တယန္တိ ယထာ အာကာသေ ဂစ္ဆန္တာနံ သကုဏာနံ “ဣမသ္မိံ ဌာနေ
ပါဒေဟိ အတ္တမိတွာ ဂတာ၊ ဣဒံ ဌာနံ ဥရေန ပဟရိတွာ ဂတာ၊ ဣဒံ သိသေန၊
ဣဒံ ပက္ခေဟိ”တိ န သက္ကာ ဉ္ဇတုံ၊ ဧဝမေဝ ဧဝရူပဿ ဘိက္ခုနော “နိရယပဒေန
ဝါ ဂတော၊ တိရစ္ဆာနယောနိပဒေန ဝါ”တိအာဒိနာ နယေန ပဒံ ပညာပေတုံ
နာမ န သက္ကောတိ။

ဒေသနာဝသာနေ ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလာဒီနိ ပါပုဏိံ သူတိ။
အနုရုဒ္ဓတ္ထေရဝတ္ထု စတုတ္ထံ။

၅-မဟာကဏ္ဍာယနတ္ထေရဝတ္ထု

ယသိန္ဓြိယာနိတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ပုဗ္ဗာရာမေ ဝိဟရန္တော မဟာ-
ကဏ္ဍာယနတ္ထေရံ အာရဗ္ဗ ကထေသိ။

ဧကသ္မိံ ဟိ သမယေ ဘဂဝါ မဟာပဝါရဏာယ မိဂါရမာတုယာ
ပါသာဒဿ ဟေဋ္ဌာ မဟာသာဝကပရိဝုတော နိသီဒိ။ တသ္မိံ သမယေ
မဟာကဏ္ဍာယနတ္ထေရော အဝန္တိသု ဝိဟရတိ။ သော ပနာယသ္မာ ဒူရတောပိ
အာဂန္တာ ဓမ္မဿဝနံ ပဂ္ဂဏှာတိယေဝ။ တသ္မာ မဟာထေရာ နိသီဒန္တာ
မဟာကဏ္ဍာယနတ္ထေရဿ အာသနံ ဌပေတွာ နိသီဒိံသု။ သက္ကော ဒေဝရာဇာ
ဒ္ဓိဟိ ဒေဝလောကေဟိ ဒေဝပရိသာယ သဒ္ဓိံ အာဂန္တာ ဒိဗ္ဗဂန္ဓမာလာဒီဟိ
သတ္တာရံ ပူဇေတွာ ဌိတော မဟာကဏ္ဍာယနတ္ထေရံ အဒိသ္မာ ကိံ န ခေါ မမ
အယျော န ဒိဿတိ၊ သာရ ခေါ ပနဿ သစေ အာဂစ္ဆေယျာတိ။ ထေရောပိ
တံ ခဏညေဝ အာဂန္တာ အတ္တနော အာသနေံ နိသိန္ဓြိမေဝ အတ္တာနံ
ဒဿေသိ။ သက္ကော ထေရံ ဒိသ္မာ ဂေါပုကေသု ဒဋ္ဌံ ဂဟေတွာ “သာရ
ဝတ မေ အယျော အာဂတော၊ အဟံ အယျဿ အာဂမနမေဝ ပစ္စာသိသာမိ”တိ
ဝတွာ ဥဘောဟိ ဟတ္ထေဟိ ပါဒေ သမ္မာဟိတွာ ဂန္ဓမာလာဒီဟိ ပူဇေတွာ
ဝန္တိတွာ ဧကမန္တံ အဋ္ဌာသိ။ ဘိက္ခု ဥဇ္ဈာယိံသု “သက္ကော မုခံ ဩလောကေတွာ
သက္ကာရံ ကရောတိ၊ အဝသေသမဟာသာဝကာနံ ဝေရူပံ သက္ကာရံ အကရိတွာ
မဟာကဏ္ဍာယနံ ဒိသ္မာ ဝေဂေန ဂေါပုကေသု ဂဟေတွာ ‘သာရ ဝတ
မေ အယျော အာဂတော၊ အဟံ အယျဿ အာဂမနမေဝ ပစ္စာသိ-
သာမိ’တိ ဝတွာ ဥဘောဟိ ဟတ္ထေဟိ ပါဒေ သမ္မာဟိတွာ ပူဇေတွာ ဝန္တိတွာ
ဧကမန္တံ ဌိတော”တိ။ သတ္တာ တေသံ တံ ကထံ သုတွာ “ဘိက္ခုဝေ မမ ပုတ္တေန
မဟာကဏ္ဍာယနေန သဒိသာ ဣန္ဒြိယေသု ဂုတ္တဒ္ဓါရာ ဘိက္ခု ဒေဝါနမ္ပိ မနဿာနမ္ပိ
ဝိယာယေဝါ”တိ ဝတွာ အနုသန္တိံ စာရေက္ခာ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော ဣမံ
ဂါထမာဟ—

၉၄။ “ယသိန္ဓြိယာနိ သမထင်္ဂတာနိ၊
အဿာ ယထာ သာရထိနာ သုဒန္တာ။
ပဟိနမာနဿ အနာသဝဿ၊
ဒေဝါပိ တဿ ဝိဟယန္တိ တာဒိနော”တိ။

တဿတ္ထော—ယဿ ဘိက္ခုနော ဆေကေန သာရထိနာ သုဒန္တာ
 အဿာ ဝိယ ဆ ဣန္ဒြိယာနိ သမထံ ဒန္တဘာဝံ နိဗ္ဗိသေဝနဘာဝံ ဂတာနိ၊
 တဿ နဝရိဓံ မာနံ ပဟာယ ဌိတတ္တာ ပဟိနမာနဿ စတုန္တံ အာသဝါနံ
 အဘာဝေန အနာသဝဿ။ တာဒိနောတိ တာဒိဘာဝသဏ္ဍိတဿ တထာ-
 ရူပဿ ဒေဝါဝိ ဝိဟယန္တိ၊ မနုဿာပိ ဒဿနဉ္စ အာဂမနဉ္စ ပတ္ထေန္တိ-
 ယေဝါတိ။

ဒေသနာဝသာနေ ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလာဒီနိ ပါပုဏိံ သူတိ။
 မဟာကစ္စာယနတ္ထေရဝတ္ထု ပဉ္စမံ။

၆-သာရိပုတ္တတ္ထေရဝတ္ထု

ပထဝိသမောတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော
 သာရိပုတ္တတ္ထေရံ အာရဗ္ဗ ကထေသိ။

ကေသ္မိံ ဟိ သမယေ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော ဝုဠဝသော စာရိကံ
 ပက္ကမိတုကာမော ဘဂဝန္တံ အာပုစ္ဆိတွာ ဝန္တိတွာ အတ္တနော ပရိဝါရေန သဒ္ဓိံ
 နိက္ခမိ။ အညေပိဗဟူ ဘိက္ခု။ ထေရံ အနုဂစ္ဆိံ သူ။ ထေရော စ နာမဂေါတ္တဝသေန
 ပညာယမာနေ ဘိက္ခု။ နာမဂေါတ္တဝသေန ကထေတွာ နိဝတ္တာပေသိ။
 အညတရော နာမဂေါတ္တဝသေန အပါကဇ္ဇော ဘိက္ခု စိန္တေသိ “အဟော
 ဝဘ မဒ္ဓိ နာမဂေါတ္တဝသေန ပဂ္ဂဏန္တော ကထေတွာ နိဝတ္တာပေယျာ”တိ။
 ထေရော မဟာဘိက္ခုသံဃဿ အန္တရေ တံ န သလ္လက္ခေသိ။ သော “အညေ
 ဝိယ ဘိက္ခု။ န မံ ပဂ္ဂဏာတိ”တိ ထေရေ အာဃာတံ ဗန္ဓိ။ ထေရဿပိ
 သံဃာဋီကဏ္ဍော တဿ ဘိက္ခုနော သရီရံ ဖုသိ၊ တေနာပိ အာဃာတံ
 ဗန္ဓိယေဝ။ သော “ဒါနိ ထေရော ဝိဟာရူပစာရံ အတိက္ကန္တော ဘဝိဿတိ”တိ
 ဥတွာ သတ္တာရံ ဥပသင်္ကမိတွာ “အာယသ္မာ မံ ဘန္တေ သာရိပုတ္တော တုမှာကံ
 အဂ္ဂသာဝကောမ္ဘိတိ ကဏ္ဍသက္ခလိံ ဘိန္ဒန္တော ဝိယ ပဟရိတွာ အခမာပေတွာဝ
 ဇာရိကံ ပက္ကန္တော”တိ အာဟ။ သတ္တာ ထေရံ ပက္ခောသာပေသိ။

တသ္မိံ ခဏေ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနတ္ထေရော စ အာနန္ဒတ္ထေရော စ စိန္တေသုံ
 “အမှာကံ အဂ္ဂဇေဋ္ဌဘာဝရာ ဣမဿ ဘိက္ခုနော အပဟဋ္ဌဘာဝံ သတ္တာ နော
 န ဇာနာတိ၊ သီဟနာဒံ ပန နဒါပေတုကာမော ဘဝိဿတိတိ ပရိသံ
 သနိပါတာပေဿာမာ”တိ။ တေ ကုဉ္စိကဟတ္တာ ပရိဝေဏဒ္ဓါရာနိ ဝိဝရိတွာ

“အဘိက္ခုမထာယသ္မန္တော၊ အဘိက္ခုမထာယသ္မန္တော၊ ဣဒါနာယသ္မာသာရိပုတ္တော ဘဂဝတော သမ္ဗုဒ္ဓါ သီဟနာဒံ နဒိဿတိ” ဟိ^၁ မဟာဘိက္ခုသံဃံ သန္ဓိပါတေသု။
 ဝေဿေပိ အာဂန္တော သတ္တာရံ ဝဋ္ဌိတွာ နိသီဒိ။ အထ နံ သတ္တာတမတ္ထံ ပုစ္ဆိ။
 မေပရော “နာယံ ဘိက္ခု မယာ ပဟဋ္ဌော” တိ အဝတွာဝ အတ္တနော ဂုဏကထံ
 ဝေဿေပန္တော “ယဿ နန ဘန္တေ ကာယေ ကာယဂတာသတိ အနုပဋ္ဌိတာ အဿ၊
 ဝေဿ ဣဒေ အညတရံ သဗြဟ္မစာရိံ အာသဇ္ဇ အပ္ပဋိနိဿဇ္ဇ စာရိကံ ပက္ကမေ-
 ဟန္တ” ဟိ ဝတွာ “သေယျထာပိ ဘန္တေ ပထဝီယံ သုစိမ္ဗိ နိက္ခိပန္တိ၊ အသုစိမ္ဗိ
 နိက္ခိပန္တိ” တိ အာဒိနာ^၂ နယေန အတ္တနော ပထဝီသမစိတ္တတဉ္စ အာပေါတေဇော-
 ဝါယော ရဇောဟရဏ စဏ္ဍာလကုမာရက ဥသဘဆိန္ဒဝိသာဏသမစိတ္တတဉ္စ
 အဟိကုဏပါဒိဟိ ဝိယ အတ္တနော ကာယေန အနိယနဉ္စ မေဒကထာလိကာ
 ဝိယ အတ္တနော ကာယပရိဟရဏဉ္စ ပကာသေသိ။ ဣမာဟိ စ ပန နာဟိ
 ဥပမာဟိ ထေရေ အတ္တနော ဂုဏေ ကထေန္တေ နဝသုပိ ဌာနေသု၊ ဥဒကပရိ၊ နန္တ
 ကတွာ မဟာပထဝီ ကမ္ဗိ။ ရဇောဟရဏစဏ္ဍာလကုမာရကမေဒကထာလိကော
 ပမာနံ ပန အာဟရဏကာလေ ပုထုဇ္ဇနာ ဘိက္ခု။ အဿုနိ သန္ဓာရေတုံ
 နာသက္ခိံ သု၊ ဒီဏာသဝါနံ ဓမ္မသံဝေဂေါ ဥဒပါဒိ။

ထေရေ အတ္တနော ဂုဏံ ကထေန္တေယေဝ အပ္ပာစိက္ခနကဿ ဘိက္ခုနော
 သကလသရီရေ ဉာဟော ဥပ္ပဋ္ဌိ၊ သော တာဝဒေဝ ဘဂဝတော ပါဒေသု
 ပဟိတွာ အတ္တနော အပ္ပာစိက္ခနဒေါသံ^၃ ပကာသေတွာ အစွယ် ဒေသေသိ။
 သက္ကာ ထေရံ အာမန္တေတွာ “သာရိပုတ္တ ခမ ဣမဿ မောဃပုရိသဿ၊
 ယာဝဿ သတ္တဓာ မုဒ္ဒါ န ဖလတိ” တိ အာဟ။ ယေရော ဥက္ကုဋ္ဌိကံ နိသီဒိတွာ
 အဉ္ဇလိ^၄ ပဂ္ဂယု “ခမာမဟံ ဘန္တေ တဿ အာယသ္မတော၊ ခမတု စ မေ သော
 အာယသ္မာ၊ သစေ မယံ ဒေါသော အတ္ထိ” တိ အာဟ။ ဘိက္ခု။ ကထာယံ^၅ သု
 “ပဿထ ဒါနာဝုသော ထေရဿ အနောပမဂုဏံ^၆၊ ဝေဇ္ဇပဿ နာမ
 မုသာဝါဒေန အပ္ပာစိက္ခနကဿ ဘိက္ခုနော ဥပရိ အပ္ပမတ္တကမ္ဗိ ကောပံ ဝါ
 ဒေါသံ ဝါ အကတွာ သယမေဝ ဥက္ကုဋ္ဌိကံ နိသီဒိတွာ အဉ္ဇလိ^၇ ပဂ္ဂယု
 ခမာပေတိ” တိ။ သတ္တာ တံ ကထံ သုတွာ “ဘိက္ခဝေ ကိံ ကထေထာ” တိ
 ပုစ္ဆိတွာ “ဣဒံ နာမ ဘန္တေ” တိ၊ ဝုတ္တေ “န ဘိက္ခဝေ သက္ကာ သာရိပုတ္တသဒိသာနံ
 ကောပံ ဝါ ဒေါသံ ဝါ ဥပ္ပါဒေတုံ၊ မဟာပထဝီသဒိသံ ဘိက္ခဝေ ဣန္ဒဒီလသဒိသံ

၁-အံ ၃-၁၀၁-ဒိဋ္ဌေ။
 ၂-အသုတပ္ပက္ခာနဒေါသံ (သီ၊ သု)။
 ၃-ဝါသေသု (သီ၊ သု)။
 ၄-အနောမဂုဏတ္ထံ (သု)။

ပသန္တဥဒကရဟဒသဒိသန္တ သာရိပုတ္တဿ စိတ္တ”န္တိ ဝတော အနုသန္တိ° ဃဇေတော ဓမ္မံ ဒေသေန္တော ဣမံ ဂါထမာဟ—

၉၅။ “ပထဝိသမော နော ဝိရုဇ္ဈတိ၊
ဣန္ဒြိလုပမော တာဒိ သုဗ္ဗတော။
ရဟဒေါ ဝ အပေတကဒ္ဒမော၊
သံသာရာ န ဘဝန္တိ တာဒိနော”တိ။

တဿတ္ထော—ဘိက္ခဝေ ယထာ နာမ ပထဝိယံ သုစိနိ ဂန္ဓမာလာဒိနိပိ နိက္ခိပန္တိ၊ အသုစိနိ မုတ္တကရိသာဒိနိပိ နိက္ခိပန္တိ၊ ယထာ နာမ နဂရဒ္ဓါရေ° နိခါတံ ဣန္ဒြိလံ ဒါရကာဒယော ဩမုတ္တေန္တိပိ၂ ဥိဟဒန္တိပိ၊ အပရေ ပန တံ ဂန္ဓမာလာဒိဟိ° သက္ကရောန္တိ။ တတ္ထ ပထဝိယာ ဣန္ဒြိလဿ စ^၁ နေဝ အနု- ရောဓော ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ န ဝိရောဓော၊ ဝေမေဝ ယွာယံ ဒိဏာသဝေါ ဘိက္ခု အဋ္ဌဟိ လောကဓမ္မေဟိ အကမ္ဘိယဘာဝေန တာဒိ၊ ဝတာနံ သုန္ဓရတာယ သုဗ္ဗတော။ သော “ဣမေ မံ စတူဟိ ပစ္စယေဟိ သက္ကရောန္တိ၊ ဣမေ ပန န သက္ကရောန္တိ”တိ သက္ကာရဉ္စ အသက္ကာရဉ္စ ကရောန္တေသု နေဝ အနုရုဇ္ဈတိ၊ နော ဝိရုဇ္ဈတိ၊ အထ ခေါ ပထဝိသမော စ ဣန္ဒြိလုပမော ဝေ စ ဟောတိ။ ယထာ စ အပဂတ- ကဒ္ဒမော ရဟဒေါ ပသန္တောဒကော ဟောတိ၊ ဧဝံ အပဂတကိလေသတာယ ရာဂကဒ္ဒမာဒိဟိ အကဒ္ဒမော ဝိပ္ပသန္တောဝ ဟောတိ။ တာဒိနောတိ တဿ ပန ဝေရူပဿ သုဂတိဒုဂ္ဂတိသု သံသာရဏဝသေန သံသာရာ နာမ န ဟောန္တိတိ။

ဒေသနာဝသာနေ နဝ ဘိက္ခုသဟဿာနိ သဟ ပဋိသမ္ဘိဒါဟိ အရဟတ္တံ ပါပုဏိ° သူတိ။

သာရိပုတ္တတ္ထေရဝတ္ထု ဆဋ္ဌံ။

၇-ကောသမ္ဘိဝါသီတိဿတ္ထေရသာမဏေရဝတ္ထု၊

သန္တိ တဿ မနံ ဟောတိတိဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော တိဿတ္ထေရဿ သာမဏေရံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။

ဧကော ကိရ ကောသမ္ဘိဝါသီ ကုလပုတ္တော သတ္ထု သာသနေ ပဗ္ဗဇိတွာ လဒ္ဓု။- ပသမ္ပဒေါ “ကောသမ္ဘိဝါသီတိဿတ္ထေရော”တိ ပညာယိ။ တဿ ကောသမ္ဘိယံ

၁-တထာ နဂရဒ္ဓါရေ (သီ၊ သျှာ) ၂-ဥမ္မိဟန္တိပိ (သျှာ) ၃-ပထဝိယာ ဝါ ဣန္ဒြိလဿ ဝါ (သျှာ)

ဝုဠဝဿဿ ဥပဋ္ဌာကော တိစိဝရဉ္စေဝ သပ္ပိဖာဏိတဉ္စ အာဟရိတွာပါဒမူလေ ဌပေသိ။ အထ နံ ထေရော အာဟ “ကိံ ဣဒံ ဥပါသကာ” တိ။ နန မယာ ဘန္တေ တုမေ ဝဿံ ဝါသိတာ၊ အမှာကဉ္စ ဝိဟာရေ ဝုဠဝဿာ ဣမံ လာဘံ လဘန္တိ၊ ဂဏှထ ဘန္တေတိ။ ဟောတု ဥပါသက၊ န မယံ ဣမိနာ အတ္ထောတိ။ ကိံ ကာရဏာ ဘန္တေတိ။ မမ သန္တိကေ ကပ္ပိယကာရကော သာမဏေရောပိ နတ္ထိ အာဝုသောတိ။ သစေ ဘန္တေ ကပ္ပိယကာရကော နတ္ထိ၊ မမ ပုတ္တော အယျဿ သန္တိကေ သာမဏေရော ဘဝိဿတိတိ။ ထေရော အမိဝါသေသိ။ ဥပါသကော သတ္တဝသိကံ အတ္တနော ပုတ္တံ ထေရဿ သန္တိကံ နေတွာ “ဣမံ ပဗ္ဗာဇေထာ” တိ အဒါသိ။ အထဿ ထေရော ကေသေ တေမေတွာ တစပဉ္စကကမ္မဋ္ဌာနံ ဒတွာ ပဗ္ဗာဇေသိ။ သော ခုရဂ္ဂေယေဝ သဟ ပဋိသမ္ဘိဒါဟိ အရဟတ္တံ ပါပုဏိ။

ထေရော တံ ပဗ္ဗာဇေတွာ အခုမာသံ တတ္ထ ဝသိတွာ “သတ္တာရံ ပဿိဿာမိ” တိ သာမဏေရံ ဘဏှကံ ဂါဟာပေတွာ ဂစ္ဆန္တော အန္တရာမဂ္ဂေ ဧကံ ဝိဟာရံ ပါဝိသိ။ သာမဏေရော ဥပဇ္ဈာယဿ သေနာသနံ ဂဟေတွာ ပဋိဇဂ္ဂိ၊ တဿ တံ ပဋိဇဂ္ဂန္တဿေဝ ဝိကာလော ဇာတော၊ တေန အတ္တနော သေနာသနံ ပဋိဇဂ္ဂိတုံ နာသက္ခိ။ အထ နံ ဥပဋ္ဌာနဝေလာယံ အာဂန္တော နိသိန္တံ ထေရော ပုစ္ဆိ “သာမဏေရ အတ္တနော ဝသနဋ္ဌာနံ ပဋိဇဂ္ဂိတ” န္တိ။ ဘန္တေ ပဋိဇဂ္ဂိတုံ ဩကာသံ နာလတ္ထန္တိ။ “တေန ဟိ မမ ဝသနဋ္ဌာနေယေဝ ဝသ၊ ဒုက္ခံ တေ အာဂန္တုကဋ္ဌာနေ ဗဟိ ဝသိတု” န္တိ တံ ဂဟေတွာဝ သေနာသနံ ပါဝိသိ။ ထေရော ပန ပုထုဇ္ဇနော နိပန္နမတ္ထောဝ နိဒ္ဒံ ဩက္ကမိ။ သာမဏေရော စိန္တေသိ “အဇ္ဇ မေ ဥပဇ္ဈာယေန သဒ္ဓိံ တတိယော ဒိဝသော၊ ကေသေနာသနေ ဝသန္တဿ၊ သစေ နိပဇ္ဇိတွာ နိဒ္ဒါယိဿာမိ၊ ထေရော သဟသေယျံ အာပဇ္ဇေယျာ’ တိ နိသိန္တကောဝ ဝိတိနာမေဿာမိ” တိ ဥပဇ္ဈာယဿ မဉ္ဇကသမိပေ ပလ္လင်္ဂံ အာဘုဇိတွာ နိသိန္တကောဝ ရတ္ထိံ ဝိတိနာမေသိ။ ထေရော ပစ္စုသကာလေ ပစ္စုဋ္ဌာယ “သာမဏေရံ နိက္ခမာပေတုံ ဝဇ္ဇတိ” တိ မဉ္ဇကပဿေ ဌပိတဗိဇနိံ ဂဟေတွာ ဗိဇနိပတ္တဿ အဂ္ဂေန သာမဏေရဿ ကဋ္ဌသာရကံ ပဟရိတွာ ဗိဇနိံ ဥဒ္ဓိံ ဥက္ခိပန္တော “သာမဏေရ ဗဟိ နိက္ခမာ” တိ အာဟ။ ဗိဇနိပတ္တဒဏှကော အက္ခိမိ ပဋိဟညိ၊ တာဝဒေဝ အက္ခိ ဘိဇ္ဇိ။ သော “ကိံ ဘန္တေ” တိ ဝတွာ ဥဋ္ဌာယ “ဗဟိ နိက္ခမာ” တိ ဝုတ္တေ “အက္ခိ မေ ဘန္တေ ဘိန္တ” န္တိ အဝတွာ ဧကေန ဟတ္ထေန ပဋိစ္ဆာဒေတွာ နိက္ခမိ။ ဝတ္တကရဏကာလေ စ ပန “အက္ခိ မေ ဘိန္တ” န္တိ တုဏှိ အနိသိဒိတွာ ဧကေန ဟတ္ထေန အက္ခိံ ဂဟေတွာ ဧကေန

၁-န ပဋိဇဂ္ဂိတန္တိ (သိ)

၂-တယော ဒိဝသာ (က)

ဟတ္ထေန မုဋ္ဌိသမ္ပုဇ္ဈနိံ အာဒါယ ဝစ္စကုဋိဉ္စ မုခဓောဝနဋ္ဌာနဉ္စ သမ္ပဇိတွာ မုခဓောဝနောဒကဉ္စ ဌပေတွာ ပရိဝေဏံ သမ္ပဇိ။ သော ဥပဇ္ဈာယဿ ဒန္တကဋ္ဌံ ဒဒမာနော ဧကေနော ဟတ္ထေန အဒါသိ။

အထ နံ ဥပဇ္ဈာယော အာဟ “အသိက္ခိတော ဝတယံ သာမဏေရော၊ အာစရိယုပဇ္ဈာယာနံ ဧကေန ဟတ္ထေန ဒန္တကဋ္ဌံ ဒါတုံ န ဝဇ္ဇတိ”တိ။ ဇာနာ-မဟံ ဘန္တေ “န ဧဝံ ဝဇ္ဇတိ”တိ။ ဧကော ပန မေ ဟတ္ထော န တုစ္ဆောတိ။ ကိံ သာမဏေရာတိ။ သော အာဒိတော ပဋ္ဌာယ တံ ပဝတ္တိံ အာရော-စေသိ။ ထေရော သုတွာဝ သံဝိဂ္ဂမာနသော “အဟော ဝတ မယာ ဘာရိယံ ကမ္ပံ ကတ”န္တိ ဝတွာ “ခမာဟိ မေ သပ္ပုရိသ၊ နာဟမေတံ ဇာနာမိ၊ အဝ-ဿယော မေ ဟောဟိ”တိ အဇ္ဇလိံ ပဂ္ဂယ သတ္တဝသိကဒါရကဿ ပါဒမူလေ ဥက္ကဋ္ဌိကံ နိသီဒိ။ အထ နံ သာမဏေရော အာဟ “နာဟံ ဘန္တေ ဧတ-ဒတ္ထာယ ကထေသိ၊ တုမှာကံ စိတ္တံ အနုရက္ခန္တေန မယာ ဧဝံ ဝုတ္တိ၊ နေဝေတ္ထ တုမှာကံ ဒေါသော အတ္ထိ၊ န မယံ။ ဝဇ္ဇဿေဝေသော ဒေါသော၊ မာ စိန္တယိတ္ထ၊ မယာ တုမှာကံ ဝိပ္ပုဋ္ဌိသာရံ ရက္ခန္တေနော နာရောစိတ”န္တိ။ ထေရော သာမဏေရေန အဿာသိယမာနောပိ အနဿာသိတွာ ဥပ္ပန္နသံဝေဂေါ သာမဏေရဿ ဘဏ္ဍကံ ဂဟေတွာ သတ္ထု သန္တိကံ ပါယာသိ။ သတ္တာပိဿ အာဂမနံ ဩလောကေန္တောဝ နိသီဒိ။ သော ဂန္တော သတ္တာရံ ဝန္တိတွာ သတ္တာရာ သဒ္ဓိံ ပဋိသမ္ပောဒနံ ကတွာ “ခမနိယံ တေ ဘိက္ခု၊ ကိဉ္စိ အတိရေကံ အဖာသုကံ အတ္ထိ”တိ ပုစ္ဆိတော အာဟ “ခမနိယံ ဘန္တေ၊ နတ္ထိ မေ ကိဉ္စိ အတိရေကံ အဖာသုကံ၊ အပိစ ခေါ ပန မေ အယံ ဒဟရသာမဏေရော ဝိယ အညော အတိရေကဂုဏော န ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗော”တိ။ ကိံ ပန ဣမိနာ ကတံ ဘိက္ခုတိ။ သော အာဒိတော ပဋ္ဌာယ သဗ္ဗံ တံ ပဝတ္တိံ ဘဂဝတော အာရောစေန္တော အာဟ “ဧဝံ ဘန္တေ မယာ ခမာပိယမာနော မံ ဧဝံ ဝဒေသိ ‘နေဝေတ္ထ တုမှာကံ ဒေါသော အတ္ထိ၊ န မယံ။ ဝဇ္ဇဿေဝေသော ဒေါသော၊ တုမှေ မာ စိန္တယိတ္တာ’တိ၊ ဣတိ မံ အဿာသေသိယေဝ၊ မယိ နေဝ ကောပံ၊ န ဒေါသမကာသိ၊ န မေ ဘန္တေ ဧဝရူပေါ ဂုဏသမ္ပန္နော ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗော”တိ။ အထ နံ သတ္တာ “ဘိက္ခု ဒိဏာသဝါ နာမ န ကဿစိ ကုပ္ပန္တိ၊ န ဒုဿန္တိ၊ သန္တိန္ဒြိယာ သန္တမာနသာဝ ဟောန္တိ”တိ ဝတွာ အနုသန္တိံ ဃဇေတွာ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော ဣမံ ဂါထမာဟ—

၁-ဒါတုံ လဘတိဟိ (သိ၊ သျှာ) ၂-န ဧတံ ဝတ္တန္တိ (သိ၊ သျှာ) ၃-န ကိဉ္စိ (သိ၊ သျှာ)

၉၆။ “သန္တံ တဿ မနံ ဟောတိ၊ သန္တာ ဝါစာ စ ကမ္မ စ။
သမ္ဗဒညာ ဝိမုတ္တဿ၊ ဥပသန္တဿ တာဒိနော”တိ။

တတ္ထ သန္တံ ဘဿာတိ တဿ ခိဏာသဝသာမဏေရဿ အဘိဇ္ဈာဒိနံ အဘာဝေန မနံ သန္တမေဝ ဟောတိ ဥပသန္တံ နိဗ္ဗုတံ။ တံထာ မုသာဝါဒါဒိနံ အဘာဝေန ဝါစာ စ ပါဏာတိပါတာဒိနံ အဘာဝေန ကာယကမ္မဉ္စ သန္တမေဝ ဟောတိ။ သမ္ဗဒညာ ဝိမုတ္တဿာတိ နယေန ဟေတုနာ ဇာနိတွာ ပဉ္စဟိ ဝိမုတ္တိဟိ ဝိမုတ္တဿ။ ဥပသန္တဿာတိ အပ္ပန္နရေ ရာဂါဒိနံ ဥပသမေန ဥပသန္တဿ။ တာဒိနောတိ တထာရူပဿ ဂုဏသမ္ပန္နဿာတိ။

ဒေသနာဝသာနေ ကောသမ္ဘိဝါသီတိဿတ္ထေရော သဟ ပဋိသမ္ဘိဒါဟိ အရဟတ္တံ ပါပုဏိ၊ သေသမဟာဇနဿာပိ သာတ္ထိကာ ဓမ္မဒေသနာ အဟောသီတိ။

ကောသမ္ဘိဝါသီတိဿတ္ထေရသာမဏေရဝတ္ထု သတ္တမံ။

ဂ-သာရိပုတ္တတ္ထေရဝတ္ထု

အဿဒ္ဓေါတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော သာရိပုတ္တတ္ထေရံ အာရပ္ပ ကထေသိ။

ကေသ္မိံ ဟိ သမယေ တိသမတ္တာ အာရညကာ ဘိက္ခု သတ္ထု သန္တိကံ အာဂန္တာ^၁ ဝန္တိတွာ နိသီဒိံသု။ သတ္တာ တေသံ သဟ ပဋိသမ္ဘိဒါဟိ အရဟတ္တဿူပနိဿယံ ဒိသွာ သာရိပုတ္တတ္ထေရံ အာမန္တေတွာ “သဒ္ဓဟသိ တံ သာရိပုတ္တု၊ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ ဘာဝိတံ ဗဟုလိကတံ အမတောဂဓံ ဟောတိ အမတပရိယောသာန”န္တိ^၂ ဧဝံ ပဒ္ဓိန္ဒြိယာနိ အာရပ္ပ ပဉ္စ ပုစ္ဆိ။ ထေရော “န ခွါဟံ ဘန္တေ ဧတ္ထ ဘဂဝတော သဒ္ဓါယ ဂစ္ဆာမိ၊ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ။ပ။ အမတပရိယောသာနံ။ ယေသံ ဟေတံ ဘန္တေ အညာတံ အဿ အဒိဋ္ဌံ အဝိဒိတံ အသမ္ဘိကတံ အဖဿိတံ ပညာယ၊ တေ တတ္ထ ပရေသံ သဒ္ဓါယ ဂစ္ဆေယျံ။ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ။ပ။ အမတပရိယောသာန”န္တိ ဧဝံ တံ ပဉ္စ ဗျာကာသိ။ တံ သုတွာ ဘိက္ခု ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ “သာရိပုတ္တတ္ထေရော မိစ္ဆာဂဟဏံ နေဝ? ဝိဿဇ္ဇေသိ၊ အဇ္ဇာပိ သမ္ဗာသမ္ဗုဒ္ဓဿ န သဒ္ဓဟတိယေဝါ”တိ။ တံ သုတွာ သတ္တာ “ကိံ နာမေတံ ဘိက္ခုဓေ ဝဒေထ။ အဟံ ဟိ ‘ပဒ္ဓိန္ဒြိယာနိ အဘာဝေတွာ သမထဝိပဿနံ

၁-ဂန္တာ (သျှာ) ၂-သံ ၃-၁၉၄-ပိဋကေ ၃-မိစ္ဆာဂဟဏေနေဝ (သျှာ)

အဝဇေတွာ မဂ္ဂဖလာနိ သတ္တိကာတုံ သမတ္ထော နာမ အတ္ထိတိ သဒ္ဓဟသိ
 တုံ သာရိပုတ္တာ’တိ ပုစ္ဆိ။ သော ‘ဧဝံ သတ္တိကရောန္တော အတ္ထိ နာမာတိ န
 သဒ္ဓဟာမိ ဘန္တေ’တိ ကထေသိ။ န ဒိန္နဿ ဝါ ကတဿ ဝါ ဖလံ ဝိပါကံ န
 သဒ္ဓဟတိ၊ နာပိ ဗုဒ္ဓါဒိနံ ဂုဏံ န သဒ္ဓဟတိ။ ဧသော ပန အတ္တနာ ပဋိဝိဒ္ဓေသု
 ဈာနဝိပဿနာမဂ္ဂဖလဓမ္မေသု ပရေသံ သဒ္ဓါယ န ဂစ္ဆတိ။ တသ္မာ အနုပ-
 ဝဇော”တိ ဝတွာ အနုသန္ဓိံ ဃဇေတွာ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော ဣမံ ဂါထမာဟ—

၉၇။ “အဿဒ္ဓေါ အကတညူ စ၊ သန္ဓိန္ဒေဒေါ စ ယော နရော။
 ဟတာဝကာသော ဝန္တာသော၊ သ ဝေ ဥတ္တမပေါရိသော”တိ။

တဿတ္ထော—အတ္တနော ပဋိဝိဒ္ဓဂုဏံ ပရေသံ ကထာယ န သဒ္ဓဟတိတိ
အဿဒ္ဓေါ။ အကတံ နိဗ္ဗာနံ ဇာနာတိတိ **အကတညူ**၊ သတ္တိကတနိဗ္ဗာနောတိ
 အတ္ထော။ ဝဋ္ဋသန္ဓိံ သံသာရသန္ဓိံ ဆိန္ဒိတွာ ဌိတောတိ **သန္ဓိန္ဒေဒေါ**။ ကုသလာ-
 ကုသလကမ္မဗိဇယာ ဝိဇ္ဇာတ္တာ နိဗ္ဗတ္တနာဝကာသော ဟတော အဿာတိ
ဟတာဝကာသော။ စတူဟိ မဂ္ဂေဟိ ကတ္တဗ္ဗကိစ္စဿ ကတတ္တာ သဗ္ဗာ အာသာ
 ဣမိနာ ဝန္တာတိ **ဝန္တာသော**။ သော ဧဝရပေါ **နရော**။ ပဋိဝိဒ္ဓလောကုတ္တရ-
 ဓမ္မတာယ ပုရိသေသု ဥတ္တမဘာဝံ ပတ္တောတိ **ပုရိသုတ္တမော**တိ။

ဂါထာဝသာနေ တေ အာရညကာ တိံသမတ္တာ ဘိက္ခု။ သဟ ပဋိသန္တိဒါဟိ
 အရဟတ္တံ ပါပုဏိံသု၊ သေသဇနဿာပိ သတ္တိကာ ဓမ္မဒေသနာ အဟောသိတိ။

သာရိပုတ္တတ္ထေရဝတ္ထု၊ အဋ္ဌမံ။

၉-ခဒိရဝနိယရေဝတတ္ထေရဝတ္ထု၊

ဂါမေ ဝါတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟာရန္တော ခဒိရဝနိယ-
 ရေဝတတ္ထေရံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။

အာယသ္မာ ဟိ သာရိပုတ္တော သတ္တာသိတိကောဋီဓနံ ပဟာယ ပဗ္ဗဇိတွာ
 စာလာ ဥပစာလာ သိသူပစာလာတိ တိဿော ဘဂိနိယော၊ စုန္တော ဥပ-
 သေနေတိ ဣမေ ဒွေ စ ဘာတရော ပဗ္ဗာဇေသိ၊ ရေဝတကုမာရော ဧကောဝ
 ဂေဟေ အဝသိဋ္ဌော။ အထဿ မာတာ စိန္တေသိ “မမ ပုတ္တော ဥပတိဿော
 ဧတ္တကံ ဓနံ ပဟာယ ပဗ္ဗဇိတွာ တိဿော စ ဘဂိနိယော ဒွေ စ ဘာတရော
 ပဗ္ဗာဇေသိ၊ ရေဝတော ဧကောဝ အဝသေသော။ သစေ ဣမဗ္ဗိ ပဗ္ဗာဇေသတိ။

တ္ထေကံ နော ဓနံ နဿိဿတိ၊ ကုလဝံသော ပစ္စိဇ္ဇိဿတိ၊ ဒဟရကာလေယေဝ နံ ဃရာဝါသေန ဗန္ဓိဿာမီ”တိ။ သာရိပုတ္တတ္ထေရောပိ ပဋိကစ္စေဝ ဘိက္ခု။ အာဏာပေသိ “သစေ အာဂုသော ရေဝတော ပဗ္ဗဇိတုကာမော အာဂစ္ဆတိ၊ အာဂတမတ္တမေဝ နံ ပဗ္ဗာဇေယျာထ၊ မမ မာတာပိတရော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကာ၊ ကိံ တေဟိ အာပုစ္ဆိတေဟိ၊ အဟမေဝ တဿ မာတာ စ ပိတာ စာ”တိ။ မာတာ-ပိဿ ရေဝတကုမာရံ သတ္တဝဿိကမေဝ သရဗန္ဓုနေန ဗန္ဓိတုကာမာ သမာန-ဇာတိကေ ကုလေ ဒါရိကံ ဝါရေတွာ ဒိဝသံ ဝဝတ္ထပေတွာ ကုမာရံ မဏ္ဍေတွာ ပသာဓေတွာ မဟတာ ပရိဝါရေန သဒ္ဓိံ အာဒါယ ကုမာရိကာယ ဉ္ဇတိဃရံ အဂမာသိ။ အထ နေသံ ကတမင်္ဂလာနံ ဒိန္နမ္ပိ ဉ္ဇတကေသု သန္ဓိပတိ-တေသု ဥဒကပါတိယံ ဟတ္ထေ ဩတာရေတွာ မင်္ဂလာနိ ဝတွာ ကုမာရိကာယ ဝုဇိံ အာကင်္ခမာနာ ဉ္ဇတကာ “တဝ အယျိကာယ ဒိဋ္ဌဓမ္မံ ပဿ”၊ အယျိကာ ပိယ စိရံ ဇိဝ အမ္မာ”တိ အာဟံသု။ ရေဝတကုမာရော “ကော န ခေါ ဣမိဿာ အယျိကာယ ဒိဋ္ဌဓမ္မော”တိ စိန္တေတွာ “ကတရာ ဣမိဿာ အယျိ-ကာ”တိ ပုစ္ဆိ။ အထ နံ အာဟံသု “တာတ ကိံ န ပဿသိ ဣမံ ဝိသဝဿသတိကံ ခဏ္ဍဒန္တံ ပလိတကေသံ ဝလိတ္တစံ တိလကာဟတဂတ္တံ ဂေါပါနသိဝင်္ဂံ၊ သော တေဿာ အယျိကာ”တိ။ ကိံ ပန အယမ္ပိ ဧဝရူပါ ဘဝိဿတိတိ။ သစေ ဇိဝိဿတိ၊ ဘဝိဿတိ တာတာတိ။ သော စိန္တေသိ “ဧဝရူပမ္ပိ နာမ သရိရံ ဇရာယ ဣမံ ဝိပွကာရံ ပါပုဏိဿတိ၊ ဣဒံ မေ ဘာတရာ ဥပတိဿေန ဒိဋ္ဌိ ဘဝိဿတိ၊ အဇ္ဇေဝ မယာ ပလာယိတွာ ပဗ္ဗဇိတုံ ဝနုတိ”တိ။ အထ နံ ဉ္ဇတကာ ကုမာရိကာယ သဒ္ဓိံ ဧကယာနံ အာရောပေတွာ အာဒါယ ပတ္တမိံသု။

သော ထောက် ဂန္ဓာ သရိရကိစ္စံ အပဒိသိတွာ “ဌပေထ တာဝ ယာနံ၊ ဩတရိတွာ အာဂမိဿာမီ”တိ ယာနာ ဩတရိတွာ ဧကသ္မိံ ဂုဗ္ဗေ ထောက် ပပဉ္စံ ကတွာ အဂမာသိ။ ပုနပိ ထောက် ဂန္ဓာ တေနေဝ အပဒေသေန ဩတရိတွာ အဘိရုဟိ၊ ပုနပိ တထေဝ အကာသိ။ အထဿ ဉ္ဇတကာ “အဒ္ဓါ ဣမဿ ဥဋ္ဌာနာနိ ဝတ္တန္တိ”တိ သလ္လက္ခေတွာ နာတိဒဋ္ဌံ အာရက္ခံ ကရိံသု။ သော ပုနပိ ထောက် ဂန္ဓာ တေနေဝ အပဒေသေန ဩတရိတွာ “တုမေ ပါဇေန္တော ပုရတော ဂစ္ဆထ၊ မယံ ပစ္ဆတော သဏိကံ အာဂမိဿာမာ”တိ ဝတွာ ဩတရိတွာ ဂုဗ္ဗာဘိမုခေါ အဟောသိ။ ဉ္ဇတကာ-ပိဿ “ပစ္ဆတော အာဂမိဿတိ”တိ သညာယ ယာနံ ပါဇေန္တော ဂမိံသု။

သောပိ တတော ပလာယိတွာ ဧကသ္မိံ ပဒေသေ တိံသမတ္တာ ဘိက္ခု။ ဝသန္တိ။
 တေသံ သန္တိကံ ဂန္တာ ဝန္တိတွာ အာဟ “ပဗ္ဗာဇေထ မံ ဘန္တေ”တိ။ အာဝုသော
 တံ သဗ္ဗာလင်္ကာရပဋိမဏ္ဍိတော၊ မယံ တေ ရာဇပုတ္တဘာဝံ ဝါ အမစ္စပုတ္တဘာဝံ
 ဝါ န ဇာနာမ၊ ကထံ ပဗ္ဗာဇေဿာမာတိ။ တုမေ မံ ဘန္တေ န ဇာနာတာတိ။
 န ဇာနာမာဝုသောတိ။ အဟံ ဥပတိဿဿ ကနိဋ္ဌဘာတိကောတိ။ ကော
 သေ ဥပတိဿော နာမာတိ။ ဘန္တေ ဘဒ္ဒန္တာ မမ ဘာတရံ “သာရိ-
 ပုတ္တော”တိ ဝဒန္တိ။ တသ္မာ မယာ “ဥပတိဿော”တိ ဝုတ္တေ န ဇာနန္တိတိ။
 ကိံ ပန တံ သာရိပုတ္တတ္ထေရဿ ကနိဋ္ဌဘာတိကောတိ။ အာမ ဘန္တေတိ။
 “ဘေန ဟိ ဧဟိ၊ ဘာတရာ တေ အနုညာတမေဝါ”တိ ဝတွာ ဘိက္ခု။ တဿ
 အာဘရဏာနိ ဩမုဗ္ဗာပေတွာ ဧကမန္တံ ဌပပါပေတွာ တံ ပဗ္ဗာဇေတွာ ထေရဿ
 သာသနံ ပဟိဏိံသု။ ထေရော တံ သုတွာ ဘဂဝတော အာရောစေသိ
 “ဘန္တေ ‘အာရညိကဘိက္ခုဟိ ကိရ ရေဝတော ပဗ္ဗာဇိတော’တိ သာသနံ
 ပဟိဏိံသု၊ ဂန္တာ တံ ပဿိတွာ အာဂမိဿာမိ”တိ။ သတ္တာ “အဓိဝါသေဟိ
 တာဝ သာရိပုတ္တာ”တိ ဂန္တံ န အဒါသိ။ ထေရော ပုန ကတိပါဟစ္စယေန
 သတ္တာရံ အာပုစ္ဆိ။ သတ္တာ “အဓိဝါသေဟိ တာဝ သာရိပုတ္တ၊ မယမ္ပိ အာဂမိ-
 သာမာ”တိ နေဝ ဂန္တံ အဒါသိ။

သာမဏေရောပိ “သစာဟံ ဣဓ ဝသိဿာမိ၊ ဉာတကာ မံ အနုဗန္တိတွာ
 ပက္ခောသိဿန္တိ”တိ တေသံ ဘိက္ခုနံ သန္တိကေ ယာဝ အရဟတ္တာ ကမ္မဋ္ဌာနံ
 ဥဂ္ဂဏိက္ခာ ပတ္တဝီဝရမာဒါယ စာရိကံ စရမာနော တတော တိံသယောဇနိကေ
 ဌာနေ ခဒိရဝနံ ဂန္တာ အန္တောဝဿေယေဝ တေမာသဗ္ဗန္တရေ သဟ ပဋိသတ္တိ-
 ဒါဟိ အရဟတ္တံ ပါပုဏိ။ ထေရောပိ ပဝါရေတွာ သတ္တာရံ ပုန တတ္ထ ဂမန-
 တ္တာယ အာပုစ္ဆိ။ သတ္တာ “မယမ္ပိ ဂမိဿာမ သာရိပုတ္တာ”တိ ပဉ္စဟိ ဘိက္ခု-
 သတေဟိ သဒ္ဓိံ နိက္ခမိ။ ထောက် ဂတကာလေ အာနန္ဒတ္ထေရော ဒွေဓာပထေ
 ဌတွာ သတ္တာရံ အာဟ “ဘန္တေ ရေဝတဿ သန္တိကံ ဂမနမဂ္ဂေသု အယံ
 ပရိကာရပထော သဋ္ဌိယောဇနိကော မနုဿာဝါသော၊ အယံ ဥဇုမဂ္ဂေါ
 တိံသယောဇနိကော အမနုဿပရိဂ္ဂဟိတော၊ ကတရေန ဂစ္ဆာမာ”တိ။ သီဝလိ
 ပန အာနန္ဒ အမှေဟိ သဒ္ဓိံ အာဂတောတိ။ အာမ ဘန္တေတိ။ သစေ သီဝလိ
 အာဂတော၊ ဥဇုမဂ္ဂမေဝ ဂဏှာဟိတိ။ သတ္တာ ကိရ “အဟံ တုမှာကံ ယာဂု-
 ဘတ္တံ ဥပ္ပါဒေဿာမိ၊ ဥဇုမဂ္ဂံ ဂဏှာဟိ”ဟိ အဝတွာ “တေသံ တေသံ ဇနာနံ
 ပုညဿ ဝိပါကဒါနဋ္ဌာနံ ဧတ”န္တိ ဥတွာ “သစေ သီဝလိ အာဂတော၊ ဥဇုမဂ္ဂံ

၇-အာမ ဘန္တေ (သီ၊က)

ဂဏှာဟိ”တိ အာဟ။ သတ္ထရိ ပန တံ မဂ္ဂံ ပဋိပန္နေ ဒေဝတာ “အမှာကံ အယျဿ သီဝလိတ္ထေရဿ သက္ကာရံ ကရိဿာမာ”တိ စိန္တေတွာ ဧကေကယောဇနေ ဝိဟာရေ ကာရေတွာ ဧကယောဇနတော ဥဒ္ဓံ ဂန္တု အဒတွာ ပါတော ဝုဋ္ဌာယ ဒိဗ္ဗယာဂုအာဒိနိ ဂဟေတွာ “အယျော နော သီဝလိတ္ထေရော ကဟံ နိသိန္ဒော”တိ ဝိစရန္တိ။ ထေရော အတ္တနော အဘိဟဋံ ဗုဒ္ဓပုမုခဿ ဘိက္ခုသံဃဿ ဒါပေသိ။ ဧဝံ သတ္တာ သပရိဝါရော တိံသယောဇနိကံ ကန္တာရံ သီဝလိတ္ထေရဿ ပုညံ အနုဘဝမာနောဝ အဂမာသိ။ ရေဝတတ္ထေရောပိ သတ္ထု အာဂမနံ ဥတွာ ဘဂဝတော ဂန္ဓကုဋိံ မာပေတွာ ပဉ္စ ကုဋ္ဌာဂါရသတာနိ ပဉ္စ စက်မနသတာနိ ပဉ္စရတ္တိဋ္ဌာနဒိဝါဋ္ဌာနသတာနိ စ မာပေသိ။ သတ္တာ တဿ သန္တိကေ မာသမတ္တမေဝ ဝသိ၊ တသ္မိံ ဝသမာနောပိ သီဝလိတ္ထေရဿေဝ ပုညံ အနုဘဝိ။

တတ္ထ ပန ဒွေ မဟလ္လကဘိက္ခု။ သတ္ထု ခဒိရဝနံ ပဝိသနကာလေ ဧဝံ စိန္တယိံ သု “အယံ ဘိက္ခု ဧတ္တကံ နဝကမ္ပံ ကရောန္တော ကိံ သက္ခိဿတိ သမဏဓမ္မံ ကာတုံ၊ သတ္တာ ‘သာရိပုတ္တဿ ကနိဋ္ဌော’တိ မုခေါလောကနကိစ္စံ ကရောန္တော ဝေရူပဿ နဝကမ္ပိကဿ ဘိက္ခုဿ သန္တိကံ အာဂတော”တိ။ သတ္တာပိ တံ ဒိဝသံ ပစ္စု- သကာလေ လောကံ ဝေါလောကေတွာ တေ ဘိက္ခု။ ဒိသ္မာ တေသံ စိတ္တာစာရံ အညာသိ၊ တသ္မာ တတ္ထ မာသမတ္တံ ဝသိတွာ နိက္ခမနဒိဝသေ ယထာ တေ ဘိက္ခု။ အတ္တနော တေလနာဋိဉ္စ ဥဒကတုမ္ပဉ္စ ဥပါဟနာနိ စ ပမုဿန္တိ၊ တထာ အဓိဋ္ဌဟိတွာ နိက္ခမန္တော ဝိဟာရူပစာရတော ဗဟိ နိက္ခန္တကာလေ ဣဒ္ဓိံ ဝိဿဇ္ဇေသိ။ အထ တေ ဘိက္ခု။ “မယာ ဣဒ္ဓိဒဉ္စ ပမုဋ္ဌံ၊ မယာပိ ပမုဋ္ဌ”န္တိ ဥဘောပိ နိဝတ္တိတွာ တံ ဌာနံ အသလ္လက္ခေတွာ ခဒိရရုက္ခကဏှကေဟိ ဝိဇ္ဈမာနာ ဝိစရိတွာ ဧကသ္မိံ ခဒိရရုက္ခေ ဩလမ္ပန္တံ အတ္တနော ဘဏှကံ ဒိသ္မာ အာဒါယ ပက္ကမိံ သု။ သတ္တာပိ ဘိက္ခုသံဃံ အာဒါယ ပုန မာသမတ္တေနေဝ သီဝလိတ္ထေရဿ ပုညံ အနုဘဝမာနော၊ ပဋိဂန္တာ ပုဗ္ဗာရာမံ ပါဝိသိ။

အထ တေ မဟလ္လကဘိက္ခု။ ပါတောဝ မုခံ ဓောဝိတွာ “အာဂန္တုကဘတ္တ- ဒါယိကာယ ဝိသာခါယ ဃရံ ယာဂုံ ပိဝိဿာမာ”တိ ဂန္တာ ယာဂုံ ပိဝိတွာ ခဇ္ဇကံ ခါဒိတွာ နိသိဒိံ သု။ အထ နေ ဝိသာခါ ပုစ္ဆိ “တုမှေပိ ဘန္တေ သတ္တာရာ သဒ္ဓိံ ရေဝတတ္ထေရဿ ဝသနဋ္ဌာနံ အဂမိတ္တာ”တိ။ အာမ ဥပါသိကေတိ။ ရမဏီယံ ဘန္တေ ထေရဿ ဝသနဋ္ဌာနန္တိ။ ကုတော တဿ ရမဏီယတာ၊ သေတကဏှက- ခဒိရရုက္ခဂဟနံ ပေတာနံ နိဝါသနဋ္ဌာနသဒိသံ ဥပါသိကေတိ။ အထညေ ဒွေ ဒဟရဘိက္ခု။ အာဂမိံ သု။ ဥပါသိကာ တေသမ္ပိ ယာဂုခဇ္ဇကံ ဒတွာ တထေဝ

၁-ကုတော တဿ တံ ရမဏီယံ၊ တာဝ သုဒ္ဓကံ ကဏှကခဒိရရုက္ခဂဟနံ (က)

ပဋိပုစ္ဆိ။ တေ အာဟံသု “န သက္ကာ ဥပါသိကေ ဝဏ္ဏေတုံ၊ သုဓမ္မဒေဝသဘာ-
 သဒိသံ ဣဒ္ဓိယာ အဘိသင်္ခတံ ဝိယ ထေရဿ ဝသနဋ္ဌာန”န္တိ။ ဥပါသိကာ
 စိန္တေသိ “ပဌမံ အာဂတာ ဘိက္ခု။ အညထာ ဝဒိံသု၊ ဣမေ အညထာ ဝဒန္တိ။
 ပဌမံ အာဂတာ ဘိက္ခု။ ကိဉ္စိဒေဝ ပမုဿိတွာ ဣဒ္ဓိယာ ဝိဿဋ္ဌကာလေ ပဋိ-
 နိဝတ္တိတွာ ဂတာ ဘဝိဿန္တိ။ ဣမေ ပန ဣဒ္ဓိယာ အဘိသင်္ခရိတွာ နိဗ္ဗိတကာလေ
 ဂတာ ဘဝိဿန္တိ”တိ အတ္တနော ပဏ္ဍိတဘာဝေန တေမတ္ထံ ဥတွာ “သတ္ထာရံ
 အာဂတကာလေ ပုစ္ဆိဿာမီ”တိ အဋ္ဌာသိ။ တတော မုဟုတ္တံယေဝ ၂ သတ္ထာ
 ဘိက္ခုသံဃပရိဝုတော ဝိသာခါယ ဂေဟံ ဂန္ဓာ ပညတ္တာသနေ နိသီဒိ။ သာ
 ဗုဒ္ဓပ္ပမုခံ ဘိက္ခုသံဃံ သက္ကစ္စံ ပရိဝိသိတွာ ဘတ္တကိစ္စာဝသာနေ သတ္ထာရံ ဝဋ္ဌိတွာ
 ပဋိပုစ္ဆိ “ဘန္တေ ဟုမေဟိ သဒ္ဓိံ ဂတဘိက္ခု။ သု ဧကစ္စေ ရေဝတတ္ထေရဿ
 ဝသနဋ္ဌာနံ ‘ခဒိရဂဟနံ အရည’န္တိ ဝဒန္တိ။ ဧကစ္စေ ‘ရမဏီယ’န္တိ။ ကိံ န ခေါ
 တေ”န္တိ။ တံ သုတွာ သတ္ထာ “ဥပါသိကေ ဂါမော ဝါ ဟောတု အရညံ ဝါ၊
 ယသ္မိံ ဌာနေ အရဟန္တော ဝိဟရန္တိ၊ တံ ရမဏီယမေဝါ”တိ ဝတွာ အနုသန္ဓိံ
 သဇ္ဇေတွာ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော ဣမံ ဂါထမာဟ—

၉၀။ “ဂါမေ ဝါ ယဒိ ဝါရညေ၊ နိန္တေ ဝါ ယဒိ ဝါ ထလေ။
 ယတ္ထ အရဟန္တော ဝိဟရန္တိ၊ တံ ဘူမိရာမဏေယျက”န္တိ။

တတ္ထ ကိဉ္စာပိ အရဟန္တော ဂါမန္တေ ကာယဝိဝေကံ န လဘန္တိ၊
 စိတ္တဝိဝေကံ ပန လဘန္တေဝ။ တေသဉ္စိ ဒိဗ္ဗပဋိဘာဂါနိပိ အာရမ္မဏာနိ
 စိတ္တံ စာလေတုံ န သက္ကောန္တိ။ တသ္မာ ဂါမော ဝါ ဟောတု အရညာဒီနံ
 ဝါ အညတရံ၊ ယတ္ထ အရဟန္တော ဝိဟရန္တိ၊ တံ ဘူမိရာမဏေယျကန္တိ သော
 ဘူမိပဒေသော ရမဏီယော ဧဝါတိ အတ္ထော။

ဒေသနာဝသာနေ ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလာဒီနိ ပါပုဏိံသုတိ။

အပရေန သမယေန ဘိက္ခု။ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ “အာဝုသော ဧကေန န
 ခေါ ကာရဏေန အာယသ္မာ သီဝလိတ္ထေရော သတ္တဒိဝသသတ္တမာသာမိကာနိ
 သတ္တ ဝဿာနိ မာတု ကုစ္ဆိယံ ဝသိ၊ ဧကေန နိရယေ ပစ္စိ၊ ဧကေန နိဿန္တေန
 လာဘဂ္ဂယသဂ္ဂပ္ပတ္ထော ဇာတော”တိ။ သတ္ထာ တံ ကထံ သုတွာ “ဘိက္ခဝေ ကိံ
 ကထေထာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဘန္တေ ဣဒံ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ တဿာယသ္မတော
 ပုဗ္ဗကမ္ပံ ကထေန္တော အာဟ—

၁-သတ္ထု (သီ၊ သျာ) ၂-မုဟုတ္တံယေဝ (သီ၊ သျာ)

ဘိက္ခုဝေ ဣတော ကေနဂုတိကပေ ဝိပဿီ ဘဂဝါ လောကေ ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ
 ကေသ္မိံ သမယေ ဇနပဒစာရိကံ စရံတွာ ပိတု နဂရံ ပစ္စာဂမာသိ။ ရာဇာ
 ဗုဒ္ဓပ္ပမုခဿ ဘိက္ခုသံဃဿ အာဂန္တာကဒါနံ သဇ္ဇေတွာ နာဂရာနံ သာသနံ
 ပေသေသိ “အာဂန္တာ မယံ ဒါနေ သဟာယကာ ဟောန္တ။”တိ။ တေ တထာ
 ကတွာ “ရညာ ဒိန္နဒါနတော အတိရေကတရံ ဒဿာမာ”တိ သတ္ထာရံ
 နိမန္တေတွာ ပုနဒိဝသေ ဒါနံ ပဋိယာဒေတွာ ရညော သာသနံ ပဟိဏိံသု။
 ရာဇာ အာဂန္တာ တေသံ ဒါနံ ဒိသ္မာ “ဣတော အဓိကတရံ ဒဿာမိ”တိ ပုန-
 ဒိဝသတ္ထာယ သတ္ထာရံ နိမန္တေသိ။ နေဝ ရာဇာ နာဂရေ ပရာဇေတံ သက္ခိ၊ န
 နာဂရာ ရာဇာနံ။ နာဂရာ ဆဋ္ဌေ ဝါရေ “သွေ ဒါနိ ယထာ ‘ဣမသ္မိံ ဒါနေ ဣဒံ နာမ
 နတ္ထိ’တိ န သက္ကာ ဟောတိ ဝတ္ထု၊ ဧဝံ ဒါနံ ဒဿာမာ”တိ စိန္တေတွာ ပုနဒိဝသေ
 ဒါနံ ပဋိယာဒေတွာ “ကိံ န ခေါ ဧတ္ထ နတ္ထိ”တိ ဩလောကေန္တာ အလ္လမရမေဝ န
 အဒ္ဓသံသု။ ပက္ကမရ ပန ဗဟံ အတ္ထိ။ တေ အလ္လမရဿတ္ထာယ စတုသု နဂရဒ္ဓါရေသု
 စတ္တာရိ ကဟာပဏသဟဿာနိ ဂါဟာပေတွာ ပဟိဏိံသု။ အထေ-
 ကော ဇနပဒမနုဿော ဂါမဘောဇကံ ပဿိတံ အာဂစ္ဆန္တော အန္တရာမဂ္ဂေ
 မရပဋ္ဌလံ ဒိသ္မာ မက္ခိကာ ပလာပေတွာ သာခံ ဆိန္နိတွာ သာခါဒဏ္ဍကေနေဝ
 သဒ္ဓိံ မရပဋ္ဌလံ အာဒါယ “ဂါမဘောဇကဿ ဒဿာမိ”တိ နဂရံ ပါဝိသိ။ မရ-
 အတ္ထာယ ဂတော တံ ဒိသ္မာ “အဗ္ဗော ဝိက္ခိဏိယံ မရ”န္တိ ပုစ္ဆိ။ န ဝိက္ခိဏိယံ
 သာမိကိ။ ဟန္တ ဣမံ ကဟာပဏံ ဂဟေတွာ ဒေဟိတိ။ သော စိန္တေသိ “ဣမံ မရ-
 ပဋ္ဌလံ ပါဒမတ္တမ္ဗိန အဋ္ဌတိ၊ အယံ ပန ကဟာပဏံ ဒေတိ။ ဗဟုကဟာပဏကော
 မညေ၊ မယာ ဝဓေတံ ဝဋ္ဌတိ”တိ။ အထ နံ “န ဒေမိ”တိ အာဟ။ တေန ဟိ ဒွေ
 ဂဟာပဏေ ဂဏှာဟိတိ။ ဒွိဟိပိ န ဒေမိတိ။ ဧဝံ ဟံာဝ ဝဓေသိ၊ ယာဝ သော
 “တေန ဟိ ဣဒံ သဟဿံ ဂဏှာဟိ”တိ ဘဏ္ဍိကံ ဥပနေသိ။

အထ နံ သော အာဟ “ကိံ န ခေါ တံ ဥပ္ပတ္တကော၊ ဥဒါဟု ကဟာပဏာနံ
 ဌပနောကာသံ န လဘသိ၊ ပါဒမ္ဗိ န အဋ္ဌနကံ မရံ ‘သဟဿံ ဂဟေတွာ
 ဒေဟိ’တိ ဝဒသိ၊ ကိံ နာရမတ”န္တိ။ ဇာနာမဟံ ဘော၊ ဣမိနာ ပန မေ ကမ္မံ
 အတ္ထိ၊ တေနဝံ ဝဒါမိတိ။ ကိံ ကမ္မံ သာမိတိ။ အမေဟိ ဝိပဿီဗုဒ္ဓဿ အဋ္ဌ-
 သဋ္ဌိသမဏသဟဿပရိဝါရဿ မဟာဒါနံ သဇ္ဇိတံ၊ တဠြေကံ အလ္လမရမေဝ
 နတ္ထိ၊ တသ္မာ ဧဝံ ဂဏှာမိတိ။ ဧဝံ သန္တေ နာဟံ မူလေန ဒဿာမိ၊ သစေ အဟမ္ဗိ
 ဒါနေ ပတ္ထိံ လဘိဿာမိ၊ ဒဿာမိတိ။ သော ဂန္တာ နာဂရာနံ တမတ္ထံ အာရော-
 စေသိ။ နာဂရာ တဿ သဒ္ဓါယ ဗလဝဘာဝံ ဥတွာ “သာရီ” ပတ္ထိကော

၁-သာရ သာရ (သီ၊က)

ဟောတူ”တိ ပဋိဇာနိံ သု၊ တေ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခံ ဘိက္ခုသံဃံ နိသီဒါပေတွာ ယာဂု-
 ခဇ္ဇကံ ဒတွာ မဟတိံ သုဝဏ္ဏပါတိံ အာဟရာပေတွာ မရပဋ္ဌလံ ပိဋ္ဌာပေသုံ။
 တေနေဝ မနုဿေန ပဏ္ဍာကာရတ္ထာယ ဒင်္ဂေါရကောပိ အာဟဋ္ဌော အတ္ထိ၊
 သော တမ္ပိ ဒမိံ ပါတိယံ အာကိရိတွာ တေန မရနာ သံသန္ဓိတွာ^၁
 ဗုဒ္ဓပ္ပမုခဿ ဘိက္ခုသံဃဿ အာဒိတော ပဋ္ဌာယ အဒါသိ။ တံ ယာဝဒတ္ထံ
 ဂဏှန္တာနံ သဗ္ဗေသံ ပါပုဏိ၊ ဥတ္တရိမ္ပိ အဝသိဋ္ဌံ အဟောသိယေဝ။ “ဧဝံ
 ထောက် မရ ကထံ တာဝ ဗဟူနံ ပါပုဏိ”တိ န စိန္တေတဗ္ဗံ။ တပ္ပိ ဗုဒ္ဓါနု-
 ဘာဝေန ပါပုဏိ၊ ဗုဒ္ဓဝိသယော န စိန္တေတဗ္ဗော။ စတ္တာရိ ဟိ “အစိန္တေ-
 ယျာနိ”တိ^၂ ဝုတ္တာနိ။ တာနိ စိန္တေန္တော ဥမ္မာဒဿေဝ ဘာဂိ ဟောတိတိ။
 သော ပုရိသော ဧတ္တကံ ကမ္မံ ကတွာ အာယုပရိယောသာနေ ဒေဝလောကေ
 နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဧတ္တကံ ကာလံ သံသရန္တော ဧကသ္မိံ သမယေ ဒေဝလောကာ
 စဝိတွာ ဗာရာဏသိယံ ရာဇကုလေ နိဗ္ဗတ္တော ပိတု အစ္စယေန ရဇ္ဇံ ပါပုဏိ။ သော
 “ဧကံ နဂရံ ဂဏှိဿာမိ”တိ ဂန္တော ပရိဝါရေသိ၊ နာဂရာနဉ္စ သာသနံ ပဟိဏိ
 “ရဇ္ဇံ ဝါ မေ ဒေန္တု ယုဒ္ဓံ ဝါ”တိ။ တေ “နေဝ ရဇ္ဇံ ဒဿာမ, န ယုဒ္ဓံ”န္တိ ဝတွာ
 စူဠဒွါရေဟိ နိက္ခမိတွာ ဒါရူဒကာဒီနိ အာဟရန္တိ၊ သဗ္ဗကိစ္စာနိ ကရောန္တိ။

ဣတရောပိ စတ္တာရိ မဟာဒွါရာနိ ရက္ခန္တော သတ္တမာသာမိကာနိ သတ္တ
 ဝဿာနိ နဂရံ ဥပရန္တိ။ အထဿ မာတာ “ကိံ မေ ပုတ္တော ကရောတိ”တိ
 ပုစ္ဆိတွာ “ဣဒံ နာမ ဒေဝီ”တိ တံ ပဝတ္ထိံ သုတွာ “ဗာလော မမ ပုတ္တော၊
 ဂစ္ဆထ, တဿ ‘စူဠဒွါရာနိပိ ပိဓာယ နဂရံ ဥပရန္တတူ’တိ ဝဒေထာ”တိ။ သော
 မာတု သာသနံ သုတွာ တထာ အကာသိ။ နာဂရာပိ ဗဟိ နိက္ခမိတုံ အလ-
 ဘန္တော သတ္တမေ ဒိဝသေ အတ္တနော ရာဇာနံ မာရေတွာ တဿ ရဇ္ဇံ အဒံသု။
 သော ဣမံ ကမ္မံ ကတွာ အာယုပရိယောသာနေ အဝိစိမ္ပိ နိဗ္ဗတ္တိတွာ
 ယာဝါယံ ပဏဝီ ယောဇနမတ္ထံ ဥဿန္တာ၊ တာဝ နိရယေ ပစ္စိတွာ စတုန္တံ
 စူဠဒွါရာနံ ပိဒဟိတတ္တာ တတော စုတော တဿာ ဧဝ မာတု ကုစ္ဆိသ္မိံ
 ပဋိသန္ဓိံ ဂဟေတွာ သတ္တမာသာမိကာနိ သတ္တ ဝဿာနိ အန္တောကုစ္ဆိသ္မိံ
 ဝသိတွာ သတ္တ ဒိဝသာနိ ယောနိမုခေ တိရိယံ နိပဇ္ဇိ။ ဧဝံ ဘိက္ခဝေ သိဝလိ
 တဒါ နဂရံ ဥပရန္တိတွာ ဂဟိတကမ္မေန ဧတ္တကံ ကာလံ နိရယေ ပစ္စိတွာ
 စတုန္တံ စူဠဒွါရာနံ ပိဒဟိတတ္တာ တတော စုတော တဿာ ဧဝ မာတု
 ကုစ္ဆိယံ ပဋိသန္ဓိံ ဂဟေတွာ ဧတ္တကံ ကာလံ ကုစ္ဆိယံ ဝသိ။ နဝမရနော
 ဒိန္နတ္တာ လာဘဂ္ဂယသဂ္ဂပ္ပတ္တော ဇာတောတိ။

၁-သန္ဓေတွာ (သီ)၊ သန္ဓေတွာ (သု) ၂-အံ ၁-၃၉ ၂-ပိဋက

ပုနေကဒိဝသံ ဘိက္ခု ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ “အဟော သာမဏေရဿ လာဘော၊ အဟော ပုညံ၊ ယေန ဧကကေန ပဉ္စန္ဒံ ဘိက္ခုသတာနံ ပဉ္စကုဋ္ဌာ- ဂါရသတာဒိနိ ကတာနိ” တိ။ သတ္ထာ အာဂန္တာ “ကာယ နုတ္တဘိက္ခဝေ ဧတရဟိ ကထာယ သန္ဓိသိန္ဓာ” တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ” တိ ပုတ္တေ “ဘိက္ခဝေ မယံ ပုတ္တဿ နေဝ ပုညံ အတ္ထိ၊ န ပါပံ၊ ဥဘယမဿ ပဟိန” န္တိ ဝတွာ မြာဟ္မဏဝဂ္ဂေ ဣမံ ဂါထမာဟ—

“ယောဓ ပုညဉ္စ ပါပဉ္စ၊ ဥဘော သင်္ဂ’ မုပစ္စဂါ။
အသောကံ ဝိရဇံ သုဒ္ဓါ၊ တမဟံ မြုမိ မြာဟ္မဏ” န္တိ။

ခဒိရဝနိယရေဝတတ္ထေရဝတ္ထု နဝမံ။

၁၀-အညတရဇုတ္တိဝတ္ထု

ရမဏိယာနိတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္ထာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော အညတရိ ဣတ္ထိ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။

ဧကော ကိရ ပိဏ္ဍပါတိကော ဘိက္ခု သတ္ထု သန္တိကေ ကမ္မဋ္ဌာနံ ဂဟေတွာ ဧကံ ဇိဏ္ဏဥယျာနံ ပဝိသိတွာ သမဏဓမ္မံ ကရေတိ။ ဧကော နဂရသောဘိနိ ဣတ္ထိ ပုရိသေန သ” “အဟံ အသုကဋ္ဌာနံ နာမ ဂမိဿာမိ၊ တံ တတ္ထ အာဂစ္ဆေယျာသိ” တိ သင်္ကေတံ ကတွာ အဂမာသိ။ သော ပုရိသော နာဂစ္ဆိ။ သာ တဿ အာဂမနမဂ္ဂံ ဩလောကေန္တိ တံ အဒိသွာ ဥက္ကဏ္ဍိတွာ ဣတော စိတော စ ဝိစရမာနာတံ ဥယျာနံ ပဝိသိတွာ ထေရံပလ္လင်္ဂံ အာဘုဇိတွာ နိသိန္ဓံ ဒိသွာ ဣတော စိတော စ ဩလောကယမာနာ အညံ ကဉ္စိ အဒိသွာ “အယဉ္စ ပုရိသောဓေ၊ ဣမဿ စိတ္တံ ပမောဟေဿာမိ” တိ တဿ ပုရတော ဌတွာ ပုနပျာနံ နိဝတ္ထုသာဠကံ မောစေတွာ နိဝါသေတိ၊ ကေသေ မုဉ္စိတွာ ဗန္ဓတိ၊ ပါဏိံ ပဟရိတွာ ဟသတိ။ ထေရဿ သံဝေဂေါ ဥပ္ပဇိတွာ သကလသရိရံ ဖရိ။ သော “ကိံ န ခေါ ဣဒ” န္တိ စိန္တေသိ။ သတ္ထာပိ “မမ သန္တိကေ ကမ္မဋ္ဌာနံ ဂဟေတွာ ‘သမဏဓမ္မံ ကရိဿာမိ’ တိ ဂတဿ ဘိက္ခုနော ကာ န ခေါ ပဝတ္ထိ” တိ ဥပဓာရေန္တော တံ ဣတ္ထိံ ဒိသွာ တဿာ အနာစာရကိရိယံ၊ ထေရဿ စ သံဝေဂပ္ပတ္ထိံ ဥတွာ ဂန္ဓကုဋိယံ နိသိန္ဓောဝ တေန သဒ္ဓိံ ကထေသိ “ဘိက္ခု ကာမဂဝေသကာနံ အရမဏဋ္ဌာနမေဝ ဝိတရာဂါနံ ရမဏဋ္ဌာနံ

ဟောတိ”တိ။ ဧဝံ ပန ဝတ္တာ ဩဇာသံ ဖရိတ္တာ တဿ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော
ဣမံ ဂါထမာဟ—

၉၉။ “ရမဏီယာနိ အရညာနိ၊ ယတ္ထ န ရမတိ ဇနော။
ဝိတရာဂါ ရမိဿန္တိ၊ န တေ ကာမဂဝေသိနော”တိ။

တတ္ထ အရညာနိတိ သုပုပ္ဖိတတရုဝနသဏ္ဍပဋိမဏ္ဍိတာနိ ဝိမလသလိလ-
သဗ္ဗန္ဓာနိ အရညာနိ နာမ ရမဏီယာနိ။ ယတ္ထာတိ ယေသု အရညေသု
ဝိကသိတေသု ပဒုမဝနေသု ဂါမမက္ခိကာ ဝိယ ကာမဂဝေသကော ဇနော န
ရမတိ။ ဝိတရာဂါတိ ဝိဂတရာဂါ ပန ခိဏာသဝါ နာမ ဘမရမရုကရာ ဝိယ ပဒုမ-
ဝနေသု တထာရူပေသု အရညေသု ရမိဿန္တိ။ ကိံ ကာရဏာ? န တေ ကာမ-
ဂဝေသိနော၊ ယသ္မာ တေ ကာမဂဝေသိနော န ဟောန္တိတိ အတ္ထော။

ဒေသနာဝသာနေ သော ထေရော ယထာနိသိန္ဓောဝ သဟ ပဋိသမ္ဘိဒါဟိ
အရဟတ္တံ ပါပုဏိတွာ အာကာသေနာဂန္ဓာ ထုတိံ ကရောန္တော တထာဂတဿ
ပါဒေ ဝန္တိတွာ အဂမာသိတိ။

အညတရဇ္ဇတ္ထိဝတ္ထု ဒသမံ။

အရဟန္တဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

သတ္တမော ဝဂ္ဂေါ။

၈-သဟဿဝဂ္ဂ

၁-တမ္ပဒါဠိကစောရဿာတကဝတ္ထု

သဟဿပဗ္ဗိ စေ ဝါစာတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဝေဠုဝနေ ဝိဟရန္တော တမ္ပဒါဠိကစောရဿာတကံ အာရဟန္တ ကထေသိ။

ဧကေနပဉ္စသတာ ကိရ စောရာ ဂါမဿာတကာဒိနိ ကရောန္တာ ဇီဝိကံ ကပ္ပေသုံ။ အထေကော ပုရိသော နိဗ္ဗိဒ္ဓပိဂံလော တမ္ပဒါဠိကော တေသံ သန္တကံ ဂန္တာ “အဟမ္မိ တုမေဟိ သဒ္ဓိံ ဇီဝိဿာမိ” တိ အာဟ။ အထ နံ စောရဇေဋ္ဌကဿ ဒသေတွာ “အယမ္မိ အမှာကံ သန္တိကေ ဝသိတုံ ဣန္ဒြိတိ” တိ အာဟံသု။ အထ နံ စောရဇေဋ္ဌကော ဩလောကေတွာ “အယံ မာရု ကနံ သိန္ဓိတွာ ပိတု ဝါ ဂလံလောဟိတံ နိဟရိတွာ ခါဒနသမတ္ထော အတိကက္ခဋ္ဌော” တိ စိန္တေတွာ “နတ္ထေတဿ အမှာကံ သန္တိကေ ဝသနကိစ္စ” န္တိ ပဋိက္ခိပိ။ သော ဒဝံ ပဋိက္ခိတ္တောပိ အာဂန္တာ ဧကံ တဿေဝ အန္တေဝါသိကံ ဥပဋ္ဌဟန္တော အာရာဓေသိ။ သော တံ အာဒါယ စောရဇေဋ္ဌကံ ဥပသက်မိတွာ “သာမိ ဘဒ္ဒကော ဒေ၊ အမှာကံ ဥပကာရကော၊ သင်္ဂဏှယ န” န္တိ ယာဂိတွာ စောရဇေဋ္ဌကံ ပဋိစ္စာပေသိ။ အထေလဒိဝသံ နာဂရာ ရာဇပုရိသေဟိ သဒ္ဓိံ ဧကတော ဟုတွာ တေ စောရေ ဂဟေတွာ ဝိနိစ္ဆယမဟာမဇ္ဈာနံ သန္တိကံ နယိံသု။ အမဇ္ဈာ တေသံ ဖရသုနာ သီသစ္ဆေဒံ အာဏာပေသုံ။ ကပော “ကော န ခေါ ဣမေ မာရေဿတိ” တိ ပရိယေသန္တာ တေ မာရေတုံ ဣန္ဒြိန္တံ ကဉ္စိ အဒိသွာ စောရဇေဋ္ဌကံ အာဟံသု “တွံ ဣမေ မာရေတွာ ဇီဝိတဉ္စေဝ လဘိဿသိ သမ္မာနဉ္စ၊ မာရေဟိ နေ” တိ။ သောပိ အက္ကာနံ နိဿာယ ဝသိတတ္တာ တေ မာရေဟုံ န ဣန္ဒြိ။ ဧကေနူပါယေန ဧကေန- ပဉ္စသတေ ပုစ္ဆိံသု၊ သဗ္ဗေပိ န ဣန္ဒြိံသု။ သဗ္ဗပစ္စာ တံ နိဗ္ဗိဒ္ဓပိဂံလံ တမ္ပဒါဠိကံ ပုစ္ဆိံသု။ သော “သာရူ” တိ သမ္ပုဋိစ္စိတွာ တေ သဗ္ဗေပိ မာရေတွာ ဇီဝိတဉ္စေဝ သမ္မာနဉ္စ လဘိ။ ဧတေနူပါယေန နဂရဿ ဒက္ခိဏတောပိ ပဉ္စ စောရသတာနိ အာနေတွာ အမဇ္ဈာနံ ဒသေတွာ တေဟိ တေသမ္ပိ သီသစ္ဆေဒေ အာဏတ္ထေ စောရဇေဋ္ဌကံ အာဒိံ ကတွာ ပုစ္ဆန္တာ ကဉ္စိ မာရေတုံ ဣန္ဒြိန္တံ အဒိသွာ “ပုရိမဒိဝသေ ဧကော ပုရိသော ပဉ္စသတေ စောရေ မာရေသိ၊ ကဟံ န ခေါ သော” တိ။ “အသုကဋ္ဌာနေ အမေဟိ ဒိဋ္ဌော” တိ ဝုတ္တေ တံ ပက္ခောသာပေတွာ “ဣမေ မာရေဟိ၊ သမ္မာနံ လစ္ဆသိ” တိ အာဏာပေသုံ။ သော “သာရူ” တိ သမ္ပုဋိစ္စိတွာ တေ သဗ္ဗေပိ မာရေတွာ သမ္မာနံ လဘိ။ အထ နံ “ဘဒ္ဒကော

အယံ ပုရိသော၊ နိဗဒ္ဓံ စောရဃာတကမေဝ ဧတံ ကရိဿာမာ”တိ မန္တောတွာ တဿ တံ ဌာနန္တရံ ဒတွာဝ သမ္မာနံ ကရိံသု။ သော ပစ္ဆိမဒိသတောပိ ဥတ္တရဒိသတောပိ အာနိတေ ပဉ္စသတေ ပဉ္စသတေ စောရေ ဃာတေသိယေဝ။ ဧဝံ စတူဟိ ဒိသာဟိ အာနိတာနိ ဒွေ သဟဿာနိ မာရေတွာ တတော ပဋ္ဌာယ ဒေဝသိကံ ဧကံ ဒွေတိ အာနိတေ တေ မနုဿေ မာရေတွာ ပဉ္စပဏ္ဍာသ သံဝစ္ဆရာနိ စောရဃာတကကမ္ပံ အကာသိ။

သော မဟလ္လကကာလေ ဧကပ္ပဟာရေနေဝ သီသံ ဆိန္ဒိတုံ န သက္ကောတိ၊ ဒွေ တယော ဝါရေ ပဟရန္တော မနုဿေ ကိလမေတိ။ နာဂရာ စိန္တယိံသု “အညောပံ စောရဃာတကော ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ၊ အယံ အတိဝိယ မနုဿေ ကိလမေတိ၊ ကိံ ဣမိနာ”တိ တဿ တံ ဌာနန္တရံ ဟရိံသု။ သော ပုဗ္ဗေ စောရဃာတကကမ္ပံ ကရောန္တော “အဟတသာဋကေ နိဝါသေတုံ၊ နဝသပ္ပိနာ သင်္ခတံ ဒီရယာဂုံ ပိဝိတုံ၊ သုမနပုပ္ဖါနိ ပိလန္တိတုံ၊ ဂန္ဓေ ဝိလိမ္ပိတု”န္တိ ဣမာနိ စတ္တာရိ န လဘိ။ သော ဌာနာ စာဝိတဒိဝသေ “ဒီရယာဂုံ မေ ပစထာ”တိ ဝတွာ အဟတဝတ္ထသုမနမာလာဝိလေပနာနိ ဂါဟာပေတွာ နဒိံ ဂန္ဓာ နတွာ အဟတဝတ္ထာနိ နိဝါသေတွာ မာလာ ပိလန္တိတွာ ဂန္ဓေဟိ အနုလိတ္တဂတ္ထော ဂေဟံ အာဂန္ဓာ နိသိဒိ။ အထဿ နဝသပ္ပိနာ သင်္ခတံ ဒီရယာဂုံ ပုရတော ဌပေတွာ ဟတ္ထဓောဝနောဒကံ အာဟရိံသု။ တသ္မိံ ခဏေ သာရိပုတ္တတ္ထေရော သမာပတ္တိတော ပုဋ္ဌာယ “ကတ္ထ နု ခေါ အဇ္ဇ မယာ ဂန္တဗ္ဗ”န္တိ အတ္တနော ဘိက္ခာစာရံ ဩလောကေန္တော တဿ ဂေဟေ ဒီရယာဂုံ ဒိသွာ “ကရိဿတိ နု ခေါ မေ ပုရိသော သင်္ဂဟ”န္တိ ဥပဓာရေန္တော “မံ ဒိသွာ မမ သင်္ဂဟံ ကရိဿတိ၊ ကရိတွာ စ ပန မဟာသမ္ပတ္တိံ လဘိဿတိ အယံ ကုလပုတ္တော”တိ ဥတွာ စိဝရံ ပါရုပိတွာ ပတ္တံ အာဒါယ တဿ ဂေဟဒွါရေ ဌိတမေဝ အတ္တာနံ ဒဿေသိ။

သော ထေရံ ဒိသွာ ပသန္တစိတ္တော စိန္တေသိ “မယာ စိရံ စောရဃာတက- ကမ္ပံ ကတံ၊ ဗဟူ မနုဿာ မာရိတာ၊ ဣဒါနိ မေ ဂေဟေ ဒီရယာဂု ပဋိယတ္တာ၊ ထေရော အာဂန္ဓာ မမ ဂေဟဒွါရေ ဌိတော၊ ဣဒါနိ မယာ အယျဿ ဒေယျမေဗ္ဗံ ဒါတုံ ဝဇ္ဇတိ”တိ ပုရတော ဌပိတယာဂုံ အပနေတွာ ထေရံ ဥပ- သင်္ဂဟိတွာ ဝန္တိတွာ အန္တောဂေဟေ နိသိဒါပေတွာ ပတ္တေ ဒီရယာဂုံ အာကိရိတွာ နဝသပ္ပိံ အာသိဉ္စိတွာ ထေရံ ဗိဇမာနော အဋ္ဌာသိ။ အထဿ စ ဒီဃရတ္တံ အလဒ္ဓပုဗ္ဗတာယ ဒီရယာဂုံ ပါတုံ ဗလဝအဇ္ဈာသယော အဟောသိ။ ထေရော တဿ အဇ္ဈာသယံ ဥတွာ “တံ ဥပါသက အတ္တနော ယာဂုံ

ပိဝါ”တိ အာဟ။ သော အညဿ ဟတ္ထေ ဝိဇနိံ ဒတွာ ယာဂံ ပိဝိ။ ထေရော ဝိဇမာနံ ပုရိသံ “ဂစ္ဆ၊ ဥပါသကမေဝ ဝိဇာဟိ”တိ^၁ အာဟ။ သော ဝိဇိယမာနော ကုတ္တိပူရံ ယာဂံ ပိဝိတွာ အာဂန္တာ ထေရံ ဝိဇမာနော ဌတွာ ဂတဘာဟာရကိစ္စဿ ထေရဿ ပတ္တံ အဂ္ဂဟေသိ။ ထေရော တဿ အနုမောဒနံ အာရဘိ။ သော အတ္တနော စိတ္တံ ထေရဿ ဓမ္မဒေသနာနဂံ^၂ ကာတုံ နာသက္ခိ။ ထေရော သလ္လက္ခေတွာ “ဥပါသက ကဿာ စိတ္တံ ဒေသနာနဂံ ကာတုံ န သက္ခောသိ”တိ ပုစ္ဆိ။ ဘန္တေ မယာ ဒိဃရတ္တံ ကက္ခန္ဓကမ္ပံ ကတံ၊ ဗဟူ မနဿာ မာရိတာ၊ တမဟံ အတ္တနော ကမ္ပံ အနုဿရန္တော စိတ္တံ အယုဿ ဒေသနာနဂံ ကာတုံ နာသက္ခိန္နိ။ ထေရော “ဝဇ္ဇေဿာမိ န”န္တိ စိန္တေတွာ ကိံ ပန တံ အတ္တနော ရုစိယာ အကာသိ၊ အညေဟိ ကာရိတောသိတိ။ ရာဇာ မံ ကာရေသိ ဘန္တေတိ။ ကိံ န ခေါ တေ ဥပါသက ဧဝံ သန္တေ အကုသလံ ဟောတိတိ။ မဒ္ဒဓာတုကော^၃ ဥပါသကော ထေရေနေဝံ ဝုတ္တေ^၄ “နတ္ထိ မယံ အကုသလ”န္တိ သညိ ဟုတွာ တေန ဟိ ဘန္တေ ဓမ္မံ ကထေထာတိ။ သော ထေရေ အနုမောဒနံ ကရောန္တေ ဧကဂ္ဂစိတ္တော ဟုတွာ ဓမ္မံ သုဏန္တော သောတာပတ္တိမဂ္ဂဿ ဩရတော အနုလောမိကံ ခန္တိံ နိဗ္ဗတ္တေသိ။ ထေရောပိ အနုမောဒနံ ကတွာ ပက္ကာမိ။ ၊

ဥပါသကံ ထေရံ အနုဂန္တာ နိဝတ္တမာနံ ဧကာ ယက္ခိနိ ဓေနဝေသေန အာဂန္တာ ဥရေ ပဟရိတွာ မာရေသိ။ သော ကာလံ ကတွာ တုသိတပုရေ နိဗ္ဗတ္တိ။ ဘိက္ခု။ ဓမ္မသဘာယံ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသံ “စောရဿာတကော ပဉ္စပဏ္ဍာသ ဝဿာနိ ကက္ခန္ဓကမ္ပံ ကတွာ အဇ္ဇေဝ တတော မုတ္တော၊ အဇ္ဇေဝ ထေရဿ ဘိက္ခံ ဒတွာ အဇ္ဇေဝ ကာလံ ကတော၊ ကဟံ န ခေါ နိဗ္ဗတ္တော”တိ။ သတ္တာ အာဂန္တာ “ကာယ နုတ္ထ ဘိက္ခဝေ ဧတရဟိ ကထာယ သန္နိသိန္နာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ “ဘိက္ခဝေ တုသိတပုရေ နိဗ္ဗတ္တော”တိ အာဟ။ ကိံ ဘန္တေ ဝဒေထ၊ ဧတ္တကံ ကာလံ ဧတ္တကေ မနုဿေ ဃာတေတွာ တုသိတဝိမာနေ နိဗ္ဗတ္တောတိ။ “အာမ ဘိက္ခဝေ၊ မဟန္တော တေန ကလျာဏမိတ္တော လဒ္ဓေါ၊ သော သာရိပုတ္တဿ ဓမ္မဒေသနံ သုတွာ အနုလောမဉ္ဇာဏံ နိဗ္ဗတ္တေတွာ ဣတော စုတော တုသိတဝိမာနေ နိဗ္ဗတ္တော”တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

“သုဘာသိတံ သုဏိတွာန၊ နဂရေ စောရဿာတကော။
အနုလောမခန္တိံ လဒ္ဓါန၊ မောဒတိ တိဒိဝံ ဂတော”တိ။

၁-ဂစ္ဆ တံဥပါသကမာ မေ ဝိဇာဟိတိ (က) ၂-ဓမ္မဒေသနာနဂတံ (သျှ) ၃-ဒေသနာနယောဂံ (က)
၄-မုဒ္ဒဓာတုကော (သိ) ၄-ဝုတ္တော (သျှ)

ဘန္တေ အနုမောဒနကထာ နာမ န ဗလဝါ၊ တေန ကတံ အကုသလ-
ကမ္မံ မဟန္တံ၊ ကထံ ဧတ္တကေန ဝိသေသံ နိဗ္ဗတ္တေသီတိ။ သတ္တာ “ကိံ ဘိက္ခဝေ
‘မယာ ဒေသိတဓမ္မဿ အပ္ပံ ဝါ ဗဟံ ဝါ’တိ မာ ပမာဏံ ဂဏှထ။ ဧကဝါစာပိ
ဟိ အတ္တနိသယိတာ သေယျာဝါ”တိ ဝတှာ အနုသန္တိံ ဃဇေတွာ ဓမ္မံ
ဒေသေန္တော ဣမံ ဂါထမာဟ—

၁၀၀။ “သဟဿမပိ စေ ဝါစာ၊ အနတ္ထပဒသံဟိတာ။
ဧကံ အတ္ထပဒံ သေယျော၊ ယံ သုတွာ ဥပသမ္ပတိ”တိ။

တတ္ထ သဟဿမပီတိ ပရိစ္ဆေဒဝစနံ၊ ဧကံ သဟဿံ ဒွေ သဟဿာနီတိ
ဧဝံ သဟဿေန စေပိံ ပရိစ္ဆိန္နဝါစာဟောန္တိ။ တာ စပန အနတ္ထပဒသံဟိတာ
အာကာသဝဏှနာပဗ္ဗတဝဏှနာဝနဝဏှနာဒီနိ ပကာသကေဟိ အနိယျာန-
ဒီပကေဟိ အနတ္ထကေဟိ ပဒေဟိ သံဟိတာ ယာဝ ဗဟုကာ ဟောတိ၊ တာဝ
ပါပိကာ ဧဝါတိ အတ္ထော။ ဧကံ အတ္ထပဒန္တိ ယံ ပန “အယံ ကာယော၊ အယံ
ကာယဂတာသတိ၊ တိဿော ဝိဇ္ဇာ အနုပုတ္တော၊ ကတံ ဗုဒ္ဓဿ သာသန”န္တိ
ဧဝရူပံ ဧကံ အတ္ထပဒံ သုတွာ ရာဂါဒိဂူပသမေန ဥပသမ္ပတိ၊ တံ အတ္ထဿာဓကံ
နိဗ္ဗာနပ္ပဋိသံယုတ္တံ ခန္ဓဓာတုအာယတနဗျူဟဗလဗောဇျာန်သတိပဋ္ဌာနပရိဒီပကံ
ဧကမ္ပိ ပဒံ သေယျောယေဝါတိ အတ္ထော။

ဒေသနာဝသာနေ ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလာဒီနိ ပါပုဏိံ သူတိ။
တမ္ပဒါဋ္ဌိကစောရဿာတကဝတ္ထု ပဌမံ။

၂-ဗာဟိယဒါရုစီရိယတ္ထေရဝတ္ထု

သဟဿမပိ စေ ဂါထာတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော
ဒါရုစီရိယတ္ထေရံ အာရပ္ပ ကထေသိ။

ဧကသ္မိံ ဟိ ကာလေ ဗဟူ မနုဿာ နာဝါယ မဟာသမုဒ္ဒံ ပက္ခန္ဓိတွာ
အန္တောမဟာသမုဒ္ဒေ ဘိန္နာယ နာဝါယ မစ္ဆကစ္ဆပဘက္ခာ အဟေသုံ။ ဧကော-
ဝေတ္ထု ၂ ဧကံ ဖလကံ ဂဟေတွာ ဝါယမန္တော သုပ္ပါရကပဋနတီရံ ဩက္ကမိ၊
တဿ နိဝါသနပါရုပနံ နတ္ထိ။ သော အညံ ကိဉ္စိ အပဿန္တော သုက္ခကဋ္ဌ-
ဒဏှကေ ဝါကေဟိ ပလိဝေဌေတွာ နိဝါသနပါရုပနံ ကတွာ ဒေဝကုလတော

ကပါလံ ဂဟေတွာ သုပ္ပါရကပဋ္ဌနံ အဂမာသိ။ မနုဿာ တံ ဒိသွာ ယာဂု-
 ဘတ္တာဒီနိ ဒတွာ “အယံ ဧကော အရဟာ”တိ သမ္ဘာဝေသုံ။ သော ဝတ္ထေသု
 ဥပနိတေသု “သစာဟံ နိဝါသေဿာမ် ဝါပါရုပိဿာမ် ဝါ၊ လာဘသက္ကာရော
 မေ ပရိဟာယိဿတိ”တိ တာနိ ဝတ္ထာနိ ပဋိက္ခိပိတွာ ဒါရုစီရနောပရိဒဟိ”။
 အထဿ ဗဟူဟိ “အရဟာ အရဟာ”တိ ဝုစ္စမာနဿ ဧဝံ စေတသော
 ပရိပိတက္ကော ဥဒပါဒိ “ယေ ခေါ ကေစိ လောကေ အရဟန္တော ဝါ
 အရဟတ္တမဂ္ဂံ ဝါ သမာပန္နာ၊ အဟံ တေသံ အညတရော”တိ။ အထဿ
 ပုရာဏသာလောဟိတာ ဒေဝတာ ဧဝံ စိန္တေသိ။

ပုရာဏသာလောဟိတာတိ ပုဗ္ဗေ ဧကတော ကတသမဏဓမ္မာ။ ပုဗ္ဗေ ကိရ
 ကဿပဒသဗလဿ သာသနေ ဩသက္ကမာနေ သာမဏေရာဒီနံ ဝိပုကာရံ ဒိသွာ
 သတ္တ ဘိက္ခု။ သံဝေဂပ္ပတ္တာ “ယာဝ သာသနဿ အန္တရဓာနံ န ဟောတိ၊ တာဝ
 အတ္တနော ပတိဋ္ဌံ ကရိဿာမာ”တိ သုဂဏ္ဍစေတိယံ ဝဋ္ဌိတွာ အရညံ ပဝိဋ္ဌာ
 ဧကံပဗ္ဗတံ ဒိသွာ “ဇိဝိတေ သာလယာ နိဝတ္တန္တု၊ နိရာလယာ ဣမံ ပဗ္ဗတံ အဘိ-
 ရဟန္တု”တိ ဝတွာ နိဿေဏိံ ဗဒ္ဓိတွာ သဗ္ဗေပိ တံ အဘိရုယု နိဿေဏိံ
 ပါတေတွာ သမဏဓမ္မံ ကရိံသု။ တေသု သံသတ္ထေရော ဂကရတ္တာတိက္ကမေ-
 နေဝ အရဟတ္တံ ပါပုဏိ။ သော အနောတတ္ထဒဟေ နာဂလတာဒန္တကဋ္ဌံ
 ခါဒိတွာ ဥတ္တရကုရုတော ဝိဏ္ဏပါတံ အာဟရိတွာ တေ ဘိက္ခု။ အာဟ
 “အာဝုသော ဣမံ ဒန္တကဋ္ဌံ ခါဒိတွာ မုခံ ခောဝိတွာ ဣမံ ဝိဏ္ဏပါတံ ပရိဘုဉ္ဇ-
 ထာ”တိ။ ကိံ ပန ဘန္တေ အမေဟိ ဧဝံ ကတိကာ ကတာ “ယော ပဌမံ
 အရဟတ္တံ ပါပုဏာတိ၊ တေနာဘတံ ဝိဏ္ဏပါတံ အဝသေသာ ပရိဘုဉ္ဇိဿန္တိ”တိ။
 နော ဟေတံ အာဝုသောတိ။ “တေန ဟိ သစေ မယမ္ဗိ တုမေ ဝိယ ဝိသေသံ
 နိဗ္ဗတ္တေဿာမ၊ သယံ အာဟရိတွာ ပရိဘုဉ္ဇိဿာမာ”တိ န ဣန္ဒိံသု။ ဒုတိယ-
 ဒိဝသေ ဒုတိယတ္ထေရော အနာဂါမိဖလံ ပါပုဏိ။ သောပိ တထေဝ ဝိဏ္ဏပါတံ
 အာဟရိတွာ ဣတရေ နိမန္တေသိ။ တေ ဧဝမာဟံသု “ကိံ ပန ဘန္တေ အမေဟိ
 ဧဝံ ကတိကာ ကတာ ‘မဟာထေရေန အာဘတံ ဝိဏ္ဏပါတံ အဘုဉ္ဇိတွာ
 အနုထေရေန အာဘတံ ဘုဉ္ဇိဿာမာ’တိ”။ နော ဟေတံ အာဝုသောတိ။ “ဧဝံ
 သန္တေ တုမေ ဝိယ မယမ္ဗိ ဝိသေသံ နိဗ္ဗတ္တေတွာ အတ္တနော ပုရိသကာရေန
 ဘုဉ္ဇိတုံ သက္ကောန္တာ ဘုဉ္ဇိဿာမာ”တိ န ဣန္ဒိံသု။ တေသု အရဟတ္တံ ပတ္တော
 ဘိက္ခု၊ ပရိနိဗ္ဗာယိ၊ အနာဂါမိ မြဟ္မလောကေ နိဗ္ဗတ္တိ။ ဣတရေ ပဉ္စ ထေရာ
 ဝိသေသံ နိဗ္ဗတ္တေတုံ အသက္ကောန္တာ သုဿိတွာ သတ္တမေ ဒိဝသေ ကာလံ

ကတွာ ဒေဝလောကေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဣမသ္မိံ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒေ တတော စရိတွာ တတ္ထ တတ္ထ ကုလဃရေသု နိဗ္ဗတ္တိံ သု။ တေသု ဧကော ပုတ္တုသ္မာတိ ရာဇာ အဟောသိ၊ ဧကော ကုမာရကဿပေါ ၂၊ ဧကော ဒါရုစီရိယော ၃၊ ဧကော ဒဗ္ဗော မလ္လ- ပုတ္တော ၄၊ ဧကော သဘိယော ပရိဗ္ဗာဇကောတိ ၅။ တတ္ထ ယော ဗြဟ္မလောကေ နိဗ္ဗတ္တော ဘိက္ခု။ တံ သန္ဓာယေတံ ဝုတ္တံ “ပုရာဏသာလောဟိတာ ဒေဝ- တာ”တိ။

တဿ ဟိ ဗြဟ္မုနော ဧတဒဟောသိ “အယံ မယာ သဒ္ဓိံ နိဿေဏိံ ဗဒ္ဓိတွာ ပဗ္ဗတံ အဘိရုဟိတွာ သမဏဓမ္မံ အကာသိ၊ ဣဒါနိ ဣမံ လဒ္ဓိံ ဂဟေတွာ ဝိစရန္တော ဝိနဿေယျ။ သံဝေဇေသာမိ န”န္တိ။ အထ နံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဝေမာဟ “နေဝ ခေါတွံ ဗာဟိယ အရဟာ၊ နပိ အရဟတ္တမဂ္ဂံ ဝါ သမာပန္နော၊ သာပိ တေ ပဒိဂဒါ နတ္ထိ၊ ယာယ တွံ အရဟာ ဝါ အဿ အရဟတ္တမဂ္ဂံ ဝါ သမာပန္နော”တိ။ ဗာဟိယော အာကာသေ ဌတွာ ကထေန္တံ မဟာဗြဟ္မာနံ ဩလောကေတွာ စိန္တေသိ “အဟော ဘာရိယံ ကမ္မံ ကတံ၊ အဟံ ‘အရဟန္တာ- မှိ’တိ စိန္တေသိ၊ အယဉ္စ မံ ‘န တွံ အရဟာ၊ နပိ အရဟတ္တမဂ္ဂံ ဝါ သမာပန္နော- သိ’တိ ဝဒတိ၊ အတ္ထိ န ခေါ လောကေ အဗျော အရဟာ”တိ။ အထ နံ ပုစ္ဆိ “အတ္ထိ န ခေါ ဒတရဟိ ဒေဝတေ လောကေ အရဟာ ဝါ အရဟတ္တမဂ္ဂံ ဝါ သမာပန္နော”တိ။ အထဿ ဒေဝဟာ အာစိန္တိ “အတ္ထိ ဗာဟိယ ဥတ္တရေသု ဇနပဒေသု သာဝတ္ထိ နာမ နဂရံ၊ ယတ္ထ သော ဘဂဝေါ ဒေဝရဟိ ဝိပရဟိ အရဟံ သပ္ပာယမ္ပုဒ္ဓေါ။ သော ဟိ ဗာဟိယ ဘဂဝါ အရဟာ စေဝ အရဟတ္တ- ထွာယ စ ဓမ္မံ ဒေသေတိ”တိ။

ဗာဟိယော ရတ္ထိဘာဂေ ဒေဝတာယ ကထံ သုက္ခာ သံဝိဂ္ဂမာနသော တံ ခဏံယေဝ သုပ္ပါရကာ နိက္ခမိတွာ ဧကရတ္ထိဝါသေန ၆ သာဝတ္ထိံ အဂမာသိ၊ သမ္ပံ ဝိသယောဇနသတိကံ မဂ္ဂံ ဧကရတ္ထိဝါသေနဝ အဂမာသိ။ ဂစ္ဆန္တော စ ပန ဒေဝတာနုဘာဇေန ဂဟော။ “ဗုဒ္ဓါနုဘာဝေနာ”တိပိ ဝဒန္တိယေဝ။ တသ္မိံ ပန ခဏေ သပ္ပာယ သာဝတ္ထိံ ပိဏ္ဍာယ ပဝိဋ္ဌော ဟောတိ။ သော ဘုတ္တပါတရာသေ ကာယအာရောဂါယဝိမောစနတ္ထံ အပ္ပောကာသေ စင်္ဂမန္တေ သမ္ပဟုလေ ဘိက္ခု။ “ကဟံ ဒေဝရဟိ သတ္တာ”တိ ပုစ္ဆိ။ ဘိက္ခု။ “ဘဂဝါ သာဝတ္ထိံ ပိဏ္ဍာယ ပဝိဋ္ဌော”တိ ဝတွာ တံ ပုစ္ဆိံသု “တွံ ပန

၁-မ ၃-၂၈၁-ပိဋ္ဌေ။ ၂-မ ၁-၁၉၅-ပိဋ္ဌေ။
 ၃-၃ ၁-၈၄-ပိဋ္ဌေ။ ၄-ဝိ ၁-၂၄၃၊ ၃ ၁-၁၉၁-ပိဋ္ဌေသု။
 ၅-၃ ၁-၃၅၅-ပိဋ္ဌေ သုတ္တနိပါတေ။ ၆-နိက္ခမိတွာ သပ္ပတ္တ ဧကရတ္ထိဝါသေန (က)

ကုတော အာဂတောသီ”တိ။ သုပ္ပါရကာ အာဂတောမှိတိ။ ကဒါ နိက္ခန္ဓော-
 သီတိ။ ဟိယျော သာယံ နိက္ခန္ဓောမှိတိ။ ဒုရတောသိ အာဂတော၊ နိသီဒ၊
 တဝ ပါဒေ ခောဝိတွာ တေလေန မက္ခေတွာ ထောကံ ဝိဿမာဟိ၊ အာဂတ-
 ကာလေ သတ္တာရံ ဒက္ခိဿသီတိ။ အဟံ ဘန္ဓေ သတ္ထု ဝါ အတ္တနော ဝါ
 ဇီဝိတန္တရာယံ န ဇာနာမိ၊ ဧကရတ္ထေနောမှိ ကတ္ထစိ အဋ္ဌတွာ အနိသီဒိတွာ
 ဝိသယောဇနသတိကံ မဂ္ဂံ အာဂတော၊ သတ္တာရံ ပဿိတွာဝ ဝိဿမိဿာမိတိ။
 သော ဧဝံ ဝတွာ တရမာနရူပေါ သာဝတ္ထိ” ပဝိသိတွာ ဘဂဝန္တံ အနောပမာယ
 ဗုဒ္ဓသိရိယာ ပိဏ္ဍာယ စရန္တံ ဒိသ္မာ “စိရဿံ ဝတ မေ ဂေါတမော သမ္မာ-
 သမ္ဗုဒ္ဓေါ ဒိဋ္ဌော”တိ ဒိဋ္ဌဋ္ဌာနတော ပဋ္ဌာယ ဩနတသရီရော ဂန္ဓာ အန္တရ-
 ဝိထိယမေဝ ပဉ္စပတိဋ္ဌိတေန ဝန္တိတွာ ဂေါပ္ပကေသု ဒဋ္ဌံ ဂဟေတွာ ဧဝမာဟ
 “ဒေသေတု မေ ဘန္ဓေ ဘဂဝါ ဓမ္မံ၊ ဒေသေတု သုဂတော ဓမ္မံ၊ ယံ မမဿ
 ဒီဃရတ္တံ ဟိတာယ သုခါယာ”တိ။ အထ နံ သတ္တာ “အကာလော ခေါ တာဝ
 ဗာဟိယ၊ အန္တရဃရံ” ပဝိဋ္ဌမှာ ပိဏ္ဍာယာ”တိ ပဋိက္ခိပိ။

တံ သုတွာ ဗာဟိယော ဘန္ဓေ သံသာရေ သံသရန္တေန ကဗဠိကာရာ-
 ဟာရော န အလဒ္ဓပုဗ္ဗော၊ တုမှာကံ ဝါ မယံ ဝါ ဇီဝိတန္တရာယံ န ဇာနာမိ၊
 ဒေသေတု မေ ဓမ္မန္တိ။ သတ္တာ ဒုတိယမ္ပိ ပဋိက္ခိပိယေဝ။ ဧဝံ ကိရဿ အဟောသိ
 “ဣမဿ မံ ဒိဋ္ဌကာလတော ပဋ္ဌာယ သကလသရီရံ ပိတိယာ နိရန္တရံ
 အဇ္ဈောတ္ထဋံ ဟောတိ၊ ဗလဝပီတိဝေဂေါ ဓမ္မံ သုတွာပိ န သက္ခိဿတိ
 ပဋိဝိဇ္ဈိတုံ၊ မဇ္ဈတ္တုပေက္ခာယ တာဝ တိဋ္ဌတု၊ ဧကရတ္ထေနော ဝိသယောဇန-
 သတိကံ မဂ္ဂံ အာဂတတ္တာ ဒရထောပိဿ ဗလဝါ၊ သောပိ တာဝ ပဋိပ္ပဿန္တ-
 တု”တိ။ တသ္မာ ဒွိက္ခတ္တု ပဋိက္ခိပိတွာ တတိယံ ယာစိတော အန္တရဝိထိယံ
 ဋ္ဌိတောဝ “တသ္မာတိဟ တေ ဗာဟိယ ဧဝံ သိက္ခိတဗ္ဗံ ‘ဒိဋ္ဌေ ဒိဋ္ဌမတ္တံ
 ဘဝိဿတိ’တိ” အာဒိနာ၂ နယေန ဓမ္မံ ဒေသေသိ။ သော သတ္ထု ဓမ္မံ
 သုဏန္ဓောယေဝ သုဗ္ဗာသဝေ ခေပေတွာ သဟ ပဋိသန္တိဒါဟံ အရဟတ္တံ ပါပုဏီ။
 တာဝဒေဝ စ ပန ဘဂဝန္တံ ပဗ္ဗဋ္ဌံ ယာစိ “ပရိပုဏ္ဏံ တေ ပတ္တစိဝရ”န္တိ ပုဋ္ဌော “န
 ပရိပုဏ္ဏ”န္တိ အာဟ။ အထ နံ သတ္တာ “တေန ဟိ ပတ္တစိဝရံ ပရိယေသာဟိ”တိ
 ဝတွာ ပက္ကာမိ။

“သော ကိရ ဝိသတိ ဝဿသဟဿာနိ သမဏဓမ္မံ ကရောန္တော ‘ဘိက္ခုနာ
 နာမ အတ္တနာ ပစ္စယေ လဘိတွာ အညံ၊ အနောလောကေတွာ သယမေဝ
 ပရိဘုဒ္ဓိတုံ ဝဋ္ဌတိ’တိ ဧကဘိက္ခုဿာပိ ပတ္ထေန ဝါ စိဝရေန ဝါ သင်္ဂဟံ န

၁-အန္တရဝိထိ (သျှာ)

၂-၃၁-၀၇-ဝိဋ္ဌေ။

အကောသိ၊ တေနဿ ဣဒ္ဓိမယပတ္တစီဝရံ န ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ”တိ ဥတုတ္တံ ဧဟိဘိက္ခု-
 ဘာဝေန ပဗ္ဗဇ္ဇံ န အဒါသိ။ တမ္ပိ ပတ္တစီဝရံ ပရိယေသမာနမေဝ၊ ဧကော ယက္ခိနိ
 ဓေနရူပေန အာဂန္တာ ဥရမှိံ ပဟရိတွာ ဇီဝိတက္ခယံ ပါပေသိ။ သတ္တာ ပိဏ္ဍာယ
 စရိတွာ ကတဘတ္တကိစ္စော သမ္ပဟုလေဟိ ဘိက္ခုဟိ သဒ္ဓိံ နိက္ခန္တော ဗာဟိ-
 ယဿ သရီရံ သင်္ကာရဋ္ဌာနေ ပတိတံ ဒိဿ္ဗာ ဘိက္ခု။ အာဏာပေသိ “ဘိက္ခဝေ
 ဧကသ္မိံ ဂေဟဒ္ဓါရေ ဌတွာ မဇ္ဇကံ အာဟရာပေတွာ ဣမံ သရီရံ နဂရတော
 နိဟရိတွာ ဈာပေတွာ ထူပံ ကရောထာ”တိ။ ဘိက္ခု တထာ ကရိံသု၊ ကတွာ စ
 ပန ဝိဟာရံ ဂန္တာ သတ္တာရံ ဥပသင်္ကမိတွာ အတ္တနာ ကတကိစ္စံ အံရောစေတွာ
 တဿ အဘိသမ္ပရာယံ ပုစ္ဆိံသု။ အထ နေသံ ဘဂဝါ တဿ ပရိနိဗ္ဗုတဘာဝံ
 အာစိန္တိတွာ “ဧတဒဂ္ဂံ ဘိက္ခဝေ မမ သာဝကာနံ ဘိက္ခုနံ ခိပ္ပါဘိညာနံ ယဒိဒံ
 ဗာဟိယော ဒါရူစီရိယော”တိ ၊ ဧတဒဂ္ဂေ ဌပေသိ။ အထ နံ ဘိက္ခု ပုစ္ဆိံသု
 “ဘန္တေ တုမှေ ‘ဗာဟိယော အရဟတ္တံ ပတ္တော’တိ ဝဒေထ၊ ကဒါသော အရဟတ္တံ
 ပတ္တော”တိ။ မမ ဓမ္မံ သုတကာလေ ဘိက္ခဝေတိ။ ကဒါ ပနဿ ဘန္တေ
 တုမှေဟိ ဓမ္မော ကထိတောတိ။ ပိဏ္ဍာယ ဝရန္တေန အန္တရဂီကိယံ ဌတွာတိ။
 အပ္ပမတ္တကော ဟိ ဘန္တေ တုမှေဟိ အန္တရဂီကိယံ ဌတွာ ကထိတဓမ္မော ကထံ
 သော တာဂတ္ထကေန ဝိသေသံ နိဗ္ဗုတ္တေသိတိ။ အထ နေ သတ္တာ “ကိံ ဘိက္ခဝေ
 မမ ဓမ္မံ ‘အပ္ပံ ဝါ ဗဟံ ဝါ’တိ မာ ပမာဏံ ဂဏှထ။ အနေကာနိပိ ဟိ ဂါထာ-
 သဟဿာနိ အနတ္တနိဿိဟာနိ န သေယျော၊ အတ္တနိဿိတံ ပန ဧကမ္ပိ
 ဂါထာပဒံ ဝေယျော”တိ ပတွာ အနုသန္ဓိံ ဃဋ္ဌေတွာ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော ဣမံ
 ဂါထမာဟ—

၁၀၁။ “သဟဿမပိ စေ ဂါကာ၊ အနတ္တပဒသံဟိတာ။
 ဧကံ ဂါထာပဒံ သေယျော၊ ယံ သုတွာ ဥပသမ္ပတိ”တိ။

တတ္ထ ဧကံ ဂါထာပဒံ သေယျောတိ “အပ္ပမာဒေါ အမတပဒံ။ ပ။ ယထာ
 မတာ”တိ? ဧဝရူပါ ဧကော ဂါထာပိ သေယျောတိ အတ္တော။ သေသံ ပုရိမနယေ-
 နေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ဒေသနာဝသာနေ ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလာဒိနိ ပါပုဏိံသုတိ။
 ဗာဟိယဒါရူစီရိယတ္ထေရဝတ္ထု ဒုတိယံ။

၃-ကုဏ္ဍလကေသိတ္ထေရိဝတ္ထု

ယော စ ဂါဏသတံ ဘာသေတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ပိဟရန္တော ကုဏ္ဍလကေသိ အာရဗ္ဗ ကထေသိ။

ရာဇဂဟေ ကိရ ဧကာ သေဋ္ဌိမိတာ သောဋ္ဌသဝုဿုဒ္ဓေသိကာ အဘိရူပါ အဟောသိ ဒဿနိယာ ပါသာဒိကာ။ တသ္မိံ စ ဝယေ ဋ္ဌတာ နာရိယော ပုရိသဇ္ဈာသယာ ဟောန္တိ ပုရိသလောလာ။ အထ နံ မာတာပိတရော သတ္တဘူမိကဿ ပါသာဒဿ ဥပရိမတလေ သိရိဂဗ္ဗေ နိဝါသာပေသုံ၊ ဧကမေဝဿာ ဒါသိံ ပရိစာရိကံ အဒံသု။ အထေကံ ကုလပုတ္တံ စောရကမ္ပိ ကရောန္တိ ဂဟေတွာ ပစ္စာဗာဟံ ဗန္ဓိတွာ စတုက္ကေ စတုက္ကေ ကသာဟိ ပဟရိတွာ အာသာတနံ နယိံသု။ သေဋ္ဌိမိတာ မဟာဇနဿ သဒ္ဓံ သုတွာ “ကိံ န ခေါ တေ”န္တိ ပါသာဒတလေ ဋ္ဌတွာ ဩလောကေန္တိ တံ ဒိသ္မာ ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တာ ဟုတွာ တံ ပတ္တယမာနာ အာဟာရံ ပဋိက္ခိပိတွာ မဉ္ဇကေ နိပဇ္ဇိ။ အထ နံ မာတာ ပုစ္ဆိ “ကိံ ဣဒံ အဗ္ဗာ”တိ။ သစေ ဧတံ “စောရော”တိ ဂဟေတွာ နိယုမာနံ ပုရိသံ လဘိဿာမိ၊ ဇိဝိဿာမိ။ နော စေ လဘိဿာမိ၊ ဇိဝိတံ မေ နတ္ထိ၊ ဣဓေဝ မရိဿာမိတိ။ အဗ္ဗ မာ ဧဝံ ကရိ၊ အမှာကံ ဇာတိယာ စ ဂေါတ္ထေန စ ဘောဂေန စ သဒိသံ အညံ သာမိကံ လဘိဿသိတိ။ မယံ အညေန ကိစ္စံ နတ္ထိ၊ ဣမံ အလဘမာနာ မရိဿာမိတိ။ မာတာ မိတရံ သညာပေတုံ အသက္ကောန္တိ ပိတုနော အာရောစေသိ။ သောပိ နံ သညာပေတုံ အသက္ကောန္တော “ကိံ သက္ကာ ကာတု”န္တိ စိန္တေတွာ တံ စောရံ ဂဟေတွာ ဂစ္ဆန္တဿ ရာဇပုရိသဿ သဟဿဘဏ္ဍိကံ ပေသေသိ “ဣမံ ဂဟေတွာ ဧတံ ပုရိသံ မယံ ဒေဟိ”တိ။ သော “သာဓု”တိ ကဟာပဏေ ဂဟေတွာ တံ မုဋ္ဌိတွာ အညံ မာရေတွာ “မာရိတော ဒေဝ စောရော”တိ ရညော အာရောစေသိ။ သေဋ္ဌိပိ တဿ မိတရံ အဒါသိ။

သာ တတော ပဋ္ဌာယ “သာမိကံ အာရာဓေဿာမိ”တိ သဗ္ဗဘရဏ- ပဋိမဏ္ဍိတာ သယမေဝ တဿ ယာဂုအာဒိနိ သံဝိဒဟတိ။ စောရော ကတိ- ပါဟစွယေန စိန္တေသိ “ကဒါ န ခေါ ဣမံ မာရေတွာ ဧတိဿာ အာဘရဏာနိ ဂဟေတွာ ဧကသ္မိံ သုရာဂေဟေ ဝိက္ခိဏိတွာ ခါဒိတုံ လဘိဿာမိ”တိ။ သော “အတ္ထေကော ဥပါယော”တိ စိန္တေတွာ အာဟာရံ ပဋိက္ခိပိတွာ မဉ္ဇကေ နိပဇ္ဇိ။ အထ နံ သာ ဥပသင်္ကမိတွာ “ကိံ တေ သာမိ ရုဇ္ဇတိ”တိ ပုစ္ဆိ။ န ကိဋ္ဌိ မေ ဘဒ္ဒေတိ။ ကစ္စိ ပန မေ မာတာပိတရော တုယံ ကုဒ္ဓါတိ။ န ကုဇ္ဈန္တိ

၁-အတ္ထေသော (သျှာ၊က)

ဘဒ္ဒေတိ။ အထ ကိံ နာမေတန္တိ။ “ဘဒ္ဒေ အဟံ တံ ဒိဝသံ ဗန္ဓိတွာ နိယျမာနော စောရပပါတေ အဓိဝတ္ထာယ ဒေဝတာယ ဗလိကမ္ပံ ပဋိသုဏိတွာ ဇီဝိတံ လဘိံ၊ တုဗ္ဗိ မယာ တဿာ ဧဝ အာနုဘာဝေန လဒ္ဓါ။ တံ မေ ဒေဝတာယ ဗလိကမ္ပံ ဌပိတ”န္တိ စိန္တေမိ ဘဒ္ဒေတိ။ သာမိ မာ စိန္တယိ၊ ကရိဿာမိ ဗလိကမ္ပံ၊ ဝဒေဟိ၊ ကေနတ္ထောတိ။ အပ္ပေါဒကမရပါယသေန စ လာဇပဉ္စမကပုပ္ဖေဟိ စာတိ။ “သာဓု သာမိ၊ အဟံ ပဋိယာဒေဿာမိ”တိ သာ သမ္ပံ ဗလိကမ္ပံ ပဋိယာဒေတွာ “ဧဟိ သာမိ၊ ဂစ္ဆာမာ”တိ အာဟ။ တေန ဟိ ဘဒ္ဒေ တဝ ဉ္ဇတကေ နိဝတ္ထေတွာ မဟာဂ္ဂါနိ ဝတ္ထာဘရဏာနိ ဂဟေတွာ အတ္တာနံ အလင်္ကရောဟိ၊ ဟသန္တာ ကီဠန္တာ သုခံ ဂမိဿာမာတိ။ သာ တထာ အကာသိ။

အထ နံ သော ပဗ္ဗတပါဒံ ဂတကာလေ အာဟ “ဘဒ္ဒေ ဣတော ပရံ ဥဘောဝ ဇနာ ဂမိဿာမ၊ သေသဇနံ ယာနကေန သဒ္ဓိံ နိဝတ္တာပေတွာ ဗလိကမ္ပဘာဇနံ သယံ ဥက္ခိပိတွာ ဂဏှာဟိ”တိ။ သာ တထာ အကာသိ။ စောရော တံ ဂဟေတွာ စောရပပါတပဗ္ဗတံ အဘိရုဟိ။ တဿ ဟိ ဧကေန ပဿေန မနုဿာ အဘိရုဟန္တိ၊ ဧကံ ပဿံ ဆိန္နပပါတံ ၁။ ပဗ္ဗတမတ္ထကေ ဌိတာ တေန ပဿေန စောရေ ပါတေန္တိ။ တေ ခဏှာခဏှံ ဟုတွာ ဘူမိယံ ပတန္တိ။ တသ္မာ “စောရပပါတော”တိ ဝုစ္စတိ။ သာ တဿ ပဗ္ဗတဿ မတ္ထကေ ဌတွာ “ဗလိကမ္ပံ တေ သာမိ ကရောဟိ”တိ အာဟ။ သော တုဏှိ အဟောသိ။ ပုန တာယ “ကသ္မာ သာမိ တုဏှိဘူတောသိ”တိ ဝုတ္ထေ တံ အာဟ “န မယံ ဗလိကမ္ပေနတ္ထော၊ ဝဇ္ဇေတွာ ပန တံ အာဒါယ အာဂတောမ္ဘိ”တိ။ ကိံ ကာရဏာ သာမိတိ။ တံ မာရေတွာ တဝ အာဘရဏာနိ ဂဟေတွာ ပလာယနတ္ထာယာတိ။ သာ မရဏဘယတဠိတာ အာဟ “သာမိ အဟန္တ အာဘရဏာနိ စ တဝ သန္တကာနေဝ၊ ကသ္မာ ဧဝံ ဝဒေသိ”တိ။ သော “မာ ဧဝံ ကရောဟိ”တိ ပုနပ္ပုနံ ယာစိယမာနောပိ “မာရေမိ ဧဝါ”တိ အာဟ။ “ဧဝံ သန္တေ ကိံ တေ မမ မရဏေန၊ ဣမာနိ အာဘရဏာနိ ဂဟေတွာ မယံ ဇီဝိတံ ဒေဟိ၊ ဣတော ပဌာယ မံ ‘မတာ’တိ ဓာရေဟိ၊ ဒါသိ ဝါ တေ ဟုတွာ ကမ္ပံ ကရိဿာမိ”တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

“ဣဒံ သုဝဏှကေယူရာ၊ မုတ္တာ ဝေဠုရိယာ ဗဟူ။
 သမ္ပံ ဟရဿု ဘဒ္ဒန္တေ၊ မံ စ ဒါသိတိ သာဝယာ”တိ ၂။

၁-ဆိန္နတင်္ဂ (သီ၊ သျာ)

၂-ဣမေ သုဝဏှကေယူရာ၊ သဗ္ဗေ ဝေဠုရိယာမယာ။
 သဗ္ဗေ ဂဏှ ဘဒ္ဒန္တေ၊ မမံ ဒါသိန္တ သာဝယာတိ (သီ၊ သျာ၊ က) ၃ ၄-၂၄၂-ပိဋေ ပန ပဿိတမ္ပံ။

တံ သုတွာ စောရော “ဧဝံ ကတေ တံ ဂန္ဓာ မာတာပိတုနံ အာစိက္ခိဿသိ၊ မာရေဿာမိယေဝ၊ မာ တံ ဗာဠိ ပရိဒေဝသံ”တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

“မာ ဗာဠိ^၁ ပရိဒေဝေသိ၊ ခိပ္ပံ ဗန္ဓာဟိ ဘဏ္ဍိကံ။
န တုယံ ဇိဝိတံ အတ္ထိ၊ သဗ္ဗံ ဂဏှာမိ ဘဏ္ဍက”န္တိ။

သာ’ စိန္တေသိ “အဟော ဣဒံ ကမ္မံ ဘာရိယံ၊ ပညာ နာမ န ပစိတွာ ခါဒနတ္ထာယ ကတာ၊ အထ ခေါ ဝိစာရဏတ္ထာယ ကတာ၊ ဇာနိဿာမိဿ ကတ္တဗ္ဗ”န္တိ။ အထ နံ အာဟ “သာမိ ယဒါ တံ ‘စောရော’တိ ဂဟေတွာ နိယသိ၊ တဒါဟံ မာတာပိတုနံ အာစိက္ခိ၊ တေ သဟဿံ ဝိဿဇေတွာ တံ အာဟရာပေတွာ ဂေဟေ ကရိံသု။ တတော ပဋ္ဌာယ အဟံ တုယံ ဥပကာရိကာ၊ အဇ္ဇေ မေ သုဒိဋ္ဌံ ကတွာ အတ္တာနံ ဝန္တိတုံ ဒေဟိ”တိ။ သော “သာဓု ဘဒ္ဒေ၊ သုဒိဋ္ဌံ ကတွာ ဝန္ဓာဟိ”တိ ဝတွာ ပဗ္ဗတန္တေ အဋ္ဌာသိ။ အထ နံ သာ တိက္ခတ္ထု ပဒက္ခိဏံ ကတွာ စတုသု ဌာနေသု ဝန္တိတွာ “သာမိ ဣဒံ တေ ပစ္စိမဒဿနံ၊ ဣဒါနိ တုယံ ဝါ မမ ဒဿနံ၊ မယံ ဝါ တဝ ဒဿနံ နတ္ထိ”တိ ပုရတော စ ပစ္ဆတော စ အာလိဂ္ဂိတွာ ပမတ္တံ ဟုတွာ ပဗ္ဗတန္တေ ဌိတံ ပိဋ္ဌိပဿေ ဌတွာ ဧကေန ဟတ္ထေန ခန္ဓေ ဂဟေတွာ ဧကေန ပိဋ္ဌိကစ္ဆာယ ဂဟေတွာ ပဗ္ဗတပပါတေ ခိဝိ။ သော ပဗ္ဗတကုစ္စိယံ ပဋိဟတော ခဏှာခဏ္ဍိကံ ဟုတွာ ဘူမိယံ ပတိ။ စောရပပါတမတ္ထကေ အဓိဝတ္ထာ ဒေဝတာ တေသံ ဒွိန္ဒမ္ပိ ကိရိယံ ဒိသွာ တဿာ ဣတ္ထိယာ သာဓုကာရံ ဒတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

“န ဟိ ၂ သဗ္ဗေသု ဌာနေသု၊ ပုရိသော ဟောတိ ပဏ္ဍိတော။
ဣတ္ထိပိ ပဏ္ဍိတာ ဟောတိ၊ တတ္ထ တတ္ထ ဝိစက္ခဏာ”တိ?။

သာပိ စောရံ ပပါတေ ခိဝိတွာ စိန္တေသိ “သစာဟံ ဂေဟံ ဂမိဿာမိ၊ ‘သာမိကော တေ ကုဟိ’န္တိ ပုစ္ဆိဿန္တိ၊ သစာဟံ ဧဝံ ပုဋ္ဌာ ‘မာရိတော မေ’တိ ဝက္ခာမိ၊ ‘ဒုဗ္ဗိနိတေ သဟဿံ ဒတွာ တံ အာဟရာပေတွာ ဣဒါနိ နံ မာရေသိ’တိ မံ မုခသတ္တိဟိ ဝိဇ္ဈိဿန္တိ၊ ‘အာဘရဏတ္ထာယ သော မံ မာရေတုကာမော အဟောသိ’တိ ဝုတ္တေပိ န သဒ္ဓဟိဿန္တိ၊ အလံ မေ ဂေဟေနာ”တိ တတ္ထေဝါ-ဘရဏာနိ ဆဇေတွာ အရညံ ပဝိသိတွာ အနုပုဗ္ဗေန ဝိစရန္တိ ဧကံ ပရိဗ္ဗာဇကာနံ အဿမံ ပတွာ ဝန္တိတွာ “မယံ ဘန္တေ တုမှာကံ သန္တိကေ ပဗ္ဗဇံ ဒေထာ”တိ အာဟ။ အထ နံ ပဗ္ဗာဇေသုံ။ သာ ပဗ္ဗဇိတွာဝ ပုစ္ဆိ “ဘန္တေ တုမှာကံ ပဗ္ဗဇာယ ကိံ ဥတ္တမ”န္တိ။ ဘဒ္ဒေ ဒသသု ဝါ ကသိဏေသု ပရိကမ္မံ ကတွာ ဈာနံ

၁-ဗာလေ(သီ) ၂-န သော(သီ၊ သျာ) ၃-၃ ၄-၂၄၂-ပိဋေ ထေရိအပါနော။

နိဗ္ဗတ္တေတဗ္ဗံ၊ ဝါဒသဟဿံ ဝါ ဥဂ္ဂဏှိတဗ္ဗံ၊ အယံ အမှာကံ ပဗ္ဗဇာယ ဥတ္တမတ္ထောတိ။ ဈာနံ တာဝ နိဗ္ဗတ္တေတုံ အဟံ န သက္ခိဿာမိ၊ ဝါဒသဟဿံ ပန ဥဂ္ဂဏှိဿာမိ အယျာတိ။ အထ နံ တေ ဝါဒသဟဿံ ဥဂ္ဂဏှာပေတွာ “ဥဂ္ဂဟိတံ တေ သိပ္ပံ၊ ဣဒါနိ တံ ဇမ္ဗုဒိပတလေ ဝိစရိတွာ အတ္တနာ သဒ္ဓိံ ပဉ္စကထေတုံ သမတ္ထံ ဩလောကေဟိ”တိ တဿာ ဟတ္ထေ ဇမ္ဗုသာခံ ဒတွာ ဥယျောဇေသုံ “ဂစ္ဆ ဘဒ္ဒေ သစေ ကောစိ ဂိဟိဘူတော တယာ သဒ္ဓိံ ပဉ္စကထေတုံ သက္ကောတိ၊ တဿေဝ ပါဒပရိစာရိကာ ဘဝါဟိ၊ သစေ ပဗ္ဗဇိတော သက္ကောတိ၊ တဿ သန္တိကေ ပဗ္ဗဇာဟိ”တိ။

သာ နာမေန ဇမ္ဗုပရိဗ္ဗာဇိကာ နာမ ဟုတွာ တတော နိက္ခမိတွာ ဒိဋ္ဌေ ဒိဋ္ဌေ ပဉ္စ ပုစ္ဆန္တိ ဝိစရတိ။ တာယ သဒ္ဓိံ ကထေတုံ သမတ္ထော နာမ နာဟောသိ။ “ဣတော ဇမ္ဗုပရိဗ္ဗာဇိကာ အာဂစ္ဆတိ”တိ သုတွာဝ မနုဿာ ပလာယန္တိ။ သာ ဂါမံ ဝါ နိဂမံ ဝါ ဘိက္ခာယ ပဝိသန္တိ ဂါမဒ္ဓါရေ ဝါလုကရာသိံ ကတွာ တတ္ထ ဇမ္ဗုသာခံ ဌပေတွာ “မယာ သဒ္ဓိံ ကထေတုံ သမတ္ထော ဇမ္ဗုသာခံ မဒ္ဒတူ”တိ ဝတွာ ဂါမံ ပါဝိသိ။ တံ ဌာနံ ဥပသင်္ကမိတုံ သမတ္ထော နာမ နာဟောသိ။ သာပိ မိလာတာယ ဇမ္ဗုသာခါယ အညံ ဇမ္ဗုသာခံ ဂဏှာတိ၊ ဣမိနာ နိဟာရေန ဝိစရန္တိ သာဝတ္ထိံ ပတွာ ဂါမဒ္ဓါရေ ဝါလုကရာသိံ ကတွာ ဇမ္ဗုသာခံ ဌပေတွာ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝတွာ ဘိက္ခာယ ပါဝိသိ။ သမ္မဟုလာ ဂါမဒါရကာ ဇမ္ဗုသာခံ ပရိဝါရေတွာ အဋ္ဌံသု။ တဒါ သာရိပုတ္တတ္ထေရော ပိဏှာယ စရိတွာ ကတဘတ္တကိစ္စော နဂရာ နိက္ခန္ဓော တေ ဒါရကေ ဇမ္ဗုသာခံ ပရိဝါရေတွာ ဌိတေ ဒိသ္မာ “ကိံ ဣဒ”န္တိ ပုစ္ဆိ။ ဒါရကာ ထေရဿ တံ ပဝတ္ထိံ အာစိက္ခိံသု။ တေန ဟိ ဒါရကာ ဣမံ သာခံ မဒ္ဒထာတိ။ ဘာယာမ ဘန္တေတိ။ အဟံ ပဉ္စ ကထေဿာမိ၊ မဒ္ဒထ တုမှေတိ။ တေ ထေရဿ ဝစနေန သဇ္ဇာတုဿာဟာ တထာ ကတွာ မဒ္ဒန္တာ ဇမ္ဗုသာခံ ဥက္ခိပိံသု။ ပရိဗ္ဗာဇိကာ အာဂန္တာ တေ ပရိဘာသိတွာ “တုမှေဟိ သဒ္ဓိံ မမ ပဉ္ဇေန ကိစ္စံ နတ္ထိ၊ ကသ္မာ မေ သာခံ မဒ္ဒထာ”တိ အာဟ။ “အယျေနမှာ မဒ္ဓါပိတာ”တိ အာဟံသု။ ဘန္တေ တုမှေဟိ မေ သာခါ မဒ္ဓါပိတာတိ။ အာမ ဘဂိနိတိ။ တေန ဟိ မယာ သဒ္ဓိံ ပဉ္စ ကထေထာတိ။ သာရု ကထေဿာမိတိ။

သာ ဝခုမာနကစ္ဆာယာယ ပဉ္စ ပုစ္ဆိတုံ ထေရဿ သန္တိကံ အဂမာသိ၊ သကလနဂရံ သင်္ချိတိ။ “ဒိန္နံ ပဏှိတာနံ ကထံ သုဏှိဿာမာ”တိ နာဂရာ တာယ သဒ္ဓိံယေဝ ဂန္တာ ထေရံ ဝဋ္ဋိတွာ ကေမန္တံ နိသိဒိံသု။ ပရိဗ္ဗာဇိကာ

ထေရံ အာဟ “ဘန္တေ ပုစ္ဆာမိ တေ ပဉ္စ”န္တိ။ ပုစ္ဆ ဘဂိနီတိ။ သာ ဝါဒသဟဿံ ပုစ္ဆိ၊ ပုစ္ဆိတံ ပုစ္ဆိတံ ထေရော ဝိဿဇ္ဇေသိ။ အထ နံ ထေရော အာဟ “တ္ထေကာ ဧဝ တေ ပဉ္စာ၊ အညေပိ အတ္ထိ”တိ။ ဧတ္ထကာ ဧဝ ဘန္တေတိ။ တယာ ဗဟူ ပဉ္စာ ပုဋ္ဌာ၊ မယမ္ဗိ ဧကံ ပုစ္ဆာမ၊ ဝိဿဇ္ဇိဿသိ နောတိ။ ဇာနမာနာ ဝိဿဇ္ဇိဿာမိ၊ ပုစ္ဆထ ဘန္တေတိ။ ထေရော “ဧကံ နာမ ကိ”န္တိ ပဉ္စံ ပုစ္ဆိ။ သာ “ဧဝံ နာမေသ ဝိဿဇ္ဇေတဗ္ဗော”တိ၊ အဇာနန္တိ “ကိံ နာမေတံ ဘန္တေ”တိ ပုစ္ဆိ။ ဗုဒ္ဓပဉ္စော၊ နာမ ဘဂိနီတိ။ မယမ္ဗိ တံ ဒေထ ဘန္တေတိ။ သစေ မာဒိသာ ဘဝိဿသိ၊ ဒဿာမိတိ။ တေန ဟိ မံ ပဗ္ဗာဇေထာတိ။ ထေရော ဘိက္ခုနီနံ အာစိက္ခိတွာ ပဗ္ဗာဇေသိ။ သာ ပဗ္ဗဇိတွာ လဒ္ဓုပသမ္ပဒါ ကုဏ္ဍလကေသိတ္ထေရိ နာမ ဟုတွာ ကတိပါဟစ္စယေနဝ သဟ ပဋိသန္တိဒါဟိ အရဟတ္တံ ပါပုဏိ။

ဘိက္ခု ဓမ္မသဘာယံ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ “ကုဏ္ဍလကေသိတ္ထေရိယာ ဓမ္မဿ-ဝနဉ္စ ဗဟုံ နတ္ထိ၊ ပဗ္ဗဇိတကိစ္စဉ္စဿာ မတ္ထကံ ပတ္တံ၊ ဧကေန ကိရ စောရေန သဒ္ဓိံ မဟာသင်္ဂါမံ ကတွာ ဇိနိတွာ အာဂတာ”တိ။ သတ္တာ အာဂန္တာ “ကာယ နတ္ထ ဘိက္ခဝေ တေရဟိ ကဏာယ သန္ဓိသိန္တာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ “ဘိက္ခဝေ မယာ ဒေသိတဓမ္မံ ‘အပ္ပံ ဝါ ဗဟုံ ဝါ’တိ ပမာဏံ မာ ဂဏှထ ဟိ၊ အနတ္ထကံ ပဒသတမ္ဗိ သေယျော န ဟောတိ၊ ဓမ္မပဒံ ပန ဧကမ္ဗိ သေယျောဝ။ အဝသေသစောရေ ဇိနန္တဿ စ ဇယော နာမ န ဟောတိ၊ အဇ္ဈတ္တိကကိလေသစောရေ ဇိနန္တဿေဝ ပန ဇယော နာမ ဟောတိ”တိ ဝတွာ အနုသန္ဓိံ သဇ္ဇေတွာ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော ဣမာ ဂါထာ အဘာသိ—

၁၀၂။ “ယော စ ဂါထာသတံ ဘာသေ၊ အနတ္ထပဒသံဟိတာ။
ဧကံ ဓမ္မပဒံ သေယျော၊ ယံ သုတွာ ဥပသမ္ပတိ။

၁၀၃။ ယော သဟဿံ သဟဿေန၊ သင်္ဂါမေ မာနုသေ ဇိနေ။
ဧကဉ္စ ဇေယျမတ္တာနံ၊ သ ဝေ သင်္ဂါမဇုတ္တမော”တိ။

တတ္ထ ဂါထာသတန္တိ ယော စ ပုဂ္ဂလော သတပရိစ္ဆေဒါ ဗဟူပိ ဂါထာ ဘာသေယျာတိ အတ္ထော။ အနတ္ထပဒသံဟိတာဘိ အာကာသဝဏ္ဏနာဒိဝသေန အနတ္ထကေဟိ ပဒေဟိ သံဟိတာ။ ဓမ္မပဒန္တိ အတ္ထသံဓကံ ခန္ဓာဒိပဋိသံယုတ္တံ၊ “စတ္တာရိမာနိ ပရိဗ္ဗာဇကော ဓမ္မပဒါနိ။ ကတမာနိ စတ္တာရိ၊ အနဘိဇ္ဈာ ပရိဗ္ဗာ-ဇကော ဓမ္မပဒံ၊ အဗျာပါဒေါ ပရိဗ္ဗာဇကော ဓမ္မပဒံ၊ သမ္မာသတိ ပရိဗ္ဗာဇကော

၁-၃၁-၃၊ အံ ၃-၂၉၆-ပိဋ္ဌာဒိသု ဝိတ္တာရော။ ၂-ဧဝံ နာမ မေ ဝိဿဇ္ဇေတဗ္ဗန္တိ (သီ)
၃-ဗုဒ္ဓမန္တော (သျှာ) ၄-မာ ဝိနာထ (သီ၊ သျှာ)
ဓမ္မပဒ-၄ ၁-၂၇

ဓမ္မပဒံ၊ သမ္မာသမာဓိ ပရိဗ္ဗာဇကော ဓမ္မပဒ”န္တိ”^၁ ဧဝံ ဝုတ္တေသု စတုသု ဓမ္မပဒေသု
 ကေမ္ပိ ဓမ္မပဒံ သေယျော။ ယော သဟဿံ သဟဿေနာတိ ယော ဧကော
 သင်္ဂါမယောဓော သဟဿေန ဂုဏိတံ သဟဿံ မာနုသေ ဧကသ္မိံ သင်္ဂါမေ
 ဇိနေယျ။ ဒသမနုဿသတသဟဿံ ဇိနိတွာ ဇယံ အာဟရေယျ။ အယမ္ပိ
 သင်္ဂါမဇိနတံ ဥတ္တမော ပဝရော နာမ န ဟောတိ။ ကေဉ္စ ဇေယျမတ္တာနန္တိ
 ယော ရတ္တိဋ္ဌာနဒိဝါဋ္ဌာနေသု အဇ္ဈတ္တိကကမ္မဋ္ဌာနံ သမ္မသန္တော အတ္တနော
 လောဘာဒိကိလေသဇယေန အတ္တာနံ ဇိနေယျ။ သ ဝေ သင်္ဂါမဇုတ္တမောတိ
 သော သင်္ဂါမဇိနာနံ ဥတ္တမော ပဝရော သင်္ဂါမသိသယောဓောတိ။

ဒေသနာဝသာနေ ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလာဒိနိ ပါပုဏိ”သုတိ။
 ကုဏ္ဍလကေသိတ္ထေရိဝတ္ထု တတိယံ။

၄-အနတ္တပုစ္ဆကမြာဟုဏဝတ္ထု

အတ္တာ ဟဝေတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော အနတ္တ-
 ပုစ္ဆကံ မြာဟုဏံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။

သော ကိရမြာဟုဏော “ကိ” န ခေါ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ အတ္တမေဝ ဇာနာတိ။
 ဥဒါဟု အနတ္တမိ၊ ပုစ္ဆိဿာမိ န”န္တိ သတ္တာရံ ဥပသင်္ကမိတွာ ပုစ္ဆိ “ဘန္တေ
 တုမှေ အတ္တမေဝ ဇာနာထ မညေ၊ နော အနတ္တ”န္တိ။ အတ္တဇ္ဇာဟံ မြာဟုဏ
 ဇာနာမိ အနတ္တဇ္ဇာတိ။ တေန ဟိ မေ အနတ္တံ ကထေထာတိ။ အထဿ
 သတ္တာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

“ဥဿုရသေယျံ အာလသျံ၊ စဏ္ဍိက္ကံ ဒိဃသောဏ္ဍိယံ၂။
 ကေဿဒ္ဓါနဂမနံ၊ ပရဒါရူပသေဝနံ။
 ဧတံ မြာဟုဏ သေဝသု၊ အနတ္တံ တေ ဘဝိဿတိ”တိ။

တံ သုတွာ မြာဟုဏော သာဓုကာရမဒါသိ “သာဓု သာဓု ဂဏာစရိယ
 ဂဏဇေဋ္ဌက၊ တုမှေ အတ္တဇ္ဇ ဇာနာထ အနတ္တဇ္ဇာ”တိ။ ဧဝံ ခေါ မြာဟုဏ
 အတ္တာနတ္တဇာနနကော? နာမ မယာ သဒိသော နတ္ထိတိ။ အထဿ သတ္တာ
 အဇ္ဈာသယံ ဥပဓာရေတွာ “မြာဟုဏ ကေန ကမ္မေန ဇီဝသိ”တိ ပုစ္ဆိ။
 ဇူတကမ္မေန ဘော ဂေါတမာတိ။ ကိ” ပန တေ ဇယော ဟောတိ

၁-အံ ၁-၃၃၈-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဒိဃသောဏ္ဍိယံ (သိ)၊ ဒိဃသောဏ္ဍိယံ (သျှာ)
 ၃-အနတ္တဇာနနကော (သိ)

ပရာဇယောတိ။ “ဇယောပိ ဟောတိ ပရာဇယောပီ”တိ ဝုတ္တေ “မြာဟူဏ အပ္ပမတ္တကော သေ၊ ပရံ ဇိနန္တဿ ဇယော နာမ န သေယျော။ ယော ပန ကိလေသဇယေန အတ္တာနံ ဇိနာတိ၊ တဿ ဇယော သေယျော။ န ဟိ တံ ဇယံ ကောစိ အပဇယံ ကာတုံ သက္ကောတိ”တိ ဝတွာ အနုသန္ဓိံ ဘဒ္ဒေတွာ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော ဣမာ ဂါထာ အဘာသိ—

၁၀၄။ “အတ္တာ ဟဝေ ဇိတံ သေယျော၊ ယာ စာယံ ဣတရာ ပဇာ။
အတ္တဒန္တဿ ပေါသဿ၊ နိစ္စံ သညတစာရိနော။

၁၀၅။ နေဝ ဒေဝေါ န ဂန္ဓဗ္ဗော၊ န မာရော သဟ မြဟ္မုနာ။
ဇိတံ အပဇိတံ ကယိရာ၊ တထာရူပဿ ဇန္တုနော”တိ။

တတ္ထ ဟဝေတိ နိပါတော။ ဇိတန္တိ လိင်္ဂဝိပလ္လာသော၊ အတ္တနော ကိလေသဇယေန အတ္တာ ဇိတော သေယျောတိ အတ္တော။ ယာ စာယံ ဣတရာ ပဇာတိ ယာ ပနာယံ အဝသေသာ ပဇာ ဣတေန ဝါ ဓနဟရဏေန ဝါ သင်္ဂါမေန ဝါ^၁ မလာဘိဘဝေန^၂ ဝါ ဇိတာ ဘဝေယျ၊ တံ ဇိနန္တေန ယံ ဇိတံ၊ န တံသေယျောတိ အတ္တော။ ကသ္မာ ပန တဒေဝ ဇိတံ သေယျော၊ ဣဒံ န သေယျောတိ? ယသ္မာ အတ္တဒန္တဿ။^၃ တထာရူပဿ ဇန္တုနောတိ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—ယသ္မာ ဟိ ယွာယံ နိတ္တိလေသတာယ အတ္တဒန္တော ပေါသော၊ တဿ အတ္တဒန္တဿ? ကာယာဒီဟိ နိစ္စံ သညတစာရိနော ဝေရူပဿ ဣမေဟိ ကာယသညမာဒီဟိ^၄ သညတဿ ဇန္တုနော ဒေဝေါ ဂါ ဂန္ဓဗ္ဗော ဝါ မာရော ဝါ မြဟ္မုနာ သဟ ဥဋ္ဌဟိတွာ “အဟမဿ ဇိတံ အပဇိတံ ကရိဿာမိ၊ မဂ္ဂဘာဝနာယ ပဟိနေ ကိလေသေ ပုန ဥပ္ပါဒေဿာမီ”တိ ဘဒ္ဒေန္တောပိ ဝါယမန္တောပိ ယထာ ဓနာဒီဟိ ပရာဇိတော ပက္ခန္တရော ဟုတွာ ဣတရေန ဇိတံ ပုန ဇိနန္တော အပဇိတံ ကရေယျ၊ ဧဝံ အပဇိတံ ကာတုံ နေဝ သက္ကုဏေယျောတိ။

ဒေသနာဝသာနေ မဟူ သောတာပတ္တိဖလာဒီနိ ပါပုဏိံ သူတိ။

အနတ္တပုစ္ဆကမြာဟူဏဝတ္ထု စတုတ္ထံ။

၁-သင်္ဂါမေ ဝါ (သီ၊ သျှာ)
၂-အနင်္ဂဏဿ (သျှာ)

၂-နေလာဘိဘဝေန (က)
၄-ကာယသမာစာရာဒီဟိ (က)

၅-သာရိပုတ္တတ္ထေရဿ မာတုလမြာဟုဏဝတ္ထု

မာသေ မာသေတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဝေဠုဝနေ ဝိဟရန္တော သာရိပုတ္တတ္ထေရဿ မာတုလမြာဟုဏံ အာရဗ္ဗ ကထေသိ။

ထေရော ကိရ တဿ သန္တိကံ ဂန္တော အာဟ “ကိံ နု ခေါ မြာဟုဏ ကိဉ္ဇိဒေဝ ကုသလံ ကရောသိ”တိ။ ကရောမိ ဘန္တေတိ။ ကိံ ကရောသိတိ။ မာသေ မာသေ သဟဿပရိစ္စာဂေန ဒါနံ ဒဗ္ဗိတိ။ ကဿ ဒေသိတိ။ နိဂဏ္ဍာနံ ဘန္တေတိ။ ကိံ ပတ္ထယန္တောတိ။ မြဟ္မလောကံ ဘန္တေတိ။ ကိံ ပန မြဟ္မလောကဿ အယံ မဂ္ဂေါတိ။ အာမ ဘန္တေတိ။ ကော ဝေမာဟာတိ။ အာစရိယေဟိ မေ ကထိတံ ဘန္တေတိ။ “နေဝ တံ မြဟ္မလောကဿ မဂ္ဂံ ဇာနာသိ၊ နာပိ တေ အာစရိယာ၊ သတ္တာဝ ဧကော ဇာနာတိ၊ ဧဟိ မြာဟုဏ၊ မြဟ္မလောကဿ တေ မဂ္ဂံ ကထာပေဿာမီ”တိ တံ အာဒါယ သတ္ထု သန္တိကံ နေတွာ “ဘန္တေ အယံ မြာဟုဏော ဝေမာဟာ”တိ တံ ပဝတ္ထိံ အာရောစေတွာ သာဓု ဝတဿ မြဟ္မလောကဿ မဂ္ဂံ ကထေထာတိ။ သတ္တာ “ဧဝံ ကိရ မြာဟုဏာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “အာမ ဘော ဂေါတမာ”တိ ပုစ္ဆေ “မြာဟုဏ တယာ ဧဝံ ဒေဝာနေန ဝဿသတံ ဒိန္နဒါနတောပိ မဟုတ္တမတ္တံ ပသန္ဓစိတ္တေန မမ သာပကဿ ဩလောကနံ ဝါ ကဋ္ဌတ္ထုဘိက္ခာမတ္တဒါနံ ဝါ မဟပ္ပလတရ”န္တိ ဝတွာ အနုသန္တိံ ဃဋေတွာ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော ဣမံ ဂါထမာဟ—

၁၀၆။ “မာသေ မာသေ သဟဿေန၊ ယော ယဇေထ သတံ သမံ။
ဧကဉ္စ ဘာဝိတတ္တာနံ၊ မဟုတ္တမပိ ပူဇယေ။
သာယေဝ ပူဇနာ သေယျော၊ ယဉ္စေ ဝဿသတံ ဟုတ”န္တိ။

တတ္ထ သဟဿေနာတိ သဟဿပရိစ္စာဂေန။ ယော ယဇေထ သတံ သမန္တိ ယော ဝဿသတံ မာသေ မာသေ သဟဿံ ပရိစ္စေန္တော လောကီယ-မဟာဇနဿ ဒါနံ ဒဒေယျ။ ဧကဉ္စ ဘာဝိတတ္တာနန္တိ ယောပန ဧကံ သီလာဒိ-ဂုဏဝိသေသေန ဝစိတအတ္တာနံ ဟေဋ္ဌိမကောဋီယာ သောတာပန္တံ၊ ဥပရိမ-ကောဋီယာ ဒီဏာသဝံ ဃရဒ္ဓါရံ သမ္ပတ္တံ ကဋ္ဌတ္ထုဘိက္ခာဒါနဝသေန ဝါ ယာပနမတ္တအာဟာရဒါနဝသေန ဝါ ထူလသာဋကဒါနမတ္တေန ဝါ ပူဇယျ။ ယံ ဣတရေန ဝဿသတံ ဟုတံ၊ တတော သာယေဝ ပူဇနာ သေယျော၊ သေဒန္တာ ဥတ္တမောတိ အတ္ထောတိ။

ဒေသနာဝသာနေ သော မြာဟ္မဏော သောတာပတ္တိဖလံ ပတ္တော၊ အညေပိ
ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလာဒိနိ ပါပုဏိံ သူတိ။

သာရိပုတ္တတ္ထေရဿ မာတုလမြာဟ္မဏဝတ္ထု ပဉ္စမံ။

၆-သာရိပုတ္တတ္ထေရဿ ဘာဂိနေယျဝတ္ထု

ယော စ ဝဿသတံ ဇန္တုတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဝေဠုဝနေ ဝိဟ-
ရန္တော သာရိပုတ္တတ္ထေရဿ ဘာဂိနေယျံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။

တမ္ပိ ဟိ ထေရော ဥပသင်္ကမိတွာ အာဟ “ကိံ မြာဟ္မဏ ကုသလံ ကရော-
သိ”တိ။ အာမ ဘန္တေတိ။ ကိံ ကရောသိတိ။ မာသေ မာသေ ဧကံ ဧကံ ပသုံ
သာတေဘွာ အဂ္ဂိံ ပရိစရာမိတိ။ ကိမတ္ထံ ဧဝံ ကရောသိတိ။ မြဟ္မလောကမဂ္ဂေါ
ကိရေယောတိ။ ကောနေဝံ ကထိတန္တိ။ အာစရိယေဟိ မေ ဘန္တေတိ။ “နေဝတွ
မြဟ္မလောကဿ မဂ္ဂံ ဇာနာသိ၊ နာပိ ဟေ အာစရိယာ၊ ဧဟိ၊ သတ္ထု သန္တိကံ
ဂမိဿာမာ”တိ တံ သတ္ထု သန္တိကံ နေတွာ တံ ပဝတ္တိံ အာရောစေတွာ “ဣမဿ
ဘန္တေ မြဟ္မလောကဿ မဂ္ဂံ ကပေဏာ”တိ အာဟ။ သတ္တာ “ဧဝံ ကိရာ”တိ
ပုစ္ဆိတွာ “ဧဝံ ဧော ဂေါတမာ”တိ ဝုတ္တေ “မြာဟ္မဏ ဝဿသတမ္ပိ ဧဝံ အဂ္ဂိံ
ပရိစရန္တဿ တဝ အဂ္ဂိပါရိစရိယာ မေ သာဝကဿ တဿမတ္ထံ ပူဇေဓိ န
ပါပုဏာတိ”တိ ဂဟာ အနုသန္တိံ ဃဇေဟာ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော ဣမံ ဂါထမာဟ—

၁၀၇။ “ယော စ ဝဿသတံ ဇန္တု၊ အဂ္ဂိံ ပရိစရေ ဝနေ။
ကေဉ္စ ဘာဂိတတ္တာနံ၊ မဟုတ္တမပိ ပူဇယေ။
သာယေဝ ပူဇနာ သေယျော၊ ယဉ္စေ ဝဿသတံ ဟုတ”န္တိ။

တတ္ထ ဇန္တုတိ သတ္တာမိဝစနမေတံ။ အဂ္ဂိံ ပရိစရေ ဝနေတိ နိပ္ပုဉ္ဇဘာဝ-
ပတ္တနာယ ဝနံ ပဝိသိတွာပိ တတ္ထ အဂ္ဂိံ ပရိစရေယျ။ သေသံ ပုရိမသဒိသ-
မေဝါတိ။

ဒေသနာဝသာနေ သော မြာဟ္မဏော သောတာပတ္တိဖလံ ပါပုဏိံ၊
အညေပိ ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလာဒိနိ ပါပုဏိံ သူတိ။

သာရိပုတ္တတ္ထေရဿ ဘာဂိနေယျဝတ္ထု ဆဋ္ဌံ။

၇-သာရိပုတ္တတ္ထေရဿ သဟာယကမြာဟ္မဏဝတ္ထု

ယံ ကိဉ္စိ ယိဋ္ဌံ ဝါတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဝေဠုဝနေ ဝိဟရန္တော သာရိ-
ပုတ္တတ္ထေရဿ သဟာယကမြာဟ္မဏံ အာရဗ္ဗ ကထေသိ။

တမ္ပိ ဟိ ထေရော ဥပသင်္ကမိတွာ “ကိံ မြာဟ္မဏ ကိဉ္စိ ကုသလံ ကရော-
သီ”တိ ပုစ္ဆိ။ အာမ ဘန္တေတိ။ ကိံ ကရောသီတိ။ ယိဋ္ဌယာဂံ ယဇာမီတိ။ တဒါ
ကိရ တံ ယာဂံ မဟာပရိစ္စာဂေန ယဇန္တိ။ ဣတော ပရံ ထေရော ပုရိမနယေန ဝ
ပုစ္ဆိတွာ တံ သတ္ထု သန္တိကံ နေတွာ တံ ပဝတ္ထိံ အာရောစေတွာ “ဣမဿ
ဘန္တေ မြဟ္မလောကဿ မဂ္ဂံ ကထေထာ”တိ အာဟ။ သတ္တာ “မြာဟ္မဏ ဧဝံ
ကိရာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဧဝံ ဘော ဂေါတမာ”တိ ဝုတ္တေ “မြာဟ္မဏ တယာ သံဝစ္ဆရံ
ယိဋ္ဌယာဂံ ယဇန္တေန လောကီယမဟာဇနဿ ဒိန္နဒါနံ ပသန္ဓစိတ္တေန မမ
သာဝကာနံ ဝန္တန္တာနံ ဥပ္ပန္နကုသလစေတနာယ စတုဘာဂမတ္တမ္ပိ န အဋ္ဌတိ”တိ
ဝတွာ အနုသန္တိံ ဃဋေတွာ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော ဣမံ ဂါထမာဟ—

၁၀၀။ “ယံ ကိဉ္စိ ယိဋ္ဌံ ဝ ဟုတံ ဝ လောကေ၊
သံဝစ္ဆရံ ယဇေထ ပုညပေက္ခော။
သဗ္ဗမ္ပိ တံ န စတုဘာဂမေတိ၊
အဘိဝါဒနာ ဥဇျဂတေသု သေယျော”တိ။

တတ္ထ ယံ ကိဉ္စိတိ အနဝသေသပရိယာဒါနဝစနမေတံ။ ယိဋ္ဌန္တိ ယေဘု-
ယျေန မင်္ဂလကိရိယာဒိဝသေသု ဒိန္နဒါနံ။ ဟုတန္တိ အဘိသင်္ခရိတွာ ကတံ
ပါဟုနဒါနဉ္စေဝ, ကမ္မဉ္စ ဖလဉ္စ သဒ္ဓဟိတွာ ကတဒါနဉ္စ။ သံဝစ္ဆရံ
ယဇေထာတိ ဧကသံဝစ္ဆရံ နိရန္တရမေဝ ဝုတ္တပ္ပကာရံ ဒါနံ သကလစက္ကဝါဠေပိ
လောကီယမဟာဇနဿ ဒဒေယျ။ ပုညပေက္ခောတိ ပုညံ ဣစ္ဆန္တော။ ဥဇျ-
ဂတေသုတိ ဟေဋ္ဌိမကောဋိယာ သောတာပန္နေသု ဥပရိမကောဋိယာ ဒီဏာ-
သဝေသု။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—ဝေရူပေသု ပသန္ဓစိတ္တေန သရိရံ ဩနမိတွာ
ဝန္တန္တဿ ကုသလစေတနာယ ယံ ဖလံ၊ တတော စတုဘာဂမ္ပိ သဗ္ဗံ တံ ဒါနံ
န အဋ္ဌတိ၊ တသ္မာ ဥဇျဂတေသု အဘိဝါဒနမေဝ သေယျောတိ။

ဒေသနာဝသာနေ သော မြာဟ္မဏော သောတာပတ္တိဖလံ ပတ္တော၊ အညေပိ
ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလာဒိနိ ပါပုဏိံ သူတိ။

သာရိပုတ္တတ္ထေရဿ သဟာယကမြာဟ္မဏဝတ္ထု သတ္တမံ။

၈-အာယုဝဇ္ဇနကုမာရဝတ္ထု

အဘိဝါဒနသီလိသာတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဒီဃလင်္ခိကံ^၁ နိဿာယ အရညကုဋိယံ ဝိဟရန္တော ဒီဃာယုကုမာရံ အာရပ္ပ ကထေသိ။

ဒီဃလင်္ခိကနဂရဝါသိနော ကိရ ဒွေ မြာဟ္မဏာ ဗာဟိရကပဗ္ဗဇ္ဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ အဋ္ဌစတ္တာလိသ ဝဿာနိ တပစရဏံ ကရိံသု။ တေသု ဧကော “ပဝေဏီ မေ နသိဿတိ၊ ဝိပ္ပမိဿာမီ”တိ စိန္တေတွာ အတ္တနာ ကတံ တပံ ပရေသံ ဝိက္ခိဏီတွာ ဂေါသတေန စေဝ ကဟာပဏသတေန စ သဒ္ဓိံ ဘရိယံ လဘိတွာ ကုဋုမ္ပံ သဏ္ဍပေသိ။ အထဿ ဘရိယာ ပုတ္တံ^၂ ဝိဇာယိ။ ဣတရော ပနဿ သဟာယကော ပဝါသံ ဂန္တော ပုနဒေဝ တံ နဂရံ ပစ္စာဂမိ။ သော တဿ အာဂတဘာဝံ သုတွာ ပုတ္တဒါရံ အာဒါယ သဟာယကဿ ဒဿနတ္ထာယ အဂမာသိ။ ဂန္တော ပုတ္တံ မာတု ဟတ္ထေ ဒဘွာ သယံ တာဝ ဝဋ္ဌိ၊ မာတာပိ ပုတ္တံ ဝိဘု ဟတ္ထေ ဒဘွာ ဝဋ္ဌိ။ သော “ဒီဃာယုကာ ဟောထာ”တိ အာဟ၊ ပုတ္ထေ^၃ ပန ဝန္တာပိတေ တုဏီ အဟောသိ။ အထ နံ “ကသ္မာ ဘန္တေ အမေဟိ ဝဋ္ဌိတေ ‘ဒီဃာယုကာ ဟောထာ’တိ ဝတွာ ဣမဿ ဝန္တနကာလေ ကိဋ္ဌိ န ဝဒေဝော”တိ အာဟ။ ဣမသေကော အန္တရာယော အတ္ထိ မြာဟ္မဏာတိ။ ကိတ္တကံ ဇီဝိဿတိ ဘန္တေတိ။ သတ္တာဟံ မြာဟ္မဏာတိ။ ပဋိဗာဟနကာရဏံ အတ္ထိ ဘန္တေတိ။ နာဟံ ပဋိဗာဟနကာရဏံ ဇာနာမိကိ။ ကော ပန ဇာနေယျ ဘန္တေတိ။ သမဏော ဂေါတမော ဇာနေယျ၊ တဿ သန္တိကံ ဂန္တော ပုစ္ဆာဟိတိ။ ဟတ္ထ ဂစ္ဆန္တော တပပရိဟာနိတော ဘာယာမိတိ။ သစေ တေ ပုတ္တသိနေဟော အတ္ထိ၊ တပ-ပရိဟာနိံ အစိန္တေတွာ တဿ သန္တိကံ ဂန္တော ပုစ္ဆာဟိတိ။

သော သတ္ထု သန္တိကံ ဂန္တော သယံ တာဝ ဝဋ္ဌိ။ သတ္တာ “ဒီဃာယုကော ဟောဟိ”တိ အာဟ၊ ပဇာပတိယာ ဝန္တနကာလေပိ တဿာ တထေဝ ဝတွာ ပုတ္တဿ ဝန္တာပနကာလေ တုဏီ အဟောသိ။ သော ပုရိမနယေနေဝ သတ္တာရံ ပုစ္ဆိ၊ သတ္တာပိ တထေဝ ဗျာကာသိ။ သော ကိရ မြာဟ္မဏော သဗ္ဗညုတညာဏံ အပဋိဝိဇ္ဈိတွာဝ အတ္တနော မန္တံ သဗ္ဗညုတညာဏေန သံသန္ဓေသိ၊ ပဋိဗာဟနူပါယံ ပန န ဇာနာတိ။ မြာဟ္မဏော သတ္တာရံ ပုစ္ဆိ “အတ္ထိ ပန ဘန္တေ ပဋိဗာဟနူပါယော”တိ။ ဘဝေယျ မြာဟ္မဏာတိ။ ကိံ ဘဝေယျာတိ။ သစေ တံ အတ္တနော ဂေဟဒ္ဓါရေ မဏ္ဍပံ ကာရေတွာ တဿ မဇ္ဈေ ဝိဒ္ဓိကံ ကာရေတွာ တံ ပရိက္ခိပန္တော အဋ္ဌ ဝါ သောဠသ ဝါ

၁-ဒီဃလင်္ခိကံ (သီ၊ သျာ) ၂-ဒါရကံ (သီ၊ သျာ) ၃-ပုတ္ထေန (သီ)

အာသနာနိ ပညာပေတွာ တေသု မမ သာဝကေ နိသီဒါပေတွာ သတ္တာဟံ နိရန္တရံ ပရိတ္တံ ကာတုံ သက္ကုဏေယျာသိ၊ ဝေမဿ အန္တရာယော နသေယျာတိ။ ဘော ဂေါတမ မယာ မဏ္ဍုပါဒိနံ သက္ကာ ကာတုံ၊ တုမှာကံ ပန သာဝကေ ကထံ လစ္ဆာမီတိ။ တယာ ဧတ္တကေ ကတေ အဟံ မမ သာဝကေ ပဟိဏိဿာမီတိ။ “သာဓု ဘော ဂေါတမာ” တိ သော အတ္တေနော ဂေဟဒ္ဒါရေသဗ္ဗံ ကိစ္ဆံ နိဋ္ဌာပေတွာ သတ္ထု သန္တိကံ အဂမာသိ။ သတ္တာ ဘိက္ခု ပဟိဏိ၊ တေ ဂန္ဓာ တတ္ထ နိသီဒိံသု၊ ဒါရကမ္ပိ ဝိဋ္ဌိကာယံ နိပဇ္ဇာပေသုံ။ ဘိက္ခု သတ္ထရတ္ထိန္ဒြိယံ နိရန္တရံ ပရိတ္တံ ဘဏိံသု၊ သတ္ထမေ ဒိဝသေ သာယံ သတ္တာ အာဂစ္ဆိ။ တသ္မိ အာဂတေ သဗ္ဗစက္ကဝါဠုဒေဝတာ သန္တိပတိံသု။ ဧကော ပန အဝရုဒ္ဓကော နာမ ယက္ခော ဒွါဒသ သံဝစ္ဆရာနိ ဝေဿဝဏံ ဥပဋ္ဌဟိတွာ တဿ သန္တိကာ ဝရံ လဘန္တော “ဣတော သတ္ထမေ ဒိဝသေ ဣမံ ဒါရကံ ဂဏေယျာသိ” တိ လဘိ။ တသ္မာ သောပိ အာဂန္ဓာ အဋ္ဌာသိ။

သတ္တရိ ပန တတ္ထ ဂတေ မဟေသက္ခာသု ဒေဝတာသု သန္တိပတိတာသု အပ္ပေသက္ခာ ဒေဝတာ ဩသက္ကိတွာ ဩသက္ကိတွာ ဩကာသံ အလဘမာနာ ပဒွါဒသ ယောဇနာနိ ပဋိက္ကမိံသု။ အဝရုဒ္ဓကောပိ တထေဝ ပဋိက္ကမိ၊ သတ္တာပိ သဗ္ဗရတ္ထိံ ပရိတ္တမကာသိ။ သတ္တာဟေ ဝိတိဝတ္တေ အဝရုဒ္ဓကော ဒါရကံ န လဘိ။ အဋ္ဌမေ ပန ဒိဝသေ အရုဏေ ဥဂ္ဂတမတ္တေ ဒါရကံ အာနေတွာ သတ္တာရံ ဝန္ဒာပေသုံ။ သတ္တာ “ဒိဃာယုကော ဟောဟိ” တိ အာဟ။ ကိဝစိရံ ပန ဘော ဂေါတမ ဒါရကော ဌဿတိတိ။ ဝိသဝဿသတံ ပြာဟုဏာတိ။ အထဿ “အာယုဝစုနကုမာရော” တိ နာမံ ကရိံသု။ သော ဝုဒ္ဓိမန္ဓာယ ပဉ္စဟိ ဥပါသကသတေဟိ ပရိဝုတော ဝိစရိ။ အထေကဒိဝသံ ဓမ္မသဘာယံ ဘိက္ခု။ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ “ပဿထာဝုသော၊ အာယုဝစုနကုမာရေန ကိရ သတ္ထမေ ဒိဝသေ မရိတဗ္ဗံ အဘဝိဿ၊ သော ဣဒါနိ ဝိသဝဿသတဋ္ဌာယီ ဟုတွာ ပဉ္စဟိ ဥပါသကသတေဟိ ပရိဝုတော ဝိစရတိ၊ အတ္ထိ မညေ ဣမေသံ သတ္တာနံ အာယုဝစုနကာရဏ” န္တိ။ သတ္တာ အာဂန္ဓာ “ကာယ နတ္ထ ဘိက္ခဝေ တေရဟိ ကထာယ သန္တိသိန္ဒာ” တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ” တိ ဝုတ္တေ “ဘိက္ခဝေ န ကေဝလံ အာယုဝစုနမေဝ၊ ဣမေ ပန သတ္တာ ဂုဏဝန္တေ ဝန္ဒန္တာ အဘိဝါဒေန္တာ စတူဟိ ကာရဏေဟိ ဝစုန္တိ၊ ပရိဿယတော မုစ္ဆန္တိ၊ ယာဝတာယုကမေဝ တိဋ္ဌန္တိ” တိ၊ ဝတွာ အနုသန္တိံ သုဋ္ဌေတွာ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော ဣမံ ဂါထမာဟ—

၁၀၉။ “အဘိဝါဒနသီလိဿ၊ နိစ္စံ ဝုဗ္ဗာပစာယိနော။
စတ္တာရော ဓမ္မာ ဝဗ္ဗန္တိ၊ အာယု ဝဏ္ဏော သုခံ ဗလ”န္တိ။

တတ္ထ အဘိဝါဒနသီလိဿာတိ ဝန္တနသီလိဿ၊ အဘိဏှံ ဝန္တနကိစ္စပသု-
တဿာတိ အတ္ထော။ ဝုဗ္ဗာပစာယိနောတိ ဂိဟိဿ ဝါ တဒဟုပဗ္ဗဇိတေ
ဒဟရသာမဏေရေပိ၊ ပဗ္ဗဇိတဿ ဝါ ပန ပဗ္ဗဇာယ ဝါ ဥပသမ္ပဒါယ ဝါ
ဝုဗ္ဗတရေ ဂုဏဝုဗ္ဗေ အပစာယမာနဿ၊ အဘိဝါဒနေန ဝါ နိစ္စံ ပူဇေန္တဿာတိ
အတ္ထော။ စတ္တာရော ဓမ္မာ ဝဗ္ဗန္တိတိ အာယုမှိ ဝဗ္ဗမာနေ ယတ္ထကံ ကာလံ တံ
ဝဗ္ဗတိ၊ တတ္ထကံ ဣတရေပိ ဝဗ္ဗန္တိယေဝ။ ယေန ဟိ ပညာသဝဿအာယု-
သံဝတ္တနိကံ ကုသလံ ကတံ၊ ပဉ္စဝိသတိဝဿကာလေ စဿ ဇီဝိတန္တရာယော
ဥပ္ပဇ္ဇေယျ၊ သော အဘိဝါဒနသီလတဿ ပဋိပ္ပဿန္တတိ၊ သော ယာဝ-
တာယုကမေဝ တိဋ္ဌတိ၊ ဝဏ္ဏာဒယောပိဿ အာယုနာဝ သဒ္ဓိံ ဝဗ္ဗန္တိ။ ဣတော
ဥတ္တရိပိ ဒေသေဝ နယော။ အနန္တရာယေန ပဝတ္တဿာယုနော ဝဗ္ဗနံ နာမ နတ္ထိ။

ဒေသနာဝသာနေ အာယုဝဗ္ဗနကုမာရော ပဉ္စဟိ ဥပါသကသတေဟိ သဒ္ဓိံ
သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌတိ၊ အညေပိ ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလာဒိနိ ပါပုဏိံ-
သုတိ။

အာယုဝဗ္ဗနကုမာရဝတ္ထု အဋ္ဌမံ။

၉-သံကိစ္စသာမဏေရဝတ္ထု

ယော စ ဝဿသတံ ဇိဝေတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟ-
ရန္တော သံကိစ္စသာမဏေရံ အာရပ္ပ ကထေသိ။

သာဝတ္ထိယံ ကိရ တိံသမတ္တာ ကုလပုတ္တာ သတ္ထု ဓမ္မကထံ သုတွာ
သာသနေ ဥရံ ဒတွာ ပဗ္ဗဇိံသု။ တေ ဥပသမ္ပဒါယ ပဉ္စဝဿာ ဟုတွာ သတ္တာရံ
ဥပသင်္ကမိတွာ ဝန္တရရံ ဝိပဿနာရရန္တိ ဒွေ ရရာနိတိ သုတွာ “မယံ မဟာလ္လက-
ကာလေ ပဗ္ဗဇိတာ”တိ၊ ဝန္တရရေ ဥဿာဟံ အကတွာ ဝိပဿနာရရံ ပူရေတု-
ကာမာ ယာဝ အရဟတ္တာ ကမ္မဋ္ဌာနံ ကထာပေတွာ “ဘန္တေ ဧကံ အရညာ-
ယတနံ ဂမိဿာမာ”တိ သတ္တာရံ အာပုစ္ဆိံသု။ သတ္တာ “ကတရံ ဌာနံ ဂမိဿ-
ထာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “အသုကံ နာမာ”တိ ဝုတ္ထေ “တတ္ထ တေသံ ဧကံ ဝိဿာသာဒံ
နိဿာယ ဘယံ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ၊ တဉ္စ ပန သံကိစ္စသာမဏေရေ ဂတေ ဝုပသမိ-
ဿတိ၊ အထ နေသံ ပဗ္ဗဇိတကိစ္စံ ပါရိပူရိံ ဂမိဿတိ”တိ အညာသိ။

သံကိစ္စသာမဏေရော နာမ သာရိပုတ္တတ္ထေရဿ သာမဏေရော သတ္တဝသိကော ဇာတိယာ။ တဿ ကိရ မာတာ သာဝတ္ထိယံ အမုကုလဿ ဝိတာ။ သာ တသ္မိံ ကုစ္ဆိဂတေ ဧကေန ဗျာဓိနာ တံခဏညေဝ ကာလမကာသိ။ တဿာ^၁ ဈာပိယမာနာယ ဌပေတွာ ဂဟ္တမံသံ သေသံ ဈာယိ။ အထဿာ ဂဟ္တမံသံ စိတကတော ဩတာရေတွာ ဒွိသု တိသု ဌာနေသု သူလေဟိ ဝိဇ္ဇိံသု။ သူလကောဋိ ဒါရကဿ အက္ခိကောဋိံ ပဟရိ။ ဧဝံ ဂဟ္တမံသံ ဝိဇ္ဇိတွာ အင်္ဂါရရာသိမှိ ဒိပိတွာ အင်္ဂါရေဟေဝ ပဋိစ္ဆာဒေတွာ ပက္ကမိံသု။ ဂဟ္တမံသံ ဈာယိ၊ အင်္ဂါရမတ္ထကေ ပန သုဝဏ္ဏဗိမ္ဗသဒိသော ဒါရကော ပဒုမဂဗ္ဗေ နိပဇ္ဇော ဝိယ အဟောသိ။ ပစ္စိမဘဝိကဿ သတ္တဿ ဟိ သိနေရနာ ဩတ္တရိယမာနဿပိ အရဟတ္တံ အပ္ပတွာ ဇီဝိတက္ခယော နာမ နတ္ထိ။ ပုနဒိဝသေ “စိတကံ နိဗ္ဗာပေဿာမာ”တိ အာဂတာ တထာနိပဇ္ဇံ ဒါရကံ ဒိသ္မာ အတ္တရိယဗ္ဗုတစိတ္တဇာတာ “ကထဉ္စိ နာမ ဧတ္တကေသု ဒါရူသု ဒိယမာနေသု သကလသရိရေ ဈာပိယမာနေ ဒါရကော န ဈာယိ၊ ကိံ န ခေါ ဘဝိဿတိ”တိ ဒါရကံ အာဒါယ အန္တောဂါမံ ဂန္ဓာ နေမိတ္တကေ ပုစ္ဆိံသု။ နေမိတ္တကာ “သစေ အယံ ဒါရကော အဂါရံ အဇ္ဈာဝသိဿတိ၊ ယာဝ သတ္တမာ ကုလ-ပရိဝဇ္ဇာ ဉာတကာ ဒုဂ္ဂတာ ဘဝိဿန္တိ”။ သစေ ပဗ္ဗဇိဿတိ၊ ပဉ္စဟိ သမဏ-သတေဟိ ပရိဝုတော ဝိစရိဿတိ”တိ အာဟံသု။ တဿ သင်္ကနာ အက္ခိ-ကောဋိယာ ဘိန္တတ္တာ သံကိစ္စန္တိ^၂ နာမံ ကရိံသု။ သော အပရေန သမယေန သံကိစ္စောတိ ပညာယိ။ အထ နံ ဉာတကာ “ဟောတု၊ ဝဇိတကာလေ အမှာကံ အယျဿ သာရိပုတ္တဿ သန္တိကေ ပဗ္ဗာဇေဿာမာ”တိ ပေါသိံသု။ သော သတ္တဝသိကကာလေ “တဝ မာတုကုစ္ဆိယံ ဝသနကာလေ မာတာ တေ ကာလမကာသိ၊ တဿာ သရိရေ ဈာပိယမာနေပိ တံ န ဈာယိ”တိ ကုမာရ-ကာနံ ကထံ သုတွာ “အဟံ ကိရ ဧဝရူပါ ဘယာ မုတ္တော၊ ကိံ မေ ဃရာဝါ-သေန၊ ပဗ္ဗဇိဿာမိ”တိ ဉာတကာနံ အာရောစေသိ။ တေ “သာရ တာတာ”တိ သာရိပုတ္တတ္ထေရဿ သန္တိကံ နေတွာ “ဘန္တေ ဣမံ ပဗ္ဗာဇေထာ”တိ အဒံသု။ ထေရော တစပဉ္စကကမ္မဋ္ဌာနံ ဒတွာ ပဗ္ဗာဇေသိ။ သော ခုရဂ္ဂေယေဝ သဟ ပဋိသန္တိဒါဟိ အရဟတ္တံ ပါပုဏိ။ အယံ သံကိစ္စသာမဏေရော နာမ။

သတ္တာ “ဧတသ္မိံ ဂတေ တံ ဘယံ ဝုပသမိဿတိ၊ အထ နေသံ ပဗ္ဗဇိတ-ကိစ္စံ ပါရိပူရိံ ဂမိဿတိ”တိ ဥတွာ “ဘိက္ခဝေ တုမှာကံ ဇေဋ္ဌဘာတိကံ သာရိပုတ္တတ္ထေရံ ဩလောကေတွာ ဂစ္ဆထာ”တိ အာဟ။ တေ “သာရူ”တိ ဝတွာ

၁-တဿံ (သိ) ၂-န ဘဝိဿန္တိ (သျှာ) ၃-သံကိစ္စောတိ (သိ၊ သျှာ)

ထေရဿ သန္တိကံ ဂန္ဓာ “ကိံ အာဝုသော”တိ ဝုတ္တေ မယံ သတ္ထု သန္တိကေ ကမ္မဋ္ဌာနံ ဂဟေတွာ အရညံ ပဝိသိတုကာမာ ဟုတွာ အာပုစ္ဆိမှာ၊ အထ နော သတ္ထာ ဝေမာဟ “တုမှာကံ ဇေဋ္ဌဘာတိကံ ဩလောကေတွာ ဂစ္ဆိထာ”တိ။ တေနမှာ ဣဓာဂတာတိ။ ထေရော “သတ္ထာရာ ဣမေ ဧကံ ကာရဏံ ဒိသ္မာ ဣဓ ပဟိတာ ဘဝိဿန္တိ၊ ကိံ န ခေါ ဧတ”န္တိ အာဝဇ္ဇေန္တော တမတ္ထံ ဥတွာ အာဟ “အတ္ထိ ပန ဝေါ အာဝုသော သာမဏေရော”တိ။ နတ္ထိ အာဝုသောတိ။ သစေ နတ္ထိ၊ ဣမံ သံကိစ္စသာမဏေရံ ဂဟေတွာ ဂစ္ဆိထာတိ။ အလံ အာဝုသော၊ သာမဏေရံ နိဿာယ နော ပလိဗောဓော ဘဝိဿတိ၊ ကိံ အရညေ ဝသန္တာနံ သာမဏေရေနာတိ။ နာဝုသော ဣမံ နိဿာယ တုမှာကံ ပလိဗောဓော၊ အပိစ ခေါပန တုမေ နိဿာယ ဣမဿ ပလိဗောဓော ဘဝိဿတိ။ သတ္ထာပိ တုမေ မမ သန္တိကံ ပဟိဏန္တော တုမေဟိ သဒ္ဓိံ သာမဏေရဿ ပဟိဏနံ ပစ္စာသိ- သန္တော ပဟိဏိ၊ ဣမံ ဂဟေတွာ ဂစ္ဆိထာတိ။ တေ “သာဓူ”တိ အဓိဝါ- သေတွာ သာမဏေရေန သဒ္ဓိံ ကေတိံသ ဇနာ ထေရံ အပလောကေတွာံ ဝိဟာရာ နိက္ခမ္မ စာရိကံ စရန္တာ ဝိသယောဇနသတမတ္ထကေ ဧကံ သဟဿ- ကုလံ ဂါမံ ပါပုဏိံသု။

မနုဿာ တေ ဒိသ္မာ ပသန္တစိတ္တာ သက္ကစ္စံ ပရိဝိသိတွာ “ဘန္တေ ကတ္ထ ဂမိဿထာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ယထာဗာသုကဋ္ဌာနံ အာဝုသော”တိ ဝုတ္တေ ပါဒမူလေ နိပဇ္ဇိတွာ “မယံ ဘန္တေ အယျေသု ဣမံ ဋ္ဌာနံ နိဿာယ အန္တော- ဝဿံ ဝသန္တေသု ပဉ္စသီလံ သမာဒါယ ဥပေါသထကမ္မံ ကရိဿာမာ”တိ ယာစိံသု။ ထေရာ အဓိဝါသေသုံ။ အထ နေသံ မနုဿာ ရတ္ထိဋ္ဌာနဒိဝါဋ္ဌာန- စက်မနပဏ္ဏသာလာယောသံဝိဒဟိတွာ “အဇ္ဇေ မယံ၊ သွေ မယ”န္တိ ဥဿာဟပုတ္တာ ဥပဋ္ဌာနမကံသု။ ထေရာ ဝဿုပနာယိကဒိဝသေ ကတိကဝတ္ထံ ကရိံသု “အာဝု- သော အမေဟိ ရေမာနကဗုဒ္ဓဿ သန္တိကေ ကမ္မဋ္ဌာနံ ဂဟိတံ၊ န ခေါ ပန သက္ကာ အညတြ ပဋိပတ္တိသမ္ပဒါယ ဗုဒ္ဓေ အာရာဓေတုံ၊ အမှာကဉ္စ အပါယ- ဒ္ဒါရာနိ ဝိဝဋ္ဌာနေဝ၊ တသ္မာ အညတြ ပါတော ဘိက္ခာစာရဝေလံ၊ သာယံ ထေရူပဋ္ဌာနဝေလဉ္စ သေသကာလေ ဒွေ ဧကဋ္ဌာနေ န ဘဝိဿာမ၊ ယဿ အဗာသုကံ ဘဝိဿတိ၊ တေန သဏ္ဍိယာံ ပဟဋ္ဌာယ တဿ သန္တိကံ ဂန္ဓာ ဘေသဇ္ဇံ ကရိဿာမ၊ ဣတော အညသ္မိံ ရတ္ထိဘာဂေ ဝါဒိဝသဘာဂေ ဝါ အပ္ပ- မတ္တာ ကမ္မဋ္ဌာနမနုယုဒ္ဓိဿာမာ”တိ။

တေသု ဧဝံ ကတိကံ ကတွာ ဝိဟရန္တေသု ဧကော ဒုဂ္ဂတပုရိသော ဓိတရံ ဥပနိဿာယ ဇီဝန္တော တသ္မိံ ဌာနေ ဒုတ္တိက္ခေ ဥပ္ပန္န အပရံ ဓိတရံ ဥပနိဿာယ ဇီဝိတုကာမော မဂ္ဂံ ပဋိပဇ္ဇိ။ ထေရာပိ ဂါမေ ပိဏ္ဍာယ စရိတွာ ဝသနဋ္ဌာနံ အာဂစ္ဆန္တာ အန္တရာမဂ္ဂေ ဧကိဿာ နဒိယာ နတွာ ဝါလုကပုလိနေ နိသီဒိတွာ ဘတ္တကိစ္စံ ကရိံသု။ တသ္မိံ ခဏေ သော ပုရိသော တံ ဌာနံ ပတွာ ဧကမန္တံ အဋ္ဌာသိ။ အထ နံ ထေရာ “ကဟံ ဂစ္ဆသီ”တိ ပုစ္ဆိံသု။ သော တမတ္ထံ အာရောစေသိ။ ထေရာ တသ္မိံ ကာရညံ ဥပ္ပါဒေတွာ “ဥပါသက အတိဝိယ ဆာတောသိ၊ ဂစ္ဆ၊ ပဏ္ဍိ အာဟရ၊ ဧကမေကံ တေ ဘတ္တပိဏ္ဍိ ဒဿာမာ”တိ ဝတွာ တေန ပဏ္ဍေ အာဟရေ အတ္တနာ အတ္တနာ ဘုဉ္ဇနနိယာမေနေဝ သူပဗျဉ္ဇနေဟိ သန္တဟိတွာ^၁ ဧကမေကံ ပိဏ္ဍိ အဒံသု။ တေဒေဝ ကိရ ဝတ္တံ၊ ယံ ဘောဇနကာလေ အာဂတဿ ဘတ္တိ ဒဒမာနေန ဘိက္ခုနာ အဂ္ဂဘတ္တိ အဒတွာ အတ္တနာ ဘုဉ္ဇနနိယာမေနေဝ ထောက် ဝါ ဗဟံ ဝါ ဒါတဗ္ဗံ။ တသ္မာ တေပိ တထာ အဒံသု။ သော ကတဘတ္တကိစ္စော ထေရေ ဂန္တိတွာ ပုစ္ဆိ “ကိံ ဘန္တေ အယျာ ဧကနစိ နိမန္တိတာ”တိ။ နတ္ထိ ဥပါသက နိမန္တနံ၊ မနုဿာ ဒေဝသိကံ ဧဝရူပမေဝ အာဟာရံ ဒေန္တိတိ။ သော စိန္တေသိ “မယံ နိစ္စကာလံ ဥဋ္ဌာယ သမုဋ္ဌာယ ကမ္မံ ကရောန္တာပိ ဧဝရူပံ အာဟာရံ လဒ္ဓု န သက္ကောမ၊ ကိံ မေ အညတ္ထ ဂတေန၊ ဣမေသံ သန္တိကေ-ယေဝ ဇီဝိဿာမီ”တိ။ အထ နေ အာဟ “အဟံ ဝတ္တပဋိဝတ္တံ ကတွာ အယျာနံ သန္တိကေ ဝသိတုံ ဣစ္ဆာမီ”တိ။ သာဓု ဥပါသကာတိ။ သော တေဟိ သဒ္ဓိံ တေသံ ဝသနဋ္ဌာနံ ဂန္တော သာဓုကံ ဝတ္တပဋိဝတ္တံ ကရောန္တော ဘိက္ခု။ အတိဝိယ အာရာဓေတွာ ဒွေမာသစ္စယေန ဓိတရံ ဒဋ္ဌုကာမော ဟုတွာ “သစေ အယျေ အာပုစ္ဆိဿာမိ၊ န မံ ဝိဿဇ္ဇိဿန္တိ၊ အနာပုစ္ဆော ဂမိဿာမီ”တိ တေသံ အနာ-စိက္ခိတွာဝ နိက္ခမိ။ ဧတ္တကမေဝ ကိရဿ ဩဋ္ဌာရိကံ ခလိတံ အဟောသိ၊ ယံ ဘိက္ခုနံ အနာရောစေတွာ ပက္ကာမိ။

တဿ ပန ဂမနမဂ္ဂေ ဧကော အဋ္ဌပိ အတ္ထိ၊ တတ္ထ ပဉ္စသတာနံ စောရာနံ “ယော ဣမံ အဋ္ဌပိံ ပဝိသတိ၊ တံ မာရေတွာ တဿ မံသလောဟိတေန တုယံ ဗလိကမ္မံ ကရိဿာမာ”တိ ဒေဝတာယ အာယာစနံ ကတွာ ဝသန္တာနံ သတ္တမော ဒိဝသော ဟောတိ။ တသ္မာ သတ္တမေ ဒိဝသေ စောရဇေဋ္ဌကော ရုက္ခံ အာရုယု ဩလောကေန္တော တံ အာဂစ္ဆန္တံ ဒိသ္မာ စောရာနံ သညမဒါသိ။ တေ တဿ အဋ္ဌပိမဇ္ဈံ ပဝိဋ္ဌဘာဝံ ဥတွာ ပရိက္ခိပိတွာ တံ ဂဏှိတွာ ဂါဠုဗန္ဓနံ

၁-သန္တေတွာ (သီ)၊ သန္တေဟိတွာ (သျာ)

ကတွာ အရဏိသဟိတေန အဂ္ဂိ နိဗ္ဗတ္တေတွာ ဝ ဒါရူနိ သံကဗ္ဗိတွာ မဟန္တံ အဂ္ဂိက္ခန္ဓံ ကတွာ သူလာနိ တစ္ဆိံသု။ သော တေသံ တံ ကိရိယံ ဒိသ္မာ “သာမိ ဣမသ္မိံ ဌာနေ နေဝ သူကရာ, န မိဂါဒယော ဒိဿန္တိ၊ ကိံ ကာရဏာ ဣဒံ ကရောထာ”တိ ပုစ္ဆိ။ တံ မာရေတွာ တဝ မံသလောဟိတေန ဒေဝတာယ ဗလိကမ္ပံ ကရိဿာမာတိ။ သော မရဏဘယတဇ္ဇိတော ဘိက္ခုနံ တံ ဥပကာရံ အစိန္တေတွာ ကေဝလံ အတ္တနော ဇီဝိတမေဝ ရက္ခမာနော ဝေမာဟ “သာမိ အဟံ ဝိဿာသာဒေါ၊ ဥစ္ဆိဋ္ဌဘတ္တံ ဘုဒ္ဓိတွာ ဝဗ္ဗိတော၊ ဝိဿာသာဒေါနာမ ကာဠကဏ္ဍိကော၊ အယျာ ပန ယတော တတော နိက္ခမိတွာ ပဗ္ဗဇိတာပိ ခတ္တိယာဝ၊ အသုကသ္မိံ ဌာနေ ကေတိံသ ဘိက္ခု ဝသန္တိ၊ တေ မာရေတွာ ဗလိကမ္ပံ ကရောထ၊ အတိဝိယ ဝေါ ဒေဝတာ တုဿိဿတိ”တိ။ တံ သုတွာ စောရာ “ဘဒ္ဒကံ ဒေဝ ဝဒေတိ၊ ကိံ ဣမိနာ ကာဠကဏ္ဍိနာ၊ ခတ္တိယေ မာရေတွာ ဗလိကမ္ပံ ကရိဿာမာ”တိ စိန္တေတွာ “ဟေ၊ နေသံ ဝသနဋ္ဌာနံ ဒဿေဟိ”တိ တမေဝ မဂ္ဂဒေသကံ ကတွာ တံ ဌာနံ ပတွာ ဝိဟာရမဇ္ဈေ ဘိက္ခု အဒိသ္မာ “ကဟံ ဘိက္ခု”တိ နံ ပုစ္ဆိံသု။ သော ဒွေ မာသေ ဝသိတတ္တာ တေသံ ကဟိကဝတ္တံ ဇာနန္တော ဝေမာဟ “အတ္တနော ဒိဝါဋ္ဌာနရတ္တိဋ္ဌာနေသု နိသိန္ဒာ၊ ဧတံ ဃဏ္ဍိံ ပဟရထ၊ ဃဏ္ဍိသဒ္ဓေန သန္ဓိပတိဿန္တိ”တိ။ စောရ-
ဇေဋ္ဌကော ဃဏ္ဍိံ ပဟရိ။

ဘိက္ခု ဃဏ္ဍိသဒ္ဓံ သုတွာ “အကာလေ ဃဏ္ဍိ ပဟဋ္ဌာ၊ ကဿစိ အဖာသုကံ ဘဝိဿတိ”တိ အာဂန္တာ ဝိဟာရမဇ္ဈေ ပဋိပါဋိယာ ပညတ္တေသု ပါသာဏဖလ-
ကေသု နိသိဒိံသု။ သံဃတ္ထေရော စောရေ ဩလောကေတွာ ပုစ္ဆိ “ဥပါသကာ ကေနာယံ ဃဏ္ဍိ ပဟဋ္ဌာ”တိ။ စောရဇေဋ္ဌကော အာဟ “မယာ ဘန္တေ”တိ။ ကိံ ကာရဏာတိ။ အမေဟိ အဋ္ဌဝိဒေဝတာယ အာယာစိတံ အတ္ထိ၊ တဿာ ဗလိကမ္ပကရဏတ္တာယ ဧကံ ဘိက္ခု ဂဟေတွာ ဂမိဿာမာတိ။ တံ သုတွာ မဟာထေရော ဘိက္ခု အာဟ “အာဝုသော ဘာတိကာနံ ဥပ္ပန္နကိစ္စံ နာမ ဇေဋ္ဌဘာတိကေန နိတ္ထရိတဗ္ဗံ၊ အဟံ အတ္တနော ဇီဝိတံ တုမှာကံ ပရိစ္စဇိတွာ ဣမေဟိ သဒ္ဓိံ ဂမိဿာမိ၊ မာ သဗ္ဗေသံ အန္တရာယော ဟောတု၊ အပ္ပမတ္တာ သမဏဓမ္မံ ကရောထာ”တိ။ အနုထေရော အာဟ “ဘန္တေ ဇေဋ္ဌဘာတု ကိစ္စံ နာမ ကနိဋ္ဌဿ ဘာရော၊ အဟံ ဂမိဿာမိ၊ တုမေ အပ္ပမတ္တာ ဟောထာ”တိ။ ဣမိနာ ဥပါယေန “အဟမေဝ အဟမေဝါ”တိ ဝတွာ ပဋိ-
ပါဋိယာ တိံသပိ ဇနာ ဥဋ္ဌဟိံသု။ ဧဝံ တေ နေဝ ဧကိဿာ မာတုယာ ပုတ္တာ၊

၁-နိမ္မထေတွာ (သိ၊ သျာ)

န ဧကဿ ပိတုနော, နာပိ ဝိတရာဂါ၊ အထ စ ပန အဝသေသာနံ အတ္ထာယ ပဋိပါဋိယာ ဇီဝိတံ ပရိစ္စဇိံသု။ တေသု ဧကောပိ “တွံ ယာဟိ”တိ ဝတ္ထု သမတ္ထော နာမ နာဟောသိ။

သံကိစ္စသာမဏေရော တေသံ ကထံ သုတွာ “ဘန္တေ တုမေ တိဋ္ဌထ၊ အဟံ တုမှာကံ ဇီဝိတံ ပရိစ္စဇိတွာ ဂမိဿာမီ”တိ အာဟ။ တေ အာဟံသု “အာဝုသော မယံ သဗ္ဗေ ဧကတော မာရိယမာနာပိ တံ ဧကကံ န ဝိဿဇ္ဇေဿာမာ”တိ။ ကိံ ကာရဏာ ဘန္တေတိ။ “အာဝုသော တွံ ဓမ္မသေနာပတိသာရိပုတ္တတ္ထေရဿ သာမဏေရော၊ သစေ တံ ဝိဿဇ္ဇေဿာမ၊ သာမဏေရံ မေ အာဒါယ ဂန္တော စောရေနံ နိယျာဒိံသု”တိ ထေရော နော ဂရဟိဿတိ၊ တံ နိန္ဒံ နိတ္ထရိတုံ န သက္ခိဿာမ၊ တေန တံ န ဝိဿဇ္ဇေဿာမာတိ။ “ဘန္တေ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ တုမေ မမ ဥပဇ္ဈာယဿ သန္တိကံ ပဟိဏန္တောပိ၊ မမ ဥပဇ္ဈာယော မံ တုမေဟိ သဒ္ဓိံ ပဟိဏန္တောပိ ဣဒမေဝ ကာရဏံ ဒိသ္မာ ပဟိဏိ၊ တိဋ္ဌထ တုမေ၊ အဟမေဝ ဂမိဿာမီ”တိ သော တိံသ ဘိက္ခု။ ဝန္တိတွာ “သစေ ဘန္တေ မေ ဒေါသော အတ္ထိ၊ ခမထာ”တိ ဝတွာ နိက္ခမိ။ တဒါ ဘိက္ခုနံ မဟာသံဝေဂေါ ဥပ္ပဇ္ဇိ၊ အက္ခိနိ အဿုပုဏ္ဏာနိ ဟဒယမံသံ ပဝေမိ။ မဟာထေရော စောရေ အာဟ “ဥပါသကာ အယံ ဒဟရကော တုမေ အဂ္ဂိံ ကရောန္တေ၊ သူလာနိ တစ္ဆန္တေ၊ ပဏ္ဏာနိ အတ္ထရန္တေ ဒိသ္မာ ဘာယိဿတိ၊ ဣမံ ဧကမန္တေ ဌပေတွာ တာနိ ကိစ္စာနိ ကရေယျာထာ”တိ။ စောရာ သာမဏေရံ အာဒါယ ဂန္တော ဧကမန္တေ ဌပေတွာ သဗ္ဗကိစ္စာနိ ကရိံသု။

ကိစ္စပရိယောသာနေ စောရဇေဋ္ဌကော အသိံ အဗ္ဗာဟိတွာ သာမဏေရံ ဥပသင်္ကမိ။ သာမဏေရော နိသိဒမာနော ဈာနံ သမာပဇ္ဇိတွာဝ နိသိဒိ။ စောရဇေဋ္ဌကော အသိံ ပရိဝတ္ထေတွာ သာမဏေရဿ ခန္ဓေ ပါတေသိ၊ အသိ နမိတွာ ဓာရာယ ဓာရံ ပဟရိ၊ သော “န သမ္မာ ပဟရိ”န္တိ မညမာနော ပုန တံ ဥဇုကံ ကတွာ ပဟရိ။ အသိ တာလပဏ္ဍံ ဝိယ ဝေဌယမာနော ထရုမူလံ အဂမာသိ။ သာမဏေရံ ဟိ တသ္မိံ ကာလေ သိနေရုနာ အဝတ္တရန္တောပိ မာရေတုံ သမတ္ထော နာမ နတ္ထိ၊ ပဂေဝ အသိနာ။ တံ ပါဋိဟာရိယံ ဒိသ္မာ စောရဇေဋ္ဌကော စိန္တေသိ “ပုဗ္ဗေ မေ အသိ သိလာ-ထမ္ဘံ ဝါ ခဒိရခါဏုံ ဝါ ကဠိရံ ဝိယ ဆိန္ဒတိ၊ ဣဒါနိ ဧကဝါရံ နမိ၊ ဧကဝါရံ တာလပတ္တဝေဋ္ဌကော ဝိယ ဇာတော။ အယံ နာမ အသိ အစေတနော ဟုတွာပိ ဣမဿ ဂုဏံ ဇာနာတိ၊ အဟံ သစေတနောပိ န ဇာနာမီ”တိ။ သော အသိံ

၁-ဝေဋ္ဌိယမာနော (သိ)၊ ပဝေဋ္ဌိယမာနော (က)

ဘူမိယံ ဒိပိတွာ တဿ ပါဒမူလေ ဥရေန နိပဇ္ဇိတွာ “ဘန္တေ မယံ ဓနကာရဏာ အဇ္ဇဝိံ ပဝိဋ္ဌာမှာ၊ အမေ ဒူရတောဝ ဒိသွာ သဟဿမတ္တာပိ မနဿာ ပဝေဓန္တိ၊ ဒွေ တိဿော ကထာ ကထေတုံ န သက္ကောန္တိ။ တဝ ပန သန္တာသမတ္တမ္ပိ နတ္ထိ၊ ဥက္ကာမုခေ သုဝဏ္ဏံ ဝိယ သုပုပ္ဖိတကဏိကာရံ ဝိယ စ တေ မုခံ ဝိရောစတိ၊ ကိံ န ခေါကာရဏ”န္တိ ပုစ္ဆန္တော ဣမံ ဂါထမာဟ—

“တဿ တေ နတ္ထိ ဘိတတ္တံ၊ ဘိယျော ဝဏ္ဏော ပသီဒတိ။ ကဿ န ပရိဒေဝေသိ၊ ဧဝရူပေ မဟဗ္ဘယေ”တိ ၂။

သာမဏေရော ဈာနာ ဝုဋ္ဌာယ တဿ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော “အာဂုသော ဂါမဏိ ဒိဏာသဝဿ အတ္တဘာဝေါ နာမ သိသေ ဌပိတဘာရော ဝိယ ဟောတိ၊ သော တသ္မိံ ဘိဇ္ဇန္တေ ဝါ နဿန္တေ ဝါ တုဿတေဝ၊ န ဘာယ-တိ”တိ ဝတွာ ဣမာ ဂါထာ အဘာသိ—

“နတ္ထိ စေတသိကံ ဒုက္ခံ၊ အနပေက္ခဿ ဂါမဏိ။ အတိက္ကန္တာ ဘယာ သဗ္ဗေ၊ ဒိဏသံယောဇနဿ ဝေ။ ဒိဏာယ ဘဝနေတ္ထိယာ၊ ဒိဋ္ဌေ ဓမ္မေ ယထာတထေ။ န ဘယံ မရဏေ ဟောတိ၊ ဘာရနိက္ခေပနေ ယထာ”တိ ၃။

သော တဿ ကထံ သုတွာ ပဉ္စ စောရသတာနိ ဩလောကေတွာ အာဟ “တုမေ ကိံ ကရိဿထာ”တိ။ တုမေ ပန သာမီတိ။ မမ တာဝ ဘော ဧဝရူပံ ပါဂ္ဂိဟာရိယံ ဒိသွာ အဂါရမဇ္ဈေ ကမ္ပံ နတ္ထိ၊ အယျဿ သန္တိကေ ပဗ္ဗ-ဇိဿာမီတိ။ မယမ္ပိ တထေဝ ကရိဿာမာတိ။ “သာဓု တာတာ”တိ တတော ပဉ္စသတာပိ စောရာ သာမဏေရံ ဝန္တိတွာ ပဗ္ဗဇ္ဇံ ယာစိံသု။ သော တေသံ အသိဓာရာဟိ ဧဝ ကေသေ စေဝ ဝတ္ထဒသာ စ ဆိန္တိတွာ တမ္ပမတ္ထိကာယ ရဇိတွာ တာနိ ကာသာယာနိ အစ္ဆာဒါပေတွာ ဒသသု သီလေသု ပတိဋ္ဌာပေတွာ တေ အာဒါယ ဂစ္ဆန္တော စိန္တေသိ “သစာဟံ ထေရေ အဒိသွာဝ ဂမိဿာမိ၊

၁-စိတ္တုကြာသမတ္တမ္ပိ (သျှာ) ၂-တာသော တေ နတ္ထိ န ဘယံ (သိ၊ သျှာ)
၃-၃ ၂-၃ ၂၀-ပိဋ္ဌေ ထေရဂါထာယံ။
၄-နတ္ထိ စေတသိကံ ဒုက္ခံ၊ အနပေက္ခဿ ဂါမဏိ။
အတိက္ကန္တာ ဘယံ သဗ္ဗံ၊ ဒိဏသံယောဇနော ဣသိ။
ဒိဏာ စဿ ဘဝနေတ္ထိ၊ ဒိဋ္ဌာ ဓမ္မာ ယထာ တထာ။
နိဗ္ဗယံ မရဏံ ဟောတိ၊ ဘာရဝေါရောပနံ ယထာတိ (သိ၊ သျှာ) ၃ ၂-၃ ၂၀-ပိဋ္ဌေ ပန ပသီတဗ္ဗံ။

တေ သမဏဓမ္မံ ကာတုံ န သက္ခိယန္တိ။ စောရာနံ ဟိ မံ ဂဟေတွာ နိက္ခန္တိ-
 ကာလတော ပဋ္ဌာယ တေသု ဧကောပိ အဿုနိ သန္ဓာရေတုံ နာသက္ခိ၊
 ‘မာရိတော န ခေါ သာမဏေရော၊ နော’တိ ဇိန္တေန္တာနံ ကမ္မဋ္ဌာနံ အဘိမုခံ န
 ဘဝိဿတိ၊ တသ္မာ ဒိသ္မာဝ နေ ဂမိဿာမိ”တိ။ သော ပဉ္စသတဘိက္ခုပရိဝါရော
 တတ္ထ ဂန္ဓာ အတ္တနော ဒဿနေန ပဋိလဒ္ဓအဿာသေဟိ တေဟိ “ကိ”
 သပ္ပုရိသ သံကိစ္စ၊ လဒ္ဓံ တေ ဇိဝိတ”န္တိ ဝုတ္တေ “အာမ ဘန္တေ၊ ဣမေ မံ
 မာရေတုကာမာ ဟုတွာ မာရေတုံ အသက္ကောန္တာ မမ ဂုဏေ ပသိဒ္ဓိတွာ ဓမ္မံ
 သုတွာ ပဗ္ဗဇိတာ၊ အဟံ ‘တုမေ ဒိသ္မာဝ ဂမိဿာမိ’တိ အာဂတော၊ အပ္ပမတ္တာ
 သမဏဓမ္မံ ကရောထ၊ အဟံ သတ္ထု သန္တိကံ ဂမိဿာမိ”တိ တေ ဘိက္ခု၊ ဝန္တိတွာ
 ဣတရေ အာဒါယ ဥပဇ္ဈာယဿ သန္တိကံ ဂန္ဓာ “ကိ” သံကိစ္စ၊ အန္တေဝါသိကာ
 တေ လဒ္ဓါ”တိ ဝုတ္တေ “အာမ ဘန္တေ”တိ တံ ပဝတ္တိ အာရောစေသိ။
 ထေရေန “ဂစ္ဆ သံကိစ္စ၊ သတ္တာရံ ပဿာဟိ”တိ ဝုတ္တေ “သာရူ”တိ ထေရံ
 ဝန္တိတွာ တေ အာဒါယ သတ္ထု သန္တိကံ ဂန္ဓာ သတ္တာရာပိ “ကိ” သံကိစ္စ၊ အန္တေ-
 ဝါသိကာ တေ လဒ္ဓါ”တိ ဝုတ္တေ “အာမ ဘန္တေ”တိ တံ ပဝတ္တိ အာရော-
 စေသိ။ သတ္တာ “ဧဝံ ကိရ ဘိက္ခဝေ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “အာမ ဘန္တေ”တိ ဝုတ္တေ
 “ဘိက္ခဝေ တုမှာကံ စောရကမ္မံ ကတွာ ဒုဿီလေ ပတိဋ္ဌာယ ဝဿသတံ
 ဇိဝနတော” ဣဒါနိ သီလေ ပတိဋ္ဌာယ ဧကဒိဝသမ္ပိ ဇိဝိတံ သေယျော”တိ ငတွာ
 အနုသန္တိ ဘဋေတွာ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော ဣမံ ဂါထမာဟ—

၁၁၀။ “ယော စ ဝဿသတံ ဇိဝေ၊ ဒုဿီလော အသမာဟိတော။
 ဧကောဟံ ဇိဝိတံ သေယျော၊ သီလဝန္တဿ ဈာယိနော”တိ။

တတ္ထ ဒုဿီလောတိ နိဿီလော။ သီလဝန္တဿာတိ ဒုဿီလဿ ဝဿသတံ
 ဇိဝနတော သီလဝန္တဿ ဒ္ဓိဟိ ဈာနေဟိ ဈာယိနော ဧကဒိဝသမ္ပိ ဧကမုဟုတ္တမ္ပိ
 ဇိဝိတံ သေယျော၊ ဥတ္တမန္တိ အတ္တော။

ဒေသနာဝသာနေ တေ ပဉ္စသတဘိ ဘိက္ခု၊ သဟ ပဋိသမ္ဘိဒါဟိ အရဟတ္တံ
 ပါပုဏိံသု၊ သမ္ပတ္တမဟာဇနဿာပိ သာတ္ထိကာ ဓမ္မဒေသနာ အဟောသိတိ။

အပရေန သမယေန သံကိစ္စော ဥပသမ္ပဒံ လဘိတွာ ဒသဝဿော ဟုတွာ
 သာမဏေရံ ဂဏှိ။ သော ပန တသေဝာ ဘာဂိနေယျော အဓိမုတ္တသာမ-
 ဏေရော နာမ။ အထ နံ ထေရော ငါပုဏ္ဏဝဿကာလေ အာမန္တေတွာ
 “ဥပသမ္ပဒံ တေ ကရိဿာမိ၊ ဂစ္ဆ၊ ဣတကာနံ သန္တိကေ ဝဿပရိမာဏံ

၁-ဇိဝိတတော (သျှာ)

ပုစ္ဆိတွာ ဟေ”တိ ဥယျောဇေသိ။ သော မာတာပိတုနံ သန္တိကံ ဂစ္ဆန္တော အန္တရာမဂ္ဂေ ပဉ္စသတေဟိ စောရေဟိ ဗလိကမ္ပတ္တာယ မာရိယမာနော တေသံ ဓမ္မံ ဒေသေတွာ ပသန္တစိတ္တေဟိ တေဟိ “န တေ ဣမသ္မိံ ဌာနေ အမှာကံ အတ္ထိ- ဘာဝေါ ကဿစိ အာရောစေတဗ္ဗော”တိ ဝိဿဋ္ဌော ပဋိပထေ မာတာ- ပိတရော အာဂစ္ဆန္တေ ဒိသ္မာ တမေဝ မဂ္ဂံ ပဋိပဇ္ဇန္တာနမ္ပိ တေသံ သစ္စမနု- ရက္ခန္တော နာရောစေသိ။ တေသံ စောရေဟိ ဝိဟေဋ္ဌိယမာနာနံ “တွမ္ပိ စောရေဟိ သဒ္ဓိံ ဧကတော ဟုတွာ မညေ၊ အမှာကံ နာရောစေသိ”တိ ပရိဒေဝန္တာနံ သဒ္ဓိံ သုတွာ တေ မာတာပိတုနမ္ပိ အနာရောစိတဘာဝံ ဥတွာ ပသန္တစိတ္တာ ပဗ္ဗဇ္ဇံ ယာစိံ သု။ သောပိ သံကိစ္စသာမဏေရော ဝိယ တေ သဗ္ဗေ ပဗ္ဗာဇေက္ခော ဥပဇ္ဈာယဿ သန္တိကံ အာနေတွာ တေန သတ္ထု သန္တိကံ ပေသိတော ဂန္တာ တံ ပဝတ္ထိံ အာရောစေသိ။ သတ္တာ “ဧဝံ ကိရ ဘိက္ခဝေ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “အာမ ဘန္တေ”တိ ဝုတ္တေ ပုရိမနယေနေဝ အနုသန္တိံ ဃဋေတွာ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော ဣမမေဝ ဂါထမာဟ—

“ယော စ ဝဿသတံ ဇီဝေ၊ ဒုဿီလော အသမာဟိတော။
 ကောဟံ ဇီဝိတံ သေယျော၊ သီလဝန္တဿ ဈာယိနော”တိ။

ဣဒမ္ပိ အဓိမုတ္တသာမဏေရဝတ္ထု၊ ဝုတ္တနယမေဝါတိ။
 သံကိစ္စသာမဏေရဝတ္ထု၊ နဝမံ။

၁၀-ခါဏုကောဏုညတ္ထေရဝတ္ထု

ယော စ ဝဿသတံ ဇီဝေတိ ဣပံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ခါဏုကောဏုညတ္ထေရံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။

သော ကိရ ထေရော သတ္ထု သန္တိကေ ကမ္ပဋ္ဌာနံ ဂဟေတွာ အရညေ ဝိဟရန္တော အရဟတ္တံ ပတွာ “သတ္ထု အာရောစေဿာမိ”တိ တတော အာဂစ္ဆန္တော အန္တရာမဂ္ဂေ ကိလန္တော မဂ္ဂါ ဩက္ကမ္ပ ဧကသ္မိံ ပိဋ္ဌိပါသာဏေ နိဿိန္တော ဈာနံ သမာပဇ္ဇိ။ အထေကံ ဂါမံ ဝိလုမ္ပိတွာ ပဉ္စသတာ စောရာ အတ္တနော ဗလာနုရူပေန ဘဏ္ဍိကံ ဗန္ဓိတွာ သိသေနာဒါယ ဂစ္ဆန္တော ဒူရံ ဂန္တာ ကိလန္တရူပါ “ဒူရံ အာဂတာမှ၊ ဣမသ္မိံ ပိဋ္ဌိပါသာဏေ ဝိဿမိဿာမာ”တိ မဂ္ဂါ

၁-တေန (သိ၊ က)

ဩက္ကမ္မ ဝိဠိပါသာဏဿ သန္တိကံ ဂန္တာ ထေရံ ဒိသ္မာပိ “ခါဏုကော အယ”န္တိ သညိနော အဟေသုံ။ အဏေကော စောရော ထေရဿ သီသေ ဘဏ္ဍိကံ ဌပေသိ၊ အပရောပိ တံ နိဿာယ ဘဏ္ဍိကံ ဌပေသိ။ ဧဝံ ပဉ္စသတာပိ စောရာ ပဉ္စဟိ ဘဏ္ဍိကသတေဟိ ထေရံ ပရိက္ခိပိတွာ သယမ္ပိ နိသိန္တာ နိဒ္ဒါယိတွာ အရုဏုဂ္ဂမနကာလေ ပဗုဇ္ဈိတွာ အတ္တနော အတ္တနော ဘဏ္ဍိကံ ဂဏ္ဍန္တာ ထေရံ ဒိသ္မာ “အမနုဿော”တိ သညာယ ပလာယိတုံ အာရဘိံသု။ အထ နေ ထေရော အာဟ “မာ ဘာယိတ္ထ ဥပါသကာ၊ ပဗ္ဗဇိတော အဟ”န္တိ။ တေ ထေရဿ ပါဒမူလေ နိပဇ္ဇိတွာ “ခမထ ဘန္တေ၊ မယံ ခါဏုကသညိနော အဟုမှာ”တိ ထေရံ ခမာပေတွာ စောရဇေဋ္ဌကေန “အဟံ အယျဿ သန္တိကေ ပဗ္ဗဇိဿာမိ”တိ ဝုတ္တေ သေသာ “မယမ္ပိ ပဗ္ဗဇိဿာမာ”တိ ဝတွာ သဗ္ဗေပိ ဧကစ္ဆန္တာ ဟုတွာ ထေရံ ပဗ္ဗဇ္ဇိ ယာစိံသု။ ထေရော သံကိစ္စသာမဏေရော ဝိယ သဗ္ဗေပိ တေ ပဗ္ဗာဇေသိ။ တတော ပဋ္ဌာယ ခါဏုကောဏ္ဍညောတိ ပညာယိ။ သော တေဟိ ဘိက္ခုဟိ သဒ္ဓိံ သတ္ထု သန္တိကံ ဂန္တာ သတ္တာရာ “ကိံ ကောဏ္ဍည အန္တေဝါသိကာ တေ လဒ္ဓါ”တိ ဝုတ္တေ တံ ပဝတ္ထိံ အာရောစေသိ။ သတ္တာ “ဧဝံ ကိရ ဘိက္ခဝေ”တိ ပုစ္ဆိဟာ “အာမ ဘန္တေ၊ န နော အညဿ ဧဝရူပေါ အာနဘာဝေါ ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗော၊ တေနမှာ ပဗ္ဗဇိတာ”တိ ဝုတ္တေ “ဘိက္ခဝေ ဧဝရူပေ ဒုပ္ပညကမ္မေ ပတိဋ္ဌာယ ဝဿသတံ ဇီဝနတော ဣဒါနိ ဝေါ ပညာ- သမ္ပဒါယ ဝတ္တမာနာနံ ကောဟမ္ပိ ဇီဝိတံ သေယျော”တိ ဝတွာ အနုသန္တိံ သဋ္ဌေတွာ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော ဣမံ ဂါထမာဟ—

၁၁၁။ “ယော စ ဝဿသတံ ဇီဝေ၊ ဒုပ္ပညော အသမာဟိတော။
 ကောဟံ ဇီဝိတံ သေယျော၊ ပညဝန္တဿ ဈာယိနော”တိ။

တတ္ထ ဒုပ္ပညောတိ နိပ္ပညော။ ပညဝန္တဿာတိ သပ္ပညဿ။ သေသံ ပုရိမ- သဒိသမေဝါတိ။

ဒေသနာဝသာနေ ပဉ္စသတာပိ တေ ဘိက္ခု။ သဟ ပဋိသတ္တိဒါဟိ အရဟတ္တံ ပါပုဏိံသု၊ သမ္ပတ္တမဟာဇနဿာပိ သာတ္ထိကာ ဓမ္မဒေသနာ အဟောသိတိ။

ခါဏုကောဏ္ဍညတ္ထေရဝတ္ထု ဒသမံ။

၁၁-သပ္ပဒါသတ္ထေရဝတ္ထု

ယော စ ဝဿသတံ ဇီဝေတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော သပ္ပဒါသတ္ထေရံ အာရဟန္တ ကထေသိ။

သာဝတ္ထိယံ ကိရေကော ကုလပုတ္တော သတ္ထု ဓမ္မဒေသနံ သုတွာ ပဗ္ဗဇိတွာ လဒ္ဓုပသမ္ပဒေါ အပရေန သမယေန ဥက္ကဏ္ဍိတွာ “မာဒိသဿ ကုလပုတ္တဿ ဂိဟိဘာပေါ နာမ အယုတ္တော၊ ပဗ္ဗဇာယ ဌတွာ မရဏမ္ပိ မေ သေယျော” ကိ စိန္တေတွာ အတ္တနော မရဏူပါယံ စိန္တေန္တော ဝိစရတိ။ အထေကဒိဝသံ ပါတောဝ ကတဘတ္တကိစ္စာ ဘိက္ခု။ ဝိဟာရံ ဂန္တော အဂ္ဂိသာလာယ သပ္ပံ ဒိသ္မာ တံ ဧကသ္မိံ ကုဇ္ဇေ ပက္ခိပိတွာ ကုဋံ ပိဒဟိတွာ အာဒါယ ဝိဟာရာ နိက္ခမိံသု။ ဥက္ကဏ္ဍိကဘိက္ခုပိ ဘတ္တကိစ္စံ ကတွာ အာဂစ္ဆန္တော တေ ဘိက္ခု။ ဒိသ္မာ “ကိံ ဣဒံ အာဂုသော” တိ ပုစ္ဆိတွာ “သပ္ပေါ အာဂုသော” တိ ဝုတ္တေ ဣမိနာ ကိံ ကရိဿယာတိ။ ဆဇ္ဇေဿာမ နန္တိ။ တေသံ ဝစနံ သုတွာ “ဣမိနာ အတ္တာနံ ခံသာပေတွာ မရိဿာမိ” တိ “အာဟရထ၊ အဟံ တံ ဆဇ္ဇေဿာမိ” တိ တေသံ ဟတ္ထတော ကုဋံ ဂဟေတွာ ဧကသ္မိံ ဌာနေ နိသိန္တော တေန သပ္ပေန အတ္တာနံ ခံသာပေတိ။ သပ္ပေါ ခံသိတုံ န ဣစ္ဆတိ။ သော ကုဇ္ဇေ ဟတ္ထံ ဩတာရေတွာ ဣတော စိတော စ အာလောလေတိ။ ဃောရသပ္ပဿ မုခံ ဝိဝရိတွာ အင်္ဂလိံ ပက္ခိပတိ။ နေဝ နံ သပ္ပေါ ခံသိ။ သော “နာယံ အာသိဝိသော၊ ဃရသပ္ပေါ ဧသော” တိ တံ ပဟာယ ဝိဟာရံ အဂမာသိ။ အထ နံ ဘိက္ခု။ “ဆဒ္ဓိတော တေ အာဂုသော သပ္ပေါ” တိ အာဟံသု။ န သော အာဂုသော ဃောရသပ္ပေါ၊ ဃရသပ္ပေါ ဧသောတိ။ “ဃောရသပ္ပေါယေဝါဂုသော မဟန္တံ ဖဏံ ကတွာ သုသုယန္တော ဒုက္ခေန အမှေဟိ ဂဟိတော၊ ကိံ ကာရဏာ ဧဝံ တံ ဝဒေသိ” တိ အာဟံသု။ အဟံ အာဂုသော တေန အတ္တာနံ ခံသာပေန္တောပိ မုခေ အင်္ဂလိံ ပက္ခိပေန္တောပိ တံ ခံသာပေတုံ နာသက္ခိန္တိ။ တံ သုတွာ ဘိက္ခု။ တုဏှိ အဟေသုံ။

အထေကဒိဝသံ နှာပိတော ဒွေ တယော ခုရေ အာဒါယ ဝိဟာရံ ဂန္တော ဧကံ ဘူမိယံ ဌပေတွာ ဧကေန ဘိက္ခုနံ ဧကသေ ဩဟာရေတိ။ သော ဘူမိယံ ဌပိတံ ခုရံ ဂဟေတွာ “ဣမိနာ ဂိဝံ ဆိန္ဒိတွာ မရိဿာမိ” တိ ဧကသ္မိံ ရုက္ခေ ဂိဝံ ဥပနိဓာယ ခုရဓာရံ ဂလနာဠိယံ ကတွာ ဌိတော ဥပသမ္ပဒါမာဠတော ဝ ပဌာယ အတ္တနော သီလံ အာဝဇ္ဇေန္တော ဝိမလစန္ဒမဏ္ဍလံ ဝိယ သုခောတမဏိ- ခန္ဓမိဝ စ နိမ္မလံ သီလံ အဒ္ဓသ။ တဿ တံ ဩလောကေန္တဿ သကလသရိရံ ဖရန္တိ ဝီတိ ဥပ္ပဇိ။ သော ဝီတိံ ဝိက္ခမ္ဘေတွာ ဝိပဿနံ ဝဇေန္တော သဟ ပဋိသမ္ဘိဒါဟိ အရဟတ္တံ ပတွာ ခုရံ အာဒါယ ဝိဟာရမဇ္ဈံ ပါဝိသိ။ အထ နံ ဘိက္ခု။ “ကဟံ ဂတောသိ အာဂုသော” တိ ပုစ္ဆိံသု။ “ဣမိနာ ခုရေန ဂလနာဠိ”

ဆိန္ဒိတွာ မရိဿာမီ”တိ ဂတောမိ အာဂုသောတိ။ အထ ကသ္မာ န မတော-
 သိတိ။ ဣဒါနိမိ သတ္ထံ အာဟရိတုံ အဘဗ္ဗော ဇာတော။ အဟဉ္စိ “ဣမိနာ ခုရေန
 ဂလနာဠိ” ဆိန္ဒိဿာမီ”တိ ဉာဏခုရေန သဗ္ဗကိလေသေ ဆိန္ဒိန္တိ။ ဘိက္ခူ။
 “အယံ အဘူတေန အညံ ဗျာကရောတိ”တိ ဘဂဝတော အာရောစေသုံ။
 ဘဂဝါ တေသံ ကထံ သုတွာ အာဟ “န ဘိက္ခဝေ ဒီဏာသဝါ နာမ
 သဟတ္တာ အတ္တာနံ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေန္တိ”တိ။ ဘန္တေ တုမေ ဣမံ “ဒီဏာ-
 သဝေါ”တိ ဝဒထ၊ ဧဝံ အရဟတ္တုပနိဿယသမ္ပန္နော ပနာယံ ကသ္မာ
 ဥက္ကဏ္ဍတိ၊ ကိမဿ အရဟတ္တုပနိဿယကာရဏံ ကသ္မာ သော သပ္ပေါ ဧတံ
 န ခုံသတိတိ။ ဘိက္ခဝေ သော တာဝ သပ္ပေါ ဣမဿ ဣတော တတိယေ
 အတ္တဘာဝေ ဒါသော အဟောသိ၊ သော အတ္တနော သာမိကဿ သရီရံ
 ခုံသိတုံ န ဝိသဟတိတိ။ ဧဝံ တာဝ နေသံ သတ္တာ ဧကံ ကာရဏံ အာစိက္ခိ။
 တတော ပဋ္ဌာယ စ သော ဘိက္ခူ သပ္ပဒါသော နာမ ဇာတော။

ကဿပသမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓကာလေ ကိရေကော ကုလပုတ္တော သတ္ထု ဓမ္မကထံ
 သုတွာ ဥပ္ပန္နသံဝေဂေါ ပဗ္ဗဇိတွာ လဒ္ဓုပသမ္ပဒေါ အပရေန သမယေန
 အနဘိရတိယာ ဥပ္ပန္နာယ ဧကဿ သဟာယကဿ ဘိက္ခူနော အာရောစေသိ။
 သော တဿ အဘိဏှံ ဂိဟိဘာဝေ အာဒိနဝံ ကထေသိ။ တံ သုတွာ ဣတရော
 သာသနေ အဘိရမိတွာ ပုဗ္ဗေ အနဘိရတကာလေ မလဂ္ဂဟိတေ သမဏ-
 ပရိက္ခာရေ ဧကသ္မိံ သောဏှိတိရေ နိမ္မလေ ကရောန္တော နိသိဒိ။ သဟာယ-
 ကောပိဿ သန္တိကေယေဝ နိသိန္တော။ အထ နံ သော ဧဝမာဟ “အဟံ
 အာဂုသော ဥပ္ပဗ္ဗဇန္တော ဣမေ ပရိက္ခာရေ တုယံ ဒါတုကာမော အဟော-
 သိ”န္တိ။ သော လောဘံ ဥပ္ပါဒေတွာ စိန္တေသိ “ဣမိနာ မယံ ပဗ္ဗဇိတေန ဝါ
 ဥပ္ပဗ္ဗဇိတေန ဝါ ကော အတ္ထော၊ ဣဒါနိ ပရိက္ခာရေ ဂဏှိဿာမီ”တိ။ သော
 တတော ပဋ္ဌာယ “ကိ” ဒါနာဂုသော အမှာကံ ဇီဝိတေန၊ ယေ မယံ ကပါလ-
 ဟတ္တာ ပရကုလေသု ဘိက္ခာယ စရာမ၊ ပုတ္တဒါရေဟိ သဒ္ဓိံ အာလာပသလ္လာပံ
 န ကရောမာ”တိအာဒိနိ ၂ ဝဒန္တော ဂိဟိဘာဝဿ ဂုဏံ ကထေသိ။ သော တဿ
 ကထံ သုတွာ ပုန ဥက္ကဏ္ဍိတော ဟုတွာ စိန္တေသိ “အယံ မယာ ‘ဥက္ကဏ္ဍိတော-
 မိ’တိ ဝုတ္တေ ပဌမံ ဂိဟိဘာဝေ အာဒိနဝံ ကထေတွာ ဣဒါနိ အဘိဏှံ ဂုဏံ
 ကထေတိ၊ ကိ” န ခေါ ကာရဏ”န္တိ စိန္တေန္တော “ဣမေသု သမဏပရိက္ခာရေသု
 လောဘေနာ”တိ ဥတွာ သယမေဝ အတ္တနော စိတ္တံ နိဝတ္တေသိ။ ဧဝမဿ
 ကဿပသမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓကာလေ ဧကဿ ဘိက္ခူနော ဥက္ကဏ္ဍာပိတတ္တာ ဣဒါနိ

၁-နာသေဿာဒိတိ (သျှာ) ၂-ကရောမာတိအာဒိနိ (သိ၊က)

အနဘိရတိ ဥပ္ပန္နာ။ ယော ပန တေနေဝ တဒါ ဝိသတိ ဝဿသဟဿာနိ သမဏဓမ္မော ကတော၊ သွဿ တေရဟိ အရဟတ္တုပနိဿယော ဇာတောတိ။

ဣမမတ္ထံ ဟေ ဘိက္ခု။ ဘဂဝတော သန္တိ၊ ဘေ သုတွာ ဥတ္တရိံ ပုတ္တိံ သု “ဘန္တေ အယံ ကိရ ဘိက္ခု၊ ခုရဓာရံ ဂလနာဠိယံ ကတွာ ဌိတောဝ အရဟတ္တံ ပါပုဏာတိ၊ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ န ခေါ ဧတ္တကေန ခဏေန အရဟတ္တမဂ္ဂေါ”တိ။ “အာမ ဘိက္ခဝေ၊ အာရဒ္ဓဝိရိယဿ ဘိက္ခုနော ပါဒံ ဥက္ခိပိတွာ ဘူမိယံ ဌပေန္တဿ ပါဒေ ဘူမိယံ အသမ္ပတ္တေယေဝ အရဟတ္တမဂ္ဂေါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ကုသိတဿ ပုဂ္ဂလဿ ကိ ဝဿသတံ ဇီဝနတော အာရဒ္ဓဝိရိယဿ ခဏမတ္တမ္ပိ ဇီဝိတံ သေယျော”တိ ဝတွာ အနုသန္တိံ သဋ္ဌေတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

၁၁၂။ “ယော စ ဝဿသတံ ဇီဝေ၊ ကုသိတော ဟိနုပိရိယော။
ကောဟံ ဇီဝိတံ သေယျော၊ ဝိရိယမာရဘတော ဒဠ္ဇ”န္တိ။

တတ္ထ ကုသိတောတိ ကာမဝိတက္ကာဒိဟိ တိဟိ ဝိတက္ကေဟိ ဝိတိ-
နာမေန္တော ပုဂ္ဂလော။ ဟိနုပိရိယောတိ နိဗ္ဗိရိယော။ ဝိရိယမာရဘတော
ဒဠ္ဇန္တိ ဒုဝိဓဇ္ဈာနနိဗ္ဗတ္တနသမတ္ထံ ထိရံ ဝိရိယံ အာရဘန္တဿ။ သေသံ ပုရိ-
သဒိသမေဝ။

ဒေသနာဝသာနေ မဟူ သောတာပတ္တိဖလာဒိနိ ပါပုဏိံ သူတိ။
သပ္ပဒါသတ္ထေရဝတ္ထု၊ ကောဒသမံ။

၁၂-ပဋိပညာစာရာထေရီဝတ္ထု

ယော စ ဝဿသတံ ဇီဝေတိ ဣမံ ခမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော
ပဋိပညာရံ ထေရိံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။

သာ ကိရ သာဝတ္ထိယံ စတ္တာလီသကောဋိဝိဘဝဿ သေဋ္ဌိနော ဓိတာ
အဟောသိ အဘိရူပါ။ တံ သောဠသဝဿုဒ္ဓေသိကကာလေ သတ္တဘူမိကဿ
ပါသာဒဿ ဥပရိမတလေ ရက္ခန္တော ဝသာပေသုံ။ ဧဝံ သန္တေပိ သာ ဧကေန
အတ္တနော စူဠပဋ္ဌာကေန သန္တိံ ဝိပုဋ္ဌိပဇ္ဇိ။ ဒေထဿာ မာတာပိတရော သမ-
ဇာတိကကုလေ ဧကဿ ကုမာရဿ ပဋိသုဏိတွာ ဝိဝါဟဒိဝသံ ဌပေသုံ။
တသ္မိံ ဥပကဋ္ဌေ သာ တံ စူဠပဋ္ဌာကံ အာဟ “မိ ကိရ အသုကကုလဿ
နာမ ဒဿန္တိ၊ မယိ ပတိကုလံ ဂတေ မမ ပဏ္ဍာကာရံ ဂဟေတွာ အာဂ-
တောပိ တတ္ထ ပဝေသနံ န လဘိဿသိ၊ သစေ တေ မယိ သိနေဟော အတ္ထိ၊

ဣဒါနေဝ မံ ဂဟေတွာ ယေန ဝါ တေန ဝါ ပလာယဿူ”တိ။ သော သာရု
 ဘဒ္ဒေတိ။ “တေန ဟိ အဟံ သွေ ပါတောဝ နဂရဒ္ဓါရဿ အသုကဋ္ဌာနေ
 နာမ ဌဿာမိ၊ တံ ဧကေန ဥပါယေန နိက္ခမိတွာ တတ္ထ အာဂစ္ဆေယျာသိ”တိ
 ဝတွာ ဒုတိယဒိဂဿေ သင်္ကေတဋ္ဌာနေ အဋ္ဌာသိ။ သာပိ ပါတောဝ ကိလိဋ္ဌံ
 ဝတ္ထံ နိဝါသေတွာ ကေသေ ပိတ္တိရိတွာ ကုဏ္ဍကေန သရီရံ မက္ခိတွာ ကုဋ်
 အာဒါယ ဒါသိဟံ သဒ္ဓိံ ဂစ္ဆန္တိ ဝိယ ယရာ နိက္ခမိတွာ တံ ဌာနံ အဂမာသိ။
 သော ဟံ အာဒါယ ခုရံ ဂစ္ဆန္တော ဧကသ္မိံ ဝါမေ နိဝါသံ ကပ္ပေတွာ အရညေ
 ခေတ္တံ ကသိတွာ ဒါရုပဏ္ဍာဒိနိ အာဟရတိ။ ဣတရာ ကုဋေန ဥဒကံ အာဟ-
 ရိတွာ သဟတ္တာ ကောဋ္ဌနပစနာဒိနိ ကရောန္တိ အတ္တနော ပါပဿ ဖလံ အနု-
 ဘောတိ။ အထဿာ ကုဏ္ဍိယံ ဂစ္ဆော ပတိဋ္ဌာသိ။ သာ ပရိပုဏ္ဏဂဗ္ဘာ “ဣဓ
 မေ ဒကာစိ ဥပကာရကော နတ္ထိ၊ မာလာဂိတရော နာမ ပုတ္တေသု မုဒုဟဒယာ
 ဟောန္တိ၊ တေသံ သန္တိကံ မံ နေဟိ၊ တတ္ထ မေ ဂဗ္ဘဂုဋ္ဌာနံ ဘဝိဿတိ”တိ
 သာပိကံ ယာစိ။ သော “ကိ” ဘဒ္ဒေ ကထေသိ၊ မံ ဒိသွာ တဝ မာတာ-
 ဝိတရော ပိပိမာ ကမ္မကာရဏာ ကရေယျ၊ န သက္ကာ မယာ တတ္ထ ဂန္တိ”န္တိ
 ပဋိက္ခိပိ။ သာ ပုနပ္ပုနံ ယာစိတွာပိ ဂမနံ အလဘမာနာ တဿ အရညံ
 ဂတကာလေ ပဋိဝိဿကေ အာမန္တေတွာ “သစေ သော အာဂန္တာ မံ
 အပဿန္တော ‘ကဟံ ဂတာ’တိ ပုတ္တိဿတိ၊ မမ အတ္တနော ကုလသရံ ဂတ-
 ဘာဝံ အာစိက္ခေယျာထာ”တိ ဝတွာ ဂေဟဒ္ဓါရံ ဝိဒဟိတွာ ပက္ကာမိ။ သောပိ
 အာဂန္တာ တံ အပဿန္တော ပဋိဝိဿကေ ပုတ္တိတွာ တံ ပဝတ္ထိံ သုတွာ
 “နိဝတ္တေဿာမိ န”န္တိ အနုဗန္ဓိတွာ တံ ဒိသွာ နာနပ္ပကာရံ ယာစိယမာနောပိ
 နိဝတ္တေတုံ နာသက္ခိ။ အထဿာ ဧကသ္မိံ ဌာနေ ကမ္မဇဝါတာ စလိံသု။
 သာ ဧကံ ဂစ္ဆန္တရံ ပဝိသိတွာ “သာမိ ကမ္မဇဝါတာ မေ စလိတာ”တိ
 ဝတွာ ဘူမိယံ နိပဋိတွာ သမ္ပရိဝတ္တမာနာ ကိစ္ဆေန ဒါရကံ ပိဇာယိတွာ
 “ယဿာညာယာဟံ ကုလသရံ ဂစ္ဆေယျ၊ သော အတ္ထော နိပ္ပန္နော”တိ ပုနဒေဝ
 တေန သဒ္ဓိံ ဂေဟံ အာဂန္တာ ဝါသံ ကပ္ပေသိ။

တဿာ အပရေန ဝေမဿေန ပုန ဂစ္ဆော ပတိဋ္ဌဟိ။ သာ ပရိပုဏ္ဏဂဗ္ဘာ
 ဟုတွာ ပုရိမနဗေနေဝ သာပိကံ ယာစိတွာ ဂမနံ အလဘမာနာ ပုတ္တံ
 အင်္ဂေနာဒါယ ဝာလေဝ ပက္ခိဋ္ဌော တေန အနုဗန္ဓိတွာ “ကိဋ္ဌာဟိ”တိ
 ပုတ္တေ နိဝတ္တိတုံ န ဌန္တိ။ အထ နေသံ ဂစ္ဆန္တာနံ မဟာ အကာလမေဓော
 ဥဒဝါပိ။ သမန္တာ ပိဋ္ဌုလသဿာပိ အဝိတ္တံ ဝိယ မေဃတ္တနိတေဟိ၊ ကိစ္စမာနံ

၁-ကောန္တိ ဌာနိန္ဒာရိ(ကိ)သု၊ ၂-မေဃသဒ္ဓေန (က)

ဝိယ ဥဒကဓာရာနိပါတနိရန္တရံ နဘံ အဟောသိ။ တသ္မိံ ခဏေ တဿာ ကမ္မဇဝါတာ စလိံသု။ သာ သာမိကံ အာမန္တေတွာ “သာမိ ကမ္မဇဝါတာ မေ စလိတာ၊ န သက္ကောမိ သန္ဓာရေတုံ၊ အနောဝဿကဋ္ဌာနံ မေ ဇာနာဟိ”တိ အာဟ။ သော ဟတ္ထဂတာယ ဝါသိယာ ဣတော စိတော စ ဥပဓာရေန္တော ဧကသ္မိံ ဝဗ္ဗိကမတ္ထကေ ဇာတံ ဂုဗ္ဗံ ဒိသ္မာ ဆိန္ဒိတုံ အာရတိ။ အထ နံ ဝဗ္ဗိကတော နိက္ခမိတွာ ယောရဝိသော အာသိဝိသော ခုံသိ။ တံခဏညေဝဿ သရီရံ အန္တောသမုဋ္ဌိတာဟိ အဂ္ဂိဇာလာဟိ ဥယျမာနံ ဝိယ နိလဝဏ္ဏံ ဟုတွာ တတ္ထေဝ ပတိ။ ဣတရာပိ မဟာဒုက္ခံ အနဘဝမာနာ တဿ အာဂမနံ ဩလောကေန္တိပိ တံ အဒိသ္မာဝ အပရဗ္ဗိ ပုတ္တံ ဝိဇာယိ။ ဒွေ ဒါရကာ ဝါတဝုဋ္ဌိဝေဂံ အသဟမာနာ မဟာဝိရဝံ ဝိဂုဏန္တိ။ သ- ဥဘောပိ တေ ဥရန္တရေ ကတွာ ဒ္ဓိဟိ ဇဏ္ဍုကေဟိ စေဝ ဟတ္ထေဟိ စ ဘူမိယံ ဥပ္ပိ- ဋေတွာ တထာ ဌိတာဝ ရတ္ထိံ ဝိတိနာမေသိ။ သကလသရီရံ နိလ္လောဟိတံ ဝိယ ပဏ္ဍုပလာသဝဏ္ဏံ အဟောသိ။ သာ ဥဋ္ဌိတေ အရဏေ မံသပေသိဝဏ္ဏံ ဧကံ ပုတ္တံ အဏေံနာဒါယ ဣတရံ အဂုံလိယာ ဂဟေတွာ “ဧဟိ တာတ၊ ပိတာ ဒတ ဣဇော ဂတော”တိ ဝတွာ သာမိကဿ၊ ဂတမဂ္ဂေန ဂစ္ဆန္တိ တံ ဝဗ္ဗိကမတ္ထကေ ကာလံ ကတွာ ပတိတံ နိလဝဏ္ဏံ ထဒ္ဓသရီရံ ဒိသ္မာ “မံ နိဿာယ မမ သာမိကော ပန္နေ မတော”တိ ရောဒန္တိ ပရိဒေဝန္တိ ပါယာသိ။

သာ သကလရတ္ထိံ ဒေဝေန ဝုဋ္ဌတ္တာ အစီရဝတိံ နဒိံ ဇဏ္ဍုပုမာဏေန ကဋ္ဌိပုမာဏေန ထနပုမာဏေန ဥဒကေန ပရိပုဏ္ဏံ ဒိသ္မာ အတ္တနော မန္တပုဋ္ဌိတာယ ဒ္ဓိဟိ ဒါရကေဟိ သဒ္ဓိံ ဥဒကံ ဩတရိတုံ အဝိသဟန္တိ ဇေဋ္ဌပုတ္တံ ဩရိမတီရေ ဌပေတွာ ဣတရံ အာဒါယ ပရတီရံ ဂန္ဓာ သာခါဘင်္ဂံ အတ္တရိတွာ နိပဇ္ဇာပေတွာ “ဣတရဿ သန္တိကံ ဂမိဿာမိ”တိ ဗာလပုတ္တကံ ပဟာယ တရိတုံ အသက္ကောန္တိ ပုနပ္ပုနံ နိဝတ္တိတွာ ဩလောကယ- မာနာ ပါယာသိ။ အထဿာ နဒိမဇ္ဈံ ဂတကာလေ ဧကော သေနော တံ ကုမာရံ ဒိသ္မာ “မံသပေသိ”တိ သညာယ အာကာသတော ဘဿိ။ သာ တံ ပုတ္တဿတ္တာယ ဘဿန္တိ ဒိသ္မာ ဥဘော ဟတ္ထေ ဥက္ခိပိတွာ “သုသု”တိ တိက္ခတ္တံ မဟာသဒ္ဓိံ နိစ္ဆာရေသိ။ သေနော ဒုရဘာဝေန တံ အသုတွာဝ ကုမာရကံ ဂဟေတွာ ဝေဟာသံ ဥပ္ပတိတွာ ဂတော။ ဩရိမတီရေ ဌိတပုတ္တော မာတရံ နဒိမဇ္ဈေ ဥဘော ဟတ္ထေ ဥက္ခိပိတွာ မဟာသဒ္ဓိံ နိစ္ဆာရယမာနံ

၁-ဓာရာနိပါတနိရန္တရံ (သီ၊ သျှာ) ၂-သာမိကေန (က)

ဒိသ္မာ “မံ ပက္ခောသတိ”တိ သညာယ ဝေဂေန ဥဒကေ ပတိ။ ဣတိဿာ ဗာလပုတ္တံ သေနော ဟရိ၊ ဇေဋ္ဌပုတ္တော ဥဒကေန ဝုဋ္ဌော။

သာ “ဧကော မေ ပုတ္တော သေနေန ဂဟိတော၊ ဧကော ဥဒကေန ဝုဋ္ဌော၊ ပန္နေ မေ ပတိ မတော”တိ ရောဒန္တိ ပရိဒေဝန္တိ ဂစ္ဆမာနာ သာဝတ္ထိတော အာဂစ္ဆန္တိ ဧကံ ပုရိသံ ဒိသ္မာ ပုစ္ဆိ “ကတ္ထ ဝါသိကောသိ တာတာ”တိ။ သာဝတ္ထိဝါသိကောမိ အမ္မာတိ။ သာဝတ္ထိနဂရေ အသုကဝိထိယံ ဝေရူပံ အသုကကုလံ နာမ အတ္ထိ၊ ဇာနာသိ တာတာတိ။ ဇာနာမိ အမ္မ၊ တံ ပန မာ ပုစ္ဆိ၊ သစေ အညံ ဇာနာသိ၊ ပုစ္ဆာတိ။ အညေန မေ ကမ္ပံနတ္ထိ၊ တဒေဝ ပုစ္ဆာမိ တာတာတိ။ အမ္မ တံ အတ္တေနော အနာစိက္ခိတံ န ဒေသိ၊ အဇ္ဇ တေ သဗ္ဗရတ္ထိံ ဒေဝေါ ဝဿန္တော ဒိဋ္ဌောတိ။ ဒိဋ္ဌော မေ တာတာ၊ မယုမေဝေသော သဗ္ဗရတ္ထိံ ဝုဋ္ဌော၊ န အညဿ။ မယံ ပန ပုဋ္ဌကာရဏံ ပစ္ဆာ တေ ကထေဿာမိ၊ တေသ္မိံ တာဝ မေ သေဋ္ဌိဂေဟေ ပဝတ္ထိံ ကထေဟိတိ။ အမ္မ အဇ္ဇ ရတ္ထိံ သေဋ္ဌိဉ္စ သေဋ္ဌိဘရိယဉ္စ သေဋ္ဌိပုတ္တဉ္စာတိ တယောပိ ဇနေ အဝတ္ထရမာနံ၂ ဂေဟံ ပတိ၊ တေ ဧကစိတကေသ္မိံ ဈာယန္တိ၊ ဧသ ဝုမော ပညာယတိ အမ္မာတိ။ သာ တသ္မိံ ခဏေ နိဝတ္ထဝတ္ထံ ပတမာနံ န သဉ္စာနိ၊ ဥမ္မတ္တိကဘာဝံ ပတွာ ယထာဇာတာဝ ရောဒန္တိ ပရိဒေဝန္တိ—

“ဥဘော ပုတ္တာ ကာလကတာ၊ ပန္နေ မယံ ပတိ မတော။ မာတာ ပိတာ စ ဘာတာ စ၊ ဧကစိတမိ ဥယုရေ”တိ၄—

ဝိလပန္တိ ပရိတ္တမိ။ မနဿာ တံ ဒိသ္မာ “ဥမ္မတ္တိကာ ဥမ္မတ္တိကာ”တိ ကစဝရံ ဂဟေတွာ ပံသံ ဂဟေတွာ မတ္ထကေ ဩကိရန္တာ လေဉ္စူဟိ ပဟရန္တိ။ သတ္တာ ဇေတဝနမဟာဝိဟာရေ အဋ္ဌပရိသမဇ္ဈေ နိသီဒိတွာ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော တံ အာဂစ္ဆမာနံ အဒ္ဓသ ကပ္ပသတသဟဿံ ပူရိတပါရမိံ အဘိနိဟာရသမ္ပန္နံ။

သာ ကိရ ပဒုမုတ္တရဗုဒ္ဓကာလေ ပဒုမုတ္တရသတ္တာရာ ဧကံ ဝိနယဓရတ္ထေရိံ ဗာဟာယ ဂဟေတွာ နန္ဒနဝနေ ဌပေန္တိ ဝိယ ဧတဒဂ္ဂဋ္ဌာနေ ဌပိယမာနံ ဒိသ္မာ “အဟမ္မိ တုမှာဒိဿဿ ဗုဒ္ဓဿ သန္တိကေ ဝိနယဓရတ္ထေရိနံ အဂ္ဂဋ္ဌာနံ လဘေယျ”န္တိ အဓိကာရံ ကတွာ ပတ္တနံ ဌပေသိ။ ပဒုမုတ္တရဗုဒ္ဓေါ အနာဂတံသညဏံ ပတ္တရိတွာ ပတ္တနာယ သမိဇ္ဈနဘာဝံ ဥတွာ “အနာဂတေ ဂေါတမဗုဒ္ဓဿ နာမ သာသနေ အယံ ပဋ္ဌာစာရာ နာမေန ဝိနယဓရတ္ထေရိနံ

၁-အမ္မ အာစိက္ခိတံ န သုတ္တန္တိ။ ဝေဒဟိ မေ တာတာတိ။ (သျှာ) ၂-ဝါတဝုဋ္ဌိ အဝတ္ထရမာနံ (က)
၃-န သဉ္စာနန္တိ (သျှာ) ၄-၃၄-၂၃၈-ပိဋ္ဌေ ထေရိအစဒါနေ။

အဂ္ဂါ ဘဝိဿတီ”တိ ဗျာကာသိ။ တံ ဧဝံ ပတ္ထိတပတ္ထနံ အဘိနိဟာရသမ္ပန္နံ သတ္တာ ဒုရတောဝ အာဂစ္ဆန္တိ” ဒိသ္မာ “ဣမိဿာ ဌပေတွာ မံ အညော အဝဿယော ဘဝိတုံ သမတ္ထော နာမ နတ္ထိ”တိ စိန္တေတွာ တံ ယထာ ဝိဟာရာဘိမုခံ အာဂစ္ဆတိ၊ ဧဝံ အကာသိ။ ပရိသာ တံ ဒိသ္မာဝ “ဣမိဿာ ဥမ္ပတ္တိကာယ ဣတော အာဂန္တု မာ ဒဒိတ္တာ”တိ အာဟ။ သတ္တာ “အပေထ မာ နံ ဝါရယိတ္တာ”တိ ဝတွာ အဝိဒုရဋ္ဌာနံ အာဂတကာလေ “သတိ” ပဋိလဘ ဘဂိနိ”တိ အာဟ။ သာ တံ ခဏံယေဝ ဗုဒ္ဓါနုဘာဝေန သတိ” ပဋိလဘိ။ တသ္မိံ ကာလေ နိဝတ္ထဝတ္ထဿ ပတိတဘာဝံ သလ္လက္ခေတွာ ဟိရောတ္တပုံ ပစ္စုပဋ္ဌာပေတွာ ဥက္ကုဋ္ဌိကံ နိသိဒိ။ အထဿာ ဧကော ပုရိသော ဥတ္တရသာဋကံ ဒိပိ။ သာ တံ နိဝါသေတွာ သတ္တာရံ ဥပသင်္ကမိတွာ သုဝဏ္ဏ-ဝဏ္ဏေသု ပါဒေသု ပဉ္စပတိဋ္ဌိတေန ဝဋ္ဌိတွာ ဘန္တေ အဝဿယော မေ ဟောထ။ ပတိဋ္ဌာ မေ ဟောထ။ ဧကဋ္ဌိ မေ ပုတ္တံ သေနော ဂဏှိ၊ ဧကော ဥဒကေန ဝုဋ္ဌော၊ ပန္နေ မေ ပတိ မတော၊ မာတာပိတရော စေဝ မေ ဘာတာ စ ဂေဟေန အဝတ္ထဋ္ဌာ ကေစိတကသ္မိံ ဈာယန္တိတိ။

သတ္တာ တဿာ ဝစနံ သုတွာ “ပဋိပညာရေ မာ စိန္တယိ၊ တဝ တာဏံ သရဏံ အဝဿယော ဘဝိတုံ သမတ္ထဿေဝ သန္တိကံ အာဂတာသိ။ ယထာ ဟိ တဝ ဣဒါနိ ဧကော ပုတ္တကော သေနေန ဂဟိတော၊ ဧကော ဥဒကေန ဝုဋ္ဌော၊ ပန္နေ ပတိ မတော၊ မာတာပိတရော စေဝ ဘာတာ စ ဂေဟေန အဝတ္ထဋ္ဌာ၊ ဧဝမေဝ ဣမသ္မိံ သံသာရေ ပုတ္တာဒီနံ မတကာလေ တဝ ရောဒန္တိယာ ပဋ္ဌရိတအဿု စတုန္တံ မဟာသမုဒ္ဒါနံ ဥဒကတော ဗဟုတရ”န္တိ ဝတွာ ဣမံ ဂါထမာဟ—

“စတုသု သမုဒ္ဒေသု ဇလံ ပရိတ္တကံ၊
 တတော ဗဟုံ အဿုဇလံ အနပ္ပကံ။
 ဒုက္ခေန ဖုဋ္ဌဿ နရဿ သောစနာ၊
 ဟိံ ကာရဏာ အဗ္ဗ တုဝံ ပမဇ္ဇသီ”တိ။

ဧဝံ သတ္တရိ အနမတဂ္ဂပရိယာယံ ကထေန္တေ တဿာ သရီရေ သောကော တနုတ္တံ အဂမာသိ။ အထ နံ တနုဘူတသောကံ ဥတွာ ပုန သတ္တာ အာမန္တေတွာ “ပဋိပညာရေ ပုတ္တာဒယော နာမ ပရလောကံ ဂစ္ဆန္တဿ တာဏံ ဝါလေဏံ ဝါ သရဏံ ဝါ ဘဝိတုံ န သက္ကောန္တိ၊ တသ္မာ ဝိဇ္ဇမာနာပိ တေန သန္တိယေဝ။ ပဏှိတေန ပန သီလံ ဝိသောဓေတွာ အတ္တနော နိဗ္ဗာနဂါမိမဂ္ဂံ ဒိပ္ပမေဝ သောဓေတုံ ဝဋ္ဌတိ”တိ ဝတွာ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော ဣမာ ဂါထာ အဘာသိ—

“န သန္တိ ပုတ္တာ တာဏာယ၊ န ဝိတာ နာပိ ဗန္ဓဝါ။
အန္တကောနာမိပန္နဿ၊ နတ္ထိ ဣတိသု တာဏတာ”။

တေမတ္ထဝသံ ဥတွာ၊ ပဏှိတော သီလသံဂုတော။
နိဗ္ဗာနဂမနံ မဂ္ဂံ၊ ခိပ္ပမေဝ ဝိသောဓယေ”တိ ၂။

ဒေသနာဝသာနေ ပဋ္ဌာစာရာ မဟာပထဝိယံ ပံသုပရိမာဏေ ကိလေသေ
ဈာပေတွာ သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိ၊ အညေပိ ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလာ-
ဒီနိ ပါပုဏိံသုတိ။ သာ ပန သောတာပန္နာ ဟုတွာ သတ္တာရံ ပဗ္ဗဇ္ဇံ ယာစိ။
သတ္တာ တံ ဘိက္ခုနီနံ သန္တိကံ ပဟိဏိတွာ ပဗ္ဗာဇေသိ။ သာ လဒ္ဓူပသမ္ပဒါ
ပဋိတာစာရတ္တာ ပဋ္ဌာစာရာတွေဝ ပညာယိ။ သာ ဧကဒိဝသံ ကုဋေန ဥဒကံ
အာဒါယ ပါဒေ ဇောဝန္တိ ဥဒကံ အာသိဋ္ဌိ၊ တံ ထောကံ ဂန္ဓာ ပစ္ဆိဇ္ဇိ။
ဒုတိယဝါရေ အာသိတ္တံ တတော ဒူရတရံ အဂမာသိ။ တတိယဝါရေ အာသိတ္တံ
တတောပိ ဒူရတရန္တိ။ သာ တဒေဝ အာရမ္မဏံ ဂဟေတွာ တယော ဝယေ
ပရိစ္ဆိန္တိတွာ “မယာ ပဋ္ဌမံ အာသိတ္တံ ဥဒကံ ဝိယ ဣမေ သတ္တာ ပဋ္ဌမဝယေပိ
မရန္တိ၊ တတော ဒူရတရံ ဂတံ ဒုတိယဝါရေ အာသိတ္တံ ဥဒကံ ဝိယ မဇ္ဈိမဝယေပိ
မရန္တိ၊ တတောပိ ဒူရတရံ ဂတံ တတိယဝါရေ အာသိတ္တံ ဥဒကံ ဝိယ ပစ္ဆိမ-
ဝယေပိ မရန္တိယေဝါ”တိ စိန္တေသိ။ သတ္တာ ဂန္ဓကုဋိယံ နိသိန္ဓောဝ ဩဘာသံ
ဖရိတွာ တဿာ သမ္ပုဓေ ဌတွာ ကထေန္တော ဝိယ “ဝေမေတံ ပဋ္ဌာစာရေ၊
ပဉ္စမိ ခန္ဓာနံ ဥဒယဗ္ဗယံ အပဿန္တဿ ဝဿသတံ ဇီဝနတော တေသံ
ဥဒယဗ္ဗယံ ပဿန္တဿ ဧကာဟမ္ပိ ဧကက္ခဏမ္ပိ ဇီဝိတံ သေယျော”တိ ဝတွာ
အနုသန္တိံ ဃဋေတွာ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော ဣမံ ဂါထမာဟ—

၁၁၃။ “ယော စ ဝဿသတံ ဇီဝေ၊ အပဿံ ဥဒယဗ္ဗယံ။
ဧကာဟံ ဇီဝိတံ သေယျော၊ ပဿတော ဥဒယဗ္ဗယ”န္တိ။

တတ္ထ အပဿံ ဥဒယဗ္ဗယန္တိ ပဉ္စမိ ခန္ဓာနံ ပဉ္စဝိသတိယာ လက္ခဏေဟိ
ဥဒယဉ္စ ဝယဉ္စ အပဿန္တော။ ပဿတော ဥဒယဗ္ဗယန္တိ တေသံ ဥဒယဉ္စ
ဝယဉ္စ ပဿန္တဿ။ ဣတရဿ ဇီဝနတော ဧကာဟမ္ပိ ဇီဝိတံ သေယျောတိ။

ဒေသနာဝသာနေ ပဋ္ဌာစာရာ သဟ ပဋိသမ္ဘိဒါဟိ အရဟတ္တံ ပါပုဏိံ။
ပဋ္ဌာစာရာထေရိဝတ္ထု ဒွါဒသမံ။

၁-၃ ၁-၅၄၊ ၃ ၄-၂၃၀-ဝိဇ္ဇေသု။ ၂-၃ ၁-၅၄-ဝိဇ္ဇေ။

၁၃-ကိသာဂေါတမိဝတ္ထု

ယော စ ဝဿသတံ ဇီဝေတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော
ကိသာဂေါတမိံ အာရပ္ပ ကထေသိ။

သာဝတ္ထိယံ ကိရေကဿ သေဋ္ဌိဿ ဂေဟေ စတ္တာလီသကောဋီဇနံ အင်္ဂါရာ
ဧဝ ဟုတွာ အဋ္ဌာသိ။ သေဋ္ဌိ တံ ဒိသ္မာ ဥပ္ပန္နသောကော အာဟာရံ ပဋိက္ခိပိတွာ
မဇ္ဈကေ နိပဋ္ဌိ။ တဿေကော သဟာယကော ဂေဟံ ဂန္တာ “သမ္မ ကသ္မာ
သောစသိ”တိ ပုစ္ဆိတွာ တံ ပဝတ္ထိံ သုတွာ “သမ္မ မာ သောစိ၊ အဟံ ဧကံ
ဥပါယံ ဇာနာမိ၊ တံ ကရောဟိ”တိ။ ကိံ ကရောမိ သမ္မာတိ။ အတ္တနော
အာပဏေ ကိလဉ္စံ ပသာရေတွာ တတ္ထ တေ အင်္ဂါရေ ရာသိံ ကတွာ ဝိက္ခိဏန္တော
ဝိယ နိသိဒိ၊ အာဂတာဂတေသု မနုဿေသု ယေ ဧဝံ ဝဒန္တိ “သေသဇနာ
ဝတ္ထတေလမရုဖာဏိတာဒိနိ ဝိက္ခိဏန္တိ၊ တံ ပန အင်္ဂါရေ ဝိက္ခိဏန္တော
နိသိန္တော”တိ။ တေ ဝဒေယျာသိ “အတ္တနော သန္တကံ အဝိက္ခိဏန္တော ကိံ
ကရောမိ”တိ။ ယော ပန တံ ဧဝံ ဝဒတိ “သေသဇနာ ဝတ္ထတေလမရုဖာဏိ-
တာဒိနိ ဝိက္ခိဏန္တိ၊ တံ ပန ဟိရညသုဝဏ္ဏံ ဝိက္ခိဏန္တော နိသိန္တော”တိ။ တံ
ဝဒေယျာသိ “ကဟံ ဟိရညသုဝဏ္ဏံ”န္တိ။ “ဣဒ”န္တိ စ ဝုတ္တေ “အာဟရ တာဝ န”န္တိ
ဟတ္ထေဟိ ပဋိစ္ဆေယျာသိ။ ဧဝံ ဒိန္နံ တဝ ဟတ္ထေ ဟိရညသုဝဏ္ဏံ ဘဝိဿတိ။ သာ
ပန သစေ ကုမာရိကာ ဟောတိ၊ တဝ ဂေဟေ ပုတ္တဿ နံ အာဟရိတွာ
စတ္တာလီသကောဋီဇနံ တဿာ နိယျာဒေတွာ တာယ ဒိန္နံ ပလဉ္စေယျာသိ။
သစေ ကုမာရကော ဟောတိ၊ တဝ ဂေဟေ ဝယပ္ပတ္တံ မိတရံ တဿ ဒတွာ
စတ္တာလီသကောဋီဇနံ နိယျာဒေတွာ တေန ဒိန္နံ ပလဉ္စေယျာသိတိ။ သော
“ဘဒ္ဒကော ဥပါယော”တိ အတ္တနော အာပဏေ အင်္ဂါရေ ရာသိံ ကတွာ
ဝိက္ခိဏန္တော ဝိယ နိသိဒိ။ ယေ ပန နံ ဧဝမာဟံသု “သေသဇနာ ဝတ္ထတေလ-
မရုဖာဏိတာဒိနိ ဝိက္ခိဏန္တိ၊ ကိံ ပန တံ အင်္ဂါရေ ဝိက္ခိဏန္တော နိသိန္တော”တိ။
တေသံ “အတ္တနော သန္တကံ အဝိက္ခိဏန္တော ကိံ ကရောမိ”တိ ပဋိဝစနံ
အဒါသိ။ အထေကာ ဂေါတမိ နာမ ကုမာရိကာ ကိသသရိရတာယ ကိသာ-
ဂေါတမီဘိ ပညာယမာနာ ပရိဇိဏ္ဍကုလဿ မိတာ အတ္တနော ဧကေန ကိစ္စေန
အာပဏဒ္ဓါရံ ဂန္တာ တံ သေဋ္ဌိံ ဒိသ္မာ ဧဝမာဟ “ကိံ တာတ သေသဇနာ
ဝတ္ထတေလမရုဖာဏိတာဒိနိ ဝိက္ခိဏန္တိ၊ တံ ဟိရညသုဝဏ္ဏံ ဝိက္ခိဏန္တော
နိသိန္တော”တိ။ ကဟံ အမ္မ ဟိရညသုဝဏ္ဏန္တိ။ နန တံ တဒေဝ ဂဟေတွာ
နိသိန္တောသိတိ။ အာဟရ တာဝ နံ အမ္မာတိ။ သာ ဟတ္ထပူရံ ဂဟေတွာ တဿ
ဟတ္ထေသု ဌပေသိ၊ တံ ဟိရညသုဝဏ္ဏမေဝ အဟောသိ။

အထ နံ သေဋ္ဌိ “ကတရံ တေ အဗ္ဗ ဂေဟ”န္တိ ပုစ္ဆိတွာ “အသုကံ နာမာ”တိ
 ဝုတ္တေ တဿာ အဿာမိကဘာဝံ ဥတွာ ဓနံ ပဋိသာမေတွာ တံ အတ္တနော
 ပုတ္တဿ အာနေတွာ စတ္တာလိသကောဋိဓနံ ပဋိစ္ဆာပေသိ။ သဗ္ဗံ ဟိရည-
 သုဝဏ္ဏမေဝ အဟောသိ။ တဿာ အပရေန သမယေန ဂဗ္ဘော ပတိဋ္ဌဟိ။
 သာ ဒသမာသစ္စယေန ပုတ္တံ ဝိဇာယိ။ သော ပဒသာ ဂမနကာလေ ကာလ-
 မကာသိ။ သာ အဒိဋ္ဌပုဗ္ဗမရဏာတဘယ တံ ဈာပေတုံ နိဟရန္တေ ဝါရေတွာ
 “ပုတ္တဿ မေ ဘေသဇ္ဇံ ပုစ္ဆိဿာမိ”တိ မတကဋ္ဌေဝရံ အင်္ဂေနာဒါယ “အပိ န
 မေ ပုတ္တဿ ဘေသဇ္ဇံ ဇာနာထာ”တိ ပုစ္ဆန္တိ သရပဋိပါဋိယာ ဝိစရတိ။ အထ
 နံ မနဿာ “အဗ္ဗ တံ ဥမ္ပတ္တိကာ ဇာတာ၊ မတကပုတ္တဿ ဘေသဇ္ဇံ ပုစ္ဆန္တိ
 ဝိစရသိ”တိ ဝဒန္တိ။ သာ “အဝဿံ မမ ပုတ္တဿ ဘေသဇ္ဇံ ဇာနနကံ
 လဘိဿာမိ”တိ မညမာနာ ဝိစရတိ။ အထ နံ ဧကော ပဏ္ဍိတပုရိသော
 ဒိသ္မာ “အယံ မမ ဓိတာ ပဌမံ ပုတ္တကံ” ဝိဇာဘာ ဘဝိဿတိ အဒိဋ္ဌပုဗ္ဗ-
 မရဏာ၊ မယာ ဣမိဿာ အဝဿယေန ဘဝိတုံ ဝဋ္ဋတိ”တိ စိန္တေတွာ
 အာဟ “အဗ္ဗ အဟံ ဘေသဇ္ဇံ န ဇာနာမိ၊ ဘေသဇ္ဇဇာနနကံ ပန ဇာနာမိ”တိ။
 ကော ဇာနာတိ တာတာတိ။ သတ္တာ အဗ္ဗ ဇာနာတိ၊ ဂစ္ဆ၊ တံ ပုစ္ဆာဟိတိ။
 သာ “ဂမိဿာမိ တာတာ၊ ပုစ္ဆိဿာမိ တာတာ”တိ ဝတွာ သတ္တာရံ ဥပသင်္က-
 မိတွာ ဝဋ္ဋိတွာ ဧကမန္တံ ဌိတာ ပုစ္ဆိ “တုမေ ကိရ မေ ပုတ္တဿ ဘေသဇ္ဇံ
 ဇာနာထ ဘန္တေ”တိ။ အာမ ဇာနာမိတိ။ ကိံ လဒ္ဓံ ဝဋ္ဋတိတိ။ အတ္ထရဂ္ဂဟဏ-
 မတ္တေ သိဒ္ဓတ္ထကေ လဒ္ဓံ ဝဋ္ဋတိတိ။ လဘိဿာမိ ဘန္တေ။ ကဿ ပန ဂေဟေ
 လဒ္ဓံ ဝဋ္ဋတိတိ။ ယဿ ဂေဟေ ပုတ္တော ဝါ ဓိတာ ဝါ န ကောစိ မတပုဗ္ဗောတိ။
 သာ “သာဓု ဘန္တေ”တိ သတ္တာရံ ဝဋ္ဋိတွာ မတပုတ္တကံ အင်္ဂေနာဒါယ အန္တော-
 ဂါမံ ပဝိသိတွာ ပဌမဂေဟဿ ဒွါရေ ဌတွာ “အတ္ထိ န ခေါ ဣမသ္မိံ ဂေဟေ
 သိဒ္ဓတ္ထကော၊ ပုတ္တဿ ကိရ မေ ဘေသဇ္ဇံ တေ”န္တိ ဝတွာ “အတ္ထိ”တိ ဝုတ္တေ
 တေန ဟိ ဒေထာတိ။ တေဟိ အာဟရိတွာ သိဒ္ဓတ္ထကေသု ဒိယုမာနေသု
 “ဣမသ္မိံ ဂေဟေ ပုတ္တော ဝါ ဓိတာ ဝါ မတပုဗ္ဗော ကောစိ နတ္ထိ အဗ္ဗာ”တိ
 ပုစ္ဆိတွာ “ကိံ ဝဒေသိ အဗ္ဗ။ ဇိဝမာနာ ဟိ ကတိပယာ၊ မတကာ ဧဝ
 ဗဟုကာ”တိ ဝုတ္တေ “တေန ဟိ ဂဏှထ ဝေါ သိဒ္ဓတ္ထကေ၊ နေတံ မမ
 ပုတ္တဿ ဘေသဇ္ဇံ”န္တိ ပဋိအဒါသိ ၂။

သာ ဣမိနာ နိယာမေန အာဒိတော ပဋ္ဌာယ နံ ပုစ္ဆန္တိ ဝိစရိ။ သာ ဧက-
 ဂေဟေပိ သိဒ္ဓတ္ထကေ အဂဟေတွာ သာယနသမယေ စိန္တေသိ “အဟော

၁-ပဌမပုတ္တကံ (သိ)

၂-ပဋိက္ခိပိ (သိ)

ဘာရိယံ ကမ္မံ၊ အဟံ ‘မမေဝ ပုတ္တော မတော’တိ သညမကာသိ။ သကလ-
 ဂါမေပိ ပန ဇီဝန္တေဟိ မတကာဝ ဗဟုတရာ”တိ။ တဿာ ဧဝံ စိန္တယ-
 မာနာယ ပုတ္တသိနေဟံ” မုဒုကဟဒယံ ထဒ္ဒဘာဝံ အဂမာသိ။ သာ ပုတ္တံ
 အရညေ ဆဒ္ဓေတွာ သတ္ထု သန္တိကံ ဂန္တာ ဝန္တိတွာ ဧကမန္တံ အဋ္ဌာသိ။ အထ
 နံ သတ္တာ “လဒ္ဓါ တေ ဧကစ္ဆရမတ္တာ သိဒ္ဓတ္ထကာ”တိ အာဟ။ န လဒ္ဓါ
 ဘန္တေ၊ သကလဂါမေ ဇီဝန္တေဟိ မတကာဝ ဗဟုတရာတိ။ အထ နံ သတ္တာ “တံ
 ‘မမေဝ ပုတ္တော မတော’တိ သလ္လက္ခေသိ၊ ဓုဝဓမ္မော ဒေသ သတ္တာနံ။ မစ္စုရာဇာ
 ဟိ သဗ္ဗသတ္တေ အပရိပုဏ္ဏဇ္ဈာသယေ ဧဝ မဟောသော ဝိယ ပရိကမုမာနော-
 ယေဝ အပါယသမုဒ္ဒေ ပက္ခိပတိ”တိ ဝတွာ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော ဣမံ ဂါထ-
 မာဟ—

“တံ ပုတ္တပသုသမ္ပတ္တံ၊ ဗျာသတ္တမနသံ နရံ။
 သုတ္တံ ဂါမံ မဟောသောဝ၊ မစ္စု အာဒါယ ဂစ္ဆတိ”တိ။

ဂါထာပရိယောသာနေ ကိသာဂေါတမီ သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိ၊
 အညေပိ ဗဟူ သောတာပတ္တိဖလာဒိနိ ပါပုဏ်”သုတိ။

သာ ပန သတ္တာရံ ပဗ္ဗဇ္ဇံ ယာစိ၊ သတ္တာ တံ ဘိက္ခုနီနံ သန္တိကံ ပေသေတွာ
 ပဗ္ဗာဇေသိ။ သာ လဒ္ဓုပသမ္ပဒါ ကိသာဂေါတမီ စေရီတိ ပညာယိ။ သာ
 ဧကဒိဝသံ ဥပေါသထာဂါရေ ဝါရံ ပတွာ ဒိပံ ဇာလေတွာ နိသိန္တာ ဒိပဇာလာ
 ဥပ္ပဇ္ဇန္တိယော စ ဘိဇ္ဇန္တိယော စ ဒိသွာ “ဧဝမေဝ ဣမေ သတ္တာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ စေဝ
 နိရုဇ္ဈန္တိ စ၊ နိဗ္ဗာနပ္ပတ္တာ ဧဝ? န ပညာယန္တိ”တိ အာရမ္မဏံ အဂ္ဂဟေသိ။
 သတ္တာ ဂန္ဓကုဋိယံ နိသိန္နောဝ ဩဘာသံ ဖရိတွာ တဿာ သမ္မုခေ နိသိဒ္ဓိတွာ
 ကထေန္တော ဝိယ “ဧဝမေဝ ဂေါတမီ၊ ဣမေ သတ္တာ ဒိပဇာလာ ဝိယ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ
 စေဝ နိရုဇ္ဈန္တိ စ၊ နိဗ္ဗာနပ္ပတ္တာ ဧဝ? န ပညာယန္တိ၊ ဧဝံ နိဗ္ဗာနံ အပဿန္တာနံ
 ဝဿသတံ ဇီဝနဟော နိဗ္ဗာနံ ပဿန္တဿ ခဏမတ္တမ္ပိ ဇီဝိတံ သေယျော”တိ
 ဝတွာ အနုသန္တိ” ဃဇေတွာ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော ဣမံ ဂါထမာဟ—

၁၁၄။ “ယော စ ဝဿသတံ ဇီဝေ၊ အပဿံ အမတံ ပဒိ။
 ဧကာဟံ ဇီဝိတံ သေယျော၊ ပဿတော အမတံ ပဒ”န္တိ။

တတ္ထ အမတံ ပဒန္တိ မရဏဝိရဟိတကောဋ္ဌာသံ၊ အမတမဟာနိဗ္ဗာနန္တိ
 အတ္ထော။ သေသံ ပုရိမသဒိသမေဝ။

၁-ပုတ္တသိနေဟေန (သျှာ) ၂-ဒု ၁-၅၄-ဝိဋ္ဌေ၊ ၃-နိဗ္ဗာနံ ပတွာ ဧဝံ (သျှာ)

ဒေသနာဝသာနေ ကိသာဂေါတမီ ယထာနိသိန္ဓာဝ သဟ ပဋိသန္တိဒါဟိ
အရဟတ္တေ ပတိဋ္ဌဟိတိ။

ကိသာဂေါတမီဝတ္ထု တေရသမံ။

၁၄-ဗဟုပုတ္တိကတ္ထေရိဝတ္ထု

ယော စ ဝဿသတံ ဇီဝေတိ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ သတ္တာ ဇေတဝနေ
ဝိဟရန္တော ဗဟုပုတ္တိကံ ထေရိံ အာရဗ္ဗ ကထေသိ။

သာဝတ္ထိယံ ကိရေကသ္မိံ ကုလေ သတ္တ ပုတ္တာ သတ္တ စ ဇီတရော အဟေသုံ။
တေ သဗ္ဗေပိ ဝယပုတ္တာ ဂေဟေ ပတိဋ္ဌဟိတွာ အတ္တနော မ္မေတာယ
သုခပုတ္တာ အဟေသုံ။ တေသံ အပရေန သမယေန ပိတာ ကာလမကာသိ။
မဟာဥပါသိကာ သာမိကေ နဋ္ဌေပိ န တာဝ ကုဋုမ္ပံ ဝိဘဇတိ။ အထ နံ
ပုတ္တာ အာဟံသု “အမ္မ အမှာကံ ပိတရိ နဋ္ဌေ တုယံ ကော အတ္ထော ကုဋု မ္မေန၊
ကိံ မယံ တံ ဥပဋ္ဌာတုံ န သက္ကောမာ”တိ။ သာ တေသံ ကထံ သုတွာ ဟုဏ္ဏိ
ဟုတွာ ပုနပ္ပုနံ တေဟိ ဝုစ္စမာနာ “ပုတ္တာ မံ ပဋိဇဂ္ဂိဿန္တိ၊ ကိံ မေ ဝိသုံ
ကုဋုမ္မေန”တိ သဗ္ဗံ သာပတေယျံ မဇ္ဈေ ဘိန္ဒိတွာ အဒါသိ။ အထ နံ ကတိပါ-
ဟစ္စယေန ဇေဋ္ဌပုတ္တဿ ဘရိယာ “အဟော အမှာကံ အယျာ ‘ဇေဋ္ဌပုတ္တော
မေ’တိ ဒွေ ကောဋ္ဌာသေ ဒတွာ ဝိယ ဣမမေဝ ဂေဟံ အာဂစ္ဆတိ”တိ အာဟ။
သေသပုတ္တာနံ ဘရိယာပိ ဧဝမေဝ ဝဒိံသု။ ဇေဋ္ဌဓိတရံ အာဒိံ ကတွာ တာသံ
ဂေဟံ ဂတကာလေပိ နံ ဧဝမေဝ ဝဒိံသု။ သာ အဝမာနပုတ္တာ ဟုတွာ “ကိံ
ဣမေသံ သန္တိကေ ဝုဋ္ဌေန၊ ဘိက္ခုနိ ဟုတွာ ဇိဝိဿာမိ”တိ ဘိက္ခုနိဥပဿယံ
ဂန္ဓာ ပဗ္ဗဇံ ယာမိ။ တာ နံ ပဗ္ဗာဇေသုံ။ သာ လဒ္ဓုပသမ္ပဒါ ဟုတွာ ဗဟုပုတ္တိ-
ကတ္ထေရိတိ ပညာယိ။ သာ “အဟံ မဟလ္လကကာလေ ပဗ္ဗဇိတာ၊ အပ္ပမတ္တာယ
မေ ဘဝိတဗ္ဗ”န္တိ ဘိက္ခုနိနံ ဝတ္တပဋိဝတ္တံ ကရောန္တိ “သဗ္ဗရတ္တိံ သမဏဓမ္မံ
ကရိဿာမိ”တိ ဟေဋ္ဌာပါသာဒေ ဧကံ ထမ္ဘံ ဟတ္ထေန ဂဟေတွာ တံ အာဝိဇ္ဇ-
မာနာဝ ၂ သမဏဓမ္မံ ကရောတိ၊ စက်မမာနာပိ “အန္ဓကာရဋ္ဌာနေ မေ ရုက္ခေ
ဝါ ကတ္တမိ ဝါ သီသံ ပဋိဟညေယျာ”တိ တံ ရုက္ခံ ဟတ္ထေန ဂဟေတွာ တံ
အာဝိဇ္ဇမာနာဝ သမဏဓမ္မံ ကရောတိ၊ “သတ္တာရာ ဒေသိတဓမ္မမေဝ
ကရိဿာမိ”တိ ဓမ္မံ အာဝဇ္ဇေတွာ ဓမ္မံ အနုဿရမာနာဝ သမဏဓမ္မံ ကရောတိ။

၁-ကတိပါဟစ္စယေန ဇေဋ္ဌပုတ္တဿ ဂေဟံ အဂမာသိ၊ ဇေဋ္ဌပုတ္တဿ (သိ၊က) ၂-အာဝိဇ္ဇမာနာ (သျှာ)

အထ သတ္တာ ဂန္ဓကုဋိယံ နိသိန္ဓောဝ ဩဘာသံ ဖရိတွာ သံဗျာဓေ နိသိန္ဓော ဝိယ
 တာယ သဒ္ဓိံ ကထေန္တော “ဗဟုပုတ္တိကေ မယာ ဒေသိတံ ဓမ္မံ အနာဝဇ္ဇန္တဿ
 အပဿန္တဿ ဝဿသတံ ဇီဝနတော မယာ ဒေသိတံ ဓမ္မံ ပဿန္တဿ
 မုဟုတ္တမ္ပိ ဇီဝိတံ သေယျော”တိ ဝတွာ အနုသန္ဓိံ သဇ္ဇေတွာ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော
 ဣမံ ဂါထမာဟ—

၁၁၅။ “ယော စ ဝဿသတံ ဇီဝေ၊ အပဿံ ဓမ္မမုတ္တမံ။
 ကောဟံ ဇီဝိတံ သေယျော၊ ပဿတော ဓမ္မမုတ္တမ”န္တိ။

တတ္ထ ဓမ္မမုတ္တမန္တိ နဝရိဓံ လောကုတ္တရဓမ္မံ။ သော ဟိ ဥတ္တမော ဓမ္မော
 နာမ။ ယော ဟိ တံ န ပဿတိ၊ တဿ ဝဿသတမ္ပိ ဇီဝနတော တံ ဓမ္မံ
 ပဿန္တဿ ပဋိဝိဇ္ဈန္တဿ ကောဟမ္ပိ ကေက္ခဏမ္ပိ ဇီဝိတံ သေယျောတိ။

ဂါထာပရိယောသာနေ ဗဟုပုတ္တိကတ္ထေရိ သဟ ပဋိသမ္ဘိဒါဟိ အရဟတ္ထေ
 ပတိဋ္ဌဟိတိ။

ဗဟုပုတ္တိကတ္ထေရိဝတ္ထု စုဒ္ဒသမံ။

သဟဿဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

အဋ္ဌမော ဝဂ္ဂေါ။

ဓမ္မပဒေသနာစာပေ ပဌမဘာဂ

သံဝဏ္ဏီတပဒါနံ အနုတ္တမဏိကာ

ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကံ	ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကံ
[အ]		[အ]	
အကတညူ	၃၉၆	အနပါယိနီ	၂၄
အကိဉ္ဇနော	၃၈၁	အနဝဠိတစိတ္တဿ	၁၉၆
အက္ခောန္တိ	၂၉	အနဝဿုတစိတ္တဿ	၁၉၆
အဇနွကံ	၂၄၂	အနာဝိလော	၃၇၅
အဂါရံ	၇၈	အနာသဝဿ	၃၉၀
အဂ္ဂိ°	၄၂၁	အနိက္ကသာဝေါ	၅၂
အဂ္ဂိပ ဂစ္ဆတိ	၁၇၉	အနိမိတ္တော	၃၈၆
အဂ္ဂတိ သောဠသိ°	၃၁၉	အနိဝေသနော သိယာ	၂၀၂
အစိရံ ဝတ	၂၀၃	အနိဿိတော	၃၈၈
အဇိနိ	၂၉	အနုတ္တရံ	၁၄၇
အညာ နိဗ္ဗာနဂါမိနီ	၃၄၄	အနုဓမ္မစာရီ	၁၀၂
အညာ ဟိ လာဘူပနိသာ	၃၄၄	အနုဓာဝတိ	၃၇၉
အဏံ	၁၇၉	အနုပါဒိယာနော	၁၀၂
အတိတ္ထိယေဝ	၂၃၂	အနုဗြူဟယေ	၃၄၅
အတ္တနော နတ္ထိ	၂၉၈	အနောကံ	၃၈၁
အတ္တနောဝ အဝေက္ခေယျ	၂၃၉	အန္တကော	၂၃၂
အတ္တဟေတု	၃၇၈	အပဿံ	၄၄၂
အတ္တာနံ	၃၇၁	အပေတော	၅၂
အတ္တာ ဟိ	၂၉၈	အပ္ပကာ	၃၇၉
အတ္ထပဒံ	၄၀၈	အပ္ပမတ္တဿ	၁၅၂
အထာယံ	၃၇၉	အပ္ပမတ္တာ	၁၄၆
အဓမ္မေန	၃၇၈	အပ္ပမတ္တော	၁၆၄၊ ၁၆၇၊ ၂၇၂
အဓိသေဿတိ	၂၀၃	အပ္ပမာဒမ္ပိ	၁၄၆
အနတ္တပဒသံဟိတာ	၄၀၈၊ ၄၁၇	အပ္ပမာဒရုတော	၁၇၉
အနန္တာဟတစေတသော	၁၉၆	အပ္ပမာဒဝိကာရိနံ	၂၇၄

ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကံ	ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကံ
[အ]		[အ]	
အပ္ပမာဒေ	၁၄၆	အဿဒ္ဓေါ	၃၉၆
အပ္ပမာဒေန	၁၇၈	အဿုမုခေါ	၃၀၆
အပ္ပမာဒေါ	၁၄၅	အဟာသိ	၂၉
အပ္ပမ္ဘိ စေ	၁၀၂	[အာ]	
အဗလသံဝ	၁၆၇	အာကာသေ	၃၈၈
အဘဗ္ဗော	၁၈၁	အာဒါနပဋိနိဿဂ္ဂေ	၃၈၁
အဘာဝိတံ	၇၈	အာယုက္ခယေန	၁၁၀
အဘိက္ခိရတိ	၁၆၂	အာရဒ္ဓဝီရိယံ	၄၈
အဘိဝါဒနသီလိဿ	၄၂၅	အာဝါသေသု	၃၂၉
အဘိသမ္မုဓာနော	၂၁၄	အာဟာရက္ခယေန	၁၁၁
အမတံ ပဒံ	၄၄၅	အာဟာရေ	၃၈၈
အမတပဒံ	၁၄၅	[ဣ]	
အမတ္တညံ	၄၇	ဣစ္ဆေယျ	၃၇၈
အမိတ္တေနော အတ္တနာ	၃၀၄	ဣတရာ	၃၇၉
အရညာနိ	၄၀၄	ဣတရာ ပဇာ	၄၁၉
အရိယပ္ပဝေဒိတေ	၃၅၉	ဣတိ ဗာလဿ	၃၂၉
အရိယာနံ	၁၄၆	ဣတိ ဗာလော	၂၉၈
အဝဓိ	၂၉	ဣဓ	၉၉
အဝိဇာနတံ	၂၈၉	ဣဓ တပ္ပတိ	၉၇
အဝေက္ခတိ	၁၆၅	ဣဓ ဝါ	၁၀၂
အဝေရေန	၃၃	ဣဓ သောစတိ	၈၃
အသံဝုတံ	၄၇	ဣဇ္ဇာနိလုပမော	၃၉၂
အသတံ	၃၄၉	ဣဇ္ဇာယာနိ	၃၉၀
အသန္တံ	၃၂၈	ဣဇ္ဇာယေသု	၄၇၂၄၈
အသပ္ပာ စ	၃၄၉	ဣမံ သဒေဝကံ	၂၁၂
အသရိရံ	၁၉၃	[ဥ]	
အသာရဒဿိနော	၇၃	ဥစ္စာဝစံ	၃၇၇
အသာရေ	၇၃	ဥဇ္ဈိတသ္မိံ	၂၈၀
အသုဘာနုပဿိံ	၄၈		
အသောကော	၁၆၅		

သံဝဏ္ဏိတပဒါနံ အနုက္ကမဏိကာ

၄၅၁

ပဒါနုက္ကမော
[ဥ]

ဥဇ္ဇါဂတေသု	၄၂၂
ဥဋ္ဌာနဝတော	၁၅၂
ဥဒကံ	၃၇၁
ဥဒယဗ္ဗယံ	၄၄၂
ဥပမိဝိဝေကော	၃၄၅
ဥပသန္တဿ	၃၉၅
ဥပသမ္ပတိ	၄၀၈
ဥပေတော	၅၂
ဥပ္ပတော	၁၈၃
ဥဘယတ္ထ	၉၇၊ ၉၉
ဥဘယတ္ထ မောဒတိ	၈၅
ဥဘယတ္ထ သောစတိ	၈၃
ဥယျုဇ္ဇန္တိ	၃၈၅
ဥသုကာရာ	၃၇၁
ဥသုကာရောဝ	၁၈၂

[ဇ]

ဇကံ	၄၀၈
ဇကဿနော	၃၇၂
ဇကစရံ	၁၉၃
ဇကစရိယံ	၂၉၆
ဇတေသံ	၂၆၇
ဇဝံ	၂၄၂
ဇဝံ ဂါမေ	၂၃၇
ဇဝံ ဓမ္မာနိ	၃၇၅
ဇဝမေတံ	၃၄၄
ဇေ ဓမ္မော	၃၃

[ဈ]

ဈကမောကံ	၃၈၅
ဈကမောကတဥပ္ပတော	၁၈၃

ပဒါနုက္ကမော
[ဋ]

ဋကမောကတော	၁၈၃
ဋကာ	၃၈၁
ဋဃော	၁၆၂
ဋဝဒေယျ	၃၄၉

[ဎ]

ကဋ္ဌုကပ္ပလံ	၃၀၄
ကဏ္ဍံ ဓမ္မံ	၃၈၀
ကတပုညော	၈၅၊ ၉၉
ကမ္မကိလိဋ္ဌံ	၈၃
ကမ္မဝိသုဒ္ဓိ	၈၅
ကမ္မသန္ဓိစယော	၃၈၆
ကယိရာ	၂၀၆၊ ၂၆၄
ကယိရာထ	၁၆၂
ကရောတိ ဝါ	၁၅၊ ၂၄
ကလံ	၃၁၉
ကာမကာမာ	၃၇၇
ကာမဂဝေသိနော	၄၀၄
ကာမရတိသန္ဓိ	၁၆၄
ကာမေသု	၂၃၂
ကာယဝိဝေကော	၃၄၅
ကုတော ဓနံ	၂၉၉
ကုတော ပုတ္တာ	၂၉၉
ကုဗ္ဗတော	၂၄၂
ကုန္တုပမံ	၂၀၁
ကုရုတေ	၂၃၂
ကုသလော	၂၁၂
ကုသိတံ	၄၇
ကုသိတော	၄၃၇
ကော	၂၁၂

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကံ	ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကံ
[က]		[စ]	
ကော ဣမံ	၂၁၂	စိတ္တဝိဝေကော	၃၄၅
ကော ပစေဿတိ	၂၁၃	စိတ္တဿ ဒမထော	၁၈၈
ကော ပန		စူဠပန္နကော	၁၅၄
[ခ-ဂ]		[ဆ-ဇ-ဈ]	
ခိပ္ပံ	၃၀၂	ဆာယာဝ	၂၄
ဂတဒ္ဓိနော	၃၈၃	ဆုဒ္ဓေါ	၂၀၄
ဂတိ	၃၈၇	ဇန္တု	၄၂၁
ဂတော	၁၇၈	ဇာဂရတော ဘယံ	၁၉၇
ဂန္ထိရော	၃၇၅	ဇိတံ	၄၁၉
ဂရဟိတော	၁၇၈	ဇိတဉ္စ ရက္ခေ	၂၀၁
ဂါထာသတံ	၄၁၇	ဇိဝိတံ	၄၃၂
ဂုဟာသယံ	၁၉၄	ဇုတိမန္တော	၃၈၁
ဂေါစရေ	၁၄၆	ဇေယျမတ္တာနံ	၄၁၈
ဂေါစရော	၃၈၇	ဇောတိရသော	၁၂၇
[စ]		ဈာယိနော	၄၃၂
စက္ကံ	၁၅	[ဉ-ဋ]	
စဇန္တိ	၃၇၇	ဉတ္တံ	၃၂၆
စတ္တာရော ဓမ္မာ	၄၂၅	ဉတ္တာ	၁၄၆
စန္ဒနံ	၂၆၇	ဉဟံ	၁၇၉
စပလံ	၁၈၂	ဉဟန္တိ	၃၂၃
စရံ	၂၉၆	[ဓ]	
စရန္တိ	၃၀၄	တံ ကမ္မံ	၃၁၀
စိတ္တံ	၁၈၂	တံ ဝေ	၄၈
စိတ္တံ ဂုတ္တံ	၁၉၁	တဂရမလ္လိကာ ဝါ	၂၆၇
စိတ္တံ ဒန္တံ	၁၈၈	တစ္ဆကာ	၃၇၁
စိတ္တံ ရက္ခေထ	၁၉၁	တတော	၁၅၂၊ ၄၂၄
စိတ္တံ သံယမေဿန္တိ	၁၉၄	တတော ကရေ	၂၀၆၊ ၂၁၁
စိတ္တက္ခေယေဟိ	၃၈၁	တတြာဘိရတိမိစ္ဆေယျ	၃၈၁
စိတ္တမိဒံ ဌပေတွာ	၂၀၁		

သံဝတ္ထိတပဒါနံ အနုက္ခမဏိကာ

၄၅၃

ပဒါနုက္ခမော ပိဋကံ [၈-၈]

တာဒိ ၃၉၂
 တာဒိနော ၃၉၀၊ ၃၉၂၊ ၃၉၅
 တာဒိသံ ၃၄၀
 တေဇနံ ၁၀၂၊ ၃၇၁
 တေ ဈာယိနော ၁၄၇
 တေန သော ၃၀၀
 တေသံ ၂၇၄
 တေ သာရံ ၇၃
 ထလေ ဒိတ္တော ၁၀၃
 ထူလံ ၁၇၉

[၉]

ဒဗ္ဗိ သူပရသံ ယထာ ၃၀၁
 ဒမယန္တိ ၃၇၁
 ဒမသစ္စေန ၅၂
 ဒဿယန္တိ ၃၇၇
 ဒဋ္ဌံ ၄၃၇
 ဒဋ္ဌံ ကယိရာ ၂၉၆
 ဒဋ္ဌပရက္ခမာ ၁၄၇
 ဒါရံ ၃၇၁
 ဒိသောဒိသံ ၂၀၉
 ဒိသ္မာ ၀၃
 ဒိဃံ ၂၀၉
 ဒိဃာ ၂၀၀
 ဒိပံ ၁၆၂
 ဒုက္ခမန္ဓေတိ ၁၅
 ဒုခေန ၃၇၇
 ဒုဂ္ဂတိံ ဂတော ၉၇
 ဒုက္ခိန္ဒံ ၇၀
 ဒုက္ခဂဟဿ ၁၀၇
 ဒုက္ခဝါရယံ ၁၀၂

ပဒါနုက္ခမော ပိဋကံ [၉]

ဒုပ္ပညော ၄၃၄
 ဒုမ္မေဓာ ၃၀၄
 ဒုမ္မေဓိနော ၁၆၄
 ဒုရန္တယံ ၃၀၀
 ဒုရန္တယာ ၃၀၇
 ဒုဿိလော ၄၃၂
 ဒုရက္ခံ ၁၀၂
 ဒုရင်္ဂမံ ၁၉၃
 ဒေဝါနံ ၁၇၀

[၁၀]

ဓနံ ၃၇၀
 ဓနံ မေ အတ္ထိ ၂၉၀
 ဓမ္မဇိဝိနော ၁၅၂
 ဓမ္မပဒံ ၂၁၂၊ ၄၁၇
 ဓမ္မပီတိ ၃၅၉
 ဓမ္မမုတ္တမံ ၄၄၇
 ဓမ္မဿ ဟောကိ ၁၀၂
 ဓမ္မာ ၁၄၂၊ ၂၄
 ဓမ္မာနိ ၃၇၅
 ဓမ္မာနုဝတ္ထိနော ၃၇၉
 ဓမ္မိကော ၃၇၉
 ဓမ္မေ ၃၇၉

[၁၁]

နံ ၁၅၂၊ ၄၂၊ ၀၆၂၊ ၁၁
 နဂရူပမံ ၂၀၁
 န တံ ၂၁၀
 န တံ ကမ္မံ ၃၀၆
 နတ္ထိ ဗာလေ ၂၉၆
 နမယန္တိ ၃၇၁

ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကံ	ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကံ
[န]		[ဝ]	
နယန္တိ	၃၇၁	ပပုပ္ဖကာနိ	၂၁၄
နရော	၃၉၆	ပဗ္ဗတဋ္ဌောဝ	၁၆၅
နိကေတေ	၃၈၅	ပမတ္ထေသု	၁၆၇
နိဂ္ဂယျဝါဒိ°	၃၄၈	ပမာဒံ	၁၆၄
နဝဇ္ဇိ	၁၄၇	ပမာဒေ	၁၇၉
နဝဇ္ဇိနံ	၃၄၇	ပမာဒေါ	၁၄၆၊ ၁၇၈
နန္ဒာပသံသာသု	၃၇၂	ပမောဒန္တိ	၁၄၆
နိဗ္ဗာနဿေဝ သန္တိကေ	၁၈၁	ပရက္ခလေသု စ	၃၂၉
နိရတ္တံဝ ကလိဂ်ရံ	၂၀၄	ပရိက္ခိဏာ	၃၈၈
နိသမ္ပကာရိနော	၁၅၂	ပရိစရေ	၄၂၁
နုဒတိ	၁၆၅	ပရိညာတဘောဇနာ	၃၈၆
နုပနယန္တိ	၂၉	ပရိဒဟိဿတိ	၅၂
နေတ္ထိကာ	၃၇၁	ပရိနိဗ္ဗုတာ	၃၈၁
[ဝ]		ပရိပူရတိ	၁၉၆
ပစိနန္တိ	၂၃၁	ပရိပ္ပန္နတိဒံ စိတ္တံ	၁၈၃
ပစ္စယသန္တိစယော	၃၈၆	ပရိပ္ပဝပသာဒဿ	၁၉၆
ပဇာ	၃၇၉	ပရိယောဒပေယျ	၃၈၁
ပညဝန္တဿ	၄၃၄	ပရိဟာနာယ	၁၈၁
ပညဝါ	၃၇၉	ပရိဋ္ဌာဟော	၃၈၃
ပညာ	၁၉၆	ပရေ	၄၂
ပညှိတံ	၃၄၈	ပရေသံ ကတာကတံ	၂၃၉
ပညှိတံ ပယိရူပါသတိ	၃၀၂	ပရေသံ ဝိလောမာနိ	၂၃၉
ပညှိတာ	၁၄၆၊ ၃၇၁-၂	ပလေတိ	၂၃၆
ပညှိတော	၃၈၀	ပဝတ္ထာရံ	၃၄၇
ပညှိတော ဝါပိ	၃၀၀	ပဝါယတိ	၂၆၇
ပထဝိ°	၂၀၃	ပသံသန္တိ	၁၇၈
ပဟဝိသမော	၃၉၂	ပသန္ဓေန	၂၄
ပဒံ	၁၅၊ ၁၄၆၊ ၃၈၈	ပသဟတိ	၄၇
ပဒုဋ္ဌေန	၁၅	ပဿတော	၄၄၂
		ပဟာတဝေ	၁၈၃

သံဝဏ္ဏိတပဒါနံ အနုက္ကမဏိကာ

၄၅၅

ပဒါနုက္ကမော

ပိဋကံ

[ဝ]

ပဟိနမာနဿ
 ပါပံ န ပစ္စတိ
 ပါပံ မေ
 ပါပကာရီ
 ပါပမိတ္တာ
 ပါပိယော
 ပါရဂါမိနော
 ပါရမေဿန္တိ
 ပါဝကော
 ပိယော ဟောတိ
 ပိဟယန္တိ
 ပုညံ မေ
 ပုညက္ခယေန
 ပုညပါပပဟိနဿ
 ပုညပေက္ခော
 ပုတ္တမိစ္ဆေ
 ပုတ္တာ မေ အတ္ထိ
 ပုတုဇ္ဇေန
 ပုပ္ဖံ
 ပုပ္ဖဂန္ဓော
 ပုပ္ဖရာသိမှာ
 ပုပ္ဖါနိ ဟောဝ
 ပုဗ္ဗင်္ဂမာ
 ပုရိသာဓမာ
 ပုရိသုတ္တမော
 ပုရေက္ခာရံ
 ပူဇနာ
 ပူဇာ
 ပေစ္စ
 ပေစ္စ သောစတိ

၃၉၀
 ၃၁၂
 ၉၇
 ၈၃၊ ၉၇
 ၃၅၀
 ၂၀၆၊ ၃၄၈
 ၃၇၉
 ၃၈၀
 ၃၂၃
 ၃၄၉
 ၃၉၀
 ၉၉
 ၁၁၁
 ၁၉၇
 ၄၂၊
 ၃၇၈
 ၂၉၈
 ၂၈၁
 ၂၁၂၊ ၂၃၆
 ၂၆၇
 ၂၆၄
 ၂၃၁
 ၁၄၊ ၂၄
 ၃၅၀
 ၃၉၆
 ၃၂၉
 ၄၂၀
 ၃၂၉
 ၉၇၊ ၉၉
 ၈၃

ပဒါနုက္ကမော

ပိဋကံ

[ဝ]

ဖန္ဒနံ
 ဖုဋ္ဌာ
 ဖုသန္တိ
 ဖေဏူပမံ
 ဗဟုဇာဂရော
 ဗာလမန္ဓေတိ
 ဗာလာ
 ဗာလာနံ
 ဗာလော
 ဗုဒ္ဓဿ
 ဗျာသတ္တမနသံ နရံ
 ဘဇမာနဿ
 ဘမရော
 ဘယဒဿိ ဝါ
 ဘသ္မစ္ဆန္ဓောဝ
 ဘာဝိတတ္တာနံ
 ဘာဝေထ
 ဘာသတိ ဝါ
 ဘာသမာနော
 ဘိယျော
 ဘိယျော တပ္ပတိ
 ဘူမဋ္ဌေ
 ဘူမိရာမဏေယျကံ
 ဘောဇနမှီ
 မဂ္ဂံ
 မဃဝါ

[ဝ]

[ဘ]

[ဝ]

၁၈၂
 ၃၇၇
 ၁၄၇
 ၂၁၄
 ၁၆၇
 ၃၂၃
 ၁၆၄၊ ၃၀၄
 ၂၈၉
 ၃၀၀၊ ၃၁၉
 ၃၄၅
 ၂၂၈၊ ၂၃၂
 ၃၄၈
 ၂၃၆
 ၁၇၉
 ၃၂၃
 ၄၂၀
 ၃၈၀
 ၁၅၊ ၂၄
 ၁၀၁
 ၉၉
 ၉၇
 ၁၆၅
 ၄၀၀
 ၄၇-၈
 ၂၇၄
 ၁၇၈

ပဒါနုက္ကမော	[မ]	ပိဋကံ	ပဒါနုက္ကမော	[မ]	ပိဋကံ
မစ္စုဇေယျံ		၃၀၀	မေဓာဝိ°		၃၄၀
မစ္စုနော		၁၄၆	မေဓာဝိ		၁၆၄၊ ၁၉၁
မစ္စေန		၂၆၄	မောက္ခန္တိ		၁၉၄
မတ္တညှိ		၄၀		[ဃ]	
မရဝါ		၃၁၂	ယံ ကတွာ		၃၁၀
မနံ		၃၉၅	ယံ ကိဋ္ဌိ		၄၂၂
မနဿ		၁၅	ယဇေထ		၄၂ ၀၊ ၄၂၂
မနော		၁၄၊ ၂၄	ယတ္ထ		၄၀၄
မနောပုဗ္ဗင်္ဂမာ		၁၄၊ ၂၄	ယတ္ထကာမနိပါတိနံ		၁၉၁
မနောမယာ		၁၅၊ ၂၄	ယတ္ထကာမနိပါတိနော		၁၀၇
မနောရမံ		၂၀၀	ယထာ မတာ		၁၄၆
မနောသေဋ္ဌာ		၁၅၊ ၂၄	ယဒါ စ		၃၁၂
မမေဝ ကတမညန္တ		၃၂၉	ယမလောကဉ္စ		၂၁၂-၃
မမေဝါတိဝဿာ အဿု		၃၂၉	ယသောဘိဝံသုတိ		၁၅၂
မရိစိဓမ္မံ		၂၁၄	ယဿ		၃၉၀
မဟာပထေ		၂၀၀	ယဿာသဝါ		၃၁၀
မဟာပန္နကော		၁၅၄	ယာဝ		၃၁၂
မာနုသေ		၄၁၀	ယာဝဒေဝ		၃၂၆
မာရဇေယျံ		၁၀၃	ယိဋ္ဌိ		၄၂၂
မာရဗန္ဓနာ		၁၉၄	ယေ စ တံ		၂၉
မာရဿ		၂၁၄	ယေ စ တတ္ထ		၄၂
မာရော		၂၇၄	ယေ စိတ္တံ		၁၉၄
မာလာဂုဏေ ဗဟူ		၂၆၄	ယေ ပမတ္တာ		၁၄၆
မိစ္ဆာပဏိဟိတံ စိတ္တံ		၂၀၆	ယေသံ		၃၀၆
မီယန္တိ		၁၄၆	ယော		၄၁၀
မုဋ္ဌိ		၃၂၆	ယောဂက္ခေမံ		၁၄၇
မုနိ စရေ		၂၃၇	ယော စ သီလဝတံ		၂၇၂
မုဟုတ္တမပိ စေ		၃၀၂	ယောဇနံ		၂၀၉
မေ		၂၉	ယော ဗာလော		၂၉၉
မေဂေါ		၄၂			

သံဝဏ္ဏိတပဒါနံ အနုက္ကမဏိကာ

၄၅၇

ပဒါနုက္ကမော

[၇-လ]

ပိဋကံ

ရဋ္ဌံ
ရတာ
ရမဏိယာနိ
ရမန္တိ
ရမိဿန္တိ
ရဟဒေါ
ရုက္ခံဝ ဒုဗ္ဗလံ
ရူစိရံ
လပယန္တိ
လဟုနော
လောကေ

၃၇၀
၁၄၆
၄၀၄
၃၀၅
၄၀၀
၃၇၅၊ ၃၉၂
၄၇
၂၄၂
၃၇၇
၁၀၇
၃၀၁

[၀]

ဝဇ္ဇဒဿိနံ
ဝဏ္ဏဝန္တံ
ဝနေ
ဝန္တကသာဝ'ဿ
ဝန္တာသော
ဝသံ
ဝဿသတံ
ဝဿိကီ
ဝဟတော
ဝါတိ ဒေဝေသု ဥတ္တမော
ဝါတေန
ဝါတော
ဝါရိဇောဝ
ဝိစေဿတိ
ဝိဇာနန္တိ
ဝိဇာနာတိ
ဝိဇ္ဇတိ

၃၄၇
၂၄၂
၄၂၁
၅၂
၃၉၆
၂၃၂
၄၃၂
၂၆၇
၁၅
၂၇၂
၃၇၂
၄၇
၁၀၃
၂၁၂
၄၂
၃၀၂
၃၀၃

ပဒါနုက္ကမော

[၀]

ဝိညူ
ဝိန္ဒတိ
ဝိပါတယံ
ဝိပ္ပမုတ္တဿ
ဝိပ္ပသန္ဓေန
ဝိပ္ပသန္ဓော
ဝိပ္ပသီဒန္တိ
ဝိပ္ပဟာယ
ဝိမုတ္တဿ
ဝိမုတ္တာနံ
ဝိမောက္ခော
ဝိရုဇ္ဈတိ
ဝိစေကံ
ဝိသေသတော
ဝိသောကဿ
ဝိဟညတိ
ဝိဟရန္တံ
ဝိတရာဂါ
ဝိရိယမာရဘတော
ဝုဗ္ဗာပစာယိနော
ဝေရီ ဝါ ပန
ဝေရေန

၃၀၂
၂၇၄
၃၂၆
၃၀၃
၃၅၉
၃၇၅
၃၇၅
၃၀၀
၃၉၅
၂၇၄
၃၀၇
၃၉၂
၃၄၅
၁၄၆
၃၀၃
၂၉၀
၄၇
၄၀၄
၄၃၇
၄၂၅
၂၀၆
၃၃

[ဆ]

သံယောဇနံ
သံဝစ္ဆရံ
သံသာရာ
သံသာရာ ဒိဗ္ဗော
သံဟိတံ
သဂန္ဓကံ

၁၇၉
၄၂၂
၃၉၂
၂၀၉
၃၀၁
၂၄၂

ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကံ	ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကံ
[သ]		[သ]	
သင်္ကာရဓာနသ္မိ	၂၀၀	သမထံ	၃၉၀
သင်္ကာရဘူတေသု	၂၀၀	သမိဉ္ဇန္တိ	၃၇၂
သင်္ခါတဓမ္မာနံ	၃၁၉	သမိဉ္ဇိမတ္တနော	၃၇၀
သင်္ဂါမဇုတ္တမော	၄၁၀	သမီရတိ	၃၇၂
သင်္ဂါမေ	၄၁၀	သပ္ပန္နသီလာနံ	၂၇၄
သဇ္ဇဒါရီရံ	၃၂၃	သမ္ပတိ	၂၉
သညတဿ	၁၅၂	သမ္ပဒက္ခာတေ	၃၇၉
သတံ	၄၂၀	သမ္ပဒညာ	၂၇၄၊ ၃၉၅
သတံ ဟိ သော	၃၄၉	သမ္ပန္တိ	၃၃၊ ၄၂
သတဉ္စ ဂန္ဓော	၂၆၇	သမ္မာ စိတ္တံ	၃၀၁
သတီမတော	၁၅၂	သမ္မာပဏိဟိတံ	၂၁၀
သတီမန္တော	၃၀၅	သမ္မောမိယဂေသု	၃၀၁
သဒါ	၁၇၀	သ ဝေ	၅၂၊ ၄၁၀
သဒါ ရမတိ	၃၅၉	သ ခေ ဗာလော	၃၀၀
သဒ္ဓမ္မံ	၂၀၉	သဟဿံ	၄၁၀
သဒ္ဓမ္မံ အဝိဇာနတော	၁၉၆	သဟဿမပိ	၄၀၀
သနန္တနော	၃၃	သဟဿေန	၄၁၀၊ ၄၂၀
သန္တံ	၃၉၅	သဟာယတာ	၂၉၆
သန္တဿ	၂၀၉	သာတတိကာ	၁၄၇
သန္တိစ္ဆေဒေါ	၃၉၆	သာဓု	၃၀၆
သန္တိစယော	၃၀၆	သာရဉ္စ	၇၃
သန္တော	၃၇၇	သာရထိနာ	၃၉၀
သပ္ပုရိသာ	၃၇၇	သာရမတိနော	၇၃
သပ္ပုရိသော	၂၆၇	သာရေ	၇၃
သပ္ပဂန္ထပ္ပဟိနဿ	၃၀၃	သာဝကော ဘိက္ခု	၃၄၅
သပ္ပတ္တ	၃၇၇	သီလဝန္တဿ	၄၃၂
သပ္ပမိ	၃၀၃	သီလေသု	၅၂
သပ္ပာ ဒိသာ	၂၆၇	သုက္ကံ	၃၀၀
သမံ	၄၂၀	သုက္ကံသံ	၃၂၆
သမတိဝိဇ္ဇတိ	၇၀	သုခံ သေတိ	၃၅၉

သံဝဏ္ဏိတပဒါနံ အနုက္ကမဏိကာ

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကံ	ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကံ
[သ]		[သ]	
သုခမန္တေတိ	၂၄	သေဋ္ဌတံ	၁၇၈
သုခါဝဟံ	၁၈၈၊ ၁၉၁	သေယျံ သဒိသမတ္တနော	၂၉၆
သုခေန	၃၇၇	သေယျသော	၂၁၁
သုစိကမ္မဿ	၁၅၂	သေယျော	၄၁၈၊ ၄၂၀
သုစိဂန္ဓံ	၂၈၀	သေယျော ဟောတိ	၃၄၈
သုညတော	၃၈၆	သေလော	၃၇၂
သုတ္တံ ဂါမိ	၂၂၉	သော	၅၂၊ ၈၃၊ ၃၁၉
သုတ္တေသု	၁၆၇	သောကိနိဝံ ပဇံ	၁၆၅
သုဒန္တာ	၃၉၀	သောစတိ	၈၃
သုဒုတ္တရံ	၃၈၀		
သုဒုဒ္ဓသံ	၁၉၁	[ဟ]	
သုဒေသိတံ	၂၁၂	ဟံသာဝ	၃၈၅
သုနိပုဏံ	၁၉၁	ဟတာဝကာသော	၃၉၆
သုဗ္ဗတော	၃၉၂	ဟန္တိ	၃၂၆
သုဘာနုပဿိဝံ	၄၇	ဟဝေ	၄၁၉
သုဘာဝိတံ	၇၈၊ ၃၈၁	ဟိတွာ ကာမေ	၃၈၁
သုဘာသိတာ ဝါစာ	၂၄၂	ဟိတွာ ယာတိ	၁၆၇
သုမေဓသော	၁၆၇	ဟိနဝီရိယံ	၄၇
သုသံဝုတံ	၄၈	ဟိနဝီရိယော	၄၃၇
သုသမာဟိတော	၅၂	ဟုတံ	၄၂၂
သေခေါ	၂၁၃	ဟုရံ ဝါ	၁၀၂

ဓမ္မပဒန္တကထာယ ပဌမဘာဂေ

လက္ခိတဗျာနံ အနုက္ခမဏိကာ

ပဒါနုက္ခမော	ပိဋကံ
[အ]	
အဂ္ဂဒက္ခိဏေယျဘာဝ	၁၈၃
အတ္တနာ စ ဒေတိ ပရဇ္ဇ	
သမာဒပေတိ	၃၆၀
အတ္တနာပိ န ဒေတိ ပရမ္ပိ န	
သမာဒပေတိ	၃၆၀
အတ္တနာဝ ဒါနံ ဒေတိ ပရံ န	
သမာဒပေတိ	၃၆၀
အဒ္ဓါ ဒွေ	၃၈၃
အဒ္ဓိကာနံ ဒိန္နံ သဟဿာနိသံသံ	၂၈၃
အနာဂါမိအရိယသာဝကာနံ	
သမာဒါနဝသေန ဥပေါသထ-	
ကမ္ပံ နာမ နတ္ထိ	၂၄၀
အနာဂါမိနော ပကတိယာဝ	
ကောဘတ္တိကာ စ	
ဗြဟ္မစာရိနော စ	၂၄၀
အနုပုဗ္ဗိကထာ	၄
အနုရုဒ္ဓါဒိနံ လဒ္ဓဓမ္မဝိသေသာ	၈၉
အနုရုဒ္ဓဿ ပဗ္ဗဇော	၈၇-၈
အနောဇာဒေဝီ	၃၅၃
အန္တရာယာနံ ပဋိဗာဟန-	
ကာရဏာနိ	၄၂၃-၄
အပရစ္ဆာနဒီ	၃၅၅
အပ္ပံ ဒိန္နံ ဗဟံ ဟောတိ ဗဟံ ဒိန္နံ	
ဗဟုတရံ	၃၃၇
အပ္ပမတ္တာနံ ဥဘယတ္ထ	
နန္ဒနတာ	၉၉

ပဒါနုက္ခမော	ပိဋကံ
[အ]	
အပ္ပမတ္တာနံ ဥဘယတ္ထ	
မောဒနတာ	၈၅
အပ္ပဿုတပုဂ္ဂလာနံ ဓမ္မော	၁၀၂
အဘိဝါဒနာဒိနံ အာနိသံသာ	
စတ္တာရော	၄၂၅
အမိတဘောဂါ ပဉ္စ	၂၄၃
အရက္ခိတဗျဋ္ဌာနေ ရက္ခဏတာ	၃
အရဟတ္တပတ္တာနံ	
ကေန္တဝိပုသန္နာဝ	၃၇၅
အရိယဇနာနံ သတ္တန္တံ	
လောကုတ္တရဒါယဇူတာ	၇၅
အရိယဇနာနိ သတ္တ	၃၀၂-၃
အရိယသာဝကာနံ ကိစ္စာနိ ဒွေ	၄
အရုဏဝတိမတ္တိက	၂၈၃
အဝီစိသန္တာပ	၈၁
အသာရေတိ ဧတ္ထ အသာရဓမ္မာ	၇၃
အသုရဝိမာန	၁၇၃
အဟိပေတ	၃၂၀-၁
အဟိပေတဿ အတိတဝတ္ထု	၃၂၂
အဟိဝါတရောဂေန	
မရဏာနုက္ခမော	၁၂၀၊ ၁၄၇
[အာ]	
အဂါရိကာ၊ နာဂါရိကာနံ	
ဓမ္မဇီဝိကတာ	၁၅၂
အာယုဝမုနကုမာရ	၄၂၄

ပဒါနုက္ကမော ပိဋကံ

[ဣ]

ဣတ္ထိနံ စိဝရဒါနံ မဟာ-
 လတာပသာဓနံ လဘိ ၂၄၉
 ဣဓမောဒနပေစ္စမောဒနာနံ
 ဝိသေသတာ ၈၅
 ဣဓသောစနပေစ္စသောစနာနံ
 ဝိသေသတာ ၈၃

[ဥ]

ဥတေန ၁၀၅
 ဥတ္တမဂန္ဓာ တယော ၂၆၅
 ဥပတိဿကောလိတဝတ္ထု ၅၆၊ ၆၁
 ဥပ္ပလဝဏ္ဏာ ၃၁၀
 ဥရုဝေလကဿပါဒီနံ
 အတိတဝတ္ထု ၆၃-၅

[ဇ-ဩ]

ဧကပဒဝါရဿ ကုသလဓမ္မာ
 ဆပညာသ ၂၃၀
 ဧကဝါစာယပိ အတ္ထနိဿိတတာ
 ၄၀၈၊ ၄၁၂၊ ၄၁၇
 ဧရာဝဏော နာမ ဟတ္ထိ ၁၇၃
 ဧဟိဘိက္ခု ၃၅၆
 ဩဝါဒါနုသာသနာနံ
 ဝိသေသတာ ၃၄၉

[က]

ကထိတဓမ္မာနံ သဝနာ၊-
 သဝနာဒီနိ ၂၄၁-၂
 ကန္တာရဒ္ဓါ ၃၈၃
 ကမ္မသရိက္ခကဝိပါက ၈၂

ပဒါနုက္ကမော ပိဋကံ

[က]

ကလံ နာဂ္ဂတိ သောဠသိ ၃၁၉၊ ၃၂၀
 ကလျာဏာနိ ပဉ္စ ၂၄၄
 ကာမဂဝေသကာနံ အရမဏ-
 ဌာနမေဝ ဝိတရာဂါနံ
 ရမဏဌာနံ ၄၀၃-၄
 ကာယိကပရိဋ္ဌာဟ ၃၈၃
 ကာသာဝဇာတက ၅၀-၁

ကာဠယက္ခိနိယာ
 သက္ကာရကာရဏံ ၃၄
 ကိသာဂေါတမီ ၄၄၃
 ကုလာနံ ဥပဂမနာ၊နုပဂမနင်္ဂါနိ
 နဝ ၂၁၇
 ကောဠာသာ ပဉ္စ ၃၈၇
 ကောဏ္ဍညတ္ထေရဿ
 အတိတဝတ္ထု ၆၁-၃
 ကောသမ္ဘိယံ
 သံဃဘေဒဿ ကာရဏံ ၃၅
 ကောသလဿ မဟာယညော ၂၈၅

[ခ]

ခမာပနာနိသံသ ၃၂၉
 ခါဏုကောဏ္ဍည ၄၃၄
 ဒီဏာသဝါနံ အကုဇ္ဈနတာဒီနိ ၃၇၂
 ဒီဏာသဝါနံ ကတ္ထစိ
 အလဂ္ဂတာဝ ၃၈၅
 ဒီဏာသဝါနံ ပရိဋ္ဌာဟော
 ဝိဇ္ဇတိ ၃၈၃
 ဒီဏာသဝါနံ မရဏစေတနာ
 နတ္ထိ ၁၃
 ဒုဇ္ဈတ္တရာယ ပုဗ္ဗကမ္မံ ၁၄၄

လက်တဗွာနံ အနုက္ကမဏိကာ

၄၆၃

ပဒါနုက္ကမော ပိဋကံ
[ဂ-ဃ]

ဂန္ထဓုရံ ၅
ဂန္ထဇာတာနံ သီလဂန္ဓော
အနုတ္တရော ၂၆၇
ဂန္ထဇာတာနိ တိဏိ ၂၆၅-၆
ဂဟဋ္ဌ,ပဗ္ဗဇိတာနံ ပမာဒတာ ၁၄၆
သောသကဒေဝပုတ္တ ၁၁၀၊ ၁၁၃

[ဝ]

စတ္တာရော ဇနာ ဇဝမာနာ
န သောဘန္တိ ၂၄၆
စန္ဒပဇ္ဇောတဿ
အတိတဝတ္ထု ၁၂၆-၇
စန္ဒဘာဂါ နဒီ ၃၅၅
စဝနာနိ ဒေဝလောကတော
စတ္တာရိ ၁၁၀-၁
စိတ္တပ္ပသာဒဿ သိရိသမ္ပတ္တိတာ ၁၇
စိတ္တဿ ဥပက္ကိလိဋ္ဌတာ ၁၅
စိတ္တဿ ပဘဿရတာ ၁၅
စိတ္တဿ ပုဗ္ဗကမ္ပံ ၃၃၂
စိတ္တဟတ္ထတ္ထေရ ၁၉၅
စူဠပန္နကဿ အတိတဝတ္ထု ၁၅၉
စေတသိကပရိဋ္ဌာဟ ၃၀၃
စောရပပါတ ၄၁၄

[ဖ-ဥ-ဒ]

ဈာနံ ဒုဝိဓံ ၁၄၇
ဉာဏဗုဒ္ဓိနာ ၁၄၇
ဉာတကာနံ ဆာယာ သီတလာ ၂၂၆
ဌာနန္ဒရပ္ပတ္တာနံ
အဘိနိဟာရသမ္ပန္နတာ ၂၁၆

ပဒါနုက္ကမော ပိဋကံ
[တ-ဒ]

တေ သာရန္တိ ဧတ္ထ သာရဓမ္မော ဆ ၇၃
ဒါနစတုက္က ၄၉၊ ၃၅၉၊ ၃၆၀
ဒါနာနိသံသစတုက္က ၄၉
ဒု-သ-န-သော ၂၀၇-၂၀၈
ဒေဝဒတ္တဿ အဇာတသတ္တုသ္မိံ
ပလောဘနံ ၈၉၊ ၉၀
ဒေဝဒတ္တဿ ပထဝီ
ပဝိဋ္ဌတာ ၉၄၊ ၉၅
ဒေဝဒတ္တဿ ပဗ္ဗဇ္ဇာနု-
ဇာနနကာရဏံ ၉၅
ဒေဝဒတ္တဿ ဘဂဝတိ
အာဃာတဗန္ဓနံ ၉၀
ဒေဝ,မနုဿာနံ
အာယုပ္ပမာဏာနံ ၂၃၁
ဒေသနာဓမ္မော ၁၄

[ဝ]

နေဗ္ဗယသေဋ္ဌိနော ဩဝါဒါ
ဒဿ ၂၅၁၊ ၂၅၄-၅
ဓမ္မံ ပိဝတိ နာမ ၃၅၉
ဓမ္မပဒါနိ စတ္တာရိ ၄၁၇-၈
ဓမ္မဿ သဟာယတာ ၂၉၆
ဓမ္မော စတ္တာရော ၁၄

[န]

နတ္ထိပူဝံ ၈၆-၇
နဒိယော တိဿော ၃၅၅
နာရဒဇာတက ၂၆၊ ၂၈
နိဂမဝါသိတိဿတ္ထေရဿ
အတိတဝတ္ထု ၁၈၈

ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကံ
[န]	
နိဗ္ဗာနဿ သုညတဘိ-	
နာမာနိ	၃၈၆-၇
နိမိတ္တာနုတ္တမ	၅၄
နိဿတ္တဓမ္မော	၁၄
နိလဝါဟိနိ နဒိ	၃၅၅

[ပ]	
ပံသုကူလစီဝရ	၃၈၇
ပစ္စုသကာလေ	၂၀၃
ပညံဝန္တော သစက္ခါကာ နာမ	၂၈၀
ပညာစက္ခါဝိရဟိတာ အန္ဓာ	
နာမ	၂၈၀
ပဠာ စတ္တာရော	၃၇၀
ပဋ္ဌာစာရ	၄၄၂
ပဋ္ဌာစာရာယ အတိတဝတ္ထု	၄၄၀
ပဋိပတ္တိ,ပဋိဝေဓဓမ္မာနံ	
ဇာနာဇာနတာ	၃၀၁
ပဏ္ဍိတ	၃၆၇
ပဏ္ဍိတမာနိ	၃၀၀
ပဏ္ဍိတသာမဏေရဿ	
အတိတဝတ္ထု	၃၅၉
ပဏ္ဍိတာနံ နေဝ အတ္တ,-	
ပရတ္တဟေတု ပါပံ ကရောတိ	၃၇၈
ပဏ္ဍိတေန ပစ္ဆာနုတပ္ပကမ္ပံ	
န ကတ္တမ္ပံ	၃၀၆
ပဏ္ဍုကမ္မလသိလာ	၁၇၃
ပတိပူဇိကာ	၂၃၀
ပဒစေတိယံ အဓိဋ္ဌာယေဝ	
ပညာယတိ	၁၂၉

ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကံ
[ပ-ဖ]	
ပန္နက (မဟာ,စူဠ)	၁၅၃-၄
ပမတ္တပုဂ္ဂလာနံ ဓမ္မော	၁၀၂
ပမတ္တဿ အပါယာ	
သကဂေဟသဒိသတာ	၆
ပမတ္တာ,ပမတ္တာနံ ဇီဝါဇီဝတာ	၁၄၅
ပမတ္တာပမတ္တာနံ မတာမတတာ	၁၄၆
ပမာဒဝိဟာရိနော ဥဘယတ္ထ	
တပ္ပနတာ	၉၇
ပမာဒဝိဟာရိနော ဥဘယတ္ထ	
သောစနတာ	၈၂
ပရံ သမာဒပေတိ အတ္တနာ	
န ဒေတိ	၃၆၀
ပရဒါရကမ္မဿ အာနိသံသာ	၂၀၈
ပရိနိဗ္ဗာနာနိ ဒွေ	၃၈၁
ပရိယတ္တိဓမ္မော	၁၄
ပရိဝိတက္ကာနံ န မဂ္ဂဖလပဋိဝေဓော၇၀	
ပရိဋ္ဌာဟော ဒုဝိဓော	၃၈၃
ပါရဒါရိကကမ္မဿ	
အာနိသံသာ	၂၈၅-၇
ပါရိစ္ဆတ္တကရုက္ခ	၁၇၃၊ ၂၆၇
ပါလိလေယျဟတ္ထိဝတ္ထု	၃၇၊ ၄၁
ပါလိလေယျဟတ္ထိနာ	
ဘဂဝတော ဥပဋ္ဌာနံ	၃၇-၈
ပုပ္ဖဂန္ဓော	၂၆၅-၆
ပုတိဂတ္တတိဿတ္ထေရဿ	
အတိတဝတ္ထု	၂၀၄-၅
ပေမံ အဋ္ဌိမိဉ္ဇံ အာဟစ္စ ဌိတံ	၁၁၆
ဖုသနာ ဒွေ	၁၄၇

လက်တဗွာနံ အနုက္ကမဏိကာ

၄၆၅

ပဒါနုက္ကမော ပိဋကံ
[ဗ-ဘ]

ဗန္ဓုလသေနာပတိ ၂၁၅၊ ၂၂၂
ဗဟုဇနာ ဗုဒ္ဓါနံ အာဂမနံ
ပစ္စာသိသန္တိ ၂၁၆
ဗဟုပုတ္တိကတ္ထေရိ ၄၄၆
ဗုဒ္ဓဝစနံ ကထိယမာနာနံ
အပ္ပမာဒတာ ၁၄၅
ဗုဒ္ဓဿ ဉ္ဇတိကုလသဟဿာနိ
ဒွေ အသိတိ ၃
ဗုဒ္ဓဿ စန္ဒောပမတာ ၂၅၆
ဗုဒ္ဓါနံ ဥပ္ပန္နာဓိကရဏံ
သတ္တာဟမေဝ ၁၃၆
ဗုဒ္ဓါ နာမ ဧကဋ္ဌာနေ နိဗ္ဗာတိက္ခံ
န ဂဏှန္တိ ၂၁၆
ဘဂဝတော ပါလိလေယျက-
ဝနသဏ္ဍေ ဝဿူပဂမနံ ၃၇
ဘောဇနေ အမတ္တညုတာ ၄၇

[ဗ]

မက္ကဋ္ဌဒေဝပုတ္တဝတ္ထု ၃၈-၉
မဃဿ အတိတဝတ္ထု ၁၆၉
မဃဿ ဣတ္ထိယော
စတဿော ၁၇၁၊ ၁၇၄
မစ္ဆာနံ ဒိန္နံ သတာနိသံသံ ၂၈၃
မဋ္ဌကုဏ္ဍလိနော ဒေဝလောကူပ-
ပတ္တိကာရဏံ ၁၇-၈
မတကာ ဧဝ ဗဟုကာ ၄၄၄
မနသော ဓမ္မာနံ ပုဗ္ဗင်္ဂမတာ ၁၅၊ ၂၄
မရဏဿ အဘာယကသတ္ထော
နာမ နတ္ထိ ၈၄
မဇ္ဈိကာယ အတိတဝတ္ထု ၂၉၀

ပဒါနုက္ကမော ပိဋကံ
[မ]

မဟာကပ္ပိနတ္ထေရဿ
အတိတဝတ္ထု ၃၅၁
မဟာကဿပတ္ထေရသဒ္ဓိ-
ဝိဟာရိကဿ အတိတဝတ္ထု ၂၉၅
မဟာဒုဂ္ဂတ ၃၆၀
မဟာပါလတ္ထေရဿ
အန္ဓကာရဏံ ၁၃-၄
မဟာပါလတ္ထေရဿ
အရဟတ္တပ္ပတ္တတာ ၈
မဟာပါလဿ ပဗ္ဗဇ္ဇူပသမ္ပဒါ ၄၊ ၅
မဟာပုညာ ပဉ္စ ၂၄၃
မဟာဘိနိက္ခမနံ ၅၃
မဟာလတာပသာဓေနလာဘာ
ဣတ္ထိယော တိဿောဝ ၂၆၀
မဟာလတာပသာဓနဿ ဝိမိ ၂၄၈
မဟာဝိလောကနာနိ ပဉ္စ ၅၃
မာတာပိတရော ပုတ္တာနံ ဓနံ
ဒါတုကာမတာ ၂၁၁
မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကာနံ
အက္ခောသနာဒိနိ ၁၃၅-၆
မူလဂန္ဓော ၂၆၅-၆
မေတ္တသုတ္တာနိသံသ ၂၀၀၊ ၂၀၁
မေတ္တာယ အာနိသံသာ ၁၃၉

[ဃ-ရ]

ယသကုလပုတ္တပ္ပမုခါနံ
အတိတဝတ္ထု ၆၃
ရတနတ္ထယဂုဏာနံ
အာနုဘာဝါ ၃၅၅

ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကံ
[လ]	
လဒ္ဓဗျာကရဏာ တေဝိသ	၅၃
လာဘူပနိသာ	၃၄၄
လောကဝေါလောကနာနိ ဒွေ	၂၀၃
[ဝ]	
ဝဋ္ဋဒ္ဓါ	၃၈၃
ဝနဝါသီတိဿ (၃)	၃၃၈
ဝဿသတံ အဂ္ဂိပါရိစရိယာယပိ တံခဏမတ္တာ ပူဇာ မဟပ္ပလတရာ	၄၂၁
ဝဿသတံ ဇီဝနတော ကောဟမ္ပိ ဇီဝိတံ သေယျော ၄၃၂၊ ၄၃၄၊ ၄၃၇၊ ၄၄၂၊ ၄၄၅၊ ၄၄၇	
ဝဿသတံ ဒိန္နဒါနတောပိ ကဋ္ဌတ္တုဘိက္ခာမတ္တဒါနံ မဟပ္ပလတရံ	၄၂၀
ဝါဟနာနိ ပဉ္စ	၁၂၆
ဝိပဿနာဓုရံ	၅
ဝိပါကဖုသနာ	၁၄၇
ဝိမုတ္တိယော ပဉ္စ	၂၇၄
ဝိဝဋ္ဌနက္ခတ္တဒိဝသ	၂၄၅
ဝိဝေကာနံ ပရမ္ပရကာရဏတာ	၃၄၅
ဝိဝေကာနံ သင်္ဂဏိက- ဝိနောဒနတာ	၃၄၅
ဝိသာခါယ အတိတဝတ္ထု	၂၆၃
ဝိသာခါယ ဥဒါနဂါထာယော ပဉ္စ	၂၆၂-၃
ဝေဇယန္တော နာမ ပါသာဒေါ	၁၇၃
ဝေရာနံ ဝုပသမူပါယော	၃၃

ပဒါနုတ္တမော	ပိဋကံ
[သ]	
သံကိစ္စ	၄၂၆
သံဝတ္ထရံ ယဇတောပိ ဝန္တနံ မဟပ္ပလတရံ	၄၂၂
သက္ကဿ နာမလာဘ- ကာရဏာနိ	၁၆၈
သက္ကဿ မဏိပလ္လင်္ကော	၁၇၄
သက္ကဿ ဝတပဒါနိ သတ္တ	၁၆၈၊ ၁၇၂
သဋ္ဌိကုဋ္ဌပေတဿ အတိတ- ဝတ္ထု	၃၂၄
သတ္တရတနဝဿ	၃၆၅
သဒ္ဓါယ လောကီယ- လောကုတ္တရတာ	၄၈
သန္ဓိစယာ ဒွေ	၃၈၆
သပ္ပဒါသ	၄၃၆
သပ္ပဒါသတ္ထေရဿ အတိတ- ဝတ္ထု	၄၃၆
သပ္ပုရိသာနံ သုခိတ၊ ဒုက္ခိတ- ကာလေပိ နိဗ္ဗိကာရာဝ	၃၇၆-၇
သဗ္ဗညုတညာဏလာဘော	၅၅
သမဏဓမ္မ	၁၈၅
သမာနဒေဝပုတ္တာ တယော	၂၆၉
သရီရံ ဈာပေတွာ ထူပံ ကရောထ	၄၁၂
သာမာဝတီ	၁၂၂
သာမာဝတီယာ အတိတဝတ္ထု	၁၄၃
သာယံ	၂၀၃
သာရဂန္ဓော	၂၆၅-၆
သာရိပုတ္တတ္ထေရဿ စိရတရေန သာဝကပါရမိဉ္ဇာဏပတ္တတာ	၆၁

လက်၌တဗ္ဗာနံ အနုက္ကမဏိကာ

၄၆၇

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကံ
[သ]	
သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလ္လာနာနံ	
အတိတဝတ္ထု	၆၆၊ ၇၂
သာဝတ္ထိယာ အရိယသာဝကာ	
မနုဿာ ပဉ္စကောဋီမတ္တာ	၄
သာသနေ ဓုရာနိ ဒွေ	၅
သီဝလိတ္ထေရဿ ပုဗ္ဗကမ္ပံ	၄၀၁
သုဒဿနံ နာမ ကုမ္ဘိ	၁၇၄
သုဒ္ဓေါဒနဿ မဂ္ဂလာဘော	၇၄၊ ၇၅

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋကံ
[သ]	
သုဘာနုပဿီ နာမ	၄၇
သုမနာဒေဝိဝတ္ထု	၉၇
သေခါသေခါနံ စရဏတာ	၂၃၇
သေဋ္ဌိနံ ဝိဟာရာ တယော	၁၃၃
သောတာပန္နောပိ ဥပ္ပန္န-	
သောကဿ နာမိဝါသနတာ	၉၈
သောရေယျတ္ထေရ	၂၁၀
သောသာနိကဓုတင်္ဂဓရဿ	
ဝတ္တာနိ	၄၄

ဓမ္မပဒေသနာထာယ ပဌမဘာဂေ

နာမာနုတ္တမော

နာမာနုတ္တမော	ပိဋကံ	နာမာနုတ္တမော	ပိဋကံ
	[အ]		[အာ-ဇ]
အင်္ဂ(ရဋ္ဌ)	၂၄၃၊ ၃၁၉	အာဇီဝက	၁၉၆
အင်္ဂုလိမာလ	၉၄၊ ၃၀၆	အာနန္ဒတ္ထေရ	၂၀၊ ၃၂၊ ၃၉၊ ၄၀၊
အစိရဝတီ	၂၂၀	၇၁၊ ၈၆၊ ၈၈၊ ၉၁၊ ၁၃၆၊ ၁၄၀၊	
အဇာတသတ္တု	၈၉၊ ၉၀၊ ၃၈၂	၁၈၁၊ ၂၀၈၊ ၂၁၆၊ ၂၁၇၊ ၂၁၉၊	
အညာတကောဏ္ဍည	၅၅	၂၄၁၊ ၂၅၉၊ ၂၆၂၊ ၂၆၅-၆၊	
အတ္ထဒဿီ(ဗုဒ္ဓ)	၅၃	၂၉၈၊ ၃၀၄-၅၊ ၃၀၉၊ ၃၁၆၊	
အပိန္နဲပုဗ္ဗက(မြာဟူဏ)	၁၆၊ ၁၇	၃၃၀၊ ၃၃၂၊ ၃၄၂၊ ၃၄၈၊ ၃၅၀၊	
အနာဂါမီ	၅၅၊ ၁၃၀၊ ၁၉၃၊	၃၈၂၊ ၃၈၇၊ ၃၉၀၊ ၃၉၈	
	၂၄၀၊ ၄၀၉	အာနန္ဒသေဋ္ဌိ	၂၉၇-၉၉
အနာထပိဏ္ဍိက	၃၊ ၃၉၊ ၄၁၊ ၇၅၊	အာဠဝက(ဥပါသက)	၂၁၆
	၉၇၊ ၁၃၁၊ ၁၇၉၊ ၁၈၀၊	ဣသိဂိလိပဿ	၂၇၂
	၂၀၅၊ ၂၁၆၊ ၂၆၀၊ ၂၆၁		[ဇ]
အနုပိယမ္မဝန	၈၆	ဥဂ္ဂသေန	၂၉၀
အနုရုဒ္ဓ	၈၆၊ ၈၈၊ ၈၉၊ ၃၃၉၊	ဥတေန	၁၂၃-၄၊ ၁၂၆
	၃၈၇-၈	ဥတ္တရကုရ	၃၇၅၊ ၄၀၉
အနေကဝဏ္ဏဒေဝပုတ္တ	၂၆၉	ဥတ္တိဏ္ဏ	၃၇
အနောဇာ(ဒေဝီ)	၁၅၃၊ ၃၅၈	ဥဒါယိတ္ထေရ	၃၀၀-၁
အနောမ(အဂ္ဂသာဝက)	၆၇၊ ၇၀	ဥဒုဗ္ဗရဝန	၁၈၀
အနောမဒဿီ(ဗုဒ္ဓ)	၅၃၊ ၆၇၊ ၇၁	ဥပတိဿ	၅၆-၈၊ ၆၀၊ ၃၉၆၊ ၃၉၈
အနောမာ(နဒီ)	၅၄	ဥပတိဿဂါမ	၅၆
အမရဝတီ(နဂရ)	၅၂-၃	ဥပတိဿမာဏဝ	၃၃၅
အဝိစိမတာနိရယ	၈၂	ဥပါလိတ္ထေရ	၈၈၊ ၃၃၉
အဿဇိတ္ထေရ	၅၈-၉၊ ၇၂	ဥပ္ပလဝဏ္ဏာ	၂၁၆၊ ၃၁၀၊
အဿဇိပုနဗ္ဗသုက	၃၄၈-၉		၃၁၃၊ ၃၅၈
အဘိပေတ	၃၂၀၊ ၃၂၂-၃	ဥရုဝေလ	၅၅
အလ္လကပ္ပ(ရဋ္ဌ)	၁၀၃၊ ၁၀၈		

နာမာနုက္ကမော	ပိဋကံ	နာမာနုက္ကမော	ပိဋကံ
	[၉-၈]		
ဥရုဝေလကဿပ	၆၁၊ ၆၃	ကုက္ကုဋ္ဌဝတီ(နဂရ)	၃၅၃
ဧရာဝဏ(ဟတ္ထိ)	၁၇၃	ကုက္ကုဋ္ဌသေဋ္ဌိ	၁၃၀၊ ၁၃၃
	[၈]	ကုက္ကုဋ္ဌာရာမ	၁၃၃
ကကုသန္ဓ(ဗုဒ္ဓ)	၅၃၊ ၆၅-၆	ကုဏ္ဍကုဒါလ	၁၉၇-၈
ကဋ္ဌနဂရတ္ထေရ	၁၀	ကုဏ္ဍလကေသီထေရီ	၄၁၇-၈
ကပိလပုရ	၇၄	ကုဒါလပဏ္ဍိတ	၁၉၇၊ ၁၉၉
ကပိလဝတ္ထု	၃၀၆	ကုမ္ဘဿောသက	၁၄၇၊ ၁၄၉၊
ကပ္ပဋ္ဌ(ဝါဏီဇ)	၇၉၊ ၈၀		၁၅၁၊ ၁၅၂
ကပ္ပါသိကဝန	၅၅၊ ၃၀၁	ကုမာရကဿပ	၁၊ ၄၁၀
ကမ္ဘလဒါယကတိဿတ္ထေရ	၃၃၇-၈	ကုရ(ရဋ္ဌ)	၁၂၈
ကဗ္ဗဝါလ(ဂါမ)	၆၁	ကုသိနာရ	၂၁၅၊ ၂၂၂
ကဿက	၃၀၄-၆	ကုဋ္ဌာဂါရသာလာ	၁၆၇
ကဿပတ္ထေရ	၁၆၅	ကေဏိယ(ဇဋ္ဌိလ)	၂၀၅
ကဿပ(ဗုဒ္ဓ)	၅၃၊ ၆၅၊ ၁၄၄၊	ကေသဝ(တာပသ)	၂၁၈၊ ၂၁၉
	၁၅၅၊ ၂၀၄၊ ၂၄၉-၅၀၊ ၂၆၄၊	ကေသဝ(ရာဇ)	၂၁၈
	၂၇၀၊ ၂၈၉၊ ၃၁၃၊ ၃၂၁၊	ကောကာလိက	၉၂
	၃၃၂၊ ၃၅၂၊ ၃၅၆၊ ၃၅၉၊	ကောဏာဂမန(ဗုဒ္ဓ)	၅၃၊ ၆၅
	၄၀၉၊ ၄၃၆	ကောဏ္ဍည(ဗုဒ္ဓ)	၅၃
ကာကပေတ	၃၂၁	ကောမာရ	၁၅၅၊ ၁၅၇
ကာကဝလိယ	၂၄၃	ကောလိတ	၅၆-၇၊ ၅၉၊ ၆၀
ကာဏ	၃၇၂-၅	ကောလိတဂါမ	၅၆
ကာလီ	၄၄	ကောသမ္ဗက(ဘိက္ခု)	၃၄၊ ၄၁
ကာသိ(ရဋ္ဌ)	၁၃၊ ၄၂၊ ၂၆၄	ကောသမ္ဗိ	၃၄၊ ၃၆၊ ၃၇၊ ၄၂၊ ၈၉၊
ကာဋီ	၁၁၂-၃၊ ၁၁၉		၁၀၃-၄၊ ၁၀၇-၈၊ ၁၁၁၊
ကာဋ္ဌဒါယိတ္ထေရ	၇၃		၁၂၀-၁၊ ၁၂၃၊ ၁၃၀၊
ကာဏီ(ရာဇာ)	၂၅၀၊ ၂၆၅		၁၃၃၊ ၃၉၂
ကိမိလ	၈၆၊ ၈၈-၉	ကောသမ္ဗိဝါသိတိဿတ္ထေရ	၃၉၂၊
ကိသာဂေါတမိ	၅၄၊ ၄၄၃၊		၃၉၅
	၄၄၅-၆	ကောသလ(ရဋ္ဌ)	၂၄၊ ၂၀၅၊
ဋီကာဂိရီ	၃၄၈-၉		၂၂၅၊ ၃၈၀

နာမာနုက္ကမော ဝိဋ္ဌင်္ကာ
 [က-ခ]
 ကောသလ (ရာဇာ) ၃၆၊ ၄၁၊ ၈၉၊
 ၁၈၄၊ ၂၄၃၊ ၂၄၄၊ ၂၄၇၊
 ၂၈၂၊ ၂၈၅၊ ၂၈၈၊ ၃၁၂
 ခဒိရဝနိယရေဝတတ္ထေရ ၃၉၆၊ ၄၀၃
 ခန္တိဝါဒ ၉၆
 ခါဏုကောဏ္ဍညတ္ထေရ ၄၃၃-၄
 ခုဇုတ္တရာ ၁၃၄၊ ၁၄၄၊ ၂၁၆
 ခေမာ ၂၁၆

 [ဂ-ဃ]
 ဂင်္ဂါ ၁၈၀
 ဂဏဒေဝပုတ္တ ၃၅၂
 ဂဏ္ဍိဘေဒကစောရ ၂၉၉၊ ၃၀၀
 ဂန္ဓကုဋ် ၂၀၃၊ ၂၂၅၊ ၃၆၄၊ ၄၄၂၊
 ၄၄၅၊ ၄၄၇
 ဂန္ဓဗ္ဗ ၄၁၉
 ဂယာသိသ ၅၆၊ ၉၂
 ဂရဟဒိန္န (နိဂဏ္ဍာယာဝက) ၂၇၅၊
 ၂၇၇-၈၁
 ဂိဇ္ဈကုဋ ၃၂၀-၂၃၊ ၃၂၆၊ ၃၈၂
 ဂေါတမ (ဗုဒ္ဓ) ၂၂-၃၊ ၅၃၊ ၆၆၊
 ၇၀-၂၊ ၉၀၊ ၁၃၀၊ ၁၃၅၊ ၁၃၇၊
 ၂၅၆၊ ၂၆၄၊ ၂၇၅၊ ၂၇၇၊ ၃၁၅၊
 ၃၁၉၊ ၃၅၆၊ ၃၆၇၊ ၄၁၁၊ ၄၂၂၊
 ၄၂၄၊ ၄၄၀
 ဂေါမိက ၂၇၃၊ ၂၇၄
 ဂေါမိကတ္ထေရ ၂၇၂
 ဃောသက ၁၄၄၊ ၁၁၅၊ ၁၁၆၊
 ၁၂၀-၃၊ ၁၃၀၊ ၁၃၃

နာမာနုက္ကမော ဝိဋ္ဌင်္ကာ
 [ဃ]
 ဃောသကဒေဝပုတ္တ ၁၁၀
 ဃောသိတာရာမ ၃၄၊ ၁၀၃၊ ၁၃၃
 [ဇ]
 ဇက္ခပပါလတ္ထေရ ၂၊ ၁၁၊ ၁၃
 ဇက္ခပဇ္ဇောတ ၁၂၃၊ ၁၂၄
 ဇန္တကိန္နရီ ၇၄
 ဇန္တဒေဝပုတ္တ ၃၆၉-၇၁
 ဇန္တဝတီနဂရ ၆၇
 ဇာတုမဟာရောဇိက ၃၅
 ဇာလိကာပဗ္ဗတ ၁၈၂
 ဇိတ္တဂဟပတိ ၂၁၆၊ ၃၂၇၊ ၃၃၀၊ ၃၃၂
 ဇိတ္တဟတ္ထတ္ထေရ ၁၉၄၊ ၁၉၉
 ဇိတ္တာ ၁၇၁-၂၊ ၁၇၄
 စုန္ဒသူကရိက ၈၀၊ ၈၂
 စူဠအနာထပိဏ္ဍိက ၂၁၆
 စူဠကာဠတ္ထေရ ၄၂-၅၊ ၆၁-၂
 စူဠဓမ္မပါလ ၉၆
 စူဠပန္နကတ္ထေရ ၁၅၃-၉၊ ၁၆၁-၃
 စူဠပါလ ၃၊ ၁၂
 စူဠမာဂဏ္ဍိယ ၁၃၀
 စူဠရထဒေဝပုတ္တ ၂၆၉
 စူဠသုဘဒ္ဒ ၉၈
 စူဠသေဋ္ဌိ ၁၆၂

 [ဆ-ဇ]
 ဆတ္တပါဏိဥပါသက ၂၄၀
 ဆန္ဒတ္ထေရ ၃၅၀-၁
 ဇဋီလ ၂၄၃
 ဇနပဒကလျာဏိ ၇၄၊ ၇၆၊ ၇၈၊ ၈၀
 ဇမ္ဗုကအာဇိဝက ၃၁၃၊ ၃၁၆-၉
 ဇမ္ဗုကတ္ထေရ ၃၂၀

နာမာနုက္ကမော ပိဋကံ

[ဇ]

ဇမ္ဗုဒိပ ၂၀၊ ၃၉၊ ၅၇၊ ၁၄၁၊ ၂၅၀၊
 ၂၉၀၊ ၃၁၀၊ ၄၁၆
 ဇာလိနီ(ဒေဝစိတာ) ၃၀၇
 ဇိဝက ၁၅၅၊ ၁၅၇၊ ၃၀၂-၃
 ဇိဝကဗ္ဗဝန ၃၀၂
 ဇေတဝန ၉၊ ၁၂၊ ၂၉၊ ၃၄၊ ၄၁၊ ၄၃၊
 ၄၉၊ ၇၃၊ ၇၅၊ ၇၇၊ ၈၃၊ ၈၆၊ ၉၄၊
 ၉၇၊ ၉၉၊ ၁၆၃-၆၊ ၁၇၀-၉၊
 ၁၈၃၊ ၁၈၆၊ ၂၀၇၊ ၂၃၅၊
 ၂၃၆၊ ၂၆၁၊ ၂၇၅၊ ၂၈၂၊
 ၂၉၃-၄၊ ၂၉၉၊ ၃၀၁၊ ၃၀၄၊
 ၃၁၀၊ ၃၂၇၊ ၃၃၃၊ ၃၃၇၊
 ၃၄၁၊ ၃၄၃၊ ၃၄၆၊ ၃၄၈၊
 ၃၅၀-၅၁၊ ၃၅၈-၉၊ ၃၇၁-၂၊
 ၃၇၅-၇၊ ၃၇၉-၈၀၊ ၃၈၆၊
 ၃၉၀၊ ၃၉၂၊ ၃၉၅-၆၊ ၄၀၃၊
 ၄၀၈၊ ၄၁၃၊ ၄၁၈၊ ၄၂၅၊
 ၄၃၃-၄၊ ၄၃၇၊ ၄၄၃၊ ၄၄၆
 ဇေတဝနမဟာဝိဟာရ ၃
 ဇောတိက ၂၄၃၊ ၂၄၄

[ဈ]

ဈက္ခသီလ ၇၉၊ ၁၅၉၊ ၁၆၁၊ ၂၅၁၊
 ၂၀၇၊ ၂၀၉
 ဇာပသ ၁၉၆
 ဇာမ္ဗုပဏ္ဍိဒိပ ၁
 ဇာဝတိသဒေဝလောက ၁၇၊ ၃၉၊
 ၄၁၊ ၇၆၊ ၁၁၀၊ ၁၇၂-၃၊
 ၂၂၉၊ ၂၃၁၊ ၂၆၇၊ ၃၅၂
 ဇာဿ(ဗုဒ္ဓ) ၅၃၊ ၆၄
 ဇာဿကုမာရ ၃၆၆

နာမာနုက္ကမော ပိဋကံ

[ဏ]

ဏိဿတ္ထေရ ၂၅၊ ၂၉၊ ၃၉၂
 ဏိဿသာမဏေရ ၃၃၈-၄၀၊ ၃၄၄
 ဏုသိတ ၅၃၊ ၈၅

[ဉ]

ဉဗ္ဗမလ္လပုတ္တ ၄၁၀
 ဉါရုစီရိယ ၄၁၀
 ဉါရုစီရိယတ္ထေရ ၄၀၈
 ဉိသာပါမောက္ခ ၁၅၉၊ ၁၆၁၊ ၂၁၅
 ဉိဿကာရာယန ၂၂၅
 ဉိဿာဝကုမာရ ၄၂
 ဉိပက်ရ(ဗုဒ္ဓ) ၅၃
 ဉေဝဒတ္တ ၄၉၊ ၅၁၊ ၈၆၊ ၈၈၊
 ၉၆၊ ၃၈၂
 ဉေဝိလ(တာပသ) ၂၆-၈

[တ]

တနဉ္ဇယ(သေဋ္ဌိ) ၂၄၃-၄၊ ၂၄၇-၈၊
 ၂၆၄
 တနသေဋ္ဌိ ၁၅၃-၄
 တဗ္ဗဒဿီ(ဗုဒ္ဓ) ၅၃
 တဗ္ဗဒိန္နာ ၂၉၀၊ ၂၉၂
 တဗ္ဗိကဥပါသက ၈၃၊ ၃၇၈
 တဗ္ဗိကတ္ထေရ ၃၇၇၊ ၃၇၉

[ထ]

ထနန္ဒ ၂၀၆
 ထနန္ဒကုမာရ ၇၄
 ထနန္ဒဂေါပါလက ၂၀၅
 ထနန္ဒတ္ထေရ ၇၃၊ ၇၅၊ ၈၀
 ထနန္ဒမာဏဝ ၃၁၁
 ထနန္ဒဝန ၄၄၀
 ထနန္ဒာ ၁၇၁-၂၊ ၁၇၄

နာမာနုက္ကမော	ပိဋကံ
[န]	
နန္ဒာ(ပေါက္ခရဏီ)	၁၇၂၊ ၁၇၅
နရိန္ဒ	၁၃၉
နာဂသေနတ္ထေရ	၈၁
နာရဒ	၂၁၉
နာရဒ(တာပသ)	၂၆-၈
နာရဒ(ဗုဒ္ဓ)	၅၃
နာဠာဂိရိ	၉၀
နိဂဏ္ဏ	၁၉၆
နိဂမဝါသိတိဿတ္ထေရ	၁၇၉-၈၀
နိဂြောဓမဟာဝိဟာရ	၃
နိရယ	၂၃၈
နိသဘ(အဂ္ဂသာဝက)	၆၇၊ ၇၀
နေရဉ္ဇရာ (နဒီ)	၅၄
[ဝ]	
ပစ္စေကဗုဒ္ဓ	၅၀-၁
ပဉ္စဝဂ္ဂိယ	၅၅၊ ၅၈
ပဋ္ဌာစာရာထေရီ	၄၃၇
ပဋ္ဌာစာရီ	၄၄၀၊ ၄၄၂
ပဏ္ဍဝ(ပဗ္ဗတ)	၅၄
ပဏ္ဍိတသာမဏေရ	၃၅၉၊ ၃၆၇၊ ၃၆၉၊ ၃၇၁
ပတိပုဇိက(ကုမာရိက)	၂၂၉၊ ၂၃၂
ပဒုမ(ဗုဒ္ဓ)	၅၃၊ ၆၃၊ ၂၆၃၊ ၃၁၀၊ ၃၃၂၊ ၃၅၁၊ ၃၈၅၊ ၄၄၀
ပသေနဒိကုမာရ	၂၁၅
ပသေနဒိကောသလ	၁၈၀၊ ၂၁၅၊ ၂၄၀
ပါလ	၃
ပါလိတ	၉
ပါလိတတ္ထေရ	၉

နာမာနုက္ကမော	ပိဋကံ
[ဝ]	
ပါလိလေယျက(ဝန)	၄၁၊ ၇၇
ပါဝါရိကသေဋ္ဌိ	၁၃၀၊ ၁၃၃
ပါဝါရိကာရာမ	၁၃၃
ပါဝေယျ(အာဇီဝက)	၂၃၇-၈၊ ၂၄၀
ပါဝေယျကဘိက္ခု	၃၀၁-၂
ပိင်္ဂလ	၉၆
ပိဏ္ဍပါတဒါယကတိဿ	၃၃၈
ပိဏ္ဍပါတိကတ္ထေရ	၂၅၃
ပိပ္ပလိဂုဟာ	၂၉၃
ပိပ္ပလိဂုဟာ	၁၆၄
ပိယဒဿီ(ဗုဒ္ဓ)	၅၃
ပုတ္တုသာတိ	၃၀၃၊ ၄၁၀
ပုဏ္ဏရိက(ဟတ္ထိ)	၂၈၂
ပုဏ္ဏ(သေဋ္ဌိ)	၂၄၃
ပုဏ္ဏတ္ထေရ	၃၃၉
ပုဏ္ဏဝေဒနကုမာရ	၂၄၄၊ ၂၄၇
ပုဗ္ဗာရာမ	၂၄၂၊ ၃၈၉
ပုတိဂတ္တတိဿတ္ထေရ	၂၀၂-၃၊ ၂၀၅
ပူရန္တပ္ပ(ရာဇ)	၁၀၄၊ ၁၀၆
ပေသကာရဂါမ	၃၅၁
[ဝ-ဗ]	
ဖုဿ(ဗုဒ္ဓ)	၅၃၊ ၆၄၊ ၆၆
ဗန္ဓုလ	၂၁၅၊ ၂၂၂-၅၊ ၂၆၀
ဗဟုပုတ္တိကတ္ထေရီ	၄၄၆-၇
ဗာရာဏသီ	၁၃၊ ၂၆၊ ၃၆၊ ၅၀၊ ၇၉၊ ၁၄၃၊ ၁၄၄၊ ၁၅၉-၆၀၊ ၁၇၆၊ ၁၉၇၊ ၁၉၈၊ ၂၁၈၊ ၂၂၂၊ ၂၆၀၊ ၂၈၆၊ ၂၈၇၊ ၂၉၀၊ ၂၉၂၊ ၂၉၅၊ ၃၂၂၊ ၃၅၁-၂၊ ၃၅၉၊ ၄၀၂

နာမာနုက္ကမော

ပိဋကံ

[ဗ]

ဗာလနက္ခတ္တ	၁၆၃
ဗာဟိယဒါရုစီရိယတ္ထေရ	၄၁၂
ဗိမ္ဗိသာရ (ရာဇ)	၅၆၊ ၆၅-၆၈၊ ၉၁
	၁၄၈၊ ၂၄၃၊ ၂၄၇၊ ၃၀၆
ဗေလဋ္ဌသီသတ္ထေရ	၃၈၆-၇
ဗြဟ္မဒတ္တ	၃၆၊ ၄၂၊ ၅၈၊ ၇၉၊
	၁၄၃၊ ၁၉၇၊ ၂၁၈
ဗြဟ္မလောက	၁၉၇

[ဘ]

ဘဂ	၈၆၊ ၈၈-၉
ဘဂ္ဂ	၂၇၉
ဘဒ္ဒဝဂ္ဂိယ	၅၅၊ ၆၁၊ ၆၃
ဘဒ္ဒဝတိယသေဋ္ဌ	၁၂၂၊ ၁၂၆
ဘဒ္ဒဝတီ (နဂရ)	၁၂၀
ဘဒ္ဒိယတ္ထေရ	၈၉
ဘဒ္ဒိယနဂရ	၈၆၊ ၈၈-၉၊
	၂၄၃၊ ၂၆၀
ဘဒ္ဒိယသေဋ္ဌ	၂၆၀

[ဃ]

မဂဓ (ရဋ္ဌ)	၅၄၊ ၆၁၊ ၁၆၉၊ ၃၁၉
မဃ	၁၆၉၊ ၁၇၀၊ ၁၇၁၊ ၁၇၈
မင်္ဂလ (ဗုဒ္ဓ)	၅၃
မစလ (ဂါမ)	၁၆၉
မစ္ဆရိယကောသိယသေဋ္ဌ	၂၃၂၊ ၂၃၇
မစ္ဆိကာသဏ္ဍနဂရ	၃၂၇
မဋ္ဌကုဏ္ဍလီ	၁၆-၈၊ ၂၂-၃
မန္ဒဓာတုက	၄၀၇
မလ္လ	၈၆
မလ္လရာဇပုတ္တ	၂၁၅
မလ္လရာဇာ	၂၂၂

နာမာနုက္ကမော

ပိဋကံ

[င]

မလ္လိကာဒေဝီ	၂၂၂၊ ၂၂၄-၅၊ ၂၄၁၊
	၂၆၀၊ ၂၈၅-၆၊ ၂၈၉-၉၀၊
	၂၉၂
မဟာကစ္စာယနတ္ထေရ	၂၀၇၊ ၂၀၉၊
	၃၈၉-၉၀
မဟာကပ္ပိနတ္ထေရ	၃၅၁၊ ၃၅၈-၉
မဟာကပ္ပိနရာဇာ	၃၅၃
မဟာကဿပတ္ထေရ	၈၉၊ ၁၆၄၊
	၂၆၈၊ ၇၂၊ ၉၃၊ ၆၊ ၃၃၉၊
	၃၃၈၊ ၅၊ ၃၈၇
မဟာကာဋ္ဌတ္ထေရ	၄၂-၃၊ ၄၆-၇၊ ၆၁
မဟာကောသလ	၂၁၅
မဟာဓမ္မပါလ	၇၅
မဟာနာမ	၈၆၊ ၂၁၉၊ ၂၂၀
မဟာပဇာပတိ	၇၄
မဟာပန္နက	၁၅၄-၅၊ ၁၅၇
မဟာပါလ	၃၊ ၄
မဟာမာယာ	၇၁
မဟာမောဂ္ဂလ္လာနတ္ထေရ	၄၆၊ ၅၆
	၆၀-၁၊ ၆၇၊ ၇၁၊ ၈၉၊ ၉၂၊
	၂၁၆၊ ၂၁၉၊ ၂၃၄၊ ၂၃၆၊
	၂၃၇၊ ၂၆၁၊ ၃၂၀-၂၄၊
	၃၃၉၊ ၃၄၁၊ ၃၅၀၊ ၃၇၅၊
	၃၈၈၊ ၃၉၀
မဟာရထဒေဝပုတ္တ	၂၆၉
မဟာလိ	၁၆၇၊ ၁၆၉၊
မဟာလိလိစ္ဆာ	၂၂၂၊ ၁၇၈၊ ၂၁၅
မဟာဝါသဂါမ	၁၉၉
မဟာဝိဟာရ	၁၃၃

နာမာနုက္ကမော [ဗ]

မဟာသမုဒ္ဒ	၃၄၁-၂
မဟာသုဘဒ္ဒ	၉၇
မဟာသုဝဏ္ဏ (ကုဋုဗ္ဗိက)	၂
မဟာသေန မြာဟ္မဏ	၃၃၃
မဟိန္ဒရာဇ	၆၄
မာဂဏ္ဍိယ	၁၀၃၊ ၁၂၈၊ ၁၃၀၊ ၁၃၅-၈၊ ၁၄၂၊ ၁၄၅
မာတင်္ဂ	၄၀
မာတလိ	၁၇၇
မာတိကဂါမ	၁၈၄
မာတုလပုတ္တ	၃၁၁
မာတုလမြာဟ္မဏ	၄၂၀-၁
မာရ	၂၇၃-၄၊ ၄၁၉
မာလဘာရီ (ဒေဝပုတ္တ)	၂၂၉၊ ၂၃၁
မိဂဒါယ	၅၅
မိဂါရသေဋ္ဌိ	၂၄၄၊ ၂၄၇၊ ၂၅၁၊ ၂၅၂၊ ၂၅၆-၉၊ ၃၈၉
မေဃိယက္ခေရ	၁၈၂-၃
မေဏ္ဍကသေဋ္ဌိ	၂၄၃-၄၊ ၂၆၄
မောဂ္ဂလီ	၅၆

[ယ-ရ]

ယသဝါ (ခတ္တိယ)	၆၇
ယသောဓရာ	၆၇
ရာဇဂဟ	၄၉-၅၀၊ ၅၄၊ ၅၆-၈၊ ၆၁၊ ၇၃၊ ၇၅၊ ၈၉-၉၁၊ ၉၄၊ ၁၄၃-၄၊ ၁၄၇၊ ၁၄၉၊ ၁၅၁၊ ၁၅၃၊ ၁၆၄၊ ၂၂၅၊ ၂၃၂၊ ၂၆၈၊ ၂၆၉၊ ၂၇၀၊ ၂၇၂၊ ၂၉၃-၄၊ ၃၀၆၊ ၃၁၆၊ ၃၂၀၊ ၃၃၃၊ ၃၈၃၊ ၄၁၃

နာမာနုက္ကမော [ဗ]

ရာဇက္ခေရ	၃၄၆-၈
ရာဟုလ	၅၄၊ ၇၁၊ ၇၄
ရာဟုလကုမာရ	၇၅
ရေဝတ (ဗုဒ္ဓ)	၅၃
ရေဝတ (ကုမာရ)	၃၉၆
ရေဝတက္ခေရ	၃၉၉၊ ၄၀၈

[လ-ဝ]

လကုဏ္ဍကဘဒ္ဒိယက္ခေရ	၃၇၁-၂
လက္ခဏက္ခေရ	၃၂၀၊ ၃၂၃
လိစ္ဆဝီ	၁၆၇၊ ၁၇၈၊ ၂၁၅
လောဟကုမ္ဘီ	၂၈၇-၈
ဝင်္ကန္တမြာဟ္မဏ	၃၃၃
ဝနဝါသိကတိဿက္ခေရ	၃၃၃
ဝနဝါသိကတိဿသာမဏေရ	၃၃၈-၉၊ ၄၄၃၊ ၄၄၅
ဝရုဏ (ဥပဋ္ဌက)	၆၇
ဝါသဘခတ္တိယ	၂၄၁
ဝါသုလဒတ္တ	၁၂၃၊ ၁၂၈
ဝိဋ္ဌဇ္ဈက	၂၁၄၊ ၂၂၀-၁၊ ၂၂၅-၆၊ ၂၂၉
ဝိနယဓရက္ခေရီ	၄၄၀
ဝိပဿီ (ဗုဒ္ဓ)	၅၃
ဝိသာခ (ဥပါသက)	၆၅၊ ၂၄၂-၃
ဝိသာခါ (ဥပါသိကာ)	၃၊ ၃၉၊ ၉၇၊ ၂၁၆၊ ၂၄၅၊ ၂၄၆၊ ၂၄၈၊ ၂၅၁-၃၊ ၂၅၅-၆၅၊ ၄၀၀
ဝေဇယန္တရထ	၁၇၇
ဝေဋ္ဌဒီပက (တာပသ)	၁၀၃
ဝေဋ္ဌဒီပက (ရဋ္ဌ)	၁၀၃

နာမာနုတ္တမော	ပိဋကံ
[၀]	
ဝေပစိတ္တိ (အသုရိန္ဒ)	၁၇၆
ဝေရဇ္ဇာ	၃၇၅-၆
ဝေသာလီ (နဂရ)	၁၆၇၊ ၂၁၅၊ ၂၂၂
ဝေဿန္တရ	၅၃၊ ၇၄
ဝေဿဘူ (ဗုဒ္ဓ)	၅၃
ဝေဠုကဏ္ဍကိနန္ဒမာတာ (ဥပါသိကာ)	၂၁၆
ဝေဠုဝန	၅၂၊ ၅၆-၇၊ ၅၉-၆၁၊ ၇၃၊ ၈၀၊ ၉၀၊ ၁၄၇၊ ၁၅၃၊ ၂၆၈၊ ၂၇၂၊ ၃၀၂၊ ၃၀၆၊ ၃၁၃၊ ၃၂၀၊ ၃၂၃၊ ၃၈၇၊ ၄၀၅၊ ၄၂၀-၂

[၁]

သံကိစ္စသာမဏေရ	၄၂၅-၇၊ ၄၃၀၊ ၄၃၂-၄
သံဃရက္ခိတမာတုဂါမ	၁၉၃
သကဒါဂါမီ	၉၈၊ ၁၉၃
သက္က (ဒေဝရာဇာ)	၁၁-၂၊ ၅၆၊ ၇၆၊ ၁၆၇-၉၊ ၁၇၂-၃၊ ၁၇၅၊ ၁၇၇-၈၊ ၂၇၁-၂၊ ၂၉၀-၁၊ ၃၀၂-၃၊ ၃၁၇၊ ၃၆၅၊ ၃၈၉
သဗ်ဒါသီ	၂၅၀၊ ၂၆၄
သဇ္ဇယ (ပရိဗ္ဗာဇက)	၅၇၊ ၅၉
သဠိကုဋပေတ	၃၂၃၊ ၃၂၆
သပ္ပဒါသတ္ထေရ	၄၃၄၊ ၄၃၆-၇
သဘိယပရိဗ္ဗာဇက	၄၁၀
သရဒ (တာပသ)	၆၇၊ ၇၂
သရဒ (မာဏဝ)	၆၇
သဟမ္ပတိ (မြဟ္မာ)	၅၅

နာမာနုတ္တမော	ပိဋကံ
[၁]	
သာမာဝတီ	၁၀၃၊ ၁၂၂-၃၊ ၁၃၄-၅၊ ၁၃၇-၄၀
သာရိပုတ္တတ္ထေရ	၄၅၊ ၄၉-၅၀၊ ၅၆၊ ၅၉၊ ၆၁၊ ၆၆၊ ၇၁၊ ၇၅၊ ၈၉၊ ၉၂၊ ၂၁၆၊ ၂၁၉၊ ၃၃၃-၅၊ ၃၃၈-၉၊ ၃၄၁၊ ၃၄၆-၇၊ ၃၄၉-၅၀၊ ၃၆၆၊ ၃၆၉-၇၀၊ ၃၈၇၊ ၃၉၀-၂၊ ၃၉၅-၈၊ ၄၀၆၊ ၄၁၆၊ ၄၂၀-၂၊ ၄၂၆
သာရီ	၅၆
သာဝတ္ထိ	၂၊ ၃၊ ၄၊ ၁၂၊ ၁၆၊ ၁၈၊ ၃၉၊ ၄၁၊ ၄၃၊ ၅၁၊ ၇၅၊ ၈၃၊ ၉၄၊ ၉၇၊ ၉၉၊ ၁၃၃၊ ၁၆၃၊ ၁၇၉၊ ၁၈၆၊ ၁၈၉၊ ၁၉၁၊ ၁၉၄၊ ၁၉၉၊ ၂၀၂၊ ၂၀၅၊ ၂၀၇၊ ၂၁၀၊ ၂၁၂-၅၊ ၂၂၀၊ ၂၂၂-၃၊ ၂၂၅-၆၊ ၂၂၉၊ ၂၃၂၊ ၂၃၇-၈၊ ၂၄၀၊ ၂၄၂၊ ၂၄၄၊ ၂၄၇၊ ၂၅၁-၂၊ ၂၅၈-၉၊ ၂၆၁၊ ၂၆၅၊ ၂၇၅၊ ၂၉၃၊ ၂၉၇၊ ၃၀၄၊ ၃၁၀-၁၊ ၃၂၇၊ ၃၃၀၊ ၃၃၃၊ ၃၃၅၊ ၃၄၆၊ ၃၅၄၊ ၃၅၈၊ ၃၆၆၊ ၃၇၆၊ ၃၇၇၊ ၃၇၉၊ ၄၁၀-၁၊ ၄၂၅-၆၊ ၄၃၅၊ ၄၃၇၊ ၄၄၀၊ ၄၄၃၊ ၄၄၆၊
သိဒ္ဓိ (ဗုဒ္ဓ)	၅၃
သိဒ္ဓတ္ထ (ဗုဒ္ဓ)	၅၃
သိရိဂုတ္တ	၂၇၅-၈၁
သိရိဝဗ္ဗန	၇၂
သိရိဝဗ္ဗနကုဋုမ္ဘိက	၆၇
သီဝလိတ္ထေရ	၃၉၉၊ ၄၀၀
သုဇာ	၁၇၁-၂၊ ၁၇၄၊ ၂၆၈၊ ၂၇၀

နာမာနုက္ကမော	ပိဋကံ
[သ]	
သုဇာတ (ဗုဒ္ဓ)	၅၃
သုဇာတာ (ဒေဝီ)	၅၄၊ ၂၆၃
သုဒ္ဓေါဒန	၇၁၊ ၇၃
သုဓမ္မတ္ထေရ	၃၂၇၊ ၃၂၉
သုဓမ္မဒေဝသဘာ	၄၀၀
သုဓမ္မာ	၁၇၁
သုနန္ဒ (ရာဇာ)	၂၆၃
သုနန္ဒရာ (အဂ္ဂသာဝိကာ)	၆၇
သုပ္ပဗုဒ္ဓကုဋိ	၃၀၂-၄
သုပ္ပါဝါသာ	၂၁၆
သုမန (ဒေဝ)	၃၂
သုမနဒေဝီ	၉၇-၈၊ ၂၄၃
သုမနပစ္စေကဗုဒ္ဓ	၃၀၉
သုမန (ဗုဒ္ဓ)	၅၃
သုမနမာလာကာရ	၁၃၃-၄၊ ၃၀၆၊ ၃၁၀
သုမနာ (အဂ္ဂသာဝိကာ)	၆၇
သုမေဓ (ဗုဒ္ဓ)	၅၃

နာမာနုက္ကမော	ပိဋကံ
[သ]	
သုမေဓာ	၅၂
သုဝ (ရာဇ)	၁၈၀-၁
သုရိယ (ဒေဝပုတ္တ)	၃၆၉-၇၁
သေလမြာဟုဏ	၂၄၃
သောတာပန္န	၁၇၊ ၅၂၊ ၅၅၊ ၅၉၊ ၈၅၊ ၉၇-၉၊ ၁၀၂၊ ၁၄၁၊ ၁၄၇၊ ၁၆၄၊ ၁၇၈၊ ၁၈၁၊ ၁၈၈၊ ၁၉၃၊ ၂၀၄၊ ၂၇၈၊ ၂၆၅၊ ၃၂၃
သောတ္တိယ	၅၄
သောဘိတ (ဗုဒ္ဓ)	၅၃
သောရေယျတ္ထေရ	၂၀၇၊ ၂၁၀၊ ၂၁၁
သောရေယျနဂရ	၂၀၈
[ဗ]	
ဟံသဝတီ (နဂရ)	၆၃၊ ၂၆၃
ဟတ္ထက (ဥပါသက)	၂၁၆
ဟိမဝန္တ	၂၆၊ ၅၃၊ ၁၃၀-၁၊ ၁၈၀၊ ၂၉၅၊ ၃၅၁

ဓမ္မပဒဋ္ဌကထာယ ပဋ္ဌမဘာဝေ

နာနာပါဌာ

ပဋ္ဌမော မူလပါဌော၊ သီ……သီဟဋ္ဌပေါတ္တကံ၊ သျှာ……သျှာမပေါတ္တကံ၊ ကံ……ကမ္မောဇပေါတ္တကံ၊ ဣ……ဣင်္ဂလိသပေါတ္တကံ၊ က……ကေသုစိ မရမ္မ-ပေါတ္တကေသု ဒိဿမာနပါဌော၊ က-သီ……ကေသုစိ သီဟဋ္ဌပေါတ္တကေသု ဒိဿမာနပါဌော၊ ဌ……အဋ္ဌကထာ။

ဓမ္မပဒဋ္ဌကထာယ

နာနာပါဌာ	ပိဋကံ
[ဆ]	
အံသကုဋ္ဌာနံ ဥပရိ = ဇတ္တုနမုပရိ (သီ)	၃၁၅
အက္ခိကာဏဿ = အနက္ခိကာကာလဿ (သီ)	၇
အတ္တုဋ္ဌော = ကုဒ္ဓေါ (က)	၂၉
အဂ္ဂါ နေဝ = အဂ္ဂဂါနေဝ (သီ)	၃၅၅
အဇိနိ = အဇိနိ (?)	၂၉
အဋ္ဌင်္ဂုလမတ္တမ္ပိ = အမုင်္ဂုလမတ္တမ္ပိ (သျှာ)	၂၆၇
အဋ္ဌိဟိ = အဋ္ဌေဟိ (သီ)	၉၅
အတိသာရံ = အတိသာရံ (သီ)	၁၁၇
အတ္တဒန္တဿ = အနင်္ဂဏဿ (သျှာ)	၄၁၉
အနပါယိနိတိ = အနပါယိနိတိ (က)	၂၃
အနာကုလတာယ = အကလုသတာယ (သီ)	၃၇၅
အနာဟရိယံ = အသံဟာရိယံ (သီ)	၁၇၆
အနိဝတ္တဂမနံ = အနိဝတ္တနိယဂမနံ (သီ)	၄၁
အနုပုဗ္ဗိကထာ = အနုပုဗ္ဗိ ကထာ (သီ၊ သျှာ)	၁၀၃
အနုဗန္ဓမာနော = အနုဗုဒ္ဓသမာနံ (သီ)၊ အနုဗုဒ္ဓမာနော (သျှာ)	၃၆၀
အနောပမဂုဏံ = အနောမဂုဏတ္ထံ (သျှာ)	၃၉၁
အနောပမဂုဏာတိ = အနောမဂုဏာတိ (သီ၊ သျှာ)	၃၁၉
အန္တရဃရံ = အန္တရပီထိံ (သျှာ)	၄၁၁
အပရစ္ဆာ = အရဝစ္ဆာ (သီ)၊ အာရဝပစ္ဆာ (သျှာ)	၃၅၅
အပရိစိဏ္ဍဋ္ဌာနေ = အပရိစိတဋ္ဌာနေ (သီ၊ သျှာ)	၄၅

နာနာပါဌာ

ပိဋကံ

[အ-အာ]

အပသဗျံ = အပသာဒံ (သီ)၊ အပဗျာယံ (သျှာ)၊ အပုဗျာယကမ္ပံ (က)	၃၀၃
အမ္မဏံ = အမ္မဏံ (သီ)၊ အမ္မဏကံ (သျှာ)	၂၀၃
အမိတ္တမဒ္ဒနံ = အမိတ္တမထနံ (သီ)၊ အမိတ္တဒမနံ (က)	၁၉၀
အယကပလ္လံ = အယကပါလံ (သီ)	၉၅
အရုဏဝတိမတ္တိကဉ္စ = အရုဏဝဏ္ဏမတ္တိကဉ္စ (သီ)	၂၀၃
အလဘမာနာ = ဒဒမာနာ (သီ)	၄၂၄
အလ္လကပုရဋ္ဌေ = အဇိတရဋ္ဌေ (သီ)	၁၀၀
အသတ္တံ = အသတ္တဝါစံ (သျှာ)	၁၆၃
အာဂန္ဓာ = ဂန္ဓာ (သျှာ)	၃၉၅
အာစိက္ခိတာရံ = အာစိက္ခာတာရံ (သီ)	၃၄၇
အာယကမ္ပိကံ = အာယုတ္တကံ (သျှာ၊ က)	၁၁၀
အာရောစိတံ = အာရောပိတံ (သျှာ)	၃၅၀
အာလိမ္မေန္တာပိ = အာဠိမ္မေတွာပိ (သီ)	၁၄၃
အာလောပံ ကတွာ = အာလုပ္ပကာရံ (သီ)၊ အာလောပကာရကံ ကတွာ (သျှာ)	၃၁၅
အာဝိဇ္ဈိတွာ = အာဝဇ္ဇေတွာ (သီ)၊ အာဝိဇ္ဇိတွာ (က)	၁၉၀
အာသနေ = အတ္တနာ (က)	၃၀၉
အာသီသမာနေန = အာသီသမာနေန (သီ၊ သျှာ)	၁
အာဠာနေ = အာဠာဟနေ (သျှာ၊ က)	၈၁
အာဠာဟနေ = အာဠဟနေ (က)	၁၇

[ခ]

ဥဇုကသဏ္ဍာနေန = ဥဇုကသန္တာနေန (သီ၊ က)	၂၀၄
ဥတေနောတိ = ဥဒေနောတိ (သီ)	၁၀၅
ဥဒဉ္စနဘာဝပ္ပတ္တိ = ဥဒကစလနဘာဝပ္ပတ္တိ (သျှာ)၊ ဥဒကသိဉ္စနဘာဝပ္ပတ္တိ (က)	၆၀
ဥဒန္တိဒ္ဓကဝါတပါနာနိ = ဥဒန္တိကဝါတပါနာနိ (သီ)၊ ဥဒန္တိဒ္ဓကဝါတပါနာနိ (သျှာ)	၁၃၅
ဥပန္တိဇ္ဇိဿတိ = ဥန္တိဇ္ဇိဿတိ (သီ၊ သျှာ)	၂၉၀
ဥပဋ္ဌိယမာနော = ဥဋ္ဌဟိယမာနော (သီ)	၃၇

နာနာပါဌာ

ပိဋကံ

[ဥ]

- ဥပသမ္ပဒါမာဋ္ဌတော = ဥပသံမ္ပဒကာလတော (သျှာ၊ က) ၄၃၅
- ဥပ္ပါဋေတွာ = ဥပ္ပတ္တေတွာ (သီ၊ သျှာ) ၄၈
- ဥဗ္ဗေဇနိယော = ဥဗ္ဗေဂဇနိယော (က) ၁၀၅
- ဥရမိ = ဝါမဠိရမိ (သျှာ၊ က) ၄၁၂
- ဧကောဝေတ္ထ = ဝါဏိဇော (က) ၄၀၈

[ဩ]

- ဩတာရံ = ဩကာသံ (က) ၂၂၅
- ဩမုတ္တန္တိပိ = ဥမ္ဘိဟန္တိပိ (သျှာ) ၃၉၂

[က]

- ကဏ္ဍကံ = ကန္တကံ (သီ၊ သျှာ) ၅၄
- ကဋ္ဌတ္တရကေ = ကဋ္ဌတ္တရေ (က) ၈၇
- ကတိပါဟေနေဝ = ကတိပါဟသေဝ (သီ၊ သျှာ) ၂၀၄
- ကထာပရိယောသာနေ = ဂါထာပရိယောသာနေ (က) ၁၃၃
- ကပ္ပဇ္ဇော = ကပ္ပကော (သျှာ) ၇၉
- ကာယသညမာဒီဟိ = ကာယသမာစာရာဒီဟိ (က) ၄၁၉
- ကာလေန ကာလံ = ကာလာနုကာလံ (သီ၊ သျှာ) ၂၀၅
- ကာသာဝါနိ = ကာသာယာနိ (သီ၊ သျှာ) ၆၅
- ကိဉ္ဇိ = န ကိဉ္ဇိ (သီ၊ သျှာ) ၃၉၄
- ကိဉ္ဇိ ဉ္ဇတိ = ကိဉ္ဇိ ဉ္ဇတိ ဝါ (သျှာ) ၁၆၃
- ကိမင်္ဂံ = ကိမင်္ဂံ (သီ) ၅
- ကိမိလံ = ကိမ္ဘိလံ (သီ၊ သျှာ) ၈၆
- ကိရိတိ = ကိဏိတိ (သီ) ၂၁၅
- ကုဋိကံ = ကုဋိ (က) ၃၁၁
- ကုဏ္ဏဓာရော = ကုဏ္ဏာကာရော (သီ) ၁၆၁
- ကုဋုပရာဇိတာ = ကုဋုပရာဇိတာ (က) ၂၂၄
- ကောသေယျဝတ္ထပူရာနိ = ပတ္တဝတ္ထ... (သီ)၊ သုတ္တဝတ္ထ... (သျှာ) ၂၄၉

[ခ]

- ခိရပကေပိ = ခိရပါယကေပိ (သီ၊ က) ၂၂၇
- ခုဒ္ဒိ = ခုဒ္ဒံ (သီ) ၃၇၀

နာနာပါဌာ

ပိဋကံ

[ဂ]

ဂဏှိဿာမီတိ = နာသေဿာမီတိ (သျှာ)	၄၃၆
ဂတာတိ = ကတာတိ (က)	၃၈၁
ဂတော = ဂလိုတော (သီ)	၃၇၀
ဂဟေတွာ = ဂဏေတွာ (သီ)	၁၀၁
ဂိရဂ္ဂသမဇ္ဇော = ဂိရဂ္ဂသမဇ္ဇံ (သီ၊ က)	၅၆

[ဃ]

ဃဋ္ဌိယာ = ဃဋ္ဌိတော (သီ၊ သျှာ)	၂၆၉
ဃဋ္ဌေတွာ = ဃဋ္ဌေတွာ (က)	၂၁၃
ဃဋ္ဌေသိ ဃဋ္ဌေသိ = ဃဋ္ဌေသိ ဃဋ္ဌေသိ (သျှာ)	၁၆၀
ဃဏှိယာ = ဂဏှိယာ (သီ၊ သျှာ)	၁၀၄၊ ၄၂၇
ဃနဝဿံ = ဃနကရကဝဿံ (သီ)	၂၂၀

[င]

စက္ကပထေ = စက္ကပါဒေ (သီ၊ သျှာ)	၁၉၂
စန္ဒမဏှလံ = စန္ဒံ (သီ၊ က)	၃၇၀
စရိတဝသေန = စရိယာဝသေန (သျှာ)	၆၀
စရိယာဝသေန = ပုဗ္ဗစရိယဝသေန (က)	၂၄၃
စိတ္တဂဟပတိဝတ္ထု = သုဓမ္မတ္ထေရဝတ္ထု (သီ၊ သျှာ)	၃၃၂
စိတ္တဟတ္ထတ္ထေရံ = စိတ္တဟဋ္ဌတ္ထေရံ (က)	၁၉၄
စုဏှကာဒီဟိ = ဝဏှကာဒီဟိ (သီ၊ က)	၂၄၅
စုမ္ပဋကံ = စုမ္ပုဋကံ (က)	၉၀
စေလကဋ္ဌိ = စေလကဏှိ (သီ)၊ ဝေလကံသီ (သျှာ)	၁၂၆

[ဆ-ဇ]

ဆိန္ဒပပါတံ = ဆိန္ဒတဋ္ဌံ (သီ၊ သျှာ)	၄၁၄
ဆလ္လိ = ဇလ္လိ (သီ)	၃၈၂
ဇမ္ပုသာခံ = ရဇံ (သီ၊ သျှာ)	၄၁၆
ဇာတသံဝဇော = ဇာတိသံဝုဇော (က)	၁၇၉
ဇီဝိတဖလန္တိ = သဖလန္တိ (သျှာ)	၂၈၇
ဇေဋ္ဌာပစာယနကမ္ပံ = ဇေဋ္ဌာပစာယိကကမ္ပံ (သျှာ)	၁၇၂

နာနာပါဌာ

ပိဋကံ

[၅-တ]

ဌာနေသု = ဝါရေသု (သီ၊ သျှာ)	၃၉၁
တံ = တသ္မာ (သီ)	၃၈၄
တမတ္တဘာဝံ = တမဘာဝံ (သီ)	၁၅
တဿာ = တဿံ (သီ)	၄၂၆
တိဒိဏေန = တိဏေန (သီ၊ သျှာ)	၈၁
တိဋ္ဌန္တိတိ = ဌဿန္တိတိ (သီ)	၄၂၄
တိဿတ္ထေရဝတ္ထု = ယုလ္လတိဿတ္ထေရဝတ္ထု (သီ)	၂၉
တုဋ္ဌဟဋ္ဌော = ဟဋ္ဌပဟဋ္ဌော (သီ)	၃၁၁
တေ တေံ = တေ ဧဝ (က)	၃၈၀

[၅-ခ]

ဒဿတိတိ = ဥဿတိတိ (သီ)	၂၅၁
ဒဟရဒဟရာနံ = ဒဟရတရာနံ (သီ၊ သျှာ)	၂၉၂
ဒိဃလဗိကံ = ဒိဃလဗ္ဗိကံ (သီ၊ သျှာ)	၄၂၃
ဒိဃိတိဿ = ဒိဃာဝုပိတုဿ (က)	၃၆
ဒုဋ္ဌဿ = ဒုဗ္ဗိနိတဿ (သီ၊ သျှာ)	၂၉၃
ဒုဿဏ္ဍာပိတော = ဒုဿဏ္ဍာပိယော (သီ)	၁၉၂
ဒုဿန္တေ = ဒုဿန္တေ (သီ)	၁၁၅
ဒေဝိလော = ဒေပလော (သီ၊ သျှာ)	၂၆
ဒေါသံ = ဒီဝရံ (သီ၊ သျှာ)	၂၈၃
ဒေါသေန = ရောသေန (သီ)	၂၃၄
ဓုရေ = ပုရေ (သျှာ၊ က)	၁၃၉
ဓုမာယန္တောပိ = ဓုပါယန္တောပိ (သီ)	၂၃၄

[န]

နခုဘတိ = နက္ခဗ္ဗတိ (သီ)၊ နက္ခမ္ဘတိ (က)	၃၇၅
နိက္ကမ္ဘိကာ = နိက္ကမ္ဘာ (သီ၊ သျှာ)	၁၃၇
နိက္ခမနတော = နေက္ခမ္ဘတော (သီ)	၁၀၃
နိဗ္ဗတ္တဋ္ဌာနံ = ပရိနိဗ္ဗုတဋ္ဌာနံ (က)	၂၇၄
နိဗ္ဗတ္တော = နိဗ္ဗထော (သီ၊ သျှာ)	၄၂၉

နာနာပါဌာ

ပိဋကံ

[န]

နိဗ္ဗာနပ္ပတ္တာ ဧဝ = နိဗ္ဗာနံ ပတ္တာ ဧဝံ (သျှာ)	၄၄၅
နိဗ္ဗိတိတ္တာ = နိဗ္ဗိတိတ္တာ (သီ)	၅၅
နိမာတာ နိပိတာတိ = နိမ္မာတာပိတိကာတိ (သီ)	၂၂၀
နိရတ္တကံ = န လဋ္ဌကံ (သီ)၊ န သိလိဋ္ဌကံ (သျှာ)	၃၀၆
နိရယဘာဂိနော = နိရယဂါမိနော (သီ၊ သျှာ)	၃၄၀
နိဝတ္ထဒုဿကဏ္ဍေ ဝါ = ဒဿကဏ္ဍေ ဝါ (သီ)	၂၄၆
နိဝိဋ္ဌဂတ္ထော = နိဗ္ဗိဒ္ဓဂတ္ထော (သီ၊ သျှာ)	၃၈
နိပုဋ္ဌံ = နိဝိဋ္ဌံ (က)	၁၂၈
နိပုတ္တဋ္ဌာနံ = နိဗ္ဗုတ္တဋ္ဌာနံ (သီ၊ သျှာ)	၂၉၈
နိသာနပါသာဏသဒိသံ = သတ္တကနိသာဒန... (သီ၊ သျှာ)	၁၉၆
နိသာမေတွာ = နိယာမေတွာ (က)	၃၈၀
နိလဝါဟိနီ = နိလဝါဟနာ (က)၊ နလဝါဟနာ (သျှာ)	၃၅၅
နတွာ = နဟာတာ (သီ)	၂၈၉
နာနတိတ္ထံ = နဟာနတိတ္ထံ (သီ၊ သျှာ)	၂

[ပ]

ပက္ကရူပနတေလံ = စံက္ကရူပနတေလံ (သျှာ)	၂၀၁
ပက္ကုထိတတေလေ = ပက္ကုထိတတေလေန (က)	၁၄၅
ပက္ကုထိကံ = ပက္ကဋ္ဌိတံ (သီ)	၈၁
ပက္ခန္တရိကော = ပက္ခုတ္တရိယော (သီ)	၂၁၉
ပစ္စိသံ = ပစ္စယိ° (သီ)	၂၉၂
ပဉ္စံ = စတ္တာရော ပဉ္စေ (သျှာ၊ က)	၃၆၉
ပဉ္စံ ပုစ္ဆနာယ = ပဉ္စပုစ္ဆာယ (သီ)၊ ပဉ္စံ ပုစ္ဆာယ (သျှာ)	၂၂
ပဋိအဒါသိ = ပဋိက္ခိပိ (သီ)	၄၄၄
ပဋိစ္ဆာပေတွာ = ပဋိစ္ဆာဒေသိ (က)	၃၇၄
ပဋိပါဒေယျာသီတိ = ပဋိယာဒေယျာသီတိ (သီ)	၂၃၀
ပဋိဗာဟန္တော = ပဋိဒဟန္တော (က)	၂၀၁
ပဋိဘာဏော = ပဒဘာဏော (သီ၊ သျှာ)	၃၄၀
ပဋိယာဒေသိ = ပဋိပါဒေသိ (သီ၊ သျှာ)	၁၂
ပဋိဟနနကဋ္ဌာနံ = ပဋိဟနနဋ္ဌာနံ (သျှာ)	၁၃၉

နာနာပါဌာ

ပိဋက

[၁]

ပတိကိဋ္ဌတရော = ကိလိဋ္ဌတရောဝ (က)	၂၈၃
ပတ္တပတ္တပုလကံ = ပတ္တပတ္တပုလကံ (သျှာ)၊ ပတ္တပတ္တမူလကံ (က)	၃၇၅
ပတ္တာသနေ = ပညတ္တာသနေ (က)	၆၉
ပနန္ဒပမာဒေါ = ပနန္တပမာဒေါ (သီ)၊ ပနဒပမာဒေါ (က)	၁၆၅
ပရိကရဗန္ဓနဋ္ဌာနေ = ပရိက္ခာရဗန္ဓနဋ္ဌာနေ (က)	၂၂၃
ပရိစိဏ္ဍော = ပရိစ္ဆိန္ဓော (က)	၇
ပရိတ္တာသော = ပရိဘာသော နာမ (က)	၃၇၅
ပရိဒဟိ = ပရိဟရိ (သီ)	၄၀၉
ပရိမဒ္ဒိတွာ = ပရိဂ္ဂက္ခိတွာ (သျှာ)	၅၇
ပရိဝစ္ဆံ = ပရိသဇ္ဇံ (က)	၁၃၃
ပဒါဝတ္တမာနာ = ပဝဋ္ဌမာနာ (သီ၊ သျှာ)	၈
ပရိဟရိယမာနော = ပရိစာရိယမာနော (သီ၊ သျှာ)	၅၃
ပလာယန္တာဝ = ပလာတာ (သီ၊ သျှာ)	၁၄၇
ပလောဘေတွာ = ပယောဇေတွာ (သီ)	၂၈၇
ပဝိဒ္ဓတ္တာ = ပဝိဇ္ဈိတတ္တာ (က)	၉၁
ပဝေသေတုကာမော = ပေသေတုကာမော (က)	၃၇၅
ပသန္တာကာရမဿာ = ပဏ္ဍာကာရမဿာ (သျှာ)	၂၅၇
ပသာဓနပေဋ္ဌကံ = ပသာဓနပေဋ္ဌိကံ (သီ)	၁၄၄
ပဟံသိတွာ = ခံသိတွာ (က)	၁၆၁
ပဟရိတွာ = အဘိဟနိတွာ (သီ၊ သျှာ)	၃၈၂
ပါကဘတ္တံ = ပါကဝဋ္ဌံ (သီ)၊ ပါကဝတ္တံ (သျှာ)	၂၉၉
ပါဇေန္တော = ဝါဟေန္တော (သီ)	၂၂၂
ပါလောတိ = ပါလိတောတိ (သီ)	၃
ပါဝေယျံ = ပါဋ္ဌိကံ (သီ)၊ ပါဋ္ဌိကံ (သျှာ)	၂၃၇
ပါဝေယျကေ = ပါဋ္ဌေယျကေ (သီ၊ သျှာ)	၃၀၁
ပိဏ္ဍပါတိကတ္ထေရော = ပိဏ္ဍပါတစာရိကတ္ထေရော (က)	၂၅၃
ပုဋ္ဌကေ = ပိဋ္ဌကေ (သျှာ)	၃၃၂
ပုဋ္ဌော = ဖုဋ္ဌော (သီ၊ သျှာ၊ က)	၃၇၆
ပုတ္တနတ္တပနတ္တပရိဝါရံ = ပုတ္တနတ္တပရိဝါရံ (သီ၊ သျှာ)	၂၅၈
ပုတ္တနတ္တေသု = ပုတ္တနတ္တသဟဿေသု (သီ၊ သျှာ)	၂၅၈

နာနာပါဌာ

ပိဋကံ

[ပ-ဖ]

ပုပ္ဖပဋ္ဌာ = ပုပ္ဖပဋ္ဌာ (သျှာ)	၃၀၉
ပုရတော = ပရတော (သီ)	၁၁၅
ပူရန္တပွေ = ပရန္တပေါ (သီ၊ သျှာ)	၁၀၄
ပေါထေသိ = ပေါဋ္ဌေသိ (သီ)၊ ပေါဋ္ဌေသိ (က)	၂၂၃
ဖလကေ = ပလ္လင်္ဂေ (သီ)	၁၂

[ဖ]

ဗာဠိ = ဗာလေ (သီ)	၄၁၅
ဗုဒ္ဓပဋ္ဌော = ဗုဒ္ဓမန္တော (သျှာ)	၄၁၇
ဗလာဘိဘဝေန = ဓနလာဘိဘာဝေန (က)	၄၁၉
ဗလိဗဒ္ဓဿ = ဗလိဝဒ္ဓဿ (သီ၊ သျှာ)	၁၄
ဗလော, ဗလဝါဟနော = ဝါလော ဝါလဝါဟနော (သီ)	၃၅၃
ဗဟုမာယာ = ဗဟုမန္တာ (သီ၊ သျှာ)	၂၈၄
ဗာလကလောဏကဂါမံ = ဗာလကလောဏကာရာမံ (သီ၊ သျှာ)၊ ပါလိလေယျကဂါမံ (က)	၃၆
ဗာလျေန = ဗာလ္လေန (သီ)	၁၆၄
ဗိဒလမဇ္ဇကေ ဝါ = ဝိရဠမဇ္ဇကေ ဝါ (က)	၈၇
ဗျာသတ္တမနသံ = ဗျာသတ္တမာနသံ (သျှာ၊ က)	၂၂၀

[ဘ]

ဘတကေန = ဘတိကေန (သျှာ)	၁၄၀
ဘတ္တဝေတနံ = ဝေတနံ (သီ၊ သျှာ)	၁၆
ဘဝိဿန္တိ = န ဘဝိဿန္တိ (သျှာ)	၄၂၆
ဘုသာ = ခရာ (သီ)	၃၈၂

[မ]

မဂ္ဂကိလန္တော = မဂ္ဂေ ကိလမန္တော (သျှာ)	၁၈၆
မစလဂါမေ = အစလဂါမေ (သျှာ)	၁၆၉
မစ္စုပရာယဏော = မစ္စုပရာယနော (သီ)	၁၁၈
မဋ္ဌကုဏ္ဍလိ° = မဋ္ဌကုဏ္ဍလိ° (သီ)	၁၆
မဒ္ဒကုဏ္ဍိ° = မဒ္ဒကုဏ္ဍိပဗ္ဗတံ (က)	၃၈၂

နာနာပါဌာ

ပိဋကံ

[မ]

မနောသိလာရသေ = မနောသိလာတလေ (က)	၃၀၈
မလ္လမုဋိယုဋ် ယုဋ်နာ = မလ္လယုဋ် ဗုဋ်နာ (သီ)	၃၇၆
မန္တဓာတုကော = မုဒ္ဒဓာတုကော (သီ)	၄၀၇
မာဂဏ္ဍိယာ = မာဂန္ဓိယာ (သီ၊ သျှာ)	၁၂၈
မာ ဂဏှထ = မာ မိနာထ (သီ၊ သျှာ)	၄၁၇
မာတုဋ္ဌာနေ = မာတိဋ္ဌာနေ (သီ၊ သျှာ)	၂၅၇
မာရေတဗ္ဗာတိ = မာရိတာ (?)	၂၂၈
မာလဓာရီ = မာလဘာရီ (သီ၊ သျှာ)	၁၈
မိစ္ဆာဂါဟံ = မိစ္ဆာဂဟဏံ (သီ)	၄၂
မေတ္တစိတ္တေန = မေတ္တေန (သီ)	၁၇၀
မေဒါဋ္ဌပံ = ဥလုမ္ပံ (သီ)	၂၂၅

[ဃ]

ယထာရုစိ = ယထာရုစိယာ (သျှာ)၊ ယထာရုစိ° (က)	၁၈၆
ယွာယံ တဂရစန္ဒနံ = ယာယံ တဂရစန္ဒနိ (သီ)	၂၇၂
ယာဝ အရဟတ္တာ = ယာဝ အရဟတ္တံ (က)	၁၇၈

[ခ]

ရတနေသု = သရဏေသု (သီ၊ က)	၂၅၆
ရာဇမလိ° = ရာဇပိဋံ (သျှာ)	၂၀၅
ရာဇာဏံ = ရာဇဒဏ္ဍံ (က)	၁၂၅

[လ]

လက္ခယောဂ္ဂံ = လက္ခဏယောဂ္ဂံ (က)	၃၄
လဋ္ဌံ = လဋ္ဌံ (သျှာ)	၁၃၅

[ဝ]

ဝက္ခာ = ရုက္ခာ (သီ၊ သျှာ၊ က)	၂၁၉
ဝဇ္ဈပ္ပတ္တာနံ = ပစ္စာမိတ္တာနံ (က)	၄၁
ဝနပ္ပတိ° = ဝနသ္မတိ° (သီ)	၂
ဝဿာရတ္တေ = ဝဿာဝါသေ (သျှာ၊ က)	၁၃၀
ဝါယတိ = ယာတိ (သီ၊ သျှာ)	၂၆၇

နာနာပါဌာ

ပိဋကံ

[ဝ]

ဝါရေတွာ = ဓာရေတွာ (က)	၃၀
ဝါလုကံ = ဝါလိကံ (သီ၊ သျှာ)	၂
ဝိစာရေန္တေသု = ဝိဟရေန္တေသု (သျှာ)၊ ဝိစရေန္တေသု (က)	၉၇
ဝိစေဿတိ = ဝိဇေဿတိ (သီ၊ သျှာ)	၂၁၂
ဝိဋ္ဌုဋ္ဌုဘံ = ဝိဋ္ဌုဋ္ဌုဘံ (သီ၊ သျှာ)	၂၁၄
ဝိဒ္ဓိသိတစမ္ပံ = ဝိဒ္ဓိတ္ထစမ္ပံ (သီ၊ သျှာ)	၆၃
ဝိဘာတာယ = ဝိဘာတမာနာယ (သီ)၊ ဝိဘာယမာနာယ (သျှာ)	၁၀၅
ဝိလပမာနာ = ဝိပုလပမာနာ (သီ၊ သျှာ)	၉၈
ဝိလပသိ = ဝိပုလပသိ (သီ၊ သျှာ)	၉၈
ဝိသာခပုဏ္ဏမဒိဝသေ = ဝိသာခပုဏ္ဏမိဒိဝသေ (သျှာ)	၅၄
ဝိဿကမ္ပေန = ဝိသုကမ္ပေန (သျှာ)၊ ဝိသုကမ္ပေန (က)	၅၄
ဝိဿတ္တာ = ဝိဿဋ္ဌာ (သျှာ)	၂၁၉
ဝိသတိ = ဝိသံ (သီ)	၁၂၆

[သ]

သံသန္ဓိတွာ = သန္ဓေတွာ (သီ)၊ သန္ဓေတွာ (သျှာ)	၄၀၂
သက္ကာရံ = အဓိကာရံ (သီ)	၇၁
သက္ကာရံ = သက္ခရံ (သီ)၊ သက္ကရံ (သျှာ)	၂၃၂
သင်္ကာရဓာနသ္မိံ = သင်္ကာရဋ္ဌာနသ္မိံ (က)	၂၈၀
သစ္စကာရသဒိသံ = လဇ္ဇကာရသဒိသံ (သျှာ)	၁၁၄
သဉ္ဇယဿ = သဉ္ဇယဿ (သီ၊ သျှာ)	၅၂
သဋ္ဌိဝသိကတ္ထေရော = ဝဿသတိကတ္ထေရော (သီ၊ သျှာ)	၆၀
သတသဟဿဂ္ဂနကံ = သဟဿဂ္ဂနိကံ (သီ၊ သျှာ)	၂၆၂
သတသဟဿဝိဇ္ဇုလတာ = သတရံသိဝိဇ္ဇုလတာ (သီ)	၃၀၇
သတ္တယောဇနမတ္ထကေတိ = ဆယောဇနမတ္ထကေတိ (က)	၂၄၄
သန္ဓဟိတွာ = သန္ဓေတွာ (သီ)၊ သန္ဓေဟိတွာ (သျှာ)	၄၂၈
သဗ္ဗမေဝ = ဒိပုမေဝ (သျှာ၊ က)	၁၂၇
သဗ္ဗရဝညူ = သဗ္ဗရုတညူ (က)	၁၄၈
သမဂ္ဂဝါသံ = သမဂ္ဂသံဝါသံ (သျှာ)	၁၅၀
သမ္ပတ္တသဒ္ဓမ္ပပဒေါ = သမ္ပန္နသဒ္ဓမ္ပပဒေါ (သျှာ)	၁

နာနာပါဌာ

ပိဋကံ

[သ]

သမ္မာဒေတွာန = သန္နိပါတေတွ (သိ)၊ သန္နိပါတေတွာန (သျှာ)	၆၉
သမာနံ = သမဘာဂိကံ (သျှာ)	၃၅၃
သမိတဂမနေန = မိတဂမနေန (သိ)	၂၄၆
သသိနေဟော = သသ္မေဟော (သိ)	၂၁၅
သဟပံသုကီဠကာ = သဟ ပံသုကီဠာယ (သိ)	၆၇
သဟဿနယပဋိမဏ္ဍိတေ = သဟဿနယသမ္ပန္နေ (သိ၊ သျှာ)	၅၉
သာရိပုတ္တတ္ထေရဝတ္ထု = အဂ္ဂသာဝကဝတ္ထု (သိ)၊ သဗ္ဗယဝတ္ထု (သျှာ)	၇၃
သာရိယာ = ရူပသာရိယာ (သိ၊ က)	၅၆
သိပ္ပလိဝနံ = သိမ္မလိဝနံ (သိ)	၁၇၇
သီဟဝိဇ္ဇိတ = သီဟဝိက္ကန္တ (သိ၊ သျှာ)	၁၅၉
သုဇာတိ = သုဇာတာတိ (သိ၊ သျှာ၊ က)	၁၇၁
သုဝါ = သုဝကာ (သျှာ)	၁၈၀
သေယျမာနော = သေမာနကော (သိ)၊ သယမာနော (သျှာ)	၁၁
သောတ္ထိယေန = သောတ္ထိယေန (သိ၊ သျှာ၊ က)	၅၄

[ဟ]

ဟတ္ထိနာဂံ = ဟတ္ထိနာ တံ (?)	၁၂၄
ဟရဏာကာရံ = ဂမနာကာရံ	၃၆၉
ဟရိပတ္တာ = ဟရိတပတ္တာ (သိ၊ သျှာ၊ က)	၁၈၀
ဟာရေတွာ = ဟာပေတွာ (က)	၂၂၄

ဓမ္မပဒဋ္ဌကထာယ ပဌမဘာဂေ

ဂါထာသုခိ

ပဌမပါဒါ	ပိဋကံ	ပဌမပါဒါ	ပိဋကံ
[အ]		[အ]	
အကတညူဿ ပေါသဿ (ခု ၅-၁၇၊ ၁၉၉)	၉၆	အနိစ္စာ ဝတ သင်္ခါရာ (ဒီ ၂-၁၂၉၊ ၁၆၁)	၄၅
အကရမှသ တေ ကိစ္စံ (ခု ၅-၉၇)	၉၃	အပိ ဝီရက ပဿေသိ (ခု ၅-၅၄)	၉၃
အက္ခောန္တိ မံ အဝဓိ မံ အက္ခိ ဘိန္နာ ပဋေ နဋေ	၂၉	အပ္ပံ ဝိဝိတွာန နိဟိနဇစ္စော (ခု ၅-၄၇)	၃၇၆
(ခု ၅-၃၂)	၉၄	အပ္ပံ ဝါ ဗဟံ ဝါ နာဒ္ဒဿာမ (ခု ၂-၁၁၅၊ ၁၄၈)	၂၁
အစာရိ ဝတာယံ ဝိတုဒံ ဝနာနိ (ခု ၅-၅၆)	၉၃	အပ္ပံ ဝါ ဗဟံ ဝါ ဘာသဿု (ဝိ ၃-၅၁)	၅၈
အစိရံ ဝတ'ယံ ကာယော	၂၀၃	အပ္ပကာ တေ မနုဿေသု	၃၇၉
အစ္စရိယံ ဝတ အပ္ပုတံ ဝတ (ခု ၂-၁၁၄၊ ၁၄၈)	၂၁	အပ္ပကေနာပိ မေဓာဝီ (ခု ၅-၂) ၁၆၂	
အဇ္ဇေဝ ဗုဒ္ဓိံ သရဏံ ဝဇာဟိ (ခု ၂-၁၁၅၊ ၁၄၈)	၂၁	အပ္ပမတ္တော အယံ ဂန္ဓော	၂၇၂
အဉ္ဇနာနံ ခယံ ဒိဿွာ	၂၉၇	အပ္ပမတ္တော ပမတ္တေသု	၁၆၇
အညာ ဟိ လာဘူပနိသာ	၃၄၄	အပ္ပမာဒရတော ဘိက္ခူ ၁၇၉၊ ၁၈၁	
အတ္တာ ဟဝေ ဇိတံ သေယျော ၄၁၉		အပ္ပမာဒေန မဃဝါ	၁၇၈
အတ္တကာမောသိ မေ ယက္ခ (ခု ၂-၁၁၅၊ ၁၄၈)	၂၂	အပ္ပမာဒေါ အမတပဒံ	၁၄၅
အထ ဝါဿ အဂါရာနိ (ခု ၁-၃၃၊ ၃၄)	၁၁၅	အပ္ပမ္ပိ စေ သံဟိတ ဘာသမာနော	၁၀၁
အနဝဋ္ဌိတစိတ္တဿ (ခု ၅-၁၀၄)		အပ္ပဟိ ဝတ မေ သလ္လံ (ခု ၂-၁၁၃၊ ၁၄၇)	၂၀
၁၉၆၊ ၂၉၅		အဘိက္ကန္တေန ဝဏ္ဏေန	၂၃
အနဝဿုတစိတ္တဿ	၁၉၆	အဘိဝါဒနသီလိဿ	၄၂၅
အနိက္ကသာဝေါ ကာသာဝံ	၅၂	အလင်္ကတော မဋ္ဌကုဏ္ဍလီ (ခု ၂-၁၁၃၊ ၁၄၆)	၁၈

ဂါထာသုစိ

၄၉၁

ပဌမပါဒါ	ပိဋကံ
[အ-အာ]	
အလီနစိတ္တံ နိဿာယ (၃၅-၃၇)	၃၄၇
အသန္တံ ဘာဝနမိစ္ဆေယျ	၃၂၀
အသာရေ သာရမတိနော	၇၃
အသုဘာနုပဿိ° ဝိဟရန္တံ	၄၇
အဿဒ္ဓေါ အကတညှူ စ အဟံ နာဂေါဝ သင်္ဂါမေ (၃၁-၅၉)	၃၉၆ ၁၃၆
အဟံ ဘန္တေ မောဂ္ဂလ္လာန	၃၂၁
အာဒိတ္တံ ဝတ မံ သန္တံ (၃၂-၁၁၃၊ ၁၄၇)	၂၀
အာဗာဓိကောဟံ ဒုက္ခိတော ဂိလာနော (၃၂-၁၁၂၊ ၁၄၈)	၂၁
[အု]	
အုစ္ဆိတံ ပတ္တိတံ တုယံ	၁၂၇
အုဒံ မေ အာသနံ ဝိရ	၆၉
အုဒံ သုဝဏ္ဏကေယျရံ	၄၁၄
အုဓ တပ္ပတိ ပေစ္စ တပ္ပတိ	၉၇
အုဓ နန္ဒတိ ပေစ္စ နန္ဒတိ	၉၉
အုဓ မောဒတိ ပေစ္စ မောဒတိ	၈၅
အုဓ သောစတိ ပေစ္စ သောစတိ (၃၁-၁၅)	၈၂၊ ၂၉၂
အုမေဟိ အဋ္ဌိဟိ တမဂ္ဂပုဂ္ဂလံ	၉၅
[ဥ]	
ဥဋ္ဌာနဝတော သတိမတော	၁၅၂
ဥဋ္ဌာနေန'ပုမာဒေန	၁၆၂
ဥဒကံ ဟိ နယန္တိ နေတ္ထိကာ	၃၇၁
ဥဒ္ဓဏထလစရဿ ပက္ခိနော (၃၅-၅၄)	၉၃

ပဌမပါဒါ	ပိဋကံ
[ဥ]	
ဥဒ္ဓိ အဓော စ တိရိယံ (သံ ၁-၁၂၃)	၂၇၄
ဥပသာဠကနာမာနိ (၃၅-၄၁)	၃၄၂
ဥပေမိ သရဏံ ဗုဒ္ဓိ (၃၂-၁၁၅၊ ၁၄၈)	၂၂
ဥဘော ခဇ္ဇာ ဥဘော ကုဏီ	၂၃၇
ဥဘော ပုတ္တာ ကာလကတာ (၃၄-၂၃၈)	၄၄၀
ဥယျုဉ္ဇန္တိ သတိမန္တော	၃၈၅
ဥဿုရသေယံ အာလသျံ	၄၁၈
[ဇ-ဇှ]	
ဧကဿ စရိတံ သေယျော (ဝိ ၃-၄၉၆၊ မ ၃-၁၉၂)	၄၀
ဧကိဿာ ကဏ္ဍိံ ဆေတွာန	၂၉၂
ဧတမတ္ထဝသံ ဥတွာ (၃၁-၅၄)	၄၄၂
ဧဝံ စေ သတ္တာ ဇာနေယျံ (၃၅-၅)	၂၉၂
ဧဝံ နိဿယသမ္ပန္နော (၃၅-၃၇)	၃၄၇
ဧဝံ ဝိသေသတော ဥတွာ	၁၄၅
ဧဝံ သင်္ကာရဘူတေသု	၂၈၀
ဧဝံ ဟိ ဝိရာ ကုဗ္ဗန္တိ (သံ ၁-၁၂၂)	၂၇၃
ဧသ ဘိယျော ပမုယာမိ	၁၃၉
ဩဝဒေယျာနုသာသေယျ	၃၄၉
[ဏ]	
ကဏ္ဍံ ဓမ္မံ ဝိပုဟာယ	၃၈၀
ကထံ ဟိ ဘဂဝါ တုယံ (သံ ၁-၁၂၂)	၂၇၃

ပဌမပါဒါ	ပိဋကံ
[က-ခ-ဂ]	
ကဒါဟံ ကာသိကံ ဝတ္ထံ	၂၆၃
ကဒါဟံ ပါသာဒံ ရမ္မံ	၂၆၂
ကဒါဟံ မဇ္ဇဝိဋ္ဌဉ္စ	၂၆၃
ကဒါဟံ သပ္ပိနဝနီတံ	၂၆၃
ကဒါဟံ သလာကဘတ္တံ	၂၆၃
ကပ္ပါနံ သတသဟဿံ	၃၀၉
ကမ္မန္တာ နပ္ပဝတ္တန္တိ	၂၀
ကရဏီယမတ္ထကုသလေန	၂၀၀
ကာမံ ပတာမိ နိရယံ	
(ခု ၅-၁၀)	၂၀၃
ကာလံ ဒေသဉ္စ ဒီပဉ္စ	၅၃
ကာလော ဒေဝ မဟာဝီရ	
(ခု ၄-၃၀၅)	၅၃
ကုမ္ဘူပမံ ကာယမိမံ ဝိဒိတွာ	၂၀၁
ကော ဣမံ ပထဝီံ ဝိစေဿတိ	၂၁၂
ခိဏာယ ဘဝနေတ္ထိကာ	
(ခု ၂-၃၂၀)	၄၃၁
ဂတဒ္ဓိနော ဝိသောကဿ	၃၀၃
ဂမနာဂမနမ္ပိ ဒိဿတိ	
(ခု ၂-၁၁၃၊ ၁၄၇)	၂၀
ဂါမေ ဝါ ယဒိ ဝါရညေ	၄၀၀
[စ]	
စက္ခုနိ ဇီရန္တ၊ မမာယိတာနိ	၇
စက္ခုနိ ဘိဇ္ဇန္တ၊ မမာယိတာနိ	၇
စက္ခုနိ ဟာယန္တ၊ မမာယိတာနိ	၇
စတုပ္ပဒိံ သင်္ခမုဒိံ	၀၀
စတုသု သမုဒ္ဒေသု ဇာလံ	
ပရိတ္တကံ	၃၄၂၊ ၄၄၁
စန္ဒနံ တဂရံ ဝါပိ	၂၆၇
စရဉ္စေ နာမိဂစ္ဆေယျ	၂၉၆

ပဌမပါဒါ	ပိဋကံ
[စ-ဇ-ဇ]	
စရန္တိ ဗာလာ ဒုမ္မေဓာ	၃၀၄
ဇရာဇဇ္ဇရိတာ ဟောန္တိ	၅
ဇေတွာန မစ္စုနော သေနံ	
(သံ ၁-၁၂၃)	၂၇၄
ဉ္စတမေတံ ကုရုဏ်ဿ (ခု ၅-၆)	၉၃
[ဏ]	
တံ ပုတ္တပသုသမ္ပတ္တံ (ခု ၁-၅၄)၄၄၅	
တဉ္စ ကမ္မံ ကတံ သာဓု	၃၁၀
တတြာဘိရတိမိစ္ဆေယျ	၃၀၀
တဿ အယောမယာ ဘူမိ	
(မ ၃-၂၂၂)	၀၁
တဿ တေ နတ္ထိ ဘိတတ္ထံ	
(ခု ၂-၃၂၀)	၄၃၁
တဿ သောကပရေတဿ	
(သံ ၁-၁၂၃)	၂၇၄
တေ ဈာယိနော သာတတိကာ	၁၄၅
တေသံ သမ္ပန္နသီလာနံ	၂၇၄
[ဓ]	
ဒန္တံ နယန္တိ သမိတိံ (ခု ၁-၅၉)၁၃၆	
ဒိသော ဒိသံ ယံ တံ ကယိရာ	၂၀၆
ဒိသ္ဿာန တဏှံ အရတိံ ရဂဉ္စ	
(ခု ၁-၄၀၉)	၁၃၀
ဒိဿာ ဇာဂရတော ရတ္ထိ	၂၀၀
ဒုဇ္ဇိဝိတမဇိဝိမှ (ခု ၅-၁၀၀)	၂၀၇
ဒုန္တိဂ္ဂဟဿ လဟုနော	၁၀၇
ဒူရင်္ဂမံ ဧကစရံ	၁၉၃
ဒေဝတာနုသိ ဂန္ဓဗ္ဗော	
(ခု ၂-၁၁၃၊ ၁၄၇)	၂၀
ဒေါသော ရဇော န စ ပန ရေဏု	
ပုစ္ဆတိ (ခု ၇-၄၀၆)	၁၅၇

ပဌမပါဒါ ပိဋကံ

ပဌမပါဒါ ပိဋကံ

[ဓ]

[ပ-ဖ-ဗ]

ဓမ္မပီတိ သုခံ သေတိ ၃၅၉

ပဉ္စယောဇနိကာ ဇိဝှါ ၃၂၁

ဓမ္မော ဟဝေ ရက္ခတိ ဓမ္မစာရိံ
(၃၂-၂၇၂) ၆၂

ပဋိက္ခိတ္တော တိကိစ္ဆာယ ၈

ပတောဒံ တေ ကရိဿာမိ ၇၉

[န]

ပတောဒံ မေ ကရိဿသိ ၇၉

န အတ္တဟေတု န ပရဿ ဟေတု ၃၇၈

ပထဝိသမော န ဝိရုဇ္ဈတိ ၃၉၂

န တံ ကမ္မံ ကတံ သာဓု ၃၀၆

ပဒ္ဓံ ယထာ ကောကနဒံ သုဂန္ဓံ

န တံ ဇိတံ သာမု ဇိတံ (၃၅-၁၆) ၁၉၈

(သံ ၁-၈၁) ၁၅၅

န တံ မာတာ ပိတာ ကယိရာ ၂၁၀

ပမာဒံ အပ္ပမာဒေန ၁၆၅

နတ္ထိ အန္တော ကုတော အန္တော

ပမာဒမနုယုဇ္ဇန္တိ ၁၆၃

(၃၅-၁၀၀) ၂၈၈

ပရေ စ န ဝိဇာနန္တိ ၄၂

နတ္ထိ စေတသိကံ ဒုက္ခံ

ပါဏာတိပါတာ ဝိရမာမိ ဒိပ္ပံ

(၃၂-၃၂၀) ၄၃၁

(၃၂-၁၁၅) ၂၂

န ပရေသံ ဝိလောမာနိ ၂၃၉

ပါဏာတိပါတာ ဝိရမဿု ဒိပ္ပံ

န ပုပ္ဖဂန္ဓော ပဋိဝါတမေတိ ၂၆၇

(၃၂-၁၁၅၊ ၁၄၈) ၂၁

န ဘဇေ ပါပကေ မိတ္တေ ၃၅၀

ဝိဏ္ဏုပေါတိကဿ ဘိက္ခုနော

န မေ ပိယော အာသိ

(၃၁-၁၁၁) ၂၇၂

အကဏ္ဍနေတ္တော (၃၅-၆၆) ၉၆

ပုတ္တာ မတ္ထိ ဓနမ္မတ္ထိ ၂၉၈

သန္တိ ပုတ္တာ တာဏာယ ၄၄၂

ပုပ္ဖါနိ ဟေဝ ပစိနန္တံ ၂၂၈၊ ၂၃၁

န ဟိ ဓမ္မော အဓမ္မော စ

ပုဗ္ဗေဝ သန္တိဝါသေန (၃၅-၆၆) ၁၁၆

(၃၂-၂၇၂) ၁၄

ဖန္ဒနံ စပလံ စိတ္တံ ၁၈၂

န ဟိ ပါပံ ကတံ ကမ္မံ ၃၂၃

ဖေဏူပမံ ကာယမိမံ ဝိဒိတွာ ၂၁၄

န ဟိ ဝေရေန ဝေရာနိ ၃၃

ဗဟုမ္ပိ စေ သံဟိတ

န ဟိ သဗ္ဗေသု ဌာနေသု

ဘာသမာနော ၁၀၁

(၃၄-၂၄၂) ၄၁၅

ဗာလော ခေါ တံ အသိ မာဏဝ

နာနာပုပ္ဖ ဂန္ဓဉ္စ ၆၉

(၃၂-၁၁၃၊ ၁၄၇) ၁၉

နိဓိနံဝ ပဝတ္တာရံ ၃၄၇

[ဗ]

နိဗ္ဗုတာ နှန သာ မာတာ ၅၄

မစ္ဆေရဝိနယေ ယုတ္တံ ၁၆၉၊ ၁၇၂

နေဝ ဒေဝေါ န ဂန္ဓဗ္ဗော ၄၁၉

မရဝါ မညတိ ဗာလော ၃၁၂

နော စေ လဘေထ နိပကံ

မနုဿဿေဝ တေ သီသံ

သဟာယံ (ဝိ ၁-၄၉၆) ၄၀

(၃၅-၁၀၃) ၂၉၅

ပဌမပါဒါ	ပိဋကံ
[မ]	

မနုဿိန္ဒ ဇဟိတွာန (ခု ၅-၁၁၆)	၂၁၉
မနောပုဗ္ဗင်္ဂမာ ဓမ္မာ	၂၁၄၊ ၂၃
မမ လောဟိတဘက္ခဿ (ခု ၅-၉၇)	၉၃
မမေဝ ကတ မညန္တ၊	၃၂၀
မဟာဝီရ မဟာပည (သံ ၂-၁၂၂)	၂၇၃
မာတာပေတ္တိဘရံ ဇန္တိံ	၁၆၉၊ ၁၇၂
မာ ပမာဒမနုယုဇ္ဇေထ	၁၆၄
မာ ဗာဠိ ပရိဒေဝေသိ	၄၁၅
မာ မံ တံ သရဏံ ဂစ္ဆ	၁၃၉
မာသေ မာသေ ကုသဂ္ဂေန	၃၁၉
မာသေ မာသေ သဟဿေန	၄၂၀
မုဟုတ္တမပိ စေ ဝိညူ	၃၀၁
မောဟော ရဇော န စ ပန ရေဏု ပုစ္ဆတိ (ခု ၇-၄၀၆)	၁၅၇
မောဟသမ္ပန္နနော လောကော (ခု ၁-၁၇၆)	၁၄၂

[ယ]

ယံ ကိဉ္စိ ယိဋ္ဌံ ဝ ဟုတံ ဝ လောကေ	၄၂၂
ယဉ္ဇ ကန္ဓသိ ယဉ္ဇ ရောဒသိ (ခု ၂-၁၁၃၊ ၁၄၇)	၂၀
ယထာ အဂါရံ ဒုစ္ဆန္ဒံ	၇၀
ယထာ အဂါရံ သုစ္ဆန္ဒံ	၇၀
ယထာ ပိ ပုပ္ဖရာသိမှာ	၂၆၄
ယထာပိ ဘမရော ပုပ္ဖံ	၂၃၆
ယထာပိ ရဟဒေါ ဂစ္ဆိရော	၃၇၄
ယထာပိ ရုစိရံ ပုပ္ဖံ	၂၄၂

ပဌမပါဒါ	ပိဋကံ
[ယ]	

ယထာ သင်္ကာရဓာနသ္မိံ	၂၀၀
ယတ္ထေ'ကော လဘတေ ဗဗ္ဗ၊ (ခု ၅-၃၂)	၃၇၄
ယမ္ပိ သစ္စဉ္စ ဓမ္မော စ (ခု ၅-၄၁)	၃၄၂
ယဿ ဧတေ ဓနာ ဒေတ္ထိ (အံ ၂-၃၉၀၊ ၃၉၉)	၃၀၃
ယဿ နိတ္ထိဇ္ဈော ပကော (ခု ၁-၁၀၄)	၇၀
ယဿာသဝါ ပရိက္ခိဏာ	၃၀၀
ယဿိန္ဒြိယာနိ သမထင်္ဂတာနိ	၃၇၀
ယာဝဇီဝမ္ပိ စေ ဗာလော	၃၀၀
ယာဝဒေဝ အနတ္ထာယ	၃၂၆
ယေ စ ခေါ သမ္ပဒက္ခာတေ	၃၇၉
ယေသံ သန္ဓိစယော နတ္ထိ	၃၀၆
ယေသံ သမ္မောဓိယင်္ဂေသု	၃၀၀
ယော စ ဂါထာသတံ ဘာသေ	၄၁၇
ယော စ ဝန္တကသာဝ'ဿ	၅၂
ယော စ ဝဿသတံ ဇန္တ၊	၄၂၁
ယော စ ဝဿသတံ ဇီဝေ	၄၃၂၊

၄၃၃၊ ၄၃၄၊ ၄၃၇၊

၄၄၂၊ ၄၄၅၊ ၄၄၇

ယော ဒဏ္ဍေန အဒဏ္ဍေသု (ခု ၁-၃၃၊ ၃၄)	၁၁၅
ယောဓ ပုညဉ္စ ပါပဉ္စ (ခု ၁-၇၂)	၄၀၃
ယော ဓိရော ဓိတိသမ္ပန္နော (သံ ၁-၁၂၃)	၂၇၄
ယော ဗာလော မညတိ ဗာလံ၊	၂-၉၉
ယော သမာဿံ သဟဿေန	၄၁၇

ဂါထာသုစိ

၄၉၅

ပဌမပါဒါ	ပိဋကံ
[ရ-လ-ဝ]	
ရတ္တဿ ဟိ ဥက္ကုဋိကံ ပဒံ ဘဝေ (အံ ၄-၁-၃၃၅)	၁၂၉
ရမဏီယာနိ အရညာနိ	၄၀၄
ရာဂေါ ရဇော န စ ပန ရေဏု ဝုစ္စတိ (ခု ၇-၄၀၆)	၁၅၇
ရာဇတော ဝါ ဥပသဂ္ဂံ (ခု ၁-၃၃၊ ၃၄)	၁၁၅
လသီ စ ဟေ နိပ္ပလိကာ (ခု ၅-၃၃)	၉၃
ဝဓကေ ဒေဝဒတ္တိ (ခု ၃-၅၁)	၉၄
ဝရမဿတရာ ဒန္တာ (ခု ၁-၅၉)	၁၃၆
ပါရိဇောဝ ယလေ ဒိဇ္ဇော	၁၈၂
ဝါရိပေါက္ခရပတ္တေဝ (ခု ၁-၇၁)	၃၁၂
ပါလောဒကံ အပ္ပရသံ နိဟီနံ (ခု ၅-၄၇)	၃၇၆
ဒိသာခါ ဝိသတိ ပုတ္တာ	၂၅၈
ပေဒနံ ဖရူသံ ဇာနိံ (ခု ၁-၃၃၊ ၃၄)	၁၁၅

[သ]

သစေ လဘေထ နိပကံ သဟာယံ (ဝိ ၃-၄၉၆)	၄၀
သစ္စံ ခေါ ဝဇဒသိ မာဏဝ (ခု ၂-၁၁၃၊ ၁၄၇)	၂၀
သဗ္ဗိ ကုဋသဟဿာနိ (ခု ၂-၂၁၇)	၃၂၄
သဗ္ဗိ ဝဿသဟဿာနိ (ခု ၅-၁၀၀)	၂၈၇
သတ္တရတ္တိန္ဒြိယံ ဗုဒ္ဓေါ	၆၉

ပဌမပါဒါ	ပိဋကံ
[သ]	
သဒ္ဓါဓနံ သီလဓနံ (အံ ၂-၃၉၈)	၃၀၂
သဒ္ဓေါ သီလေန သမ္ပန္နော (ခု ၁-၅၆)	၃၃၂
သန္တံ တဿ မနံ ဟောတိ	၃၉၅
သန္တံ ရုက္ခာ ဟရိပတ္တာ (ခု ၅-၁၉၀)	၁၈၀
သဗ္ဗတ္ထ ဝေ သပ္ပုရိသာ ပဇန္တိ	၃၇၇
သဗ္ဗော ဇနော ဟိံသိတော ဝိဂ်လေန (ခု ၂-၆၆)	၉၆
သမ္ပုယာမိ ပမုယာမိ	၁၃၉
သဟဿက္ခတ္တုမတ္တာနံ	၁၅၈
သဟဿနေတ္တော ဒေဝိန္ဒော	၁၁၁၂
သဟဿမပိ စေ ဂါထာ	၄၁၂
သဟဿမပိ စေ ဝါစာ	၄၈၈
သဟဿရံသီ သတတေဇော	၂၇
သာဒံ ဝါ ယဒိ ဝါသာဒံ (ခု ၅-၁၁၆)	၂၁၉
သာဒုနိ ရမဏီယာနိ (ခု ၅-၁၁၆)	၂၁၉
သာဓု ခေါ သိပ္ပကံ နာမ (ခု ၅-၂၅)	၃၂၅
သာရဉ္စ သာရတော ဥတုာ	၇၃
သာလီနံ ဩဒနံ ဘုဇ္ဇေ (ခု ၅-၁၁၆)	၂၁၉
သာဝကော တေ မဟာဝီရ (သံ ၁-၁၂၂)	၂၇၃
သွာဟံ အပ္ပုဇ္ဇသလ္လောသ္မိ (ခု ၂-၁၄၇)	၂၀

ပဌမပါဒါ	ပိဋကံ	ပဌမပါဒါ	ပိဋကံ
[သ]		[သ]	
သွာဟံ မုဒိတမနော ပသန္တစိတ္တော (ခု ၂-၁၁၅၊ ၁၄၈)	၂၁	သော မာဏဂေါ တဿ ပါဝဒိ (ခု ၂-၁၁၃၊ ၁၄၆)	၁၉
သုကရံ သာဓုနာ သာဓု (ခု ၁-၁၅၀)	၉၂	သောဝဏ္ဏမယော ပဘဿရော (ခု ၂-၁၁၃၊ ၁၄၆)	၁၉
သုကရာနိ အသာဓုနိ (ခု ၁-၃၈)	၉၂	သောဟံ အဇ္ဇ ပဇာနာမိ	၂၅၇
သုဒုဒ္ဒသံ သုနိပုဏံ	၁၉၀	သောဟံ နန ဣတော ဂန္ဓာ (ခု ၅-၁၀၀)	၂၈၈
သုဘာနုပဿိံ ဝိဟရန္တံ	၄၇	[ဗ]	
သုဘာသိတံ သုဏိတွာန	၄၀၇	ဟောတိ သီလဝတံ အတ္ထော	
သေခေါ ပထဝိံ ဝိစေဿတိ	၂၁၂	(ခု ၅-၃)	၉၂
သေလော ယထာ ဧကဿနော	၃၇၂	ဟန္တာဟံ ဟတစက္ခုသိ	၁၁
သော ကရဿု အာနုဘာဝံ	၂၉၅		

